

АРХИВЪ

ЮГО-ЗАПАДНОЙ РОССІИ,

ИЗДАВАЕМЫЙ

КОММИССІЕЮ ДЛЯ РАЗБОРА ДРЕВНИХЪ АКТОВЪ,

состоящей при Кіевскомъ, Подольскомъ и Волынскомъ Генераль-
Губернаторѣ.

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ,

ТОМЪ X.

КІЕВЪ

Типографія Императорскаго Университета св. Владиміра Акц. О-ва печ. и изд. дѣла
Н. Т. Корчакъ-Новицкаго, Меринговская ул. д. № 6.

1904.

Печатано по распоряженію Предсѣдателя Коммисіи для разбора
древнихъ актовъ.

АКТЫ,

относящіеся къ исторіи Галицко-русской православної церкви (1423—1714 г.г.)

Извѣстно, что Галицкая ¹⁾ или Червоная ²⁾ Русь окончательно вошла въ составъ Русской земли при Владимірѣ Святомъ и сынѣ его Ярославѣ Мудромъ. Послѣдній передъ смертію раздѣлилъ все свое обширное княжество между пятью сыновьями, изъ коихъ Игорь Ярославичъ получилъ Владиміръ Волынской и прилегающіе къ нему Червенскіе города—Червоную Русь. По смерти Вячеслава Игорь былъ переведенъ въ Смоленскъ, а его мѣсто предоставлено было его племяннику, Ростовскому князю, Ростиславу Владиміро-

---

¹⁾ Русь получила названіе Галицкой отъ стольнаго ея города Галича, расположеннаго на берегу рѣки Днѣстра. Галичъ—одинъ изъ древнѣйшихъ городовъ Червоной Руси: о немъ упоминаютъ Геродотъ и Юрнандъ. Галиціею и Людомеріею Червоная Русь была названа въ 1772 г. по случаю присоединенія ея отъ Польши къ Австрійской имперіи. „Австрійцы, получивъ по первому раздѣлу Польши Червоную Русь, завѣдомо избѣгали щекотливаго для нихъ названія Руси, такъ какъ Червоная Русь могла напоминать о своемъ существованіи Обладателямъ и Самодержцамъ Великой, Малой и Бѣлой Руси“...

²⁾ Червоную Русью была названа отъ города Червена, нынѣ село Чермно, бывшаго когда-то главнымъ средоточіемъ городовъ, расположенныхъ по рѣкамъ: Сану, Бугу и верховьямъ Днѣстра. Эти Червенскіе города въ послѣдствіи времени образовали обширную страну, заключавшую въ себѣ Галицко-Перемышльскую область вмѣстѣ съ землями: Белзскою, Бужскою, Любачевскою, Звенигородскою, Теревольскою, Брестскою, Холмскою и Люблинскою (Лонгиновъ. Червенскіе города. Варшава, 1885, стр. 187—189).

вичу, правнуку Владиміра Святаго. При энергичныхъ и предприимчивыхъ Ростиславичахъ, княжившихъ до 1199 года, Галицкая Русь формируется въ отдѣльное, почти независимое отъ Кіева, княжество. Считая Червоную Русь собственностію своего рода и стремясь къ политической независимости отъ другихъ княжествъ, Ростиславичи стремились къ независимости и въ дѣлахъ религіозныхъ. Основаніе епископской каѳедры въ Перемышлѣ обыкновенно приурочиваютъ ко времени Володаря, а таковой же каѳедры въ Галичѣ—ко времени его сына Владимірка, сдѣлавшаго Галичъ столицею княжества. Съ этими епархіями Галицкая Русь перешла, по прекращеніи рода Ростиславичей, къ Волынскому князю Роману Мстиславичу, сыну правнука Владиміра Мономаха Мстислава Изяславича. Романъ соединилъ въ одно цѣлое Волынское и Галицкое княжества, послѣ чего значеніе Галича, остававшагося стольнымъ городомъ, еще болѣе увеличивается. Славное царствованіе Романа, простиравшаго свое вліяніе далеко за предѣлы своихъ владѣній, обратило на него взоры римской куріи, и папа Иннокентій III-й дѣлалъ было энергичную попытку склонить могущественнаго князя къ подножію своего престола; но попытка эта успѣхомъ не увѣнчалась.

Послѣ превратностей, постигшихъ Галицко-Волынскую Русь и ея князей во время малолѣтства дѣтей Романа, Даніилъ возстановляетъ Галицкое княжество, растерзанное поляками и венграми, утверждается прочно на Галицкомъ столѣ и еще съ большимъ успѣхомъ, чѣмъ его отецъ, направляетъ свою дѣятельность къ расширенію своихъ владѣній. При Даніилѣ возвышается новый городъ Львовъ ¹⁾, будущій центръ Галицкой епархіи и защиты православ-

---

¹⁾ Первое упоминаніе о Львовѣ встрѣчаемъ въ Ипатьевской лѣтописи подъ 1259 годомъ, по поводу пожара въ г. Холмѣ: „сицю же пламени бывшу, якоже со всее земли зарѣ видити, якоже и со Львова зряще видити“ (П. С. Рус. Лѣт., II, 195). Въ 1261 году г. Львовъ былъ, вѣроятно, уже большимъ и сильнымъ городомъ, на который князь Даніилъ могъ опереться, какъ на надежный оплотъ, о чемъ можно судить изъ того, что

ной вѣры и русской народности отъ враждебныхъ на нихъ посягательствъ со стороны Рима и Польши. При немъ возникаетъ новая епархія сперва въ Угровскѣ, а потомъ въ основанномъ имъ

Бурундай заставилъ Галицкаго князя Льва разорить его: „оттолѣ“ (то есть отъ Данилова и Стожка) „же пославъ“ Левъ „Львовъ разметати“ (ibidem, 198). Несомнѣнно, что г. Львовъ былъ сильною крѣпостью, такъ какъ былъ расположенъ на высокихъ горахъ—отрогахъ Карпатъ, иначе Бурундай не приказалъ бы его срыть. Построенный задолго до князя Даниила (Zubrycki, Kronika miasta Lwowa. Lwow, 1844, стр. 5—7) Львовъ, благодаря своему положенію между Балтійскимъ и Чернымъ морями, сдѣлался богатѣйшимъ торговымъ пунктомъ. Въ немъ были склады произведеній восточныхъ и западныхъ народовъ (Supplementa ad histor. Russiae monumenta, № 42; Akta Gródzki i Ziemi. III, № 30, 32, 76; V, № 104; VII, № 84). Въ его рукахъ находилась вся торговля Польши съ Востокомъ. Львовскіе купцы отправлялись за товарами въ Крымъ, Константинополь, Александрію, Каиръ, Индію и др. (Encyklopedia powszechna. Warszawa, 1864 г., т. XVII, стр. 473). Онъ былъ торговымъ посредникомъ между Западомъ и Востокомъ. Русскіе князья поощряли предприимчивыхъ людей, помогая имъ въ торговлѣ: заключали торговые договоры съ нѣмецкими рыцарями, давали имъ разныя льготы (Supplementa, № 38; Чтеніе въ Им. Общ. Истор. и Древн. Рос. за 1887 г. кн. II, отд. 4, стр. 40—41; Шараневичъ. Исслѣдованіе на полѣ отечественной географіи и исторіи. Львовъ, 1869, стр. 70—71); привлекали во Львовъ нѣмцевъ, армянъ и караимовъ, которымъ предоставляли разныя привилегіи. Примѣру русскихъ князей слѣдовалъ завоеватель Червонной Руси—Казиміръ Великій и его преемники, которые не только подтверждаютъ прежнія права города, но приказываютъ сдѣлать склады для товаровъ, вывозимыхъ и ввозимыхъ въ татарскія страны (Supplementa, № 42, Ак. G. y Z., III, № 5, 21, 32, 42, 43, 44, 76, 115; V, № 104, VII, № 84, IX, № 114, 144; Zubrycki, Kronika, 166); освобождаютъ жителей г. Львова отъ всякаго „цла“ и „мыта“ и подорожнаго сбора (Zubrycki, Kronika, 127); дѣлаютъ распоряженія, чтобы купцы, проѣзжая Червоную Русь, не объѣзжали г. Львова, а непременно проѣзжали черезъ него (Ак. G. y Z., V, № 64, 104, 130; VI, № 36, 103) и останавливались въ немъ въ продолженіи 14 дней (Szaraniewicz. Rys wewnętrzných stosunków Galicyi wschodniej... Lwow, 1869, стр. 102); воспрещаютъ помѣщикамъ, черезъ имѣнія которыхъ купцы проѣзжаютъ, устанавливать новыя „мыта“ и „цла“ (Ак. G. y Z., V, № 64, 130, 143); даютъ купцамъ, проѣзжающимъ съ товарами или безъ нихъ черезъ Львовъ, права судиться магдебургскимъ правомъ (Ibidem № 104; VI, № 34, 35; Zubrycki, Kronika, 168—169); даютъ привилегіи Львовскимъ купцамъ вѣзти съ товарами по всей Польшѣ и Литвѣ (Ак. G. y Z., V, № 148) и имѣтъ у себя во Львовѣ двѣ ярмарки: одну на Св. Троицу, другую на св. Анну (Ibidem VI, № 105). Не мало способство-

г. Холмъ, куда перенесена была изъ крамольнаго Галича и самая княжеская резиденція. При Даниилъ римская церковь, имѣвшая въ Галицкой Руси въкоторый успѣхъ еще прежде, при господствѣ венгровъ, возобновляетъ свою пропаганду и даже стремится ввести унию, общая Даниилу за содѣйствіе въ семь дѣлъ помощь противъ татаръ и королевскій вѣнецъ; но помощи Даниилу папа не оказалъ, и замыслы объ униі рухнули. При Даниилъ обнаруживается сильное стремленіе къ образованію единаго и нераздѣльнаго

вали возвышенію города Львова Молдавскіе господа, которые давали Львовскимъ купцамъ всевозможнаго рода льготы. (Ак. З. Р. I, № 21; Ак. Г. у Z., VII стр. 200—251; Szaraniewicz, Rys, 104).

Во Львовъ стекались купцы изъ Генуи, Венеціи, Греціи, Константинополя, Венгріи, Молдавіи, Валахія, Крыма, Арменіи, Торна, Бремена, Любека, Риги, Литвы, Сѣверной Руси. Для генуэзцевъ Львовъ былъ важною станціею на великомъ торговомъ пути, ведущемъ изъ Яффы (Łozinski, Patrucyat i mieszczanstwo lwowskie w XVI i XVII w. Lwow, 1892, стр. 36) въ Константинополь, Килію, Львовъ и Геную. Такимъ образомъ Львовъ привлекалъ къ себѣ многочисленныхъ гостей: нѣмцевъ, армянъ, въ рукахъ которыхъ главнымъ образомъ находилась торговля между Крымомъ и Львовомъ (Шейноха, Ядвига и Ягайло. Спб. Москва, 1880—82, II, 307), грековъ, часть которыхъ навсегда осталась во Львовѣ (Łozinski, 318, 319, 321—323, 325) и была истиннымъ благомъ для православныхъ. Греки не только втягиваютъ русскихъ въ торговыя дѣла, приучаютъ ихъ завязывать сношенія съ Востокомъ и принимать участіе въ весьма прибыльныхъ торговыхъ дѣлахъ (Ibidem, 318); но они, какъ единовѣрцы, сочувствуютъ русскимъ по поводу переносимыхъ ими гоненій отъ поляковъ: помогаютъ имъ какъ словомъ, такъ и дѣломъ во всѣхъ ихъ предпріятіяхъ, не жалѣя ни своего собственнаго труда, ни матеріальныхъ средствъ. Многіе изъ нихъ остаются навсегда во Львовѣ и сливаются съ русскими. (Ibidem, 318, 319, 321—323, 325).

Львовъ,—благодаря вышепомянутымъ заботамъ какъ природныхъ русскихъ князей, такъ и непрошенныхъ опекуновъ, силою и насиліемъ отторгнувшихъ Червоную Русь отъ остальной Руси, сталъ богатѣть, развиваться и расширяться; но, къ величайшему прискорбію каждаго истинно русскаго человѣка, не на пользу русскихъ людей, ихъ силы и могущества, а на пользу пришлецовъ—поляковъ и нѣмцевъ, которые, будучи поддерживаемы правительственною властью, вытѣсняли русскихъ людей—природныхъ жителей—изъ насиженныхъ ими мѣстъ на окраины города—предмѣстья и вообще всячески притѣсняли съ цѣлію навязать имъ свой языкъ и вѣру.

государства со включеніемъ Волыни, Брестской, Туровской и Пинской земель подъ властію князя единовластнаго, даже съ преимуществами королевскими, которыя ему случайно были навязаны. При потомкахъ Данила стремленіе это усиливается и наконецъ осуществляется при Юріѣ I-омъ Львовичѣ, который принимаетъ титулъ „короля Русскаго и князя Владимірскаго“. Рядомъ съ этимъ у Галицко-Волынскихъ князей является желаніе образовать отдѣльную митрополию, которое по временамъ (съ перерывами) и осуществляется.

Пока Червоная Русь находилась подъ властію Ростиславичей и Мономаховичей, до тѣхъ поръ она не знала никакихъ гоненій за вѣру и русскую народность. Попытки католичества утвердиться въ Галицкой Руси до сего времени, какъ мы сказали, успѣха не имѣли; но съ прекращеніемъ рода Владиміра Святаго обстоятельства измѣняются. Сосѣднія государства—Венгрія и Польша стремятся къ обладанію разслабленнымъ смутами и неурядицами Галицкимъ княжествомъ, и оно, послѣ непродолжительнаго подчиненія Людовику Венгерскому, окончательно подпадаетъ подъ власть католической Польши. Съ этого собственно времени и начинается борьба между элементами съ одной стороны *русскимъ, православнымъ*, а съ другой—*польскимъ, римско-католическимъ*.

Остановимся нѣсколько подробнѣе на перипетіяхъ этой борьбы.

Послѣ смерти Галицко-Владимірскихъ князей Андрея и Льва (1322—1324), Владимірское и Луцкое княжества перешли къ Любарту Гедиминовичу ¹⁾, зятю одного изъ помянутыхъ князей; Подолією завладѣли татары ²⁾, а остальная Галицкая Русь досталась

¹⁾ Daniłowicz. Latopisiec Litwy u Kronika Ruska. Wilna, 1827, стр. 27; Арх. Ю. З. Р. ч. I, т. VI, стр. 7—8.

²⁾ Шараневичъ. Исторія Галицко-Володимирской Руси. Львовъ, 1863, стр. 140.

Болеславу.—Юрію II-му Тройденовичу ¹⁾, внуку Юрія I-го. Юрій II-ой былъ воспитанъ матерью въ православной вѣрѣ, но подѣ влияніемъ польскаго двора измѣнилъ православію и сдѣлался ярмымъ его противникомъ. Онъ угнеталъ православныхъ тяжкими налогами и податями, удалялъ отъ занимаемыхъ ими должностей, передавая послѣднія полякамъ и нѣмцамъ, приказывалъ обучать русское юношество католической вѣрѣ ²⁾ и т. п. Все это вооружило галичанъ до того, что они возненавидѣли пришельца и отравили его († 25 марта 1340 г.) ³⁾. Дѣятельность этого князя наглядно показала галичанамъ, чего имъ ждуть отъ иновѣрныхъ правителей.

Смертію Юрія II-го воспользовался Польскій король Казиміръ Великій, который и подчинилъ Галицкую Русь своей власти, гарантируя православнымъ *полную свободу въроисповѣданія*. Но послѣднимъ въ Римѣ остались крайне недовольны, а папа Бенедиктъ XII-ый поспѣшилъ освободить Казиміра отъ даннаго имъ обѣщанія, вмѣняя ему въ обязанность насадить въ новоприсоединенныхъ земляхъ католицизмъ ⁴⁾. Вслѣдствіе этихъ подстрекательствъ Казиміръ, осыпая милостями католиковъ, воздвигъ сильное гоненіе на православныхъ: отнималъ у нихъ церкви, обращая ихъ въ костелы ⁵⁾, устранялъ отъ занятія видныхъ общественныхъ должностей, отбиралъ угоды, предоставляя ихъ католикамъ или отступникамъ отъ православія ⁶⁾ и т. п. Русскіе въ виду этихъ преслѣдованій

¹⁾ Сынъ Маріи, дочери Юрія I-го, вышедшей замужъ за Тройдена Болеславича Мазовецкаго, Черскаго князя.

²⁾ Петрушевичъ. Историческое извѣстіе о церкви св. Пантелеимона близъ г. Галича. Львовъ, 1881, стр. 14.

³⁾ Bielowski. Monumenta Poloniae historica. Lwow, 1872, t. II, 860. 601; Strykowski. Kronika Polska, Litewska, Zmudzka i wsz. Rusi. Warszawa, 1846, t. II, стр. 20; Зубрицкій. Критико-историческая повѣсть временныхъ лѣтъ Червоной или Галицкой Руси. Москва, 1845, стр. 104—105; Шараневичъ. Исторія, 152; Naruszewicz, t. VII, стр. 222 и др.

⁴⁾ Theiner. Monumenta Poloniae, et Lithuaniae. Romae, 1860, t. I, № 566.

⁵⁾ Тамъ-же, № 826.

⁶⁾ Moraczewski. Dzieje Rzeczypospolitey Polskiej. Poznań, 1847, t. IV, стр. 168, 195; Lewicki. Obrazki z najdawniejsz. dziejow Przemyśla. Przemyśl, 1880, стр. 110; Евгеній. Описаніе Киево-Соф. Собора. Киевъ, 1825, стр. 94.

собрались на вѣче въ Галичѣ, гдѣ рѣшили сбросить съ себя польское иго. Два лучшіе мужа Галицкой Руси—Димитрій Дѣтко и Давидъ изъ Острога, при помощи татаръ, и достигли было сего ¹⁾, но не на долго. Въ 1349 г. Галицкая Русь опять подпала подъ иго поляковъ, а вслѣдъ за этимъ съ новою силою возобновилась во всей Галицкой Руси пропаганда католицизма, соединенная съ насиліемъ: „приде король Краковскій“, читаемъ въ лѣтописи, „со мною силою и взяша лестію землю Волинскую и Галицкую и много зла христіаномъ сотвориша, а церкви святыя претвориша на латинское богомерзкое служеніе“ ²⁾. Прежнія мѣры къ совращенію православныхъ въ католицизмъ возведены были въ систему, при чемъ сдѣлана была энергичная попытка къ подрыву православія и русской народности возобновленіемъ существовавшей прежде непродолжительное время Галицкой митрополіи. При этомъ имѣлось въ виду *отдѣльностію церковнаго управленія поддержать политическую отдѣльность Галицкой Руси отъ другихъ русскихъ областей и тѣмъ прикрѣпить ее къ Польшѣ*. Какъ сильно желалъ Казиміръ учрежденія въ Галиціи самостоятельной митрополіи, это видно изъ просьбы его къ Константинопольскому патріарху Филовею, дышущей угрозой: „ради Бога, ради насъ и святыхъ церквей рукоположите Антонія въ митрополита, дабы не исчезъ, не разорился законъ русскій, а не будетъ милости Божіей и вашего благословенія на семь чловѣкѣ, *то послѣ не жалуйтесь на насъ, если нужда будетъ крестить русскихъ въ латинскую вѣру*“ ³⁾. Патріархъ вынужденъ былъ исполнить волю короля. Отсюда произошелъ цѣлый рядъ прискорбныхъ, хорошо извѣстныхъ въ исторіи, явленій.

¹⁾ Филевичъ. Борьба Польши и Литвы—Руси за Галицко-Владимірское наслѣдіе. Спб. 1890, стр. 55—80; Смирновъ. Судьбы Червоной или Галицкой Руси до соединенія ея съ Польшею. Спб. 1860, стр. 63—71; Зубрицкій. Повѣсть, 125—129; Шараневичъ. Исторія, 154—162.

²⁾ П. С. Р. Л., III, 84.

³⁾ Miklosich. Akta et diplomata graeca medii aevi sacra et profana. Vindobonae, 1860, v. I, № 318; Ж. М. Н. П. за 1847 г., № 6, стр. 145—147; Bielowski, t. II, стр. 626—628.

Послѣ смерти Казимира Великаго въ средѣ истоцившихъ долготерпѣніе православныхъ вспыхнуло волненіе, обнаружившее, до какой степени русскій народъ озлобленъ былъ репрессивными мѣрами католицизма. Римскіе костелы были разрушены, измѣнники православію и его враги предавались казнямъ, все иновѣрное истреблялось. Даже на католическихъ бискуповъ наведепа была такая паника, что они отрекались отъ папы и обращались или возвращались къ православію ¹⁾. Но и это возстаніе было подавлено силою оружія и Галиція передана была въ 1372 г. (Людовикомъ Венгерскимъ, подавившимъ возстаніе) Владиславу Опольскому ²⁾. Всѣ усилія послѣдняго направлены были къ тому, чтобы „вырвать страну изъ ереси и язычества и возвратить ее вѣрѣ католической“ ³⁾. Съ этою цѣлію онъ призываетъ въ Галицію францисканъ и доминиканъ, передавая въ ихъ вѣдѣніе церкви, дома и угодья ⁴⁾, проситъ папу о строгомъ наказаніи измѣнившихъ католицизму епископовъ; ходатайствуетъ объ учрежденіи постоянныхъ латинскихъ епископскихъ каедръ въ Галичѣ, Перемышлѣ, Владимірѣ и Холмѣ, съ переименованіемъ первой каедръ въ архіепископію ⁵⁾, и щедро надѣляетъ эти каедръ угодьями и десятинами ⁶⁾; вызываетъ въ Галицію на разныя мѣста католиковъ, предоставляя имъ разныя льготы и привилегіи ⁷⁾, желая тѣмъ создать надежный оплотъ для устойчивости и пропаганды католицизма. Такія мѣропріятія вы-

¹⁾ Strykowski, II, 51; Kromer, Kronika Polska, 283; Moraczewski, V, 253; Шараневичъ. Исторія, 216, 224; Biblioteka Ossolinskich, IV, 280.

²⁾ Ak. G. y Ziemskie, t. III, стр. 56—57, примѣч., № 20; Stadnicki. Synowie Gedymina. Lwow, 1849—53, t. II, стр. 61—62, 72; Зубрицкій, Повѣсть, 166—167; Шараневичъ, Исторія, 214.

³⁾ Шейноха. Ядвига и Ягайло, I, 219.

⁴⁾ Ak. G. y Z., V, № 7, 8, II, № 71; Зубрицкій. Повѣсть, 147—148; Scrobiszewski. Vitae archiep. halicien. et leopol., vitae Mathiae.

⁵⁾ Theiner, I, № 908, 946.

⁶⁾ Ak. G. y Z., III, № 51; Dlugosz. Opera omnia, t. X, 360.

⁷⁾ Ak. G. y Z., II, № 4—6, III, № 25, V, № 8, 10, 11; VII, № 9, 10, 11, 13; VIII, № 9; Biblioteka Ossolinskich, III, стр. 56—58, IV, стр. 290; Lewicki. Obrazki, 126—131.

звали сильный ропоть и оппозицію со стороны православныхъ. Опольскій видѣль, что онъ зашелъ слишкомъ далеко и, опасаяся участи Юрія II-го, отрекся отъ власти надъ Галицкою Русью (1379 г.), передавъ ее обратно королю Людовику¹⁾. Это однако не облегчило участи православныхъ, которые по прежнему подвергались притѣсненіямъ и силою принуждаемы были къ принятію католицизма²⁾. Послѣ смерти Людовика († 1382) въ Галиціи снова вспыхнуло возстаніе, сопровождавшееся изгнаніемъ изъ края католическихъ епископовъ и священниковъ, разрушеніемъ костеловъ и т. п.³⁾ Руку помощи православнымъ подалъ въ это время Литовскій князь Любарть, который и завоевалъ было уже нѣкоторые Галицко-Волынскіе города⁴⁾. Но, къ сожалѣнію, вслѣдствіе недостатка единодушія между галичанами и это возстаніе кончилось неудачно, и Червonoю Русью стала править наслѣдница Людовика—Марія. Она пошла по стопамъ своихъ предшественниковъ: раздавала русскія имѣнія своимъ приверженцамъ, надѣляла ими католическіе костелы, кляшторы и кааедры⁵⁾; всѣ видныя мѣста предоставляла венграмъ, которые неистовствовали по городамъ и селамъ, издѣвались надъ православною вѣрой, грабили и разоряли ея жителей, палагая на нихъ непосильные налоги и поборы⁶⁾. Православные опять возстали противъ венгровъ и на этотъ разъ свергли ихъ иго, но мѣною подчиненія Польшѣ⁷⁾. Новые владѣтели (Ядвига и Ягайло) не были милостивѣе первыхъ. Щедрою рукою

¹⁾ Suppl. № 40 и Ak. G. y Z., III, № 27—28.

²⁾ Записки Имп. Новороссійскаго универ., ч. II, т. II. стр. 57; Suppl. № 164.

³⁾ Шараневичъ. Исторія, стр. 245—247.

⁴⁾ Bielowski, II, 722; Зубрицкій, Повѣсть, 189--191; Stadnicki, Synowie, II, 105.

⁵⁾ Ak. G. y Z., VII, № 14, 15, 17; Lewicki, Obrazki, 132, 133; Stadnicki, Synowie, II, 248—254.

⁶⁾ Suppl. № 43; Ak. G. y Z., III, № 39.

⁷⁾ Bobrzyński. Dzieje Polski. Warszawa, 1887, I, 276.

надѣляя католическіе каѳедры и костелы ¹⁾, Ягайло, при всякой къ тому возможности, тѣснилъ православное духовенство и урѣзывалъ его доходныя статьи, а иногда и совсѣмъ лишалъ оныхъ ²⁾. Какъ тяжело было положеніе православнаго духовенства, видно изъ того, что оно наравнѣ съ крестьянами должно было платить подати, а въ этомъ числѣ и десятину, шедшую въ пользу католическаго духовенства ³⁾! Что касается другихъ сословій, то православнымъ дворянамъ затрудненъ былъ доступъ къ высшимъ должностямъ ⁴⁾, а мѣщане лишаемы были магдебургскаго права ⁵⁾. Милости, оказываемыя въ это время православному духовенству, были рѣдки, являлись исключительными случаями, вызывавшимися особыми обстоятельствами ⁶⁾. Особенно гнѣвъ правительственный усилился послѣ неудачной попытки Ягайло склонить православную іерархію въ унию съ Римомъ ⁷⁾. Православные дворяне лишаемы были гербовъ и правъ шляхетства ⁸⁾. Имъ (и вообще православнымъ) запрещалось вступать въ бракъ съ католиками, а состоявшіе въ таковыхъ бракахъ обязывались принимать католицизмъ ⁹⁾. Естественно, что подъ вліяніемъ этого гнета случаи перехода православныхъ (преимущественно дворянъ, дорожившихъ общественнымъ положеніемъ) участились. Въ 1414 году Ягайломъ закрыта была Галицкая епи-

¹⁾ Archivum Sanguszkow, t. I, № 23; Ak. G. y Z., II, № 48, 22, 32, 43, 44, 37, 56, 58, III, № 71, 74, 106; IV, № 3, 80; VII, № 37, 40; VIII, № 33.

²⁾ Ak. Z. P., II, № 198, III, № 146; Biblioteka Ossol., III, 10—16, 122, 140; Pociiej. Zbior wiadomosci historycznych i aktow dotyczących dziesięcin kosciel. na Rusi. Warszawa, 1845, стр. 15.

³⁾ Szaraniewicz, Rys, 69—70, 82.

⁴⁾ Dlugosz, XI, 340; Moraczewski, VIII, 82; Posiej, 6; Зубрицкій, Повѣсть, 244—246.

⁵⁾ Szaraniewicz, Rys, 94; Ak. G. y Z., II, № 33.

⁶⁾ Ak. G. y Z., III, № 87. Перемышльскій архивъ, № 25.

⁷⁾ Miklosich, Acta, II, № 515, 516, Макарій, Исторія русской церкви, т. V, стр. 325.

⁸⁾ Евгеній. Описаніе Киево-Соф. Собора, 99; Кояловичъ, Литовская цер. унія. Спб., 1859, I, стр. 8.

⁹⁾ Тамъ-же и Зубрицкій. Повѣсть, 243, 304; Moraczewski, IX, 146.

скопія, а взамѣнъ ея учреждено было во Львовѣ архіепископство (католическое) ¹⁾. Послѣднему не только переданы были почти всѣ угодья Галицкой каѳедры ²⁾, но возложена была миссія преслѣдованія православныхъ. Въ грамотѣ Львовскому архіепископу, данной Ягайломъ въ 1423 г., говорилось: „такъ какъ въ подвластныхъ намъ земляхъ Руси, гдѣ живутъ схизматики, послѣдователи греческаго обряда, совершается многое, увы, противное римской церкви, то для того, чтобы римско-католическая вѣра не потерпѣла ущерба, мы дали Іоанну, архіепископу Львовскому и его преемникамъ, и нынѣ даемъ и предоставляемъ совершенную и полную власть наказанія всякихъ еретиковъ и преступающихъ противъ христіанской религіи, какого бы сословія и пола они ни были, если за таковыхъ признаетъ ихъ помянутый архіепископъ“ ³⁾. Значеніе этой грамоты ясно и въ комментаріяхъ нужды не имѣется. Послѣ кончины Ягайло въ положеніи православныхъ замѣчается какъ бы поворотъ къ лучшему. Въ виду того, что на Флорентійскомъ соборѣ ⁴⁾ состоялась унія между церквами Восточною и Западною, издана была въ 1443 году грамота, которою православнымъ владыкамъ и духовенству предоставлялись тѣ самыя права и вольности, какими пользовалось доселѣ одно латинское духовенство ⁴⁾. Но такъ какъ эта грамота была дана по случаю провозглашенія Флорентійской уніи, которой никто изъ православныхъ въ Червоной Руси не признавалъ, то сущность дѣла отъ этого измѣнилась мало. Только призывы и принятія католицизма замѣнились призывами къ принятію уніи. Владиславъ III-ій подтвердилъ грамоту своего отца 1423 года, данную Львовскому архіепископу о преслѣдованіи православныхъ, не желавшихъ принять уніи или католицизма. Галичане толпами начали бѣжать съ родины. Въ виду этого, и

¹⁾ Theiner, II, № 8.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 198, III, № 146.

³⁾ Архивъ Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 1.

⁴⁾ Тамъ-же № 162 и Ак. З. Р., I, № 42

вообще сильнаго раздраженія со стороны православныхъ, Казиміръ IV (1447—1497 г.г.) счелъ нужнымъ умѣрить ревность пропагандистовъ католицизма и издалъ нѣсколько распоряженій, до извѣстной степени ограждавшихъ православныхъ отъ насилій католиковъ, тѣмъ не менѣе и этотъ король смотрѣлъ на православныхъ, какъ на зло, едва терпимое. Извѣстно его распоряженіе, воспрещавшее православнымъ построеніе новыхъ церквей и починку старыхъ ¹⁾. Самыя церкви въ указахъ короля называются не иначе, какъ *синагогами* ²⁾. Не удивительно, что и въ данное время поляки „дѣютъ православнымъ великія втисненія, и нальзды, и грабежи, и квалты“ ³⁾. (Заставляютъ православныхъ праздновать

¹⁾ Ак. З. Р., I, № 134; Kulesz, Wiara prawosławna. Wilna, 1704, стр. 182, 184; Бестужевъ-Рюминъ, Исторія русская. Спб., 1885, II, 52.

²⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 5, 6; Suppl. № 51, 55.

³⁾ Въ частности запрещаютъ заниматься торговлею—продавать мѣрою сукна, держать трактиры (Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 127, 148), варить горячіе напитки и солодь (Baliński i Lipiński, Starożytna Polska. Warszawa, 1834, II, 1184), заниматься тѣми ремеслами, которыми не занимались ихъ отцы, принадлежать къ тѣмъ цехамъ, къ которымъ они издавна не имѣли доступа (Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 148), требовали, чтобы православные товарищи по ремеслу посѣщали костелы, участвовали въ крестныхъ ходахъ, вносили извѣстное число денегъ на содержаніе алтаря и его освѣщеніе (Kronika, 148), запрещаютъ принимать православныхъ въ число магистратскихъ чиновниковъ—райцевъ и лавниковъ (Baliński i Lipiński, II, 1185). Такое несправедливое отношеніе католиковъ къ православнымъ вызвало возмущеніе православныхъ въ г. Красноставѣ. Была назначена комиссія для разслѣдованія дѣла и послѣ него было обнародовано постановленіе короля: „красноставскіе жители русской вѣры могутъ быть представляемы и избираемы въ городскія должности, но что касается провизоріи красноставской церкви, то мы желаемъ, чтобы старанія о сей церкви, какъ и надлежитъ, возлагаемы были на однихъ лишь райцевъ римской вѣры (Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 9). Постановленіе относительно лавниковъ и райцевъ не долго продолжалось, и въ слѣдующемъ 1524 г. было ограничено и низведено до двухъ (Варшавскій гл. арх., кн. метр. № 36, стр. 672, а въ 1541 г. ихъ совершенно не допустили къ городскому управленію (Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 155, стр. 424—426).“

Ак. З. Р., I, № 104, III, № 4; Herasiewicz, Annales ecclesiae ruthenae. Leopoli, 1862, стр. 51; Malinowski, Die Kirchen und Staats-Satzungen.. Lemberg, 1861, стр. 460.

римско-католическіе праздники, не принимаютъ свидѣтельства русскихъ въ дѣлахъ съ католиками, берутъ въ судахъ съ русскихъ пошлины въ увеличенномъ видѣ¹⁾, заставляютъ русскихъ приносить присягу не по русскому обычаю, а по особой формулѣ или ротѣ²⁾, запрещаютъ львовянамъ покупать и строить дома на всѣхъ улицахъ г. Львова, кромѣ русской³⁾,—публично исполнять свои обряды,—хоронить умершихъ и ходить къ больному со Св. Дарами, звонить въ колокола и проч.). Въ такихъ „бѣдахъ и напастехъ“, продолжавшихся и въ слѣдующее царствованіе, православные галичане ищутъ защиты и покровительства у извѣстнаго ревнителя православія князя К. И. Острожскаго. Стараніями послѣдняго участь православныхъ галичанъ была нѣсколько облегчена. Но уже содержаніе самой королевской грамоты, дарующей православнымъ нѣкоторыя права, показываетъ, до какой степени они были съужены и какъ были не велики и въ данное время. Грамотою короля отношенія между православными и католиками опредѣляются слѣдующимъ образомъ: 1) русскіе въ дѣлахъ большей или меньшей важности приносятъ присягу не въ латинскомъ костелѣ, но въ своей синагогѣ; 2) во всѣхъ дѣлахъ могутъ быть свидѣтелями; 3) священники ихъ могутъ ходить въ городѣ къ больнымъ со Святими Дарами въ церковномъ облаченіи, но безъ свѣчей, а въ русской улицѣ со свѣчами; 4) латинскій магистратъ хотя и *имѣетъ право ставить имъ приходскихъ священниковъ*, однако онъ долженъ избирать для этого мужей свѣдущихъ въ дѣлѣ вѣры; 5) тѣла умершихъ русскихъ священникъ можетъ провожать черезъ городъ въ духовномъ облаченіи, но безъ свѣчъ и колокольнаго перезвона, а въ русской улицѣ можно уже и пѣть, и звонить, и зажигать свѣчи“⁴⁾. Въ означенной грамотѣ наиболѣе всего обращаетъ внима-

¹⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 4.

²⁾ Тамъ-же.

³⁾ Suppl. № 167; Zubrycki, Kronika, 142, 144.

⁴⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 6; Zubrycki, Kronika, 144 - 145; Чт. въ Им. Общ. Ист. и Др. за 1862 г., кн. III, матер. слав., стр. 24.

ніе то обстоятельство, что магистрату, состоявшему изъ латинянъ, предоставляется право назначать православныхъ священниковъ. Такая постановка дѣла была особенно обидна для православныхъ, но она стояла въ связи съ общимъ направлениемъ польской политики всецѣло подчинить православіе католицизму. Усиленіе этой политики относится ко времени Ягайло.

Уничтожая Галицкую епархію, онъ не передалъ дѣлъ православной церкви,—къ чему вызывался обстоятельствами, Кіевскому митрополиту, но въ интересахъ римско-католической пропаганды учредилъ (въ самой епархіи) *намѣстничество*, при чемъ намѣстниками имѣли быть лица, расположенныя къ католицизму, избираемыя и назначаемыя старостами (тоже католиками). Православные хорошо понимали, къ чему клонится дѣло. Понимали, въ чемъ состоитъ и ихъ одна изъ главныхъ задачъ этой борьбы съ католицизмомъ за права своей церкви и народности. Имъ необходимо было возвратитъ независимость церковнаго управленія въ Галицкой епархіи. Нужно было добиться, *чтобы въ отсутствіи епископа намѣстникъ назначался Кіевскимъ митрополитомъ и былъ въ зависимости отъ него*. Дѣйствительно къ этому православные и стремятся, и въ концѣ концовъ этого достигаютъ, не безъ упорной, впрочемъ, борьбы съ представителями католицизма. На этой борьбѣ въ данное время мы и сосредоточимъ свое вниманіе.

Мы сказали, что назначеніе намѣстниковъ Галицкой епархіи королемъ предоставлено было старостамъ. Понятно, что послѣдніе очень мало заботились объ избраніи достойныхъ намѣстниковъ, такъ какъ избраніе того или другаго намѣстника давало имъ возможность такъ или иначе „опекать“ находящееся въ области ихъ управленія намѣстничество, приносящее имъ большіе доходы съ суда и управы, податей съ духовенства и церквей.

Въ концѣ XV и началѣ XVI в. опекуномъ Галицкой епархіи былъ Станиславъ Ходечъ, староста Львовскій, Галицкій и Каме-нецкій. Въ 1508 г. Ходечъ, довольно нажившись, продалъ свое „*orekalnictwo*“ надъ монастыремъ „Крылось“ за 25 марокъ какому

то Роману Остаповичу, съ принадлежавшими ему доходами и всѣми пошлинами, какія издревле ежегодно собирались съ поповъ Галицкаго округа на митрополита, съ правомъ духовнаго суда и наказанія надъ попами, находившимися подъ вѣдѣніемъ монастыря „Крылось“, если только на это изъявить согласіе король или этому не воспрепятствуетъ митрополитъ ¹⁾. Такъ какъ назначеніе намѣстниковъ составляло богатую статью матеріальнаго дохода старость, то по-сему оно и обратило на себя вниманіе высшей католической іерархіи, которая стала оспаривать это право у старость, доказывая, что гораздо приличнѣе этому праву быть въ распоряженіи духовенства, чѣмъ свѣтской власти, и что если дѣло поставленія намѣстниковъ надъ русскимъ духовенствомъ будетъ въ его рукахъ, то дѣло истребленія православія пойдетъ лучше и скорѣе ²⁾. Вслѣдствіе такого заявленія архіепископа, безъ сомнѣнія, поддержаннаго врагами православія, король въ 1509 году издалъ слѣдующее постановленіе: „желая своимъ королевскимъ достоинствомъ способствовать умноженію римско-католической вѣры въ этой странѣ (Галицкой Руси) и принимая во вниманіе буллы апостольской столицы, согласно съ желаніями нашихъ предшественниковъ, заявленными при эрекціи Львовскаго костела, желая также по долгу христіанскаго монарха облегчить схизматикамъ доступъ къ христіанской вѣрѣ или исправленіе ихъ въ заблужденіяхъ,—мы издали такой декретъ, чтобы архіепископы Львовскіе, какъ настоящій, такъ и послѣдующіе, теперь и на будущее время могли избирать и поставлять своихъ намѣстниковъ русскихъ во Львовѣ, Крылось³⁾ и въ иныхъ мѣстахъ Львовской епархіи ³⁾. Какое значеніе и силу имѣло помянутое постановленіе, это видно изъ предписанія, даннаго тѣмъ же королемъ въ 1516 г. нѣкому официалу Грицку: „дается ему власть синагоги

¹⁾ Suppl., № 48; Zubrycki, Kronika. 160; Макарій, Исторія русской церкви, IX, 203—204.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 198.

³⁾ Suppl., № 50; Pocięj, 9—10, Zubrycki, Kronika, 161.

и поповъ православнаго обряда, согласно древнему обычаю, сими должностными лицами сохраняемому, *визитировать, исправлять поповъ и иныхъ служителей синагогъ*, вообще же *чинить и исполнять все то, что съ этою должностію связано*¹⁾.

Оба эти постановленія не нуждаются въ комментаріяхъ,—они сами по себѣ понятны.

Королевскій декретъ не нравился Львовскимъ старостамъ, лишая ихъ довольно значительныхъ доходовъ, потому они старались, гдѣ только представлялась возможность, затруднять и мѣшать архіепископамъ въ назначеніи ими намѣстниковъ. Назначенныхъ архіепископомъ намѣстниковъ старосты преслѣдовали и неугодныхъ имъ гнали, а угоднымъ покровительствовали. Безъ сомнѣнія, назначаемые архіепископомъ намѣстники были ему преданы и дѣйствовали по его указаніямъ въ пользу католицизма, привлекали мнимыхъ схизматиковъ къ римской вѣрѣ и, вѣроятно, большая часть ихъ была приверженцами католиковъ. Само собою понятно, чего можно было ожидать отъ такихъ заправиль русскимъ духовенствомъ. Разгорѣвшаяся борьба между старостами и архіепископомъ была на руку православнымъ. Они при посредствѣ русскихъ вельможъ выпросили у короля въ 1522 г. грамоту назначить вмѣсто многихъ намѣстниковъ одного и при томъ русскаго, православнаго. Можно также думать, что одинъ намѣстникъ былъ назначенъ королемъ по желанію архіепископа съ тѣмъ, чтобы послѣдній могъ лучше и удобнѣе слѣдить за дѣятельностію одного, чѣмъ нѣсколькихъ, разбросанныхъ по всей восточной Галицкой Руси. Такимъ намѣстникомъ по ходатайству нѣкоторыхъ королевскихъ совѣтниковъ („*ad intercessionem quorundam consiliorum*“), несомнѣнно, православныхъ, король назначилъ, съ согласія²⁾ Львовскаго архіепископа, Яцка (Іоакінеа) Гдашицкаго, которому поручилъ имѣть наблюденіе надъ

¹⁾ Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 5, 154, стр. 12—13, 423—424.

²⁾ Согласіе Вильчка (1503—1540), вѣроятно, было рассчитано на благодарность Гдашицкаго.

„попами и синагогами русскаго обряда“— „*dantes illi potestatem synagogas et porones dicti ritus ruthenici*“ въ округахъ Львовскомъ, Галицкомъ, Коломыйскомъ, Каменецкомъ и Снятинскомъ и исполнять всѣ другія дѣла, соединенныя съ должностію намѣстника ¹⁾). Того же 1522 года король, по ходатайству своихъ совѣтниковъ и по волѣ и согласію архіепископа, удостоилъ Іоакима Гдашицкаго возведенія въ санъ архимандрита, подчинилъ его вѣдѣнію кромѣ пяти вышепомянутыхъ округовъ еще Жидачевскій, облекъ его властію производить судъ въ дѣлахъ духовныхъ и пользоваться тѣми самыми правами, какими нѣкогда пользовался въ этихъ округахъ владыка или митрополитъ Галицкій— „*quondam wladysa seu metropolita Haliciensis in ipsis districtibus exercebat*“ ²⁾, а 19 ноября того же года король предписываетъ Ходчамъ оказывать архимандриту Гдашицкому помощь въ отпращиваніи имъ своихъ обязанностей ³⁾. Гдашицкій оправдалъ надежды и чаянія православныхъ. Онъ, будучи, вѣроятно, по рожденію галичаниномъ и дорожа интересами своей дорогой родной матери—православной церкви, сталъ вдумываться въ ея печальное и горестное положеніе, въ ея несправедливую и жестокою зависимость отъ непрошеннаго опекуна-архіепископа, которому онъ долженъ былъ повиноваться, исполнять его приказанія, служація во вредъ его родной матери—православной церкви. Гдашицкій, какъ истый русскій человекъ, не могъ быть измѣнникомъ своему родному народу, своей матери—православной церкви. Онъ зналъ и видѣлъ воочию воздвигаемыя повсюду поляками преслѣдованія противъ русскихъ и болѣлъ душою вмѣстѣ съ ними. Поэтому Гдашицкій задумалъ сбросить съ себя ярмо зависимости отъ архіепископа и дѣйствовать гласно и явно въ пользу

¹⁾ Suppl., № 51.

²⁾ Suppl., № 52; Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 7; Львов. Бернар. арх., т. XII, стр. 803.

³⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 8.

православія. Въ этомъ намѣреніи ему благопріятствовали два обстоятельства. Первое—это сильныя религиозныя движенія въ Польшѣ, куда они широкою волною хлынули съ Запада и стали быстро распространяться въ ней, имѣя послѣдователей, покровителей и защитниковъ въ самыхъ сильныхъ и могущественныхъ вельможахъ Литвы и Юго-Западной Руси. На это движеніе обратило вниманіе все католическое духовенство, и въ томъ числѣ Львовскій архіепископъ. Второе—сближеніе Гдашицкаго съ Львовскими мѣщанами, сгруппировавшимися въ братство вокругъ своихъ церквей, воодушевлявшими и поощрявшими его къ дѣйствию, предлагая, вѣроятно, свои услуги словомъ и дѣломъ, болѣе же всего сильная поддержка какъ русскихъ православныхъ вельможъ, такъ и двухъ знатнѣйшихъ Галицкихъ пановъ: Оттона Ходеча, воеводы Русскаго, старосты Галицкаго, Снятинскаго и Жидачевскаго, и Станислава Ходеча, великаго короннаго маршала и старосты Львовскаго, не могшихъ простить архіепископу Бернарду Вильчку отстраненія старость отъ назначенія русскихъ намѣстниковъ¹⁾. Имѣя въ виду вышесказанное, Гдашицкій явно возсталъ противъ желаній и требованій архіепископа и сталъ дѣйствовать въ ущербъ римской церкви—*„in opprobrium et detrimentum nostrae Romanae fidei“*. Онъ торжественно съ великолѣпіемъ, присуцимъ православной церкви, совершалъ богослуженіе, объѣзжалъ вѣрныя его управленію округа, гдѣ убѣждалъ отступившихъ отъ православной церкви возвратиться въ ея лоно и быть вѣрными ея сынами. Убѣжденія Гдашицкаго подѣйствовали. Многіе изъ отпавшихъ „къ ущербу и поношенію римской вѣры, принятой ими, возвращались къ греческой схизмѣ“. Благотворная дѣятельность Гдашицкаго въ пользу православія заставила Львовскаго архіепископа принять мѣры къ ея ограниченію. Архіепископъ жаловался королю, который въ

¹⁾ Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 154, стр. 423—424.

1523 г. запретилъ братьямъ Ходечамъ покровительствовать Гдашицкому, а жителямъ Галицкой Руси объявилъ, что Гдашицкій есть собственно намѣстникъ Львовскаго архіепископа ¹⁾. Но православные поняли, въ чемъ дѣло, и побудили Гдашицкаго совсѣмъ отказаться отъ подчиненія Львовскому архіепископу и отдаться подъ власть Кіевскаго митрополита. Гдашицкій такъ и сдѣлалъ. Митрополитъ Іосифъ († 1534) немедленно откликнулся; онъ обратился въ 1526 г. съ грамотою ко всему Галицко-русскому народу и духовенству, въ которой утверждалъ Гдашицкаго своимъ намѣстникомъ и благословлялъ православныхъ духовныхъ и мірянъ оказывать Гдашицкому послушаніе во всемъ ²⁾. Будучи ободренъ и поддержанъ высшею духовною властію и поощряемъ вѣрными сынами православной церкви, Гдашицкій еще съ большею энергіею принялся за служеніе своей церкви. Онъ объѣзжалъ вѣренную ему область во всѣхъ направленіяхъ, исправлялъ и научалъ униженное и загнанное польскими преслѣдованіями русское духовенство, поощрялъ, воспламенялъ и убѣждалъ всѣ сословія пребывать неизмѣнно въ вѣрѣ праотцевъ своихъ, возвратиться на путь истины, страхнуть съ себя пыль невѣжества и заблужденій. Онъ, вѣроятно, не разъ и не два долго за полночь бесѣдовалъ съ русскими людьми г. Львова, горя въмѣстѣ съ ними о тяжелыхъ временахъ церкви и народа, возбуждая въ нихъ своими пламенными рѣчами духъ и силу православія, убѣждая ихъ сильнѣе сплотиться въ одно цѣлое для дружнаго дѣйствія противъ враговъ и грудью отстаивать вѣру отцевъ своихъ. Сѣмя правды и чистоты убѣжденій искренняго патріота подѣйствовали и принесли плодъ. Львовскіе мѣщане еще болѣе сплотились въ одно цѣлое и стали грудью и всѣми средствами, до са-

¹⁾ Zubrycki, Kronika, 162, Чт. въ Имп. Общ. Ист. и Др. Р. за 1862, кн. III, матер. слав., 40—41; Макарій, Исторія, IX, 216—217.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 141.

моотверженія, какъ увидимъ ниже, отстаивать свою вѣру и русскую народность.

Ревностная и благотворная дѣятельность Гдашицкаго не могла нравиться папистамъ, которые стали жаловаться на него королю и, чтобы достичь своей цѣли, т. е. низверженія его или удаленія, стали выдумывать разныя небылицы. Къ клеветѣ прибѣгнулъ и архіепископъ, какъ это видно изъ грамоты короля (1535 г.), въ которой послѣдній говоритъ, что Гдашицкій вель себя не совсѣмъ похвально („non satis laudabiliter ante actis temporibus se gessit...“), за что и отрѣшается отъ должности намѣстника; за нимъ оставлялись только доходы архимандрита монастыря св. Георгія ¹⁾.

Послѣ удаленія Гдашицкаго отъ должности намѣстника (1535 г.), архіепископъ снова заявилъ свои права „опекунства“ надъ Галицкою православною церковью и въ то время, когда духовенство и міряне избрали намѣстникомъ Галицкой митрополии Макарія Тучапскаго ²⁾, архіепископъ назначилъ намѣстникомъ своего клерика-католика, какого-то Сикору, а Макарія началъ преслѣдовать и даже бить. Православные, изгнавъ изъ намѣстничьяго дома Сикору, взяли подъ свое покровительство и защиту Макарія и просили короля утвердить избраннаго ими Макарія митрополичьимъ намѣстникомъ. Король утвердилъ въ 1535 году

¹⁾ Suppl., № 53; Zubrycki, Kronika, 163, Чт. въ Имп. Общ. Ис. и Др. Р. за 1862 г., кн. III, матер. слав., стр. 40—41.

²⁾ Макарій Рафаиловичъ былъ Львовскимъ гражданиномъ (Suppl. № 53), мѣщаниномъ (Ак. З. Р., II, № 1) и купцомъ (Encyklopedia powszechna, t. XXV, стр. 683) шляхетскаго роду „nobilis“ (Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 11), гербу Правдзиць (Niesecki, Korona Polska, t. IV, стр. 399); по смерти жены поступилъ въ монастырь, гдѣ вель жизнь строгую и благочестивую, вслѣдствіе чего снискалъ себе всеобщее уваженіе и любовь у православныхъ Галицкой Руси.

Макарія намѣстникомъ Галицкой митрополіи съ представленіемъ Львовской архимандріи по смерти Гдашицкаго ¹⁾ и приказаль Перемышльскому епископу Лаврентію Терлецкому и дворянину Андрею Рогизинскому ввести его въ помянутую должность ²⁾, а не архіепископу, какъ слѣдовало ему по данному ему праву. Этимъ поступкомъ король далъ понять архіепископу, что опекуны и патроны церкви православной онъ—король, а не архіепископъ. Не смотря на данную королямъ привилегію, Макарію трудно было удержаться, а тѣмъ болѣе укрѣпиться въ должности при отсутствіи въ королѣ рѣшимости держаться на высотѣ неприкосновенности своихъ рѣшеній и распоряженій, вслѣдствіе чего король то давалъ независимость намѣстнику Галицкой митрополіи и ввѣренному ему духовенству отъ власти архіепископа, то отдавалъ его и ихъ опять подъ власть послѣдняго. Каждый отстаивалъ свои права ³⁾. Началась борьба между архіепископомъ и Макаріемъ Тучапскимъ. Послѣдняго сторону приняло все православное духовенство и міряне во главѣ съ Львовскимъ братствомъ. По инициативѣ братства весь народъ подалъ свой голосъ за Макарію, а Сикору изгналъ изъ намѣстническаго дома. Послѣдній, будучи намѣстникомъ, дѣйствовалъ во вредъ православію, отчего происходили „сильный неурядъ и тяжкостя“ ⁴⁾. Православные сильно его ненавидѣли, называли его презрителемъ ихъ вѣры—„asserentes, illum esse contemptorem religionis eorum“ ⁵⁾, непокорнымъ архіерейской власти и явнымъ беззаконникомъ ⁶⁾, и просили короля удалить его, но король

¹⁾ Suppl. № 53.

²⁾ Ак. З. Р., II, № 185.

³⁾ Suppl. № 53, Ак. З. Р., II, № 185.

⁴⁾ Ак. З. Р., № 193.

⁵⁾ Suppl. № 54.

⁶⁾ Ак. З. Р., II, № 185 и 193, 198; Suppl. № 54; Zubrycki, Kronika, 163; Чт. въ Имп. Общ. Ис. и Др. Р. за 1862 г., кн. III, матер. слав., стр. 41; Макарий, Исторія, IX, 237.

не внялъ голосу православныхъ, потому что за Сикору стоялъ архіепископъ и высшее католическое духовенство. Борьба между Макариемъ и архіепископомъ до того обострилась, что король, во избѣжаніе сильныхъ упрековъ и давленій высшаго католическаго духовенства, въ 1537 г. 7 марта опять подчинилъ Макарія архіепископу¹⁾. Тогда православные просили Кіевского митрополита Макарія, чтобы онъ отдалъ ихъ „въ усмотрѣніе и въ опеку Лаврентію, епископу Перемышльскому“²⁾. Митрополитъ призналъ просьбу православныхъ галичанъ почему-то неудобною и назначилъ своимъ „справцею“ попа Гошовскаго³⁾. Послѣдняго галичане не любили за его непохвальную жизнь⁴⁾ и просили митрополита взять у нихъ Гошовскаго; а имъ назначить Макарія Тучапскаго⁵⁾. Митрополитъ согласился на избраніе Макарія, а король по ходатайству нѣкоторыхъ своихъ совѣтниковъ и по просьбѣ мірянъ и духовенства утвердилъ Макарія въ званіи митрополичьяго намѣстника, предоставивъ ему и Львовскую архимандрію по смерти Гдашицкаго⁶⁾.

Не успѣли галичане поблагодарить митрополита за утвержденіе Макарія въ санѣ намѣстника, какъ „проклятый и злой человекъ, новый еретикъ Сикора“ началъ клеветать на Макарія. Для разбора клеветы была назначена коммиссія, которая послѣ слѣдствія перенесла дѣло въ Краковъ, куда долженъ былъ отправиться Макарій, за нимъ послѣдовало множество галичанъ и подолянъ, которые рѣшили перенести дѣло Макарія съ Сикорою и архіепископомъ на судъ самого короля, а Макарія отправить къ митрополиту, прося у него заступничества предъ королемъ, напоминая

¹⁾ Encyklopedia powszechna, t. XXV, 83.

²⁾ Ак. З. Р., т. II, № 193.

³⁾ Ак. З. Р., т. II, № 182, 193.

⁴⁾ Ак. З. Р., II, № 193.

⁵⁾ Ак. З. Р., II, № 193.

⁶⁾ Suppl. № 53.

при семъ, что если теперь онъ—митрополить не заступится за галичанъ и подолянъ съ православными князьями и панами, то ему трудно будетъ писаться Галицкимъ митрополитомъ“ 1). Митрополить послалъ отъ себя на Краковскій сеймъ боярина Раецкаго, который увидѣлъ тамъ своими очами великую бѣду, плачь и тяжкое положеніе православныхъ, потому что король, на основаніи пожалованныхъ имъ самимъ 2) и еще прежде Ягайломъ 3) привилегій архіепископу Львовскому; выдалъ на сеймѣ архіепископу и епископамъ, въ полную ихъ власть, всѣхъ православныхъ жителей Галиціи и Подоліи, изъявъ ихъ совершенно изъ-подъ власти Кіевского митрополита, и велѣлъ написать на то новую привилегію, а Макарія архіепископъ и епископы грозились заключить въ темницу на всю жизнь. Въ такихъ тяжкихъ обстоятельствахъ Макарій и православные, не зная, что имъ дѣлать, рѣшились прибѣгнуть съ просьбою къ двумъ польскимъ панамъ, имѣвшимъ доступъ къ королевѣ Бонѣ, и черезъ нихъ предложили ей и королю двѣсти воловъ. Королева, „бачивши тяжкость и справедливость русскаго народа, въ то ся мощнѣ вложила, мощно съ королемъ говорила“ и послала въ канцелярію своего паца, который и взялъ здѣсь приготовленную для Львовскаго архіепископа привилегію и разорвалъ ее. А король обѣщалъ православнымъ выдать привилегію въ ихъ пользу, какъ только они доставятъ двѣсти воловъ 4), и велѣлъ канцлеру потребовать отъ Львовскаго архіепископа самый оригиналъ привилегіи 5), данной ему прежде 6), на право назначать митрополичьихъ намѣстниковъ, и извѣстить его, что по пламеннымъ

1) Ак. З. Р., II, № 197.

2) Suppl. № 50.

3) Арх. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 1.

4) Ак. З. Р., II, № 198.

5) Suppl. № 54.

6) Suppl. № 50.

просьбамъ русскихъ— „*magnis precibus afflagitantibus Ruthenis*“, король поставилъ имъ намѣстникомъ Макарія и отрѣшилъ отъ этой должности Сикору¹⁾; но Макарію привилегіи не далъ. Когда же король, будучи во Львовѣ, получилъ отъ Макарія 50 воловъ, приказалъ ему явиться въ Краковъ за полученіемъ привилегіи. Архіепископъ, узнавъ объ этомъ, упросилъ короля предъ самимъ выѣздомъ изъ Львова отдать ему русскихъ въ полное распоряженіе. Король согласился и выдалъ въ Городкѣ архіепископу грамоту. Макарій, узнавъ о случившемся, раздалъ королю, королевѣ и ихъ приближеннымъ 110 воловъ и получилъ приказаніе пріѣхать въ Краковъ за привилегіею. Въ Краковѣ Макарій ничего не могъ сдѣлать, король отложилъ дѣло до сейма. Макарій поѣхалъ на сеймъ, но польскіе фанатики приняли всѣ мѣры, чтобы Макарій не получилъ привилегіи, а король и королева запретили ему являться къ нимъ, пока не разѣдуются польскіе архіепископы и епископы. Прелаты разѣхались. Макарій и православные стали хлопотать, хлопотали цѣлый почти годъ и, наконецъ, „зъ великою бѣдою и наклады и працею“, обязавшись дать еще 140 воловъ, „вытягнули и вырвали“ отъ короля „привилей и иншіи листы и насъ православныхъ зъ моцы арцибискуповы и всѣхъ бискуповъ закону римскаго“²⁾. По прибытіи Макарія съ привилегіею изъ Кракова во Львовъ, архіепископъ потребовалъ его къ себѣ „съ привилейми“. Макарій ни самъ не явился, ни привилегіи не отдалъ. Архіепископъ позвалъ Макарія въ королевскій судъ; но прежде чѣмъ состоялся судъ, король посовѣтовалъ православнымъ ѣхать къ митрополиту и упросить его поставить имъ Макарія епископомъ: потому что когда Макарій пріѣдетъ во Львовъ уже владыкою, тогда ни архіепископъ, ни епископы ничего не въ состояніи будутъ ему

¹⁾ Suppl. № 54.

²⁾ Ак. Э. Р., т. II, № 198.

сдѣлать¹⁾. Митрополитъ уважилъ просьбу галичанъ, поставилъ имъ епископомъ Макарія, а король далъ 23 октября 1539 г. привилегію, въ которой между прочимъ говоритъ: „отдаемъ владыкѣ Макарію, подъ его власть, всѣхъ духовныхъ, всѣ ихъ церкви, синагоги, монастыри въ тѣхъ округахъ: Галицкомъ, Львовскомъ, Каме-нецкомъ, Снятинскомъ и Трёмбовльскомъ, и, въ частности, галицкую митрополитанскую церковь, называемую Крылось, въ которой вѣкогда предстоятельствовавалъ ихъ архіепископъ-митрополитъ, и также монастырь Уневскій Успенія Пр. Богородицы, основанный нашими предшественниками. Предоставляемъ владыкѣ Макарію и его преемникамъ право церковнаго управления и суда въ его епархіи, а равно и право собирать ежегодно, подобно другимъ владыкамъ, съ подвѣдомыхъ священниковъ по шести флориновъ такъ называемой куничной подати“²⁾. Получивъ привилегію на епископство, Макарій тотчасъ же отправился къ митрополиту въ Новогрудокъ, гдѣ былъ рукоположенъ во епископа въ 1539 г.³⁾, и послѣ рукоположенія сейчасъ же возвратился во Львовъ и принялся горячо за исполненіе своихъ обязанностей. Прежде всего онъ обратилъ вниманіе на клиръ и его отношеніе къ владыкѣ. Для этой цѣли онъ созвалъ соборъ во Львовѣ изъ мѣстныхъ священниковъ и, порасудивъ съ ними, возстановилъ при церкви св. Георгія крылось и духовную справу, которыя существовали при той церкви и прежде, и далъ крылошанамъ, въ составъ которыхъ вошли всѣ приходскіе священники г. Львова, разнаго рода права⁴⁾.

¹⁾ Ак. З. Р., II, № 198.

²⁾ Suppl. № 55; Варшавскій гл. архивъ, кн. метр., № 57, стр. 101—102; Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 11; Harasiewicz, Annales, 94—97.

³⁾ Ак. Ю. З. Р., I, № 103.

⁴⁾ Бернардинскій архивъ, кн. гр. Льв., т. 386, стр. 871—817; Ак. Ю. З. Р., I, № 103, 118; Евгеній, Описаніе Кіево-Соф. собора, прилож. № 45; Harasiewicz, Annales, 100—110.

Макарій первый послѣ 201-лѣтняго запустѣнія и отсутствія въ Галиціи церковнаго управленія и суда положилъ начало тому и другому, далъ имъ полную организацію, силу и авторитетъ. Онъ, по приглашенію митрополита, ѣдетъ на соборъ въ Новогрудокъ, чтобы тамъ познакомиться съ святителями православной церкви, научиться отъ нихъ право-правиль, запастись практическими совѣтами для дѣятельности, защиты, благоустройства и подъема духовныхъ силъ церкви, угнѣсняемой сильными врагами—папистами, и какими средствами пользоваться для обращенія русскихъ, отступившихъ отъ православія, которые по отступленіи сильно вредили своимъ бывшимъ единовѣрцамъ, затѣмъ выразить предъ лицомъ всего собора свои отношенія къ митрополиту. Здѣсь Макарій (22 февраля 1540 г.) въ присутствіи собора епископовъ и четырехъ знатнѣйшихъ лицъ призналъ себя „епископомъ дворнымъ зъ рамени преосвященнаго архіепископа, митрополита Кіевскаго и Галицкаго и всея Руси“, и засвидѣтельствовалъ, что митрополитъ „зъ ласки своей“ сдѣлалъ его епископомъ своимъ дворнымъ („episcopus sigialem“) и удостоилъ вручить ему отъ своего рамени Галицкую свою митрополию по своей доброй волѣ и милости и по своему митрополичьему праву, а король утвердилъ за нимъ эту митрополию своею привилегією. Макарій давалъ за себя и за своихъ преемниковъ обѣщаніе свято исполнять ввѣренную ему должность и править Галицкою митрополією по преданіямъ и правиламъ св. Апостоловъ и св. Отцевъ и по благословенію и наставленіямъ своего митрополита..., никогда не считать Галицкой митрополіи своею собственностію, не посягать на отдѣленіе ея отъ митрополита Кіевскаго и самыя даже антимины подписывать отъ его имени ¹⁾... Такимъ образомъ епископъ Макарій обязывался никогда не искать правъ самостоятельнаго епископа подъ угрозою анаѣемы и большихъ штрафовъ. Но угроза эта была скоро забыта и уже второй

¹⁾ Ак. З. Р., т. II, № 201; Suppl. № 57; Макарій, Исторія, IX. 247—248.

епископъ Львовскій Арсеній Балабанъ, а еще болѣе сынъ его Педеоуъ, смотрѣли на себя, какъ на самостоятельныхъ епископовъ. Митрополиты пробовали напоминать имъ о своихъ правахъ и ихъ викаріатскихъ обязанностяхъ, но напоминанія порождали только неудовольствія, вслѣдствіе чего митрополиты оставили ихъ въ покоѣ и удовольствовались однимъ титуломъ—Галицкій, который остается за ними до сихъ поръ и служить нагляднѣйшимъ памятникомъ не только первобытнаго единства Галицкой Руси съ Кіевской, единства гражданскаго, народнаго и церковнаго, но и памятникомъ услугъ, оказанныхъ Кіевскою митрополіею Галицкой Руси въ одинъ изъ тяжелыхъ періодовъ ея жизни.

Съ возстановленіемъ независимости епархіи дѣла православныхъ принимаютъ лучший оборотъ. Этому содѣйствуютъ, съ одной стороны, религіозные неурядицы въ Польшѣ (ослабленіе католицизма вслѣдствіе наплыва протестантскихъ идей) и болѣе мягкія отношенія правительства къ иновѣрцамъ, а съ другой—плодотворная дѣятельность Галицкой іерархіи.

Мы видимъ, что епископъ Макарій Тучапскій въ интересахъ православія несетъ „великіи працѣ и тяжкости“¹⁾: созываетъ соборы²⁾ для приведенія въ порядокъ дѣлъ церковныхъ, заботится о лучшей организациіи церковной администраціи (возстановляетъ клиръ съ его правленіемъ—консисторіею), упорядочиваетъ приходы³⁾, выкупаетъ заложенные церковныя имѣнія⁴⁾ и заботится объ ихъ благоустройствѣ⁵⁾, разсылаетъ посланія къ пасомымъ, воодушевляющія ихъ къ защитѣ своей вѣры и т. п... Не безплодна была дѣятельность и его преемниковъ. Но, разумѣется, эта дѣятельность

¹⁾ Ак. З. Р., II, № 197.

²⁾ Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 13.

³⁾ Ар. Ю. З. Р., ч. I, т. X, № 184, стр. 481—482.

⁴⁾ Тамъ-же, № 16.

⁵⁾ Ак. З. Р., II, № 205.

не могла въ значительной степени исправить зло въ расшатанномъ вѣками церковномъ организмѣ: слишкомъ много было въ церковной жизни неурядиць, обусловленныхъ предшествовавшимъ гнетомъ католицизма. Къ тому же, на ряду съ представителями духовенства, достойными іерархіи,—въ западно-русской церкви начинаютъ появляться и святители недостойные, смотрѣвшіе на свое званіе, какъ на доходную статью. Къ довершенію всего этого къ концу XVI столѣтія на горизонтѣ появляется новое, выдвигаемое ревнителями папизма—іезуитами (проникавшими въ Польшу) орудіе—пресловутая унія. Съ этого времени и начинается *славная* исторія Львовскаго Ставропигіального братства, составляющая главный предметъ нашего изслѣдованія.

А. Крыловскій.

I.

1423 года, 6 октября. Грамота Польскаго короля Ягайла о вручении власти Львовскому католическому епископу наказывать еретиковъ (православныхъ), умаляющихъ славу католической религiи, и съ воспрещениемъ католикамъ крестить дѣтей въ „схизматическую секту“; эта грамота подтверждена королями: въ 1442 году 30 сентября Владиславомъ III, а въ 1509 году 14 апрѣля Сигизмундомъ I.

Litterae archiepiscopi Leopoliensis, ut puniat haereticos et praenaricatores ecclesiae Romanae.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia nomine reverentissimo in Christo patris domini Bernardini, archiepiscopi Leopoliensis, sincere nobis dilecti, supplicatum nobis erat, ut litteras privilegii infrascripti approbare et confirmare dignemur, cuius sequitur tenor: Vladislaus, Dei gratia Hungariae, Poloniae, Dalmaciae, Croaciae etc... rex Lithuaniaeque princeps, supremus et haeres Russiae etc... Significamus etc... Quomodo constitutus coram maiestate nostra reverentissimus in Christo pater dominus Ioannes, archiepiscopus Leopoliensis, produxit litteram serenissimi olim domini Vladislai, regis Poloniae, progenitoris nostri carissimi, petens nos, quatenus sibi ipsam confirmare dignemur; cuius quidem litterae tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis: Vladislaus, Dei gratia rex Poloniae Lithuaniaeque princeps supremus et haeres Russiae etc... Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, ex quo gratia(?) olim spiritu inspirante sanctae romanae ecclesiae ritum et obedientiam professi, gremio eiusdem, licet immeriti, sumus aggregati, expedit, ut illam et regni

attolamus obsequio et ad ampliandum christicolae eius, nostros conatos exponamus. Et quia in terris Russiae, nobis subiectis, ubi degent schismatici de observantia Graecorum, casus multi, pro dolor! Romanae ecclesiae contrarii committuntur, ne fides catholica diminui valeat aut ab adversantibus eidem aequaliter corrodi, articulos infrascriptos decernimus in eadem observandos: imprimis dedimus et concessimus reverendissimo patri domino Iohanni, archiepiscopo Lepoliensi, et eius successoribus, damus et concedimus plenam et liberam facultatem, haereticos quoslibet et religionis christianae praenaricatores, cuiuscunque status aut sexus sunt, quoscunque dictus dominus archiepiscopus notaverit, plenam repetendi, recipiendi et de perpetratis puniendi facultatem. Item volumus et praesentibus decernimus, ut omnes sexus utriusque christiani catholici de terris prutenorum abductu ubilibet in terra nostra Russiae servituti mancipati dimittantur libere et si alicubi comperti fuerint illiberi. Ex tunc possessores ipsorum pene gravissime volumus subiaccere; item ex nunc nullus christianorum vel christianarum ritus romani audeat pueros suos in schismaticorum sectam quoquomodo baptisare virum aut uxorem, schismaticam vel schismaticum, dimiserit vel relinquerit, minime exigantur. Quo circa vobis capitaneis, burgrabiis, voyevodis, tenutariis, procuratoribus, terrigenis nobilibus, civibus, emethonibus et cujuslibet status hominibus condicionis seu eminentiae, praesentibus requirendis fidelibus dilectis firmiter praecipiendo mandamus, quatenus decretum, mandata et statuta nostra, superius expressa, universaliter omnes observare debeatis et eisdem parere ac ipsam exequi cum effectu; ubi autem per aliquem forent in aliquo violata vel non tenta, vos officiales nostri praedicti ad observantiam eorum quoslibet compellatis, contradictores quoslibet et inobedientes castigatione et ulcione debita compescentes gratiae nostrae sub obtentu. Datum in Dobrestani, loco venationum nostrarum, feria quarta proxima post sancti Francisci, anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo tertio. Nos igitur litteram ipsam rationabilem, iustam, quo immo Deo placitam attendentes, ipsam ratificamus, approbamus et

innovamus decernenta eam, robur obtinere debite firmitatis. Mandamus igitur universis palatinis, castellanis, capitaneis, officialibus, terrigenis et quibuslibet subditis terrarum Russiae, quatenus praefatam litteram, per nos ratificatam, attendere et inviolabiliter in suis articulis, clausulis atque punctis observare debeatis irrecuse, harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum Budaе, die dominica in festo sancti Ieronimi, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo secundo. Ad relationem magnifici Petri de Sczekoczyn regni Poloniae vicecancellarii. Itaque nos, Sigismundus rex, praеinsertas privilegii archiepiscopales litteras videntes esse iustas, eas in omnibus earum punctis, clausulis et articulis totaque earum serie de certa nostra scientia et singulari gratia approbandum et confirmandum duximus, approbamus et confirmamus praesentibus decernentes eas robur debite perpetuaeque firmitatis obtinere tenore praesentium mediante. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum in conventionе generali Pijotrkoviensі, sabbato proximo ante dominicam Conductus Paschae, anno Domini millesimo quingentesimo nono, regni nostri anno tertio.

Варшавскій глав. архивъ др. актовъ, кн. метр., № 23, л. 567.

II.

1444 года, 23 августа. Привилегія кор. Владислава Варнскаго Холмскому епископу Юрію объ освобожденіи его отъ подсудности свѣтскимъ судамъ и рѣшеніе суда о платежѣ ему медовой дани въ 1456 году 2 февраля; объ грамоты подтверждены кор. Александромъ въ 1505 году 22 мая.

Vladicorum et poponum in Russia.

Alexander, Dei gratia etc.... Significamus etc.... Quia nomine venerabilis Ivaskonis, vladicae Chelmensis, exhibitae sunt co-

ram nobis binae litterae; unae exemptionis vladicarum Chelmen-
sium a iurisdictione dignitariorum et officialium regni nostri, alte-
rae decreti certorum commissariorum super pensione mellis; simul quo-
que petiti eramus, ut eas innovare, ratificare et confirmare dignaremur.
Quarum sequitur tenor: Vladislaus, Dei gratia Ungariae, Poloniae, Dal-
maciae, Croaciae etc... rex, universis et singulis nobilibus, dignitariis,
terrigenis, boyaris, per et infra terram nostram Chelmensem ubilibet
constitutis, ceterisque tam status ecclesiae catholicae et fideicultoribus,
quam etiam ritus ruthenicalis, praesentibus requirentibus, fidelibus
nostris dilectis, gratiam regiam et omne bonum. Nobiles fideles nostri!
Cum igitur, Spiritus Sancti cooperante clementia, ecclesia orientalis,
videlicet Graeca et Ruthena, quae longis his temporibus in dis-
paritate quadam et scissura fidei sanctae et divinorum Sacramen-
torum fluctuare videbatur, et quoniam unionem predecessores nostri,
immo tota plebs catholica temporibus suis videre cupiebat, nempe,
ut eadem ecclesia orientalis prelatique et clerus universus eiusdem
ritus Graeci et Ruthenorum in amplitudine dominiorum depressionem
quandam sustinebat, pro tanto universis ecclesiis eorumque episcopis,
vladicis, praelatis, clero et ceteris personis ecclesiasticis eiusdem
ritus Graeci et Ruthenorum haec omnia iura et libertates, modos
et consuetudines duximus concedendas et praesentibus concedimus,
quibus etiam omnes ecclesiae aliae regni nostri Poloniae eiusdemque
praelati ecclesiasticae consuetudinis utifruuntur et gaudent. Ideo
volumus mandamusque habere volentes, quatenus a modo nullus
palatinorum, castellanorum, capitaneorum, iudicum, subiudicum cetero-
rumque dignitariorum et officialium nobis signanter in terra nostra
Chelmensi sive in capitaneatu eius subiectorum, cuiuscunque status
et conditionis, existant, in iudicia venerabilis Gregorii, episcopi seu
vladicae ecclesiae Chelmensis ruthenicalis, sed neque de iudiciis
sacerdotum eorum sive plebanorum, immo nec de causis matrimonii
aut divortiorum et e contra de partibus utrisque deinceps quispiam
audeat se intromittere ad quaevis iura et libertates ipsorum, ut pre-
fertur quoquomodo non obstante quavis consuetudine in terris
nostris quomodolibet in contrarium observata, harum quibus sigillum

etc... Datum in Varadzyno, sabbato in vigilia sancti Bartholomei apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto.

Relatio magnifici Petri de Sczekoczyn, regni Poloniae vicecancellarii. Nos, Johannes Kuropathwa, de Lanczuchow, succamerarius Lublinensis et capitaneus generalis, et Vanko de Vasilow, castellanus dignitarii Chelmensis. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis tam praesentibus, quam futuris, harum notitiam habituris et lecturis. Quomodo ex speciali mandato et comissione serenissimi principis domini et domini Kasimiri, Dei gratia regis Poloniae, domini nostri gloriosissimi, venerabilis dominus Gregorius, Sanctae Mariae ruthenicalis vladica, pro pensione medonis, alias danii, quae sibi et suae ecclesiae a partibus antiquis dabatur, iuxta decretum duorum nobilium assidentium pro eadem pensione testes suos nobiles et notabiles dominos personas idoneas, sibi vladicae per nos producere adiudicandos pro pensione eadem ipsius vladicae et suorum successorum ad ecclesiam ruthenicalem Sanctae Mariae pertinente, eosdem testes in medium nostri vladica produxit et eisdem approbat, ipsam pensionem esse ex antiquo dicti vladicae Chelmensis, cum generosis et nobilibus dominis Vascone Scorutha de Mlodaczydze, dapifero Chelmensi, Mascone de Verescino, subiudice terrestri, Fedoro de Andrzejov, Ivascone de ibidem fratribus germanis et Miscone Stawski, qui quidem testes personaliter constituti, iuxta sua testimonia et recognitionem, deposuerunt recognoscentes et dicentes ita: scimus et recordamur, esse pensionem, alias danii praedicta, vladicae et eius ecclesiae Sanctae Mariae ruthenicalis; quorum testium nos visa, audita et cognita satisdigna, et probabili recognitione horum testium, Deum et iustitiam prae oculis habentes, uno verbo recognoverunt coram nobis et aliis nobilibus personis, ipsam pensionem, alias danii, medonis apud nobiles esse, quae ex antiquo ibidem vladicae et ipsius ecclesiae dabatur apud Andruskonem de Hurovsko in Lukov duodecim urnas, apud Petrum Szmijothanka, gladiferum Chelmensem, in Hoszcza septem urnas, apud Szmokonesin de Syedlysze Michaellem, Ianussium et Paulum germanos de ibidem sex urnas. Eatenus nos

supradicti de mandato regio sibi vladicae et ecclesiae suae Chelmensi ruthenicali perpetue ipsam pensionem in ipsis et in eorum aliis successoribus adiudicamus et praesentibus adiudicamus per praefatos Andrusconem de Lukov sive de Vrosko, Petrum Szmijothanka de Hoscza, Michaellem, Paulum et Janussium Szmokones de Syedliscze et per ipsorum successores sibi vladicae et suae ecclesiae de praedictis quibuslibet urnis singulis annis responderi iustitia mediante, in quo verbo praedictus vladica memoriale posuit et nos eidem pro lucro ex mandato regio dedimus et circa hoc habendum, tenendum, utifruendum quiete et pacifice ipse et sui successores perpetue possidebunt. In cuius rei testimonium sigilla nostra praesentibus sunt appensa. Actum et datum in Chelm, feria secunda in festo Purificationis Beatissimae Mariae Virginis Gloriosae, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto. Praesentibus magnificis et nobiles dominis Alexandro Pijaskovski de Slypcze, vexillifero Chelmensi, Nicolao Suchodolski, militi, Mascone de Verescino, subiudice terrestri, Mathia Lasznovski, Paulo Czuprik de Oprudonice, iudice castrensi, Alberto, plebano et decano Chelmensi, Stanislae de Starzenijeze, voyevoda castrensi, et Nicolao de Vevorczyn, burgrabio castrensi, et aliis fidedignis.

Nos itaque praeinsertis litteris visis et recensitis eas velut iustas in omnibus punctis, articulis et condicionibus innovandas, ratificandas et confirmandas duximus, innovamusque, ratificamus et confirmamus praesentibus decernendo easdem robur debite firmitatis in eorum obtinere tenore praesentium mediante harum quibus sigillum etc... Datum in conventionione generali Radomiensi, feria quinta in octava Corporis Christi, anno domini millesimo quingentesimo quinto, regni nostri quarto.

Варшавскій мав. архивъ др. ак., кн. метр., № 21, стр. 226.

III.

1472 года. Грамота Львовскаго старосты Станислава Ходча, предоставляющая права Крилосской церкви на владѣніе лугами и нивами и утвержденная королемъ Стефаномъ Баторіемъ въ 1581 году 31 января.

Litterarum vladicae Leopoliensis servientium confirmatio.

Stephanus etc... Significamus etc... Productos fuisse apud nos litteras pargameneas per venerabilem Gedeonem Balaban, vladicam Leopoliensem, magnifici quondam Stanislai de Chodecz, palatini Russiae terrarumque Podoliae, Haliciensis et Trembovlensis, generalis capitanei, sigillo ejus pensili communitas, sanas et integras omnique suspicione carentes, continentēs in se donationem pratorum, dictorum Czyhanow, ad canonicatum seu ecclesiam in Krylosz et certi etiam fundi, qui in vulgari nivki vocantur, id, quod in ipsis iisdem litteris copiosius habetur, descriptum. Quas quidem litteras ut auctoritate nostra confirmaremus et innovaremus, diligenter nobis nomine dicti vladicae, ad quem ea in Krylosz ecclesia pertinet, est supplicatum. Litterarum vero earum tenor is sequitur: Stanislaus de Chodecz, Russiae palatinus terrarumque Podoliae, Haliciensis et Trembovlensis generalis capitaneus. Significamus tenore praesentium universis, quibus expedit, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris; quomodo attendentes in sufficientiam honorabilis Ivan, canonici in Krylosz, et sui canonicatus, maxime tamen, quia dictus Ivan in suo canonicatu magnum defectum in pratis et foeno passus est et habuit, ideo volentes sibi in dictis defectibus subvenire eumque aequaliter consolari sibi et suis successoribus perpetue et in aevum prata, dicta Czyhanow, ibidem sub Krylosz jacentia, quae ex antiquo ad suam aream et canonicatum dictum spectabant, dedimus et addidimus et cum istis nivami, quae ad ipsius aream spectabant ex antiquo et pertinebant per ipsum Ivan et suos successores tenendum, habendum pacifice et quiete possidendum perpetuis temporibus et in aevum. In cujus rei testimonium sigillum nostrum praesentibus

est subappensum. Datum in Halicz . . . . . 1)
anno Domini 1472. Nos igitur rex Stephanus, admissa benigne
et clementer ea supplicatione, cujus supra mentionem fecimus, litteras
easdem his insertas et quicquid in litteris continetur, quatenus ta-
men usu comprobata sint, approbandum, ratificandum et confirman-
dum ac innovandum esse duximus approbamusque ratificamus et
confirmamus ac innovamus litteris hisce nostris. Decernentes easdem
et omnia earum contenta robur suum debitum ac perpetuum obti-
nere debere. In cujus rei fidem hasce manu nostra subscripsimus
et regni sigillo communiri mandavimus. Datum Varschoviae in con-
ventu generali, regni die ultima mensis ianuarii, anno Domini 1581,
regni vero nostri 5. Stephanus Rex subscripsit.

Варшавскій гл. архивъ др. ак., кн. метр., № 123, л. 506.

IV.

1497 года, 13 мая. Грамота короля Яна Альберта относи-
тельно рѣшенія споровъ между католиками (членами магистрата) и
православными (гражданами г. Перемышля), подтвержденная Але-
ксандромъ въ 1502 году 20 февраля и Сигизмундомъ I въ 1519 году
16 апрѣля.

Confirmatio privilegii civium Premisliensium ritus graeci.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia constituti coram no-
bis, cives nostri Premislienses ritus ruthenici exhibuerunt litteras
pargameneas, sub titulo et sigillo serenissimi olim principis domini
Alexandri, decretum domini olim Ioannis Alberti, regum Poloniae,
fratrum nostrorum desideratissimorum in se continentes: supplica-
runtque humiliter, ut illas omniaque et singula in eis contenta ap-
probare, ratificare et confirmare dignemur, quarum tenor sequi-
tur et est talis: Alexander, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux,

---

1) Не разобрано въ поливникѣ.

Lithuaniae, Russiae, Prussiae etc... dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis. Quia ad praesentiam nostram venientes cives nostri Rutheni de Premislia supplicaverunt nobis, ut eis ex regestris cancellariae nostrae litteras decreti serenissimi olim fratris nostri, domini Ioannis Alberti regis, dari iubeamus, quibus sua maiestas decreverat quasdam ordinationes iuris et consuetudines et aliarum rerum modum, quae inter eos fiunt in civitate, quo pacto debeant observari, quarum tenor sequitur: Ioannes Albertus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Prussiaeque dominus et haeres etc... Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quomodo orta et mota coram nobis inter Ruthenos cives, ex una actores, et consules civitatis nostrae Premisliensis, tanquam reos partibus ex altera, de et super testimonii iudiciarii fide, memorialis iudicialis post praestitum iuramentum solutione, festorum observatione aliisque controversiis, inter partes praefatas subortis et agitatis, materia quaestionis Ruthenorum civitatis nostrae Premisliensis praefati coram nobis contra consules memoratos in querela deducebant, quod quamvis ipsi Rutheni sub eodem iure civili cum civibus Premisliensibus existunt, onera eadem civitati praefatae imposita et imponenda sustineant,—ideoque eisdem praerogativis privilegiis et consuetudinibus iudicialibus civilibus gaudere debeant; nihilominus tamen ipsi consules Premislienses testimonia praefatorum Ruthenorum in causis inter christianos evenientibus non admittunt, imo repellunt, necnon promemorialis iudiciarii post praestitum iuramentum solutione, praeter morem solitum, ex antiquo observatum, ab eisdem Ruthenis magis, quam a christianis, exigunt; ad festaque observanda, praeterquam solitum est, eosdem Ruthenos compellunt, et ab injuriis evenientibus praesertim circa morticinorum successiones ipsos defendere volumus, exinde se fore et esse gravatos asseverantes dictis consulibus ad praemissa per praefatos Ruthenos obiecta singillatim respondentibus et allegantibus primo de fide testimonii non per eos stetisse neque stare testimonii iudicialis Ruthenorum praefatorum repulsa, sed per procuratores a partibus in iudicio cer-

tantibus legitime constitutos deducentes esse sanctitum de iure communi civili, testimonia Ruthenorum in causis christianorum non esse admittenda, solutionem vero memorialium a praestito iuramento in iudicio, quod plus a Ruthenis, quam a christianis, exigitur, ex consuetudine antiqua fuisse et esse observatam, confitentibus et dicentibus, ad festorum vero observandorum compulsionem per Ruthenos allegatam se fecisse de mandato domini loci ordinarii ecclesiae cathedralis Premisliensis recognoscentibus. Nos tandem auditis dictarum partium hinc inde allegatis deductis, propositis et responsis, matura inter nos deliberatione praehabita, de consiliariorum nostrorum protunc nobis astantium consilio, in causa praefata inter partes praefatas diffinimus et decernimus, diffinimusque et decernimus per praesentes praefatos Ruthenos, ex quo in uno et eodem iure theutonico cum christianis conveniant aequalibus prerogativis gaudere ad testimoniaque ferenda, quae ius decreverit in causis quibuslibet tam inter christianos, quam Ruthenos vel per mixtim vertentes, admitti debere, sive consulum praefatorum ulteriori contradictione et quavis prohibitione appellationibus nihilominus partium salvis semper remanentibus, secundum quod ius theutonicum cum suis punctis et conditionibus latis postulat et requirit, similiter et de solutione memorialis post praestitum iuramentum fieri solita; necnon morticinorum successiones, quae ab ipsis Ruthenis ex morte ipsorum etiam non obstante, quod successores haberent legitimos, iniuriose exhibebantur, volumus esse observandum taliter, quod ipsi Ruthenici in iure praefato manentes pro morticinis huiusmodi ita, sicut et christiani, de cetero debebunt et tenebuntur conservari; festa vero inferius expressa et articulata, videlicet domini nostri Jesu Christi, eiusque intemeratae Virginis Mariae, nec non Apostolorum omnium, sanctorum Martini et Alexii et regni nostri patronorum, per ecclesiam Premisliensem annuatim in temporibus suis, ab eadem ecclesia distinctis, per populum solemniter celebranda et celebrari solita praefati Rutheni observent et observare tenebuntur; ab aliis autem christianorum, praeter expressa superius,

ab ipsorumque celebratione et observatione sint et debent esse absoluti sine consulum praefatorum ac aliarum quarumcunque personarum contradictione et impedimento. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum Premisliae, sabbato in vigilia Penthecosten, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo, regni vero nostri anno quinto. Relatio venerabilis Vincentii de Przeramp, regni Poloniae vicecancellarii. Nos itaque, petitionem eorum iustam esse considerantes, eademque litteras praeinsertas ratas habentes, dari eis iussimus atque eas in omnibus earum punctis, conditionibus et articulis approbavimus et confirmavimus; prout approbamus et confirmamus, decernentes eas robur obtinere firmitatis tenore praesentium mediante, harum quibus sigillum nostrum est suspensum testimonio litterarum. Datum Cracoviae, die Dominico Reminiscere in quadregesima, anno Domini millesimo quingentesimo secundo, regni vero nostri primo. Creslaus episcopus et regni Poloniae cancellarius subscripsit. Relatio reverendi in Christo patris domini Creslai, episcopi Vladislaviensis et regni Poloniae cancellarii.—Nos vero, Sigismundus rex praenominatus, annuentes huiusmodi supplicationibus dictorum civium nostrorum Premisliensium ritus rutheni, praeinsertos eorum litteras de singulari gratia nostra regia approbavimus, ratificavimus et confirmavimus, approbamusque, ratificamus et confirmamus, decernentes illas omniaque et singula in eis contenta auctoritate nostra regia, robur debite firmitatis habitura tenore praesentium mediante, volentes praeterea eosdem cives nostros premislienses ritus ruthenici fide et obsequiis eorum nobis et reipublicae obligatiores efficere, ipsos cum aliis civibus nostris Premisliensibus ritus romani, cum quibus uno iure civili maiideburgensi gaudent et aequalia onera sustinent, in praestandis per eos iuramentis corporalibus aequiparandos sive coacquandos esse censuimus; ita videlicet, quod iidem ipsi Rutheni in praehibendis testimoniis veritatis seu aliis quibuscunque causis, iurabunt apud suam sinagogam, non tamen secundum ius ruthenicum, sed ut formula iuramenti, seu rotha, illis et cuilibet illorum pronuntie-

tur, non unico contextu, sed clausulatim seu per unum verbum alias za przewoijdczem. Removentes et abolentes prout removemus et abolemus praesentibus modum ruthenicum, per eos prius in praestandis eiusmodi iuramentis observari solitum, hoc autem adiicientes, quod ipsi Rutheni non plus solvant a singulis testibus, quos inducunt, solum per unum grossum, quemadmodum ipsi cives nostri ritus romani solvunt.—Harum quibus etc. Datum Cracoviae, sabbato proximo ante Palmarum, anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono, regni nostri tredecimo. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Premisliensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Варшавскій лав. архивъ др. ак., кн. метр., № 31, л. 511—514.

V.

1516 года, 2 декабря. Грамота короля Сигизмунда I, въ которой онь утверждаетъ дьяка (официала) Грицеа визитаторомъ православныхъ священниковъ.

Conservatio Hriczconis in officio visitandi popones ritus Ruthenici.

Sigismundus etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quia commendatam habentes virtutem et industriam Hriczconis dyak, officialis ritus ruthenici in civitate nostra et tota terra Camenecensi, intelligentesque, quod in eodem officio, quod vulgaler namyestnyczthwo nuncupatur, cui visitatio poponum et sinagogarum incumbit, sibi ad huc per olim serenissimum principem dominum Ioannem Albertum, praedecessorem et fratrem germanum nostrum carissimum, collato, hactenus rite se gessit, ipsum in eodem officio relinquendum et conservandum duximus, relinquimusque et confirmamus harum serie literarum, damus illi potestatem sinagogas et popones dicti ritus, secundum antiquam consuetudinem, ab huiusmodi officialibus observatam, visitandi, excessus ipsorum poponum et aliorum sinagogarum ministrorum corrigendi, aliaque omnia et singula, quae ad hoc officium pertinere dignoscantur, faciendi et exercendi.

Quapropter universis et singulis ritus praedicti poponibus, diaconibus et sinagogarum ministris ac aliis, quorum interest, mandamus: quatenus eundem Hreczconem, pro vero ejusmodi officiali habentes, ipsi honorem debitum exhibeatis ac in his, quae ad suum officium pertinent, pareatis et obediatis, de omnibusque proventibus et obventionibus ad ipsum ratione istius officii sui spectantibus respondeatis et ab aliis, ad quos pertinent, responderi faciatis cum effectu pro gratia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est impressum testimonio literarum. Datum Vilnae, feria tertia proxima post festum sancti Andreae, anno Domini millesimo quingentesimo sexto decimo, regni nostri decimo.—Relatio reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Premisliensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Баршав. глав. архивъ, кн. метр., № 23, стр. 443—444.

VI.

1521 года, 28 июня. Привилегія короля Сигизмунда I, данная православнымъ жителямъ г. Львова по спору ихъ съ католиками относительно условій принесенія присяги, свидѣтельства на судѣ, хожденія со Св. Дарами, похоронъ, избранія и назначенія священниковъ.

Privilegium seu decretum Sigismundi Primi regis inter communitatem Ruthenorum et consulatum Leopoliensem, anno Domini 1521, datum Cracoviae.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae Prussiaeque etc... dominus et haeres. Manifestum fieri volumus praesentibus universis et singulis, quomodo venientes huc ad nos nonnulli ex communitate civium nostrorum Leopoliensium ritus graecounici (sic), nominatim Helias, Ignatus et Macar, suo et totius communitatis civitatis Leopoliensis nominibus, perferri ad nos procuraverunt, quomodo licet ipsa communitas illius civitatis nostrae

Leopoliensis et suburbii iure theutonico civili consuevit gaudere omniaque et singula onera civitatis ferre, pariter cum aliis civibus et suburbanis Leopoliensibus romanae fidei, tamen in articulis ita sequuntur: Primo—quod quotiescunque aliquis istius ritus ruthenici pro quacunque re iuramentum praestare debet, toties talis ad synagogam ad praestandum iuramentum remittitur. Secundo—quia coram iure et iudicio civili Leopoliensi testimonium talium hominum ritus ruthenici non suscipitur et non admittitur. Tertio—quod praesbiteris ritus praedicti Sacramenta ecclesiastica publice per plateas et forum civitatis candelis incensis ad aegrotos ferre non licet. Quarto—quod consulatus ad ecclesias ruthenas iuris patronatus sui praesbiteros idoneos recepto non parvo dono aliquo praestare solet. Quinto—quod mortuos ritus ipsorum prohibent publice et in ornatu ecclesiastico ad synagogas sepeliendi causa deferre et conducere. Nos, nolentes inter consulatum et cives praefatos ritus ruthenici discordias augeri, commisimus et iussimus reverendissimo in Christo patri domino Petro, episcopo Poznaniensi et regni nostri vicecancellario, ac magnifico generoso et venerabili Christophoro de Szydłowiec, palatino et generali capitaneo Cracoviensi ac regni nostri cancellario, tum Siradiensi, Sochaczoviensi, Novae Civitatis Korczyn, Gostynensi etc... capitaneo Ottoni de Chodecz, palatino Russiae, et Stanislao de eodem Chodecz, marschalco regni nostri, et capitaneo Leopoliensi Ioanne Boner Rapstinensi et in Ojciec capitaneo, burgrabio, zupparioque Cracoviensi ac Nicolao Zamojski, praeposito Tarnoviensi et canonico Cracoviensi, referendario iustitiae curiae nostrae, sincere nobis dilectis, easdem partes exaudire et iustitiam facere aut concordare. Qui una convenientes, vocatis ad se proconsule et consulibus dictae civitatis nostrae Leopoliensis, nec non civibus ipsis ex communitate ruthena, eosdem exaudiverunt ac, super articulis praedictis non via iuris, sed de plano et per concordiam iuferscripto modo se conclusisse nobis retulerunt. Quod igitur primum articulum de iuramento attinet, ita conclusum et concordatum est, quod homines ritus ruthenici iuxta antiquam consuetudinem in synagoga ipsorum pro omni-

bus rebus magnis et parvis iuramentum praestent, attamen adhibito pronuntiatore rotae alias po przywodce. Quod vero testimonium attinet, licet istud fuerit et sit contra canones et formam iuris theutonici, tamen rationem habentes, quod in terris nostris Russiae nobilitas ruthena non solum ad testimonia perhibenda admittitur, sed etiam magistratus et officia publica gerere solet, ideo concordatum est, ut et in ipsa civitate Leopoliensi et in suburbio eius sine omni exceptione stetur testimonio rutheni hominis tam in civitate, quam extra eam, et gaudeat iure civili Leopoliensi, feratque omnia onera civitatis praedictae. Quod attinet tertium articulum de ferendis publice Sacramentis, concordatum est, ut liceat praesbiteris publice in ornatu per circulum et plateas Sacramenta ferre, non tamen candelis accensis; sed in platea ipsorum civium ritus ruthenici permissum est vigore dictae concordiae ipsa Sacramenta non modo publice, sed etiam cum campana et candelis portare. Quod vero quartum articulum attinet, consulatus reservatus est circa ius patronatus synagogarum, iure civili positarum, et debent ad eas ponere praesbiteros, idoneos, qui essent in lege Domini periti et vitae ac morum laudabilium, pro quibus praesbiteris si communitas ruthena civitatis Leopoliensis ad consulatum intercesserit, debet consulatus eorum intercessionis rationem habere. Nec ipse consulatus gravabit tales praesbiteros maiori dono, quod rukawiczne vocatur, nisi secundum decretum certorum commissariorum, videlicet duarum sexagenarum grossorum polonicalium. Postremo corpora mortuorum liceat praesbiteris ruthenorum in ornatu absque tamen cantu candelis ferre per circulum et plateas civitatis usque ad plateam ruthenorum; ingredientesque plateam suam prossint et valeant cavere (?) et omnes ceremonias exercere. Quorum quidem articulorum concordata et conclusa, quoniam de mandato et certa scientia nostra facta sunt, in omnibus punctis, clausulis, articulis et conditionibus de verbo ad verbum prout positi et concordati sunt, approbanda et confirmanda duximus, approbamusque et confirmamus praesentibus. Decernentes eosdem articulos robur debitae et perpetuae firmitatis obtinere te-

nore praesentium mediante, harum quibus sigillum nostrum est subap-
pensum testimonio litterarum. Datum Cracoviae, feria sexta in vi-
gilia sanctorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo
quingentesimo vigesimo primo, regni vero nostri anno vigesimo quinto.

Львовскій магистрат. архивъ, т. 225, III., А, стр. 48—49.

VII.

1522 года, 19 ноября. Универсалъ короля Сигизмунда I къ вла-
стямъ и гражданамъ земель: Львовской, Галицкой, Коломыйской, Каме-
нецкой, Снятинской и Жидачевской объ утверждени имъ Иоакима
Гдашицкаго архимандритомъ помянутыхъ земель, съ повелѣнiемъ воз-
давать ему должное уваженiе.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae,
Russiae, Prussiaeque etc... dominus et haeres. Universis et singulis
dignitariis et officialibus, palatinis, castellanis. capitaneis, vicecapitaneis,
nobilibus, proconsulibus et consulibus civitatum et oppidorum,
nec non ritus ruthenici poponibus et sinagogarum ministris et ele-
emosinariis, ceterisque subditis nostris, quorum interest, in Leopoliensi,
Haliciensi, Colomiensi, Camenecensi, Snyatiniensi et Zidaczoviensi
districtibus, ubilibet constitutis, sincere, devote et fidelibus dilectis
gratiam nostram. Sincere, devoti et fideles dilecti, honorati! Quia
nobilem Iaczconem, alias Ioaciminum, Gdasziczki in archimandritam
in praedictis districtibus constituimus et proinde mandamus vobis et
cuilibet vestrum, ut ipsum pro vero archimandrita habeatis, illi ho-
norem debitum exhibeatis ac in his, quae eius officium . . . . .
eum exercere libere permittatis, de proventibusque et obventionibus
ad illum ratione huiusmodi officii sui pertinentibus ipsi integre et
irrecuse respondeatis, item respondere faciatis, pro gratia nostra non
aliter facturi. Datum Vilnae, die sanctae Elizabeth, anno Domini 1522,
regni vero nostri sextodecimo. Ad mandatum proprium majestatis
regiae.

Львовскій бернардинскій архивъ, кн. родская, т. 12, стр. 803.

VIII.

1522 года, 19 ноября. Предписаніе короля Сигизмунда I го дв. Ходчамъ поддерживать архимандрита Іоакима Гдашицкаго.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque etc. dominus et haeres. Magnificis Ottae (sic) de Chodecz, palatino Russiae generali ac Haliciensі et Colomiensi capitaneo, ac Stanislao de Chodecz, marsalco regni nostri Leopoliensique capitaneo, sincere nobis dilectis, gratiam regiam. Magnifici, sincere nobis dilecti! Constituimus in archimandritam nobilem Іaczconem Gdasziczki; ut igitur hoc officium suum liberius et commodius exercere possit, mandamus vobis, ut, quantum expedit, illi auctoritate ac patrocinio vestro assistatis eumque ab iniuriis quarumlibet personaliter defendatis pro gratia nostra. Datum Vilnae, die sanctae Elizabeth, anno domini MDXXII, regni vero nostri sextodecimo. Ad mandatum regiae majestatis proprium.

Львовскій бернардинскій архивъ, кн. прод., т. 12, стр. 804.

IX.

1523 года, 5 декабря. Рѣшеніе спора кор. Сигизмундомъ I между католиками и православными въ городѣ Красновоставѣ.

Litterae pro civibus Crasnostaviensibus ritus ruthenici, ut ad officia civilia suscipiantur et ad exercenda artificia admittantur.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quia cum intellexissemus, motam fuisse gravem controversiam et dissensionem inter cives nostros Crasnostavienses, designaveramus in commissarios nostros ad sapiendam et complanandam eandem controversiam et dissensionem generosos Andream et Stanislauм Rzeszowskije, adnotatos hereditarios illius civitatis nostrae Crasnostav, qui commissionem nostram exequentes, cognoscentes, dissensionem ipsam maxime prop-

ter hoc inter cives praefatos subortam fuisse, quod Rutheni, quorum non exigua pars ibi est, nedum ab officiis consulatus et scabinatus, verum etiam ab omnibus artificiis eorumque usu et contuberniis prohiberentur, ad eaque non admitterentur, non absque magno illorum praeiudicio damnoque et contemptu, considerantes etiam commissarii praefati, alteram partem ritus catholici, nullis privilegiis, aut aliis litteris validis vel causis, aut rationibus legitimis fulcitos, ipsos Ruthenos ad obeunda illic officia civilia et artificia exercenda, non admittere, declararunt per suam sententiam, cives ipsos ritus ruthenici esse idoneos et abiles ad omnia et singula officia civilia per eos obeunda et artificia exercenda, ad illaque ipsos assumi et admitti posse ac debere sub ratihabitione tamen et beneplacito nostro regio. Cum igitur utraque pars praedicta huius modi sententiam commissariorum nostrorum praedictorum ad nostram praesentiam in conventum hunc generalem detullissent, nos visa et mature perpensa eadem sententia in scriptis coram nobis exhibita, ac etiam perpensis his qua utrinque praedictas partes fuerunt, coram nobis prolocuta seu allegata, ac certo per quosdam nostros consiliarios edocti, in aliis quoque civitatibus nostris terrarum nostrarum Russiae non tantum earum incolas fidem romanam profitentes, sed etiam homines ritus graeci seu ruthenici ad officia civilia et artificia, eorumque contubernia assumi solere esseque plerosque cives ritus praedicti ruthenici in praefata civitate nostra Crasonstav facultatibus ac industria bonisque moribus ac virtutibus praedictos, qui fide, conservatione et observantia sua erga nos, se nobis commendatos reddiderunt et onera civilia aequaliter, una cum aliis civibus, praefatam civitatem Crasnostav incolentibus, ferunt. Volentesque illos propterea speciali gratia et praerogativa prosequi, ac eorum exemplo alios ad amplectendas virtutes efficere promptiores, sententiam commissariorum nostrorum praedictorum ratam et gratam habentes ac confirmantes, pronunciamus etiam et declaramus, cives Crasnostavienses ritus ruthenici ad ipsa officia civilia, hoc est ad consulatum et scabinatum eligi et assumi posse, qui posteaque fuerint

electi, cum aliis consulibus et scabinis aequali auctoritate consulari vel scabinatus fungentur et, si in consules designabuntur, ipsam civitatem Crasnostav, ac eius omnes et singulos proventus, redditus et quaslibet obventiones pro communi bono statu ac utilitate eiusdem civitatis, una cum aliis consulibus, administrabunt et administrare tenebuntur. Verum quod attinet ad provisionem ecclesiae Crasnostaviensis, volumus, ut soli consules ritus romani curam illius ita, ut par est, habeant, utque ipsi consules et scabini Rutheni simul et semel cum aliis consulibus et scabinis ritus Romani et sub eadem formula juramentum corporale faciant, et non alio modo neque seorsum id praestent. Decernimus etiam, ut ipsi cives Crasnostavienses ritus ruthenici uti premissum est passim et indifferenter, ad quaevis artificia ac eorum contubernia, quae vulgo czechi dicuntur, more aliorum civium ritus catholici suscipiantur, ipsaque artificia exercere, discipulos et alios familiares eis necessarios suscipere, docere, tenere et fovere permittantur et ex illis sufficienter edocti ad magisterium promoveantur, iuxta consuetudinem aliorum magistrorum ritus Romani, si ad premissa aliquod aliud quam fidei illis vel alicui ipsorum legitimum non obsistat impedimentum. Quod vobis proconsuli et consulibus modernis et pro tempore existentibus totique communitati praefatae civitatis Crasnostaviensis notificamus, mandantes et ita omnino habere volentes, ut cum ille vel illi, quorum interest ad officium consulatus vel scabinatus aliquem civem ritus Ruthenici elegerint, et aliis consulibus vel scabinis ritus catholici adiunxerint, numerum solitum non excedendo, illum suscipientes, libere officium eius ad quod fuerit electus consulare vel scabinatus, exercere permittatis, absque ulla contradictione et impedimento, nullique illorum usum artificiorum et ne ad contubernia suscipiatur prohibere praesumatis, nec aliquis vestrum praesumat sub poenis nostris regalibus et gratia nostra non aliter facturi. Harum etc. Datum in conventionione generali Piotrcoviensi, sabbato proximo ante festum sancti Nicolai, episcopi et confessoris, anno Domini MDXXIII (millesimo quingentesimo vigesimo tertio), regni nostri anno XVII (de-

cimo septimo). Petrus episcopus et vicecancellarius subscripsit. Relatio eiusdem reverendissimi in Christo patris domini Petri, episcopi Posnaniensis et regni Poloniae vicecancellarii.

Варшавскій гл. архивъ, кн. метр., № 36, л. 362.

X.

✓ 1538 года, 23 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, въ которой онъ, по просьбѣ Макарія, митрополита Кіевскаго, предписываетъ властямъ не препятствовать православному духовенству въ отправленіи своихъ обязанностей.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Masovie etc... dominus et haeres, universis et singulis, palatinis, castellanis, capitaneis et quorumcunque locorum praefectis, ceterisque subditis nostris, ad quorum notitiam praesentes literae nostrae pervenerint earumque vigore fueritis requisiti, sincere et fidelibus dilectis gratiam nostram. Sincere et fideles dilecti! Delatum est ad nos nomine venerabilis Macareii, metropolitae Kiioviensis, quod ille habeat plures popones et alios ministros ritus Ruthenici, jurisdictioni suae subjectos, qui in bonis et tenetis nostris degunt, in quos ob auctoritatem vestram in eos animadvertere eosque de excessibus et admissis illorum, praesertim quae ordinem ecclesiasticum spectant, uti narrat, punire non potest, per quod multa mala ejusdem ordinis sui homines adversus ritum et observationem illorum admittuntur. Quare supplicari nobis fecit, eis in his de oportuno remedio prospicere dignemur. Nos itaque, cupientes, ut unusquisque jure et jurisdictione sua gaudeat, vobis supra memoratis mandamus, ne ipsum metropolitam ejusque vicesgerentes spirituales in exercenda sua jurisdictione et castigandis corrigendisque jurisdictioni suae subjectis poponibus et id genus aliis hominibus non impediunt, neque impedire

permittant nec prohibeant, verum in omnibus ejus ritus consuetudinibus conservari curent, pro gratia nostra secus ne fecerint:

Datum Cracoviae, feria sexta in vigilia sancti Bartholomei, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo octavo, regni nostri anno trigesimo secundo.

Грамота писана на бумагѣ, безъ подписей, но съ малой печатью; по лѣвой сторонѣ на поляхъ приписано: Ad mandatum regiae majestatis proprium.

Львовскій ставропміальний архивъ, связка VIII.

XI.

1540 года, 31 марта. Грамота короля Сигизмунда I, которою онъ утверждаетъ дв. Макарія Тучапскаго въ санѣ владыки Львовскаго.

. . . . .¹⁾ Podoliae et Haliciensis ritus . . . . . ipsis in vladicam Haliciensem nobilem Macarium Thuczapsky . . . . . Haliciensis et sancti Georgii . . . . . Leopoliensis locum tenens . . . . . unius et metropolitanae Geor(gii) . . . . . confirmandum praesentavimus . . . . . iam per ipsum metropolitanam . . . . . confirmatus est, volumus, ut sua fidelitas ipsum Macarium . . . . . officium praedictum, secundum ritum et consuetudinem ac religionem horum ruthaenicam . . . . . ecclesiis et poponibus aliisque personis ex huius religionis suae exercere . . . . . capitulo suo praemittit et praemitti faciat, nequis in impedimentum aliquid inferre pariaturo ipso debito suo et gratia nostra factum. Datum Cracoviac, feria quarta Paschae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo, regni nostri XXX quarto. Ad mandatum regiae majestatis proprium.

Львовскій бернардин. арх., кн. гр., т. 17, стр. 723—724.

¹⁾ Испорченъ подлинникъ.

XII.

1542 года, 30 іюля. Универсалъ короля Сигизмунда I, рѣшающій споръ между Макаріемъ, владыкою Львовскимъ, и монастыремъ Уневскимъ, относительно избранія архимандрита и права пользованія монастырскимъ имуществомъ.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae Mazoviaeque etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, quod quum ad nos contentio et controversia devoluta esset, qua religiosus Macario, Leopoliensi et Haliciensi vladicae, cum Ignacio, alias Henadio, archimandritho Unioviensi, et monachis monasterii Unioviensis, hominibus ritus et religionis graecae, occasione electionis abbatum, (i)hummieni vocant, obedientiaeque ac proventuum monasterii Unioviensis, intercedit. Nos, volentes, eam controversiam et contentionem inter eos tollere in perpetuum, decernimus contravenire, ut monachi monasterii Unioviensis in spiritualibus vladicae Leopoliensi et Haliciensi, tamquam seniori suo, obediens sint, nec se, donec ritum et religionem graecum profitentur, ab eius obedientia abscindant ac dum abbatis istius seu archimendritae in monasterio Unioviensi olim vacare contigerit, eligant idoneum et aptum dignumque, qui illud administraret, commode voleat et in rebus ecclesiasticis curandis expertus et probatus sit ac postea eum confirmandum vladicae Leopoliensi praesentent, qui eorum legitimam et idoneam electionem confirmare et ratam habere tenebitur, nec quidquam ab electo praeter consuetudinem veterem exigat. E contrario autem bona et proventus, monasterio Unioviensi dotati, ne a quoquam praeter monachos Uniovienses percipiantur, volumus, neve homines, monasterio subditi, cuiquam in secularibus pareant alii quam abbati, seu archimendritae Unioviensi, nolumus enim, ut, possessiones et proventus in religiosorum hominum victum certis locis addicti, alio, quo non sunt destinati, transferantur. Itaque per praesentes denunciamus, ne se post hoc unquam vladica Leopoliensis

modernus et eius successores in bona monasterii Unioviensis intro-
mitat, aut eius proventus ullos attingere audeat, in hominesque sub-
ditos monasterio ne sumat sibi iurisdictionem, sed permittat, ut de
eis, in quibus donati sunt, curam habeant eaque administrent conten-
tusque sit regimine super eos in spiritualibus et superintendenti
pastorali, harum testimonio literarum, quibus sigillnm nostrum (est)
subappensum. Datae Cracoviae, die Dominico proximo post festum
sanctae Annae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo
secundo, regni vero nostri anno trigesimo sexto. Samuel, episcopus
Ploczensis et vicecancellarius (m. p.) Relatio reverendi in Christo
patris domini Samuelis Maczieiowski, episcopi Ploczensis et regni
Poloniae vicecancellarii.

· *Львовскій бернард. ар., кн. гр., т. 348, стр. 596—601.*

*(Этотъ же документъ записанъ въ кн. метр. № 63, л. 203,
Варшавск. архивъ др. акт.).*

XIII.

1544 года, 11 октября. Универсалъ кор. Сигизмунда I съ прика-
заніемъ жителямъ земель Русской и Подольской не защищать тѣхъ
священниковъ, которые не повинуются Макарію, владыкѣ Львовскому.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithva-
niae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc., dominus et haeres. Universis
et singulis, cuiuscunque status et conditionis extiterint, subditis nostris,
in terris praesertim nostris Russiae ac Podoliae, sincere et fidelibus
nobis dilectis gratiam nostram regiam. Queritur nobis religiosus
pater Macarius, Haliciensis, Leopoliensis, Camenecensis vladica, quod
praesbiteri, alias popones, ritus graeci, in diocesis illius existentes,

in quos ille, secundum ritum Ruthenicum, more et instituto maiorum, iurisdictionem habet spiritualem, illi sinodos, quae quotannis indici solent, indicenti, et ad eas convenire ac de comunibus religionis graecae rationibus consultare una cum illis volenti, parere minime velint, tributumque, quod kuniczne dicitur, quo superioritatem vladicarum ante agnoscebant, pendere negent, idque uti nobis refertur coram sese quorundam subditorum nostrorum patrocínio, qui eos in hac rebellione tueri ac defendere non dubitant. Quoniam autem nulla in remores, ritus institutaque maiorum mutare potestas nobis esse putamus, volumusque, ut in omni publica administratione debitus et legitimus ordo fervet, ut quos Deus multitudini praeferit, iis multitudo legitima imperantibus pareat,—mandamus vobis universis sub gravi indignatione nostra, ne quis audeat popones diocesum Haliciensis, Leopoliensis, Camenecensis, ex iurisdictione praedictae vladicae eximere, eumque, qui obiens illi non fuerit, tueri ac defendere; quominus huiusmodi rebelles coercere ac in officio continere queat, quin—imo volumus, ut eum in puniendis protervis istis et in morigeris adiuvet, quapropter hunc nostrum cubicularium, nobilem Michaellem Czosnowski, cum iis mandatorum nostrorum litteris, ad vos misimus, qui postea nobis de iis, si qui mandata haec nostra contemnere audebunt, referatur; secus igitur sub gravi indignatione et gratia nostra ne feceritis. Ex Brzescie XI-a octobris, anno Domini MDXLIII, regni nostri XXXVIII-o. Ad mandatum regiae maiestatis proprium.

Львовскій бернард. арх., кн. гр., т. 326, стр. 114—115.

XIV.

1546 года, 22 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, которою онъ приказываетъ старостамъ и шляхтѣ Русской и Подольской земли, явиться къ комиссарамъ, назначеннымъ для разслѣдованія, кто тѣ міряне-паны, которые препятствуютъ владыкѣ проявлять свою власть надъ непочтительными и упрямыми священниками.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc. dominus et haeres. Universis et singulis in terris Russiae et Podoliae nobilibus et capitaneis, quibusvis fidelibus dilectis gratiam regiam. Generosi et nobiles fideles dilecti! Quoniam multoties querebatur nobis reverendus Macarius, Haliciensis, Leopoliensis et Camenecensis vladica, auctoritatem suam spiritualem a multis impediri, quominus in discolos pessimi exempli sacerdotes et monachos religionis graecae animadvertere posset, propterea ut vladica libere ea auctoritate sua uti possit praesertim in morosos et discolos, id negotii commissimus certis commissariis nostris cognoscendi, qui sunt ii ex nobilibus sive etiam ex capitaneis nostris quibusvis, qui eam vladicae auctoritatem impediant. Quare mandamus vobis universis et singulis, quibusque ex vobis a commissariis nostris citatus fuerit, coram eis compareat, ad obiecta respondeat, et quidquid illi praemissorum occasione decreverint, firmiter observet pro gratia nostra regia et gravi sub indignatione. Cracoviae die vigesima secunda augusti, anno Domini MDXLVI, regni nostri anno quadragesimo. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

Лвовскій бернад. арх, кн. гр., т. 326, стр. 461.

XV.

1546 года, 24 августа. Грамота кор. Сигизмунда I, которою онъ приказываетъ духовенству явиться къ комиссарамъ по поводу дѣла между имъ и Макаріемъ, владыкою Львовскимъ.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, supremus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc... dominus et haeres. Venerandis et honorandis praelatis et cuiusvis ordinis praesbiteris religionis graecae ac religiosis, vulgo dictis archimandritis (i)humieniowie, czernczi, clikroschanye, protopopy, popovye et diaconi, devote nobis dilectis, universis et singulis, gratiam regiam. Venerandi et religiosi devote nobis dilecti! Mandamus vobis, omnino habere volentes, ut reverendo Macario, vladicae Haliciensi, Leopoliensi et Camenecensi, tam de debita obedientia, quam de datione, kuniczne dicta, respondeatur nulla prorsus excusatione, nec nobilium aut etiam capitaneorum nostrorum quorumvis repugnatione obstandi. Quicumque autem vestrum mandato sive nostro contraveniri ausus fuerit, sive praesentibus, mandamus, ut coram designatis certis commissariis nostris, quibus quam ob causam vladicae auctoritas impeditur et ne omnino impediatur, illud negotium commissum a nobis est, compareat, aut quidquid sint eiusmodi pertinaces compareant, ad obiecta respondeant. Et quidquid a commissariis praemissorum occasione decretum sit, firmiter et inviolabiliter observent pro gratia nostra regia. Cracoviae vigesima quarta augusti, anno Domini quingentesimo quadragesimo sexto, regni nostri anno quadragesimo. Ad mandatum proprium sacrae regiae maiestatis.

Львовскій бернарда. арх., кн. гр., т. 325, стр. 461—462.

XVI.

1548 года, 20 февраля. Грамота короля Сигизмунда I, которою онъ разрѣшаетъ Макарію, владыкѣ Львовскому, выкупить у наслѣдниковъ Матея Гембицкаго Перегинскій монастырь съ селомъ, заложенный ему старостою Жидачевскимъ Збожнымъ.

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae etc, Significamus etc. Quia veniens ad praesentiam nostram regiam, venerabilis Macarius, Leopoldensis, Haliciensis et Camenecensis vladica, retulit nobis, generosum olim Zbozny, tunc capitaneum Zydzacoviensem a quodam czerniec monasterii, dicti Perekhynsko, graecae fidei, ibidem in Zydzaczow, privilegium super dictum monasterium, a serenissimis antecessoribus nostris ipsi monasterio datum, accepisse. Qui tandem Zbozny generoso Matthiae Gembicki de Kurospasniki (2-do Kuropatniki), tribuno Zydzaczoviensi, ipse privilegium pro summa centum marcarum monetae, per grossos quadraginta octo singulas marcas computando, dedit, eamque summam centum marcarum apud nos per malam narrationem obtinuisse, dicitur; eum monasterii fundum, in quo villa Perekhynsko locata est, quasi bona nostra essent regia, ipse Metthias Gembicki aut ipsius filius ad hoc usque tempus possidet; et supplicavit nobis praefatus venerabilis Macarius, quandoquidem (villa?) praedicta ad ecclesiam seu monasterium eo pertineat, quod in fundo eiusdem monasterii sit locata, qui semper ad dictum monasterium pertinuit et modo praedicto sit alienata,—nos, ex benignitate nostra regia, praefatum monasterium, una cum villa Perekhynsko dicta et toto fundo dicti monasterij, ecclesiae metropolitanae Halicensi tituli Assumptionis Gloriossimaе Virginis Mariae, ad quam ante pertinebat, restituere eidemque incorporare dignaremur, submittens se, quod summam praefatam centum marcarum monetae usualis, in qua dictum monasterium cum villa ac reliquo fundo est alienatum, ipsi generoso Matthiae Gembicki aut illius successoribus seu ad id interesse habentibus reponere et persolvere vult. Cum itaque nos bona ecclesiastica ab ecclesiis alienari minime velimus, nec id conveniens

esse, censuimus commendatum, habentes vitam, probitatem ac integritatem, eruditionem quoque dicti venerabilis Macarij vladicae—dedimus ipsi facultatem, ut possit dictum monasterium, una cum villa Perekhynsko dicta et toto fundo ipsius monasterii, ex dicti Matthiae Gembicki aut illius successorum, quoad quisque interesse aliquis se ibidem habere praetendunt, manibus eximere in praefata summa centum marcarum monetae communis, in qua fuerunt ordinata, damusque et concedimus per praesentes litteras nostras, quod monasterium, Perekhynsko dictum, ac villa pertinere uti dictus Macarius vladica exemerit. Nos totum id autoritate nostra regia ecclesiae metropolitanae Haliciensis restituimus, adiungimus et deinde incorporamus praesentibus perpetuis temporibus et in aevum praedictum monasterium, una cum villa Perekhynsko, in fundo monasterii locata, ac toto fundo modo praemisso exempta, per ipsum venerabilem Macarium vladicam et alios vladicas, pro tempore existentes, ea longitudine, latitudine et circumferentia quemadmodum in suis metis continentur et ex antiquo sunt distincta et limitata, cum omni iure dominio et proprietate cumque omnibus et singulis attinentiis et pertinentiis, fructibus, proventibus, utilitatibus generaliter universis, nullis penitus exceptis, qui nunc sunt aut postea humana industria excogitari possunt, tenere, habere, utifrui quieteque et pacifice perpetuis temporibus et in aevum, possidere harum testimonio litterarum. Actum Petricoviae, feria secunda post Dominicam Invocavit, millesimo quingentesimo quadragésimo octavo. Datum per manus magnifici Nicolai grabia castellani Chelmensis, regni Poloniae vicecancelarii. Relatio et subscriptio eiusdem.

Львовскій бернард. арх., ак. гр., т. 399, стр. 1232; т. 459, стр. 1163.

XVII.

1548 года, 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онь утверждаетъ передачу гр. Иоанномъ Тарновскимъ ктитарскихъ правъ надъ Уневскимъ монастыремъ Марку Балабану.

Constitutio tutoris monasterii ruthenici Huniov cum bonis omnibus honorabilis Marci Balaban.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Culmensis, Cuiaviae, Elbingensis, Pomeraniae etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quorum interest aut postea interesse quomodolibet poterit, universis et singulis. Quod cum divus olim parens noster dedisset in potestatem et defensionem magnifico Ioanni, comiti in Tharnov, castellano Cracoviensi, exercituum regni nostri supremo ac Sandomiriensi, Striensi Lubaczoviensi que capitaneo, monasterium graecae religionis Huniov cum bonis omnibus, ad illud pertinentibus; magnificus vero Ioannes, comes in Tharnov, propter maiora et graviora sua et reipublicae negotia ei rei intendere nollet, suam omnem jurisdictionem et auctoritatem, quam super ipsum monasterium habuit, honorabili Marco Balaban, postulantibus id ab eo fratribus monasterii praefati, resignasset ac officium hoc in ipsum transfusisset. Nos, eius hanc resignationem ratam habentes, ipsam auctoritate nostra regia approbandam et confirmandam ducimus; ita ut approbamus et confirmamus praesentibus litteris eumque praefatum Marcum Balaban in tutorem, defensorem et procuratorem eius monasterii designamus et deputamus illique omnimodam facultatem de bonis monasterii praefati, videlicet villis, praediis, molendinis, censibus et universis ac singulis proventibus damus disponendum; ipse vero fratribus ipsius monasterii victum et alia necessaria suppeditabit, tecta eius monasterii sarciat, proventus eius augebit et ad meliorem reducere debet conditionem, ab iniuriisque omnibus defendere tene-

bitur. Quod omnibus, quorum interest, denunciamus ac mandamus, ut honorabilem Marcum Balaban pro vero et legitimo eius monasterii procuratore et defensore habeant eiusque auctoritatem agnoscant et iurisdictioni pareant pro gratia nostra. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Piotrcoviae, in conventionem generali regni, feria V, ipso die s. Luciae, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo octavo, regni vero nostri decimo nono. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Samuelis, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Варшав. глв. архивъ, кн. метр., № 23, стр. 443—444.

XVIII.

1548 года, 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда - Августа, въ которой онъ подтверждаетъ согласіе короля Сигизмунда I назначить Марка Балабана на Львовскую епископію по смерти еписк. Макарія.

Expectativa Marci Balaban super vladicatum Leopoliensem.

Sigismundus-Augustus etc. Significamus etc... Quod cum divus olim parens noster, perspectum habens religionem et pietatem honorabilis Marci Balaban, dedisset illi ius expectativa super vladicatum Leopoliensem, ita quod mortuo venerabili Macario, vladica Leopoliensi, nemo vladicatum praedictum praeter ipsum obtinere debeat. Nos, divi parentis nostri concessionem ratam habentes, ad intercessionem et commendantionem quorundam consiliariorum nostrorum,

pro illo ad nos factam, ipsam autoritate nostra approbandam, confirmandam et innovandam duximus, ita ut approbamus, confirmamus et innovamus praesentibus litteris eumque in vladicam Leopoliensem designamus, ita quod mortuo venerabili Macario vladicatu praedicto praeter honorabilem Marcum Balaban succedere debet, eumque vladicatum tenebit, habebit et possidebit cum omnibus ad illum pertinentibus ac cum districtibus Haliciensi, Camenecensi et Krilossiensi et aliis districtibus, ad ipsum vladicatum Leopoliensem ex antiquo pertinentibus, omnemque iurisdictionem super clericos graecae religionis et monasteria omnia eorum districtuum exercendi ac de eis disponendi potestatem habebit. Quod omnibus et singulis, quorum interest, denunciamus ac mandamus, ut mortuo venerabili Macario vladica Leopoliensi honorabilem Marcum Balaban pro vero et legitimo vladica Leopoliensi agnoscant illiusque iurisdictioni per eos omnes districtus pareant ac de redditibus et proventibus, ad eum ipsum vladicatum pertinentibus, respondeant, responderique ab aliis faciant pro gratia nostra, aliter non facturi. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Piotcaviae, in conventionione generali regni, feria V, ipso die s. Luciae, anno Domini MDXLVIII, regni nostri XIX. Relatio reverendissimi in Christo patris domini Samuelis, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Варшавский глав. архивъ др. ак., кн. метр., № 76, л. 152.

XIX.

1549 года, 22 июня. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой овъ предписываетъ властямъ земель Русской и Подольской содѣйствовать о. Марку Балабану къ приведенію въ послушаніе его власти священниковъ его епархіи.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc... dominus et haeres. Universis et singulis pallatinis, castellanis, capitaneis, vicecapitaneis, proconsulibus, consulibus ceterisque dignitariis et officialiis nostris, in terris Russiae et Podoliae existentibus, quicumque praesentibus litteris nostris requisiti fuerint, sincere et fidelibus dilectis gratiam regiam. Sincere et fideles dilecti! Relatum hic nobis nomine venerabilis Marci Balaban, vladicae Leopoliensis, esse isthic in diecesi vladicatus Leopoliensis non paucos popones ritus graeci, qui postposito Dei timore, nulla habita ratione istius pro iurisdictione istius vladicae subiaceant obedientiam, onera datiasque, quas ipsi Marco Balaban ex iure et consuetudine veteri tenentur, nunc demum praestare illi et exsolvere recusant in despectum et damnum ipsius. Quare sinceritatibus et fidelitatibus vestris mandamus, ut posteaque dictus Marcus Balaban, Haliciensis Leopoliensis et Camenecensis vladica, in huiusmodi popones inobedientes animadvertere voluerit auxiliumque in eis puniendis et depactandis a sinceritatibus et fidelitatibus vestris postulaverit, ipsi auxilio et consilio operaque sua adsunt, neque illos popones quovismodo tueri et vindicare audeant, secus pro debito suo et gratia nostra facere non ausuri. Datum Cracoviae, sabbato post festum Corporis Christi, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono, regni vero nostri XX. Ad mandatum proprium sacrae regiae maiestatis.

Львовскій бернарда. архивъ, кн. пр., т. 26, стр. 462—464.

XX.

1549 года, 27 августа. Грамота кор. Сигизмунда-Августа, въ которой онъ утверждаетъ сдѣланное митрополитомъ Кіевскимъ назначеніе Анатолія Радивиловскаго, епископа Черемышльскаго, временнымъ администраторомъ Львовской епархіи, по случаю встрѣтившихся препятствій для утвержденія епископомъ Марка Балабана.

Sigismundus Augustus etc.. Significamus praesentibus litteris, quorum interest, universis. Quandoquidem venerabilis metropolita Vihnensis ritus graeci administrationem vladicatus Leopoliensis, morte venerabilis Macarii illius possessoris, vacantis, venerabili Antonio, vladicae Praemisliensi, commisit, tantisper quo ad vladicam per nos designatus esset,—nos etsi etiam eum ipsum vladicatum Marco Balaban contulerimus, tamen cum illi objiciantur quaedam propter quod hoc munere indignus esset, quorum cognitionem certis commissariis demandavimus, permisimus vladicae Praemisliensi, ut ipse vladicatum Leopoliensem tantisper administret, quoad vel Marcus Balaban relictus per nos in possessione ipsius vladicatus fuerit, vel alium vladicum designaverimus. Quod omnibus, quorum interest, denuntiamus atque mandamus, ut venerabili Antonio, vladicae Praemisliensi, in administratione vladicatus Leopoliensis obediant salva tamen iurisdictione reverendissimi in Christo patris domini archiepiscopi Leopoliensis, quam se ad praedictum vladicatum habere praetendit. In cuius rei fidem etc. Datum Cracoviae, feria III, post festum s. Bartholomaei, proxima, anno Domini MDXLIX, regni vero nostri XX.

Relatio reverendi in Christo patris domini Samuelis Macieiwski, episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii.

Варшавскій глав. архивъ др. актовъ, кн. метр., № 77, л. 173.

XXI.

1551 года, 20 сентября. Грамота Киевскаго митрополита Макарія Львовскому епископу Арсенію Балабану о томъ, чтобы онъ не виѣшивался во внутреннія дѣла братства.

Благословение Макарія, Божию милостию архиепископа митрополита Киевскаго и Галицкаго и всея Руси, о Светомъ Дусе возлюбленному, еже о Христе, сослужебнику и богомолцу нашего смирения, честному епископу митрополии нашею Галицкое, владыце Львовскому и Каменця Подолскаго, отцу Арсенію; молитва наша милостивому Богу за твою милость; о здорови твоємъ радъ слышати кожного часу. Вжо не однокротъ пишуть и жалуютъ намъ на т. м. сынове нашего смирения, мещане Львовские: панъ Давыдъ, панъ Филипъ, панъ Стецко, панъ Иванъ и иншии мещане, ижъ де твоя милость забороняешъ имъ всполне ко отцемъ ихъ давнимъ приходити и кажешъ де иншимъ попомъ имъ споведыватися, до котораго они не хотятъ; ку тому теж твоя милость невинне ихъ не благословляешъ, и клятву на нихъ вскладаешъ, и на соборехъ де кленешъ ни за што иншого, одно за тую причину, ижъ де они в монастыри светого Онуфрія были и статковъ церковныхъ осматривали; а мы перvei сего дати листъ писати казали, ижъ есмо ихъ с того неблагословения и клятвы т. м. вызволили; твоя бы милость о томъ вѣдала; гдѣж и теперъ, з статчности нашею пастырское, ихъ благословляемъ и прощаемъ, и тую клятву з нихъ складаемъ; и приказуемъ тебе, по нашему пастырскому приказанию, аж бы твоя милость через тое ихъ невинне не клялъ и клятвы не вскладалъ и во благословении к ним ся заховал. Еслиж бы ти того вчинити не хотель, о томъ ведай певне, иж сам отъ насъ понесешъ тягост церковную—наше неблагословение. Писанъ в Новъгородку, лѣта Божего нарождения 4711, мѣсяца сентебря 16, индыкта 1.

Волею Божею, Макареи, архиепископъ митрополитъ Кіевскія и Галицкя и всея Руси.

На оборотѣ приписано: „то есть листъ митрополита, якъ мещане монастыремъ св. Онуфрія справовали отъ вѣка, рокъ „ѿфіа“.

Внизу: „то есть тобѣ Давыдко“. Болѣе новымъ почеркомъ содержаніе документа означено такъ: *Litterae Macary, metropolitani Kyoviensis, ad Arsenium, episcopum Leopold., ut desinet monstrare civibus Leop. incolis pro monasterio s. Onufriy. Datto Novohorodeiy, A^o 1551, 8 septembr.*

Львовскій ставропигиальный архивъ, связка XXI, fasc. 411.

XXII.

1553 года. 15 апрѣля. Грамота кор. Сигизмунда Августа о воспрещеніи старостамъ присвоивать себѣ наслѣдство послѣ священниковъ, подтвержденная тѣмъ же королемъ въ 1569 году 18 іюля и Стефаномъ Баторіемъ въ 1578 г. 24 мая.

Confirmatio privilegii sacerdotum ritus graeci ex capitaneatu Praemisliensi.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus his litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, earum notitiam habituris. Productas et monstratas fuisse nobis nomine praesbiterorum sive sacerdotum ritus graeci ex capitaneatu nostro Praemisliensi litteras divi Sigismundi Augusti, regis antecessoris nostri laudatissimi, in charta membranea conscriptas et manu Francisci Krasinski, regni vicecancellarii, subscriptas sigilloque minori regni munitas, integras, non viciatas et omni suspicione sinistra vacuas; supplicatumque simul nobis fuisse, ut eas ipsas litteras autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur; earum vero tenor de verbo ad verbum iste fuit: Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc...

Supplicatum nobis esse nomine religiosi Vassil, poponis de Pozdzia-
cze, ut litteras, inferius descriptas, in actis cancellariae nostrae queri
reperitasque describi ac sub sigillo nostro appenso extradi mandare
dignaremur; quarum litterarum tenor sequitur et est talis: Sigismun-
dus Augustus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc... Quod
cum per imprudentiam sacerdotes Praemislienses graecae religionis,
quos vulgo popones appellant, litteras divi olim Casimiri, regis Polo-
niae, in quibus libertas et immunitas eorum erat descripta, perdidis-
sent, usu venerat, ut capitanei Praemislienses bona sacerdotum mor-
tuorum, neglectis heredibus, sibi adsciscerent ad insuetamque contri-
butionem sive onera illos adigerent. Quoniam autem magnificus Petrus
Kmita habitarum litterarum dedisset nobis grave testimonium, eo
innixi, dandas illis esse; deinceps has litteras non dubitavimus, damus-
que et concedimus, scilicet, quod nemo capitaneorum Praemisliensium
bona sacerdotum mortuorum, quod vulgo odumarcizny vocant, usur-
pare sibi seu adsciscere debeat, neve in eos quicquam contributionis,
seu datiarum, ut vocant nomine praeter vetustam consuetudinem
aut generalem contributionem statuere, ab eisque exigere audeat.
Quod omnibus capitaneis Praemisliensibus tum existentibus denun-
ciamus et mandamus, ut sacerdotes hos ea nostra libertate et prae-
rogativa frui permittant, ab eisque contra veterem consuetudinem
nihil extorqueant pro gratia nostra, secus non facturi, harum testi-
monio literarum quibus sigillum nostrum praesentibus est appensum.
Datum Cracoviae, feria VI, post conductum Paschae, anno Domini
MDLIII, regni nostri XXIV. Relatio venerabilis Ioannis Przerembski,
regni Poloniae vicecancellarii et Cracoviensis praepositi. Nos itaque,
supplicationi ejusmodi benigne annuentes, litteras praeinsertas, in actis
nostris reperitas, ex eis describi atque autentice extradi mandavimus
illisque fidem indubiam habere volumus, non secus ac si originales
essent. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est appen-
sum. Datum Lublini, die XVIII mensis iulii, anno Domini MDLXIX, re-
gni nostri XL. Franciscus Krasinski, regni Poloniae vicecancellarius.
Relatio reverendissimi Francisci Krasinski, praepositi Plocensis, archi-

diaconi Varsoviensis et regni Poloniae vicecancellarii. Nos itaque; supplicationi memoratae nobis factae benigne annuentes, tum rei quoque ipsius dignitate adducti, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus autoritate nostra regia, quantum leges publicae regni nostri permittant, et, si praefati sacerdotes ritus graeci in usu earum sunt: approbandas, et confirmandas esse duximus, uti sane per praesentes litteras nostras approbamus et confirmamus, atque etiam decernimus et statuimus illas robur et pondus suum iustum et debitum obtinere debere. In cuius rei fidem praesentis manu nostra subscripsimus et sigillo regni nostri muniri mandavimus. Datum Leopoli, die XXIV mensis maii, anno Domini MDLXXVIII, regni nostri tertio.

Stephanus Rex subscripsit.

Варшавский глав. архивъ др. ак., кн. метр., № 118, л. 392.

XXIII.

1566 года, 27 января. Грамота кор. Сигизмунда - Августа, въ которой онъ приказываетъ властямъ передать о. Григорію Балабану всѣ монастыри Львовской епископіи, уступленной ему отцемъ его.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiaeque etc... dominus et haeres. Magnificis et generosis Nicolao in Syenyava, terrarum Russiae pallatino, exercituum regni nostri supremo et Haliciensi, Colomiensi, Petro Barzi, castellano Praemisliensi, Leopoliensi, et Mathiae Vlodek, Camenecensi capitaneis vel, eorum in absentia, vicecapitaneis, sincere et fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Magnifici, generosi, sincere et fideles dilecti! Certorum consiliariorum precibus et comendationibus adducti, remissimus honorabili Marco Balaban, vladicae Leopoliensi, ut eundem vladicatum Leopoliensem

honorabili Hrehorio Balaban, filio suo, resignaret. . . . . vladicatum ipsum eidem Hrehorio Balaban contulimus. Quia . . . . . Monasteria certa, in districtibus Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi consistentia, ad vladicatum Leopoliensem antiquitus pertinere. Ideo sinceritatibus et fidelitatibus vestris mandamus, ut unaque, quae illarum in districtu suo monasteria ad vladicatum Leopoliensem pertinent, memorato venerabili Hrehorio Balaban, vladicae Leopoliensi, in possessionem tradant, omnibusque, quae ad vladicas Leopolienses pro tempore existentes pertinet, hanc quoque perfrui faciant, secus pro gratia nostra non facturi. Datum Vilnae, die XXVII januarii, anno Domini MDLXVI, regni nostri XXXVI. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

Львовскій бернард. архивъ, кн. пр., т. 322, стр. 309.

XXIV.

1569 года, 16 июня. Грамота кор. Сигизмунда-Августа о передачѣ Львовскаго владычества п. Ивану Лопатѣ-Осталовскому.

Actum iu castro inferiori Leopoliensi, feria secunda ante festum sanctae Margarethae virginis proxima, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono. Oblata mandati per Lopatha.

Oblatae sunt ad officium praesens actaque praesentia castrensia Leopoliensia litterae sacrae regiae maiestatis, titulo et sigillo eiusdem maiestatis regiae munitas et obsigillatas per honorabilem Iwanum Lopatha Osthalowski . . . . . s'bi actis praesentibus . . . . . sub tenore verborum subsequenti: Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiaequae etc... dominus et haeres. Generosis Andreae Bar(zem)i, notario nostro et capitaneo atque Leopoliensi surrogato,

Mathiae a Vlodde, Camenecensi, et Hieronimo Sienawski, Haliciensii, capitaneis nostris, in absentia vero ipsorum, vicecapitaneis, fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideliter dilecti! Permiseramus non ita pridem venarabili olim Marco Balaban, vladicatus Leopoliensis possessori, nuper vita functo, cum ipsum vladicatum filio ipsius nobili Hrehorio Balaban resignari, certaue monasteria ad vladicatum eundem pertinentia, quae in capitaneatibus vestris consistunt, in possessionem ipsius tradere. Sed quum certo edocti simus, reverendissimum in Christo patrem dominum Stanislaum Schlomowski, archiepiscopum Leopoliensem, sincere nobis dilectum, conferendi vladicatus Leopoliensis pro hac vice ius potestatem habere, vigore cuius iuris honorabilem Ivanum Lopatka Osthalski, ut pote idoneam personam, in ordineque praesbiterii existentem, ad vladicatum praedictum praesentare decrevit. Proinde nos paternitatem suam in iure suo conservare volentes, litteris fidelitibus vestris serio mandamus, ut postea quam praefatus reverendissimus archiepiscopus Leopoliensis vladicatum ipsum dicto Iwano Lopatka contulerit, hunc et neminem alium in possessionem illius nec non monasteriorum, in capitaneatibus vestris consistentium inducat eorundemque realem possessionem ipsi traditis, ac a Hrehorio Balaban, cui nos ipsum vladicatum per ignorantiam iuris praefati archiepiscopi Leopoliensis contuleramus, adimatis, aliter non faciat pro sui officii debito et gratia nostra. Datum Lublini, in conventionem regni generali, die XVI junii, anno Domini MDLXIX, regni vero nostri XXXX. Franciscus Krasinski, regni Poloniae vicecancellarius, m(anu) p(ropria).

Львовскій бернард. архивъ, кн. гр., т. 41, стр. 659.

XXV.

1569 года, 6 августа. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ приказываетъ статоростамъ Львовскому, Галицкому и Каменецкому, ввести во владѣніе епископскими имѣніями о. Григорія Балабана, владыку Львовскаго.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc... dominus et haeres. Generosis capitaneis nostris capitaneatum nostrorum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis eorumque vicecapitaneis et ceteris officialibus, ad quos praesentes litterae nostrae pervenerint, fidelibus dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideles dilecti! Contulimus priori concessione nostra vladicatum ecclesiarum Haliciensium, Leopoliensium et Camenecensium ritus graeci venerabili Hrehor Balaban, cuius virtus et vitae integritas nobis commendata est, quo de re etiam ad reverendum in Christo patrem dominum archiepiscopum Leopoliensem, tum etiam ad reverdum Ionem, methropolitanum Kiioviensem, litteras operales nostras dedimus, ne enim in administratione eius ipsius vladicatus ulla ratione impediant. Quare volumus atque fidelitatibus vestris serio praecipimus mandantes, ut memorato Hrehor Balaban de omnibus fructibus et proventibus emolumentisque universis ad praenominatum vladicatum ecclesiarum Haliciensium, Leopoliensium et Camenecensium per eos, quorum interest, extradendis pro officio et auctoritate sua capitaneali respondere curetis, neque in perceptione illorum eundem a quoque turbrai permittant, non obstantibus etiam ullis aliis litteris nostris, si quas in contrarium emanare contigerit, pro gratia nostra secus non facturi. Datum Lublini, in conventu regni nostri generali, die sexta mensis augusti, anno Domini MDLXIX, regni nostri anno XL. Ad proprium sacrae regiae majestatis mandatum.

Львовскій бернарда. архивъ, кн. гр., т. 41, стр. 730—731.

XXVI.

1570 года, 15 августа. Универсаль короля Сигизмуда-Августа о признании владыкою Львовскимъ Лопатку Осталовскаго.

Sigizmund August, z łaski Bożej król Polski, wielki xiąndz Lithewski, Ruski, Pruski, Mazowieczki, Zmodzki etc... pan i dzie-dzicz. Wszythkim wobec i kazdemu z ossobna, iakiego kolwiek stanu i dostoięństwa ludziom, a mianowicie obywatheliom ziemie Ruskiej oznaimuiemy, nas i zwierzchnoszcz naszą niepomalu obraza, ze uczcziwego xiendza Lopathke Ostalowskiego, wладыki Lwowskie-go, wielie ludzi, nie wiemy dla której przyczyny, za wладыke Lwow-skiego swego znacz i iego zwierzchnoszczi powinnei szluchacz nie chcą, k temu thez popom swoim, które na imieniu własnym mają poszluszensthwa powinnego czinicz mu niedopuszczaią, który tho wla-dyka, iako od nas iesth na the tho urząd i dosthoiensthwo szlusnie podan, thak thez za them naszym podaniem i od metropolitha Wie-lienskiego, według powinności i zwyczaiu krzeszczianskiego, porzą-dnie iesth na tho wladiczhthwo oswięczon, a przethoz niewdzięcznie i z nielaską thakie nieposzluszensthwo, które zwierzchnoszcz naszą obraza, a wzgarde urzadowi koszczielnemu przinoszi, od thich wszythkich przyimuiemy. Rozkazuiąc przy them srodze wszythkim wobec i kazdemu z osobna, abyszczie przereczonego Lopathke Ostalowskiego, iako od nas na wladicythwo Lwowskie podanego, thak od methropolitha poswienczonego, za własnego swego wладыke znali, i iego zwierzchnoszczi, thak w rzeczach duchownich, iako i w swieczkich, iego urzadowych, naliezączech, poszluszni byli, odda-waiąc mu spelna i the pozythki, które iedno zdawna wssysthczy wladicze Lwowskiemu dawacz są powinni, a mianowicie them wszythkim, którzy popom swoim szluchacz zwierzchnoszczi thego wладыki zakazuią, a osobliwie y srodze rozkazuiemy, abyszczie them tho popom swoim według przisthonoszczi i powinacztha krzeszczianskiego przereczonego Lopathke za wладыke swego wlas-nego znacz, onemu peszluszni bycz nie zabraniali; inaczei dla łaski

naszei czynicz nie będą. Dan w Warszawie dnia XV, miesiącza sierpnia, roku Pańskiego MDLXX, a panowania naszego XLI. Sigismundus Augustus Rex m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. т. 335, стр 211—212.

XXVII.

1572 года, 20 мая. Привилегія, данная кор. Сигизмундомъ—Августомъ русскимъ города Львова, по ходатайству братства, объ уравненіи русскихъ въ правахъ и вольностяхъ съ римско-католиками, съ запрещеніемъ этимъ послѣднимъ преслѣдовать русскихъ подъ опасеніемъ взысканія 20000 венгерскихъ злотыхъ.

In nomine Domini amen, ad perpetuam rei memoriam. Quoniam facta humana quantumcunque memorabilia facile intereunt, nisi litterarum beneficio, quae res scitu necessarias abolari non patiuntur, fuerint immortalitati consecrata. Proinde nos Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, Kiioviae, Russiae, Volhiniae, Prussiae, Mazoviae, Podlachiae, Culmensis, Elbigensis, Pomeraniae, Samogitiae, Livoniae etc... dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis tam praesentibus, quam futuris harum notitiam habituris. Quod cum questi fuissent coram nobis et consiliariis nostris ad latus nostrum assidentibus nuntiisque terrestribus, in eo conventu regni generali congregatis, famati Vasko Thynowicz et Choma Babyecz, cives nostri Leopolienses ritus et fidei graecae sive Ruthenicae, suo nomine et tanquam nuntii ac plenipotentes totius communitatis Ruthenorum civium et suburbanorum Leopoliensium subditorum nostrorum, eos non mediocri iniuria et gravamine proconsuli et consulibus, advocato et scabinis totaque communitate polonorum ecclesiae Romanae civitatis eiusdem Leopoliensis propterea affici. Quod ipsos uti aequalia membra unius reipublicae civita-

tis nostrae Leopoliensis pariaque onera, dationes et contributiones, tam nostras regales rei publicae regni nostri, quam civitatis eiusdem, ac alias quasvis, una cum aliis civibus Polonis ecclesiae Romanae, sustinentes, ad privilegia et libertates, quibus caeteri cives nostri Leopolienses gaudent, admittere nolunt. A sacerdote etiam eorum ecclesiae ritus graeci in civitate eadem Leopoliensi sitae, proconsul cum consulibus certas quasdam dationes: panum, caponum quorum aliarumque rerum, tempore solemnium festorum, Nativitatis videlicet et Resurrectionis Domini, contra observantiam et libertates personarum spiritualium, exigere consueverunt, iuramentaque circa susceptionem iuris civilis Leopoliensis, ob eam solum causam et praetextum, ut ad eiusmodi libertates non admitterentur, eos praestare; resque et merces venum exponere, pannum ulnatum incidere, liquoresque generis cuiuscunque conficere ac propinare, sub praetextu quarundem rationum minus instarum eis denegant in grave damnum, ignominiam et praeiudicium ipsorum Ruthenorum. Supplicassentque nobis, pro eis ipsi consiliarij nostri, lateri nostro, in eo conventu regni generali assidentes, ut indemnitati eorum hac in parte consulere prospicereque dignaremur. Nos supplicationi eiusmodi uti iustae benigne annuentes, simulque habentes rationem laudabilis actus unionis regni Poloniae cum Magno Ducatu Lithvaniae in proxime praeterito conventu regni generali Lublinensi iam determinati, post cuius determinationem omnes dignitarios, senatores et officiales, tam spirituales, quam seculares Magni Ducatus Lithvaniae terrarumque Volhyniae et Podlachiae etiam ritus graeci fideique Ruthenicae inter procures regni Poloniae cooptavimus et coequavimus, cumque iam inter dignitarios regni Poloniae, Magnique Ducatus Litvaniae et dominiorum nostrorum eiusmodi aequalitas est unita et determinata, multo magis inter minoris inferiorisque conditionis homines similis observetur aequalitas, necesse est. Ex iis itaque et aliis multis legitimisque et firmissimis rationibus animum conventionum nostrorum moventibus, eisdem Ruthenis Leopoliensibus omnibus et singulis nemine excepto tam intra, quam extra civitatem nostram Leopoliensem degentibus

praesentibus et deinceps futuris temporibus existentibus, eas infrascriptas libertates et immunitates perpetue duraturas ex unanimi voto et consensu consiliariorum regni nostri et Magni Ducatus Lithuaniae nuntiorumque terrestrium in eo praesenti conventu regni nostri generali congregatorum dandas, donandas, concedendas, largiendasque duximus, uti quidem damus, donamus, concedimus gratiose largimur et tribuimus praesente privilegio nostro mediante.

Imprimis autem volumus et statuimus, quod aequaliter cum aliis civibus et suburbanis Leopoliensibus Polonis Romanae obedientiae omnibus iuribus, privilegiis, libertatibus, praerogativis et immunitatibus quibusvis, nullis prorsus exceptis, a serenissimis praedecessoribus nostris, desideratissimis regibus Poloniae ducibusque Russiae, ac aliis quibusvis principibus et proceribus regni et dominiorumque nostrorum, eidem civitati Leopoliensi, quavis ratione et modo, concessas, utentur, fruuntur, potentur ex eisque pari ratione, quemadmodum alii cives Poloni Romanae ecclesiae gaudent, ipsi quoque gaudebunt. Sacerdotes etiam eorum ecclesiae ritus graeci praesentes et pro tempore existentes, a dationibus quibusvis quocunque nomine et cognomine nuncupatis tam peccuniariis, quam aliis quibuslibet, consulatui Leopoliensi conferendis liberi et absoluti erunt, nec iidem ipsi sacerdotes ritus graeci alicui, alteri iurisdictioni superioritatisque subesse et parere, praeterquam vladicae Leopoliensi, tenebuntur astrictique erunt. Omnes praenominati Rutheni ritus graeci, ius civile Leopoliense suscepturi iuramenta corporalia ad instar aliorum civium Leopoliensium Pollonorum praestare possint et valeant. Ad officia item proconsularia, consularia, advocativalia, scabinalia et quasvis alias praefecturas civitatis eiusdem, quotiescunque electio consularis celebrabitur per capitaneum nostrum Leopoliensem praesentem et pro tempore existentem, libere eligi et praefici poterint et debebunt. Filiosque suos ad ludos literarios, gymnasiaque et scholas tam in civitate nostra Leopoliensi, quam ubivis locorum in regno et dominiis nostris existentes pro ediscentibus artibus liberalibus dare destinareque, possint et valeant. Artificia item quaevis

mechanica omnia nullis exceptis ediscere, illaque laborare, socios et discipulos artificiorum quorumcunque fovere, contubernia et fraternitates quasvis artificiorum suscipere, in eisque iuxta consuetudinem usitatam praefectos sive seniores fore, eosdemque Ruthenos magistri artificiorum quorumvis Pollonicorum ad artificia contuberniaque eiusmodi suscipere et admittere tenebuntur. Omnia quoque genera mercium quocunque nomine et cognomine nuncupatorum per universum regnum Poloniae, Magnum Ducatum Lithuaniae, terras Volhyniae, Kiioviae, Podliachiae et alia dominia nostra exercere, nec non pannum et res quasvis mercimoniales ac institorias omnis generis ulnatim incidere, tam in aedibus eorum privatis, quam in aliis quibusvis locis publicis venum exponere malmaticum muscatellinum, hungaricum, valachicum vinum, medonem, cerevisiam et alia omnia genera liquorum conficere et propinare pari modo et ratione, quemadmodum alii cives Poloniae faciunt semper, et quolibet tempore perpetuo et in aevum eis licitum erit,—non obstantibus quibusvis litteris privilegiis in contrarium praesentum, quocunque modo et ratione, per quasvis personas publicas vel privatas emanatis vel emanandis, quae amplius post determinationem laudabilis actus unionis et statuum rituumque coaequationis ipsos Ruthenos hominesque ritus graeci afficere nulla ratione possunt, quibus per praesentes derogamus derogatumque perpetuis temporibus esse volumus. Quod ad universorum et singulorum cuiuscunque dignitatis, statuum et conditionis existentium, praesertim vero generosi Nicolao Herborth de Fulsthyn, capitanei nostri Leopoliensis, nec non famatorum proconsulis et consulum, advocati et scabinorum civitatis ipsius Leopoliensis praesentium et pro tempore existentium notitiam deducentes mandamus, ut praenominatos Ruthenos, cives Leopolienses, omnes et singulos, nullis exceptis, iuxta praescriptum praesentis privilegii nostri in omnibus et singulis conditionibus, clausulis et articulis conservetis, praerogativisque, libertatibus et immunitatibus, modo superscripto, a nobis autoritate conventus regni generalis Varso-

viensis eis concessis, quovismodo praetextu et colore expuisito contradicere ne praesumatis.

Ita ne de caetero de eo negotio ipsorum civium Leopoliensium hominum ritus graeci, modo praemisso autoritate nostra et praesentis conventus regni generalis, cum aliis civibus Leopoliensibus Pollonis ecclesiae romane coaequatorum et unitorum, querelis obruamur, et quoniam edocti etiam summis eisdem Ruthenis ipsos consules aliosque cives Polonos Leopolienses areas et domos in circulo civitatis eiusdem emere possidereque prohibere.—Ideo nos vigore unionis et coaequationis suprascriptaedamus et concedimus eisdem Ruthenis ritus graeci praesentibus et futuris, omnimodam facultatem et potestatem, areas et domos emendi, et eas apud quasvis personas arendandi, in eisque negociandi ac res mercimoniales quasvis ad instar aliorum civium Leopoliensium Polonorum venum exponendi perpetue et in aevum; quem articulum volumus, etiam inter caeteras libertates suprascriptas, tam a consulatu Leopoliense praesente et pro tempore existente, quam ab aliis quibusvis personis, ipsis civibus Ruthenis, firmiter et inviolabiliter observari; pro gratia itaque nostra, debitoque suo, ac sub poena viginti millium aureorum hungaricalium, medietatem fisco nostro, aliam vero medietatem parti gravatae. Toties, quoties praesenti privilegio, de certa scientia nostra et consiliariorum nostrorum, nuntiorumque terrestrium in eo conventu regni nostri generali congregatorum ipsis hominibus ritus graeci, civibus nostris Leopoliensibus, concesso, contradictum impugnatumque fuerit, irremisibiliter succumbenda aliter ne feceritis. In quorum omnium et singulorum praemissorum fidem firmiusque et evidentius testimonium praesentes manu nostra propria subscripsimus, quas et sigillo nostro maiori subappenso communiri mandavimus. Datum Varsaviae, in conventu regni nostri generali, die vigesima mensis martii, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, regni vero anno quadragesimo tertio. Praesentibus reverendissimo ac reverendis in Christo patribus—Dominis Jacobo Uchański, archiepiscopo Gnesnense, legato nato et regni nostri pri-

mate, Philippo Padniewski Cracoviense, Stanislao Karnkowski Vladi-slaviense et Pomeraniae, Adamo Konarski de Kobylino Poznaniense, Petro Myszkowski de Mirow Plocense, Victorino Wierzbiczki Luce-oriense, Valentino Herborth de Fűlsztyn Praemisliense; Alberto Starozrzebski Chelmense—ecclesiarum episcopis. Nec non magnificis ac generosis Sebastiano de Mielecz, castellano Cracoviense et Brzes-tense, Luca comite de Gorka Poznaniense Buscenseque, Nicolao Ra-dziwil, duce in Dubinki et Bierze Vlnense, cancellario magniduca-tus Lithuaniae ac Lidense, Mohirensē, Borysiowienseque, Petro a Zborow Sandomiriense ac Stobniczense Camionacenseque, Gasparo Zebrzydowski Calisiense, Eusthachio Wolowicz, castellano Trocense, magni ducatus Lithuaniae vicecancellario ac Brestense, Kobrinen-seque, Ioanne Sirakowski Lanciense ac Przedecense, Ioanne Chot-kiewicz, comite in Skłow et Bychow, capitaneo generali terrarum Samogitiae, magni ducatus Lithuaniae marschalco, et administratore, ac exercituum nostrorum in Livonia praefectu ac Kaunense Prote-lense, Telsovienseque, Ioanne a Słuzewo Brzestense ac Kamnense, Mie-dzyrzyczenseque, Basilio Konstanthynowicz, duce Otrogiane, Ki-ioviense ac terrarum Volhyniae marschalco a Vlodimiriense, Ioanne Krotowski de Barczyn Iunovladislavense, Ioanne Fierley de Dam-browicza Lublinense, regni nostri marschalco ac Rathnense. Sta-nislao Lairski Masoviae ac vicesgerente, Nicolao Kiszka de Cie-chanowiec, Podlachiae ac Drohiciense Belzense, Ioanne a Działyń Culmense et in Brathian, Achacio Czema Pomeraniae ac Novense—pallatinis et capitaneis, Hieronimo Ossolinski Sandomi-riense, Ioanne commite in Thanczyn Voinicense ac Lublinense, Paulo Sapieha Kiioviense ac Lubiecense, Stanislao Herburth de Fulstin Leopoliense ac Drohobycense Samborienseque et terrarum nostrarum Russiae Zuppario, Andrea Wisznowiecki Volhyniae, Stanislao Słupecki Lublinense, Andrea comite in Tanczyn Belzense, Anshelmo Gostomski Plocense Ravenseque, Sigismundo Wolski de Podhayce Czernense ac Varsaviense, Ioanne Kostka de Stembergk Gedanense, terrarum nostrarum Prussiae, Thesaurario ac Puczenſe, Dirschovien-

seque, Nicolao de Dombrowica Vislicienſe Sandomirienseque, Ioanne Tharlo Radomiense, Andrea Opalinski Szremecense, Ioanne Siенno Zarnoviense, Ioanne Siенinski de Gologory Haliciense, Ioanne Herborth de Fulstyn Sanocense, Praemisliense, castellanis et capitaneis, Valentio Dembinski de Dambiany, cancellario etc... Francisco Krasinski, vicecancellario regni nostri, Nicolao Christophoro Radzivilo, duce in Olyka et Nieswicz, magni ducatus Lithuaniae curiae marschalco, et aliis quam plurimis fide dignis atque terrarum nuntiis testibus, tunc existentibus. Sigismundus Augustus rex m. p.

Эта грамота подтверждена королемъ Владиславомъ IV 5 марта 1633 г., Яномъ Казиміромъ 29 января 1649 г.

Львовскій бернад. арх., кн. гр., т. 335, стр. 426—431.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, №№ 524, 587.

XXVIII.

1574 года, 15 апрѣля. Генрихъ Валуа, король Польскій, приказываетъ Львовскому магистрату подь страхомъ взыскаія 20000 венгерскихъ злотыхъ обращаться съ русскими православными согласно съ привилегією, данною имъ королемъ Сигизмундомъ—Августомъ.

Henricus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc..., nec non dux Andium Barboniorum et Alvernorum etc... Amatis proconsulibus, consulibus, advocato et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fidelibus nobis dillectis gratiam nostram regiam. Famati, fideles dilecti! Venerunt ad nostrae majestatis praesentiam nuntii et plenipotentes famatorum seniorum totiusque communitatis Ruthenorum fideique graecae, tam intra quam extra civitatem nostram Leopoliensem commorantium, suo et illorum nominibus graviter conquerentes, eos non mediocribus damnis et iniuriis a fidelitatibus vestris propterea affici: quia —quamvis a serenissimo olim divinae memoriae Sigismundo Augusto, rege Poloniae, praedecessore nostro, privilegium super certas praerogativas, libertates et immunitates, ibidem luculenter descriptas, Varsaviae in comitiis generalibus anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo obtinuerint, vobisque illud praesentaverint, ac, ut iuxta illius contenta et tenorem conservarentur, expetierunt, tamen vos, neque petitioni illorum, neque litteris ipsis privilegii memorati optem-

perare voluistis, prout contra vos solemniter de eiusmodi temeraria inobedientia vestra sunt protestati supplicatique sunt nobis humiliter, ut indignitati illorum hac in parte consulere dignaremur; cui supplicationi nos benigne annuentes simulque animadvertentes, privilegium istud ipsorum esse iustissimum et aequissimum illud et omnia eius contenta descriptaque autoritate nostra regia specialibus litteris nostris confirmavimus et roboravimus, volentes itaque, eos iam ad usum et positionem omnium in ipso privilegio descriptorum deducere. Mandamus vobis omnino, id habere volentes severeque percipientes, ut dum praesentibus requisiti fueritis, eos ipsos cives et incolas nostros Leopolienses omnes et singulos ritus fideique graecae iuxta praescriptum privilegii memorati per nos confirmati in omnibus eius conditionibus, clausulis et articulis, nullis penitus exceptis conservetis, eosque ad usum privilegii eiusmodi admittatis, nec ulla ratione vel aliquo colore aut praetextu eidem contradicere praesumatis ita, ne amplius apud nos conquerendi in eo negotio ipsi homines Rutheni occasionem babeant. Quod si mandato huic nostro obtemperare temere nolueritis, ideo poenam in ipsis litteris privilegii descriptam, videlicet viginti millium aureorum ungaricalium, medietatem ad fiscum nostrum a vobis sine ulla gratia propter temerariam inobedientiam vestram repetemus, aliam vero medietatem ipsis conquerentibus iniuriaque a vobis affectis succumbetis. Insuper si praemissa mandata nostra exequi neglexeritis, extunc praefigimus vobis terminum peremptorium ab exhibitionem praesentium in . . . .¹⁾ septimanis continue et immediate se sequentibus coram nobis iudicioque nostro et consiliariorum nostrorum personaliter comparentes, in eoque termino dicetis causas et rationes, si quas iustas et legitimas habueritis. Qui praemissa exsequi omnia non teneamini, certificamusque vos, quod sive comparueritis, sive non, nos ubique contra vos de iure procedemus, contumacia vestra non obstante. Datum Cracoviae, in conventu regni generali felicis coronacionis nostrae,

---

¹⁾ Въ подлинникѣ свободное мѣсто.

die quindecima mensis aprilis, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, regni vero nostri anno primo. Ex proprio mandato sacrae majestatis regiae.

Львовскій бернарד. арх., кн. пр., т. 335, стр. 1089—1090.

XXIX.

1575 года, 1 февраля. Иона, епископъ Галицкій, Львовскій и Каменецъ-Подольскій, расторгаетъ незаконные браки, допущенные на мѣстникомъ и крылошанами Львовскими.

Myłostyieyą Bozyieyą Iona, iepiskup Halyczki, Lwowski y Kamincza Podolskaο, oznaumuyem wssym komu bude potrzeba widathy, isz otecz Pleya, swiesszczennik Solloneczki, pozwał pred mene Iyakowa namissnyka naszeho Lwowskoho y kryłoszany Lwowskiy. A gdysz stanųly, ino Pleya, pop Solloneczki, skarzył na nych pred namy, isz ony dopusthyli y blohoslawyli Petra Jaremkowicza s Solonki meszkathy z zonoуy u swyathuszy perszy swath z druhoуy zwaskoyu, tho iest dwa rodnych brathy od dwu rodnych wzieni. J tesz Petra Sczehlewicza, s thu meszkayecz z zonoуy, u kotroiej yesth muž żywy, y Andreya Rohulicza, kotory meszkaieth z zonoуy persszy swath s perszeyu swachoyu, to iest thuhο Andryia rodnaia bratanna byla za Demkom, a thoy Andry rodnuуy sesthru Demkowu wziал sobi za zonu, a namissnyk thym wsim sliub dawal, szto iest naprotyw zakoni swiethom nasszom takowyye zenythwy, y iescze nie opissowali do ieho milosci pana starosty, y oblycznie pred ieho mylostią skarżyly pred panom podstarostym, iszby oni wedlug prawіł swietych otecz dopustyly y blohoslawyli ich. A namissnyk Iyakow s kryłoszany na tho thuiu zalobu odpowily: isz my ktomu sie znaiemo, i chesmy ich blohoslawili, y do ieho milosthi pana starosty pysaly, abo y skarżyly y przez lysth swoy iehosmy ustanowiely, eisliby im zakonu nie czynil. Abowiem iesmo niewidaly, isz ony buth

sobi thak w blyskosthi, a oni nam inaczéi powidali; my ich byly blahoslawyli y dopustyli wedlug ich powisthi. I thusz pred namy oblycznie stoyaczi, Petr Jaremkowicz y Andrey Rohulicz, Petr Sczehlewicz, Solonczane, powidili: izesmo my wam powidaly jak iesmo my sobi byli, a wyste nam dopustyli takowych zenisthw. Illyssmy ich pytali, iestiz maiuth iakowyi lysthy, aszby tak powidaly. A ony, neokazuwaly zaloby y odpowidy, iaczy slowne powidali. Ino ya, wysluchawszy zaloby y odpowidy y tych thysz Solonczanych wssich postupkow, mayuczi pry sobi duchowenstwo, sprawom naszym duchownym mayuczi na dobrym baczenyu, z ewangelya Hospoda nasseho Isus Chrysta y swyatykh Apostolow y bohonostnych otecz prawil, skazuiem skazaniem naszym ninyeszym tyi malzenstwa byty niczemniczi, abowiem suth naprotyw zakoni swyethom naszom hreczeskom y swietykh otecz prawyl, a szto namiesthnik Jakow sliuby im dawal y s kryloszany ich blahoslawil y dopuszczal, my tho wniwossezo obrassezaiem y kassuiem ich sliuby, sto im dawano. J blahoslawenstwo zwerchnostyu naszeyu pastyrskoyu prykazuiem thym Petrowy y Andreyiowi, aby tym zonam daly spokoj, a s nymy iusz ne meszkaly wiczne pod neblahoslawleniem naszym. A ieslyzby s nymi maly messzkathi, abo kotory s nych llyeby u pokuthi pryniethi nechothyli za tho, szto z nymi meszkaly, aby im zadnoho zakonu neczyneno, yak protywnikom y protywnicziam ich zonam zakonu swiethoho naszoho, tak otecz Jlyya, jak inszyi swieszczennyczi, pód neblahoslawleniem naszym konieczne. A otecz Jliya yak nalepiej rozumieth, tak nechaj ich w zakoni sprawuieth toch Petrow y Andryia y ynych, kotoryy suth abo mily by bythi, sztho by ne wodluch zakonu swiethoho sprawowaly sie, yak buduczy pastyr dusz ich. A ia yenu choczuh toho dopomohaty; a szto sie dotyczeth, ysz namistnik nasz Jyakow parachwyu od sahiligi (?) wtorhuieth sie y sliuby dawal, abo inszyi zakony czynil parachwianom ieho, ia choczuh inszym czassom sprawiedlywosth sucho uczynithy o tho, gdysz iedno schoczeth toho otecz Jleya pozwathi, abo pozoweth y o sztonkolwiek dasth iemu wynu. Data lysthu w Lwowi, u

swiethoho Jurya, roku Bozeya tyssiacza piethsoth symdessyath pyethoho, missiecznie chwebrualya perwy deń. Iona, iepiskup Lwowski, rukoiu wlasnoiu. Konon krylloszanin mytropolyie Haliczkoie, namisnyk Kryloski, Halyczki.

Львовскій бернард. арх., кн. зем., т. 20, стр. 265—267.

XXX.

1576 года, 20 ноября. Грамота кор. Стефана Баторія, которою онъ подтверждаетъ двѣ грамоты Сигизмунда Августа: одну объ уступкѣ Маркомъ Балабаномъ Львовской епископіи своему сыну Григорію, другую о пользованіи и владѣніи Григоріемъ упомянутаго епископіей.

Vladicae Leopoliensi quaedam privilegia confirmantur.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus etc... Quod cum exhibuissent nobis certi consilarii nostri nomine honorabilis Hrehorii Balaban, vladicae Leopoliensis, binas litteras pargameneas a serenissimo olim Sigismundo Augusto, rege Poloniae, prodecessore nostro, emanatas sigilloque regni subappenso singulas communitas manuque reverendi Petri Myszkowski, regni Poloniae vicecancellarii, subscriptas: priores quidem continentes in se consensum ab eodem serenissimo rege honorabili Marco Balaban, vladicae Leopoliensi, ejusdem Hrehorii patri, super resignationem faciendam ejusdem vladicatus Leopoliensis in personam praefati Hrehorii Balaban, filii sui, datum et concessum;—alteras vero, continentes in se conservationem in usu et administratione possessioneque vladicatus memorati ipsi Hrehorio per eundem regem concessam, sanas, salvas et integras, nullamque suspitionis notam in se habentes, quarum litterarum prius emanatarum tenor sequitur ejusmodi: Sigismundus Augustus etc... Posteriorum vero tenor est talis: Sigismundus Augustus etc... Post quarum quidem litterarum exhibitionem retulissent nobis iidem consilarii nostri cum ipsum Hrehorium Balaban morte memo-

rati Marci, patris illius, ex vladicatu eodem Leopoliensi per reverendissimum olim d. Stanislaum Slomowski, archiepiscopum Leopoliensem, sub praetextu cujusdam asserti juris, pulsum fuisse, illumque Iwano Lopatka, nuper vita functo, in derogationem juris ejusdem Hrehorii, concessisse, supplicassentque nobis nomine ipsius honorabilis Hrehorii Balaban, ut in primis easdem litteras utrasque praeinsertas approbare, ratificare et confirmare, atque eundem Hrehorium ad usum fructum et possessionem vladicatus memorati restituere dignemur. Cui quidem supplicationi uti iustae benignae annuentes, simulque habentes commendatam ipsius integritatem, constantiam et in ritu graecanico bene riteque administrando non vulgarem peritiam solertiamque, litteras praeinsertas utrasque in omnibus earum conditionibus, clausulis et articulis approbandum, ratificandum et confirmandum, illumque in pristinum usum fructum et possessionem vladicatus praenominati Leopoliensis restituendum, ac in eodem ad extrema vitae illius tempora ipsum conservandum et relinquendum esse duximus, uti quidem autoritate nostra regia ac de consilio consiliariorum regni nostri, lateri nostro tunc assidentium, approbamus, ratificamus et confirmamus, atque ipsum in usum fructum et possessionem vladicatus superscripti Leopoliensis restituimus, conservamus et relinquimus, eique ipsum vladicatum cum omnibus ejus attinentiis et pertinentiis, usibus, fructibus et proventibus emolumentisque universis antiquitus et de iure consuetudineque ad eundem vladicatum spectantibus et pertinentibus ad extrema vitae ipsius, uti praemissum est, tempora ex plenitudine autoritatis et superioritatis nostrae regiae damus, donamus et conferimus praesentibus litteris nostris, eumque pro vero et legitimo vladica Leopoliensi a nobis instituto ab omnibus ubique haberi volumus, non obstantibus quibusvis litteris nostris in contrarium praesentium emanatis et emanandis, quibus nos quo ad effectum praesentium derogamus. Quod ad universorum et singulorum cujuscumque dignitatis, status et conditionis existentium, nominatim vero generosorum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis nostrorum capitaneorum ac omnium in universum ritus et religionis.

graecae sive ruthenicae hominum tam ecclesiasticorum, quam secularium notitiam deducentes, mandamus, ut eundem Hrehorium Balaban juxta praescriptum praesentium litterarum nostrarum in usu quieto et pacifica possessione vladicatus praefati Leopoliensis conservent conservarique ab aliis, quorum interest, curent eique de omnibus redditibus, proventibus et emolumentis universis et singulis respondeant ac jurisdictionem ab eis, ad quos pertinet, ipsius agnoscant, agnosci faciant. In cujus rei fidem ac evidentius testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Torunii die XX novembris, anno Domini MDLXXVI.

Варшавскій и. архивъ др. ак., кн. метр., № 115, л. 95.

XXXI.

1577 года, 30 марта. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ привилегіи, дарованныя русскимъ жителямъ города Львова королями: Сигизмундомъ-Августомъ и Генрихомъ Валуа.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc... Transilvaniae princeps. Famatis proconsuli cum consulibus, advocato et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fidelibus nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Famati, fideles dilecti! Conquesti sunt nobis graviter nuntii et mandatarii seniorum totiusque communitatis Ruthenorum ritus et fidei graecae civitatis nostrae Leopoliensis, tam intra, quam extra civitatem dictam Leopoliensem degentium suo et suorum principalium nomine, quod per fidelitates vestras certis praerogativis, libertatibus atque immunitatibus, in privilegio suo, quod beneficio serenissimi olim piaе memoriae Sigismundi Augusti, regis praedecessoris nostri, concessum habent, a serenissimo Henrico atque nobis confirmatum, specificе descriptis uti et gaudere non permittantur, etiam—si fidelitates vestras litteris mandatorum serenissimorum

praedecessorum nostrorum eo nomine requisiverint, non sine magnitudine et gravamine ipsorum supplicantibusque iisdem nuntiis et mandatariis, ut ea in re auctoritate nostra de remedio iuris et iustitiae oportuno ipsis providerent. Nos muneris et officii nostri esse scientes providere nec quibusque subditorum nostrorum suo frustratur, fidelitatibus vestris serio ac sub poena, in dicto privilegio expressa, mandamus, ut de praesentibus fidelitates vestrae requisitae feurint, eos ipsos subditos nostros Ruthenos ritus et religionis graecae, omnes et singulos, intra et extra civitatem nostram Leopoliensem habitantes, iuxta praescriptum privilegii dicti a nobis confirmati in omnibus eius conditionibus, clausulis et articulis, nullis penitus exceptis et exclusis, quemadmodum iuris aequitatisque ratio postulare videbitur, conservent, ad usumque debitum et pacificum eius privilegii et omnium in eo contentorum eos admittant admissique faciant, nec ulla ratione vel aliquo colore praetextuque eodem contradicere praesumant. Ne aliter fidelitates vestrae faciant pro gratia nostra et poena praetacta in privilegio expressa, cuius medietas fisco nostro, altera vero medietas parti conquerenti ex bonis fidelitatum vestrarum irremisibiliter applicabitur. Datum Vladislaviae (Wloclawek), die XXX mensis martii, anno Domini MDLXXVII, regni nostri anno primo. Stephanus rex scripsit.

Львовскій бернад. арх., кн. гр., т. 336, стр. 1282—1283;
Львовскій маиштратскій, арх., т. 225, III, А., стр. 51.

XXXII.

1582 года, 16 ноября. Король Стефанъ Баторій утверждаетъ передачу монастыря Петрча игуменомъ Стефаномъ Геркою подъ защиту и попеченіе Гедеона Балабана.

Confirmatio litterarum Stephani Herka, praefecti monasterii ritus graeci, dicti Pietrcza, quibus patronum et curatorem ejusdem monasterii constituit.

Stephanus etc... Significamus etc... productas esse apud nos literas Stephani Hirka, praefecti monasterii ritus graeci seu ruthenici, dicti Pietrcza, tituli assumptionis Beatae Mariae Virginis, quem in vulgari humen vocant, quibus ille aetate iam gravis, ne quid monasterium illud ob senectutem suam detrimenti pateretur, in patronum et curatorem sui ejusdem monasterii venerabilem Gedeonem Balaban, vladicam Haliciensem, Leopoliensem et Camenecensem, adoptavit et constituit. Supplicatumque nobis est, ut eam adoptionem et constitutionem patroni praefati, per ipsum Stephanum humen factam, ratam haberemus, autoritateque nostra approbaremus et confirmaremus. Litterarum vero ejusdem constitutionis tenor is sequitur: Я Стефан Герка, игумен монастыра Петрча, заложения храму Успения Пречистое Богородицы, со всеми обывателями пререченого монастыра, ознаяую симъ листом, кому будетъ того потреба ведати, иж я, видечи себе зешлого в летех и будучи старости глубокой, монастыра пререченого и церкви святое дозирати и для недостатку монастырскаго поправляти не могу и, стерегучи того, абы церковь святая и местце монастырское пусто не остало, просиль есмъ его милости отца Гедиона Балобана, епископа Галицкаго, Львовскаго и Каменца Подолскаго, яко того, которій повиненъ церквей и монастырей дозирати, жебы былъ церкви светой и всему манастерови Петредкому так же и мне со всеми обывателями манастырскими опекуномъ и родителемъ. И отецъ епископъ Галицкій на прозбу мою то учинилъ, же поднялся церкви светое манастера со всеми пожитки его дозирати и радити, и мене ото всихъ кривдъ и долеглостей также и братю мою боронити и порадокъ вес яко въ церкви, такъ в монастыри чинити и пожитковъ всякихъ манастырскихъ дозирати и стеречи, сеножати теж и сады манастырскіе, которые сун, у ведомости, и в моцы своей мети и тым шафовати, церквей и манастера тымъ поправляти, мне теж игумену также и брати, которые будутъ калугоре в монастыри, або служители того монастыра маеть отецъ владика з доходовъ манастырскихъ на живность и на потребу мне калугору належащую

давати и осмогровати; а для лепшого зведома печать свою монастырскую къ сему листу приложилемъ и власною рукою подписался. Писанъ в монастыре Петръчи месяца апреля девятнадцатаго дня, року Божяго тысяча пятсотъ осмьдесятъ второго, Стефанъ Гирка власною рукою.

Nos igitur rex Stephanus, cum adoptionem seu constitutionem illam patroni et curatoris praefati vladicae Haliciensis, Leopoliensis et Camenecensis, per humen factam, ex re et commodo monasterii illius esse factam intelligamus, neminique praeterea id magis quam ipsi vladicae competat, ut usui ritus monasterii curam gerat, consentimus consentimusque litteris hisce nostris in suam eandem in patronem et curatorem praefati monasterii a Stehano humen factam constitutionem seu adoptionem et assumptionem, illamque autoritate nostra, quantum publici juris erit requirit, approbamus, ratificamus et confirmamus, decernentes, ut sit rata, firma et inviolabilis roburque suum debitum obtineat, atque ipse praefatus vladica vigore constitutionis ejusdem et consensus, ac approbationis nostrae praesentis patrocinium et curam monasterii ejusdem in omnibus gerat. In cujus rei fidem etc... Datum Varschoviae, in conventu regni, die decima sexta mensis novembris, anno MDLXXXII et regni nostri anno septimo. Stephanus rex.

Варшав. мав. архивъ др. ак., кн. метр., № 29, л. 156.

XXXIII.

1586—1590 гг. Запись вновь-поступающихъ учениковъ въ Львовскую братскую школу съ обозначеніемъ обязательствъ родителей относительно платы за нихъ.

Я Иванъ Богатырецъ, крамарь, отдаю сына своего Михаила Стефану даскалу рускому на науку словенско писма, а маю платити на кварталъ по 41 грош. польскихъ, возъ дровъ на зиму.

Карпа далъ сына своего Стецка до школы руское на науку, грош. 51.

Панъ Иванъ Билдеха далъ сына своего Иванца до школы руское на науку,—грош. 61.

Панъ Иванъ Красовский отдалъ хлопцови два своих: Романа и Андрѣя, от одного 61 гроший, а другій 5 грош.

Иванъ Рогатинець Козмичъ далъ сына своего Прокопа, грош. 7.

Варвара Грицковая отдала, презъ пана Леска, сына своего Оедьба, грош. 8.

Касьянъ Сахновичъ отдалъ сыновъ своихъ Оедора, грош. 61, Андрѣя, грош. 8.

Марушка Стецковая, вдова, отдала сыновъ своихъ, презъ пана Лекса, сиротъ двоухъ: Іакова и Григориа сиротъ.

Козма от Вознесенія сына своего Козму далъ на науку, от которого 61 грош.

Священикъ Вознесенский Андрей далъ на науку трехъ сыновъ своихъ: Лукашка, Иванка, Петра, от двоухъ по 61 грош., а от третьяго 8 грош.

Презъ пана Красовского Тимко сирота з Яворова, его отдалы и на науку.

Панъ Стефанъ самъ презъ себе далъ хлопця Арсенія . от его квартири 61 грош. и возъ дровъ.

Панъ Марко Гречинъ далъ сына своего Гавриска, грош. 8.

Панъ Лаврентій Маляръ далъ сыновъ его 6: единъ гроший 61, другій 8.

Панъ Олексѣй далъ сына своего Карпа ноеврїа 51 дня,— платити 61 грош.

Панъ Иванъ Бойкало далъ сына Павла своего весполъ з Олексѣемъ, платити маеть по 61 грош.

Р о к у п и.

Иоанъ ковал Когутъ отдалъ сына его ко науце рок пи мѣсяца февраль д, ему имя Василей, к грош.

Григорий Щуцкій, року пи, мѣсяца февраль д, отдалъ сына своего Павла.

Игнатий дьяконъ далъ хлопца его Иоанна, от негож грош. 5.
Катерына, вдова дала сына ея Юлка,—ниций.

Янушь далъ сына своего Якова, грош к, рокъ пи, марта 3.

Миколай далъ сына своего Василия грош 5, рок 88 марта 3.

Михаило Корчовъскій далъ сыновъ своихъ: Андрея и Марка грош. по 1, рок 88, марта 3.

Самоилъ далъ сына своего Алексѣя грош 5, марта 3.

Данило далъ сына своего Якова, грош. 10, марта 3.

Феодоръ далъ сына своего Михаила, грош. 8, марта 3.

Пахомий далъ сына своего Михаила, грош. 12, марта 3.

Селивестръ Шелестъ з Солонки далъ сына своего Феодора, марта 3, грош. 12.

Максимъ далъ сына своего Андрея, грош. 8, мѣс мар. 3.
с предмѣстия Краковского.

Петръ пекаръ далъ сына своего Андрея, грош. 12, марта 10.

Мисковая з Городка дала сына своего Якова, грош. 10, марта 10.

Стапковская, удова съ предмѣстия Галицкого, дала сына своего Антоніа, сироту, марта 10.

Мисковая, вдова Люторова, дала сына своего Тимоѣя, грош. 10, марта 10.

Грушь Текля дала сына своего.

Григорий коваль, з Долгой улицы, далъ сына своего Феодора, мѣсяца апрѣля 8, плата грош. 8.

Иосифъ, з Галицкого передмѣстия, далъ сына своего Иоанна, апр. 14, грош. 12.

Панъ Илиашъ пекар отдалъ сына своего предъ Роже-
ствомъ Христовымъ, на кварталъ по 5 грош.

Мѣсяца апрѣля 14 дня Іоаннъ панъ Стрѣлицкій далъ сына
своего Іоанна, грош. 12.

Петръ Дубовичъ мая 20 далъ псалтыру учити, грош 12.

Стефанъ кравецъ, з предмѣстя Краковского, отдалъ сына
своего и з жоною своею Іоана, псалтыру началъ учити, мая 8,
грош. 10.

Отець Іоанъ, священникъ Богоявления, Евстафія сына сво-
его отдалъ учити трете з днем святого великого поста во второкъ,
по 12 гр.

Р о к ъ 1 5 9 0.

Тимофей кушнеръ, з Краковского предмѣстя, отдалъ сына
своего Анъдрея нед. 4 святого великого поста, заплата по 12 грош.

Панъ Лаврентій Іониа сына своего отдалъ до науки по-
велицѣ дни в нед.

Отець Іона сына Іоанна, сына своего, отдалъ учити въ по-
недѣлокъ 4 недѣл. по Воскресеніи, 12 грош.

Священникъ Миколаевскій, отецъ Феодоръ, Давида сына сво-
его далъ учити в постъ предъ Рождествомъ Христовымъ, року
чѣ, мѣсяца декаб. 3, по 5 грош.

Свящ. Сиховскій Іоаннъ Лазара сына своего далъ учити
писати, абы умѣлъ скоропис и иныхъ братственныхъ наукъ, змо-
вилъ до Великодне быти ему, за то маеть дати тридцать грошей,
ъ, или што ласка его.

Львовскій старопильный архивъ, связка XXV, fasc. 304.

XXXIV.

1589 года, 14 апрѣля. Письмо Ѳедора Скумина къ Львовскому братству о томъ, что по причинѣ затруднительныхъ обстоятельствъ Рѣчи-Посполитой дѣль. братства не возможно было уладить.

Зачне учтивые мои ласкавии панове, обыватели мѣста Львовского закону греческого, приятельские мои и поволности! Залецам ласкаво приязни вашей милости за поважене ласкавое, вашей милости приятелемъ моимъ ласкавымъ велице и пилене дякую и вшелякимъ способомъ старатисе буду, якобымъ тую хуть вашей милости приятелске отдавалъ и задѣловати могъ. Писане вашей милости в справахъ вашей милости, церкви нашой хрестиянской, закону греческому належачихъ з великою вдячностію принявши, былемъ готовъ в томъ во всемъ вашей милости служити, лечь sprawy речи посполитое, которые в томъ теперешнемъ великомъ небезпеченствѣ от турковъ . . . . теперешнии такъ затруднили, же не только в такъ речахъ приватныхъ, але и вьншихъ справахъ речи посполитое, праве, до жадной отправки не пришло, зачимъ и тая справа вашей милости жадною мѣрою отправитсе не могла. Про то прошу, абысте мне, вашей милости, в томъ за зле мети не рачили, же се в томъ ваша милость на сесъ часъ послужити не могло, ведъ же за иншою вшелякою оказыею, в чомъ буду мочи вашей милости приятелске и зычливе в потребахъ вашей милости допогати ленив не буду, а на сесъ часъ и повторе приятелские зычливости мои приязни вашей милости залецамъ. Писанъ у Варшаве мѣсецу апрѣля дѣ дня.

Вашимъ милостямъ зычливый приятелъ Теодоръ Скуминъ, воевода Новгородский, староста Городеньский и Олатъский власною рукою.

Адресъ: Зачне учтивымъ ихъ милости паномъ обывателемъ места Львовского, религии и послушеньства закону греческого, приятелемъ мне велце ласковымъ.

Львовскій ставропигіальный архизъ, связка XXIII.

XXXV.

1589 года, 29 декабря. Письмо митрополита Кіевскаго Михаила (Рогозы), Гедеону Балабану, епископу Львовскому, о воспрещеніи учить закону Божію непризваннымъ дидакаламъ, не состоящимъ въ братствѣ.

Узнавши быти чинное украшеніе и благолѣпіе церкви Божья и опекательство во всѣхъ справахъ, благословилъ сыновъ нашего смиренія, благовѣрныхъ гражданъ братства св. мѣста Львовскаго Успенія Пр. Богородица и то самъ подтвердилъ и ухвалилъ, того ради и я всѣмъ сердцемъ моимъ и мыслію благодарю Христа Бога моего, како таковое просіяніе и свѣтило въ законѣ нашемъ является и таковыя тыжъ и благолѣпіе, яко свѣтило веліе, в законѣ нашемъ святомъ оказывается. Леч ижъ тамъ слышу, господине о епископе, же нѣкіе неискусныя въ вѣри суще и закону Божему неумѣлыя нѣкіе дидакалы являются и развращенія и несогласныя ученія по апостолу проповѣдуютъ, яжъ имъ не есть вручено отъ господина и пастыра нашего вселенскаго и не позволено, того ради и мы, послѣдуючи узнанію старшого Господня пастыра нашего, молимъ твою честность да возбранишь таковымъ ученія приносить, онимъ же не вручено, но токмо милости братству святому, отъ нихъ же всякій отъобразъ дѣль к ученію благыхъ подавати имаеть и отъ нихъ всякій ученія дѣтемъ и всѣмъ хотящимъ закону Божію свѣдущимъ возбранятися не имать, чему и твоя святыня, брате нашъ, еже о Христѣ зазорень и противень быти не рач, но пакъ з того, якъ благый пастырь, возрадовавшись сему пріяти с усти рач и подъ всякий чинъ благый себе подклонити и образъ з себе всего благого подати рач. Святыя милости Божія и нашего смиренія благословенія и молитвы буде с честнымъ епископствомъ твоеи милости всегда.

Писано въ богоспас. градѣ Новогородку 44 ф. д. декабрь 29 д.

Львовскій. ставроин. архивъ, свѣдѣніа XXI.

XXXVI.

1590 года, 22 іюня. Грамота митрополита Михаила (Рогозы) объ отлученіи отъ церкви нѣкоторыхъ Львовскихъ мѣщанъ за противодѣйствія ставропигіальному братству.

Волею Божию Михайло, архіепископъ митрополитъ Кіевскій и Галицкій и всея Россіи. Вамъ мещаномъ Львовскимъ, которые суть есте противницы и ненавистницы святого братства, постановленого и утверженого его милости господиномъ Іеремеемъ, вселенскимъ патриархомъ, зверхнейшимъ пастыремъ нашимъ, на которое постановленье безстыдне и безчестне блюзните, на столь патриаршескій весѣде и на все постановленье его всегѣда и на каждомъ мѣсци и на судѣхъ, якъся показало пред нами в нынѣшнемъ соборѣ нашѣмъ Берестейскомъ презъ свѣдоцтво уряду вашего Львовского, ижъ вы многие соборища чините и единомысленныхъ на злое ко собѣ избираете и противъ братству ся нетчемне застановляете и люди посполитые погоршаєте и церковь возмущаете. Якъ есмы, зрозумѣвши, судили с писанья вашего, которое единомыслено со всѣми пишучи, ко намъ имена свои послали есте Иваномъ Минцевичемъ и Иваномъ Мороховскимъ, просечи насъ, абы есмо вамъ тое пустоты вашее покрепляли; протожъ мы, помънячи декрета вселенъского патріархи, пастыра нашего зверхнейшого и ведлугъ описаного запрещенія и клятвы на противниковъ в братскихъ привилеяхъ описанное, васъ в неблагословение и в клятву вкладаемъ: Семейна Луцкого, Ивана Билъдягу, Ивана Минцовича, Оому Кушнѣра, Θεодора Кравца, Θεодора Юсковича, Евстафія Игнатовича, Андрея Кравца, мещаны Львовские, и тыжъ Лукаша Крамара, Ивана Сохобца, Василя, Антонія Грека, парафѣяны церкви святого Богоявленія, предмещанъ Львовскихъ-Галицкое брамы, и тыжъ парафѣяны церкви святого Благовѣщенія: Семейна Терлецкого, Данила, Θεодора Гордоступовича, Константина Кравца, и тыжъ предмѣщанъ Краковского предмѣстя: Семейна Корунку, Марка Мисоловича, Семейна Гербара, Костя

Косинвича, парафѣянъ церкви святого Феодора, и тыжъ: Ивана Тецковича, Антона Аврамовича, Ивана Поповича, Феодора Кравца, Ивана Мороховского, парафѣяне церкви святого Николая и со всѣми иными помочниками вашими. Вы бы о томъ вѣдаючи и симъ листомъ нашимъ обнесены будучи, жебы есте никто не смѣли во церкви Божии входить и некоторые справъ духовныхъ от духовенства принимати, также каждый съ христіанскимъ человекомъ не смѣлибысте въ приязни жити и до нихъ в дома ходити до того часа, поколься намъ того всего пристойне справите и тамошнему Лвовскому братству, а не менѣ справомъ ихъ побожнимъ христіанскимъ покорите и возмете прощение от братства Лвовского, тожъ до мене придете, усправедлитесь и церкви божественное пристойнеся покажете. А пакъ-ли бы которые кольвекъ в тамошнемъ краю христіанский человекъ з вами неблагословенными людьми хотѣлъ у приязни жити и васъ въ дома своя взывати, тожды и таковыя каждыя под тоежъ неблагословение Божие и отлучение церковное подѣлгати повиненъ есть. Бо при выступномъ и невиннымъ тоежъ каранье мечъ духовный неблагословение Божие на собѣ нести повиненъ есть. Что вы, певне вѣдаючи, в томъся почуваете, а статечнѣ в лѣпшой набожности животъ свой проводте, закону Божему и справамъ Его святымъ некоторого вруганья нечинѣте. А в томъ неблагословении Божиимъ много не лежите, што насъ борзе... до справы, простивъшеся и поеднавшись з братствомъ Лвовскимъ и того неблагословения Божего и отлучения легче собѣ неважъте, на што Евангелия святая явне вказуетъ, в чомъ часъ смертельный человекъ знайдесть, съ тымъ же и на судный день встати мусить. Прого чуйтеся, абысте подѣ декретъ тяжкий не подпали, на далекий часъ того не откладывайте, толко такъ въ томъ честне поступайте, якося впредь поминало, конечно. Писанъ въ Брестю, на соборе нашемъ нынѣшнемъ духовномъ, року Божего тысяча пятьсотъ девяносто, месяца іюня двадцати второго дне.

Михайло митрополитъ Киевский и Галицкый рука власная.

На оборотѣ: Клятва на противномъ всѣхъ братству Львовске отъ Берестѣскаго собору.

Анно 1590. 22 Іуніі.

Львовскій ставропигіальный архивъ, связка XVIII.

XXXVII.

1590 года. Протестація Львовскаго братства и игумена монастыря св. Онуфрія, Василя, противъ Гедеона Балабана, учинившаго нападеніе на помянутый монастырь.

Stanąwszy u xiąg z oicem Wasilem, ihumenem świętego Onofrego, mieszczanie miasta Lwowa religiei greckiei, bractwo Wniebo-wzięcia Panny Maryei, dziedzice, fundatorze, dzierzawce manasterza świętego Onofrego na przedmiesciu Krakowskim, pod górą zamku Wysokiego leżącego, pod obroną ich mosci panow starost Lwowskich zawsze będącego, stojąc przy dekrecie najswiętszego Ieremiasza, archiepiskopa Konstantinopolskiego, nowego Rzymu y powszechnego patryarchy, przed którego sąd będąc od nas wielebny oiciec Hedeon Balaban, władyka nasz Lwowski, wspomieniony manasterz y o wszystko pozwany, sprawiał sie y nalazł sie nam we wszystkim być wi-nien, y iako upadły, uchodząc srogosci prawa, iednal sobie laskę u najswiętszego patryarchi przez przyczynę wiele zacnych lud i, y kor-zil sie, przysięgaiąc, leżąc pod nogami oica patriarchi, przyrzekaiąc, przysięgl pokoi z nami we wszystkim wiecznie trzimak y nas niwczim nieturbawac, ani sie w pronomią oica metropolity Kiiowskiego y Ha-lickiego, wedle przysięgi swei, nie kusic, ani w dziedzictwie, w dzierzeniu, w roskazaniu nam na tym manasterzu nie przeszkadzać, gdysz żaden władyka, ani on sam, w tym manasterzu władzi zadnei niemiał. Swiadczyli sie tedy naprzeciwko przerzeczonemu wielebному Ge-deonowi Balabanowi władyce, isz on, zapomniawszi pokoiu y niepa-miętaiąc na przysięgę swoię, przyciągnął na sie kłatwę, w dekrecie patriarszym nań uczynioną pod zrzuceniem z władcytwa iego y pod

wiecznym nierozgrzeszonym przeklęstwem, rzucił się gwałtownie na wszystkie dekreta oica patryarchi y na dekret, uczyniony pomienionemu manasterzowi naszemu, targnął się nad przystoienstwo w promią zwierzchnosci oświęconego Michała, archiepiskopa metropolity Kiiewskiego, Halickiego y wszystkich Rusi, zwierzchnego pana y pasterza swego. Posłał sługi swoje Hrycka Tarnopolca, Pawlika Krawca, Tymka Miklasza, Jarosza Szczęsnego y inich sila, y przytem powinowate swe pana Juska Balabana, syna pana Waskowego, pana Hryhoria Balabana, syna pana Jurkowego, y s pomocnikami ich z Leskiem podwoiewodzim, mając przy sobie ludzi poddanych oica wladczynych z rozmaitym orężem y z wielkoscią pospolitych ludzi, wlezi dziurą w manasterz nasz s. Onofrego a nie zwykłymi wroty dnia wczoraiszego ostatniej godziny, przy zachodzie słońca, y poodbiali wrota, zamknione pod kluczami naszymi, gwałtownie otwierali sobie. Potym weszli na górę do małej cerkwie, gdy wieczernie spiewano, s ludzi wladzicze y s przyjaciolmi iego y s pomocnikami ich, y zamieszali nabozenstwo w chwale Bożej, szarpaiąc slowy nieucciwymi oica ihumena Wasila, popa tego manasterza naszego, y klucze od małej cerkiewki y od przysionku wielkiej cerkwie od pasa gwałtem pomienionemu popowi w cerkwi wydarli, domagając się ieszcze od niego gwałtownie kluczow od samei wielkiej cerkwie, ktore klucze my zawzdi trzymając y dzis dzierzymy, sprawując ten manasterz s przodkow swych. Potym wydarli mu klucze wszystkiego schowania, y poodmykali komory, olmarye, skrzynki y pobrali pieniądze, cerographi, listy, księgi, fanty y zygar za pięćdziesiąt złotych, cynę, miedz y wszystkie statki oica ihumenowe y manasterskie: szacuiemy to wszistko szkodi iako pięćset złotych. I do tego tesz ieszcze pochwytali słudzi oica wladczyne w tęg godzinę naszych sierot ubogich szkolnych paedagogow, ktorym poruciono dziatki małe ubogie pod opieką tam w tym naszym manasterzu wychowywać, wedlug porządku braterskiej szkoły naszej, a dziatki małe sierotki nasze gwałtownie rozpędzili, ktorych to młodziencow dał oiciec władyka posadzać do więzienia, do pana Leska

podwoiewodzego, iednego imieniem Sawę, drugiego Jęrmole: tych młodzencow, wlocząc, białc, w manastyrzu sładzi oica wladyczine, do więzienia podwoiewodzego posadzali, do tegosz ieszcze dwóch chlopcow mieiskich, iednego Wasila, chłopca pana Jurkowego, y Iwanowego Rohatyncow, mieszczan Lwowskich, którego przed bramą Krakowską na gruncie mieiskim, na posłudze od gospodarza swego posłanego, sładzi oica wladyczine, gwałtownie poimawszi, do więzienia do podwoiewodzego wsadzili, y drugiego Jacka chłopię we dwunascie lat syna Tedora Greka, mieszczanina Rohatynskiego, którego oiciec dał tu do Lwowa do szkoły mieiskiei uczyć, tego Jacka na Długiei ulicy, przeciwko Lukasza słusarza, poimał oiciec wladyka przez sługi swe y do podwoiewodzego więzienia wsadził, przykowawszi go do kłody za nogi w więzieniu, a tych trzech za nogi w kłodę posadzał, w którym więzieniu u podwoiewodzego będzieci, woznym y slachtą arestowalismy. A gdi iusz była noc, posłał znowu oiciec wladyka pierwszej godziny w noc sługi swoje y poddane swoje świętoiurcy z rozmaitym orężem y z wielkoscją ludzi pospolitych, weiszli w nocy w wspomieniony manasterz y gwałtem wzięli ucciwego oica Wasila, ihumena popa naszego, pod blogoslawienstwem oica metropolity nam postanowionego, ktorego popa szarpaiąc, białc, z manastyrza s. Onofrego gwałtem wywlekli, y z nim drugiego czernca Daniela starzuchnego takze włócząc sromotnie, y przywiedli ich wtorei godziny w noc na gorę s. Jura do oica wladyki, y wsadził oica Wasila do okrutnego wiezienia—do iamy, a Daniela, czerna drugiego, osobno wsadził, w ktorei iamie oiciec Wasil, siędząc od wtorei godziny do czterna-
stei, mało nie umarł, a potym zaledwie żywego kazał z tei iamy wywlec przed siebie wladyka, gdzie zaraz stocąc oiciec Wasil przed nim w więzieniu, woznym y slachtą swiadczył sie imieniem oica metropolity, pana swego, na gruncie u świętego Jura w te slowa: isz mie oiciec wladyka gwałtownie sługami swymi wywlekl z manasterza s. Onofrego s pronomiiei oica Michala, oswieconego metropolity, pana mego, rzucił sie na zwierzchność oica metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszyskiej Rusi, pasterza y pana swego, y tesz rzucił

sie na dekret najswiętszego Ieremiasza, powszechnego patriarchy, ktori decret, oblicznie pozwany, oiec wladyka Hedeon Balaban na sądzie przyjął y według przysięgi swei przysięgaiąc zachowywać w pokoju pronomie zwierzchnosci oica metropolity, pana swego, będąc w metropoliei Kiiowskiej y Halickiej dwornim wladyką Lwowskim y niwczim wladarzem żadnym w manastyrze pomienionym sie nieczynic, w ktorym mnie samego, a nie na kogo inszego oiec metropolita, pan moy, blogoslawienstwem swym bratstwu Wniebowzięcia Panny Maryei, fundatarzom tego manastyrza, nadal y według ustawicznego zwyczaju blogoslawil, takze y w duchownych rzeczach spowiednikiem bratstwu pomienionemu listem umocowanym powinnością pasterstwa swego, mię postanowił. Do tego tysz dzis zaraz protestowalismy sie woznym y slachtą na gruncie manasterza s. Onofriego, zastawszy sług oica wladyczynych z strzelbą zasadzonych u wrot tego naszego manastyrza, iednego Iwana Spiewaka, a drugiego Mikolajia y s pomocnikami ich, ktorzi przed woznym y slachtą pytani będąc, zeznali, isz z ramienia oica wladyki Hedeona Balabana, a nie od kogo innego na tei strazi iestesmy postanowieni. Co wszystko tak przerzeczone bractwo, iako tesz y wozny z szlachtą, oblicznie stoiąc na przeciwko oicu Hedeonowi Balabanowi, wladycce Lwowskiemu, swiadczyli. A to wszystko spodkało nas od oica wladyki naszego Lwowskiego, Gedeona Balabana pod uchwalonym pokojem na seimie dzisiejszym. Ktorą swoje protestacyą werificuiąc stawili przed urzędem y acty mnieiszymi Jana Gorskiego, woznego generała, y slachetnego Wacława Kwiatkowskiego, y Andrzeia Podśedkowskiego, ktorzy w moc zeznania swego prawdziwego dobrowolnie zeznali, isz dnia dzisiejszego za requisitią tych to panow mieszczan tamte gwałty widzieli, y to wszystko tak y nieinaczej iest, y to wszystko nimi oswiedzano. Na co tę relacją uczynili.

Львовскій бернард. архивъ, кн. в., т. 346, стр. 1051—1056.

XXXVIII.

1590 года. Завлечение сторожа Литвинка о причинении ему, безъ всякой съ его стороны вины, побоевъ слугами еп. Гедеопа Балабана.

Przed urzędem y acty grodzkimi Lwowskimi ucciuwy pan Litwinek, stroz, zraniony wespolek y starszymi z przedmiescia Lwowskiego, Krakowskiego rzeczzonego, swiadczył na slachetnego Adama Balabana y pomocniki iego, iako bracią Jana y Hrehora, y sługi, ktoremi kolwiek imiony y przezwiski nazwane: isz go on czlowieka niewinnego y s pomocniki swymi bez dania przyczyny żadnei y owszem pokoju pospolitego przestrzegaiącego poranil y, poraniwszy, do więzienia dał, w łańcuch wsadził, y w tymze łańcuchu powrozami bieł. A dla pokazania swei niewinnosci tę sprawę o swym tym przypadku dawał, isz z niedziele na poniedziałek blisko przeszły, gdym był strozem z ramienia łąntwoita tegosz przedmiescia Krakowskiego postanowiony, usłyszale y z drugimi trzemi strożami wolanie wielkie gwałtu na gorze u s. Jura, tamze chcąc sie dowiedziec, co by sie działo, biegłem y z drugimi ku kosciolkowi s. Anny, iusz było na piątei godzinie. Tam będąc przedsiemi większy huk y wolanie gwałtu słyszeli y pobieglismy w ulicę, gdziesmy potkali dwu, a oni uciekali, potymesmy ich spitali, a co się tam dzieje, oni powiedzieli, że sie tam biią. Poslismy ku gorze, zastalismy, a ono wadzili Rozinskiej syn y Wlochow Janow, mularzow pasierb, y krawczyk iakis, y rozwadzilismy ich, wszakesmy iusz zastali iednego ranego w rękę sługę władycznego. Potym sie tamci dwai co pierwei uciekali wrocili nazad y znowu uderzyli na sługi władyczne; straża ich ięła rozwadcac y, rozwadziwszy ich, szli nazad do domu z gory. Gdy iusz przychodziła ku Łaziebnicznemu folwarkowi, tam sie wyrwawszi Balabanowie poczęli straż gonic, która ustępiła na dwor Łaziebnicznyn. W tym oni co byli winni, co rękę sładze ich ucięli, pouciekali, a panowie Balabanowie straż, która sie im opowiadała, że niewinna, pobili, między ktoremi o to y mnie bez winnoscii raniłi y, raniwszy, poimali, wiedli do świętego Jura tam w łańcuch

wsadzili, w którym siedział przez noc y długo na dzień. Potym powrozami bili, iako sie im podobało, y cepy odiełi. In verificacionem tego commonstravit officio vulnera quorum cruenta secta: unum in capite et tria in digito pollice, in diris et medio manus dexteræ protestans, sibi per eundem Balaban illata esse; quæ vulnera officium debite super eo conspexit. Tum Hnatus Nicolaus famulus Lentwoitow de suburbio Leopoliensi commonstravit officio vulnus unum cruentè sectum in digito auriculari. Quod præsentibus est . . . . esse per eundem Balaban. Quod vulnus officium vidit. Et hic idem coram officio stans personaliter ministerialis generalis regni providus Iacobus Strzałkowski cum nobili Stanislao Sobanski recognovit, se die hesterna ad circumspiciendam eandem violentiam in domum Ioannis balneatoris condescendisse, ibique binas fores effractas in eisq̄ue foribus vigorem incisione tum in . . . . saepe sanguinis vidisse, conspexisse et præfatum Litwinek in carceribus catenalibus in domo subditi reverendi Gedeoni Balaban prævenisse et arestasse, eaque ita et non aliter fieri et sibi contra prænominatum Balaban protestata esse.

Львовскій бернад. архивъ, кн. пр., т. 346, стр. 1120—1122.

XXXIX.

1591 года, 26 января. Благословенная грамота митрополита Михаила (Рогозы), данная предѣщанамъ Львовской Галицкой Браны, съ дозволеніемъ имъ устроить братство при церкви Богоявленія по чину ставропигіального братства и въ связи съ нимъ.

Михаиль, волею Божіею архіепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Россіи.

Смиреніе наше, будучи намъ тѣлесне въ градѣ семь, молиша насъ благочестивіи и христіюлюбивіи панове предѣщане Львовскіи Галицкой Браны, ктитори храма святого Богоявленія, благословитися имъ отъ нашего смиренія, въспріяти съвершеннѣ,

чинъ Львовскаго братства, храма Успенія Пресвятыя Богородица; ни в чемъ благословеннаго права ихъ ненарушаючи. Увидѣвше же моленіе ихъ зѣло честно и боголюбезно, благословеніемъ Божиимъ благословляемъ ихъ, а съединяемо ихъ въ всемъ мещанскому благословенному и благочестивому братству, единомысленно, и единочестно, и единоправно, правовѣрно жити въ вся вѣки, и вся строити почину реченнаго братства, о Господѣ всегда любовію събирающеса. Идеже бо будутъ събрани два или три во имя Мое, ту есмь посредѣ ихъ, рече Господь. Колико лучше идеже суть тридцать, или шестьдесятъ, или болше. Священниковъ богоугодныхъ, честныхъ, некорчемныхъ, избирати себѣ въ божественной церкви ихъ священнодѣйствовати. Егда же инъ попь Богоявленія не будетъ жити въ цѣломудріи о добродѣтели, якоже подобаетъ священникомъ, но упражнятися въ безчиніи и шіянствѣ, нерадя о послѣдованіи церковнѣмъ, мають волю изверечи его отъ чреды его, и іного вмѣсто его ввести. Епископъ же града того нынѣшній, и по немъ будучіе, маеть имъ священника благословити, его же сами себѣ изберуть, кромѣ всякой вымовы и противности. Болницу убогихъ своихъ посѣщати и строити. Нищимъ въ школѣ посполитой братьской вмѣстѣ Божественнаго писанія учащимся милостыню по силѣ своей давати, якоже подобаетъ христіаномъ и нищелюбивымъ христіаномъ, им же Христось рече: приидите благословенніи Отца Моего, наслѣдуйте уготованное вамъ царство отъ сложенія міра, возалках бо, и дасте Ми ясти, возжадах, и напоисте Мя, страненъ бѣхъ, и введосте Мене, нагъ, и одѣясте Мя, боленъ, и посѣтите Мене, в темницѣ бѣхъ, и приидосте къ Мнѣ, а иже таковыя добродѣтели несотворшимъ отвѣщаеть Божественный отвѣтъ во страшный день суда вѣчнаго: понеже не сотвористе единому сихъ меншихъ, ни Мнѣ сотвористе; и ідутъ сіи въ муку вѣчную, праведницы же во животъ вѣчный. Въ напастехъ, и въ бѣдахъ, и въ недузѣхъ братіи своей помогати. И до гробу равночестно провожати. Церковное благолѣпіе честно украшати. И всѣми имѣнми церковными

обладати и пещися. Милостинями же церковными, и шпитальными, и братскими праведно справовати. Между же братією своею, кротостію и терпеніемъ, нелицемѣрно, праведно разсуждати. Аще же в нѣкоей вещи нестроеніе случится в нихъ, да вопрошаютъ о семъ испытнѣйшаго разсужденія братства Успенія Богородица, и по отвѣщанію разсуженія ихъ во всемъ любовію смирятися, и аще кто отъ братіи не будетъ жити в братствомъ воединомысліи, но противномышля, творити будетъ сблазну между братією и не престанетъ, такового да отлучатъ братія отъ общога братства къ цѣломудрію. Тогда и священникъ да изженетъ такового отъ церкви. И епископъ противно братству да не прощаетъ его, и мы не прощенна имѣемъ такового, яко преслушника и непокоривого братству. А кто бы себѣ шукалъ иного противнаго, безчинного братства въ уничиженіе сему благословенному братству, да не имѣють такови ни единая власти во всемъ строеніи церковного братства сего, но точію братство сіе во всемъ власть и чинъ да имѣють всегда, ибо Господь нашъ Іисусъ рече: иже нѣсть съ Мною на Мя есть, и иже не собираетъ со Мною, расточаетъ. Сего ради отъ нашего смиренія завѣщавается, и во Святомъ Дусѣ повелѣвается, бити братству сему храма святого Богоявленія неразрушно и неподвижно въ вся вѣки, ниже отъ единаго по временехъ обрѣтаемаго епископа, ниже отъ князей, и пановъ, или священниковъ, или мирскихъ, подъ запрещеніемъ непрощенымъ и отлученіемъ неразрушномъ отъ Каѳолическія Великія Церкви нашея. И аще кто восхоцетъ порушити сія, яко сблазнитель, и разоритель, и злоторецъ, и ненавистникъ добру, и діаволу другъ и врагъ Христу, да будетъ отлученъ отъ Отца и Сына и Святаго Духа и проклятъ и по смерти неразрѣшенъ, и да иматъ клятву триста и осмьнадесятъ святыхъ Отецъ, иже в Никен, и прочихъ святыхъ. И сего ради о семъ изявленіе и потверженіе бысть настоящее писаніе нашего смиренія привиліи, и дается братству ктиторомъ храма святого Богоявленія предмѣщаномъ Львовскимъ брамы Галицкой. Тако дабудетъ, а не инако.

Писанъ во Львовѣ, на соборѣ нашомъ духовномъ, въ лѣто отъ созданія міру, седмѣгисячнаго девядесять осмаго, а отъ воплощенія Господа нашего Исуса Христа, тысячнаго пятьсотного девятыдесять первого, мѣсяца генуарія, двадцатьшестого дня.

Михаила архіепископъ митрополитъ Киевскій Галицкій рукою власною (М. П.)

Григорій притонотаріе митрополіи Киевское рукою

Львовскій ставропигіальный архивъ, связка VIII.

XI.

1591 года, 13 марта. Грамота кор. Сигизмунда III, данная Михаилу Копыстенскому на Перемышльское и Самборское епископство.

Vladicatus Praemisliensis et Samboriensis, Michaeli Kopystynski confert.

Sigismundus Tertius etc. . Significamus etc... Quod cum commendata nobis esset nobilis Michaelis Kopystynski vitae morumque probitas et integritas, vacaretque in praesentia vladicatus Praemisliensis et Samboriensis obitu venerabilis Steczkonis Brylenski, eius ultimi possessoris, faciendo nobis esse duximus, ut ei potissimum nobili Michaeli Kopystynski hunc vladicatum conferremus, quemadmodum quidem damus et conferimus praesentibus litteris nostris, per eum, cum omnibus in genere bonis ac attenentiis, quemadmodum antiquitus is vladicatus in suo statu permanet, omnibus item eorum bonorum omnium redditibus, censibus, obuentionibus, fructibus et utilitatibus universis, nullis exceptiis neque quique reservatis toto viae suae tempore, vel ad amplioris alicuius vladicatus assecutionem, tenendi, habendi et possidendi, ea tamen lege, ut nihil ex hisce bonis ecclesiasticis ullo modo aut iure alienet, ac ea, quae alienata sunt, omni cura et studio vindicet et recuperet, in eamque rem iuramentum hic ad acta cancellariae nostrae fecit, ac si quando in

synodo provinciali regni nostri temporaneum subsidium pro nostro aut reipublicae usu fieri, sancitum ipse, etiam obligetur. Nos autem eundem idcirco in patrocinium protectionemque nostram regiam recepimus. Promittimus porro, non esse nos, quoad vincet eum vladicatum, aut quidquid ex bonis ipsi adepturos, neque cuique potestatem facturos, sed eum in libera et pacifica possessione eiusdem conservaturos. Ac ad ea quidem huius vladicatus utriusque Praemisliensis et Samboriensis facta a nobis concessione praesentibus litteris nostris universis, quorum interest, certiores reddimus potissimum vero venerabilem Michaellem Raossa, metropolitanum Kiioviensem, quem hortamur per praesentes, ut ipsum eumque Michaellem Kopystynski ad vladicatum praedictum Praemisliensem et Samboriensem instituat, et more solito investiat, omnesque deinceps, ad quos id pertinet, eum pro vero et legitimo vladica Praemisliense Samborienseque habeant, agnoscant, deque prorogativis omnibus et redivisibus illi respondeant, et aliis responderent. In quorum omnium fidem et datum Varsoviae, decima tertia mensis martii, anno Domini MDXCI. Sigismundus rex.

Варшавскій гл. архивъ, кн. метр., № 136, стр. 131—132.

XLI.

1591 года, 11 октября. Письмо Богдана Сапѣги къ Львовскому братству съ просьбою прислать Виленскому братству учителя грамматики и языковъ.

Мне велице ласкавые панове, иже о Христе братия братства церковнаго храма Пресвятыя Богородицы Матере, жителие богоспасаемого града Льова!

Упреимост мою прыятельскую милости братерской вашей милости залецивши, доброго здоровья и вшелякихъ фортуныхъ потехъ радосно в долгий векъ в. м., вобецъ всего зе любви братолюбия,

цветущим от Христа Бога и Спаса нашего, все верне милосте зычим яко себе.

Зрозумевшы я з писаня листу вашей милости до братства нашего церковного Виленского упримую хуть, зычливость и милость вашей милости братерскую, же в. м. братства своего науки и працы рук своих, то ест две книжки граматыки до насъ послали, што мы вси у братстве нашем церковном Виленском храма Святыя и Живоначалныя Троицы от в. м. вдячне принявши, я з особы моее велце дякую и за то пилне прошу, же бы в. м. до тоеж науки граматычное писма кгрецкого и слованскаго делатля искусства, то ест дидаскала, человека добре ь том умеетного нам зычит и водлуг обетницы своее послат рачили, и вперед сего бы се трафило, приразивши се милости братерской, братству нашему во всем зычливыми были. А мы познаваючи то по в. м., таким же способомъ и милостью братерскою заделивати повинни.

Писано у Вильни, року 4844, мѣсяца октебра одинадцатого дня.

Вашей милости приятел зычливый Богдан Сапѣга воевода Менский рукою власною.

На оборотѣ: Во благочестии пребывающимъ всимъ вкупе еже о Христѣ паномъ братии братства церковного въ граде Льове принадлежить.

Львовскій ставропигиальный архивъ, связка XXIII.

XLII.

1591 года, 22 октября. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому братству съ извѣщеніемъ, что въ Виленское братство вписались митрополитъ Михаилъ и немало пановъ, и съ просьбою прислать Виленскому братству искуснаго учителя.

Мне велице ласкавые панове и еже о Христѣ братия братства церковного храма Успения Пресвятыя Божия Матере, жители богоспасаемого града Льова!

Упреимост мою приятелскую милости братерской в. м. залетивши, о Господи благочестно радоватися душевне же и телесне во благоденствии мнозѣ да сподобить васъ Христось Богъ нашъ, сего желаю, яко собе, усердно прияти вамъ всемъ вкупе роднемъ союзе братолюбия пребывающымъ.

Зрозумевшы я с писаня листу в. м. до братства нашего церковного Виленского храма Светыя и Живоначальныя Троицы, до него же послали есте суще в васъ учении—изображения граматыческого художества, его же сами в конецъ достигше, иныхъ доволствуете. Сие же отъ васъ любезно восприемъше, зѣло радуемся, занеже благодатию Спаса нашего и Бога толикихъ и таковыхъ благихъ сподобистесь. А ижъ з воли и с презрениа Божего в року теперешнемъ—деведесать первом на зезьде нашомъ Виленскомъ для болшое и потъжнейшее любви христьянское и милости братерское: яко его мл. отецъ архиепископъ—митрополить, пастыръ нашъ, так тежъ и мы с кола нашего сенаторского и с кола рыцарского, шляхты братии нашею, не мало до того братства церковного уписалисе есмо на честь и уфалу; Господь Богъ улюбившы церковь его святую соборную апостолскую, Маркъ нацъ вчить сполную. Я з особы моею прошу в. м. яко братии, жебы в. м. и дидаскала искусна всех братолюбия ради и преспеяния благихъ, по обещанию своем, к намъ послали есте, его же есмо пищею и одеждою и всего пребывания доволствоватьи должни есмо. Прочее же радуетесь . . . всегда здравствующе. Писан у Вильни року 4471 мѣсяца октября кк дня

В. м. всимъ вокупе и каждому з особна зычит приятел Теодоръ Скуминъ, воевода Новгородский, староста Городецкий Илиоатский, власною рукою.

На оборотѣ: Во благочестии уроженнымъ всимъ вокупе и каждому з особна паномъ, еже о Христе братии братства церковного храма Успения Пречистыя Богородицы у богоспасаемомъ граде Лвове до власныхъ рукъ.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка XXIII.

XLIII.

1591 года, 27 октября. Приговоръ Брестскаго собора на Гедеона Балабана за беззаконныя его дѣвiя противъ Львовскаго братства и утверженiе этого послѣдняго во всѣхъ его прежнихъ правахъ и привилегiяхъ, съ постановленiемъ имѣть типографiю и школу греческаго и словенскаго языка только Львовскому и Виленскому братствамъ, другихъ же школъ не имѣть.

Михаилъ, милостию Божіею архіепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Россiя.

Понеже благодiю Божію, въ Святомъ Дусѣ, събравшимся намъ, о имени Господа нашего Иисуса Христа, по чину духовнаго събору нашего въ богоспасаемый великій градъ великій Берестій, въ укрѣпленіе и утверженіе вѣры и разсмотрѣніе чину великія Божія Каѳолическія сирѣчь Соборныя и Апостолскія Церкве Восточныя греческаго православiя съ боголюбезными епископы: Мелетіе Хребтовичъ, епископъ Володымерьскій и Берестискій, протохроніе, архімандритъ Киевскій, монастыра Печерскаго; Кирилъ Терлецкій, епископъ Луцкій и Острожскій и екзархъ митрополіи Киевской, Леонтій Подлицкій, епископъ Туровскій и Пинскій, архімандритъ Лѣщинскій; Діонисій Збируйскій, епископъ Холѣмскій и Белзьскій съ честными архімандриты, и игумены, и протопопы, и благоговѣйными священники. Станувше обличне на соборѣ нашомъ духовномъ Берестійскомъ, братство храма Успенія Пресвятыя Богородица, мещане Львовскіе, отъ всего братства посланы, а меновите: Іоанъ Деомидовичъ Красовскій и Юрій Козмичъ Рогатинець, скаржилися и показали намъ, ижъ Гедеонъ Балабанъ, епископъ митрополіе наше Галицкое Львовской и Каменца-Подольскаго, на судѣ докончonomъ и позастановленомъ конечномъ покою, листы своими клятвовными противными спротивился привилеомъ и декретомъ святѣишаго вселенскаго патріарха киръ Іеремея и соборному привилейному прешлаго року нашему постановленію, што з доводовъ певныхъ явне показало, обличне стоячи обоимъ сторонамъ предъ

нами. Протожъ мы, взираючи в привилея и на всѣ декрета все-ленскаго патріарха и нашего утвержденія, Гедеона Балабана, епископа Львовскаго, подъ декретомъ zostавуемо. Братство же храма Успенія Пресвятыя Богородица, неподвижно в зуполной моци въ вся роды, кромѣ всякаго нарушенія, быти zostавуемо. Так же и монастырецъ ихъ—ставропигію святого Онуфрія, и право волное и вездѣ належачее братству въ всему zostавуемо. Священниковъ же ихъ братскихъ: Михаила и Игнатія, храма Успенія Пречистыя Богородица и святыхъ Великихъ Трехъ Святителей, сихъ и по нихъ будучи, подъ благословеніемъ и зверхностю нашею архіепископскою быти zostавуемо. Братства же Львовскаго чинъ по всѣхъ епископіяхъ въ епархіи митрополіи нашей Киевской и Галицкой, единоправно въ всѣмъ мѣстѣ при церквахъ быти ухваляемо и благословляемо ведлугъ декрету вселенскаго патріарха, единыя святыя Божія каѳолицкія сирѣчь соборныя и Апостолскія Церкви восточныя греческаго православія: И тое братство Львовское храма Успенія Пресвятыя Богородица и братство Виленское храма Святыя Живоначальныя Троицы съборнѣйшии быти постановляемъ подъ зверхностю и благословеніемъ архіепископіи нашей Киевской и Галицкой и подъ обороною всего събору нашего. Такъ же и школу при тыхъ же братствахъ Львовскомъ и Виленскомъ соборнѣйшую кгрецкаго и словенскаго языка постановляемъ и друкарню утверждаемо въ Львовѣ и в Вилни; школки же ине покучныя, кромѣ единой съборной братской школы при мѣстѣ, къ уничиженію соборной школѣ, конечно мѣти забороняемъ. Протожъ нынѣ съборне повелѣваемъ и утвержаемъ вѣчне пребывати братству сему съ всѣми волностями, порядковъ ихъ братскихъ нѣ в чомъ не нарушаючи, ведле привилеовъ и всѣхъ декретовъ вселенскаго патріарха кірь Іеремея, зверхнѣйшого пастыра своего, также и нашего в року прошломъ съборнаго утвержденія, яке мы и бытностю нашею во Львовѣ на грунтѣ будучи, судомъ нашимъ о всемъ порядку испытавши, постановили и утвердили. А еще же кто въсхоцетъ порупити сія, пли завистію всякою съпротивитися, аще епископъ

нынѣшній и по немъ будучіе, или протопопа, или священникъ да будутъ отъ сана своего чюжѣ и прокляти, аще отъ власти евъцкїя или мирскїи посполитые чловѣцы, яко врагъ Христовѣй церкви, и напастникъ, и ненавистникъ, и губитель спасителному христіанскому всякому добру, и сѣятелю злу и діаволу другъ, и врагъ Христу, таковыхъ соборнѣ проклинаемо, якоже прежде тако и нынѣ, да будутъ отлучены отъ Отца и Сына и святого Духа и прокляти и по смерти не разрѣшени. Сего ради о семъ изьявленіе и утвержденіе бысть настоящее соборное писаніе нашего смиренія и дасться братству храма Успенія Пресвятыя Богородица, мещаномъ Львовскимъ. И былъ притомъ его милость велможный пант Адамъ Потей, каштелянъ Берестійскій. Богъ же в семъ утверженіе да будетъ и извѣстіе писанія сего. Писанъ на соборѣ напомт духовномъ въ великомъ градѣ Берестю, мѣсяца октобрїя двадцат седмого, року 3740, отъ вопложенія же Господа нашего Иисуса Христа тысячного пятсотного девядесятого перваго.

Михаила архіеп. митрополитъ Киевскій и Галицкій. Григорій Ивановичъ протопотаріе соборни.

М. П.

На оборотѣ: № 11, лѣмѣтациа у суду Берестецкого якъ под декретомъ заховано епископа Гедеона.

А° 1591 die 27 octobris Brestae.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка VIII.

XLIV.

1592 года, 8 январ. Письмо Θεодора Скумина къ Львовскому братству съ просьбой позволить остаться о. Игнатію въ Виленской братской школѣ преподавателемъ Св. Писанія и прислать и Кирилла учителя греческаго и славянскаго языковъ.

Мне велице ласкавые панове, иже о Христе братия братства церковного храма Успенія Пресветыя Божей Матере, жителие богоспасаемого града Львова!

Уприймость мою приятелскую милости братерской вашей милости заледившы, о Господи благочестно радоватися, душевне же и телесно во благоденствии мнозѣ да сподобит васъ Христось Богъ нашъ! Сего желаю яко себе усердно прияти вамъ всемъ вкупе, роднемъ союзе братолюбия пребывающимъ.

Зрозумевшы я съ инсани вашей милости, черезъ пановъ посланцовъ братства Виленского церковного, сполу-брати наше, до того братства церковного уписных, ку мне принесеное, же ваша милость прозбу и жадае мое в себе ласкаве уважившы, упрымую хуть, зычливость и милость братерскую з себе показати и на сесь час учителя намъ богодуховенных наукъ и писании отеческихъ искусна священно іерея отца Игнатия, а до школы наше братское даскала, мужа ученна в науце писма и языка елинска и словенска, учения ради детей, пана Кирила послати и писанемъ своим мене наведети рачили, за то я зъ особы моее вашей милости паномъ братии моеи милои велице дякую, же ваша милость богодуховенныхъ писаний сами, в конецъ дошедши, насыщаеетея, и насъ зъ ласки своее довольствуете, которыхъ мы, отъ вашей милости вдячне принявши и учения ихъ слышавше, духовне радовалися, будучи тое надеи, же вжо они обадва при насъ обещне зостати могутъ, и ачъ хуть и добрую волю отца Игнатия познавали емо в томъ, жебы и дален пры насъ змешкат и словом Божимъ потешати могъ; леч онъ, кром воли и ведомости вашей милости, того учинити неважился и ку вашей милости отъ насъ поехалъ, хочечи з вашею милостю в томъ се поразумети. А ижъ и первеи сего нихто иншии, одно была справила напродь воля Божя и уприймая хуть и ласка вашей милости братии наше, же оного намовити и ку намъ послати есте были рачили, прото и теперь я з особы моее вашей милости, пановъ братии моее, пилие, а пилие прошу, жебы ваша милость ведле ласкавыхъ обетницъ своихъ онуюж любов и милость братерскую для насъ вделати, которую яко устнымъ мовенемъ посланцомъ братскимъ сполу-брати нашей такъ и вписаню своемъ частокрот к намъ показоват звыкли, — того-то священника отца

Игнатия з ласки своее намовивши, на далший часъ нам его узычти и с тымиж посланцами сполу-братею нашою, которые на сес час при нем з братства нашего ку вашей милости суть посланы, за се к нам, кром вшелякого омешканья и затрудненья, пустити рачыли, которые бы насъ, яко веры отпадающих и лишенныхъ всякое благочестии, словомъ Божиимъ потешать и закону Божего поучать. За што яко онъ трудивыйся о спасении душъ нашихъ такъ в. м. вси вобецъ братья наши, тогожь винуграда Христова участницы и в любви братской вкоренени и основани будучи, во всемъ всякъ довол межъ себе отъ Христа Бога и Спаса нашего имети возможемъ. В ыншихъ погребахъ братству нашему належачихъ посланцы братские и сполу-братья наши в. м. споведаютъ, за которыми я. пилне прошу, абы в. м. ву всемъ зычливы и помочни имъ быти рачыли; с тымся ласце в. м. залецамъ. Данъ з Вилня року 4474 мѣсяца генваря и по старому.

В. М. зычливой приятел и братъ, еже о Христѣ, Теодоръ Скуминъ, воевода Новгородскій, староста Городенскій и Олитскій, власною рукою.

На другой половинѣ полулиста: Ихъ милости учтиве уроженымъ всемъ вкупе и кождомъ з особна паномъ, еже о Христѣ братии братства храма Успения Пресвятыя Божее Матере в месте Львовскомъ, братии моеи ласковое.

Львовскій ставропиг. арх., связка XXIII.

XLV.

1592 года, 18 Января. Письмо Богдана Сапѣги къ Львовскому братству, съ просьбою о томъ же, какъ и въ предъидущемъ.—

Мне велце ласкавые панове, и еже о Христѣ братия братства цѣрковного Успения Пресвятыя Божия Матери богоспасаемого града Львова! Упримость мою приятелскую милости братской в. м. залетивши, о Господи благочестно радоватися душевно

же и телесно во благоденствии мнозе да сподобить васъ Христосъ Богъ нашъ, сего желаю яко себе усердно прияти вамъ всѣмъ, в купе роднемъ соузе братолюбія пребывающимъ!

Зрозумевшы я с писаня в. м. черезъ пановъ посланцовъ братства нашего церковного Виленского, сполу-братии нашею, до того братства уписныхъ, ку мне принесеное, же в. м. прозбу и жадаемое в себе ласкаве уваживши, приймаю хуть зичливість и милость братерскую зъ себе показати и на сес часъ учителя намъ, богодуховенныхъ писаний искусна, священна иерея отца Игнатия, а до школы нашею братское даскала мужа учена в науце писма и языка еллинска и словенска, учения ради детей, пана Кирила послати и писанемъ своим мене навести рачили, за то я з особе моею, вашей милости, паномъ братии моею милою, велице дякую, же ваша м. богодуховенныхъ писаний сами вконецъ дошедшы, богато насыщаетесь и нас з ласки своею сими доволствуете, которыхъ мы, отъ в. м. вдячне принявшы и учение ихъ сладце слышавшы, духовне с того радовалися, будучы тою надею, же вже они обадва при насъ обещне зостати могутъ. Хуть и добрую волю отца Игнатиеву в томъ были есмо познали, жебы и дале при насъ змешкати и словомъ Божымъ насъ потешати могъ, лехъ онъ кромъ воли и ведомости ваш. м. того учинити не важился и ку в. м. от насъ поехал, хочечы з в. м. в томъ ся поразумети. А ижъ и первой сего ништо иншии, одно то была справила на продъ воля Божья и упрямая хуть и ласка в. м. братии нашею, же оною священника намовити и ку намъ послати есте были рачили, протомъ и теперъ я з особы моею в. м. пановъ братии моею пилне а пилне прошу, жебы в. м. ведля ласкавыхъ обетницъ своихъ онуюжъ любов и милость братерскую, которую яко устнымъ мовенемъ посланцомъ братскимъ сполу-братии нашею, такъ и въ писаню своемъ частокротъ и намъ показоватъ звыкли, для насъ то вделати, а того то священника отца Игнатия намовивши з ласки своею на далшый часъ намъ его узичити с теми жъ посланцами братскими сполу-братею нашею, которыхъ на сесъ часъ при немъ з братства нашего ку в. м. посланы суть,

за се к нам кром вшеякого омешканя з зычливости своее пустити рачыли, жебы он в poste теперь близко пришлом ку святу фалебному воскресению Христа Бога нашего, для позысканя нас у вере заблудшых, к нам прибыль, нас, яко истинны отпадающих и лишенных всякоу благодсти, позыскал, словом Божиим потешил и закону Его научилъ, за што, яко он, потрудившися о спасении душъ нашихъ, так и в. м. вси вобецъ братья нашы, тогож винаграда Христова участницы, в любви братской вкоренени и основани, будучы, во всемъ всяк довол между себе, отъ Христа Бога и Спаса нашего имети возможем. В иныхъ потребахъ, братству нашему належачихъ, посланцы братские и сполу-братья нашы в. м. споведаютъ, за которыми я пилне прошу, абы в. м. во всемъ зычливыми и помочными имъ быти рачили. С тым се в ласце вашей м. залекаю. Дано з Ботковъ, лета Божего нарожена 4474 г. генваря нї дня по старому.

В. М. всего добра зычливый Богданъ Сапѣга, воевода Минскій, рукою власною.

На другой стохонь полулиста: Милости паномъ братии в месте Лвовском.

Лвовскій ставропиг. арх., связка XXIII.

XLVI.

1592 года, 4 декабря. Грамота Константинопольскаго патриарха Іереміи въ пользу Гедеопа Балабана и противъ митрополита Михала (Рогозы)

Actum in castro inferiori Leopoliensi, feria sexta festi sanctae Barbarae Virginis, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo.

Oblata litterarum per vladicum Leopoliensem.

Przyszedzsy obecnie do urzędu i ksiąg tych grodzkich Lwowskich wielebny Gedeon Bałaban, Lwowski, Halicki, Kamieniecki

władyka, oddał list wielbnego Jeremiasza, z łaski Bożej archiepiskopa Konstantynopola, pieczęcią jego zapiczętowany, a słowiańskiemu charakteru napisany, który zarazem tuż przy urzędzie w te słowa jest przetłumaczon:

Jeremiasz, z łaski Bożej archiepiscopus Konstantynopola, nowego Rzymu i powszechny patryarcha. Którzy we Lwowie, Bogiem strzeżonym mieście, znajdujący się popy, cnotliwi, zacni i dobrze urodzeni mieszczanie i wszyscy Pana Jezu Chrystusa ludzie synowie wedle Ducha najmilsi, naszej pokorności łaska niech będzie wam wszystkim, pokój i miłość od Boga wszechmogącego. Dano sprawę naszej pokorności, iżby oświecony metropolita Kijewski i wszystkiej Rosyi, nad kanony i wszelaki inszy porządek i postanowienie cerkiewne, Stauropigion w eparchii wielbnego władyki Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego uczynił i wspominać w świętych liturgiach od popów imie swoje rozkazał. Co wżadnym inszym mieście to nie jest, ani pisma o tym nie najdujemy, niedbałość i nierząd wnosząc w braterskie zebranie archierejskie i zgorszenie wielkie, przyczynę niestrojności w ludziach i przyczynę do waśnienia szukającym daje, w Śmiałym Duchu sędzimy, iż jeśli Stauropigion imię jego pomieniać się będzie w parafiej episkopstwa Lwowskiego, aby było w niwec, ale niech będzie tak jako i pierwej od wieków bywało. A od manasterza świętego Onofrego i innych monastyrzów, aby wygnan był i żaden aby go niesłuchał; jeśliby rządzić albo od zebrania co śmiał zaiąć monasterskiego wyżej pomieniony metropolit, alboteż od episkopstwa, w ciężkości odłączenia nieodpuszczonego wiecznie odłączon niech będzie i nierozwiązany i po śmierci. i żaden pop ani świecki człowiek za metropolitę go niech nie poczyna póty, aż jako piszem, uczyni tak i w pokoju będzie. A dla nieporządku, który uczynił mitropolit Kijewski Michael i przestąpił i podeptał kanony, przyszedszy do Lwowa, uczynił Stauropigion pod dzwonnica w mieście, czego nikt nie uczynił od czasów Wielkiego Konstantyna takowego uczynku, i przetoż, ponieważ to uczynił, aby w niwec pomieniona była ona sprawa, którą uczynił, i

od dzisiaj dnia abyscie wspominali i poczytali wielebnego episkopa He-deona, jako władykę swego własnego w mieście Lwowie i we wszyst-kiej eparchiej jego, a metropolita Kijewski aby nie miał żadnej władzej i starzyszyństwa w episkopstwie Lwowskim. I wy, popowie, korzcie się i posłuszni bądźcie władyki swego, a który by nieposłu-chał go, aby odłączon był od wszelakiej sprawy cerkiewnej, a świe-cki człowiek od cerkwie odłączon ma być. Aby Boża łaska była z wami. Miesiąca julla. Indictionos (sic!).

Львовскій бернард. арх., кн. гр., т. 348, стр. 793—794.

XLVII.

1592—1593 г. Универсалъ митрополита Михаила (Рогозы), съ приглашеніемъ жертвовать въ пользу Львовскаго братства на возво-димыя имъ постройки.

Михаилъ, милостію Божією архиепископъ, митрополитъ Киев-скій и Галицкій и всея Руси.

Ясневельможнымъ и благороднымъ ихъ милости паномъ вое-водомъ, каштеляномъ, старостомъ, подстаростомъ и всякому ряду, такъже всему причту церковному и благочестивымъ паномъ ме-щаномъ и всѣмъ православнымъ христіаномъ, сыномъ по духу нашего смирения, благодать вамъ и милость и миръ отъ Господа вседержителя и Бога нашего І. Христа!

Вѣдомо творимъ вашему благочестию. Понеже, иже имъ благо-волениемъ, всесвятѣйший вселенскій патриархъ киръ Іеремія, зверх-пѣйший пастыръ нашъ, здѣ пришествіемъ своимъ в земли господа-рія короля его милости, церковное братство Господа нашего І. Хри-ста, по Апостольскимъ и св. Отець древнимъ преданиемъ, граду Львовскому постановилъ, и инымъ благочестивымъ градовомъ в душев-ную вкупе и телесную ползу, промышляюще добрая предъ Богомъ и челоуѣки, со прочими патриархи узаконилъ, што мы на соборе на-шомъ Берестинскомъ, по всѣхъ епископихъ епархіи наше во вѣчныя

роды держати сие соборне повелѣхомъ, да соберется расточенное христианское стадо и сожиглутся пространно церковныя храмы, и да будутъ школы совершенного граматического греческого и словенского языка ко научению церковныя потребы, такъже и друкарню въ потребу книжную постановити. Сему в начале поревновавши, братство—благочестивые граждане Ливовские, вышше силы своея подвигшеся, школу греческого и словенского языка zaloжили, и друкарню не малымъ накладомъ постановили, церковь же свою братскую во градѣ Успения Пречистыя Богородица великимъ копитомъ отъ основанія заложивши, и вышше фундаментовъ каменiemъ тесанымъ третюю часть за помочию Божию змуровали, не маючи на то жадныхъ доходовъ, толко с посполитое христианское милостыни подвизаются. Еще же и дома церковныя священническия и друкарскія и школныя муруютъ, и церковь оправуютъ, шпиталь и странноприемницу, и увесь монастырь будуютъ, и не маючи на то все готового достатьку, чомъ бы за час тую роботу кончили. Прибегаю ко милости вашихъ паньскихъ велможностей и всѣхъ благочестивыхъ христианъ, просечи споможения на таковыя христианства нашего посполитые потребы, о што просимо вашихъ милостей, да бысте всѣ с повинности своее христианское и з доброю милостынею рачили ихъ спомогати; будете щедри якоже и Отець вашъ небесный щедръ есть.

Гринь, протонотарие митр. Киевское и Галицкое, рукою власною.

М. П.

Львовскій ставропиг. арх., связка XXV.

XLVIII.

Около 1594 года. Жалоба Львовскаго братства отъ имени всего русскаго православнаго народа на Львовскій польскій магистратъ о притѣсненіяхъ и насиліяхъ, дѣлаемыхъ имъ православною церковю.

(Stana)wszy oblicznie u xiąg grodu Lwowskiego bractwo wniebo-
(wzię)cia Panny Maryje, mieszczanie Lwowscy, ymieniem wszyst-

(kiego) (na)rodu ruskiego religie greckiey, mocą praw y wolności (tak) świeckiego jako y duchownego stanu.

(Świa)dczymy na pana burmistrza y naych mość pany rayce Lwowskie o wielke bezprawia ych urządowie nienalieżących, nie zachowawszy mniey pokoiu pospolitego, iako powinni, nad prawa y wolności y zwyczaie nasze starodawne, także też nad ugodę raz uczynioną między wielebnymi: oycem Hedeonem Bałabanem, władką Lwowskim, y jego mością p. Ioannem-Demistryem Sulikowskim, arcybiskupem Lwowskim, na seymie Warszawskim, anno Domini MDLXXXV strony religey, o czym szyrzy tha minuta świadczy.

Naprzod przymuszali nas wielkim gwałtem miszczan osiadłych y dzieci nasze y czeladz naszą do posłuszenstwa kościoła papiezkiego y do świąt kalendarza nowego, więzieniem mordując y winami karząc: tho jest, na dzień świętey Malgorzaty, rano nasławszy na dom slugi swe mieskie gwałtem za szyje z domu wywliekli: na ymie Wasila ucznia Girzego Rohatynca siodlarza, także też kusznirczyka Iwanka y ucznia Iwanka, Iuska kusnirza, czeladz, y do więzienia okrutnego do weży pod ratusz wrzucili. A gdy mistrze przyszli z czeladzią do pana burmistrza z woznym y szlachtą,—dowiadając sie co tego za przyczyna, że sładzy ich gwałtownie z domu w niebytności ich pochwytano, pan burmistrz ym na to odpowiedział, mówiąc: tha jest przyczyna, że świąt naszych nie święcicie, y na kazania w kościele naszym nie bywacie y nie sładzacie, kiedy święta zapowiadają księża. A tak ydźcie y wy siedzieć. Potym za prozbą y za żądaniem drugich braci y sąsiad swych byli wypuszczony, iednakże pod takimi condicyamy, zakazując pod srogim karaniem urządowym. abyscie o tho nie protestowali, ani o to czynili prawnie, obiecując iusz napotym y sami pokuy wszelak zachować, czego y pod pogańskim panstwem narod krześciansky nie cirpi. Nie strzymawszy pokoiu obiecannego na zajutrz po (trzech) Królech wsadzili Dimitra Krasowskiego y Łukasza . . . . . do wieżę o to: że zastępowali popow mieskich y prz(edmie)skich od stawania za pozwem do urzędu świeckiego . . . . . iakieś daniny zmyszljone koliendy, ktore chcieli

od . . . . . brać, ktorých to person u w więzieniu oswyadczyliśmy, ktorých to więźniow od mrozu ciężkiego ledwie żywych o . . . . . wtorey w noc za wielką prosbą wypuscili, tym sposobem prawnie zakazując o to czynic, obiecuiąc iusz wiecznie pokoy zachować; y ynych wielie nieznosnych krzywđ, co sie pokaże protestaciami, czinieli.

Znowu anno 1594, w sobotą wielkanocną pan burmistrz Jakub Mieszkowski, nie zachowawszy pokoju pospolitego, iako powinien, y nie strzymawszy onych obietnic, wysz pomienionych, nie maiąc do tego prawa żadnego, nasłał sługi z urzędu swego na ymie Jana Wilczka y Jakuba Pigulke nocnym obyczaiem, ktorzy, wszedszy w cerkiew naszą mieską, będąc piani, poczęli mówić, rękę wyciągając, na popa głosy nie zwykłymi, rozerwawszy chwałę Bożą: popie chłopie, rozkazał ci pan burmistrz abyś sie nieśmiałtego ważyć dzwonic pirwej niżli u tey, albowiem wasza wiara niecotliwa y nie iest tak dobra, iako nasza. A gdzie będziesz sie smiał tego ważyć, thedy cie z twoimi starszymi rozkazał wziąć za szyie y wsadzić na wieżę, którą zowią wesoła; ktore tho słowa wołaiąc w cerkwi y na cwintarzu y przez ulice po dwakroć przychodząc od pana burmistrza muwieli; czizto słudzy, zaraz przyszedzy w dom do Krasowskiego y Łukasza Huby, też słowa powtharzaiąc mowili, abyśmy popowi niekazali dzwonic pirwy, czego my w mocy nimamy, anismysie thego podiąc chcieli.

Thenże tho pan burmistrz s pany raycy we srzędę paschy rozkazał nam, abyśmy przed ych urząd swiecky osoby duchowne, popow naszych, stawili y dań jakoś zmyslioną koliędę panu burmistrzowi y wszystkim raycam naszi popi abi dawali, czego za wiekow naszych od dzierzawy świętey pamięci krolow, według praw y wolności naszych z uniey doszłych, (nigdy nie było).

Львовскій бернарда. арх., кн. пр., т. 206, стр. 1715—1716.

XLIX.

1593 года, 13 марта. Циркуляръ Львовскаго братства о притѣсненіяхъ, дѣлаемыхъ католиками православнымъ во Львовѣ.

Вѣдомо чинимъ всему духовенству и ихъ милостивымъ княземъ и паномъ и всѣмъ православнымъ христіаномъ каѳолицкия соборныя святыя и Апостольскія церкви грецкія вѣры, народу нашему рускому.

Писати обширне не могучи, кгдажъ самый часъ не допуститъ и жал нашъ, толко самую речь ознаймуемъ всѣмъ вобецъ пастыремъ нашея святыя вѣры. Ижъ таяжъ завсѣдавняя отновила ся въ народѣ полскомъ, ту же Лвове, напротивко народѣ рускомъ, которая ся мало предъ тымъ начала при его милости нынѣ Деомитрии Суликовскомъ, арцибискупѣ Лвовскомъ, ижъ они священниковъ довязены подъ ратушъ сажали, церкви замыкали, пречистое Тѣло и Кровь Христа Бога нашего хуляще, з рукъ поповскихъ на землю вытручали, олтарѣ и службы Божіи погвалтили, и звонити по церквамъ заповедали. И успокоило ся было за полнымъ спираніемъ и промысломъ, албо заступомъ ясневелможного княжате Острожского, воеводы Киевского, маршалка земли Волинское, и иныхъ многихъ благочестивыхъ пановъ народу нашего руского, якъ тыжъ не мало чуднымъ приводомъ его милости Кирила Терлецкого, епископа Луцкого и Острожского, заступаючи и успокоеваючи градъ сей Лвовъ и церкве и епископу Лвовскому Гедону Балабану с повинности подпомагаючи, досытъ потребне и вечной памяти годне чинили. Ижъ предъ святой памяти королей Стефаномъ угоду албо застановленіе стало ся, ажъ, до згоды папежа римского з патриархи нашими, церквамъ нашимъ въ всякихъ обрядахъ покой дати и звоненю не заповѣдати. Тоежъ нынѣ зневолене в церемонныхъ духовныхъ и на особахъ духовныхъ черезъ паны радце нашѣ Лвовскіе дѣется, попомъ нашимъ такъ мѣсцкимъ, яко и предъ мѣсцкимъ имъ розказъ свой на ратушъ ставити примушають: розказуючи намъ поповъ нашихъ собѣ выдавати, до чого мы моци

не маемо, и данину на ратушь отъ поповъ, а потомъ коляды
каждого Рожства и Великодне давати, то есть по двѣ копѣ яецъ,
по два каплуны, по две струдли, по два гроши каждому радци
въ домъ носить примушаютъ, такъ тыжъ уживаня законныхъ це-
ремонѣи, т е. до хорыхъ и съ Тѣломъ Христовымъ з запалеными
свѣчами и явне въ одиже іерейской попы жебы не ходили, умер-
шихъ тѣлъ нашихъ христьянскихъ по закону явне носить до гро-
бовъ заказуютъ, процесии жадныхъ с кресты выбитехъ (?) всегда
боронять. Анѣ тыжъ дѣтемъ школьнымъ словами: осанна во виш-
ныхъ Богу спевати не допушаютъ, звоненя часовъ своихъ каждое
недѣли къ службе Божое хитрими вымыслами своими заказуютъ.
свят ихъ святити великіе и святъ дорочныхъ, меновите: великопч-
ного четверга, пятка и суботы и недели имъ послѣдуючи звонити
заказуютъ. Нашто все тое новое неволство насъ мещанъ и пред-
мещанъ свѣцкихъ людей на себе и на попы нашѣ позволяти тому
ихъ умыслу и росказу примушано. Што мы, якъ свѣцкіе люде,
на духовные sprawy отъповедати не могучи, нехотѣли, и неволства
на народъ нашъ вѣчногo наносити не позволѣти щитилисмы правы
и волностями такъ свѣцкими, якъ и духовными нашими и угодою
з арцибискупомъ, которая досытъ варовляеть; але панове радце,
на оборону и на права нашѣ не дбаючи, апеллации до короля его
милости намъ не допустивши, вязенямъ окрутнымъ и винами часто
мордуютъ: тотъ рокъ сидѣли от старшихъ мещанъ шесть днии
и ноци шесть три особы,—т. е. Иванъ Красовъскій, Лукашъ Губа.
Прокопъ Поповичъ; то в королевскомъ отездѣ до Швеции намъ
была пришла та справа пред его милости п. канцлера найвышшого
гетмана корунного, чога ихъ барзо громилъ, мовячи, ижъ тая
справа всего народу руского, пановъ и рицерства, такъ духовныхъ.
яко и свѣцкихъ за собою тягнеть; и якъ нарихле абы того зане-
хали, и изъ везеня пустити радил, и росказаль и на досытъ учп-
нене пана Никеты Гробовецкого, секретаря короля его милости.
до Лвова послати рачилъ, и былисмы пущени без всякой вины и
поруки, а нынѣ сидятъ пять особы: Лукашъ Губа, Иванъ Зѣнъ-

ковичъ, Матвей Бабичъ, Андрей Белдаговичъ, Лукашъ Бортнико-
вичъ, не хотѣли позволить ихъ вымысломъ, за которыми в розма-
итые заказы примушаютъ насъ, нашто умысловъ своихъ слова
подають, хотячи тое мѣсто Львовъ, въ рускомъ повѣте головнѣй-
шее, церкви и люде и цехи и ремесники до своего папезкого
послушенства обернути хотять, и до нового календаря народъ
нашъ русский примушали, на што мы таковому новозмышленному
вымыслу не хотячи, учинились освѣдченя и мѣнуты побравши,
позвы на нихъ положили. Въ чомъ вашихъ милостей не безвъѣст-
ныхъ хотячи учинити, и вины неславе таковой народу нашему
велико имени тому рускому (не хотячи быти), даемъ вашимъ мило-
стямъ всѣмъ вобецъ и каждому з особна знати. Пишемъ з везеня,
кто теды есть благовѣрные и истинные христіанни сыхъ святое
соборное Апостолское церкви, подае нынѣ руку помощи, раду и
посылокъ до найвышшого оборонци церкви Божихъ и покою
посполитого милостника, наияснѣшого Жикмонта Третего, з ласки
Божеи кроля Полского, великого князя Литовского, Руского, Пру-
ского, Мазовецкого, Вишминского (sic) и королевства Шведского наи-
близшого дедича и кроля пана нашего милостивого, а меновите
вашей святителской милости, преосвящ. архиепископе и митропо-
лите Киевские и всея Русия, пастыру нашъ, и всѣхъ боголюбез-
ныхъ епископовъ просимъ о заступѣ от такого неволства духов-
ныхъ справъ, такъ тыжъ и всѣхъ христіанскихъ пановъ, а мено-
вите ясне освѣдоного велможного Константина Константиновича,
княжате Острозского, воеводы Киевского, маршалка земли Волын-
ское, оборонци намъ милостивого и всѣхъ пановъ христіанскихъ.
просимъ до старого титулу, то есть заступу и обороны, умили-
вите рачте, кгдажъ то не што иное, толко зависть мати грѣ-
ховное все збуждаетъ на насъ. А мы по звѣклости нашей всѣмъ
и каждому з особна в послугахъ унижоне отслужовати и Бога

молити завше готовы. Писанъ во Львовѣ, в темници, во второк второе недѣли поста, мѣсяца марта дня 13.

Вашего христиантского благочестия малѣишие слуги.

М. П.

Всѣ купно брага церковного братства храма Успения Богородица Леополите.

На оборотъ: Росписане листовъ отъ братства Львовского до околичныхъ мѣсть о кривдахъ нашихъ церковныхъ.

Львовскій ставропи. арх., связка XXII.

Л.

1593 года, 7 іюня. Грамота митрополита Михаила (Рогозы), которою онъ вызываетъ Гедеона Балабана на судъ Брестскаго собора по дѣлу между имъ и Львовскимъ братствомъ.

Михаиль, милостию Божію архиепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Россія.

Честные епископе Львовскій и Каменецкій, митрополие наше Галицкое куръ Гедеоно Балабане! Маючи мы ведомость певную о тебе, ижъ твоя милость церковь Божію отъ давныхъ часовъ возмущаешъ, люди Христовы, овцы паствы Его, живущихъ благочестно в вѣрѣ Его, отпускаешъ, а меновите благочестивое церковное братство храма Успения Пресвятыя Богородица мещанъ Львовскихъ всегда преслѣдуешъ; клятвами и листы своими безъ суда клялъ, отъ церкви отлучилъ, жонами претилъ и своими приятельми билъ, безчестилъ, станы великие подводилъ, попами негодными церковь ихъ насилывалъ. науце Божое прешкожовалъ, шьколу разгонялъ, еретицкимъ наукомъ пособлялъ, праздники Господскія гамувалъ, священниковъ благочестивыхъ вязавъ, мордовалъ, волочилъ, по ямахъ сажалъ, и зъ мѣста прогонялъ, ещезъ и монастырь св. Онуфрія, ктиторства мѣщанъ Львовскихъ, подъ благословениемъ зверх-

ности наше всегда будучи, нападалъ. И иноковъ св. монастыря, меновите благочестивого инока Мину, друкара святыхъ книгъ, оковавши, волочилъ и по ямахъ своихъ сажалъ, реченныхъ же етиторовъ на суды светъские поволочилъ, еще еси не отыскалъ ко духовному суду. И позванъ днесъ о всемъ мѣщаны Ливовавскийи ко святѣйшему вселенъскому патріарши куръ Иеремѣи, зверхнему пастыру нашему, будучи ему на тотчасъ у Терънополи, тамъ же былъ сужонъ отъ святейшого патріархи со ними лицемъ ко лицу, на которомъ судѣ во всемъ виненъ ся нашолъ и обещалъся право ходити, то есть не послѣдовати ересем, в нихъ же еси былъся нашолъ, и не прешъкажати благочестию, сиреч братству, шъколѣ, друкарнѣ, науце правос. честныхъ священникъ, монастыреви св. Онуфрія во всемъ дати покой, ино твоя милость, все забывши—запрещение и свое обѣщание и подписание свое, на што есть самъ предъ лицемъ патріаръшескомъ доброволне ся подписалъ и по доконъчаномъ суде, то пакъ еси монастыръ братский ставропигионъ попралъ, и в немъ игумена Василия ночьюю выволокъ и до вязенъя своего посадилъ и нищихъ слугъ . . . . в нихъ и детей нищихъ школьныхъ, оковавши, до вязеня посажалъ и речи монастырские еси побралъ, меновите зыкгар п книгу совалую (?) бесѣду евангельскую . . . . еси взялъ, иныхъ речи рухомих не мало пограбилъ, такъже тежъ в мѣстѣ попа Михаила храма Успения Пресвятыя Богородица братского отъ служения еси невинне становлялъ, на ереси приводячи, зевсудне клялъ, и до ямы сажалъ, о чомъ они, будучи намъ всѣмъ у Берести у Великомъ на судѣ нашомъ духовномъ, который былъ в року 7 мѣсяца сентября кд дня, покладали на твою милость жалобы свои, певными доводами протестациями урядовыми замковыми, ижъ твоя милость, пребачивши становъ, наполнившись зависти, ересе розличныхъ, и людей до того еси приводилъ над декрети вселенского патріархи. А не хотящихъ тебѣ послѣдовати священниковъ честныхъ и людей миръскихъ, братство церковное темницами и муками везде еси томилъ, приятеле же и слугъ

своихъ по мѣстехъ насылаючи, з домѣвъ и по улицамъ волочили и бороды торьгалъ, што на соборе нашомъ предъ нами жалобнице многие на тебе покладале, и обещался больше не быти противенъ церкви и декретомъ святаго патріархи и братству и священникомъ ихъ, которыхъ есмо подъ нашу оборону приняли, на што еси рукою своею добровольне подписался и обещалъ ся уже еси нагребилъ у монастыри вернути ти, што и до нынѣ не вертаешъ, дрѣжишь неправдуючи, о чомъ ся тебе запрѣтило было соборне, абы еси вернулъ и шѣкы всѣ нагородилъ, и во всемъ мирне жилъ, то . . . . т. м. по запрещении нашомъ соборномъ зновъ клянешъ и застановленъя отъ церкви везде братству чинилъ. В мѣсте львовского попа братского Михала и игумена в монастыри, подъ благословениемъ нашимъ будучихъ, клятвами своими насылалъ и церковному будуванию братства забранялъ, зачимъ и сами есмы особою своею телесне за великими кривдами и тамъ нагрунте во Иллове бывши, очевисто твою милость межи братствомъ и священниками ихъ во всемъ судилисми, упокоивши братство, подъ обороною и подъ благословениемъ нашимъ zostавили и храму Успения Пречистыя Богородица будовати благословили, олтарь же у звоници, ради нужныхъ потребы, посветили есмо, а то бы ся заказало мирно жити до собору. В томъ же ведомость послахомъ ко святѣйшему вселенскому патриарху господину нашому. Твоя пакъ милость, надъ учиненны покой и надъ розказанемъ нашемъ, во время службы Божое въ день неделны послалъ слуги своихъ, на имя Ивана, попа своего двуженца, и Теодора дичька и з иншими помощниками ихъ, в часъ проповеди слова Божия, недокончно будучи службе Божое, и противу слову Божему и гвалтъ еси при томъ олтари учинилъ, о што о всѣхъ тые sprawy на соборе нашомъ духовеномъ в року ча мѣсяца охтобрия к дня обвиненный справовался; где на тотъ же соборъ нашъ духовный принесся копии декретовъ ради монастыря Львовского Ставропигіонъ св. Онуфрія отъ святѣйшого патриархи куръ Иеремен, повелеваючи намъ о всемъ и стяжавши тое, отъ епископства стано-

вити и всякого святителскаго чина обнажити и со простыми чернѣцы вочинити. Твоя же милость обещался со плачемъ каятися и мирно жити и шѣкody нагородити. Мы тогда, не спущаючи тебе з декрету и для причинѣ певныхъ . . . . ., лѣмѣтовали есмо декретъ, и подѣ декретомъ т. м. до sprawy оставили до собору близко пришлого в року Ыг мѣсяца июня ѣд дня на рождество святого Иоанна Крестителя; но твоя м. легѣце себе духовное право и зверхност нашу поважаючи, противъ святыхъ Апостолъ и богоносныхъ святыхъ Отець каноновъ и декретовъ святѣйшого вселенскаго патриархи и соборного нашего постановеня и заповеденя выступилъ еси, не разъ судившися у своего духовного права, смѣлесь собѣ листы на имя святѣйшого патриархи Иеремии непрестойне справити, з великимъ оболъженьемъ становъ духовныхъ и закону Божия и церкви святое, за тимъ листомъ важился отъ его королевской милости комисию на братство, мещаны Лвовские, вынести, мимо судъ нашъ духовный, стоячи въ справѣ, и подѣ декретомъ будучи, нарушаючи свободу и вольности нашихъ и станы святителские лѣжачы, старшихъ, першихъ пастырей своихъ, по судехъ свѣтскихъ сромотечи, такъже братство церковное, мещане Лвовские пустошачы, на суды свецкые примусовавъ, споволичивъ, также в мурованю церкви дому Божия и шѣпѣтала и домовъ церковныхъ братскихъ препшкоделъ, церковную же ихъ милостыню над права вытягнулъ, въ маетностыхъ ихъ и въ обходехъ домовыхъ до шѣкодъ великихъ привель, которыхъ тыхъ всѣхъ шѣкодъ своихъ и церковныхъ о всѣхъ помененныхъ винахъ покладают на тебе три тысячи гривень личбы полское и сто осмѣдсать и шесть золотыхъ. За што есмѣмо мы зверхности пастырства нашего на твою милость лист неблагословеный чрезъ священника, отца Михаила, Лвовского послали. Твоя же милость пакъ, легче себе уважаючи, запрещеня наше пастырское и отлученя отъ службы Божое и отъ всѣхъ дѣйствъ священныхъ, не справившися, служити божественную службу важився и всѣ sprawy священныя дѣйствуешь безстрашне, вынашедши собѣ и поддаючи под иное духовенство

и иные суды, на законъ, и послушенство церковное, и старшихъ своихъ чинечы. Протожъ мы зверхности наше тобе епископу, куръ Гедeonу Балабану, тымъ позвом нашимъ приказуемъ и во Святомъ Дусе завещиваем, дабы еси станул до назначенного теръмену, до декретовъ вселенского патриархи, въ нареченный соборъ нашъ духовный, въ року нынѣшнемъ девяностъ третемъ на день святого Иоанна Крестителя Господня, мѣсяца юня ѿд дня во граде Великомъ Берестью, о всѣхъ помененыхъ винахъ церкви Божои, и братъству церковному, и мещаномъ Львовскимъ, и священником ихъ, и зверхности наше, на рок певный, под зерженьемъ стану святителства твоего и подъ клятвою вечною отъ Бога не разрѣшною, не вымовляющис жадными забавами иными аяѣ хоробую, дабы еси у суду нашего во всемъ справитися стануль конечно. Данъ з монастыря Супрасльскаго іюня 7 дня, року девяностъ третего.

Гринь, протонотарие митрополии Кіевскои, рукою власною.

Позвы соборные на еп. Львовскаго Гедеона в жалобе братства цер. Львовскаго.

Первые позвы на владыку Львовскаго.

Львовскій Ставропиг. арх., связка VIII.

ЛІ.

1594 года, 1-го іюля. Приговоръ (декретъ 1-ый) Брестскаго собора по дѣлу между Гедеономъ Балабаномъ и братствами: Львовскимъ, Рогатинскимъ и др.

Михаилъ, милостію Божією архиепископъ, митрополитъ Кіевскій и Галицкій и всея Россіи.

Вѣдомо творимъ всѣмъ священникомъ и благочестивымъ христіяномъ каждого стану. Понеже благостию Божією о Святомъ Дусе собравшимся намъ по чину духовного нашего суду въ богоспасаемый градъ Великій Берестей, со боголюбезными епископы,

со честными архимандриты, и игумены, и благоговѣйными священники, архидияконы и дьяконы их же, имена суть сия: Ипатие, епископъ Володимерскій и Берестейскій, протофроние; Кирил Терлецкій, епископъ Луцкій и Острозскій, еѣарха; Климентій Готинискій, архимандритъ Городенскій; Гедeonъ Брелницкій, архимандритъ Лавришовскій; Паисій, игумень Бистенскій; Исаиа, іеромонахъ, еклисиархъ монастыря Супраского; Иоанъ, протопопа Киевскій великия церкви Софійския; Нестеръ Козминичъ, протопопа Подляскій, нареченый игумень монастыря Мѣлецкого; съ прочими священнаго причту великия Божия каеолическия Апостольския восточныя церкви, по канонемъ святыхъ Апостолъ и богоносныхъ отецъ послѣдующе, справедливости в речахъ духовныхъ священникомъ и людемъ укривжонымъ чинити.

Станувши обличне предъ судомъ нашимъ духовнымъ, братство церковное храма Успения Пречистыя Богородица гражане Львовские, меновите: Лукашъ Григориевичъ Губа, Юрей Козмичъ Рогатинець, Лукашъ Василиевичъ и священно-инокъ Василей, игумень монастыря Львовского, ставропигионъ святого Онофрея, и Михаилъ, священникъ Львовскій, храма {Успения Пречистыя Богородица, и Симионъ, священникъ Галицкій, храма Рождества Христова и прочии священники, и братство Рогатинское церковное храма Рождества Пречистыя Богородица, и иныхъ мѣсть церковныя братства Виленское и прочии. Жаловалис на епископа Львовского и Каменца Подолского, Гедeона Болобана, и показали намъ урядовые доводы и привилея и декрета вселенского патриарха кыр Іеремии и соборного нашего духовного суду. И Гедeонъ Болобанъ, епископъ Львовскій и Каменца Подолского митрополи наше Галицкое, по застановленомъ покои и по доконченемъ суде, спротивился привилеямъ и декретомъ и клятвамъ вселенского патриарха кыр Іеремии и нашимъ привилейнымъ декретомъ и подписовъ руки своея отвергъся по древнему своему обычаю, церковь Божию замутивъ, братству церковному Львовскому везде по мѣстомъ спротивляючис, пустошил, и люди по домохъ и

улицахъ слугами своими и приятelmi волочилъ, билъ, бороды торгалъ, и кровь помочниками своими проливалъ, и люди противные на братство подведши, темницами братство мучилъ; дѣтей крестити и люди хорыхъ причащати и мертвыхъ погребати везде въ епархии своей священникомъ своимъ братству заборонялъ, школьную науку розогналъ, дяковъ от мѣста властью свецкою повыганялъ, ересем последовалъ, священниковъ благочестивыхъ проклиналъ кромѣ всякого суду, везалъ ланцухами, за возомъ волочилъ, мордовалъ, голодомъ морилъ, в темницахъ и ямахъ сажалъ и от мѣстъ безчестне проганялъ, и науку церковную православия нашего пустошилъ, церкви Божие до шкоды великое привелъ, милостыню церковную на суды свецкіе сповоучилъ, и будованю церковному прешкодилъ и милостынъ всѣхъ людей отъ церкви отразилъ, ктиторей же благочестивыхъ мещанъ Лвовскихъ на суды свецкіе споволочилъ, и на кровь ихъ настоялъ и везде ересми оклеветалъ, и до великихъ шкодъ привелъ. Еще же на зверхность архиепископства нашего торгнулъся, зламавши присягу свою, егда рукоположенъ бывъ, клялся заховывати прономию зверхности наше, где бы ся колвекъ найдовала, неподручно (sie), неподвижно въ всемъ животѣ его, и с повинности послушенства нашего надъ предки свои выступилъ и записовъ урядовыхъ Арсенія Болобана, епископа Лвовского, предка своего, отвергся. Справилъ себе противное право, торгнулъся на монастырь Лвовскій святого Онуфрея, прономии наше, и ктиторов того монастыря, предреченыхъ мещанъ Лвовскихъ, на суды свецкіе непристойне споволочилъ и презъ игумена предателя Униевскаго Семиона Боршовскаго и Феодосія, чернца Униевскаго, мещанъ в правѣ ошукалъ, за што былъ очевисте сужонъ от вселенскаго патриарха киръ Іеремии в земли сей, року осмьдесятъ девятого, ноемврия третеговадцат и нашолся во всемъ быти вининъ, и изверженю подпалъ и подъ клятвою на покаяне zostалъ; и по dokonченомъ суде, знову на пререченый монастырь квалтовне наскочилъ, и в немъ игумена вышшереченаго Василя и иноковъ, ночьюю годиною выволокъ и до везена своего поса-

жалъ, и дѣтей малыхъ нищихъ школныхъ, повязавши, посажалъ, и статки монастырские пограбилъ. Потомже на соборе нашомъ духовномъ первомъ Берестейскомъ року девятого, июня двадцат второго дня, былъ сужонъ и изверженью конечному, ведлугъ декрету патриаршеского, и клятвѣ подпадалъ, принявши соборное запрещение со всѣми епископы рукою своею на всѣхъ декретѣхъ подписался и шкоды нагородити братству и монастыреви подъ клятвою обещался и не выполнилъ. Ещежь и по третее на предреченый монастырь и на братство листы своими торгнулся, и братство отъ церкви повыганялъ; дѣтей братскихъ крестити, и людей причастити, и мертвыхъ погребати всѣмъ священникомъ заловѣдилъ. Прошто и священника Гологорского именемъ Василия-Евреянина, в Рогатине увязавши ланцухомъ, до воза своего за шию, зъ мѣста выволокъ и до ямы всадил, в селѣ Стратине голодомъ чтыри дней морилъ, абы детей не крестилъ, ни причастивъ людей, ни мертвыхъ погребалъ. Братство же з Рогатина и священникъ Василе прибегли къ пастырству нашему во градъ Киевъ, заступленя нашего просячи; послали есмо еѣрха нашего Аѣанасия, презвитера великия Киевския Софейския церкви, абы покрестилъ дѣтей, епископа писанемъ нашимъ упоминали есмо, онже разгордѣвшися не послуша. Сего ради второе прибегоша къ намъ отъ братства и еѣрха нашего. Таж и желаниемъ благочестивого его милости князя Василия Константина Константиновича, воеводы Киевского, пришли есмо во градъ Львовъ року девятого первомъ и судомъ посредѣ церкви о всемъ порядку при епископи въ народе истязавши, епископа до собору судитис оставили есмо, и церковь Успения Пресвятыя Богородица знову муровати братству благоволили есмо, олтарже у звонници ради нужныя потребы во имя Трехъ Святителей поставили есмо, таж и въ Рогатинъ пришедши, судомъ истязавши, люди усмиривши, противникомъ запретили есмо, вселенскомуж патриарху от нас епископа возвѣстися. Потомже на второмъ соборе нашомъ духовномъ Берестейскомъ въ року девятого первомъ июня двадцат четвертого принесе от вселенского

патриарха декретъ ради монастыря, да обнаженъ будетъ епископъ святителскаго стану, понеже расхитивъ монастырь и изверженъю третьему подпаль и тяжкими третими клятвами обложенъ, поки ажъ въ своемъ непокаянии конецъ приметъ. Потомже четвертое надъ право знову по первому своему противлению епископъ торгнулся на церковное братство и на предреченный монастырь Львовскій святого Онуфрея, не справивши у духовнаго належачаго суду нашего, подъ декретомъ патриаршимъ будучи, мимо судъ нашъ духовный мещанъ Львовскихъ и Рогатинскихъ до свецкаго права споволочилъ, и до накладовъ великихъ привелъ, за што все братству Львовскому и братству мещаномъ Рогатинскимъ волное и везде належачое право вцале заховуемо; за которые вси зде описанные и неописанные вины Гедеонъ Болобанъ, епископъ Львовскій, листы нашими потрикротъ не благословенъ и отъ всего святителскаго дѣйства отлученъ, и позвовъ первыхъ и вторыхъ отъ насъ выданныхъ непослушавши, литургисалъ, и за третими позвы нашими на рокъ зовитый предъ нами у суду нашего не становился. Што мы, досытъ чинячи декрету патриаршему отъ суду съ многими архиепископы на епископа Львовскаго выданому, который то декретъ на соборе нашемъ въ року прошломъ ча, до пришлого нашего суду надъ право кончити, заховавши епископу часу, были попустили. Протож и мы нынѣ, взираючи на декретъ вселенскаго патриарха киръ Йереми, вси привилея патриаршии и соборнаго нашего застановленя привилея братские съ подписы нашими умоцняемо. И на господарское короля его милости утвержение привилеинное взираючи, декретъ вселенскаго патриарха выполняючи, екзекуцию чинимо, божественнымъ Святыхъ Апостолъ, богоносныхъ святыхъ отецъ канономъ послѣдуючи, судивше со всѣми посредѣ церкви и съ омофоромъ при святой литургии (въ) церкви всему народу возгласивши епископа Львовскаго, Каменецкаго, митрополии наше Галицкое, Гедеона Болобана отъ всего святителскаго дѣйства и чина низлагаемъ; дабы никтоже отъ правовѣрныхъ священникъ и благочестивыхъ християнъ имѣлъ его за епископа подъ тяжестью

церковною и упражнениемъ конечнымъ до того часу, аж ся намъ и церкви Божей слушне справить, и братству церковному Львовскому, приобщая бо ся несвященному и самъ несвященъ будешъ. Аще ли мирскій чловѣкъ да отлучится. Пак ли и сему благословенному судови нашему Гедеонъ Болобанъ спротивится и священная действовати начнетъ и преступникъ явится, да будетъ отлучень отъ Отца и Сына и Святого Духа, проклятъ, непощенъ и по смерти неразрѣшенъ, и да имѣетъ клятву святыхъ богоносныхъ отецъ седми вселенскихъ соборовъ. На што все настоящего нашего суду сей декретъ нашъ подъ печатю и подписомъ руки нашея братству церковному храма Успения Пречистыя Богородица, мещаном Львовским даемо. Писанъ во граде Великомъ Брестыи, року тысяча пятсотъ девяностъ четвертого, мѣсяца іюля первого дня.

Михаила, архиепископъ митрополитъ Киевскій и Галицкій рукою Григорий, протонотарие митрополии Киевское рукою. власною. (М. П.)

На оборотъ: № 13. Декретъ на владыку Болобана перъши на отвержени.

A. 1594, die 1 Iuliy, Brestae.

Львовскій ставропн. арх., связка VIII.

ЛII.

1594 года, 28 сентября. Приговоръ (декретъ 2-й) собора по дѣлу между епископомъ Львовскимъ Гедеономъ Балабаномъ и братствами Львовскимъ, Рогатинскимъ и др.

Михаиль, милостію Божією архиепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Россіи.

Ознаймуемъ всѣмъ, кому вѣдати належитъ, духовному и свѣцкому стану чествнымъ протопопомъ и благоговѣйнымъ священникомъ и всѣмъ православнымъ христіаномъ, ижъ судовне намъ за вѣдати въ градѣ Великомъ Берестію въ церкви себорной, съ со-

бравшимися и на тотъ часъ будучими боголюбезными епископы и съ служителми, честными архиманъдрыты, игумены и протопопы и благоговѣйными священники, и всѣмъ причтомъ церковнымъ в року нынѣшнемъ тысящномъ пятсотномъ девянтдѣсятъ четвертомъ, мѣсяца іюня двадцятъ седмого дня.

Якожь принесеса намъ отъ братства церковного Львовского храма Успенія Богородица, мещанъ Львовскихъ и Рогатинскихъ и прочіихъ, на епископа Львовского и Каменца Подолского митрополиі наше Галицкое Гедеопа Болобана о многіе вины, которые задѣлалъ братству церковному Львовскому (пустошачи то братство), и школную науку проганяючи, и священниковъ ихъ, и монастырцу ктиторства ихъ Львовскому, реченому Ставропигіонту святого Онуфрія, торгаючи на прономію зверхности наше, и на всѣ духовные и свѣцкіе права, зламавши присягу свою, за помнѣвши тыжь записовъ и выреченіе епископа Львовского Арсенія Болобана, продка своего, и до свѣцкихъ урядовъ, мимо зверхность нашу, непристойне братство по многократъ зповолочивши до великихъ шчодъ и накладовъ людей церкви ихъ привелъ, о што былъ сужень, в здешней земли, предъ лицемъ самого свѣтѣйшаго вселенскаго патриархи киръ Іеремѣя, также и на соборѣ(хъ) на шихъ Берестійскихъ, и знашолся въ всемъ винень, што мы усмотривши быти несмѣрительную вражду епископскую, священниковъ братскихъ храма Успенія Пресвятыя Богородица, подъ обороною и зверхностью благословенства нашего zostавили есмо, на што и зо всѣми епископы на соборѣ первомъ Берестійскомъ в року девянтдѣсятомъ рукою своею подписался, подъ клятвою зо всего вырѣкаючи, церквамъ и людямъ и священникомъ и вѣчный покой заховати обѣщался и не заховалъ, але еще болшіе зповолоченія ранами и темницами злѣйшіе священникомъ и людямъ починилъ, и самъ ересемъ послѣдуючи, братство и священниковъ ихъ безчествовалъ визалъ, билъ, мордовалъ и отъ мѣсть проганялъ, забороняючи дѣтей крестити, людей причащати и мертвыхъ погребати, и отъ всего законного дѣйства людей изгналъ, чогос мы сами бытностки

нашею во Львовѣ и в Рогатинѣ, судивши, досмотрели и вселенскому патриарху возвѣстили. На што, судовне засѣдши, вселенский патриархъ выдалъ на него декретъ, повелѣваючи намъ, дабысмы его судомъ нашимъ испытавши, сана епископскаго обнажили, извергли и с простыми чернцами вмѣнили; священниковъ же братскихъ храма Успенія Пресвятыя Богородица подъ зверхностю нашею митрополею дабысмы вѣчными часы заховали. Мы же, увидѣвше несмѣрительную его вражду противу церковного братства Львовского и священниковъ и церквей ихъ, засѣдши на второмъ соборѣ Берестійскомъ в року девяностъ первомъ, мѣсяца октоврія иі дня, ведлугъ патріаршихъ и соборныхъ нашихъ декретовъ, епископа Львовского подъ докредетомъ и тяжкими клятвами на покаяніе и шкоды нагородити заховали есмо; священниковъ же братскихъ храма Успенія Пречистыя Богородица подъ оборону и зверхность благословенства нашего вѣчными часы такъ якъ и Виленского братства zostавили есмо. На што все и подтверженіе его королевской милости на сеймѣ Варшавьскомъ выдано. То пакъ епископъ, запомнѣвши повинности своеи и присягу свою и тяжкыя клятвы переступивши, торгнулся непристойне змышленнымъ правомъ мимо зверхность нашу до свѣцкаго суду, не учинивши досыть и не справившись въ правѣ духовномъ, поддаючися иному духовному послушенству, нарушаючи свободъ и волностей нашихъ духовныхъ, выправивъ собѣ комисію з канцлерѣи кроля его милости, и братство Львовское и монастырь ихъ Львовскій, рекомый ставропигіонъ святого Онуфрія, до суду свѣцкаго споволочивши, и церквы и люди до шккодъ великихъ привѣлъ. Также и в Рогатинѣ, братство темницами мучивши и дидаскаловъ школныхъ побивши, из мѣста изгналъ, за што все по трикротъ листы нашими неблагословенными от святителскаго дѣйства отлучили есмо его, в чом нас нѣколи не послухалъ и святителская дѣйствовала. Ещезъ позвामी нашими по трикротъ позванный будучи, до суду нашего на роки певные не становился. О томъ всемъ достаточную справу декретъ теперешнего суду нашего Берестійского объясняютъ,

штос мы достаточне в сее справы братства на судѣ выслухавши, всѣ привилея и декрета духовного права в зупольной моцы братству заховавши, и волное везде належачее право имъ зоставивши, епископа же Львовского и Каменецкого Гедедона Болобана, ведлугъ декрету вселенского патриарха и соборного нашего сказанія, по первомъ и второмъ и третемъ наказаніи нашемъ, отъ епископства его извергли есмо, и всего святителского сана обнажили, и всей церкви огласивше, и ему возвѣстили до того часу, ажъ церкви Божей и зверхности нашей, и братству церковному, вскорѣ къ намъ пришедши, справится. Он же по древнему своему отступному противленію на многіе дни не хотѣлъ прийти къ намъ, и ждалимы обращенія его къ намъ три мѣсяца и двѣ недѣли, и не былъ. Тогда мы, за наставаніемъ братства укывжоного, видячи быти имъ в томъ кривду и шкodu великую, тое тыжъ предъ очима своими маючи, абымы предъ Богомъ и овцами паствы нашей не зостали винны, памятаючи, же и сами судіи нелицемѣрного судови подлежимъ, такъ нынѣ якоже и прежде сего братства Львовское и священниковъ ихъ храма Успенія Пречистыя Богородица, подъ обороною и зверхностю нашею митрополею вѣчными часы быти зоставуемо, заступаемо и упокоиваемо. А того епископа Львовского Гедедона Болобана конечно низвергаемъ, и отъ всего святительского дѣйства вѣчны часы обнажаемъ, и (съ) простыми чернѣцами вмѣняемъ, и всѣмъ церквамъ оглашаемъ, а о шкоды и нагорды церкви Божей и братству до свѣцкого и везде належачого права здаемъ, и да никто-же имѣетъ его за епископа, но яко проста нѣкоего чернѣца конечно, южесмы осудили, тако да будетъ, а не инако. Да благодать Божія и благословеніе нашего смиренія будетъ съ всѣми вами. Данъ при столечной церкви архіепископіи нашей в Новогородеу часу отпраованія трибуналу, року Христова воплощенія первое тысящи пятсотъ девятдесятъ четвертого, мѣсяца септєврїа двадцать осмого дня.

Михаиль, митрополить Киевский и Галицкий, рукою власною.

Кирилъ Терлецкій, ексархъ и епископъ Луцкій и Острозкій, рукою власною,

Ипатій, епископъ Володимерскій и Берестейскій, власна рука.

Григорій, протонотарие, митрополии Кіевское, рукою.

(М. П.).

На оборотъ грамоты: № 14. Декретъ второй на зверженіе епис. Львовска Гедеона Болобана.

Sub litt. A. Anno 1594, die 28 Septembris, Novogrodecii.

Львовскій ставропиг. арх., связка VIII.

ЛIII.

1595 года, 23 февраля. Письмо митрополита Михаила (Рагозы) къ королю Сигизмунду III съ просьбою не отмѣнять его постановленія по тяжбѣ между Гедеономъ Балабаномъ и Львовскимъ братствомъ.

(К)опѣя листу до его королевской милости.

Найіаснейшій милостивый кролю, пане, пане, мой милостивый! При уставичныхъ молитвахъ моихъ ко милостивому Богу за доброе здоровія и щасливое пановане вашее королевское милости, нанижшиє службы моей, милостивой ласце маестату вашей королевской милости, господарю своему милостивому, покорне залецаю.

Якомъ первой сего до вашей королевской милости в особливомъ листе своемъ писалъ, ознаймуючи вашей королевской милости, иже смы отца Гедеона Балабана судомъ нашимъ духовнымъ судили и декретъ на него братству црковному, мешчаномъ Львовскимъ, подданымъ вашей королевской милости, выдалъ, просіачи вашей королевской милости, якобы ни в чомъ не нарушаючи, цѣло оставленъ былъ; такъ и теперъ покорне, а унижонне вашей королевской милости, господара моего милостивого, прошу, кды бы ся предъ майєстатъ вашее королевской милости што колвекъ отъ владыки Львовского любъ съ писаниемъ, албо устнимъ мовениемъ предъ его до канъцлерии вашее коро-

левской милости также и пред маестат особъ вашей королевской милости принесено было, абы ему жадными поступками, вынайдованими, будъ правными и не правными, у маестату вашее королевской милости не дерекговало, а оного зо всѣми справами, судови нашему духовному належачими, которые бы ся предъ маестать вашее королевской милости приточили, ми би до суду належачего права нашего духовного, ко мнѣ богомолцу своему отсылати розказати рачиль. За што я яко богомолецъ вашей королевской милости, по у вес часъ живота моего Пана Бога за доброе здорове и щасливое на долги часы панованія вашей королевской милости просыти естемъ ловиненъ. Съ тымъ самого себе со унижоными службами моими милостивой ласце маестату вашей королевской милости отдаю.

Писанъ в Новагородку фєвраля к̄г день рок ѡфч-го вашей королевской милости пана моего слуга и богомолца з ласки Божеи Михаило, архиепископъ метрополит Киевский и Галицкий и всея Русии, рукою власною.

Львовскій бернад. арх., кн. гр., т. 349, стр. 997.

LIV.

1595 года, 25 фєвраля. Письмо митрополита Михаила къ Львовскому братству.

Сыномъ благопослушнымъ пастирства нашего, гражанам Львовскимъ, братии церковной о Господе радоватися вокупе душевно и телесне!

Писаніе ваше през посланца дано ми ест; обаче что мощно или что въ кое время неудобно сътворити, подобаетъ разсуждати, еже бо намъ нынѣ ко кралю на сеймъ быти не мощно, многих ради винни же; лѣпо есть намъ самим декрѣт отдавши, по немъ утвержающе и послѣдовати, крѣпчае убо тако пребудет, якол отъ моего лица аще и

послати коего господару нынѣ от нас достойтъ, егож челоуѣка скудости ради такова не обрѣтаю, яже и нынѣ повторяюще ко господару писахом вамъ на пособление, укрѣпляюще нашъ декретъ; а еже в преименитый град ко вашему братолюбию послати челоуѣка, носящаго лице наше и укрѣпляющаго и увещевающаго церковь о истинне, писасте, ино о сем сотворим изысканіе, како да обретше, воскоре пошлем ко вам сицева челоуѣка, да тамо сый упокуеаетъ претрудная. И да благодать Божія, благословеніе и молитва нашего смиренія будетъ со всѣми вами.

Дан з Новагородка фѣвраля ѿ дня, року ѿФѣге . Зычливый о Христѣ пастир вашъ Михаил, волею Божею архиепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Руси.

Славетнымъ и благочестивымъ гражаномъ Львовскимъ, еже о Христе братии церковной, сыномъ благопослушнымъ пастырства нашего вручитися.

Львовскій бернард. арх., кн. вр., т. 349, стр. 998.

LV.

1595 года, 25 фѣвраля. Листъ митрополита Михаила (Рогозы) противъ монаха Уневскаго монастыря Феодосія, взявшаго въ сообществѣ съ другими монахами документы помянутаго монастыря и передавшаго епископу Гедеону Балабану.

Михаиль, милостию Божію архиепископъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій и всея Росии.

Вѣдомо чиним каждому урядови такъ духовному, яко и свѣцкому, до которогоколвекъ справа тая приносить ся будет, ижъ Феодосій, чернецъ манастира Уневскаго, маючи давнюю змову и порозумение съ епископомъ Гедеономъ Болобаномъ митрополие наше Галицкое Львовское и Каменца Подолскаго, зламавши к намъ присягу свою, епископъ с Феодосіемъ, взявши до себе Ивону Дикого, чернца, до книгъ земскихъ Львовскихъ потаемне право манастира Уневскаго, именемъ всѣхъ чернѣцовъ, братии того манастиря, на себе вливати смѣлъ, в чомъ есть заразомъ въ тыхже книгахъ земскихъ тогожъ дне

от других черньцов, от братии их манастерских, посланих погоненъ и досвѣдчонъ, потомъ же и от всѣхъ по имени каждого з особна всѣхъ черньцовъ Уневскихъ протестацію до кгроду Лвовьского в книгахъ освѣдчано. Але епископ, не занехавши старого умыслу своего, с тымъ Феодосиемъ маючи змову, зламавши запис продка, отца своего, Арсенія Болобана, епископа Лвовьского, который старался с под зверхности нашее архиепископское над присягу свою от Анастасія Радилоньскаго, святое памяти архимандрита Уневского, той манастыръ выторгнути, и не докончавши злого умыслу своего, будучи правомъ притисненый, записався в кгроте и в земстве Лвовскомъ под тысячею гривень тому манастыру съ потомъки своими вѣчный покой и молчаніе дати, яко о том и декрета права нашего духовного свѣдчат. Але той Феодосій знал з направи Гедеона епископа, побравши права манастырские з некоторыми чужими черньцами новотными, утекъ съ привилеями манастырскими до епископа, задавши хитрымъ правомъ трудност опекунови манастырскому, пану Григорию Гулялницкому, напротивъ которого, яко о выбитя несправедливе на змовѣ присягал и до накладовъ и шкодъ его свѣцкихъ привель. Штожь черньцы, братия того манастыра, маючи з благословенства нашего честнаго игумена, Ивону Гулялницкого, на кгрунте сидячи манастыра, посполу при зверхности нашеи старожитной з нами бороняться и того Феодосія до права нашего духовного трикрот позвами призывали, за которыми не становился; и есть от стану своего поповского судовне отъ насъ зверъжонъ конечно. Протожь проше и проше нашихъ милостивыхъ пановъ, абы тому Феодосію в жадного права справамъ его не вѣрено, али до книгъ за певные речи жадныхъ листовъ его не приймовано, але сторонѣ уквивъжоной ведлугъ справедливости святой, дабы помагано, и абы до нашего права тую справу одсылано. За што мы в покорнихъ молитвахъ нашихъ, во всѣми убогими братиею черньци того манастыра уквивъжоного; богомолство чинити всегда повинни будемъ.

---

¹⁾ Подлинникъ испорченъ.

Дан з Новагородка февруаріа двадцат пятого дня рок 4474.
Вашей милости моих милостивих панов поволный богомолца и
слуга Михаил, волею Божю архиепископъ, митрополит Киев-
ский и Галицкий и всеи Росіи, рукою власною. Листъ до суду на
Феодосіа, Унѣвского чернца, Оловского.

Лвовскій бернард. арх., кн. гр., т. 349, стр. 998—1000.

LVI.

1595 года, 25 февраля. Универсалъ митрополита Михаила (Ро-
гозы) по дѣлу Гедеона Балабана.

Михаил, Божю Милостию архиепископъ, митрополит Киев-
ский Галицкїи и всея Россіи.

Ведомо чиним каждому вradoви такъ духовному, яко и свец-
кому, до которого колвекъ ведомости справа тая притачатися бу-
дет, иж велебный Гедеонъ Балабанъ, епископъ метрополие нашей
Галицкое, владыка Лвовский и Каменечкий, который ест ныне
под каранем, права нашего въ стане своем епископском, в законе и
у вере и праве нарушонъ и конечнемъ звержению подпал, в чомъ
он почуваяючися прибегал к нам, ласк и милосердия наше по-
корности жалал. Покладад нам многие причины непослушенства
своего, для чого за третими позвами у права нашего духовного
на певный термин противко стороны братства церковного, мещанъ
Лвовскихъ и священников ихъ не становился, даючи въ том на-
болшую причину, и(ж) на тот час рука поганская, татарове, бу-
дучи в месте Галичу, зоевали, спалили и спуштошили столицу
церкви на Крылосѣ митрополие Галицкое. Протож просил от нас
волности от права декрету нашего духовного, въ термине тих
позвовъ помененого, братства и священников ихъ позванный
будучи, о многие и великие шкоды и наклады их так стороны
вѣры и закону, якъ тыж стороны и грунтов церковных их и фун-

даторскихъ, которые имъ епископъ во всеи накладѣ ихъ квалтовне змышленнимъ правомъ своимъ отнималъ и плетениями на вѣре шкодовалъ. За што они на всеи великии шкоды презъ многіи лета отъ епископа реченного подняли на мя . . . . двѣ цркви: одна в мѣсте в мурѣ заложенъя Успенія Пресветыя Богородица, другая манастырець светого Онофрія реченный, што на предмѣстю Краковскомъ, подъ горою замку Высокого Львовского. Которыми церквами мещане сами порядне владають и милостинями ихъ украшаютъ, не маючи жаднихъ имѣній церковныхъ, чого мы и сами бытностію нашею тамъ досмотрѣли. Тогда мы нынѣ, видячи покорную просьбу епископа Львовского, ижся склонилъ праву нашему духовному, пустили мы ему терминъ в тыхъ декретехъ нашихъ достаточне раз и два описанихъ, и на три места разсланихъ, меновите: до Галича, до Львова и до Каменца Подолскохо, в церквахъ оглашенны, также и на Федосея чернца, збѣга монастира Уневского, который утѣкъ з манастырскими справи сподъ верхности нашею ко Гедѣону Балабану епископу и начинивши не малихъ шкод и накладовъ тому монастиру, про то же справѣ епископу тож на стане своемъ поповскомъ нарушонъ есть и в правѣ подзраны, и выдавцою того монастира знашолся. Который то Федосея за третими позвами нашими противу игумена Уневского Ивоны Гуляницкого предъ духовнимъ правомъ нашимъ на року зовитимъ не становилсе, за што есть з стану своего поповского звержонъ и церкви оглашенъ и декретомъ одсужонъ конечно. А такъ пустилисми епископу часу и термину, абы в томъ сторону свою яко о неслухное одержанѣ декрету позвами нашими припозвалъ, хотячи ся того справити, если така война татарская предъ терминомъ албо по термину сталасе. Мы тогда, не пускаючи его з декрету нашего, але сторонамъ каждому и належачее право зоставуючи, далисми ему на то мембрани наши, абы самъ себе всю справу свою по воли противъ сторонамъ выписаль, абыс мы ся такъ лепѣ справели, пригладевши справедливости, каждому очевистѣ при обохъ сторонахъ учинили, до того тиж и другіи мембрани при тихъ же далисми ему, абы предъ

всем народом о себе справу невинности своей, якъ ему может
прав ставати, виписал и оповедил. Поневаж сам за третими поз-
вами нашими за тамтою стороною не становилсе, и такъ за своим
позиванем латве и до нашего суду справа ся приточити, поне-
важ кожди звыкъ право на свою потребу притачати, а не ста-
нутом подлегати(?). Але правда Божіа учит каждого справед-
ливости перестерегати, в чом мы в повинности нашей почувати
очися варовите обом сторонам волное право зоставуем, ведаючи
не раз, не два и не три епископа в подозреном праве его досвед-
чивши, иж он от права духовного зникаючи, казни уходячи, до
свецкого права вдается, якъ на стан его не належит, церкви зос-
всѣми окрасами их од фундатаров лакомством отнимаючи, шкоды
чинит, в чим мы уквивдзоних фундатаров зверхностию нашею
оборонимо, застопуемо и упокоеуемо; протож даемо умоцоване се-
писист наш с печатью и с подписом, руки наше власное сторонам
всѣм посполу, кто колявекъ против его в чом контровертуеть, такъ
вещаном Лвовским и всем околичным местом кождому, братства м-
церковнымъ и всѣмъ священником их, іако тыж и особливе ма-
настиру Уневскому и в ним будучем честному игумену благосло-
венства нашего Ивоне Гуляницкому з братиею его, чернци Унев-
скими про . . . . . Феодосія предателя, чернца Уневского, который
спод (зверхности) нашей до епископа Гедиона здрадливе съ прави, и
при . . . . . манастирскими утек и манастир до шкоды и до на-
владовъ великих привел, о который манастир епископ Лвов-
ски зда . . . . . и за перших игуменов Уневских архимандрита
Анастасія (Р)адиловского, игумена Семиона Боршовского хитро-
стею своею одлучити от зверхности нашей на себе старался.
Протож мы якъ завжды и ныне о том всем везде до каждого
в раду и права оборону нашу посилаючи . . . . . даемъ засту-
паючи всихъ яко и до самого господина кроля, его милосте
пана нашего милостивого, и до их милости панов рад всегда
ныне пишемъ, абы тому епископу Гедиону Болобану жадним его
правним и не правним писаніям в кожного права не вѣрено, ани

до них урадових за певную справу не примовано, будь що правного и не правного, але абы был до прав нашего духовного (суду) назад отсылан, до которого ся и ныне перед нами будучи отозвал где есть первой на законе, и вере, и на праве, на чести, и на души самой нарушонеи, як о том декрета самого вселенского патриарха курь Іеремеіа зверхного пастира нашего и нашѣ соборные декрета сведчат, ту ся пред нами мает перве становит, где ся почал судити; о што прошу и прошу ваших милостей, яко милостивых панов каждого в раду, абы так было, а не иначе, яко нас справедливост светая учит, за што в покорных молитвах мы зо всеми уквивжонными овечками, и (козлами) моими завше . . . . . Бога богомолство чинити повинни будеми и просимо, абы той лист нашъ верне у кожного суду и права без нарушения вшелякого был примован.

Дан з Новагородка фѣвраля дня дватцат пятого року 1748.

Вашей милости моих милостивых панов поволни богомолецъ и слуга Михайль, архиепископъ митрополит Киевский, Галицкій, рукою власною ¹⁾).

Львовскій бернард. арх., к. гр., т. 349, стр. 1000—1003.

LVII.

1596 года, 26 сентября. Пославіе Львовскаго братства чинамъ Брестскаго собора.

Боголюбезнии честнии отцы, православия наставницы, училие и предстатели, иже вселенския церкви строителие и стражие наши, пачеже носящии лице вселенския восточныя церкви со всѣми, иже по чину святыня о Дусѣ Святомъ сошедшимъся во градъ Великій Берести, со благочестивымъ и христолюбивымъ во святомъ крещении нареченомъ Василии Константине Констан-

---

¹⁾ Далѣе приписаны ругательства, не употребляемыя въ печати. Библиотека "Руниверс"

тиновиче, княжатемъ Острожскимъ, началнѣйшимъ воеводою матери градовомъ Киева, маршалкомъ земли Волынское, старостою Владимирера и прочая, со велможными и благородными паны и всѣми благочестивыми християны! Мы убогие и отъ всѣхъ меньшие о Христѣ братство церковное отъ града Лвова достойную честь и повиновение с поклонениемъ вашему предстательству раболѣпно творимъ. Послалисмы отъ братства нашего на той нареченный нынѣшний нѣякий Берестийский соборъ, отъ старшихъ братии нашихъ: пана Дмитрія Деомидовича Красовского и Юрія Козмича Рогатинца, а отъ молодыхъ братии нашихъ: Іоанна Козмича Рогатинца и Николая Добренского, давши имъ зуполную моць, абы во всемъ церковномъ предании восточныя вселенския церкви крѣпко и неподвижно стояли, нѣ в чемъ не отлучаючися послушенства и власти вселенскаго патриарха Константинопольскаго, якъ есмы ся съ початку вѣры во Христа крестили отъ восточныя церкви Константинопольския и приведени есмо отъ темности на свѣтъ, и отъ области сатанины ко области Христу Богу нашему, видимому Пастыру Сыну челоуѣческому прилучилисмы и члонкомъ тѣла Его сталисмы, и якъ Христось голова наша телесная стался, такъ мы тѣломъ Его сталисмы, и якъ Онъ есть в насъ, такъ мы в Немъ, и якъ Тѣло Его правдиве поживаемъ и Кровь Его пиемъ, такъ тѣло и кровь свою за Него офѣруемъ, и якъ Онъ за насъ кровь Свою проливалъ и плотию умиралъ и душу Свою положилъ, такъ мы о Немъ и за Него готови есмо всегда умирати и душу свою положить, нѣгды не отступаючи, якъ есмы на святомъ крещении, на востокъ солнца стоячи, обещалися Христу, погребаяючися святымъ крещениемъ во смерти, Отрѣкаяючися сатаны и всѣхъ дѣлъ его и всея службы его и на западъ плюючи; такъ нынѣ церкви восточныя держимося и на востокъ солнца Христу Богу, Пастыру нашему всегда молимося и послушенство совершенное Самому Единому Христу и восточное единое церкви Его всѣгды отдаемо и отдавати будемо до скончания живота нашего отъ рода в родъ. Всѣхъ еретиковъ отмѣ-

туемся. Жаднымъ обычаемъ не отступаючи нѣ въчомъ церковныхъ преданій, якъ есть нѣкоторыхъ обычаевъ, а нѣ за отступниками вдаючися, за нашу чужую голову, до незвыклого чужого послушества западна римския противныя ихъ церкви папешския; але при единомъ каѳолицкомъ т. есть соборной и апостольской церкви, ведлугъ признаня вѣри со всѣми благочестивыми христіаны стоимо, и тѣло и душу свою при истиннѣ покладаемо конечно. Што и писанемъ симъ нашимъ ствержаемо и печать всего церковного братства нашего на листъ сей прикладаемъ и посполитымъ титуломъ церковнымъ нашимъ подписуемося.

Писанъ зо Льова мѣсяца семптеврия кѣ дня року 4474.

(М. П.).

Подъ печатью: Все купно о Христѣ церковное братство храма Успения Пресвятыя Богородица

Λεωπόλεως.

На другомъ полулистѣ: пленѣпотенция отъ братства на съборъ Берестийски противъ отступниковъ дана року 4474.

Львовскій ставропи. архивъ, связка XVIII, fasc. 145.

LVIII.

1596 года, 9 декабря. Письмо Юрія Рогатинца изъ Острога во Львовъ къ братству съ изложеніемъ совѣтовъ кн. Острожскаго, какъ дѣйствовать на сеймикахъ, не раздражать владыкъ Львовскаго и Перемышльскаго, напечатать поскорѣ дѣянія Брестскаго собора съ рассказомъ о дѣйствіяхъ протосинкела Никифора. Самъ Рогатинецъ совѣтуетъ братству предоставить дѣло епископамъ.

Георгій (Рогатинецъ) церковному братству Львовскому. Братии моеи о Господѣ радовадитесь!

Вѣдомо твору вашему братолюбію, ижъ скоро по отеханю пана Дмитрія Красовскаго, старѣйшого брата нашего, отъ Острога

до Львова, въ тѣхъ часъ его милость князь выѣздилъ отъ Острога на иншую сторону и приехалъ до господы шукати пана Красовского, абы з нимъ розмовилъ стороны поступку всякого и фрасовался велми, ижъ его былъ забавылъ приездомъ своимъ панъ боевода Берестя Куявского и не угодилъ намъ въ потребахъ нашихъ на господѣ, поневажъ виделъ насъ не менший часъ при собѣ и просилъ, абы ему пребачено, и приязнь и зычливость вцѣле абы была межи нами безъ нарушеня всякого, и абы тыхъ владыкъ двохъ Львовского и Премыского отъ себе не отстрашити, але догожати потребѣ посполитой нашей церковной. „А вид же будетъ справедливость и надгорода терпливости вашей!, хотя ся у васъ нынѣ неправне дѣють. Предъ ся вы якъ естеся не дали нѣкому през такъ великие часы ошукати, и нынѣ на обѣ сторонѣ будьте чуйни, не оставляйте дерзновения вашего, якъ есте до сего часу жили“; и прочая многа изрече, утѣшаючи насъ въ бѣдахъ. А въ томъ радилъ его милость, абы на сеймикахъ всѣ мѣста оповѣдали церковные кривды свои, якъ ся обещалъ владыка Гедеонъ Балабанъ на сеймикахъ оповѣдаться: въ Каменци, въ Галичу и у Вишни ¹⁾ наибольше, поневажъ тамъ Премышский повѣтъ стягается, и писалъ его милость о томъ листъ свой до владыки Балабана и до владыки Премышского: абы събрали отъ всѣхъ мѣстъ кривды и подати до реестру поселского вписани. Посылаю вамъ копію того писаня, што до владыки, въ которой упоминаеть его милость, абы ся з братствами церковными згажали. Протожъ мнѣ одному видится, ижъ бы владыка самъ, взявши собѣ минуты протестаціи нашихъ, што намъ папезеници кривды чинять, на штося и ихъ милости князь Вишневецкий и князь Рожинский протестовали именовемъ Речи Посполитое, якъ будучи послани отъ краины Руское. А и тыхъ протестацій нехай собѣ выпишетъ, што намъ ляхове забороняють церемонѣи и звоненя и берутъ отъ насъ вины, запомнѣвши запису своего, якъся запи-

¹⁾ Сондовой.

сали дать покой церквамъ нашимъ ажъ до згоды папежа и патриархи, и все на томъ записѣ маеть владыка фундоватися. А естлибы хотѣлъ владыка зъ братства, абыстесе вы до того взяли, тогда то не есть братская справа, але всѣхъ людей посполитыхъ парафѣя(нѣ); иншее есть братский и церковный порядокъ, а иншее кривда посполитая, за которую кривду тые маются брати, которые урядъ на собѣ носятъ для обороны Речи Посполитое, а не на своихъ воевати; досить есмо ихъ на собѣ зносили. Посылаю термонъ первый, што наготовлено было належня Семини(?).

Притомъ его милость князь велми жадае братства всего, а най-болше пана Дмитрия Красовского имѣлъ, жадаючи и тутъ на мѣсци все постановити, абы позичити писма грецкого и словенского для выдрукованя того синоду Берестского што найборзе можетъ быти, на што и писане свое ко вашему братолюбию посылаетъ, обещаючи в цѣлости назадъ с подякованемъ отослати все, и листъ поволны даль. И естли бы ся вамъ видѣло небезпечность яковая, о то панъ Стефанъ самъ въ рукахъ своихъ все будетъ обладати, якобы есмы все въ своихъ рукахъ держали, и што онъ вамъ речеть, тое вы ему пришлете ведлугъ реестру вашего и назадъ отберете в цалости. А монастырику нашемъ братскомъ св. Онуфрія хочеть госнодинъ отецъ протосинокель великій великия церкви Константнополския Никифоръ промышлити со порядку и право успокоити, ижъ иначе не будетъ, едно якъ ся южъ предъ патриархи узаконило(!) а нынѣ на собѣ перетерпе; абы ся васъ владыка не боялъ и отбѣжить отъ справа и всѣхъ замутить и васъ презъ помочь папежскую укривдить. Росказаль отецъ протосинокель прислати Феодора, диякона нашего, совершити zde на священство для потребы настоящее, абы ся люди не тревожили, не вѣрячи всѣмъ епископомъ своимъ, не розумѣючи ихъ, кто з нихъ горший отступникъ. Протожъ к намъ нехай прибѣгають, ажъ будетъ поставленъ на свое мѣсце инше митрополить и изъ владыками судъ будетъ; гды ся на мѣсци тыхъ отщепенцовъ инше епископы постановятъ, а нынѣ всѣмъ в молчаню пребывати подо-

баеть. Справа, которая точится о монастыри Дубенскомъ, што в . . . . для злости Василия игумена ихъ монастыря, zde ко его милости князю и ко отцу протосинкелу прибѣгли, и посылаетъ его милость князь писание свое по игумена того, и не смѣть лица своего явити, а нѣ слова отказаль. Протожь тые черныцѣ пошли до монастыря Предосопницкого, где Симеонъ попъ игуменствуетъ и обещалися прити и до Львовского монастыря жити, если будетъ воля ваша братская, нынѣ при бытности отца протосингеловомъ, порядокъ устроить, абы общимъ руководѣлямъ живучи, учити писму святому; а што поболѣлися въ томъ монастыри дѣти нашѣ и не могутъ живи быти, естли с того болотяного монастыря не пойдуть на инши повѣтъ; протожь его милости князь далъ намъ волнымъ листомъ своимъ, абы намъ волно всѣхъ приятливъ своихъ отъ того мучительского монастыря взяти. Естли бы ласка вашего братолюбия и повелене и дозволене было, абысмо калѣки нашѣ тамъ до общего мешканя в монастырець братский припровадили и особно ховали, живили и на томъ мѣсцѣ, где женскій монастырь маеть бути, или где на тотъ часъ келия можетъ быти; тогда мы повинни будемъ за такую ласку отслужити всѣмъ вамъ. Такъ ли не будетъ въ томъ волѣ вашее, мы с повинности о своихъ промышляти будемъ, и кто о своихъ не промышляетъ, не прилежить, вѣры отвергся и невѣрного горше есть. Хотѣлъ быхъ ехати до Льова пособляти тамошнихъ бѣдъ зносити вамъ, но не могу на двое роздратися. Поневажь штобы намъ потребного справитися годило тутъ. Дома того не высидимо, а нѣ тыжь маемо чомъ такъ частые дороги на сторону ездячи поднимати. Волю тутъ всего дождати и тую друкарню отобрати zde и вѣдати на чие руки спустити и поручити, абы знати, отъ кого потомъ тыхъ речамъ отшукovati маемъ. Поневажь иначе жаднымъ способомъ отъ того не моглисмыся вымовити и велми бы шкодило потребамъ и справамъ нашимъ. Мусимо тымъ от ума смотреть, которые нынѣ въ церкви своей маемо, хотя разно смотреть. Поедетъ нехай Феодоръ дияконъ с тыми речами друкарскими zde

конечно, казаль ему отецъ протосипкель приехати в попы поставитися zde; нехай возьметъ и листъ той отъ нана Димитрия Красовского, абы о немъ свѣдоцтво сталося, якъ есть того обычаемъ; дайте ему што на страву запросто . . . поневажъ я не маю ему што позычати. А што тамъ посылаю термѣну нѣякую для сеймику, не спускайтеся на тую термѣну, ли поручите все на пана Димитрия Красовского старѣйшого брата нашего, онъ намъ вѣнецъ и конецъ, и не розумѣтеъ жадный (въ) тыхъ справахъ писати, едно онъ самъ во всемъ . . . свѣдомъ, естлибы годити на томъ сеймѣ ставати или не ставати, поневажъ о всѣхъ идетъ, а вѣнъ(?) нехай и з своимъ владыкою тые кривды приносять кромѣ братства, абы насъ не приель(?) тѣломъ на зубы не выдано, а потомъ всѣ на сторонѣ будутъ, и мы в напастъ самовольно впадемо, але молимъся Богу, абы насъ не выдалъ во искушение, но да избавить насъ отъ лукаваго. Посылаю термѣну листу его милости князя, пополску писаного, до всѣхъ околичныхъ кристианъ, абы на сеймики съшедшеся единомысленно были противу супостатовъ церковныхъ застановляючися.

Писанъ з Острога мѣсяца декемврия 9-го дня року 1641
вашего братолюбия во служении менший

Юрко Козмиць Рогатинець братъ вашъ.

Адресъ: О Христѣ церковному братству Львовскому храма Успенія Пресвятыя Богородица господиномъ и братии моею належаить.

Львовскій ставроп. архивъ, связка XVIII, fasc. № 145.

LIX.

1598 года, 13 апрѣли. Универсалъ короля Сигизмунда III о сохраненіи мира между униатами и православными и такого же положенія, какое было, до слѣдующаго сейма.

Zygmunt Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Jnflanckie etc... y Szwedski, Gotski, Wandalski dziedziczny król.

Wszem wobec y kazdemu z osobna, radom, dignitarzom y urzędnikom naszym korony Polskiej y wielkiego X. Litewskiego uprzejmie y wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Isz metropolit y niektory władcy y także z duchowienstwa inego y ludzie religiey greckiey s poddanych naszych tak korony Polskiej, iako y wielkiego X. Litewskiego przystąpili do zgody s kosciolem Rzymskim katolickim, a drudzy zaś teyze religiey greckiey przystąpić do niey nie chcą—o to między niemi controversia y trudności byli, które radzibyśmy byli uprzętneli na tym teraznieyszym seymie, ale przy nawałności spraw, które nam byli nalegli, do tegosmy przysć nie mogli. Przeto przestrzegając, aby pod nasz ten odiazd na czas do krolestwa naszego dziedzicznego przyczyny s tey miary do niepokoju y rozruchu nie zostawiali, odłożyliśmy to in eodem statu iako teraz iest do drugiego seymu blisko przyszłego, wskazując tym listem naszym, aby y ta y owa strona w pokoju przeciwko drugiey stronie zachowała sie, żadnych nie czyniąc . . . ani z dobr, kto teraz dzierzi cerkiewnych y s cerkwi y dochodow ich ieden drugiego nie wypierając, ani żadnym inszym sposobem uciskając. A isz oni, które dobra prawa na sobie przewodzili, tedy iako prawne te postęпки, tak tesz bannitię y exequutyę ich podnosimy y zadzierzywamy do przyszłego seymu, zakazując wszem urzędom autoritate nostra et vigore conventus, aby tym czasem nie wazyli sie exequutyey żadney racione otrzymanych jakich dekretow s tey miary czynic. A i wrociwszysie dali Bog na drugim seymie staranie uczyniemy, iakoby ta

roznica uprzątniona y skonczone była. Dan z Warszawy dnia XIII
kwiethnia roku Panskiego MDXCVIII, panowania krolestw naszymy:
Polskiego X y Szwedzkiego V roku. Sigismundus rex m. p.

Лвовскій бернад. арх., кн. гр., т. 352, стр. 593—594.

LX.

1598 года, 20 декабря. Письмо Гедеона Балабана къ кн. Константину
Острожскому, въ которомъ Гедеонъ жалуется на притѣсненія поляковъ
и просить у князя совѣта и защиты.

Освецоное авелможное княже, пане, пане, мне милостивый!

Млты мое зычливые вставичные в ласку вашей княжеской
милости моего милостивого пана пишно залицаю.

Милостивое княже! пришлисмы на такие часы, же нѣкды
новинъ добрыхъ, потешныхъ не услышимъ, звлаца и бѣдной Руси
нашой повставичне скорбь, гонение отъ ненавистныхъ враговъ и
супостатовъ нашихъ дяховъ, же ся такъ пишно о то старають,
яко бы нашъ народъ русскій бѣдный в нивоцо обернути и зовсѣмъ
выкоренити. Ознаимую вашей княжеской милости, моему милости-
вому пану, ижъ в тыхъ двохъ неделяхъ прошлыхъ мещане и
радцы Лвовские . . . . и городскихъ при бытности его милости
пана старости Лвовского, старалися со всѣмъ усилованемъ, якобы
русина жадного такъ в ремеслахъ, яко до кушпи и продажи и
и всего гандлю не допустити, волности и свободы жадное в мѣсте
и по предмѣстю нивчомъ абы не мѣли и не уживали, и припо-
зывали ихъ передъ его милость пана старосту, хотячи тому пред-
связятю своему конецъ учинити, там же показовали, якие при-
вила отъ кролевъ, якобы на то даные, и юж ихъ в той справе
здали, то есть . . . . и городскихъ толко упросили собѣ, же имъ
допущено апеляцие до его королевской милости, и то короткій
часъ имъ назначено за дворемъ, за недель шесть. Теды, милости-
вое княже, тые убогие люди просятъ о милостивую раду и о ра-

тунокъ до его королевской милости, ац абы за милостивымъ ратуномъ вашей княжеской милости, моего милостивого пана, могли до того прити, абы тая ихъ справа могла ся до сейму отложить; за чимъ бы ся они могли приготовить и способити, до того унижопе теды, вапей княжеской милости, моего милостивого пана, прошу о милостивую раду и о ратунокъ за тыми убогими людми; бгдыж тые супостаты наши стараются о то, якобы народъ нашъ русскій зо всемъ выкоренити могли. С тымъ повторе милосты мое(?) зычливые вашее вичные в милостивую ласку вашей княжечеи милости моего милостивого пана залецаю. Писаль во Срятинѣ мѣсяца декѣврия кѣ дня, року Божого 4471.

Вашей кн(яжеской) милости, моего милостивого пана вставичный богомолецъ Гедеонъ Балабанъ, смиренний епископ Львовский власною рукою.

Львовскій старопийальный архивъ, связка XVIII, fasc. 421.

LXI.

1602 года, 26 апрѣля. Благословенная грамота Гедеона Балабана, данная мѣщанамъ Краковскаго предмѣстья во Львовѣ при церкви Богоявленія на учрежденіе при ней братства. Эта грамота подтверждена Юсифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ въ 1691 году 16 мая.

Благословеніемъ Бога Отца и благодатию Господа нашего Иисусъ Христа и дѣйствомъ Святого Духа, Христовымъ повеленіемъ и Апостолскимъ проповеданіемъ, святыхъ богоносныхъ отецъ узаконеніемъ, по Христову Евангелию и Апостолскому учению предася Христовѣ церкви вся повелѣнная въ законѣ хранить христо именитымъ правовѣрнымъ людемъ, да достойно званию и непорочно жытие поживше благого гласа отъ Христа Бога слышати и на страшномъ судѣ сподобятся. Сего ради мы смиренныи благодатию Божью Геди-

онъ Болобанъ, епископъ Львовскій, и Галицкій, и Каменецкій, послѣдующе Христову повелѣнью и Духа Святого строению по Апостолскому и святыхъ отецъ преданию посѣщающе Христову соборную и апостолскую вселенскую церковь православия греческаго; въ то время пришли предъ насъ и право наше духовное ктитори и парафѣяне храма Богоявления светого с предмѣстя Львовского, рекомаго Галицкого, всѣ сполечне, хотячы братство устроити, съединившыся любовию духовною, закона Божья заповѣдемъ послѣдующе, благоугодно Богу въ Троицы единому и Пречистой Христовой Матери в честь и хвалу и Его святыхъ угодниковъ. Сего ради мы, смиренный епископъ, увидѣвши сидевое ихъ желаніе съвѣтомъ богодохновенныхъ писаній, пастырскимъ строениемъ, повелеваемъ и благословляемъ, и на сие братство духовное утвержающе ихъ евангелски жыти по Апостолскимъ и Стыхъ Отець правиломъ и учениемъ и тымъ нашимъ листовнымъ писаниемъ въ воспоминаніе предаемъ христіаномъ правовѣрнымъ парафѣяномъ храма того въ вѣчныя роды, составляюще любовь въ вѣре по закону Христовы церкви, и Апостолскому учению и Стыхъ Отець преданию творыти судъ истинный, и милостыню в потребахъ братиямъ недостаточствующымъ, и ублажати благыхъ, и непокоряющихся истиннѣ законне обличати и казнити. Сие богоугодное и законное братство вышше писанное и ниже реченія обычая повинни такъ хранити и держати: съшедшуся, на день уреченный, в домъ выбранный, любовию и тихостию другъ друга честию болша себе творяща. А маются сходити за обсыланямъ знамене братского во двѣ или в четыре недѣли, или якъ потреба и часъ прилучытся. А зшедшыся до братства, повиненъ каждый братъ полгроша дати до скрынки братской, а вступного, которы братство примуе, шесть грошы повиненъ дати. А который бы братъ мешканя мѣлъ далекое отъ сего братства. тотъ в рокъ маеть давати по грошы дванадцать до скрынки братской. А братія сполне каждого року мають выбирати з межы себе старшихъ четырехъ братовъ, поручаючи имъ старшынство справъ братскихъ. Скрынка братская маеть быти у старшого брата, а

ключъ у молодшого. Личбу мають чинити старшыя брата предъ всѣми въ рокъ, отдаючи уряды свои; а вшытки ровно собѣ быти мають. А кого бы брата выбрали на старшынство, а онъ бы ся зборонялъ безъ причины слушнои, виненъ дати тры безмѣны воску, а брата старшыя мають пилне перестерегати повинности своеи. Казнь всѣмъ посполитая, за выступокъ який колвекъ,—на звоници сидѣти. А если бы братъ брата словомъ наганбилъ, маеть быти каранъ сидѣнямъ, а вины полъ камене воску мае дати и брата перепросити, не отходячы, и все братство перепросити маеть. Слова непотребныя корчемныя хтобы мовиль въ братствѣ, вины два фунты воску маеть дати. А мають одинъ до другого с послушаниемъ мовити. Который бы братъ вѣдалъ брата выступного не маеть его таити, але маеть его оповѣстити въ братствѣ, жебы былъ каранъ. А кто бы тайлъ, (тогъ?) маеть быти при винномъ каранъ, якъ брата найдуть, или двома фунты или безмѣномъ, или каменемъ, или полъ каменемъ воску, противко выступку. А еслибы который змежы старшыхъ братовъ якимъ колвекъ обычаемъ знашолся быти выступнымъ, за што молодшихъ кара(ють), маеть быти старшій двояко и трояко каранъ. Болшого бо томления достоенъ чести ради. А который бы братъ былъ каранъ сидѣнямъ или виною, маеть покорности заразы перепросити того, кому былъ провиниль, по заповѣди Господа нашего Иисусъ Христа да не заидеть солнце во гнѣве вашомъ. А кто бы не отдалъ вины братскои, поруку маеть поставити двоухъ братовъ, не отходячы до другой схажки. А судититися мають, радячыся весполокъ якъ старшыхъ такъ молодшыхъ, а якъ молодшыя призволятъ всѣ, такъ старшыя мають сказовати. А который бы братъ мѣлъ якову справу въ братствѣ, а не умѣлъ бы самыя речы своеи справовати, волно ему взяти двоухъ братовъ на пораду и на помочь. Вшепякая справа братская не маеть быти выношена дале отъ порога дома братского. А на кого бы досвидчено, ижбы справы братскыя на сторону выносилъ, маеть быти каранъ сидѣнямъ и безмѣномъ воску, а кто бы гордѣлъ братскимъ судомъ, якъ преступникъ церкви судитя.

А если ся того не каеть до другое сажки, отъ церкви да отлучится, и священникъ маеть его предъ всѣми обличити и от церкви отлучити, да посрамится. И аще братъ будетъ блудникъ, или лихоимецъ, или идолослужитель, или пьяница, или драпежникъ, с таковымъ не толко посполитовати, але с нимъ ни ясти, а ни пити. А если з допущеня Божого будетъ на которого брата яковый упадокъ, или немочь, а не мѣль бы достатку, мають ему брата помогати братскими пѣнязми и в немочи его призирати. А которому бы брата помогали в напастехъ, в бѣдахъ и в недостаткахъ, позычаючы ему пѣнязи, не мають отъ нихъ лихвити, а позычати мають не на захованя смотрячы, ани тымъ, которые хотять быти богатшими, але тымъ, которые болшые недостатки терпять з допущеня Божого. А который бы християнски преставился с того свѣта, мають его всѣ брата отпровадити къ гробу церкви той, которой былъ порафѣяномъ. Свѣча братская завше маеть быти в церкви, и тыжь свѣчѣ мають быти братские ко отпровоженю мертвого ко гробу. А кды будетъ братство знаменемъ братскимъ обсылаю во двѣ недели или яко потреба прилучытся или на погребъ, а не схочеть-ли который братъ за трудностями своими пилными приитти, маеться оповисти предъ старшимъ братомъ. А еслибы былъ досвѣдченъ, ижъ не былъ затрудненъ, маеть быти каранъ фунтомъ воску. Ктомуужысь кождый братъ маеть вписати в поменникъ церковный имя отца своего и матеръ и близкихъ приятелей своихъ преставлшыхся, а священникъ церкви той маеть читати поменникъ братский въ дни памятныхъ и въ Великий постъ по уставу церковному. А на кождый рокъ мають быти двѣ литургии за все братство заздоровная и памятная отправованы, и убогихъ по силѣ надѣлити. А священнику своему мѣють брата и з скринки копу грошый давати за поминание преставлшыхся, золотый о Рождствѣ Христовѣ, а золотый на Воскресение Господне. Сего ради мы смиренные епископъ, бачачы ихъ згуду и любовь, благословляемъ ихъ и повелеваемъ хранити имъ сия предания незазорне и вѣчне. А ктобы мѣль отторгатыся отъ того братства, на томъ

буди клятва трыста и оснадесять Отець. Благословение Божее и благодать Святого Духа буди на всѣхъ вѣрующихъ заповѣдемъ Святыхъ Отець вселенскихъ седми соборовъ и благословение смирення нашего о Христѣ Ісусѣ Господѣ нашомъ, Ему слава во вѣки вѣковъ. Аминь. Року 484 апреля кз.

Гедионъ епископъ власною рукою.

(М. П.).

Die 26 Aprilis 1602 An: Collat...

Іосифъ Шумлянскій, епископъ Львов., власною рукою сей потверждаетъ и поблагословяетъ фундушъ въ Львовской св. великомученика Христова Георгия (церкви) мѣсяца мая дня 21-го року Божия 484чл.

(М. П.).

Стефанъ Коцинень. Писарь.

Die 16 Maij 1691 An. confirmavit.

Львовскій ставропиг. арх., связка VIII.

LXII.

1603 года, 10 октября. Лаврентій Древинскій, чашникъ Волынскій, вписывается въ Львовское братство съ обѣщаніемъ носить его тяготы и посылать изъ своихъ имѣній на его нужды 14 колодь ржи.

Року 484г, октября 1 дня, бывши мне недостойному Лаврентію Древинскому у братства Светого, церкви светое, Богоматере Успения, во Львовскомъ месте, изволеніемъ Божиымъ въ тое братство вписуюсе и вшелякие тежары з ними ровно носити обещаю до конца живота моего. А на каждый годъ до того братства на школу и иные потребы належачые з имени моихъ Шпикилось и Хусова дѣ колодь жита отсылати естемъ повинень на день светого Луки евангелисты до живота моего. На то и рукою подписуюсе и печать прикладамъ.

Львовскій ставропиг. арх., связка XL.

LXIII.

1605 года, 1 мая. Письмо Александра Ходкевича, воеводы Троцкого къ Львовскому братству съ просьбою заступиться на судѣ предъ Львовскимъ владыкою за его слугу Василия Семеновича, у котораго Влахъ Лавриковичъ отнялъ жену и движимое имущество.

Мои ласкавии панове приятели!

Залетивши хути мои приятельские доброй прыязни вашихъ милостей, ижъ перед суд его милости отца владыки Львовского прыпшадаетъ справа служебника моего Василия Семеновича зъ мещаниномъ Галицкимъ Влахомъ Лаврыковичомъ о отняте через того Влаха жоны его и маетности рухомой всякой, без данья жадное причины Васильевой ку злomu мешкяню въ малженстве, што вашимъ милостямъ самымъ въ лепшой ведомости есть, поневаж он въ тае великомъ безправѣ и укривженю своемъ своволнымъ взятіемъ жены и маетности ужъ вашимъ милостямъ жалобу свою наперод перекладаль; зачимъ ижъ вапаша милость при отцу его милости владыце на суде томъ заседати маете, прошу и жедаю пилно, абысте в. м., маюче политоване на такомъ знищеню маетности Васильевой, до которое через своволенство жоны своей упорне предсезвятий умыслъ Влаховъ прышол, прыстойномъ разсудкомъ росправу учинили, якобы он до маетности своей прышол. Бо если бы Влахъ фортелевыхъ заживати хотел, осведчаю се в. м., ижъ я при слuze своимъ тае стати моцно хочу, якобы и маетность вся оному се вернула, а тотъ своволный пан потехи ниякой не односил.

В чомъ в. м. зъ повинности своей того Влаха упомяните, абы и боязнь Божую перед собою мел и то уважил, же ляда яко тое справы zostавляти не буду ажъ до остатнего сконченя тое справы. Затымъ се доброй прыязни вашимъ милостямъ залецаю. Писанъ въ Гологорохъ мѣсяца мая 1 днѣ, году 4111.

Вашихъ милостей зычливый прыятель и радъ служити Александеръ Ходкевичъ, кграбя, воевода Троцкий шапу ргоргіа.

На оборотъ: Славетнымъ их милости паном мещаном Львовским, въ брацтве мешкающим Успения Пречистой Богородици, паном и приятелюмъ моемъ належитъ.

Львовскій ставропм. арх., связка XXIII.

LXIV.

1607 года, 13 августа. Предписание короля Сигизмунда III Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, не притѣснять Львовскихъ клирошанъ и возвратитъ имъ забранныя изъ церквей вещи.

Zigmunt Trzeci, z Bożey łasky król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Ynflandzkie etc. y Szwedski, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wielebnemu Izaia-szowi Bałabanowi, ihumenowi Uniowskiemu, wiernie nam miłemu, łaskę naszą krolewską. Wielebny wiernie nam miły! Przełożono nam iesth imieniem kapytuły klerosza Lwowskich religiey greckiey, isz (im?) po smierci iasnego Hedeona Bałabana, władyki Lwowskiego, wielkie krzywdy, gwałty y mordy działasz, iurisdikcia sobie nie-należna, nie będąc władyką, nad nimi wsciągasz, na koscioły ich sług y haydukow swych nasyłając, klejnoty, aparaty y dobra cier-kiewne gwałtownie pobralesz, i onych samych bycem, więzieniem trapisz, iakosz mało na thym mającz, y protopopa tamecznego Lwow-skiego w kosciele na iutrzny gwałtem przez hayduki swe zbilesz, zraniesz y do Uniowa związanego zaprowadziwszy wielkiem więzie-niem trapyłesz, czo iestli tho tak iesth, iako nam sprawy daia, thędy o the excessus in foro fori prawem s tobą czynicz bendą, a teraz chcemy my tho miec y rozkazuiemy wiernosci twey, abys aparaty y dobra s tych kosciółow pobrane do nich znowu . . . . przywrocil; krzywd, ucyskow, bycia, więzienia y odpowiedzi na zdrowie ych więcey nie czynil y zadney iurisdikciey nad nimi nie ros-ciągał, ale abys z nimi we wszem spokoinie zachował koniecznie, ynaczezy nie czyniącz dla łasky naszej. Dan w Krakowie, dnia trzy-

nastego miesiąca augusta, roku Panskiego MDCVII^o, panowania
krolestw naszych: Polskiego XX, Swedzkiego XIV. Sigismundus
rex m. p.

Львовскій бернард. арх., к. гр., т. 362, стр. 2494—2495.

LXV.

1607 года, 18 октября. Король Сигизмундъ III извѣщаетъ Львовскихъ властей, объ отдачѣ Львовскаго епископства Евстафію Тессаровскому, съ приказаніемъ оказывать ему помощь и послушаніе.

Zigmunt Trzeci, z łaski Bożej król Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflanckie etc. y Swedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wielmożnemu Jerzemu Mniszkowi, wojewodzie Sandomierskiemu, Lwowskiemu y Samborskiemu staroscie naszemu, wiernie nam miłemu, a w niebytnosci, urodzonemu Zigmuntowi Poradowskiemu, surrogatowi Lwowskiemu, y też sławetnym woiwoci, burmistrzowi, raicom, ławnikom, urzędowi miasta naszego Lwowa—wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Wielmożny, urodzony y sławetni, wiernie nam mili. Oznajmuiemy uprzejmosci y wiernosci waszey, isz dalismy władcytvo Lwowskie, Haliczkie y Kamienieckie wieliebnemu Ostaphiowi Thesarowskiemu ze wszystkimi praerogatiwami y pozitkami, z dawnych czasow do tego władcytwa naliezącemi, iako szerszy przywiley¹⁾ nasz iemu na to dany w sobie obmawia. A tak wskazuiemy uprzejności y wiernosci waszey, abyście gdy on tam na wiązanie posle do tego wszystkiego by on . . . . . cego władcytwa potrzebował pomocni byli . . . . . posluszenstwo zwykle czynic tam komu to na-
(lezy). . . . . wáli, koniecznie, ynaczey nie czyniąc dla łaski
(naszey) . . . . . W Krakowie dnia XVIII mie-
siąca octobra, roku (Panskiego) MDCVII^o, panowania krolestw na-

---

¹⁾ Привилегія напечатана въ А. З. Р. т. IV, № 174.

szych: ro(ku) (Polskiego) XX, Swedzkiego XXIII. Sigismundus rex
m. p. Alexander Krupecki m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. в., т. 362, стр. 2811—2812.

LXVI.

1607 года, 20 октября. Король Сигизмундъ III приказываетъ Исаиу Балабану, игумену Уневскаго монастыря, возвратить забранныя имъ церковныя вещи Евстафію Тессаровскому и оказывать ему, какъ своему пастырю, послушаніе.

Zigmunt Trzeci, (z łaski Bożej) król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, etc. y Swedzki. Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wieliebnemu Izaiazowskiemu Bałabanowi, ihumenowi Uniowskiemu wiernie nam miłemu, laskę naszą krolewską. Wielebny y wiernie nam mily. Przelozono nam od pewnych panow rad naszych, isz wielebnosc twa, niedbajac nic na listy y mandata nasze, ktoesmy pierwiy do wiernosci twey posyłali, abys dobra do cerkwie Lwowskiej przynaliezace, ktoes gwałtownie pobral, przywrocil; a izesmy władictwo Lwowskie wielebному Ostaphiowi Tesarowskiemu dali, abys mu jako własnemu pasterzowi ustapil. Tedy wiernosc twa, upornie przywlaszczajac sobie nienaliezna jurisdikcia, y nato niedbajac, y do tych czasow dobr przerzeczonych nie wrociles. A tak koniecznie rozkazuiemy wiernosci twey, abys te dobra y cerkwie przerzeczonemu Tesarowskiemu oddal y onemu iako własnemu pasterzowi swemu posłusznym byl koniecznie, inaczey nieczyniac, postrzegajac dalszego zatrudnienia swego y win w sprawie pospolitym opisanych. Datum w Krakowie, die XX octobra, roku Panskiego tysiac szecset siodmego, panowania krolestw naszych: Polskiego XX, Swedzkiego roku XIV. Sigismundus rex
m. p. Alexander Krupecki m. p.

Львовскій бернард. арх., кн. в., т. 362, стр. 2786—2787.

LXVII.

1608 года, 12 июля. Король Сигизмундъ III утверждаетъ право назначенія Львовскихъ православныхъ епископовъ за архіепископами Львовскими латинскаго вѣроисповѣданія.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Cum reverendus in Christo pater dominus Ioannes Zamoyski, archiepiscopus Leopoliensis, nobis iura et privilegia decretaque serenissimorum regum Poloniae, quibusvis conferendi et intuendi Ruthenici ritus episcopatus Leopoliensis beneficio dominorum antecessorum nostrorum illi permissum et concessum esse, exhibuisset petiissetque a nobis, ut rescripto nostro caveremus, quatenus collatio eius episcopatus, anno praeterito a nobis facta, nullum in posterum praeiudicium iuri ipsius et ecclesiae Leopoliensi adferret. Nos aequalitatem eiusdem reverendissimi domini archiepiscopi Leopoliensi esse animadvertentes, iusque hic illo probans et si pro hac vice episcopatum illum eam ob causam, quod aliter sine gravi Reipublicae motu in illis praesertim regni dissensionibus urgentibus eadem vice a nobis religionis graecae hominibus, ne a quoquam alio, quam a nobis conferretur, fieri non posse, advertemus,—authoritate nostra contulimus, ea tamen collatione nostra iuri eiusdem reverendissimi archiepiscopi ad collationem praedicti episcopatus servientes(?), nihil omnino in posterum praeiudicare volumus, quam imo cavemus eidem praesenti rescripto nostro deinceps nos curaturos, ut hoc ius ecclesiae illius sartum tectumque conservetur, neque in praeiudicium illius episcopatus istius collatio a quoquam alio usurpetur. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandamus. Datum Cracoviae die XII mensis iulii, anno Domini MDCVIII,

regnorum nostrorum Poloniae XXI, Sueciae vero XV. Sigismundus rex m. p. Locus sigilli cancellariae regni. Matthias Lubinski m. p.

Львовскій бернард. арх., кн, гр., т. 395, стр. 866.

LXVIII.

1608 года, 18 сентября. Дарственная запись Тимофея Высоцкого на угодья, данные имъ Львовскому Никольскому братству.

Дарунокъ от пана Тимофея Высоцкого братству Львовскому при церкви светого Николы року $\text{ж}^{\text{а}}\text{хн}$, мѣсяца октября д. дня.

В року теперешнемъ вышеи менованом припалыхъ и судовне отправовати зачатых, перед нами, то ест Иваном Хринницкимъ судею, а Андреемъ Загоровскимъ подсудком, вридниками судовыми земьскими повету Луцкого, постановивши ся обличне в замку господарскомъ Луцкомъ урожоный панъ Тимофей Высоцкій, мечникъ его к. м. земли Волыньское, оповедал и ку записаню до книг сам усты своими вызналъ водлугъ листу доброволного запису своего, которого от себе под печатю и с подписом властное руки своее и теж под печатми и с подписми рук людей зачных на вечистое дароване братству Львовскому, церкви светого Николы, добръ на предместю Львовском, названым Краковскомъ, над улицею от землѣ Волыньское до мѣста Львова идучую лежачих, зо всѣмъ на все, по някомъ зошломъ Стефане, священнику Николскомъ, до столу е. к. м. правом кадуковым спалых, а отъ е. к. м. брату его рожопому небожчику пану Якиму Высоцкому, секретару и писару его к. м., за послуги его ^ѣвечне данных, а по смерти менованого пана секретара на него, яко брата рожоного, вечне спалых, яко ширен, а достачней в том листе записе о том ест написано, якож той записъ свой панъ Тимофей Высоцкій тым очевистым признанемъ своим во всѣхъ его артикулах и пунктах ствердивши, просил, абы вы-

читал и до книг справъ земских Луцких уписал был, которого мы запису печатен и подписовъ рукъ огледавши, а видячи его быти во всем слушного и водле права справедливого, перед собою читати казали и так ся в собѣ мает:

Я Тимофѣй Высоцкій, мечникъ его к. м. земли Волинское, чиню явно и сознаваю сим листом добровольным записом моим, кому того потреба будст ведати тепер и на потом завжды, иж што которые добра, на передместю Львовскомъ лежачие, по неаком зошлом Стефане священнику Николскомъ до столу его к. м. правомъ кадуковымъ пришли и спали были, а его к. м. светобливое памяти Стефан, Божю милостию корол полскій, великій князь Литовскій и иных, тые добра, от столу своего отлучивши, брату моему рожоному небожчику пану Яхиму Высоцкому, секретарови и писарови своему, за годные а верные послуги его к. м. вечнымъ правом ему самому и потомком его дати рачил, которых добръ реченый небожчикъ братъ мой в спокойномъ держаню и уживаню аж до живота своего был и оними яко властностю своею шафовал, по которого смерти реченые добра его на мене, яко брата рожоного правом прирожоным пришли и спали; и будучия их в спокойном держаню аж до сего часу; упатруючи то, иж впрод реченые добра, хотяж небожчикови брату моему, пану Яхиму Высоцкому и мне по нем, яко власному сукцесорови его, правом дедичным належат, однак иж ся фундамент их не инакшии найдует, толко абы для фалы Божее церковь светого отца Николы, на передместю Львовскомъ лежачая, ратунок и вспоможене от них мѣла. Прото я, уважаючи собе болшеи добра приплые вечные, а нижли теперешние дочасные, хотечи в том учинок хрестиянскій з себе показати, абы ся тым хвала Божая розмножати могла, дал есми, даровал и сим теперешним листомъ моим дарую, даю и записую впродреченые добра, на предместю Львовскомъ лежачые, по не яком зошломъ Стефане, священнику Николском, до столу его к. м. правом кадуковымъ спалые, а брату моему небожчикови пану Яхиму Восоцкому от короля его м. светобливое памяти Сте-

фана правомъ вечнымъ даные, а на мене правомъ прироженнымъ потомъ по брату моимъ, яко властному сукцесорови, спалые, братству светого Николы на передместю Лвовскомъ, названымъ Краковскомъ, надъ улицею, отъ земли Волынской до места Лвова идучою, лежащою, братству теперешнему, а меновите славетнымъ паномъ: Семенови Красовскому, Николаеви Добрянскому, Ивану Михайловичу, передмещаномъ Лвовскимъ братства светого отца Николы яко старшимъ помененнаго братства, и напотомъ при той церкви светого Николы будущому, вечно и навеки непорушне и все право мое дедичное спатковое и якимъ колвекъ именемъ названое на тое впродреченое братство влилъ есмь и симъ листомъ моимъ вливаю зовѣмъ на все такъ, яко ся тые добра сами в себе здавна маютъ: зъ церковью светого отца Николы с полми и сеножатми, зъ огородами, садами, пасеками, кривницами, болотами, зъ дворищами, с пляцами, зъ дворами на томъ кгрунте побудоваными, зъ людми осѣлыми, зъ ихъ повинностями, цыншами, податками и зъ иньшими всякими доходами и пожитками, которые зъ давныхъ часовъ водлугъ данины Лва княжати земть Рускихъ, сына короля Данила, до тыхъ добръ належачими, такъ ижъ менованое неменованому, а неменованое менованому ничого шкودити не маетъ. Такожъ заразомъ в добра вышъменованные допущаю увязаны в спокойное держане и уживане вечное черезъ возного енерала коронного, которого себе сами способити могутъ, на себе самого, малжонку, дети и потомки мои ничого с тыхъ добръ не уймаючи, ани зоставуючи; маетъ и моцъ мети будетъ братство впродреченое светого Николы тые добра от мене на вечностъ дарованные и записанные сами и потомъ будущее братство тое церкви держати и уживати и якъ налепси разумѣючи, водлугъ воли и уподобаня своего къ пожитку церкви впродреченое светого Николы яко бы было зъ наилепшимъ пожиткомъ и размноженемъ хвалы Божее шафоватъ вечно и на веки непорушне; а я самъ, жона, дети, потомки, близкие кривные и повинные мои уже от сего часу в тые добра, звышъ менованные, ничимъ ся вступовати, переказы жадное реченому братству церкви светого Николы чи-

нити, трудности никоторое задавати, до права поволокати не маемъ и мочи не будем, подзарукою томужъ братству церкви светого Николы теперешнему и потомъ будучому двема тисецами золотыхъ полскихъ и нагороженемъ шкод на речене слова ихъ, а заплативши заруки и за шкоды досыт учинивши, пред се тая даровизна моя за симъ теперешнимъ листомъ добровольнымъ записомъ моимъ при братстве реченои церкви светого Николы на всѣ потомныя часы цале и ненарушне zostавати мает. Который сес лист, добровольныи записъ мой, маю и повиненъ буду на першихъ рокахъ земскихъ, або кгородскихъ Луцкихъ очевистымъ сознаньемъ своимъ зътвердити, а потомъ на роки земскіе Львовскіе, предъ выистьемъ отъ даты сего листу зуполного року, очевисто ставши, сес записъ мой перенести и очевистымъ моимъ сознаньемъ змоцнити и упевнити маю и буду повиненъ подъ обовязками вышеи описаными. И на то далъ есми въпродреченому братству церкѣкви светого Николы сес лист, добровольной записъ мой подъ печатю моею и съ подъписомъ руки моеи власнои, до которого за очевистою прозьбою моею панове, а приятели мои печати своеи приложили и руки своеи подписати рачили: ихъ милость панъ Станиславъ Прокшичъ Кандыба, писарь кгородскій Володимерскій, панъ Михаило Линевскій, а панъ Янъ Воньсикъ. Писанъ у Луцку, дня осмогонадцат мѣсяца сеньтебра, року тисеча шестсот осмого. У того листу печатей чотыры и подыписы рукъ въ тые слова: Timofiej Wysocki, miecznik ziemie Wołynskiej, ręką swą. Stanisław Kandyba, pisarz grodzki Włodzimierski. Michajło Liniewski, manu propria. Jan Wąsik. А такъ мы той листъ добровольныи записъ, отъ пана Тимофея Высоцького передъ нами покладаный и очевистымъ признаньемъ его милости сътвержоный, за прозьбою его слово въ слово съ початку ажъ до конца до книгъ справъ судовыхъ земскихъ Луцкихъ уписати казали.

Кіевскій централн. архивъ, книга зем. Луцкая, № 2809, л. 1080—1081, № акта 264.

ЦХІХ.

1609, 1635 и 1640—1644(?) гг. Присяга при вступленіи въ Львовское Ставропигіальное братство и обряды при вскрытіи и закрытіи братскаго сундука.

Сїи сут обѣта і вступоване до братства,

Въ имя Отца, и Сына, и Святаго Духа.

Я, имя рекъ, приступую до сего святаго церковного братства, общаваюся Богу Святому въ Тройцы единому и всему братству всею душею моею, чистымъ же и цѣлымъ умысломъ моимъ быти въ братствѣ семъ Успенія Пресвятыя Богородица Присно-Дѣвы Маріа, яко единъ отъ вѣрныхъ братии, даже до моего послѣдняго часа, не отступуючи и ниже сопротивляючися во всякихъ повинностяхъ его, но и противникомъ сопротивлятися, да прїдетъ на мя и на увесь домъ мой благодать Божіа, мир и милость и благословеніе, данное братству сему во вѣчныя роды. А если бымъ мѣлъ отступить или похулити, или сопротивитися сему законному братству, да прїдетъ на мя и на увесь домъ мой гнѣвъ Божій, отлученіе же и запрещеніе и клятва на таковыхъ реченная въ братствѣ семъ, даже до совершеннаго моего покаяннїа. И аще ли безъ покаяннїа скончаюся, да буду и по смерти не разрѣшенъ, яко преступникъ закона Божіа, отъ неяже сохрани и спаси мя Христе Боже мой молитвами Пречистыя ти Матере и всѣхъ Святыхъ Твоихъ. Аминь.

Тажъ цѣлуеть честный Крестъ и всю братію.

Образъ присяги.

Во имя Отца, и Сына, и Святаго Духа, аминь.

Азъ (имя рекъ) присягаю Господу Богу всемогущему, яко пріять въ соборъ заведенія Ставропігянскаго Лвовскаго, исповѣдуя вся артикулы вѣры святыя греческо-каѳоліческія, даже до послѣдняго жизни моея издыханія, вся сего заведенія привилегія, обыкновенія и цѣлость всѣми силами удерживати, противу правомъ и доходомъ его ничтоже дѣлати; обязанности же на мя уложенныя всегда вѣрно и точно исполняти буду. Тако ми Боже помози въ Троици Святой единой, аминь.

По семъ цѣлуеть Крестъ и всю присутствующую братію.

Предмова при отвираню скринки братскія.

Во имя Отца, и Сына, и Святого Духа. Молитвами Пресвятыя Богородица и Приснодѣвы Марія чеснаго Ея успенія и всѣхъ Святыхъ. Братство сіе есть благословеніемъ и утверженіемъ святейшаго вселенскаго патріарха, господина Іереміи (и преосвященнаго кѹр Михаила, архиепископа, митрополита Киевскаго и Галицкаго и всея Россіи ¹⁾), и з волею братій. Миръ всѣмъ.

Се-же при замыканю скрынки.

Брагодаримъ Тя, Господи, Вседержителю, Боже Отець нашихъ, даровавый намъ таковыя дары: судъ, милость и вѣру. Тѣмъ же Тебѣ славу возсылаемъ Отцу, и Сыну, и Св. Духу, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣкомъ. Аминь.

Изъ Альбома, л. 3 об., л. 4, л. 10 об., л. 12.

---

¹⁾ Взятые въ скобки въ подлинникѣ зачеркнуто.

LXX.

1614 года, 14 ноября. Мандать короля Сигизмунда III магистрату города Львова объ оставлении мѣщанъ и предмѣщанъ русскихъ при данныхъ имъ привилегіяхъ.

Sigismundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniaeque, nec non Sveccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex. Spectabilibus et famatis, proconsuli, consulibus, advocato et scabinis civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Spectabiles et famati fideliter nobis dilecti! Expositum est nobis gravi cum querela nomine famatorum civium et suburbanorum Leopoliensium ritus graeci, eos in iuribus et praerogativis atque libertatibus suis, contra iura et privilegia a serenissimis antecessoribus nostris illis data et per nos confirmata, a privatis quibusdam civibus tum et contuberniis inquietari et molestari, licet,(?) iam mandatum nostrum prius ea de re ad fidelitates vestras datum sit, quo iniunxeramus, ut eis fidelitates vestrae ad decisionem causae exhibeant. Quare iterum serio mandamus, ut fidelitates vestrae tam priori quam praesenti mandato nostro satisficiant, eosdemque cives Ruthenos circa libertates suas in pacifico et quieto usu antiquo iuxta iura et privilegia ipsorum conservent, ab aliisque observari curent, quoad-usque differentiae decreto nostro sopitae fuerint secus fidelitates vestrae pro gratia nostra non facturae. Datum Varsoviae, die XIV mensis novembris, anno Domini MDCXIV, regnorum nostrorum Poloniae XXVII, Sveciae vero XXI anno. Sigismundus rex.

(L. S.).

Львовскій магистратскій архивъ, fasc. 219, № 16.

LXXI.

1616 года, 1 января. Листъ Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, объ освобожденіи братскаго дома отъ всякихъ повинностей.

Stanisław Bonifacy Mniszek z Wielkich Kunczyc, starosta ziem Ruskich generalny Lwowsky etc... Wiadomo czynię, mianowicie urzędnikom moim, a osobliwie panu podstarosciemu memu, ktoremu ten urząd oddałem, aby gospodami wszystkimi dla goscы na roki ziemskie zawiadywał. Że za rzecz słuszną widząc supplikatią oycy Basilego, prezbitera Wniebowzięcia Panny Mariey, y panow bractwa patronow gruntu cerkiewnego, roskazuję tedy namiesnikom y urzędnikom moim, aby przy wszelkiej wolności starożytney zostawał domek ten cerkewny, który iest dla duchownych person zbudowany, iako niegoscinny, nie narzucając na niego żadnego goscia tak w roki ziemskie, iako y w insze ziazdy, iako y sławney pamięci nieboszczyk jego msc pan ojciec moy zachowywał ten domeczek w łasce swey y przy wszelkiej wolności. Co dla lepszey wiary y pewności ręką sie swą włosną podpisuję, pieczęcią przycisnąc roskazałem.

Działo sie w zamku Lwowskim die 1 ianuary, anno Domini 1616.

Stanisław Mniszek.

(M. П.).

На оборотъ: Листъ отъ старосты, абы не стояли въ поповскомъ дому.

Львовскій ставропм. арх., связка XXIII.

LXXII.

1620 года, 26 января. Письмо кн. Адама Кобыты Вишневецкаго къ Львовскому братству.

В Бозе достойно велебнымъ, честнымъ такъ духовного, яко и светского стану людемъ, ихъ милости братству Львовскому церкви Успения Пресвятой Богородицы православия греческаго при залеценю службъ моихъ добраго здоровья, утверженя и вшелякихъ потѣхъ в долгий векъ заживати зичу...

Маю вѣдомость, ижъ слуга мой панъ Бержецки зоставилъ тамъ отъ ихъ милостей братства Виленскаго мембранъ на взятые книгы, а ижъ онъ самъ теперъ есть хорый, злецаетъ его милость отцу Димитрию Ларионовичу тамошняго монастыря брату, абы тые книги отыскалъ, албо, если бы вѣры не мѣлъ, теда оному хотъ пошарпанный мембранъ вернѣнь былъ, а я самъ шлюбую, ижъ отъ того пана Бержецкаго, который на тотъ часъ при мнѣ естъ хорый, жаднаго клопоту и трудности в. м. мѣти не будете. Затѣмъ се повторе молитвомъ и ласце в. м. пилне залечаю. Данъ зъ Бѣлаго Камня дня къ генваря, року 1620.

Вашимъ милостямъ во всемъ зичливый припан-братъ, приятель и поволный слуга Адамъ Кобыта, княже на Вишневцу, рукою власною.

На оборотѣ: В Бозе достойно велебнымъ честнымъ отцемъ и паномъ ихъ милости братству Львовскому церкви Успения.

Львов. ставропиг. арх., связка XXIII.

LXXIII.

1633 года, 23 марта. Грамота короля Владислава IV объ уравненіи во всѣхъ правахъ и вольностяхъ православныхъ Перемышльскихъ мѣщанъ и предмѣщанъ съ римско-католиками.

Władysław IV, z łaski Bożej król Polski, wielkie książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflantkie. A

Szwedski, Gotski, Wandalski, dziedziczny król, obrany wielki car Moskiewski.

Oznaimujemy tym listem naszymi wszem wobec y kazdemu z osobna, komu to wiedzieć należy. Iż my za przyczyną y usilną prozbą panow posłów ziemskich religiey graeckiey, nieunitow, na terazniejszy seim szczęśliwie coronaciei naszej zgromadzonych, za sławetnemi mieszczanami, przedmieszczanami y wszystkim pospolstwem religiey graeckiey, w miescie naszym Przemyslu będącymi, do nas wniesioną, także za uuzoną supplicatią samych że mieszczan, przedmieszczan y wszystkiego pospolstwa religiey graeckiey nie w unii będącego, nieumniei przełożeniem y doniesieniem do nas o tem, iż mając zarówno od najyasnejszych królow Polskich, przodkow naszych, wolności wszelakie miastu Przemyslu religiey catholicckiey y graeckiey ludzioro do używania podane; tych wolności y swobod, za niedopuszczaniem mieszczan religiey catholicckiey tak w obieraniu do urzędow, rad, rzemiosł, cechow, y inszych pracrogatiw, wszystkim iednostainie służącym, zażywac y z nich się cieszyć nie mogli; mianowani mieszczanie catholiccy, po te czasy ani w urzędach y radach miesckich zasiadac, y inszych wolności zażywac nie dopuszczali y zabraniali. Przeto my zważyszy słuszną prosbę, a chcąc wszystkie prawa sacrosancte intaminata zachowac, ponewaz na tem szczęśliwym początku panowania naszego do uspokoiienia pewnego te różnicy przypuszczeni są, y zarowno w tei zacnei corouie za ieden członek są wcieleni y wpoieni, przetoż my z osobliwey łaski y szcudrobliwości naszej panskiei pomienionych mieszczan Przemyskich religiey graeckiey nie w unii będących s przedmieszczanami zarowno z ludzioro catholicckimi do wszelakich urzędow, y godności, swobod y wolności miastu temu służących, tym listem naszym przypuszczamy, pozwalając onym, aby oni szczycąc się tą dobroczynnością naszą panską, od czasu tego do urzędow y rad miesckich obierani byli pomienieni mieszczanie i przedmieszczanie y z pospolstwa (któryby do czego sposobnym sie naidował) w miescie naszym Przemyslu, także do rzemiosł cechowych, cechmistrzostwa y inszych rzemiosł, mianowicie: kuszniery-

skiego, krawieckiego, złotnickiego, aptekarskiego... stolarskiego, chycyrskiego, konwisarskiego, slusarskiego, kramarskiego, kowalskiego, także do kupiectw y handlow wszelakich y inszych swobod y wolności kupczenia sukniem postawami y mierzenia łokciem y insze wszystkie zarowno s catholikami w ujwczyn ich nie excipuiąc, ani wyjmując, zażywać wiecznemi czasy mogli, iakoz naszą mocą teraznieyszego listu naszego bez wszelakiej przeszkody y contraditicy od wszelakich stanów y conditicy ludzi, pod winą na gwałtownikow tego przywileiu naszego w constitutiei opisaną y łaską naszą. Co do wiadomosci wszech, a osobliwe urządu staroscinego, woirowskiego, burmistrzowskiego y radzieckiego miasta naszego Przemysla mie chcemy y rozkazuiemy, aby pomienionych mieszczan religiey graéckiey, nie w uniei będących, na urząd sposobnych, według prawa y porządku swego obierali y onym tych wszystkich wolności zazywac równo z catholikami wiecznemi czasy dopuszczali y nie bronili, nie inaczey iedno iako y sami zazywaią na ten czas y przed tem zazywali. A dla lepszei wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskalimy. Dan w Krakowie, dnia XXIII miesiąca marca, roku Panskiego MDCXXXIII, panowania krolestw naszych: Pólskiego y Szweckiego pirwszego roku.

Wladislaus rex.

(M. II.).

Перемышльскій капитульний архивъ.

Примъч. Эта грамота подтверждена королею Яноу Казиміроу въ 1658 г. 30 іюля. Находится въ варшавскомъ главн. арх. др. ак., кн. метр., № 201, л. 2.

LXXIV.

1634 года, 12 октября. Грамота короля Владислава IV, данная братству церкви Богоявления.

Oblata litterarum sacrae regiae maiestatis super administrati-
onem ecclesiae Bohojawlenie dictae fraternitati eiusdem ecclesiae
datarum.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoli-
liensia personaliter venientes famati Ireneus Iwanowicz, senior fra-
ternitatis ecclesiae ritus graeci, tituli Epiphaniarum Domini, hic
Leopoli sitae, Hrehorius Blecharowicz et Andreas Chomicz, eiusdem
fraternitatis confratres, abtulerunt eidem officio et ad acticandum
porrexerunt litteras sacrae regiae maiestatis infra scriptas manu
eiusdem sacrae regiae maiestatis supscriptas, et sigillo cancellariae
regni obsignatas, quarum litterarum tenor sequitur talis:

Wladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Li-
thuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, nec
non Svecorum, Gottorum, Vandalorumque, haereditarius rex, electus
magnus rex Moschoviae. Significamus praesentibus litteris nostris,
quorum interest, universis et sinpulis, quia nos commodo et utilitati
ecclesiae ritus graeci, titulo Epiphaniarum Domini, alias Bohojaw-
lenie vocata, Leopoli in suburbio Haliciensis existentis, consultum
et cupientes fraternitatem ritus graeci Leopoliensem circa admi-
nistrationem eiusdem ecclesiae conservandam esse duximus, uti qui-
dem praesentibus litteris nostris conservamus, vigore cuius conser-
vationis nostrae memorata fraternitas ecclesiam hanc, aerarium,
scholam et hospitale, penes ecclesiam existentes, pleno iure administra-
bit, cum omnibus attinentiis et pertinentiis antiquitus spectantibus,
nimirum domibus, hortis in eiusdem ecclesiae Bohojawlenie vocata
fundo sitae, ad viam publicam stratam sese extendentibus, iuxta va-
rias inscriptiones coram actis civilibus Leopoliensibus, cum omni
iure, utilitatibus, fructibus, proventibus, censibus ad ipsam ecclesiam

et hospitale de iure et consuetudine pertinentibus, tenebit et pacifice possidebit perpetuo et in aevum, promittens pro nobis et serenissimis successoribus nostris, quod memoratam fraternitatem ab administranda dicta ecclesia non amovebimus alterive cuiquam amovendi potestatem faciemus, quod et serenissimi successores nostri praestabunt, cum tamen lege et condicione, ut de idoneis ecclesiae praesbiteris fraternitas provadeat, qui curam spiritualium gerat, sacramenta administret et omnibus divinis officiis ex primaeva fundatione aut recepto more debitas perpetuo defungantur, iuribus nostris regalibus reipublicae et ecclesiae catholicae salvis, in cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Leopoli die XII mensis octobris, anno Domini MDCXXIV, regnorum nostrorum Poloniae II, Sveciae vero III anno. Locus sigilli. Vladislaus rex. Thomas-Petrus Bielecki. Post quarum litterarum ingrossationem exemplar originale eisdem offerentibus illico ab officio praesenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur praesentibus.

Львов. бернар. арх., кн. гр., т. 397, стр. 702—703.

LXXV.

1637 года, 11 марта. Утверждение королемъ Владиславомъ IV грамоты Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данной имъ львовскому братству въ 1636 г. 8 октября на освобожденіи братскаго госпиталя отъ всѣхъ налоговъ и повинностей.

Wladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviae nec non Sueccorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras papyreas infra scriptas manu generosi Stanislai Mniszek, capitanei Leopoliensis subscriptas eiusdemque sigillo communitas, in se libertationem xeno-

dochiŕ ritus graeci, in fundo s. Onuphrii in suburbio Cracoviensi Leopoli sub iurisdictione arcis Leopoliensis iacentis ab oneribus et censibus ad arcem Leopoliensem pertinentes, continentes, prout latius eadem litterae infra scriptae (latius) in se obloquenter, quarum ea est, quae sequitur series: Stanisław Bonifacius Mniszek z Wielkich Konczyc, starosta generalny Lwowski, wszem wobec i kaŕdemu z osobna, komu o tém wiedzieć naleŕzy, wiadomo czynię: Iŕ mając wzgląd i politowanie nad ŕuboŕałym szpitalem religiej greckiej, na grunciech ś. Onófręgo na Krakowskiem przedmieściu, pod iurysdykcją moją zamkową będącym, czyuię wolnym przerzeczony szpital od wszelakich podatków, czynszów i powinności do mego zamku Niskiego Lwowskiego i burgrabskiego przywodząc(?) nakazuję tém pisaniem moim, aby we wszystkim uwolnieni i wcale zachowani byli. Na co dla większej wagi i pewnoŕci daję im to pismo moje z podpisem ręki mój i przyłoŕzeniem pieczęci. Działo się w Niskim zamku Lwowskim dnia osmeo paŕdziernika, roku Pańskieo tysięc szescset irzydzieŕtego szostego. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski. Supplicatunque nobis esse, ut easdem litteras autoritate nostra regia approbare dignaremur, cui supplicationi nos benique annuentes, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis et articulis approbari et confirmari duximus, uti quidem in quantum iuris ratio permittit, approbamus et confirmamus, ac in ea libertate ab oneribus et censibus praedictum xenodochium conservamus et conservari volumus praesentibus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die XI. mensis martii anno Domini MDCXXXVII, regnorum nostrorum Poloniae et Sveciae V anno. Wladislaus rex. Ioannes Gembicki sacrae regiae maiestatis.

Confirmatio listu pana starosty Lwowskiego na wolnoŕc szpitalowi od podatków zamkowych. Locus sigilli regni pensilis.

Лвов. старопол. арх., связка III.

Лвов. бернард. арх., кн. земск., т. 129, стр. 433—434.

LXXVI.

1637 года, 12 марта. Инвентарь вещей Львовской братской церкви Успения Пресвятыя Богородицы, составленный братскимъ писаремъ Константиномъ Медзапетою.

Инвентар сирѣчь порядное описаня вещей, обрѣтающихся в скарбцы церковном при храмѣ Успения Пресвятыя Присно Дѣвы Маріа во градѣ Львовѣ въ мѣстѣ, списанный въ року зъбавенномъ 1637 марта 12 дня мною негоднымъ рабомъ Божымъ Константиномъ Медзапетою, на сей часъ писаремъ братскимъ, зъ старого инвентара и зъ прибыткомъ, под лѣты старѣиныхъ во братияхъ зацне славетныхъ: пана Гаврилія Ланкгиша, пана Григорыя Романовича, пана Миколая Добранского, пана Александрѣ Протоповича.

Евангеліи на престолніе:

1) Евангеліе Виленского друку, все в срѣбро злоцѣстое дѣлом золотарскимъ прекрасно оправное, и церкви Божой благовѣрнымъ господаремъ Мирономъ Бернавскимъ даное; такъ якъ само в собѣсть с паперомъ, важыт гривень 26, лот. 10.

2) Евангеліе писаное зъ обѣма доцками и з двѣма клавзулами и з нарощницами цуклястыми, все и одвсюд вколо зе срѣбра отливаного-бѣло.

3) Евангеліе друкованое грецкое, чернымъ аксамитомъ одѣтое, зъ Распятіемъ, Пречистою и Іоанномъ и чторма Евангелисты, зъ клавзулами двѣма и пуклями чтырма, то все зе срѣбра отливаного.

4) Евангеліе писаное в червономъ аксамитѣ, в посродку бляха и нарощници 4 срѣбные, позлоцѣстие, клавзулы и 4 пуклѣ незлоцѣстие.

5) Евангеліе писаное, на посродку бляха срѣбная, позлоцѣстая, нарощници 4 срѣбные, клавзулы 5 и пят пукловъ позлоцѣстныхъ, на аксамитѣ зеленомъ взористомъ.

6) Евангеліе друкованое, злотоглавомъ крытое, в посродку бляха и з чтырма нарощницами великими и клавзулами двѣма, а по другой сторонѣ $\bar{\Delta}$ нарощницы меншиє, все срѣбро-злочѣстое.

7) Евангеліе друкованое, телетом взорыстым зеленым одѣтое, одна сторона вся зверху срѣбро-злочѣстою бляхою окрыта, клавзулы крученои роботы, нарощницѣ пукластыє $\bar{\Delta}$ незлочѣстие, закладка до Евангелія едwabная, з перлами немалыми, всѣхъ перель.. тую дал панъ Матфей Феодоровичъ; крамар за спасеніе свое и малжонки своей.

8) Евангеліе писаное на взорыстомъ аксамитѣ тонком, таблица в пукли $\bar{\Delta}$, в старой церєви на престолѣ есть.

9) Евангеліе аксамитом темным одѣтое.

К р е с т ы :

1) Крестъ деревянный, срѣбно-злочѣсто вколо оправный, з надписом волоскимъ вколо, под крестом галка взорыстая зе шмелцем и з гкузиками. Важыт гривенъ 4, лот. 13.

2) Крестъ деревянный, срѣбром взорысто злочѣстым оправный, под крестом галка округлая з надписом Іон Александра воеводы Молдавского, з дровом важыть гривенъ 4.

3) Крестъ деревянный, срѣбром бѣло оправный, под крестомъ галка з кгузами рытыми, важыть з дровом гривен 6.

4) Крестъ вес срѣбный, злочѣстий, з Распятіем отливаным и Богородицею в сонци по единой сторонѣ, а по другой толко Δ каменѣ простые в рожычках срѣбро-бѣлых. Важыт гривен 3, лот. 4.

5) Крестъ ввес срѣбно-злочыстый, также з Распятіем отливаным и Богородицею в сонци, а по другой сторонѣ вырыто Крещеніе Господне; ето крестъ монастырскій. Важыт гривен 3, лот. 4.

6) Крестъ срѣбно-злочѣстый: Распятіе рытое, Богородица над крестом со Ангелы, а по другой сторонѣ Крещеніе Господне со Ангелы; грыв 2, лот. 11.

7) Крестъ средній воздвижалный, увес злочыстый, Распятіе Господне отливанное с корункою сами(х) перел; над крестом неруко-

творенный образ отливанный со Ангелы, под крестом святой отецъ Никола, по другой сторонѣ крѣты выбиты. Важит гривну 1, лот. 10.

8) Крестъ самый бѣлый, средний, зъ Распятиемъ рытым, а по другой сторонѣ крещение со Ангелы, важит гривен 2; тогож креста столчикъ срѣбренный з галкою и з рыжкою, важитъ гривна 1, лот. 7.

9) Крестъ воздвизалный великий, зъ Распятиемъ рытымъ и крещениемъ Господним по другой сторонѣ, под крестом галка долгоовато-гранистая зъ кгузиками гранистыми, самый бѣлый. Важит грив. 7, лот. $2\frac{1}{2}$.

10) Крестъ самый срѣбный, з Распятиемъ и Крещениемъ по другой сторонѣ около гзатка(?) з кгузиками накрестъ дробными; важитъ гривенъ 2, лот. 12. Тогож креста столецъ срѣбный, з надписомъ Григория Дуды, въ верху того столца оковка такъже срѣбренная з вежычками $\frac{1}{4}$ гранятыми и пятой половица; важитъ гривен 4.

11) Крестъ самый щырый золотый, невеликий з Распятиемъ, Богородицею и Иоанномъ отливанными, на крестѣ перел 15, кожда в своимъ столку злотым, з каменми болшихъ пятма, а меншими червоными 7; все тое важит лотовъ 14.

12) Крестъ завѣсистый з Распятиемъ отливаннымъ, а з другой стороны Воплощение рытое з ланцушкомъ, все срѣбро-злѣцѣстое, — гривен 1.

13) Крестъ завѣсистый зеленого мрамору, вколо срѣбромъ оправный, зъ галкою у верху для завѣшени.

14) Крестъ между всѣми наиболший, з ламаного срѣбра от благодателей даного зебранный, оздобне за свѣтомъ всѣхъ братьей съоруженный, весь з столцемъ злѣцѣстымъ, по одной странѣ Распятие з Евангелистами, по другой смерти Христовы, оздобнеж в немъ моци розныхъ святыхъ замкнение ве сродку.

1) Образокъ завѣсистый з Распятиемъ рытым, а по другой сторонѣ Воплощение злѣцѣстое, зъ ланцушкомъ густымъ срѣбреннымъ, важит лот 13.

2) Образокъ на деревѣ рытѣ съ велико мученика Георгія, а по другой сторонѣ ест Никола, вколо з сръберцем злоцѣстым. 1 долон с пята палцами сръбрная, важыт лот $4\frac{1}{2}$; 1 нарученица болшая сръбрно-злоцѣстая з каменми, важит лот 10; 2 нарученица сръбрная двоистая, сподняя нѣцо злоцѣстая, а верхняя вся з смелцом бѣлым и лазуровыми, звѣздка и каменій три в рожичках; важыт все лот 6.

15) Крестъ сръбрной штуки, з обох сторон отливаний з столцем, мѣсцами позлоцѣстый, дарованный по небощику пану Андрею Заневѣчу, обещанный пред тым по небошце матце его паней Томашовой Заневичевой, през руки пана Романа Романовича Стрелецкого отданный до брацтва. Ланцух с крестом на образѣ намѣтном злоцѣстый, отъ пани Александровой вдовы. 1 копия сръбрная прибыла, которая важит лоть $4\frac{1}{2}$.

16) Крест бѣлый, сръбрный, немалый, воздвизалный, без сподку, толко галка вибиваная, у споду бѣлый вес, тож заставный ест от пп. парафѣан Никольских и рызы зотоглавные, епетрыхел таки же и корун килва, зъ образов знятых.

17) Крестъ невеликий, бѣлый, з столцом: Распятия рытое, а около Распятия животное Евангелия, крестикъ завѣсистий на ланцушку, щирозлотый.

Келихи и діскосы:

1) Келих старый, наибольшый, сръбрный, з внутр злоцѣстый и з верху з надписом латинским вколо, в посродку яко бы печати зъ смелцем, важыт гривень 4, лот 4. Зособна патина и лыжечка вся злоцѣстая и звѣздочка з лѣтерами, з верху толко злоцѣстая. Важыт гривну 1, лот 12.

2) Келихъ трохи меншый, знутрь и зверху злоцѣстый, сръбрный, з надписомъ рускимъ, в посродку галка зъ шестма ружычками. Важыт гривен 2, лот. $6\frac{1}{2}$. Дискос и звѣздка з надписом руским зверху злоцѣстые, ложечка бѣло-срибрная. Тое важыт гривну 1, лот. 5.

3) Келихъ отвсюду злоцѣстый, з листовкою отливаною взористою вколо, галка округлая ве сродку; (важить) грыв. 1, лот. 12. Дискос вес злоцѣстый, важить лот. 10; зас дискос глубокий, на кранцу вырыто достойно ест.

4) Келих срѣбрный, зверху злоцѣстый, з надписом у верху и у долу, галка в посродку з чворогранистыми вгузиками,—грыв. 1, лот. 1. Дискос з надписом вколо, зверху злоцѣстый, важить лот. 4.

5) Келих срѣбрный, вес злоцѣстый, з надписом вколо, кранец вежычковатый, з тварми трома одливаными, на сродку ангелок з руками и с крыделками, спудъ вшыстокъ фѣрпикованный. Дискос, звѣзда и лыжечка з надписами, все злоцѣстое. Панъ Габриель Лангшъ за спасение свое даль церкви. Тое важить грыв. 3, лот. 8.

6) Келих бѣлый, срѣбрный, з надписом вколо, з кранцем у долу есоватым, галка у рукояти з трома тварми, спуд взорыстый. Дискос, лыжечка з надписами. Все важить грывень 4, лот. 4.

7) Келихъ срѣбрный, злоцѣстый, дискос, ложка, звѣзда всѣ четыре штуки важат грывен 4, лот. 3. Тое дал за спасение свое христоролюбивый господар Ион. Миронъ, воевода Молдавский.

8) Келих срѣбра брантового, мѣсцами злоцѣстый и дискос отвсюду злоцѣстый, ложка и звѣзда срѣбра злоцѣстого, все важить грывен 2, лот. 14. За спасение свое даль панъ Грыгорый Морозовичъ.

9) Келихъ срѣбрный, весь злоцѣстый, работою барзо ценною, листовка у него рождзированая округъ звѣзда, паллина лыжочка. Тое все отдалъ, офѣроваль Богу в Троицы единому и в честь Ему рабъ Божий Иоанъ Любачовский, сожитель Лвовский, посполу з подружием своимъ за спасение свое, котрые ту штуку съ любовью прынявши на тен часъ будучие панове старшие, яко провизорове, будучи на тенчасъ: п. Андрей Стрелецкий, п. Павелъ Лаврышовичъ и п. Василий Григориевичъ подякованя ему за то учинили. Дѣялося то под лѣтомъ од Рожества Хрыста, Спасителя нашего 4хмз мѣсяца деврия 14 дня. Кубокъ срѣбрный злоцѣстый, вес з накрывкою, у которого устячко крученым срѣбром якъ шнуром околено, зверху птица з галкою, а на верху крест; важить грыв. 2, лот. 7.

Той кубок отдалъ церкви Божой отецъ Василій Боярский, настоятел тоеж церкви, за спасение свое.

К а д і л н и ц и и к а ц и и :

1) Кадилница срѣбрная, вся суто злоцѣстая, зъ двома ланцушками, сама в собѣ не малая, работы доброи, котрую отдалъ церкви Божой христолюбивый господар пан Мирон, воевода Молдавский. Тая важыт гривен 8, лот. 4.

2) Кадилница другая, такъже вся суто злоцѣстая, трохи старшая, зъ чтырма ланцушками бѣлыми, а у каждого ланцушка крестикъ зъ дзвонками. Тая важыт гривен 7, лот. 14.

3) Кадилница бѣло-срѣбрная, зъ чтерма ланцушками, такъже яко и другие по два колца маючи; важыт гривен 8, лот. 7.

4) Кадилница зъ отливанымъ верхомъ срѣбно бѣлая, зъ чтерма ланцушками, вся сама в собѣ спод и верх на кшталтъ лампы зроблена. Тая важыт гривен 7, лот. 6.

5) Каця, на кшталтъ кадилницы, зъ верхомъ, на верху крестикъ, на рукояти бляха зъ образомъ Успения Пречистыя Богородица и гербъ господарей Волоскихъ маючий, на концѣ бѣ галки округлыя маючы, вся суто злоцѣстая, на концѣ кутас. Важыт гривен 7.

6) Каця, котрую христолюбивый господар пан Мирон Бернавский за спасение свое церкви отдалъ, вся суто злоцѣстая, подобная першой, трохи болшая. Важыт гривен 8, лот. 4.

Л я м ъ п ы с р ѣ б р н ы е :

1) Лямпя великая фѣрцикованой работы, зъ кранцемъ верхнимъ вежычковатымъ, зъ трема ланцухами, в посродку на каждомъ ланцуху галка, накрывка такъже зъ кранцемъ вежычковатымъ, в верху колца и у самого споду галка зъ колцемъ, тое все срѣбрное. Панъ Габриелъ Лангиш зъ малжонкою своею за спасение свое церкви Божой отдали. Важыт гривен 14, лот. 4.

2) Лямпя фѣрцикованая, з кранцем на верху, малой корунки, зъ трема ессами одливаными, над тымиж ессами коруна вежычковатая з трема ланцухами, на каждомъ ланцуху галка отливаная, в посродку покрывка з колцемъ и у споду галка з колцемъ и гутас едwabный червоный; то все з самого срѣбра. Константы Мадзалета з малжонкою своею за спасение свое до церкви офѣровали. Важыт грывен 7, лот. 13.

3) Лямпя другая подобная, уверхъ без жадного кранцу, зъ трема ессами тонкими, над тыми ессами коруна вежычковатая з трема ланцухами без галокъ, покрывка з колцемъ у верху, у споду галка з колцемъ; то все з самого срѣбра. Панъ Димитрий Гюрдзѣй з малжонкою своею офѣровалъ церкви Божой за спасение свое. Важыт грывен 5, лот. 10.

4) Лямпя само срѣбрная, на верху корунка без ессовъ, зъ трема ланцухами, покрывка з колцемъ, у споду галка з колцемъ. Тую отдал церкви Божой панъ Матфей Феодоровичъ з малжонкою своею за спасение свое. Важит грыв. 5, лот. 14.

5) Лямпя само срѣбрная, у верху з дробною корункою, зъ трема ланцухами, покрывка з колцемъ, у споду галка з колцемъ, вся фѣрцикованая. Тую оддалъ до церкви п. Стефан Ляшковский з малжонкою своею за спасение свое. Важыт грывен 3, лот. 15.

6) Лямпя само срѣбрная фѣрцикованая, у верху коруна вежычковатая з трема ланцухами, покрывка з колцемъ, у споду галка з колцемъ. Тую офѣровалъ п. Ференць Онисковичъ зъ малжонкою своею за спасение свое. Важыт грыв. 3, лот. 5.

7) Лямпя само срѣбрная, фѣрцикованая, меньшая, на верху корунка вежычковатая з трема ланцухами, покрывка з колцемъ, такъже и на сподѣ колце. Тую офѣровалъ п. Георгий Феодоровичъ з малжонкою евое за спасение свое. Важыт грывен 3.

8) Лямпя малая, срѣбно-злочѣстая, гладкая, з ланцухами трема и з вершкомъ гладкимъ, покрывка зъ колцемъ, тую при инном срѣбрѣ прислалъ в Бозе преставльшыйся хрыстолюбивый господар Муро Бернавский. Важыт грывен 1, лот. 11.

9) Лямпа само сръбрная, фърцикованая, з вершомъ и з колцем. Тую дала хрыстолюбивая пани Григоровая Романовичовая, котрая над гробом висит небощика малжонка ей пред образомъ Спасителя, 7 важыт грынвен, року ᠠᠵᠠ (?)

10) Лямпа само сръбрная, фърцикованая, з верхом и колцем и корункою. Тую дада хрыстолюбивая вдова, позосталая по малжонку своим, пани Миколаевая Леоновичовая, цорка пана Василя Буневского, за отпушение грѣхов, котрая абы завѣшоная подчас празников пред образомъ Пресвятыя Богородица в старомъ притворѣ была (до котрой елей свой обецала давати) пилне жадала. Важыт грынвен 3, лот. 3.

11) Лямпа, котрую далъ п. Михал Альѣзый за спасение свое и малжонки своей. Тая висит в посродку церкви, ест при нюи и кутас едвабный чорный з бѣлым сръбромъ.

12) Лямпа сръбрная, пан Янъ Грегоровый далъ за спасение свое.

К о р у н ы и в ѣ н ц и :

1) Коруна сръбно-злочѣстая, з розмаитыми каменми простими, вколо округлая, в посродку вынемая и другая меньшая подобная першой. Тое далъ за спасение свое и малжонки своей п. Демиан Полюский на образъ Пречистой намѣстный, где и таблица сръбно-злочѣстая з подписом его, на томже образе; все, яко ест, важыт грынвен—.

2) Коруна на намѣстномъ образѣ, на Сыну Божом пстро-злочѣстая, сръбрная, на кшталтъ мутры зробленая. Тую далъ п. Георгий Феодосовичъ з малжонкою своею за спасение свое. Важыт грынвен—.

3) Коруна сръбно-злочѣстая, една на Пречистой, другая меньшая на Сыну Божомъ съ камечками простыми, тые отдала еѣ милость пани Анна Голганская на образъ Пречистой Богородицы в притворѣ старой церкви; яко ест в собѣ, важыт грынвен 4.

4) Коруна срѣбно-злочѣстая, на верху якобы з обленками, и меншая на Сына Божого на тойже образ до притвору старой церкви от его милости пана Симеона Добранского за спасение свое отдана. Важыть гривен 2.

5) Коруна на образ срѣбно-злочѣстая, повсюд квѣты з смелцем зъ простыми каменми, но важит зо всѣмъ, як ест в собѣ, гривен 2, лот. 1¹/₂.

6) Коруна корунноватая, срѣбно-злочѣстая, з каменми простыми шестма, зо всѣмъ важыт гривну 1, лот. 10.

7) Коруна срѣбно-злочѣстая, корунноватая, з бѣлыми каменми простыми трема, межы каменми листовка взористая от конца. Все важыт гривен 2, лот. 1¹/₂.

8) Коруна маленькая, злочѣстая з смелцемъ и трема каменми, Все важыт лот. 2.

9) Коруна зверху злочѣстая, квѣты з смелцем и з трема каменми, в купѣ пры ней и подгърлокъ такоиж роботы з двема червоними а трема бѣлыми каменми. Важыт лот. 5.

10) Коруна срѣбно-злочѣстая; другая меншая въ олтары новой церкви, на образе Пречыстои за престолом, в котрой и каменни килка простыхъ. Корун двѣ вѣнчаннх, срѣбрных, позлочѣстых нецо з смелцемъ, в каждой корунѣ по 16 каменей простыхъ, розной фарбы. Важат обѣ зо всѣмъ грив. 3, лот. 13.

1) *Вънец* злотый, перлами оздобленный, котрый на образ Пречыстой в старой церкви в притворѣ шляхетная Анна Голганская огдала.

2) *Вънец* зелено-едвабемъ обвитый и перлами упретный на образ Успения Пречыстои у великой церкви, той дала п. Лангишова.

3) *Вънец* токийже зеленый, перлами оздобленный на образ намѣстный Пречыстои в новой церкви, даный от пани Матиашевои.

4) *Вънец* такийже зеленый з перелками на томже образе Пречыстои намѣстномъ в новой церкви.

5) Вѣнец такойже зеленый на образѣ Спасителевомъ на-мѣстномъ в новой церкви.

6) Вѣнец под таблицю, надъ гробомъ набожной панны Варвары Ланкгишовны на сръбно-злочѣстой лубѣце, рознымъ едваемъ и злотомъ з перлами устроеный и на ланцушку сръбрномъ троистомъ завѣшенный.

7) Вѣнецъ под таблицю, над гробомъ небожки панны Анны Андреевны, на другѣ зеленымъ едваемъ обвитый, перлами и пун-таликами вколѣ устроеный и на ланцушку троистомъ сръбрномъ завѣшенный.

К в о т ы и м у р н и ц и :

1) Квотъ наибольшый, вес сръбно-злочѣстий, о пяти вежах на верху и зъ боку двѣма, на каждой крест з пташками, з боку вѣнец на кшталтъ корунковъ великих; тот квотъ братия купили свѣжо зъ инымъ серебромъ, важыт гывен—.

2) Квотъ трохи меншый, вес сръбно-злочѣстий, о трохъ вежах на верху, на каждой крест запечатанный з розными святостями. Той квотъ пры иншомъ сръбрѣ прыслалъ в Бозе преставлшыйся Хрыстолюбивый ктитор Міро Бернавский, господар землѣ Волоское, за спасение свое. Важыт гывен 10.

3) Квотъ еще меншый, вес сръбно-злочѣстий такъже о трохъ верхахъ вежѣстых, на каждой вежы крест, тот ест найдавнѣйшый в скарбци. Важыт гывень 8, лот. 7.

4) Квотец, албо шкатулка гебаночая зъ шуфлятками, вьнутри ее пушка сръбно-злочѣстая, в которой мощы разныхъ святых. Тое все, язь въ собѣ ест, зо всѣмъ отдала до скарбцу церковного шляхетная Анна Боярская за спасение свое и малжонка своего в Бозе преставлшагося іерея Василя, настоятеля тойже церкви Божой. Тые мощы святыхъ вложено до нового креста великого и запечатано. Того креста позычати не треба нѣкому.

5) Кютец маленький, албо скриночка сръбрно-злочѣстая, в которой ест якаяс святост неподписаная. Тое въ воловяной шуфлядѣ. Тамже и манелѣчка золотая и пунталиков нѣцо и инше дробязки.

Лѣхтарѣ сръбрныє:

1) Пара лѣхтаровѣ сръбрных, злочѣстых, великих, складаных на валках деревяных, роботы и сръбра старосвѣтское. Тые посполу з иншим сръбром за гроши церковные купълено; яку сут сами в собѣ, ваять гривень—.

2) Пара лѣхтаровѣ бѣло-сръбрных высоких, спуд трыгранистый у обохъ, тые свѣжо уробление з волею всѣх братии з розного сръбра мнѣи потребного церковного. Тые ваят гривен 10, лот. 2.

3) Пара лѣхтаровѣ сръбрных, нижшых, фѣрцикованых без жадное позлоты. Тые оддала набожна Татиянна за спасение свое до церкви; ваят гривен 4, лот. 2.

4) Пара лѣхтаровѣ сръбрно-бѣлых, подобных третюи парѣ также чворогранистые, столцѣ у обох фѣрцикование. Тые оддала шляхетная Анна Боярская по смерти в Бозе преставлшагося отца Василия Боярского, малжонка своего. Тые ваят гривен 5, лот. 4.

5) Пара лѣхтаровѣ бѣло-сръбрных, роботы фѣрцикованой, столци округлые, на руркахъ по три Ангелки, выраженные; тые зостали в интересѣ од одной шляхтянки; ваят—.

6) Пару лѣхтаровѣ бѣлых самых сръбрных панѣ Василиѣ Леоновичѣ посполу з малжонкою своею за спасение свое отдали до церкви и просили, абы завше на престолѣ стояли; ваят гривен $4\frac{1}{2}$.

Коновочки, фляшки, пушечки, мурницѣ сръбрныє:

1) Пара коновочокъ, обѣ ровной ваги, до священнослуженія, наливкам подобны, пукластой роботы, ве сродку з ружычками на столцах пукластых, самые бѣло взорыстые. Ваять без пултора лута гривень 3.

2) Пара коновочокъ гладкихъ, у споду з листовками и по тры ножки у каждой, з гербами. Ваят обѣ гривну 1, лот. 14.

3) Пушка для тайн Христовых гладкая, з надписом вколо и з гербомъ у долу, крапец вежычковатый вколо злоцѣстый, з трома ножками злоцѣстыми, вершокъ з крапцем у устячка крученымъ, на верху галка и з крестом злоцѣстая. Важыт гывен 1, лот. 10.

4) Гробница для запасного Тѣла Христова округлая, ве сродку отворыстая, роботы вгузоватой, з рожычкою друтоватою, ве сродку из столцем такъже вгузоватым, вся бѣла;—гыв. 2, лот. 1.

5) Мурница срѣбно-гранистая, зъ образком Спасителевымъ и со Евангелисты Святыми, злоцѣстая вколо, зверху трубка ангелька злоцѣстого держачи. Важыт гывен 2, лот. 6.

6) Мурница гладко рысованая, зъ головкою ве сродку, на ланцушку завѣсидстая, зъ верху з трубкою, бѣло-срѣбрная.

7) Пушечка срѣбно-злоцѣстая зъ ушком на боку, вколо рысована и цакрывка баранка з хоругвою зверху маючала; тую п. Габриель Лангишъ далъ за спасение свое. Важыт гывен 2, лот. 4¹/₂.

Перлы и срѣбро дробное:

Въ одном узелцѣ перель дробнѣйшихъ, що кромя нити и що на нитках, всѣхъ лутовъ 6¹/₂.

Въ другомъ узелцѣ перель срѣбнихъ без нитки важат мало що над лоть $\hat{a}$, але з них вынято ест килканадцат перел на вел. Крестъ. На злотѣ тягненом перлами саженых тканиц 1. Празничные образы ними приоздобляются. Важат зо всѣм лутов 6.

Крестик перловый.

а) Перстень тен ест сингнит самозол., в гербѣ карпъ, въ гербѣ литеры б. к., важыт мало не три луты.

б) Сингнитъ з чырвоным каменем, на котром персона рытая, важыт лутовъ—

в) Обручка в серединѣ вколо жолобастая, не важыт пул лута.

г) Старый чорный сингнит понадламаный, в котром колис был камѣнь, важытъ пул лута.

- ѣ) Сингнит зломаный, золотый.
- ѕ) Перстен с туркусомъ, камен сам великий.
- з) Перстен троха менши з болшим туркусомъ.
- й) Обручка околистая, сингнит срѣбрный бѣлый. З тых перед продано лут. 7, за 22¹/₂ к.

Особно в розных штукахъ срѣбро:

1) Два голубы срѣбрно-злоцѣстые зъ роспростертыми скрыдлами; у одного на головѣ корунка з трема туркусиками, на верху ланцушокъ з колцемъ. Тое важыт грив. 4.

2) Другий тому подобный без ланцушка и без туркосовъ, важыт гривень—

3) Таблица остро вежыстая, у верху з трома ланцушками и з колцем, вколо пуклини на кшталтъ квѣтовъ, по одной сторонѣ персона панянская под крестом вырыто, а з другои крест на катафалку з надписом вырыто. Тую таблицу прыслалъ мюденец зъ Слуцка п. Жданъ Скоцкевичъ на памятку не обжалованои смерти побожной панны Варвары Лангишовны, ему въ стан малженский обецанои. Тая таблица завше висит над гробом змерлои в церкви.

4) Миса для анафоры, Д. Иіусъ вколо фѣрцикован. Панъ Габриел Лангишъ отдалъ за спасение свое,—грив. 4.

5) Мисечка для анафоры, котрую его мил. Іон. Мірон Бернавский пры иншом срѣбрѣ прыслал. Важыт гривен 3, лот. 5.

6) Миса само срѣбная з фѣгурами празников Богородицы и гербъ господарский, мѣсцами трохи позлоцѣстая, тую отдала пани гетмановая Волоская Никорычыная за спасение свое. Тая важыт гривен—.

Моци розных святыхъ обрѣтаемыхъ въ скарбци церковномъ:

1) Святого великомученика Пантелеймона. 2) Святого Упатія в срѣберци зъ перелками. 3) Святого первомученика Стефана архидіакона. 4) Святого (для старости не могу прочитати котрого святого¹⁾), срѣберцемъ оправно.

¹⁾ Замѣчаніе Константина Медзанеты, писаря братскаго.

Тые мощи святых Божьих в рожных начынях:

1) Святого Іоана Крестителя. 2) Святого Марка евангелисты. 3) Святого Луки евангелисты. 4) Святого Петра апостола. 5) Святого Андрея апостола. 6) Святого Іакова апостола. 7) Святого Іакова Персенина. 8) Святого Евстафія мученика. 9) Святого Пантелеймона мученика. Святых мощи нарочитых святых, выбранные и вложенные. 10) Святого Макарья. 11) Святого Поликарпа. 12) Святых Гервасия и Протасия. 13) Святого Грыгорія Названзена. 14) Святого Лаврентія мученика. 15) Святого Гиляріона. 16) Святого Курыла. 17) Святой Екатерины,—сут в сродок кресту ново велико сѣоруженого з надписами и друтом замѣненные. 18) Святой Елисаветы. 19) Святой Софіи. 20) Святой Крестыны, в томже кѣотцѣ и камен бѣлый в калитцѣ адамашковой, знат святыи, и тые мощи святых Божьих въ кѣотцѣ были, котрый зо всѣмъ отдадала госпожа Анна Боярская по смерти отца Василия Боярского, малжонка своего; за спасение свое. Тые вышмѣнованыя мощѣ сут въ великомъ кресту запечатованыя: Святого Іакова Персенина, Святой Хрестыны мученицы, Святой Маріи египтянки.

Отъ Христова гробу, от горы Елеонскія, где родися Пречыстая, от горы Голгофы, от горы, где Гелена нашла черныи крестъ, землѣ святые, от горы, гдѣ ся Христос молил, от Іордана, где ся Христос крестиль, от Вифлеема где ся родиль Христос, тамже и воскъ от гроба Спасителя. Тые зас мощи святых Божьих, также и землѣ святые запечатованые в квотѣ среднемъ, котрый его мил. господар Мурон Бернавскій зо всѣмъ церкзи Божой за свое спасение прислалъ.

ВИВЛИОТЕКА.

Книги розные славенскіе:

Бесѣды Злат. на Іоана част ѿ. Бесѣды Злат. на Дѣянїя, трои книги друку Кіевского. Бесѣды Злат. на ѿ послании Апо-

столских, трои книги. Бесѣды Злат. на Матѳ. и на Марка Евангелистовъ. Бесѣды Злат. на Матѳ. и Іоанна Евангелистовъ, красно оправные. Бесѣды Злат. на Дѣянїя и на 4 посланїй зъ Московскаго писани. Бесѣды Злат. на Іоана Евангелїе. Бесѣды Злат. на нѣкоторые слова Апостолеи, in quarto. Бесѣды Злат. на Матфея. Бесѣда Злат. на Іоана част к. Бесѣды Злат. на Іоана част ѣ. Бесѣды Злат. на Матфея. Сборникъ на вес постъ. Сборникъ на Пятдесятницу. Сборникъ на част Псалмовъ. На празники слова и на Апокалипсисъ толкованїе. Сборникъ 3 дневный въ началѣ святого поста. Сборникъ през вес год празникъ Господнихъ, Богородичных и святым великим. Сборникъ святого Василия. Сборникъ слов душеполезных Анастасїя и Іоанна мниха. Сборникъ различные жывота святых, in quarto. Дамаскинъ книга. Никонъ книга невеликая. Шестодневникъ на Бытеиские слова. Дионїсїй Ареопаїта славенскїй. Маргарыт книжка, in quarto. Во святых отца Грыгорыя, иже во Омарынъ градѣ сотвореных чудесъ. Василия Великаго сенигирдон(?), друку Острогскаго. Златоустаго толкованїе Псалтыри Давїда пророка. Афанасїя святого толкованїя Псалтыри. Библия славенская Острогскаго друку. Библия другая тогож друку. Зъ Библией 6 книг Моисеовыхъ. Псалтыр толкована, красно оправная. Правила святых отцов двои. Феофилактъ на всѣ 4 Евангелисты толкованыи. Максима инока книга. Дионїсїй Ареопагыта. Сборникъ на паргаменѣ. Евангелїе учительное. Евангелїе учительное Крилоское. Евангелїе учительное друку Стратинскаго. Евангелїе учительное другое, друкованое. Евангелїе учительное Виленскаго друку. Евангелїе учительное Курьоловаго прекладаня. Евангелїе книга. Поученїя розная от бесѣд Златоустаго нѣчто. Сборничокъ, in quarto. Іоанъ Лѣствичникъ, in quarto. Отець Ісаѣ согубих писании четѣя, in quarto. Апокалипсисъ толковый, in quarto. Премудрости Соломоня друку Празкаго. Псалтыр Виленскаго друку, на десту. Псалтыр тогож друку, на десту. Двѣ псалтыри Львовскаго друку, in quarto. Псалтыр Виленская на пул десту. Псалтыр красно и злотом мѣсцами пстро покрыта. Псалтыр и Часлов

писанный вкупѣ. Псалтырь невязаная, старая. Псалтырь с Типиком мѣсцами злотом прописана. Часословъ друку Острогского. Часословъ друку Лвовского, in octavo. Часослова Острогскаго част. Мѣнея избранная Кіевскаго друку. Апостолы два друкованые. Апостолы два писаные на паперѣ. Апостолы два писаные на пергаменѣ. Служебникъ друку Стратинскаго, in quarto. Лѣкарство духовное, in quarto, на паргаменѣ. Тестаментъ друку Острогскаго. Молитвы Острогскаго друку, in octavo. Служебникъ писанный старый. Истолкованіе Евангеліи розных, in octavo. Молитвы дневные друкованые, in octavo. Библия Острогскаго друку в червономъ аксамитѣ, осма нарожницами и двома клавзулами (w skarbcu iest) срѣбренными украшена, тую даровал церкви отецъ Василий Боярский, священникъ мѣстскій, w skarbcu iest. Отецъ Захарыя Копыстенскій, архимандритъ Кіев., двѣ книги до скарбцу даровалъ: на Апостола Павла посланіе, а другое на святыхъ Апостолѣхъ дѣяніе омѣли Златоустаго. Двѣ Триоди постныя Кіевскаго друку. Трефолой Кіевскій невязанный, на долѣ в склепе. Трыод постная писаная. Трыод цвѣтная писаная. Трыод постная друкованая з пуклами. Трыод цвѣтная друкованая з пуклями. Охтоикъ друку Острогскаго. Уставъ церковный новописанный в церкви. Первогласникъ писанный. Два пятогласники писаные. Двѣ Псалтыри толкованые, красно оправные, in folio. Мѣнеи мѣсячныя, март и апрель вкупѣ. Март и апрель другая. Май. Май і іюнь вкупѣ. Іюнь особый. Іюнь на паргаменѣ. Іюль. Іюль и августъ вкупѣ. Августъ. Септеврый. Септеврый. Октобрый, in folio. Октобрый, in quarto. Ноемврый. Ноемврый на паргаменѣ. Декемъврый. Генвар и февраль вкупѣ. Генвар и февраль вкупѣ. Прологъ наибольшый, мартовый на паргаменѣ. Потом чтыры прологи на паргаменѣ. Уставъ Ерусалимскій на четвертнѣ. Уставъ писанный старый, in quarto. Каноны Богородицы, писаны, in quarto. Требникъ Стратинскій. Служебникъ друку Мамоничовскаго, просто оправный. Часословъ Мамоничовскій. Ирмолой нотованный. Помяникъ на полдесту. Богородичник в политурѣ на десту. Служебникъ писанный зь осма пуклями

срѣбрными, табличка зъ Распятием и клавзулѣ двѣ срѣбныя, в skarbcsu. Служебникъ Мамоничовскій, аксамитом червоным, в skarbcsu, покрытый, зъ осма парожницами великими. Таблица великая зъ Распятиемъ въ посродку и зъ двома клавзулами; а тое все срѣбрное. Служебникъ вкупѣ и Требникъ друку Виленского в skarbcsu, самымъ толко аксамитомъ чорнымъ покрытый. Шест Охтаевъ новыхъ друку Львовского, без Богородичников. Трефолой друку Львовского. Трефолой Кіевского друку. Три Евангелии учительныи. Апостолъ толкованный. Дорофтей. Дѣяніе Грегорьево, in quarto. Повчения розныя, in quarto. Слова избранніе из Библии, in quarto. Мѣня подраная. Триод на паргамѣнѣ постная. Устав Московскій. Прелог Московскій. Сборникъ албо поучения. Евангеліе Матфея и Луки. Псалтыр друку Львовского. Два служебники друку Стратинского, in quarto, а другій in octavo в серкву. Трефолой в церкви. Часослов и Мѣсяцослов. Апостолъ в церкви. Требники в церкви. Евангеліе на папѣрѣ реаловомъ великое. Два прологи Московского друку, в каждый по 6 мѣсяцив.

Книги грецкіе розныя:

Іоанъ Златоустаго осмъ томовъ, каждый особно. Мѣней чтыре всѣхъ дванадцати мѣсяцей. Діонисій Ареопаита. Типік албо уставъ грецкій отца Петра Могилы, митрополита Кіевского. Анеолокгіонъ. Пендикостарионъ. Анеолокгіонъ другій. Тріодионъ. Паралѣтики. Евхолокгіонъ. Пендикостарионъ. Анагностиконъ. Новый тестаментъ. Никифор греко-латинон. Новый тестаментъ другій. Адилон писаная в полѣтурѣ. Литургии грецкое початокъ. Псалтирионъ. Органон Аристотелѣсь. Опера Лукианѣ. Псалмы вѣршемъ друкованые, малые. Евангеліе грецкое, in quarto. Евангеліе зас грецкое ин кварто. Евстафіа архиепископа книга, in folio. Вивліофика Фотія, in folio. Плутархос. Алквіадус, in folio. Ки о мнemo(н) мнeотор¹⁾

¹⁾ Вѣроятно Καὶ ὁ μνήμων μνήτωρ.

albo сентенци. Thucidides. Pauli Eginita. Xenophon. Evsebius. Opera Aristotelis, вшытко грецкие. De Virginitate, in quarto. Aristotelis de arte, in quarto. Heziodus ἀνθος, in quarto. Appiani historia graeco-latina. (Мѣсяц) генвар и феврал грецки(?) Анфологион грецки. Бесѣды Иоана Злат. на Дѣян. и послания Апостол. грецкии великии. Damastiyn greckiy, in folio, y z łacina. Evstafia archyepiskopa Salonickiego in folio, sama grecka. Oratorum veterum orationes sami greckiy, in folio. Platona opera filozofa, sama grecka, in folio. Ioana Chrysostoma greko-latina, in folio. Likofrona Alexandra, in quarto, greko-latyna. Evrypidas tragoedyum greko-latina, in quarto. Pindaro in quarto, sama grecka. Demostinova sama grecka. Ermoenora sama grecka. Testament greckiy, in octavo. Organon tis filosofias, sami greckiy in octavo. Iana Chrysostoma greko-latyna, in octavo. Apokryfy greko-latina, in octavo. Arystotel greko-latyna, in octavo. Gramatyka grecka Lwowskiego druku, in octavo. Fukydida, xięzka w paliturze czerwoney, sama grecka. Epiktita stoyka filozofa. Eudyny Dyon greko-latina, in octavo.

Книги латинские:

Sabeliteus łacinskiy, in folio. Oryienes łacinsky, in folio. Dykcyonar łacinski, in folio. Oryienes łacinsky, in folio. Cornelius łacinsky. Gramatyka. Ielyiasza proroka greko-latyno, in octavo. Aristotela greko-latina, in octavo. Matey Malofikarum łacinska, in octavo. Wigilliusz łacynski, in octavo. Emmanuelis sama łacina, in octavo. Figury w paliturze bialej, xięzka in octavo. Biblia greko-latyna, in octavo. Biblia greko-latina, in octavo. Dyalektycae et rectoricae praecepta w paliturze, latina sama. Chronografyia latina, in octavo. Owydyusz latina, in octavo. Gramatyka greko-latina, in octavo. Owidiusz xięzka łacina, in octavo. Oraciuszowa xięzka łacina, in octavo. Owidiusz księzka łacina, in octavo. Cyceronowa łacina sama, in octavo. Walenteo Maxima, xięzka łacina, in octavo. Gramatika, xięzka greko-latyna, in octavo. Apoloni Alexandryny greko-latina, in quarto. Gramatyka greko-latina, in octavo.

Книги полские:

Жывот Пана Езусовъ. Кронника Бѣлскаго на пудесту. Студнѣца жывота. Крецкая Сумма ꙗ приказаня Божскаго. Старый закон. Бѣблиа полска на десту. Десятеро приказаня. Гисторыя Венгерская. Псалтыр полский. Рай духовный. Чыстедць. Постыля полская. Грамматика Кленарди. Седмъ псалмовъ. Пассые Панские. Поздравляня Панны Маріеи. Езусъ Сѣрахъ. Диспутация Любелска. Вѣридар. Гисторыя о потопѣ. Гисторыя о войнѣ жыдовскои. Роздзяль книжка. Модлѣтвы Аврелѣуша Августина. Конституции в червоной полѣтурѣ, на долѣ в skleпу. Библиа полская, in folio. Годѣнѣтки о Принаисвятшеи Панны. Артыкулы браства святыхъ Ганны. Катехизмъ. Модлитвы розне. Модлитвы другія. Конституцѣи полские. Кроника ческа. Бялска гдарзи(?) Постыля Бялобурискего Вялска. Библиа ческа Вялска.

Иконы просто малованые:

1) Священной Богородицы образ. 2) Спасовъ со всѣми Ангелы. 3) Рождества Христова. 4) Пречыстои. 5) Воскресение Христово с пятма корунками срѣбрными. 6) Пречыстои. 7) Воведение Пречыстой. 8) Успение Пречыстой; той образ в дар господареви послали. 9) Чудо святого великомученика Георгия в року 1626. 10) Успения Пречыстыя, вколо з фѣкгурками Апостолов. 11) Святого Спиридона не Московский. 12) Святого Георгия со святыми, малый образ. 13) Святого отца Николы малый. 14) Рождество Христово малый. 15) Благовѣщение Богородицы малый. 16) Святого Димитрия на коню. 17) Явление Богородицы преподобному отцу Серкгию. 18) Умиление Богородицы. 19) Умиление Бога отца другий. 20) Святыя Пятницы. 21) Спасовъ образ.

Иконы срѣбромъ оправные:

1) Вседержителевъ, въ корунцѣ три камычки, вшыстекъ блях малъ з шмелцем взорысто, с пуклем и гвоздком и колцем, уверху срѣбрный.

- 2) Вседержител с корункою, повсюду злоцѣстый.
- 3) Вседержител повсюду злоцѣстый.
- 4) Воскресение Христово, зъ двома коронками малыми, злоцѣстый.
- 5) Распятие Господне, з девятма корунками, злоцѣстый.
- 6) Святая Троица с трома коронками злоцѣстыми.
- 7) Святая Троица с трома корунками злоцѣстими.
- 8) Рождество Богородицы зъ пятма корунками, злоцѣстый.
- 9) Введение Богородицы зъ шестма корунками, злоцѣстый.
- 10) Пречистый зъ двома корунками и камычками, бляха взорысто злоцѣстая.
- 11) Пречистой образ зъ двѣма коронками и с камычками, бляха зъ шмелцемъ злоцѣстая, зътылу аксамит брунатный.
- 12) Пречистой: корона великая зъ перлами 4-ма и с камычками, бляха взорысто злоцѣстая.
- 13) Пречистой с короною и с подшыником и с камычками повсюд зъ шмелцемъ.
- 14) Пречистой зъ двома коронками шмелцоваными и зъ каменни шестма, злоцѣстый.
- 15) Пречистой з камечками злоцѣстый.
- 16) Пречистой зъ однимъ модрым, а зъ другимъ червонымъ камычками, злоцѣстый.
- 17) Пречистой зъ коронами шмелцоваными, злоцѣстый.
- 18) Пречистой толко оправный злоцѣстый в монастыру.
- 19) Святого отца Николы оправный злоцѣстый.
- 20) Святого отца Николы з камычками червоными злоцѣстый.
- 21) Святого отца Николы зъ трома коронками шмелцоваными и зъ трома камычками злоцѣстый.
- 22) Покровъ Пречистой зъ трома корунками шмелцоваными, а з осма без шмелцу, злоцѣстый.
- 23) Иоанна Предтечи зъ шмелцованою корункою и зъ однимъ камычкомъ, злоцѣстый.
- 24) Иоанна Предтечи зъ короною шмелцованою злоцѣстый.

- 25) Иоана Предтечи зъ шмелцованою короною злоцѣстый.
- 26) Феодора Стратилата с короною дробно-вибияною злоцѣстый.
- 27) Василиевъ двох з трома коронками злоцѣстый.
- 28) Святой мученицы Екатерины зъ двѣма коруннами шмелцованими.
- 29) Святых трех исповѣдник: Самона, Гуріа и Авива злоцѣстый.
- 30) Святых Борыса и Глѣба оправный, злоцѣстый.
- 31) Святого чудотворца Алексеа зъ короною шмелцованою злоцѣстый.
- 32) Панагія троистая маленькая, внутри с коронками срѣбно-злоцѣстыми, всѣ три иконы.
- 33) Панагія малая—воплощение Пречистой, увес отсподу срѣбром оправный зъ надписом грецкимъ. Образ Пречистой зъ короною срѣбно-шмелцованою з рожками, на которых камней не мало, надглавие и подшыекъ перлами сажоные, корунка у Іесуса Христа срѣбно-злоцѣстая, вколо срѣбромъ злоцѣстымъ окованный.
34. Старые оправные всѣ три, по небожыку отцу епископѣ Неофитѣ zostали церкви.
35. Воскресение Христова старый, срѣбно-злоцѣстой оправы.
- 36) Образъ Пречистой, перлами гавтованный.
- 37) Образокъ ношенный, оправный срѣбром.
- 38) Образок зъ вкупу Московский, мосюндзом оправный.

Фелоны прибылые в року 1748:

- 1) Фелон злотоглаву бѣлого, квѣты золотые, бляха срѣбрная, злоцѣстая, справленые ново з подшевки, купленые, коштуют.—От госпожѣ небожика отца Боярского за спасение.
- 2) Стихарь дияконский переробленный.
- 3) Сакось атласового темно-лазурового,—що по небожыку отцу митрополитѣ кгрецком церкви отдано.

Фелоны albo ризы:

1) Ризы-фелон сръббро-злоголавовые, ново зъ ялмужнъ розныхъ небощикомъ паномъ Миколаемъ Добранским собраные, а от пана Габриеля Ланкгиша справленые. Нараквицъ такогуж злоголаву и тогож часу справленые до них. Епетрахил такогуж злоголаву, зъ гузами сръббрными, от небощика Иоанна Мирона Бернавского, господара Волоскаго одданые. Стихар тонкого полотна коленского, трафлений, з корунками, пянкне уроблений, до тых же священныхъ одеждъ належалый.

2) Ризы-фелон сръббро-злоголавовые, на рамени бляха сръббро-злоцъстая, фъгуры воскресения Христова, от негды его мил. Иоанна Мирона Бернавскаго даные, юж подошлые до нихъ нараквицъ суто злого-гафтованые пристаршые. Стихар тонкого полотна коленского, около долу квъты, едвабно червоного, до тойже священной одежды належалые.

3) Ризы-фелон чорного аксамиту взорыстого, от пояса до шыи и около листва шыроко и богато злотом нитковым в квъты гафтованые... крест назадъ зъ фъритов зъ каменми от его мл. князя Заславского, воеводы Киевского, през руки и за старанием небощика отца Василия Боярского дарованые. Епетрахиль, табину злоцъстого въ квъты, до них належит. Стихар рубковый, назбыранный, з корунками около долу. Нараквицъ червоно-телетовые, до тоеж священной одежы належалые.

4) Ризы-фелон телетовый, темно лазуровый в квъты, на рамени бляшка сръббрная, злоцъстая зъ фъгурою. Дала по смерти Иоанна Мирона Бернавского сестра его шату небощика, з котрои преробленые сут тые ризы. Нараквицъ тогожде телету до них належалые. Стихар рубковый з корунками около долу, до тогож належит.

5) Ризы-фелон злоголавовый, въ фъгурѣ Исус Христос, назадъ перловый крестъ, от пана Михаила Алвѣзого справленые.

Нараквицѣ червоно-телетовые. Епетрахиль тогож злоголаву яко и фелон, з ггузами срѣбными и кутасами, до той священной одежды.

6) Рызы-фелон на червоном полю гатласовомъ, злоголавовые квѣты и бѣло пѣстрые, назадѣ бляшка срѣбно-зелоцѣстая, на ней Воскресенія Христова фѣгура. (ⲉⲗⲙⲁ въ мартѣ мѣсяцѣ отданный ест злоголав, на срѣбном полѣ квѣты золотые, з котрого зроблены суть: епатрахили фелоновъ злоголавовых. Той злоголавъ даровал панъ Феодор Ганевич з малжвнкою своею за спасение свое)¹⁾.

7) Рызы-фелон на зеленом полю атласовом, злоголавовые квѣты и бѣло пѣстрые, назадѣ бляшка срѣбная, позелоцѣстая зъ фѣгурою Вседержителя.

8) Рызы-фелон шкарлатного атласу, фетоця золотая вколо, назадѣ фѣгура гафтованая святой мученицы Варвары, справленые и одданные от пана Гаврилия Ланкгиша и малжонки его, по смерти цорки ихъ Варвары. Нараквицѣ тогож атласу шнуркованые.

9) Рызы-фелон гамлѣту червоного, пасаман червоный едwabный вколо долу, на задѣ крестъ з фѣритиковъ малыхъ, справленые и одданные през пана Андрея Стрѣлецкого и жены его, по смерти цорки ихъ Анны. Нараквицѣ тогож гамлѣту. Епетрахил аксамиту червоно-друкованого зъ пасаманом едwabно-золотым.

10) Рызы-фелон камфовой, червоно-жолтые квѣты, назадѣ крестъ з перел гафтованый. Епетрахиль на червономъ днѣ злоголавый пристаршый до них належный.

От малых святъ и повшедных дней рызы:

11) Рызы-фелон на червоном днѣ, злоголавовые старые. Епетрахил тогож злоголаву старый.

12) Рызы-фелон камфовой на днѣ жолто-горячомъ, брунатные квѣты, старый.

13) Рызы-фелон червоного адамашку зъ окладинами злоголавовыми, барзо старые *).

---

¹⁾ Строки въ скобкахъ въ рукописи зачеркнуты.

*) Въ рукописи зачеркнуты.

14) Рызы-фелон китайковые, чирвоною зъ зеленою нитка, зъ окладками черно-взорыстого аксамиту, старые.

15) Рызы-фелон бѣлого атласу старые *).

16) Рызы-фелон бѣлого адамашкы прасованого зъ окладинами аксамитно-зотоглавовыми, старые.

П о с т н ы е р ы з ы :

17) Рызы-фелон аксамиту темно-лазурового, взорыстого.

18) Рызы фелон гамлѣту лазурового, темного.

Рок Господен ꙗꙗхмг въ велик пяток. Христоролюбивая жена вдова Анна Андреевна Пивничная отдала до церкви фелон: табинѣ цервно-кармазинового взору воднистого, и епетрахил такійже з пасаманами злота ниткового, за спасение свое и отпуцение грѣхов.

19) Сакось митрополитанский темно-лазурового атласу зъ пасамонемъ бѣлымъ, свѣтлымъ. Преробленный на стихар дияконский *).

20) Сакос митрополитанский цекгластый, атласовый.

21) Рызы шкарлатного аксамиту и стихар дияконский тогож аксамиту, обоє зрблено. Отдал Константин Медзапета за спасение свое и жене своей и дѣток.

22) В року ꙗꙗхмс пани Григоровая Романовича малжонка дала рызы шкарлатные, адамашковые. Пасамон золотый широкий, около на плечах выгафтовано Распятие. То отдала за спасение свое до церкви. Ораp зотоглавовый бѣлый и нараквицѣ зеленые адамашковые.

Року ꙗꙗхна. Рызы зотоглавовые червонные, фигуры херувимы, и епитрахил такійже, нараквицѣ зотоглавовые.

Н а р я к в и ц ѣ :

Пят пар нараквиц розного зотоглаву, старые, южъ барзо подлые и обсѣпаные. Нараквицѣ срѣбрно-главовые дал небощикъ панъ Юна и братия доложили.

---

*) Въ рукописи зачеркнуты

Стихарѣ и стихарики:

1) Стихар диаконский срѣбно-злогоглавый, з бляшкою на-задѣ срѣбно-злоцѣстою, фѣгуры воскресения Христова, од его милости Мирона Бернавскаго, господаря Волоского даный. Орар до него злотом гафтованый, фѣгуры апостолские, перла на корункахъ.

2) Стихар атласовый жолто-горячий, злоцѣстый, од потомковъ всѣхъ сполне даный небощика пана Григория Романовича, пасаман вколо свѣтлый.

3) Стихар диаконский аксамиту червоного пѣстрога, зъ завѣс свѣрныхъ и южныхъ дверей зроблений.

4) Стихар диаконский телегу червоного от его милости Мирона Бернавскаго, орар до него такойже.

5) Стихар диаконский пулатласа зелено-жолто-пасковатого, от небощика пана Григория Романовича.

6) Стихар диаконский бѣлого адамашку, зъ рыз старых прероблений.

7) Стихар диаконский старый, подертый, бѣлого атласу.

1) Пара стихарыковъ хлопячих, ново справленых, рубковыхъ, з корунками.

2) Пара стихарыковъ китайки бѣлой дуклѣ, зъ рыз старых преробленые.

3) Пара стихарыков полотенных, цстро квѣтики едавные червонные.

4) Пара стихарыковъ нендзовые, старые, вытертые.

5) Пара стихарыковъ бакгачневых бленкитных, старых *).

В року 1748. 6) Пара стихариковъ хлопячих тонкого полотна зъ влущиками и корунками от Христолюбивой вдовы Екатерины Прокоповны Стасевой справленые и даные.

В року 1748. 7) Стихар диаконский зеленого табаску, воднистого взору, отдал до церкви Григориевичъ за спасение свое.

---

*) Зачеркнуто.

8) В року ٢١٧٨д рождения Христова отданные пара стихариков злоголаву подхоженого хлопячих новосправленных през пана Георгого Феодосіевича за спасение.

9) Въ року ٢١٧٨г въ октоврію отданный стихаръ священнический кѣленского полотна, на немъ квѣты червонымъ едвабомъ повсюдѣ вышиванные, от пана Андрея Стрелецкого и малжонки его за спасение их. (Къ темъ три стихарѣ священническія полотнища, з полотна простиралиного переробленые, з коронками, к темъ стихаръ священнический тонкого полотна з коронками. Два стихарики малые злоголавыя на дѣти, паномъ Георгиемъ Феодосіевичемъ справленные оба еднакие)*). Стихарыки на хлопцѣхъ нендзовин, од пани Яцкавои Кравцовой даны за спасение свое.

Е п е т р а х и л ѣ :

1) Епетрахилъ злоголавыи, на бланкитномъ днѣ, барзо старый*).

2) Епетрахилъ на червономъ днѣ злоголавыи, старый.

3) Епетрахилъ на червономъ днѣ злоголавыи, также барзо старый.

Новосправленные в року ٢١٧٨г 4) двѣ епетрахили буркателовые на червономъ едвабомъ полю, бѣлыя квѣты, справленные за братскіи грошѣ.

5) Епетрахилъ нендзы бѣлой лсничой з бляшкою*), в року ٢١٧٨д мѣсяца марта.

6) Двѣ епетрахилѣ новосправленные злоголаву, на бѣломъ полѣ золотыя квѣты, отданные от пана Феодора Ясевича, ... Курта и малжонки его Софіи Григоровны за спасение их, потребы же отъ иныхъ немѣнованныхъ ради отпушенія грѣховъ.

7) Епетрахилъ лазуровый атласовый старый.

8) Епетрахилъ злоголосый далъ небощикъ Козма, до которого приложилися братия.

---

*) Строки въ скобкахъ и со звѣздочкою въ рукописи зачернуты.

9) Епетрахил новопрыбыл зъ нараквицами такимиж венецкого злогоглаву, на бѣломъ полѣ дробные квѣти. Тое дала убогая прекупка.

10) Епетрахил папужий, атласовый и нараквиц двѣ парѣ.

О р а р ѣ и О м о ф о р и :

Омофор метрополитанский зеленого адамашку. На ночь по три платки злогоглаву*). Ожирелле золотом суто гафтованы, старо свѣцкие, до оздобы под празники зажывається, до того образ умиления Пречистой Богородицы суто золотомъ гафтованный и перлами всюду оздобленный*) на ризах червоно-аксамитных, на окладинах.

а) Орар дияконский адамашку зеленового.

б) Орар злогоглавовый дал небозчикъ Іона, до которого ся прыложили братия.

В о з д у ш к и :

1) Воздухъ злогоглавовый з листьвами червоного атласу, зъ ку-тасами на рогах, поли зъ золотомъ.

2) Два воздушки Московские, албо хустки, листьвы около гафтованные з френдзлею пестро злоцѣстою.

3) Воздух великий до накрываня под Евангелием, телету червоного, тогож що и стихар.

4) Воздухъ до служеня, бѣлого атласу, на нем гафтованы празники и Распятіе в серединѣ з перлами, от небожки панны Анны, цорки небожика пана Прокопа.

5) Воздух табако-лазурового з золотом, около лпштвы атласу пестрого отъ пани Грыгоровои Романовичовой.

6) Воздушокъ на атласѣ червоном, Распятіе Хрыстово прекрасно золотом вышито, и зъ иншими квѣтами, сама руками своими выгафтовавши раба Божия Ивановая Любановская дала до церкви посполу з малжонком своимъ за спасение свое року 1618 декабря 24. Вшисткихъ воздушковъ 10.

---

*) Зачеркнуты.

А н т и м и н с ы .

1 Антиминс великий, въколо по грецку писаный.

П о н я в ы и п о л и ц и :

Полица метрополитанская на вишневой китайцѣ, злотом суто гафтованое Распятие около зъ литерами.

Завѣсы над образы и поясы и едwabницѣ:

1) Пояс злотоглавовый долгий, данный до оздобы гробу, у столца под образы заживаеся. Едwabница бѣлая червоно-пасковитая, на день Воскресения Христова в руки Ангелу ся дает. Едwabница бѣлая по берегахъ габшасъ злотый, и на концѣ листовка зъ злота робленая. Пояс китайковый, бѣлый, турецкий, пестрые края, и на концѣ барзо долгий и широкий. Едwabница цекгластая, барзо долгая, приbrukаная. Пояс широкий турецкого адамашку пасковатого зъ шыхом истро, до епитафiон гробу заживаеся. Двѣ штуцѣ пулатласа взорыстые, широкие, една едностайная, другая шиховая, до оздобы гробу належыт. Завѣса на царские дверѣ, аксамиту взорыстого, на бѣлом днѣ червонные квѣты. Завѣса на царские дверѣ постная дикого адамашку взорыстого. (Накрывало на столец старое, полаксмитное червоное, взористо з шихом, листва полотна червоного около. Три листовки гафтованные, перловые, старосвѣцкие од образовъ старыхъ)*). Двѣ едwabнички старые, до бразу празничного належные, бѣло-пасковатые. Пояс китайки истро пасистое долгий. Тафта злоцѣстая, албо плоцянко старое. Чтыри едwabницѣ черные над образы. Килка завѣсъ китайковых, зшытых, старых и побруканыхъ.

Н о в о в р о к у ꙗ х м к .

- 1) Едwabница бѣло в паски едwabная, турецкая, новая, долгая.
- 2) Едwabница кргатковатая бѣло-бляшковая, на образ Пречистой Богородицы до старои церкви на празники покладается.

*) Строки въ скобкахъ въ рукописи зачеркнуты.

3) Китайки простой зеленой до оздобы гробу килкадесят локот.

4) Китайки духлѣ не мал два локтѣ, цикластой нит зъ бѣлоу. По дѣтинѣ пана Романа Романовича Стрелецкого.

Х у с т ь к и:

Една хустка аналои, турецкою работою сдвабемъ вышиваная, называется. Една хустка турецкая, злотом з обох концовъ выштыая зъ едwabемъ густо. Една хустка лагура пстро червоные паски. Товалня рубковая, чорнымъ едwabемъ вышиваная; тая около аналоу припинается.

П л а щ е н и ц ѣ:

Плащеница бѣлого атласу, умиленно малеваная, кранец злоцѣстый, на валку в пуздрѣ точеномъ; малеваня небощика пана Феодора маляра, а коштомъ Христолюбков.

Началку: Едwabница червоная, злотом и срѣбромъ претыканая, тая ся заживает до епитафiон гробу Божого на заслоны около плащеницѣ.

О д ѣ в а д л а и п р о с т и р а д л а н а д у м е р ш и х ѣ:

1) Одѣвадло панянское атласу взорысто-шкарлатного, листва вколо папужого атласу, крест з пасаману широко-едwabного, до тогож и простирадло коленское великое, вколо листвы широкие едwabно-червоные, работою барзо пенкною. Тое отдалъ панъ Габриел Ланкгиш з малжонкою своею по смерти цорки своей, любой Варвары.

2) Одѣвадло дуклѣ бѣлой, крест през все пасаману едwabного, от пана Андрея Стрелецкого и малжонки его, по смерти цорки ихъ Анны, церкви даровано; притом отдано листвы червонымъ едwabем широко вышитые, пради своей раба Божия пане Евсевiя Стрелецкая за спасение свое.

3) Одѣвадло на мары аксамиту чорного, з френдзлею червоною едвабною от Корнякѣта небощика. Простирадло до него належное полотняное великое, з листвами сѣтковими, и другое простирадло меньшее полотненное з листвами сѣтковими. Половица пулсетка полотно домовои работы, по небощице Аннице Московце zostало при иныхъ дробязкахъ. Полотно коленское, шитое, з мар не мал над штуку. Сукно фалендишу червоного локтей—з мар по небощику Сваришовском, повинном пана Бахаеваново. Нагробникъ атласу бѣлого, крест малярской работы на немъ юж подхоженный, по небощику пану Янакам греку, тераз полотном подѣлиеный.

В року 1741. Простирадло коленского полотно, по небощику пану Миколаю Леоновичу, зятю пана Буневского.

В року 1742, въ маю. Одѣвадло великое, атласу вишневого, ве фбрыты по небощику пану Филипиѣ Кгеирзовичу Ляшковскому, ново промованом докторѣ лѣкарском, сыну пана Кгеирзия Феодосовича. Также и одѣвало коленского полотно, до того фалендишу чорного одѣвадло и простирало коленское, по небожце панни Мигалевои Алвѣзои отданое. Поставъ киру, червоного розвиненого. Одѣвадло чорного фалендишу, по пану Габриелю Лангишу, и простирадло коленского полотно. Одѣвадло од пана Мазаракого, по панеѣ малжонце, адамашку вишневого, турецкого и простирадло до тогожъ. По пану Маркиану Лангишу одѣвадло червоное фалендишовое и съ простирадломъ. Платокъ од ложка червоного атласу, багазыею подшитый, данный от пана Яна Верзховского, коморника пана старосты Космецкого. Року 1743 атласу два локти папужого от тогожъ.

Анътепендиа на престолныи и иные розныи запоны:

1) Анътепендионъ пред престоль адамашку, пстро квѣты оздобныи, и до тогож належит по серединѣ сѣбрно-зотоглавъ близко четырех локот, през пана Габриеля Лангиша весполъ зъ паном Георгіемъ церкви дарованный; до тоеи оздобы на свята урочистые припинати належит, до тогож належит товалня з листвами

червоно - едвабными на верхъ престола, през паню Андреевую Стрелецкую по цорце ихъ церкви даная.

2) Анътепендион таковойже материи якъ и перший, любо пред престол, любо тежъ на столец под празники, любо теж под на-мѣстные образы, всяко згожий.

3) Анътепендионъ материи злоцѣстой, на червоном днѣ квѣты зъ листьями зелено-злоцѣстой материи.

4) Анътепендион таковойже во всемъ подобный, заживано ихъ под образы на мѣсту Спасителю и Богородицы.

5) Анътепендион аксамиту - взорысто - червоно пстрога, пред престоль на повшедные дни, до котрого товалня на верхъ престола рубковая, листва около червоно - едвабная престарая. Багазия шкарлатная друкованая в квѣты золотом малярскимъ, заживается около столца под плащеницу. Тую дал пан Стефанъ Ляшковский.

6) Анътепендион постная, при погребахъ пред престоль заживается, темно-лазурового аксамиту взорыстого, до тогожъ товалня постная полотно коленского, листвы черною едвабію в квѣты зърѣдка шитые. Тувалнячка недолгая—червоною едвабію, квѣты на ней, на фѣртовникъ заживается.

7) Анътепендион на фѣртовникъ нендзы убогой, на бѣлом днѣ черные квѣты, до котрого тувалня рубковая, листвы на краях зъ черною едвабію, до фѣртовника такъже належит.

8) Анътепендион темно-лазурового адамашку, крест в серединѣ бляхи срѣбно-злоцѣстой, такъже и при крестѣ персоны стоящие, фѣгуры погребения и воскресения Христова, и листвы вколо гафтованые. Кавалец з едвабу, на червоном днѣ квѣты злоголавые, пред аналой до праздника належачая, локтей.—Атлас червоный на столец на всяку потребу, з листьями зелеными, гербъ в серединѣ и крест на сродку. Злоголавец нахштальт хустки, под антимином лежит на престолѣ. Китайки дуклѣ бленкитной накривало—под тым злоголавцем и антимином на престолѣ. Обрусъ великий взору адамашкового, тым ся прикрываетъ престоль для пороху. Ручникъ долгий, добрый для утираня священникомъ.

Коберцы братские зъ знакомъ Б. Р.

1) Два коберцы великие диванскіе, един другому подобные, на темном полю розные квѣты. 2) Два коберцы бѣлые, великие; диванским великостю подобные. Тые отдала госпожа Анна Боярская по смерти малжонка своего, небожика отца Василия, священника мѣстского за спасение свое. 3) 13 коберцовъ простыхъ турецкихъ, гатмареченных на червоных полях, розными братіями церкви даные. 4) Килимъ великий жолто-червоный. 5) Другий килим пстрый также турецкий. Двѣ пари коверцовъ бѣлыхъ. 6) Килимъ перскій барзо долгий, от его милости господара Бернавского. 7) Килим перскій од пана Феодора грека. 8) Килим перскій давный. 9) Килим перскій новый. 10) Четыры новые мелѣкъваския коверцы и един старый в рожу. 11) Два малые диванскіе. 12) Коверец гатма от пана Лукаша п. Павлѣ Вогожеше. 13) Коберец адфамони слунястый, жолтый, оданный естъ од пана Кгабрыеля Ланкгиша року 1646 декабря 22. Року ٤١٧١ м коберец адамашковый слунястый, даный от нана Грыгорья з Слудца.

Року ٤١٧١ мѣсяца июня дня къ были обраные от панов братии на инвентоване скарбцу церковного панове братия: Василий Грыгорович и пан Василий Леоновичъ, которые все поредне зревѣдовавъши так аперата церковные, яко книги до ужываня в церкви, цоколвекъ недостало, иле теж прибило.

В том року нижеи написали той недостаток: Напрод ١ эпетрахил камковый, на днѣ жолтом квѣты брунатные. ٢ рызы атласу бѣлого старые. ٣ стихар атласовый бѣлый, старый. ٤ эпетрахиль на бленкитномъ днѣ, златоглавъ барзо старый. ٥ эпетрахил нендзовый з бѣлою блешкою. ٦ хустка пстро вышиваная едwabем. ٧ антепендиум червонно-срѣбристо аксамет. ٨ килим перскій. ٩ стихарыкъ бленкитной бакгазы. ١٠ стихары на бленкитном златоглавѣ. ١١ омофор метрополитанскій зеленого адамашку. ١٢ едwabница пстрая.

Тогожь року и мѣсеца прибыток: Напрод розных воздухув $\bar{з}$. Лѣхтаров мосюндзовых $\bar{д}$, есть мосюндзовый у олтары $\bar{а}$. Бурка телѣ локти $\bar{г}$ на столец $\bar{а}$. Срѣбных табличок в новой церкви на образѣ Пречистой $\bar{д}$. Крестик тамже срѣбный $\bar{а}$. Гарма коберец $\bar{а}$ старый; в ружу коберец коронѣ срѣбный в старой церкви $\bar{б}$. В старой церкви $\bar{б}$ таблички, $\bar{а}$ крестик, $\bar{г}$ образка Воплощения, срѣбный $\bar{а}$, от пана Георгого оправный срѣбром образ, $\bar{б}$ в новой церкви, на образѣ пана Грыгорово корун $\bar{з}$. Стучное яйце срѣбром оправное $\bar{а}$. Образ Пречистой перловый. $\bar{а}$. Пстрый яксаветный стихар $\bar{а}$. Стихар жолтого адаманку $\bar{а}$. Стихар китайковый нитка жолтая с червоною, $\bar{а}$. На столец цеклястая китайка $\bar{а}$. Знову тафта червоная также $\bar{а}$. Лазоровый епетрахил атласовый $\bar{а}$. Знову на дротѣ табличекъ срѣбных $\bar{д}$. Крестик срѣбный на ланцуху в панцир $\bar{а}$. Звѣзда срѣбная $\bar{а}$. Ламаного срѣбра лут $\bar{з}$. Манелка злотая $\bar{а}$. Перстенки злотыи съ туркосами $\bar{б}$. Сикгнит зламаний, злотый $\bar{а}$. Обручка злотая на палец $\bar{а}$. То в року вышмѣнованом прибытокѣ. Апарат розных... до церкви року $\bar{д}$ $\bar{а}$ $\bar{х}$ $\bar{м}$ $\bar{з}$ и $\bar{г}$ табличок прибыл в ногами.

Року $\bar{д}$ $\bar{а}$ $\bar{х}$ $\bar{м}$ $\bar{з}$ при бытности пана Мазарака, пана Яна Афендика, пана Тодора Яновича инвентовано скарбець и то не достало: $\bar{а}$) $\bar{б}$ лыжочки срѣбныи злоцѣстыи; $\bar{б}$) дискос злоцѣстый; $\bar{в}$) гебановая шкатулка, в ней срѣбная з мощема святых; $\bar{г}$) крестик срѣбный на ланцушку; $\bar{з}$) крестъ самый злотый у владыки; $\bar{з}$) образы оправныи $\bar{б}$; $\bar{и}$) пул аксамите старое червоное на столец; $\bar{д}$) килим турецкий пстрый; $\bar{г}$) мелик паша коберец; $\bar{а}$) килимык перский. То не достало въ року $\bar{д}$ $\bar{а}$ $\bar{х}$ $\bar{м}$ $\bar{з}$.

Знаходится табличок срѣбрных на образѣ Пречистой штук 32 с крестиком, манелѣ злоцѣстые зособна. Двѣ таблицѣ од пана Михала Словки. Особно от пана Данѣели Пушкаря. Теблиця в сердце, з голембем на верху; ту таблицку перекупка офѣровала. Очи едни давнии сут прибитые. Крестик Московский през дѣда Семиона данѣ на образѣ. И крестик другой бѣдна дала. Коралѣ едни е. м. Мчиха дала, котрая на Фурасѣ мешкае. Коралѣ другии

якаяс панна дала с перлами перемѣшано, а третій коралѣ давній. Крестиковѣ давнихъ чтиры сръбни, два Московскихъ, а два простыхъ. Перстѣнь единѣ также дано. Крестикъ сръбный на свитомъ Николѣ, котрый діаконъ далъ прешлий.

Реестръ списованя сръбра на Святой Причистой в старой церкви иншихъ речии въ року 1741: Табличка першая од Павла кравца. Табличка другая малая якийс челядникъ з Ормянской улицы дал. Табличка третья также офѣровано, на имя неznати, неповѣдно. Табличка четвертая также офѣровано. Очи одни, очи други од пани Павловои Александровичовои, третій очи шевчиха офѣровала. Табличку Суднувшанка офѣровала. Табличку з Ормянской улицѣ офѣровала. Табличку маленькую Еляшъ далъ.

Изъ библиотеки Оссолинскихъ, № 2170.

LXXVII.

1638 года, 30 декабря. Грамота короля Владыслава IV о разрѣшеніи Михаилу Слѣзкѣ открыть типографію во Львовѣ.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Sinculensciae, Czerniechoviaequae nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorum, haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quod cum plurimum ad commoditatem ecclesiae Dei, ornamentum civitatis nostrae Leopoliensis, Russiae metropolis conservationem perpetuam scriptorum et monumentorum publicorum tam spiritualium, quam saecularium pertinere animadvertamus, ut in civitate nostra Leopoliensi specialis et huius artis typographicae peritus resideat, scriptaque necessaria tam antiqua, quam recentia pro commoditate et utilitate communi typis mandet et recodat, habeamusque a reverendissimo in Christo patre

domino Stanislao Grochowski, archiepiscopo Leopoliensi, abbate Sieciechoviensi, famati Michaelis Sloska, eiusdem reverendissimi archiepiscopi Leopoliensis typographi, singularem in arte sua peritiae fidem et singularem industriae commendationem, faciendum esse duximus, ut eundem Michaellem Sloska, in numerum servitorum et typographorum nostrorum reciperemus facultatemque plenariam in civitate nostra Leopoliensi artem typographicam citra cuiuscunque praepeditionem et impedimentum exercendi libros, cuiusvis facultatis tam spirituales, quam saeculares, tam antiquos noviter per ipsum recusos, quam novos latino, polonico et dummodo, sine praeiudicio ecclesiae catholicae iurium, ruthenico seu sclavonico idiomate, stylo ac characteribus exarandi, imprimendi et excudendi, aliisque iuribus ac immunitatibus omnibus, typographis nostris servientibus, fruendi et gaudendi ad extrema vitae suae tempora daremus et concederemus, prout damus et concedimus praesentibus litteris nostris. Caventes etiam praefato typographo eamque cautionem typographiae ipso in civitate Leopoliensi noviter erectam aut erigendam regia nostra autoritate impertiendo, ut opera, quam bono publico exhibebit, in damnum et detrimentum eius per quorundam alieno labori et operi inhiantium cupiditatem non incurrat, statuimus, ne quis alius ad spatium viginti annorum libros, ab ipso noviter ex authoritate ac concessione reverendissimi loci ordinarii excussos, imprimere aut recudere praesumat idque sub mulcta quandringerentorum ungaricalium et amissione eiusmodi librorum impressorum, cuiusquidem medietas fisco nostro, altera vero medietas parti laesae cedet; quod ad omnium et singulorum magistratum regni dominiorumque nostrorum, specialiter vero magistratus tam castrensis, quam civilis Leopoliensis deducendum mandamus, ut praedictum famatum Michaellem Sloska circa facultatem imprimendi et exercendi libros et immunitates superius expressas conservent conservarique curent pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Varsaviae, die trigesima mensis decembris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, regnorum

nostrorum: Poloniae sexto, Sueciae septimo anno. Vladislaus Rex.
Thomas Petrus Bielecki.

Львов. бернар. арх., кн. вр., т. 390, стр. 77—79.

LXXVIII.

1639 года, 30 апрѣля. Универсалъ Владислава IV о принятіи
имъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Czerniechoviae, necnon Sueccorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, regii muneris nostri esse omnium regimini nostro subiectorum consulere securitati nostramque implorantibus non denegare protectionem; quam cum ad praesens graecae seu ruthenicae religionis cives Leopolienses nostri per certos consiliarios nostros a nobis petiissent, eo nimirum animo et intentione, ut ab omni vi et violentia, non vero a iure, liberi ac immunes sint, iustae eorum supplicationi (paci et securitati publicae prospicientes) ex benignitate nostra regia annuentes, eosque tum et bona illorum, iuraque et privilegia ipsorum omnia, ab antecessoribus nostris eisdem benigne concessa et per nos approbata in patrocinium et protectionem nostram regiam recipiendum et assumendum esse duximus. Prout recipimus et assumimus praesentibus litteris nostris ita, ut sub eodem patrocinio et protectione nostra exitentes tam ipsi, quam etiam bona illorum et iura praedicta omnia, ab omni violentia et inpetitione libera ac immunia permaneant, ita tamen, ut et ipsi sese modeste et pacate gerant rixarumque et contentionum occasionem non dent nec metas libertatum in praedictis privilegiis expressarum excedant; sed beneficio hoc nostro fruantur quiete. Quod ad omnium notitiam, praesertim vero tam castrensis quam civilis magistratus Leopoliensis ac aliorum, quorum intererit, dedu-

centes, mandamus, ne quid contra praefatos subditos nostros, quod sive personas sive bona iuraque ipsorum laederet, vi et de facto attentent, aut eisdem aliquam molestiam et perturbationem sub quovis praetextu vel titulo inferre praesument, verum cum ipsis iure mediante experiantur sub poenis, contra violatores literarum salvi conductus sancitis,—in quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Vilnae, die trigesima mensis aprilis, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo nono, regnorum nostrorum: Poloniae septimo, Sueciae vero octavo anno. Vladislaus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis subscripsit.

Львовскій бернард. арх., кн. гр., т. 390, стр. 1279—1280.

LXXIX.

1639 года, 30 апрѣля. Грамота Владислава IV съ извѣщеніемъ Львовскаго магистрата о взятіи королемъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство, съ приказаніемъ предоставить русскимъ жить безопасно и спокойно.

Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, etc... Spectabilibus et famatis proconsuli, consulibus totique magistratui civitatis nostrae Leopoliensis fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Spectabiles et famati fideliter nobis dilecti! Dedimus speciales protectionis nostrae litteras graecae seu ruthenicae religionis subditis nostris civibus Leopoliensibus, quibus muniti ab omni vi et violentia quarumcumque personarum, quam sibi a quibusdam intentari nobis per supplicem libellum retulerunt, tuti et securi vivant. Quod cum ad pacem et securitatem publicam couservandam maxime pertineat, diligenter a fidelitatibus vestris requirimus eisdemque mandamus, quatenus iuxta contenta protectionis nostrae ex officiis suis diligenter provideant, ne iisdem subditis nostris, in protectionem nostram susceptis, sub quocumque praetextu vis aliqua, iuri et securitati pu-

blicae repugnans, a quopiam inferatur. Verum cum eis ex praescripto iuris ordine in omnibus occurentibus controversiis procedatur. Secus pro gratia nostra ex debito officiorum suorum non facturi. Datum Vilnae, die trigesima mensis aprilis, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo nono, regnorum nostrorum: Poloriae septimo, sueciae vero octavo anno. Vladislaus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis.

Львовскій бернад. арх., кн. пр., т. 390, стр. 1281—1282.

LXXX.

1639 года, 30 ноября. Универсалъ Владислава IV объ утвержде-
ніи всѣхъ правъ, дарованныхъ Львовскому братству Сигизмундомъ III
въ 1592 г., преимущественно правъ на типографію.

Actum in castro Leopold. sabbatho in vigilia festi praesentationis Beatissimae Mariae Virginis anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo.

Oblata confirmationis privilegiorum pro parte ecclesiae ruthe-
nicae tituli Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis.

6 Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Li-
thuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smo-
lensciae Chernichoviaeque, nec non Sueccorum, Gottorum Vandalor-
umque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris,
quorum interest, universis et singulis. Productum fuisse coram nobis
privilegium serenissimi olim divinae memoriae parentis nostri desi-
deratissimi de data Varsaviae in anno millesimo quingentesimo no-
nagesimo secundo, quo quidem privilegio iura omnia ecclesiae ruthe-
nicae ritus Graeci tituli Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae
tum et concessio seu facultas imprimendorum librorum idioma-
te Ruthenico in officina ibidem antiquitus ex consensu serenissimorum
antecessorum omnium ad memoratam ecclesiam instituta et imposi-

tionem tradita, est roborata et confirmata, prout ea omnia fusius in privilegio divinae memoriae antecessorum nostrorum alliisque diplomatibus ecclesiae illi et fraternitati ad eandem ecclesiam introducta servientibus continentur supplicatumque nobis est, ut desuper confirmationem nostram dare ac hisce praesentibus super memoratam officinam pro excudendis et imprimendis venumque exponendis Ruthenico idiomate libris, tam recenter editis, quam antiquis, consensum nostrum praebere et ne a quopiam hac in parte dictae officinae moderni passessores in civitate nostra Leopoliensi praepediantur obviare dignaremur.

Львовский бернарда. арх., кн. в., т. 391, стр. 1332.

LXXXI.

1641 года, 4 июня. Универсалъ короля Владислава IV объ утверженіи Львовскимъ епископомъ Андрея Желиборскаго.

Władysław Czwarty, z łaski Bożey król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflandzkie, Smolenskie, Czerniechowskie y Szwedzki, Gotcki, Wandalski dziedziczny król. Wszystkim wobec y każdemu zosobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie tak stanu rycerskiego, iako y stanu miesckiego y ynnym religiey greckiey ludziom, urzendorfowi władcyctwa Lwowskiego podleglim, ziemie Halickiey obywatelom wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Wiernie nam mili! Conferowane iest władcyctwo Lwowskie wielebnemu Andrzeiowi Żeliborskiemu, po ześciu z tego swiata wielebnego Eremiasza Tessarowskiego wakujące, na co y confirmacia nasza przez osobliwy list zaszła. Napominamy przeto wierności wasze y mieć to chcemy, abyście mu z powinności y obowiązku swego wszelakie poszłuszenstwo, uczywość y przystoine poszanowanie: iako przełożonemu w duchowienstwie religiey oddawali y we wszystkich obowiazkach, które władcykom Lwowskim przynależą,

dosyć czynili, inaczey nie czyniąc z powinności swoi y dla łaski naszej. Dan w Warszawie, dnia czwartego miesiąca czerwca, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego, panowania królestw naszych: Polskiego IX, Szwedzkiego X roku. Andreas Buiański secretarius sacrae regiae maiestatis. Vladislaus rex.

Львовскій бернард. арх., кн. гр., т. 392, стр. 715—716¹⁾.

LXXXII.

1641 года, 16 ноября. Письменное обязательство Арсения Желиборскаго, епископа Львовскаго объ оставлении Львовскаго братства при всѣхъ правахъ, пожалованныхъ ему патриархами и королями.

Postępując sobie trybem antecessorow moich dla samego zachowania w potomni lata wszystkich w tey episkopiey w pokoiu będących, obiecuję, waruję i ten oblig moy daię za siebie. Naprzod mam i powinien być wszelkie prawa, privilegia, nadania, artykuły i exemply ot świętobliwych patriarchow Konstantinopolskich na stawropigia cerkwi mieyskiej Lwowskiej Wniebowzięcia Przenajświętszey Bogarodzicy i bractwa przy niey, teraz i napotem będącemu, starożytne nadane synodami w Koronie Polskiej, przez iasnie przewielebnych metropolitow i episkopow zmocnione i podpisane i przez najjasniejszych swientey pamieni królów Polskich confirmowane, swientobliwe . . . . i we wszystkich punktach i klauzulah w nich opisanych trybem antecessorow moich zachowac sie i w niwczem nie przeciwić sie, anie słowem, ani postempkiem i do naruszenia iakowego, ani sam przesie, ani przez subordinans jakowe persony żadney okaziey nie dawać, ale w pokoiu sie zachować, tak z powinności moiey i wzglendem błogoslawienstwa ot Chrystusa

¹⁾ Такого-же содержания грамоты были посланы старостамъ: Львовскому Станиславу, Вонифатию Мишку, Брацлавскому Николаю Потоцкому и коронному обозному Николаю Стогневу. Львов. бернард. арх., т. 392, стр. 713 — 15, 717 — 718.

Boga na tey episkopiey, iako też i przystoyney godności, i opponowania sie przymnie w zachodzących trudnościach błahoczeria ot zacie sławetnych panow mieszczan Lwowskich bractwa tego Stauropigia patriyarszego. Na co dla upewnienia wyżey opisanych ręką moją podpisuję i pieczęć moją episkopską przycisnęłem przy osobliwym dla warowności podpisie iego m. p. Stefana Zeliborskiego, najmilszego rodzica mego. Dan w Łucku przy cerkwi brackiey Wywyższenia sw. Krzyża Panskiego, anno Domini MDCXLI nowembra XVI.

Arseni Zeliborski, episkop Lwowski, Halicki i Kamenec-Podolski własną ręką.

(M. II.).

Львовскій старромн. арх., связка XX, fasc. 26.

LXXXIII.

1647 года, 6 июля. Разрѣшеніе Львовскаго магистрата на постройку воротъ при братской церкви Успенія Пресвятыя Богородицы.

Oeconomi civiles fraternitas ruthenica! My Ionherowie miasta Lwowa w tym roku 1647 z rady, ław(n)ice i quadraginta mężów podług praw, przywilejów i dekretów króla j. m., także arbitramentów, między radą miasta tego a pospolstwem zaszłych, do disponowania i zawiaadywania dobrami miejskimi obrani i deputowani, wiadomo czynimy: Jako sławetny pan Paweł Ławryszewicz i pan Maciej Fedorowicz, mieszczanie i kupcy Lwowscy, w rezydencyi naszej hospodarskiej oczywiście, stanąwszy swym i starszych swych religiej greckiej braciej imieniem, prośbę swoją, abyśmy im wrota od cerkwie Ruskiej Wniebowzięcia Panny Maryi, tu w mieście między murami zafundowanej, aż do ściany murów miejskich, gdzie teraz schody nowo na

mury i mieszkania nad bramą nową erygowane, wystawione są, postawić dopuścili, wniesli. Widząc my rzecz słuszną i Bogu samemu i wszystkiemu miastu do upodobania i ozdoby należącą, a upatrując tak pokój popospolity, jako securitatem, tudzież ornamentum civitatis, albowiem przez postawienie tych wrot i zamknięcie tamże nietylko szkodom, któreby się na murach i w basztach dziać miały, ale i ochędostwo między tą cerkwią a murem miejskim zachowywać się i zabiegać będą. Dla tegoż takowe wrota i zamknięcie onych za niżej opisanymi kondycjami bractwu cerkwi pomienionej wystawić i uczynić pozwoliliśmy. Pierwsza: aby za to pozwolenie na potrzeby miejskie pewną sumę ad aerarium civile oddali. Wtóra: aby takowe wrota nie z drzewa, ale kamienia ciosanego podług modeluszu sobie podanego jako najprędzej de suo wystawili, szerokie murem na 4 łokci, wzwyz od schodów na $2\frac{1}{2}$ łokcia, miejsca dla przejścia na mury zostawiwszy, erigowali one dobrze, zwirzchu dachówką obwarowali. Trzecia: aby podczas inkursyi nieprzyjaciela koronnego albo jakiej inszej okazyi dla obrony miasta z działami i inszą strzelbą kiedy jaka potrzeba pokaże, a magistratus rozkaże, tymi wrotami panom mieszczanom i koźdemu z urzędu naznaczonemu wolno było jeździć i chodźć. Czwarta: żeby pod murem miejskim, na tem miejscu zapierzonom, za cerkwią będącem, żadnej stajni dla koni chowania ani mieszkania nie stawiali. Które te kondycye wzwyz mianowani affectujący słysząc, dobrowolnie na się i posteritatem także i confraternitatem suam przyjęli onym dosyć czynić tak siebie samych jako potomnych swych in confraternitate obligowali. Jakoż pierwszej kondycyi dosyć czyniąc, złotych dwieście polskich pro necessitate civitatis in parata pecunia ad oeconomiam oddali, z których tym kontraktem z oddania potomnymi czasy kwitujemy; i przy tej koncesyi naszej tudzież przy kanale, który z sklepów cerkiewnych ex antiquo na wał czystą wodą wychodzi, do którego żadne kloaki wracać się nie mają, wcale zachować pomienione bractwo obiecaliśmy i posteritatem nostram obligowaliśmy. Co dla lepszej wiary i pewności takowe pozwolenie nasze i ich submisya do ksiąg lonherskich wpisać

i onym pod pieczęcią lonherską wydać rozkazaliśmy. Działo się we Lwowie dnia VI miesiąca lipca r(oku) Pań(skiego) MDCXVII.

Львовскій магистратскій арх., т. 193 III. А., стр. 130—131.

LXXXIV.

1649 года, 10 янвиря. Инструкція Львовскаго братства, данная посламъ, отправляющимся на сеймъ въ Краковъ.

Instrukcia panom posłom z pośredka braciej bractwa krzyżonosnego Lwowskiego cerkwi Wniebowzięcia Przenajświętszy Panny przez drugą bracią na koronacyę jego król. mości pana naszego miłościwego do Krakowa, wedle której mają zgodnie i miłośnie, jeden bez drugiego nic nie czyniąc, około spraw sobie zleconych postępować, i to na sejmie felicis coronatinois u pana nowego, co się im tu poda, otrzymać, spisana. Roku od narodzenia Chrystusa Pana MDCXLIX, miesiąca wedle now. kalend. X januaria.

1) A naprzod przyjechawszy do Krakowa, listy od panow braciej j. w. j. m. p. wojewodzie Braclawskiemu y i. m. oycu metropolitowi Kijewskiemu y honorarya onym przez bracią naznaczona oddać, a po oddaniu listów audiencyą sobie u i. w. m. p. panów tych na pokorze zjednawszy, przywileje brackie, jakie się posyłają, onym summatim objasnić, i jako żadnych wolności wedle tych przywilej w niwczem niezazywamy, ale oppressyą zewsząd cierpiemy, punctatim opowiedzić, prosząc, aby oni, jako patroni nasi, raczyli i jego król. mości y na seymie to otrzymać, abyśmy w tych angaryach więcej nie byli, ale w swojej mocy te prawa nasze zostawać i konstytucye obwarowane być i do ekzekwicyej przyść mogli. A potem u kogo by się jeszcze o promocyą takową starać, żeby unanimiter z ich mościami tym prawam naszym weale zostawać dopomogli.

Potym starać się o to ciż panowie posłowie nasi mają, aby cerkiew ta nasza z monasterem sw. Onufrego pod posłuszeństwem

wschodniego patriarchy Konstantinopolskiego zostawała, żadnym innym stanom duchownym ani świeckim nie podlegała, pokój swój obwarowany miała.

2) Aby bractwo in sua fundatione przy tej że cerkwi et in suo vigore zostawało, żeby się do rządu tej cerkwi i monastera pomienionego i ich gruntów żadne insze persony praeeminentia sua nie wdzierali; do tego i to uprosić i wyprawić, aby nieposłusznych w bractwie karać per sententiam confratrów wolno było.

3) Aby nauk wszelkich w szkole przy tejże cerkwi uczyć młódz sine praepeditioe quarumvis personarum nie broniono.

4) Drukarnia żeby tylko jedna być mogła, a drugim aby nie wolno było drukować i stanowić drukarni; zwłaszcza iż ten jeden tylko ubogi prowencik in rem fundationis et elemosynae mieć ta cerkiew może, żadnych innych dochodów nie mając, natenczas ze wszystkiego zwłaszcza ogołoconą będąc.

5) Aby duchownych suffragio samych braci do tej cerkwi, których sami obaczą idoneos, bez prezenty wszelkiej urzędu świeckiego przybierać i odmieniać wedle primaevam fundationem alias funduszu, w czym by się który nie podobał, wolno było.

6) Na fortę nową terazniejszą i plac na cerkwią wyprawić, jezli będzie można rzecz, donacyą iego król. mości, aby to oboje cerkiewne było.

7) Aby umarłych processjonaliter przez rynek i ulice wszelkie miasta tego spiewaniem, swiecami spokojnie do cerkwie prowadzić i wszelakiego nabożenstwa obrzędu wschodniej wiary zażywać wolno było, co przed tym broniono.

8) Aby także duchownemu przez rynek i ulice wszelkie bez przenagabania i dyshonoru wolno było z Eucharystją do chorego ceremonialiter w ryzach z świecami i dzwonkiem iść, a decreta contraria aby skasowane były.

9) I to do zbawienia należy, aby się starać, gdyż każdy nie tylko o sobie, ale i o drugim wedle nauki chrześciańskiej przemyśliwać z miłości powinien, aby chrześcianki ruskie (zwłaszcza które

barziej się do tego pogaństwa cisną i ztąd zgorszenie i przymówka bywa), do żydów się na służby nie cisnęły. Co tak osobliwego o tem, jeżeli będzie można wyprawic.

Co zaś do swieckich rzeczy:

1) Jeżeli by to Pan Bóg sam chciał i jego król. mości łaska była, aby wedle punktów w przywilejach naszych wyrażonych co do rady zasiadania należy, moglibyśmy do tego być przypuszczeni i tym nie pogardzać. Sive minus przynajmniej tym tribem, jako ormianie się sądzą, zostawać. J przy każdych publicznych konsultach braci bywać, o kwotach, składkach, uchwałach wiedzieć, radzić, tego nie ustępować.

2) Abyście każdy... aby wolno do przeżytego w mieście prowadzić, aby nie tylko podczas jarmarku, ale i oprócz jarmarku wolno było sklepy w rynku trzymać, sukna, bławaty i insze wszelkie materyje cudzoziemskie tak postawem, sztuką, jako i łokciem mierzyć, przedawać, kamienice wszędzie kupować, do tego apteki mieć i korzeniem wszelkiem handlować. W cechach cechmistrzami Rusi bywać, rzemieśłem się wszelkiech bawić i cech trzymać, piwa, miody warzyć, sycić, gorzałke przepalać, wina, malmazyja propinate. zgoła wedle przywilejow Zygmunta Augusta, Henryka, Stefana, Władysława wolno kupczyć i sprzedawać, tak jako polakom wolno było. Mają się o to jak najpilniej, co do chwały Boziej i przeżytego przystojnego należy, aby to konstytucją wieczystą obwarowano wedle konstytucyje konfederationis et electionis praesentium było, starać się.

3) Upomnieć się, aby to wszystko, co cerkwi tak w pieniądzech, jako i w złocie, srebrze cokolwiek, wedle likwidacyi, przez panów szlachtę zabrano jest, przywrócone było, pilnie się o to starać. By i o to jako i o inszej wolności do król. iego mości suplikować.

4) Te wszystkie priwilegia, które są z wolnosciami cerkwi, monasterowi, bractwu i nam wszystkim nadane, konstytucyje obwarować i do approbacyi jego król. mości podać i w jeden przywilej

1) Въ подлинникѣ скобки.

tó wszystko inserować. Tamże zaraz tę aprobacyę privilegiorum przekopiować i do metryki podać, a oryginału pilnować i z sobą wzięść, zweryfikowawszy z kopią, żeby, uchowaj Boże, kto nie porwał, a reszta wszystkich pilnie dozierać i wiedzieć, komu pokazywać te privilegia.

6) Przestrzegać panowie posłowie mają, aby, jeśli co więcej wolności nam wyprawić nie będą mogli, tedy przynajmniej przy tych, które są, przywilejach wyrażone ostać się, starać się mają, żebyśmy aequo et pari iure we wszystkim z panami polakami porównani byli.

6) Pilnować też mają, jeśli jaka persona co przeciwko bractwu albo cerkwi wyprawowała, tego dopuszczać nie mają. Tak też i na private swoje coby prawom brackim i cerkiewnym szkodzić i coby jem tylko samym w bractwie, a drugim nie braciom służyć miała, nie mają wyprawować sobie sub nullitate horum omnium privatorum pilnie to warujemy. Na ostatek jeśliby potrzeba wyciągała sumptu większego na tą ekspedycyę i otrzymanie tego wszystkiego, aniżeli się im teraz w drogę dało, tedy wolno tymże posłom będzie w imieniu wszystkiej braci się zapożyczyć i membrane dać, co bractwo wrócić porachowawszy się z niemi we wszystkich ex communi carbona et sumptu powinni będą, gdy da Pan Bóg w dobrem zdrowie się do nas przywrócić i co pociesznego ztamtąd przywiozą. Ktorych Pani Boże posyła i daj jem mądrość, aby wszystko cokolwiek być ku chwale Twojej swietej może u króla pana swego łaskawie sine omni confusione otrzymali. Amen.

Львовскій ставропн. арх., связка XXII и XL, к. L, № 444, стр. 22—23.

LXXXV.

1649 года, 10 января. Письмо братства къ Адаму Кисселю, воеводѣ Брацлавскому, старостѣ Богуславскому, Носовскому и проч., съ просьбою объ уничтоженіи королемъ противныхъ православію грамотъ.

Jaśnie wielmożnemu iego mości panu Adamowi z Brusłowa na Hoszczy i Gnośnie Kisielowi, wojewodzie Braclawskiemu, Bohusławskiemu, Nosowskiemu etc. etc, staroście, panu y patronowi nam wielce miłosciwemu.

Jaśnie wielmożny, miłosciwy panie, wojewodo Braclawski, panie, y patronie nasz wielce miłosciwy!

Wielkiego cerkwi Bożej i praw religiji greckiej starożytnej protektora i promotora was mości pana wiedząc jeszcze za żywota piae recordationis króla iego mości Władysława, poważaliśmy się suplices przez pisanie nasze do waszmości pana y patrona ucieć, aby y my także prawa i przywileje nasze waszmości panu dedukowawszy onych uczenstikami rzetelnemi patrocinio waszmości pana zostawali, do czego iz tanta permutatione temporis dawniej nie przyszło, tedy teraz z tąże ufnością miłosciwej łaski waszmości pana nam upraszać uniżenie przychodzi, aby waszmość pan ex innata charitate przeciwko ortodoxos, w te priwilegia nasze wejzrawszy, onym lege publica i iego król. mości pana naszego miłosciwego szczęśliwie nam panować zaczynającego confirmacyę zjednać łaską swoją pańską raczył, żeby nie tylko visui ale usui nostro prodesse i constitucyą sejmową obwarowane być mogły. Albowiem jeżeli w którym mieście in toto ambitu Russiae naród nasz większej dolegliwości praw od różnych stanów i kondycyi ludzi znajduje się, jako w tym Lwowie, gdzie nawet sacram sinaxim duchownem kultu et ritu nostro do chorego nieść, ani umarłego przez rynek z świecami et cantu decenter prowadzić, ani swego obeścia w domu wolnego i acquirendo victu mieć y majątności haereditariae, w małym kącie nas scisnąwszy, nabywać nie dopuszczają, a do ciężarów większych,

zadnego respektu na prawa nasze nie mając, przymuszają, co i więcej ustnie nasi internuntii przy oddaniu honorarium, na jakieśmy się teraz zdobyć mogli, referować wielmożnemu m. panu będą umieli z instrukcyi naszej, którym wielm. m. pan, benevolam audientiam dawszy, mamy nadzieję, że favore w. m. pana y patrona z praw naszych ucieche odniesiemy, za co tak Sam Pan Bóg wielmoż. mości panu in terra viventium cum favore magno retribuere gotów będzie, jako y my sami na tym swiecie dobrego zdrowia i szczęśliwego panowania wielm. m. panu y patronowi długoletnie od Pana Boga życząc, uniżenie odśługować i wieczney pamięci te łaske w. m. pana z następcami naszymi chować obligati zostaniemy. Na ten czas pilnie się łasce w. m. pana y patrona z uniżonemi usługami naszymi załeciwszy.

Ze Lwowa X ianuarii recentioris styli MDCXLIX anno.

Wielmożnego naszego wielce miłościwego pana y patrona uniżeni sładzy.

Bractwo krzyżonosne religieji greckiej Lwowskie.

Львовскій старопиш. арх., связка XXII и XL, кн. L., № 444, стр. 24—25.

LXXXVI.

1649 года, 29 января. Универсалъ короля Яна-Казимира объ утверженіи привилегіи, данной монастырю св. Овуфрія Сигизмундомъ III въ 1592 году 15 октября.

Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Smolensciae, Czerniechoviaeque nec non Svecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pargameneas serenissimi olim Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi manu subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni consignatas,

sanas, salvas et illesas, continentes in se confirmationem privilegiorum monasterii s. Onuphrii ritus graeci, Leopoli consistentis, supplicatumque nobis, ut easdem approbare et confirmare dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor est talis: Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae Livoniaeque etc. . nec non regni Sueciae proximus haeres et futurus rex. Significamus praesentibus nostris litteris, quorum interest universis et singulis, harum notitiam habituris supplicatum fuisse nobis nomine Ruthenorum civium nostrorum Leopoliensium fraternitatis Assumptionis in caela Beatissimae Virginis Mariae seniorum monasterii s. Onuphrii ritus graeci a suis praedecessoribus fundati et dotati, provissorum et administratorum Basiliique prioris conventus eiusdem, ut iura, privilegia, instituta, decreta, foundationes, immunitates et praerogativas praedicto monasterio s. Onuphrii foundationis vulgo Stauropigion dictae, in suburbio Leopoliensi, sub arce superiori, in platea pontis armenici, penes monasterium armenorum, ex una et penes domum Gregorii Gluskowicz partibus, ex altera iacenti quoquomodo servientes approbare, ratificare et confirmare, eamque in rem privilegium nostrum manus nostrae subscriptione et sigillo regni nostri munitum concedere dignaremur. Nos vero quamvis iam antea tempore felicis coronationis nostrae de sententia omnium regni ordinum omnia in universum iura, privilegia, decreta et alias quasvis immunitates et praerogativas saeculares et spirituales cuiuscunque status et conditionis hominum tum et locorum quorumcunque abunde satis approbaverimus et confirmaverimus, tamen illustris et magnificorum Constantini, ducis ab Ostrog, palatini Kijoviae, marszalci Vołhyniae Vlodimiriaeque, nec non Theodori Skumin, palatini Novogrodensis, Grodnensis et Olithensis, nostrorum capitaneorum, intercessione, eo nomine apud nos facta, benigne favendo, omnia iura, decreta, instituta, privilegia, ritus, ceremonias, usus, consuetudines, possessiones, foundationes, donationes, inscriptiones, immunitates, libertates et praerogativas quasvis et singulas, tam a serenissimis decessoribus nostris, quam a quopiam altero praefato monasterio

s. Onuphrii pro ritu institutisque religionis graecae fundato concessas, inscriptas, factas, datas, adiudicatas et donatas continuoque usu et assidua possessione atque consuetudine huc-usque retentas et observatas, nominatim vero privilegium seu decretum per Eremiam, patriarcham Constantinopolitanum, cui a nobis quoque in dominiis nostris omnia pro ritu suo exercendi, instituendi concessa fuit potestas, latum et synodo Ruthenica Brestensi comprobatum, vigore cuius decreti hoc idem monasterium iure foundationis Stauropigion fundatus et dotatum esse illiusque curam, administrationem, ius patronatum et praesentationem poponis, a metropolita Kijoviensi ordinati, ad confratres et seniores fraternitatis suprascriptae debere spectare et pertinere declaravit et ordinavit. Prout ea omnia in eisdem inscriptionibus, decretis, privilegiis, aliisque omnibus quibusvis litteris, monasterio suprascripto s. Onuphrii vel ipsi quoque confraternitati servientibus, continentur ab eisdemque administratoribus tenentur, habentur, possidentur et exercentur non aliter, ac si haec omnia in suorum tenore contentorum de verbo ad verbum descripta et expressa forent, specialibus nostris litteris ad id editis autoritate nostra regia approbanda, ratificanda et confirmanda esse duximus, prout praesentibus nostris litteris in omnibus illorum punctis, clausulis, articulis et conditionibus, iuribus publicis et ecclesiae catholicae nil derogando, approbamus, ratificamus et confirmamus; eaque omnia vim et robur perpetuae firmitatis habere et obtinere volumus ita, ut suprascripta fraternitas vel sui confratres et seniores praedictum monasterium s. Onuphrii cum omnibus illius fructibus, usibus, fundis, campis, portis, aedificiis, pomariis, tum et prato, ad paludem Białohoszczkie błoto dictam iacenti, aliisque omnibus et singulis pertinentiis e re et utilitate eiusdem monasterii in sua cura, tutela, provisione et administratione habeant, gerant, gubernent administrentque, fructusque et proventus illius non nisi in pios usus necessariaque monasterii ipsius monachorumque in eo degentium convertant et expendant. Quoniam vero per fundum monasterii eiusdem canalibus aqua fertur, propter maiorem in eo habitantium commoditatem, liberum

usum aquae eiusdem hactenus quoque consuetum ipsi monasterio concedimus. adscribimus et attribuimus harum vigore litterarum. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu nostra subscripsimus et sigillum regni nostri pensile eisdem subappendi mandavimus. Datum Varsaviae in conventionem regni generali die XV mensis octobris anno Domini MDXCII, regni vero nostri anno quinto. Sigismundus rex. Alb. Sękowski. Nos itaque supplicatione eidem, uti iustae, benigne annuendo, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem, in quantum iuris est, approbamus et confirmamus hisce litteris nostris decernentes easdem debite et inviolabiliter firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae in conventu felicis coronationis nostrae die XXIX mensis ianuarii, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Ioannes Casimirus rex. Remigiamus de Piaseczno, regens cancellarii regni m. p. Confirmatio confirmationis privilegiorum monasterii s. Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Locus sigilli regni pensilis.

Лвов. бернард. арх., кн. земск., т. 129, стр. 434—437.

Лвов. ставропм. арх., связка IV.

LXXXVII.

1649 года, 31 декабря. Письмо братства къ Кіевскому митрополиту Сильвестру съ просьбою похлопотать объ оставленіи королемъ братства при всѣхъ его привилегіяхъ и правахъ, данныхъ ему сеймовыми конституціями.

Ясне пренайвелебнѣйшему его милости господину отцу Сильвестрови Коссови, милостію Божіею архієпископови, митрополитови Кіевскому и всея Россіи, пану и патронуви нашему велде милостивому.

Ясне пренайвелебнѣйшій милостивый господине, отче митрополито Кіевскій, пане и пастырю нашъ велце милостивый!

Не ради бымы въ замыслахъ нашихъ уставали, але якосьмо разъ презъ писаня наше у преосвященства вашего радъ жадали, якобымы права наши залезалие двигнути, оные не толко мѣти, але и овшемъ заживати могли, въ чомъ ачь преосвященство ваше рескриптомъ своимъ намъ тое предсявзятя похвалити и до кого бысмо ся удати въ томъ мѣлп, освѣдчити рачили. Еднакъ, ижъ для трудного замѣшаного часу пначеи пасти мусѣло, повторе преосвященство ваше, вѣдячи юшь часть счастлившій, низко упрасати хочемъ, абы преосвященство ваше, съ словъ нашихъ выразумѣвши, що за кривды такъ въ духовныхъ, яко и въ свѣцкихъ справахъ поносимо, рачилъ во всемъ радою и промоціею онымъ быти, жебысмо за ласкою его королев. милости пана нашего милостивого при правахъ и привилегіяхъ нашихъ, которые здавна маемо, констітуціею сеймовою цѣло захованныи, и такъ до порядковъ церковныхъ, которыхъ намъ явне обсервати боронять, яко и до прожытого нашего припуценіи ровно зъ другими были. Справити тое и отриматися латво можетъ, гды толко ваше преосв. зъ милости своєї ку благочестію войдетъ о хвалу Божю повагою своею пастырскою интерцедовати въ томъ рачить; зъ чого мы вдячными и памятными зоставши, яко отслужовати, такъ Господа Бога за доброе здоровье и счастливое долготѣтное уряду високого преосв. вашего въ церкви православной, намъ благочестивымъ на потѣху, справованя просити должніе уставичне зостанемо при услугахъ нашихъ низкихъ, зъ которимъ ся преосв. вашему, пану и пастыреви нашему велце милостивому, велце залецаемъ.

Зо Лвова остатного дня декаврія ¹⁷44м.р. Вашего преосвященства пана и патрона нашего велце милостивого униженныи служи брацтво крестоносное Лвовское.

Лвовскій ставропм. арх., связка XL, кн. L, № 444, стр. 35—37.

LXXXVIII.

1656 года, 7 марта. Универсалъ короля Яна-Казимира объ отдачѣ архимандріи Уневской Арсенію Желиборскому, владыкѣ Львовскому, за оказанныя имъ услуги Коронѣ, съ подтвержденіемъ всѣхъ данныхъ правъ помянутому монастырю.

Actum in castro Leopold. feria quarta post festum immaculatae conceptionis Beatissimae Mariae Virginis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Oblata privilegii in archimandriam Unioviensem.

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, iż my zalecone mając pobożne dzieła, cnoty i zasługi wielebnego ojca Arseniego Żeliborskiego, władcy Lwowskiego, Halickiego, Kamienca-Podolskiego, które wierne, statecznie i życzliwie nam i Rzeczy Pospolitej, tak podczas pokoju, jako i w terażniejszym nieszczęśliwym ojczyzny zamieszanu, a mianowicie w ciężkim miasta naszego Lwowa od niezliczonych i przedtym niewidanych wojsk moskiewskich i kozackich, świeżo przeszłym oblężeniu, opera, consilio et unanimitate concordia z drugimi stanami, w spólnym zgromadzeniu zawierającemi się do eliberacyej i zachowania miasta tego, oświadczał. Do których cnót i statecznej wiary remuneracyej, iż się na ten czas nie podaje, na poratowanie szczupłej jego substancyey znakomitsze jakie duchowne religiej greckiej beneficium wakujące, na dowód jednak dalszej łaski naszej i większego zawdzięczenia, chcąc go do dalszych zasług ku nam i ojczyźnie zachęcić, umyśliśmy onemu archimandryę Uniowską z monasterem, cerkwią założenia Przenajświętszej Bogarodzice Panny w wojewodztwie Ruskim, a powiecie Lwowskim leżącą, po poboinym Teodorym Sosnowskim, który do administracyej i podejmowania

pracy około takowego urzędu archimandriczego propter grande senectutem i dla słabego bardzo zdrowia sposobny być nie może; skąd jako monaster i cerkiew tameczna, tak i dobra jej wszystkie słusznego opatrzenia i dozoru nie mając, do ruiny i desolacyej coraz większej przychodzić muszą. Więc i do skłonnych woli samychże czercnów tego monastera na to się unanimiter zgadzających, byśmy im z władze naszej archimandrite inszego, a mianowicie tegoż wielebnego Arseniego Żeliborskiego podali, na co i sam wzwyż wspomniomy ojciec Sosnowski, chcąc być od tego ciężaru uwolniony, mając swój inny osobny do spokojnego dokończenia aż do śmierci żywota swego monaster, przychylając się dać i conferować, jakoż de facto tym pisaniem naszym dajemy i conferujemy tak, aby pomienioną archimadryę Uniowską zupełną mocą i władzą przerzeczony wielebny ojciec Arseni Żeliborski przy swoim przełożeniu władczym cale i nienaruszenie zostając, monasterem, cerkwią i dobrami wszystkimi do niej zdawna należącymi in reali et pacifica possessione, etiam superstite moderno archimandryta, objął i obojga przełożenia tak władczego jako i archimandriczego iuribus, titulis et beneficiis gaudens, czercnów w tymże konwencie monasteru Uniowskiego podług reguły i ustaw religiej greckiej i obrzędu pod zwierzchnością i posłuszeństwem swoim trzymał, dobrami, do teje archimandriej de iure ex antiqua fundatione należącymi, jako to: wsiami Jaktorów i Młynowce nazwanemi, gruntami, rolami, polami, górami, łąkami, sianożęciami, pastwiskami, uroczkami jakimkolwiek imieniem i przewiskiem nazwanemi, lasami, borami, pożytkami, dochodami aż do ostatnich dni życia swego zawiadywał, niemi disponował, trzymał i zażywał, rząd tak w monasteru, jako i dobrach cerkiewnych sprawował. Objecując za nas i najjaśniejszych następców naszych—królów Polskich, iż przerzeczonego wielebnego ojca Arseniego Żeliborskiego, władzyki Lwowskiego, od pomienionych przełożenstw tak władczego, jako i archimandriczego i używania dóbr do nich należących nie oddalemy, ani komu inszemu władze do oddalenia nie damy, ale go cale przy nich, non obstantibus ullis rescriptis ex cancellaria

nostra ad importunam vel senistram informationem ex instantia emanatis vel emanandis, quae auctoritate praesentium nullius valoris esse volumus et declaramus, zachowamy, co i najjaśniejsi następcy nasi ziścić będą powinni. Prawa, także privilegia, a osobliwie decreta divi Sigismundi Primi, antecessoris nostri, i inne temuż monasterowi służące, wedle których zakonnicy pomienionego konwentu Uniiowskiego sami tylko archimandrite, post fata zmarłego, sine quovis aliarum personarum praeiudicio et impedimento, sobie obierać i nam obranego ad approbandum prezentować, zawsze wiecznymi czasy wolności mają,—cale i nie naruszenie zachowujemy i denuē stwierdzamy i odnawiamy, jakoż i pomienionego ojca władikę Lwowskiego, jako od tychże czernców Unijowskich na ten urząd archimandriczy obranego, auctoritate nostra potwierdzamy i podajemy, aby ten terazniejszy przywilej nasz moc i wagę wiecznej i nienaruszonej trwałości zawsze miał nakazujemy. Na co dla lepszej wiary i powagi przy podpisie ręki naszej pieczęć koronna jest przyciśniona. Dan we Lwowie dnia siódmego miesiąca marca, roku Pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego szóstego, panowania królestw naszych: Polskiego ósmego, a Szwedzkiego dziewiątego roku. Jan Kazimierz król. Locus sigilli maioris regni. Nicolaus Prażmowski, secretarius regni maior. Post cuius quidem privilegii sacrae regiae maiestatis ingrossationem exemplar originale eidem offerenti ab officio praesenti illico est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львовскій бернард. арх., к. гр., т. 405, стр. 926—928.

LXXXIX.

1663 года, 20 мая. Грамота короля Яна Казимира объ утверждѣніи Львовскимъ епископомъ Адама Желиборскаго за услуги оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой по дѣламъ Запорожскимъ.

Jan Kazimierz, z łaski Bożej król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kiiowskie, Wo-

łyńskie, Inflantskie, Smoleńskie, Czerniechowskie etc. Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wiadomo czynimy tym listem naszymy wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy. Niemasz nic, coby barziej zdobiło thron królewski, iako tych, którzy dla całości ojczyzny dobrego mienia y co im może być naimilszego, a nawet y zdrowia swego odstępują, a cnotcie folgując, krew y żywot na usługę ojczyzny w ręce królów, panów swoich, oddają, takimi zdobić honorami, za któremi by przyzwoite cnotom swoim odnosili ukontentowanie. Zaczmy my w dobrej pamięci mając znakomite urodzonego Adama Żeliborskiego zasługi y odwagi, które nam y Rzeczy Pospolitey, podczas domowych rozruchów, w uspokoeniu y nawróceniu ku nam woyska zaporozskiego różne legacie odprawując, z wielką dzielnością y wiarą nienaruszoną wyświadczał, skłoniwszy się do zgodney electiey ludzi duchownych y świeckich wojewodztwa ruskiego obywatelów, umyśliłszy władctwo Lwowskie, Halickie y Kamięca Podolskiego, po zeisciu z tego świata wielebnego nigdy oycy Arseniego Żeliborskiego, władcyki Lwowskiego, Halickiego y Kamięca Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, wakujące dać y conferować, iakoż tym listem naszymy daimy y conferuemy tak, że pomieniony urodzony Adam Żeliborski po dostąpieniu poświęcenia przerzeczone władctwo z cerkwiemi katedralnymi ze wszystkimi dobrami, wsiami, folwarkami, gruntami, ich pożytkami, przynależnościami y okolicznościami tak, iako antecessorowie jego ze wszystkimi cerkwiemi, monasterzami, przełożenstwem nad duchownymi, archymandrytami, ihumenami, protopopami, popami, bractwy teyże religiey graeckiey trzymali y zażywali, mieć, trzymać z dochodem od duchownych według przywileiu antecessora swego y używać będzie aż do ostatniego kresu życia swego. Daiąc mu przytym moc zupełną według praw dawnych wszelakie sprawy duchowne sąd i rząd we wszystkim duchowieństwie mniejszego y większego stanu czynić y sprawować, aby władzą urzędu swojego według zwyczaju władczege w cerkwiach y monasterach państw naszych dyecezyey swoich chwałę Bożą pomnażał, nioposłusznych y występnych według przestępstwa

karą. Obiecując za nas y najiasniejszych nastempcach naszych, yż przerzeczonego urodzonego Adama Żeliborskiego przy dzierzawie y spokojnym używaniu pomienionego władctwa y iurysdyctiey duchowney zachowamy, nikomu oddalenia władzey niedamy. Co y najiasniejsi następcy nasi zyscić będą powinni, co do wiadomości wszelakiego stanu y kondytiey ludziom przywodząc, mieć chcemy y rozkazuiemy, aby przerzeczonego urodzonego Adama Żeliborskiego za własnego y prawdziwego władkę Lwowskiego, Halickiego y Kamięncia Podolskiego mieli y znali, wolności, praęementiey y wszelakich praerogatyw, iakich antecessorowie iego zażywali, onemi zażywać dopuszczali. Na co dla lepszey wiary y pewności ręką my się naszą podpisali y pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan we Lwowie dnia XX mięsiąca maia, roku Pańskiego MDCLXIII, panowania królestw naszych Polskiego y Swedkiego XVI roku. Jan Kazimierz król. Locus sigilli maioris cancellariae regni subappensi. Stephanus Hankiewicz, secretarius regiae maiestatis. mp.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 414, стр. 1699—1702.

XC.

1667 года, 27 февраля. Король Янъ Казиміръ, утверждаетъ избраніе Яна Шумлянскаго владыкою Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ за оказанныя имъ услуги Коронѣ подъ Чудновымъ и за Двѣпромъ.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xięze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflandskie, Czerwiechowskie, Smolenskie y Szwedzki, Gotcki, Wandalski dziedziczny król.

Oznamuiemy tym listem naszym wszem wobec y kazdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało. Z wrodzoney naszej

krolewskiej ku ludziem nam y Rzeczy Pospolitey dobrze zasłużonym dobroczynnością na większe y najpiersze jest staranie, abysmy merito ich równą nagradzali rekompensą y honorow pomnożeniem. Zaczym zasługi urodzonego Jana Szumlańskiego, które nam nieleniwą ochotą w różnych okazyach, pod pancerną chorongwią naszą zostaiąc, mianowicie pod Czudnowem wiele szwankow na ciele ponoszszy; wiec y w Ukrainie za Dnieprem oddawał in consideratione maiąc; a chcąc, aby bez należytey sobie nie zostawał remuneratiew y łaski naszej krolewskiej, umyslismy mu, skloniwszy sie do zgodney elecycyey ludzi duchownych y swiedzkich woiewodztwa Russkiego obywatelow, władcyctwo Lwowskie, Halickie y Kamienca Podolskiego po zesciu z tego swiata wielebnego niegdy oycy Athanazego Zeliborskiego, władyki Lwowskiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, wakuiące, dać y konferować, iakosz tym listem naszym daiemy y konferuiemy, tak ze pomieniony Jan, urodzony Jan Szumlanski, po dostąpieniu poświęcenia, przerzeczone władcyctwo z cerkwiemi katedralnemi ze wszystkimi dobrami, wsiami, folwarkami, gruntami, ich pożytkami przynależytościami y okolicznościami, tak iako iego antecessorowie ze wszystkimi cerkwiami, monasterami, przelożnictwem nad duchownymi archimandrytami, ihumenami, protopopami, popami, bractwy tey że religiey greckiey trzymali y zażywali, mieć trzymać z dochodem od duchownych według przywileiu antecessora swego y używac będzie az do ostatniego kresu zycia swego,—daiąc mu przytym moc zupełną według praw dawnych wszelkie sprawy duchowne sądzić, rząd we wszystkim duchowenstwie większego, mniejszego stanu czynić, aby władzą urzędu swego władcyckiego w cerkwiach, monasterach panstw naszych dyoccyi swych chwałę Bożą pomnażali, nieposłusznych występnych według przestępstwa karał. Obiecuemy tez za nas i najiasniejszych nastempcach naszych, iż przerzeczonego urodzonego Jana Szumlanskiego przy dzierzawie y spokojnym używaniu tegosz władcyctwa y iurisdikcyey duchowney zachowamy y nikomu oddalenia władze nie damy. Co do wiadomości wszestkiego stanu y kondycyey przywładzac

mieć chcemy y rozkazuiemy; aby pomienionego urodzonego Jana Szumlanskiego za własnego y prawdziwego władkyie Lwowskiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego mieli y znali, wolności y prae- eminentiey y praerogatyw iakich antecessorowe iego zażywali, onemu zażywać dopuszczali, na co dla lepszey wiary y pewności ręką naszą podpisałismy sie, pieczęć koronną przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie, dnia dwadziestego siódmego miesiąca lutego, roku Pan- skiego tysięcznego sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego dziewiętnastego roku. Jan Kazi- mirz król. Piotr Kochanowski, chorąży Chełmski. Sigillum maioris cancellariae regni in theca laminea in file sericeo viridi appensum. Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 418, стр. 1142—1145.

XCI.

1667 года, 12 апрѣля. Избраніе мірянами и духовенствомъ округа Жидачевскаго, въ монастырѣ Гушовскомъ, Юсифа Шумлянскаго, епи- скопомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ Подольскимъ, съ заявле- ніемъ, что его избранію препятствуетъ митрополитъ Кіевскій, и что Шумлянскій истинный сынъ православной церкви и будетъ защищать православіе.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia et Leo- poliensia personaliter veniens nobilis Samuel Zurawski, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit litteras electionis episcopi ritus graeci Leopoliensis et Haliciensis et Camenecensis Podol., in mona- sterio Hosowiensi die duodecima mensis aprilis anno ad praesens currenti, per iucolas ritus graeci palatinatus Russiae et districtus Żydaczowiensis, utriusque tam spiritualis, quam secularis status, con- scriptas et manibus eorundem subscriptas tenoris sequentis:

Elekcya w monasterze Hoszowskim dnia dwunastego miesiąca kwitnia, roku Panskiego tysięcznego sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego.

My szlachta y obywatele wespoły duchowenstwa ritus graeci, wojewodztwa Ruskiego, powiatu Żydaczowskiego, wsi roznych dziedzice, glosami naszemi wolniemy y rękami swoiemi ztwierdzamy, stosując się do prowokacyey Boskiej y głosow j. mm. braci naszych woiewdztwa tegosz Ruskiego, obywatelow ziem, Lwowskiej, Halickiej y Kamienca Podolskiego, ktore ferowali iego mościa pana Josepha Szumlanskiego, towarzystwa rotę pancerner y iego krolewskiej mości, iż zgodnie y nie zmyslnie od nas wokowany zostaie na ten świętobliwy wakans episkopiey Lwowskiej, Halickiej y Kamienca Podolskiego, po zesciu z tego swiata niegdy wielebnego iego mości oycza Athanazego Zeliborskiego. A że nie in consueto loco przychodzi nam wota ferować, przeszkodą w tym zostaie iego mość oyczec metropolit Kiiowski, który otrzymawszy administratią nie tylko aby nas miał do elekcyey wolney stymulować, iako pasterz, ale prywate swoje (pareat nam iego mość)¹⁾ promowuiąc, chce ią annihilować, y nas postponuiąc bracią swoiey, prawa cerkwie Bożey zatrudnia. Zaczmy my iako maiąc prawa wolne, tak libenter zgodnie do woli Bożey stosując się, y woli j. mm. braci naszych promowuiemy y wota nasze na i. m. pana nominata feruiemy episkopiey Lwowskiej i. m. pana Szumlanskiego brata naszego y z antecessorow i. m. w wierze prawosławney katholickiej syna wostoczney matki naszej cerkwi stałego. A ktoby takowy znalazł się miał, iżby contrarius był wprzod woli Bożey, woli cerkwie świętą y woli nas wszystkich, obywatelow ziemskich, z ziemi naszej Lwowskiej, albo Halickiej y Kamienca Podolskiego, religiey naszej prawosławney katholickiej obywatel nasz ziemski, takowy by to przeciwnym był dla prywaty swoiey, albo prywaty czyiey,—co ma bydz vacuum et inane rozumiano, y takowy nie promowował by bonum publicum

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

ecclesiae, ale bonum privatum czyie albo siebie samego, z czego sprawować ma się na każdy termin, na instantią delatora lubo in foro fori, lubo na seymie, lubo na kommissiey, albo tesz y w tribunale, a przy niem żaden z nas opponować się niema, obiecuiemy. Dając przy tym ad praesens i. m. panu nominatowi my y duchowni i. m. testimonium, iż prawdziwym y prawosławnym synem cerkwie Beżey wschodniej zostacie, y prawosławne cerkwie Bożey promowującą, na prawosławny nastempnie episkopiey wakans, na co y inszych manasterow y duchownych ma testimonium, Co do wiadomości wszystkich kondycyi ludziom podawszy rękami się naszemi podpisuiemy, zycząc długoletnego Boskiego wszystkim promowuiącym cerkiew Bożą błogosłownistwa y chwały Bożey pomnożenia. Działo się w monasterze Hoszowskiem, dnia dwunastego miesiąca kwietnia, roku Panskiego tysiānego szećsetnego szesćdziesiątego siedmego. Bina sigillorum binorum loca. Joseph Leszczynski, humen monasteru Hoszowskiego ze wszystką bracią swą. Theodor Podgurski, praesbiter Hoszowski. Hrehory Hoszowski, namiesnik Dolinski. Michayło Witwicki, swieszczenyk. Hrehory Bolechowski, praesbiter. Joił, humen monasteru Swaryczowskiego ze wszystką bracią ręką własną. Hrehory, swiszczenyk. Dobrzanski. Theodor Leszczynski, praesbiter Welzorski maietnosci jeh mm. pp. Czołhanskich y jeh mm. pp. Berczowskich ręką. Jakob Filonow, praesbiter Rostocki. Stephan, praesbiter Kniazolucki. Szymon Petranowski. Alexander Karbowski. Andrzej Witwicki-Koszczyniac. Mikołay Hoszowski-Sekawiat. Wasil Hryniszyn Witwicki. Mikołay Witwicki. Mikołay Witwicki Swiedziwodzic. Jan Witwicki-Horbiak. Andrzej Witwicki. Stanisław Witwicki Tomaszewicz. Theodor Witwicki Tomaszowicz. Jan Witwicki. Jan Bratkowski. Theodor Hoszowski. Alexander Hoszowski. Hrehory Hoszowski Romankowicz. Michayło Lucki. Jan Berczinski. Prokop Hoszowski Stasiewicz. Basili Huszowski Tłukaniec. Basili Strutyński Mosiuk. Stephan Hoszowski Szawkowicz. Iwan Hoszowski Moroz. Theodor Hoszowski Bereklec. Jacenty Witwicki. Theodor Hoszowski Kubaniec. Jan Semigonowski Wolczek.

Iwan Hoszowski Holdyszewicz. Iwan Hoszowski Hulatutyniec. Paweł Hoszowski Misiewicz. Prokop Witwicki Krywałka. Rapał, Iwan y Petro bracia rodzeni Witwiccy Byczkowie.

Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 418, стр. 1151—1155.

XCII.

1667 года, 15 мая. Избрание шляхтою земель Львовской, Жидачевской, Галицкой и Каменецъ-Подольской въ монастырѣ Шваричевскомъ Ивана Шумлянскаго, номината епископи Львовской, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ-Подольскимъ.

Confirmacya electyey w manasterze Swaryczewskim dnia pietnastego miesaca maia, roku Panskiego tysiącznego sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego.

My szlachta niżej podpisani ziemi Lwowskiej, Żydaczowskiej, Halickiej y Kamienca Podolskiego, obywatele województwa Ruskiego, widząc cerkiew Bożą po świętey pamięci i. m. oycy Athanazego Żeliborskiego, episcopa Lwowskiego, osierociałą, ziechalismy sie byli, za wydanemi od iasnie wielebnego oycy Winnickiego, mitropolity Kiiowskiego, universalami, na miejsce zwyczajne do katedry Lwowskiej dla elekcyey novi succedanei, gdzie osilowalesmy byli de medio obywatelów województwa Ruskiego, opatrzywszy godnego y sposobnego do tey godności, kandydatem y electem uczynić. Czemu zazdrośliwe fata zapobieżaly, że za niezgodliwemi y przeciwnemi głosami dobro cerkiewi Bożej ne tak promowowane iako opprymowane było, zkąd musielymy bez effectu odiechac. Jednak, upatrując, aby cerkiew Boża dla pewnych prywat iakiego nieodniosła detrimentum, uczynilismy między sobą sessyą, na której zlecilismy za ogłoszeniem niektórych ich mm. braci ziem naszych, dawszy im plenarium facul-

tatem, aby człowieka z przodków swoich rodowitego obywatela ziem naszych, do tego nauką umiętnością kwitnoncego na to upatrzysz, wokowali y onemu wszystkich nas braci imieniem testimonium, że zgodnie iest electus, do i. k. m. pana naszego miłosciwego wydali, którzy prozbie naszej y affectacyey dosyc chwale Bożą promowując uczynili. Czego odebrawszy wiadomość pewną, maestatowi i. k. m. panu naszemu miłosciwemu dziękujemy, że ne odmowiwszy pokorney supplice braci naszej, z klementey swojey wydać i. m. panu Janowi Szumlanskiemu naszemu wielce m. panu y bratu na episkopią Lwowską, Halicką y Kamienca Podolskiego bez żadney makuły y obligu, który by miał szkodzić cerkwie Bożej, roskazał przywilei. A że dostaie sie nam słyszec, że niektórzy, inwidując a latere zoilo prawie dente dobro cerkwie Bożej chcąc opprimere, udając, iakoby i. m. pan Szumlanski, nominat episkopiey Lwowskiey, nie był zgodnemi głosami zgodne od nas braci plenipotencyą na tę godność wokowany. Tedy te przeciwnie głosy tłumiac, powtore wydaiemy testimonium, że legitime od nas braci deputowanych, dawszy im na to plenariam facultatem, est electus. Co do wiadomości każdemu podawszy, rękami naszemi przy pieczęciach zwyczajnych dla lepszey wagi y pewności podpisuiemy sie. Działo sie w monasterze Swaryczewskim dnia pietnastego miesiāja maia, tysącznego sześćsetnego sześćdziesiątego siedmego roku. Loca sigillorum quinque. Andrzej Swaryczewski. Jędrzey Swaryczewski Tołstowicz. Samoyło Swaryczewski. Petr Sulatycki. Michał Zurakowski. Jędrzey Brzoniowski, dziedzic na Brozniowie. Dmiter Strutynski. Daniel Popiel. Theodor Krehowiecki. Marcin Brzosniowski. Jerzy Sulatycki. Jan Brzosniowski Kuklicz, Smahukowicz. Samuel Brzosniowski. Andrzej Brzosniowski Kielubay. Basili Semiganowski. Theodor Brosniowski ich mosców ze wsi Brosniewa podpusuje sie. Prokop Swaryczewski. Jan Hoszowski. Zophia Brosniowska imieniem synow swoich trzech iako dziedziczka w Swaryczowie. Hrehory Swaryczowski Tołstewicz. Jędrzy Koa-ryczewski Bula. Stephan Drohomirecki. Wasil Drohomirecki. Leś Drohomirecki, swiszczenyk. Jerzy Holyn Nizolanski. Teodor Bere-

zowski, Konstanty Holyński. Jan Żurkowski. Paweł Holyński. Hrehory Holyński. Konstanty Balicki Lucki. Prokop, Tomasz Holyński. Stanisław Żyliński. Alexander Berezowski, ze wszystkiey wsi Scrutyna Wierchniego. Paweł Memnowicz, swiszczenyk Strutynski. Petr Bcekicz Strutynski. Jan Pawłowicz Strutynski. Jan Chodyniec Strutynski. Jacko Zelitycz Strutynski. Symeon Daszkowicz Strutynski. Jakub Pawłowicz Strutynski. Theodor Olechnicz Strutynski. Łukasz Strutynski. Basili Strutynski. Hrehory Pawłowicz Strutynski. Hrehory, Alexander, Samuel bracia rodzeni Berthenta Strutynscy. Andrzej, swieszczenyk. Jerzy Strutynski. Paweł Memnowicz. Jwan, Lesko ze wsi Krehowicz. Jwan Krehowiecki Tedeczkowicz. Theodor Krehowiecki Bukaczyc. Hrehory Krehowiecki Bukaczyc. Stephan Krehowiecki Bukaczyc. Jwan Krehowiecki Bukaczyc. Hrehory Wołkowicki. Stanisław Krehowicki Dorowicz. Hrehory, Jerzy bracia rodzeni rękami własnymi. Jwan, Michajło Chocinski. Pioter Berezowski. Hrehory Jastrzemski. Semino Krykowicz, namiesnik Miedzyboski imieniem wielebney kapityły Miedzyboskiey ręką własną. Post ingrossationem vero originale exemplar idem afferens ad se receipt sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. гр. т. 418, стр. 1157—1162.

XСІІІ.

1667 года, 20 іюля. Грамота короля Яна Казимира, которою онъ извѣщаетъ духовенство и мірянъ земель Львовской, Галичской и Камеенець-Подольской, что именуеть владыкою Львовскимъ Іосифа Шумлянскаго, которому и приказываетъ повиноваться и уважать.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xięże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflandskie, Czerniechowskie, Smolenskie y Szwedzkie, Gotski, Wandalski Dziedziczny król.

Wszem wobec y każdemu zosobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie, tak stanu rycerskiego, iako y mieyskiego, bractwa y inney religiey greckiey ludziom, urzędowi y zwierzchności władcy Lwowskiego, podległym ziemie Lwowskiey, Halickiey y Kamienca Podolskiego obywatelom wiernie nam miłym, łaska nasza krolewska. Wiernie nam mili! Conferowalismy władcy Lwowskie wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu po zejściu z tego świata wielebnego Athanazego Żeliborskiego wakujące, na co y confirmatia nasza, za zgody obywatelów religiey greckiey, diecezey tego władcy, electią ludzi y obywatelów ziem pomienionych, przez osobliwy przywiley, zasła. Napominamy przeto wierność waszą y miec chcemy, abyście pomienionemu władcy z powinności y obowiązku swego wszelaką poczliwość y posłuszeństwo y należycie poszanowanie, iako przełożonemu swemu w duchowienstwie religiey greckiey, a nie komu inszemu, oddawali y we wszystkich obowiązkach, które władcy Lwowskim przynależą, dosyć czynili, inaczej nie czyniąc dla łaski naszey z powinności swoiey.

Dan w Warszawie, dnia dwudziestego miesiąca lipca, roku Pańskiego tysiąc sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego, panowania naszego Polskiego dziewiętnastego, a Szwedzkiego dwudziestego roku. Jan Kazimierz król. Loca sigillis minoris cancellariae regni. X. Stanisław z Lipca Lipski, regens cancellariey koronney.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Львов. т. 418, стр. 1584—1585; т. 419, стр. 1585 и кн. Галицкая, т. 164, стр. 194.

XCIV.

1667 года, 20 июля. Избрание Иосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ - Подольскимъ, въ кафедральномъ соборѣ св. Георгія, нѣкоторыми братствами и нѣкоторыми изъ духовенства.

Wieczney pamięci zostawując, wiadomo czyniemy, iż my stanu duchownego y świeckiego Ruskiego y Podolskiego woiewodztwa religiey greckiey obywatele, po zejściu z tego świata piae memoriae iaśnie u Boga przewielebnego i. m. oycy Athanazego Żeliborskiego, episkopa Lwowskiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego, archimandryty Uniowskiego, zelando w tey mierze, aby destitutum suo legitimo pastore tychże pomienionych woiewodztw dyiecezyey ludzi wschodniey cerkwie owile w długiem osieroceniu, a przez to y w nieporządku iakem, niezostawało, zwłaszcza osobliwemi unwersałami iaśnie przewielebnego i. mc. oycy mitropolity Kiowskiego prawosławnego pobudzeni de bono in augurandum et elegendum succedaneum na zwykłe electionis mieysce katedry świętego Jerzego Lwowskiey zjechaliśmy się byli i już in ordine w samey cerkwi congruo ferre vota za wzywaniem Ducha Świętego zasiadłszy, a za tym iż za prepedicią pewnych osob, od przereczonego i. mci oycy mitropolity zesłanych in factis rebus, rozjść się muśielismy, tak iż potym za przyjazdem swoim do teyże katedry i. mci ojciec metropolita, sede occupata, mimo puszczaiąc instantie nasze y bractwa, któremi expostulowaliśmy. Widząc periculum in mora, a wspomniawszy antecessorów naszych pilnie de erigendo episcopatu pieczołowanie y od najaśniejszych królów ich mm. de libera electione tey dyiecezyey ritus nostri episcoporum otrzymane przywilej et diplomata prawem pospolitym obwarowane, w niczem onym nie chcąc denegare, czas y mieysce sposobne na to sobic obrawszy, a za godnym zezwoleniem naszym zgromadziwszy się, per libera vota et suffragia obraliśmy z pośrodku siebie, per verbum placet, i. mci pana Jana Szumlanskiego spół-obywatela na-

szego, probitate vitae et moribus do tego urzędu episkopiey idoneum, y ot rzeczy pospolitey bene meritum, starożytney familiey tegoż wojewodztwa obywatela, tak iż z klemencyey i. k. mci p. m. do teyże electiey naszey stosując się, conferowany mu jest przywilej, y iako legitime electus vitam monasticam, na tenże ordynując się urząd episcopski, professus, o którey to electiey naszey, iż niektórych absentium suborte sunt wątpliwości. A że nas, iako duchownych ordo wszystkiey kapituły episkopskiey Lwowskiey, tak świętobliwych bractw cerkiewnych electią, o to instantiami swoiemi sollicitował, abyśmy ziechawszy się, wolne iuż miejsce przy kathedrze mając, comode consulere mogli o nayprędzey consecratiey electa na episcopią. Dla tegoż, removendo o uczynioney wszelkie adversantium dubia a manifestando, iako rite y probe obraliśmy przewielebnego w Chrystusie przed tym in seculo Jana, tak y teraz tegoż in monastica vita i. mci oycza Josepha Szumlanskiego, ex unanimi assensu, za kandidata na tę episcopią reassumimus, y vota nostra powtarzając y nikogo innego na tę episcopię succedaneum mieć unanimiter declaramus. y chcemy wszyscy tylko onego, y do dostompienia według kanonów oyców świętych consecratiey presentuiemy jego y my duchowne concilium kapituły Lwowskiey y wszyscy inni przytomni temu świętobliwemu aktowi, iako y bractwa cerkw naszych specifi-cowanych zgodnie, także za przyzwaniem Ducha Świętego, electią approbując y następując, na tegoż przewielebnego i. m. oycza Szumlanskiego unanimiter zezwalamy, y na urząd onego episcopski, za pasterza obierając, iednostainemi głosy mieć chcemy, y iako nayprędzey consecratum na tym urzędzie pasterskim widzieć pragnąc, y Boga Wszzechmogoncego błagamy, wszyscy rękami naszemi dla lepszey wiary podpisując się y pieczęci przykładając. Działo się we Lwowie w katedralney cerkwi świętego Jerzego, dnia dwudziestego lipca, roku tysiąc sześćsetnego sześćdziesiątego siódmego. Jan Ubernicki, łowczy Czerniechowski. Paweł Semiganowski. Prokop Janczynski. Samuel Janczynski. Prokop Bucen. Raphael Witwicki. Andrey Szwarzyczowski. Stephan Kuszczakiewicz, brat starszy imieniem wszy-

stkiego bractwa. Paweł Wasilewicz imieniem bractwa Czesnokrestniego. Jan Hołowski, swieszczennik Hołowecki. Wasil Rewali imieniem bractwa s. Jana. Jeremonach Jozeph Komarzenski, namiestnik katedralny Lwowski. Jeremonach Joseph, ihumen s. Jana Bogosłowa. Gierasim, swieszczennik Piatnicki. Hryhory Mokracki, swieszczennik s. Mikołaja, namiestnik Żółtawiecki y Żółkiewski. Jeremonach Sophroni, ihumen Rudnicki. Jan Jasinski, swieszczennik Bohoiawlenski. Andrey, swieszczennik Tarnawski. Iwan Woskresnicki, swieszczennik. Michał, Czesnochrescki swieszczennik. Paweł Pawłowicz imieniem bractwa s. Mikołaja. Theodor Firlizowski imieniem bractwa Błahowieszczenskigo. Theodor Matyszowicz, brat starszy imieniem s. Theodora Tirona cerkwie. Andrey Horodecki. Wasil Sernicki, swieszczennik.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 419, стр. 2162—2164.

XCv.

1668 года, 5 марта. Привилегія короля Яна Казимира, данная Евстафію Свистельницкому на епископство Львовское.

Actum in castra Haliciensia feria quinta post Dominicam Misericordiae proxima anno Domini 1668. Oblata privilegii sacrae regiae maiestatis super episcopatum Leopoliensem E. Świstelnicki.

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense introcontentum privilegium sacrae regiae maiestatis super episcopatum ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae generoso Eustachio Świstelnicki, per eandam sacram regiam maiestatem benigniter collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis propria subscriptum, sigillo maioris cancellariae regni communitum, de actu et data illius Varsaviae die quinta mensis martii anno currenti, ad acticandum vero per genorosum Procopium Kropiwnicki porrectum, suscepit et actisque suis inscribere mandavit de tenore tali, qui sequitur:

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Smoleńskie, Czarniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu to wiedzieć będzie należało. Od początku panowania naszego, zasiadłszy na tronie królewskim, nie inne studium nasze mieć chcieliśmy, tylko aby wiernych poddanych naszych swobody, privilegia i prawa, od najjaśniejszych przodków naszych nadane, całe i nienaruszone zostawały, cośmy na szczęśliwej koronacyi naszej nie tylko iureiurando zatwierdzili, lecz specjali diplomate declaravimus. Toż praestitimus narodowi Ruskiemu, gdyśmy w distributiwie beneficiorum ecclesiasticorum podług praw cerkiewnych i zwyczajów dawnych dotąd postępowali, aniśmy novitates ullas, któreby prawom ich przeciwne były, dopuszczali. Jako i w conferowaniu roku przeszłego urodzonemu Janowi Szumlańskiemu władcy Lwowskiego, po śmierci wielebnego niegdy ojca Athanazego Żeliborskiego wakującego, tymże torem postąpić życzyliśmy, informacją i elekcyą przez tegoż urodzonego Szumlańskiego kancelaryi naszej pokazane za dowodne i słuszne natenczas odebrawszy. A że nam toties przez pewnych panów rad naszych i na supplikę obywatelów województwa Ruskiego, Podolskiego duchownego i świeckiego stanu przełożono, iż elekcyja motu privato i pokątnie, bez wiadomości starszych do tego należytych, na miejscu prywatnem niezwyczajnem złożona i przeciwko prawom, przywilejom, constitutiom i dyplomatom jakoby odprawowana, na co manifestacye i deklaracye obywatelów Lwowskich, Podolskich, Halickich, Trębowelskich, Żydaczowskich i duchownych osób niektórych zaszły. My tedy przestrzegając indemnitem panów cerkiewnych, jakośmy osobnymi listami naszymi dalszą collaciej władcy tego exekucyą zatrzymać rozkazali, tak i teraz mając dostateczną o wszystkim informacją, na prośbę panów rad naszych, a nawet na supplikę urodzonych posłów ziemskich województwa Ruskiego, na terażniejszy sejm zesłanych, imieniem województw i powiatów pomienionych, do nas wniesiono wyżej wspom-

niany przywilej urodzonemu instigatorowi koronnemu iure mediante windykować i cassacyę tego w sądzie naszym otrzymać zlecamy. A przychylając się we wszystkim do przywilejów tak dawnych za świętej pamięci najjaśniejszych: Witolda, Kazimierza, Alexandra, Zygmunta i innych przodków naszych nadanych, jako i świeżych praw i konstytucyi, narodowi Ruskiemu służących, ponieważ za złożeniem przez przewielebnego ojca Antoniego Winnickiego i wszystkiej Rusi, według dawnych zwyczajów, na miejscu katedralnem przy cerkwi tytułu świętego Jerzego we Lwowie, elekcyi, duchowienstwo, kapituła, obywatele stanu rycerskiego województwa Ruskiego i Podolskiego, także bractwo miejskie Lwowskie i insze diecezyi Lwowskiej bractwa, do tej elekcyi należącej, na dzień jedenasty podług starego kalendarza miesiąca stycznia roku terażniejszego w liczbie nie małej zjechawszy się, czterech kandydatów zgodnie et unanimo consensu obrali i tą elekcyą swoją oryginalną z podpisem i pieczęciami przed nami produkowali. Za czem my nie chcąc w tem deesse prawom pomienionym, owszem one omni meliori modo in suo vigore zachowując, a mając zalecone urodzonego Eustachego Świstelnickego dotes... urodzenia, starożytność, życia pobożność, w naukach biegłość i do takowej godności zdolność, onemu jako ze czterech kandydatów nam podanych, debite et legitime obranemu, toż władcytvo Lwowskie, Halickie, Kamieńca Podolskiego z Kryłosem, taliter wakujące i do dyspozycyi naszej słusznie przypadłe, umyśliliśmy dać i conferować, jako tym przywilejem naszym dajemy i conferujemy, tak aby pomieniony urodzony Świstelniccki, po dostąpieniu poświęcenia na władcytvo Lwowskie od przełożonych cerkwie wschodniej, one z katedrami, cerkwiemi, monasterami, ze wszystkiemi dobrami, folwarkami, gruntami, polami, poddanymi, daninami, pożytkami, przynależytościami et quibusvis adjacentis, według dawnych starożytnych fundacyi, tak jako antecessorowie jego ze wszystkiemi cerkwiemi, monasterami, iurisdikcyą, przełożenstwem nad duchownem, archimandrytami, ihumenami, czerncami, protopopami, namiestnikami, świeszczennikami, bractwy wszystkiemi tejeze religii greckiej trzymali i zażywali, i on

trzymał i zażywał, i dochodem od duchownych według zwyczaju antecessorów swoich bez wszelakiej jakichkolwiek osób przeszkody i bezprawia aż do ostatniego kresu życia swego, albo do wyższej godności duchownej dostąpienia. Obiecujemy też za nas i najjaśniejszych następców naszych, iż przerzeczonego urodzonego Świstelniczego przy spokojnej tegoż władcytwa possessyi, także przy iurisdikcyi nad wszystkimi duchownymi zachowamy i nikomu do oddalenia władzy i mocy, póki żyć będziemy, nie damy, co i najjaśniejsi następcy nasi ziścić będą powinni; a to do wiadomości wszelkiego stanu i condytiej ludziom religiej greckiej duchownego i świeckiego podając, mieć chcemy, aby powyż rzeczonego urodzonego Świstelniczego po dostąpieniu stanu duchownego i praeeminencyi episcopiej, a nie kogo innego, za własnego i prawdziwego władykę Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego mieli i znali i onemu praerogatyw wszelakich, zdawna do godności władzytwej należytych, zażywać dopuszczali, dla naszej łaski. Na co dla lepszej wiary i pewności rękąsmy się naszą podpisali i pieczęcią zawieszoną koronną zatwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia V miesiąca marca roku Pańskiego MDCLXVIII, panowania królestw naszych Polskiego i Szwedzkiego XX roku. Ioannes Casimirus rex. Stanislaus Ignatius de Wojakowa Wojakowski, sacrae regiae maiestatis secretarius mp. Władcytwa Lwowskie urodzonemu Eustachiemu Świstelniczemu, za kanclerstwa iaśnie wielmożnego i mci pana Jana hrabie z Leszna, kanclerza najwyższego koronnego, generała Wielkopolskiego, Malborskiego, Warszawskiego etc.... starosty, rescriptum et inducatum ad acta metrices regni cancellariae maioris. Stephanus Hankiewicz, secretarius regiae maiestatis m. p. Locus sigilli appensi maioris cancellariae regni in ocluso rothalo. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львов. бернад. арх., кн. гр. Гамлицян, т. 164, стр. 460—464.

XCVI.

1668 года, 15 марта. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Ивана Мазараки, Григорія Папары и Максимиліана Балабана, взводящихъ разныя клеветы на протестующаго, и противъ Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго, заѣхавшаго въ чужую епископію, распоряжающагося въ ней и вооружающаго мѣщанъ противъ Шумлянскаго.

Actum in castro Leopoliensi feria quinta post Dominicam Lactale proxima anno Domini 1668. Venerabilis Szumlański episcopus ritus graeci Leopoliensis contra Mazaraki, Papara et alios protestatur.

Oczywiście do akt niniejszych grodzkich Lwowskich starościanych przybywszy jaśnie wielebny w Bogu ojciec Josef Szumlański Lwowski, Halicki i Kamieńca Podolskiego ritus graeco-rutheni episkop, jak prędko dla zabaw officii sui episcopalis będąc odległy, uzdolniony zostawszy, tę swoją żaobliwą przed temiż aktami niniejszemi zanosі protestacyą i skargę naprzeciwko sławetnym Janowi Mazarakiemu, Jerzemu Paparze i uczciwemu Maxymilianowi Bałabanowi, mieszczaninowi tutecznemu, względem niżej opisanej do nich przez się mianej prentensyi, iż oni, stawszy jaśnie wielebnego ojca Winnickiego, metropolitę Kijowskiego na nieszczęście słuszności i prawdy uciśnienie i prawa pospolitego obelżenie, na wielkie jaśnie wielebnego w Bogu Josefa Szumlańskiego episkopa famam publicam, którą sobie, tot in patriam merita spendując, emeruit, ohydzenie applausores infernali prawie naprzeciwko temuż Lwowskiemu episkopowi niniejszemu protestantowi exaestuantes odio zawsze omni, qua impar est, iniquo starali i starają modo, ażeby go z pańskiej jego królewskiej mości łaski, ad unanimum województw i ichże districtuum i całych ziem stanu szlacheckiego obywatelów electionem, jemu benigniter conferowanej mogli go denudare; czego że expressae meriti pańskiej pertinacite et temerarie sprzeciwiając się, efficere nie mogą; lubo

tanta złośliwie, z pomienionym jego mością ojcem Winnickim, nie bez znacznego i wielkiego ludzi chrześcijańskich, in patrio orbe zostających, i inszych podalszych scandalo; moliti sunt, listy albo raczej famosos libellos ciż pomienieni wyżej inculpati za sobą protestantem do ziemi Mołdawskiej gospodarza j. mci i inszych tych ziem panów (w których prawie consensu jego królewskiej mości przy inszych ordinum listownych do jaśnie wielmożnego jego mości pana wojewody i gospodarza pomienionych ziem Mołdawskich jemu danych intencessyach, żeby tenże przereczony jaśnie wielebny Szumlański wedle orientalis ecclesiae ritum summarium na urząd swój od tamtego miejsca episkopów legitimam i debitam sobie pozyskał consecrationem niniejszemu protestantowi concessum jest)¹⁾ dosyć kłamliwe i niemożliwe i wszelkiej na niniejszego protestanta pilne zajadłości i niczem de integritate nominis niezrażonego famam in summum zdrowie nawet samo vocatorias dubium ac suspicionem przez umyślonych swoich przysłali, sinistre pomienionego jaśnie wielebnego w Bogu episkopa terazniejszego, a natenczas jeszcze nominata tejsze episkopiej udając i pisząc go być w tych listach swoich nie chrześcianinem, apostatą i zajadłym na wiarę chrześcijańską . . . . i wszelkiej niezbożności człowiekiem i owszem gorszym jeszcze niż djabłem do tych ziem mołdawskich zajechałego detulerunt i opisali, żadnego na pańską j. kr. m. i inszych procerum instantiach do hospodara jego mci ziem Mołdawskich względu i powagi nie mając, w wielkie niniejszego protestanta periculum salutis i ohyde boni nominis loci intulerunt, tak dalece, że ciż tamtych krajów priores bacchati sunt, że więcéj w nas, prawi, greków naszych, jakowi sam pan Mazaraki i Papara i Bałaban instance te ważą, aniżeli te wasze, które z sobą macie, co im łatwie na terminie prawa probabitur. Tym tedy swoim zawziętości postępkiem, ledwie zdrowia jaśnie wielebnego w Bogu ojca episkopa Lwowskiego i inszym z nimże będącym do Porty Ottomańskiej dla pomienionych inculpatorów instan-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

cyach mało nie odesłano. Jednakże jeszcze i tym swoim złym postępkiem ludzką sławę psującym, łąącym i wniwecz obracającym z tej zajadłości swej i upornej na przeciwko pomienionemu jego mości ojcu episkopowi Lwowskiemu zawziętości ad societatem nie ukontentowali, i owszem większe maioribus przydawając nienawiści swej, ausus z pomienionym jego mści ojcem Winnickim zcombino-wawszy, tyle okazyej do złego i do rujnowania niniejszego protesta-nta quaeritando, na swym zawaśnionym umyśle na dobro i imie tegoż protestanta nie przestali, aż pomienionemu jego mości ojcu metropolicie Kijowskiemu podawszy sposób, okazyą, czas, dzień i go-dzine, pomienieni pp. inculpaci, ażeby przerzeczonego jego mości ojca Szumlańskiego, pro munere officii sui in oris remotioribus suum episcopale negotium continuującego, katedre Lwowską przy cerkwi Jerzego świętego męczennika ritus graeci będącą, in summum ni-niejszego protestanta legis praeiudicium, oczywistą ojczystych maje-statów pana woli repugnationem, sub dole z niemiż pomienionymi inculpatis vi et violenter armato jako najprędzej zajechać nie omieszkał. Jakoż ipso facto z wielką satellitum swoich manu czasu niedawnie przeszłorocznego, to jest pridie circum visionis Christi Domini, in miseram omnium ipso afflictationem i katedry niniejszego protestanta desolationem najechał, i tak najechawszy dotąd rezy-duje i swoje illegitimam retenduje iurisdictionem in indebitam cleri oppressionem, civium pastwie jego subiectorum, gdy jedne timore, insze verbis terret, drugie verberibus, insze carcere affligit, inszych też promissionibus pepulit. Nad to rzeczy osobliwiej wyrażone przy tejże katedrze pozabierał. Vicarium przerzeczonej cathedry omnibus spoliatum indebite incarcerationa, fame et inedia angawirował za zwadą pomienionych inculpatorów, o czem przez insze osoby szerzej imieniem niniejszego protestanta uczynione i zanesione do akt auten-tycznych zostają protestacye. Ponieważ temi i innemi tym podobnemi ausibus przeciwko prawu popolitemu i securitatem publicam, którą personaliter z jego mością ojcem Winnickim, metropolitą Kijowskim z najechaniem katedry przerzeczonego j. mści protestanta gwałtownym

violarent, wykroczyli, famam pomienionego jego mości ojca Szumlańskiego niniejszego protestanta ubivis locorum, która a primis życia jego annis in integro zostawała, summe famosus libellis laeserunt, vigore poenarum legum na sobie zaciągnęli, względem czego tenże protestans imieniem jako wyżej powtórnie protestuje się, i o te famosos przez nich podanych ad Mołdaviam przez tychże inculpato libellos, jako też de contemptu łaski i clementiae principis, temuż jaśnie wielebnemu jego mości ojcu Szumlańskiemu, Lwowskiemu episcopowi, ad praesens protestanti danej, postpositionem, diplomatum violationem, nad temiż praw wszelakich pospolitych i securitatis publicae na każdym miejscach gwałtownikami prawnie zemścić się obiecuje.

Львов. бернар. арх., кн. гр., т. 420, стр. 370—374.

XCVII.

1668 года, 26 марта. Протестація Феодора Березовскаго и Гедсона Струса противъ Иосифа Шумлянскаго, который, напавши на прерженцевъ Свистельницкаго въ Крилосѣ, избилъ и морилъ ихъ три дня голодомъ, разграбивъ все ихъ имущество; Струса же заковалъ въ цѣпи и держалъ голоднаго.

Actum in castra Haliciensia feria secunda post Dominicam Reminiscere quadragesimalem proximam anno Domini 1668. Berezowski cum consorte suo et aliorum nomine contra perillustrem et reverendum Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter venientes generosi Theodorus Berezowski vexille levioris armaturae illustris et magnifici Andreae a Potok in Stanisławów Potocki, vexilliferi regni, Haliciensis, Colomiensis, Lezajscensis, Mościcensis etc... capitanei commilito et ad recipienda stipendia ab

incolis et terrigenis terrae Haliciensis deputatus, atque Catherina Berezowska, cum eiusdem sui mariti asistentia, conjugis legitimi sui, et perillustris ac admodum reverendi patris Antonii Winnicki, archiepiscopi Kijoviensis seu metropolitae ritus graeci, vacantium episcopatum Leopoliensium, Haliciensium et Camenecensium a sacra regia maiestate generalis ordinati administratoris in Kryłos episcopatus Haliciensis, per eundem admodum reverendum patrem metropolitam destinati administratores; nec non et reverendi Chedion Strus, archidiaconi eiusdem admodum reverendi metropolitae Kiioviensis, incarcerati nominibus atque generosa Catherina Kropiwnicka, virgo eorundem generosorum Berezowskich sororina, cum illorum assistentia et autoritate,—in et contra religiosum in saeculo nomine Ioannem in religione vero Iosephum Szumlański ad praenominatos episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis ad male narrata obtentio, quod a sacra regia majestate super praenominatos episcopatus privilegio intrusorem, personam inhabilem et non idoneam, inquietam et sacrae scripturae ignaram, principalem facti infrascripti, tum et religiosum Laurentium, personam vagam, atque nobiles, Theodorum Żurakowski, Alexandrum Doroszenko Hołyński, Theodorum Grabowiecki, Jasmanicki, Czaykowskie, duos Garnysz, Kisiel, Hoszowskie duos, Turski, Rodowski, Romankiewicz et Korotkiewicz, comprincipales illorumque famulos, in omnem licentiam effusos, numerum trigessimum excedentes, voluntarios complices et mutuos cooperatores atque licentiosos asseclas, ad praesens de nominibus et cognominibus ignatos, postquam innotuerint in quovis iuris termino et gradu specificandos, qui tamen hic pro expressis censeri debent, gravi in quaerela et lacrimabundi questi et protestati sunt idque pro eo: Quia illi et quidem religiosus Szumlański, postposito timore Divino, in contrarium legum publicarum, divinarum et humanarum de libera electione episcopi sancitarum faciendo, tum et canonibus ecclesiasticis atque conciliorum vilipensis, imo in derogationem eorundem canonum et status equestris nobilitatis graeci privilegiis in libera electione episcopi sui gaudentes, nactus occasionem post fata olim perillustris

et admodum reverendi patris Athanasii Żeliborski Leopoliensis, Haliciensis, et Camenecensis episcopi, adscitis sibi praenominatis licentiosis comprincipalibus, non expectata, vigore iurum et privilegiorum per nobilitatem ritus graeci, legitima in loco ordinato electione variis illisque incompetentibus, in sublationem privilegiorum et spiritualium canonum liberae electionis usus modis, ausus est et praesumpsit obtentis quibusdam (ut se asserit habere)¹⁾ a sanguine iunctis, super electionem subscriptionibus appretiatas ad male narrata a sacra regia maiestate super praefatos episcopatus Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem obtinere privilegium. Prout de facto et obtinuit, cui privilegio ad male narrata obtentio innixus etiam inordinatus non contentus, cum suis comprincipalibus et complicibus tot illatis iniuriis, quas sine intermissione temporis vacantibus cathedris episcopatum tam praesbiteris ritus graeci, quam et subditis ad cathedras episcopatum pertinentibus inferre consueverat. Nunc novissime videlicet feria sexta, proxime praeterita anno currenti, ex Valachia de repente et inopinante stipatus praedictis hominibus licentiosis et in omnem insolentiam, ut praemissum est, effusis, fretus spe impunitatis sub praetextu ad male narrata obtenti privilegii regiae maiestatis, cum sit (ut iam dictum est)¹⁾ persona inhabilis sacrae scripturae et canonum spiritualium ignara, nec legitime ordinata et inquieta, non promovendi cultus Divini zelo, sed aviditate solummodo honoris et congregandarum opum cupiditate, praenominatus religiosus Szumlański cum suis asseclis, ductus revertendo, armatus et in armis per potentiam in bona spiritualia Kryłos nuncupata, ad episcopatum Haliciensem spectantia, administrationi sui protestantium commissa, supervenit, ibidemque fictam prae se ferendo episcopi personam, nulla laccessus iniuria sine ulla noxa et occasione, in absentia unius protestantium, videlicet mariti, cum suis asseclis et comprincipalibus generosam Berezowska consortem atque Catherinam Kropiwnicka virginem, modernas protestantes, planitie strictarum framearum et

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

flagris per diversa corporis membra (obductione de praemissis latiore)¹⁾ ceciderunt et consauciarunt, nobilem Zophiam Berezowska, duorum annorum infantem, suis furibundis et licentiosis excessibus perterrefecerunt, et in morbum ex perterrefactione infantem induxerunt. Protestantem unam, videlicet generosam Berezowska, flagris caesam, exuta omni misericordia et commiseratione humana, nulla habita imbellis faeminei sexus ratione, per triduum in carceribus squalidis fame et inedia macerando, in contrarium vocationis suae, praedictus religiosus Szumlański et suprascripti comprincipales cum suis asseclis, admota custodia, detinuerunt. His non contenti, res omnes mobiles protestantium in auro, argento, vestibus pretiosis et clenodiis, utpote pieniędzy dwa tysiące złotych żołnierskich kompaniej jaśnie wielmożnego i. m. pana chorążego koronnego należących, której kompaniej protestans terażniejszy do ziemi Halickiej ordynowanym był deputatem, własnych zaś protestantów pieniędzy złotych polskich półtora tysiąca, skrzynie z depozytem, to jest z sukniami tak męskimi, jako i białogłowskiemi, to jest tabinowy starożyty kontusz z guzami złotymi, rubinami, popielicami podszyty, opuszony ogonkami wszędzie, kosztuje sześćset złotych polskich; drugi kontusz koralowy ze złotymi potrzebami, szlamami podszyty; kosztuje złotych dwieście pięćdziesiąt. Trzeci kontusz ciemnozielony, falandyszowy, letni; kosztuje złotych sto polskich. Żupanów dwa bławatnych, jeden włosowy, drugi szkarłatny; kosztują złotych dwieście czterdzieście. Pas fialkowy jedwabny—złotych dwadzieścia i cztery. Ubiory karmazynowe—złotych trzydzieście sześć. Czapka sukienna półgranatnia, sobolowa, złotych czterdzieście. Zasłona kitajkowa, zielona, we trzy brety; złotych ośmdziesiąt. Kobierców cztery, dwa perskich, a hadziemskich dwa, złotych półtorasta. Consortis vero generosi protestantis: spodnica atlasowa, karmazynowa, w ośm bretów, po złotych dwunastu łokieć, z potrzebami, kosztuje złotych dwieście pięćdziesiąt. Druga spodnica adamaszkowa karma-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

zynowa florenckiego adamaszku, kosztuje złotych półtorasta. Szustohort karmazynowy, szlamami podszyty, złotych półtorasta kosztuje. Innocens, czarnego tabinu, rysiami podszyty; kosztuje złotych dwieście. W chuściach białych jako to: w obrusach i innem ochędostwie białem domowem, złotych dwieście. W domostwie jako to: w gęsiach, kurach, w stanwiach kapusty dwóch, w przedziwie i inszym domostwie na złotych sto, vi et violenter receperunt et in usum suum converterunt, nonnullas res utpote apes mellitas foras e mansione sui protestantis sub dium eiecerunt, et eiectas cum summo et maximo damno sibi protestantibus receptionem intercederunt; res alias praenominatas pretiosas, ad multam amicabilem requisitionem sibi protestantibus extradere voluerunt, et ad praesens nolunt, sed in maximum opprobrium et contemptum tam sui protestantium, quam et praenominati perillustris et admodum reverendi archiepiscopi Kijoviensis ritus graeci de die in diem in contrarium status spiritualis et vocationis suae, in vitam varios cuniculos struendo diffidare et comminari atque machinari non desinunt. Insuper suprascriptum, religiosus Chedion Strus reverendi archiepiscopi seu metropolitae Kijoviensis ritus graeci in oppido Kołomyja, ex mandato saepefati admodum reverendi patris metropolitae Kijoviensis, ad recipiendos inde provenientes ad cathedram episcopatus Haliciensis proventus, commorantem, et ibidem cum pecuniis ex proventibus receptis praefactum admodum reverendum metropolitam vigore iuris illius et privilegii concernentibus praeventum, nulla habita ratione status spiritualis, sed in vilipendium eiusdem, apenso ferreo torque super collum eundem reverendum archidiaconem ligato ad rhedam torque, cum summo dishonore et dedecore per vicos et plateas, plana et aspera loca stratae publicae Kołomyja ad Kryłos usque duodecem milliaribus plus vel ultra, incarcerando, fame et inedia captivatum duxit, et ut id idem impune ei abeat, cum ipsis asseclis ad hoc usque tempus contra omne fas et aequum, postposito timore divino et dilectione proximi, in carceribus privatis illisque squalidis in comedibus et manieis ferreis, feno et aqua appositis, detinet et incarcerat

cum summo delubrio et scandalo hominum (aresto eo nomine facto de praemissis latiore)¹⁾. Ratione quorum omnium iidem protestantes offeruntque se praenominatumque admodum reverendum patrem metropolitanam Kijoviensem atque archidiaconem, et illius tam ratione violentiarum circa superventionem et superaggressionem illatorum, quorum ratione in vitam diffidationis et indebitae incarcerationis, bonorum ad episcopatum pertinentium, illegitimae apprehensionis in foro fori iure acturos et iniuriam vindicaturos.

Et in continenti iidem protestantes, videlicet generosa Catherina Berezowska et nobilis Catherina Kropiwnicka coram officio praesenti vulnera praesentarunt, videlicet praefata generosa Berezowska vulnus, in cubitu manus dextrae concussum, tumefactum, lividum item vulnus videlicet derasionem cutis oblongam supra cubitum manus dextrae, item cicatricem oblongam supra cubitum manus sinistrae lividam, tam effectam; nobilis vero Catherina Kropiwnicka vulnera, videlicet derasionem cutis oblongam in fistula manus dextrae, sanguine suffusam, item cicatricem in coxendice alias na pasze pedis dextri oblongam sanguine suffusam, tempore, loco et modo in protestatione expressis, asserendo sibi comonstrantibus, eadem vulnera scuticis planitie framearum per supra scriptos principales et complices illata esse et inflictata. Quae vulnera officium praesens castrense capitaneale Haliciense vidit et debite conspexit, actisque suis connotavit.

Et in verificationem praemissorum ministerialis regni generalis, nobilis Christophorus Zieliński, officio notus, una cum nobilibus Nicolao Powalczycycki et Carolo Olszewski sibi ministeriali, evidentioris testimonii gratia, adhibitis, personaliter comparens, palam libereque recognovit: Quia ille cum dictis nobilibus ad officiosam requisitionem generosi Theodori Berezowski die hodierna in actu contenta, ad bona villae Kryłos curiamque ibidem sitam personaliter condescendebat ibidemque generosam Catherinam Berezowska suprascripti requisitis consortem legitimam in carceribus privatis et squalidis exi-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

stentem, et admodum reverendum patrem Hedionem Strus, archidiaconem perillustris et admodum reverendi archiepiscopi Kijoviensis ritus graeci, in carceribus privatis et squalidis in praefata curia in catenis ferreis et torque facietenus praeventum, apud praefatum religiosum patrem Josephum Szumlański arestavit et hoc idem arestum eidem publicavit, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львовскій бернад. арх., кн. гр. Галиц., т. 146, стр. 183—190.

Примѣч. Въ тоже время предъявлены еще протестаціи слѣдующихъ лицъ: Георгія Терлецкаго, Петра Копыстенскаго, Іоанна Дубровскаго, Луки Волошиновскаго, Димитрія Радивиловскаго, Гедеона Струса, Івана Мазараки, Георгія Палары, Александра Балабана, Іоакима Вивницкаго и др. (Львов. бернад. арх., кн. гр., т. 420, стр. 517—531, 568—573, 578—580, 617—618).

XCVIII.

1668 года, 20 апрѣля. Заявленіе священниковъ и другихъ лицъ въ судѣ о полученныхъ ими ранахъ во время нападенія Казимира Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, съ драгунами на церковь св. Георгія.

Actum in castro Leopoliensi feria sexta post Dominicam misericordiae proxima anno Domini 1668-vo.

Popones, venerabili Winnicki adhaerentes, concussiones commonstrant.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia, Leopoliensia personaliter venientes religiosi patres Sebastianus Niżankowski, nec non Wasian Romanowicz, Ioannes Naronowicz, reguli sancti Basiliū Magni ritus graeci, atque nobiles Michael Świerski, strenuus Ioannes Ungier, Georgius Burzyński ac denique famati Stephan Kozłowski, Andreas Niewagłowski, Paulus Kowecki, commonstravit(?) officio praesenti et quidem religiosus pater Niżankowski commonstravit in corpore suo, videlicet supra oculum sinistrum vulnus parvum concussionem tlenis adunci pertrusum, ob quam concussionem oculus ipse intumuit immo sanguine circumfusus est, tam in scopula manus sinistrae concussionem tumidam, tam in fistula pedis sinistrae supe-

riori concussionem tumidam lividam, clano itidem adunco illatam. Religiosus vero Romanowicz commonstravit in naso concussionem parvam, framea obvessa alias p̄lazem szabli illatam. Nobilis vero Świerski commonstravit in palma superiori manus dextrae vulnus longum per palmam et indicem eiusdem manus sese tendens, enorme cruentum profundum ad (os?) pertingens. Strenuus Ioannes Ungier commonstravit in fistula inferiori pedis sinistrae concussionem tumidam lividam, sanguine suffusam, clano adunco illatam. Georgius Burzyński commonstravit in sincipite supra aurum dextrum vulnus sectum cruentum profundum cum praesectione ossis, ex quo ossa mediocria decem exiliere, quae officio praesenti praesentavit. Famatus Kozłowski commonstravit in occipite vulnus sectum cruentum profundum, item in fronte dextrae concussionem magnam cum derasione cutis, clano adunco illatam. Famatus Paulus Kowacki commonstravit in capite suo versus aurim dextram vulnus sectum cruentum profundum enorme ad os pertingens, item in occipite vulnus parvum sectum cruentum ad os pertingens, idem in sincipite vulnus sectum parvum, item in auri sinistra vulnus sectum parvum et notabile. Famatus Andreas Niewegłowski commonstravit in corpore suo videlicet super oculo sinistro concussionem tumidam levandam sanguine suffusam, item in . . . . capitis dextro concussionem parvam sanguine suffusam, ut asseruit, muszkietem illatam. Quae vulnera concussionemque praesertas sibi commostranti circa violentam invasionem cathedrae ritus graeci, apud sanctum Georgium in suburbio Haliciensi hic Leopoli sitam, perdraganos generosi Casimiri Zamojski colonelli sacrae regiae maiestatis, in media nocte de feria tertia in feriam quartam sese vergentem, inflictas esse asseruerunt, quae itaque vulnera concussionisque praefatas officium praesens vidit et debite conspexit.

Львовскій бернард. арх., кн. в., т. 420.

XCIX.

1668 года, 26 апрѣля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ и Львовскаго коменданта, Казимира Замойскаго, которые, напавъ на церковь св. Георгія, ограбили ее и всѣхъ, находившихся тамъ въ это время.

Actum in castra Haliciensia feria tertia post festum sanctissimae ac . . . . Nativitatis proxima anno Domini 1668.

Reverendus Swistelnicki protestatur.

Ad officium et acta praesentia, castrensia capitanealia, Haliciensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus in Christo pater Jeremias Swistelnicki, episcopus ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae sollenniter gravigue cum quaerela contra venerabilem Iosephum Szumlański, uti facti infrascripti principalem, nec non nobiles Alexandrum et Michaelę Szumlańskie, fratres inter se patrueles, tam Dzierkowski, Basilium Koredowicz, Alexandrum Żurakowski, burgrabium Leopoliensem, Petrum Afendyk, Basilium Hołyński Doroszenko, Basilium Hołyński Bakajewicz, Theodorum Żurakowski, Theodorum Grabowiecki, Theodorum Hoszowski, nec non famulos praedicti principalis: Garnysz, Georgium Asmanicki, Ignatium Czaykowski et Albertum Czaykowski, Suchodolski, Nicolaum Hoszowski, Ioannem Kisiel, Turki, Ordowski sive Tatarowski, Romankiewicz, Korytkiewicz compincipales, nocturnos invasores et depraedatores, tam draganos plurimos e regimine praefecturae generosi Zamojski, praetunc Leopoli propter pericula imminetia a cosacis et scythis per illustres et magnificos duces exercituum regni existentis, tum famatos suburbanos Stephanum Haftasz, Nicolaum Lucikiewicz, alias Poskrobek, Paulum Kozen, Semionem drukarz, Ignatium stolarz, Theodorum Hrebennik, Nicolaum Purpura, Hrehorium Żyła, Ferens Kuszczak, Baltasarum Grabowiecki, Wasilium Kozaczek, Paulum Chowaniec, Jacko Onyszczak, Paulum Diak, facti infrascripti complices et mutuos

cooperatores, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, in processu, causae postquam eorum nomina et cognomina sibi protestanti innotuerint, specificandos, cuius scitu, consilio potentiaque, conspiratione et viribus suis ad infrascripta patranda coadiuratis mutuos cooperatores et asseclas, questus et protestatus est idque in eo: Quia idem principalis venerabilis Szumlański cum suis comprincipalibus et complicibus suprascripti floccipensis(?) et contemptis iuribus et legibus regni neque contentus prioribus invasionibus violenter in cathedram episcopalem ad aedes sancti Georgii Leopoli existentem, nunc vero manu forti et armata ac hostili more, facto mutuo consilio et conspiratione cum praedictis suis comprincipalibus et complicibus, innixusque potentia et auxilio suorum comprincipalium, adscitisque sibi plurimis personis nefariis et licentiosis, tempore novissime exacto, e feria tertia in feriam quartam post Dominicam Misericordiae proxime praeterita, numero equitum peditumque comitatu reserata et efracta porta cathedrae Leopoliensis, saepibusque triclinisque concussis foribus extrurbatis eiectis exsecant, media nocte, imposito silentio omnibus ex improvise et insperato more guerrisio turmatimque et catervatim, cum armis et in armis dragonisque omnibus, in praesidio Leopoliensi existentibus, officialibusque eiusdem regiminis stipatus, vi et violentia patrimonium Christi invasit inequitabit, personas nobiles spirituales et diversi status conditionisque, in eadem cathedra degentes, pace et securitate publica immunitateque, loci sacri fretus nihilque eiusmodi sibi evenire sperantes, captivavit, denudavit omnibusque rebus, vestimentis et quidquid in eodem loco cathedrali depositum, cogestum, congregatum erat, tam iurium, ornamentorum cathedralium insigniorumque metropolitanorum et ornamentorum sepellectilisque et substantia perillustris et admodum reverendi Antonii Winnicki, archiepiscopi metropoliae Kijoviensis, uti hostis patriae, occupavit ac recepit, protestatio, eo nomine facta, fusius obloquitur; famulos vero subditosque praefati perillustris et reverendi Hieremiae Świstelnicki, episcopi legitimi Leopoliensis protunc, ibidem cum variis rebus existentes ad rectum, nonnullos in loco

sacro per explosiones bombardarum frucidavit, nonnullos concussit, convulneravit, consanciavit, nonnullos e vivis sustulit, res omnes apparamentaque ad actum consecrationis congregata, quae seorsivo registro specificabuntur, recepit et in usum suum convertit prout de facto haec omnia perpetravit et est executus; talique suo violenti ausu et temerario progressu supra scriptus principalis et principales cum suis comprincipalibus et complicibus iura regni pessumdavit, pacem et securitatem publicam, immunitatemque ecclesiariam violavit, poenasque, legibus constitutionibusque regni contra violatores pacis et securitatis publicae adeoque et iurisdictionis ecclesiasticae patrimonique Christi violentos, invasores, raptores, depraedatores, praessorumque patrotores sancitas, merito maderunt et promeruerunt, quas super ipsis idem protestans iuris vindicaturum in foro fori sese offert.

Львовскій бернарда. арх., кн. гр. Гамжия, т. 164, стр. 747—750.

C.

1668 года, 26 апрѣля. Протестатія митрополита Кіевскаго Антонія Винницкаго и другихъ, бывшихъ съ нимъ, противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ, Казимира Замойскаго, комендата Львовскаго замка, и др. напавшихъ на митрополита и церковь св Георгія, ограбившихъ ее, его и всѣхъ находящихся тогда тамъ духовныхъ и свѣтскихъ людей, изъ которыхъ многихъ убили, другихъ поранивъ, держали въ заперти.

Actum in castro Leopoliensi feria quinta post Dominicam Jubilatae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo.

Ex parte venerabilis Winnicki et aliorum introcontentorum protestatio.

Do urzędę i act niniejszych grodzkich starościanych Lwowskich oblicznie przyszedszy przewielebny w Bogu ojciec Victor Kamieniecki, archimandryta Derażycki, wielebny Jan Xeronowicz, Sebastyan Nizankowski i Wasian Romanowicz, niektórzy okrutnie zbici, nie-

którzy też i w ciężkie miserie zostający, ze wszystkiego odebrani i z zdrowiem ledwie usli swym i jasnie przewiebnego jego mości ojca Antoniego Winnickiego, archiepiscopa metropoliej Kijowskiego, exarcha Konstantynopolskiego, administratora władcyetwa Lwowskiego, Halickiego i Kamienca Podolskiego, okrutnie przy najściu niżej mianowanym nocnym i gwałtownym sposobem skaleczonego, zbitego et in lecto aegritudinis prawie półumarłego zostawionego, także też wielebnego ojca Alexandra Dobrosławowicza Tustanowskiego, namiestnika katedralnego, dotąd w więzieniu ciemnym zostającego, tudzież wielebnego ojca Sarnickiego, pisarza kapitulowego, który i dotąd przed przegrózkami tułający się onemu in vitam machinantur, także inszych, z których, czyli pozabijawszy, czyli też w więzieniu żyjących trzymał, z czym tedy imieniem także pobożna Athanazyja z Lachowa Dziuszanka, ciotka rodzona jasnie przewiebnego jego mości ojca metropolity, także też Anatolia Horodynska, moniales monasteria Smolnickiego, mnisi regulae sancti Basilii Magni ritus graeci, które dla pewnych spraw, na tribunał Lubelski jadąc, wstąpili do wyżej mianowanego jego mości immediate ante factum nawiedzający tam per humanitatem zatrzymane, także urodzeni Michał Pomirski, Piotr Kopystenski, Dunin Radyłowski, Stefan Kozłowski, Andrzej Niemegłowski, Jan Rewkowicz Jungier, Jerzy Burzynski, także z nim i innych niektórych pokaleczonych i obdzieranych, niektórych pozabijanych, których i ciała nie wiedzieć gdzie podziano i do praezentowania nie wydano, jako to: sławetnych Hrehorego i Jana Matkowskich, Teodora Ilnickiego, Stefana Kierłowskiego, Semiona Wyszarskiego Łapuzanskiego, Teodora Smolnickiego, Jacentego Strzeleckiego; niektórych lubo z nich też nie wiedzieć gdzie zostających—imieniem, przeciwko ojcu Józefowi Szumlańskiemu episcopiej Lwowskiej nie tylko per ambitionem, ale też przez gwałty i krwie rozlania na miejscu cerkiewnym, dostępującemu, excommunic tak przedtem, jako teraz zostającemu, niżej wyrażonych nocnych gwałtów najścia na katedre tejże episcopiej, krwie rozlania i okrucieństwa popełnionego primarium motorem et autho-

rem, także jego mości panu Kazimierzowi Zamojskiemu, oberster hetmanthowi jego królewskiej mości, na praesidium zamku Lwowskiego per securitatem publicam ad tuendos, non oprimentos cives patriae ordinowanemu spólnemu tychże gwałtów principałowi i promotorowi, urodzonym zaś ich mościom sławetnym Alexandrowi Szumlańskiemu, cześnikowi Podolskiemu, bratu rodzonemu tegoż ojca Szumlańskiego, y Michałowi Szumlańskim Pierzchowskiego, Teodorowi Żurakowskiemu, Alexandrowi Hołyńskiemu Doroszenkowi, Basilemu Hołyńskiemu Bałneiowiczowi, Teodorowi Grabowieckiemu czeladzi-spólnym uczynku tego gwałtownego nocnego na katedre najścia, krwie rozlania authorów, principałów et manuales executores, także szlachetnym Mikołajowi Hoszowskiemu i innym dwóm, Czajkowskim dwóm, Theodorowi Hoszowskiemu i uczciwym Turskiemu Mikołajowi Ordowskiemu, Janowi Romankiewiczowi Gostymyńskiemu, sługom tegoż ojca Szumlańskiego i gwałtów tychże executorów, także czesnym ojcom Josephowi Leszczyńskiemu, ihumenowi monastera Hoszowskiego, Laurentium ihumenowi Żudarowskiemu, Josephowi Konarzewskiemu, Theodoremu, kapelnanowi tegoż ojca Szumlańskiego, Grzebiczkowi ihumenowi Krechowskiemu, Harasimowi Piatnickiemu, Iwanowi Woskresenskiemu, popom przedmiejskim Lwowskim, także sławetnym i uczciwym Alexandrowi Porowiczowi, mieszczaninowi Podhajeckiemu, Teodorowi Matykiewiczowi, Stephanowi Haftarzowi, Mikołajowi Łuczkieviczowi, alias Poskropkowi, ze wszystką jego czeladzią i młynarczykami, Stefanowi Zambuskiemu kuśnierzowi, Pawłowi Boskowi, Ihnatowi stolarzowi, Fedorowi hrebiennikowi, Bazilemu parukowi, Iwanowi introligatorowi, Mikołajowi Purpurze, którzy i działami przywodzili, Hrehoremu Żyle, Ferensowi Kosczakowi, Wasilowi Kozackowi, Fedorowi Przepisnemu, Pawłowi Chowancowi kuśnierzowi, Jackowi Onyszczakowi piekarzowi, Pawłowi diakowi, Stefanowi stolarzowi, Iwanowi Ziemiowi, Onuszczakowej, Pawłowi Moczarzowi diakowi, Wasilowi Haftarzowi, Piotrowi pekarzowi,—także spólnym principałom, Jancentemu krewnemu Poskropka, Pawłowi Pronakowi, sługami i komornikowi jego, Janowi Turczynowi wytrykarzowi, Hre-

horemu Hirnemu, Hrehoremu Berenowickiemu, Iwanowi Horzevae piekarzowi, Tymkowi Misiowi piekarzowi, comprincipale, Łukaszowi Olu-kowi Burysznirowi końskiemu, Wasilowi Czarnemu, prozwanemu Po-skropkowi, Stefanowi Turczynowi, Semionowi Władycze, Antonowi diakowi, Hrehoremu Rybianowi, Jurkowi kuśnierzowi, Semionowi piekarzowi, Łukaszowi piekarzowi, Andrzejowi krawcowi—Harkacz nazwanemu, Hauryłowi sitarzowi, Pawłowi Penajowskiemu et alios eiusdem facti quingentos vel sexcentos complices. Także ludziom służyłym i . . . . . pomienionego jego mości pana Zamoyskiego Olbrechtowi Baterowi, tegoż jego mości pana Zamoyskiego porucznikowi, item porucznikowi pana Jawłoskiego, chorążemu Stawinskiemu, Huno, wachmistrzowi Wolanskiemu y Luxowi, do wykonania niżej mianowanego gwałtu przywodzącym, Kazimierzowi Galewskiemu, Wojciechowi Starowskiemu, Stanisławowi Chrzanowskiemu, Piotrowi Wryciechowskiemu, Janowi Krzenowskiemu, Łukaszowi Indynskiemu, Wojciechowi Zabłockiemu, Hryckowi kapralowi, Albrechtowi Rzykowskiemu kapralowi, Janowi Wąsowiczowi, Piotrowi Strzeleckiemu, Łukaszowi Chwaleczyrowi, Janowi Wolskiemu, Janowi Jaworskiemu, Marcinowi Jabłonowskiemu, Piotrowi Komborskiemu i innym wielom do dwóchset człowieka rachującym się, lubo teraz z imion i przezwisk niewiadomym, na potym jednak in quovis iuris termino specificandi, pod komandą pomienionego jego mościa pana Kazimierza Zamojskiego zostającym, ludziom uczynku niżej wyrażonego, gwałtu nocnym sposobem wykonanego, najścia na katedre Lwowskiej episkopiej i na pomienionego jego mościa ojca metropolite, tam rezidującego, i protestujących się violenter nachodzących, krwie rozlania i różnych osób pozabijania popełniającym, spółnym aktorom, principałom, manualesque executores et solenissime wielkim i nieznośnym żalem i płaczem swoim skarżyli się i protestowali o to: Iż gdy pomieniony jego mość ojciec metropolita Kijowski i episkopiej Lwowskiej administrator ob singularia merita sua, nie tylko świeckim będąc wojskowo Rzeczy Pospolitej usługę mimo sustantiej swojej i ponoszeniem częszkich kajdan i więzień poganskich ale też na władcyctwie Przemyskiem, w stanie

duchownym zostając, teje Rzeczy Pospolitej swojej jak też królowi, panu swemu miłościwemu, praestando merita szczyre i życzliwie usługował. I słusznie tedy ob eadem merita, wprzód z Boskiej, potem króla jego mości pana swego miłościwego łaski, codziennemi prawie comulabatur et comulatur beneficiis. Więc gdy z tej jego królewskiej mości pana swego miłościwego osobiwej łaski za szczyre usługi swoje nie tylko metropolią Kijowską, której ex ratione wierności przeciwko panu i ojczyźnie, i zostającą in hostio, advenire nie mogły, przytem i episcopiej Lwowskiej na ten czas wakującej administratio otrzymał i w teje administracyej władcytwa Lwowskiego, pro dignitate sua archiepiscopali ritus graeci et metropolitana, przy katedrze tegoż władcytwa cerkwie świętego Jerzego męczennika residując zostawał, tedy pomieniony principalissimus ojciec Szumlański i inni pryncypałowie, niżej mianowani, complices et manuales executores, zapomniawszy praw Bożych przyrodzonych koronnych, tudziesz superioritatis magistratus przewielebnego jego mości ojca metropolity Kijowskiego, przez jego królewską mość pana swego miłościwego na te godność także i administracyę episcopiej Lwowskiej legitime ordinowanego i destinowanego,—więc w prawie pospolitym, koronnym nietylko . . . . . , przeciwko osobom w stanie duchownym zostającym, prawom koronnym i duchownym et contra canones exorbitującym pokój pospolity et immunitatem ecclesiasticam,—gwałtownym, daleko bardziej—nocnym gwałtownym sposobem, manu armata et militari modoque violento et illicito progressu . . . eiusdemque religionis będącym, surowie opisanych i postanowionych, to jest, feria tertia post Dominicam Misericordiae proximae praeterita proxima, to jest, ze wtorku na środę o godzinie pierwszej o północy na zygarze, czyli o godzinie szóstej, zaciągnowszy nie tylko pospółstwo przedmieść Lwowskich, tak pod iurisdycyą wielmożnego jego mości pana starosty Lwowskiego, jako i innych, a mianowicie: żołnierzów pod komandą jego mości pana Zamojskiego zostających, wyżej mianowanych, którzy i teraz po zgrabieniu miejsca pomienionego cerkiewnego i wyrzucenia protestantów, których powinności

ad repressionem nieprzyjaciela koronnego i bronienia zamku wysokiego Lwowskiego jest ordinowana ona, do popełnienia ojca Szumlańskiego violentii, gdy już cum suprascriptis amicis suis et praelatis, pace publica et securitate communi, multo magis immunitate ecclesiae, cuius est administrator, nihil sibi quidquid a quopiam, praecipue vero a praedicto Szumlański, aliisque complicibus ipsius adversi, metuens, pacifice ad aedes divi Georgii, hic Leopoli ab antiquis erectas, pacifice quiesceret, łukiem, strzelaniem, przez szturmny dobywaniem tumultuose, nic się nie obawiając, nastąpili, wystrzelamy bramy, parkany, okna wysiekli, tamże wiele zakonników, presbiterów, szlachty i czeladzi tyranski poranili i pozabijali obcym obductie ....., i samego przewel. ojca metropolite horrende stłukli, kości połamali, drudzy zaś oknami ledwie pouchodzili, inszych zaś zabijali i ciał do praezentowania nie powydawali, utpote ciał szlachetnych Hrehorego i Jana Matkowskich, Teodora Ilnickiego, Stefana Kreczkowskiego, Semiona Wysocianskiego, Łopuszanskiego, Smolnickiego, Jacentego Strzeleckiego, inszych zaś in carceribus detinendo, ledwie wypuścili, jako to, przewielebnego ojca Wiktora Kamieckiego, archimandrite, i wielebnego Sebastjana Niżankowskiego, diakona Uniowskiego, wielebnego zaś Alexandra Dobrosławowicza Tustanowskiego, namiestnika katedralnego Lwowskiego, dotąd w ciężkim i nieznośnym więzieniu trzyma i inszych pomieniony tenże ojciec Szumlański; pomienionych zaś religiosas Atanasiam Łachoda Diuszczaka et Anataliam Hordynska, do Lublina na trybunał jadących w sprawach swoich, contumaciis et opprobriis disgnotowali i . . . zabili, contemptem . . . mili, w więzieniu trzymali, sprawy, pieniądze, rzeczy wszystkie i różne prawa, registrem osobnem specyfikowane, pozabierali i innych ludzi. Więc ani tym jest nienasycony i krwie chciwy nie mogąc się nasycić furor, ale gdy już cale passim po cmentarzu świętego Jerzego cerkwiej reziduiącej, pomienionego jego mości ojca metropolite licite et libere grassowali, a insuper samego jego mości ojca metropolity celli dobywali, mianowicie jego mość pan Alexander Szumlański, cześnik Podolski, urodzony ojca Szumlańskiego prima-

riusque tumultus post fratrem motor et executor his formalibus immediate do pokoju jego mości ojca metropolity wybijając i strzelając wołał: „już tylko Winnickiego zabijcie, tego gdy zabijecie, wszystko przepadnie“. Praenominatus vero Nicolaus Łuczkiwicz alias Poskrobek in ultando sanciato voce pięćdziesiąt tysięcy vociferabat: „bijcie samego Winnickiego, gdyż szkoda inszych niewinnych dusz gubic“, tam et alia multa interitum vitae pomienionego jego mości ojca metropolity proseferentia iactitabant. W tak ciężkim tedy swoim niespodzianą i nagłą sobie i zdrowiu swemu ostatnie szkodzącą przez rospasanie pomienionego ojca Szumlańskiego, spółnych jego wyż wspomnianych principałów i comprincipałów assecclas et correos licentia odebrawszy declaratią, nie do inszei, jedno do tej, która proxima est salutis conservandae per extrema udał fugam z temi, co przy niem byli, amicis, usi pelendo salutis et domowi narażwszy się, gdy już do pokoju drzwi wybijali, oknem na dół na kopią spuścić się musiał, gdzie postrzewszy jeden ex complicibus poszed za niem w pogonią i tak bardzo uderzył w prawą rekę, że aż kości cum mutilatione manus pogruchotał, wołając, sam owo chcąc zabić, do którego wiele ich bieżało dobijać, którzy in sequendo wołali: „bij, zabij“, gdyby jego mość ojciec metropolita pierwszemu z nich na okup zdrowia, retinendo vitam, łańcucha złotego nie dał et non rederet animum exacelatam i za zrządzeniem Boskim w prochniałe nie schronił się drzewo. Więc przy tymże gwałtownym nocnym turmatim et armatim manu armata militari et tumultuari najscin praenominati comprincipales, complices et correi pomienionego ojca Szumlańskiego nie tylko przywileja, diplomata jego królewskiej mości, listy i różne munimenta tak ad spiritualia samego jego mości ojca metropolity i inszych przyjacioł jego mości do różnych sądów et subsellia należące, tak na miejscu, jako uchodzących i rozprószonych pozabierali, ale też różne klejnoty, aparaty, pieniądze, konie i insze rzeczy ruchome, tak samego jego mości ojca metropolity, jako i przyjacioł jego mości.

A naprzód w cerkwi, odbiwszy zamki, te zabrali aparaty, mitre na czerwonym telecie, klejnotami, sztukami, diamentowymi, koralami, perłami uriańskimi, łańcuchami złotymi przyozdobione; valoris florenorum pięć tysięcy. Sakos telitowy czerwony, perłami uriańskimi wszystek haftowany, guziki złote z ornatami, których było czterdzieście; valoris florenorum sześć tysięcy. Sakos altenbazowy czerwony, forbot złoty szeroki, dokoła stęgi czerwone jedwabne szerokie; valoris florenorum ośmset. Rzyzy tabinowe, białe kraty, forbot złoty szeroki, obrazek haftowany złotem, dyamentami i perłami uriańskimi sadzony, ze złotem szerokim pasamanem, valoris florenorum trzynaścieset. Ryz para złotogłanowych, białych, na każdym blacha okrągła złota, valoris florenorum dziewięset. Ryz para tubinowych, karmazynowych, paseman u kazdych wetroje dokoła złoty, valoris florenorum pięćset. Ryz para adamaszkowych, czerwonych, z pasamanem złotem wedwoje szerokim obłożone, valoris florenorum trzysta. Omofor metropolitanski biały, telitowy, na nim krzyżów kowalerskich złotem haftowanych, perłami i dyamentami sadzone, numero sześć, guzików dyamentowych sześć, złotem pasamanem obłożony, valoris florenorum tysięcy dwa. Palica elitowa, czerwona, obraz haftowany złotem i perłami, listwy dokoła perłami sadzone szerokie; valoris florenorum ośmset sześćdziesiąt. Epitrachil aksamitny czerwony, haftowany złotem, pasamanem złotem obłożony, guzików szczerozłotych trzydzieści; valoris florenorum siedmset. Stychirów dyakonskich dwa atłasowych, karmazynowych, w pasy kwiaty złote, blachi na nich złote, galonem szerokim złotym obłożone; valoris złotych sześćset ośmdziesiąt. Stychirów atłasowych białych para, galonem złotem obłożone, obrazków haftowanych złotem para, kamykami rubinowymi, perłami; valoris florenorum pięćset. Pan Christus malowany w syndonie atłasowym białym; aper aksamitny, karmazynowy haftowany złotem; aper aksamitny czerwony, haftowany złotem i srebrem, aper atłasowy, karmazynowy, złotem haftowany: te aparaty w narożowej były skrzyni, skurą czarną obitej i okowanej dobrze. Aparaty w skrzyni czerwony, skurami obitej: Sakos selibry biały, drobne, różnego koloru kwiatki, valoris florenorum

sześćset. Palica aksamitna, fiałkowa, z perłami i sztukami złotymi; valoris florenorum sześćset. Narakwice aksamitne, karmazynowe, złotem haftowane, z kolcami złotymi i pasamanem, złotem obłożone; valoris złotych sto. Felonów kitajczanych zielonych dwa, valoris florenorum sto. Felonów kitajczanych, karmazynowych dwa, valoris florenorum do dwadzieścia. Felon złotogławowy, karmazynowy, ze złotem szynkim wetroje pasomanem, na którym obrazków dwa-naście, złotem haftowanych i perłami sadzonych; valoris florenorum dziewięćset. Felon atlasowy, biały, wzorysty, ze złotym pasamanem; valoris florenorum osmdziesiąt. Felon aksamitny, karmazynowy z takimże pasamanem; valoris florenorum sto pięćdziesiąt. Felon teletowy zielony, perłami bogato sadzony; valoris florenorum tysiąc. Felon atlasowy biały, kwiaty zielone, ze złotem galonem; valoris florenorum sto dwadzieścia pięć. Stycharów diakonskich: złotogławowy biały, valoris florenorum sto dwadzieścia osmdziesiąt; stychar albo dalmatyk teletowy, karmazynowy; valoris florenorum dwieście pięćdziesiąt. Stychar złotogławowy zielony, valoris florenorum sto dziewięćdziesiąt. Stychar adamaszkowy, karmazynowy; valoris florenorum siedmdziesiąt. Epitrachil atlasowy, karmazynowy, złotem haftowany; valoris florenorum osmdziesiąt pięć. Epitrachil atlasowy, złotem haftowany; valoris florenorum sześćdziesiąt. Epitrachil złotogławowy biały, ze złotem pasamanem. Obrazów siedm haftowanych z perłami. Epitrachil atlasowy czerwony, złotem haftowany; valoris florenorum pięćdziesiąt. Epitrachil sabinowy złocisty, valoris florenorum trzydziści. Orar teletowy, złotogławowy, biały; valoris florenorum dwadzieścia. Orar teletowy, karmazynowy; valoris florenorum trzydziści. Orar atlasowy trawiasty. Burs atlasowych, karmazynowych dwie. Vella aksamitna czarna, złotem haftowana. Antepodium aksamitne, karmazynowe ze złotem biserem, a inflanckiego rombku białem szyciem, dwie, z koronami złotymi. Pasków, jedwabiów różnych, kapłańskich sześć. Taralna ze złotem pasamanem. Chustek ze złotem osm. Bawelnie ze złotym dwie. Stychirów chłopięcych, robkowych, forbotami pięć. Wozduchi sabinowe trzy, złotem haftowane; valoris florenorum trzysta. Ante-

pedia złotogławowe dwoje, valoris florenorum — Srebro cerkiewne; Kielich szczerozłoty, valoris florenorum sześćset. Kielichów białych z patenami, we środku złocieste; valoris florenorum czterysta trzydzieści. Krzyżów dwa wielkich złocistych, valoris złotych sześćset. Krzyż biały, wielki, złoty—pięćset. Krzyż metropolitański żółtozłocisty. Laska srebrna biała, valoris talerów twardych tysiąc. Patyn złocistych dwie. Łyżek złocistych dwie; valoris florenorum sto dwadzieścia. Ewangelia w aksamicie, wszystka w srebro oprawna, złocista; valoris florenorum czterysta. Ewangelia w aksamicie czerwonym, we srebro oprawna; valoris florenorum dwieście. Ewangelia w aksamicie zielonym, we srebrze złocista; valoris florenorum trzysta. Lichtarzów srebrnych wielkich par dwie, valoris florenorum tysiąc. Tudolarzów srebrnych trzy, valoris florenorum trzysta pięćdziesiąt. Tudolarzów srebrnych trzy, valoris florenorum trzysta pięć iesel. Tudolarz srebrny złocisty, valoris florenorum sto pięćdziesiąt. Srebro pokojowe: lichtarzów para wielkich z mosztukami, valoris florenorum trzysta. Kałamarz wielki, lewk na nim złocisty, anszpurski; valoris florenorum dziewięćset. Miednica wielka anszpurska i nakrywka wewnątrz i po krajach złocisty, valoris florenorum trzysta... valoris florenorum dwieście pięćdziesiąt. Garnuszek z nakrywką, valoris flor. pięćdziesiąt, garnuszek z nakrywką valor. flor. pięćdziesiąt. Kubków białych sześć, jeden w drugim kubeczek, jeden złocisty. Łyżek wielkich odliwanych dwanaście, na których osoby apostołskie, złociste, valor onych złotych trzysta. Łyżek mniejszych, białych, dwanaście; valor złotych półtorasta. Tac dwie anszpuerskich sub złociste—grzywien cztery, łyżka szczerozłota z blachmalem, w której było czerwonych złotych dwadzieścia. Nożów para we srybrze, a druga para nabianych. Srybrze niemieckie pieniądze boratyniej monety, to jest szelągami tysięcy dziesięć, tymfami w szkatule skórzanej gdanki tysięcy sześć, w tejże szkatule czerwonymi złotymi tysięcy dwieście. Obicie adamaszkowe, bryt czerwony, bryt zielony; wszystkich brytów trzydzieści. Zasłona zielona tabinowa, kółka srybrne. Kobierców dywanowych wielkich dwa, valoris

złoty trzysta. Kobierców adziamskich purpurowych par pięć—złoty pięćset. Kobierców polnych cztery, valoris złotych dwieście. Kilimów tureckich czerwonych pięć—złoty sto. Suknie—mantia kanawacowa czarna, listwy atłasowe, wiszniowe, haftowane złotem galonem, złoty, szeroki. Rasa falendyszowa, czarna sobolowa, wszystka podszyta. Sutanna czarna aksamitna, barchanem podszyta. Rasa kanawacowa, czarna, kitajko czerwoną podszyta. Pólrasek tabinowy, pupkami podszyty. Żupan kindiakowy. Rasa falendyszowa, atłasem wiszniowym wszystka podszyta. Rękawet aksamitny, wiszniowy, rysiami podszyty. Rękawek falendyszowy, sobolem podszyty. Rękawek falendyszowy—lisami, sobolami. Czapek dwie z bobrem. Kłobuków tercinelowych, albo kapturów dwa: jeden kłobuk karmazynowy jeden. Rasa bajowa, i kłobuk, i sutanna bajowa, i czapka z bobrem. Strzelba muszkietów gdanskich krzosów, ianczarek tureckich krzosów dwa. Fury dwie rzeczy, cztery muszkietów kołowych, sześć muszkietów kołowych, sześć janczarek długich z kołem pistoletów torunskich, z kołami dwa, item krzoszowych francuskich dwa, guldynka ze srebrem i antabą, bandoletów kołowych cztery. Konie cugowe jego mości ojca metropolity, koni sześć wronych młodych, z szorami, uzdami, kocami, uzdziennicami i siodłami; kolasnuch koni gniadych dwa z półszorkami i z kolasą. Item koń także gniady z kolasą i chomątem. Konie dwa wielebnego ojca Kamienieckiego, archimandryty Derażyckiego, siwe, jabłkowite, także z kolasą i z półszorkami. Wielebnego ojca Wasjana koń gniady z kulbaką, z wojsłokiem. Wielebnego ojca Sebestyana Niżankowskiego koń dropiaty z kulbaką i z wojsłokiem. Pana Biechunowskiego koń siwy. Pana Kopinskiego koń siwy, jabłkowity z kulbaką i uzdeczką. Gończo chłopców pokojowych koniej trzy także z kulbakami i wojsłokami. Pana Uroskiego koń siwy z kulbaką. Pana Pokrza wrony koń ze wszystkim. Pana Kowieckiego koń gniady ze wszystkim. Pana Kopystyńskiego młodszego wrony koń ze wszystkim. Pana Adama Tustanowskiego koń tarantowaty,—złoty sto ośmdziesiąt. Rzeczy ojca Kamienieckiego, archimandryty Derażyckiego: przywileje stare i terazniejsze na monaster Derażycki. Commissia jego mości pana Pawła

Ucharskiego, starosty Drohobyckiego, in anno tysiąc pięćset ośmdziesiąt wtórego na tenże monaster; list stanowny na archimardryą Derażycko. Regestra różne monasterów różnych: Derażyckiego, Uniatyckiego i Medynieckiego. Commissya niedawna na monaster Letnianski. Quietalia na złotych trzysta od ojca Wołoszynowskiego. Recognitia na złotych trzysta od ojca namiestnika Mościckiego. Zapis obligationis nieboszczyka jego mości pana Skumina Tyszkiewicza, wojewody Wileńskiego, dany nieboszczykowi Konstantemu Kamienieckiemu; dany na tysięcy jedynaście rodzicowi onegoż munimenta i listy różne od różnych osob, w potrzebach bardzo pilnych. Paschalia wiecznemi czasy, jak ma iść Ruska i Polska służba na polijelej do roku sporządzona. Biblia łacinska, biblia polska. Casus constantiae łaciński. Trebnik Lwowski ruski. Półustaw drukowany z psalterą i z jarmołojem. Rasa falendyszowa i sutanna, mantia hrabrynowa. Kłobuk say gładki, . . . chósty różne białe. Kobierców dwa. Kilim turecki. Poduszek pare. Bóty nowe, zarękawków pięć. Matematyka pisana i szkatuła z różnemi potrzebami, kałamarz, drobiazgi, flasze, cynna, korzenie, pieniądze gotowych złotych czterdzieści i pięć. Chłopcowych sukien pokłakowych para, czapka, bóty, pas, ubiory sukienue. Chusty białe wielebnego ojca Wasyana Romanowicza, ekonoma metropolitanskiego. Rasa swirlowa, nowa sutanna terpetianowa, włosowa mantia, harasowa nowa czapka falendyszowa czarna z bobrem, kłobuk say gładki. Testament Wilenski w capy oprawny; pieniędzy gotowych złotych dziesięć. Pas juchtowy nowy, flaszka gdańska cynowa, ręczniczków dwa. Sakwy z różnymi rzeczami wielebnego ojca Sebestyana Niżankowskiego, rasa kijowskiego płótna nowa, kłobuk nowy say czarny gładkiej, podkapeł falendyszowy, koszul pare, sutanna fabenszowa, połustaw Wileński, kozuch lintrzakowy nowy, czarmak barnaków, pas, rękaw ojca Hrehorego, kontusz tuzinkowy, niebieskiej maści, podszyty baranami białemi, zastawny, kobierzec zastawny; valoris złotych trzydzieści, księga polska- „Kazania na cały rok“, akafisty dwa, swiązane z psalterą, drukowane, krzyż z drzewa cedrowego, we srebro oprawny, półustawieć druku Kijowskiego, skrzynka z różnemi

drobiazgami i księga do poświęcenia cerkwie; antiminsów sześć, pieniędzy złotych szesnaście, srebrników lewkowanych dwa, czapka falendyszowa, sobolem obłożona, za złotych trzydzieści, bótów par dwie kozłowych czarnych, koszul par dwie, chustek sześć, ręczników trzy. Wielebnego ojca Iwana Kraszowskiego: rasa falendyszowa czarna, lisem podszyta z bobrem, pas jedwabny czarny, pieniędzy tynfami złotych trzydzieści, szelągami złotych trzynaście, trzcina blachami mosiężnymi obita. Pana Jana Rewokowicza, pisarza jego mości ojca metropolity: pistoletów para za trzydzieści złotych, ładownica złotych dziesięć, . . . nowe złotych sześć, kilimów para czerwonych, valoris złotych dziesięć; chust białych par dwie, valoris złotych sześć; czapka karmazynowa, valoris złotych siedm. Pana Andrzeja Bichunowskiego: kulbaka gołogórska, z poduszką czerwoną turecką i takie ze wszystkimi potrzebami i olstrami, z wołjokiem i ze skówką, valoris złotych trzydzieści i sześć; płat pakłakowy, czerwony, złotych cztery; sukna karmazynowego łokci dwa, valoris złotych trzydzieści; zarekawie musułbasowe, czerwone, baranami podszyte; valoris złotych pięć; bóty czerwone nowe, —złotych siedm; sahaydak biały, haftowany złotem i srebrem, nefami i zauklami srebrnymi, złotych sześćdziesiąt; sakwy z membranami na kilkanaście tysięcy. Rzeczy pana Piotra Kopystyńskiego: żupan niebieskiej maści, kitajkowy, sztypowany; łubie oprawne, szare, we srebro, tuk strzał dziesiątków dwa birkunnych; tafty skórzany, nawierzchu haftowany, miedniczka czerkieska, srebrem dno powleczone; sakwy z różnemi chustami; bótów para; czapka karmazynowa, garłowa; szable szaro w capy oprawne. Pana Jana Karąskiego: pistoletów para toruńskich, valoris florenorum trzydzieści, olstra—florenorum sześć; ładownica—złotych ośm; szabla w cape oprawna w czarny,—valoris złotych dziesięć; bóty czerwone, złotych siedm; czapka karmazynowa, zawojkowa, złotych dziesięć; uzdeczka i płat — złotych sześć. Panu Janowi Wruczkemu, koniuszemu: kontusz karmazynowy z potrzebami jedwabnemi i z listwami atłasowemi, wiszniowemi,—złotych dziewięćdziesiąt; żupan kindiakowy, obłoczysty, przesywany, złotych osnaście;

czapka karmazynowa garłowa,—złotych dziesięć; bóty czerwone,—złotych siedm; pas jedwabny, wiszniowy, złotych trzydzieści i pięć; pistoletów toruńskich para, złotych trzydzieści; płat falendyszowy czerwony,—złotych ośm. Pana Koreckiego: kulbaka z płatem pakłakowym z wojłokiem i z kocem, valoris złotych dwanaście; łubie haftowane, złotych piętnaście; szabla w cape oprawna, valoris złotych dziesięć; czapka karmazynowa zawojkowa,—złotych dziesięć; bóty czerwone, złotych siedm; talerzów lewkowanych dwa. Panu Suzanskiemu: kontusz falendyszowy, turkusowy, valoris złotych trzydzieści; czapka karmazynowa, garłowa, valoris złotych dwanaście; szabla nowa—złotych siedm. Pana Gawendowskiego: kóntusz zielony sukna francuskiego z potrzebami złotemi, valoris złotych siedmdziesiąt i ośm; żupan falendyszowy, turkusowy,—złotych trzydzieści; czapka wiszniowa, garłowa,—złotych ośm; kulbaka z olstrami, valoris złotych ośmnaście; pistoletów para krzesowych i ładownica, valoris złotych trzydzieści i sześć. Pana Skraszowskiego: kulbaka, wojłok, płat, uzdeczka, valoris złotych szesnaście; kóntusz falendyszowy, turkusowy, valoris złotych trzydzieści; sahajdak czarny, nowy; strzał dziesiątek—złotych trzy. Pana Jakóba Kopystyńskiego: opończa habromonowa, valoris złotych ośm; para chust białych,—złotych trzy; kóntusz falendyszowy, ciemno zielony, z potrzebami jedwabnemi, z listwami atłasowymi zielonymi, valoris złotych pięćdziesiąt. Rzeczy chłopięce pana Radyłowskiego: żupan musułbasowy czerwony, przesywany, kontusz karmazynowy z potrzebami takiemiż, valoris złotych pięćdziesiąt; czapka purpurowa, złotych ośm. Czerwoskiego: żupan kindyakowy, błękitny, przesywany, kontusz karmazynowy z potrzebami takiemiż; czapka karmazynowa, valoris złotych pięćdziesiąt, tychże szabelek dwie—złotych ośm; bótów par dwie,—złotych sześć. Panu Adamowi Tustanowskiemu: żupan atłasowy, brzoskwiniowy, z potrzebami jedwabnemi, valoris złotych czterdzieście; kontusz karmazynowy ze srebrnemi potrzebami, listwy atłasowe—złotych ośmdziesiąt; kulbaka malowana ze złotem, poduszka karmazynowa i łaszki(?) srebrne, haftowane i insze do niej potrzeby należące; płat karmazynowy,

listwy srebrne, valoris złotych czterdzieści i pięć; wojskok — złotych dziewięć; pistoletów para z olstrami, valoris złotych trzydzieści sześć. Andrzej Iskrzycki, kucharz: kontusz falendyszowy, granatowy, valoris złotych trzydzieści. Korotkiewicz, basista zdiął żupan pakłakowy, turkusowy, nowy, valoris złotych dwadzieścia; czapka falendyszowa zawojkowa—złotych sześć. Pachółka Kozłowskiego: katanka pakłakowa czerwona, nowa, guzów srebrnych ośmnaście wielkich i czaprak dwie, którego srebra grzywien cztery; futro czarne baranie—złotych piętnaście; żupan pakłakowy..., złotych trzydzieści; czapka falendyszowa, zawojkowa, złotych sześć; pas jedwabny, harasowy—złotych trzy, muszkiet krzesowy i ładownica, valoris złotych piętnaście; szabla i obuch, valoris złotych ośm; pieniędzy gotowych złotych piętnaście. U Kuchty wzięto: żupan pakłakowy nowy, nożów para, koszul białych dwie, czapka falendyszowa, barankami obłożona, valoris złotych dwadzieścia, gotowemi pieniędzmi złotych ośm, . . . półmisków ośmnaście, mis wielkich ośm, talerzów tuzinów dwa, flasz z oliwą w tymże puzdrze trzy, czwarta octuwinnego, lichtarzów cynowych dwa, mosiądzowych wielkich z musztukami i stopcami dwa, flasz wielkich dwie, ogromnych, kotłów miedzianych wielkich cztery, mniejszych trzy. Rosztów dwa, formy spiżowe, ośm nożów kucharskich, cztery patelni, blacha miedziana do ciast, moździerz z tłuczkiem spiżowy wielki, drugi mały; siekaczów para, roznów trzy, legumina mąki pszennej pytlowanej, beczek pięć krup, tatarczanych—beczek dwie, séra twardego kop trzy, masła fasek trzy, jesiotrów wądłych sześć, łososiów cztery, wyreni(?) kamieni dwa, ryb słonych beczek półtrzeci, wina węgierskiego beczek pięć, miodu pitego beczek dwie, piwa beczek ośm. Woźniom dwóm żupany i fereżyki pakłakowe czerwone, kożuchy nowe, czapki, chusty, zabrane. Stróża ze wszystkiego odarli i inszych nie mało rzeczy. In vim praedae et spoli, prout quisque potuit, receperunt et rapuerunt i różne violentiae librae ob immensitatem earum na ten czas specificari non possunt, popełnili. Quo tali ausu et facto plane inaudito . . . . temeratio, sed deliberato et consulto modo, tumulto-

nario et militari et omnibus circumstantiis abominando, pacem publicam, securitatem communem, immunitatem ecclesiasticam loci sacri ritus graeci sui que per omnes constitutiones et leges regni immunitati ecclesiasticae romanu . . . imparatu in personas tam dicti perillustis et admodum reverendi metropolitae et aliorum tot spiritualium, personarumque nobilium loci huius tranquillitate assecurarum, violarunt, cemetarium et cultos cathedrae illius sanguine multo occisorum, votilatorum, convulneratorum consperserunt et pollicerunt, securitatem quoque personarum nonnullarum, supra specificatarum, ad iudicia tribunalia regni Lublinensis, pro negotiis iisdem institutis expediendis et continuandis, euntium, ipsamque auctoritatem tribunalicem laeserunt et condempserunt; personas nobiles alias saeculares, alias religiosas quasdam vivas, quasdam convulneratas, nonnullas etiam interemptas, ne facinus tam grave et enorme revellari possit, contra omnia iura divina et humana incarcerarunt, suggresserunt, detinuerunt; prout de facto incarcerant, detinent et tacite humant. Proinde poenas gravissimas tanto facinori suo condignos promeruerunt. Ratione quorum omnium praefati omnes et singuli protestantes, suis et praefati perillustis et admodum reverendi metropolitae Kijoviensis, iterum atque iterum lacrimandi protestantur offerendo, cum ipsis, iuxta dispositionem legum et constitutionem regni tam ratione nocturnae loci sacri invasionis . . . tot constitutionibus regni securitas et immunitas praevisa et Romanae ecclesiae comparata est, gravis sui contemptus et ignominiosae tractationis, concussionis, suppellectilis tam ecclesiasticae metropolitanae, nec non illius cathedrae Leopoliensis, quam proprium personarum suarum concerne . . . convulneratorum, homicidorum, modo militari per pruganos, ad securitatem reipublicae pertinentes, conductos perpetrationis personarum nobilium praerogativa, cuilibet para, incarcerationis et huiusque deterius aliarumque personarum cum indicio tribunali regni connexionem habendos, gravis laesionis et contemptibus assertionis et indeque auctoritatis tribunalis violationis et aliarum omnium suprascrip-

tarum violentiarum, tam cum ipso venerabilissimo Szumlański, quam cum comprincipalibus et complicibus ipsius, pro exigentia causae et necessitate iuris publici, multuros et debite vindicatueros salvam huius protestationis meliorationem, in quantum opus fuerit, tam in toto, quam in parte, reservant. Et in continenti personaliter . . . ministerialis regni generalis providus Hrig... Łubicki, officio notus, una cum nobilibus secum personaliter comparentibus Alexandro Dobrzański et Joanne Paprocki, sibi ministeriali evidentioris testimonii gratia adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis, palam, publice libereque recognovit, quia ipse una cum dictis nobilibus, secum personaliter comparentibus, ex officiosa requisitione perillustris et venerabilis Antonii Winnicki, metropolitae Kijoviensis, exarchae Constantinopolitanae etc., die hesterna actum praesentem proxime procedenti ad cathedram, ad aedes divi Georgii martyris ritus graeci hic, in suburbio Kracoviensi, sitas, exstantem, personaliter condescendebat, ibidemque existens incarceratos apud reverendum Josephum Szumlański, in cathedra eadem manentem, iuridice arestavit, super ipsum iuridicum imposuit arestum, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio et nobilibus id ipsum in toto libere attestantibus. Hicque subinde ministerialis regni generalis honestus Jacobus Daszyński, officio notus, una cum nobilibus Mathias Szymanowski, Joanne Kozachowski, sibi ministeriali evidentioris gratia testimonii adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis palam, publice libereque recognovit, quia ipse una cum dictis nobilibus, secum personaliter comparentibus, ex officiosa requisitione perillustris et venerabilis Antonii Winnicki, suprascripti metropolitae, die hesterna in actu contenta, ad bonum lapidea Stephaniczowska dictum, in platea ruthenica exstantem, praesens condescendebat; ibidemque existens vidit in corpore requirentis et quidem in manu dextra fracturam, in fistula inferiori similis manu eandem tumidam totam . . . quam visionem audivit a chirurgo, dicto cechmagistro eiusdem artis, Luca Pakaszewski: że ledwie za pół roku przyjdzie do siebie zdrowia,

gdyż in seribus curatio difficultas; de quo praesens eisdem ministerialis relatio et nobilibus id ipsum in toto libere attestantibus.

Львовскій бернад. арх., к. пр., т. 420, стр. 674—706.

Примѣчаніе. Въ то же время предъявлены протестаціи съ одной стороны приверженцевъ Іереміи Свистельницкаго: Александры Клещовской, Якова Кирдіевича, Георгія Терлецкаго, Павла Кавецкаго, Чернецкаго, Копыстенскаго и др. противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ, Казимира Замойскаго и подчиненныхъ ему офицеровъ, напавшихъ на церковь св. Георгія, оскорбившихъ и ограбившихъ Клещовскую и протестующихъ (Львов. бернад. арх., кн. гр. Львов., т. 420, стр. 706—711, 726—732); съ другой—протестаціи Самуила Шумлянскаго, чашника Подольскаго, противъ Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, Александра Шептицкаго, Стефана Винницкаго, Θεодора Березовскаго, и другихъ противниковъ Іосифа Шумлянскаго. (Тамъ же, стр. 783—785).

СІ.

1668 года, 4 мая. Протестація шляхты, духовенства и мірянъ, представителей Львовскихъ братствъ противъ Іереміи Свистельницкаго, который незаконно получилъ изъ канцеляріи королевской привилегію на Львовское епископство.

Actum in castro Leopoliensi feria sexta post Dominicam Cantate proxima anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Generosi Wasilkowskie fratres atque alii protestantur.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter venientes generosi Procopius et Stephanus Wasilkowski, fratres inter se germani, Paulus Tuszunski, tum Alexander Szumlański, pincerna Podoliae, nec non Ioannes, Theodorus Bruckieski, itidem fratres inter se germani, et Michael Szumlański, Russiae et Podoliae palatinatum incolae, suis et totius RP. palatinatum nobilitatis nominibus, nec non venerabilis in Christo Andreas Haczkiewicz sancti Nicolai, Thomas Petrowicz sancti Theodori martyris, Ioannes Justyński Epiphanorum Domini, Gerasim Basylewicz

sanctarum Parasceum, Michael Kontraktowicz sanctae Crucis, Michael Iwanowicz Transfigurationis Christi Domini, Jacobus Szuminski ab Praesentationis Virginis Beatissimae, Ioannes Prutkowski, cathedralis Leopoliensis notarius Nativitatis Virginis Beatissimae, Ioannes Czułowski victoriarum de divis relat... Virginis Beatissimae, necnon Josephus Komarzenski, vicarius cathedralis ad aedes divi Georgii martyris, ritus graeci, hic Leopoli existentium ecclesiarum, per praesentia suburbia situatarum praesbiteri, suis itidem et aliorum praesbiterorum ad episcopatum Leopoliensem, Haliciensem, Camenecensem Podoliae eiusque dioecesim spectantium, totiusque cleri gracco-ruthenici nominibus, tum et famati Paulus Buskowicz, Ignatius stolarz, confraternitatis sancti Nicolai; Teodorus Martysewicz, Andreas Harahucz, alias Grodecki, confraternitatis sancti Theodori martyris; Stephanus Kuszczakiewicz Epiphaniarum Domini, Basilius Kozaczek, Georgius Berezowicki, Nicolaus Łuczkiwicz, Basilius Frigio sanctarum Parasceum confraternitatis; Ioannes Strzelbicki, Paulus Wasylewicz sanctae Crucis confraternitatis; Petrus Plotniarz sancti Ioannis, Stephanus Łambucki, Semion Władyczko, Elias Władyczko Transfigurationis Christi Domini confraternitatum ecclesiarum dictarum et archiconfratres, suis et aliorum confraternitatum nominibus idque protestationi inhaerendo, coram actis Haliciensibus seu aliis quibusvis ratione infrascriptorum per generosus Basilium et Ioannem Hrabowiecki fratres inter se, Basilium Bakajewicz, Basilium alterum Hołyńskich, Theodorum Bylisa Żurakowski, Michaellem et Ioannem de Szumlany Szumlańskich factorum,—in et contra devotum in saeculo Eustachium, ad praesens vero Eremiam Świstelnicki hanc suam rationem infernis recensendorum querelosam coram eodem officio praesenti (idque quam primum sibi protestantibus de exportato alio seorsivo per dictum devotum Świstelnicki ex cancellaria regni super memoratum episcopatum Leopoliensem, Haliciensem, Camenecensem Podoliae privilegio, ac super sui protestantium episcopi Leopoliensis iam actualis episcopiam per sacram regiam maiestatem benigniter collato, electioni et firmationi mutuo conintellegabilique

consensu summe laesivo ac eidem contra . . . . . innotuit illic¹⁾ vero serenissimo principi domino nostro clementissimo per publicam fecere protestationem idque in eo: Quod cum ex vi publicarum clementissimi ac serenissimi per Poloniam nostri principis, ad praesens nobis feliciter regnantis, bene . . . nemo unquam in collato sibi quovis honore, nec per se, nec per quorum alium alienumciare, nec illud a se alioque quovis abrogare debeat, nec possit, nihilominus memoratus devotus Swistelnicki, levipendendis eidem legibus, ab invidentissimis perillustri et venerabili in Christo Josepho Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae episcopatus ritus graeco-ruthenici, iam actu ipso episcopo, dictum honorem seu per se, seu per dictum eundem Świsstelnicki ambientibus, male consultis hominibus, cancellariam regni male et sinistre informare, electionem sui illegitimam, imo ex se nullam, contra quam protestationes per incolas propriae dioecesis et districtuum coram actis praesentibus factae extant, eidem cancellariae regni ad impositam, obtendere atque nescio quo pacto et modo, conditis sibi quasi documentis literisque, infirmare atque ex eadem cancellaria, in summum iuris publici, privilegii et aliorum iuridicorum documentorum praeiudicium, dicto perillustri et venerabili Szumlański super episcopatus requisitos datorum, per sacram regiam maiestatem (praevia incolarum nobilium propriae dioecesis et aliorum, quibus de iure competeabat, electione eiusque confirmationes)¹⁾ benigniter dati, aliud privilegium seorsivum super eandem episcopiam exportare, seque ad hoc ius dicto episcopo Leopolensi actuali episcopiae dictae de integro possessoris ingerere, immiscere, insinuare, sibi eandem episcopiam indebite iuridicare et usurpare praesumit et praesumpsit, prout ipso facto cancellariam regni male informavit. Electionem sui ex se nullam et illegitimam ob diversae dioecesis, nimium Praemisliensis, qui suo subsunt episcopo, incolas in parvo numero, scilicet in quinque personis tantummodo extante, quodam modo factam, eidem cancellariae ad eiusdem cancel-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

lariae faciliorem impositionem obtendit, privilegium ex cancellaria regni exportavit illudque ad executionem deduci intendit, minime spectuendo . . . . . sanctorum patrum canones et sacrosancte a quovis chrystiano illorum observanda proscripta ecclesiastica, quibus proscriptis iidem sancti patres vetant prohibentque, quemvis bigamum et viduogamum non minus ad solum altare in praesbiterum ordinari, multo magis in episcopum consecrari, quibus ille idemque devotus Świstelnicki levipensis nimirum sanctorum patrum canonibus, super eosdem episcopatus recensitos privilegium hunc ex aequo ab inviddissimis dicto perillustri episcopo actuali Leopoliensi et legitime ad eandem episcopiam ordinatum, eundem honorem iniurie et ex inhabilitate, cum eodem Swistelnicki simoniace avolventibus hominibus ex iniquo consultus et instructus, non attenta in se ad eundem honorem episcopalem habilitate moli tuto aliisque requisitis, ut praerecensitum privilegium licet si bigamus et viduogamus reperiatur, et ad hoc munus episcopale eiusque officium competens apte, legitime, iuridice . . . . . minus idoneus exstiterit, exportavit, exportatum privatis copiis ac rescriptis omnibus publicavit ignoratui in cuius opprobrium et dedecus, cui tamen devoto Świstelnicki eiusdem privilegii executio peragenda . . . citationum ex cancellaria regni extradit serio prohibita et recensitoque perillustri et venerabili episcopo Leopoliensi actuali nimium Josepho Szumlański, omnique par est, et qua debuit observari . . . . . circa suam episcopiam suam possessionem omnis quies praecustodita sit. Ille vero cum haec omnia praemissa audace praesumit et in quibusdam praesumpsit, hinc ne aliqua inde legum et regni constitutionum laesio et contemptus, obventus earundemque legum integritati praecavendo, hanc suam solennem, suis explicitis nominibus et cognominibus, superius recensitis, et aliorum suorum accolarum, solennem praemissorum nomine facere protestationem, salvam sibi et dicto perillustri Szumlański, ipso actu episcopo, tantae praesumptionis iuridicam, ubi de iure competent, vindicationem reservandam.

Лвов. бернард. арх., кн. гр., т. 420, стр. 803—810.

СІІ.

1668 года, 16 мая. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ митрополита Антонія Винницкаго.

Actum in castro Leopoliensi feria quarta post Dominicam Exaudi proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Pro parte episcopi Leopoliensis ritus graeci et aliorum manifestatio.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus dominus Josephus Szumlański, episcopus ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae, postquam sibi de quadam protestatione per reverendos patres Wiktorem Kamieniecki, archimandritam Derazensem, et Ioannem Keronowicz aliasque personas nonnullas nobiles, ceteras et plebeias, ad conflandam invidiam populi et ignominiam perillustri protestanti inviendam suffectas et subordinatas suo, et perillustris reverendissimique domini Antonii Winnicki, metropolitae Kijoviensis contra se calumniosissime hic facta innuit, solemniter eidem officio, praecavendo indemnitati et honori suo, tot funestissimis objectionibus inonerato, tam contra eosdem ipsos protestantes, quam perillustrem et reverendum metropolitam huiusmodi protestationis authorem, questus est in eo: Quia is idem illustris et reverendissimus dominus vacantem ante hac episcopatum loci praesentis et Haliciensem atque Camenecensem, beneficio et gratia serenissimi principis domini nostri clementissimi, administrationi suae tantisper, donec in locum decessi novus successor diligeretur, commissum habens, non bono ecclesiae et necessitatibus atque desideriis populi studuit, sed eo conatus suos divertet, ut electio episcopi, per iura sacra et diplomata serenissimorum regum Poloniae constitutionibus regni approbata, semper statibus spirituali et equestri libera

in suum futurum reiiceretur, ipse vero illustris et reverendissimus metropolita episcopatu taliter vacante luculentius uteretur et fortunas suas proventibus ecclesiasticis locupletaret. Cum verum nobilitas, legum ecclesiasticarum accurata tutrix, quo studia et concilia reverendissimi metropolitae vergerent, mature perspexerit et electionem, uti summe necessariam, otius indici flagitaverit, tum reverendissimus, desideria instantis populi permulcendo, conventum quidem in loco electioni destinato, per universales suas litteras indixit, sed mox eundem per privata sua rescripta ad multas personas, sibi in ea causa faventes, transmissa, disturbare et irritare conatus est. Deinceps vero cum nec eos conatus reverendissimi metropolitae nomen divinum prosperaverit et nobilitas universalibus ipsius pro tempore et loco destinato frequentissima comparens, concordibus, studiis et vocibus consonis admodum reverendum protestantem in episcopum loci praesentis elegerit, electumque primum illustrissimo et reverendissimo domino Ioanni Tarnowski, archiepiscopo Leopoliensi, deinde suam attestationem praesentaverit, praesentatusque protestans collati episcopatus privilegium a sacra regia maiestate gratiosissime impetratum obtinuerit, tum reverendissimus metropolita, prout ipsam personam electi, ita et electionem eius invisam habens, nova consilia, quibus eandem irritare et privilegium sacrae regiae maiestatis enervare posset, agitare coepit, atque imprimis protestantem ac si inhabilem et gerendo episcopatui nequaquam parem esse, quinimo ex nullitate electionis et nullitate privilegii regii episcopum nullum esse populo intimavit, loco consecrationis, quam ab eo protestans ea, qua par fuit, submissione sua, exposcebat, eundem hominem innocentem in ius et iudicium suum privato odio vocari et quasi contumacem in causa sua propria anathemate percussit, extra fines regni in Moldaviam, beneficio et consensu serenissimi domini accedente pro consecratione sui obtinenda, provectum litteris suis calumniatoriis tam protestanti ipsi, quam et sacrae regiae maiestati, tum et dignitati procerum regni, omnes eos damnosos ecclesiae graecae curatores nominando, iniuriis persecutus est; easque litteras ad palatinum Mol-

daviae et aulicos eius scriptas publice, ne protestans consecratur, ibidem recitari curavit, omninoque tam suis eisdem, quam et personarum nonnullarum, videlicet nobilium Ioannis Mazaraki et Georgii Papara, contra quos seorsive facta occasione earundem litterarum coram praesentibus actis per protestantem exstat protestatio, litteris persuadere palatino conatus est, ut protestans seu transfuga et iurium sacrorum violator et captivus ad patriarcham Constantinopolitanum et portam Ottomanicam pro ultimo supplicio peragendo abduceretur. Sed cum tanti conatus reverendissimi metropolitae, Deo optimo maximo sic volente, in cassum et irritum cesserint, protestans vero, beneficio sacrae regiae maiestatis, domini sui clementissimi, et promotione illustrium ac magnificorum procerum regni, prout ecclesiae ipsi ita et protestanti ministro eius optime cupientium, rite consecratum exstiterit, nihilque amplius faciendum restaret, nisi ut protestans, pleno iure episcopus factus, cathedram episcopalem capesseret et in ea residens munera officii sui praesertim, imminente iam solennitate paschali, adimpleret, eoque nomine omnium fidelium atque spiritualium atque secularium votis rogaretur, in contrarium vero reverendissimus metropolita, armato et numeroso satellitio septurus, aditum omnem prohiberet. Tandem unus ex praesbyteris, cui ante hac protestans, Moldaviam profecturus, cathedram integre conservandam reliquerat, et cui eandem reverendissimus metropolita violenter, cum pridie circumcisionis Christi Domini proxime praeterita invadens, eripuerat, secreto suo consilio, re nulli communicata, inscio protestante, non consentiente quopiam ex familiaribus et domesticis ipsius, servata et sua sacerdotali modestia et publica securitate salva immunitateque ecclesiastica illaesa, citra praeiudicium cuiuspiam, absque iniuria, damno et laesione alterius, domum illam episcopalem, violenter sibi ereptam, fortuna secundante rehibuit, ab iniuriosis occupatoribus eliberavit, et eliberatam die crastina horis antemeridianis protestantem quaerendum, concomitante et applaudente populo, possessionaliter introduxit. Rem eam totam non aliter gestam esse fide honore et conscientia sua et ad praesens confirmat, et in

omni foro se comprobaturum declarat protestans. Quantum vero attinet protestationem reverendissimi metropolitae et ceterorum eius adhaerentium, eam in omnibus suis punctis et condentis nihil veritatis et realitatis habere, quin imo mere esse calumniosam ad inonerandum populari invidia et ad vexandum lite protestantem confictam, suo loco probabit perillustris et admodum reverendus protestans, manifestatione praesenti in praemissis mediante.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 420, стр. 942—946.

СІІІ.

1668 года, 16 мая. Протестація шляхты, духовенства и братствъ противъ Іереміи Свистельницкаго, Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, Георгія Гушовскаго, епископа Перемышльскаго и другихъ, вмѣшивающихся въ дѣла Львовской епархіи, съ упоминаніемъ, что Свистельницкій не можетъ имѣть никакого права на Львовское епископство, какъ выбранный только пятью лицами и то родственниками Винницкаго, клиръ же и братства въ избраніи не участвовали, раньше избрали Шумлянскаго.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post Dominicam Exaudi proxima anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Incolae et cives Leopolienses contra Winnicki et Hozowski, episcopum Praemisliensem ritus gracci, protestantur.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia venientes personaliter generosi Alexander Swaryczewski, Nicolaus Hozowski, Andreas Brzozkowski, incolae palatin. Podoliae et Russiae districtuum, nec non venerabiles in Christo Josephus Komarzyński, vicarius cathedralis episcopi Leopoliensis, Andreas Hackiewicz sancti Nicolai pontificis, Thomas Petrowicz sancti Theodori martyris atque Joannes Jasiński epiphaniarum Domini, Michael

Rapkowicz exaltationis sanctae Crucis, Erasmus Bazilewicz sanctarum Parascenium virginis et martyris, Michael Iwanowicz transfigurationis Christi Domini, Joannes Pruszkowski nativitatis Beatissimae Virginis Mariae, Joannes Czułowski Beatissimae Virginis Mariae Victo-riarum, ecclesiarum graecarum praesbyteri. Nec non honorati ac famati Nicolaus Zuczkievicz, Hrehorius Zucznik sancti Georgii mar-tyris cathedralis, Paulus Bosko et Ignatius stolarz sancti Nicolai pontificis, Theodorus Matyszewicz, Andreas Horodecki sancti Theo-dori martyris, Stephanus Kuszczakowicz et Theodorus Kuszczek epiphaniarum Domini, Paulus Bazylewicz et Stephanus Buczkiewicz exaltationis sanctae Crucis, Gregorius Berezowicki et Basilius Ho-rodecki resurrectionis Christi Domini, Nicolaus Zuczkievicz, alias Poskrobek, et Basilius sanctarum Parascenium, Semion Władyczka et Jiko Lepak transfigurationis Christi Domini, Petrus Kondrato-wicz et Basilius Rewak sancti Joannis, ecclesiarum earundem con-fratres seniores et archifratres, hic Leopoli per suburbia Leopoliensia sitarum, et totius Russiae et Podoliae palatinatum terrae districtum, dioecesium, ad episcopatum Leopoliensem, Haliciensem et Camene-censem Podoliae spectantes ac eorum eidem episcopiae spiritualiter subiectorum incolarum, totiusque cleri ac eius praesbyterorum nomi-nibus, nec non confraternitatum, seniorum, archiconfratrum,—solemnem in et contra devotum in saeculo Eustachium, ad praesens vero in religione sancti Basili magni ritus graeci-ruthenici monasterii Ski-tensis professum Jeremiam Świstelnicki, Leopoliensis episcopiae ille-gitimum usurpatorem, tum perillustres et venerabiles Antonium Winnicki, antecedaneum Praemisliensem episcopum, et Georgium Hoszowski eiusdem episcopiae simoniacum cessionarium, nec non generosum Alexandrum Szeptycki, incolam Praemisliensem, Samuelem Kropiwnicki et alios ad infrascripta nulliter sese ingerentes, prote-stationem, simulque querelam ratione inferius specificatorum propo-suere, coram eodem praesenti officio unanimiter querimoniam. Quia ipsi et quidem devotus Świstelnicki non attendita minusque pensata, status sui alioquin equestris non tamen habilis et beneficiorum quo-

rumvis ecclesiasticorum incapacis, congruitate et aequitate ad beneficia ecclesiastica concurrere, ac super eadem . . . . . quomodo pacto titulo, ordine electionis sui literatoriis instrumentis, etenim vix quinque nobilium personarum, dicti Winnicki cognatorum et affinum, ipsiusque nutus exequentium, in eadem devoti Świstelnicki electione reperiebatur numerus, neque clerus, neque confraternitates, nec seniores confraternitatum, archifratres episcopatus dicto subiectarum, quibus vel maxime eadem de iure incumbit et incumberebat electio, privilegium sacrae regiae maiestatis seorsivum . . . . . ex regni cancellaria . . . . . ex vi consilii et manualis cooperationis pervenientes dicti Antonii Winnicki, archimandritae Unioviensis, administratoris nominati metropoliae Kijoviensis, nescitur, quo iure per dioecese Leopoliensis episcopatus cessa in dictum venerabilem Hoszowski et simoniace transfusa quodammodo contractualiter, non secus ac bona terrestria, episcopali dignitate demissa, privilegium, ut dictum est, super episcopatus Leopoliensis, iam pridem perillustris et venerabili Josepho Szumlański Leopoliensi, Haliciensi, Podoliae, pro praesenti episcopo, per sacram regiam maiestatem benigniter ad id, ordinum omnium suffragiis liberis legitimaque sui electione collati, ad malam sinistram importunamque instantiam et informationem exportare, sicque exportatum,—licet si litteris citationum e cancellaria regni ad opportunam et iuridicam eiusdem perillustris et venerabilis in Christo Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis, Podoliae episcopi et actualis honorum et attinentiarum, oboedientiarum per eos, qui suae spirituali subsunt iurisdictioni, praestiti praestandi possessionis, tum acta ipso potioreque iure privilegiati per sacram regiam maiestatem episcopi instantiam emanati eiusdem privilegii serio inhibita esset exequutio, perillustri vero Josepho Szumlański episcopo priori et potiori quies et pacifica eiusdem possessionis propria possessio praecautae et praemonita est, ad executionem pertinaciter et temerarie deduxit. Etenim non attentis, nec consideratis observandis canonicis, gradibus neque ad inventa ad hunc honorem dignitatemque episcopalem, si non sufficienti, saltem pro modo et persona sua no-

titia literali, peritia, scientia, gravitate Leopoliensi claudestine et quasi, ut dicetur ex scriptis, manu ductus per venerabiles Antonium Winnicki et Hoszowski Praemisliensem episcopum, episcopiae alienae perturbatores, pacis et securitatis publicae, protunc violatores, sub vespertinum crepusculum de feria quarta in feriam quintam sese vergens festinitate ascensionis Christi Domini . . . . ., ingressus ecclesiam in circulo civitatis Leopoliensis sub titulo assumptae in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae . . . . . occupata et per confraternitatem civitatemque eiusdem ecclesiae episcopo dicto Leopoliensi priori subiecto rebellem ipsique civitati perspectum et ob eadem rebellionem et . . . in termino iuris cum eisdem confratribus per dictum priorem Leopoliensem legitimum episcopum in eundem infrascriptum eisdem tradita et ultra ordinarium mandatum reservata et in illegitimam ac indebitam eisdem venerabilibus supradictis potestatem dimissa ordinationem, recensitus devotus Swistelnicki in se super officium episcopale pertinaciter extorquere et trahere repugnantibus, licet si ut clero, confraternitatibus et pro praesens existenti nobilitate, dissuadenteque et quodam modo prohibente id magnifico Joanne de Magna Kunczece Mniszek, Leopoliensi generali capitaneo, uti brachio regali, ne suo modo serenissimi per Poloniam nostri principis, ad praesens nobis feliciter regnantis, in dato perillustri et venerabili Josepho Szumlański super suam episcopiam eandem Leopoliensem privilegio priori et potiori autoritas regia laederetur per generosos Alexandrum Szeptycki et Samuelem Kropiwnicki ritus graeci ad hunc actum conventos recensitis venerabilibus et quidem venerabili Winnicki primarie, uti huius actus motori cooperatori et auctori, ... suadaeque magnifici capitanei Leopoliensis temerario repugnatori . . . . . accedente ad id nobili ac spectabili magistratu alioque praestantissimo eius ordine Leopoliensi, recusante venerabili capitulo Leopoliensi in persona perillustris et venerabilis in Christo Nicolai Zychini praefati canonici ecclesiae metropolitanae Leopoliensis, nomine illustrissimi ac reverendissimi domini Joannis Tarnowski, Leopoliensis archiepiscopi Clarae Tumbae

abbatis perpetui administratoris ex aliis rationibus in aliis seorsivsi authenticis instrumentis parentibus ordinationem, ut praerecensitum in se trahere praesumpsit, prout in iuridico iniusto illegitimo et loci extraordinario facto per recensitos perperillustrem et venerabilem Antonium Winnicki simoniace factum cessionarium et eundem venerabilem Winnicki, archimandriae Unioviensis administratorem, securitatis publicae et pacis violatores alienae dioecesis et episcopatus temerarie et integrum iuris eiusdem . . . principis nostri serenissimi explicite meram repugnantiam, a privilegiis eius convulsionem ac autoritate eiusdem sacrae regiae maiestatis contemptum, sese continuantes inter turbatores alienae iurisdictionis et officii episcopalis prosequutores, sibi ipsi soli officium hoc idem nulliter vendicatores, usurpatores, gravissimarum instantiarum ex indigno contemptores sibi que pro arbitrio et propria ratione, etiam extraordinarie facere, aggredi licere praesumentes, in dictum officium ordinatus est. Quare contra omnes iterato omni, qua par est, sollemnissime et graviter querulant et protestantur, offerendo se tantae praesumptiae, audaciae, licentiae ausum praemissorumque omnium contemptum iure mediante vindicata, salva, si et in quantum opus eius protestationis fuerit, melioratione reservata.

Львов. бернад. арх., кн. гр., т. 420, стр. 934—941.

CIV.

1668 года, 18 мая. Реляція вознаго о врученіи Іосифу Шумлянскому королевскаго приказа явиться въ королевскій судъ въ продолженіи четырехъ недѣль, по обвиненію въ симоніи, въ незаконномъ избраніи, полученіи привилегіи на Львовское епископство, посвященіи изгнанными изъ Турціи митрополитами, рукоположеніи во священники двоеженцевъ за плату, въ нападеніи на церковь св. Георгія и проч.

Actum in castra Haliciensia feria tertia post festum Sanctissimae ac Individualis Nativitatis proxima anno Domini 1668.

Relatio ministerialis positi mandati ex parte reverendi Swistelnicki contra reverendum Szumlański post curiam.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter veniens ministerialis regni generalis providus Fedor de Uście, authenticatus iuratus, officio praesenti notus, una cum nobilibus Alexandro Stupnicki et Luca Hołyński, sibi gratia maioris testimonii adhibitis, in vim suae verae, ac fidelis, relationis publice libereque recognovit: Quia ipse, una cum dictis nobilibus ex parte et ad instantiam infrascriptorum actorum contra infrascriptos citatos, mandatum infrascriptum sacrae regiae maiestatis, post curiam sacrae regiae maiestatis spectans, de tenore tali: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czernichoviaeque, nec non Sveccorum, Gottorum Vandalorumque hereditarius rex. Tibi religioso Josepho Szumlański, ordinis sancti Basilii monasterii Krechoviensis professo excommunicato, tituli episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci illegitimo usurpatoris, de eodem titulo, personaque et bonis tuis omnibus, ac contra infrascripta mandamus, ut coram iudicio nostro et assessorum nostrorum Varsaviae, aut ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis in quatuor septimanis, vel dum causa infrascripta ex registro publico ad iudicandum inciderit, ad instantiam instigatoris regni personaliter et peremptorie compareas, qui te ex delatione venerabilis Eremiae Świstelnicki, legitimi episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci, atque totius cleri praefatarum ecclesiarum nec non illustrium, magnificorum, generosorum ac nobilium incolarum ritus graeci, in terris et districtibus iisdem degentium, citat pro eo: Quia tu existens excommunicatus et beneficii cuiuscuius incapax, postpositis legibus et privilegiis ac diplomatibus religionis merae graecae ac simul constitutionibus regni et pactis conventis nostris cum republica, quibus cautum et praecustoditum est, ne quispiam ad beneficia ecclesiastica ritus graeci ascendere et per nos declarari ac

constitui possit aut debeat, nisi prius ab incolis omnibus spiritualibus et saecularibus ritus graeci iurisdictioni talis ecclesiae, quo ad spiritualia subiectis, ex quattuor candidatis electus et per venerabilem patrem archiepiscopum Kijoviensem Haliciensemque ac totius Russiae ritus graeci metropolitanum nobis praesentatus et commendatus sit, prout ipsa privilegia, lauda, diplomata et rescripta serenissimorum antecessorum nostrorum, ac pacta conventa de praemissis testantur . . . . et citra universalem et legitimam electionem, legitime indictam et publicatam, sine candidatis, extra locum legitimum, nimirum ecclesiae cathedralis metropolitanae Leopoliensis sancti Georgii, tali actu antiquitus usitatum, conquisitis sibi clam et claudestine privatorum aliquodem domesticis suffragiis, sine ulla praesentatione et commendatione archiepiscopi metropolitani Kijoviensis, Haliciensis et totius Russiae, post obitum olim venerabilis Athanasii Żeliborski, te ipsum et privata auctoritate et suffragio tui ipsius proprio in episcopatum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae, sine candidatis, absolute solum et unicum eligere et nominare consecrationemque non a iurisdictione ordinaria, sed a conquisitis quibusdam generosis exulibus, in Moscoviam tendentibus, qui se metropolitanos graecarum provinciarum asserebant accipere, te ipsummet nobis praesentare et commendare ac simoniaco modo episcopatum praefatum in vim mercedis pro meritis tuis militaribus a nobis petere atque iuxta petitionem tuam privilegium e cancellaria nostra obtinere, iurisdictionem episcopalem cum perceptione in competentium simoniarumque proventuum arripere et intercipere, prout de facto modis praefactis denique illegalibus, erroneis et abruptis accipisti et intercepti, iisdemque omnibus fretus praetensam iurisdictionem tuam episcopalem a vi et oppressione nonnullorum ecclesiasticorum ritus graeci inchoasti, personas iure ecclesiastico damnatos et . . . . receptis muneribus et pretiis postremo statui restituisti, absolvisti, dispersasti et benedixisti, utpote in villa Kuniscowa districtus Trembovliensis, poponem bigamum, Kumerak dictum, aequae et bonae monetae taleros quadraginta ab eo receptis, ospensasti, absolvasti,

ad ritus ecclesiae adhuc tunc ipsemet saecularis admisisti, in Bóbrka vicario, qui hominem manu sua propria trucidaverat, olim degradato celebrare permisisti, insuper aliis etiam praeposuisti, in Horodenka bigamo poponi et viduogamo, in bonis villae Selce poponi itidem bigamo et viduogamo facultatem celebrandi sacra contulisti, in Tyśmienica diaconum suae dioecesis, Hryslak dictum, bigamum, recepisti, ab eo bonae monetae quadraginta florenorum et mediam tunnam mellis ad consecrationis tuae ministerium tecum recepisti, elemosynas pro reparatione ecclesiarum et monasterorum per populum collatas ab ecclesiasticis violenter recipisti et in usum suum convertisti, aliaque multa a munere et officio verae et legitimae iurisdictionis alienae perpetrasti, prout de facto religiosum Hedeon Strus, archidiaconem illustris archiepiscopi metropolitani Kijoviensis, in via publica libera per tuos famulos seu satellites captum, in vinculis cathenis ligatum et comprehensum in strictissimis carceribus per spatium duarum septimanarum detenuisti, protestatione eo nomine facta latiori; religiosum Alexandrum Tustanowski, decanum cathedralem Leopoliensem, dum eandem cathedram, media nocte, modo clandestino indebito non pastorali, per officium verum praedoneo, tot personis spiritualibus et saecularibus nobiles ad latus praefati illustris archiepiscopi metropolitani residentibus, trucidatis et occisis, vi et violenter invasisti, occupasti, locum sacrum sanguine innocenti madefactasti, aliaque inenarrabilia facta execrasti et perpetrasti et inter sepulchra mortuorum famulos et amicos praedicti illustris archiepiscopi metropolitani Kijoviensis proicere demandasti, et ibidem per dies et noctes aliquot fame et inedia premedo detinuisti. Quae tibi in termino futuro fusius deducentur et declarabuntur. Quoniam itaque privilegium superscriptum, ut et titulum ac ordinem episcopalem non rite nec legitime, sed mediis abruptis, clandestinis, illegalibus et illicitis, iuri quem tam regni quam ecclesiastico canonico ritus graeci contrariis, in convulsionem liberae electionis in collisso superscriptis tam ecclesiasticis, quam saecularibus debitaе, sine praemissis legitimis circumstantiis et sollennitatibus, sine legitima con-

secratione, ipse exlex et excommunicatus, in supposito simoniaco, e cancellaria nostra ad sinistram ipsius per te informationem obtinuisti, quo et si nullitati obnoxii per tot insuper illegales dispensationes abusus est, idcirco citaris ad reponendum coram nobis et iudicio nostro hoc idem privilegium tuum ad videndum et audiendum, illud tanquam illegaliter obtentum et ipso iure invalidum tolli, cassari et annihilari, delatoris vero rite et legitime electi et praesentati privilegium approbari ac vigore ipsius te pro degradatione et poenis personalibus de iure competentibus ad officium spirituale competens remitti, actori vero episcopatum praefatum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae cum omnibus et singulis, cum bonis, utilitatibus, commodis, proventibus, attinentiisque et pertinentiis ius adiudicari, te praeterea indamni et litis expensis condemnari, idque, quod iuris est, ea in causa statui et sententiari, contumacia tua non obstante, sis iudicialiter terminum attentaturus. Datum Varsaviae, feria sexta post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Editum et quidem sabbato post festa solennia sacri Pentecosten proximo proxime praeterito in suburbio civitatis Leopoliensis, in mansione circa ecclesiam cathedralem Leopoliensem, sub titulo sancti Georgii ritus graeci situata, posuit, positionem ipsimet citato ad manus tradendam publicavit, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio et nobilium conformis attestatio.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 164, стр. 742—750 и т. 165, стр. 1202—1206.

Примѣч. Въ то же время были предъявлены: протестаціи Θεодора Жураковскаго противъ Іереміи Свистельницкаго о незаконномъ присвоеніи имъ себѣ титула епископа Львовскаго и нападаніи на приверженцевъ Шумлянскаго (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 420, стр. 986—990); репротестація и манифестація Самуила Шумлянскаго противъ Іереміи Свистельницкаго. (Тамъ же, т. 428, стр. 661).

CV.

1668 года, 25 июня. Протестація Іоанна Грабовецкаго, Жураковскихъ и другихъ противъ фиктивнаго избранія Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ.

Actum in castra Haliciensia post festum nativitatis sancti Joannis Baptistae proxima anno Domini 1668.

Nobilis Grabowiecki ac alii contra Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter venientes generosi: Joannes Grabowiecki, Joannes ac Iwan Żyrakowscy, Theodorus Hołyński, Iwan Korczyński, Basilius Tatumir, suo et aliorum nobilium ritus graeci districtus Haliciensis incolarum nomine, solenniter in et contra religiosum Josephum Szumlański quaesti et protestati sunt in eo, quia ipse, a plurimis nobilibus expostulando subscriptiones super electionem sui fictam pro episcopatu Leopoliensi, Halicensi et Camenecenci Podoliae ritus graeci, nomina et cognomina sui protestantium et aliorum incolarum vicinorumque suorum, insciis modernis protestantibus et absentibus, ac si protestantes fuerint circa electionem praesentes, modo fictitio et simulato per substitutas personas subscripsit et in electione ficta connotavit, de qua subscriptione nominum et cognominum sui protestantium, quam primum sibi protestantibus innotuit de fictione subscriptionum sui protestantium, tunc de nullitate ac invaliditate earundem, annihilando eandem simulatam electionem, nomine suo et aliorum nobilium ritus graeci districtus Haliciensis, contra eundem religiosum Szumlański iterum atque iterum protestantur et manifestantur.

Львов. бернад. арх., кн. гр. Галицк., т. 165, стр. 969—970.

CVI.

1668 года, 12 июля. Универсалъ короля Яна Казимира, о признаніи Иосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, объ уничтоженіи грамоты, данной на то же епископство Іереміи Свистельницкому.

Actum in castra Haliciensia, feria tertia post festum sanctae Mariae Magdalенаe proxima anno Domini 1668.

Oblata litterarum praedicatoriarum sacrae regiae maiestatis episcopo r(itus) g(raeci) datarum.

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense infrascriptas litteras praedicatorias, vulgo wieszce, sacrae regiae maiestatis perillustri et admodum reverendo patri Josepho Szumlański, legitimo episcopo Leopoliensi, Haliciensi, Camenecensi Podoliae ritus graeci benigniter ab eadem sacra regia maiestate datas et collatas, manu propria eiusdem sacrae regiae maiestatis subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, de actu et data illarum Varsaviae die duodecima mensis iunii anno currenti, ad actandum vero per generosum Georgium Jasmanicki porrectas, ad actam officii sui suscepit eisdemque ingrossari demandavit, ea serie verborum, quae sequitur: Jan Kazimierz, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Jnflanckie, Smoleńskie, Czernichowskie, a Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny król. Wszystkim wobec i każdemu zosobua, komu to wiedzieć należy, a mianowicie stanu rycerskiego, szlacheckiego, miejskiego i jakiej-kolwiek condiciej ludziom, w województwie Ruskiem i Podolskiem, rezidującym, także też bractwom Lwowskim miejskim, jako i przedmiejskim Halickim, Kamienieckim i wszystkim, w powiatach tych znajdującym się obywatelom wiernie nam miłym i łaską naszą królewską. Wiernie nam mili! Conferowaliśmy przed rokiem na władctwo Lwowskie wielebnemu ojcu Josephowi Szumlańskiemu, po zejściu z tego świata wielebnego Athanazego Żeliborskiego, episcopa Lwowskiego, Halickiego i Kamienieckiego, wakującą, na co i confir-

matia nasza, za zgodną obywatelów religii greckiej diecezji tego władcy elekty ludzi i obywatelów ziemi pomienionej, przez osobliwy przywilej zasła. A że za opaczmem udaniem i złą informacją nadzwyczaj z kancelaryi naszej wyszedł niedawnymi czasy na osobę szlachetnego Eustachego Świstelnickiego powtórny przywilej, co jako przeciwko prawo pospolitemu, od nas i najjaśniejszych antecessorów naszych nadanemu, stało się, tak królewską naszą ostatnią deklaracją annihilowaliśmy powtórny ad male narrata uproszony przywilej. Napominamy przeto wierności waszej mieć to chcemy, abyście pomienionemu wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu, władcy swemu, jako pierwszemu od rad naszych i całego województwa tamecznego obywatelów ritus graeci zaleconemu, i od nas uprzywilejowanemu z powinności i obowiązku swego wszelaką powinność, posłuszeństwo i należyte poszanowanie, jako w duchowieństwie przełożonemu swemu religiej greckiej, a nie inszemu, oddawali i we wszelkich obowiązkach, które władcykom Lwowskim przynależą, dość czynili i inaczej nie czyniąc dla łaski naszej, wyraźnej woli i deklaracji ostatniej naszej z powinności swej pod winami na nieposłusznych w prawie koronem opisanymi. Dan w Warszawie dnia XII miesiąca lipca, roku Pańskiego MDCLXVIII, panowania królestw naszych Polskiego i Szwedzkiego XXI roku, Jan Kazimierz król. List wieszczy do pospółstwa województwa Ruskiego ritus graeci. Książd Stanisław Lipski, regent cancellarii koronnej. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 165, стр. 1181—1183.

Примѣч. Такого же содержания рескриптъ былъ посланъ Андрею Потоцкому, коронному хорунжему и старостѣ Галицкому, Медицкому, Мосацкому и Ровничкому. (Тамъ же т. 165, стр. 1193—1194).

CVII.

1168 года, 14 июля. Протестация Иеремии Свистельницкаго противъ Шумлинскихъ, по поводу ихъ нападенія на него въ Крилосѣ, заключенія его и протодіакона Зосимы въ тюрьму.

Actum in castra Haliciensia sabbatho in crastino festi sanctae Margarethae virginis et martyris anno Domini 1668.

Sieliecki, nomine reverendi Swistelnicki, contra Szumlańskie et alios protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliser veniens generosus Joannes Sielecki, nomine perillustri et admodum reverendi patris Hiaeremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae ritus graeci episcopi, in et contra generosos Alexandrum, Constantinum et Samuelem Szumlańskie facti infrascripti principales, tum nobilem Stanislaum Gárnysz atque honestos Hrehorium Korytkiewicz, Paulum Czaykowski et alterum Czaykowski, Joannem Kisiel, Nicolaum Ordowski, Romankiewicz aliosque plurimos, numerum quinguaginta excedentes, comprincipales et mutuos cooperatores, ad praesens de nomine et cognomine ignotos, qui tamen hic pro expressis censeri debent, solenniter gravique in querela questus et protestatus est, idque in eo: Quia illi cum suis comprincipalibus et complicibus, penitus divino timore abiecto, postpositisque legibus et constitutionibus regni, contra quosvis depraedatores invasoresque nocturnos loci sacri severe sancitatis, verum illi in contrarium, levipendium atque contemptum earundem legum faciendo, adscitis sibi multis comprincipalibus, complicibus et asseclis, in omnem licentiam effusis, tempore nuper praeterito, videlicet e die hesterna in diem hodiernam actus praesentis vergenti post reclamationem iudicorum querelarum, post mediam noctem, cum bombardis longioribus et brevioribus, pulvere sulphureo et globis plumbeis onustis, ad bona villae Kryłos praedoneo more supervenerunt monasteriumque ibidem situm mox cum suis comprin-

cipalibus, ut nemo effugere valeat, circumdederunt serisque portarum cum commissis ad perillustrem et admodum reverendum episcopum accurrerunt, eundemque arripuerunt et sub arctam custodiam una cum nobili ac reverendo Zosima Rożański, archidiacone, ad carceres privatos et squalidos tradiderunt. Ceteri vero comprincipales, ubique in domibus somno deditos famulos eiusdem perillustis et admodum reverendi episcopi Leopoliensis quaerendo, unumquemque in lecto dormientem offensum capiebant, ligatisque a tergo manibus, nudos, receptis vestibis, percutiendo ad carceres inciebant, ut facilius suum illicitum facinus patrare possint, collectisque omnibus famulis praefati reverendi episcopi, eosdem concussos, converberatos, frameisque consanciatos et ligatos, ut praemisum est, ad carceres strictos et squalidos tradiderunt, serisque clausurunt, custodiamque fame et inedia macerando adhibuerunt. Postmodum res plurimas, in promptu existentes, utpote paratae pecuniae mille aureos Ungaricales apud ipsummet episcopum, apud famulos, apud quemlibet per decem per vigintitum equos cum ephippiis, boves, bombardas breviores et longiores, vestimenta, reliquas vero res, ut apparamenta, ad ornatum episcopalem spectantia in scrinis ex intra concussis scrinis, in vim praedae ac spolia, receperunt ac inter se partiti sunt. Quo suo tali progressu pacem et securitatem publicam violarunt, poenasque eo nomine sancitas demeruerunt, ratione quorum omnium idem protestans offert perillustrem et admodum reverendum episcopum cum eodem principali, comprincipibus in foro fori iure acturum.

Львов. бернардо. арх., кн. пр. Галицк., т. 165, стр. 1099—1101.

CVIII.

1668 года, 21 июля. Протестація Юсифа и Самуила Шумлянскихъ и ихъ приверженцевъ по поводу нападенія на вихъ въ Крилосѣ Іереміи Свистельницкаго и его приверженцевъ, нанесенія имъ ранъ и разграбленія ихъ имущества.

Actum in castra Haliciensia sabbatho pridie festi sanctae Mariae Magdalенаe anno Domini 1668.

Szumlański et alii contra vnerabilem Świstelnicki protestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter venientes generosus Samuel Szumlański suo et perillustris ac admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae rite et legitime electi et ordinati ritus graeci episcopi, ad praesens ob nimiam . . . . lethalem convulserationum et ex arcu sagitta transfixionem in lecto aegritudinis decumbentis, nec ullo modo acta praesentia adire valentis, fratris sui germani, nomine, tum venerabiles Samuel Krasuski et Pantelimon Mużyłowski, praefati reverendi episcopi archidiaconus et concionator et generosi ac nobiles Theodorus Żurakowski, Joannes Romankiewicz, Eustachius Szumlański, Nicolaus Ordowski, Ignacius Czaykowski, Joannes Kisiel, Christophorus Jankowski, Andreas Boczkowski, Petrus Witwicki, Andreas Żurakowski, Petrus Jaworski, Stephanus Zalewski, Joannes Połużyński, praefati perillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci legitimi episcopi, famuli atque honestus Alexander eiusdem reverendi episcopi haido, suo et aliorum nobilium Joannis Lipnicki, Stephani Szczygielski, Nicolai Hoszowski, Andreae Laskowski (qui nescitus ubinam per infrascriptos inculpatos occisi aut facti fuerint), ¹⁾ nominibus, sanguine et lacrimis perfusi, coram eodem

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

officio in et contra venerabilem Hieremiam Swistelnicki, tituli episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci, indebite et illegitime usurpatorem, cuius iussu, informatione, mandato et immissione infrascripta exscreabilia Deo et hominibus facinora perpetrata sunt, principalem et religiosum Melechium Tetera, Petricensem ihumenum ritus graeci, coadiatorem, tum generosos Samuelem Kropiwnicki, eiusdem venerabilis Świstelnicki generum, Basilium et Constantinum Zeklorskie, fratres germanos, Theodorum Berezowski, primarios facti infrascripti auctores et homicidii in corpore olim generosi Michaelis Garnysz, praefati perillustris reverendi episcopi famuli, patiatores et voluntarios homicidas, tum perillustrem reverendum Antonium Winnicki, nominatum metropolitae Kijoviensis et generosos Basilium Zagurzyński, Alexandrum Redka Hołyński, Joannem Mazaraki, Georgium Papara, praefatorum homicidarum primarios, consiliarios et coadiutores, tum famatos Simonem sartorem, dictum Psiospyte, Petrum Żłotnik, Danielelem Diak, Theodorum Onyskiewicz, Gabrielem Hurkoperec, Alexandrum Mieczniczek sartorem, Basilium Beznosko, Fedi . . . Brodziakowski, Demetrium Semanczuk, Basilium Bernatowicz, Theodorum Mikulicz, Theodorum Vravicz, proconsulem, Demetrium Rudko et filium eius Jacko ślusarz, Wasil Szyliyczuk Skatniey sartorem, Eliam Mieczniczek stary, Stephanum Niedoryżczyk, Alexandrum sartorem, Juszczyk zięć, Petrum Kiszka, Gabrielem Nowoliczewny aliosque fratres et confratres confraternitatis ritus graeci oppidi Halicz, cives et incolas Halicienses, tum principales et complices, ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos, postquam innotuerint in quovis termino et gradu iuris spesificandos, tam religiosum Zosimam Rożański eiusdem venerabilis Świstelnicki adhaerentem, atque nobiles Joannem Sielecki, Joannem Horodyski, Damianum Goszarowski, Petrum Kabylecki, Hieremiam Ulanicki, Joannem Rewkowicz, Basilium Drohomirecki, Joannem Piotrowski, Basilium Nowosielecki, Danielelem Sarnicki, Hrehorium Tatomir, Petrum Pawłowski et honestum Stephanum, praefati venerabilis Świstelnicki famulos ac alios quam plurimos, de nominibus et cognomi-

bus ignotos, postquam innotuerint in quovis termino et gradu iuris specificandos, qui licet, si ad praesens ignorantur, pro expressis tamen censentes et habentes, sui protestantium et praefati reverendi episcopi nocturnos invasores, spoliatores et depraedatores, gravi cum dolore ac gemebundi questi et protestati sunt idque in eo: quia illi et praecipue generosus Samuel Kropiwnicki, principalis auctor cum suis comprincipalibus et complicitibus, non veriti auctoritatem legum publicarum, homicidia, depraedationes invasionesque nocturnas omnibus in locis et praecipue hic, non procul a finibus Valachorum, severe et rigide descriptam innixi rebellionis cosacorum Turcarum potestati subiecti, post posita iudiciorum tribunalium causarum fisci Haliciensium, circa reclamationem eorundem iudiciorum sub poenis mille marcarum et sessione tunica securitatis omnimoda declaratione, postpositis eisdem legibus et constitutionibus regni in contrarium et levi pendio earundem faciendo, divino timore et veritate eiusdem religionis ac dilectione proximi procul posthabita, adscitis sibi praefatis comprincipalibus et complicitibus, aliisque quam plurimus, ad hoc impium et sceleratum facinus perpetrandum conductis, asseclis, utpote civibus Haliciensibus, a Pilaviano cosacorum proelio insolentia et rebellionis imbutis, voluntariis coadiutoribus et mutuis cooperato-ribus, instinctu, iussu, scitu et mandato superscripti venerabilis Świstelnicki, accepta certa notitia de melioribus et firmioribus superscripti perillustris reverendi episcopi antea et recenter privilegiis obtentis et iudiciis assessorialibus per sacram regiam maiestatem confirmatis, ex metricis regni extractis, nuper vero confraternitati ritus graeci hic Haliciae in ecclesia nativitatis Christi Domini situata ad obedientiam praestandam ostensis, quibus praefatus venerabilis Świstelnicki non ad libitum sui vel maxime serviendum auditis, penitus desperans et in cassum suos videns circa impetratum sibi privilegium evenisse sumptus, nulla iam alia habita via agendi, qua, e vita perillustrem reverendum episcopum tollendi, taliterque eosdem sumptus, morte illata eidem episcopo praedaque acquisita, compensandi, cum praefato generoso Samuele Kropiwnicki, genero suo et

suprascriptis consiliariis mutuum impium et nefandum inivit consilium, cuius praefatus generosus Kropiwnicki innixus impio inito consilii, fretusque venerabilis Świstelnicki parentis sui, nuper ad sinistram narrationem a sacra regia maiestate impetrato privilegio, iussa et mandata eiusdem parentis sui exequendo, cum praefatis suis comprincipalibus, complicibus et asseclis ad inferendam violentiam bene instructis et is, dato signo et verbo uno, statim comparendum cum armis et in armis, bombardis longioribus et brevioribus, sulphureo pulvere et globis plumbeis onustis, ad iaculandum bene praeparatis, pharetris arcubus, sagittis, calcibus, in longum protensis hastis alioque armorum genere, modo polonico et hostili, tamquam ad congregiendum cum hoste in mantionem perillustris reverendi episcopi cathedralem nuncupatam Kryłos, prope Haliciam situatam, die hodierna in actu contenta ante ortum solis et diei, dum praedictus perillustris reverendus Szumlański episcopus dulci somno indulgeret, pace publica securitateque dominica cathedrali assecuratus, nihil mali a quopiam, ne dum a suis christianis, aliquid mali evenisse, sperans in lecto decumberet, irruit, circumdataque undiqueque per suos asseclas praefata reverendi episcopi cathedrali mansionem, excitato ad incutiendum protestantibus terrorem clamore, portas ad mansionem effregit, effractisque portis, in fenestras mansiones protestantium duce generoso Samuele Kropiwnicki et praefatis Żeliborskie atque Berezowski principalibus, turmatim directe ad perillustrem reverendum episcopum, seque protestantes praemeditato occidendi protestantes de praedandi animo, tam diu sine intermissione bombardas breviores et longiores asseclae explodebant, quam diu e medio sui ad effringendas mansionis fores destinati comprincipales praefatas fores effregerint; quibus effractis, turmatim in mansionem irruentes, se protestantes strictis frameis consanciarunt, convulneraverunt; et praecipue generosus praefatus Kropiwnicki e medio aliorum prosiliens recte ad praefatum reverendum episcopum praemeditato eundem interimendi animo bombardam brevioris, alias pistolet, globo plumbeo et sulphureo pulvere onustam, explosit, quem dum globo plumbeo a

se non interfectum advertisset, arrepto arcu intento, ad latus habito, praefatum perillustrem reverendum episcopum lethalem in pectus partis dextrae transfixit, postmodum transfixum, consanciatum, vix semi—vivum, arreptum terrae allisit, vestibus spoliare et albis denudare asseclis suis mandavit et ad levendum famulis suis tradidit. Generosum vero Samuelem Szumlański, protestantem, apud reverendum episcopum, fratrem suum, protunc hospitantem in uno eodemque hypocausto cum reverendo episcopo, offensum decollare satagent, in cervicem a tergo vulnus longum profundum lethale cum persectione venarum eidem absque ulla commiseratione infixerunt, a quo vulnere tum eodem in loco humum facie procidit, quem vestibus spoliatum, allis denudatum, vix spirantem, praefatus generosus Kropiwnicki nudum, simul cum reverendo episcopo, tenendum protrusit; generosum vero olim Michaelem Garnysz, praefati reverendi episcopi famulum praefectum stabuli in opem et auxilium dominis suis approperantem, in cemeterio offensum undiquaque circumdatum vulneribus lethalibus in collum duobus cum persectione venarum et gutturis, tertio in manum sinistram enormiter illatis, tyrannice et crudeliter interimerunt et interemptum denudarunt, suoque execrabili homicidio et enormi crimine sacrum ac Deo dictum locum profamarunt et obsanguinarunt, obductione vulnerum proclamatione caedis infenus connotatis de praemissis locibus. Nec hoc contenti perpetrato facinore generosi Kropiwnicki, Żeliborsecy, fratres germani et Berezowski, primarii ductores et principales, quasi rapia quidam infecti ira et furore aestuantes circum circa violando, animando suos asseclas his genuinis verbis acclamabant: „Szukajcie drugich hultajów, bijcie, zabijajcie tego takiey a takiey matki syna uniata“. Quibus acclamationibus praefati asseclae stimulati, quaesitando reliquos reverendi episcopi famulos, in omnes mansiones cardines sese dissiparunt, dispersamque et fugatam familiam quemlibet seorsim captum, a maiori ad minimum vestibus et albis spoliarunt, denudarunt, concusserunt, consanciarunt et in summum conteptum et ignominiam hic protestantes flagris et planicie framearum nudos caedendo, in fugam in di-

versas latebras disperserunt, nonnullos vero aut decollarunt, aut in gurgitibus aquarum flaviorum Łukiew et Tyradis, non procul fluentium, submerserunt (quorum et ad praesens protestantes notitiam, quo sint facti, habere nequeunt)¹⁾. Quibus itaque famulis enormiter consanciatis, convulneratis, reliquis occisis, denudatis in fugamque dispersis, dominis vero, videlicet reverendo episcopo lethale coiaculato et generoso Samuele Szumlański fratre convulnerato, ambobus denudatis per famulos principalium tentis, ad praedam et spolia sese coniecerunt et optimam substantiam, resque permultas episcopales, fratris et famulorum, seorsivis regestris inferius specificatis, utpote perillustris reverendi episcopi rerum receptarum registri tenor sequitur eiusmodi:

Regestr szkód poczynionych jego mości księdza Józafa Szumlańskiego, episcopa Lwowskiego. Naprzód aparat felitowy, karmazynowy, w kwiaty wszystek, przy tymże blacha Najświętsze Panny srebrna, złocista; nowy stychar biały, wyszywany złotem, do tegoż aparaty: aparat szkarłatny, aksamitny nowy, z stycharem białym, wyszywany jedwabiem; aparatów dwa atłasowych białych z stycharami białemi, wyszywanemi jedwabiem błękitnym; narakwice, pasków do każdego aparatu według maści czworo; mitra na dnie telitowym w kwiaty, karmazynowa, perłami haftowana, kamekami rubinowymi sadzona; patenica lita, srebrna, grzywien w niej piętnaście; mantia episcopaska kanawacowa, istoczniki jedwabiu białego y karmazynowego, lisztwy w niej atłasowe, wiszniowe, custodye karmazynowe, atłasowe; omofor biały atłasowy; kitajką zieloną podszyty, galonu złotego, krzyże, polica teyże materyey co y mitra, galon złoty, epetrachilow cztery, według każdego aparatu materia, kielich z patyną y łyżką złocisty wszystek, dwa kielichy srebrne białe z wozduszkami haftowanymi, chustki do celebrathey jako to episcopowi do paterycy należące cztery tureckie, złotem tkane, łańcuch złoty z krzyżem odliwanym, sznibowanym złotym, w którym było

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

drzewo prawdziwe Krzyża świętego y insze relikwie, w którym czerwonych złotych sześćdziesiąt y pięć; pierścień złoty, szafir palony w nim duży, valoris florenorum trecentorum; kadzielnica lita srybrna, a druga dęta srybrna, grzywien było w obudwuch dwanaście; ewangelia z sutą . . . . oprawna, lita, grzywien srebra na niej ośm; ewangelia druga na zielonym aksamicie, bogato oprawna; krzyż srebrny, grzywien w nim sześć; drugi oprawny we srebro, cedrowy, z złocistym stolcem; ksiąg różnych, we srebro oprawnych, jako to: testament, półustaw y inne książeczki, mniejszych trzy. To rzeczy zwymianowane cerkiewne wszystkie.

Regestr rzeczy domowych tak samego jęgo mości, jako y przy nim zostających: naprzód, sutanna falendyszu czarnęgo nowa, łokieć po złotych dwadzieścia czterech; francuskiego sukna sutanna tercianellowa; nowa sutanna materialna; rasa falendyszowa, podszyta szlamami moskiewskimi; sukna francuskiego cienięgo rasa tercianellowa, popielicami podszyta; nowa rasa letnia, francuskiego sukna, lisztwy w niey atłasowe wiszniowe; czapka aksamitna czarna z sobolem bogatym; czapka aksamitna druga z ogonkami, letnia, kitajką błękitną podszyta; kapelus francuski z bindą zieloną, podszyty kitajką zieloną; kłobuk kanawacowy; drugi kłobuk tercianelowy; laska drzewa indyjskiego we srebro oprawna; kaftanik szkarłatny atłasowy; pludry francuskiego sukna maści wiszniowej; kaftanik mutulbasowy czerwony; pludry mutulbasowe także; pańczochy jedwabne wiszniowe, drugie szlametowe; trzewików par dwie; nowych koszul sześć rąbkowych; chustki cztery złotem szytych; chustek białych rąbkowych ośm; pacierze białe rybiey kości; parawanów trzy, haftowanych złotem; pas jedwabny czarny tureckiey roboty; pas drugi powszedni kurdybanowy, aksamitem podszyty karmazynowym; kobierców perskich sześć nowych, a cztery przytartych; kilimów nowych, w pasamany robionych, ośm, czerwonych cztery; pościel: materac z płótkiem y wałem sukna fioletowego, kołdra atłasowowa, szkarłatna z prześcieradłami czterma, z poduszkami dwiema, poszewkami par czterma; szkatuła gdańska kowana, którą rozbiwszy, pan Kropiwnicki te z niey brał pieniądze: naprzód,

czterwonych złotych siedmdziesiąt cztery, lewkowych talerów pięćdziesiąt sześć; kameczków rubinowych, do mitry należących, szesnaście; krzyżyków złotych cztery; guzików złotych czterdzieści y trzy z rubinkami; pierścieniów trzy rubinowych; pereł pięć; sznurów katakuckich y unjańskich mieszano; szkatuła druga z przywilejami y różnemi prawami, membranami, przez co szacować szkody nie podobna; skrzynia zwyżmianowanymi szatami, w której było szelągami złotych tysiąc dwieście dwadzieścia y pięć, ta w niwecz skrzynia (rozbita?); druga apparatus z wyżmianowanymi apparatusami także w niwecz rozbita; puzder gdańskich flaszowych dwie, z flaszami garcowymi i półgarcowymi; puzdro cyny gdańskiej; korzennica, napełniona korzeniem różnym; bóbr cały, barzo piękny, za którego dano złotych sześćdziesiąt; przytem y insze drobiazgi, których jeszcze nie mogę przypomnieć, salvum jednak memoriale tego wszystkiego zachowuje. Josef Szumlański, episkop Lwowski, Halicki y Kamieńca Podolskiego. Ten regestr wszystkich tych szkód computatos computandos szacowany na złotych polskich sześćdziesiąt tysięcy dwa ósmset siedmdziesiąt y pięć exceptis excipiendis.

Rerum vero receptarum generosi Samuelis Szumlański, perillustris reverendi episcopi fratris germani, registri tenor sequitur eiusmodi: regestr szkód jego mości pana Samuela Szumlańskiego, rodzonego (brata) jego mości księdza episcopa Lwowskiego: naprzód, czerwonych złotych trzydzieści trzy, szelągami złotych sto siedmdziesiąt; kontusz ciemnozielony, sukna francuskiego, szlamami podszyty; kontusz koralowy, popielicami podszyty; turtuk kitajkowy zielony, kindjakiem szkarłatnym podszyty; żupan atłasowy, karmazynowy, szstępowany; żupan kitajkowy, palliowy, błękitny, szstępowany; żupan żułtogorący i kitajkowy gładki, na bawełnie; czapka sobola szkarłatna; druga garłowa zielona, francuskiego sukna; ubiory karmazynowe; drugie mutulbasowe; dwie pare bótów z mesztami; pas turecki jedwabny, dziany, karmazynowy; drugi żółty takiż, turecki; dwie pare chust białych, rąbkowych; ręczników para; chustek dwie ze złotem, a dwie szyte jedwabiem; szabla—czeczuga oprawna, z paskami złocistymi; rządzik suty, paklasty;

plaki wielkie złociste; uzdeczka goncza; pistoletów par dwie: jedne francuskie, a drugie inderlańskie, kołowe; kulbaka kuzulbachska purpurowa, haftowana srebrem; druga błękitna, francuskiego sukna; woyłoków dwa: jeden składany, mutulbasem podszyty z obudwu stron; drugi także z obudwu stron mutulbasem podszyty ze wszykiem; czeladna kulbaka kątmucka z potrzebami y druga także, trzecia chłopcowa; uzdeczek siedm litego rzemienia, swojej roboty; sahaydak, srebrem ciągnionym haftowany; łuk turecki; strzał pnikutowych dwa dziesiątki; czeladniczy sahaydak; łuk . . . , strzał dziesiątków trzy; szabel dwie czeladnych, a trzecia chłopcowa; czeladnych dwie pare sukien nowych barwianych, franiastych, falendyszowych; chłopców żupan; płaszcz tuzinkowy nowy błękitny; koni trzy: rumak gniady z Wiszniowa, a dwa konie siwych pocztowych. Samuel Szumlański.

Generosi vero Eustachii Szumlański, filiastrī perillustris reverendi episcopi, rerum receptarum registri tenor sequitur eiusmodi: registr jego mości pana Eustachiego Szumlańskiego, synowca jego mości: naprzód, sukien par dwie: kontusz francuskiego sukna z żupanem atłasowym zielonym; druga para—kóntusz falendyszowy z żupanem muśalbasowym; czapka sobolowa szkarłatna; pas turecki tkany; obrusy falendyszowe lazurowe; bótów para nowych; szabla ordynka oprawna, a druga prosta w capie tubie, ze wszystkim haftowane, z łukiem, z strzałami, z taftuiem także haftowanym; chust białych rąbkowych par dwie; chustek dwie: jedna ze złotem, druga z iedwabiem; koń z-kara-gniady z siodłem, z woyłokiem, mutulbasem podszytym, z płatem purpurowym, haftowanym srebrem, y z gonczą; uzdeczka; czapka purpurowa garłowa, nowa. Eustachi Szumlański.

Famulorum vero rerum receptarum registri tenor sequitur eiusmodi: registr szkód ojców zakonnych, którzy znajdują się przy boku jego mości ojca episcopa Lwowskiego: naprzód, wielebnego ojca kapelana skrynka, w której były pieniądze tegoż ojca kapelana, ojca kaznodzieja tamże i pisarzowe w schowaniu computatis computandis złotych trzysta sześćdziesiąt, a szelągami złotych sześćdziesiąt; skrzynka

ta była w pokoju pańskim; tamże w pokoju książek ojca kapelana trzy, a ojca kaznodzieja pięć; wielebnego ojca archidyakona tamże w pokoju pana sukien nowych: sutanna kromrasowa, w której kieszeni było lewkowych czerwonych złotych dwa, szelągami taler; riasa muchairu kijowskiego; powszednich zaś sukien para włosiennych; kłobuków dwa: jeden nowy sztametowy, drugi szkotowy powszedni; y nowy ubiór czernieczy; także y książki y chusty białe. Wszystkiego na złotych sto ośmdziesiąt.

Regestr szkód czeladnych tegoż jego mości ojca episcopa Lwowskiego: naprzód, nieboszczyka pana Garnysza kontusz karmazynowy, kaftan kindiakowy, pas jedwabny, ubiory falendyszowe, bóty, czapka y inne drobiazgi, także uzdeczka goncza valoris złotych trzydzieście, opańcza nowa złotych dwanaście, pistoleta toruńskie złotych sześćdziesiąt, kulbaka karmazynowa ze wszystkimi potrzebami, woyłok składany mutułbasem podszyty, płat falendyszowy, turkusowy złotych czterdzieści y pięć, szabla złotych dziesięć; od mała do wiela tak z sukniami, jako y z gotowemi pieniędzmi, których było w kaftanie tyntów dwadzieścia, wszystkiej szkody na złotych dwieście siedmdziesiąt. Pana Boczkowskiego: para pistoletów z ładownicą haftowaną, valoris złotych czterdzieści; kulbaka ze wszystkimi potrzebami y z olstrami, valoris złotych trzydzieści; pas jedwabny w sakwach, tamże y chusty białe, valoris złotych dwadzieścia; uzdeczka złotych dwa; computatis computandis złotych dwieście. Pana Czaykowskiego starszego: para sukien falendyszowych, przychodzonych, valoris złotych czterdzieści; czapka karmazynowa, barankowa nowa, złotych cztery; ubiory falendyszowe nowe, w których w kieszeni było złotych trzy y chustka turecka, jedwabiem szyta, valoris złotych sześć; ubiory złotych dwanaście; pas niciany nowy, złotych trzy; kulbaka z woyłokiem, z płatem y inszemi potrzebami nowemi, złotych trzydzieści; opańcza purifacta złotych ośm, tuk tubie(?) z strzałami złotych trzydzieści; szabla, złotych piętnaście; wszystkiej szkody na złotych sto pięćdziesiąt y cztery. Pana Czaykowskiego młodszego: sahaydak z łukiem, z strzałami y z taftuiem, valoris złotych czterdzieści; opańcza

troche przytarta, złoty dziesięć; kulbaka z wołokiem y inszemi potrzebami, złotych piętnaście; uzdeczka złotych trzy; kontusz falendyszowy przytarty, valoris złotych dwadzieścia y cztery; bóty złotych cztery; pas niciany złotych dwa; wszystkiey szkody na złotych dziewięćdziesiąt. Pana Kisielowego szkody: naprzód, kulbaka z wołokiem, nowym mutułbasowym pokrytym, y z płatem, valoris złotych dwadzieścia y pięć; pas jedwabny złotych dziesięć; opañcza nowa złotych dwanaście; uzdeczka złotych dwa y obuch złotych trzy; wszystkiey szkody na złotych pięćdziesiąt y pięć. Pana Ordowskiego: pałasz z kapturkiem srebrnym; rękojeść jaszczurowa w capie oprawna, valoris złotych dwadzieścia y cztery; kulbaka z wołokiem, z płatem złotych dwadzieścia y sześć; łuk, w tubie strzał czterdzieści, valoris złotych trzydzieści i cztery; ubranie falendyszowe złotych dziewięć; pieniądze z workiem złotych ośm; uzdeczka złotych dwa; wszystkiego na złotych sto trzydzieści.

Szkody pokojowych y spiewaków: naprzód, czernczykowych pana Suliman wołoskiego sukna, valoris złotych dwadzieścia y cztery; chust białych para złotych trzy; czapka złotych trzy; pas skurzany złoty jeden; bóty czarne złotych trzy; wszystkiego złotych trzydzieści y cztery. Pana Witkowskiego: koń kary, za którego dał złotych sto dwadzieścia; kulbaka z wołokiem karmazynowym podszytym y z inszemi potrzebami, złotych dwadzieścia; uzdeczka złotych dwa; szabla w capie oprawna, złotych piętnaście; kontusz karmazynowy nowy, złotych pięćdziesiąt; kaftan mutułbasowy, złotych piętnaście; ubiory lazurowe złotych sześć; w kaftanie w kieszeni złotych trzy szelągami, a lewkowy jeden; bóty nowe złotych cztery; pas z łyśzką stolową; łyżecznik haftowany złotych trzy; magierka złotych trzy; chust białych dwie pare, złotych sześć; wszystkiey szkody na złotych dwieście pięćdziesiąt y jeden. Pana Żurakowskiego młodego: kontusz purpurowy nowy, złotych pięćdziesiąt; czapka karmazynowa barankowa, złotych cztery; bóty nowe żółte, złotych cztery; szabla w capie, złotych dziesięć; kulbaka z wołokiem y z płatem, uzdeczką y inszemi potrzebami, złotych dwadzieścia; burka nowa złotych dziewięć; łuk

tubie(?) nowe, z srebrnymi cepami y braytarami, złotych trzydzieści; w sakwach chust białych par dwie, chustek trzy, parę zarękawków, karmazynowych; pasów dwa: jeden biały, na płótnie wyszywany; drugi niciany, fiałkowy, y innych drobiazgów w tychże sakwach na złotych dwadzieścia; szkody wszystkie na złotych sto czterdzieści y siedm. Pana Jaworskiego: kontusz turkusowy nowy, złotych dwadzieścia i pięć; żupan mutułbasowy, przechodzony, złotych ośm; szabla złotych sześć; bóty nowe złotych cztery; drugie przechodzone złotych dwa; pas niciany biały z łyżecznikiem i z łyżką stołową, złotych dwa; chust białych para, złotych trzy; wszystkiej szkody na złotych pięćdziesiąt i ośm. Pana Zaleskiego: kontusz takż jako i pana Jaworskiego, tuzinkowy, złotych dwadzieścia i pięć; pas jedwabny żółty, złotych sześć; czapka koralowa, barankowa, nowa, złotych cztery; druga koralowa przytarta, złotych dwa; kulbaka z wołłokiem i innymi potrzebami; tamże i uzdeczka, złotych piętnaście; bóty nowe, żółte, złotych cztery; ubranie pakłakowe nowe, złotych sześć; koszul par dwie i chustek trzy, złotych siedm; szabla złotych sześć; wszystkiej szkody na złotych siedmdziesiąt i cztery. Pana Potużyńskiego: kontusz pakłakowy nowy, złotych dwanaście; żupan także złotych dwanaście; ubranie pakłakowe nowe złotych cztery; pas niciany biały, złoty jeden; bóty nowe, czerwone, złotych pięć; dwie pare chust białych, złotych pięć; wszystkiej szkody na złotych trzydzieście dziewięć.

Nec his contenti et praecipue generosus Kropiwnicki, ad omne flagitiosum nefas promptus, cum comprincipalibus et satellitibus, suum exulceratum non valens cohibere animum, sed plus quam viperinum, ut praemissum est, in protestanti evomendo, visus praefatos perillustrem reverendum episcopum lethalem transfixum et generosum Samuelem Szumlański, fratrem, enormiter convulneratum, ambos nudos concutiendo et converberando, absque ulla commiseratione et respectu episcopalis personae fratrisque ipsius, nescitur, an ad submergendum in fluvium, an ad decollandam in silvas inter se penes equos duxerunt, et prout dubio reverendum

episcopum fratremque ipsius, ambos, aut submersissent, aut decollassent, ni ex singulari providentia divina quidam conprincipaliū protestantes ducens, an formidine ex hac tyrannide proventuram poenam (sic), an etiam commiseratione afflictorum, protestantes ductos, penula sua in illos proiecta, protestantes in opaca loca conservandae vitae gratia reverendum episcopum fratremque ipsius fugisse et sese abscondisse contullisset. Cuius praefati conprincipalis commiseratione emissi, reverendus episcopus cum fratre suo, opeque et auxilio divino coadiuti, sceleratas et impias praefati generosi Kropiwnicki eiusque satellitum manus effugiendo, sub rubam in foveam diluvio aquarum evultam sese absconderunt vitamque conservarunt. Quos protestantes emissos esse dum generosus Kropiwnicki cum suis complicibus advertisset, dolore et livore quodam ex fuga ipsorum concitatus, ex quo prosiliens, cum suis complicibus praecitandum reverendum episcopum fratremque ipsius in sarepta sese (sic) contulit, haec verba ad quaesitantes proferens: „Szukajcie takiej a takiej matki synów pozabijać, bośmy na swoje głowy węzów popuszczali“. Quibus diu quaesitis et non inventis, iam illutescente die, cum praeda et spoliis in silvas densas versus, villas dictas Kozina et Kryłos quantotius properarunt, et in eisdem silvis praefati principales cum suis asseclis se latitarunt, quos homines nonnulli taliter latitantes adverterunt, prout et orto iam sole praefatus generosus Kropiwnicki cum suis asseclis iterum ex silvis erumpens, in mansionem cathedralem, sperans, se reverendum episcopum et fratrem ipsius reversos offendisse et in eadem interemisse, accurrit, sed iniquissimum suum malevolum intentum frustratus est; et enim reverendus episcopus cum fratre suo ob nimiam convulnerationem vix spirantes, post recessum eorundem, ex fovea praefata egressi sunt, una eademque penula, a praefato conprincipali sibi data, ambo cooperti, ad mansionem suam cathedralem redeuntes, ab hominibus sibi obviis invasiones et tantam depraedationem nuditatemque tam reverendi episcopi fratrisque, quam famulorum . . . . praecauti et praecustoditi sunt, ne in mansionem suam cathedralem, sed aliquo alio (loco?)

vitae conservandae gratia sese conferent; quorum persuasu afflicti protestantes, famulis suis destituti, sanguinis ob nimiam convulsionem deliquium passi et debiles non ad mansionem suam episcopalem, sed ad villam Podgrodzie regalem, villae praefatae Kryłos continguam generosi Joannis Kotowski, burgrabii castri Haliciensis, possessione curiamque ibidem sitam, advenerunt, machinationem et diffidationem in vitam sui praeparatam evitando. De cuius praefati reverendi episcopi fratrisque ipsius adventu et tanta atroci convulsionem ac depraedationem generosus burgrabius per subditos suos ratificatus, vix iam semivivis misericordia ductus, quam optimum chirurgum de oppido Halicz conductum ad procuranda vulnera misit, albas vestes et victualia suppeditavit et custodiam, quum praefati reverendi episcopi fratrisque ipsius vitam conservando, tum securitati, tanquam burgrabius, praecipue sub hoc turbulento afflicto, reipublicae statu providendo, per subditos suos adhibuit protestantiumque vitam conservavit. Principales vero, accepta notitia de protestantibus post tanta per se illata vulnera adhuc in curia villae praefatae Podgrodzie superstitibus, ex eisdem silvis, ut praemissum est, erumpendo, impias suas manus inferre et e vivis protestantes praecipue reverendum episcopum sufferre conati sunt; sed veriti custodiam, per praefatum generosum burgrabium sibi protestantibus adhibitam, sic scelesto nefario intento tum(?) expleto, in silvas easdem, extra praefatam villam Kryłos iacentes, abscesserunt, in vitam tamen protestantium et praecipue reverendi episcopi machinati sunt et diffidarunt, diffidareque et machinari ad praesens non desinunt, aliasque personas in vitam sui protestantium et praefati reverendi episcopi inscelantes suggerunt, procurant et subordinant intentumque moliuntur. Ratione quorum omnium tam atrocis homicidii, quam violentae, inequitationis, depraedationis et in vitam sui machinationis, iidem protestantes contra supra scriptos inculpatos iterum atque iterum protestantur, offerendo se et perillustrem reverendum episcopum cum eisdem in foro fori iure acturos et injuriam sui vindicatos, salva nihilominus eiusdem protestationis vel alius faciendae perillustri et admodum reverendo episcopo, dum

e lecto aegritudinis consanexent, auctione, melioratione in toto robore reservata. Et in continenti (ad) verificationem praemissorum iidem protestantes commonstrarunt officio praesenti vulnera, videlicet: generosus Samuel Szumlański—in collo vulnus longum, latum, profundum, enorme, lethale, cum persectione venarum; nobilis vero Ignatius Czaykowski—super mistacibus sub naso vulnus cruentum, profundum, enorme, item vulnus alterum infra juncturam manus sinistrae cruentum, sanguinolentum; nobilis Joannes Kisiel—vulnus in digito pollice cruentum, sanguinolentum; nobilis Andreas Żurakowski—derasionem cutis in manu dextra penes culitum(?) cruentam, sanguinolentam; Petrus Jaworski—derasionem cutis in capite partis sinistrae sub capione cruentam, sanguinolentam; venerabilis vero Pantelimon Murytowski—vulnus penes juncturam in manu sinistra cruentum, sanguinolentum, asserendo sibi commonstrantibus eademque vulnera, sine ulla causa et occasione, per suprascriptos inculpato tempore, loco et modo, in protestatione superius expressis, esse illata et inflictata; quae vulnera officium praesens vidit et debite conspexit, actisque suis connotavit; et in verificationem praemissorum iidem praefati protestantes praesentaverunt eidem officio praesenti corpus exangue generosi olim Michaeli Garnysz, ex instinctu et informatione praefati venerabilis Świstelnicki, per suprascriptos inculpato crudeliter interempti, totum sanguine madidum, vestibus et albis denudatum, in cuius corpore officium hoc idem castrense capitaneale Haliciense vulnera, videlicet in collo vulnera duo, unum penes aliud cum persectione venarum et gutturis cruenta, enormia, lethalia, profunda, lata, longa; item vulnus in manu sinistra in fistula cruentum, enorme, per suprascriptos inculpato esse illata et inflictata, vidit, debite conspexit et in acta sua suscepit; ministerialique regni generali nobili Christophoro Zieliński, apparitori officii sui, praefatos generosos Samuelem Kropiwnicki, Basilium et Constantinum Żeliborskie, fratres germanos, Theodorum Berezowski pro veris et indubitatis, in corpore olim generosi Michaelis Garnysz, homicidis publicare et ad notitiam omnium, ut iuris et moris est, deducere mandavit. Prout idem ministerialis, in loco publica-

tionis rediens, munusque deputationis suae restituens, palam libereque recognovit, se suprascriptos inculpatoŝ ex mandato officii praesentis pro veris et indubitatis homicidis, tam in castro, quam et circulo civitatis Haliciensis, proclamasse et ad notitiam omnium, ut iuris et moris est, deduxisse; de quo praesens relatio ministerialis.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галиц., т. 171, стр. 1122—1144.

CIX.

1669 года, 3 октября. Грамота короля Михаила, подтверждающая грамоту, выданную королемъ Яномъ Казиміромъ Юсифу Шумлянскому на епископство Львовское, съ уничтоженіемъ грамоты, данной кор. Яномъ Казиміромъ Евстафію Свистельницкому на ту же епископію.

Actum in castro Haliciensi, feria quarta, pridie festi Praesentationis Beatissimae Virginis Mariae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia, personaliter veniens, religiosus in Christo pater Theodosius Rankowski, perillustris et admòdum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci episcopi, capelanus, obtulit eidem officio praesenti, nomine et ex parte ejusdem, introcontentam confirmationem iurium, a sacra regia maiestate in comitiis generalibus felicit coronationis benigniter collatam, sigillo minoriŝ cancellariae communicatam, manuque serenissimi Michaelis, regis Poloniae, subscriptam, de actu et data illius, die tertia octobris anni praesentis; cuius affectationi officium praesens annuendo, ad acta sua suscepit eisdemque actis de tenore, qui sequitur, inscribere demandavit: Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kijowskie, Wołyńskie, Inflantskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie, Czernichowskie, wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tym wiedzieć należy, osobliwie przewielebnym,

wielebnym, wielmożnym, urodzonym, dygnitarzom, urzędnikom, starostom, dzierżawcom naszym, wszystkim stanu rycerskiego obywatelom województwa Ruskiego, Podolskiego i Bracławskiego, tudzież nabożnym archimandrytom, humenom, czerncom, protopopom, namiestnikom, popom, stauropigianom, bractwom i gromadom religiej greckiej województw przetoczonych, w powiatach i ziemiach Lwowskiej, Halickiej, Podolskiej, Żydaczowskiej, Kołomyjskiej, Trembowelskiej, Łatyczowskiej, Bracławskiej znajdującym się, niniejszym listem naszym oznajmujemy: przewielebni, wielebni, wielmożni i urodzeni, uprzejmie i wiernie nam mili! Jako wszelkie prawa, dyplomata i dekreta, od najjaśniejszych antecessorów naszych królów Polskich postanowione, nadane i ferowane, przy szczęśliwej koronacy naszej, przysięgą naszą stwierdziliśmy i ono wszelakim stanom Rzeczypospolitej zatrzymać per pacta conventa świątobliwie przyrzekliśmy, tak i wielebnego w Bogu ojca Josefa Szumlańskiego prawa, od najjaśniejszego jego królewskiej mości Jana Kazimierza, antecessora naszego, na Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego episcopią dane, wcale i nienaruszenie zachowujemy i mieć chcemy po wszystkim przełożeniu religiej greckiej: pobożnych archimandrytach, humenach, czerncach, protopopach, namiestnikach, popach, stauropigianach, bractwach, gromadach i parochianach, w wymienionych województwach, powiatach i ziemiach mieszkających, aby nikogo innego za własnego prawdziwego władkę Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego znali, tylko tego wielebnego w Bogu ojca Szumlańskiego, onemu samemu, a nie innemu, oddając wszelkie posłuszeństwo i powinność i od niego wszelkie ordines, benedictiones i poświęcenia biorąc, któremu z terażniejszej wyraźnej woli naszej dajemy i wszelaką moc nieposłusznych i sprzeciwiających się władzy jego karać, aby tym samym do porządku należytego duchownego wszystko prowadził i chwałę Bożą pomnażał. Wszelkie zaś prawa i rescripta ad sinistram cancelariej naszych informationem, od najjaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza in personam in saeculo Eustachiusza, in religione zaś Eremiasza Świstelniciego na przerzeczoną

episcopią Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego wymienione, jako są *ex ultima decisione* pomienionego najjaśniejszego antecessora naszego dekretem, *uti posteriora, cassowane, annihilowane*, tak i my, tym listem naszym, słuszną powziąwszy od panów rad naszych o pierwszym prawie przereczonego ojca Szumlańskiego na tąż episcopią Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego informacją, prawa i wszystkie *rescripta* ojcu Swistelnickiemu emanata et emananda *ratione* tejsze episcopiej *cassujemy i annihilujemy i za nieważne deklarujemy*, to dokładając, aby przyrzeczony ojciec Świstelnicki *ab hinc* Lwowskim, Halickim i Kamieńca Podolskiego władzką i episcopem mianować, podpisywać i nazywać nie ważył się; której woli naszej jeżeliby chciał być przeciwnym, duchowieństwo od posłuszeństwa wielebnego ojca Szumlańskiego odrywał, a dla . . . . . będąc dekretem od tej episcopiej, dla niestusznego do niej interesu, jeżeliby *possessią zatrudniał, tumultus czynił, kupy ludzi na zdrowie i substancję ojca Szumlańskiego zwodził i sprowadzał*, tedy komisarzów naszych, w dekrete *wzwyżpomienionym ex mente et declaratione najjaśniejszego antecessora* naszego *de nominibus et cognominibus eorum mianowanych, naznaczamy*, aby tam *zjachali, possessionem* wielebnego ojca Szumlańskiego we wszystkich tejsze episcopiej *należytościach zatwierdzili, do powinnego posłuszeństwa wszystkich władzy i jurisdikcyj tejsze episcopiej jego podległych przywiedli*; na tych zaś, którzyby *contradicowali i nieposłusznymi byli, jego za własnego władzkę swego znać nie chcieli, possessyą jego zatrudniali, tumulty czynili, kupy ludzi na zdrowie i substancją jego zwodzili i jakakolwiek przeszkodą byli, rzetelną exekucyą nieomieszkanie wykonali, rozkazujemy dla łaski naszej, na co się ręką naszą podpisaliśmy i pieczęć koronną przycisnąć kazaliśmy*. Dan w Krakowie, na sejmie szczęśliwej koronacyi naszej, dnia III miesiąca października, roku Pańskiego MDCLXIX, panowania naszego pierwszego roku. Michael król. Locus sigilli minoris cancellariae regi.

Confirmacya i deklaracya władcytwa Lwowskiego wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu. Książd Stanisław Lipski, Krakowski,

Płocki kanonik, regent cancellariej koronnej, mp. Za urzędu prze-
wielebnego w Bogu imći ksiądz Andrzej Olszewskiego, biskupa
Chełmińskiego i Pomerańskiego, dziekana Krakowskiego, podkan-
clerza koronnego, napisany y do ksiąg metryki mniejszej koronnej
(oblatowany). Wawrzyniec Koszkiewicz, sekretarz jego królewskiej
mości, manu propria. Post ingrossationem vero originale offerenti est
restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

*Львовскій бернад. арх., кн. гр. Галицк., т. 167, стр.
1557—1560.*

CX.

1670 года, 26 апрѣля. Грамота короля Михаила о воспрещеніи,
по просьбѣ Іосифа Шумлянскаго, старостамъ и помѣщикамъ требовать
отъ православнаго духовенства барщины и объ уравненіи его съ ду-
ховенствомъ римско-католическимъ.

Actum in castro Leopoliensi, sabbatho post Dominicam Cantare
proximo, anno Domini millesimò sexcentesimo septuagesimo.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopo-
liensia veniens personaliter, devotus Michael Balicki, vicarius Trem-
bovliensis, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privi-
legium libertationis universae religiositati ritus graeci episcopatus
Leopoliensis ad instantiam perillustris et venerabilis Josephi Szum-
lanski, episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae,
a sacra regia majestate benigniter collatum, manu ejusdem sacrae
regiae majestatis et generosi Hieronimi Pinoci, secretarii ejusdem,
subscriptum ac sigillo majoris cancellariae regni, in tecta laminea
filo vero sericio viridi appenso, communito, de serie verborum sequenti:

Michał, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiąże Litewskie,
Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmuckie, Kiiowskie, Wołyńskie, Po-

dolskie, Inflandzkie, Smolenskie, Siewerskie y Czerniechowskie, oznaymujemy tem listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu teraz wiedzić należy, y w potomne wieki będzie należało, iż przez pewnych panow rad naszych na terazniejszym postkoronacyjnym seymie Warszawskim, imieniem wielébnego ojca Jozepha Szumlanskiego, Lwowskiego, Halickiego y Kamienca Podolskiego episcopa ritus graeci, przełożona majestatowi naszemu supplika przeciwko niektórym starostom, dzierzawcom dobr naszych krolewskich y panom dziedzicznym, którzy udają się w jurisdictioni onego nad swieszczennikami eiusdem ritus graeci, duchownemi we włosciach y dzierzawach dobr naszych, tudzież y majątnosciach swych dziedzicznych, tey y takowey dokazują srogości, ze onym surowie pod winami y więzieniem zakazują, aby pomienionemu episcopowi, ich nalezytemu pasterzowi, posłuszenstwa y inszych powinności, tudzież prowentów onego, co quotannis concernere powinne, nie oddawali, admonitiei y correctii, co do porządku stanowi duchownemu należy, nie słuchali, a do swego poddanstwa robot, powozów, pańszczyzn, czynszów, podwod, listów noszenia y ich przesyłania, dziesięcin, podatków płacenia y inszych, na wzgardę wokacyey duchowney, ciężarów podeymowania, similes res odprawowania przymuszaia y tem bezprawiem do omieszkania nabożeństwa służby Bożey y inszych obrzędów chrześcianskich, ludziom religiei greckiei do zbawienia wiele pożytecznych, onych przywodzą, co, że nie małą uymą do zepsowania y wiele do zgorzenia y przyciwko samey słusznosci, więc y prawu, konstytucyami, paktami y dyplomatami religiei greckiei warowanemu, dzieje się. Przeto, zabiegaiąc takowym urazom, wzglendem których, aby nas nie dochodziły większe y dalsze suppliki, a każdy został przy prerogatywie y powołania swego był bezpiecznym, osobliwie stosując się do tego prawa, wedle którego zarównie iako ritus romani, tak y religiei greckiei duchowni zachowani być mają, umysliliśmy postanowić, iakoż zupełną władzą majestatu naszego postanowiamy y za prawo obostrzone mieć chcemy, aby swieszczenicy, to iest starozytney religiei greckiei wschodniej cerkwi duchowni

w tey że czci y poszanowaniu, iako i duchowni ritus romani, zostając, nie byli ni od kogo żadnym sposobem, tak od starostów, dzierzawców dobr naszych królewskich, iako y od panow dziedzicznych, ich namiestników, watanamów, woytów y od wszeliakich innych prywatnych y publicznych osób, w żadney własci y dzierzawie do pańszczyzny, robocizn, wszelakich poddanstwa posług, powozów, podwód, dziesięcin, czynszów, rogowego y oczkowego poborów, podymia y różnych podatków placenia, y iakich kolwiek wymyslonych usług y powinności pociągani y przymuszani żadnem praetextem y do sądu tychże dzierzawców, starostów y dziedzicznych panów w miastach, miasteczkach y wsiach, tak z osób, dóbr cerkiewnych, iako y innych, nie byli y nie należeli; od czego wszystkiego, także y od żołnierskich podatków, stacyi, placenia stancyey, noclegow, popasów, podwód dawania, iako też y od wszelakich składek mieyskich y sielskich, za wniesioną do nas przerzeczonego episcopa suppliką wiecznemi czasy ich wolnemi czyniemy, iemu tylko samemu, to iest pomienionemu episcopowi swemu, we wszystkiew iego dyocezyey wszyscy ritus greci duchowni, swieszczeny, iako ich należytemu pasterzowi y successorom iego, iuxta immunitates ecclesiasticas, aby posłusznymi byli y ad nullam alliam qualemcunque jurisdictionem saecularem, tylko praecise ad forum iego, tanquam competens spirituale, należeli, rozkazuiemy. Także co się tycze dochodu, kuniczne nazwanego, na rok po złotych sześć, aby każdy świeszczeny, na popowstwie zostający, za siebie bez przeszkody wszelakiew niczém się nie wymawiając, ani sobie tego za obciążenie mając, albo czyiew w tym protekcyey zażywaiąc, oddawali, pozwolamy. Co wszystko aby skutkiem stanęło y nie od kogo naruszone nie było, koniecznie miec chcemy pod łaską naszą y winami, contra convulsos rescriptorum nostrorum opisanemi. Na co dla lepszey pewności, wiary y wieczności ręką naszą podpisuiemy y pieczęć koronną przycisnąć kazalimy. Dan w Warszawie, dnia XXVI miesiąca kwietnia, roku Panskiego MDCLXX, panowania naszego pierwszego roku. Michał król. Hieronim Pinocy, jego królewskiej mości sekretarz. Locus sigilli maioris cancellariae regni, in

tecta laminea comprehensi et filo sericeo appensi. Post ingrossationem vero, originale exemplar idem offerens ad se recepit et de recepto officium praesens quietavit.

Львов. бернар. арх., кн. гр., т. 422, стр. 1038—1041.

CXI.

1670 года, 20 сентября. Грамота короля Михаила, о признании Иеремии Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ.

Actum in castro Haliciensi, feria quinta post festum sancti Francisci confessoris proxima, anno Domini 1670.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie, wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak iaśnie przewielebnemu w Bogu księdzu arcybiskupowi Lwowskiemu, biskupowi Kamienieckiemu, wielebnym Lwowskim i Kamienieckim kapitułom, jaśniewielmożnym wojewodom, kasztelanom, starostom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim i wszystkim stanowi rycerskiemu, także wielebnemu duchowieństwu religiej greckiej, bractwom diecezeyei Lwowskiej, Halickiej i Kamięńca Podolskiego, uprzejmie i wiernie nam miłym, łaskę naszą królewską. Jaśnieprzewielebni, przewielebni, jaśniewielmożni, urodzeni, wielebni, uprzejmie nam mili! Jeżeli co wobec i podczas szczęśliwego panowania naszego może nam bydz cordi, tedy to, aby sprawiedliwość święta debito cursu cuique administretur, aby zaś znadz kto per appressionem et violentiam drugiego nie krzywdzieł, w czem zawsze każdemu ukrzywdzonemu naszą zwykliśmy subvenire protekcyą, więc gdy nam imieniem wszystkiego duchowieństwa religiej greckiej episcopii Lwowskiej, Halickiej i Kamięńca Podolskiego przełożono i supplikowano, uskarżając się, jako wielebny Józef Szumlański nie

tylko przeciwko prawu, ale też i samej słuszności, tudzież swoim
 commissum, episcopii pomienionych wielebnemu Jeremiaszowi Swi-
 stelnickiemu, względem przywileju najjaśniejszego praedecessora na-
 szego służących, ustąpić nie chce, a tego owszem do nieznośnych
 szkód i nakładów prawnych przywodzi: duchowieństwo wszystko
 wielkimi ciężarami, exactiami niszczy, i cerkwie i monastery pu-
 stoszy. Duchownych tak w domach, jako i drodze, łapać i więzić każe.
 Sam zaś ludzi swąwolnych, mężobójców, dwużeńców, wdowożeńców de-
 gradowanych, przeciwko wyraźnym kanonom, za comptiami tylko, resti-
 tuit, poświęca i inne wielkie czyni exorbitancye; słuszna rzecz poczyta-
 lismy, abychmy . . . . . coopressis takowym jego postępkiem za-
 bieżeli. Mieć tedy po uprzejm. i wier. waszych chcemy, abyście po
 miastach, miasteczkach, wsiach i dzierzawach pomienionemu Józefowi
 Szumlańskiemu i jego posłańcom abo kommissarzom obedire nie
 chcieli, ani z duchowieństwa exactiej wyciągać dopuszczali, ale ow-
 szem jego samego i posłańców tychże ob oppressionem dotąd arcere
 chcieli, póki sprawa w sądach karnych do zadwornych finaliter osą-
 dzona nie będzie. Uczynią to uprzejm. i wiern. wasze, non attentis
 quibusvis rescriptis emanatis vel emandatis, jeżeliby się któremi
 zastawiać chciał, a to dla łaski naszej i powinności swojej. Na co
 dla lepszej wiary, przy podpisie ręki naszej, pieczęć koronną przy-
 cisnąć rozkazaliśmy. W Warszawie dan XX dnia miesiąca września,
 roku Pańskiego MDCLXX, panowania naszego II roku. Michał król.
 Locus sigilli maioris cancellariae regni. Post ingrossationem vero
 originale eidem offerenti est restitum, de quo restituto officium prae-
 sens castrense capitaneale Haliciense quietat. Et in continenti mini-
 sterialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, ex mandato
 officii praesentis, litteras suprascriptas universales sacrae regiae
 maiestatis, uti illaesae et suspicionis nota carentes, tam in castro,
 quam in circulo civitatis Haliciensis in praesentia plurimorum ho-
 minum diversae conditionis, ad id congregatorum alta et sonora

voce publicasse et proclamasse et ad notitiam omnium deduxisse, recognovit, de quo praesens relatio.

Львовскій бернард. арх., кн. гр. Галицкая, т. 169, стр. 1683—1685.

СХІІ.

1671 года, 6 апрѣля. Грамота короля Михаила о подтвержденіи привилегіи, данной королемъ Яномъ Казиміромъ Іереміи Свистельницкому на епископство Львовское, и объ уничтоженіи привилегіи Іосифа Шумлянскаго на ту же епископію.

Actum in castro Haliciensi sub tempus expeditionis generalis bellicae, feria tertia in crastino festi sancti Bartholomei apostoli, anno Domini 1671.

Officium praesens etc...

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski i Czerniechowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż jako wszelkie prawa, diplomata, dekreta, od najjaśniejszych antecessorów naszych królów Polskich i wielkich książąt Litewskich, a mianowicie: od Witolda, Kazimierza, Aleksandra, Zygmunta i po nich następujących, religiej greckiej nadane i w całości dotąd zachowane, przy szczęśliwej koronacyej naszej poprzysięgnawszy, stwierdziliśmy i inne per pacta conventa wszelkim stanom Rzeczy Pospolitej zatrzymać świątobliwie przyrzekliśmy,—tak i wielebnego w Bogu ojca Hieremiasza Swistelniczego prawo, od najaśniejszego Jana Kazimierza, antecessora naszego, na Lwowską, Halicką i Kamieńca Podolskiego episkopią dane, cale i nienaruszenie zachowujemy i stwierdzamy. A zatem po przewie-

lebnym w Bogu ojcu Antonim Winnickim, archiepiskopie i metropolicie Kijowskim, Halickim i wszystkiej Rusi exarsze, tudzież po wielbnych i pobożnych archimandrytach, archihumenach, czerńcach, protopopach, namiesnikach, popach, stauropigianach, bractwach i wszystkim przełożenstwom i duchowieństwie religiej greckiej, a pogotowiu po wielmożnych urodzonych dignitarzach, urzędnikach, starostach i dzierżawcach naszych i wszystkich stanu rycerskiego obywatelach województwa Ruskiego i Podolskiego, u wszystkich tychże województw ziemiach, powiatach, dzierżawach i parachiach pomienionej religiej greckiej mieszkających i też religią wyznawających, mieć chcemy, aby pomienionego wielbnego ojca w Bogu Hieremiasza Swistelnickiego, jako przy katedrze Lwowskiej świętego Jerzego przez stany na władctwo Lwowskie, Halickie i Kamieńca Podolskiego zgodnie uprzywilejowanego, na miejscu stołecznem, przy cerkwi Wniebowzięcia Naświętszej Panny Maryej Dziewice we Lwowie przy wielkiej frekwencyej ludzi, a zwłaszcza przy wielbnym episkopie Przemyckim, archimandrycie Derażyckim i przy wielu duchowieństwa, tudzież przy zacném gronie obywatelów ziem pomienionych od przewielebnego w Bogu ojca wyżej mianowanego Antoniego Winnickiego, archiepiskopa i metropolity Kijowskiego, Halickiego i wszystkiej Rusi, świętego tronu apostolskiego Konstantynopolskiego exarchy późniejszego, a nadto od najprzewielebniejszego ojca patryarchy Konstantynopolskiego do episcopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, mieli i przyznawali, onemu samemu, a nie inszemu wszelkie posłuszeństwo i powinności oddawali, od niego wszelkie ordines, benedictiones i poświęcenia brali, któremu i teraz z wyraźnej woli naszej wszelką moc i władzę nieposłusznych i sprzeciwiających się władzy jego według prawa duchownego karać, chcąc, aby do porządku należytego wszystko religiej tejsze i jurisdikcyj swoich duchowieństwo prowadził i chwałę Bożą według powinności swojej pasterskiej pomnażał, dajemy i konferujemy; wszelkie zas prawa, rescripta, od najjaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza, od nas samych in personam urodzonego Jana in seculo,

a teraz in religione Józefa Szumlańskiego na przerzeczoną episkopią Lwowską, Halicką i Kamięca Podolskiego wyniesione i nieprawnie, bez elekcyey, bez poświęcenia legitimi archipastoris (które extra cathedram prywatnym, pustym i niepoświęconym od degradowanych wygnańców sposobem potajemnym odprawione)¹⁾ ad sinistram informationem na też episkopią otrzymane, jako najjaśniejszy antecessor nasz Jan Kazimierz król, przez windykacyą urodzonego instigatora koronnego kasowane mieć chciał, tak my one de facto listem naszym terazniejszym kasujemy, annihilujemy, w niwecz obracamy i wiecznie (za)nieważne być deklarujemy. A prawa, privilegia i rescripta wszelkie wielebnego ojca Jeremiasza Świstelnickiego, do episkopiej tej należące, approbujemy, utwierdzamy, niezmienione, całe i nienaruszone zachowujemy, chcąc, aby przerzeczony wielebny ojciec Świstelnicki, według przywileju najjaśniejszego antecessora naszego Jana Kazimierza króla i terazniejszego potwierdzenia naszego, wszystkie rząd i powinności, władcyce Lwowskiemu, Halickiemu i Kamięca Podolskiego od dawna należące, spokojnie sine ulla cuiusvis conditione odprawował i od wszystkiego duchowieństwa religiej tejże i obywatelów pomienionych honor i posłuszeństwo powinne uznawał, której woli naszej ieśliby duchowieństwo pomienione przeciwne być chciało, albo wyżej mianowany wielebny ojciec Szumlański pomienione duchowieństwo do iurisdikcyey swojej odrywał, posesyą zatrudniał, tumulty czynił, kupy ludzi na zdrowia i substancye tak wielebnego ojca Świstelnickiego, jako i duchowieństwa, onemu posłusznego, zwodził i sprowadzał, winy wszystkie, wyraźnie opisane, na nim i pomocnikach jego urodzonemu instigatorowi naszemu Rzeczy Pospolitej windikować nakazujemy, i urodzonym starostom naszym sądowym mocną z dóbr i z osoby jego czynić exekucyę zlecamy, co powinni będą uczynić dla łaski naszej. Na co, dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia szóstego miesiąca kwietnia, roku

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Pańskiego MDCLXXI, panowania naszego II roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Галицк., т. 171, стр. 1699—1703.

СХІІІ.

1671 года, 15 іюня. Вызовъ къ королевскому суду Іосифа Шумлянскаго по жалобѣ Іереміи Свистельницкаго о неисполненіи условія между ними относительно уступки первымъ Львовскаго епископства этому послѣднему.

Actum in castro Haliciensi, sub tempus expeditionis generalis bellicae, feria quinta in crastino festi nativitatis sancti Joannis Baptistae, anno Domini 1671.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia, personaliter veniens, ministerialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, apparitor officii praesentis, una cum nobilibus Joanne Kaczowski et Jacobo Zezulski, sibi ministeriali in vim fidelis relationis suae et evidentius testimonii gratia adhibitis, personaliter comparens, palam, publice libereque recognovit, quia ille cum dictis nobilibus mandatum sacrae regiae maiestatis ad instantiam perillustris et admodum reverendi venerabilis Jeremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae legitime et rite ordinandi ritus graeci episcopi, actoris,—contra venerabilem Josephum Szumlański extradit(?) pro iudiciis assesorialibus sacrae regiae maiestatis spectantem, cuius mandati tenor sequitur eiusmodi: Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Wołyniae, Kijoviae, Livoniae, Podoliae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeque. Tibi, venerabili Josepho Szumlański, de persona, causa infrascripta bonisque tuis generaliter omnibus, mandamus, ut coram

nobis, iudicio assesoriali Varsaviae aut ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae in quattuor septimanis, seu tum, dum et quando causa praesens ex registro publico acclamata ad iudicandum inciderit, personaliter peremptorieque compareas ad instantiam venerabilis Jeremiae Swistelnicki, episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis in Podolia ritus graeci, qui te citat pro eo, quia tu, contraveniendo transactioni cum actore moderno in anno proximo praeterito, mediante certorum mediatorum complanatione inite et concludere vadioque quadraginta millium florenorum polonicalium et succubitionis in causa firmatae atque actis castrensibus capitanealibus Varsaviensibus roborate, qua mediante bona episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis cum omni iurisdictione, titulo atque fructibus et emolumentis eidem actori in certo spatio condescendere et dimittere, nec ullum amplius iuris titulum ad eundem episcopatum et iurisdictionem eius te praetendere in posterum debere, submiseras et inscripseras, nec metuendo rigorem vadii, in eodem contractu appositi, supra denominatum eundem episcopatum moderno actori non condescendisti, nec dimisisti, nec condescendere et dimittere vis, immo dum actor eiusdem transactionis ligamentis, quibus ad satisfaciendum obstrictus erat, realiter, efective et in toto satisfacere voluerit, eandem satisfactionem actoris respuisti, nec acceptare voluisti, eundemque episcopatum indebite . . . et possides et iurisdictionem in eodem incompetenter exeres; quo facto transactione suprafatae contravenis, contravenisti vadiumque, in eadem appositum, succubuisti, prout id tibi latius coram iudicio nostro deducetur. Proinde citaris ad videndum et audiendum te transactioni suprafatae contravenisse vigoreque illius incurrisse declarari, solutionem vadii et vigorem transactionis nempe succubitione in causa principali ratione potioritatis iuris ad eundem episcopatum in iudiciis nostris vertere decerni, teque eodem abiudicari et episcopatum actori moderno adiudicari, deoccupationem et restitutionem ususfructus indebite percepti atque bonorum omnium in advenientium termino coram iudicio nostro liquidandorum refusionem

iniungi, in damnis litisque expensis condemnari, cetera demum pro causa exigentia iuris et termini ratione contra te statui et sententiari, sis igitur pariturus et ad praemissa latius tibi in adveniendi termino proponenda et deducenda iudicialiter responsurus. Datum Varsaviae, feria sexta post festum sanctorum Primi et Feliciani martyrum, proxima anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo primo,—subscriptio manu regiae maiestatis manu propria. Locus sigilli obversi minoris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens per eundem offerentem quietatur; editum die hodierna, in actu contenta, in bonis Kryłos cathedra Haliciensis curiaque ibidem sita, ubi cum curia sua prenotatus venerabilis Josephus Szumlański, citatus manet posuisse et positionem ipsimet citato quam et familiae illius de iuris forma publicavit et notificavit de quo praesens relatio.

Львов. бернад. арх., кн. гр. Галицк., т. 171, стр. 1443—1445.

Примѣчаніе. 1671 года, 25 іюня. Протестація Іереміи Свистельницкаго, епископа Львовскаго, Михаила Ловецкаго официала и визитатора Львовской епархіи, Димитрія священника церкви Воскресенія Христова въ Галичѣ, Леонтія, свящ. ц. Богоявленія Господня на предмѣстьѣ Галицкомъ-Жалукевѣ, Вареломея, викарія „reguli s. Basilii“, Юсифа и Зосими, діаконовъ епископскихъ, Іоанна, свящ. ц. св. Николая, Феодора свящ. ц. Петра и Павла, Іереміи свящ. ц. св. арханг. Михаила, и братствъ Галицкихъ церквей противъ Юсифа Шумлянскаго и его приверженцевъ, нававшихъ съ вооруженными козаками и гайдуками на Іеремію Свистельницкаго на обоихъ берегахъ р. Днѣстра и угрожавшихъ его жизни и состоянію. (Львов. бернад. арх. кн. гр., Галицкая т. 171 стр. 1447—1451).

CXIV.

1671 года, 1 августа. Королевскій приговоръ по дѣлу между епископами Львовскими: Иереміемъ Свистельницкимъ и Юсіфомъ Шумлянскимъ: послѣдній, какъ незаконно избранный, лишается Львовскаго епископства, съ уплатою Свистельницкому 150000 злотыхъ за пользование епархіальными имѣніями и доходами и 60000 злотыхъ судебныхъ издержекъ.

Actum in castro Hal. sub tempus expeditionis generalis bellicae, feria tertia in crastino festi sancti Bartholomei apostoli, anno Domini 1671.

Officium praesens castrense capitaneale Haliciense introcontum decretum sacrae regiae maiestatis, inter perillustrem et admodum reverendum ac venerabilem patrem Hieremiam Świstelnicki et venerabilem Josephum Szumlański in contumaciam latum et obtentum, ad personalem oblationem praenominati admodum venerabilis Hieremiae Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae ritus graeci legitimi episcopi, uti illaesum et suspitionis nota carens, suscepit actisque suis tenoris talis, qui sequitur, inscribere mandavit: Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Wołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, citatos fuisse ad nos et iudicium nostrum litteris citationis nostrae reverendum Antonium Winnicki, metropolitam Kijoviensem totiusque Russiae, exarcham Constantinopolitanum, archimandriae Unioviensis administratorem, venerabilem Georgium Hozowski, episcopum Praemisliensem ritus graeci, ac venerabile capitulum Kijoviense et Praemisliense, venerabiles et religiosos praelatos, regulares monasteriorum, totumque clerum Russiae, sub iurisdictione metropolitana Kijoviensi existentem, ritus graeci incolas et venerabilem patrem Hieremiam Świstelnicki ordinatum episcopum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem totumque

capitulum et clerum saecularem ritus graeci, nec non nobilitatem et populum, in episcopatu Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi existentem (quos causa praesens concernit) ¹⁾, de personis, causa infra-scripta ac bonis ipsorum generaliter omnibus, ad instantiam venerabilis Josephi Szumlański, titulum episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis ritus graeci sibi usurpantis, actoris, qui ipsos citavit ad reponendum, quasi et restituendum certum decretum nostrum, in contumaciam sui Varsaviae, feria sexta post octavam sacratissimi Corporis Christi Domini, anno ad praesens currenti, obtentum, idque in causa et actione originaliter per citatos reponendi actori moderno, venerabili Josepho Szumlański, uti illegitime ordinato nec electo ritus graeci episcopo, inherendo fundamento ritus eiusdem iurisdictioni patriarchae et metropolitanae in nixi atque iuribus, constitutionibus, complanationibus, diplomatibus et assecurationibus serenissimorum regum, nec non novissimo decreto serenissimi antecessoris nostri, in ea parte prolato. Qua ratione defectuum consecrationis iuxta iura ritus graeci ad reverendum patriarcham Constantinopolitanum remissi fuerant; vigore decreti eiusdem reverendi patriarchae, in ea causa prolati, adeoque insuperabilium documentorum et probationum noviter obtentorum, reducendo causam suam in integrum citarunt ad reponendum et restituendum decretorum contumaciale in iudiciis nostris assessorialibus ratione infrascriptorum, Varsaviae, feria tertia, post festum sancti Francisci, anno proximo praeterito, idque in causa instituta ideo, quia praefatus citatus postquam primum graecae tum catholicae romanae, deinde iterum graecae ac postmodum iterum catholicae romanae, tandem iterum graecae professioni deditus fuisset, adeoque mutabilis, sine electione legitima, sine scitu et autoritate ac iurisdictione reverendi metropolitae Kijoviensis, immo sine notitia totius cleri et nobilitatis episcopatus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis (Podoliae), ¹⁾ contra iura et canones sacros ritus graeci et contra ordinatiam et legitimam elec-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

tionem venerabilis Hieremiae Świstelnicki contraque privilegium serenissimi antecessoris nostri, ipsi super dictum episcopatum benigne collatum, ad eundem episcopatum ritus graeci Leopoliensem, Hali-ciensem et Camenecensem contendisset, privilegium ab eodem serenissimo antecessore nostro super dictum episcopatum obtinuisset, ex tunc abusus, privilegio eodem omisso, competentes iurisdictione metropolitana, omisso venerabili ritus graeci episcopo Praemysliensi, omissa cathedra, in convulsionem canonum ritus graeci, ab antiquo observatorum, et ac libertatum ritus graeci per leges publicas et sancita, a serenissimis antecessoribus nostris concessa, a quibus exulibus, ex Turcico imperio in Moscoviam tendentibus, assertis episcopis seu metropolitanis ritus graeci, non tamen episcopis ac ne sacerdotibus quidem, sacerdotibus deiectis et degradatis excommunicatisque et proscriptis ac a sedibus ex patria sua pulsis, in causa quadam privata in villa, dicta Wisucka, generosorum Wasilkowskich hereditaria, se ordinari fecit atque sic in specie ordinatus ecclesiae episcopatus eiusdem Leopoliensis media nocte vi et violenter incessit, occupavit et insedit, cathedrae decanum caepit et incarceravit, spirituales et saeculares personas, in et contra cathedram eandem residentes, alios trucidavit, alios consanciavit, cathedram sanguine et abominandis facinoribus profamavit, multos ibidem proventus in sepulchrum mortuorum proiecit, et in his oclusos fame et inaedia maceravit, et sic episcopum se constituit, episcopalia, dispensationes, restitutiones, absolutiones et benedictiones pretio pecuniae tribuit et exercuit, proventus omnes percepit ac eundem venerabilem Świstelnicki, legitime electum et ordinatum episcopum, omnibus modis et violentiis persecutus est, prout exercere, percipere et persequi huiusque non desinit, ratione quorum omnium excessuum contra citatum in foro competenti salve reservantur actiones. Quoniam vero consecrationem ad episcopatum suprascriptum non modo ab episcopis, sed ne a sacerdotibus quidem, in loco a canonibus ritus graeci alieno, assequi, et modo praeinserto occupare et exercere, iura et libertates ritus graeci ac iurisdictionem ordinariam convellere

praesumpsit, proinde citatus fuerat ad videndum et audiendum decretum hocce contumaciale, erroneae indebitae super uno ex actoribus, nimirum venerabili Świstelnicki, obtentum, cum toto ipsius subsequenti processu ex rationibus et legalitatibus in termino inferendis; repugnabile esse adinveniri, causam suprascriptam, respicientium talium defectuum documentorum ac probationum iudicio assessoriali serenissimi antecessoris nostri, agitatum ex acquisitis in praemissis patriarchalibus . . . adeoque omni exemptione maioribus documentis noviterque repertis aliisque probationibus et documentis, in integrum restitui; ipsummet citatum excommunicatum, adeoque incapacem istius muneris et officii ac inhabilem, ab episcopatu eodem degradari; privilegium datum tanto abusu et incompetencia citati convulsum annihilari; privilegium vero actoris venerabilis Świstelnicki, uti legitime electi et ordinati, in integrum restitui, et circa consecrationem iuris ipsius episcopatum praefatum tradi et dimitti, proventus omnes ex eodem per citatum iniuriose perceptos, ad summam centum quinquaginta millium florenorum taxatos, in instanti restitui; damna omnia et litis expensas compensari; poenam infamiae salvis poenis et censuris ritus graeci interponi, ac in casu contraventionis decerni ac publicari, atque ad magistratus et iurisdictiones competentes iuxta iuris exigentiam remitti, id, quod iuris est, in praemissis statui sententiari et exequi. Quoquidem supra de data et actu specificato decreto nostro, ad legitimam et iuridicam partis actoreae instantiam et affectationem, praefatum venerabilem Josephum Szumlański in repositione et cassatione evasionis super venerabili Świstelnicki episcopo Leopoliensi, Haliciensis et Camenecensis ritus graeci uno ex actoribus ad instantiam venerabilis citati per decretum nostrum contumaciale obtentum, in negotio vero principali ex instantia omnium suprascriptorum delatorum atque venerabilis Świstelnicki, legitime consecrati episcopi, ex vi remissionis defectuum consecrationis, ab utrisque obiectorum, ad reverendum patriarcham Constantinopolitanum per serenissimum antecessorem nostrum factae et ibidem decisae, in lucro de occupationis eiusdem episcopatus Leopoliensis,

Haliciensis et Cameneensis sine ordinatione et legitima consecratione nulliter possessi, condemnaveramus, et in vim eiusdem condemnationis praenominatum venerabilem Hieremiam Świstelnicki ab evasione supramemorata et omnibus ei adiunctis, in decreto nostro contumaciali expraesis, punctis et articulis, ipsaque poena bannitionis totaliter absolveramus et eliberaveramus, idemque decretum contumaciale cum toto suo processu cassaveramus et annihilaveramus, et causam suprascriptam totam et integram actoreae parti in integrum restitueramus, atque ab haerendo remissioni defectuum resipientium consecrationis, mutuo et ab invicem obiectorum, per decretum serenissimi Joannis Casimiri, antecessoris nostri, sabbatho in crastino festi Exaltationis sanctae Crucis, anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo, prolatum, ad reverendum patriarcham Constantinopolitanum factae et ex hac remissione decisioni praenominati reverendi patriarchae, coram nobis reproductae, in . . . . praenominatum venerabilem Szumlański, nullatenus legitime ad eandem episcopiam electum ab exilibus, ex imperio Turcico in Moscoviam tendentibus, degradatis et eiectis ac excommunicatis, etiam pro tunc nec a sacerdotibus, quidem privatim extra cathedram locum consecratum, de iure et usu continuo privilegiatum, invalide et nulliter, supramemoratum vero venerabilem Hieremiam Świstelnicki, iuxta iura solennia electum in loco publico, consecrationi usitato, et magna hominum status spiritualis et secularis frequentia rite et legitime consecratum esse, adinveneramus. Et quoniam vigore decreti memorati serenissimi antecessoris nostri a remissione et decisione patriarchali dependet, idcirco ea in parte venerabilis Świstelnicki subsecuta decretum hoc idem serenissimi antecessoris nostri, tanquam ad eventum decisionis eiusdem prolatum, cum toto ipsius effectu, cassaveramus et annihilaveramus, praefatumque venerabilem Szumlański episcopia suprascripta et iurisdictione ac bonis et proventibus eius quibusvis abiudicaveramus, supramemorato vero venerabili Hiaeremiae Świstelnicki privilegium serenissimi antecessoris nostri in integrum restitueramus, eundemque vigore privilegii ac decisionis

praefatae patriarchalis verum et legitimum esse episcopum ritus graeci Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem declaraveramus, ac decreveramus. Quatenus saepe nominatus venerabilis Iosephus Szumlański ex iurisdictione episcopali, totaque episcopia Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi, atque ecclesiis omnibus, ac bonis et proventibus, ad eandem episcopiam spectantibus, in instanti realiter et effective cederet et condescenderet, eamque episcopiam cum proventibus omnibus, toto possessionis tempore perceptis, ad summam centum quinguaginta millium florenorum taxandis, cum solutione damnorum et litis expensarum ad summam octuaginta millium computandarum, in manus supramemorati venerabilis Hieremiae Swistelnicki, uti veri et legitimi episcopi, sine quibusvis diffugiis et exceptionibus, traderet et dimitteret, idque sub poena infamiae, quam ex nunc in casu contraventionis decreto nostro super ipso decreveramus et pro publicanda terminum coram nobis et iudicio nostro in quatuor septimanis, a die contraventionis computando, partibus conservaveramus peremptorium. Quod si vero temere eiusdem episcopiae deoccupatio et traditio ac proventuum et damnorum restitutio per praefatum Szumlański denegata fuisset, iam ex nunc certos commissarios nostros ad executionem praeinserti decreti nostri finaliter faciendam dederamus et assignaveramus, iniungentes eisdem quatenus certo tempore inter se constituto ad requisitionem praenominati venerabilis Swistelnicki episcopi Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis, primo Leopolim ad ecclesiam sancti Georgii cathedralem, deinde ad bona Krytos ecclesiamque cathedralem Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis atque ecclesiam cathedralem Camenecensem Sanctissimae et Individuae Trinitatis et omnes ecclesias, archimandrias, monasteria (si quae eidem decreto nostro parere voluissent)¹⁾ condescenderent, ibidemque non attentis quibusvis impugnationibus praenominati venerabilis Szumlański, sive per se sive per subordinatas personas faciendis, realem deoccupationem

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

episcopiae supramemoratae peragerent iurisdictionemque eidem venerabili Świstelnicki vero episcopo tam in spiritualibus, quam in temporalibus, effective traderent; proventus suprascriptos, damna et litis expensas omnino exigerent, aliaque pro iuris et causae suprascriptae exigentiae facerent ac exequerentur. Et quoniam idem venerabilis Szumlański, ab exulibus suprascriptis deiectis et excommunicatis illegitime ordinatus, cathedram episcopiae eiusdem Leopoliensis media nocte vi et violenter invasit et occupavit, ibidemque grandes violentias et excessus, in citatione expraesos, perpetravit et titulo episcopi dispensationes, restitutiones, absolutiones et benedictiones, omniaque munia episcopalia illicite exercuit, idcirco ratione praemissorum omnium tam eidem venerabili Hieremiae Świstelnicki episcopo, quam cuivis iniuriatorum salvas et integras in foro competenti actiones reservaveramus, praenominato vero venerabili Szumlański silentium perpetuum in causa suprascripta sub poenis convulsionis decretorum nostrorum imposueramus, cuius quidem decreti nostri cum pars actorea executionem urgere intenderet, citatus venerabilis Josephus Szumlański litteras citationis nostrae, ac si ad reponendum opposuerat, alias prout decretum nostrum antea et citatio eadem praemissa omnia fusius disponunt et complectuntur, in termino itaque hodierno, ex citatione praefata legitime ad praesens proveniente et hucusque continuato, partibus supernominatis actorea et quidem venerabili Hieremiae Świstelnicki episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi ritus graeci personaliter, reliquis vero actoribus per venerabilem Michaellem Łowiecki, coram nobis et iudicio nostro comparentibus, eumque terminum attentantibus, citantem nempe generosum instigatorem regni et venerabili Josepho Szumlański voce ministerialis terrarum regni generalis nobilis Valentini Jzdebnicki ter et ultra solitum iuris quater ad nos iudiciumque nostrum acclamatum, non tamen per se, nec per suum quempiam legitimum plenipotentem comparentem. Nos cum consiliariis et iuris peritis nostris, audita praefati venerabilis relatione, de occlusionis partis citatae facta, in contumaciam ipsius ad legitimam vero et

iuridicam actorum instantiam et affectationem praefatum citatum in lucro causae condemnandum esse, duximus, prout quidem condemnamus et in vim lucri taliter super ipso obtenti, decretum praesertum contumaciale non esse reponibile adinvenimus, tamquam circa illud et cuius omnia contenta venerabilem Hieremiam Świstelnicki in toto conservamus ac manu tenemus. Et quatenus actor reponendi venerabilis Szumlański tam anteriori, quam et praesenti decreto nostro pareat, ac in toto satisfaciat, neque venerabilem Świstelnicki in iurisdictione episcopali ac in exercendis omnibus muniis episcopalibus ullomodo, titulo, arte et praetextu praepedire, neque se pro episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi ritus graeci. (uti iam abiudicatus) ¹⁾ gerere praesumat et audeat; immo ut omnes dioeclesias tam spirituales, quam saeculares, neminem alium, pro episcopo ac loci ordinario suo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi in Podolia, nisi venerabilem Świstelnicki agnoscant, teneant ac habeant, illiusque iurisdictioni spirituali et potestati episcopali subiectionis, atque liceat ipsi omnia munia episcopalia obire, ecclesias dedicare, acolitos initiare, protopopos, vicarios, ihumenos, popos, monachos, ad congregationem spiritualem per litteras alias unicasque convocare, admonere, coercere, excessivos, insolentes, inoboedientesque punire decernimus ac sententiamus; damna ad extremum et litis expensas etiam in praesenti instantia perpessa ac erogata, simplici partis citatae reponendi, assertionem taxandas et aestimandas, eidem adiudicamus, ad quorum solutionem et refusionem praestandam, venerabilem Josephum Szumlański omnium adstrictum fore debere declaramus praesentis decreti nostri vigore. Pro cuius tum et anteriorum decretorum nostrorum reali executione partes praefatas ad commissarios nostros, nempe magnificos et generosos: Andream Potocki, palatinum Kijoviensem, Haliciensem, Colomiensem, Lezayscensem capitaneum, Joannem Potocki, palatinum Braclaviensem, Gabrielem Silnicki, castellaneum Czernichoviensem, Hieronimum

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Lanckoroński, succamerarium Podoliensem, Scalensem capitaneum, Nicolaum Potocki, generalem Podoliae, Camenecensem, Laticzoviensem etc. capitaneum, Paulum Potocki, palatinidem Bracławienssem, Joannem-Michaelem Myśliszewski, vexiliferum Czernichoviensem, Christophorum Kawecki, iudicem, Stanislaum Gruszecki, subiudicem terrestres Podolienses, Alexandrum Kurdwanowski, subdapiferum, Valentinum Kalinowski, pincernam Haliciensem, Georgium Mrozowicki, notarium terrae Haliciensis, Joannem-Stanislaum Jastrzębski, tribunum Haliciensem, Joannem Kurdwanowski, vicecapitaneum castrensem, Paulum Ratałski, notarium castrensem Laticzoviensem, Petrum Kuropatwa, Michaelem Maskiewicz, regentem cancellariae Camenecensis Podoliae, Thomam Gaiecki, Albertum Koczanowski, Samuelem Diański, Nicolaum Zachorowski et Basilium Zagwojski, remittimus, iniungentes eisdem, quatenus certo tempore inter se constituto ad requisitionem praenominati venerabilis Świstelnicki, episcopi Haliciensis et Camenecensis (absentia plurium non obstante)¹⁾ decreta nostra bina, non obstantibus quibusvis venerabilis Szumlański exceptionibus, impugnationibus, dilationibus, nec attentis illis rescriptis et mandatis nostris in contrarium opponendum, ad effectivam executionem deducant, episcopatum suprafatum, cum omnibus bonis, attinentiis, pertinentiis et iurisdictione episcopali, omnibus utilitatibus, fructibus et emolumentis venerabilis Świstelnicki, etiam forti manu, in realem possessionem tradant, dictumque venerabilem Szumlański ad totalem et omnimodam priori decreto nostro et praesenti satisfactionem compellant, ac praefata decreta nostra bina in toto et et omnibus eorum punctis omnino exequantur, praesentis decreti nostri vigore. In cuius rei fidem praesens sigillum regni est apraesum. Actum Varsaviae, sabbatho, ipso die festi sancti Petri in vinculis, anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo, regni nostri Poloniae anno secundo. Relatio illustrissimi et reverendissimi in Christo patris domini Andreae Olszowski, episcopi Culmensis et

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Pomeraniae, vicecancellarii regni. Andreas Olszowski, episcopus Culmensis et Pomeraniae, vicecancellarius regni. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Żurowski, decretorum curiae regalis notarius. Correxerit Nicolaus Szule. Post ingrossationem vero originale eidem offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens per eundem offerentem quietatur.

Львов. бернар. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1688—1698.

Примѣчаніе 1. 1671 года, 7 августа. Предписаніе короля Михаила Антонію Винницкому, номинату Кіевской митрополии, Григорію Гушовскому, епископу Перемышльскому и Іереміи Свистельницкому, явиться въ королевскій судъ въ продолженіи 6 недѣль по дѣлу между нимъ и Іосифомъ Шумлянскимъ относительно приговора отъ 1 августа 1671 г., который король уничтожаетъ, а присужденныя деньги ко взысканію съ Іосифа Шумлянскаго налагаетъ на Винницкаго, Гошовскаго и Свистельницкаго: „vos in poenis convulsionis decretorum nostrorum ex controversiis latorum damnisque ac litis expensis venerabili actori moderno, per vos causatis condemnari“... (Львов. бернар. арх., кн. гр., т. 426, стр. 2491—2492).

Примѣчаніе 2. 1671 года, 7 августа. Король Михаилъ, по предложенію Свистельницкаго, въ виду прекращенія раздоровъ и нападеній между спорящими епископами: Іосифомъ Шумлянскимъ и Іереміемъ Свистельницкимъ и ихъ приверженцами, назначаетъ залогъ (vadum) 360,000 польскихъ злотыхъ. (Львов. бернар. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1706—1709).

Примѣчаніе 3. 1671 года, 26 августа. Королевскіе комиссары, назначенные по дѣлу между Свистельницкимъ и Шумлянскимъ, приглашаютъ духовныхъ лицъ: Михаила Ловецкаго, оффиціала Львовскаго, Галицкаго и Камонецъ Подольскаго, намѣстника Буцацкаго и Яловецкаго, Θεодора Ловецкаго, намѣстника Подгаецкаго, Григорича, протопона Крилосскаго, Корнелія—Каменецъ—Подольскаго, Андрея—Жидачевскаго, Михаила Галицкаго—Трембовльскаго, Грегovichа Березу—Тарнопольскаго, Алоксандра Волчка—Барскаго, Семіона—Межибужскаго, игуменовъ монастырей, викаріевъ епископскихъ, Іосифа Шумлянскаго и проч. явиться въ Крилось 15 сентября 1671 г., чтобы въ присутствіи упомянутыхъ лицъ передать Львовское, Галицкое и Каменецъ—Подольское епископство во владеніе и управленіе Іереміи Свистельницкому. (Львов. бернар. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1869—1871).

Примѣчаніе 4. 1671 года, 12 сентября. Реляція Іосифа Шумлянскаго съ ссылкой на королевскій мандатъ отъ 7 августа 1671 г., который Шумлянскій признается Львовскимъ епископомъ, а не Свистельницкій. (Тамъ-же, стр. 1878—1880).

Примѣчаніе 5. 1671 года, 16 сентября. Протоколъ королевской комиссіи въ Крилось по поводу недопущенія Іосифомъ Шумлянскимъ Іереміи Свистельницкаго во владѣніе Галицкою кафедрю, которую Шумлянскій заперъ и не хотѣлъ открыть комиссіи. Шумлянскій представляетъ комиссіи доказательства, — въ силу которыхъ отказывается передать кафедру во владѣніе Свистельницкому. Коммиссія признаетъ свой приговоръ еще не вошедшимъ въ силу закона и отсылаетъ спорящихъ на судъ короля,

даетъ спорящимъ четырехъ-недѣльный срокъ, подъ страхомъ лишиться спорныхъ привилегій, не занимать каедръ, не собирать доходовъ и проч..., оставить все какъ было до королевскаго рѣшенія. (Львов. бернад. арх., кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1930—1943).

Примѣчаніе 6. 1671 года, 12 сентября Жалоба и протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго и его двоюроднаго брата Михаила Шумлянскаго, который бранилъ и ударилъ кулакомъ Свистельницкаго, размахивая такъ руками, что сбросилъ съ Свистельницкаго каптуръ; называлъ сомнительными декрета ассесорскія и проч... (Тамъ-же, стр. 1921—1924, 2366—2372).

Примѣчаніе 7. 1671 года, 28 сентября. Объявленіе вознаго о запрещеніи духовенству и мірянамъ дѣлать сходки по дѣлу между Свистельницкимъ и Шумлянскимъ, не оказывать имъ послушанія, не давать имъ слѣдуемыхъ доходовъ впродъ до рѣшенія короля. (Львов. бернад. арх., кн. гр., т. 426, стр. 2669—2672).

СХV.

1671 года, 30 сентября. Протестація духовенства и мірянъ противъ Іереміи Свистельницкаго, который незаконно присвоилъ себѣ титулъ Львовскаго епископа, тайно вынесши изъ королевской канцеляріи привилегіи на помянутое епископство, съ признаніемъ законнымъ епископомъ Іосифа Шумлянскаго.

Actum in castro Leopold., feria quarta in crastino festi sancti Michaelis archangeli, anno Domini 1671.

Nobilitas, tam saecularis, quam spiritualis, ritus graeci, contra devotum Eremiam Świstelniccki atque alii infraspacificati protestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia venientes personaliter generosi Joannes Uhernicki, venator Czernichoviensis, Andreas Żurakowski, Joannes Bratkowski, Basilius Hołyński Baraiewicz, Alexander Szumlański, pincerna Podoliae, Basilius Hołyński Doroszewicz, Semion Petranowski, Joannes Horszowski, Stephanus Poluchowicz, Semion Pokulicki, Hiacyntus Czajkowski, Mathias Dobrzyński, Joannes Szodlowski, Albertus Horszowski, incolae palatinatus utriusque tam Russiae, quam Camenecensis Podoliae, suis et aliorum incolarum nobilium personarum graecae fidei existentium, tum venerabiles Josephus Komarzyński, vicarius cathedralis Leopoliensis, Josaphat Bohusz, ihumenus sancti Joannis, Lacteon Kulikowski, ihumenus, Jonatas Zarudny, professor

Krechoviensis monasterii et ad infrascripta connotanda a religiosa sui communitate deputati et assignati: Sophronius Łyszkiewicz monasterii Romanoviensis, Theodorus Pienkowski Dobrzanecensis, Samuel Krasuski Zadoroviensis—ihumeni, Theodor Buiaianowski Rohatynensis, Joannes Wyrozub Żółkiewiensis, Gierasmus Wasylewicz Camionacensis, Hieremias Wasylewicz Żółtanecensis, Jacobus Buzki Złoczoviensis, Georgius Bercza Tarnopoliensis, Michael Balicki Trembovliensis, Eustachius Kunczewicz Brzezanensis, Gabriel Żukiewicz Bobrecensis, Andreas Walicki Żydaczoviensis, Georgius Hozzowski Dolinensis, Elias Hamanawski Glinianensis, Gabriel Gołogoviensis suo pro interesse vicarii et praepositi; nec non Paulus Buskiewicz sancti Nicolai, Stephanus Połoniecki sancti Theodori martyr, Joannes Jasiński epiphaniarum Domini, Andreas Zubrycki annuntiationis Beatae Virginis Mariae, Joannes Kondratowicz resurrectionis Christi Domini, Joannes Prozykowicz nativitatis Beatae Virginis Mariae, Andreas Czajkowski Beryndowicz transfigurationis Christi Domini, Michael Rablewicz exaltationis sanctae Crucis, Stephanus Hołowiecki victoriarum ex Turcis relatarum, Helias ascensionis Christi Domini, ad ecclesias graecoruthenicis episcopiae eiusdem ritus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae subiectas, et personam praesbiteri; famati quoque Jacobus Maskiewicz, Gabriel Natynczak confraternitatis Rohatynensis, Basilius Kitowicz, Joannes Horodecki sancti Nicolai, Georgius Nekrasewicz resurrectionis Christi Domini, Hiacynthus Grodecki, Basilius Backiewicz sanctarum Parasceuiarum virginis et martyr, Semion Władiczka transfigurationis Christi Domini, Nicolaus Chlistus, Stephanus Bohaczyk nativitatis Beatae Virginis Mariae, Theodorus Nestorowicz, Gregorius Kuryłowicz Epiphaniarum, Semion Białohorski, Mathia Stolarz annuntiationis Beatae Virginis Mariae, Joannes Strzelbicki, Paulus Wasilewicz exaltationis sanctae Crucis ecclesiarum graeco-ruthenicarum, ad Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae episcopiae cathedralam spectantium, archifratres, confratres, seniores, suis et aliorum sibi protestantibus ad ingrossandam et actis regni praecipue prae-

sentibus connotandam, respectu infrascriptorum, quaerimoniam et publicam quaerelam deponendam, assensum plenum concedentium et praebentium, nominibus; denique Nicolaus Karaman et Stanislaus Łuczkiewicz, seniores confraternitatis Żółkiewiensis, suis itidem et aliorum suae confraternitatis confratrum, cum praemisso assensu, nominibus, in et contra devotum Eremiam Świstelnicki, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae episcopiae illegitimum usurpatorem, eandemque episcopiam indebite, nulliter et iniuridice ambientem, et alios ad promovendam causam, occasione dictae episcopiae, sese interessantes partem eiusdem adhaerentem, hanc suam coram eisdem actis praesentibus solennem fecerunt protestationem idque in eum modum: Quod cum non modo protestantibus, verum toti nobilitati, clero et aliis saecularibus dioecesarum Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ex evidenti pateat, non alium legitimum actualiterque investitum et inhabitatum, non modoque a serenissimo Joanne Casimiro, regni Poloniae principe, ex vi legitimae electionis privilegium decretumque eiusdem sacrae regiae maiestatis, ex vi consecrationis legitimae peractae supradictarum dioecesarum, quam solum ex potiori iure perillustrem et venerabilem Josephum Szumlański episcopum, cui ex ratione privilegii sacrae regiae maiestatis, quam et consecrationis legitimae non modo ipso facto omnem, qua par est, eiusdem episcopali iurisdictioni spiritualem subiectionem praestiterunt, verum etiam in ulteriori temporis tractu praestandam alioqui hac praesentibus facta publica declaratione libere, sponte et ingenue appromittentes, voluerunt. Verum enim vero idem devotus Świstelnicki cum sua parte adhaerente, ad dictam episcopiam nulliter indebiteque sese interessando eandemque ambiendo, non attento eo, quod contra eandem tam per modernos protestantes, quam et alias sui ritus personas, respectu eiusdem ad tale beneficium inhabilitatis et incapacitatis, coram variis utriusque palatinatus regni actis authenticis tum de nullitate iurium eiusdem et consecrationis ipsius variaefactae sint (quae hic pro expressis reputantur) ¹⁾ protestationes,

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

quas praesentibus in toto approbant, causam ex parte sui cum suis adhaerentibus supra recensito perillustri et venerabili Josepho Szumlański, Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae episcopo, post curiam sacrae regiae maiestatis noviter, ad importunam instantiam et delationem, ultro mentem, consensum, facultatem simplicem, assertionem sui protestantium, instituit, institutum promovit et attentavit, decretumque inibidem in contumaciam ac si ad protestantium instantiam occasione eiusdem episcopiae Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae obtinuit, obtentumque hoc idem decretum ad executionem deducere intendit, prout ipso facto deduxit, cum illustres et magnificos commissarios in actu remissionis causae post curiam sacrae regiae maiestatis per eosdem illustres et magnificos commissarios a non fundanda iurisdictione ex certis rationibus, circa fundandam iurisdictionem allegatis, scilicet quod non ad Leopoliensem primo cathedram, verum Haliciensem, in Kryłos existentem, ad exequendum idem decretum induxit, cum exceptione a non fundanda ibidem, scilicet in cathedra eadem, ob interpositas sacrae regiae maiestatis mandati litteras, tum quod ex vi expeditionis generalis bellicae idem actus sub illud tempus expediri nequiverat, et quod ultra legitimum terminum, qualem praemissum decretum sacrae regiae maiestatis habere voluit, imo contra mentem decreti sacrae regiae maiestatis ad hoc idem decretum sacrae regiae maiestatis cum magnificis suis commissariis exequendum indebite processit, quod suo loco, et ubi de iure venerit, allegabitur, hicque expedito actu commissionis, feria secunda proxime praeterita, ultra mentem expressam praetacti decreti sacrae regiae maiestatis in contumaciam prolati, non attentis punctis neque hinc et exindè pensata autoritate eiusdem decreti, sed in meram convulsionem legum publicarum et levipensionem decreti, tum ut sub auspiciem felicissimumque serenissimi regni Poloniae principis ad praesens nobis regnantis Leopolim ingressum, pacem publicam, a quovis tum temporis observandam, iurisdictionemque indebite inturbaret, absque ullo legum publicarum adminiculo, privata sua autoritate, ministerialem cum duobus

suis famulis in manifestum ipsius eo nomine facta expressis huc Leopoli ad sonum tubae infraproclamanda superimmissis, qui ita superimmissi, ut eius adhaerentes iussaue ipsius exequentes, ex nulla iudiciali additione (nam ad talia iuris solennitates requiruntur) ¹⁾ ex solo ipsius mandato, non recte praesumit, contra expressam mentem decreti sacrae regiae maiestatis, in foro publico medio ipsius circuloque civitatis Leopoliensis denuntiationem alta sua et praeconica voce, adstantibus hinc et undique in magna caterva diversae conditionis hominibus (quatenus perillustri et venerabili Josepho Szumlański, etc. episcopo legitime electo, et per antecedaneum Joannem Casimirum privilegiato decretisque sacrae regiae maiestatis prolatis, approbato per modernum vero serenissimum Michaellem sub triumphali ipsius coronatione, confirmato regni Poloniae principes serenissimos circa auspiciem moderni regnantis Leopoli residentiam oboedientiam non praestent) ¹⁾ in confluxu, ut dictum est, variorum hominum ad sonum tubae proclamari et publicari fecit, ad actaque praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia eandem proclamationem induci procuravit. Sicque ipso facto in meram convulsionem legum regni, levipensionem decreti sacrae regiae maiestatis, oppressionem status ac praeminentiae talia sibi licere aggredi praesumpsit, respectu cuius indebiti imo temerarii ipsius ausus ei, cui competierit, in iudicio competenti praesentibus reservata actio. Proinde nescitur, quo titulo praemissa sibi licere praesumendo aggreditur, si quidem privilegium ipsius per serenissimum ad praesens feliciter nobis regnantis praedecessorem, uti posterius cassatum et annihilatum perillustri vero et venerabilis Josephi Szumlański, uti prius ex vi liberae electionis super memoratam episcopiam a sacra regia maiestate emanatum, litteris rescriptorum, mandatorum confirmationibus decretisque ipsius prolatis approbatum, adiudicatum sit, manente alioqui respectu obiectum sibi ab utrinque invalidae consecrationis, eiusdem decreti puncto super quod tum punctum, ultimaria affirmativa et approbativa iuxta

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

expressam mentem decreti sacrae regiae maiestatis reverendissimi in Christo patris patriarchae Constantinopoliensis deciso emanavit, eundemque perillustrem Szumlański verum et legitimum Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae episcopum declaravit, et sui ritus fidelibus litteris universalibus sub suo titulo editis intimavit et inculcavit. Devotus vero Świstelnicki non attentis praemissis, temerario suo ausu praemissa faciendo, decreta convellit, iurisdictionem indebite inturbat, otium pacis publicae intermiscet, litis occasiones promovet eiusque expensas causat, ad non mediocria tali suo studio suum episcopum induxit, iura ecclesiae sui ritus violat, pacta publica et conventiones contemnit, haec et alia inconvenientia peragit. Praemissis vero aequi bonique ratione et iurium vigore legum regni in tales interposito, dum prohibeantur, ideo inhaerendo hoc in passu tam liberae electioni, quam privilegio, intuitu eiusdem electionis dicto perillustri Szumlański supermemorata episcopiam, dato decreto sacrae regiae maiestatis per serenissimum moderni regnantis praedecessorem, occasione eiusdem episcopiae prolato, eiusque per serenissimum modernum regnantem sub eiusdem coronationem confirmatam consecrationis, denique reverendissimi patriarchae Constantinopoliensis iuxta resonantia decreti eiusdem decisioni ab eodem ematae, tum denique legibus reipublicae sibi protestantibus intuitu eiusdem episcopiae servientibus contra eundem devotum Świstelnicki et praefactos eiusdem adhaerentes in processu causae, ac si ad sui protestantis delationem et actoratum indebite, absque ulla facultate causam promoventes expressis, iterum suam reassumendo declarationem protestantur.

Львов. бернад, арх., кн. гр., т. 126, стр. 2673—2678.

Примѣчаніе. 1671 года, 12 октября. Протестация Іосифа Шумлянскаго противъ дѣйствія королевскихъ комиссаровъ, назначенныхъ по разбору дѣла между нимъ и Свистельницкимъ. (Львов. бернад. арх., кн. гр. Льв., т. 126, стр. 2765—2766 и кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 1955—1957).

CXVI.

1671 года, 14 октября. Утверждение королемъ Михаиломъ грамоты Яна Мнишка, старосты Львовскаго, данной имъ въ пользу братства свв. Пятницъ въ 1670 г. 9 октября.

Confirmatio jurium ecclesiae ritus graeci ss. Piątnic dictae in suburbio Leopoliensi.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas nobis esse litteras polonico-idiomate scriptas, manu generosi Joannis de Magna Konczyce Mniszek, Leopoliensis, Glinianensis capitanei nostri, subscriptas sigilloque ejusdem usitato communitas, sanas, salvas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque est nobis per consiliarios nostros nomine et ex parte confraternitatis et parochianorum ecclesiae ritus graeci świętych Piątnic dictae in suburbio Cracoviaensi Leopoli fundatae, ut easdem litteras confirmare et approbare dignemur, quarum quidem litterarum tenor sequitur estque talis: Jan z Wielkich Kończyc Mniszek, Lwowski, Glinianski etc... generalny starosta, wszem wobec i każdemu z osobna tem pisaniem mojem teraz i napotem wiadomo czynię, i ż przy rewidowaniu praw gruntów przedmieścia Lwowskiego, Krakowskiego nazwanego, pod jurysdykcyą zamkową starostwa mego Lwowskiego będących, pokazali też przedemną bractwo i parochianie religiej greckiej, cerkwie założenia świętych Piątnic, na temże przedmieściu Krakowskiem, przy gościńcu Podolskim, przeciw Wysokiemu Zamkowi fundowanej, prawa teje cerkwie i na grunta do niej i cmentarza jej circumcirca leżące. Naprzód donacye dwóch gruntów przez szlachetną Tacyanę, popadłą piętnicką, w roku tysięcznym sześć-

setnym trzydziestym siódmym przed aktami grodzkimi Lwowskimi zeznaną i za konsensem wielmożnego, świętej pamięci j. m. p. Stanisława Bonifacjusza z Wielkich Kończyc Mniszka, starosty Lwowskiego i generała ziemie Ruskiej, pana strzyja i antecesora mojego, przez najjaśniejszego ś. p. króla j. mci Władysława IV w roku MDCXLI konferowane, a potem donacye przez urodzoną Marynę Sławkowską, urodzonego niegdy Stefana Zakrzewskiego małżonkę, wdowę pozostałą, temuż bractwu na grunt podle cmentarza tejże cerkwie, a podle domu Wojciecha Zbaraskiego będący, we wtorek po S. Trójcy w roku tysięcznym sześćsetnym sześćdziesiątym siedmym w grodzie Lwowskim zeznaną i też na grunt Gerenowski nazwany. Prosząc, abym z urzędu mego takowe ich prawa juxta immunitates ecclesiasticas konsensem moim stwierdził i grunta pomienione z domami wszystkie około tej cerkwie będące, które jako z dawnych czasów tak i teraz circum circa ogrodzone są, od podatków i ciężarów wszelkich także i innych powinności zamkowych koncessem moim uwolnił. A że pomienione bractwo nie dla prywaty swojej do mnie się w tem udało i takowe prawa swoje produkowało, ale propter securitatem dóbr cerkiewnych i pomnożenia chwały Bożej, która się w cerkwi pomienionej codziennie odprawuje, nie mając innej fundacji, z kądby opotrzenie takowa cerkiew i duchowni dla odprawowania w niej nabożeństwa wyżywienie mogli mieć, słuszną tedy prośbę pomienionego bractwa i parafian wyrozumiawszy, ante omnia porządek bracki tegoż bractwa, jaki mają przy tej cerkwi od swych ejusdem ritus graeci przełożonych, aby sobie sami duchownego pro divinis w tej cerkwi celebrandis in augmentum chwały Bożej, którego zgodnego być uznają, obierali i przyjmowali, a niezgodnego odprawowali. Potem donacye na te grunta pomienione także i na wszelkie inne około tej cerkwie z ogrodami, sadem będące przynależności i przyległości z polem i sianożęcią, stwierdzam, zmacniam i cale zachowuję i od podatków wszelkich i innych powinności zamkowych one uwalniam, jako dobra cerkiewne, juxta immunitates ecclesiasticas wiecznymi czasy, do których to gruntów wszystkich,

wzwyż mianowanych, cale z domami i ze wszystkimi do nich przynależnościami ani ja sam, ani następcy moi należeć będą, krom jurysdykcji zamkowej, której względem samych tylko sądów podlegać mają; dalej nic i z tych wszystkich pospołu gruntów i przynależności cerkiewnych czynszu do zamku na każdy rok na ś. Marcin złoty tylko jeden toż bractwo dawać powinni będą czasy ustawicznymi. Dając im tedy moc i władzę, aby pomienione bractwo jako cerkwią przerzeczoną świętych Piątnic, duchownymi i szkołą przy niej dla ćwiczenia dziatek tak i temi gruntami, sadem, ogrodami, polem i sianożęcią i wszelkimi około tej cerkwie okolicznościami, dochodami i pożytkami, według prowizorstwa swego, wiecznie i nieodmiennie zawiadowali i na potrzeby cerkiewne aparata i inne ornamenta taliter duchownego i szkoły obracała, żadnego w tem ni od kogo, tak od duchownych, jako i świeckich osób teraz i na potomne czasy nie mając impedimentu, mieć chęć. Na który to konces mój wolno im i korfirmacją jego krolewskiej mości otrzymać pozwalam i dla lepszej wiary ręką własną przy pieczęci mojej podpisuję się. Działo się we Lwowie, die nona octobris anno millesimo sexcentesimo septuagesimo. Jan z wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski generalny starosta. Locus sigilli. Nos igitur Michael rex, supplicationi praefatae benigne annuentes, litteras easdem papyraceas, uti supra de toto suo tenore insertas in omnibus ac singulis illarum punctis, clausulis, articulis, nexibus ac ligamentis approbandas et confirmandas esse duximus, prout per praesentes (in quantum juri publico non repugnant et usus earum haberi potest) ¹⁾ approbamus, confirmamus et ratificamus, decernentes vim et robur debitae firmitatis obtinere debere, iuribus nostris regalibus, reipublicae et ecclesiae romanae catholicae salvis; in cujus rei fidem praesentes manu nostri subscriptas sigillo regni communiri jussimus. Datum Leopoli die XIV mensis octobris, anno Domini MDCLXXI, regni nostri tertio anno. Michael rex.

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

Locus sigilli regni cancellariae minoris in pixide laminea appensa contenti inserta vero rubra expressi. Stephanus Hankiewicz(z), regiae majestatis secretarius m. p. 1).

Варшавскій главн. арх. др. акт., кн. метрики, № 209, л. 508.
Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 461, стр. 673—679.

CXVII.

1671 года, 26 октября. Потверженіе королемъ Михаиломъ грамоты Владислава IV, которою этотъ послѣдній въ 1634 году 30 сентября потверждаетъ грамоту Александра Зборовскаго, данную имъ въ 1630 г. 1 октября братству церкви Рождества Пр. Богородицы на мѣсто, на которомъ построена помянутая церковь; съ условіемъ, что братство будетъ представлять Зборовскому избранныхъ имъ духовныхъ лицъ для утверженія и назначенія и что онъ будетъ защищать церковь.

Confirmatio confirmationis juris fraternitati ad ecclesiam ritus graeci tituli Nativitatis B. Mariae Virginis, in suburbio Cracoviensi Leopoli sitam servientis.

Michael, Dei gratia rex Poloniae etc... Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Productas et in suo originali commonstratas fuisse coram nobis literas pargameneas manu serenissimi Vladislai IV, regis Poloniae antecessoris nostri subscriptas, sigillum quidem non habentes (ex quo ob calamitates publicas antactas et incursionem in regnum variorum hostium abruptum esse manifeste patet)²⁾ in essentialibus tamen integras et omni suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis esse humillime per consiliarios nostros, ad latus nostrum pronunc residentes, nomine et ex parte seniorum ac juniorum totiusque confraternitatis ad eccle-

---

1) Эту грамоту подтвердилъ король Августъ въ 1699 году 9 февраля. (Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 461, стр. 673—679.

2) Въ подлинникѣ скобки.

siam ritus graeci sub titulo Nativitatis Beatissimae Virginis Mariae in suburbio Cracoviensi Leopoli, infra montem arcis altioris, inter bona Tarnawka et Błonie dicta sitam et jacentem, fundatae, quatenus easdem litteras autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Earum vero litterarum tenor sequitur estque istiusmodi: Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae Livoniaeque, necnon Suecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex, electus magnus dux Moschoviae etc... Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas nobis esse litteras pargameas, infrascriptas, manu generosi Alexandri Zborowski subscriptas ejusdemque sigillo communitas, in se concessionem aedificandae ecclesiae Beatissimae Virginis Mariae in bonis tenutae suae continentes, sanas et illaesas. Supplicatumque nobis est, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum tenor talis est:

Alexander z Rytwian Zborowski. Wiadomo czynię, komu to wiedzieć należy teraz i napotem, iż stanąwszy przedemną wójt i z gromadą ludzie narodu ruskiego, religiej greckiej, poddani moi, żądali mię usilnie, abym im w majątności mojej na końcu przedmieścia Krakowskiego, we Lwowie, pod górą Zamku Wysokiego, między Tarnówką i Błoniem leżący plac i miejsce tam, podług prawa przywileju i daniny mnie od króla j. mci nadanej, pozwolił i dał, na którym już miejscu stanęła i jest zbudowana cerkiew, okopana i oparkaniona ku odprawowaniu chwały Bożej według zakonu i starodawnego porządku religiej greckiej. Ja tedy, bacząc pobożną w tem sprawę i słuszną, a przystojną prośbę ich upatrując tez pomnożenie chwały Bożej i porządek ich bracki, który mają, aby przykładem inszych cerkwi przy tem mieście Lwowie i indzie będących, postępek i rząd bractwa prowadzony i statecznie przez nich zachowany był, pozwoliłem i dałem ten fundusz moj, jakoż pozwałam i daję to przerzeczzone miejsce i cerkiew tytułu Narodzenia Błogosławionej Panny Marjej ze wszytkiem ograniczeniem, jako jest w sobie pomie-

tionym, wojtowi i gromadzie, poddanym moim, teraz w porządku brackim będącym i na potem następcom i potomkom ich ku pomnożeniu i rozkrzewieniu chwały Bożej podług zakonu i starożytnego porządku religijnej greckiej potomnymi czasy. Dając im do tego władzę i moc tak ku dobremu rządowi cerkwie i należnościom do niej, jako też wolne obieranie i przyjmowanie do tej cerkwi duchownych ich presbiterów, djakonów, subdjakonów i kleryków mądrych, doświadczonych i pobożnego żywota i onych mnie i następcom moim prezentować, którzy przez mię i następcę moje potwierdzeni być mają. Warując i chcąc to koniecznie mieć po potomkach moich i po mnie następujących dzierzawcach tej majątności, aby względem pozyskania chwały Bożej, pomienionych poddanych, teraz i napotem będących, bractwa cerkwie tej przy fundacji mojej zachowawszy, nie naruszając, ani ujmując onym i owszem przyczyniając, ani też ciężkości i przeszkody w porządkach i sumnieniu ich czyniąc, ani następując, we wszystkich tych opisanych punktach i klausulach starali się spełnić, i od wszelkich impedimentów, najazdów i trudności od jakichkolwiek person bronić i zastępować, dla zbawienia swego. A dla gruntowniejszego ich fundowania daję im ten przywilej moj i pozwalam, aby sobie na to konfirmacją króla j. mei wiecznymi czasy wyprawili i dla lepszego umocowania tej rzeczy, wiary i świadectwa ręką swą podpisują się i przyciśnieniem pieczęci mojej własnej we wszystkim potwierdzam i korroboruje. Działo się we Lwowie, dnia I miesiąca oktobra, roku Pańskiego MDCXXX. Alexander Zborowski z Rytwian, ręką swą.

Nos itaque Vladislaus rex praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis et articulis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, uti quidem, quantum juris ratio permittit ususque earum habetur, approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris, deccernentes easdem vim et robur perpetuae firmitatis obtinere debere. In cujus rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli die XXX mensis septembris, anno Domini MDCXXXIV, regnorum

nostrorum Poloniae II Sueciae vero III anno. Vladislaus rex. Petrus Gembicki, secretarius major. Nos itaque Michael rex, ad intercessionem consiliariorum nostrorum supplicationi praedictae benigne annuentes, praeinsertas litteras in omnibus illarum punctis, clausulis, articulis, conditionibus, nexibus ac ligamentis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout in quantum juris est et usus earum habetur, approbamus, confirmamus et ratificamus, memoratamque abruptionem sigilli regni, per incursiones hostiles factam, nihil juri et privilegio ipsius suprascripto derogare posse nec nocere debere declaramus per praesentes, decernentes easdem praeinsertas litteras et omnia in eis contenta vim et robur debitae firmitatis oblinere debere. In cujus rei fidem praesentes manu nostra subscripsimus et sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli, die XXVI mensis octobris, anno Domini MDCLXXI, regni vero nostri tertio anno. Michael rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stephanus Hankiewicz, regiae majestatis sacretarius.

Варшавскій в. арх. др. ак., кн. метрики, № 209, л. 514.

Примѣчаніе 1. 1671 года, 4 ноября. Грамота короля Михаила о разрѣшеніи Іосифу Шумлянскому жить въ какомъ ему угодно монастырѣ, съ приказаніемъ монахамъ и духовнымъ лицамъ, рукоположеннымъ имъ, повиноваться ему. (Львов. бернад. арх., кн. гр., т. 426, стр. 3128—3129 и кн. гр. Галицкая, т. 171, стр. 2292—2293).

Примѣчаніе 2. 1671 года, 16 ноября. Жалоба и протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, который, не смотря на королевскіе декреты, не признаетъ Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ и возбуждаегъ духовенство не оказывать ему должнаго повиновенія. (Тамъ-же, т. 171, стр. 2300—2301, 2533—2534; т. 172, стр. 288—290).

Примѣчаніе 3. 1671 года, 24 ноября. Жалоба Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго и его братьевъ, которые напали съ тридцатью вооруженными козаками и другими людьми на Свистельницкаго при переправѣ его чрезъ рѣку Тираду (vulgo Dniestr), хотѣли его утопить или застрѣлить, но Свистельницкій Божественнымъ промысломъ ушелъ въ Галичъ. (Тамъже, т. 171, стр. 2364—2366).

CXVIII.

1672 года, 20 января. Грамота короля Михаила, о признании Иеремии Свистельничаго епископомъ Львовскимъ, о непризнании такового Иосифа Шумлянскаго и объ уничтоженіи всѣхъ распоряженій послѣдняго.

Actum in castro Leopold., sabbatho pridie festi sancti Valentini martyris, anno Domini 1672. Oblata litterarum, s. r. maiestatis rescriptorum in rem venerabilis Swistelnicki episcopi Leopoliensis servientissimi.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Siewierskie, Wołyńskie, Kijowskie, Podolskie, Podlaskie i Czernichowskie. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należało, osobliwie jednak duchowieństwu, monasterom i czerncom, także stanu szlacheckiego diecesonom i wszystkim bractwom i zgromadzeniu, miastom, miasteczkom, wsiom i włościom i innym jakiegokolwiek stanu i kondycyi w rzeczypospolitej greckiej i pod iurisdycyą episkopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamienieckiej zostającym ludziom wiadomo czyniemy, iż lubo prawem i konstytucyami koronnymi, powagą dekretów naszych dość surowe obowiązowana i winy ostre in convulsos założone są, jednak wielebny ojciec Józef Szumlański, nie obawiając się ostrości prawa pospolitego i win w nim opisanych, nie dbając na powagę dekretu naszego, świeżo we Lwowie między nim, a wielebny w Bogu ojcu Jeremiaszem Świstelnickim, władką Lwowskim, Halickim i Kamienieckim, magna deliberatione animi ferowanego, którym dekretem pomienione władctwa wszystkie z zupełną iurisdycyą, mocą i zwierzchnością władctwa wielebnemu ojcu Świstelnickiemu przysadziliśmy, rescript pewny podrzutnie, ad malam informationem cancellariae nostrae, mimo wiadomość naszą, którym rescriptem jakobyśmy mu iurisdycyą i władzę nad monasterami i czerncami w diecezyi Lwowskiej,

Halickiej i Kamienieckiej zostającymi dać i pozwolić mieli, otrzymał i praetextu tego rescriptu iurisdycyą władczą wdziera się, uniwersały pod imieniem swoim do protekcyi pomienionych episkopiej wydaje i inne munia urzędowi i posłuszeństwu władcyta należące odprawuje, wielebnemu zaś ojcu Świstelnickiemu in iure et iurisdictione episcopali wielką przeszkodę czyni, a przeto decretowi pomienionemu naszemu sprzeciwia się i on convellit, przez co, że bardzo powadze iurisdycy i dekretu naszego pomienionego derogat. Chcąc takowym inconventii zabierzyć, z wyraźnej woli i wiadomości naszej dajemy ten uniwersał nasz, którym deklarujemy, że jakośmy pomienione władcyta Lwowskie, Halickie i Kamienieckie całe i zupełnie z iurisdycyą, władzą i dostojenstwem biskupiem tak, jako je antecedanei władcyta trzymali, wielebnemu ojcu Świstelnickiemu sine ulla restitutione przysądziłi, tak pomieniony rescript nasz i wszystkie inne, in contrarium przerzeczonego dekretu naszego przez wielebnego ojca Szumlańskiego wymienione, jako podrzutnie i bez wiadomości naszej otrzymane, więc też i wszystkie uniwersały, przez ojca Szumlańskiego do dyecezyanów, monasterów wydane, kassujemy, annihilujemy, revolvujemy i za nieważny deklarujemy, chcąc mieć po wszystkich tak duchownego, jako i świeckiego stanu ludziach, w religiej greckiej zostających, aby pomienionego ojca Szumlańskiego i jego żadnych uniwersałów nie słuchali, iurisdycyey jego nie podlegali i posłuszni mu nie byli, ani mu żadnej nad sobą zwierzchności nie przyznawali; owszem wielebnego ojca Jeremiasza Świstelnickiego za prawdziwego pasterza swego i władcyę podległymi byli, pomienionemu zaś ojcu Szumlańskiemu surowo zakazujemy, aby praetextem przerzeczonego reskryptu naszego, przez nas tym uniwersałem skasowanego, ani innym jakimkolwiek sposobem żadnego prawa i iurisdycyey nad monasterami i czerncami pretendować, obrzędów biskupich odprawować i żadnej najmniejszej przeszkody w iurisdycy władcy wielebnemu ojcu Świstelnickiemu czynić nie ważył się dla łaski naszej i pod winami, przeciwko sprzeciwiającym się dekretom naszym w prawie opisanymi. Na co dla lepszej wagi, przy pod-

pisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia XX miesiąca stycznia roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego roku trzeciego. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Michał król. Hieronim Pinon (Pinnoci), sekretarz j. kr. m.

Львов. бернард. ар., кн. вр., т. 427, стр. 338—341.

CXIX.

1672 года, 20 февраля. Грамота короля Михаила объ утверженіи Варлаама Шенцицкаго архимандритомъ Уневскаго монастыря и объ уничтоженіи грамоты, данной Антонію Вяницкому, митрополиту Кіевскому, на ту же архимандрію.

Oblata privilegii super archimandriam venerabili Szeptycki dati.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens venerabilis Barlaamus Szeptycki, archimandrita Unioviensis, obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium declarationis sacrae regiae maiestatis super archimandriam Unioviensem, sibi offerenti per eandem s. r. maiestatem dati, manu eiusdem s. r. maiestatis et Hieronimi Pinocii secretarii sacrae regiae maiestatis subscriptum et sigillatum, tenoris talis: Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Kijowskie, Wołhyńskie, Podolskie, Podlaskie, Jnflanskie, Smoleńskie i Czerniechowskie. Oznajmujemy miniejszym listem naszym, komu o tem wiedzieć należy, jakośmy na szczęśliwą koronacją naszą wszystkie prawa, wolności i prerogatywy, od najjaśniejszych antecessorów naszych tak duchownym, jako i świeckim, i jakiegokolwiek stanu i preminencyi ludziom nadane, iuris iurandi religione potwierdzili i zmocnili, tak i teraz to na osobliwej opieczы naszej mamy przestrzegać, aby powierzony nam od Pana Boga naród za całością i zaszczytom praw swoich spokojnie ad inviam bez wszelakiej praepedycyi zostawał. Przeto, iż donie-

siono nam jest przez pp. rad naszych i posłów ziemskich z sejmików Wiszyńskiego, Włodzimirskiego i Łuckiego za wielebnym ojcem Barlaamem Szeptyckim, że rite electo, podług praw dawnych, monasterowi Uniowskiemu służących, przywilej wyszedł na archimandrytę od najjaśniejszego antecessora naszego i do possessyi spokojnej, sine praepeditioe żadnej strony, tenże pomieniony wielebnny ojciec Szeptycki przyszedł, którego, jako obranego, zakonnicy Uniowscy przyjęli i już in possessione nad półtrzecia lata zostaje, jako attestacya z sejmiku Wiszyńskiego ziemie Lwowskiej, Przemyskiej i Sanockiej od obywatelów województwa Ruskiego religii greckiej produkowane nam jest, że podług prawa dawnego, monasterowi Uniowskiemu służącego, wprzód obrany tenże wielebnny ojciec Szeptycki, a potem i uprzywilejowany został. Na co z kancelaryi naszej uniwersał wyszedł, żeby nikogo inszego za archimandrytę nie znano, jeno przerzeczonego wielebnego ojca Szeptyckiego. A że wielebnny ojciec Antoni Winnicki, metropolita Kijowski, ad malam cancellariae nostrae informationem, otrzymawszy przywilej na administracyą dożywotnią manasteru Uniowskiego niesłusznie, żadnego mandatu nie dawszy, turbuje ten manastyr i przerzeczonego wielebnego archimandrytę,— przeto my takowej jego zawziętości i ten przywilej, tudzież i insze, jeżeliby które na potem ad sinistram informationem z kancelaryi naszej wynisć miały, rescripta, powagą naszą królewską zuioszysy, kasujemy i annihilujemy; a przerzeczonego wielebnego ojca Szeptyckiego przy spokojnej possessyi zachowujemy i onego, a nie kogo inszego, za prawdziwego, legitime obranego archimandrytę Uniowskiego, deklarujemy. Et in casu contraventionis tej deklaracyi naszej vadium dziesięć tysięcy grzywien, ponieważ to z jawnych dokumentów przed nami produkowanych, że jest legitime obrany et institutus, dowodnie liquet, zakładamy, co do wiadomości wszech wobec, a mianowicie duchowieństwa ritus graeci donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, aby przerzeczonego pomienionego wielebnego ojca Warlaama Szeptyckiego za prawdziwego archimandrytę Uniowskiego mieli i znali, onemu w sprawach, praerogatywach, posłuszeństwach i obrzędach

cerkiewnych dosyć czynili dla łaski naszej, na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego lutego miesiąca, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego wtórego, panowania naszego polskiego trzeciego roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Hieronimus Pinnoci, sacrae regiae maiestatis secretarius m. p., post ingrossationem originale exemplar idem offerens ad se recepit et de recepto sibi que restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернарда. арх., кн. гр. т. 433, стр. 372—375.

CXX.

1672 года, 30 октября. Универсалъ короля Михаила о признаніи Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ по просьбѣ духовенства и мірянъ.

Actum in castro Leopold., feria tertia ante festum purificationis Beatissimae Mariae Virginis proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio.

Oblata litterarum super episcopiam ritus graeci.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie. Urodzonym obywatelom graeco-ruskim, należytej kapitule i wszystkiemu bractwu diecezycznej Lwowskiej, a osobliwie do Lwowskiej katedry należyтым, łaskę naszą królewską. Urodzoni nabożni, szlachetni diecezianie graeco-ruscy Lwowscy! Przekładana nam była skarga i suplika imieniem waszym, iż bez porządków pasterskich za oddaleniem się od was ojca Świstelnickiego zostajecie, i disordo wielki w cerkiewnych należytościach dzieje się. Przeto, stosując się do supliki imieniem was wszystkich wniesionej, jakoby chwała Boża nie ustawała, i chrześciance swoje należyte obrzędy mieli, conferujemy

toż władcytwo całe Lwowskie wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu Lwowskiemu, Halickiemu i Kamienieckiemu władcyce, aby on, zająchawszy katedry, wam wszelki dusze zbawienny czynił porządek, co tylko do episkopskiego należy urzędu, tak, jako legitimus pastor. Przeto abyście onemu, a nie komu innemu, już od tych czas oddawali posłuszeństwo i neleżytość, jako własnemu i przy was zostającemu pasterzowi, inaczej nie czyniąc dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w obozie pod Lublinem, dnia XXX octobra roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego IV roku. Michał król. *Locus sigilli minoris cancellariae.* Książdz Stanisław Buzynski, regent *cancellariae minoris.* Et in continenti coram eodem officio personaliter comparens ministerialis regni generalis nobilis Jacobus Daszynski, officio praesenti bene notus, una cum nobilibus Theodoro Bilewicz, Paulo Grzybowski, sibi ministeriali firmioris et evidentioris testimonii gratia adhibitis, in vim suae verae ac fidelis relationis publice libereque recognovit in haec verba: Byłem na ten czas w katedrze graeco-ruskiej Lwowskiej przy cerkwi świętego Jerzego na przedmieściu Krakowskim, we Lwowie, zostającej, kiedy podług urzędu swego Ruskiego, we czwartek przed świętem ofiarowania Najświętszej Panny Maryej, roku blisko przeszłego, szlachta, duchowni, kapitularni, bractwa i inne pospółstwo narodu Ruskiego, jegomości ojca Józefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego, Podolskiego ritus graeci episkopa swego na katedrę Lwowską wprowadzili, w której wielką ruinę, a osobliwie w cerkwi, w pokojach widziałem. Tam tedy list króla jegomości . . . . . podpisany i pieczęcią koronną przypieczętowany do ich mości pp. obywatelów kapituły i bractw graeco-ruskich i innych obrzędu cerkiewnego ludzi, do diecezycy episkopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego należących, przy bytności jego mości p. Stanisława Badeckiego, jegomości p. Bartłomieja Zimorowicza, Simeona Pekalickiego, Ignacego Czajkowskiego, Hryhorego Łopatińskiego, Mikołaja Porębskiego, Stanisława Żurakowskiego; także przy bytności wieleb-

nych ojców Pawła Pawłowicza, praesbitera S. Nikolińskiego, Gierasima Wasilowicza, praesbitera Świato-piątnickiego, Jana Jasińskiego, praesbitera Bohojawlenskigo, Andrzeja Zybryckiego, praesbitera świętego Krzyża, Heliasza Parolowicza, praesbitera Woznesenskigo, Theodora Białostockiego, instigatora kapitularnego i wszystkich supra de nominibus et cognominibus specyfikowanych ojców kapitularnych Lwowskich jakoteż przy bractwach pomienionych cerkwi, którzy w poczcie okazyej tej były, widziałem i tenże list j. kr. m., wizej opisany, publice czytany, słyszałem, aby wedle woli j. kr. m. nie komu innemu posłuszeństwo i należytość, wedle praw episkopskich pomieniony katedrze zdawna nadanych, tylko temuż jegomości ojcu Józefowi Szumlańskiemu Lwowskiemu, Halickiemu i Kamieńca Podolskiego ritus graeci episkopowi oddawali, za pasterza swego własnego należytego znali i jemu samemu od tego już czasu posłuszni byli, omnem reverentiam wyświadczali, którego, to jest jegomości ojca Jozefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego episkopa, tanquam legitimum pastorem suum, cum assistentia et consueta reverentia, już pomienieni assistentes et inductores spiritualis et saecularis status, sprawując się podług wyraźnej woli j. kr. m., mile przyjmowali i na też katedre wprowadzili, sine ulla cuiusvis contradictione, a tak inductum reverenter in pacifica possessione zostawiłem, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio. Post ingrossationem vero originale exemplar idem offerens ad se recepit, de quo recepto sibique restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 428, стр. 191—194.

CXXI.

1673 года, 17 марта. Грамота короля Михаила о призваніи Тереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ съ запрещеніемъ давать Шумлянскому ежегодную плату, которую обязанъ былъ удѣлять ему Свистельницкій.

Actum in castro Haliciensi, feria secunda post Dominicam Conductus paschae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Officium praesens castrense capitaneale Haliciense infra scriptas litteras universales sacrae regiae maiestatis de actu et data illius Varsaviae, die vigesima septima mensis marcii anno currenti editas, manuque sacrae regiae maiestatis propria subscriptas, certum scriptum, ad mala narrata per venerabilem Josephum Szumlański obtentum, convellentes et annihilantes per nobilem vero Alexandrum Kobylecki ad acticandum porrectas suscepit actisque suis ingrossari mandavit.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Russki, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Podolski, Inflanski, Smoleński, Siewierski i Czernichowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, jako życzliwych i wiernych poddanych naszych łaską naszą zaszczycając, tak przeciwnym sposobem tych, którzy do dyssydencyi i buntów powodem są i pobudką teje łaski naszej przywować należy. A że nas to dowodnie dochodzi, że pobożny Józef Szumlański, dodając jeszcze większego pożaru do terażniejszych niepokojów, obywatelów niektórych ruskich do buntów i rebelii namową i persuasją swoją przywodzi, jako nam list jego własną ręką pisany produkowano, nadto jako zawsze dekretowi naszemu świątobliwie ferowanemu o episkopią Lwowską sprzeciwiał się tenże Józef Szumlański, tak i teraz za złą informacją w kancelaryi naszej otrzymał skrypt pewny przeciwko wielebnemu ojcu Swistelnickiemu, episkopowi Lwowskiemu, za którym to skryptem, niesłusznie utrzymanym, w rząd władczy sobie przypisał i nie tylko

spiritualium, ale i temporalium . . . . . sobie uzurpuje regimen, odebrawszy gwałtem na siebie samego wszystkie prowenty, dochody, władyczne Lwowskiemu należyte. Więc że to jest przeciwko wszelkiej sprawiedliwości odbierać gwałtem cudze prowenty, przeto pomieniony reskrypt nasz, za złą w kancelaryi naszej informacją otrzymaną, i inne wszystkie, któreby kolwiek podobnym sposobem na potem otrzymane były, kasować, znieść, annihilować i żadnego waloru nie mające, deklarować umyśleliśmy, jakoż i teraz niniejszym listem naszym znosimy, kasujemy, annihilujemy i, żadnego waloru nie mające być, deklarujemy,—rozkazując surowo pomienionemu Szumlańskiemu, aby zaraz tak prowentów, jako i duchownej administracyi wielebnemu Świstelniczkiemu ustąpił, więcej dekretowi i woli naszej nie sprzeciwiał się, ani podobnych reskryptów z kancelaryi naszej wynosić nie ważył się. Do tego, ponieważ się zdrady płacić dobrze nie godzi, prywujemy onego tymże listem naszym tej summy, która vigore decreti od wielebnego Świstelniczkiego jemu corocznie należy, i jeżeli kto dowodnie wiedział, że jest do jakichkolwiek buntów i rebelij, osobliwie między obywatelami ziemie Lwowskiej, Halickiej powodem, chcąc to za świeża przytłumić, onego pojmać, jako rebellem do nas doprowadzić każdemu jakiegokolwiek stanu i kondycyi człowiekowi dajemy moc i władzę. Na co się dla lepszej wiary ręką się własną podpisawszy pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XVII miesiąca marca, roku Pańskiego anno millesimo septingentesimo septuagesimo tertio, panowania naszego IV roku. Michał król.

Locus sigilli maioris cancellariae regni. Reskrypt w sprawie wielebnego Swistelniczkiego, episkopa Lwowskiego przeciwko skryptom pobożnemu Szumlańskiemu za złą informacją z kancelaryi otrzymanemu dekretowi przeciwnemu. Post ingrossationem vero originale offerenti restitutum est, de quo restituto officium quietatur. Et in continenti ministerialis regni generalis nobilis Christophorus Zieliński, apparitor officii ex mandato officii eiusdem litteras superscriptas universales sacrae regiae maiestatis cassationis scripti, ad

male narrata per venerabilem Szumlański obtenti, in praesentia multorum diversae conditionis hominum ad id congregatorum alta et sonora voce in circulo civitatis Haliciensis publicavit et ad noticiam omnium deduxit et denuntiavit de quo praesens relatio. Ex actis castrensibus, capitanealibus, Haliciensibus extraditum. Correxit Olkucki manu propria. Locus sigilli. Post ingrossationem vero originale idem offerens ad se recepit et de recepto officium praesens quietavit.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 428, стр. 592—595 и кн. гр. Галицкий, т. 175, стр. 371—372.

CXXII.

1673 года, 7 апрѣля. Универсалъ короля Михаила объ утвержденіи Юсифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ и объ уничтоженіи привилегіи на таковую—Свистельницкому, съ приглашеніемъ духовенства и мірянъ повиноваться Шумлянскому и воздавать ему должное почтєвіе.

Actum in castra Hal., feria quarta post Dominicam rogationum proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Ex parte perillustris et admodum reverendi patris Szumlański Leopoliensis, Haliciensis, Camenecensis Podoliae ritus... confirmati oblata.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Inflantski, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Czernichowski. Urodzonym starostom naszym: Lwowskiemu, Halickiemu i Żydaczowskiemu także obywatelom ziem Ruskich, jako téż wielebnym kapitułom: Lwowskiej, Halickiej, Kamieńca Podolskiego, tudzież sławetnym stauropigianom, bractwom i wszystkim episcopiej Lwowskiej dzierzawcom, łaskę naszą królewską. Urodzeni, wielebni, sławetni wierne nam mili! Każdego w państwie naszym merita im są większe,

tém znaczniejszą odbiera zwykły recompensę, takiego byđż rozumiemy wielebnego Józefa Szumlańskiego Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego episcopa, który najjaśniejszemu antecessorowi naszemu, także i bono publico dobrze się zasłużywszy, in recompensam zasług swoich otrzymał od tego najjaśniejszego antecessora naszego przywilej na władctwo Lwowskie, którego i od nas na szczęśliwej koronaciej naszej otrzymał confirmacyą. Wniesiona tedy była do nas i całego senatu imieniem wielebnego Józefa Szumlańskiego w instrukcyą całego wojska włożona instantia, abyśmy go przy prawach jego, zdawna mu nadanych i od nas potwierdzonych, tudzież i przy władctwie Lwowskiem, in toto zachowali. Tedy my, stosując się do takowej instancyej, pomienionego Józefa Szumlańskiego przy tém władctwie jego Lwowskiem i przy prawach, do niego należących, zachowujemy i powagą naszą królewską ztwierdzamy i umacniamy, dając mu moc i pozwalając wszelkie według dawnego episkopów zwyczaju episcopią Lwowską i z dziesięcinami do niej należącymi, rządzić, sprawować i do w(szelakiego) posłuszeństwa, zwierzchności swojej przywozić, zaś confraternitates... przeciwko temuż wielebnemu ojcu Szumlańskiemu in partem wielebnego Świstelnickiego wyniesione jako to: decreta, scripta, rescripta, powagą naszą królewską i wszystkiego stanu namową zgodną, kasujemy, annihilujemy i za nieważne już od tego czasu uznajemy. A od tej episkopiej Lwowskiej wielebnego Świstelnickiego oddalamy i odłączamy, wielebnego zaś Szumlańskiego in toto cale i nienaruszenie zachowujemy, utwierdzamy i umacniamy, któremu to jako własnemu pasterzowi swemu wszyscy dzierżawce omnium statuum, ihumenowie monasterów wielkich i małych, zakonnicy, popi, stauro-pigiane, bractwa, parachianie, należyte posłuszeństwo aby oddawali, przykazujemy. Do czego wszystkiego, tak do oddawania posłuszeństwa, jako też i do zupełnego téj episkopiej Lwowskiej otrzymania, katedr zaniechania, wierności wasze dla łaski naszej i powinności urzędu swego pomocni onemu abyście byli, pilnie żądamy i mieć to inaczej nie chcemy. Dan w Warszawie, dnia VII miesiąca kwietnia, roku

pańskiego MDCLXXIII, panowania naszego IV roku. Michał król. Deklaracya woli naszej wielebnemu ojcu Józefowi Szumlańskiemu, władcyce... Lwowskiemu. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Львов. бернар. арх., кн. гр. Галицк., т. 173, стр. 602—604.

Примычаніе 1. 1673 года, 19 апрѣля. Протестація Іереміи Свистельницкаго о недопущеніи его Іосифомъ Шумлянскимъ въ катедру св. Георгія (Львов. бернар. ар., кн. гр., т. 428, стр. 600—604, 612—617.

Примычаніе 2. 1673 года, 22 апрѣля. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Антонія Винницкаго, Іереміи Свистельницкаго, Станислава Ясгржебскаго и Станислава Олькускаго, регента Галицкаго и др. пытавшихся напасть съ вооруженною силою на катедру св. Георгія. (Львов. бернар. арх., кн. гр., т. 428 стр. 622—629).

СХХІІІ.

1673 года, 24 апрѣля. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Іереміи Свистельницкаго, который уговорилъ крестьянъ напасть на Шумлянскаго, выгнать его; если же будетъ защищаться, то убить.

Actum in castro Leopol., feria secunda post Dominicam jubilate proxima, anno Domini 1673. Pro parte venerabilis Szumlański episcopi ritus graeci laboriosi infrascripti testimonia deponunt.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia veniens personaliter nobilis Daniel Pożarski perillustris et venerabilis Jozepi Szumlański, episcopi ritus graeci Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae, famulus nomine eiusdem domini sui adhaerendo protestationi per dominum suum contra venerabilem Świstelnicki et alios nuper factae, praesentavit officio praesenti laboriosos Maxym Stolarz de villa Saruki Średnie, generosi Jozepi Stamierowski, venatoris Sanocensis, haereditarium subditum, laboriosum Olexam de eadem villa subditum, fratrem germanum, ad praesens generosi Thomae Gajewski possessioni subiecta, tum Joannem Rudeński de oppido Podwysokie, qui quidem praesentati et quidem

laboriosus Maxym in haec verba recognovit: Iż już dnia wczorajszego tydzień minął, jako mię i innych chłopów z Sarnek, to jest: Fedia Białogłowskiego, Philipa, szynkarzowego zięcia, Jacia, laboriosus, vero Iwan Rudeński recognovit, że z Podwysokiego ja i Miśko Dudka i cieśla, a z inszych wsi, to jest z Lipicy Doliszcza pop z chłopami; z Mierzyszczowa pop z chłopami: Fedorem, Andruszkiem, Jaremkiem, Draganem, który nas najmował; tamże panowie: Franciszek Piasecki z synem, Chudenski, Kobylecki, Tatumir, którzy w Świstelnicach mieszkają; z Kornik pop Kamieniecki i innych tak wiele z nami było, których nie wiemy jako zowią. Wszyszczyśmy mieli ruśnice i inne oręża, a to nas wielebny jegomość ojciec Świstelnicki na to zaciągnął, abyśmy go na katedre Lwowską do świętego Jerzego greko-ruską wprowadzili, a jegomości ojca Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego etc... wygnali. A jeżeliby się bronili, tedy gwałtem, szturmem dobywszy, zabili. Na tydzień nam dał kożdemu po złotych siedm i na zaciąg. Quos circa explorationem ad aedes divi Georgii ritus graeci hic Leopoli facta die hesterna actum praesentem proxime praecedentem captos asseruit. Circa quam praesentationem praesentavit etiam praeparamenta ad iaculandum parata, id est dwa roszki z prochem i kul siedmnaście ruszniszných penes ipsos praeventa et recepta eisdemque taliter praesentatos ad carceres burgrabiales castri praesentis tradidit. Quos generosus burgrabius salva custodia et victu eisdem incarceratis per dominum sui praesentantis suppeditanda suscepit.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 428, стр. 629—631.

Примѣчаніе 1. 1673 года, 28 апрѣля. Протестація подіаннихъ мѣстечка Подвысокаго противъ Іосифа Шумлянскаго, который обвиняетъ Іеремію Свистельницкаго въ побужденіи нѣсколькихъ крестіянъ напасть на Шумлянскаго и выгнать его изъ каведры св. Георгія. (Тамъ-же, стр. 656 и 657).

Примѣчаніе 2. 1673 года, 10 мая. Манифестація Александра Михаила Курдвановскаго противъ Іереміи Свистельницкаго, который огнялъ у него село Крилост, сданное ему въ аренду Іосифомъ Шумлянскимъ. (Тамъ-же, кн. гр. Галицкая, т. 173, стр. 604—605).

CXXIV.

1673 года 19 мая Универсалъ короля Михаила, которымъ утверждается епископомъ Львовскимъ Іеремія Свистельницкій, а Іосифъ Шумлянскій, какъ рукополагающій двоеженцевъ, вдовоженцевъ, преступниковъ, лишается привилегіи на это епископство.

Actum in castro Hal., feria quarta intra octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem 1673.

Ex parte Świstelnicki oblata litterarum sacrae regiae maiestatis.

Michał, z Bożej łaski król Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmuckie, Inflantskie, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlachskie, Smoleńskie, Siewierskie i Czernichowskie. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak jaśnie przewielebnemu w Bogu księdzu arcybiskupowi Lwowskiemu, przewielebnemu biskupowi Kamienieckiemu, wielebnym Lwowkiej i Halickiej i Kamienieckiej kapitułom, jaśnie wielmożnym wojewodom, kasztelanom, starostom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim i grodzkim, i wszystkiemu stanowi rycerskiemu, także wielebnemu duchowieństwu religiej greckiej, bractwom, stawropigianom i wszystkiemu in genere z diecezycy Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Jeżeli co barziej podczas szczęśliwego panowania naszego może nam być cordi, tedy to, aby sprawiedliwość święta debito cursu cuique administretur, aby zaś znać kto per oppressionem et violentiam drugiego nie krzywdzieł, w czym zawsze każdemu ukrzywdzonemu naszą zwykliśmy subvenire protekcją. Więc gdy nam imieniem wszystkiego duchowieństwa religiej greckiej episcopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego i samego wielebnego ojca Hieremiasza Świstelnickiego, władcy Lwowskiego, przez żałosne suppliki często donoszą, uskarżając się na wielebnego Józefa Szumlańskiego, który nie tylko przeciwko wyraźnej woli dekretowi naszemu sprzeciwiający się ex seriis partium controversiis ferowanemu,

będąc całe odsądzony od episcopiej Lwowskiej, Halickiej i Kamieńca Podolskiego, dwużeńców, wdowożeńców, zabójców za corrupcyami restituit, błogosławi, poświęca, katedry zwiedza violento modo, do nieznośnych szkód wielebnego ojca Hieremiasza Świstelniczego przyprowadza, scripta i rescripta podrzutnie z kancelaryej naszej wynosi. Chcąc takowym złym postępkiem jego zabieżyć, po uprzejmościach i wiernościach waszych mieć chcemy, abyście po miastach, miasteczkach i wsiach, tak naszych królewskich, jako i ziemskich pomienionemu Szumlańskiemu, i jego posłańcom, i scriptom, jako odsądzonemu dekretem naszym, wiary nie dali, wszystkie zaś scripta i rescripta, króre potajemnie i podrzutnie z kancelaryej naszej byli wynoszone, dekreтови i woli naszej sprzeciwiające się, jakoż terażniejszym listem naszym kassujemy, znosimy, annihilujemy i za nieważne mieć deklarujemy. Na co urodzonym starostom naszym z dóbr i osoby takowych mocną exekucją czynić zlecamy, i ten list nasz przy grodach obwołać rozkazujemy. Co powinni uczynić dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary ręką się podpisujemy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Datum w Warszawie, dnia XIX miesiąca maja, roku Pańskiego MDCLXXIII, panowania naszego IV roku. Michał król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Post ingrossationem vero originale offerenti est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur. Et in continenti ministerialis regni generalis providus Mathias Kasprowicz, officio notus, coram eodem officio praesenti castrense capitaneale Haliciense personaliter stans, publice libereque recognovit, se praesentes litteras universales a sacra regia maiestate perillustri et admodum reverendo patri Hieremiae Swistelniczi, episcopo Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae datas, ut pro vero et indubitato episcopo eundem omnes habeant, tam in castro quam et civitate publicasse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львов. бернардо. арх., кн. гр. Галицкая, т. 173, стр. 712—714.

Примѣчаніе 1. 1673 года, 19 іюня. Мирова я сдѣлка Іосифа Шумлинскаго съ его противниками Іоанномъ Мозараки, Георгіемъ Паларою и ихъ приверженцами,

которые въ 1669 году 9 августа вмѣстѣ съ Іереміемъ Свистельницкимъ и многими другими напали на Шумлянскаго въ селѣ (villa) Крилось. (Львов. бернад. арх, кн. гр., т. 158, стр. 402—406, т. 428, стр. 1006—1011).

Примѣчаніе 2. 1673 года, 28 іюня. Манифестація и протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, который при посредствѣ солдатъ, гайдуковъ и др. занялъ Львовское епископство и пользуется его доходами (Тамъ-же, кн. гр. Галицкая, т. 174, стр. 889—890).

СXXX.

1676 года, 5 марта. Грамота короли Яна III-го, подтверждающая права Львовскаго братства, дарованныя ему кор. Сигизмундомъ III.

Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pergameneas manu serenissimi Michaelis, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo pensili maioris cancellariae Regni communitas, continentis in se confirmationem confirmationis iurium fraternitati ecclesiae Leopoliensis Beattissimae Virginis Mariae ritus graeci servientes, sanas, salvas et illaesas omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis est, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignemur, quarum quidem litterarum de verbo ad verbum tenor est sequiturque talis: Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas esse coram nobis litteras pergameneas manu serenissimi Ionnis Casimiri, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, continentis in se confirmationem confirmationis iurium fraternitati ecclesiae Leopoliensis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci servientes, sanas, salvas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis est,

ut easdem authore nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est talis: Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviaequae, nec non Sueccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras pergameneas manu serenissimi olim Sigismundi III, regis Poloniae et Sueciae, parentis nostri desideratissimi, subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, continentes in se confirmationem iurium fraternitatis ecclesiae Leopoliensis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci, sanas, salvas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est talis: Sigismundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, nec non regni Sveciae proximus haeres et futurus rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quod cum in conventu regni generali felicis coronationis nostrae Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et praerogativas tam spirituales quam seculares, cuiuscunque status et conditionis hominum, locorum quorumcunque, de sententia omnium regni ordinum, approbaverimus, illasque omnes in genere et singulas in specie iureiurando super id praestituto sancte et inviolabiter servaturos promiserimus. Cumque omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei ter opt: max: et honorem dei parae virginis praesecerunt, pro pietatis nostrae studio ultro-neo etiam promovere et augere cupiamus, facile nos in tercessionem illustrissimorum et magnificorum Constantini, ducis ab Ostróg, palatini Kiioviae, marschalci Volhyniae Vlodimiriaeque et Theodori Skumin, palatini Novogrodensis, Grodensis et Olithensis nostrorum capitaneorum apud nos, nomine civium nostrorum Leopoliensium Ruthenorum ecclesiae ritus graeci Assumptionis in coelum Beatissimae Mariae semper Virginis, intra muros civitatis Leopoliensis consisten-

tes ex praedecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et provisorum facta, adductos esse, ut fraternitatem illorum ecclesiae eiusdem sub titulo Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis primum per Ioachimum, Magnae Antiochiae patriarcham, inductam, tum vero per Eremiam, Constantinopolitanum patriarcham, et primo in synodo ipsorum Ruthenica Brestensi recognitam, peractam et approbatam, tum et leges, canones, articulos, conditiones, quibus eadem fraternitas instructa et in suum ordinem descripta continetur, ad instar fraternitatis Vilmensis ritus eiusdem graeci, quam speciali quoque nostro privilegio confirmavimus, tum et libertates, immunitates, praerogativas, instituta, decreta, iura, privilegia, ritus, possessiones, foundationes, donationes et inscriptiones quasvis, tam a serenissimis praedecessoribus nostris, quam a quopiam altero praefatae fraternitati, adeoque ipsi ecclesiae illorum superscriptae, pro ritu institutisque religionis graecae legitime concessas, inscriptas, factas, datas et donatas, continuoque usu et assidua possessione atque consuetudine hucusque retentas et observatas, nominatim vero scholae pro tractandis liberalibus artibus, tum et officinae pro excudentibus libris institutionem, ad eandem ecclesiam antiquitus institutam, introductam et ante aliquot annos reformatam, prout ea omnia in suis privilegiis aliisque litteris, praefatae ecclesiae et fraternitati servientibus, continentur et descripta sunt, a suisque senioribus et provisoribus tenentur, habentur, possidentur atque exercentur, non aliter, ac si hic omnia et singula in suis contentis de verbo ad verbum expressa et descripta sint, auctoritate nostra regia approbare, roborare, ratificare et confirmare dignemur; prout hisce specialibus nostris litteris (juribus publicis et privilegiis civitatis nostrae Leopoliensis et ecclesiae catholicae romanae nihilominus salvis per omnia manentibus)¹⁾ approbamus, roboramus, ratificamus et confirmamus, illaque omnia debitum robur perpetuae firmitatis obtinere, atque ab omnibus et singulis teneri et observari volumus. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

nostra subscripsimus et sigillum regni nostri eisdem subappendi mandavimus. Datum Varsaviae in conventionem regni generali, die quindecima mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, regni nostri anno quinto. Sigismundus Rex. Albertus Sękowski. Nos itaque, supplicationi eidem. uti iustae, benigne annuentes, praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem in quantum, iuris est, approbamus et confirmamus hisce litteris nostris, decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae in conventu felicis coronationis nostrae, die XXIX mensis ianuarij anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae primo anno. Ioannes Casimirus rex. Locus pensilis sigilli. Remigianus do Piaseczno, regens cancellariae regni m(anu) p(ropria). Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi, uti aequitati consonae, benigne annuentes, praeinsertas confirmationis litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, conditionibus et ligamentis confirmandas, approbandas et ratificandas esse duximus, uti quidem confirmamus, approbamus et ratificamus praesentibus, decernentes easdem, in quantum iuris est, tum et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communire iussimus. Datum Cracoviae in generali conventu felicis coronationis nostrae, die X mensis octobris anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Hieronymus Pinnocius, regiae maiestatis secretarius. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Approbationis confirmationis iurium et privilegiorum fraternitati ecclesiae Leopoliensis Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae ritus graeci. Nos itaque Joannes rex, praedictae supplicationi, uti iustae, benigne annuentes, praeinsertas confirmationes litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, conditionibus, ligamentibus confirmandas et ratificandas esse duximus, uti quidem confirmamus, approbamus et ratificamus praesentibus litteris, decer-

nentes easdem, in quantum jūris est, tum et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri iussimus. Datum Cracoviae in generali conventu felicitis coronationis nostrae, die V mensis martij anno Domini MDCLXXVI, regni vero nostri secundo anno. Joannes rex. Confirmatis iurium fraternitatis ecclesiae tituli Assumptionis B. M. V. civium ritus graeci. Hieronymus Pinnoci reg. maiestatis secretar mp.

№ 29.

Confirmatio Joannis Tertii privilegii a Sigismundo Tertio ratione conscriptis scholae et typographiae collati.

Cracoviae A° 1676, die 5 martij.

Львовскій ставропн. архивъ, связка VII-ая.

CXXXI.

1677 года, 18 января. Договоръ, заключенный между Иосифомъ Шумлянскимъ и Варламомъ Шептицкимъ, архимандритомъ Уневскимъ, о невмѣшательствѣ Шумлянского въ дѣла Уневской архимандріи.

Actum in castro Leopoliensi, sabbatho post festa solennia sacri Paschatis proximo, anno Domini 1678-vo.

Oblata complanationis inter perillustrem et reverendissimum Szumlański et reverendum Szeptycki conscriptae.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens generosus Alexander Szeptycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit complanationem amicabilem inter perillustrem et reverendissimum Josephum Szumlański, episcopum ritus graeci Leopoliensem, Haliciensem et Camenecensem Podoliae et reverendum Barlaamum Szeptycki, archimandrytam Unioviensem, occasione eiusdem archimandriae Unioviensis conscriptam, manibus eorundem et certorum amicorum subscriptam et sigillatam

tenoris talis: W sprawie i akcyi między jaśnie w Bogu przewielebnym jegomością ojcem Józefem Szumlańskim, Lwowskim, Halickim i Kamieńca Podolskiego episkopem z jednej, a wysoce przewielebnym jegomością ojcem Szeptyckim, archimandrytą Uniowskim, z drugiej strony, za medyacją jegomościów panów przyjaciół wysadzonych i niżej podpisanych, stanęła takowa nieodmienna wieczna komplanacya, w takowy niżej opisany sposób: naprzód, iż jegomość ojciec Szeptycki, archimandryta Uniowski, będąc nie żadnym respektem szukanych na świecie godności, udawszy się ad statum monasticum, w nim przez lat kilka persewerował, obrawszy sobie miejsce Skitu Wielkiego, stamtąd potem, będąc electus, ad praerogativam archimandryi Uniowskiej przez postanowione od stanu tak zakonnego, jako i szlacheckiego, secundum legitimitatem praw koronnych, elekcyą przyszedł, i w spokojnej posesyi fundatus sine praepeditioe w onej się ad normam legis cale sprawując, którą panujący na ten czas szczęśliwie najjaśniejszy król i. m. pan nasz miłościwy Jan Kazimierz naprzód ręką swą ugruntował, a potem świętej pamięci najjaśniejszy król j. m. Michał za instancyą j. m. panów posłów ziemskich, na sejm walny Warszawski zgromadzonych, in toto confirmował i ratyfikował. A że j. m. ojciec episkop Lwowski, ad sinistram informationem nieprzyjaznych ludzi, wydał proces na osobę j. m. ojca archimandrytę Uniowskiego z zakonnikami Uniowskimi i dekret w sądach swoich episkopskich ferował, przeto umarżając wszystkie niechęci, a stanowiąc wieczny pokój i miłość między sobą, ten dekret, cum omnibus contentis jego, ex actis sądu swego episkopskiego, in toto kasowawszy, nietylko eliminować, ale i ekstrakty wszystkie in hac materia, strony archimandryi Uniowskiej zachodzące, tak też wszystkie insze niesłuszne objekeye przeciwko osobie tak samego j. m. ojca archimandryty Uniowskiego, jako i inszym osobom zadane annihiluje i inwaliduje. Druga, że się do archimandryi Uniowskiej respektem pacificae possessionis interesować nie ma, i w niczem impediować j. m. ojcu archimandrycie Uniowskiemu w niej nie będzie powinien, coby miało prelaturze i powadze j. m. ojca archimandryty

Uniowskiego być notivum (sic), okrom konsekracyi, która, salva rēcommendatione loci ordinarii, to jest j. m. ojca archimandryty Uniowskiego należeć będzie, który sam tylko ma tymi zakonnikami w monasterze Uniowskim rządzić i, według praw dawnych iuxta diploma od świętej pamięci najjaśniejszego króla j. m. Władysława IV, i dekretu świętej pamięci Piotra Mohyły, metropolity Kijowskiego, racione tejże archimandryi ferowanego, aby in suo robore et autoritate j. m. ojciec archimandryta zostawał i wszystkim według powagi miejsca tego, rządził i przy tejże prerogatywie, jako j. m. ojciec archimandryta Kijowski Pieczarski jest, zostawał. Trzecia, iż tenże j. m. ojciec episkop maioris assecurationis ergo ad satisfaciendum modernae complanationi, iż żadnych trudności, żadnego prawa ab hinc do pomienionej archimandryi Uniowskiej z j. m. ojcem archimandrytą Uniowskim nigdy wszczynać nie ma i ani tam ipse per se quam quasvis subordinatas personas unquam chcieć będzie, względem czego pro omnimoda evictione in bonis suis generaliter omnibus zapisuje się i aby wszystkie lites, którebykolwiek pozostały, generice umorzone były, stosując się we wszystkim ad pacificam possessionem legitimi moderni possessionis i succaedaneorum jego, cale we wszystkim dotrzymać objecuje. Wzajemnie też j. m. ojciec archimandryta Uniowski ojcom zakonnikom w amnistyą urazy swe wszystkie puszcza, jakiegokolwiek miał od tychże ojców zakonników i owszem z nimi, według zwyczaju przynależytego, postępować submittuje się, nie ujmując onym poreyi victus et amictus zwyczajnej ducta propositione dochodom monasterskim. A in casu contraventionis praemissarum j. m. ojciec episkop vadium dziesięć tysięcy grzywien polskich dobrowolnie na się przyjmuje et terminum peremptorium in foro competenti ad respondendum naznacza, abrenunciando omnibus beneficiis iuris et defensis; która to komplancya, aby tem większą wagę i walor swój miała, aktami grodzkimi Lwowskimi, przy podpisach j. m. panów przyjaciół i rąk własnych j. m. componentium, roboruje. Działo się we Lwowie, die decima octava ianuarii, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo septimo.

Joseph Szumlański, episkop Lwowski, Halicki i Kamieńca Podolskiego. Andrzej Żurakowski. Aleksander Szumlański, cześnik Podolski. Samuel Hołubowicz, pisarz grodzki Żydaczowski. Samuel Szumlański. Barlaam Szeptycki, archimandryta Uniowski. Alexander Szeptycki wojski Swyjski. Krzystof Janicki. Semuel Diakowski. Loci sigillorum quinque. Post ingrossationem vero originale exemplar idem, qui supra, offerens ad se recepit et de recepto sibique restituto officium prae-sens quietavit.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 436, стр. 931—936.

CXXXII.

1677 года, 12 марта. Грамота короля Яна III оъ освобожденіи въ его имѣніяхъ русскаго духовенства, находящагося подъ властію Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, отъ всевозможнаго рода повинностей, платежей и податей.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Podolski, Podlaski, Smoleński, Siewerski i Czernichowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komuby o tem wiedzieć należało, osobliwie urodzonym administratorom i dzierzawcom dóbr naszych dziedzicznych klucza Żółkiewskiego, Kulikowskiego, Jaryczowskiego, Złoczowskiego, Pomorzańskiego i Zborówskiego, także i wszystkich miast, miasteczek i wsi moich dziedzicznych, urzędnikom w województwie Ruskiem, w powiecie i ziemi Lwowskiej zostającym, iż my nie z innego jakowego respektu, ale mając wzgląd na stan duchowny ritus graeci, pod posłuszeństwem wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego zostających, uwolniliśmy ich od wszelakich ciężarów, podatków, prywatnych i publicznych poborów, podymia, myt, składek, żołnierskich danin, dziesięcin, podwód i innych jakichkolwiek nazwanych tak zamkowych, jako też i gromadzkich extorsyj, nie inaczej chcąc to mieć duchowieństwo w

особлиwym respekcie, tylko jako duchowni ritus nostri romani zostają, we wszelakiej od nas obserwancyi, którzy to duchowni, otrzymawszy od nas te wolności, winni Pana Boga za nas i za szczęśliwe panowanie nasze codziennie błagać, duchownych porządkow między poddaństwem naszym przestrzegać, jak stateczny żywot swój prowadzić, nauki duchownej między sobą, która im tylko podana będzie od pasterza ich wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, pilnie przestrzegać, do jurysdykcyi żadnej świeckiej należeć nie będą, oprócz do jurysdykcyi jednego pasterza ich wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego teraz, i na potem będącego, co chcąc, aby wiecznie było zachowano od nas i successorów naszych, tudzież urodzonych administratorów i dzierżawców i jakichkolwiek urzędników naszych dla łaski naszej napominamy i ten przywilej nasz ręką własną podpisawszy, pieczęcią stwierdzić rozkazaliśmy.

Dan w Warszawie na sejmie koronnym, dnia XII miesiąca marca, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego IV roku. Jan król. Locus sigilli cubicularis regni Malcher Gurowski, secretarius sacrae regiae maiestatis, manu propria. Post cuius liberationis ingrossationem idem devotus offerens originale exemplar ad se recepit et de recepto sibi que restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. арх., кн. ц., т. 491, стр. 95—97.

Примѣчаніе 1. 1677 года, 12 марта. Такая же грамота дана королемъ Яномъ III духовенству Калускаго староства въ повѣтъ Жидачевскомъ. (Тамъ же, кн. гр. Галицкая, т. 169, стр. 1413—1414).

Примѣчаніе 2. 1677 года, 7 апрѣля. Предписаніе короля Яна Ці Іосифу Шумлянскому явиться въ ассессорскій судъ по дѣлу о захватѣ имъ имѣній: Городка и Обарова, принадлежавшихъ Кіево-Печерскому монастырю. (Тамъ же, т. 434, стр. 895—897).

CXXXIII.

1677 года, 20 апрѣля. Король Янъ III подтверждаетъ грамоту Яна Мвишка, старосты Львовскаго, выданную 9 октября 1670 года, о передачѣ въ чиншевое владѣнiе братству имущества Павла Лешковскаго—малыра.

Ad iudicium etc... veniens personaliter religiosissimus in Christo pater Bonifacius Krownicki, ordinis sancti Basilii Magni monachus ad aedes sancti Onuphrii hic Leopoli, in suburbio Cracoviensi siti, superior obtulit etc. trans actionem, huic Leopoliensi monasterio sancti Onuphrii servientem, in pargameno contentam tenoris talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaequae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse litteras papyraeas generosi Johannis de Magna Konczyce Mniszek, capitanei Leopoliensis, super fundum Pauli Pictoris, in solutum debito confraternitati ritus graeci, in suburbio Leopoliensi ad ecclesiam sancti Onuphrii institutae, oppositum, de data die nona mensi octobris, anno Domini 1670 conscriptas, sigillo et subscriptione eiusdem capitanei munitas, tum et intromissionem, eidem confraternitati in dictum fundum collatam, ex actis burgrabialibus Leopoliensibus authentice emanatam, sanas, salvas et illaesas, supplicatumque est nobis, ut eas autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum litterarum de verbo ad verbum tenor est talis: Jan z Wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski etc. starosta, generał ziemi Ruskiej, wszem wobec i każdemu z osobna tem pisaniem mojem teraz i na potem wiadomo czynię, iż przytoczyła się sprawa między bractwem monastera cerkwi świętego Onufrego Lwowskiem, a sławetnym Pawłem Malarzem przed sąd mój względem długa złotych sto pięćdziesiąt, na membranie, przez tegoż Pawła pomienionemu bractwu winnego, a iż tenże Paweł Malarz, nie mając czem płacić, w grunt swój, dachem tylko zwierzchu bez budynku przykryty, na przedmieściu Krakow-

skiem przy gościńcu i studni, idąc ku cerkwi św. Mikołaja, będący, w zapłacie długu takowego dobrowolnie intromissyi bractwu pomienionemu dopuszczał. Więc, ponieważ tenże grunt, względem spustoszenia, w dyspozycję moją starościną przypadł, przeto względem satysfakcyi za niego całe powagą urzędu mego i wszelkiem prawem grunt takowy wszytek, jako wszierz i wzdłuż *ex antiquo* w sobie jest, przerzeczonemu bractwu pomienionej cerkwi świętego Onufrego, teraz i na potem będącemu, *in perpetuum et haereditariam possessionem cum omni intromissione* daję i konferuję, pozwalając temuż bractwu na tymże gruncie budynek wszelki wystawić i onego *pacificę*, jako będzie mogło, zażywać, i pożytki z niego sobie prowidować, i na cerkiewny porządek obracać bez wszelkiej teraz i na potem *quarumcunque personarum impetyci*. Przestrzegając jednak, aby z takowego gruntu czynsz ziemny zwyczajny do zamku był płacony, jako i tego, aby pomienione bractwo domu i gruntu takowego szlacheckiej i duchownej osobie, jako też i żydowi nie zawodziło, który to konsens by ważniejszy zostawał, ręką mają własną podpisuję i pieczęć przykładam. Działo się we Lwowie dnia 9 oktobra roku Pańskiego 1670. Sądom przy tem zamkowym *possesores* tego gruntu podpadać mają. Jan z Wielkich Konczyc Mniszek, Lwowski generalny starosta. *Locus sigilli*. *Tenor intromissionis*. *Actum in castro inferiori Leopoliensi coram officio burgrabiali die decima octobris, anno Domini 1670*. Do urzędu i akt niniejszych burgrabskich Lwowskich oblicznie stanąwszy utciwy Jan Almanicki, podwojewodzi jurysdykcyi zamkowej, Paweł Jaskrzewicz, wójt podgrodzki, Wojciech Zbaranczyc, Hrehory Markiewicz, Teodor Grzebiennik, przysiężni, jurysdykcyi zamkowej Lwowskiej podległej, Szlachetny Mathyas Szpławski, generał grodzki Lwowski, jawnie i dobrowolnie w te zeznali słowa. My z woli urzędu burgrabskiego Lwowskiego wychodziliśmy na grunt Pawła Leszkowskiego na przedmieściu Lwowskiem Krakowskiem przed samą studnią i tam w ten grunt, nazwany Pawła Leszkowskiego, bractwu świętego Onufrego monastera intromissye i rzetelną possesye podaliśmy w długu złotych polskich czterechset, której intromissyi i rzetelnej

possesyi tak Paweł Leszkowski jako i małżonka jego, tak i obcy ludzie nie bronili, ani się odzywali, ale na czasy wieczne onej dopuścili i wyrok uczynili z dóbr swoich dziedzicznie ex actis castrensibus burgrabialibus Leopoliensibus. Daniel Zaleski, burgrabia grodzki Lwowski. Locus sigilli. Nos igitur Johannes Tertius rex, supplicationi eidem gratiose ac benigne annuentes, praesentes litteras ratione fundi in solutum oppositi, tum praedictam intromissionem in hunc eundem fundum obtentam in omnibus et singulis earum conditionibus approbandas et confirmandas autoritate nostra regia duximus, uti quidem approbavimus et confirmavimus, vim et robur perpetuae firmitatis easdem obtinere debere, ut iuris est, declaravimus. In cuius rei fidem praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die vigesima mensis aprilis anno Domini MDCLXXVII, regni nostri quarto. Jan król. Locus sigilli. Franciszek Kamocki, sekretarz jego królewskiej mości. Approbacya konsensu na grunt w długi bractwu ritus graeci Lwowskiemu ustapiony. Post cuius ingrossationem originale exemplar eiusdem idem religiosissimus offerens . . . . ad se recepit et de recepto iudicium praesens iudicavit.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 129, стр. 443—445.

CXXXIV.

1677 года, 30 декабря. Грамота короля Яна III, данная Львовскому братству, которою король, под страхомъ взысканія 1000 червонныхъ, предписываетъ братству не печатать книгъ безъ разрѣшенія и цензуры Юсифа Шумлянскаго, предписываетъ въ братской Успенской церкви поставить епископскую кафедру и представлять Шумлянскому отчетъ о всѣхъ братскихъ доходахъ.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewierski i Czernichowski. Szlachetnym i sławetnym bractwu stauropigianum cerkwie Lwowskiej,

intra moenia będącej, pod tytułem Wniebowzięcia Najświętszej Panny, łaskę naszą krylewską wiernie nam miłym, tak starszym tego bractwa, jako i pospólstwu; szlachetni i sławetni wiernie nam mili! Z podziwieniem wielkiem te odbieramy wiadomości od wielebnego w Bogu Józefa Szumlańskiego, episkopa ritus graeci Lwowskiego i Kamienieckiego, że się wierności wasze ex eius wyłamujecie posłuszeństwa, księgi i inne scripta pod tytułem swoim contra canones, laici existentes, sine permissu et censura eius wydajecie, formy biskupiej, godności jego należącej, postawić w cerkwi nie dopuszczacie, i inne contra eius potestatem episcopalem czynicie inconvenientia; należy nam tedy, jako supremo wszystkich jurysdykcyi capiti w państwach naszych ne convellatis(?) animadvertentiam y dozór, ad bonum reducendo ordinem, który przywodząc do skutku, chcąc mieć po wiernościach waszych, abyście żadnych ksiąg, ani skryptów pod jakimkolwiek tytułem sine permissu. et licentia przerzeczonego wielebnego Szumlańskiego, episkopa swego, nie wydawali, także i formę, biskupiej godności przynależytą, w teźże cerkwi wystawili i onemu rachunki, prowentowy expens teźże cerkwi czynili, nie czyniąc inaczej dla łaski naszej i pod winą tysiąca czerwonnych. Na co dla tém większej wagi wiary własną podpisaliśmy się ręką i pięczęć naszą koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w mieście naszym Gdańsku, dnia XXX miesiąca grudnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego siódmego, panowania naszego roku czwartego. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Львов. бернард. арх., кн. гр., т. 436, стр. 340—342.

Примъчаніе. 1678 года, 23 іюня. Предписаніе короля Яна III Львовскому братству явиться въ продолженіи 8 дней въ судъ по поводу неисполненія вышепомянутаго королевскаго рескрипта. (Тамъ же, т. 436, стр. 1494—1498).

CXXXV.

1678 года, 14 октября. Грамота короля Яна III объ отъѣнѣ предъидущаго распоряженія, даннаго имъ относительно правъ братства и зависимости его отъ епископа.

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantški, Śmolenski, Siewierski y Czerniechowski.

Wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu, ritus graeci episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu y Kamienieckiemu, wiernie nam miłemu łaska nasza Krolewska; wielebny wiernie nam miły! Otrzymałeś wier. twoia rescript, de dato w Gdansku roku przeszłego tysiąc sześćsetnego siedmdziesiątego siódmego, dnia trzydziestego miesiąca grudnia, obciążliwy do szlachetnych y sławetnych bractwa stauro-pigianow cerkwi Lwowskiej, założenia Przenaswietszey Panny, iż oni sine consensu et censura wier. twoiey xięgi sub titulo suae confraternitatis z drukarnie swoiey wydaią, formy, albo kathedry episkopskiej w cerkwie swoiey brackiey wystawić wzbraniaią, rachunków proventuum expensarumque wier. twoiey nie oddaią, y co inszych praetensiach iakoby contradicij. Więc supplikowali nam przez panow rad naszych, słuszną o sobie czyniąc iustificacią, mianowicie, iż żadnych scriptow prywatnych y xiąg neoticorum, censura et correctu indigentium, z drukarnie swoiey brackiey nie wydaią, ale tylko zdawna iuxta Orientalis ecclesiae ritum approbovane xięgi słaviensium dialectem, podług praw y przywileiow swoich, od świętey pamięci najjasniejszych antecessorow naszych nadanych y od nas stwierdzonych, drukują, nie potrzebując nowey censury; mieysce tez w cerkwie swoiey podaiącey się w niey wier. twoiey, aliqua celebranti solennia okaziey bywania, convenienti adornant apparatusu, . . . observanciey wier. twoie maiąc, y rachunki między sobą podług funduszowego oddaią, nihil in contrarium exarbitrando; których my słuszną wyrozumiawszy iustificacią, a dobrze wiadomą statecznie y nieodmien-

nie w różnych niebezpieczeństwach y obsidiach miasta naszego Lwowa antecessorom naszym y nam dotrzymaną (wierność?) onych mając,— przeto stosując się do słuszney onych suppliki, do nas wniesioney, de gratia et plenitudine maiestatis . . . . . toz bractwo stauropigion z cerkwią ich pomienioną, y z monasterem cerkwie drugiey s. Onophrego, na przedmiesciu Lwowskim będącym, y z drukarnią, także wszelkiemi dobrami y przynależytosciami, pod protectiā naszą krolewską biorąc, iako de nobis bene meritas, nie dając im krzywdy czynić, przy wszelkich ich prawach, przywileiach, artykułach, dekretach, porządkach y wolnościach od najjasniejszych świętey pamięci antecessorów naszych benigne onym conferowanych, constitudinibus regni y od nas confirmowanych, zachować umyslilimy, iakoż autoritate praesentium zachowuiemy, a zwysz de actu specificowany rescript, iako nulliter przez wier. twoie otrzymany, in toto kassuiemy. Kathedry episkopskiey w cerkwie przerzeczoney brackiey, iure ipso obstante, wystawiać ullo modo nie pozwalamy y nie dopuszczamy, lecz iako antiquitatis w cerkwie s. Jerzego we Lwowie kathedra ritus graeci episcopalis vigore privilegiorum iest zafundowana, tak indzie przenosić się niema, koniecznie, to mieć chcąc, roskazuiemy, aby wier. twoia, nienaruszając praw y przywileiow, któremi to bractwo zarzuca się, ab omni wspomnionego de actu rescriptu wagi mającego, praesentium vigore zniesionego, executione supersuedował y żadney pomienionemu bractwu stauropigionum cerkwi Lwowskiey ni w czym impeditiey przez pozwy, albo inne iakie sposoby zadne ...odnie czynić się nie zadawał, y tez impressionem tituli imienia swego na xiągach, z drukarni ich na swiat wychodzących, y censury onych, ponieważ nihil novi imprimunt, iako y rachunkow, które oni preventuum et expensarum między sobą wedle ich funduszu, artykułów brackich, czynić zwykli, nie wymagał, wiedząc, iż oni inszey fundaciy y dochodów nie mają, lecz tylko z xiąg drukarnie swoiey, cura et impensio . . .derogowaney, wszelką ozdobę cerkwie swoiey brackiey y pomienionego monastera, y do niey potrzeby należące, iako y sustentantią duchownym swoim, szkoły y szpitala et alia pia opera,

juxta iuris sui p̄tronatus dispositionem, providuią. Co iż wier. twoia do t̄y woli rozkazania naszego we wszystkim stosować się będzie y uczyni dla łaski naszej, nie wąpiemy. Dano w Jaworowie, dnia XIV miesiąca pazdziernika, roku Panskiego MDCLXXVIII.

Jan król.

(M. II.).

Stanisław Szczuka jg. kr. msci sekretarz.

Reskrypt bractwu Lwowskiemu do wielebn. Szumlanskiego Feria quarta pridie festi sanctorum Oetti et Modesti martyrorum, anno Domini MDCLXXIX ad acta cas. beren. capit. Leopoliens. per oblatt.

Лвов. ставроп. арх., связка XXI-ая.

CXXXVI.

1679 года, 26 января. Универсалъ короля Яна III, объ утверженіи ярмарки при церкви св. Юра въ продолженіи двухъ недѣль: одной—до храмоваго праздника, другой—послѣ него, съ освобожденіемъ отъ всякихъ повинностей.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post Dominicam misericordiae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo nono.

Oblata privilegii sacrae regiae maiestatis confirmationis super obeundas nundinas ad ecclesiam sancti Georgii ritus graeci, perillustri et reverendo Szumlański episcopo ritus eiusdem datae.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens nobilis Ioannes Mokrzycki obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit privilegium confirmationis sacrae regiae maiestatis super nundinas, alias prażnik, ad ecclesiam divi Georgii martyris cathedralem Leopoliensem graecoruthenicam libere celebrandam, perillustri et admodum reverendo domino Josepho

Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensis et Cemenecensis Podoliae datum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et reverendi Stanislai Krajewski, archidiaconi Gnesnensis, regentis cancellariae regni, subscriptum et sigillo minoris cancellariae regni communitum, de tenore verborum sequenti:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski, Czerniechowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, iż my na instancją do nas przez wielbnego Jozefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, wniesioną łatwo się do tego skłonili, abyśmy kiermasz albo praznik, przy cerkwi świętego Jura katedralnej we Lwowie na iurysdykcji mianowanego episkopa Lwowskiego zdawna, tydzień przed świętem tegoż świętego Jura, a drugi tydzień po święcie tymże odprawujący się, terażniejszym przywilejem naszym aprobowali, jakoż aprobujemy i naznaczamy, według dawnego zwyczaju; na który kiermasz albo praznik wzwyż mianowany wolno będzie wszelakim ludziom zewsząd z rozmaitymi towarami przyjeżdżać, osobliwie z garnkami z miasta naszego Żółkwi, i tam kupiectwa swoje odprawować, towary przedawać, zamieniać i wszystko podług handlu zwyczajnego odprawować. A ponieważ ten kiermasz na gruncie i iurisdikcyej duchownej przy katedrze episkopskiej Lwowskiej odprawuje się, prawo zaś publiczne duchowne dobra od iurisdikcyej, od ciężarów wszelakich miejskich i innych wolne mieć chcą, tedy wszyscy, na ten kiermasz idący z towarami wszelakimi i z niego powracający, od wszelakich exakcyi miejskich, ziemskich i jakimkolwiek imieniem nazwanych na drogach, gościńcach publicznych, następowania wolni być mają. Samemu tylko wielbnemu Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, teraz i innym na potem będącym, zwyczajne i powinne zdawna podatki i kontrybucye wydawać powinni będą wiecznymi czasy. Co do wiadomości wszystkich, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak wszelakich tak prywatnych, jako i publicznych podatków województwa

Ruskiego exaktorów, tudzież miast i miasteczek magistratów, a osobliwie miasta naszego Lwowa, donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, aby do pomienionego kiermasza przyjeżdżających ludzi i kupców żadnym sposobem w exakcyi podatków jakimkolwiek imieniem mianowanych nie turbowali, ani ich od nich nie wyciągali, nadto gancarzom naszym Żółkiewskim żadnej nie czynili trudności ani przeszkody, ludziom wszelakiej kondycyi na tenże kiermasz idącym z robotami i towarami jadącym, w drogach nie zastępowali i owszem przejazdu wolnego bez akcyi wszelakiej onym nie bronili, ale przy wolnej iurysdykcyej pomienionego wielobnego Szumlańskiego i jego successorom zachowali i żeby zachowany był, tego pilnie przestrzegali. Ten zaś przywilej nasz, aby do akt wszelakich przyjęty był publikowany i ogłoszony, rozkazujemy. Na co dla lepszej wiary podpisawszy się naszą własną ręką, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Grodnie, dnia dwudziestego szóstego miesiąca stycznia roku Pańskiego tysiąc sześćsetnego siedmdziesiątego dziewiątego, panowania naszego szóstego roku. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Krajewski, archidiaconus Gnesnensis, regens cancellariae regni. Post ingrossationem vero idem offerens originale exemplar ad se recepit, et de recepto sibique restituto officium praesens quietavit. Et in continenti coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus personaliter stans ministerialis regni generalis providus Joannes Szagaski officii praesentis apparitor, in vim suae verae ac fidelis relationis, palam, publice libereque recognovit, se privilegium suprascriptum tam hic in castro inferiori Leopoliensi loco publicationum solito, quam in circulo civitatis praesentis et loco celebrandi earundem solito, alta sua sonora praeconicaque voce publicasse, proclamasse et ad notitiam omnium, ut iuris et moris, est debite deduxisse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 438, стр. 919—922.

CXXXVII.

1679 года, 14 декабря, Универсалъ короля Яна III, о назначеніи Юсифа Шумлянскаго администраторомъ Кіевской митрополіи.

Actum in castro Leopoliensi, feria tertia ante festum Assumptionis in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini 1680.

Oblata sacrae regiae maiestatis privilegii super administrationem metropoliae Kijoviensis data.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia veniens personaliter nobilis Ioannes Mokrzycki obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium sacrae regiae maiestatis super administrationem metropoliae Kijoviensis perillustri et admodum reverendo Szumlański, a sacra regia maiestate benigner collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis propria subscriptum et sigillo maioris cancellariae regni communitum de serie tali:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Czerniechowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, mianowicie wielebnym episkopom, nabożnym archimandrytom, ihumieńcom, protopopom, namiestnikom i wszystkiemu duchowieństwu religiej greckiej, także wielmożnym dygnitarzom, urodzonym urzędnikom, rycerstwu, szlachetnym, sławetnym dyecezyanom i bractwom stauropigianom i innym jakimkolwiek imieniem nazwanym parachianom i wszelkim in genere tejże religii ludziom popolitym, w koronie i w w. x. Lit. będącym, iż nie inszą szczęśliwego panowania naszego założyliśmy bazim et fundamentum, tylko chwały Bożej auctoramentum, które pozorniejszym szerzyć się nie może sposobem, jako kiedy na miejscach, Bogu poświęconych, przykładni w pobożności destinantur starsi i przetożeni, więc jakośmy przed tem maturam uważając deliberationem, dojrzałego wieku stateczność wielebnego Antoniego Winnickiego, metropolity Kijowskiego, Halic-

kiego i wszytkiej Rusi, przy teźże metropolii do świetnego pożegnania z tym światem cale podłud przywileju onemu, na ten urząd nadanego, zachowaliśmy, tak że teraz, gdy ex specula throni nostri na pobożność wielebnego Josepha Szumlańskiego teźże religiej greckiej episkopa Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego zapatrujemy się, wiadomy onego mając ku majestatowi naszemu wiarę, cnotę i życzliwość, a w zachowaniu cerkwi świętych nieustająca gorliwość, tedy post decessum pomienionego wielebnego Antoniego Winnickiego, sedes tamtej metropoliej Kijowskiej proprio orbata pastore zostaje, ex senatus consilio, przy nas będącego, umysłiliśmy z władzy naszej królewskiej tegoż wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, Halickiego i Kamieńca Podolskiego, za administratora, rządzcę i opiekuna teźże metropoliej Kijowskiej, Halickiej i wszytkiej Rusi, in spiritualibus et temporalibus doskonałego, postanowić, jakoż tym listem naszym postanowiamy, dając onemu zupełną moc i władzę pomienioną metropolią Kijowską ze wszytkimi obrzędami, cerkwiami, monasterami, katedrami, do tej metropolii należącymi, dobrami, wsiami, majątnościami, folwarkami, dochodami, pożytkami, poddanymi, sądami duchownymi i świeckimi, godnościami i prerogatywami, wedle zwyczaju i praw dawnych, wielebnym metropolitom Kijowskim służących, administrować, mieć, trzymać i rządzić, duchowienstwo w tej metropolii święcić, stanowić, odmieniać, sądzić, występnych karać, prowentami dysponować aż do elekcyi zupełnego iuxta ritus ecclesiae graecae metropolity, którego elekcyą, jako też i sede vacante wszytkich episkopów, tenże episkop Lwowski, a nie inny, składać i naznaczać tak w koronie, jako w wiel. x. Lit., jako legitimus metropolii Kijowskiej i wszytkiej Rusi administrator, pleno iure będzie i ma; co do wiadomości donosząc, żądamy i mieć to chcemy, aby pomienionego wielebnego Josepha Szumlańskiego, a nie kogo innego, mieli i znali wszyscy metropolii Kijowskiej, Halickiej i wszytkiej Rusi administratora, onemu, do prawa przed sąd jego stawając, posłuszni byli, elekcyą tak metropolity Kijowskiego, iako i wszelkiego, sede vacante, episkopa od niego, a nie od kogo

innego, wydaną, obserwowali i za onej ogłoszeniem ten akt odprawowali, w niczem się rządowi jego, do tej metropolii należącego, nie sprzeciwiając dla łaski naszej i powinności swojej. Na co dla lepszej wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Datum w Żółkwi, die decima quarta miesiąca grudnia, tysięcznego sześćsetnego siedmdziesiątego dziewiątego roku, panowania naszego szóstego roku. Jan król. Locus sigilli maioris cancellariae regni, Krzysztof Taranowski, Warszawski kanonik, j. kr. m. sekretarz. Post ingrossationem vero originale offerenti restitutum.

Львов. бернарда. ар., кн. вр., т. 440, стр. 2262—2266.

CXXXVIII.

1682 года, 27 января. Вызовъ къ королевскому суду Юсифа Шумлинскаго, епископа Львовскаго по жалобѣ Варлаама Шептицкаго, архимандрита Уневскаго.

Actum in castro Leopoliensi, feria quarta post festum conversionis sancti Pauli apostoli proxima, anno Domini 1682. Illustrissimus et reverendissimus Szumlański pro iudiciis assessorialibus sacrae regiae maiestatis citatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens ministerialis regni generalis providus Albertus Pleszowski, officio praesenti bene notus in vim suae verae ac fidelis relationis palam, publice libereque recognovit, se citationis infrascriptae, pro iudiciis assessorialibus sacrae regiae maiestatis ex parte infrascripti actoris contra infranominatum citatum editae, tenoris talis:

Ioannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniecho-

viaeque. Tibi venerabili Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi de persona bonisque tuis generaliter omnibus ac causa infrascripta mandamus, ut coram nobis iudicioque nostro assessoriali Javoroviae, aut ubi tunc cum nostra curia feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae recte in duabus septimanis seu tum, dum et quando causa praesens ex registro iudicandarum causarum publico ad iudicandum acclamata fuerit, legitime, personaliter peremptoriaeque compareatis, ad instantiam generosi instigatoris regni eiusque delatoris venerabilis Barlaami Szeptycki, archimandritae Unioviensis actoris, qui vos citat seu adcitat pro eo, quia tu quemvis optime noveris, quomodo autoritas rescriptorum et privilegiorum nostrorum sit circumscripta, gravissimaeque poenae contra convulsos eorundem privilegiorum et rescriptorum nostrorum legibus regni sunt severae sancitae, nihilominus tu, in contemptum earundem legum et in convulsionem privilegiorum nostrorum, super abbatiam seu archimandriam Unioviensem, aequaliter uti et Kijoviensem, per serenissimos antecessores nostros reges Poloniae clementer elargitorum et per nos in comitiis regni generalibus Cracoviae, sub tempus felicitis coronationis nostrae, solenni iuramento confirmatorum, delatori moderno tam in spiritualibus, quam et temporalibus servientium, ausus es et praesumpsisti in iurisdictionem eiusdem delatoris propriam iugere, excessivos quosdam monachos eiusdem monasterii Unioviensis, toties in criminalibus actionibus inculpato, condemnato, iure convicto, in patrocinium et protectionem tuam, praetextu autoritatis et iurisdictionis loci ordinarii, ne delicta eorum manerent punita, assumere et super ipsis extensionem poenarum criminalium inhibere, nonnullos vero monachos ad seditionem et rebellionem contra suum superiorem delatorem modernum concitare, iisdemque assistere, adeo ut idem delator non modo in officio suo libere consistere, verum in bonis et persona sua securus esse non valeat. Exactiones quasdam privatas a personis iurisdictioni delatoris moderni subiectis, enormissimas, cum enervatione et praeiudicio sumo delatoris, laudare, exigere

et violenter extorquere, et dum modernus delator eas exactiones, uti violentas et inconsuetas, impedire vellet, in vitam et fortunam ipsius machinari, ad deoccupationem abbatiae vel ipsius quasi cessionem, oblato quodam pretio, eundem delatorem multifarium tam occulte, quam etiam per apertas insidias propositas ipsum compellere, summas non mediocres, . . . quas redditionem ab eodem delatore extorquere et eundem toties, quoties in pacifica et decretis nostris ac serenissimorum antecessorum nostrorum vallata et munita, sine ulla occasione interturbare et molestare, prout praemissa omnia attentasti, extorsisti aliaque gravamina et praeeudicia latius tibi deducenda eidem intulisti, exindeque non modo iura et privilegia ac decreta nostra convulsisti et confudisti, verum etiam complanationi inter te et delatorem modernum, medio certorum amicorum inita et actis authenticis roboratae, contentisque et conditionibus ipsius contravenisti, et ob contraventionem ipsius vadium decem millium marcarum polonicalium, eadem complanatione vallatum, et poenas seorsivas ratione convulsionis privilegiorum et decretorum nostrorum, legibus regni sancitas, succubuisti. Citaris itaque ad videndum et audiendum easdem poenas et vadium succubitum aliasque arbitrarias ratione praemissorum omnium super te statui, decerni, et extendi, delatorem modernum circa iura, privilegia et decreta atque praeinsertam complanationem suam super monachis et religiosis tam in monasterio Unioviensi, quam aliis circum circa existentibus monasteriis, ad eundem delatorem ex vi privilegiorum ab antiquo immediante spectantibus, degentibus, conservari, excessivos monachos punire concedi, ab exactionibus tuis privatis tam delatorem, quam ipsi subiectas personas et subditas ac monachos liberari, a tua iurisdictione eximi, soli vero nostrae iurisdictioni subici, rescriptum et commisiones, si et inquantum contra delatorem exportasti, uti illegales, cassari, te in damnis litisque expensis condemnari et alia, quae de iure contra te venerint, statui et sententiari. Interea tamen ut a processu, quem, ad instantiam instigatoris tui, nonnullus excessivus monachus ad iudicium tuum eidem delatori instituit, supersedeas, nec iurisdictionem tuam ulterius super ipso

extendas, quem nos per praesentes, in quocunque termino praesentes citationis nostrae literae pervenerint, suspendimus et una cum ipsius executione in suspenso omnino haberi volumus, sub poena duorum millium aureorum Hungaricalium inhibemus et mandamus; sis igitur pariturus, terminum attentaturus, et ad praemissa omnia ac alia, quae tibi fusius in termino proponentur, iudicialiter responsurus. Datum Iavoroviae, feria tertia post festum conversionis sancti Pauli apostoli, anno Domini MDCLXXXII. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus Szczuka, secretarius s. r. maiestatis. Copiam similem sigillatam die hodierna in actu contenta in sede episcopali ritus graeci, ad aedes divi Georgii sita, ipsimet reverendissimo citato ad manus tradendo posuisse, de quo praesens eiusdem ministerialis relatio.

Львов. бернарда. арх., кн. гр., т. 443, стр. 153—157.

С XXXIX.

1682 года, 10 мая. Привилегія короля Яна III, данная Иосифу Шумлянскому на имѣнія Кіево-Печерскаго монастыря: Радомысль, Городокъ, Крымская Рудня, Бѣлки, Оравная, Чеповичи, Зимовище и др.

Янъ Третій, милостию Божиею король Польскій, великій князь Литовскій, Рускій, Прусскій, Мазовецкій, Волынскій, Жмоцкій, Подольскій, Подляжскій, Лифляндскій, Смоленскій, Северскій, Черниговскій.

Честному Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменца Подольского, блюстителю митрополиі Киевской, вѣрно намъ любезному, милость нашу королевскую. Честный вѣрно намъ любезный! Подана намъ челобитная отъ подданныхъ изъ маетностей Печерскихъ Киевскихъ въ уѣздѣ Полѣскомъ и воеводствѣ Киевскомъ обрѣтающихся, что тѣ маетности и подданные еще тогда какъ оторвались отъ государствъ нашихъ Киевскихъ

безъ особого и належитого владѣтеля и оборонителя будучи, такъ суть чрезъ разныхъ людей и сосѣдовъ внѣвотчо обращенны, поля ихъ истинные обнищенные и разоренные, что едва можется тамо нѣчто подданныхъ и всякихъ угодей обрести; чесо ради мы, яко высочайшій въ государствахъ нашихъ всѣхъ маетностей и подданныхъ изобиженныхъ, безъ належащихъ владѣтелей и досмотрителей своихъ обрѣтающихся, владѣтель, хотячи, дабы і тѣ маетности монастыря Киевского Печерского: Радомышль, Городокъ, села Крымская Рудня, Бѣлки, Оранная, Чеповичи, Зимовище и иные названные со всѣми приналежностями и съ подданными ихъ, въ уѣздѣ Полѣскомъ, а въ воеводстве Киевскомъ лежащие, к послѣднему разорению и обнищанию не пришли, вручаемъ честности вашей прежде реченныхъ сихъ Печерскихъ маетностей, какихъ ни есть прозвищемъ названныхъ и подданныхъ тамошнихъ, совершенное владѣние, и тѣхъ маетностей оборону таковымъ же правомъ, яко есть мы честности вашей маетность Городокъ на Волицю тогожъ монастыря Печерского дали, которой маетности добре есть намъ похваленная оборона, в томъ что цѣлости подданныхъ честность ваша соблюдеши, надѣяся, что честность ваша въ такомъ же прилѣжномъ призрѣніи и обороне і тѣ маетности, которая нынѣ честности вашей во владѣніе совершенно вручаемъ, покаместъ Киевъ к государству нашему не придетъ, имѣти будещи для милости нашей, что, дабы вѣдомо было не только всѣмъ окрестнымъ тѣхъ маетностей сосѣдомъ, но и подданнымъ тамошнимъ, тотъ листъ нашъ истинною своею рукою подписали, печатью утвердiti повелѣли естмы. Данъ изъ Явора мая въ 1 (день) 4811к году.

Изъ рукописей Киевской Духовной Академіи, подъ № Р. 62, л. 70.

СХЛ.

1682 года м. іюля. Списокъ имѣній Кіево-Печерскаго монастыря, захваченныхъ Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ.

Маестности монастыря Печерскаго Кіевскаго, чрезъ отца Іосифа епископа Львовскаго, Галицкаго і Каменца Подолскаго, а блести-теля (яко ся пише)¹⁾ митрополіи Кіевскои, по привилію королевскому 4403 году мѣсяца иеля отобранныхъ.

Н а В о л ы н и:

Село Городокъ, въ которомъ городокъ-ж на прудѣ, церковь, дворець со всѣмъ заводомъ монастырскимъ, зъ гумънами всякихъ хлѣбовъ наполненнымъ, со всякою скотиною розною, пивоварня, винница с котлами і со великимъ заводомъ, в томъ же селѣ, подъ городкомъ, мельница о четырехъ жерновахъ і суконные заводы добрые, а дворовъ і.

Къ томужъ Городку село Обаров, рѣи дворовъ, в томъ же селѣ мельница о двухъ жерновахъ, другой прудъ вопчѣ с селомъ Понебылемъ. В томъ же Обарове гумно особъливое; всѣ оба села Шумлянскій, владыко Льовски, по привилію королевскому, лѣта 4403 марта кѣ дня завладѣлъ и нынѣ владѣеть²⁾.

В о л о с т ь Р а л о м ы ш л с к а я .

Да в нинешнемъ году мѣсто Радомышль, в которомъ замокъ крѣпко, двѣ церкви, подъ тѣмъ же мѣстомъ мельница на рѣкѣ Тереве о шти жерновахъ і суконные заводы, другая мельница подъ тѣмъ же мѣстомъ на рекѣ Лутовцѣ о двухъ жерновахъ зъ желѣз-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

²⁾ „За службы для соблюденія престола нашего и вселъ Рѣчи Посполитой; за храбрые дѣла въ разныхъ при насъ будущихъ воинскихъ потребахъ зъ нарушеніемъ здоровію и имѣннїа, которая служба вѣдома намъ есть, а тужъ службу королевскую нашу добродѣтелию во всякомъ случаи воздати хотячи, постановили естмы маестности Городокъ и Обаровъ... ему дати“... (Изъ рукописей Кіевской Духов. Академіи, подъ № Р. 62, л. 71—72).

ными заводы, мельница об одномъ жернове, подъ тѣмъ же мѣстомъ
рп дворов монастырскихъ, ісъ которыхъ выходило 4̄ плуга.

Село Чудинъ, в которомъ сн̄ дворовъ.

Село Рача Малая, в которомъ мельница об одномъ жерновом,
рѣ̄ дворовъ.

Село Рача Великая, при немъ двѣ мельницы о трехъ жерно-
вахъ, р̄к̄ дворовъ.

Село Меделевка л̄ дворов.

Село Вишевичъ, а в немъ церковь, мельница о дву жерновахъ,
ї̄ дворовъ.

Село Красноборкъ, в немъ мельница об одномъ жернове,
к̄ дворов.

Село Межирѣчки, въ немъ мельница об одномъ жернове, р̄к̄
дворовъ.

Село Заболочи, в немъ мельница об одномъ жернове, п̄ дворовъ.

Местечко Крымъ, в немъ мельница о дву жерновахъ, желѣз-
ныи заводъ, р̄ дворовъ.

Село Бѣлая Крыница, въ немъ мельница об одномъ жернове,
з̄ дворов.

Село Слободка, в немъ мельница об одном жернове, м̄ дворовъ.

Село Чеповичи, в немъ церковь, мельница о дву жерновахъ,
желѣзныи заводъ, р̄м̄ дворовъ.

Село Журжевичи за Олевском, р̄кк̄ двора.

Ключъ Бѣлорускій надъ Днепромъ рекою:

Село Бѣлая Сорока, въ немъ церковь, к̄ дворов.

Село Довгляди зъ желѣзнымъ заводомъ, мельница о дву жер-
новахъ на рекѣ Жоровѣ, р̄з̄ дворовъ.

Село Вепри, л̄ дворов.

Село Угли, к̄з̄ дворовъ.

Село Агревичи, з̄л̄ двора.

Волость Шибенская меж Киевомъ і Дамеромъ.

Село Шибенная, ѣ дворовъ.

Село Новоселочьи, і дворовъ.

Село Араное, ѣ дворовъ.

Село Зораны, в немъ церковь, ѣ дворовъ.

Село Халепле, ѣ дворовъ.

Село Зимовища, пѣ дворовъ.

Село Полка, лѣ двора.

Село Лубенька з желѣзнымъ заводомъ, мельница на рекѣ Тали,
под Дамеромъ.

Село Рубежовка, в немъ церковь, мельница о дву каменей,
чѣ дворовъ.

Село Михайловка, нѣ дворовъ.

Село Бырковець, в немъ мельница об одномъ камне, лѣ дворовъ.

Село Зурбовичи, в немъ желѣзные заводы, лѣ дворовъ.

Село Гавриловка, в немъ церковь, мельница з двумя камени,
пѣ двора.

Село Кужаловка, л дворовъ.

Село Богдановка, лѣ дворовъ.

Село Шпилеи, к дворовъ.

Село Романовъ, в немъ мость, мельницы, а въ нихъ ѣ жер-
новъ, ступы суконные і бумажные заводы, мѣ двора.

Село Жаръ, м дворовъ.

Село Гдынъ, лѣ дворовъ.

Село Лукоѣды, м дворовъ.

Городъ Дѣдовщина, а в немъ городъ с крѣпостью, церковь под
городомъ, на рекѣ Рпенѣ мелница опти каменей, ступы и заводы
суконные. дворець, ис которого выходило ѣ плуга монастырския,
мельница об одномъ каменіи, а дворъ.

Село Голяки, к Дѣдовщине надлежачее, ѣ дворовъ, а з город-
цкимъ х дворовъ.

Село Тамаша, м дворовъ.

Город Василковъ, а в немъ город с крѣпостью и с пригородкомъ, 7 церкви, 12 дворовъ, дворецъ, из него выходило 1 плуга, мельница о 1 каменей, ступы и заводы суконныя, мельница-жь о двухъ каменей, на Ивановскомъ лесу мельница-ж о 1 каменяхъ, над Доровце рѣкѣ 1 мельницы, то все запусѣло от того время, какъ Пиво полковникъ Василковъ разорил и людей побилъ въ 1780 году.

Дворъ, называемы Кодакъ, из него 1 плуга выходило.

Село Барахты, в немъ церковь, мельница об одномъ жернове; 12 дворовъ.

Село Безрадици, замок в немъ, двѣ церкви, мельница об одном жернове, 7 дворовъ.

Село Хотовъ, в нем мельница об одномъ жернове, 12 дворовъ.

Дворъ Голосѣвъ, ис которого 1 плуга монастырскихъ ходило, в немъ церковь, 1 мельницы по одним жерновомъ.

Село Совка, 12 дворовъ.

Село Пирожовъ, 1 мельницы, а в нихъ по однимъ жерновамъ, 12 дворовъ.

А тѣмъ всѣмъ владѣет Шумлянскій... а только въ 1 верстахъ отъ монастыря.

Н а В о л ы н и:

Село Росохи, в которомъ бывал дворец, гумно, желѣзной завод, мельница, 12 двора, до тѣхъ же Росох два приселка, а в нихъ 12 дворов, тѣ Росохи с людьми и со всѣми налѣжностями завладѣл ксендзь Тиравъскій езувита 1780 году мѣсяца апрѣля 12 дня.

В повѣте Овруцком за Олевском:

Село Журжевичи, в немъ 12 дворовъ, то село господинъ Янъ староста Липскій, Соидеискій и Чехановскій завладѣл и к Борашовскому ключу соединилъ 1780 году декабря 12 дня.

На Бѣлои Руси под Могилевымъ:

Село Печерское, ̄ дворовъ.

Село Цвирково, н̄ двора.

Село Тарасовичи, в котором дворець, гумно, перевоз на Днепрѣ, м̄ дворъ.

Тѣхъ нынѣ ксендзъ Котовичъ, бискупъ Смоленскій, заѣхалъ.

В Литвѣ в воеводствѣ Новгородскомъ, недалеко Пинска:

Монастырской завод завель Константинъ Долмата в селѣ Дятеловичах сначала монастыря Печерского, в подданстве создателя две маестности село Дятеловичи і село Лулинецъ, названные Далекѣми, ̄ волок, ̄ дворовъ хилыхъ, рыбные ловли на рекѣ Припетѣ, звериные ловли, і иные угодн обрѣтающияся.

Всего по сей росписи Киево-Печерского монастыря вотчинъ от разоренья запустело и в литовскую сторону завладѣли ̄ местечекъ з замками, да м̄з сель, а в нихъ з̄ церквей да монастырской завод, ̄ дворов монастырскихъ с хлѣбомъ и з гумнами и со всякими монастырскими заводы, а выходило ис тѣхъ дворовъ на монастырскую пашню ̄ плуговъ.

Да въ мѣстечках-же и в селех л̄з мельницъ з жерновы и ступы и с суконными и бумажными и желѣзными заводы, да мещанскихъ и крестьянскихъ и бобыльскихъ ̄к дворовъ.

Изъ рукописей Киевской Духовной Академіи, подъ № Р. 62, л. 65—69.

СХЛІ.

1688 года, 28 августа. Жалоба епископа Львовскаго и Каменецъ-Подольскаго Юсифа Шумлянскаго и брата его, чесника Подольскаго, Самуила Шумлянскаго на дв. Стефана Криницкаго, Александра Козинскаго, Ивана Гривскаго и др. лицъ, о томъ, что они незаконнымъ образомъ завладѣли имѣніями Кіево-Печерской архимандріи, сс. Молочками, Погоннымъ, Рудкой и Дровками, находящимся въ Кіевскомъ воеводствѣ. раззоряють ихъ, грабятъ и разгоняють крестьянъ.

Року тисеча шестсот осмдесят осмого, месеца августа двадцат осмого дня.

В рочки судовые кгородские Киевские од дня деветнадцатого месеца и року тепер идучомъ, выш на акте менованых, в месте его кор. милости Овручом припалые и судовне отправоватисе зачатые, передо мною Димитром на Жабокрыках Жабокрыцким, подчасим Вилкомирским, подвоеводим судовым, епералу воеводства Киевского и книгами нинешними кгородскими Киевскими, *comparens personaliter uroczony j. mc. pan Jan Pęski, nomine wysoce przewielebnego j. mc. xiędza Jozepha na wielkich Szumlanach Szumlanskiego, episkopa Halickiego y Kamienca Podolskiego, administratora dobr do archymandryey Pieczarskiej należących, tudziesz urodzonego j. mc. pana Samuela Szumlanskiego, czesznika Podolskiego, quam primum acta praesentia adire mogł, tak zaraz solenniter naprzeciwko urodzonym ich, mosciom panom Stephanowi Krynickiemu, Alexandrowi Kozinskiemu, Janowi Grywskiemu—pryncypałom, y innym wielu ludzi y czeladzi ich, in ulteriori tractu juris specifikowanym, ktorzy lubo ad praesens ignorant, iednak za wyrażonych rozumieć się mają,—cooperatorom y compryncypałom, excessum infra nominatum pełniącym, manifestował się y protestował o to, iż ich mość extra justum et aequum, pusciwszy w zapomnienie na invasores prawo pospolite opisane, ani na winy, w niem surowie opisane na takowych, nic nie dbając, nullum mając praetextum et litense concernentem sub bona Mołoczki, Pohonne, Rudka, Dronki cum attinentijs, tu w*

województwie Kiiowskim jacentia, smięli y wazyli się, admotis sobie różnych ludzi copijs, w roku terazniejszym tysiąc szescset osmdzie-
siąt osмым dnia dwunastego junii zaiechać y possessią, która se-
cundum praxim juris powinna być stabiliiwana nemine contradicente
et oppugnante, firmować, de nullitate ktorey, salva per omnia jego
kr. mosci pana naszego miłosciwego, inquantum by iakowoy obwi-
nieni mieli na te dobra, ad male narrata otrzymany, przywiley, autho-
ritate, protestatur. Tamże zaiechawszy, te dobra pomienieni prynci-
pales cum cooperatōribus suis zboża wszystkie hiemalis et aestualis
inseminationis pozbierawszy, in suum obrocili commodum, barci
wybieraiąc pustoszą, danie y czynsze na jego mość xiędza episkopa
Lwowskiego należące, od reszty tych poddanych, ktorých po zaiezdzie
swoim nie rozegnali, gdyż per summas oppressiones, przez obwinionych
poddanym tamecznym illatas, mało iuż co poddanych zostaię, sobie
przywłaszczaią. A zaś wysoce przewielebnego jego mości xiędza
episkopa Lwowskiego do żadnych nie dopuszczaią pożytkow, vio-
lentie y exorbitanty niemało, ad placitum sobie pozwalaiąc, czynią
y nanoszą, poddanych wymyslnemi swemi sposobami et varijs aggra-
vationibus persęquuią y aggrawuią; co że contra expressum jus et
aequitatem, ich mość obwinieni postępuiąc; a protestans terazniejszy,
tak iawną per oculis maiąc jego mosci xiędza episkopa Lwowskiego
krzywdę y skodę, iterum iterumque, nomine wysz rzeczonych ich
mosciow, pryeciwko obwinionym, iako bona aliena arripientes, żad-
nego do nich nie maiącym pretextu, protestat, salvam tocy protestatney
in omnibus punctis, lub uczynienie inszey szyrszey j. mc. xiędzu
episkopowi y j. mc. panu czesnikowi Podolskiemu, lub przez pozwy
poprawienia zachowuiąc, meliorationem terazniejszey, wkrótce za-
niesionej, o przyjęcie do akt prosił, co y otrzymał. Jan Pęski, sta-
rosta włosci Białosorockiej.

Кн. Кіев. Центр. Арх. № 3, л. 290 об., актъ 72.

СХІІ.

1690 г., 13 октября. Жалованная грамота царей Иоанна и Петра Алексѣевичей Креховскому монастырю на право приѣзда въ Москву за милостиною.

Божію милостию пресветлѣйшіе и державнѣйшіе великіе государи цари и великіе князи Иоаннъ Алексѣевичъ, Петръ Алексѣевичъ, вся Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцы (и пр.), наше царское величество, пожаловали Львовского уѣзду Креховскіе пустыни Преображенского монастыря игумена Діонисія да келаря старца Терентія зъ братією, для того: били челомъ нам великим государемъ, нашему царскому величеству, они игумень зъ братією о нашемъ государскомъ жалованье и объявили, въ нашемъ государственномъ посолскомъ приказе отца нашего великихъ государей блаженныя и вѣчнодостойныя памяти, великого государя царя и великого князя Алексія Міхайловича всея Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчича и дѣдича и наслѣдника и государя и обладателя, жалованную грамоту, какова имъ въ тотъ монастырь дана въ прошломъ во 1686 году апрѣля въ 16, в которой написано, что отецъ нашъ великій государь его царское величество пожаловалъ того монастыря игумена Варлаама да келаря Касяна зъ братією: повелѣлъ имъ приѣзжати изъ того монастыря въ нашъ царствующій градъ Москву для милостины въ пятый годъ тремъ или четверемъ старцомъ да служке. И чтобъ мы великіе государи, наше царское величество, пожаловали ихъ игумена зъ братією, велѣли имъ дать нашу государскую жалованную грамоту. И мы пресветлѣйшіе и державнѣйшіе, великіе государи цари и великіе князи Иоаннъ Алексѣевичъ и Петръ Алексѣевичъ, всея Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцы, слушавъ той вышепомянутой отца нашего великихъ государей жалованной грамоты, пожаловали тоѣ Креховскіе пустыни Преображенского монастыря игумена Діонисія да келаря старца Терентія зъ братією и къ то

по них въперед въ том монастырѣ инше игумены и келари и братія будутъ. Повелѣли имъ въ тотъ монастырь дать нашу великихъ государей, нашего царского величества, жалованную новую грамоту, и по сей нашей царского величества грамоте приѣзжати имъ игумену зъ братією или кто по них будетъ въ нашъ царствующій градъ Москву по прежнему, въ пятый годъ, тремъ или чтыремъ старцомъ да служке. И какъ они игумень зъ братією ис того манаыря с сею нашею великихъ государей грамотою въ нашъ царствующій градъ Москву поѣдутъ, и в украинныхъ городѣхъ бояромъ нашимъ и воеводамъ, и всякихъ чинов приказнымъ людемъ того Преображенского манаыря игумена и братію въ Москве и возвращающихся зъ Москвы пропускать безо всякого задержанія, с приданіемъ пристава, и подводы, и кормъ давать имъ чемъ мочно пропитатца и с рухлядью было на чемъ без нужды поднятца. А пошлинъ таможенныхъ, и мыта, и перевозныхъ самих и с рухляди ихъ не има..... ни гдѣ, и пропускать ихъ безъ задержанія, и убытковъ имъ никакихъ не чинить. А кто и . . . что возьметъ, или кто чѣмъ изобидитъ, и тѣмъ от насъ великихъ государей от нашего ца . . . . быти в опале, а взятое укажемъ отдать вдвое. А ему игумену зъ братією въ наше . . . . вское государство и изъ нашего государства чужихъ людей и иноземцовъ тѣрговыхъ людей, съ товары и безъ товаровъ, не провозити и а будетъ учнуть провозити тайно, и въ томъ они винны явятца і от у нихъ будетъ взято на насъ великихъ государей, да на нихъ же положена будетъ пѣня, смотря по винѣ. Писана ся наша царская жалованная грамота государствія нашего во дворѣ въ царствующемъ велицемъ градѣ Москвѣ, лѣта отъ созданія мира 7300, мѣсяца октября 11 дня, государственія нашего n-го года.

Великихъ государей ихъ царского величества государственного Московского приказа дякъ Прокофѣй Тозинцинъ(?).

В книгу записано октября дня 11 Лвовского уѣзду Креховскіе пустыни Преображенскаго монастыря.

Лвовскій Ставропгіальный архивъ.

CXXXVIII.

1691 года, 3 апрѣля. Условія соединенія съ католической церковію составленныя на съѣздѣ православныхъ обывателей земель Перемышльскоѣ, Саноцкоѣ и экономіи Самборскоѣ, для представленія королю.

My obywatele ziem Przemyskiej, Sanockiej y oekonomiej Samborskiej, duchownego, szlacheckiego y pospolitego stanu, do diecezji Przemyskiej sciągający się, za intymacją y obwieszczeniem i. mosci oycy Innocentego Winnickiego, Przemyskiego, Sanockiego y Samborskiego episkopa, stosując się do zwyczajów antecessorow naszych, którzy każdego roku dla obrady y całości religionis circa festum purificationis B. Mariae Virginis na pewne mieysca, per lociordinarium naznaczone, zieżdzali się, teraz do Sambora zebrawszy się, między inszemi około dobra cerkwie Bożej pospolitego obradami, na to unaniami consensu wszystkie wyżey wianowane stany zgodziliśmy się, y pozwolili.

Kiedy nam i. mość o(y)ciec episkop, pasterz nasz, proposuit, y sami to widzimy, iakie się w tey episkopiey z okazji dwoch episkopow od lat blisko stu ustawiczne dzieją motus et dissensiones, iako za przeszłych do tey episkopiey przeciwko prawom naszym intruzorow bywały na kathedrę y dobra, do niey należące, incessionones, violentiae, sangvinis effusiones, a ztąd infiniti iuris processus, banionum poenae, w ktorych przodkowie nasi magno motu cum dispendio własnych fortun, przez dekreta, na seymach uspakaiali się; iako y teraz na seymikach Wyszynskich ustawicznie tu dipartitae iurisdictionis w episkopiey Przemyskiej materya naywięcej czasu zabiera, et publica około dobra y całości oyczyzny trudni consilia, a częstokroć y seymiki rozrywała, bo y na wielkich seymach consiliorum cursum tamuie et status regni confundit. Co się zaś tycze statum spiritualement et ordinem ecclesiasticum, tu już każdy widzieć może, iakie inconvenientia, scandala et confusiones populi zagęściły się: kiedy naprzod osoby duchowne delingventes, uchodząc censuras w konsystorzu naszym, legitime na siebie processu iuris medeante

extensas albo extendendas pod iurisdictionę oycow unitow, gdzie facillima venia, conniventia et absolutio kożdemu patet, udaią się y ieszcze to im, pro zelo religionis, vitium pro virtute reputatur; bo ¹n officia spiritualia, a tym barżiey, którzy sinistre meliorem z naszey strony ordinem interpretari umieją, promoventur. Swieckie zaś osoby, ad ordines aspirantes, nie mogąc ob defectus suos, które incapacitatem et irregularitatem sapiunt, tu otrzywać, do tamtey strony y sub praetextu pietatis, sub dole et indebite, ordines wymagaia. A co już passim invaluit et usuvenit, że kiedy szlubu na małżenstwa iakiegokolwiek stanu ludzie in propriis paraecijs ob impedimenta legalia otrzywać nie mogą, exnunc do oycow unitow recurrunt, którzy sine omni disquisitione et respectu personarum, ieżeli to licet, necne, czyli to imparitas, czyli consanguinitas, czyli raptus, czyli votum, causas non scrutando—dla czego in proprijs paraecijs szlubow niebiorą—błogosławią. Jako y swiežo w Nizankowiczach stało się, że cum rapta unit w Ostrowie za Przemyszem szlub o pońocy na niedziele błogosławił, a nazaiutr tak wiele ludzi z obu stron mieszczan Samborskich y Nizankowskich nasieczono!... Cerkwie oycowie unici modo violento per subordinationem possessorum bonorum odbieraią, naiezdzaia, ołtarze Pańskie, na których się od lat kilkuset ofiara Bogu odprawuie, przeswiecaia, osoby duchowne, nie wiedzieć quo iure canónico, y insze inconvenientia, ad lites, iurgia et odia wzniecaia, fomenta. W miastach osoby religiey greckiey od urzędow, handlow y samych rzemiosł arcentur. Co wszystko pacis intrinsecae dulcedinem officit, et in amaritudinem obraca. A ponieważ nam tenże i. mość ojciec episkop pasterz nasz, iako y wielebni oycowie ihumeni y namiesnicy duchowni interpretowali, że nas non fidei dogmata, bo te są utriusque ecclessiae iedne, z ich mościami p. d. Rzymianami roznią, y probatum to iest luce meridiana clarius, żeśmy bracia sobie w iedney kompieli Ducha Świętego odrodzeni, od iednych że Apostołów Świętych y ich successorow nauczeni iedney wiary, y że męcenicy święci w tey y w owey stronie za iedną cerkiew Bożą, nie za dwie, umierali, y że w iedną wszyscy in sym-

bolo fidei cerkiew powszechną wierzyli; tedy iako wiara iest iedna, tak y cerkiew Wschodnia y Zachodnia iest y bydź musi iedna, tylko to nas różni, y dla tego w oyczyźnie, a naybarzief w tey dieceziey Przemyskiej, te *passiones* narodu et *motus* dzieią się, że *incusamur* od ich . . . *ordinis ecclesiae prevaricatione* et *arguimur*, że *Petri successoris primatum agnoscere refragamur*. Jezeliz tedy dla tego samego *theorica* et *politica confusio* y te kłutnie bydź mają, mając sobie *deductum* z łacinskich y greckich historikow y z samych synodow, że ta była forma *ecclesiae primitivae*, iż *primatus penes pontificem Romanum* zostawał, *meliori* przy tym *ordini ecclesiastico providendo*; ponieważ nam y *constitutią* anni 1676 (lubo to non *sine praeiudicio honoris nostri*, bo nie tylko my, ale ani przodkowie nasi *nunquam fide* przeciwko dostoiestwu krolow ich mosciow y oyczyźnie przez *conferentią* z patriarchami *contaminarunt*, iest napisana) ¹⁾ *relatief* do patriarchi zabroniła; powtore *paci et securitati publicae consulendo*, do czego nas et *paterna j. k. msc. p. n. m. sollicitudo*, która nie tylko *bellis felicissime, cum augmento divinae gloriae et totius christianitatis nominis, gestis*, ale też *charitativā civium animorum coadunatione triumphare* zwykł, za szczęśliwego panowania swego per *media pacis* prowadzi,—tak iako in *primitiva ecclesia* bywało, *primatum pontificis Romani D. Petri successoris agnoscimus*, y jego *primum post Christum visibile ecclesiae caput libere liberi profiteamur et amplectimur*,—*illis iednak positis* do niaśniejszego majestatu *j. k. mości p. n. mł.* przez ich *m. pp. posłow* naszych Eustachiego Szeptyckiego, podstolego Czernihowskiego, Alexandra Kopystyńskiego y Piotra Błazowskiego, de *gremio nostri ordinowanych, desideriiis*. A naprzód, ponieważ nam *j. k. m. p. n. m.* w *mediaciey* między ich *m. oo. episkopami* w Warszawie dnia 18 marca roku 1681 przez ich *mość. pp. commissarzow ex senatu et equestri ordine* od *j. k. mości deputowanych* zaszłej, y *osobliwym przywilejem j. k. mości stwierdzoney*, prze-

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

nieśnienie j. m. o. Małachowskiego na insze beneficium miłościwie deklarować, y toz przez ich mość panow posłów z seymiku . . . . w Żółkwie przyobiecać raczył, iako y przywiley in personam j. m. o. Winnickiego miłościwie nadany, toż sonat, że sine ulla iurisdictionis dismembratione na tey episkopiey ma zostawać, aby ta panskiey clementiey deklarata in suum influat effectum, a i. m. ojciec Winnicki episkop, od naszych pomienionych stanow, vigore iurium, privilegiorum et diplomatum, przysięgami królów jch mość., constitutiami et continuo usu stwierdzonych, electus, privilegiatus, rite cum scitu et permissu j. k. m. consecratus, sam ieden był conservatus, y napotym, aby insza methodus succedentium na te episkopię nie była wnoszona, tylko aby ten, który od nas obywatelow z stanu szlacheckiego osoba idonea, possessionata, de ritu pure graeco, z ziemie Przemyskiey albo Sanockiey, a in defectu z władcyctwa Ruskiego, iako libera electio, iuribus obwarowana, w sobie zamyka, będzie electus, y j. k. m. p. m. praesentatus, mediante privilegio j. k. m., na episkopią succedat; pokornie o to ante omnia pp. posłowie, u nog panskich provoluti, prosić będą, iakoby nam non corruptionem, ale conservationem iurium, placidissimam pacis, przez j. k. m. plantatae, faciem, unius iurisdictionis formam przynieśli, y tak dawne, iako y świeże niechęci et odiorum inter populum cicatrices salutari dalszego pokoju y miłosci antidoto uleczyli, a jeszcze niektóre mniey uważne ad novitatem frementia subjecta tym samym ukontentowali y uspokoili.—A że y to meliorem status ecclesiastici concernit ordinem: ponieważ Kijowska metropolia, do którey w Koronie będące episkopie należały, od Korony odpadła, zkond duchowienstwo Kijowskie iuż to do drugiey na metropolitę electią, do którey według praw y zwyczajow praelati nostri należeli, nie wzywali nas, aby metropolita, ieżeli y drugie dioecezie in odorem unguetorum domini, iako supponimus, łaski y clementiey panskiey current, był na kathedrę Halicką, która ex vi erectionis do metropoliey należała, podnoszony, altissimo to et divino j. k. m. p. iudicio committimus; a interim ad punctum, w pomienionej mediaciey o

metropoliey Kijowskiey wyrażonego, referując się, abysmy przytym byli conserwowani, pokornie y oto supplicabunt.

Forma capituli ritus nostri Premisliensis, która per injuriam temporum, a raczey przez też samę w episkopiey motus, aboleverat, teraz przez i. m. oycą episkopa piissimo studio et melioris ordinis zelo è cineribus resuscitata, aby, za poważną j. k. m. interpositią, konstitutią była utwierdzona, prosić będą pp. posłowie, praelati nostri, de ordine equestri ad officia spiritualia in ritu nostro podwyższeni, iako extra statum spiritualem byli capaces honorow, tak in statu spirituali eandem wszelkiey prerogatiwy, zarowno cum praelatis romani ritus, capacitatem nie tracili. A duchowienstwo, iako j. k. m., podług dawnych constituty wyraźnemi rescriptami ab oneribus publicis et privatis exemptos esse, deklarować raczył, tak aby nie tylko in bonis regalibus byli exempti, iakoby subjecta religionis nostrae, że szkoł wychodzące, dulcedine libertatis, ad ordines suscipiendos alliciantur, aruditas et nimiae simplicitas, która przez te servilia onera in statum spiritualem irrepit, sensim extirpetur, najasniejszy majestat j. k. m.; da Bóg, na seymie ad ordines regni suam interponat auctoritatem.—Zalecą to respectowi y clementiey j. k. mości ludzie stanu mieyskiego w miastach j. k. m. do urzędow mieyskich, cechow, handlow, kupowania kamienic y domow w rynku, y wszelakich wolności, mieszczanom ritus romani służących, non obstantibus quibusvis privilegijs et decretis, aby byli przypuszczeni, y mieszczanom ritus romani in obeundis officijs byli coequati, auctoritate sua imperpetuum, panskim swoim wyrokiem, j. k. mość civitatem officijs intimabit.—Osoby, z stanu szlacheckiego religionis nostrae ad ritum romanum transeuntes, jeżeliby ex meritis suis na prelatury in romana ecclesia byli promowowani, aby ich za iakich neophitow nie miano y aditum ad officia et beneficia nie broniono, iako y i. m. x. Wyhowskiego, opata, nie wiemy, co tam in apprehensione officij et beneficij trudni, za którym aby j. k. m. p. n. m. ad sanctam sedem apostolicam suam regiam interponat auctoritatem, iako by non sine aliquo religionis nostrae opprobrio

nie był exclusus, pokornie y oto j. k. mości supplikuiemy przez pp. posłów naszych.—A co popularitatem naybarziefy deterrit, że w oo. unitach misculantiam in ritu widzą, którzy, choć mają swoje cerkwie, przecie, szukając faworow u panow, swoje cerkwie opuszczają bez nabozenstwa, a do kosciołow cisną się, gdzie in oblationibus nie mało rzeczy, conformując się ritui romano, de ritu graeco popuszczali, albo poodmieniali, przez co samo unionis nomen odibile et execrabile u pospolstwa uczynili. Przetoż iako od wiekow wiara była iedna, religio duplex: graeca et latina; latino-graeca, nec graecolatina nie była nigdy, tak y teraz niechay będzie ritus graecus, pure graecus, bo y samo to słowo compositio albo pomiarkowanie z natury swojej nie może bydz takie, żeby iedney rzeczy w drugą transsubstantią zaciągać miała, ale całą utriusque ma conservare substantiam. Jakoż y jch m. oo. dawnieysi unicy nie mogą w prawdzie ritum graecum in ritum latinum transsubstantiare, ale czynią iakoby contra naturam, która corrumpit unum, generat alterum, ich m. corrumpunt ritum graecum, non generant latinum. Zaczym submississime będą upraszali nאיםniejszego majestatu j. k. m., aby tey in ritu misculantiefy nie było, ale kapłani ritus graeci aby w cerkwiach more suo puro odprawowali. Nie mowimy to dla nas, którzy wiemy, że wolno nie tylko w kosciołach, Bógu poświęconych y daleko lepiej niezeli cerkwie przyozdobionych, ale na każdym mieyscu, na to przygotowanym, poświęcony antimis, albo portatile położywszy; ale to mowimy propter popularitatem, która, nie mogąc identitatem dignoscere, novitatem mirari, et in contrarium moveri, zwłaszcza in primordijs, consuevit. W czym iż powaga nאיםniejszego majestatu j. k. m. desideria nostra, dla gruntowania pokoju łatwiejszego, y inszych nie tylko diocezefy, ale y narodow illecebram ukontentuje, iako nie wątpiemy, tak to przy panskiefy zostawuiemy clementiefy.—Że się też capitulułm episkopiefy Przemyskiej ritus nostri w nieproporcjonalnym z drugiefy episkopiefy do wypłacenia liberny obrachowaniem gravatum bydz poczyta, instabunt pp. posłowie nasi do majestatu j. k., aby powagą swoią panską gravamini huic

subvenire raczył, iakoby podług intraty każda episkopia wypłacała, y sami obrachowanie między sobą oo. episkopowie czynili.—O bractwach y monastyrach, o pozwoleniu na seymikach activitatis ich m. oo. episkopom, o przywileiu krola i. msci Zygmunta, de non transitu personarum, in statu spirituali existentium, ex ritu ad ritum, ne confusio iurisdictionum nutriatur, juxta bullam Urbani VIII, y w inszych, w mediatiey wyrażonych, punktach do teyże jch mm. pp. posłowie referować się, y j. k. mości, aby to in executione było, pokornie upraszać będą. O co wszystko najiasnieyszemu majestatowi j. k. m. p. n. m. pokornie supplikuiąc, aby tak sam j. k. m., iako supremus iurispatronatus dispositō et dominus, miłościwie te nasze desideria do ukontentowania statum disponat, iako y celsissimae nuntiaturae s. sedis apostolicae Romanae brachiae te naszą submissią, animorum vota, amplexus, et obedientiam dignetur commendare. Interim vessimentora cimbrum absentes, tanquam praesentes, ad scabellum najiasniejszego maiestatu corda et capita provolvendo, osculamur.

Działo się w Samborze die trzeciego miesiąca kwietnia, roku Panskiego tysiąc szescset dziewiędziesiąt pierwszego. Ieromonach Wituli Baraniecky, ihumen Ławrowsky, swoim y braci imieniem. Смиранный іеромонахъ Іосифъ, ігумень монастыря Щепелькоцкого, своимъ и братіи именемъ. Bazyli Borecki m. p. . . Bechwicz . . . Ieromonach Innocenty Hoszowsky, ihumen Topolnicky, ymieniem wszystkich braci. Theodor Szeptycki. Alexander . . . Pystynsky m. p. Maciey Winnicki. Prokop Cropinnicky m. p. Pro... Błazowsky. Eustachi Szeptycki, Podpol. Czer. D. H. Jan Żeliborski m. p. Dymitr Radyłowski. Dymitr Bandrowski. Iermonach Metrofan Raduminski, ihumen monasteru Lisznianskiego. Ieromonach Herwasy Wołosecki, namiesnik monastyrza Czernilawskiego, iako posłany od w. o. ihumena y wszystkich braci. Iermonach Bartłomiej, ihumen Dobromilskiego monastyrza. Iermonach Elisey, proigumen monasteru Dobromilskiego. Jan Strz . . . . Bazyli Nieczwiedzanski, namiesnik Drohobycki. Jan Balinski, namiesnik Strycki. Cre-

Иванъ . . . . . Bazyli Łopuszansky. Stephan Wołczanski, namies.
Żukołyński. Michał Rykowski, namiesnik Mokrz . . . . Mikołaj
Skocinsky, namiesnik Lubaczowski. Theodor Janowsky, namiesnik. . .
Semion Korosteński, namiesnik Dobromilsky. Jan Kusmierz, starszy
brat cerkwie katedralney Przem(yskiey). Piotr Winnicki, podczaszy
Nowogrodzki. Alexander z Stupnicy Stupnicky. Stefan Błazowsky.
Jarosz Błazowsky. J(e)rzy Błazowsky. Alexander Berznucky. Bazyli
Broszniowski. Павел Поролицкій. Jan Kulczycki Wolszko. Jakob
Podhorodecki. Paweł Potynski. Jan Pustanowski. Mikołaj Bory-
sławski. Paweł Popiel. Samuel Nowoszycki. Jan Kobyłecki. Alexan-
der Manastyrski. Stanisław Uniatycki. Bazyli Ustrzycki. Konstany
Błazowsky. Jacenty Bilinski. Jan Pastan. . . Alexander Jaworski.
Aleksander Stupnicki. Mikołaj Żurzanski. Stefan Monastyrski.
Jeremiasz Daszkiewicz, młodszy brat teyże cerkwi Андрей Ба-
бичакъ Василій Савушко . . . . . Paweł Jachnowicz, starszy
brat cerkwie Samborskiey. Damyan Makowsky. Alexander Pru-
zyk, starszy brat cerkwie Drohobyckiey. Jan Ko . . . . . yn
ymieniem bractw Drohobyckych, Przodmietckych y Łużeckiego. Ma-
tyasz Krawiec, starszy brat. Іоанъ Щы . . . . . а имене . . . .
всего брацтва Яворовского. Theodor Pia . . osotnik, starszy brat
cerkwi Świętey Troycy . . . . Bazylii Jaroszewicz, młodszy brat
teyże cerkwie. Стефанъ Маріевичъ, старший братъ церкви Благо-
вѣщеня Перемиськой. Исыдо(ръ) Подгорскій, молодой братъ
тойже церкви. Игнатъ Филиповичъ, старший братъ Старосольского
Мли. Hrehory Brihier, starszy brat Piatnicki. Dymitr Puhacz, starszy
brat Nizanskowsky, ymieniem wszystkich braci. Jan Bratkowski.
Plasz Czaykowski. Hryhory Łucki. Bazyli Orłynsky. Θεοδορ... Но-
воселский. Kostanty Błazowsky. Marcin . . . Bazyli Sozansky. Се-
мионъ Соза(н)скій. Teodor Sozanski. Andrzej Grabowski. Samuel
Grabowsky. Marcin Sozanski W . . . Samuel Sozansky. Jan So-
zanski Wowna. Andrzy Baczynsky. Paweł Baczynski . . . . Bu-
dzynsky. Jendrzy Baczynsky. Павелъ Бачинскій. Hrehory Baczynski.
Macey Sozansky. Jerzy Sozansky. Iwan Baczynsky. Ihnat Semsz.

Stefan Semasz. Dimitr Semasz. Lukas Semasz. Иос(в) Семашъ. Ierzy Podhorecky. Hryhory Jaworski. Iwan Strzelbicki. Jacko Strzelbicki. Fedor Baraniecki. Jan S . . . Daniel Sielecki. Hryhory Baczynsky. Danil Paslawski. Bazyli Perłacky. Lukasz Pyłarowsky. Stanisław Koblanski. Hanoski Iwan. Stefan Broszniewsky. Pio(t)r Hłopecki. Iędrzy Sielicki. Fedor Ilnicki. Zacharyasz Kreczkowski. Стефан Хановски. Kostanty Podhorecky. Alexander Wołoszynowsky. Jan Liskowacki. Iwan Serebnicki. Stefan Rozłucky. Andrzej Rozłucky. Jacek Rozłucky. Stefan Turzanski. Jacenty Turzanski. Jan Turzanski. Andrzej Jaworsky. Andrzej Wyszotrawka. Michał Terlecki. Kostanty Winnicky. Paweł Konarsky. Stefan Turzanskij. Hryhory . . . . Jan Berezowsky. Prokop Tustanowski. Helias Swarczowski. Ignacy Wysoczanski. Theodor Matkowsky. Paweł Małyszewski. Hryhory Borysławski. Fedor Dobrzanski. Paweł Dobrzanski. Prokop Kropiwnicki. Jan Brylinski. Paweł Odrzeczowski. Jan Ozingało Wysoczanski.

Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей, № 408 (12).

CXLIX.

1691 года, 13 июня. Письмо Иннокентія Винницкаго, епископа Перемышльскаго, къ королю Яну III относительно отношеній къ нему католическаго духовенства послѣ принятія имъ увѣи.

Naiasnieyszy miłosciwy krolu, panie, panie y dobrodzieiu moy miłosciwy! Jako znam się bydz in praesenti statu . . . eo w. kr. mśc m. p. mł. mirari creaturam, tak nie miałem po Bogu y nie mam ni do kogo inszego krom samey w. kr. mśc p. mł. in meis operibus relationem, y cokolwiek w Dei acta iestem operatus, to się felicissimis auspiciis, metu, scitu et pietissimo consilio w. kr. m. p. mmł. stało, bo ja non gloriar nisi de infirmitate mea. Ad perfectionem operis, żeby mi nil deesse nie zdało się, referowałem się y do nunciatury, iezdziłem do Moscisk z pp. posłami, praesentowałem eam, quae decet, submissionem; potym przez

listy podwakroc conferowałem, na co wszystko nie tylko nie otrzymałem correspondcei, ale ieszcze i. m. xdz auditor iakies merita o. Małachowskiego y Kulczyckiego praeponit meis, który niczym inszym, chiba tylko obtrectationibus mei, tu y w Rzymie nomen sibi compararunt. W którą nadzieie Kolczycki publice dnia onegdayszego moich kapłanow, którzy tu przy mnie zostaią, kiiami zabiać, iako w Medyce uczynił, y w arkanach wodzić grozi się, et ad certamina de polioritate iuris provocat. Naiasniejszy, miłosciwy panie y dobrodzieiu moy młs., neque gentem, neque iura nostra norunt; iezeliby oni mieli gentis nostrae discernere iura, iabym do pastwy moiey, qua facie et securitate, powrócił. Co od nas Romae debet, w. kr. m. p. m. mły, cum senatu manu tenere racz gentem wierne utroque modo poddanstwo swoje (sic), którzy iako ni od kogo inszego, tylko od krolów ich m. in iuribus suis nie mieli dependencyei, tak y teraz, do społeczności posłuszenstwa koscioła Rzymskiego przystempuiąc, niegdzie żadney sobie tylko u naiasniejszego maiestatu w. kr. m. p. m. mł. integritatem iurium cavent y pokornie expostuluią, a o pomyslną, którey się doczekać nie mogą, expedicyą wespoł z moią submissią supplikuią.

Waszey krolewskiej mści pana y dobrodzieia mego miłosciw. ustawiczny niegodny bogomodlca y wierny poddany Innocenty Winnicki ep(isko)p Przemyski. W Warszawie, d. 13 iuny 1691.

Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей, № 405, стр. 151—152.

CL.

1694 года, 12 февраля. Привилегія, данная королею Яноу III Иосифу Шумлянскому на Сочавскую митрополию.

Actum in castro Leopold., feria secunda in crastino festi sancti Valentini praesbiteri et martyris, 1694 anno.

Oblata litterarum sacrae regiae maiestatis, illustrissimo et reverendissimo Szumlański super administrationem metr. Soczaviensis collatarum.

Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens nobilis Stanislaus Grelski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit privilegium et litteras sacrae regiae maiestatis illustrissimo et reverendissimo Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae, metropoliae Kijoviensis administratori, archimandritae Pieczarocensi, super administrationem metropoliae Soczaviensis ecclesiarumque ritus graeci ac bonorum ad eandem spectantium, benigniter collatum, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis ac generosi Alberti Chrościński sacrae regiae maiestatis secretarii subscriptum et sigillo cubilari communitum spectantis, tenoris talis: Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflantski, Wołhyński, Podolski, Kijowski, Smoleński, Siewierski i Czernichowski. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, a osobliwie pobożnym ritus graeci popom, czerncom, diakonom, tudzież urodzonym i szlachetnym ziemie Wołoskiej obywatelom, w państwach naszych i rzeczypospolitej zostającym, a duchownej jurysdykcyej wielebnego niegdy Dorowteja, metropolity Soczawskiego, podległym, do wiadomości podajemy. Iż w osobliwym respedcie mając znamienite zasługi wielebnego Jozefa Szumlańskiego, Lwowskiego, Halickiego i Podolskiego władyki, któremi tak w cerkwi Bożej przez nieustające około dusz sobie powierzonych pieczałowanie, jako też i

ojczyźnie, przez wierną i życzliwą w każdych okazyach przysługę osobliwie się zalecił, a chcąc go potym do świadczenia w dalsze przeciwko religiej żarliwości wprowadzić, umyśliliśmy na ten czas, doznanej jego wierze i stateczności wszystkich duchownych i z ich cerkwiemi, którzy kolwiek przedtem iurisdictioni wielebnego niegdy metropolity Szoczaawskiego podlegali, oddać, zalecić i w administracyą poruczyć, jakoż niniejszym listem naszym ze wszystkiemi cerkwiemi, wioskami i gruntami, do nich należącemi, tudzież należytem posłuszeństwem i iurisdictionią duchowną do dalszej naszej woli i dyspozycyi oddajemy, zlecamy i poruczamy z tym dokładem, ażeby wszyscy, duchowni i z obywatelami, do tejsze religiej należącymi, nikomu innemu quo ad spiritualia, posłuszeństwa i powinności stosownych oddawać, ani żadnego inszego rządu służyć i z nikim się znosić w potrzebach swoich nie ważyli, okrom wielebnego władcy Lwowskiego, któremu we wszystkich tak podlegać mają, jako niegdy metropolicie Szoczaawskiemu. Co do wiadomości wszech wobec, mianowicie jednak Wołoskiego duchowieństwa także i obywatelów tamecznych, donosząc, mieć chcemy i rozkazujemy, ażeby odtąd wielebnego władcy Lwowskiego za własnego pasterza swego znali, jemu wszelkie poszanowanie i posłuszeństwo wyrządzali, i przez innych wyrządzać się starali. Na co dla lepszej wiary własną się podpisawszy ręką, pieczęć naszą przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Żółkwi dnia XII miesiąca lutego, roku Pańskiego MDCXCIV, panowania naszego XX. Joannes rex. Locus sigilli. Wojciech-Stanisław Chrościński, jego królewskiej mości sekretarz. Post cuius ingrossationem originale ad se recepit, et de recepto officium quietavit.

Львов. бернад. архивъ, кн. в. Льв., т. 466, стр. 379—382.

СЛІ.

1694 года, 22 іюля. Привилегія короля Яна III Іосифу Шумлянскому на администрацію Луцкой епархіі.

Actum in castro Leopold., feria secunda in crastino festi sancti Petri in vinculis, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quarto. Oblata litterarum privilegii sacrae regiae maiestatis illustrissimo et reverendissimo episcopo ritus graeci Leopoliensi datarum.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens generosus Alexander Korendowicz obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit litteras privilegii sacrae regiae maiestatis illustrissimo et reverendissimo Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi Podoliae, metropoliae Kijoviensis et Soczaviensis administratori, archimandritae Pieczarocensi, super administrationem episcopatus ritus graeci Luceoriensis et Ostrogiensis, benigniter collatas, manu eiusdem sacrae regiae maiestatis secretarii subscriptas atque sigillo maioris cancellariae regni communitas, quarum infrascriptus tenor sic procedit:

Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki xiążę Litewskie, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński i Czerniechowski. Oznajmujemy wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie, jednak, wielebnym archimandrytom, ihumenom, protopopom, ich namiestnikom, p̄s̄biterom, dyakonom i całemu duchowieństwu, tudzież szlachetnym, s̄ławetnym bractwom ritus graeci, w episkopij Łuckiej zostającym, do wiadomości podajemy. Iż skoro nas doszła wiadomość o śmierci wielebnego niegdy Athanazego Szumlańskiego, episkopa ritus graeci Łuckiego, tak zaraz pilną uczyniwszy reflexyę, że ta osierociała katedra bez przyzwoitego dozoru i zawiadywania znaczny by uszczerbek i różne tam in spiritalibus, quam in temporalibus ponosić musiała dotąd, póki jej, według praw i zwyczajów dawnych, pasterz

obmyślony i przewidowany nie będzie,—umyśliliśmy z respektu godnych i znamienitych ku pomnożeniu chwały Boskiej zasług, tudzież dla osobliwej przeciwko nam wiary i życzliwości wielebnego Józefa Szumlańskiego, Lwowskiego i Halickiego episkopa, one w administracyą doczesną puścić i konferować, jakoż niniejszym przywilejem naszym ze wszystkimi monasterami, cerkwiemi, dobrami, wsiami, gruntami, do pomienionej episkopiej Łuckiej z dawna należącymi, także z wszelaką powinnością i posłuszeństwem całego duchowieństwa, w niej zostającego (wziąwszy jednak z tej władzy i rządu dobra, Połonka nazwane, przy których urodzonego Zabokrzyckiego, pisarza ziemstwa Łuckiego, possessyi wcale i nienaruszenie praesentibus zachowujemy) ¹⁾ na dowód łaski naszej temuż wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, w doczesną administracyą puszczaemy i konferujemy i onemu zupełny rząd, władzę i zawiadywanie tam in temporalibus, quam in spiritualibus, póki nowego sukcesora na tą katedre nie będzie, dajemy,—mieć chcąc i przykazując, ażeby wszystkich dóbr, pożytków, dochodów, folwarków, gruntów, pól, łąk, sianożęci, lasów, stawów, rzek, jezior, młynów na nich będących, karczem, prowentów, poddanych, kmieciów, zagrodników, ich danin, czynszów, robocizn i wszelkich powinności tak zażywał, onemi władał i rządził, jako niegdy wielebny Athanazy Szumlański, władyka Łucki, brat jego rodzony. Pilnie zatem po wszystkich żądamy, aby pomienionego episkopa Lwowskiego za prawdziwego episkopii Łuckiej administratora odtąd znali i obserwowali i onemu należyte posłuszeństwo w rzeczach duchownych i świeckich tak sami przez się oddawali, jako też i przez inszych, żeby oddawane było, pilnie się starali, inaczej nie czyniąc dla łaski naszej i swojej ku nam powinności. Na co się własną podpisawszy ręką, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Jaworowie, dnia XXII miesiąca lipca, roku Pańskiego MDCXCIV, panowania naszego XXI. Jan król. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Wojciech Paszyński, jego królew-

---

¹⁾ Скобки въ подлинникѣ.

skiej mości sekretarz. Post cuius ingrossationem originale eiusdem privilegii idem offerens ad se recepto, officium praesens quietavit.

Львов. бернарда. архивъ, кн. гр. Львов., т. 467, стр. 1736—1739.

СЛІІ.

1697 года, во время коронаціи (17 сентября). Король Августъ II-ой подтверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству при церкви Успенія Пр. Богородицы.

Confirmationis privilegii serenissimorum regum Poloniae, confraternitati stauropigianae Leopoliensi servientis, oblata.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Leopoliensia personaliter veniens generosus Jacobus Gawendonicz, vicesenior confraternitatis stauropigianae Leopoliensis, obtulit eidem officio et ad acticandum porrexit confirmationem privilegii serenissimi olim Vladislai Quarti et aliorum serenissimorum regum Poloniae, confraternitati stauropigianae Leopoliensi benigniter collati, a serenissimo olim Augusto Secundo datam, manu eiusdem olim serenissimi Augusti Secundi propria subscriptam et sigillo pensili in theca laminea et cera rubra expressi communitam, tenoris sequentis: Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque, nec non haereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest universis et singulis, reproductas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi olim divae memoriae Iohannis Tertii, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo regni pensili communitas, sanas, salvas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis

Mariae institutae supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignemur. Quarum quidem litterarum de verbo ad verbum tenor est talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis, productas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi Michaelis, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo regni pensili communitas, salvas, sanas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes, approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis Mariae institutae supplicatumque nobis, ut easdem autoritate quoque nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignemur. Quarum quidem litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur est talis: Michael Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensciae, Severiae Czernichoviaeque. Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis, reproductas esse coram nobis litteras pergameneas, manu serenissimi Vladislai Quarti, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo regni pensili communitas, sanas, salvas, illaesas, omnique suspicionis nota carentes, approbationem privilegiorum confraternitatis Ruthenorum ritus graeci Leopoli ad ecclesiam tituli Beatissimae Virginis Mariae institutae, supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignemur. Quarum quidem litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur est talis: Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae Livoniaeque nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque, hereditarius rex, electus magnus dux Moschoviae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, quemadmodum in conventu regni generali felicis coronationis nostrae Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et prae-

rogativas tam spirituales, quam saeculares, cuiuscunque status et conditionis hominum locorum quorumcunque, de sententia omnium ordinum regni, approbaverimus, illas omnes in genere et singulas in specie iureiurando, super id praestito, sancte et inviolabiliter servaturos promiserimus, cum omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei teroptimi maximi et honorém Dei - paræ Virginis prae se ferant, pro pietatis nostrae studio ultro etiam promovere et augere cupiamus, facile nos intercessione certorum consiliariorum nostrorum apud nos, nomine civium nostrorum Leopoliensium Ruthenorum ecclesiae tituli Assumptionis in coelos Beatissimae Virginis Mariae, intra muros civitatis Leopoliensis consistentis, ex antecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et provisorum, facta, adductos esse, ut inhaerendo privilegio olim Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi, de data Varsaviae, in conventionem regni generali, die XV mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, ipsis concesso, et per nos in conventu felicissimae coronationis nostrae Cracoviae approbando (sic), inter alia omnia ibidem expressa et descripta pro maiori gloriae Dei propagatione et ecclesiae illius ornamento iisdem provisoribus et fraternitati ipsorum circa eiusdem Beatissimae Virginis ecclesiam religiosos ritus sui alias czerncow, prout illis melius et commodius placuerit, fundandi, iisdemque de necessaria sustentatione providendi, et sine cuiusquam impedimento, difficultate et praesentatione munere suo provisoriatu fungendi et disponendi, prout ea omnia in suis privilegiis aliisque litteris, praefatae ecclesiae et fraternitati servientibus, continentur et descripta sunt, plenam facultatem concederemus. Prout quidem iustae ipsorum petitioni annuentes, concedimus et damus, praesentibus litteris nostris, iuraque illorum omnia approbamus, confirmamus et roboramus, illaque omnia debitum perpetuae firmitatis robur obtinere atque ab omnibus et singulis hanc nostram concessionem teneri et observari debere volumus et serio mandamus, iuribus nostris regalibus, rei publicae et ecclesiae catholicae salvis manentibus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri

mandavimus. Datum Leopoli, die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo quarto, regnorum nostrorum Poloniae II, Sveciae vero III anno. Vladislaus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis. Nos itaque Michael rex praedictae supplicationi benigne annuentes praeinsertas litteras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus. Quemadmodum ut iuris est autoritate nostra regia approbamus, confirmamus hisce litteris nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere, in cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis regni generalibus, die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, regni nostri primo anno. Michael rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni. Hieronymus Pinocius, regiae maiestatis secretarius, manu propria. Ac proinde nos Johannes Tertius rex praememoratae fraternitatis Ruthenorum, ritus graeci, civium Leopoliensium supplicationi benigne uti iustae ac legitimae annuentes praeinsertas litteras prout in suo tenore continentur approbandas et confirmandas esse duximus; prout easdem in omnibus et singulis earum punctis, clausulis, contentis, articulis, et conditionibus autoritate maiestatis nostrae regiae, approbamus, confirmamus, et ratificamus in aevum, decernentes et statuentes easdem vim et robur debitae perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis felicitis coronationis nostrae, die decima mensis februarii anno Domini MDCLXXIII, regni nostri I anno. Johannes rex. Adamus Sarnowski, Varsaviensis, Lovicensis canonicus sacrae regiae maiestatis secretarius. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis civibus Leopoliensibus ritus graeci. Locus sigilli pensilis minoris cancellariae regni. Nos itaque Augustus Secundus rex superscriptae fraternitatis Ruthenorum, ritus graeci, civium Leopoliensium

supplicationi, uti iustae, debitae ac legitimae benigne et gratiose annuentes introcontentas litteras, prout in suo tenore existunt approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout quidem easdem in omnibus et singulis earum punctis, contentis, clausulis, articulis et conditionibus autoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus perpetuo et in aevum, decernentes et statuentes easdem vim et robur perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae, sub tempus felicissimae coronationis, anno Domini MDCXCVII, regni nostri I-mo anno. Augustus rex. Confirmatio privilegii confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis ritus graeci. Maximilianus de Tęczyn Ossoliński, vexillifer Drohiciensis, sigilli maioris regni secretarius, manu propria. Concordat cum suis originalibus antiquis manu propria. Confirmatio Augusti Secundi privilegia Vladislao Quarto pro libera manutentione monachorum seu czeruców penes ecclesiam Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae confraternitati Leopoliensi collati. Cracoviae, anno millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo, die sexta octobris. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni in teca laminea in cera rubra expressi funiculo ceruleo perferati, post cuius ingrossationem originale exemplar idem generosus offerens rursus ad se recepit, et de recepto sibi restituto officium praesens quietavit.

Львов. бернард. архивъ, кн. гр., т. 566, стр. 1886—1893.

СЛИИ.

1697 года, 6 октября. Король Августъ II подтверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству на монастырь и церковь св. Онуфрія.

Ad iudicium etc... veniens personaliter religiosissimus in Christo pater Bonifacius Krownicki, ordinis sancti Basilii Magni monachus, ad aedes sancti Onuphrii hic Leopoli, in suburbio Cracoviensi siti, superior obtulit eidem iudicio et ad acticandum porrexit transactionem huic Leopoliensi monasterio sancti Onuphrii servientem, in pergamenno contentam tenoris talis: Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaequae, nec non hereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis esse litteras pargamaeneas, manu serenissimi Johannis Tertii, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili communitas, confirmationem confirmatorum privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli consistentis, eiusdem sanas, salvas, illaesas omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur. Quarum tenor de verbo ad verbum est talis: Johannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Kijoviae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaequae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis esse litteras pargamaeneas, manu serenissimi olim Michaelis, praedecessoris nostri subscriptas et sigillo pensili communitas, confirmationem confirmatorum privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli consistentis, eiusdem monachis servientium sanas, salvas et illaesas

omnique suspicionis nota carentes, supplicatumque nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem literarum tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis: Johannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae, Livoniae, Smolënscaie Czernichoviaeque, nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumque hereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse literas pargamaeneas Sigismundi Tertii, parentis nostri desideratissimi, manu subscriptas et sigillo minoris cancellariae regni communitas, sanas, salvas et illaesas, continentis in se confirmationem privilegiorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci Leopoli consistentis, supplicatumque nobis, ut easdem approbare et confirmare dignaremur. Quarum quidem literarum tenor est talis: Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae Livoniaeque, nec non regni Sveciae, proximus heres et futurus rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, harum notitiam habituris, supplicatum fuisse nobis nomine Ruthenorum civium Leopoliensium fraternitatis Assumptionis in coelos Beatissimae Virginis Mariae, seniorum monasterii sancti Onuphrii ritus graeci, a suis praedecessoribus fundati et dotati provisorum administratorum, Basiliique prioris conventus eiusdem ut iura, privilegia, instituta, decreta, foundationes, immunitates et praerogativas praedicto monasterio sancti Onuphrii foundationis, vulgo Stauropigion dictae in suburbio Leopoliensi, sub arce superiori, in platea pontis armenici, penes monasterium Armenorum ex una, et penes domum Gregorii Głuszkiewicz partibus ex altera iacentem, quoque modo servientes approbare, ratificare et confirmare, eamque in rem privilegium nostrum manus nostrae subscriptione et sigillo regni munitum concedere dignaremur. Nos vero, quamvis iam antea tempore felicitatis coronationis nostrae de sententia omnium ordinum regni omnia in universum iura, privilegia, decreta et alias quasvis immunitates et praerogativas seculares et spirituales cuiuscunque

tatus et conditionis hominum tum et locorum quorumcunque abunde satis approbaverimus et confirmaverimus, tamen illustrium et magnificorum Constantini, ducis ab Ostrog, palatini Kijoviae, marschalci Volhyniae Vlodimiriaeque, nec non Thodori Skumin, palatini Novorodensis et Olithinensis, nostrorum capitaneorum, intercessione eorum nomine apud nos factae benigne favendo omnia iura, decreta, instituta, privilegia, ritus, ceremonias, usus, consuetudines, possessiones, fundationes, donationes, inscriptiones, immunitates, libertates et praerogativas quasvis et singulas tam a serenissimis praedecessoribus nostris, quam a quopiam altero monasterio praefato sancti Onuphrii pro ritu institutisque religionis graecae, fundato concessas inscriptas, actas, datas, adiudicatas et donatas continuoque usu, et assidua possessione consuetudine huiusque retentas et observatas. Nominatim pro privilegium seu decretum per Eremiam, patriarcham Constantinopolitanum, cui a nobis quoque in dominiis nostris omnia, pro potestate suo exercenda instituendo, concessa fuit potestas, latum et synodo ruthenica Brestensi approbatum, vigore cuius decreti hoc idem monasterium iure foundationis Stauropigion fundatum et dotatum esse, illiusque curam administrationum, ius patronatus et praesentationem proponis a metropolita Kijoviensi ad confratres et seniores fraternitatis suprascriptae debere spectare et pertinere declaravit et ordinavit, prout ea omnia in eisdem inscriptionibus, decretis, privilegiis illisque omnibus quibusvis literis monasterio suprascripto sancti Onuphrii, vel ipsi quoque fraternitati servientibus continentur, ab eisdemque administratoribus tenentur, habentur, possidentur, et exercentur, non aliter ac si hic omnia et singula in suorum tenore contentorum de verbo ad verbum descripta et expressa forent. Specialibus literis nostris, ad id editis, auctoritate nostra regia approbanda, ratificanda et confirmanda esse duximus; prout praesentibus nostris literis in omnibus illorum punctis, clausulis, articulis, et conditionibus, iuribus publicis et ecclesiae catholicae, nihil derogando, approbamus, ratificamus et confirmamus, eaque omnia vim et robur perpetuae firmitatis habere et obtinere volumus ita, ut suprascripta

fraternitas vel sui confratres et seniores praedictum monasterium sancti Onuphrii cum omnibus illius fructibus, usibus, fundis, campis, hortis, aedificiis, pomariis tum et prato, ad paludem Białhorskiae błoto dictam, iacenti, aliisque omnibus et singulis pertinentiis e re et utilitate eiusdem monasterii, in sua cura, tutela, provisione et administratione habeant, gerant et gubernent administrantque, fructusque et proventus illius non nisi in pios usus necessariaeque monasterii ipsius monachorumque in eo degentium convertant et expendant. Quoniam vero per fundum monasterii et eiusdem canalibus aqua fertur, propter maiorem in eo habitantium commoditatem liberum usum aquae eiusmodi hactenus quoque consuetam (sic) ipsi monasterio concedimus, adscribimus et attribuimus, harum vigore literarum. In cuius rei fidem evidentiusque testimonium hasce manu nostra subscripsimus et sigillum regni pensile eidem subapponi mandavimus. Datum Cracoviae, in conventionem regni generali, die XV mensis octobris, anno Domini MDCXII, regni vero nostri quinto anno. Sigismundus rex. Albertus Sękowski. Nos itaque supplicationi praedictae uti iustae, benigne annuentes praesertim literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem in quantum iuris est approbamus et confirmamus, hisce literis nostris decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Cracoviae, in conventu felicis coronationis nostrae, XXIX mensis ianuarii, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sveciae I anno. Johannes Casimirus rex. Locus pensilis sigilli minoris cancellariae regni. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni. Nos itaque Michael rex praedictae supplicationi uti iustae, benigne annuentes praesertim literas in omnibus earum punctis clausulis et condicionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, confirmamusque, approbamus et ratificamus praesentibus auctoritate nostra regia, decernentes easdem in quantum iuris est vim et robur debitae et inviolabilis firmitatis obtinere de-

bere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri mandavimus. Datum Cracoviae, in comitiis generalibus regni, felicitis coronationis nostrae, die decima mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Locus sigilli pensilis. Rogatianus in Bużenin Pstrokowski, regens maioris cancellariae regni, succamerarius Brestensis, Cuiaviensis. Ac proinde nos Johannes Tertius rex suprainsertae fraternitatis supplicationi uti iustae, benigne annuentes praetactas literas prout in suo tenore continentur, in omnibus et singulis earum punctis, clausulis, conditionibus, contentis et articulis approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout auctoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus, eademque vim et robur debitae, perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere decernimus et statuimus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitiis felicitis coronationis nostrae, die V mensis martii, anno Domini MDCLXXVI, regni vero nostri primo anno. Confirmatio privilegiorum sancti Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Johannes rex. Adamus Sarnowski, Varsaviensis, Lovicensis canonicus, regiae maiestatis secretarius. Locus sigilli pensilis regni. Nos igitur Augustus II rex supraspecificatae fraternitatis supplicationi eidem gratiose et benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, conditionibus, ligamentis et articulis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout quidem auctoritate nostra regia approbamus, confirmamus et ratificamus in aevum, decernentes et statuantes eadem vim et robur debitae, perpetuae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, sub tempus felicitis coronationis nostrae, die VI mensis octobris anno domini MDCXCVII, regni vero nostri anno primo. Augustus rex. Confirmatio privilegiorum monasterii sancti Onuphrii Ruthenorum Leopoliensium. Maximilianus de Tęczyn Ossoliński, vecillifer Drohicensis, sigilli maioris regni secretarius, manu propria. Locus sigilli

regni pensilis. Post cuius ingrossationem originale exemplar eiusdem idem offerens rursus ad se recepit, et de recepto sibique restituto iudicium praesens quietavit.

Льв. берн. арх. кн. гр. Льв., т. 129 стр. 446—451.

CLIV.

1700 года, 15 июня. Дипломъ короля Августа II-го Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, данный ему по поводу окончательнаго и открытаго присоединенія его къ уни, и заключающій въ себѣ изложение правъ и преимуществъ какъ самого Шумлянскаго, такъ и духовенства и мірянъ-униатовъ.

August Wtory, z Bożey łaski król Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Siewierski, Czerniechowski etc... dziedziczny xiążę Saski, y elector.

Wiecznĳ zalecic należę pamięci komu kolwiek wiedzieć będzie należało, tak napotym, iako y teraz; iż nie mając w panowaniu na nic milszego, iako żeby na iedney szali dostojenstwo koscielne z dostojenstwem naszym ważyliśmy, co kosciołowi, osobom koscielnym y ich prawu należę, prawem zarowno Boskim y ludzkim w krolestwie naszym Polskim y w. x. Litewskim y prowincyach Ruskich y innych, panowaniu naszemu podległych, y żeby wdzięczną pamięcią najiasnieyszych antecessorow naszych wspomniawszy fundacie, przywileie, statuta y constitutie ziednoczenia graeco-ruskiej religiey z świętą stolicą Rzymską Apostolską nie tylko w dawnych prawach zachowac, ale tez et in auge przyczynic nam krolowi katolickiemu za przystoyną y chwalebną rzecz miec chcemy. Starając się, ażeby dissidentes in religione ad gremium sanctae Matris ecclesiae przysc y złączyć się mogli, y to wszystko wyznac, co święta Matka koscioł Rzymski katolicki wyznawa y wierze. Kiedy za tym wielebny Jozef

Szumlanski, episcop ritus graeci Lwowski, Halicki y Kamienna Podolskiego, administrator dobr metropolitanskich graeco-ruskich, w Koronie, wielkim xięstwie Litewskim będących, y dobr do archimandryey Pieczarskiey w Litwie, na Rusi y w Polesiu zostaiących, iuż dawno, ieszcze za żywota nayiasniejszego niegdy Jana Trzeciego, krola Polskiego, antecessora naszego, per se orsivum tractatum w Warszawie in anno millesimo sexcentesimo septuagesimo septimo schisma eiurauerat, iako w sobie uberius iego professia diplomate regio firmata in se habet, która ze do tych czas nic była publikowana, ani manifestata, a to ob motus bellorum et interregnum; y teraz tenże wielebny episcop Lwowski ogłosił się nam et toti senatui in senatus consilio praesentibus, że quod non fecit uczynic usiłuie y deklaruię. Jakoż iuż de facto coram illustrissimo et reverendissimo in Christo Patre Domini cardinali Radzieiowski, archiepiscopo Gnesnensi, primate regni, et reverendissimo domino Joanne Antonio Davia, nuntio apostolico, professią swoią odnowił y podpisał, y całe się z kosciołem Rzymskim złączył y ziednoczył, y całą dyecezyą swoią w krotkim czasie do teyże świętey uniey perswadowac y przyprowadzic obowięzał się. Dla czego słuszną rzecz baczmy, a żeby wielebny Jozef Szumlanski, episcop Lwowski z całą swoią dyoecesią po przystąpieniu do uniey łaskę naszą krolewską y całej Rzeczypospolitey in desideriiis suis uznał, które mu per praesens diploma concessibilia bydz mogą. W drugich zaś, które albo ad ecclesiasticam potestatem, albo ad tres ordines całej Rzeczypospolitey spectant, regio nostro promittimus verbo, ze one na przysłym, da Bóg, seymie juxta punctum in senatus consilio expressum, y w kaźdey okazyey, gdzie tego potrzeba będzie, promovere curabimus, recensendo in hoc diplomate te desideria, które clero unito cum latino służą, to iest: Primo. Azeby ritus graecus iuxta sinodos oecumenicas per sancta patres instructus, a sede apostolica approbatus, manu teneatur. Secundo. Beneficia ecclesiastica w diecezyach swoich ruskich, do uniey przyłączonych, iako to episkopie, archimandrie, iuxta leges regni samey szlachcie Ruskiey, unitom in

vita et religione sancti Basili probatis conferowac obiecuiemy. Beneficia zas minoris classis zgodnym osobom conferemus' iuxta legem kazdemu monasterowi servientem, za praesentowaniem nam osob per loci ordinarium. Tertio. Duchowienstwo ruskie, osobliwie swieccy duchowni, gaudebunt omnibus libertatibus et privilegiis iuxta leges canonicas et statuta antiqua regni. Quarto. Bractwa y monasteri in suis immunitatibus et libertatibus conservabimus, nad ktorymi iednak zwierchność loci ordinarii w przestrzeganiu dobrego rzadu iuxta usum et consuetudines aliorum unitorum regni nostri interturbare minime volumus. Quinto. Przywilej nayiasnieyszego krola jego mosci Zygmunta, antecessora naszego, renovamus circa assistentiam praelatorum ritus graeci ab latus nostrum. Sexto. Szlachta, mieszczenie y każdy podług swoiey conditiei circa praerogativas ritus latini zachowani będą, y mieszczanow w magistratach tak iako in ritu latino coequabimus; domy in circulo civitatis wystawowac y kupowac pozwolamy tak w Koronie, iako y w. x. Litewskim, którzy ex graeco ritu ad unionem sanctae Romanae ecclesiae przystąpili y przystępowac będą. Septimo. Privilegia zas wydane wielebnemu Szumlanskiemu per specialem gratiam świętey pamięci nayiasnieyszego krola i. mosci Jana Trzeciego na administratią dobr metropolitanskich y archymandryczych, Pieczarskich, Kijowskich, tak w Koronie, iako y w w. x. Litewskim będących, circa possessionem tychże dobr in toto approbamus et confirmamus, y iezeliby na nie iakie privilegia ad sinistram informationem wyszły, nullitatis esse declaramus, sine praeiudicio tamen venerabilis Leonis Załęski metropolita uniti, casu quo sit in reali possessione aliquorum ex praedictis bonis. Insze puncta et desideria porrecta ad comitia regni odkładamy et remittimus, miec chcąc plenitudine auctoritatis nostrae regiae przez to diploma nasze, ażeby graeci cum ritu sanctae Romanae ecclesiae uniti w cerkwiach, monastyrach, kaplicach osoby koscielne z familią swoią w krolewstwie naszym y w. x. Litewskim y we wszystkich prowincyach, gdzie tylko cerkwie zachodzą, ziednoczone z kosciółem świętym Rzymskim circa immunitates iako xięzy

traktowali, szanowali, y aby in toto zostawali według praw koronnych y constitutij, do robot ich niezwyuczaynych chłopskich nie pociągali, nie więzili, ani żadnemi exactiami y aggrawacyami przeciwko prawu y słusznosci aggrawowac się nie wazyli, ale onych iuxta iura et consuetudines przy swobodach y wolnosciach zachowali. Woyskom zas tak koronnym, iako y w. x. L. przechodzącym surowo rozkazuiemy, ażeby u duchownych w domach nie stawali, y onych żadnemi składkami, ezactiami y noclegami nie aggrawowali, ale tak szanowali, iako clerum ad ecclesiam ritus uniti pertinentem pod surowoscia y ostroscia artykułow woyskowych. Co iasnie wielmożnym, wielmożnym hetmanom oboyga narodow osobliwie zaleciemy, ażeby in declarata immunitate, ktorą praesenti diplomate nostro declaramus, nie byli ni od kogo urażeni, owszem zalecamy, wiclebnym, wielmożnym, biskupom, senatorom, dignitarzom, urzędnikom, starostom et illorum officiis competentibus, brachium nostrum regale tenentibus, żeby in quantum kto smiał y wazył się krzywdzic y infestowac osoby duchowne graeckie z świętym kosciółem Rzymskim ziednoczone, aby pomoc, ratunek y assistentia dana im była. W miastach zas y miasteczkach naszych magistratom y wszystkim in genere officyalistom rozkazuiemy powagą naszą krolewską, żeby to duchowienstwo wszelką pomoc w sprawach swoich znało, y według dipłoma tego naszego, et circa immunitates ecclesiasticas, iura et constitutiones zachowane było pod łaską naszą, et sub poenis contra violatores diplomatum et salvi conductus nostri sancitis. Jeżeliby też kto z stanu rycerskiego wazył się pomienione duchowienstwo graeci ritus uniti aggrawowac, takiego nie tylko na seym, ale y na trybunał urodzonemu instygatorowi naszemu pozwac roskazuiemy, y to diploma nasze constitutia, da Pan Bog, na przyszłym seymie cum aliis desiderii eorum zmocniemy. Na co dla tym większey wagi przy podpisie ręki naszej pieczęc koronną przycisnac roskazalismy. Datum w Warszawie, dnia XV miesiaca czerwca, roku Panskiego MDCC, panowania naszepo III-go roku.

Augustus Rex.

Diplomata wielebnemu Szumlanskiemu, episcopowi ritus graeci unito Lwowskiemu et toti dioecesi eius iuxta senatus consultum.

Inductum ad acta metrices regni cancellariae nostrae majoris die 4 junij anno Domini 1700.

Matthias Ladowski, regiae maiestatis secretarius m. p.

Venceslaus Franciscus Trzcinski, pincerna Raven... j. m. r. secretarius.

Изъ рукописей Кіевской Духовной Академіи по рукописному каталогу „рукописи Кіево-Печерской Лавры“. № 710. Грамота писана на пергаментъ. Печать оторвана.

Этотъ же документъ записанъ и въ Каменецкой гродской записовой книгѣ 1699 и 1770 г. на 158 л. Книга хранится въ Кіев. Централ. Архивъ подъ № 3954.

Этотъ же документъ записанъ въ Вартавскомъ главномъ архивѣ древнихъ актовъ въ метрич. книгѣ подъ № 219, л. 532—534.

Львов. ставропиг. архивъ, связка XVII, фасцикулъ 121.

CLV.

1700 года, 18 іюня. Листъ короля Августа II, объ утверженіи привилегій Львовскаго ставропигіального братства и не принужденіи его Іосифомъ Шумлянскимъ къ униі.

August Wtóry, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflanski, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Czerniechowski, dziedziczny książę Saskie y elektor. Oznaimuiemy tym listem naszym wszem wobec y koźdemu zosobna, komu o tym wiedzieć tylko należy, osobliwie, jednak, wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu y Kamieńca Podolskiego. Suplikowało nam przez panów rad naszych pobożne bractwo Lwowskie stauropigialne ritus graeci, nie w uniey będące, ecclesiarum binarum,

sub titylo: unius w Niebowzięcia Naświętszey Panny mieyskiej, alterius monasterii S. Onufrego Pustelnika przedmieyskiej, in tutela, patrocinio et provissoratu eorundem zostające, abyśmy prawa ich, diplomata iuris patronatus, immunitates, privilegia, wszelkie ich porządki, postanowienia, fundusze y starożytnie zwyczaie od najjaśniejszych antecessorów naszych, królów polskich nadane, y od nas samych łaskawie na szczęśliwey koronacyiey naszej konfirmowane, stwierdzili y zmocnili, iakoż stosując się do słuszney tychże suppliki, niniejszym listem naszym wszystkie ich prawa in genere et specie we wszystkich punktach, kłausułach, artykułach, ligamentach władzą naszą królewską stwierdzamy y zmocniamy, pisma, do tychże praw referujące się, tak od wielebności twoiey reką własną podpisane y pieczęcią stwierdzone, iako et ab antecedaneis ritus eiusdem episcopis nadane, które tu pro insertis ex inscriptis de verbo ad verbum mieć chcemy y wiecznemi czasy konferuiemy y approbuiemy et sine laesione tychże zachowuiemy y wcale konserwuiemy. Do uniey z kościołem rzymskim recenter per professionem fidei przez wielebność twoią wykonancy, też bractwo stauropigialne Lwowskie nie skłaniające się, abyś nie przymuszał y owszem przy starożytnych orientalis antiquae ecclesiae we wszystkim z następcami swemi nienaruszenie zachował porządkach, iakoż y my władzą naszą y powagą królewską et praesentium robore plenarie zachowuiemy y konserwuiemy. Inaczezy nie czyniąc wierność twoja dla łaski naszej et sub rigore in convulsos privilegiorum seu rescriptorum nostrorum legibus regni sancitis. Co dla tym większey wagi y pewności reką naszą podpisawszy pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia XVIII miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC, panowania naszego III. Augustus rex. Locus sigilli cubicularis regni.

Львов. бернард. арх., кн. гр. Львов., т. 476, стр. 1731—1733.

CLVI.

1700 года, 21 іюня. Рескриптъ короля Августа II Іосифу Шумлянскому, о воспрещеніи ему насиліемъ принуждать Львовское ставропигіальное братство къ униі, съ повелѣніемъ сохранять его при всѣхъ его правахъ въ силу обязательствъ данныхъ ему Шумлянскимъ, съ принятіемъ братства подъ свое особенное покровительство.

August Wtóry, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Infiński, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski, dziedziczny książę Saski y elektor. Wielebnemu Józefowi Szumlańskiemu, episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu y Kamieńca Podolskiego, wiernie nam miłemu łaska nasza królewska. Wielebny wiernie nam miły! Kiedy wielebność twoja post initum et subsequutum senatus consilium do społeczności kościoła świętego rzymskiego z chwałą Pana Boga naszego libere accessisti, a bractwo Lwowskie ritus graeci nie w uniej będące binarum ecclesiarum sub titulis: unius Wniebowzięcie Najświętszej Panny miejskiej, alterius monasterii s. Onuphrii Eremitae, in tutela et patrocínio eiusdem existentium tutando se iuribus, privilegiis et immunitatibus od najjaśniejszych antecessorów królów Polskich nadanych y od nas samych na szczęśliwej koronacyey naszej łaskawie konfirmowanych, nie chcąc cale iisdem isć vestigiis, trzymając się oraz starożytnego od cerkwi świętej nieodmiennego postanowienia y porządków, przeto stosując się do ichże suppliki, żadnego nie chcąc do takowego dzieła vi et violenter attrahere, chętnieśmy się do tego skłonili y wielebności waszej zlecić umyśliśmy, jakoż niniejszym zlecamy listem, abyś jako sam sanctam dobrowolnie amplexus unionem, tak e converso pomienione bractwo Stauropigialne ritus graeci Lwowskie do uniej gwałtem nie przymuszał, ale przy dawnych ich prawach, obrzędach, ceremoniach, zwyczajach, funduszach, y przy pismach ręką własną wierności waszej podpisanych y pieczęcią ztwierdzonych, jako et ab antecedaneis ritus eiusdem episcopis nadanych, cale y nienaruszenie zachował y nie

odmiennie konserwował. Warujemy przytym wszelkie praedictarum ecclesiarum duchownych, tamże residujących, i osób ich bezpieczeństwo, ażeby sub omni securitati et protectione nostra zawsze permanent, nie chcemy inaczej nie czyniąc dla łaski naszej królewskiej. Na co się dla tym większej wagi y pewności ręką własną podpisawszy, pieczęć przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, die XXI miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC, panowania naszego III. Augustus rex. Locus sigilli cubicularis regni. M. W. Kicinski, pieczęci pokojowej jego królewskiej mości sekretarz.

Лвов. бернард. архивъ, кн. гр. Льв., т. 476, стр. 1730—1731.

CLVII.

1700 года, 26 июня. Грамота короля Августа II Львовскому братству съ подтвержденіемъ его правъ по отношенію къ мѣстному епископу и свѣтскимъ властямъ.

Augustus Secundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Kijoviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque, necnon haereditarius dux Saxoniae et princeps elector. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, specialiter tamen venerabili Josepho Szumlański, episcopo ritus graeci Leopoliensi atque post sera fata eius succedaneis, dum benedicente dextra Dei liberisque inclitae reipublicae Polonae suffragiis in regio solio collati sumus, non alia ratione famam et gloriam nostri nominis ad omnes partes orbis extendere decrevimus, quam ex benefica manu, altera hostes terrendo et profligando, altera cives et subditos nostros cuiuslibet status et conditionis circa leges regni, iura, privilegia, libertates, immunitates, praerogativas conservando. Cum itaque confraternitas, Stauropigion dicta, civitatis nostrae Leopoliensis ritus graeci ecclesiarum binarum sub titulis: unius Assumptionis in coelum Gloriosissimae Virginis

Mariae intra, alterius extra moenia monasterii Sancti Onufrii Eremitae in tutela et patrocinio eiusdem existentium, supplicasset, quatenus iura, privilegia eiusdem confraternitatis confirmare dignaremur, prout quidem in felici coronationis nostrae conventu, omnia in genere et singula in specie iura, privilegia, libertates, immunitates, concessionem et quasvis praerogativas seculares et spirituales, iuris patronatus, collationis spiritualium omniaque pia instituta, maxime vero, quae cultum Dei ter optimi maximi et honorem Deiparae Virginis Mariae ornamentumque ecclesiarum prae se ferunt, per serenissimos antecessores nostros reges Poloniae iuste et rationabiliter concessa, abunde satis approbaverimus et confirmaverimus, adeo ut nihil amplius quicquam de certitudine et plenitudine iuris ipsius dubitare possit, nihilominus tamen, cum singulariter et seorsim eandem iurium confirmationem, pro maiori eiusdem confraternitatis subsistentia habere possit, proinde annuentes eius iustae et legitimae supplicationi exemplo serenissimorum antecessorum nostrorum iura, privilegia in confirmationibus serenissimorum olim divae memoriae antecessorum nostrorum expressa, libertates, immunitates, praerogativas, praecipue fundationes, locationes, consuetudines, inscriptiones datas, donatas, decreta cum quibuscunque personis prolata, typographiam intutata, ritus, ceremonias, rescripta, continuo usu et assidua possessione et consuetudine obtenta et retenta ab immemorabili tempore, eidem confraternitati, staupigiana dictae, tam in genere, quam in specie, elargita et confirmata et ad hoc usque tempus habita et obtenta a serenissimis praedecessoribus nostris regibus Poloniae usque ad serenissimum praedecessorem nostrum benigne data, concessa, collata, approbata, confirmata et ratificata, quae hic de verbo ad verbum pro inseriis habere volumus in omnibus et singulis eorum punctis, positionibus, clausulis, articulis, conditionibus, nexibus, titulis, ligamentis ac integro tenore, de plenitudine potestatis nostrae regiae approbanda, ratificanda, innovanda, confirmanda et manu tenenda esse duximus, prout quidem nunc approbamus, ratificamus, innovamus, confirmamus et manutenemus at praesentium literarum nostrarum

speciali patrocínio et singulari protectione nostra regia supra fatam confraternitatem inscripsimus et insinuavimus, decernentes ipsa omnia et singula, in originalibus literis nostris et privilegiis descripta, vim et robur perpetuae et irrevocabilis firmitatis obtinere debere. Insuper verbo regio promittimus et praesentibus literis nostris spondemus eadem omnia et singula eidem confraternitati Leopoliensi, stauropigion dictae, liberum religionis ritus graeci exercitium juxta antiquos usus, praxes, constitutiones orthodoxae orientalis ecclesiae graecae eiusdemque ritus antiquitus observatos et observandos in aevum immutabiliter et violabiliter habere, plene, integre et irrevocabiliter observare declaramus volumusque, etiam et promittimus pro nobis et serenissimis successoribus nostris praedictam confraternitatem totamque ritus eiusdem nationem graeco-ruthenam, in metropoli Russiae, civitate nostra Leopoliensi commorantem et commanentem, fideliter et constanter circa oppugnationes praedictae civitatis sese opponentis singula eorum bona ac personas, obtentâ et possessa, realiterque cum usufructu apprehensa, ab omnibus iniuriis, laesionibus, violentiis, oppressionibus, persecutionibus, gravaminibus et angariis quarumvis personarum cuiuscumque status, dignitatis, praeeminentiae et conditionis hominibus ac officialium nostrorum, specialiter tamen a venerabili ritus graeci episcopo praesenti et in postsuccedaneis, a nobili et spectabili magistratu civitatis nostrae Leopoliensis, nunc et pro tempore existentibus, tueri, defendere, nec alias adinventiones in eos adinveniri faciemus, nec cuiquam permittemus, sed eos bonaque eorum omnia in respectu, gratia et protectione nostra regia manentes, iuxta antiquam practicatam consuetudinem, ceremonias, leges regni, usus, canones, articulos et constitutiones antiquae orientalis ecclesiae, quibus eadem confraternitas instructa et in suum ordinem descripta continetur, prout per serenissimos antecessores nostros inclitos Poloniae reges fecerunt conservari, conservabimus et manutenebimus atque conservari faciemus neque alicui alii praeiudicium atque violentiam facere permittimus, nec ceremonias antiquas, iuxta antiquum ritum graeco-ruthenum immutabiliter

praestare solitas, nullatenus alienabimus aut alicui alienare convel-
lereque eadem permittemus, immo, uti legitimi suprafatarum eccle-
siarum patroni, tutelares et provisores in sua cura, tutela et pa-
trocinio, provisione et administratione habeant, gerant, gubernent
administrentque, fructus et proventus in decorem et pios usus neces-
sariaque monachorum in ibidem degentium convertant et expediant,
non obstantibus quibusvis literis, privilegiis, in contrarium praesen-
tium, quocumque modo et ratione, per quasvis personas publicas vel
privatas, spirituales vel seculares, emanatis vel emanandis, quibus
confraternitatem, Stauropigion dictam, suprascriptam afficere nulla-
tenus possunt, quae praesentibus cassamus, annihilamus, derogamus
derogataque perpetuis temporibus esse volumus. Quod ad univer-
sorum et singulorum cuiuscumque dignitatis, statuum et conditionis
existentium, praesertim ritus graeci episcoporum, capitanei nostri
Leopoliensis, nobilium et spectabilium proconsulis, consulum, advoca-
cati et scabinorum civitatis nostrae Leopoliensis, praesentium et
pro tempore existentium, notitiam ducentes, mandamus et serio iniun-
gimus, ut praenominatam confraternitatem iuxta praefatas confirma-
tionis nostrae literas in omnibus eorundem punctis, conditionibus,
clausulis et articulis, prorogativis, libertatibus et immunitatibus
modo superius expressis, a nobis autoritate nostra regia et a sere-
nissimis antecessoribus nostris concessas, conservetis nec quovis modo,
praetextu et exquisito colore contradicere praesumatis, ne in minimo
puncto praedictarum literarum nostrarum obruari procuretis, quae
omnia ab omnibus, specialiter tamen ab episcopis ritus graeci prae-
sente et pro tempore existentibus et ab aliis quibusvis personis
magistratuque Leopoliensi firmiter et inviolabiliter observent, pro
gratia nostra regia debitoque suo officio ac sub poena viginti mil-
lium aureorum hungaricalium, medietatem fisco nostro, parti vero
gravatae aliam medietatem toties, quoties praesenti privilegio de
certa scientia nostra hisce contradictum impugnatum fuerit, irre-
missibiliter extendenda et totaliter succubenda; aliter ne feceritis.
In quorum omnium et singulorum praemissorum fidem firmiusque

robur et evidentius testimonium praesentes, manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae, die XXVI mensis iunii, anno Domini MDCC, regni nostri III. Augustus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Venceslaus - Franciscus Trzcíński, pincerna Ravensis, sacrae regiae majestatis secretarius.

Львовскій бернардин. архивъ книга вродск. Львов., т. 476, стр. 1733—1737.

CLVIII.

1700 года, 30 июня. Реляція объ отнятіи братской церкви во Львовѣ у православныхъ и отдачѣ уніатамъ.

Anno D(omi)ni 1700, odebranie czerkwi we Lwowie ¹⁾.

Po śmierci nieboszczyka i. m. x. Winnickiego, episcopa Lwowskiego(?) wstąpił na tę gedność iego m-śc x. Szumlanski. Ten tedy accessit ad sacram unionem s. r. ecclesiae, abiurando schisma ruthenum. Tego tedy die 10 iulij, według naszego, a 30 iunij, według starego kalendarza, iasnie wielmożny i. m. pan kastellan Krakowski wprowadził cum assistentia loci ordinarii, magistratu y innych do cerkwi mieyskiej murowaney, którey to cerkwi bractwo, dotąd pasterzowi swemu praestando posłuszeństwo, teraz, że ad unionem ecclesiae accessit, chciało sie eximere z iego iurisdictioney, dawnemi iakimis prawami broniąc się, że tylko dependent od samego patriarchy Constanynopolskiego, ale że to iuż zniosły konstitucie świezsze, przyszło do tego, gdy cerkiew zamkniętą kilka dni trzymali, że zażyli, na klotki y skoble, potężnego świętego Piotra klucza, y tak wprowadzony episkop zaczął y solemnizował nabożeństwo, we dzwony uderzono, kazanie pop ieden dosć dobrze miał, unią persuadendo, i. w. i. m. p. kasztellan Krakowski, iasnie w. i. m. p. wojewoda Ruski y inni różni ich mości byli na całym nabozenstwie, a po-

---

¹⁾ Эти слова написаны на поляхъ.

tym bankietował wszystkich solemnie i. m. x. episkop. Między pospolstwem zaś mieszałym sie sine ratione, co wiedzieć iakich, y buntowniczych mow nie masz drugie dosć smieszne, inni osobliwie iako y baby, nim czerkiew odbito, iedna drugą ciesząc, byli tey wiary, że wszyscy mieli sie, zaraz do cerkwi wszedłszy, w swinie poobracać. Jest zaś siła choć y prostakow wiesniakow, którzy są rectoris mentis; a tak za czasem uspokoi sie to wszystko.

Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей № 253, стр. 87.

CLIX.

1701 года, 8 февраля. Объявление Иосифа Шумлянскаго о присоединении будтобы къ униі Львовскаго Ставропигіального братства.

Joseph Szumlanski, episkop Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego, metropoliy Kiiowskiej administrator, archimandrita Pieczarski.

Wiadomą czynię na wieczną pamiątkę et secururae in potomne czasy podaie posteri toti, iż iako in praeliminaribus wescia mego do s. iednosci z kosciółem rzymskim w promulgacyi oney nie inne miałem motivum et obiectum, tylko naprzod chwałę Boga u Troycy nierozdzielney jedynego, potym abym insolentes exprobatones, zagęszczone in religione differencie, diffidencie, convulsiones iurium, zamieszania, aggrancie duchowienstwa y inne ztąd pullulantia mala mógł sapire, prawa, wolnosci, immunitates y praerogatiwy duchowienstwa et secularis rebus redintegrare, y ad primum et essentielle reducere esse; Bóg tylko scrutator et wynitor cordium lepie ię wie; i nie wprzod do tego przystompiłem, puki in praemissis publicznie deklaracia in senatus consilio Varsoviae die 29 mensis maii, 1700 anno per acto et concluso muie per scriptum aut . . . . . daną, a potym per diploma niasniejszego krola i. m. Augusta, szczęśliwie nam teraz panującego, insistendo tey że deklaracyi w Warszawie die 15 mensis iuny, anno eodem wydane,

ktore w sobie obszerniey edisserit, nie byłem assekurowany; tak omni studio, wszelkimi siłami incumbenam, y nie zfatigowaną aplikacją starałem się wszystkich dioecesianow moich in integro bez najmniejszego uszczerbku ad unum ovile przyprowadzić, y w zgodą iedności sw. coadunare symmetrią. Jakoż Bog Sam, Ktory, ubi vult, spirat, to wszy(s)tko łatwo, absque omni populi motu et scandoloso exemplo, pobłogosławił; kiedy, między innemi, y szlachetnie urodzeni panowie bractwo Stauropigialne Lwowskie cerkwie Usnienią Przenaswietszey Panny, w miescie będącey, mnie w Chrystusie posłuszni synowie, lubo in primo accessu, zdali się coś niby recalcitrare woli y władzy moiey y temu świątobliwemu, iakoby się opponere y przeszkadzać dziełu; iednak długo w tyw non perseuerando, libere, ultronee non coacti, nec compulsi, ad idem gremium iedności świętey accesserunt, y stanowszy przedemną przez deputowanych braci swoich, tu na ten czas znajdujących się, iako to, nominatim, przez szlachetnych panow: Hrehorego Rysinowicza, Mikołaiia Michalewicza, Piotra Siemianowicza, Stefana Laszkowskiego, Jakóba Lawryszewicza, Jana Michalewicza, Cypryana Kisielnickiego, Zotę Isarowicza, Jerzego Dragnowicza, Janiego Mikołaiewicza, Romana Janowicza, Alexandra Wiernickiego, Konstantego Kocia, należytą tey swoiey, niby w tym tergiversacyi, dali iustificacją, nie żeby te chwalebną w wiekopomne czasy y niebu samemu przyjemną akcją ganic, reprimere et rescindere zamyslali, ale zelo boni publici, stimulo conscientiae, mając za nieuchybny cel konseruacją status sui, praw y wolności od niasniejszych krolow, y teraz szczęśliwie nam panującego, także antecessorow moich, episkopow Lwowskich, y mnie samego onym nadanych y approbowanych, w ktorych spiritus vitalis status ich ze et ecclesiae consistit; trudno było slepo y zamrużonemi oczyma, do czego ich ratio et necessitas obligowała, nie uważając consequencyi, isé tam, skąd, odezwaawszy się y umowiwszy, salus universi, a inaczey, nec spes pendebat. Więc po tey swoiey iustificacyi y przeczytanym sobie diploma, ktorym omnis immunitas praw, przywileiow, praero-

gatyw y wolności coaequatio in omnibus munitis et dignitatibus warowana y deklarowana, wszelką opaczną z siebie znosząc interpretacją, iedność świętą liberare ac spontanee, nie dependencją y mussem, uchoway Boże, iakowym acceptowali, professią fidei iuxta symbolum Athanasij sancti, podług zwyczaiu, nullis gradibus et solennitatibus essentialibus, praetermissis, swych y drugich społbraci swoich, protunc absentium, imieniem, eiurando anteriores actus przedemną, adstante plurimo clero, wykonali, publico ore unum pastorem unumque ovile wyznali et iuramento corporali potwierdzili. W czym episcopale moie tym publicznym instrumentem daię testimonium, y aby onych iakowa krytykuiąca malignitas nie posądzała, fide, honore et conscientia mea episcopali w tym onych cuiquo y oswiadczam, oraz zelo boni publici et amore religionis to deklaruię y obiecuję, że omni conatu y wszelką aplikacją, uyczyli Bóg zdrowia, starać będę, diploma pomienione, ad acta officii consularis Leopoliensis feria secunda pridie festi sanctae Margarethae virginis et martyris, anno quo supra 1700, podane, in omnibus eius punctis, osobliwie in ordine, quo ad punctum sextum, ad executionem przywiesć y, gdzie będzie należało, dopomodz, aby forma et figura praw, wolności et immunitatum ecclesiae, poniekąd deformata et defigurata, restaurari, iako declaratione senatus consilii et diplomate cautum, reformari et refigurari mogła. Co żeby wszy(s)tkim extra omnem dubietatis quaestionem actus praesens innotescat, a potym posteritas czytała, y w tym upewniona była, tym scriptem moim fide, honore et conscientia wyrażam y, on ręką własną przy zwykłej pieczęci podpisawszy, ad archivum teyże Confraternyi podaię. Działo się w kathedrze moiey episkopskiey świętego Jerzego Lwowskiey, dnia osmego mensis februarii, 1701 anno. Joseph Szumlanski, episcopus Lwowski, Halicki y Kamienca Podolskiego.

Мѣсто печати.

(ДВѢ ПЕЧАТИ).

На другой страницѣ: Professio fidei, per nobilem Confraternitatem ecclesiae ritus graeci Leopoliensis intra moenia civitatis suae

sub titulo Assumptionis in coelum Glorise V. Mariae, ad. s. unio-
nem accedendo, expleva in anno 1701. № 14.

Львовскій ставропиг. архивъ, связка XX-я.

CLX.

1701 года, 14 февраля. Грамота короля Августа II Адаму Сенявскому, воеводѣ Белзскому, старостѣ Львовскому и Рогатинскому, о назначеніи его первымъ комиссаромъ по дѣлу о притѣсненіяхъ братства со стороны Шумлянскаго и о насильственномъ присоединеніи его къ униі.

Августъ II, милостію Божіею король Польскій и проч.....
Велможному Адамови Сенявскому, воеводѣ Белзскому, Львовскому, Рогатинскому старостѣ, упрейме намъ милому, милость наша королевская. Велможныи упрейме намъ милыи! Великую видячи кривду, безправя и обиду, и уйму правъ коронныхъ о волномъ держанію вѣры своей народови Рускому и писанихъ, през велебного Иосифа Шумлянскаго, еп. Львовскаго, пополненую, который братство ставропигѣальное Львовское и людей, въ униіи не будучихъ, нуждою до униіи принудити усилуетъ и духовные особы, въ униіи не будучие, до подпису на униію припуждалъ, церковь Матере Божіеи въ градѣ Львовѣ насиліемъ отбилъ и одобралъ, престолъ свой ку ней увпровадилъ и прочая упреймости твоей, яко старостѣ Львовскому, добрѣ свѣдомыя насилія содѣлалъ; хотя убо мы онымъ в такомъ разореніи повагою и протекціею нашею королевскою до помочи на отданіе тое ихъ церкве съ монастыромъ св. Онуфрія и выпроваженіе въспять престола (или катедры) ¹⁾ тогожъ велебного епископа Львовскаго, назначаемъ комѣсію и первѣшимъ комиссаромъ упреймость твою избираемъ, щобы ты, яко староста Львовскій и нашъ комѣсаръ, въ такъ явномъ безправію,

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

которое ся онимъ дѣеть, ставаль и повагою своею старостиною и комѣсарскою увспирати рачиль и въ у всемъ комѣсію нашу доскутечне дѣломъ въ отданію отобранос церкви и выпроважанію изъ ней катедры истотпе привслъ; учинишъ тое вѣрне твоя м(илость) для ласкѣ нашей, которому доброго здровія отъ Г'оспода Бога желаемъ. Данъ в Варшавѣ дня XIV февруарія, року MDCCCI, виленія нашего року 4.

Августъ кроль. (М. П.) Петръ, Кіевскѣ реентъ канцлярии коронной.

Львов. старопол. архивъ, связка XXII и XIV.

CLXI.

1714 года. Изложение оснований, почему русская нація въ г. Львовѣ и послѣ принятія уніи не можетъ пользоваться одинаковыми правами съ польскою, составленное для представленія въ королевскій судъ.

Informatio in causa cum Ruthenis ratione admissionis ad immunitates et officia civitati Leopoliensi in iudiciis sacrae regiae maiestatis per eosdem intentata anno 1714.

Leopolis civitas a Leone, Danielis Russorum Australium ducis filio, sub annum Domini 1270 condita, tandem mascula stirpe praedicti Danielis deficiente, a Casimiro, Vladislai Locticii filio, Magno nuncupato, rege Poloniae anno 1340 per deditionem recepta est, in qua Rutheni et aliarum nationum cives, protunc eam inhabitantes, se, iura sua et iurisdictionem omnem, solum religionis et rituum suorum veterum conservationem pacti, in manus victoris regis tradidere, prout refert Herbut historiae Polonae lib XII fol. 263 his formalibus: „Wczem Kazimierz król upewniony rozumiejąc, że już czas przyszedł ziemię ruską, przodków swoich niedbalstwem upuszczoną, snadnie pod władzę swoją przywieść, z nagleм wojском, z dworzan swoich y senatorskich wybranem, daleką drogę miesiąca kwietnia do Rusi wypada, Lwów, stolicę tameczną, oblega,

gdzie niedługo bawiąc Kazimierza, siebie, zamki obadwa niższy i wyższy i same miasto Lwów poddają i tylko sobie używanie wiary swojej dawnej wymawiają". Idem referunt veteres annales civitatis fol. 1-mo, quorum excerptum producitur sub № . . .'). Ex his documentis patet, regem Casimirum, subacta civitate, ne Russi, natura sua mutabiles, post discessum suum in regnum, res novas ac rebellionem, iam alias sub Lescone Nigro et aliis subsequentibus Poloniae principibus, aliquoties iteratam, denuo moliantur, sub veritum statum civitatis immutasse, ac colonias germanorum ac silesorum, sub signis suis protunc militantium, introduxisse, a solitaque veteri ruthenicali iurisdictione illorum fidei civitatem cum omnibus eius muniis, officiis ac iurisdictione (natione ruthenica iuxta pacta deditiois circa ritum et usum iuris sui tantum relicta) ²⁾ attribuisse, ac demum post lapsum annorum sexdecim, videlicet tota iam Russia subiungta et in provinciam regni Poloniae redacta, ius theutonicum maydeburgense per privilegium s. C. intra octavas Pentecosten anno 1356 fundasse et germanis, protunc civitatem incolentibus, attribuisse, quod privilegium videat libri pargamenei fol. 3. Mansit in eo iure et statu natio ruthenica pacate, non tantum officiis et iurisdictione, verum libertatibus quoque et immunitatibus, civibus ritus romani concessis, privata, per spatium 165 annorum, nec quidquam in praemissis innovare praesumpsit, prout sonat decretum serenissimi Sigismundi Primi anno 1525, quod producetur infra sub. № . . .'), usque dum libertatum suarum, sicuti praemissum, coarctatarum, praetensam coram iudiciis s. r. maiestatis civitati, ratione quinque punctorum, actionem instituit, quibus eorum praetensionibus commissarii, ab eadem s. r. maiestate designati, discussis, iisdem nationem ruthenicam abiudicarunt et insuper magistratum circa ius patronatus, sacrificos ad eorum ecclesias praesentandi, conservarunt, prout videre est decretum eiusmodi decisionis commisseriorum approbatorium f. c. in vigilia festi ss. Petri et Pauli apostolorum a. D. 1521 libri

¹⁾ Въ подлинникѣ померъ пропушенъ.

²⁾ Въ подлинникѣ скобки.

pargamenei folio 137. Iterum in anno 1525 haec eadem natio ruthenica instituit actionem magistratui et civitati ratione denegatae coemptionis lapidearum (domorum) extra plateam ruthenicam sitarum, tum propinationis liquorum, pannorum incisionis artificiorum liberi exercitii denegationis. Verum iudicium s. r. maiestatis, visis iuribus civitatis et usu antiquo attento, coemptione lapidearum extra suam plateam, propinationibus et incisione panni artificiis in perpetuum illos abiudicavit, sola negotiandi facultate, ab antiquo observata, iisdem relicta, decreto conventionali Petricoviae f. c. post festum sancti Valentini proxima anno 1525 videatur in libro pargameneo fol. 139. Obtinuerunt post haec iidem Rutheni regnante serenissimo Sigismundo Augusto Primo privilegium quoddam per modum ordinationis inter se et civitatem; verum illud nullibi inter iura et munimenta reperio. Nihilominus arbitror, hoc privilegium minus operari posse, ex rationibus: 1-mo. Quia praesumitur sine adcitatione partis, ad sinistram cancellariae informationem, contra iura civitatis antiquiora, tantorum annorum spatio et patientia partium firmata, emanatum esse. 2-do. Quia decreto regio cum iudaeis cautum, ne iura vetera per recentiora tollantur, quinimo antiquioribus maior firmitudo attributa, videatur decretum Sigismundi Primi a. D. 1527 libri pargamenei fol. 146. 3-tio. Quia in causa per Skalka, quondam civem ruthenum, seu verius instrumentum nationis suae, regnante serenissimo Joanne Tertio, propinationum et negotiationum civitati intentata, allegata ordinatio in iudiciis s. r. m. fuerat reproducta, qua non obstante, haec eadem civitas circa usum et iura sua antiqua conservata exstitit, prout videre est dictum decretum infra № . . . ¹⁾. His non contenta inquieta haec natio et per praetensam admissionem ad pares libertates cum civibus Polonis, ambitionem altiorum animo sortiri volens, iterum (regnante) serenissimo Stephano Battoreo, veterem suam cramben recoxit et civitati ad iam alias sub Sigismundo Primo abiudicatas praetensiones actionem in-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ номеръ пропушенъ.

stituit; verum sacra regia maiestas in iudiciis relationum propriarum, visibus, iuribus utriusque partis libertatem, tempore tantum nundinarum et non alias mercium suarum distractionem et divenditionem nationi ruthenicae (quam facultatem etiam advenae et undeamque venientes mercatores in hac civitate semper habent) ¹⁾ concessit, in sacris vero civitatem circa decretum anni 1521 supra allegatum in toto conservavit. Quod decretum videre est inter privilegia pannicidarum № . . . ²⁾. Tot ac tantis per tot intervalla saeculorum attentatis moliminibus, saepefatae nationi non procedentibus, evenit proxime elapso saeculo anno, videlicet 1672, ut civitas haec a Turcis et Tartaris hostiliter per septimanas aliquod oppugnata, tandem liberationis suae pretium aliquod miriadibus imperialium pacta, impossibilitatem conductae pecuniae in tam stricto spacio (praesertim maiore parte civium metu dilapsa) ¹⁾, datis ex ordinibus et nationibus civitatis duumvirum obsidibus intercessit, inter quos ex ruthena natione civis cognomine Affendyk, sorte an electione Turcarum delectus, et duram una cum aliis servitutem perpessus, et tamen consors eius lacrimis multis nihil quidquam iuribus civitatis adversum ab ordinibus regni obtinere potuit, verum eidem generatim tantum, non ulnatim neque libratim, merces suas vendere concessum, prout videre est constitutionem anni 1678 titulo: Libertacya sławetnej Affendikowej. His totius nationis nomine attentatis non procedentibus, unus ex iis Michael Skałka nomine, privato quidem nomine, verum (prout supponitur) ¹⁾ pars pro toto et in nuce sua totam hiadem nationis suae complexus, super libero mercaturae et propinationis liquorum exercitio, serenissimo Joanne III regnante anno 1684, e cancellaria regni privilegium exportavit; verum hoc privilegium, visis iuribus civitatis, reponibile per decretum regnorum (?) adiuventum, et civitas circa iura et usus antiquos conservata, Varsaviae feria secunda ipsa octava festi visitationis beatissimae Mariae virginis a. D. 1685. Productis hisce iuribus et documentis, probare intendimus: 1-mo.

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

²⁾ Въ подлинникѣ номеръ пропущенъ.

Quod natio haec, civitate a Casimiro Magno rege iure belli acquisita, circa sui deditionem solam ritus et religionis conservationem pacta, consequenter omnibus officiis et regimine civitatis sese abdicavit, hocque manifeste patuit, dum per aliquot centena annorum cum civitate et ordinibus eiusdem de diversis praetensionibus in iudiciis regiis, iure mediante, agens de admissione ad officia et iurisdictionem, nihil unquam innovavit. Quae quidem officia serenissimus rex de plenitudine potestatis suae non ex ullo motivo schismatis, verum (ut supponitur) ¹⁾ propter stabiliendam, in provincia noviter acquisita, dominationem suam removendasque civium ruthenorum cum finitimis Meochis, Valachis, Moldavis caeterisque religionis suae consortibus gentibus regno nocivas coindelligentias, iure novo videlicet theutonico maydeburgensi fundato, germanis, magis sibi et regno fide ac constantia probatis, ac successive civibus gentis Polonae in eadem iura expostsuccedentibus atribuit; ruthenos vero sub forma et nomine nationis corpus quidem civitatis, sed longe diminutis libertatibus et immunitatibus, civibus ritus romani benigniter concessis, circa ritus tamen et ius eorum reliquit, prout ex historia Polona excerptae ex annalibus civitatis et privilegio foundationis patet. 2-do. Quod licet praedicti rutheni aperte ne hiscere audebant, indirecte tamen ad officia primaeva et iurisdictionem in civitate gestam per pacificationem et coaequationem cum civibus ritus romani omni saeculo viam sibi sternere volebant, verum his quoque libertatibus et immunitatibus, ad praecludendum illorum ad altiora ambitum, tam per antiquiora decreta serenissimorum regum Sigismundi I, Stephani Battorei, quam novissima serenissimi Ioannis III, sunt in perpetuum abiudicati, civitasque et ordines eius circa iura sua cetera et foundationem conservata. Unde iure merito inferri posset, quod rutheni civibus simplicibus et nonnulli officii ornatis in iuribus suis inferiores cum officialibus civitatis, maiores immunitates et praerogativas gratia principum adeptis, aequari

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

non possunt; alias contra omnia iura, per tot saecula per civitatem super ipsis lucrata, ante omnia necessaria esset in integrum restitutio, quod non speratur. 3-tio. Quod in fundamento iurium intercessit usus plusquam praescriptus et immemorialis, per 358 annorum spacium usque ad diem praesentem continuatus, nec ullatenus interruptus, quinimo per approbationes tam reipublicae per constitutiones plurimas, praesertim Grodnae anno 1678 et novellam Lublini anno 1704 titulo miasto Lwów, quam diplomata serenissimorum regum circa felices coronationes morum? successive, usque ad serenissimum regem nunc feliciter regnantem, roboratus et confirmatus. Quae constitutiones possunt legi et diploma serenissimi regis producitur sub № . . .¹⁾.—Praeter suprascripta documenta, rationes inconvincibiles civitas nostra pro iure suo adfert huiusmodi: 1-ma. Quia de ratione status est, in hac civitate, a gente Polona armis acquisita et iugum eiusdem passa, solos nationis dominantis cives prima officia obtinere, ad normam nobilitatis, quae in palatinatu Russiae, licet quo ad praerogativas omnes cum gente Polona est coequata, officia tamen, praesertim illa, quae iurisdictionem et iudicia annexa habent, soli terrigenae gentis Polonae administrant, quod adeo manifestum est, ut non indigeat probatione. 2-do. Quia in hac civitate ab ipsa fundatione statum quendam et pulchram harmoniam ordines et nationes constituunt, omnia lauda, consensu plebiscita, per ordines et nationes constituta, civitas pro iure habet. Ad haec tot iura et decreta cum capitaneis, judacis et aliis ex instantia ordinum et nationum lucrata, quae omnia, cessante et inter ordines civitatis admissa una ex nationibus, cum enormi dedecore civitatis immutari deberent, et in metropoli Russiae, ex nulla iusta et legali ratione, nomen nationis extingui. 3-tia. Quia cum hac natione iura ratione mercantiarum, propinationum, praesentationis sacerdotum civitati per tot saecula intercesserunt, quae omnia, sublata natione, necesse esset extingui et in iuribus, tanto labore et impensa lucratis, civitatem

---

¹⁾ Въ подлинникѣ померъ пропушенъ.

succumbere. 4-ta. Quia rutheni in hac actione sibi non constant et sunt variantes, citationem enim revificatoriam extradiderunt nomine nationis, decretum vero contumaciae obtinuerunt nomine confraternitatis, quod igitur concernit nomen confraternitatis, hoc nihil quidquam in civitate et officiis eius operari potest, cum ad merum tantum regimen ecclesiae illorum, intra moenia existentis, et administrationem eius in temporalibus pertinet, atque non tantum ex solis civibus verum etiam ex suburbibus (quibus iura alia cum civitate intercedunt) ¹⁾ ac etiam extraneis graecis orientalibus et ipsis equestris ordinis personis constat, iuraque et decreta civitati per tot saeculorum tractus non cum confraternitate quapiam (prout ex supra allegatis patet) ¹⁾, verum cum natione, ad corpus civitatis pertinente, intercesserunt; unde hic fraudem . . . . . huius nationis et praecipue antesignati eius famati Laszkowski animadvertimus, qui nomine confraternitatis ecclesiasticae lucrari immunitates civitatis intendens, ... non solum cives suos, sed mercatores graecos extraneos, postposita iurisdictione civili, contra iura castrensia agnoscentes et continuo negotiationes suas hac in civitate, cum summa civium depauperatione et extrema fere ruina, exercentes, onera vero nulla penitus tam civilia, quam reipublicae, supportantes, cum enormi iurium civitatis iactura vult comprehendi. Quo ad nomen nationis, haec natio maiore ex parte in hac civitate extincta est, et vix vestigia eius extunt, cum enim a fundatione serenissimi Casimiri plateam suam separatam (ultra quam nullibi in tota civitate bona stantia coemere potuit) ¹⁾ totam ferme et integram in manus alienasse, videlicet equestris ordinis, spiritualium ac etiam iudaeorum, tradidisset et dicendisset, prout excerpto ex regestris Loncheriae probatur, quod producitur sub № . . . ²⁾; nonnullis vero potentioribus, utpote Bałłabaniis, Kołoniis, Papariis, Nestorovicis praerogativam equestris ordinis (nescitur meritone, an pretio) ¹⁾ adeptis, ita natio praefata eviluit, ut cives illius adpraesens sparsim

¹⁾ Въ подлинникѣ съобыи.

²⁾ Въ подлинникѣ номеръ пропущенъ.

tantum per civitatem habitantes, possessiunculas modicas, easque aere alieno gravatas, retineant, et non tantum officia et auctoritatem civitatis in regno cum primariis coequatae gerere, verum nomen et decorem antiquum nationis ex condigno repraesentare non possunt, praesertim cum et hi pauci, qui adhuc extant, parum sensibus capti, partim nobilium subditi et necdum emancipati, partim impossessionati, reliqua mechanicorum et suburbanorum rudium et illektorum turba ad officia gerenda, praesertim in hac civitate, prout asynus ad lyram, apta, quod ipsum etiam per inquisitionem probare civitas parata. 5-ta. Quia haec natio, sicut ab aevo regibus et republicae parum fida et mutabilis, inconstantiae suae poenas, amissionem omnium munitiorum civitatis et subiectionem magistratui et iuri theutonico tulit, ita civitas ipsa nihilo meliora fidei illorum documenta pluries experta, praesertim in anno . . . .¹⁾ cum rebellis exercitus cosacorum cum . . . . suo Chmielniccio civitatem corona obsidionali oppugnaret, hi nitebantur omnibus artibus in manus illorum, uti fidei suae consortium, civitatem, nisi Polonorum civium virtus et constantia improbis conatibus illorum viriliter restitisset, prostituere, quod inquisitione sanum probari potest. Nec unio ac si cum sancta ecclesia catholica nationis huius in causa praesenti operari potest ex rationibus: 1-mo. Quia haec (tametsi est vera)²⁾ ad forum conscientiae et ecclesiae statum spectat adque statum politicum et bonum ordinem civitatis, iuribus suis antiquis innixum, immunitare non potest, nam usus antiquus et immemorialis etiam contra ipsas ecclesias praescribit. 2-do. Quia praeterito quoque saeculo natio armenica ad unionem sacrae romanae ecclesiae (nescio an sincerius)²⁾ accessit et licet cives honestissimos et gerendis muniis longe aptiores habeat, tamen contenta est statu suo, nec officia civitatis praetendit. 3-tio. Quia ex supra allegatis documentis patet, quod quaecunque decreta cum Ruthenis civitati intercesserunt, ea non ex motivo schismatis et contrariae religionis,

---

¹⁾ Въ подлинникѣ годъ не поставленъ.

²⁾ Въ подлинникѣ скобкѣ.

sed in fundamento iurium et usuum antiquorum civitatis, prolata,— quonam igitur modo non ex motivo disunionis obtenta invalidari possunt. 4-to. Quia nec sanctae unionis signa manifesta et evidentia in nostris Ruthenis conspicitur. Cum enim anno 1700 unioni huic per episcopum suum, reverendissimum olim Szumlański, cum auctoritate et asistentia illustrissimi domini Jabtonowski, castellani Cracoviensis, exercituum regni supremi ducis, ad ecclesiam suam magnam civitatensem introducendae, oclusis et potentissime firmatis dictae ecclesiae undequaque portis, sese oposuissent, tandem adniti maiori potentia et foribus aut efractis, aut per serifabros reseratis, eandem unionem non tam libenter, quam reverenter tolerant, nullam post hoc dicti sui ad eandem accessus benevolam ratificationem et verae fidei professionem civitati huic exhibent, quinimo maioris ab eadem aversionis . . . . . suspicionem, dum non tantum sacerdotes nostros a celebrandis in suis ecclesiis missae sacrificiis arcent, homines suos a percipiendis in ecclesiis nostris eucharistiae sacramentis prohibent, verum feria sexta magna proxima, qua visitari sacra sepulchra Salvatoris nostri per ecclesias solent, nostros homines, ecclesiam eorum civitatensem visitare volentes, ab ingressu eiusdem (contra quam etiam in schismate existentes admittere solcbant) ¹⁾ oclusis foribus prohibent, unde praemissa non videntur esse signa manifesta conversionis illorum. Obtinuerunt quidem, favore praedictae unionis, constitutionem in comitiis Lublensibus in anno 1704; verum haec quoque videtur civitati non posse praeiudicare ex rationibus: 1-mo. Quia contra iura antiquissima et cardinalia civitatis, videlicet foundationem Casimiri Magni et alia subsequencia iura, obtenta. 2-do. Quia civitas in eisdem comitiis aprobationem iurium suorum et antiquarum constitutionum obtinuit, quae videatur tit. miasto Lwów fol. . . . ²⁾ et per consequens respublica hac confirmatione constitutionis pro Ruthenis latae derogavit. 3-tio. Quia haec constitutio favore unionis stetit,

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

²⁾ Въ подлинникѣ пропущено.

iam vero—de vera unione; ex supra recensitis est, cur dubitemus, iuxta scripturam: „ex actibus illorum cognoscetis eos“. 4-to. Quia civitas nostra, non super iure regni, sed super theutonico maydeburgensi fundata, regiturque iuribus antiquis et specialibus, a serenissimis regibus Poloniae, tanquam regiarum civitatum directis et supremis dominis, sibi graciose concessis, quibus constitutio haec, recenter emanata, praeiudicare non deberet, pro . . . . . iudicia sacrae regiae majestatis domini nostri clementissimi informari cupimus: quod eiusmodi novitas, quae in qualibet civitate et republica est odiosa, non a tota natione ruthenica ambitur, agnoscunt enim isti . . . . . ¹⁾, qui supersunt . . . . . ¹⁾, ignorantiam literarum et formalem ineptitudinem officiorum civilium, administrationem et quamvis iurisdictionem, rem arduam ac plane impossibilem sibi esse; imo etsi lucrarentur, dubito, ut aliquando hunc ambitum meditentur; verum hic temerarius et impotens ambitus unius Laszkowski antesignani illorum est, qui aliquid literis tinctus et quadam acticitate inter rudem suae nationis populum auctoritatem adeptus, spes immensas non propriis impensis, sed (ut praesumitur) ²⁾ aere communi confraternitatis suae (eandem quasi in . . . . . ⁴⁾ commodum aliquid lucraturus esset ludificans) ²⁾ sustentat, magistratui suo, cui omnem submissionem et observantiam ex vi iuramenti super iure civitatis praestiti tenetur, recalcitrat, contributiones in necessitates publicas civitatis, communi omnium ordinum et nationum consensu lauda . . . . . , ³⁾ tam ipse solvere nequit(?), quam aliis suae nationis civibus prohibet et . . . . . ³⁾ pro emendendis iisdem missos verbis asperis et verborum comminatione efficit, protectiones magnatum, in praeiudicium iurium civitatis et positionem magistratus, assumit et multa alia, bono civi non convenientia, praesumit, ex quibus actibus eius in metum adigitur civitas haec, ne homo, a teneris in Moschovia inter lucra et mercaturas

---

¹⁾ Въ подлинникѣ пропущено.

²⁾ Въ подлинникѣ скобки.

³⁾ Въ подлинникѣ вырвано.

educatus ac moribus, amicitia, idiomate et quod maximum communis fidei vinculo exteris iunctus, per praetensam immodicam hanc officiorum civitatis ambitionem, exitium eidem aliquod cum tempore meditetur. Proinde magistratus et ordines civitatis supplicunt humillime, ne autoritas, vices regias in civitate iuxta sonantiam decretorum obtinens, et immunitas communium civium gentis Polonae, quam ex se et antecessoribus suis in arduis civitatis casibus sanguine ferme proprio acquisiverunt et intemerata constantia ac . . . .¹⁾ erga reges suos ac rempublicam publicum eiusdem . . . . .¹⁾ commeruerunt, unius civis Rutheni, nihil quidquam meritorum et decoris tam ex se, quam ex maioribus suis, in hac civitate habentis immodicae et malefanae ambitioni, per adiudicationem indebiti contra iura praetensorum, prostituatur et occasio . . . . .¹⁾ plebi, ex natura sua semper mobili et novitatum amanti, praesertim deplorato hoc reipublicae statu, contra magistratum suum recalitrandi, turbas in civitate hac, finitim . . . . .¹⁾ et hostium insultibus exposita, eiendi, mediaque extraordinaria in subversionem iurium et iurisdictionis ordinariae postpositionem assumendi, cui subiciabitur, si civitas in iure suo et non antiquo conservabitur. Salvo iudicio meliori.

Львовскій магистратскій архивъ, фасцикулъ 219, № 36.

---

¹⁾ Въ подлинникѣ пропущено.

ДОПОЛНЕНІЯ.

CLXII.

1443 года, 22 марта. Грамота короля Владислава Варнскаго Греко-русскому духовенству, о сравненіи его въ свободѣ вѣры и правахъ съ духовенствомъ Римско-католическимъ, и о предоставленіи ему духовныхъ судовъ и прежнихъ церковныхъ отчинъ.

In Nōmine Domini. Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne gestarum notitia rerum ab humana evanescat memoria, cautum est actiones legitimas, quae recordii indigent, ... continentiam et testium annotationem, in notitiam transmitti posterorum,—proinde nos Vladislaus, Dei gratia Hungariae, Poloniae, Dalmatiae, Croatiae, Ramiae, Seruiae, Rasciae, Schlavoniae, Galliciae, Comaniaeque etc. rex, necnon terrarum Cracoviensis, Sandomiriensis, Lanciciensis, Cuiaviensis, Lithuaniaeque princeps suppressus, Pomeraniae Russiaeque dominus et haeres etc., significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris, quod dum in mente nostra crebrius revolvimus et aequa rationis libramine caelestia pensamus cum terrenis, non aliud per vehementiam laboriosae meditationis accipimus, quam quod, spretis mundi fallaciis et accrescentis saeculi seductrice gloria prorsus evulsa, mentis nostrae aciem in coelestia figamus, ubi candor lucis aeternae cunctorum fidelium mentes illustrat, corda conciliat, et extinctis odiorum flammis, universorum efficit animorum voluntates unanimes. Quamquam autem ex assumpto dignitatis officio, singulorum, regimini nostro subiectorum, utilitati intendere teneamur, cura tamen efficacior nos sollicitat, ut ea, quae divini cultus ampliacionem, decus et gloriam ac laudem, ecclesiaeque sacrarum unionem statumque feli-

cem et quietum respiciunt, convertamus animum, disponamus et mentem, nam in coelestes thesauros reponi ea indubite confidimus, quicquid ad magnificandum Deum et sacrarum ecclesiarum augmentum, ipso largiente, ordinamus. Cum igitur, Spiritus Sancti cooperante clementia, ecclesiae Orientalis ritus videlicet Graeci et Ruthenorum, quae longis heu temporibus in disparitate quadam et scisura fidei sanctae et divinorum sacramentorum, non sine multorum salutis dispendio, ab unione sanctae Romanae ecclesiae fluctuare videbatur, et quam unionem patres nostri, imo tota plebs calholica, temporibus nostris videre cupiebat, modo iam, miserante Domino, decretis sanctissimis domini Eugenii, nostri papae, quarti, et aliorum patrum plurimorum, fidei sanctae zelatorum, cum ipsa sancta Romana ac universali ecclesia reductasit ad identitatem dudum desideratae unionis pro tanto, ut ipsa ecclesia Orientalis praelatique et clerus universus eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum, in amplitudine dominiorum nostrorum et ditioni nostrae subiectorum ubilibet consistentes, qui alias, stante huiusmodi disparitate et scisura, quandam depressionem sustinebant, restituta ipsius libertate, divino cultui insistere possit et Salvatoris nostri clementiam pro salvandis fidelium animabus et sanctae fidei conservando statu in pacis dulcedine uberius exorare valeant ad laudem et gloriam Dei omnipotentis, Qui nos Suo redemit preciosissimo sanguine, universis ecclesiis earumque episcopis seu vladicis, praelatis, clero et caeteris personis ecclesiasticis ejusdem ritus Graeci et Ruthenorum, haec omnia iura, libertates, modos, consuetudines et immunitates universas duximus in perpetuum concedendum, et praesentibus concedimus, quibus omnes ecclesiae regnorum nostrorum Poloniae et Hungariae etc. eorumque archiepiscopi, episcopi, praelati et ceterae personae ecclesiae consuetudine Romanae ecclesiae utifruuntur atque gaudent. Volumus insuper et praesentibus decernimus, quod amodo nullus dignitariorum, capitaneorum, officialium, terrigenarum et ceterorum subiectorum nostrorum, cuiuscunque status aut conditionis existant, et praecipue regni nostri Poloniae praedicti, singula-

riter autem terrarum nostrarum Russiae, Podoliae et aliarum ipsis annexarum de iurisdictione praefatorum episcoporum, vladicarum et praelatorum eiusdem ritus Graeci et Ruthenorum, sed neque de iudiciis sacerdotum seu plebanorum ipsorum, immo de causis matrimonii, aut divortiorum, se deinceps impediunt quoque modo, non obstante quavis consuetudine, ad hactenus in terris praescriptis quomodolibet in contrarium observata. Praeterea, ut iidem episcopi seu vladicae caeterique praelati et ecclesiae personae supradicti ritus graeci et Ruthenorum, vitae amminiculis sustentati, ad laudes Deo exolvendas eo commodius intendere possint,—ipsis et eorum ecclesiis universis, in dominiis nostris ubicunque existentibus, omnes villas et possessiones quaslibet, quibuscunque nominibus censeantur, quae ab antiquo ad ipsas ecclesias pertinere videbantur, et per quascunque personas et in quibuscunque terris et districtibus nostris in praesens habitas, cum omnibus eorum iuribus, pia mansuetudine duximus restituendum, et restitimus per praesentes temporibus in aevum successuris, harum, quibus sigillum nostrum appensum est, testimonio litterarum. Actum et datum Budae, feria sexta proxima ante Dominicam Oculi, anno Domini MCCOXLIII. Praesentibus reverendo in Christo patre Simone de Rozgon, episcopo Agrigensi, magnificisque generosis strenuis et nobilibus: Laurentio alias Naderszpan de Hedranara regni Hungariae,—Hrickone de Pomarzany, terrae Podoliae palatinis, Malkone Halong nostrorum regnorum Dalmatiae, Croatiae et totius Schlavoniae Bano, Nicolao alias Scharleyski de Olyborce Vladislaviensi, Dobrogostio de Ostrorog Camenecensi castellanis, Floriano de Paczanow, subdapifero Cracoviensi et Nicolao de Boryszewice, magistro coquinae nostrae et aliorum quamplurimorum fidelium nostrorum testium ad praemissa. Datum per manus magnificorum Ioannis de Konicepole regni Poloniae cancellarii, et Petri de Sczekocin, vicecancellarii fidelium nostrorum sincere dilectorum. Ad relationem magnifici Petri de Sczekocin regni Poloniae vicecancellarii praedicti.

Варшавскій главный архивъ древнихъ актовъ, книга метрическая, № 199, л. 9—11.

CLXIII. 1)

1532 года, 26 января. Грамота короля Сигизмунда I, предписывающая старостамъ описывать оставшееся движимое имущество по смерти Перемышльскихъ епископовъ въ присутствіи двухъ чиновниковъ и двухъ лицъ православныхъ.

Litterae pro vladica Premislensi concessae.

Sigismundus etc... Significamus etc... Quod cum, secundum antiquam consuetudinem, omnes et universaeres mobiles, quibuscunque nominibus et cognominibus nuncuparentur, ad dispositionem nostram regiam devolui consueverint toties, quoties vladica Premisliensis pro tempore existens mortuus fuerit, quia vero hujusmodi res, morte vladicae derelictae, clam et aperte, aliquando etiam per vim, a quibusdam distrahi solerent, et non modo in domibus vladicae defuncti huiusmodi res, sed etiam in ecclesiis seu sinagogis eorum, hostiis et clausuris efractis, indigne requirebantur et rapiebantur, ideo supplicatum est nobis humiliter pro parte venerabilis Laurentii, vladicae moderni Premisliensis, et omnium ac singulorum spiritualium et secularium ritus ruthenici subditorum nostrorum fidelium dilectorum, ut in eo casu de securitate eorum et indemnitate nostra proinde dignaremur. Ideo tenore praesentium declaramus et perpetuis temporibus observari volumus: Quod quotiescumque vladicam Premisliensem pro tempore existentem mori contigerit, tunc capitaneus noster Premisliensis, qui pro tempore fuerit, cum duobus bonis viris de consulatu et aliis duobus viris ritus ruthenici, quos duxerit secum recipiendos, ad domum et curiam vladicae descendat et a poponibus absque ulla(?) violentia exquirat de rebus vladicae derelictis aut de mortuis, qui sub conscientia sua dicant et demonstrant, dicereque et demonstrare debent et teneantur, quae fuerint res vladicae praemortui derelictae, quibus visis et conspectis capitaneus praefatus aut eius vicegerens, praesentibus illis quatuor viris, omnes res huiusmodi fideliter conscribat et sigillet, tandiuque conservet, donec a nobis aliud habuerit in mandatis. Harum litterarum testimonio

1) См. № XXII.

sigillum nostrum est appensum. Datum Cracoviae in conventionione generali, feria quarta ante festum Purificacionis sanctissimae dominae nostrae Mariae, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo secundo, regni vero nostri anno vigesimo sexto. Relatio magnifici Christophori de Schidlowiecz, castellani et capitanei generalis Cracoviensis ac regni Poloniae cancellarii.

Варшавскій главный архивъ древн. акт., кн. тетр., № 46, л. 129.

CLXIV.

1537 года, 8 октября. Грамота короля Сигизмунда I, данная Львовскому старостѣ, которою король воспрещаетъ старостамъ Львовскимъ вмѣшиваться въ назначеніе православныхъ намѣстниковъ и предоставляетъ это право католическимъ Львовскимъ архіепископамъ.

Actum in castro Leopoliensi, feria sexta in vigillia festi beatissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini 1644.

Privilegii oblata super eundem episcopatum.

Ad officium praesens castrense capitaneale Leopoliense litteras infrascriptas privilegium(sic) sacrae regiae maiestatis serenissimi olim piae recordationis Sigismundi regis Poloniae, ratione infrascriptorum benigniter collatorum, manu propria eiusdem serenissimi olim divae memoriae Sigismundi regis Poloniae subscriptas sigilloque cancellariae regni obsignatas, ad se per nobilem Martinum Karnowski, personaliter comparentem, per modum oblatae porrectas, suscepit actisque suis inscribi demandavit. Quarum litterarum tenor est eiusmodi: Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae.... Significamus tenere praesentium, quibus expedit, universis, harum notitiam habituris, quia cum reverendissimus in Christo pater dominus Bernardinus, archiepiscopus ecclesiae metropolitanae Leopoliensis, devote nobis dilectus, coram nobis exhibuit decretum, per nos iam pridem latum inter suam paternitatem et olim magnificum Stanislaum de Chodecz, regni nostri marschalcum, capitaneum Leopoliensem, occasione institutionis vicesgerentis, alias na-

miestnika dicti ritus ruthenici in Leopoli, in Kriřoss et alias in dioecesi Leopoliensi existentium, ad quam institutionem vicesgerentum capitanei nostri Leopoliensis ingerere solebant; supplicatumque esse nobis nomine suae reverendissimae paternitatis, ut eam iuxta decretum nostrum huiusmodi conservaremus. Nos, huiusmodi petitionibus annuentes, tibi generoso Nicolao Odnowski de Felstin, castellano Premisliensi et capitaneo Leopoliensi praesenti et pro tempore existentibus capitaneis Leopoliensibus immittimus mandatum, ut in tali casu vacantia ipsum reverendissimum dominum archiepiscopum eiusque successores archiepiscopos (non) impediatur, neque impedire cuique permittatur. Ipsique vicesgerenti sancti Georgii et aliis vicesgerentibus, quoties opus fuerit, vocatis ad se, id innotescat et demandet, ut ipsi domino archiepiscopo et eius successoribus archiepiscopis deferant, tanquam praelato et patrono suo et . . . . . se erga suam paternitatem . . . . . dispositionum decreti nostri, de quo praemissum, eosdem . . . . . In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum. Datum Cracoviae, feria secunda post festum sancti Francisci proxima, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo septimo, regni vero nostri anno trigessimio primo. Relatio magnifici Pauli de Volia, regni Poloniae vicecancellarii, burgrabii Cracovienensis et capitanei Gostinensis. Paulus de Volia, vicecancellarius. Post ingrossationem vero harum litterarum eidem offerenti originale illico est restitutum, de quo restituto officium praesens quietatur.

Лвовскій бернардинскій архивъ, кн. грод., т. 395, стр. 867—868.

CLXV.

1541 года, 31 августа Грамота короля Сигизмунда I, о недопущеніи православныхъ гражданъ г. Бужска къ городскому управленію.

Litterae pro oppidanis Buscensibus, in terra Belzensi sittis.

Sigismundus etc. Significamus etc. Quia cum oppidani nostri oppido Busko, in terra Belzensi sitto, per nuncios suos nobis expo-

suisent ad officium consulatus et scabinatus eiusdem oppidi homines rithenici per officium capitaneale Buscense constitutos esse, praefectos et assumptos contra ius et privilegii litteras, ea in re a nobis superioribus dudum retroactis annis eidem oppido benigne datas et concessas. Nos tum, quoniam praedictas litteras nostras manibus nostris contrectavimus, palpavimus et legi audivimus, praenominatos cives Buscenses circa praefatarum litterarum nostrarum vim, tenorem et continentiam conservandos esse volumus et conservamus harum serie litterarum, elucidantes nihilominus illas nostras priores litteras, ut videlicet nemo, nisi orthodoxae fidei sacrosanctae ecclesiae Romanae, ad officium consulatus seu quodcunque aliud officium civile eligi, assummi et constitui debeat temporibus perpetuis. . . . . iura, libertates et praerogativas hominum nostrorum et oppidorum tam a nobis, quam a tenutariis nostris et aliis quibusvis illibate et inviolabiliter teneri ac observari. Quocirca magnifico Andreae, comiti de Gorcka, castellano Posnaniensi, et capitaneo maioris Poloniae generali, ac praefati oppidi nostri Busko capitaneo seu tenutario, in absentia eius vicecapitaneo Buscensi sincere nobis dilecto, atque aliis pro tempore existentibus Buscensibus capitaneis mandamus, ut et iuxta priores et praesentes nostras litteras, nullum hominum, qui sit alienus ab obedientia Romanae ecclesiae, ad officia civitatis istius Buscensis praeficiat, constituat nec assumat, et his, qui contra privilegium civitatis officiis civilibus sunt praefecti, demandet, ut eisdem officiis, anno a praefectione illorum eluxo, deinceps non immisceant. Ceterum quoniam praefati oppidani Buscenses exhibuerunt coram nobis originaliter privilegium, ius theutonicum maidemburgense, oppido et eius incolis concessum, in se continens, cuius vigore exemptum est praedictum oppidum Busko et eius incolae, cives et suburbani praesentes et futuri ab omni iurisdictione et potestate quorumvis officialium, ex quo privilegio cum plane constat, praefatos suburbanos Buscenses sub una esse iurisdictione et iuri civile theutonico, itaque eisdem libertatibus, iuribus, concessionibus et praerogativis, quibus cives seu incolae Buscenses hactenus

fruuntur, suburbanos illius oppidi Busko uti debere, ex hoc privilegio praesentibus declaramus, ita quod nihil aliud nobis seu arcibus nostrae, quam quod secundum antiquam consuetudinem sunt obligati et astricti, pendere teneantur, et laboribus vero septimanalibus ad arcem, seu praedia nostra, volumus, omnino esse immunes et liberos temporibus perpetuis, praeter piscinae reparationem, de qua in neutram partem constituimus, donec revideri illicque scire cupimus, faciemus. Proinde suprascripto capitaneo nostro moderno et aliis pro tempore existentibus Buscensibus mandamus, ut quod a nobis hic scriptum et decretum est, perpetuo et inviolabiliter servent et exequantur. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est appensum. Datum Vilnae, feria quarta post festum decolacionis sancti Ioannis Baptistae proxima, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo primo, regni nostri anno XXXV.

Варшавскій главный архивъ др. актовъ, кн. метрическая, № 62, л. 311—313.

CLXVI.

1542 года, 12 октября. Универсалъ короля Сигизмунда I, объ оставленіи армянскихъ и русскихъ священниковъ города Львова при ихъ прежнихъ правахъ.

Armeni et Ruteni popones, in civitate Leopoliensi existentes, in veteri consuetudine, occasione contributionum publicarum, conservantur.

Sigismundus etc. Universis et singulis, quorum interest, manifestum facimus. Quod cum quaesti nobis fuissent popones armeni et rutheni, in civitate nostra Leopoliensi existentes, de exactonibus contributionum publicarum, quod eos ad solvendas contributiones publicas, more aliorum Ruthenorum poponum, adigebant, quas illi se nunquam solvisse nisi eo tempore, quo alii cives Leopolienses asse-rebant, idque eam ob causam, quod ea libertate, qua reliqui Leopolienses cives, gaudent, atque eas ipsas publicas contributiones cum reliquis civibus Leopoliensibus, ex more et consuetudine antiquitas

observata, solvunt et munera civilia obeunt. Nos itaque certo edocti, popones armenos et ruthenos, Leopoli agentes, in solvendis ejusmodi publicis contributionibus consuetudinem eam habere, qua reliqui cives Leopolienses habent antiquitus et observant, illos in ea conservandos existimavimus, ita, prout praesentibus, conservamus modernoque et pro tempore existenti terrarum nostrarum Russiae exactori mandamus ita habere, volentes, ut eosdem armenos et ruthenos popones in hac eorum consuetudine solvendarum contributionum publicarum conservetis et a suis conservari jubeatis, secus non facturi pro officio suo et gratia nostra. Datum Cracoviae, feria quinta ante festum s. Galli proxima, anno Domini MDXLII, regni vero nostri XXXVI.

Варшавскій архивъ древнихъ актовъ, кн. метрич., № 63, л. 299.

CLXVII.

1548 года, 8 іюня. Предписаніе короля Сигизмунда Августа Марку Балабану не вмѣшиваться въ управленіе монастырями и духовными лицами, подчиненными вѣдѣнію Макарія, владыки Львовскаго.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviaequae etc. dominus et haeres. Nobili Marco Balaban, fidei, dilecto, gratiam regiam. Nobilis, fidelis, dilecte, delatum est ad nos, fidelitas tua cum non sit iniciata sacris ritus graeci et litterarum sit omnino expers, vi tamen in administrationem monasteriorum et personarum spiritualium eiusdem ritus sese ingerere, in praeiudicium reverendi patris Macarii Leopoliensi, Haliciensi Camenecensique vladicae, cuius ea propria est functio et contra quam deceatur personam tuam. Quare serio fidelitati tuae praecipimus, et ne amplius in alienam iurisdictionem quovismodo se intromittere audeat, sed intra fines suos se contineat; quod si facere pertinaciter neglexeris, nos rationem, qua in officio contineri possis, sumus inventuri, secus itaque ne feceris pro gratia

nostra. Datum Cracoviae, feria sexta post Octavas Corporis Christi anno Domini MDXLVIII, regni vero nostri XIX. Ad mandatum, proprium secreae regiae majeststis.

Львовскій бернардин. ар. кн. гр., т. 326, стр 870.

CLXVIII.

1578 года, 21 іюня. Грамота короля Стефана Баторія, давная русскимъ жителямъ города Львова, которою имъ разрѣшается продавать свои товары во Львовѣ только во время ярмарокъ и торговъ.

Decretum Stephani regis inter Ruthenos et catholicos de mercatura et propinationibus anno Domini 1578 ¹⁾.

Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc. princeps haereditarius. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis,—citas fuisse ad nos et iudicium nostrum litteris citationis nostrae famatos proconsulem, consules, advocatum et scabinos civitatis nostrae Leopoliensis ex officiis et bonis suis, ad instantiam famatorum seniorum ac totius communitatis Ruthenorum ritus graeci, intra et extra civitatem Leopoliensem habitantium, pro eo, quod ipsi, in derogationem et vilipendium superioritatis nostrae regiae mandatorumque nostrorum, ea in causa productorum, ipsos penes, privilegia libertatesque, ipsis a serenissimo olim piae memoriae Sigismundo Augusto rege, praedecessore nostro, concessa et per serenissimum Henricum regem atque nos ipsos confirmata, conservare et manu tenere nolissent ad libertatesque et immunitates, quibus alii cives Polonii civitatis Leopoliensis gaudent, eos non admisissent, a sacerdotibusque ipsorum ecclesiae graecae dationes et contributiones exegissent, artificia mechanica ipsis laborare et exercere, sociosque prohibere, fovere, pannos ulnatim

¹⁾ Русскіе были урavnены во всѣхъ правахъ съ поляками Сигизмундомъ I-мъ, см. Архивъ ч. I, т. 9, № XXVII. Эту привилегію подтвердили: Генрихъ Валуа и Стефанъ Баторій, см. тамъ-же №№ XXVIII и XXXI и Львовскій бернардинскій архивъ, кн. гр., т. 335, стр. 443—445 и магистратскій архивъ, фасцикулъ 219, № 3.

incidere et alias mercaturas exercere, omnesque liquores venum exponere, propinare, conficere non permisissent, domos in circulo civitatis coëmere et artes liberales prohibuissent, officia et contubernia denegassent, propinationem vini malmatici, cervisiae, mellis impedissent, ab iisdem iuramenta corporalia ad instar aliorum civium Leopoliensium Polonorum praestare denegassent, exactionibusque ipsos onerando et liberaliter denegando, et propter propinationem, tum propter forum liberum nundinarum poenas exigendo, prout tenor privilegii ipsorum de praemissis latius obloquitur, quae omnia fecissent contra privilegium ipsorum; pensando sibi praemissa omnia contra ipsos ad summam triginta millium florenorum pecuniae polonicae, tum etiam ad poenam viginti millium aureorum ungaricalium privilegio ipsorum expressam, citando ipsos iuxta privilegium ipsorum conservari damnaque recensita, exinde subsecuta, et poenas, in privilegio expressas, super se decerni, ut ea omnia in ipsis citationis nostrae litteris latius habentur descripta. In terminoque hodierno, ex ipsa citatione proveniente et hucusque coram iudicio relationum nostrarum propriarum continuato, partibus ipsis coram eodem iudicio relationum nostrarum comparentibus, et eum terminum iudicialiter attentantibus, atque productis iuribus, privilegiis directis suis, tum et statuto regni, de libertate mercandi omnium in generi regni mercatorum edito, controversias suas persequentibus,—nos cum consiliariis nostris, lateri nostro assidentibus, audita ac exanimata partium controversia, privilegiaque Ruthenorum, tum et statuto regni ac etiam decretis converita (sic) partis ab olim serenissimo Sigismundo rege coram productis, revisis allegatisque, ambarum partium in medium adductis bene . . . . . attento eo, quod statuto regni omnibus in genere mercatoribus cuiuscunque nationis et generis indultum est omnia mercantiarum genera libratim et ulnatim distrahere, nec igitur Rutheni actores deterioris sint conditionis, quam alii omnes mercatores, decrevimus liberum esse eis debere, tempore tantum nundinarum et non amplius, mercimonia sua quaevis iuxta praescriptum statuti, supra commemorati, vendere distrahereque. Quod vero liquorum

propinationem attinet, conventam partem iuxta decretum per se coram productam conservavimus, uti quidem conservamus praesenti decreto nostro mediante. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appressum. Datum Leopoli, sabbato ante festum sancti Ioannis Baptistae proximo, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, regni nostri anno tertio. Ioannes Borukowski. L. Borutha.

Львовскій магистратскій архивъ, Л. 225, III А., стр. 52—53.

CLXIX.

1583 года, 26 февраля. Иванъ Федоровъ, первый русскій книгопечатникъ, заключаетъ условіе съ Хренемъ Ивановичемъ, маляромъ [и рѣзчикомъ буквъ.

Actum in castro inferiori Leopoliensi, sabbatho in Dominicam invocavit Quadragesimalem, anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio.

Iwan drukarz contra Chren malarz. Comparentes coram officio et actis praesentibus castrensibus Leopoliensibus famati Iwan Fedorowicz drukarz ex una et Chren Iwanowicz malarz ex altera partibus, sani existentes mentibus et corporibus suis, foro suo quovis proprio omisso, huic vero iurisdictioni praesenti castrensi Leopoliensi incorporantes, publice et benivole recognoverunt, quia sibi ipsis mutuo et invice in omnibus bonis suis haereditariis mobilibus et immobilibus inscribit et obligat contractum infrascriptum seu concordiam inter se, per mediam amicorum actorum factam, manibus illorum propriis subscriptam, cuius tenor est talis:

Stało się pewne postanowienie między sławnymi Iwanem Chwedorowiczem, drukarzem, a Chrinem Iwanowiczem, malarzem, przez pośredek przyjaciół sławnych: Michała Daszkowicza, Lawrysza malarza, Iana Jaczkowicza Moraczowskiego i Jacka szewca-safiannika z przedmieścia Lwowskiego, a to w ten sposób, iż ten to Iwan Chwedorowicz, drukarz iego mści kniazia Constantyna Constantynowicza,

książęcia Ostrówskiego, wojewody Kijowskiego, marszałka ziemi Wołyńskiej, pan tego Chrenia, czasu przeszłego w zamku Ostrowskim w drukarni przed ludźmi dobrymi, to jest przed protopopem Terentiem (?) Iwanowskim i przed panem Wasylem, pisarzem Ostrowskim i przed Antoszkim Siemaszkowiczem, rymarzem Ostrowskim, uczynił z tym to Hryniem postanowienie takim obyczajem, iż będąc ten Hrin w opiece u pana Iwana drukarza nauczył się za kosztem i za nakładem, i za pilnem staraniem jego malarstwa, stolarstwa, forsznaiderstwa i na stali liter i inszych rzeczy rzezania téż i drukarstwa, i za tak wielkie jego dobrodziejstwa nie miał być bez woli i porady jego nigdzie ani któremu panu, ani jakiemu kolwiek człowieku liter ku druku robić, ani drukarni sprawować, jedno pozwolił mu tymi rzemieślni obchodzić się, których się przy panu Iwanu nauczył, to jest stolarstwa, malarstwa, forsznaiderstwa i na stali cokolwiek rzezać, oprócz liter ku druku.

Tedy ten Chrin nie odprawiwszy się od pana Iwana w tym naprzeciwko panu Iwanu wystąpił i jechał do Wilna i w pana Cosmy Mamonicza, burmistrza Wileńskiego, pismo dwoje ruskie ku druku urobił; i prosił pana Iwana przed ludźmi dobrymi, iżby mu ten jego występek odpuścił, i na prośbę jego i ludzi dobrych pan Iwan to mu odpuścił, jako młodemu człowieku, i listy, które nań miał u siebie, przed nimi podarł. A naprzód, za tak wielkie dobrodziejstwa pana Iwanowe, bez woli i bez porady i aż do śmierci jego żadnego pisma ku druku i drukarni, jako sobie, tak i inszym postronnym ludziom robić i sprawować nie ma. A tak jeśliby ten Chrin, na potém nie czyniąc dosyć temu to postanowieniu i zapisowi swojemu przez te ludzkie dobre, którzy tu byli na téj zgodzie, a gdzie i do kogoś kolwiek poszedłszy, jeśliby robił litery albo pismo do drukowania jakiegokolwiek i drukarnią sprawował bez wiadomości i woli pana Iwanowoy, przepomniawszy tego to postanowienia swojego, a pan Iwan by tego się nań dowiedział i przez kogośkolwiek wiary godnego człowieka na niego pokazał i przewiedł, tedy ten Hrin będzie powiniem na urząd, przed który go jedno pan Iwan' pozwie,

nie wstepujac w zadne prawo, položyc pięćset złotych temu to urzędowi, a stronie, jako to panu Iwanowi drukarzowi, drugie pięćset złotych i wszystkie szkody i nakłady, któreby jedno mianował naowczas pan Iwan drukarz, niczem nie odstepujac od tego to zapisu i postanowienia tego Hrinia, nie biorąc sobie żadnych przyczyn prawnych i nieprawnych na pomoc. Wszakże z tą kondycją pan Iwan drukarz ofiaruje się Chrinowi, jeśli mu się będzie dobrze zachował, a będzie o to prosił Iwana przed ludzi poczciwe i sam przez się, żeby mu tego rzemiosła drukarni dozwolił sprawować, ofiaruje się Chrinia tego pozwolić pan Iwan. A ten to Chrin obiecuje się pisma tego dorobić panu Iwanowi, które począł, a pan Iwan ma mu zapłacić według postanowienia od tego pisma, to jest sto złotych ma mu dać. Drugie pismo, które już zrobił ten to Chrin, ma go poprawić, kiedy trzeba będzie, także też od tego drugie sto złotych ma mu dać pan Iwan. A jeśli by pan Iwan tej roboty komu inszemu dał dorabiać, a nie temu to Chrinowi, także i tej poprawnej niedorobionej, tedy pan Iwan ofiaruje się temu Chrinowi dać przed się dwieście złotych. A gdzieby też ten Iwan drukarz także, nie czyniący dosyć temu postanowieniu swemu i zahaczywszy go, i chciałby wznowiać jakie dawne zapisy i postanowienia i czego by niesłusznego po Hryńku malarzu domagały się, albo z tych wyżej wymienionych rzeczy i postanowienia tego, tedy takowe zapisy, którymi by się ten Iwan pokazał przed jakikolwiek urząd, takowe zapisy mocy żadnego prawa i znaku mieć nie mogą, i gdzieby się to nań pokazało, tedy ón takowych sam będzie winien zapłacić na urząd, przed którym to będzie winien dać pięćset złotych polskich, a stronie jako to panu Hrinkowi malarzowi drugie pięćset złotych polskich i sam wszystkie szkody i nakłady krom żadnego prawa i dowodu zapłacić. A dla lepszej wiary i pewności rękami się własnymi podpisali. Dan ze Lwowa w sobotę przed niedzielą wstepną, roku Bożego 1583. In omnibus illius punctis, clausulis, conditionibus et articulis tam in toto, quam in parte tenere, complere, exequi et inviolabiter observare sub vadio seu vadiis seorsivis superius in eodem contractu et

scriptis per partem non tenentem pertinentium ad solvendum lucrum. Pro quibus quodam vadio seu vadiis una pars per aliam civitatem si fuerit ad quod usque (sic) iudicium sine officio regni terrestre, castrense civileque et aliud quodvis ex tunc ibidem una pars alteri....

Львовск. бернардин. архивъ, кн. врод., т. 46, стр. 452—458.

CLXX.

1586 года, 16 января. Патриархъ Іоакимъ, побывавъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Львовской епархіи и замѣтивъ тамъ случаи второй женитьбы священниковъ и поставленія епископами во священники и диаконы лицъ, жившихъ прежде съ женами безъ вѣщавія, порицаетъ такія нарушенія церковнаго благочинія и побуждаетъ епископа Гедеона къ ушичтоженію ихъ.

Ἰωακεῖμ ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας Θεουπόλεως Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς.

Πανιερώτατοι μητροπολίται, θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ διάκονοι, χρησιμώτατοι ἄρχοντες καὶ ἄρχόμενοι, πλοῦσιοι καὶ πένητες, οἱ ἐν τῷ Λόβῃ καὶ πάσης Λεχίας καὶ μικρᾶς Ῥωσίας, χάρις, εὐχὴ καὶ εὐλογία παρὰ Θεοῦ καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος. Εὐλογημένοι χριστιανοὶ, γινώσχετε καλῶς, ὅτι πρῶην καιροῦ ἤλθαμεν εἰς τὸ Λόβην, ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας, ἐν καιρῷ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρίου Γεδεώνου, ἐνδοθεν τοῦ Λοβίου καὶ πάσης ἐπαρχίας, ὅπου ἐξουσίαιεν ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κύριος Γεδεών, καὶ εἶδαμεν, καὶ ἐγνωρίσαμεν, καὶ ἠκούσαμεν ποῦ νῦν πῶς εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ αἰῶνος ἐφθάσαμεν. Καὶ εὗραμεν ἀρχιερεῖς ὡς ἱερεῖς, καὶ ἱερεῖς ὡς λαϊκοὺς καὶ λαϊκοὺς ὡς δαίμονας, καὶ εἶδον καὶ ἐγνωρίσα, πῶς κακῶς τρέχουσι, καὶ πολλὰ ἐπεκράτησα καὶ ἐμέτρησα καλῶς εἰς τὸν νοῦν μου, καὶ εἶπα ἀλήμων ὢν, καὶ ποῦ τῆς σήμερον νὰ εὕρησ ἄνθρωπον νὰ κοττάζῃ, νὰ γυρεύῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν; ἄς μὴ κοττάζωμεν ὅλοι τὴν πρόσκαιρον τοῦ παρόντος κόσμου· καὶ ἐγὼ εἶμαι χρεώστης νὰ τὸ εἶπω, καὶ ἐσεῖς ποιήσατε, καθὼς γνωρίζετε, τὴν κόλασιν τῆς ψυχῆς σας. Καὶ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, νὰ μὴ πειθῆται ὁ νοῦς σας εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ κόσμου, νὰ ἀρέσωμεν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐμπροσθεν εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἐντραποῦμεν καὶ νὰ μὴ διωχθοῦμεν κατάδικοι, διὸ καὶ ἡμεῖς οἱ ἱερεῖς εἴμεσθεν τὸ ἅλας, καὶ ἐν τῷ ἅλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθῆσεται; Καὶ νὰ τὸ γνωρίζετε, πῶς ἂν περιπατεῖτε ἐτῆ, ἐξ ἀποφάσεως εἴσθε τῆς αἰωνίου κολάσεως καὶ μετὸν διάβολον, διὰ τὸ νὰ εἴσθε

πραβάται τοῦ Θεοῦ. Καί μερικοὶ ἱερεῖς ἀπέθανον αἱ πρᾶσβυτέρες των, καὶ ἐκεῖνοι πέρνουσιν ὄλλας καὶ ἱερουργοῦσι, ὅπου εἶναι ἄπρεπον καὶ ἀφορισμὸς καὶ κόλασις τῆς ψυχῆς. Καὶ ἄλλοι (ἀρχι)ιερεῖς χειροτονοῦσι τοὺς παρανόμους, ποὺ εἶχαν γοναίχας χωρὶς στέφανον, καθὼς ὀρίζει ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐκεῖνοι ἀφείσαν τὰς γοναίχας αὐτῶν καὶ γίνονται ἱερεῖς καὶ λειτουργοῦσι παρανόμως καὶ χωρὶς τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον καὶ ἀφίνουν τὴν ἱερωσύνην καὶ λειτουροῦν ὡς καὶ ὅπου τοὺς φαίνεται, καὶ κάμνουν νόμους ἀδίκους καὶ ἄλλα πολλὰ ἄνιερα καμώματα καὶ θαροῦν, ὅτι δὲν λαμβάνουν θάνατον, καὶ τοῦτο εἶναι πλάνη τοῦ διαβόλου· ἃς μὴ ὁ διάβολος (δὲν) μᾶς φθειρή, ἃς μὴ ἡ κακὴ μας συνειδήσις καὶ τὸ κακὸν μας θέλημα. Καὶ ἐγὼ οἶδα βεβαίως καὶ ἄληθῶς, καθὼς γράφομαι καὶ εἶπα ἀλήμων ὢν· καὶ ἐπέπεσεν ὁ λογισμὸς μας, καὶ ἀφείσαμεν τὴν στρατιὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπάσαμεν τοῦ διαβόλου, ὡς φησιν ὁ θεὸς Δαβὶδ· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με καὶ οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐκρίναμεν καὶ εἶπαμεν, ἥς ἱερεὺς παράνομος τοῦ Θεοῦ ἢ μικρὸς ἢ μεγάλος εἰ λειτουργεῖ, εἰ βαπτίζει, εἰ στεφανοῖ καὶ ἐπιχειρίζεται ἔργα ἱερωσύνης, ἔστω ἀφορισμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδων, καὶ ἀπ' ἐμένα τοῦ ἐλαχίστου Ἀντιοχείας. Διὸ καὶ ὁ προφήτης Δαβὶδ λέγει· δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ Κύριος καὶ ἀπολείσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας, καὶ πάλιν· ἐάν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσῃ τὸ τῆξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἠτοίμασεν αὐτὸ καὶ ἐν αὐτῷ ἠτοίμασε σκευὴ θανάτου. Καὶ ὁ μέγας Παῦλος, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοὶ μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μέθυσοι· βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. Καὶ πάλιν ὁ θεὸς Δαβὶδ· καὶ ἔστη Φινεὴς καὶ ἐλογίσατο καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς γενεάν καὶ γενεάν, ἕως τοῦ αἰῶνος. "Ὁς, ὡσάν εἶδε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀμαρτίαν μετὰ τῆς γοναίχας, ἐζήλευσεν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐλόγησεν αὐτόν μετὰ σάλπιγγος. Καὶ ἐγὼ ἐκοψά τον με τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὰς (1ς) τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ἡμέρα κυριακῆ 1ε ἐβδόμαδος εὐαγγέλιον τοῦ Ζαχαρίου ἔτους, ζςδ' (709±) ἤλθαμεν εἰς τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυρ Γεδεώνου τοῦ Λοβίου με κληρικούς καὶ ἄρχοντας καὶ ἐκρίναμεν πρὸς τοὺς χριστιανούς, πῶς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐμπροστὰ καὶ ἀρχιερεὺς ἂν γνωρίζῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἢ εἰς τὸν θρόνον του ἢ ἱερέα ἢ διάκονο παράνομον τοῦ Χριστοῦ, εἰ κρατεῖ ἢ ἐκράτησε γοναίχα πρὶν τοῦ στεφανώματος καὶ μετὰ ταῦτα ἐγένεν ἱερεὺς παράνομος μετὰ δόλου καὶ ματαιότητος ἢ με δῶρα ἢ ἐπανδρεύθη καὶ ἐπέιρεν γοναίχα, καὶ ἐπιχειρίζεται εἰς τὴν

ἱερωσύνην, καὶ μὴ κωλύων αὐτὸν νὰ εἶνε ἐκεῖνος ὁ ἀρχιερεὺς ἀργός καὶ ἀφωρισμένος καὶ ἀπὸ παντός πράγματος τῆς ἀρχιερωσύνης ἔξω, ἀφωρισμένος ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἀπὸ ἐμένα τοῦ ἐλαχίστου Ἀντιοχείας. Καὶ ἔτι ἂν γνωρίζῃ τις κοσμικός ἢ μικρός ἢ μέγας καθὼς εἶπαμεν καὶ κρύβῃ τὴν ἀλήθειαν, ἔστω ἀφωρισμένος. Καὶ ὁ πρῶτ' νὰ ἱεροουργῇ μετ' ἐκείνων τὸν ἱερέα ἢ νὰ φάλλῃ τὰ παῖδια του, ἢ νὰ τὰ βαπτίσῃ, ἢ νὰ τὰ στεφανώσῃ ἢ ἐκεῖνος ἢ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔστω ἀφωρισμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι ἀπὸ Θεοῦ. Καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας ἀκόμη ἀπὸ τούτων ἱερεῖς, ἂν ἀποθάνῃ ἢ πρεσβυτέρα του καὶ ἔχῃ ἄλλην δευτέραν καὶ δὲν ἀπαρετήσῃ τὴν ἱερωσύνην καὶ λειτουργήσῃ, ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος, καθὼς ὀρίζουν οἱ θεῖοι νόμοι τῶν ἁγίων πατέρων. Πᾶς ἱερεὺς ἢ θυσία, ὅπου κάμνῃ, δὲν εἶναι δεκτὴ εἰς τὸν Θεόν, μακάρι ἂν καὶ νεκρὸν ἀναστήσῃ διὰ προσευχῆς. Διὸ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει, μὴ δότε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ βάλῃτε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μόνον λέγει, τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ ὅτι ἐπράξατε ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἕως τοῦ νῦν συγχωρῶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας καὶ νὰ εἶναι ἀπὸ Θεοῦ συγχώρησις καὶ εὐλογία, καὶ ἀπ' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔμπροσθεν πράξετε κακῶς καὶ παρανόμως, ἔστε ἀφωρισμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τληπᾶνι ἔξω καὶ πόρρω που τῆς τῶν Χριστιανῶν ὁμηγύρεως καὶ συναναστροφῆς ἀπὸ πάντων καὶ ἀπὸ ἐμένα. Καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος Ἀντιοχείας ἦλθα καὶ ἐλάλησα, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω καὶ τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς ἐσεῖς τὸ γνωρίζετε.

Грамота написана на бумагу въ листъ, на оборотъ написано:

„№ 1, по элинску—переложено из арапскаго привилея святѣйшаго Іоакима патріарха великия Антиохиа“.

CLXXI.

1586 года. Инструкция, данная учителю Львовской школы.

Spisek ordynansu, w którym koniecznie pan didaskał powinien się zachowywać pod utraceniem conditiei tego mieysca świętego.

1) Naprzod trzyzwość powinien zachować.

2) Druga pilność, aby tak w pospolite dnie sam na kryłosie praesens był, iako osobliwie podczas świąt, chiba za wielką iaką.

okazją, gdyby sam nie mógł być, ale na swoje miejsce takowego ma postawić, aby we wszystkim przestrzegał nabożeństwa, on za się sam powinien będzie dać excuracio iego miłości panu prowizorowi szkolnemu, dla czego nie był.

3) Ordinate na dzwonnice do dzwonięcia aby ustanowił tak podczas dnij uroczystych, iako też y dnij powszechnych, aby wcześniej za ogłoszeniem signiku prze dzwonnika bez contradiciey szli as-signowani do dzwonięcia, a który by nie był posłuszny, takowego z mniejszych skarać korburzem, a z starszych słowy za pierwszy występki, a gdyby przesłuszał, tego drugi raz opowiedzieć i. m. p. dozorczy, aby . . . . . za nieposłuszeństwo.

4) W szkole ma tego przestrzegać, aby w miłości p.p. studentci y honorifice mieszkali, iemu samemu byli obedientes, a on . . . . onymi też onym powinien wszelko oddawać utściwość, a student każdy albo wyrostek pauperowi swemu nauke aby dawał w nagrode usługi iego; tego ma p. didaskał koniecznie przestrzegać, aby niszcze nadaremnie próżnowaniem lat nie trawiły swych y Pan Bóg nie karał za to tego, na którego to zależy, iako gospodarzu, aby tego przestrzegał.

5) Podczas świąt uroczystych nabożeństwa jutrznego koniecznie powinien filax ordinować, aby szkołę zamykał y żadnych szewczyków, krawczyków do szkoły nie puszczał, tylko pauperów a chłopczyków mieyskich zagrzec się, a iezeliby który z rzemieśniczów był tak zuchwały, aby gwałtem do szkoły wdzierał się dla swywoły, tedy co prędzey dać do cerkwi wiedzieć im. p. dozorczy szkolnemu, albo któremu kolwiek z ich im. p. braci.

6) Niszcze po wieczernią koniecznie mają przed obrazem Panny Przeczystey „za wsich mołyszysia“ co dzień odspiewywać.

7) O muzykie powinien się koniecznie postarać, iako najpilniey basista aby był z dobrym głosem a pomiernym, dyskancistyż iako nawnięczniyszemi głosami, tak alcista y tenorzysta, a dyskancistów aby dobrze prowidował, żeby przez niedostatek który . . . nie uciekł.

8) Podczas ten, kiedy na chórze „irakteni“ spiwać będzie, aby na kryłosie takowego odznaczył, który dobrze na głos y „podoben“ będzie śpiwać umiał y przestrzegł tego, aby konfuziey nie było.

9) Swicy aby pomierne robił, żeby ludzie nie umykali.

10) Mieyskie dzieci podczas kazania, aby stali ordine przeciwko cathedry, a w szkole, aby szedzy się dzieci, od Pana Boga naukie zaczynali, wprzód modlitwy odprawiały, potym do nauki, do tego dosłuzenia swicami od cerkwi naznaczą koniecznie.

11) W lecie pauperowie mają tylko do godziny w noc z wierszami chodzić, a po godzinie w noc aby koniecznie cwintar był zamknięty, a któryby po godzinie w noc przyszedł, takiego karać, a z wyrostków któryby zabawił się, tego dać nad clave im. p. prowizorowi. Zimie zasie mają czas do trzeciej godziny w noc, a po trzecią godzinę ma być cwintar zamknięty koniecznie.

W których punktach że się ma in toto zachować ręką własną moią podpisuję się.

Theodor Rurkiewicz
dydaskał lwowski.

m. p.

Львовскій Ставропѣліяньскій архидѣя, связка XXV.

CLXXII.

1586 года. Какоѣ то грекъ, желающій получить мѣсто учителя во Львовской школѣ, представляетъ братству планъ своего обученія.

Ἄρχῃ σοφίας φόβος Θεοῦ καὶ ἡ τοῦ θανάτου μελέτη. Ἐπεὶ τοίνυν καὶ οἱ ἐν Λεοπόλει τιμιώτατοι καὶ χρησιμώτατοι ἄρχοντες, θεῖω ζήλω κινούμενοι τὴν σοφίαν ἠγάπησαν, καὶ πολλὴν σπουδὴν καὶ ἀγάπην δεικνύουσιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὴν μελέτην καὶ μάθησιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, εἰ καὶ γλώττη καὶ γράμμασι ολοβαῖνοῖς ἐκ φύσεως ὄντες· ὅθεν διδασκαλεῖον ἠνοδόμησαν, καὶ ἄρχῃ σὺν Θεῷ ποιῆσαι βούλονται, καὶ πάντες προθυμούμενοι

ἀκούσαι βούλονται, οἷαν πολιτείαν διάγει τὸ σχολεῖον, καὶ οἷον καρπὸν κτῆσαι μετὰ τὸν πόνον. Πλὴν πρῶτον αὐτοῖς φθέγγομαι, πῶς ἐδιδάχθη παρὰ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων, τοῦ τε σοφωτάτου κυρ Δαμασκηνοῦ, τοῦ χρηματίσαντος μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, καὶ παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρ Ματθαίου, ἀνδρῶν ἐναρέτων καὶ ὀρθοδόξων, καὶ παρὰ τῆς καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κυρ Ἰερεμίου. Διδάξει τοὺς παῖδας αὐτῶν πρῶτον τὴν ἀνω φιλοσοφίαν τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καθὼς ὁ Χριστὸς ἔφη, ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν· δευτέρον τὴν προσήκουσαν ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς μεζῶνας καὶ ἀδελφούς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ· τρίτον τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς διαλέκτου. Πρὸς τούτα ἐντελλόμεθα τοὺς γονεῖς τῶν παιδῶν ἔχειν προθυμίαν ἐν τῷ διδασκαλείῳ, ὥστε προθύμως πέμπειν τοὺς παῖδας ἐν τῷ διδασκαλείῳ καθ' ἑκάστην ἀπαρατρέπτους, καὶ μὴ βραθύμως ἢ ἀμελῶς (τό) ἐσπέρας ἀγειν τὸν καιρὸν· ἐγὼ δὲ ἀόκνως ὀφείλω διδάσκειν αὐτούς ἀπαραιτήτως δύο ὥρας τὸ ταχὺ, οἷον δῆποτε μάθημά ἐστιν αὐτῶν ἐπιδεχόμενον. Ἄφου δὲ διδάξουσι αὐτοὺς πρωτόσχολοὶ καὶ κατὰ τάξιν ἐπιδειξονται διδάσκοντες αὐτοὺς τὰ παρ' ἡμῶν λεγόμενα μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας ἄχρι ἐννάτης ὥρας. Ὀφείλουσι δὲ καὶ οἱ παῖδες ἔχειν πρὸς τοὺς πρωτοσκόλους φόβον οὐκ ὀλίγον καὶ εὐλάβειαν. Μετὰ δὲ τὴν ἐννάτην κατὰ τὸ εἰωθὸς τεχνολογίαν ποιήσομεν καὶ ἕτερα εὐχρηστα, οἷα ὁ καιρὸς δώσει ὥρας δύο. Ἐν δὲ τῇ παρασκευῇ μετὰ τὴν ἐννάτην λέγειν οἱ μαθηταὶ τὰ τῆς ἐξδομάδος ὅλα τὰ μαθήματα τὴν σύνταξιν· ἐν δὲ τῷ τοῦ σαββάτου ταχὺ λέγειν τὰ τῆς ὅλης ἐξδομάδος, καὶ πληρωθέντων τῶν μαθημάτων διδαιν αὐτοῖς καθ' ἕκαστον σαββατον θέματα, καὶ διορθῶναι τὰ τῶν ἀντιστοιχῶν σφάλματα. Καὶ ἐν ὅλῳ τῷ σαββάτῳ οἱ παῖδες νὰ γράφωσι, καὶ νὰ μεταγλωττίζωσι τὸ θέμα εἰς τὸ ἑλληνικόν· τῇ δὲ δευτέρᾳ μετὰ τὴν ἐννάτην νὰ διορθῶνω τὰ θέματα. Οὕτως οὖν, ὡς παρὰ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἐδιδάχθη, καὶ φθέγγομαι· ὑμεῖς δὲ πάλιν λεξίτε, οἷον βούλεσθε, ἵνα τὸ εὐάρεστον γένηται Θεοῦ βοηθοῦντος.

Этотъ проектъ написанъ на листъ бумаги, повидимому, вырванъ изъ какой то братскоу книги.

Львовскій Ставропигиальный архивъ.

СЛХХІІІ.

1589 года, 27 августа. Грамота патриарха Иереміи, въ силу которой Иванъ Красовскій, Георгій и Иванъ Рогатинцы освобождаются отъ запрещеннаго имъ входа въ церковь, предлагается имъ жить въ мирѣ съ владыкою Гедеономъ до его патриаршаго пріѣзда во Львовъ, съ повелѣніемъ оставить монастырь св. Онуфрія подѣ управленіемъ братства.

Копія листу братству Лвовскому отъ святѣйшаго господина патриарха зъ Красного Ставу присланнаго и изъ грецкаго на русский слово в слово переведено и всюды, где розказано и потреба есть вѣдати, розослано.

Иеремія милостію Божіею архиепископъ Константинополя, новаго Рима и вселенскій патриархъ.

Чеснїи панове и набожнїи священники и вси христоименитїи люди во Львовѣ! Сынове по духу нашего смиренїя. Ласка, покой и милость отъ Бога нехай будетъ вамъ всѣмъ. Довѣдалисмы ся, ижъ владыка для давней злости, которую мѣлъ противъ братству, нерозумѣючи справъ, ани ся заховалъ мирне, якъ ся заказало ему отъ нашего смиренїя, якъ справедливо ходити и самой правдѣ послѣдовати, которая есть самъ Христосъ. И ото еще распалилъ затрвожене и погоршене болшее. А такъ поки покорность наша сами телесне тамъ прибудемъ и миръ всѣмъ учинимъ, прото покорность наша заказуемо, абы Іоанъ Красовскій и Георгій и Іоанъ, родныи братья, Рогатинцы и иныи отъ братїи Успенїя Богородица нехай будутъ прощени и благословени отъ Бога и абы мѣли незаборонный входъ въ церковь. Такъ же и зъ владыкою мирно будучи до приѣзду нашего. А о монастыри святого Онуфрія, поневажъ якъ есмо слышали, ижъ не есть фундатарства наславнѣйшаго князя Василїя, якъ намъ былъ оповѣдъ боголюбезный владыка вашъ, але есть митрополита Киевскаго, нехай будетъ, якъ и находится, при тыхъ рукахъ, при которыхъ нынѣ есть и до сего часу во упокой отъ владыки Лвовскаго, такъ же и отъ иныихъ, поки тамъ выпытано будетъ съ полностію отъ нашей покорности и покажется правда. Такъ

а не инакъ нехай будеть. И нехай благодать и безчисленная милость, и молитва, и благословеніе нашего смиренія со всѣми вами. Тотъ нашъ листъ патриаршій абы былъ читанъ в церквахъ в послухъ всѣмъ.

Мѣсяца августа кѣ́ дня индикта ѿ-го, року (ѿѿ) пд-го. Самый листъ власною рукою святѣйшій патриарха писалъ и, подписавши, печатъ приложилъ.

Копія грамоты сей написана на бумагѣ въ листъ, на ней бумажная печать, изображающая Успеніе Пр. Богородицы. На печати написано: Сіа печатъ) мещанъ Львовскихъ о церкви успенія Б(огороди)ци. На оборотъ: Сей листъ патриаршій противъ листа владычего отъ патриарха не слушне взятого.

Львовскій ставропигиальный архивъ.

CLXXIV.

1589 года, 27 августа. Грамота патриарха Іереміи мѣщанамъ города Рогатина относительно разрѣшенія споровъ, возникшихъ между Рогатинскимъ братствомъ и владыкою Гедеономъ.

Іеремея милостію Божіею архиепискомъ Константина града, новаго Рима и вселенскій патриарха.

Богобоини и добрѣпочтении панове вси, котрыи найдуются в мѣстѣ Рогатинѣ. Сынове по духу возлюбленіи нашей покорности, ласка, покой и милость нехай будетъ вамъ отъ Бога. Довѣдалисмь ся, ижъ вашъ владыка Львовскій отлучилъ отъ церкви Феодора Грека и иныхъ братіи его для якихъсѣ причинъ. Протожъ поки покорностъ наша прибудетъ телеснѣ до Льова дозрѣти того, маемо прощеного Феодора Грека зо всѣмъ братствомъ его и благословеного отъ Бога, нехай має незаборонное хоженіе въ церковь, в покой живучи зъ боголюбезнымъ владыкою вашимъ и изъ иншими, поневажъ миръ есть отъ Бога, вражда же отъ диявола, для тогожъ мѣйте миръ. А гды приидемо до Льова, досмотримъ всего того и

упокоимо. Такъ ученѣте, а не инакъ. И нехай будетъ отъ Бога ласка и безчислная милость и молитва, и благословеніе нашего смиренія нехай будетъ зо всѣми вами.

Мѣсяца августа кѣ дня индикта к-го.

То есть копія листу отъ святѣйшаго патріарха зъ Краснаго Ставу братству Рогатинскому присланого. А самый листъ увесъ святѣйшаго патріарха рукою своею влостною писалъ и, подписавши, печать притиснулъ, зъ которого слово в слово зъ грецкаго на русское переведено.

Грамота эта написана на бумагѣ въ листъ.

Львовскій ставропигіальный архіепископъ.

CLXXV.

1589 года, м. октябрю. Грамота патріарха Іереміи, которою онъ требуетъ, подѣ угрозою отлученія отъ церкви, явиться священнику Андрею въ Тарнополь 30 или 31 октябрю и дать объясненіе въ неисполненіи имъ приказаній патріарха, касающихся ставропигіального братства.

Ἰερεμίας ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Θεοσεβέστατε πᾶσι Ἀνδρέα, ὁ ψάλλον εἰς τὸν λόγον τῆς ἀναλήψεως, κατὰ πνεῦμα ἀγαπητὲ υἱὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη σοι εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ. Γίνωσκε, ὅτι τινὲς ἀπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς κοιμήσεως ἀνήνεγκαν ἡμῖν, ὅτι ἀφ' οὗ ἔγραψα πρὸς ὑμᾶς ἐκκλησιάσειν καὶ σγιάσειν τοὺς ἀδελφοὺς τῆς κοιμήσεως, ἕως οὗ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν παραγενήσεται εἰς Λεσβίαν καὶ θεωρήσει τὰς ὑποθέσεις, σὺ δὲ σὺδόλως ἐφρόντισας περὶ τοῦ ἡμετέρου πατριάρχικου γράμματος, ἀλλὰ τινες ἐκ τῆς εἰρημένης ἀδελφότητος τῆς κοιμήσεως κατέσαντες τὴν ἀγιοσύνην σου ἐπέλιθεν καὶ μεταδοῦναι αὐτοῖς τῶν μυστηρίων, ὡς χριστιανοῖς, οὐκ ἐπῆλθες, ἀλλ' ἐπρωτίμησας τῆς κακῆς σου γνώμης τῆς ἡμετέρας ἀποφάσεως· διὰ τοῦτο ἐξ ἀποφάσεως, τῇ τριάκοντα τοῦ παρόντος μηνός, ἀπροφασίστως ἐλθεῖν εἰς Τερνόπολιν δοῦναι ἀπολογία, ἢ εἰς τὴν τριάκοντα μίαν· ἂν δ' ἄλλως ποιήσης, ἔσο ἀργὸς πάσης ἱεροπραξίας. Καταφρονῶν δὲ καὶ τῆς ἀρχίας, καὶ ἀφωρισμένος παρὰ Θεοῦ καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἄλοτος μετὰ θάνατον, πανοικί ἐν τῷ αὐτῷ βάρει τοῦ ἀφορισμοῦ ἔστωσαν

καὶ ὅσοι ἔχουσι σὲ διὰ ἱερέα. Ἄλλὰ οὐδὲ αὐτός ὁ ἐπίσκοπος Λεοβίου ἐχέτω ἀδειαν δοῦναί σοι συγχώρησιν ἐν βάρει ἀργίας καὶ ἀφορισμοῦ, ἕως οὐ ποιήσης, ὡς γράφω καὶ λάβης συγχώρησιν οὕτω καὶ μὴ ἄλλως, ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς ἀγιοσύνης σου.

Ἐν μηνί (Μ. Π.) ὀκτοβρίῳ ἰνδιχτιῶνος γ.

Грамота эта написана на бумагу в листѣ, на ней восковая печать и собственноручная подпись патриарха.

Львовскій старополіський архидієво.

CLXXVI.

1589 года, 6 ноябръ. Посланіе патриарха Іереміи къ епископамъ, шляхтѣ, чиновникамъ, духовенству и ко всему народу восточной церкви, о вспомошествованіи Львовскому братству деньгами, которыми оно могло бы выкупить заложенную у нѣкоего еврея типографію Ивана Θεодорова и обновить свою старую, угрожающую наденіемъ, церковь.

Ἰερεμίας ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμηνικός πατριάρχης.

Οἱ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενοι θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, ἐνδοξότατοι καὶ περιφανέστατοι κνεῖαι, τιμιωτάτοι καὶ ἐκλαμπρότατοι βοηθόδοι, χρησιμώτατοι σταρόσται, θεοσεβέστατοι πρωτοπαπαὶ, χρησιμώτατοι παζαριόται καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ ἅπας ὁ τοῦ Κυρίου χριστῶνυμος λαός, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος χάρις εἴη ὑμῖν ἅπασιν εἰρήνη καὶ εὐλος ἀπὸ Θεοῦ. Πρὸς ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ ἔρχονται τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τοῦ Λεοβίου, οἱ ὅποιοι ἔχουσι χρεῖαν ἀναγκαίαν ἐξελεῖν τὴν στάμπαν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἔβραίου, ἣν ἔβαλεν ἐνέχυρον ὁ Θεόδωρος ὁ Μοσχοβίτης, καὶ ἀνακαινίσαι καὶ τὸν ναόν τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου σεσαθρωμένον ὄντα καὶ πτώσιν ἀπειλοῦντα. Καὶ δεῖσθε αὐτοὺς ἰλαρῶ τῷ προσώπῳ ἀσπασίως, καὶ ἐπίδοτε πρὸς αὐτοὺς τὴν πρέπουσιν ἐλεημοσύνην καὶ βοήθειαν, ἕκαστος κατὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἡμῖν ὁ μεγάλωδωρος καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν ἐδωρήσατο, ἵνα αὐτοὶ μὲν ἐκ τῆς ὑμετέρας ἐλεημοσύνης καὶ βοήθειας δυνηθῶσιν ἐξελεῖν τὴν στάμπαν παρὰ τοῦ ἔβραίου, καὶ ἀνακαινίσαι καὶ τὸν ναόν τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου· ὑμεῖς;

δὲ οὐ μόνον τὸν μακαρισμὸν ἐζητε κατὰ τὴν κυριακὴν φωνὴν τὴν φάσκουσαν, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται, ἀλλὰ καὶ τὸν μισθὸν λήψησθε ἑκατονταπλασίονα παρὰ τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Ποιήσατε τοίνυν, ὡς γράφομεν, καὶ μὴ ἄλλως, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἀπείρον ἐλεός, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ἐν μηνὶ ς', νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος γ'.

Грамота эта написана на бумагу въ листѣ, на ней восковая печать и собственноручная подпись патриарха.

На оборотѣ грамоты: Literae commendatae Ieremiae patriarchae pro expetenda elemosina in aedificationem ecclesiae et exemptionem pignoris originales. — Патриарха Іеремии на милостивую лист.

Львовскій ставропольскій архивъ.

CLXXVII.

1591 года, м. мал. Грамота патриарха Іереміи Кіевскому митрополиту, содержащая предписание ему не рукополагать въ Перемышльскіе епископы племянника умершаго епископа (Арсенія Брылинскаго), а также указаніе, кого вообще слѣдуетъ рукополагать въ епископы.

Іеремѣя Божіею милостію архиепископъ Конъстантинополи, новаго Рима и вселенскій патриархъ.

Пресвященный митрополите Кіева пречестный и экзарха Россіи и Галича, въ Святомъ Дусѣ възлюбленне брате и съслужителю нашего смѣренія! Благодать буди тебѣ, миръ и милость от Бога. Принесеси пред нас по случаю от само обывателей пановъ премышлян, моляще нас, да дамы изволеніе святини ти рукоположити сыновца умершаго епископа премыскаго, груба суща и млада имѣюща жену, не достойна суща сана святыни, сего ради да не дерзнеши рукоположити его въ епископи под тяжестію

упражненія и отлученія неразрѣшна и вѣчна. Но найпаче ниже сего, ниже таковых да рукополагаеши по исповѣданію твоем, еже сътворилъ еси, и по грамотѣ съборнѣй, юже посылаю къ архирейству ти; подобаетъ ти тако творити и ни како хиритоничай чловѣкъ недостойных, или втору имущих жену, но священноиноковъ и игуменов и архимандритовъ. Тако и не инако твори и дабы Божія благодать была съ святынею ти.

Мѣсяца мая индиктіона ̄-го.

Эта грамота написана на греческомъ и русскомъ языкахъ на одномъ и томъ же листѣ бумаги, на оборотъ котораго написано: „Копѣя листу патріаршого до митрополита, якіи могутъ быти епископы. Слово въ слово с гречкого на словенъское преложено в школѣ Львовской“.

Львовскій ставропигиальный архивъ.

CLXXVIII.

1595 года, 20 марта. Жалоба Львовскаго братства на Львовскій магистратъ, который воспрещаетъ братству, подъ страхомъ взыскаііа 30 гривенъ, во время служенія въ костелѣ Доминикановъ звать на братской колокольнѣ.

Actum in castro inferiori Leop. feria secunda post Dominicam ramis palmarum quadragesimalem proxima a. D. 1595.

Do urzędu i akt grodzkich Lwowskich przyszedszy oblicznie sławetny pan Iwan Kraszowski i Gabryel Jaroszewicz, mieszczanie Lwowscy, swem i wszystkiego bractwa Wniebowzięcia Panny Maryi duchownych i świeckich osób imieniem, świadczyli się na sławetnych ichmościów panów: pana burmistrza, na ten czas Jakóba Mieszkowskiego, i panów radnych Lwowskich, iż oni bez wszelkiego uważenia i rozmysłu, mając swój gniew dawniejszy przeciw nas narodu Ruskiego, przerzeczonych mieszczan religii greckiej,

bractwa rzeczono, sądy albo dekreta swoje ku szkodzie prawom i wolnościom naszym czynią, a mianowicie w sprawie, która była od konwentu Dominikanów o dzwonienie dziś podana, chcąc, aby w cerkwi naszej Wniebowzięcia Panny Maryi, a mianowicie w niedzielne albo święta jakie ku służbie Bożej, to jest ku mszy, nie dzwoniono pod peną trzydziestu grzywien, do tego też ich mosci panowie rajce sami, dokazując, mówili: abyście inszych czasów, to jest dni Wielkanocnych naszych, nie dzwonili, tak też procesyi z Bożem ciałem ze świecami zapalonymi i martwych waszych ze świecami i inszego wszelakiego nabożeństwa, to jest procesyi waszych, zabraniać wam chcemy i bronimy. Na to uczyniliśmy ichmościom odpowiedzi, że my w duchowne ceremonie w religii naszej będących ludzie świeccy nie wdawamy się i respondować oto (a zwłaszcza tu na ratuszu) ¹⁾ niepowinniśmy, ale duchowni nasze władają, a my za onymi, jako owce za pasterzmi, tak też za dzwonieniem do cerkwi, jak za procesyami i inszymi nabożeństwami, patrząc, chodzimy i odpowiadać na takie i za takie rzeczy nie możemy, ponieważ nasi duchowni nami władną, nam rozkazują, nas uczą i nam dzwonią; a co się tycze o dekrecie ojców Dominikanów, ożesz nowo słyszemy, do tego, iż o inszą krzywdę, a nie wiedząc przez kogo . . . . . i kto kontrawertował, nie masz, tedy potem dopiero i tę przyczynę przypisano o dzwonienie bez naszej żadnej wiadomości i pozwolenia, co my szkodliwego wiedząc prawem, używaniem i wolnościom naszym, im się protestujemy. Do tego też tamże ojciec Michał, presbiter albo pop tejże cerkwi Wniebowzięcia Panny Maryi, jako namiestnik imścia ojca archiepiskopa, metropolita Kijowskiego i Halickiego, opowiedział się przez opatrzego Andrzeja Stratina, generała woźnego koronnego, że on chce tych to mieszczan bractwo, jako rzeczonom duchowieństwu należące, w prawie swym duchownym, albo sprawie tej należącym, intercedere, pokazać go chcąc, że nie na despekty złęgo, Boże uchowaj, bronimy, tylko

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

godnmy swe pewne według religii naszej, a zwłaszcza niedzielnej mszy i świąt, dzwonów i inszych obchodów czuwamy świątobliwie, według praw i wolności naszych duchownych, do tego pokazaliśmy dekret, uczyniony między jegomością xiędzem arcybiskupem Lwowskim, a między wielebnym Gedeonem Bałabanem, władyką Lwowskim, o pokój z duchownymi naszymi, którymi nie my, ale oni nami rządzą. Ale panowie rajce, nic nie bacząc ani na mnie i na odpowiedzi, ani na obrony nasze, do więzienia pięć mężów, mieszczan osiadłych, wsadzić kazali i grzywien trzydzieści płątych rozkazali, nie przyjąwszy naszych excepcyi, apelacyi do dworu jegomości nie dopuściwszy. Et in verificationem praemissorum statuerunt coram officio castrensi Leopoliensi ministerialem regni generalem providum Andream Stratinium de Leopoli officio . . . . . cum nobilibus Joanne Strzałkowski et Stanislao Młyński, qui hic personaliter statuerunt, in vim rellationis suae fidelis, sane, publice recognoverunt, quod hodie fuerunt in praetorio Leopoliensi, et hac causa per partes superius nominatas occasione suprascriptorum instituta fuit, eaque omnia modo supra nominato acta et gesta sibi que protestata esse, officio praesenti retulerunt. De quo eam rellationem fecerunt.

Львовскій магистратскій архивъ, фасц. 219, № 7.

CLXXIX.

1600 года, 12 января. Предписаніе короля Сигизмунда III Львовскому магистрату явиться въ королевскій судъ по жалобѣ русскихъ ремесленниковъ на притѣсненія, дѣлаемыя имъ поляками, и принужденія принять римско-католическую вѣру.

Sigismundus III, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniaeque nec non Sveccorum, Gottorum, Vandolorumque haereditarius rex. Vobis famatis proconsuli, consulibus civitatis nostrae Leopoliensis, quorum

omnium et singulorum nomina et cognomina hic pro expressis et insertis habere volumus, ex eisdem officiis bonisque vestris in genere omnibus, mandamus generalibus coram nobis iudicioque nostro Var-saviae, vel ubi tunc cum curia nostra feliciter constituti fuerimus, a positione praesentis citationis nostrae in quatuor septimanis, sese continue et mediate subsequentibus, ad instantiam famatorum artificum omnium et singulorum Ruthenorum, in et extra civitatem nostram praedictam Leopoliensem habitantium ritus graeci, quorum itidem omnium et singulorum nomina et cognomina hic pro expressis et insertis habere volumus, personaliter et peremptorie compareatis, qui vos citant propterea: Quia vos eorundem officiorum vestrorum immemores, virtute quorum iustitiam promptam et indillatam unicuique praestare tenemini et estis adstricti, eisdem actoribus et unicuique ex ipsis in causis artificii illorum propriis, eosdemque partim in persona, partim etiam quo ad artificia exercenda et expedienda concernentibus, instam promptam et indillatam non praestitistis, idque de contuberniis et cechmagistris religionis catholicae cuiuslibet artificii et artis, iurisdictione civili subiectis. Quiquid cechmagistri et contubernia illorum, contra iura et privilegia eorundem artificum propria, usu antiquo et consuetudine continua firmata, praecipue vero contra decretum serenissimi Stephani regis, praedecessoris nostri, nec non proprium nostrum inter vos et magnificum Georgium Mniszek, palatinum Sandomiriensem et capitaneum nostrum Leopoliensem, illiusque praedecessores, capitaneus Leopoliensis, non ita pridem occasione susceptionis et incorporationis artificum subcastrensium ad contubernia illorum Leopoliensium prolat...., eosdem actores ritus graeci ad contubernia sua uti tenentur, ex vi et autoritate eiusvis decretorum superius specificatorum licet, specimina artificii sui contuberniis ipsorum officiorum suscipere nolunt, immo temere recusant et per omnia eidem decreto tam nostro, quam praedecessorum nostrorum, conveniunt, variisque iniuriis et gravaminibus eosdem artifices ritus graeci tam contubernales, quam subcastrenses, a contuberniis suis eosdem repellent,

contra ius et aequum omne praemunt et afficiunt. Denique sine praetextu eorundem officiorum vestrorum eorundemque intuitu, ex quodam zelo, uti praesumitur, religionis catholicae et in contemptum religionis ritus graeci, sartores, graecam fidem profitentes, ad simplicem quandam immo assertam quaerellam seu potius nudam cechmagistrorum artis sartoriae religionis catholicae, tempore certo, non ita pridem praeterito, videlicet sabbatho in crastino festi visitationis Beatissimae Virginis Mariae, anni proxime praeteriti, violenter per servos vestros civiles captivari fecistis, et ipsis in dicta causa, nulloque officiose obtento processu super iisdem, ipsos Ruthenos et sartores in turrim squalidissimam coniecistis et incarcerastis, in eisdemque carceribus eosdem per spatium unius diei detenuistis, ex iisdemque vinculis liberos fieri minime curastis, quovisque loco poena officii per vosmet ipsos, nescitur quo spiritu.... positque, per omnia satisfecerint, videlicet quilibet illorum per duos florenos persona sua persoluerit, prout et satisfecerunt, easdemque poenas vobis . . . . et arbitrium vestrum reposuerunt. Verum etiam eo vos minime contenti, ... unum ex eisdem sartoribus ritus graeci, nomine Lucam sartorem ob id, quod dixerit, prout carceres ita etiam et poenam minus iuste per vos officiumque vestrum ipsis inpositam esse, eundem, accepta ab eodem iudicio libitum vestrum, prout et ab aliis ipsis collegis, poena, videlicet duorum florenorum, in carceres squalidos denuo dedistis et coniecistis et in eisdem eundem eo usque detenuistis, quo usque ipse feбри et morbo, ex eisdem carceribus contracto, vix vitam cum morte non commutaverit. Tertio, dum et quando cerdonibus ritus graeci cum cerdonibus religionis catholicae ex instantia eorundem cerdonum religionis catholicae coram officio vestro occasione quarundam rerum intercedebat, vos non solum decreta contra eosdem cerdones ritus graeci, obstantibus illorum exceptionibus et litis pendentia, tulistis, verum ab eisdem ad nos iudiciumque nostrum appellationibus interpositis, non detulistis et, quod maximum est, dum et quidem ipsi cerdones ritus graeci appellationi eius.... ad nos iudiciumque nostrum, ex vi

iuris contra praescripto admissibilem esse, deducebant, eoque nomine nostrum regium de admittendis appellationibus post curiam nostram regiam, nomine totius universitatis artificum ritus graeci, officiose offerebant, vos in contemptu super auctoritati nostrae regiae iuris praesenti vilipendium, eorundem Ruthenorum detrimentum, eosdem cerdones in carceres dedistis, ... eandemque ab eisdem vi et violenter extorsistis. Quarto: eisdem acta denegastis et extraditione extractum ex eisdem actis praesentibus in forma autentica prohibetis, illorumque protestationes ad eadem acta officii rei publicae suscipere recusatis, et dum ipsi actores et quilibet ex ipsis, in causis et actionibus suis, se decretis vestris gravatum, ad nos iudiciumque nostrum provocat et appellationi interponit, eiusvis appellationes eisdem denegatis et carceribus ut ab eiusvis appellationibus ad nos iudiciumque nostrum interpositis ab . . . . . mancipatis et poenis mulctatis. Demum: eosdem actores et quemlibet ex ipsis ad professionem religionis catholicae cogistis et compellistis, aliisque variis iniuriis et gravaminibus, quae vobis in termino adveniendi specificabuntur et protestationibus, eo nomine factis per actores . . . . . facienda praemissa in vilipendium super auctoritatis nostrae regiae iuris . . . . . contemptum; ipsorumque denique actorum praepiudicium et non mediocre damnum. Quod sibi iidem actores contra vos taxant et aestimant decem millia florenorum in auro ungaricalium. Esto citamini ad videndum et audiendum ea omnia et singula termino vobis per actores latius obieci, obduci atque probari, idque, quod iuris fuerit, per nos iudiciumque nostrum . . . . . et decrevi, vosque in decretis superius taxatis . . . . . itaque personaliter ac peremptorie parituri, si quid ad vos de iure competierit, responsuri. Datum Varsaviae, feria quinta post festum sanctorum Trium Regum, anno Domini millesimo sexcentesimo. P. Szczerbiczny.

(M. II.)

Львовский магистратский архивъ, фасц. 219, № 10.

CLXXX.

1621 года, 30 января. Король Сигизмундъ III подтверждаетъ грамоту Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данную послѣднимъ въ 1617 г., 20 февр. братству при церкви св. Θεодора на право управленія имуществомъ помянутой церкви сообразно съ завѣщаніемъ священника Іосифа.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mosoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc... necnon Sucecorum, Gottorum Vandalorumque hereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis, productas coram nobis fuisse litteras papireas, polonico idiomate scriptas, manu generosi Stanislai Bonifacii Mniszek de Magna Kunczicze, capitanei Leopoliensis, subscriptas et sigillo communis, ordinationem certam ultimae voluntatis per honorabilem p. Josephum ecclesiae s. Theodori, in suburbio Leopoliensi, Cracoviense dicto, factam et per eundem generosum capitaneum Leopoliensem approbatam, in se continentes, sanas, salvas, illaesas omnique suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis esse, ut eadem auctoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum litterarum ea sunt verba: Stanislaus-Bonifacius Mniszek z Wielkich Kunczicz, starosta generalny Lwowski etc. Wszem w obec y kazdemu z osobna teraz y na potym będączim wiadomo czynię, wziąwszy pewną sprawę y wiadomość od bractwa y od inszych ludzi czerkwie s. Theodora na przedmesciu Lwowskim, nazwane (sic) Krakowskie, w iurisdictioni moiej, iako nabożny Joseph pop, przerzeczony czierkwie dziedzic, przed lat piętnastą mniej albo więcej schodząc z tego swiata, opatrując napotym dobro tey czerkwie, testamentem swem takową oney ordynacją uczinił, iż ieżliby sin jego do popowstwa godnem był naleziony, bądź ktora z czorek iego za popa zamaż poszła, tedy przy administracji tego popowstwa ostac ma. A dwoigu z tego popowstwa po grziwien dwadziescia zaplacoно bydz ma. A gdzieby ani sin do tego na popowstwo sposobny nie był y żadna z czorek za popa nie szła, prawo czerkewne, własność, państwo y rząd y administracją tey czerkwie wiecznemi aby przy

bractwie ostawali, dawshi trojgu potomkom z tego popowstwa wszistkiego po grziwien dwadziescia, o czim w testamencie iest szerszi opisano. A iż się to iuz pokazało, że sin tego nieboszczyka popa nietylko nie iest habilis na popowstwo, ale y złotrowawszi się, nad trzysta złotych gruntow, do tei czerkwie należących, utracił, czorka też żadna w stan malazenski za popa nie iest oddana, y prawie do opustoszenia ta czerkiew sw. Theodora przyszła; chcąc tedy czerkwi tey przerzeczoney pomocz y przychilając się do testamentu tego nieboszczyka popa Josepha, czerkiew tę świętego Theodora z gruntami wszyskimi, do niey zdawna należącemi y niedawno nabytemi, których nieboszczyk Joseph pop w spokojnem używaniu do żywota swego był (sic), bractwu tey cerkwie (w opi)ekę y moc teraz y napotym będącym p(oda)ie ze wszyskimi prawami pożytkami y czynszami tey czerkwi z dawna służącemi y nadanemi, którą mają y powinni będą rządzić y sprawować z dobrami jej wedle upodobania swego, iakoby chwała Boga im daliey tym więcei mnożiła się y popa do rządu y odprawowania nabożeństwa oney podawać będą. A cokolwiek z dubr tey czerkwie należących sin nieboszczyka popa Iwan utyral, mają y powinni będą prawnie dochodzić, grziwien tylko sześćdziesiąt iemu y siostróm iego oddawszi y pokazawszi. Przy wolnościach też tey czerkwie zdawna nadanich, w iakich był nieboszczyk pop Joseph zachowany, to bractwo zachować obiecuie y na potomne czasy zachowani bydź mają. Na co wszystko daie temu bractwu teraz y napotym będącemu ten consens moi, pozwalając onym tego, aby dla więksei wagi y pewności confirmatią sobie na to u krola jego mości wyiednali, do czego się ręką mą podpisuię y pieczęć przecisnąc rozkazałem. Działo to się we Lwowie, w ponieдельник przed świętem Mateuszem apostołem y ewangelistą, anno Domini millesimo sexcentesimo decimo septimo. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski m. p. Locus sigilli. Cui supplicationi benigne annuentes, litteras praeinsertas in omnibus punctis, articulis, clausulis et conditionibus approbandas et confirmandas existimavimus, prout approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris, volentes

easdem robor perpetuae firmitatis habituras. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripta. Sigillum regni nostri appendi iussimus. Datum Varsaviae, die XXX mensis Januarii, anno Domini MDCXXI, regnorum nostrorum Poloniae XXXIV, Sueciae XXV anno.

Подпись короля.

Remigius Zaleski m. p.

Печать оторвана. Грамота написана на пергаментъ, хранится въ церкви св. Пятницы во Львовѣ.

CLXXXI.

1637 года, 2 мая. Письмо Іереміи Тиссаровскаго, епископа Львовскаго, къ Ставропигіальному братству относительно готовности остальныхъ братствъ дѣйствовать за одно съ Ставропигіальнымъ.

Ереміе Тисаровскій, милостію Божіею епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подолскаго, есархъ ерону Костантънополскаго.

Сыном нашего смиренія о Светомъ Дусѣ, паномъ мещаномъ Львовскимъ, братству Успенія Пресветыя Богородица, мир и благословеніе. На жаданя ваши(хъ) милостей завше готов естем, похваляючи стараня ваше о помноженю благочестія и о полезныхъ церкви Божой, и той листъ подписалъ бымъ былъ и заразъ, лечъ зъ братствъ предмѣскихъ братья, бывши, взяли собѣ то . . . . . хотячи устне зъ (вашей милостями) въ томъ розмовитися, который обещовалися въ каждомъ разѣ, где бы о благочестіе ишло, облеговалися предъ нами—епископомъ не отступовати, але ровне зъ вами ставати. Господу Богу и слова бл(аго)дати Его . . . вручаючи васъ.

Писанъ при столечной церкви светого велькомученика Георгія, на горѣ, мая ѣ (2), року 4413 (1637).

Власною рукою.

Сыномъ о Светомъ Дусѣ нашего смиренія паномъ мещаномъ Львовскимъ братству Ставропигія Патріаршаго, намъ зѣло возлюбленнымъ.

Львовскій Ставропигіальный архивъ.

CLXXXII.

1649 года, 13 декабря. Король Янъ Казиміръ подтверждаетъ квитанцію, выдапную въ городскомъ судѣ братствомъ Львовскимъ тремъ старшимъ братчикамъ: Александру Прокоповичу, Михаилу Алуизию и Константину Медзапетѣ.

Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuoniae, Smolensciae, Czernichouiaequae, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas nobis esse litteras papyreas, ex actis consularibus leopoliensibus authentice emanatas, continentes in se certas quietationes infrascriptas, sanas, saluas et illaesas omnique suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis, ut eadem auctoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor sequitur talis: Actum Leopoli, feria sexta post festum visitationis Beatissimae Mariae Virginis proxima, anno Domini milleximo sexcentesimo quadragésimo quarto. Coram officio praesenti consulari leopoliensi comparentes personaliter famati Gabriel Langisz, Michael Aluisy, Constantinus Medzapeta et Alexander Prokopowicz, cives leopolienses, uti et tanquam confraternitatis, ad basilicam assumptionis Beatae Mariae Virginis ritus graeci, intra maenia ciuitatis istius stantem, fundatae, seniores, suo et aliorum confratrum eiusdem fraternitatis nominibus agentes, fundatae (sic), palam, publice libereque quietationes binas infrascriptas, coram officio castrensi leopoliensi per famatum Andream Strzelecki, ciuem leopoliensem, recognitas et ex actis eiusdem officii authentice emanatas, manu magnifici domini vicecapitanei leopoliensis subscriptas et sigillo eiusdem officii castrensis communitas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes ad actis praesentibus inserendum obtulerunt, in tenore verborum tali. Tenor

quietationis unius: Actum in castro inferiori leopoliensi, feria secunda post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto. Coram officio actisque praesentibus castrensibus capitanealibus leopoliensibus personaliter comparens famatus Andreas Strzelecki, ciuis leopoliensis, sanus mente et corpore existens, foro suo quouis competenti omisso et jurisdictione propria posthabita, praesenti autem castrensi capitaneali leopoliensi in se, posteros ac bona sua generaliter omnia, quo ad actum hunc attinet, beneuole assumpta, palam, publice libereque recognouit: Quia ipse inhaerendo literis sacrae regiae maiestatis mandati, authentice coram officio praesenti reproductis, videlicet manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et generosi Thomae-Petri Bielecki subscriptis, sigilloque maioris cancellariae regni obsignatis, de actu et data illarum Varsaviae, die trigesima mensis aprilis, anno millesimo sexcentesimo quadragesimo proxime praeterito datis, tum etiam inhaerendo quietationibus manualibus ab anno millesimo sexcentesimo trigesimo septimo ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum, per se recognoscentem, occasione calculi, sibi recognoscenti per eos de toto facti et expediti,—famatos Michaelem Aluisii et Constantinum Medzapeda, ciues leopolienses, seniores et aecomomos confraternitatis ecclesiae assumptionis Beatistimae Virginis Mariae ritus graeci, intra muros ciuitatis leopoliensis sitae, de perceptione summarum certarum, regestris manu eiusdem recognoscentis subscriptarum, prout eadem regestra suo in tenore latiora sunt specificata, ob plenariam in toto mandato sacrae regiae maiestatis et sibi recognoscenti satisfactionem, quietat, emittet et liberos facit. Quietationes easdem manuales, modo praemisso factas, approbat, confirmat et ratificat sibi suisque posteris, ratione praemissorum, imponendo silentium perpetuum. Ex actis castrensibus capitanealibus leopoliensibus extractum. Georgius Mrozowicki de Mrozowice vicecapitaneus leopoliensis m. p. Locus sigilli. Correxerit Wierzbowsky. Tenor quietationis alterius: Actum in castro inferiori leopoliensi, feria secunda post Dominicam Exaudi proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo

quarto. Coram officio actisque praesentibus castrensibus capitanealibus leopoliensibus personaliter comparens famatus Andreas Strzelecki, cuius leopoliensis, sanus mente et corpore existens, foro suo quouis competenti omisso et jurisdictione propria posthabita, praesenti autem castrensi capitaneali leopoliensi in se, posteros, ac bona sua generaliter omnia, quo ad actum hunc attinet, benevole assumpta, palam, publice libereque recognouit: Quia ipse, inhaerendo litteris sacrae regiae maiestatis mandati, authentice coram officio praesenti reproductis, videlicet manu eiusdem sacrae regiae maiestatis et generosi Petri-Thomae Bielecki subscriptis, sigilloque maioris cancellariae regni obsignatis, de actu et data illius Varsaviae, die trigesima mensis aprilis, anno millesimo sexcentesimo quadragesimo proxime praeterito datum, tum etiam inhaerendo quietatione manuale, per se recognoscentem, occasione infrascripta, facta,—famatum Alexandrum Prokopowicz, ciuem leopoliensem, de venditione librorum variorum idiomae ruthenico typographorum, de perceptione summarum pro iisdem libris et redditionis aconomis videlicet famatis Constantino Medzapeta et Michaeli Aluisii, tum auctione apparatorum ecclesiasticorum ad aedes ecclesiae assumptionis Beatissimae Mariae Virginis ritus graeci in ciuitate leopoliensi iuxta regestra per se recognoscentes subsequi, prout eadem regestra suo in tenore latiora sunt specificata, ob plenariam in toto occasione praemissorum ...tilam satisfactione, quietat, emittit et liberum facit. Quietationes easdem manuales, per se recognoscentem ab anno millesimo sexcentesimo trigesimo sexto ad annum millesimum sexcentessimum quadragesimum factas, approbat, confirmat et ratificat, perpetuum sibi suisque posteris ratione praemissarum imponendo silentium. Ex actis castrensibus capitanealibus leopoliensibus extractum. Georgius Mrozowicki de Mrozowice, vicecapitaneus leopoliensis m. p. Locus sigilli. Correxerit Wierzbowski. Post modum iidem supranominati offerentes alias quietationes manuales binas, unam per confratres supra(di)ctae confraternitatis juniores connotatam, et sigillo confraternitatis suae usitato communitam, alteram vero per famatum Romanum Strze-

lecki, ciuem leopoliensem et eiusdem confraternitatis confratrum, ratione calculorum, per supra nominatos offerentes ex administratione prouentuum, eandem confraternitatem concernentium, expeditorum, idiomate ruthenico conscriptam. Utrasque manibus eorundem propriis subscriptas, ad actis officii praesentis itidem ingrossandum et per officium hocce approbandum exhibuerunt, serie verborum infra sequenti. Tenor quietationis tertiae: My wszyscy, niżej podpisani, bracia młodszy bractwa religiey greckiey w mieście Lwowie przy cerkwi tytułu wniebowzięcia błogosławioney Panny Mariey, społecznie zeznawamy tym pismem y quitem naszym, które mieć chcemy, aby tak ważne było, jako y gdyby przed urzędem iakiemkolwiek przez nasze znane było, iż my, mając opisane porządki nasze prawami, od zwierzchności pasterzów nam świętobliwie nadanemi, iako y od najasniejszych świętey pamięci królów polskich y terazniejszego pana miłosciwego, nam szczęśliwie panującego, approbowanymi, tak strony słuchania rachunków starszych naszych, iako y electiey odprawowania, podług których po wszystkie przeszłe lata, aż do tego czasu zachowaliśmy sie y pilnie przestrzegamy, iakoby pomnożenie chwały Bożey rośło, y całość dóbr cerkiewnych nienaruszenie zachowana zawsze była, rachunki y electia zwyczajnego swego czasu odprawowały się; y lubo to w roku tysiąc sześćsetnym czterdziestym, za wyniesieniem mandatu od jego króleskiej mości, bez wiadomości nas bractwa, przez sławetnego Andrzeja Strzeleckiego, słuchanie rachunków od starszych przed nami było, y electia zwyczajnie odprawowała się, y quity na to przez deputowanych przy podpisach na regestrach zaszyły, jednak, ponieważ y tego roku—tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwartego, za wtory raz wyniesieniem, bez consensu y wiadomości nas młodszei wszystkiey braciey, mandatu od jego króleskiej mości pana naszego miłosciwego przez sławetnego Romana Strzeleckiego y za iego samego prywatnym tylko udaniem popędliwym, przyjsć do tego musiało, czego przed laty nie bywało, że y teraz którey niedziele po świętach Wielkiey Nocy ruskiey ciz starsi bractwa na tymże starszeństwie zachowani, na imie: sławetni

Gabryel Langisz, Michał Aluizy, Alexander Prokopowicz, Konstanty Madzapeta znowu według opisanego mandatu od roku tysiąc sześćsetnego trzydziestego trzeciego, y po zmarłym starszym Hrehorym Romanowiczu (oprócz tylko trzech lat, za które wyżej przerzeczony Andrzej Strzelecki, iako także mandatarius onych słuchał ¹⁾), aż do tego roku tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwartego y czasu, zupełnie rachunki, porządnie opisanemi registry perceptorum et distributorum produkowanemi, specjaliter przed nami bractwem y przy nas pomienionemu Romanowi Strzeleckiemu, mandataryuszowi, z wielką pilnością y iterowaniem odprawowali y czynili, z których euiden-tissime pokazało się tak na gruntach przymnożenie dóbr cerkiewnych, wielka ozdoba w samey cerkwi, iako y około murowaniem y przyczynieniem wystawienia z pochwałą gmachów. Prosili tedy nas młodszych bractwa przerzeczeni starsi, aby ponieważ iusz rachunki oddali y klucze nam położyli, abyśmy pismem naszym swiadczy-nym generaliter quitowali. A iż zdała się nam wszyskiem słuszną bydz ich prozba y dosyc we wszyskiem od niech się stało, przeto my bracia młodszy niżey podpisani, wdzięcznie y zgodnie przyiąwszy to sprawowanie rządu—starszeństwa po te wszyskie lata y czynienie dostateczne rachunków od roku tysiąc sześćsetnego trzydziestego trzeciego, aż do tego roku tysiąc sześćsetnego czterdziestego czwar-tego y czasu po Wielkiej Nocy, według mandatu jego kroleskiej mosci, przez przerzeczonych starszych, którym y publice przystoynie podziękowawszy, naprzod przez deputowanych przez nas, przy po-mienionym Romanie Strzeleckim mandataryuszu, na registrach per-ceptarum et distributorum produkowanych przez starszych rękami podpisałishmy się, potym y przy zebraniu nas wszyskich tym oso-bliwym kwitem naszym brackiem, który takiey wagi mieć chcemy, iako gdyby przed urzędem, albo aktami mieyskiemi zeznany przez nas był, przerzeczonych starszych sławetnych Gabriela Langisza, Michaela Aluisego, Alexandra Prokopowicza, Konstantego Medza-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

petę y inszych z braciey, szafunek mających, z oddania statecznego y porządnego rachunku, y z przymnożenia dóbr cerkiewnych, y dosyć uczynienia, według mandatu jego króleskiej mosci pana naszego miłosciwego, quituiemy y wolnemi iuż onych od powtarzania tego ponowionego rachunku przed nami bractwem, przy pomienionym Strzeleckim mandataryuszu, potomnemi czasy czyniemy, in forma quietationis, quam firmissima. Bronić też onych personami swemi, gdy tego potrzeba ukaże, od wszelakich impedimentow, person y u każdego prawa, względem tych odprawionych rachunków, submituiemy się y powinni będziem. Co dla lepszey pewnosci y zmocnienia tego quitu rękami własnymi podpisuiemy się y pieczęć naszą braterską przycisneliśmy. Dan na gruncie bratskim, przy cerkwi mieyskiej lwowskiej, miesiąca maia dwudziestego czwartego dnia według starego, roku Pańskiego tysiącnego sześćsetnego czterdziestego czwartego. Andrzej Strzelecki, ręką własną. Joannes Koronka manu propria. Joannes Hrehorowicz, ręką własną. Paweł Gromiewicz. Hrehory Sienkowicz. Michał Sloska, ręką własną. Locus sigilli. Tenor quietationis quartae ex idiomate ruthenico in polonicum versae: Zeznawam, komu o tym wiedziec należy, iż ia niżej podpisany słuchołem rachunkow przy bractwie mieyskim lwowskim po zmarłej ręce nieboszczyka pana Hrehoria Romanowicza, iako na onczas starszego przy cerkwi, od roku tysiąc szescsetnego trzydziestego trzeciego do roku tysiąc szescsetnego trzydziestego szóstego, dwóch panow starszych brackich: pana Gabryela Langisza y pana Alexandra Prokopowicza, ktorzy teraz przy smierci onego stateczny rachunek z wziętkow y szafunkow, przez onego rejestrowany, uczynili y wykonali we wszytkim. Przeto przy bractwie mianowanym y ia kwitem moim ręcznym pomienionych starszych kwituię y na to się ręką moją podpisuię. Pisan we Lwowie, na gruncie cerkiewnym, roku Bożego tysiąc szescsetnego czterdziestego czwartego, miesiąca maia dnia czternastego. Roman Strzelecki, ręką własną. Andrzej Strzelecki, ręką własną. Iwan Afendyk, ręką własną. Matfey Fedo-

rowicz. Ja Wasili Leonowicz, ręką własną. Post quarum quietationum modo quo supra reproductionem, supra specificati offerentes, personaliter stantes in et contra famatum Romanum Strzelecki ratione traductionis suae et calumniae, tam coram sacra regia maiestate domino domino suo clementissimo, quam coram officio praesenti consulari leopoliensi, sibi irrogatae aliarumque praetensionum et iniuriarum, loco et tempore competentibus specificandarum ac deducendarum solemniter protestati sunt, offerentes se praemissas omnes iniurias, jure mediante, cum eodem Romano Strzelecki agendo, in foro praesenti consulari leopoliensi vindicatueros, hac sua protestatione ad praemissa mediante. Deinde hi iidem supra nominati seniores statuerunt nobilem Basilium Krolikowicz, ministerialem regni generalem, petentes relationem infra positaram per eundem fieri; et in continenti coram eodem officio personaliter constitutus is idem ministerialis regni generalis cum sua . . . . . eidem officio bene notus . . . . . hanc suam relationem veram ac fidelem, eandem in scriptum paratum redactam produxit de tenore sequenti. Tenor relationis: Byłem w przeszły poniedziałek, to jest po nawiedzeniu Panny Mariey, w poszrodku zebrania wszystkiego bractwa religiey greckiey tu w miescie przy cerkwi, na instancją sławetnych panow: Gabriela Langisza, Michała Aluisego, Konstantego Medzapety y Alexandra Prokopowicza, gdzie, przy obecności mey, na pierwsze pytanie w głos pana Gabriela Langisza odpowiedzieli wszystkie bractwo, iż we wszystkim dosyć się stało według opisanych punktów w mandatach krola jego mosci od panow starszych, bo nietylko rachunki statecznie oddali, ale y klucze wszystkie nam młodszym oddali y przy nas są, także y rząd z siebie już złożyli i opowiedzieli nam, abysmy, według praw brackich postępując, electiey czas złożywszy, onę, nie mieszkając, odprawili. Na wtore pytanie odpowiedzieli, że już w niwczym nie zostali winni cerkwi y nam bractwu y nic przy sobie nie zostawili, ale zostali we wszystkim prawi, y dla tegoż daliśmy im kwit nasz bracki z podpisami naszemi y pieczęcią bracką. Na trzecie pytanie powie-

dzieli, żesmy nie zlecili czynić panu Romanowi żadney protestatией na panow starszych takiey opaczney, iako nam okazowano, bo według mandatów jego krolewskiej mosci nam bractwu roskazano rachunki czynic, y mysmy przy onym słuchali, my też, gdybysmy co baczyli bydz ieszcze podeyzzranego, nie daliłbysmy iem byli kwitu, y dawno by się iuż była electia (choc i ey w mandatach nie masz) ¹⁾ odprawiła, tylkosmy to, w nadzieie między onemi dokonczenia, iesli może bydz przez zgodę sprawy umorzenia, zwłoczyli, gdyż przy nas młodszych, według praw naszych, wolna electia inszych starszych zostae. Co usłyszawszy wyżey pomienieni p. p. starsi przeszli, oswiadczyli to mną wszystko woznym y protestowali sie tam-że przedemną na przerzeczonego pana Romana Strzeleckiego o potwarną traductią w iego protestacyach y na occiwe ich następowanie, chcąc z niem o to wszystko, według przeszło zaniesionych swych pratestacyi czasu pewnego, prawnie czynić, y prosili mie, abym to wszystko przez relacyią moię zeznał, iakosz teraz to zeznanie moie, dla pamięci napisawszy na tey karcie, do urzędu tutecznego y akt na requisycyią tychże zanoszę y podaię, że tak, a nie inaczey, było. Et officium praesens consulare leopoliense tam quietationes suprascriptas, quam protestationem et relationem insinuatam suscepit et in quantum iuris est approbavit actisque suis inseri permisit. In cuius rei fidem sigillum officii consularis leopoliensis praesentibus est subappressum. Ex actis officii consularis leopoliensis. Bartholomeus Zimorowic, civitatis leopoliensis notarius. Locus sigilli consularis leopoliensis. Nos itaque supplicationi eidem benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus. Uti quidem in quantum iuris est, approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decernentes easdem debitae et inuiolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

communiri iussimus. Datum Varsaviae, die XXXI mensis decembris, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo.

Joannes Casimirus rex.

м. п.

(М. П.).

Approbatio certarum quietationum ciuibus leopoliensibus ratione praetensionum priuatarum.

Albinus Kadzidłowski, secretarius regis maiestatis.

Calculatio ad mandatum regium expedita per confraternitatem subsecuta et per serenissimum Casimirum regem Poloniorum approbata.

NB. necessarium.

Львовскій Ставропигіалный архивъ.

CLXXXIII.

1659 года, 17 іюля. Утвержденіе королемъ Яномъ Казиміромъ приговора Львовскаго магистрата, по которому Ставропигіальное братство освобождено отъ опекунскихъ обязанностей въ отношеніи къ частнымъ лицамъ.

Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mosouiae, Samogitiae, Liuoniae, Smolensciae, Czerniechouiaeque, nec non Sueccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex.

Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, uniuersis et singulis. Oblatas esse ad acta metricae regni cancellariae nostrae maioris literas infrascriptas tenoris talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuoniae, Smolensciae, Czerniechouiaeque nec non Sueccorum, Gottorum, Vandalorumque haeredi-

tarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, uniuersis et singulis: Quod quemadmodum nobilis ac spectabilis magistratus ciuitatis nostrae leopoliensis, famatos seniores fraternitatis graecae, ad ecclesiam ruthenicalem tituli assumptionis in coelum Beatissimae Mariae Virginis, intra muros ciuitatis sitam, fundatae, a tutela certa vidu(ae), liberorum ac bonorum famati olim Emmanuelis Giergiewicz, graeci ciuis leopoliensis, decreto suo inter easdem partes, feria secunda postridie festi natiuitatis s. Joannis Baptistae, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo, ex contrariis lato, liberos pronuntiauit. Ita nos quoque, ad supplicationem eorundem seniorum confratrum, per certos consiliarios nostros factam, hoc idem decretum nobilis ac spectabilis magistratus ciuili leopoliensis in omnibus ac singulis illius introcontentis approbantes, confirmantes et ratihabentes esse duximus, prout praesentibus literis nostris approbamus, confirmamus et ratihabemus. Eosdemque seniores tum et iuniores ac totam communitatem confraternitatis dictae ruthenicalis, in ciuitate nostra leopoliensi fundatam, uti non ad aliquas pupillarum, orphanorum ac viduarum tutellas priuatas, sed ad curam administrationemque rerum, prouentuum, necessitatum, atque ad conseruandum bonum eiusdem basilicae ciuitatensis duntaxat originaliter des...atos, non modo ab hac tutela bonorum et pupillarum olim Emmanuelis Giergiewicz, verum ab omnibus in genere et singulis in specie tutelis, curatellis et quibusuis administrationibus bonorum pupillarum quorumcunque, tam in ciuitate leopoliensi, quam alibi existentium, in perpetuum liberamus. absoluius et immunes facimus, nec ab ullo tam priuatim testamentarie, vel scripto aliquo, quam a nobili ac spectabili magistratu ciuitatis nostrae leopoliensis officiose, ad cuiusuis instantiam, eosdem seniores simul omnes, communitatem insimul totam, inuitos et renuentes, ad gerendas tutellas priuatorum adigi, stringi, deputari et addi debere, imo nec posse decernimus et in aeuum declaramus. Viam. . . . . praestandi opera charitatiua et suscipiendi tutellas, quas ipsi ultio

voluerint et acceptauerint, per praesentes ipsis non praeccludimus. Caeterum quod attinet priuatas personas in confraternitate, vel . . . . seniores vel . . . . juniores confratres existentes, eos uti ciues priuatos etiam inuitos ac renuentes, nobilis ac spectabilis magistratus ciuilis leopoliensis vigore iurium ac priuilegiorum, eo nomine antiquitus ipsis seruientium, ad gerendas tutelias administrandaque bona pupillaria quaeuis adigere, stringere et deputare (non obstante praesenti rescripto nostro, tanquam soli uniuersitati seu communitati fraternitatis supradictae simul toti, non vero priuatis personis ibidem adscriptis benigne concessio) ¹⁾ poterit ac tenebitur. Quod ad notitiam omnium, quorum interest, praesertim vero nobilis ac spectabilis magistratus leopoliensis deducentes, mandamus, quatenus suprascriptam totam communitatem eiusque seniores fraternitatis circa praesentes literas nostras conseruent et ab aliis conseruari curent, pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae, die vigesima septima mensis juny, anno MDCLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae XII. Joannes Casimirus rex. Locus sigilli cancellarie nostrae maioris regni. Joannes Ignatius Bakowski, succamerarius Culmensis m. p. Supplicatumque nobis, ut easdem literas authentice extradi, mandare dignaremur. Cui supplicationi nos benigne annuentes, praeinsertas literas actis praesentibus inscribi et parti postulanti in forma authentica extradi permisimus. In cuius rei fidem praesentibus sigillum regni est appressum. Actum Varsaviae, feria quinta post festum s. Margarethae virginis et martyris proxima die, videlicet decima septima july, anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono, regnorum nostrorum Poloniae XI, Sueciae vero XII anno.

Nicolaus Prazmowski, supremus regni cancellarius, m. p.

(M. II.).

Relatio illustrissimi ac reuerendissimi in Christo patribus domini domini Nicolai in Prazmow Prazmowski, episcopi Luceorum Ab-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобка.

barum Sieciechorum..... administratoris praepositi ecclesiae cathedralis s. Michaelis in arce Cracouiensi et supremi regni cancellarii.

Лвовскій Ставропміальный архивъ.

CLXXXIV.

1660 года, 13 іюля. Письмо Константина Комарницкаго къ жителямъ города Перемышля о томъ, что онъ обѣщаетъ прибыть въ Перемышль для общаго обсужденія мѣръ противъ притѣсненій со стороны епископа и для охраненія православной вѣры.

Mnie wielce łaskawi p. p. obywatele miasta Przemysl(a) relygei graeckei moi wielce łaskawi pp(anowe)y w Duchu S. bracia.

Constat to każdemu, żeście w(asz) m(oscie) nieposlednimi w zastawianiu się wszelakim przeciwnosciom za wiarę y cerkiew świętą zawsze naydowali się y w pomnożeniu prawosławia zostawaliscie gorliwemi; co y ia wasz mosciom przyznawszy, życząc, aby Pan naywyszy w tey mierze in Nestoris annos w(asz) m(os)ciom posilac raczył, serdecznie compacior, wszelakich waszmosciow od iego mosci oycy episkopa pasterza naszego turbacii y inconueniencji, ktorym obuiando, żeby większy w prawosławii nie braly increment, za rowno z ich mosciami p. p. bracią, gdy się około tego radzić z radą, y ia przybyc nie omieszkam (byłe mię trudności iakie nie hamowały) ¹⁾ y quod juris et equitatis erit, do tego rzecz skłaniać usiluję, y nic nie wątpie, że y iego mosc oyciec episkop, iako pasterz, iak equitatis erga, iako tesz y na wielu bracij instancją od takowych, iezeliby iakimi wasz mosciom, absolute

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

dereguiąc, prawo wasz mosciow aggrawował, supersedować zechce trudności. Moie za tym wasz mosciom zaliciwszy usługi, zostaię wm. mm. pp. w Duchu S. życzliwym bratem y sługą Constanty Komarnicki m. p.

W Turyniu die 13 iulii 1660.

На оборотъ второго полулиста, сложенного съ видъ конверта, адресъ: Mnie wielce łaskawym pp. y w Duchu S. bracyj przy cerkwi S. Trojce w Przemyslu fundowanym w. m. p. pilnie oddać. *Письмо было запечатано сюрручомъ. Съ боку другою рукою:* Komarnicki prawosławny herbu.....

Библиотека Кіевской Духовной Академіи, изъ рукописей Почаевской Лавры, № 1/116.

CLXXXV.

1668 года, 31 іюля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, ворвавшася въ церковь Рождества, гдѣ предъ началомъ богослуженія, во время молитвы, Шумлянскій ругаль Свистельницкаго, выбросилъ его изъ церкви, которую запечаталъ и наложилъ запрещеніе.

Actum in castra Haliciensia feria tertia ante festum sancti Petri in vinculis proxima, anno Domini 1668. Episcopus Leopoliensis contra venerabilem Szumlański protestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Haliciensia personaliter veniens perillustris et admodum reverendus pater Eremias Swistelnicki, Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis Podoliae ritus graeci legitimus episcopus, coram eodem officio in et contra religiosum Josephum Szumlański, ad eundem episcopatum Leopoliensem, Haliciensem, Camenecensem, violentem intrusorem, excommunicatum, — principalem, tum et religiosum Theophanum adhaerentem illius, itidem excommunicatum et irregularem, nec non famulos illius Jasmanicki, Nicolaum Ordowski, Scitham Jakubowski,

Hrehorium Rosankiewicz, Joannem Romankiewicz et alios eiusdem licentiosos famulos, in eadem excommunicatione cum suo principale existentes, facti infrascripti voluntarios cooperatores et licentiosos asseclas, coram eodem officio gravi in querela questus et protestatus est idque pro eo: Quia illi et praecipue religiosus Szumlański, non . . . . poenas legum divinarum et humanarum, contra . . . . excommunicatos et violatores ecclesiarum severe sancitas, sed in contrarium earundem faciendo, tempore nuper praeterito, videlicet proximo die Dominico solemnī, quo die homines christiani Deo teroptimo maximo debitas preces et devotiones suas in ecclesiis et locis ordinatis persolvere solent,—ille, existens excommunicatus et connectione fidelium privatus, cum suis suprascriptis famulis et licentiosis asseclis, ausus est et praesumpsit, cum admodum reverendus legitimus et ordinatus episcopus Leopoliensis, Haliciensis et Camenecensis, protestans modernus (sub tempus conventus particularis Haliciensis, quo tempore legibus et constitutionibus regni omnis securitas quibuslibet personis provisa est) ¹⁾ ad ecclesiam Rozesna ²⁾ nuncupatam, hic Haliciae sitam, ritus graeci, ad sacrum, et preces divinas persolvendas, veniret, ibidemque orationes suas spirituales absolveret, ille videlicet religiosus Szumlański, immissis primum famulis suis supradictis, post modum et ipsemet accensus ira, totusque in furore, oblitus religionis et humilitatis monasticae, praeceps et veloci curru in ecclesiam praedictam veniret, ibidemque praeventus, protestantem, ad sacrum celebrandum sese praeparantem, primum verbis inconvenientibus et scurilibus in loco sacro afficere, post modum e templo cum summo opprobrio et dishonore extrudere, ecclesiam tanta violentia et praesentia sua, existens in excommunicatione, contaminare, prout de facto supervenit, protestantem dishonoravit et ex templo extrusit ecclesiamque contaminavit. Insuper non contentus his dishonorationibus, privata autoritate, existens intrusor in episcopatum, fictus potentia et impunitate facti, postpositis et

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

²⁾ Рождества.

vilipensis canonibus ecclesiasticis ecclesiae ritus graeci, etiam in excommunicatione existens, ecclesiam obsigillari . . . . . iussit, cultum divinum et . . . . . cum summo scandalo variae conditionis et religionis hominum tam nobilium et aliarum personarum, in magna frequentia Haliciae existentium, ipsemet, excommunicatus existens, interdixit et prorsus potenti manu prolubuit cuiusdem protectioni. Ratione quorum omnium idem perillustris et admodum reverendus episcopus protestans offert se cum eisdem in foro fori iure acturum et iniuriarum illatarum vindicaturum.

Львовскій бернардинскій архивъ, кн. прод. Галиц., т. 165, стр. 1260—1262.

CLXXXVI.

1672 года, 30 марта. Грамота короля Михаила, жителямъ Перемышльской епархіи о воздаваніи чести и послушанія Антонію Винницкому, митрополиту Кіевскому и объ уплатѣ ему доходовъ по Перемышльской епархіи.

Michał, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflanskie, Kiiowskie, Wołyńskie, Podolskie, Podlaskie, Smolenskie, Siewerskie y Czerniechowskie.

Wszem wobec y koźdemu z osobna, komu to wiedzieć będzie należało, a osobliwie przełożonym pobożnym namiesnikom, presbiterom, diakonom y całemu clerowi religiey greckiey, takze bractwom y parafianom dieceziey Przemyskiej, wiadomo czyniemy, lubo nie powątpiwamy, że pobożności y wierności wasze wielebnego oycy Antoniego Winnickiego, iako rite constituowanego metropolity Kiiowskiego, zwierzchnosc nad sobą uznawacie y onemu żadney okaziey do nieposluszenstwa, z osoby iego nie mając, w duchownych obrzędach posłuszni iestescie, ze iednak (iako nam doniesiono iest) ¹⁾ nie-

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

ktorych osobie iego insensorom studia, zwierzchnosc iego metropolitanską in dubium podając y nomen iego iako u duchowenstwa, tak y u wszego pospolstwa rozneimi traductionibus exosum czyniąc, do odbierania należytych iemu y dawniey za possessiey iego zatrzymanych po episkopiey Przemyskiey prowentow wszelkim przeszkadzaią sposobem, przez ktory nierząd summam ponosic musi circa auctoritatem . . . . . swoiey inopiam. Zagradzaiąc my tedy dalszym, ktoreby ztąd emergere miały inconuenientia, daiemy niniejszy uniwersał nasz, roskazuiąc y koniecznie to mieć chcąc, aby pobożnosci y wiernosci wasze od wielebnego oyca Winnickiego, iako legitime metropolita, dependentią maiąc, onemu (ratione metropoliey) ¹⁾ nie tylko posluszni byli, ale tez y prowenta, iemu należące y dawniey zatrzymane y przez kogokolwiek odebrane, mediante calculatione, oddawali, inaczey nie czyniąc dla łaski naszej krolewskiey. Na co dla lepszey wiary ten uniwersał ręką naszą podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzic roskazalismy. Dan w Warszawie, dnia XXX m(iesią)ca marca, roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego III roku.

Michał król. (M. II.).

Hieronym Pinocci, iego król(ewskiey) m(os)ci sekretarz.

На оборотъ: Confirmatia króla Michała na metropolity Kiiowskiego dnia 30 marca 1672.

Подлинникъ, написанъ на бумагу; хранится въ библиотекъ Кіевской Духовной Академіи, изъ рукописей Почаевской Лавры, № 2/78.

---

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

CLXXXVII.

1675 года, 5 марта. Грамота короля Яна III на утверждение Иосифа Шумлянскаго въ санѣ епископа Львовскаго.

Actum in castro Haliciensi sabbatho post Dominicam iudica quadragesimalem proximo a(nno) D(omini) 1675. Ex parte episcopi Leopoliensis litterarum universalium oblata.

Ad personalem oblationem generosi Andreae Żurakowski, nomine perillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi Szumlański, Leopoliensis episcopi, factam et postulatam, officium praesens castrense capitaneale Haliciense litteras universales s. r. maiestatis infrascriptas, pro parte eiusdem recensiti episcopi a s. r. maiestate editas ac sigillo minoris cancellariae regni communitas, suscepit et actis suis inscribi mandavit de tenore tali:

Jan III, z Bożej łaski obrany król Polski etc. etc. Oznajmujemy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzić by należało, mianowicie przewielebnemu w Chrystusie ojcu metropolicie kijowskiemu, wielebnym episkopom Łuckiemu, Przemyskiemu, Mściśławskiemu i Czerniejowskiemu, nabożnym archimandrytom, (i)humenom, protopopom, namiestnikom i wszytkiemu duchowieństwu ritus graeci, także w(ielmożnym) dygnitarzom, urzędnikom, urodzonym, szlachetnym, mężnym, sławetnym diecezjanom, bractwom, stauropigianom i wszystkim in genere ludziom pospolitym, województwa ruskiego podolskiego. Jeżeli na czem primordia panowania naszego zasadzać się mają, wtedy in iustitia wielka wszem w tem niesprawiedliwość być baczemy. Gdy jurysdykeya duchowna wielebnemu w Chrystusie ojcu Szumlańskiemu rzetelnemu i prawdziwie postanowionemu episkopowi Lwowskiemu, Halickiemu i Kamieńca podolskiego per intrusionem Swistelnickiego, illicitis modis et mediis episkopią ambientem, nie tylko brzydliwymi, ut possideat eam, narażającymi fakcyami, ale, quod est maius, dokupowanymi się onegoż contra instituta ecclesiae simoniami, który lub był sub dolo

z udania na wielebnym Szumlańskim, episkopie Lwowskim, od najjaśniejszego antecessora naszego dekret ułapił, ale potem, gdy tenże wielebny Szumlański innocentiam suam deduxit, tenże najjaśniejszy antecessor nasz rescriptis binis tenże dekret retraktował i za prawdziwego mianował i deklarował episkopa, którym reskryptem że nabożny Swistelnicki contrariatur i one intrusione sua do przerzeczonyj episkopii myślał, buntując duchowieństwo, bractwo i pospólstwo przeciwko wielebnemu Szumlańskiemu, należytemu episkopowi Lwowskiemu; aby się tedy w tej cerkwi nie działy absurda i lud hac intrusione nie był oszukany, przyszło nam hac innotescentia naszą uprzejmie i wiernie w. w. przestrzec, żądając i rozkazując, abyście nikogo innego nad wielebnego w Chrystusie ojca Szumlańskiego za episkopa nie znali i nikomu należytego nie oddawali posłuszeństwa, tylko onemu jako prawdziwemu pasterzowi swemu, którego merita nam i Rzeczypospolitej tam in toga, quam in sago ad hanc dignitatem w cerkwi Bożej erexit, nie czyniąc inaczej dla łaski naszej; a in quantum by się nabożny Swistelnicki po publikacyi tego reskryptu in iurisdictionem episcopalem wdawać miał, tedy temu, jako legitimo episcopo, wolno będzie onego sądzić iudicataque na nim exequi; która to innotescentia aby wszystkich ich mości doszła, one w cerkwiach i w miastach publikować rozkazaliśmy. Dan w Braclawiu nad Bohem, dnia X r(oku) P(ańskiego) MDCLXXV.

Львовській бернардинській архивъ, кн. гр. Галиц., т. 176, стр. 1545—1547.

CLXXXVIII.

1675 года, 10 марта. Грамота короля Яна III, данная Юсифу Шумлянскому, на администрацію Кіевскою митрополією.

Actum in castro Haliciensi sabbatho post Dominicam quadragesimallem proximo a(nno) D(omini) 1675.

Ad personale oblationem generosi Andreae Żurakowski, nomine pèrillustris et admodum reverendi in Christo patris Josephi

Szumlański, Leopoliensis episcopi, factam et postulata, officium praesens castrense capitaneale Haliciense litteras universales sacrae regiae maiestatis infrascriptas, pro parte eiusdem recensiti episcopi a sacra regia maiestate editas ac sigillo minoris cancellariae regni communitas, suscepit et actis suis inscribi mandavit de tenore tali: Jan Trzeci, z Bożej łaski obrany król Polski etc. etc. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, mianowicie wielebnym episcopom Łuckiemu, Przemyskiemu, Mścisławskiemu i Czernichowskiemu, nabożnym archimandrytom Kijowskiemu Pieczarskiemu i innym, (i)humenom, protopopom, namiestnikom i wszystkiemu duchowieństwu ritus graeci, także wielmożnym dignitarom, urzędnikom urodzonym, szlachetnym, sławetnym, mężnym, dyoecezyanom i wszystkim in genere ludziom popolitym tak w koronie, jak i w wielkiem księstwie Litewskim i bractwu Stauprogianom. Chcąc aby w państwach Rzeczypospolitej od Pana Boga nam pod rząd nasz i moc powierzonych żaden nie znajdował się nierząd, ale aby wszystko za panowania i czasow naszych porządnie było. Gdyśmy w państwa nasze ukraiinne z wojskami tak koronnymi jak i w. x. L. weszli i, z woli Bożej, te państwa maiori ex parte pod rząd nasz i protekcją odebrawszy, zastaliśmy w tych tu kraiach duchowieństwo rozproszone, z którego wiele w pogańskie, (czego pożał się Boże), poszło niewolą i ręce, na co bardzo królewskim naszym ubolewamy sercem, a ostatek bez pasterza, jakoby też okręt jaki po burzliwym pływający morzu bez zeglerza, którzy schorzały i strawiony starością, do dziecinnych już prawie dożywszy lat, w zmysłach pomieszany, a do tego daleko bardzo miejscem odległy, poruczonej sobie od Pana Boga i najjaśniejszych antecessorów naszych trzody paść i rządzić nie może; a tym czasem wielkie między duchowieństwem dzieją się inconvenientie i exorbitantie. Czemu my z mocy naszej królewskiej zabiegając i dobry rząd między duchowieństwem chcąc postanowić, aby występki między duchownymi karane były i cerkwie Boże bez rządu y pasterza nie

zostawały, postanawiamy i podajemy za administratora metropoliei Kiiowskiej, iako się w dioecesiach jurysdyktia iey zdawna rozszerza, wielebnego w Bogu ojca Jozefa Szumlanskiego, greckich obrzędow Lwowskiego, Halickiego i Kamienieckiego episkopa, żądaiąc po nim, aby na miejscu schorzałego i zstarzałego oycy metropolity Kijowskiego, metropolią rządził, duchowieństwo święcieł, stanowieł, odmieniał, sądzieł, występnych karał, prowentami disponował, tak długo, poki żyć będzie schorzały y strawiczny staroscią wyżej napisany ociec metropolity, albo po zesciu iego inszego metropolity, według przywileiow, wolności i praw tych tu krajow, nie nastąpi elektia y nasza królewska confirmatia. Rozkazując uprzeym. y wier. ww., abyscie wyżej pomienionego oycy Szumlańskiego za prawdziwego administratora znali y onemu we wszystkim, co należy do władzy duchownej, posłuszni byli dla łaski naszej krolwskiej y powinności waszych. Na co dla tym większey wagi, własną podpisawszy się ręką, ten list nasz pieczęcią naszą krolewską stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Bracławiu na(d) Bohem dnia X miesiąca marca, roku Pańskiego tysiąc szescsetnego siedmdziesiątego piątego. Jan król. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Franciszek Gałecki m. p.

Львовскій бернардинскій архивъ, кн. гр., Галиц., т. 176, стр. 1547—1548.

CLXXIX.

1677 года, 12 марта. Привилегія (въ русскомъ переводѣ) короля Яна III, данная Юсифу Шумлянскому, на имѣнія Городокъ и Обаровъ за оказанныя услуги Рѣчи Посполитой.

Янь, милостию Божиею король Польскій, великій князь Литовскій, Рускій, Прускій, Мазовецкій, Жмоцкій і Лифляндцкій

Киевскій і Волинскій, Подляскій, Подолскій, Смоленскій, Сѣверскій і Черниговскій.

Вѣдомо чинимъ нынешнимъ листомъ нашимъ всѣмъ обще і всякому особо, кому о томъ вѣдати належитъ, когда на вѣрность и желательство честнаго отца Иосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, от престола нашего взираемъ, нетолько вѣдая службы для соблюдения престола нашего і всеи Рѣчи Посполитой, но храбрые дѣла в разныхъ при насъ будущихъ воинскихъ потребахъ з нарушеніемъ здравия и имѣнія, которая служба вѣдома намъ есть, а туж службу королевскую нашу добродѣтелию во всякомъ случаеи воздавать хотячи, постановили естъмы маестности Городохъ і Обару, въ воеводстве Волинскомъ обретающияся, к монастырю Киевскому Печерскому належалцие, в призрѣніе ему дати и вручити, якоже разсуждая, что тѣ маестности, без особаго ныне пребываютъ строителя і правителя, разораютця, а люди і жители тамъ будучи о великомъ утесненіи пребываютъ, никако от помянутого монастыря не имѣючи обороны, покаместъ намъ столица Московская по договоромъ Киева не возвратитъ, ничего не отемли от права общаго, такъ от наяснѣшихъ прежде насъ бывшихъ королей Польскихъ, яко такожде і от иныхъ строителей данньныхъ, но впредь будущему предваря разоренію, по совѣту пановъ радъ нашихъ, на нынешнемъ сейму собранныхъ, даемъ і вручаемъ тѣмъ листомъ нашимъ, такъ, дабы помянутый честны(й) епископъ Львовскій образомъ честнаго Василевича епископа Белорусскаго, которой маестности таковымъ же способомъ, к монастырю Печерскому належалцие, в княжствѣ Литовскомъ обрѣтающияся, имѣть, и держитъ, и владѣть, имѣлъ бы такожде держалъ і владѣлъ до тѣхъ мѣстъ тихо, мирно, и безо всякаго препятія, пожитки всякие и мольбы, церковные чины соблюдая, въ предбудущему разоренію предваря, покамѣстъ к послушанію нашему Киевъ не возвратится; что до вѣдома всѣмъ, кому о томъ вѣдати належитъ подавая, особо властямъ, жителемъ и всѣмъ подданнымъ выше помянутыхъ мѣстностей и имѣти хотимъ и приказываемъ, дабы всякия

послушания, работы, корысти и пожитки до вышепомянутого времени и описания, ни в чемъ не противяся воли помянутого епископа Львовского, ему воздавали і ему послушны были, і всегда ево в сихъ временахъ за владѣтеля и оборонителя отъ насъ данного имѣли і знали, а сей нашъ привилей чинно исполнити, и тѣ матности в дозоръ томужъ честному епископу Львовскому без помѣшкія у всякого права обороны и за основание себѣ имѣя явственную волю нашу, повелѣваемъ, чесо ради для лутшей вѣреи при подписей руки нашей печать корунную приложить повелѣли естмы. Данъ (въ) Варшаве въ кѣ (день) марта, 1703-го (1677) году, государствования нашего 3-го (3) году. Янъ король.

Библиотека Кіевской Духовной Академіи, рукопись подъ № Р 62, л. 71—72.

СХС.

1693 года, 1 мая. Грамота Иннокентія Винницкаго, епископа Перемышльскаго, на основаніе братства въ с. Витливѣ.

Иннокентій Винницкій, милостію Божією и святого апостолскаго ерону православный епископъ Премышльскій, Саноцкій, Самборскій и Ярославскій ¹⁾).

Братства церковнаго, съюзомъ любве нелицемѣрныя съпряженнаго, ничтоже достовѣрнѣйше и ничтоже въ церкви Христовой полезнѣйше и благополучнѣйше. Ибо начало его въ началѣ сздания мира, егда глагола Богъ: „не добро челоуѣку одному быти“; достоинство его въ самомъ Исусѣ Христѣ, иже хотяше сіе имѣти, глаголаше: „идѣже есте два, или тріе собрани въ имя Мое, ту естемъ посредѣ васъ“. И заповѣдь сія дадеся, глаголя: „сія заповѣдаю вамъ, да любите другъ друга; и да будете едино, якоже и Азъ и Отецъ едино есмы“. Въ томъ и апостолъ верховный, подражающе

---

¹⁾ Последнее слово написано другими чернилами, вмѣсто какаго-то другаго слова вытертаго.

учителя своего Христа, единъ, заповѣдая, глаголетъ: „братство возлюбѣте“. Другій же вѣрныхъ, къ нимъ же писалъ, инако нарицати не хотѣше, точію братію. Польза его въ всемъ, яко многихъ душевныхъ и тѣлесныхъ, виновно есть благихъ: ибо въ немъ разненство ни едино: нѣсть мужескъ поль, ни женскъ; нѣсть богатъ, нѣ нищъ; нѣсть рабъ, ни свобод, но вси равны. И яко уды въ единомъ тѣлеси съгласны, главу Христа имуще, всѣхъ съравняюще, не возносится, ни уничижаетъ богатый въ братствѣ, вѣдый, яко не себе, ни свое, но ближняго ради имать, еже имат; не скорбитъ нищій, ни укаряетъ, на Христа възирая; всѣхъ богатяща, надежду въ обилии богатшихъ братій полагая. Сія братство Апостоли и всѣ хрістіане напрежни, имже бѣ душа едина, и ихже ни единъ глаголаше, что свое быти, но вся имъ обща бяху, пріемше, утвердиша, на немъ же вся быша церкви, яко на твердомъ основаніи. Сего убо велию православно-каѳолицкому роду видяще нужду, мнози отъ предварившихъ насъ архіерей и сами святѣйшіе патріархи, многимъ тѣчаніемъ въ церковь Россійскую братство сіе не аки ни въ чтоже въведоша, но временемъ долгимъ замедленное обновиша и узакониша. Тѣмъже убо о нѣмъ послѣдующе вседушевно, въ нашей епископїи, по мѣстахъ и весехъ утвердити и разширити тщимся и труждаемъ, благочестивыхъ нѣкихъ добрымъ дѣломъ ревнителемъ способники въ семъ имуще, иже съвершеннаго сего апостолскаго желаютъ житія. Между нимижъ славетныя и хрістолюбивыя въ епископїи нашей въ веси *Витлинь* фунда-торове старое сталое братство *церкве рождества Пресвятыя Богородица* утитолованной, которое ревностію палаемыя церковнаго строенія, къ намъ пришедше, молиша благословеніе пастырское на сіе дѣло святое, уставы или артикулы, ими же въ братствѣ томъ жити и строитися будут, получитьи. Мы убо пастырскимъ о семъ, яко овца нашѣ гласа нашего послушаютъ и по насъ, воли и предпріятію нашему согласующе, грядуть, утѣшившися, не точію желаемого имъ възбранихомъ, но и молихомъ, да сей любви братства союзъ до конца нерѣшимый содержаще, и иныхъ къ ревности и

подражанію воздвигнут и образ будутъ, вся въ славу Божию, въ благолѣпіе церкви Его святой и въ пользу ближняго мудрствующе и дѣюще, ничтоже своего, но яже ближняго имуще доброе пред Богомъ и человѣки и всегда промышляюще, без предктовенія иновѣрнымъ и церкви Божой суца, чающе симъ братства любе съединеніемъ, исполненіемъ Христовыхъ заповѣдей, небеснымъ, по долговременномъ и благополучномъ житію семь, селенемъ при- совокупитися, его же мы всѣмъ въ братство предреченное въпи- савшемся от усердія желяюще, благословеніемъ пастырским на- шимъ сіе утверждаемъ братство, уставы и обѣтъ клятвенный, въ исполненіе въписующіися братіи подобающіе и прислущающіе, на иной харгїи албо книжици подати обѣцаем. Достовѣрнѣйшаго ради сихъ свидѣтельства, вѣры, моци и поваги, подписанное ру- кою власною нашею и печатію епископскою запечатленное, начер- таніе выдати предреченному братству, от насъ благословенному, приказалимо. Въ катедрѣ нашей Премышльской столечной рожде- ства святаго Іоанна Крестителя Господня. Року отъ Воплощенія Сына Божого первой тысящи шестьсотного девятдесятного тре- тего, мѣсяца мая, дня перваго, календаря греческаго старого.

Ивнокентій епископъ.

Миронъ Сидорскій презвитеръ Благо-
вѣщенскій Премыскій.

Подлинникъ на пергаментъ, съ собственноручною подписью епископа. Печать оторвана.

*Библіотека Кіевской Духовной Академіи, изъ рукописей По-
чаевской Лавры.*

CXCI.

1694 года, 11 мая. Письмо Иосифа Шумлянскаго къ королю Яну III, объ отказѣ отъ предоставленыхъ ему во владѣніе имѣній Сучавской митрополи.

Naiasniejszy m(i)ł(osciw)y krolu panie, panie moy m(i)ł(osciw)y y dobrodzieiu!

Tego byłem rozumienia, żem sie miał zostac przy conferowanej mi łasce w(aszey) k(rolewskiej) m(o)sci p(ana) m(ego) m(i)ł(osc)iwego y dobrach duchownych do metropoliej Soczawskiej w administracją mi per speciale w(aszey) k(rolewskiej) m(o)sci p(ana) m(ego) m(i)ł(osc)iwego privilegiu oddanych, y lepiej Pan Bog wie: że nie tak z siebie, iako ex persuasione panów wołoskich, którzy mi tey w(aszey) k(rolewskiej) m(osci) p(ana) m(ego) m(i)ł(osc)iwego łaski winszowali, y ad possessionem dobr duchownych brać sie życzyli, uczyniłem to, że Draczynce pusciłem był i. m. panu łowczemu koronnemu, y dla tego naybarziew, abym sie nie zdał był ingratus beneficiorum mi od w(aszey) k(rolewskiej) m(osci) p(ana) m(ego) m(i)ł(osc)iwego collatorum, o czym wprzod kilka kroć pisałem do i(ego) m(osci) Zahorowskiego, ale kiedy taką wołą w. k. m. p. m. młiwego z listu w. k. m. ręką podpisaną (którą całując wyczytuie) ¹⁾, abym sie nie interesował do tych dobr, z wielką ochotą to uczynie, y do i(ego) m(osci) łowczego koronnego pisze, aby od tey dzierzawy supersedował barziej łaską pańską w. kr. m. p. m. młiwego kontentując się, aniżeli o tak małą rzecz hałasować się d..., aby miał. Prosze miłosciwy królu, abym przes to pańskiej w. kr. m. p. m. miłosciwego łaski sobie nie naruszał, bo ia wole nic na swiecie nie mieć, bylem pańskiej w. k. m. p. m. m-ł-iwego sobie (strzeż Boże) ¹⁾ nie naruszył łaski, bez której tu w oyczyźnie moiey pewnie życbym nie mógł. Obłapiam przy tym stopy nóg pańskich w. k. m-ści y one ucałowawszy do życia mego znać sie będe

¹⁾ Въ подлинникѣ скобки.

w. k. m-sci p. m. m-ł-iwego y dobrodzieia życzly(wym) y wiernym poddanym y bogomodłą Joseph Szumlanski, ep(isco)p Lwow(ski), a(dministrator) m(itropolii) K(iiowskiy) y m(itropolii) S(uczawskiey), a(rchimandryta) P(ieczerski).

Z Lwowa, 11 mai, 1694.

Wszak i(ego) m(ość) Zahorowski dawał nieboszczykowi metro-
policie pewną z Draczyniec pensją, a teraz z woli w. króla p. m.
m-ł-iwego, iako ma bydz wolen, arbitrio to w. krol. m. p. m. m-li-
wego będzie należało, ia ręce od tego umywam.

*Библиотека Оссолинскихъ, каталогъ рукописей № 405, стр.
55—56.*

CXCII.

1701 года ¹⁾. Предписание Адама Сѣнявскаго, старосты Львов-
скаго и Рогатинскаго, магистрату г. Львова не притѣснять Львовскаго
братства.

Nobiles et spectabiles domini, domini amici mei ob-
servandi!

Chwalebny ie(go) m(ości) xiędza episkopa Lwowskiego accessus
do uniey s(więtey) rozumiem, że in uniwerso ritu graeco podobną do
przyjęcia teyże iedności s(więtey) conciliabit facilitatem, którą y
bractwo cerkwie mieyskiej przyjąwszy, to sobie za violentią ma,
że ie(go) m(ość) xiędz episkop wszystkie ich immunitates, exceptio-
nes et iura, przywilejami najasniejszych królow y terazniejszego
nam szczęśliwie panującego conferowane, y lege publica ztwierdzone,
ex integro conuellere intendit, chcąc katedrę swoię od ś. Jura

---

¹⁾ Этотъ годъ мы выставляемъ на основаніи событій, происходившихъ во Льво-
вѣ въ это время, какъ это можно видѣть изъ лѣтописи братства (Зубрицкій стр.
131—142).

przenieść do nich. W czym że pro munere capitaneali et regio mandato manutentione mea teneor . . . assistere, praevenio requisitią y prozbą ich m... panów, abyscie z tey okazyey, że przy conseruatiey praw swoich opponują się, dobr, ani osob ich w iurisdictioniey swoiey nie chcieli aggrawować, gdyż unum alteri praeiudicare nie ma, y prawo prawym non potentia znosić się powinno. Do czego abyście y sami manum opponere chcieli, wielce proszę y iestem wmm. panow życzliwy przyjaciel powolny sługa A. M. Sieniawski ręką.

На оборотъ: Nobilibus et spectabilibus dominis, dominis, proconsuli, consulibus totique magistratui ciuitatis Leopoliensis, dominis amicis meis obseruandis.

Львовскій Ставропильный архивъ, связка XXIII.

СХСІІІ.

1707 года, мѣсяца мая. Освобождение Адамомъ Сѣвьявскимъ, старостою Львовскимъ, братскаго дома отъ всякихъ городскихъ повинностей.

Adam-Mikołaj z Granowa Sieniawski, hrabia na Szklowie y Myszy, wojewoda Bełzski, hetman wielki koronny, Lwowski generalny Rohatyński etc. starosta.

Wszem wobec y koźdemu z osobna, komu o tym wiedzieć będzie należało, osobliwie iednak ich mosciom panom woyskowym iakiegokolwiek zaciągu, i panu komendantowi Lwowskiemu, ich m. panom stanowniczym, tudzież szlachetnemu magistratowi miasta Lwowa y iego stanowniczym przy zaleceniu po wolności moiey do wiadomości donoszę, iż widząc wielką desolatią przez incurсиą Szwedzką cerkwie mieyskiey Lwowskiey wniebowzięcia Przenajświętszey Panny, y nie mającą, zkądby cultu tego ornamentum oney bydz mógł, oprócz chiba z niektórych dobr stoiących w tymże mieście Lwowie, na płacziwą y godną wszelkiego politowania szla-

chetney confraterniey tegoż mieysca iego supplikę, wszelkie dobra onych, a mianowicie kamieniczkę Ławryszewiczowską, wpośród rynku będącą, od wszelkich stancij uwalniam y `excipuję, przeto, ażeby w dobrach tey cerkwie Bożey, a mianowicie tey kamienicze ich m. pp. stanowniczem, od kogokolwiek destinowani, ani ich m. pp. pisarze, od woyskowych ludzij do pisania gospod ordynowani, stantij nikomu nie naznaczali y gospod ex officio nie zapisywali, ale one wolnemi zestawiali, proszę y zalecam y władzą moją przykazuję. Ręką się własną dla lepszey wiary przy pieczęci moiey podpisuiąc. Dan we Lwowie roku MDCCVII, miesiąca maia . . . die.

A. M. Sieniawski.

(M. П.).

Львовскій Ставропільський архивъ, связка II.

ДОПОЛНЕНИЕ 2-ое.

СХСІV.

1544 года, 16 марта. Король Сигизмундъ I подтверждаетъ сдѣланное владыками Львовскимъ и Черемышльскимъ раздѣленіе приходоу Львовскихъ церквей Св. Ѣоодора и св. Николая.

Zigmunth, z Bozei milosci krol Polski, vyelki хyanze Litewski, Mazovyeczki etc., pan y dziedzicz. Obyavyamy moczą ninyeisyh, ktorem potrzeba, wsitkym osoblyvym, yz jako przed thim poruczilissmy nauthscziwshym wladicam Lwowskyemu, Przemyskiemu, yz by rozdzielili myedzi Zachariassem kosciola svyentego Fedora z iedny stroni, y Steffana svyentego Mikuli popa z drugy strony, popow Lwowskich, zlanczili bi y ku rzandu y ku konczu slusnemu donyesli by, dla tey przycziny uczinyenia myedzi lyudzmy ruskyego obyczayu, do ktorego kosciola czo by przislusacz myalo uzandzeny ninyeyssy, dla tegoz od nich vlasny byl, skandze pozithki y ktorekolvyek ovoczi chesni miecz mogli, ktori pothim commissarzovyi prerzeczeni, nauthcziwssi wladiki, iedna z drugimi ruskiego obiczayu kaplani moczą nassą krolyewską dzial ten uczinili; ktory przydzie do kosciola svyentego Mikolaya, czy lyudzye y myesczanye ssą przilanczeni, ktorzi domi swoye mayą na tey stronye uliczi, ktora sye poczenla od mostu brami Krakowsky precz ku kosciolowi svyentego Jana na tey stronie pod Zamkyem Vissym, a kosciol svyentego Mikolaya

az do kosciola swyentego Onoffria, zass thi lyudze ku swyentemu Fedoru są przissandzeni, ktorzi myeskayą na tey stronie uliczi, ktora cziangnie od brami Crakowski az do paraffyey*swyentey Pyentniczi i kosciola Russkiego, tesz obiczaiu, Vosskrzesschenia Bozego, ktorzi są daliei mostu y przimoszczia. Ktory rozdzial, yz bi mocno myecz, raczilishmi y ony potwyerdzicz, prossono iest nass, y my enym Zachariassa przerzeczonego także domnimavayancz prosili takovym obiczaiem, zatim v nass uczynione takowe rozdzieleni y zrzundzeni przez wladiki ninyeissi Russkiego obiczayu, kaplani tak uczynione, ktora s pyeczencziami ich, ukazano obronnu mocznu y wdzyencznu, mami, nynyeischimi listhi nassymi poczwyerdzami nawyeki, mocznoy przikazuyancz, aby ninyeyssi w dlugi czassy, albo wrzand ten zrzundzenim postanowilosye wpuszczacz, bi sye smyal ktorymkolwyek obiczaiem tego swyadectwa listhu, ktory pyeczenczią nassą y est podwyessoną. Datum s Piotrkowa w nyedzielyą Oculi, roku Bozego thisyancznego pyenczsetnego cterdziestego czwartego, krolyesthwa naszego roku cterdzyestego osmego. Samuel biskup Ploczki, podkanczlrzei obiavyam. Podawania nauthcziwsszego w Kristussye ojca pana Samuela, biskupa Ploczkyego, krolyewskyego podcanczlrza.

Львовскій Бернардинскій архивъ, книга земская, т. 15, стр. 56—57.

СХСҮ.

1549 года, 18 апрѣля. Король Сигизмундъ Августъ напоминаетъ Марку Балабану, владыкъ Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, чтобы онъ не вмѣшивался въ управление имѣніями Уневскаго монастыря, который беретъ подъ свое покровительство.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc., dominus et heres. Nobili Marco Balaban fidei dilecto gratiam regiam. Nobilis fidelis dilecte, questus est hic aput nos religiosus Anastasi(us) Radschilowsky, humiensen abbas monasterij graeci Unieioviensis, quod a fidelitate tua impeditur in bonis monasterij illius, eius curae et provisioni attentibus, quodque fidelitas tua illi quisdem comminationes facere et irrogare praeter equum dicitur, quod nos, si ita est in digno animo, accepimus. Proinde mandamus fidelitati tuae, quatenus se non intromitat ad eam provisionem bonorum monasterialium, quae ipsi humien incumbit et cum illo nil vi agat, nisi iure mediante; quem humien propter tuas comminationes *in protectionem nostram accipimus* factura fidelitas tua pro gratia nostra. Datum Cracoviae feria quinta Magna, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono. Regni nostri anno vigesimo. Ad mandatum proprium sacrae regiae majestatis.

Львовскій Бернардинскій архивъ, книга городская, т. 26, стр. 215.

CXCVI.

1549 года, 20 ноября. Король Сигизмундъ Августъ приказываетъ владыкѣ Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому Марку Балабану, пополнить двумястами золотыхъ ущербъ, нанесенный имъ Уневскому монастырю присвоеніемъ его угодій, прожительствою въ монастырѣ въ продолженіи всей зимы съ женою, дѣтьми, родственниками и скотомъ, и пользованіемъ его добромъ, освобождаетъ владыку отъ опеки надъ помянутымъ монастыремъ и поручаетъ его въ опеку Александру-Ванькѣ Лагодовскому.

Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc... dominus et heres. Venerabili Marco Bolaban, wladicae Leopoliensi, Haliciensi et Camenecensi devoto, nobis dilecto gratiam nostram regiam. Venerabilis devote nobis dilecte. Graviter coram nobis questus est religiosus Anastasius Radzilowsky, archimedrita conventus et monasterii Unioviensis, ritus graeci, suo et fratrum suorum nomine de devotione tua, quod cum proxime superiori tempore monasterij eorum devotio tua fuisset tutor a nobis designata, multis iniurijs eos afficerit, possessionem bonorum ad monasterium pertinentium sibi vindicaverit, ac per totam hiemem ipsa cum uxore, liberis, familia et iumentis suis in eisdem bonis eorum commorantibus, omnia alimenta consumpserit et fructus ex ijs ipsis bonis ad monasterium provenientes perceperit, unde damno non mediocre ad florenos ducentos aestimato affectos se esse a devotione tua queruntur. Cum autem nos tutores, non ut iniurias ijs, quorum tutela eis a nobis commissa est, ipsi inferant, bonaque eorum pro se usurpent et fructus ex eis provenientes percipiant; verum ut potius eos et bona eorum a quibusvis iniurijs contra quoscumque deffendant et tueantur, moleste sane et graviter ea, quae nobis de devotione tua adserebantur, tulimus. Qua propter mandamus devotionae tuae, ut sibi religiosis fratribus mo-

nasterij Unioviensis ab huiusmodi iniurijs inferendis omnino temperet atque damna ecclesiae et monasterijo eorum illata sarciat. Quoniam vero devotionem tuam wladicam renunciavimus, volumus et mandamus illi, ut deinceps monasterij praedicti tutor esse desinat, nos etiam iam animadvertentes, quod devotio tua tutor et wladica simul esse non potest, generosum Alexandrum—Wanyko Lahodowski ad supplicationem eorundem religiosorum in tutorem ipsorum designavimus, itaque iurisdictionem nullam iam in monasterium praefatum, nisi quae ratione wladicatus ipsi ad illud competit, cexerceat, nullasque difficultates ipsi archimedritae et fratribus monasterij praedicti exhibeat, quominus tuti et securi bonis suis omnibusque libere utantur ea, quae pro arbitrio suo sine impedimento administrent, pro gratia nostra aliter facere non ausurum. Datum Cracoviae XX novembris, anno Domini MDXLIX-o, regni vero nostri XX-o. Ad mandatum sacrae majestatis regiae proprium.

Львовскій Бернардинскій архивъ, акты вродскіе, т. 26, стр. 897—898 и т. 328, стр. 907—908, подъ 1552 г., 1 октября.

СХСѢІІ.

1552 года, 9 сентября. Король Сигизмундъ Августъ налагаєтъ 1000 гривенъ взыскаія на Арсенія Базабана, владыку Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, если онъ будетъ продолжать притеснять и наносить вредъ Уневскому монастырю и его братіи.

Sigismudus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiaeque etc., dominus et heres. Religioso ac honorabili Arsenio, Leopoliensi, Haliciensi ac Camenecensi in Podolia wladicae, ritus graeci, devote nobis dilecto gratiam regiam, religiose ac honorabilis devote nobis dilecte; iterum alia querella per religiosum Anastasium Radzylowski, monasterij Unieioviensis itidem religionis graecae archimedritam, sui et fratrum suorum conventus praedicti nomine de devotione tua ad nos est delata. Devotio cuidem tua, quamvis nulla iurisdictio in illum ac predictos fratres competenciam tamen in eos extindendo, varijs modis illos perturbare dicitur. Quosdam enim in carcerem mitit, alios vero fratres contra debitum ne modo suo de se querentium respondere adijt in monasterium insuper sancti Onofrij, in suburbio Leopoliensi existens, bonaque illius se ingerit ac illud inhabitantibus unum saepe . . . . suplicavitque nobis idem Anastasius, ut tam ab ipsius solum persona, quam fratribus eius conventus praedicti ac bonis ipsorum monasteriis perturbantur, per certi vadij nostri interpositionem . . . . renoveramus¹⁾ Cuivis

---

¹⁾ Въ 1543 году, 22 сентября впервые нложено было взыскаіе на Львовскаго владыку, Макарія Тучапскаго, по дѣлу между нимъ и Уневскимъ монастыремъ: «centarum sex»gentarum monetae et numeri regni nostri». ., говорится въ грамотѣ короля Сигизмунда I и опредѣляются епископа права на Уневскій монастырь: «interponimusque et vallamus praesentibus litteris, ut ne deinceps bonorum mobilium et immobilium monasterij Uniovensis praefati sibi usum et administrationem praeter regimen spiritualium rerum, quod ad eius pertinere existimamus officium, quodque illi integrum reservamus ipsi Macarii usurpare dictique monasterij inhabitatori-

suplicatione remoti praecipimus devotioni tuae, ut sub vadio mille marcarum numeri et monetae regni nostri in singulos grossos octo et quadraginta computando apertuebant ipso Anastasio quam eius fratribus ex monasterij sancti Onofrij bonisque eius ac inhabitatoribus illius ab iurisdictione videlicet sua in eos exercendum . . . . illos ac quovis modo . . . . se contineat. Cuius vadij pars dimidia si quidem devotio tua in eos succumbuerit nobis, reliqua pars particepsura et pro gratia insuper nostra devotio tua non fecerit. Datum Cracoviae, sabbato post festum Nativitatis Mariae, anno Domini MDLII, regni nostri XXIV. Ad mandatum sacrae majestatis regiae proprium.

Львовскій Бернардинскій архивъ, акты гродскіе, т. 30, стр. 583—584.

---

bus adimere audeant, quod ad universorum et singulorum, quorum interest, noticiam deducimus et deduci volumus hisce litteris nostris. » (Львовскій бернардинскій архивъ, акты гродскіе, т. 21, стр. 260—261; т. 24, стр. 535—536).

СХСVIII.

1556 года, 10 июля. Король Сигизмундъ Августъ приказываетъ Сигизмунду Лигензѣ, старостѣ Львовскому, ввести братство Пр. Богородицы на Краковскомъ предмѣстьѣ во владѣніе дома, изъ котораго оно незаконно было выселено.

Actum in castro inferiori Leopoliensi sabbatho ipso die festi sancti Jacobi apostoli, anno Domini 1556. Oblatae sunt literae papireae sub titulo sigilloque sacrae regiae maiestatis pro parte fraternitatis ecclesiae Sanctae Virginis Mariae in suburbio dicto Krakowskie, quarum tenor sequitur estque talis: Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc., dominus et heres. Generoso Sigismundo Ligazo de Bobuch, Leopoliense capitaneo nostro, in absentia eiusdem vicecapitaneo Leopoliensi, fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Genorose fideliter dilecte! Quaestum est nobis graviter nomine fraternitatis ecclesiae sanctae Virginis Mariae in suburbio dicto Krakowskie, quod ipsi non commissi . . . . neque in iisdem vocati, spoliati et eiecti sunt e possessione domus per olim magnificum Nicolaum Odnowski, palatini Cracoviensis et capitanei Leopoliensis, atque quidem olim sutor dictus . . . . suburbio Leopoliensi fraternitati ipsorum legavit. Quod quidem testamentum per officium regni domino archiepiscopo Leopoliensi confirmatum et per nos approbatum est. In quo si ita est. . . . . Quare mandamus fidelitati tuae, si quidem ipsi in possessione praedicti domus fuerit, ut eosdem iterum in possessionem eiusdem inducas. Datum Vilnae X iulii, anno domini MDLVI, regni nostri XXVI. Ad mandatum sacrae regiae maiestatis proprium.

Львовскій Бернардинскій архивъ, кн. гродская, т. 33, стр. 538.

CXCIX.

1563—1564. Запись Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Арсенія Балабана на владѣніе с. Перегинско. Запись Анастасія Радивиловскаго, архимандрита Уневскаго монастыря, на владѣніе сс. Якторовомъ и Млиновцами, и запись архимандрита Сваричевскаго монастыря на владѣнія с. Топольско, Чернымъ Лѣсомъ и Берложищами.

1563—1564, tertia die februarij. Wladica Lwowski. Tosz Perehensko. Przi kladzeniu tich listow na Perehenstwo tedy sie imieniem Arszeni Balaban wladiky Lwowskiego y biskupstwa iego Lwowskiego Ruskiego i Haliczkiego, ze na to Perehenstwo ma wiecznosc, iakosz y the wiecznosc ukazal za restituczyą nieboszczika krolia Zigmunta 1548, za relatią i pothpisssem panowie grabie chczącz tego dostatecznie dowiesz y biorącz sie s tem do krolia i. m., y odeslane są do krolia iego m(os)czy tak Gembiczky, iako y wladica, a krol iego m(os)cz potim dobra probationem literarum amissarum znalazcz raczil, poniewasz listh szwiathschy de sufficiente probatione, a czo sie ticze wladiky Lwowskiego agat iure.

Archimendrita Unieiowiensis Jactorow et Mlinowcze. Ukazal list oth dzisiejszego krolia i. m. 1554 za relatią y potpisssem x. Pszerembskiego, s ktorego sie znaczy, że bil krol i. m. dal commissarze, abi bili cognoscowali o straczeniu listu na dwie wssy klastora iego: Jactorow et Mlinowcze, a wszakże isch sie to nie pokazuie, abi swiadecztwem y przysięgą iaky dowod bil uczinion, ma archimendrita durantibus comitiis his na straczeniu listu thaky dowod uczinicz, iaky bil miał przed tem wedlie prawa uczinicz, a wsakże wziął o tem do k. iego m(os)czy, a krol iego m(os)cz potem przysięgą dowod kazal uczinicz i uczinil szam na temże szejmie—prima die marcij.

Archimendrita Unieiowski. Jactorow i Mlinowicze. Też bil okazal Anastasi Radilowski, archimendrita conventu Unieiowskiego greckiego, list od dzisiejszego krolia i. m. miastho zgorzalego albo

straczonego dom na wssy Jactorow y Mlinowcze, a skazali mu bili panowie deputaczi dowoth uczinicz, iako prawdziwie iemu then list zgorzal, albo zginął, y iako bil zawzdi, y iest do tego czassu spokoini thich wssi i convent tego possessorem, thedi y na then czass mu iego krol. m(os)cz skazal, a wssakze tilko samemu . . . . przisięgacz kazal, poniewass że sie z listu znaczi, ze thess iuss billa probacziia okolo thego listu. A przidal mu iego kr. mcz woznego do thei przisięgi, ktori zeznal, że then archimendritha przisięge uczinil. A thak list in locum amissi dani dobre.

Swariczowsezi monaster. Thopolsko, Czarni Lasz.

Ukazali list od dzisiejszego krolia iego mcz, w ktori inse-rowan iest list stari nieiakiego kniazia Fedura a nieiakiego Olkiede-iowicza, ktorim okazali bicz staradawne wiecznosc y dziedzictwo Topolska monastira Czarnego Liassu y Barloziscza, powiadaiącz, yss mi tho pan woiewoda Ruski wzial w prosnosc szobie Kalusu prostu o przywroczenie, poniewass iuz therass wiecznosc panu woiewodzie na Kalusu upadla, skazali panowye deputaczi, ze bi o thim czynili prawem s panem woiewodą, czo on przed ssie chociaass wiecznosczi odpadnie, ieszcze yakiem takim dzierzawczą będzie y iest. A wssakze strona wzięła sie w them do krolia yego mcz. A krol yego mcz po them uznanie okolo takiego listu kniazia Fedura do drugiego seimu odlozicz raczil.

Виленскій центральний архивъ древнихъ актовыхъ книгъ, подъ № 40|14, л. 58 об., 60 об., 77, 81.

СС.

1569 года, 6 августа, Грамота кор. Сигизмунда-Августа Киевскому митрополиту Ионѣ о томъ, чтобы онъ никого другаго не посвящалъ на Галицкую, Львовскую и Каменець-Подольскую епископію, кромѣ Григорія Балабана, получившаго отъ короля привилегію на это епископство.

Sygzmund August, z Bożey lasky krol Polsky, wielki ksiądz Lithewsky, Rusky, Prussky, Mazowiecky, Zmodzkij pan y dziedzic.

Wielebnemu Jona, metropolithowy Kiiowskiemu, Haliczkiemu y wszystkim Russy, wdzięcznie nam (mile)mu, laske nasze ....rosiewska. Wielebny wdzię(czne) nam mily o....iedzano iest nam ymieniem x. Hrehora Balabana, władiky Halickiego, Lwowskiego, Kamienieczkiego . . . . za sprawą, ktora nam da . . . . . cziecz, xiądz biskup Lwowsky, iakosmy . . . . . ely iemu y . . . . . władice dacz Halyczkiego . . . . . kosciołow, kte . . . . . iezące, nie pamiętając . . . . . żądani nie nasze . . . . . uczynily na osobe . . . . . nego Hrehora Balabana . . . . przelozil, y dal na to w(ladict)wo nieiakiego Iwanke Lopathke, kthory stara(l sie), aby bel postrizon, albo swieczon na to władi(ctwo) Haliczkie. A isz podawanie wladicztwa nykomu (innem)u nie należy, iedno naszej zwierzchnoschy krolewskiej, przeto roskazuiemy wdzie(czności) twoiey, zebis nikogo inego nie postrzegł, any poświęcił na to wyszey o(pomniony) wladicztwo iedno Hrehora Balabana wedle . . . . . daniny naszej, y to tesz chcemy, aby sprawa . . . . thich czerkiew, kthore do tego wladicztwa Halickiego, Lwowskiego y Kamienieczkiego przinależą z dochodow wszitkich tych to czerkwy nie kto misz . . . . na sie y w sprawie, a w porządku swoim mia . . . . sprawował, y edno ten to Hrehor Balaban, czo chczey, abis wdzię(czność) t. inaczey nie czynol pod laską naszą, mającz tesz zadnego względu na daninę pierwszą albo poslednieiszych listow naszych. Dan na seime koronnem Lubelskiem, szostego dnia augusta miesiācza, roku Panskiego MDLXIX, a panowania naszego XL.   м. п.   Z ws . . . . roskazania iego krolowskiy moscy.

На друкомъ 1/2 л.: List Zigmunta Augusta Jony metropolitu, aby Balabana poświęcił na władęstwo Lwowskie.

Изъ архива западно-рускихъ униатскихъ митрополитовъ при Св. Синодѣ, по описанію № 70.

ССІ.

1581 года, 28 февраля. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ избраніе Уневскимъ монастыремъ опекуна въ лицѣ Василя Балабана

Litterae monachorum monasterii ritus graeci Unievensis approbantur.

Stephanus etc... Significamus etc... Productas fuisse apud nos litteras Simeonis Borszowski, monasterii ritus graeci Unievensis praefecti, qui in vulgari ihumen vocatur, aliorumque ejusdem monasterii fratrum, qui czerncy vocantur, sigillo subappresso dicti monasterii communitas, et a praefecto eodem omnium fratrum nomine subscriptas, quibus illi unanimi consensu in tutorem sui monasterii et rerum suarum omnium curatorem elegerunt generosum Basilium Balaban, supplicatumque nobis fuit eorundem monachorum nomine, ut in electionem in personam praefati Basilii Balaban factam consentiremus ratiamque eam haberemus, et autoritate nostra approbaremus, confirmaremus. Litterarum vero earundem tenor fuerat talis:

Я Симеонъ Боршовскій, игумень Уневскій, во всею еже о Христе братиею общее того светого монастыря Унева, ознаяуемъ сымъ нашимъ листомъ, кому будетъ того потреба ведати, иж мы, маючи на себе sprawy немалые монастырские якъ церковные, такъ теж зысковне—правные, посполитие, видечи себе быти в тых справахъ затрудненными, и на сей часъ не маючи себе помочника жадного до справ выше реченых монастырскихъ, прото умыслилесмо себе помочника и опекуна мети и удалисмосе с прозбою, едностайнымъ умысломъ, зезволившыся весполокъ во всею еже во Христе братиею, жадали есмо его милости урожного пана Василя Болобана, абы тое опекунство на себе принял, якож его милость на жадае на тое—то учинить и опекунство тое на себе принять, же маеть о всех правах монастырскихъ также земскихъ и правныхъ вѣдати, и ми маемъ о всехъ потребахъ монастырскихъ также земскихъ, правныхъ и посполитыхъ кривдъ нашихъ пану Василю Болобану ведомость давати и о всехъ кривдахъ своихъ ся утекати, а его милость повинен будеть о нашу кривду монастырскую мовити и ехати и во всемъ боронити од суседъ и од посполитыхъ, а для легшого певности печать монастырскую приложилиесмо к сему нашему листу и рукою своею власною подписалися. Писанъ в монастыре Уневѣ месяца генвара першого дня, року тисеча пятсотъ осмдесять первого. Симон Боршовскій, игумень Уневскій во всею еже о Христе братиею рукою власною.

Nos igitur rex Stephanus, visis litteris electionis praefatae authenticis et sufficientibus, admissaque benigne ac clementer ea, cujus supra mentionem fecimus supplicatione in electionem eam, quam dicti monachi seu czernczowie in personam superius nominatam Basili Balabani fecerunt constituentes eum suum et sui monasterii rerumque ac bonorum suorum tutorem, pro jure nostro regio consentiendum esse duximus, consentimusque literis hisce nostris atque eandem ratam et gratam habemus approbamusque et confirmamus, quantum de jure venerit autoritate nostra. Quo quidem tutoriae munere is ipse Basilius Balaban juxta hasce electionis insertae li-

teras ac consensum et confirmationem nostram praesentem potietur libere et absque omni impedimento atque in ejus rei fidem hasce manu nostra subscripsimus et sigillo regni communiri mandavimus. Datum Varschoviae in comitiis regni generalibus die ultima mensis februarii, anno Domini 1581, regni vero nostri anno 5. Stephanus rex subscripsit.

Варшавскій главный архивъ, кн. метрическая, № 123, л. 709.

ССП.

1589 года, 10 января. Привилегія Яна Замойскаго, данная грекамъ города Замостья, на уравнiе во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшенiемъ пострѣить церковь, содержать при ней священника и свободно совершать церковно-богослужебныя требы, съ освобожденiемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ повинностей.

Jan z Zamoscia, naywyzszy Koronny kanclerz, Bełski, Magde—burski, Derpski, Knyszynski, Miedzyrzecki, Grodecki, Jaworowski etc. starosta.

Oznaymuię teraznieyszym listem, komu to wiedzieć należy teraz y napotem będącym, wszystkim y koźdemu z osobna. Gdy iuż od kilku lat do nowego miasta mego Zamoscia, między roźnych nacy ludzmi, zgromadzajęcimi sie, niedawno też greckiey nacye ludzzy niemało zgromadziło sie. Przetoż tedy, lubo to odemie iuż

przed tym pospolicie utwierdzono iest, aby tychże praw y wolności, miastu odemnie nadanych y pozwolonych, nie mniej napotem będącym, iako y terazniejszym mieszczanom zażywać wolno, aby iednak pewniejszy o tem byli, osobliwie greckiey też naciey ludziom, terazniejszym listem utwierdzić postanowiłem; a tym chętniey uczynić to sądziłem, *czym też oni z chęcią tu*¹⁾ przybyli, aby nie tylko dobr swoich złożenie y domy mieli, ale też niektórych kupieństw wespoł z sobą zaniesionych, sprawcami znaydowali sie. Naprzod tedy iakie prawa y wolności iuż przed tym dawni mieszczanie y wszystkie miasto mają, tychże też greckiey naciey ludziom, tak tym, którzy iuż domy w mieście tym moim Zamosciu pobudowali, *iako y tym, którzy teyże naciey napotem do tychże przybędą*¹⁾, zażywać pozwalając, nadaię one; y tychże zgoła wolności, praw, prerogatyw, honorow, y wszystkich pożytkow, y ozdob, używać pozwalam. Ktore do dawnych mieszczan, lub nayiasniejszych krolow, lub z moiey łaski, przynależą, ani w żadney rzeczy, pod lepszey kondiciey y prawa być mają, iako iakiekolwiek insi mieszczanie, którzy w naylepszym stanie są. Mianowicie iednak, *aby kosciół też swoy w samym mieście budować y kapłana iednego*¹⁾, albo też y więcey chować, ktory by ceremoniam ich przełożonym był, tak też onym samym nabożestwem bez wszelkiey przeszkody od kogoż kolwiek, religią swoje sprawować wolne im pozwolenie daię. Do urzędow też albo senatu, magistratu mieyskiego, nie tylko rowny z inszemi przystęp aby był wolny, ale też iako wiele inszey iakiey kolwiek naciey ludziy w senacie będzie, tak też wiele z onych samych każdego roku na ten aby byli obierani, chcę y postanawiam, którzy iednak tak obrani, naypierwiey mnie y potomkom moim, potem wszystkiemu miastu przysięgę wiernosci, prawa y sprawiedliwości każdemu czynienia wykonać powinni będą, y nie mniej o wszystkim mieście, iako o sobie samych staranie y o swoeoy naciey wczesnie, bez wszelakiey factiey, mieć będą. Itak większa część w rozsądzeniu controwersiy, albo inszych iakich rzeczach usądzi, to według publicznych *praw miasta zawsze nieodmiennò y mocno niech*

*będzie*¹⁾. A nakoniec aby do ozdoby miasta budowaniem domow byli pobudzeni, aby ktore od nich domy nowo byli postanowione y pobudowane, te na potomne czasy od wszelkich gosci, przymowania ciężarów, wolne y przywielowane zostawali, ani w tych domach, ktore od nich będą pobudowane, żadnego nigdy goscia przeciw pożytkowi y woli swoiey przymować winni przymuszani będą, także władzą listu tego na wieczne czasy stanowią y iako naylepszym, może być, sposobem tego hronię. Na co wszystko dla lepszey y oczewistszey wiary y swiadectwa ten moy list, ręką moią podpisany, pieczęcią moią zapieczętować roskazałem. Datum w Zamosciu dnia dziesiątego miesiąca ianuarij, roku Panskiego tysiącznego pięćsetnego osmdziesiąt dziewiątego.

На второмъ полулистѣ написано: Сопіа przywileiu nadanego bractwu cerkwie świętego Nikołaia Zamoyskiey.

Холмскій Братскій Музей.

---

¹⁾ Курсивъ въ подлинникѣ.

ССШ.

1594 года. Инструкція посламъ, отправляющимся на Брестскій духовный соборъ, имѣющій быть 24 июня 1594 года.

Instruktia na ziazd duchowny Brzesky w roku terazniejszym (15)94 o świętym Janie przypadaiaący:

Bractwa cerkiewne, od ss. patryarchow nam podane y od oycy metropolity y episkopow ufalone, iednake wszędzie aby spokojnie trzymać postanowiono, a tym przeciwnie nieiakies bractwa niedoskonałe, od niektórych episkopow dane, aby s cerkwie wyłączono y wykorzeniono, y iedne miecz zostanie prawdziwe cerkiewne bractwo, gdysz rozruch w cerkwi sie dzieie od przeciwnych bractw.

Aby przeciwnicy za szkody bractwu cerkiewnemu sądem karani byli, lubo to swiecki człowiek, lubo episkop sie naidzie. Ponieważ episkop Lwowsky y Przemyski wielkie szkody bractwu cerkiewnemu poczynili z inszemi bractwy swoim, toż y w Wilni słyszeć.

Iż episkopowie, bractwa niemiłuiący—owieczek swych, sprawy naszey cerkwie duchownemu sądu należące, pod rozsądek Rzymskiej capituły z pod obrone arcybiskupa poddaiaą sie y dekreta patryarsze y metropollity przesądzywaią, temu zabiec y karaniem takich cerkiewnym karac koniecznie, gdysz sie gwałt wolnosciam zatym dzieie, y cerkwie sie w niewolą zaciagaiaą.

Cerkiew bracka aby swoia była, od żadnego nie zniewolona, a mianowicie: w Wilni, we Lwowie, y gdzie potrzeba okaże, a swieszcznicy braccy pod błogosłowienstwem metropolity być maią.

Szkoła bracka iedna (gdzie iest bractwo) aby była, ufalic, a inne szkoły, ku przeszkodzie brackiey aby nie byli, zakazac.

Drukarnia w Wiliuskim y Lwowskim bractwie aby była, a indzie s ktorey xięgi podeyrzane y cerkwi naszey szkodliwe wychodzili, tey nie miec, y xiąg od niey nie przymowac.

Maiętności y imiona cerkiewne, ktore nadali chrzesciani, aby stąd była chwała Bogu, a duszom zbawienie: te episkopowie pozawodzili, a na ostatkach z żonami y przyjaciół żyjąc, one pustoszą, temu zabiec, aby tam, gdzie przystoi, obracene były, to iest na naukę i szkoły, na kaznodzieie y godne praesbitery, na siroty y budowanie szpitalow y cerkwie.

Ociec metropolit y każdy episkop, archimandrita y ihumen aby ze wszystkich dochodow swoich 10 gr(osze) na fundatią szkół y drukarni y na inne potrzeby każdego roku do skrzynki dawali, a skrzynia bracka Brzeskiemu episkopowi powierzona byc ma: gdyż y na pierwszym synodzie to między sobą postanowili byli, także y po smierci metropolity y biskupow dochody tamże aby oddawano.

Monasterze czercami (podawszy ie yhumenowi) aby osadzono: gdyż sami episkopowie maiętnosci monasterskie pobrali, zaczym monasterze pastkami stoią.

Miasta powiatowe osadzie bractwy, popami uczonemi y szkołami, aby od roznych haeretikow prostacy nie ginęli.

Synod pewny aby był każdego roku, według canonow warowac.

Exarch abo legat od patryarchi, lubo to tuteiszy, lubo tameczny, aby się ustawicznie był, na wychowanie onemu z dobr cerkiewnych obmyslić.

W sprawach cerkiewnych, duchownych według canonow aby zgodnie y iednako wszystko odprawowano było, gdyż tu tak, a indzey inaczey w cerkwiach uczą y odprawują, zaczym wiarę Chrystusową w ohidę przywiedli y ludzie z cerkwie poutracali.

To wszy(s)tko aby sie na synodzie zawarło, pilne żądac. A o artykuły, niżej opisane, starac sie trzeba koniecznie, aby iego m. oiciec metropolita na seymiki po wszystkim w. xię(stwie) Litew(skim) do powiatow, a episkopowie także w swoich diocezyach aby pisali, a potem na seymie walnym (gdy będzie) aby w constitutią seymową było wniesiono y stwierdzono.

Iż duchowni sami sie na urzędy obierają y za posułami, a nie za godnością do tego przychodzą, dla ktorych porządek cerkiew-

ny y chwała Panska umnieysza sie, a pożytki cerkiewne na sprawy swieckie obracaią, czemu zabiegaiąc, starac sie, aby na pewnym mieyscu, a pewnego czasu, byc mogła electia, a tego m. oiciec archiepiskop z duchownemi y z consensem swieckich ludzi, na to godnych, obierał y przy kilku episkopach według canonow poświęcił. Także y metropolitę obierac.

Cerkwie aby zostawali wcale według przywieleiow y funduszow dawnych, iako w Rydle, w Kiesie, w Trokach etc.

Strony sądow trybunalskich domawiac sie, aby też persone duchowne relligiey graeckiey także iak y rzymskiey z swieckimi na sprawach, to iest 3 duchownych, a 3 swieckich, zasiadali.

Iż też iest pewna wiadomosc, że w niektórych episkopiach aręduią sie ludziom swieckim sprawy duchowne, iako rozwody mężow z żonami y inne rzeczy, zaczym wielki błęgarstwa y dzieie sie, s pilnością tego postrzec, aby to napotym nie było.

Do ktorey instrukt(ie)y przy pieczęciach¹⁾ ręce swoje podpisuią temi słowy:

Teodor Skumin, wojewoda Nowogrodsky. Hryhory Woyna, kasztallan Brzeszcy. Semen Woyna, kasztellan Mscisławsky. Bohdan Sapieha, sędzia. Michał z Drucka Sokolinsky, marszałek. Jan Tryzna ręką swą. Abram Meleszko. Lukasz Haraburda, m. p(rop)ria. Jerzy Masalski m. (prop)ria. Wasili Kurdey m. p. Stanisław Karaczon, podstoli Mscisławsky, m. p. Jerzy Radoszynski, sędzia ziemsky Kowiensky. Lukasz Mamonicz, skarbnny w(ielkiego) x(ięstw)a Litew(skiego). I innych niemało ich m(o)sciow panow szlachty się podpisało.

На 4 ѱ стр. надпись: Instructia senatorow y czlachty na synod Brzesky a(nno) 1594.

Из архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при Св. Синодѣ, по описанію № 168.

---

¹⁾ Печатей вдѣсь нѣтъ.

ССІV.

1598 года. Заявленіе нѣкоторыхъ представителей власти и обывателей Волинскаго воеводства о согласіи принять унію и новый календарь, съ выраженіемъ благодарности главнымъ дѣятелямъ уніи.

Мы рады, станы духовные и све(т)ские, а обыватели воеводства Волинскаго и иныхъ поветовъ, которыесмося ниже в семь листе нашом имени подписали и запечатовали, ознаймумь и ку ведомости его королевское милости, пану нашему милостивому, и всему сенату, их милости паном радом духовным и свѣтскимъ, доносили, иж што дѣются немалые а непотребные васни (sic) и замешаня въ речахъ светыхъ, благословенныхъ, от Пана Бога нам и всему христіянству ку збавеню даныхъ, чого продкове наши здавна жадали, и мы потомкове их давно прагнули тое мѣти. А ижъ самъ Панъ Богъ, за щасливого панованя и стараньемъ, и тую светую едность, его королевской милости, пана нашего милостивого, здарити рачилъ зъедночене церкви свѣтое восходнее, греческое релии наше, с костеломъ римскимъ, чого не толко, ижъ намъ Панъ Богъ всемогучий того дочекати тое свѣтое едности и згоды дати рачилъ, всѣхъ одностайне вшехмоцность Откупителя нашего хвалимъ и хвалити за то непрестанно винънисмы. Але и тымъ особомъ духовнымъ, што се о то, з нелитовалемъ здоровья, пради и утратъ своихъ не жалуючи, старали, дяковать винънисмы и дякуемы, маючи ихъ за правѣдивыхъ хвалцовъ Божиихъ—епископовъ нашихъ, на которыхъ, ижъ нѣкоторые особы, сполковавъшися з людьми разныхъ вѣръ, невинне зваснившися, суть противни тое свѣтое справы. Мы теды, яко послушные сынове церкви Божое, милуючи тую светую згodu, едность, и о ней хочечи трвати, просимъ ваше королевское милости и всего сенату, абы тая свѣтая унѣя, едность, не была ни в чомъ нарушона. А притомъ и о календаръ новый

унижене просимъ, абысмы въ жадной мешанине и незгоде не были, кгдаж календаръ не есть артикуль вѣры, абысмы такъ, яко и первей бывало, посполу и згодного свята наши релии греческое обходили и святили, а противники тое святое згоды, ижъбы примованы и слуханы не были, просимъ. А затым вѣрное подданство наше маестату его королевское милости папа нашего милостивого поручамы. Писанъ въ Луцку лѣта Божого Нароженья 1749.

Печать святого Іоанна Богослова капитулы Луцкой. Станиславъ Радивиль рукою власною. Михаилъ Мышка, каштелянъ Волынской, рука власная. *Печать.* Юрей Чорторыйский власною рукою. Авраамъ Мышка..., Овруцкій староста, рука власная. Томашъ Жоравницкій рукою власною. Гаврило Савицки, протопопъ Дилицкий. *Печать.* Jakub Lyssakowsky рукою власною(?) Янушь Кошка Жоравницкій рукою власною. Александеръ Вороничъ Воротинский рука власная. Василій Русиновичъ Бересътицкій и Луцкій. Захарышъ Еловицкій, писар его кор. мти, рукою власною. Флавиянъ Leszakowsky рукою. Olbrucht ręką swoją.... Войтехъ Ключовский рукою власною. Адам Сопокот рукою своею. Фласей Повченкора (?) рукою власною. Юль Млечко власною рукою. Миколай Малинский (?) рукою власною. Криштофъ Тишкевичъ рукою своею. Іонъ Гараинъ власною рукою. Миколай Еловичъ—Букоемский рукою своею. Войтехъ Станишевский власною рукою. 1) Стефанъ Быржковский рукою власною. Матей Кошка Жоравицки рукою. Федоръ Корятецкий рукою власною. Александеръ Шиска власною рукою. Иванъ Воынецъ Чернчицкій, коморникъ его королевское милости, власною рукою. Jan Wikołowski рукою власною. Макъсимъ Триполский рукою власною. Моѣсей, презвитер Михайловский, крылошанинъ Луцкій, власною рукою. Jan Dzieczek, ...wzi Wołunsky.... Васил(?) Одинец рукою власною. Іанъ Леский рукою своею. Александеръ Вевский власною рукою. Грегорей Туровицкий рукою власною. Михайло Чеснохреский,

1) При каждой до настоящей подписи печать, есть двѣ печати безъ подписей.

крылошанинъ Луцкій, власною (рукою). Александеръ Винский рукою власною. Семень Кондратовичъ рукою власною.

На оборотъ второго полулиста: Akt obywatelow Wołynskich, unie. ludzy przyjmują y o kalendarz nowy proszą.

Изъ архива западно-рускихъ униатскихъ митрополитовъ при Св. Синодѣ, по описанію № 228.

CCV.

1601 года. 28 мая. Грамота ¹⁾ Яна Замойскаго, канцлера и великаго короннаго гетмана, которою онъ подтверждаетъ запись жителя города Замостья нѣкоего грека Яна Константиновича на мѣсто, огородъ и домъ подъ богодѣльню для бѣдныхъ вѣры „греческой и русской“, съ разрѣшеніемъ собирать по городамъ и селамъ пожертвованія на помянутый гошпиталь.

Jan Zamoiski z Zamoszcza, canclerz i hetman wielki coronny, Bełzki, Malborski, Derptski, Knyszynski, Miedzerzecki, Grodecki, Jaworowski etc. starosta. Wszem w obec i kazdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, teraz i napotem bendącym, niniejszym listem ozna-

---

¹⁾ Грамота писана на пергаментѣ, печать восковая, привѣшена на краснобѣломъ шнурѣ, хранится въ Холмскомъ Братскомъ Музеѣ. Есть и копія этой грамоты тамже.

imuję, isz gdy sławny Jani Konstantinowicz, greczyn, mieszczanin moi Zamoiski, dał mi sprawę i zapisem przed urzędem woitowskiem miasta mego Zamoscia tego potwierdził, że u nabożnego Alexego popa cerkwie ruskiej, tytułu wniebowstąpienia Bożego, na przedmiesciu moiem Zamoiskiem, nazwanym Łwowskiem, i u żony iego Appołoniey połowicę placu iego z ogrodem, do tego należącym, na ktorem iusz y dom teras zbudował swoim groszem własnem, który jest między cmentarzem teiże cerkwie, a domem Simonowem asz po drogę wymierzony, na zbudowanie i założenie szpitala dla ubogich graeckiej i ruskiej religiei, a złotych czterdziesti polskich kupieł, i on skutecznie zapłacił, o czem tenże zapis autenticzny i resignatia tego placu w aktach woitowskich przez eń zeznana, szerzei obmawia. Ktore to przedsięwzięcie i fundatia pomienionego Janiego Greczyna, mieszczanina mego Zamoiskiego, ia utwierdzam ninieiszem listem moiem na wieczne czasy, waruiąc to, że potomkowie tego Janiego nie będa mogli placu tego i domu, na niem zbudowanego, z ogrodem po smierci iego na swoi pożytek obrocić, ale to wszystko wieczne wyszey pomienionemu szpitalowi nalezeć ma. Jesli by tesz kto odkazał co testamentem na ten szpital, albo iesli iusz było co odkazano od ktorego przed daniem przywileiu tego, tedy to wszy(s)tko wažno bydz ma. Nie bendzie tesz wolno nikomu temi dobrami, ktore by na ten szpital od Janiego dane były, rządzić, telko samemu przerwczonemu Janiemu, i z bracio iego religiei graeckiej, i potomkowie iego po śmierci iego rządzić nie mogą bez woliei braci. A iesli by in(n)i tesz co odkazowali, tedy wola i porządek pobożny i ucciwy, za consensem mem i potomkow mych od nich opisany z strony dobr, ktore by odkazali, zachowan bydz ma. Proszakom z tego szpitala wolno bendzie na szpital ten albo potrzeby iego prosić po miescie i po wsiach bez przenagabania wszelakich osob tak duchownych iako i swieckich. Do ktorego szpitala tak pomieniony Jani Graeczyn, iako potomkowie iego, prowisorowie tego szpitala, ludzi religiei graeckiej z tutecznego miasta i osady, do niego należącey, przyimować maia, a nad wola ich ludzi ubogich przyimować za niczyią prozbą, ani instantią nie

będaŋ powinni. Dla lepszej wiary list ten podpisałem i pieczęcią swą zapieczętować rozkazałem. Dan w Zamosciu dnia dwudziestego osmego miesiąca maia, roku Pańskiego tysiąc szecsetnego pierszego. J(an) Żamoiski m. p.

Холмскій Братскій Музей.

CCVI.

XVI—XVII столѣтія. Списокъ русскихъ ремесленниковъ, которыхъ поляки не хотѣли принимать въ пехи, принуждая ихъ ходить въ костель.

Regestr,

iako narodu Ruskiego y do ktorych czechow y kogo przymowac nie chcę, tak z miasta mieszczan osiadłych sinow y czorek ich męziow, iako y s przedmiescia Haliczkiego y Krakowskiego y podzaczę, ktorzy są pod jurisdiction iego moszczi pana starosty Lwowskiego nad zwyczaj starożytny miasta Łwowa, tak do tych czechow, w ktorych sie zwiodł narod Ruskiey, iako y do tych, w ktorych zdawna był y terasz iesth.

Czech kowalsky, slosarsky, mieczniczy, kotlarsky, iglarsky, ci wszyscy w iednym czechu sąm (sic), y do tych czechow przyięc nie chcieli: naprzod Sienka kowala Krasowskiego s przedmiescia Kra-

kowskiego, Chriczka Timowicza kowala, Iwanka kowala, Iwanka sloszarza, Mikołaja sloszarza, Kasiana sloszarza, Juska Miecznika y Faedora Miecznika, Waska Miecznika y innych.

Zas do czechu sweczkiego (to iest szewskiego) przijanc nie chcieli: naprzod Simeona Korunke, Alexandra Timophaeia Zarudskiego, Jaczka Iwanowicza.

Zas do czechu rzezniczego: Dimitra rzeznika, y Piotra, y Waska, y Procopa, y innych do czechow przijac nie chcieli.

A do Pilippa rzemiosla tkaczkiego, na Hołosku mieszkajczego, panowie raicze nasłali tkacze w dom własny iego, za Marstynowem, ktorzy to tkacze, naszedszy na dom iego, tego Pilippa, y w niebytnosci iego y żony iego gwałt uczynieli, komore odbieli y skrzynie wyłupali, y chusty, y płotna, y przedze iego własnam y luczkam, y pieniądze iego własne z sti skrzynie pobrali y nawed y warstad z robotam pobrali, posarpali y do pana burmistrza Jacoba Woitecky w dom przyniesli, na co to wszystko iest protestatia, a potym y z domu iego własnego wygnali, a do czechow przijac go nie chcieli y nie chczam.

Takze tesz y do czechu piekarskiego chleba bialego, w ktorym byl starodawna narod Ruski, przijac nie chczam y zabieraiam, ani do stelmaskiego, ani do kołodzieiskiego, ani do stolarskiego, ani do bednarskiego przymowac nie chcza, w ktorych to czechach zwiodł sie narod Rusky. A nawed y do tych czechow, w ktorych starodawna był y teraz iest narod Rusky: iako krawieczkym, kusiernskym, garbarskym, powrozniczym y grzebieniczym y inszych czechach narodu Ruskiego przymowac nie chcza, gwalczac prawa y zwyczaie starożytne miasta Lwowa, y decreta święty pamieczy krolow y własną obietnicze swą przy zawarciu remissiej, y przy bytnosci iego mosci pana wojewodi Sandomirskiego, starosti Lwowskiego, tak tesz y przy iego mosci panu Rzeziczkym, podkomorzem Lubelskim, y przy panu Snoszowskim, pisarzu Lwowskim, ziemskym, obiecuiac do tych czechow przymowac, za(?) ktorych sie zwiodł narod Rosky, z ssimi czechy puscili na dicessią do iego k.

moszczi, y złamawszy, y zgwałciwszy to wszystko do zadnego czechu narodu Ruskiego przymowac nie chcą, tak mieszczan Lwowskich y dziedziczow czechowych, iako sinow y czorek ich mężow, tak tesz y przedmieszczan przymowac nie chcą.

Czech złotniczy y malarsky spolnej fundaciej iej od zalozenia czechow asz do tego czasu y narod Rusky, iako złotniczy y malarsky, pospołu z sobą bratersky zyli, y czechmistrzami malarze bywali, y uczniu przymowali, y uczali, y wyzwalaly, a terasz narodu Ruskiego, tak złotniczego rzemiosła, iako y malarskiego ani wpisowac, ani wyzwalac chcąm. Ucznia narodu Ruskiego imię Home Dimitrowicza do czechu złotniczego wedle zwyczajow do czechow byli przyieli y wpisali, y wyuczeli, y wyzwolic go nie chcieli, y terasz nie chcąm, który się uczył u Pawła Wegrzina. Potym Iwanka Faedorowicza, który sie uczył u pana Marczyzna złotnika, y tego przyiawszy y wpisawszy do czechu złotniczego, a wyzwolic go nie chcieli, tak tesz i Romana, Matysowy syna, ze Lwowa, mieskiego rodzica, do czechu złotniczego przyiac nie chcieli za mistrza. A na ostatek y samych mistrzow z narodu Ruskiego rzemiosła malarskiego z między siebie wygnali na imie Lawrisza Malarza, a drugiego Simeona, sina mistrzowskiego, rzemiosła malarskiego, mówiac im, aby sobie inny czech mieli ruskiej, krom polakow.

Naprzod z czechu krawieczkiego fortelem wygnali na starosc iego, nie dawszy mu żadney przyczyny, Dimitra Krasowskiego, mieszczanina Lwowskiego, s pradziadow iego w czechu krawieczym będączego, y dziad iego, y ociec iego, y on są, lat 40 był w czechu krawieczkim, tilko dawszy mu te przyczynie, ze s rok w czechu nie był, który to Krasowsky przed długą chorobe swą gosciową nie był, a przeciesz suchodni na dzisieć lat przez zone swą y braczą czechowam na imie Lukasz Bartnikowicza y Mikołaiia krawcza, od których oni tych suchich' dniow wziac nie chcieli, mówiac: kiedy go Bog zwiedzy z tey choroby, tedy są przyniesie y prze tso czechu nie utraci, a gdy tedy ten Dimitri Krasowskij ozdrowial, y tse trzymane suchedni odnosił, ktore panowie krawci przyiac nie chcieli,

mówiąc, zes czech utraczył, zes nie dawał suchedni. A potym tenże to Dimitri Krasowsky, nazbierawszy zacznich ludzi, z urzędu miejskiego wstępował do braci, aby ziencia iego Joachima krawcza w posrodek siebie do czechu krawieczkiego przyieli, ktorego to przyjąc nie chcieli, mówią, kiedy wygraia insi Rus, abysmy ie przymowali do czechu, tedy y oycza twego Krasowskiego. i ciebie samego do czechu przymiemy, ktorzy to panowie krawci mi, nie rozmyslając się, nabrawszy sług urzędowych, burmistrzowskich y naszedszy na dom tego to Joachima krawca w niebytnosci w domu iego samego, naszedszy na dom, gwałt uczynieli, szali złotogławe, hałkosowe, kitakowe, szlacheckie pobrali, poszarpali iej mosczy xiezny Maruszy Zbarasky, a siostry iego mosci pana woiewody Braclawskiego, y tamże w domu żone tego to Joachima w twarz zekrwawili swymi rękami panowi krawci, y s(z)kod wielkich naczynili panowie krawci. O czym szyrzy swiatczy protestatia grodzka Lwowska.

Do tegosz to czechu krawieczkiego przedmieszczan do czechu przymowac nie chcieli na imie Johnata krawca, i Steczka, y Henereta y Stasia Rufina y innych niemało, y czeladz ich krawieczką narodu Ruskiego, zaparszy w yzbie czechowy, kijami bić kazali, co nie chcieli chodzic do ich kosciola nad zwycza. A panowie raicze sprawiedliwosci czynic nie chcieli z nich to swowolnych, y ieszcze nasze czeladz ruską do wiezienia smrodliwego wsadzie roskazali, o czym szerzy swiatci protestacya grodzka lwowska. I decretem swym pod winnam grzywien 20 zakazali, aby ktory by krawiec albo krawcik narodu Ruskiego do kosciola isc nie chcial, tedy tam winną 20 grzywien karać być miał, od ktorych to tak wielkich, a nieznosnich zbytkow nad nami sąsiady swymi czyniących panow radzicow. Naprzod Pan Bog obronic raczył y iego mosć nasz miłosciwy pan x. arcybiskup Lwowski y iego mosć pan woiewoda Wolynski to przyiazdem swym do dicessiej iego krolewskij iasnosci, wedle remissiej na zamku Lwowskim uczynionij, zahamowac onych sporow raczył, a iezli to dobrze, przypuszczamy na sententią w. m. naszych miłosciwych panow.

Regestrum omnium ruthenorum, qui ond contubernia non admituntur.

Реестръ усѣхъ ремесниковъ, которыхъ не хотѣли примати до цеху русскаго старого.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 736.

ССVІІ.

1601 года, 9 ноября. Судебный протестъ Львовскихъ русскихъ православныхъ мастеровъ портняжнаго ремесла на польскихъ городскихъ старшинъ, которые принуждаютъ православныхъ посѣщать костелы и исполнять римскіе церковные обряды.

Actum in castro inferiori Leopoliensi feria sexta ante festum sancti Martini, pontificis, proxima anno Domini millesimo sexcentesimo primo.

Stanąwszy oblicznie przed urzędem y xięgami grodzkimi Lwowskimi sławętni Łukasz Bartnikowicz y Mikołay Dobranski, mieszcianie lwowszczi, czechu krawieczkiego, swym y wszytkiey braczi swey narodu Ruskiego religiey greckiey krawczow imieniem swiadczyli szię przeciwko sławętnemu panu Kasprowi Przedzieckiemu, na ten czas burmistrowi Lwowskiemu, y naprzeciwko panom rayczom Lwowskim, isz oni po kilka kroc raz po raz w tych czasiech, to iest wtorego dnia miesziącza augusta, a potym we srodę wigi-

lią wszech świętych w tym roku, nie wiedziez z ktorey miary, iawnie prawie przeciwko prawu pospolitemu, ktore między roznemi w religiey pokoy stanow wszelakim ostroźnie warowało decreta takiez niezwycajne y takie, ktore pokoy on burra y bunt a rosterk za szobą nioszą, na nasz wciągal i y wciągają, albowiem przez musz prawie y gwałt ad importunam cechmistrzow catholiczkich instantią do kosciola rzymskiego nasz bez żadnego prawa pędzą, ceremonij iego y nabożenstwa zażywacz nie tylko roskazują, ale y więzieniem y inszymi winami przymuszają, czogochmy od założenia czechu krawieczkiego w tym mieszczie s przodkow naszych byli prozni, y gwałt w tij mierze żaden się nam nie dział, poniewaz swoje koscioly, swoje święta, swoje nabożenstwa y swoje ceremonie starożytne s processu religiey greckiey mamy. A yz decreta takowe albo raczy angarie przywileiom y prawam naszym znacznie barzo ubliżają, do iego krolewskiey moszczi, iako nawyszego prawa y pokoiu obroncze, apelatie wnaszalismy, to przypominając, ze w tey mierze nie mozemy bycz zadnemi decretami przycisnieni, gdyz ynaczey prawo by się łamacz musiało, druga, ze w krola iego moszczi o wszystkie prawie wolnosci rzemiesla naszego tak s pany czechmistrzami, iako y szamemy pany rayczomi prawo mamy, y iusz na trzecim stopniu sprawa wiszi. Więcz y to, ze ich moszczom panom rayczom seculari magistratui mniey o duchownych rzeczach y w controwersiach zawiadiwacz nalezy. Czo y na seymie, gdychmy mandat od iego krolewskiey moszczi upatruiącz, zdaleka takowe swoje dolegliwosci, dla pokoiu religiey wymodz y uprosicz chczeli, przyrzekli nam niektorzy z ych moszcziow panow radziecz, zesmy o ty mierze przegabania od nich zadnego miedzy nie mieli. To, nakoniecz, ukazując, iako natią professiey greckiey, czo na iey częszcz, tak w pieniądzach, iako woskach, ktore za winami y karaniem w czechu wystepnych ludzi pochodziły, należało catholicow, dla zapomozenia y ozdoby kosciola świętey Hanny ustąpiła y darowała. Owa wszelakim sposobem słusnoscz swoię ukazowalisny. Lecz ich moszcz panowie raycze y pan burmistrz nie tylko apelatiey nam do iego kro-

lęwskiej moszczi nie doposcili, ale ani na zadne ratie y słusnoszczi wzgledu miecz nie chcieli, o czo gdychmy sie woznym y slachtą swiadczyli y prosili, aby nam to było zapiszono, y tego pozwolicz nie chcieli. Za czym oswiadczywszy się, do grodu s tym ucziecz się musielismy, iakoż y uciekamy, z wielkim zalem oswiadczaiąc się o tez krzywdy y gwałty, o ktoriesmy się na ratuszu przeciwko panu burmistrzowi y panom rayczom oswiadczali, chcząc prawem tego wszystkiego poprzecz, czo verificując, stawili przed urzędem y actami tutecznymi grodzkimi, lwowskimi opatrznego Andrzeia Straliniusza, generała woznego, ze dwiema slachciczami: Wawrzynczem Zaleskim y Wincentym Mroczkowskim, ktorzy, stanąwszy oblicznie osobami swymi przed urzędem y actami, zeznali dobrowolnie y iasnie, ysz byli na ratuszu lwowskim dwa razy wedle czasow wzwyż pomienionych. A to na uzycie panow krawcow religiey greckiey, ktorzy protestatyej swoiey, którą tam czynili, oswiadczali na nie gwałt, który się im od pana burmistrza y panow radziecz dział tak strony religiey, iako strony niedopuszczenia apelatyej do krola iego moszczi, Więcz y tochmy słyszeli byli przy tym, iako protestatyej o to do swoich ksiąg przyącz nie chcieli, do tego y to zeznali, ze w ten poniedziałek przesły zostali w więzieniu na prazniku pana Łukasza Bartnikowicza, krawcza, który się im swiadczął, ze dla religiey do tego więzienia od pana burmistrza iest wszadzony, w którym więzieniu tamz ich my go, zaraz zastawszy, arestowali.

Poradowsky m. p., iudex   Ex actis castr. Leopoliën. de-
castr. Leopoliën.   М. П.   scriptione correcte Piaseczky.

Protestatio con. officium civile Leopoliën., quod Russe nos compallunt ad obeund. caeremonia catholicorum relig. feria sexta ante festum s. Martini anno 1601.

Протестация кравецкая на декретъ радецкий.

Изъ архива Бороча И. М. Де-Шодуаръ, находящагося въ м. Ивницъ Волынской губернии, № XXV.

ССVІІІ.

1604 года, 25 мая. Гедеонъ Балабанъ, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольскаго, приглашаетъ православныхъ своей епархіи явиться на соборъ въ братскую церковь Успенія Пр. Богородицы для разсужденія о положеніи православной церкви въ виду безпорядковъ, произведенныхъ во Львовѣ униатскимъ митрополитомъ въ отсутствіи его-еп. Гедеона.

Hedeon Bałaban, Bożą miłością episcop Halicki, Lwowski y Kamienec Podolskiego, exarcha wszystkieu Rusi od wielkiego oltarza Constantinopolskiego.

Bogomolcom naszym kryłozszanom Lwowskim y wszystkim duchownym eparchiey naszej y zewszystkiemi od mała aż do wiela namilszemi w Duchu synami pokornosci naszej prawosławia iedney swientey wschodniey, catholickiey y apostołskiey cerkwie nasładowcami, łaska, pokoy od Pana naszego Jezusa Christusa. Wiedząc my powinność urzędu swego episkopskiego, żesmy są dozorcы domu Bożego y strożowie pokoiu iego, widząc w tych dniach niebytnosci naszej w tym domu, od Boga nam poleconym, y od cerkwie powszechney, y od najasnieyszych krolow ich mosci powierzonych, rozruch przez mniemaią, cego się metropolitha Kiiowskiego niezwykle, o którym nigdy aż y do tego czasu nie słyчhano było, wzruszonym, że nie tylko sam od cerkwie wschodniey matki swey, nie będąc przyznany, ale y nam tu obecnemu episcopowi y exarchowi wszystkieu Rusi, o którym dobrze wiedząc, że jest daleko dawniey wrzod iego (mianuiącego się takowego stanu byc) postanowiony, błogosławiony, y zwyczajnie według praw y przywileiow panstwa tego od iego kr. mosci nadany wiecznie będącym, y po mnie nastempcom moim uprzywileiowany. Przeto tedy, yż nam iego mość sam wyszey mianuiący się metropolith przyczynę dał, bezpiecznie w niebytnosci naszej przez sługi urzędu swieckiego, by iakie klerыki, nie zwykle, ani canonnie po cerkwiach listy swoje universalne y pozowne przy-

byc kazał, pewny i zawarty wam rok y miesce składając, a tak nie sie w tych rzeczach y w zburze nic pospolitego pokoju nie trwając. My wam z urzędu pastyrstwa naszego nie mniemającego, ale własnego, w porzaku cerkwie powszechney mającego, roskazuiem y oycowskie prosim, rzeczy swoich potocznych, namowy, czas zaniechawszy, czas ten pospolitemu dobru daruycie, abyscie tak kryłozanie, iako y paraphianie z osobliwey chęci swoiey, a szczyrey miłości przeciwko cerkwi matce swey w miescie przy cerkwi Uszenia Przczystey w sobote miesiącą maia 26 dnia do nas stawali, y o pospolitym pokoju cerkownym wszyscy społecznie naradzili, y przyciwko burzliwosciom szkodliwym pospolitemu pokoju przystoynie zastanowili; za tym y powtorę łaska Chrystusa Pana y Zbawiciela naszego y błogosłownistwo od wielkiej cerkwie maiestatu Constantinopolskiego y modlitwa pokoinosci naszej niech będzie ze wszystkiemi wami. Pisan we Lwowie przy cerkwie cathedralney swientego wielkiego menczenika Georgia miesiącą maia 25 dnia, roku 1604.

М. П.

Изъ архива западно рускихъ уніатскихъ митрополитовъ при св. Синодѣ, по описанію № 266.

CCIX.

1604 года, 19 декабря. Предписаніе короля Сигизмунда III польскимъ властямъ г. Львова не преслѣдовать и не возбранять русскимъ людямъ заниматься тѣми дѣлами (ремеслами и торговлею), которыми они до сихъ поръ занимались впродъ до рѣшенія королемъ спора между русскими и поляками.

Actum in castro inferiori Leopoliensi sabbatho post festum Epiphaniarum Domini proximo (anno) D(omini) 1605.—Ad officium actaque praesentia castrensia, capitanealia Leopoliensia personaliter veniens famatus Stefanus Chomicz, civis Leopoliensis,—obtulit et exhibuit officio praesenti literas sacrae regiae maiestatis, manu propria subscriptas, et sigillo minoris cancellariae regni obsignatas, omni prorsus suspicionis nota carentes, quas officium praesens ad (ad)postulationem eiusdem Chomicz sanas et illaesas suscepit et in acta praesentia inscribi mandavit, quorum tenor talis.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae etc. etc. spectabilibus ac famatis: proconsuli, consulibus, advocato, scabinis, nec non artificibus civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam. Spectabiles, famati fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam! Spectabiles, famati fideliter nobis dilecti! Conquaerentur (sic) incolae illius civitatis Ruthenae religionis tam ii, qui in civitate habitant, quam etiam qui sub castrensi iurisdictione sunt: quod ab hominibus catholicae religionis semmopere (sic) vexentur multis contumeliis ac iniuriis, afficiantur ita, ut neque artificia nec alia, quae hactenus fecerunt, m(un)ia exercere tuto possint. Cum autem actio iudiciaria inter utriusque religionis homines ad nos per appellationem devoluta nondum definita sit, in deliberationeque nostra pendeat, volumus ac ipsis serie mandamus, ut quoad lis ea per nos decisa non fuerit, ruthenae religionis homines in antiquo statu permaneant, muniaque atque artificia, quae hactenus in civitate illa exercuerunt, faciant, in eoque a nemine modo ac ratione quavis impediantur, qui immo tute et secure mancant, vi-

tamque labore quaerant, nec ullis in posterum iniuriis a quopiam afficiantur, tanto mirent (?), a magistratu ac senioribus artificium civitatis illius opprimantur, secus pro gratia nostra officisque suis non facturi. Datum Cracoviae die XIX mensis decembris, a(nno) D(omini) 1604, regnorum nostrorum Poloniae XVII. . . . . etc. etc.

Магистратскій архивъ, фасцикулъ 219, № 14.

ССХ

1607—1633 гг. Постройка Люблинскими братствами: младшимъ и старшимъ церкви Преображенія Господня при участіи князей: Острожскихъ, Вишневецкихъ, Корецкихъ, Чарторійскихъ и Четвертинскихъ и многихъ другихъ православныхъ людей изъ воеводствъ: Кіевскаго, Волынскаго и Брацлавскаго и освященіе его Кіевскимъ митрополитомъ Петромъ Могилою.

Благоволеніемъ ¹⁾ и благодатию въ Троици Святѣй славимого Бога Отца, и Сына, и Святаго Духа. Аминь.

Начать здатися Божественный храмъ Святой Преображенія Господа Бога и Спаса нашего Иисусъ Христа в лѣто от созданія мира 7115), а от Воплощенія Сына Божіа 1607), царствующу великому королю Полскому Жигмонту Третему. Иждивеніемъ в союзѣ христоролюбиваго братства святого храма сего; су-

---

¹⁾ Настоящая запись помѣщена въ концѣ Помянника Люблинскаго младшаго братства.

щихъ пресвѣтлыхъ, благочестивыхъ княжатъ Острозкихъ, Вышневецкихъ, Корецкихъ, Чарторийскихъ, Четвертенскихъ, и благородныхъ христіолюбивыхъ велможныхъ, милостивыхъ пановъ шляхтъ, обивателей воеводства Кіевскаго, Волынскаго и Браславскаго, и иныхъ многихъ благочестивыхъ и христіолюбивыхъ людей отъ многихъ странъ, присовокупляющихся во союзъ христіолюбиваго братства сего; промысломъ же и трудолюбіемъ братіи братства зде меншаго; имѣющаго иконостасъ отъ своего храма, сгорѣвшаго ꙗѢФиз (1587), совершижеса тогожъ благодатию всемогущаго Бога в лѣто отъ созданія мира ꙗѢрма (7141), отъ Рождества Христова ꙗѢхлг (1633), благополучнѣ царствующу непобѣдному пресвѣтлѣйшему королю Полскому Владиславу Четвертому, и освятися благостию Пресвятого и Животворящаго Духа яснепревелебнымъ и преосвященнымъ отцемъ, господиномъ Петромъ Могилою, православнымъ архіепископомъ, митрополитомъ Кіевскимъ, Галицкимъ и всея Россіи, экзархомъ сятаго апостольскаго ерону Константинопольскаго, архімандритомъ Печарскимъ Кіевскимъ в лѣто отъ созданія мира ꙗѢрм, а отъ Рождества Христова ꙗѢх..., мѣсяца марта ѣ дня, совершениѣ же украсися иконами и ..... в лѣто.....

Помянникъ братствѣ Люблинскаго Преображенія Господня, заглавіе коего слѣдующее: Начало поминика усопшихъ родителей, благородныхъ и благочестивыхъ младенцевъ, въ братство духовное пресвѣтлаго Преображенія Господня въ святой обители вписанныхъ, року Божого ꙗѢход, а отъ созданія мира ꙗѢрпг (7183), мѣсяца декемврія ꙗѢз дня.

Холмскій Братскій Музей.

ССХІ.

1610—1611 года. Запись отца Данила Половковича отъ имени Феодосіѣ Сосновскаго, архимандрита Уневскаго и Четвертинскаго: во 1-ыхъ, что дворянинъ Василій Болобанъ принялъ на себя званіе попечителя Уневскаго монастыря и освидѣтельствовалъ совмѣстно съ монахами принадлежащія монастырю земли и угодія; во 2-ыхъ, запись монастырскихъ имѣній, данныхъ въ пользованіе Адаму Болобану его братомъ Исаіемъ, архимандритомъ Уневскимъ и Дерманскимъ, и въ 3-ихъ, опись документовъ, свящ. облаченій, сосудовъ и книгъ, принадлежащихъ Уневскому монастырю.

Року тисеча шестсотъ чотырдесятъ девятого, месеца июля перьвого дня.

На вряде кгородскомъ, въ замъку его кор. милости Луцком, передо мъною Гелияшомъ Малюшицким, буркграбимъ Луцким, становъшы персоналитер велебный в Богу отецъ Даниелъ Половковичъ, законникъ рекгулы святого Базилега Великаго, именовъ превелебного въ Пану его милости отъца Теодозега Сосновъскаго, архимандриты Уневъскаго и Четвертенъскаго, манифестовалъ в тые слова: ижъ урожоный его милости панъ Визкгердъ Бранъскій, въ року прошълomъ тисеча шестсотъ чотырдесятъ осмом, передъ Внебовзятъемъ Насвятъшое Панъны Марыи Богородицы, кгда былъ в монастыру, в Уневе для набоженъства, теды оному, одежджаочому с тамтон на Волын, превелебный в Пану Богу его милостъ отецъ Теодозиушъ Сосновъскій, архимандрита Уневъскій, яко покровъному своему, справъ, албо ли мунименътовъ килка даль, жадаючы, абы е далъ намесникови его милости Четвертенъскому, албо ли его милости пану Кулчыцькому, а то для акътыкованя до книгъ кгородскихъ Луцкихъ рационе того, же мунименъта по руску писаные, а тутъ, в Луцку канъцелярия рускаго характеру заживаетъ и до книгъ такъ инъкроссують вшелякие справы. Теды приехавшы до монастыря Четвертенскаго, не заставшы отъца на-

местника тамошнего такъже и пана Кулъчыцкого, самъ тежъ не ведаючи, якобы ихъ кгде актиковати, поневаж южъ Луцкъ былъ спаленый, сплонъдрованый, и кгроды по судахъ каптуровыхъ, суб инътерректнумъ, ваковалы, при себе затрымалъ, а потомъ за наступенъемъ головъного неприятеля, то естъ козаковъ и татаровъ, пришло ему зъ инъшими здоровъя уносити, теда и тые справы зъ собою възьялъ, о которыхъ зъ беды, нечъдзы и сроккого утраченъя и запомнялъ былъ, ажъ доперо за писанемъ и жадапъемъ онихъ, презъ помененого его милостъ отца архимандрита вышукалъ, меновите орииналовъ тры: то естъ, листъ пана Василя Балабана—описане кгрунтовъ монастыра Уневъского; листъ пана Адама Балабана—стороны тежъ кгрунтовъ монастырскихъ; листъ, албо реестръ велебъного отца Изаияша Балабана, архимандрита Уневъского и Деръманского и капитулы его, списаня справъ, апаратовъ и книгъ церковныхъ тогожъ монастыра Уневъского, с печатми и с подписами рукъ ихъ, и рукъ людей добрыхъ; которые помененный подаваочый именованъ конвенту въсего Уневъскаго до актыкованя чер облятамъ подаючи просилъ, абы принятые и до книгъ записаные были. А такъ я, врядъ, тые помененые листы пановъ Болабановъ, для въписанъя до книгъ приймаючи, оные передъ собою читати казали и такъсе въ себе литерами рускими писаные мають, першый листъ пана Василя Балабана тыми словы писаный: Я, Василий Боллобанъ, созънаваю симъ листомъ моимъ всимъ посполите и каждому з особъна, кому то ведати будетъ належало. . и такъ дайте. См. Акъ З. Р., т. III, № 126.

А другой листъ пана Адама Боллобана, тыми словы писаный: Адамъ Боллобанъ, ознаймаю тымъ писанемъ моимъ, кому то ведати будетъ належало, ижъ велебный в Бози его милостъ отецъ Исаия Боллобанъ, архимандритъ Уневский, братъ мой рононый, за прозбою моею, для певныхъ причинъ уступилъ ми ку ужываню кгрунтовъ монастырскихъ—Млиновецкихъ с принадлежностями, за рекою Липою до Перемишлянъ, доживота своего, яко право въ конститу-

ци позволяеть духовнымъ; с которого-то кгрунъту я водлугъ умовы и постановеня нашего маю певъпую суму на кожъдый рокъ давати манастырови Уневъскому, а то водлугъ инътерцызы наше, сполное, о томъ написаное; а еслибы по зойстю с того света помененою его милости отъца архиманъдрита, брата моего, тоею сумою не хотилися контепътовати черицы Уневские, теды я маю з ними инъшое постановенъя чинити, алъбо кгрунъта того въсего уступити; еслижбым я вперед, нижели отецъ архимандритъ, с того света зышолъ, теды тые кгрунъты, по смерти моей, мают се привернути до манастыра Уневъского и старшому, алъбо черидомъ, волно оный, яко свой власный обънати и ку манастырови привернути; чога потомкове и сукъцессорове мои, и ниhto иный, жаднымъ способомъ боронити не маотъ, под тежарами, в инътерцызе выражоними: и то варую и обликгую се манастырови помененому, иж часу посесии моеи тых кгрунътовъ буду постерегати, жебы лесов и дубровъ не пустошно, и жебы ни од кого пустошни и забирани не были, кроме того, шчо будетъ належало на потребу мою дворную. А для певъности того въсего даю его милости отцу архимандриту, пану брату моему, и манастырови Уневъскому тое писаня мое под печатью моею и с подписомъ руки моеи власной, которое посполу з инътерцызою моею, маю роборовати книгами кгородскими, алъбо земскими Лвовскими, алъбо Галицькими, алъбо которыми колвекъ, и в котором колвекъ повете, алъбо и в трибунали, и пер облатам подати волно будетъ. Дать в манастыри, в Уневи, року Божя тысяча шестъсот десятого, месеца априля двадцать девятого дня. У того листу печат ест притисненая одна, а подпись рукъ тыми словы: Адамъ Болобанъ власною рукою.

А третий листъ папа Исаия Болобана тыми словы писаный: Я, Исаия Болобанъ, архиманъдритъ Уневский и Дерманский, зовъсею еже о Христи братьею чернъцами манастыра Уневъского, уважаючы то, же в тые крае наши часто вторгают татарове и

люде свовольные, и розъные трвоги и небезъпечества бывають, якожь было то перед литы, же и монастыр татарове спалили; теды мы, дня нинешнего на святого великомученика Димитрия, учынивъшы совить зъ собою вьси зьгодне, абы на потомъ шкоды и утраты монастырови не было, урадилисмы то, абы права и справы монастырские и што лепъшее, охеньдозъство побравъшы, отсея запровадити на местце варовъное и безъпечное оддати, сховати. Якожь я, Исаия архимандрыть, побралем речы тые, меновите: скрынку белую зъ справами, въ которой справы монастырские тые: напродь, фуньдушъ короля Авьгуста на погорилые права, през татаров спаленные, монастырови Уневьскому даный на село Яхторовъ и Млиновъцы, з кгрунтами, з лесами и вьсими приналежностями, зьдавъна належачыми; другой привилей од тогожь короля и томужь мнастырови Уневьскому на потвержене урочысчъ и кгрунтвовъ монастырскихъ, презъ ревизоровъ королевскихъ означоныхъ и описаныхъ; третий привилей на гребелное и мостовое, томужь мнастырови даный; справа граничная монастырская з Боршовьдами, и листы оныхъ на чыншь за поля и сеножати монастырские, от Ляновець за ричькою Липою лежачое; лист пана Вапъка Лагодовьского—описанья урочысчъ и кгрунтвовъ монастырскихъ; листъ пана Василя Болобана—описанья тыхже кгрунтвов и урочысчъ; привилей короля Стефана на потверженье того листу Болобанового, и знаковъ, и урочысчъ тыхъ кгрунтвовъ монастырскихъ; лист пана Адама Болобана монастырови Уневьскому даный на то, ижь тые кгрунтва монастырские за Липою речькою, отъ Борьшова лежачые, которыхъ теперь с певныхъ причинъ до Перемышляцъ заживаеть, мають быти привернены знову монастырови Уневьскому, по смерти его; справы зъ суседами околичными о подданные монастырские, и о вырубанье лесовъ монастырскихъ в Закаменьнымъ и иньде; обликгъ паца Цибулского на коньченье муру коло монастыра и баштъ; листы патриаршые и метрополи(чи)е, благословенъные, тому монастырови; тестамент пана Василя Болобана, и другой тестамент отца

Гедиона Болобана, владыки Львовского, которыми отказуют певные сумы и речы рухомые до монастыра Уневского; духовъницы (sic) од которых законниковъ Уневских и реестр месчан Львовских, Рогатинскихъ, и Глинянскихъ, и Гологорскихъ, што обещали давати до монастыра. При томъ аппараты и сребро церковное: напрод двое рызъ злоголавныхъ зъ стыхарами, с патрахиллями, з наруквицами и поясами, и зо вѣсимъ, што належить до службы Божое свесченикови; другихъ двое рызъ аксамитныхъ з ожерилемъ и лиштьвами злоголавными, такъже зо вѣсимъ уберомъ свесченикови до службы Божое; рызъ двое гатласовыхъ зъ лиштьвами злоголавными зо вѣсим; адамашковыхъ двое тежъ зо вѣсим; на дьякона стыхар з ораеромъ злоголавный; стыхаровъ тежъ дьяконскихъ оксамитныхъ два: одинъ чорный, а другой червонный з лиштьвами злоголавными; стыхар адамашковый вишневыи з обложенемъ гафтованымъ; полицъ архимандритови до службы Божое належачыхъ две гафтованыхъ золотомъ, зъ сребромъ и перлами, одна на червонномъ аксамите, а другая на лазуровомъ; митра гафтованая золотомъ зъ сребромъ, перлами и каменемъ дорогимъ сажоная, которую оставилъ тутъ и отумер, святое памети, отецъ Гедеонъ Болобанъ, епископъ Львовский; кадилница великая сребрная, вѣся позлотистая и ланцущьки; въ перемину кадилница сребрная билая, верхъ злотистый, кадилница сребрная малая подорожная; келихъ великий с патинною, зъ звиздою и ложечкою, вѣсе злотистое и въздушьки злоголавные, келихъ сребрный, злотистый во внутри, по верху месцами позолота, тежъ с патинною, и звездою, и ложечкою, и въздушьками, на оксамите червонномъ гафтованые, и крестики перловые; келихъ сребрный бильи тежъ зо вѣсимъ; крестъ сребрный великий столцемъ, увес злотистый, с каменъми дорогими; крестъ другой сребрный, месцами позлотистый, с каменъми; крестъ третий невеликий, але работы коштовное, месцами шмалцованый и позлотистый; крестъ и ланцухъ злотый, въ которомъ болшей ста червонныхъ, той даль до церкви Уневского монастыра помеченый отецъ Гедеонъ Бо-

лобанъ, епископъ Лвовський, умираючы,—которого и тило тутъ при родичахъ его лежитъ; другий ланцухъ срибърный злотистый, тежъ с крестикомъ, каменъми сажоный; пенагий дви перъловыхъ, злотомъ обложоныхъ, и крестики, каменъми сажоные; евангелие на-престолное, аксамитомъ червонымъ критое, срибромъ оправъное злотистымъ, друкованое; другое евангелие паргаминоное писаное, аксамитомъ бурнагънымъ критое, срибромъ оправъное, местцами злотистые штуки,—и инъшие книги кгрецкие, словенъские, и латинъские. и полские, коштовъные, оправные, которыхъ ест особъный реестр.—Которие то помененые речи церкъовъные монастыра Уневскаго, и, Исаия, речоный архимандритъ Уневський, побравъшы все тое зъ скринями, маю дати до схованя доброга, жебы зъ нихъ ничого не згнуло, и инъде не привласчано, и не заживано, и не псовано, старатися о то пилно буду, жебы въдале было. А кгда того потреба будетъ, будь то въсего, будь якое колвекъ весчы, то до монастыра знову привести и отъдати маю, або тежъ за ведомостю моею, албо и отъца наместника тутешънего, часу потребы взяти до монастыра волно маеть быти. И на то для памети тое писане, або реестръ zostавується в монастыры Уневи списаный лита Божого нароженя тисеча шестьсотъ одинадцатого, месеца октобра двадцат сегого дня; а другое таковоежъ писане вложилисмо въ скриньку тую, где справы. У того листу печатей притисненыхъ тры, а подпись рукъ тыми словы: Исаия Болобанъ, архимандритъ Уневський и Деръманъский, власною рукою. Еромонахъ Феодосий Терлецкий, сповидникъ монастыра Уневскаго и еромонахъ Вениаминъ Бачинский, рукою власною. Еромонахъ Петроний, икономъ монастыра Унева, на тотчасъ бывъшый. Васиян иеродияконъ и уставъникъ Уневський, рукою власною. Еромонахъ Гедеоны Заплатинъский власною рукою. Еромонахъ Григорий, клесярхъ Уневський, на тотчасъ бывъшый, рукою власною. Схимонахъ Никодимъ, наместникъ на тотчасъ бывъшый, рукою власною. Схимонахъ Исакий Сколский, вратаръ монастыра Унева, на тотчасъ бывъшый, рукою. Которыежъ-то листы тры, за поданемъ и прозбоу

вышменованое особы, а за принятем моим урядомымъ, уси с початку ажъ до конца до книгъ нинешънихъ кгородскихъ Лудкихъ сугъ вписаные.

Книга Кіевскаго Центр. Архива, № 2170, л. 450, актъ 256.

ССХІІ.

1617 года, 23 апрѣля. Дарственная запись Лаврентія Древинскаго, чашника Волынскаго, Люблинской церкви Преображенія Господня и ея братству на два дома со всѣми постройками и садомъ.

Actum in castro Lublinensi feria quinta post Dominicam Cantate proxima anno Domini millesimo sexcentesimo decimo septimo.

Ecclesiae rytus graeciae regulae Transfigurationis Christi Domini per Drewinsky cessio.

Comparens personaliter coram officio et actis praesentibus capitanealibus in castro Lublinensi generosus Laurentius Drewinsky, pincerna Wolhiniae, sanus mente et corpore existens, foro competentis omisso et jurisdictione propria posthabita, praesenti vero in se, posteris ac bona sua omnia, quo ad actum hunc benevole assumpta, publice libereque recognovit. Quia ipse ecclesiae ritus graeciae regulae Transfigurationis Christi Domini, in subcastro Lublinensi sitae, totique confraternitati ejusdem ecclesiae ritus graeci nunc et pro tempore existenti de inscriptionibus duabus capitanealibus castren. Lublinen sibi recognoscenti: una quidem per famatos Niesterowicz Kuzma et Marınam Kuzmina, coniuges cives de subcastro Lublinensi, super bona sua haereditaria videlicet aream cum aedificijs

omnibus ibidem constructis ac horto eidem areae adiacente inter domos et areas famatorum Joannis Piwko, pistoris, ex una, et Joannis Franczkowicz, fabriferarij, civium de subcastro Lublinensi ex altera partibus, in subcastro Lublinensi sitam et consistentem, in summa ducentorum florenorum polon., altera vero per famatos Alexium Wasilowicz et Thatiannam consortem ejusdem Wasilowicz cives de subcastro Lublinens. super bona sua haereditaria videlicet aream cum aedificijs omnibus ibidem constructis inter metas ecclesiae rytus graeci ex una, et plateae judeorum ex altera partibus in subcastro Lublinensi iacentem et consistentem, in summa ducentorum florenorum polon., modo obligatorio factis et recognitis cum omnibus earundem inscriptionum conditionibus, punctis, clausulis, articulis, cum paratis intromissionibus, possessionibus, tuitionibus, vadijs ligamentisque universis, nec non de summis ipsis in eisdem inscriptionibus contentis, cedit et condescendit omneque et integrum hoc idem ius suum in personam praefatae ecclesiae ritus graeci Lublinensis ac totius confraternitatis ejusdem ecclesiae ritus graeci nunc pro tempore existens transfert et transfundit plenarie et ex integro nihil pro se et suis successoribus reservando. In quod quidem ius praesentibus cessionibus et bona, in eisdem inscriptionibus conscripta, idem generosus recognoscens eidem ecclesiae ritus graeci Lublinensis ac toti confraternitati intromissionem realem, cum actuali pacificaque possessione, dat et realiter admittit per ministerialem quemvis regni generalem et nobiles duos praesentibus deputatos acceptando hac sua personali recognitione ad praemissa omnia mediante.

Виленскій Центральный Архивъ древнихъ актовъ и книгъ, кн. Люблинскаго городскаго суда, № 17/64, л. 485 об.

ССХШ.

1618 года, 20 января. Грамота Оомы Замойскаго, который подтверждает привилегію Яна Замойскаго, данную православнымъ жителямъ города Замостья въ 1589 г., 10 января на уравненіе православныхъ во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней одного или болѣе священниковъ и свободно совершать церковно-богослужебные требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ городскихъ повинностей.

Thomas ¹⁾ de Zamoscio Knyssinen., Goniądzien. etc. praefectus. Significo praesentibus, quorum interest, universis et singulis harum notitiam habituris. Exhibitum coram me fuisse privilegium in charta exaratum sub titulo, sigillo, manuque propria illustrissimi olim pie memoriae parentis mei super iuribus immunitatibus nationi graecae in civitate mea Zamoscio commoranti antiquitus concessis: petitumque à me fuit, ut illud ipsum privilegium confirmare ac subscribere vellem. Cuius de verbo ad verbum talis est tenor: Joannes de Zamoscio supremus regni Poloniae cancellarius. Nec non Belz., Margenburg., Derpaten., Knyssinen, Miedzerzecen., Grodecen., Javorovien., etc. etc. capitaneus. Significo praesentibus hisce, quorum interest huius et futuri temporis, universis et singulis, cum iam ab aliquot annis ad novum oppidum meum Zamoscium frequentandum aliquot diversarum nationum homines nuper vero graecae etiam nationis non pauci convenissent, et si iam ante in universum cautum à me esset, ut quae iura et immunitates civitati vel à me tributae vel impetratae essent, non minus ad eos, qui in posterum adventuri essent, quam ad pristinos cives pertinerent, quo tamen certiores de ijs essent, peculiariter graecae etiam nationis hominibus, hisce li-

---

¹⁾ Эта грамота подтверждена Мартиномъ Замойскимъ, безъ даты и подписи. Хранится въ Холмскомъ Братскомъ Музеѣ.

teris cavendum existimasse; eo autem libentius faciendum id iudicavi, quod ita illi huc se contulerint, ut non modo fortunarum suarum sedem ac domicilium, verum non nullorum etiam commerciorum una secum transferre studeant. Inprimis igitur quae iura et libertates iam ante pristini cives et universa civitas habet, eadem graecae quoque nationi hominibus tam ijs, qui iam domicilium in oppido hoc meo Zamoscio constituerunt, quam qui eiusdem nationis in posterum se illis aggregaturi sint, tribuo, atque iisdem omnino libertatibus, iuribus, praerogativis, honoribus, omnibusque commodis et ornamentis fruantur, quae ad pristinos cives vel serenissimorum regum vel meo beneficio pertinent, neque ulla in re deteriore conditione ac iure sint, quam ulli alij cives, qui optimo sunt, statuo. Nominatim vero ut templum etiam intra ipsum oppidum aedificare et sacerdotem unum aut plures alere, qui ipsorum ritu illis praesit, tum ipsi quoque suo ritu sine cuiusquam impedimento religionem suam exercere possint, liberam ijs facultatem, tribuo. In decurionatum quoque seu senatum, magistratusque urbis, ut non modo par cum caeteris aditus illis pateat, verum ut quot alterius cuiuscunque nationis in senatu fuerint, totidem ex ipsis quoque quotannis in eum legantur, volo, statuoque, qui tamen ita electi primum mihi successoribus meis, deinde toti civitati eodem iuramento fidei et iuris iustitiaeque unicuique administrandae causa abstringentur, et non minus totius civitatis, quam sui corporis aut nationis commode, sive ulla factione rationem habebunt. Ita ut quod maior pars in diiudicendis controversiis, aut aliis rebus decreverit, id secundum publica civitatis iura semper ratum firmumque sit. Ad extremum quo ad oppidum aedificiis et excolendum magis invitentur, ut quae ab iisdem novae domus constitutae et aedificatae fuerint, eadem in perpetuum ab omni hospitem recipiendorum onere, liberae immunesque sint, neque in ijs domibus, quae ab illis aedificatae fuerint, illum unquam hospitem contra commodum aut voluntatem suam recipere teneantur aut cogantur, earundem literarum harum autoritate in perpetuum sentio, omnique meliori modo ijs caveo. In quorum omni-

um fidem et evidentius testimonium hasce manu mea subscriptas, sigillo meo muniri mandavi. Datum Zamosci die decima mensis ianuarij, anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo nono. Ego igitur hoc privilegio diligenter considerato et inspecto, petitioni tali ut iustae et aequitati con...taneae, annuendum et assentien- dum esse duxi; ac privilegium praefatum, in singulis eius punctis, clausulis, confirmandum existimavi; prout quidem praesentibus hisce me(is literis) firmo, roboro et ratifico; pro illis duntaxat graecae nationis hominibus, qui ad incolendam hanc civitatem vivente adhuc illustrissimo parente meo ab exteris nationibus commerciorum (exer- cen)dorum causa se contulerant; vel ipsis iam non existentibus pro illorum; si qui supersunt, liberis; nec non ijs, qui in posterum ex Graecia, vel alijs exteris locis, in civitatem hanc habitationis et com- mercij gratia pervenient, domiciliumque suarum fortunarum colloca- bunt. Concedendo illis omnimodam facultatem iuribus, immunitati- bus et privilegijs (antiq)uitus illis concessis uti, frui et gaudere, idque temporibus perpetuis non obstante ulla temporis praescriptione, quod in usu et possessione aliquorum iurium in privilegio expresso- rum hucusque non fuerint. In cuius rei fidem praesentes manu mea subscripti et sigillo meo muniri mandavi. Datum Zamosci die vige- sima ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo decimo octavo.

Thomas de Zamoscio m. p.

Грамота написана на пергаментномъ листъ, печать—въ же- стяной коробочкѣ, привъшена на шелковомъ шнурочкѣ, хранится въ Холмскомъ Братскомъ Музеѣ.

ССХІV.

1618 года. Письмо игумена Любартовскаго монастыря Кирилла къ Минскому братству: что онъ не можетъ удовлетворить его просьбы въ томъ, чтобы послать ему искуснаго проповѣдника и убѣждаетъ его единодушно отстаивать православную вѣру.

Лист отца Кирила Любартовскаго игумена, писанный до братства Минскаго року 1618.

Иже свѣтло сияющимъ яспостю святой апостольской вѣры и во мужествѣ духовной войны, твердымъ борцемъ на еретики на здани суще на основаніи апостоль и пророкъ, суцу краеугольну каменю, и Господу нашему Иисусу Христу, глаголющему къ исповѣдающимъ Его: Ты еси Христось Сынъ Бога живого, и на семь каменѣ созивду церковь Мою, иже зрата адова не одолѣютъ ей того фундаменту стѣны, и чесного дѣховнаго зданія камени, и в туи церкви, и с тоєю церковію проповѣдателя гонимыи вѣры, крестоносныи гражане, богохранимое братство храма святыхъ богоносныхъ апостоль Петра и Павла и (ихъ) милостямъ паномъ сожителемъ великаго града Минска, милости Божіей во день судный, и покаяніе во вѣдцы семъ, и радости святыхъ пріяти сподобитесь молитвами святыхъ апостоль, вашихъ патроновъ, Петра и Павла, и Богомолца и слуги вашего блаженства. Обрѣтающумися зде от малыхъ малѣйшему въ малей дружынниці, еже о Христвѣ, со сущыми со мною убогой той обителци при храмѣ великаго мученика Христова ¹⁾ святого Георгия близъ Любартова града, яко мню . . . . .
вашихъ пѣти святое имя суще дондеже худо . . . мою Пр. . . . .
и задное писане славнаго вашего братства. Понеже плод . . . .
шырокой любви такъ далече досягающе, имуще вѣтви, еже ми ест чудно велми прошеніе милостей вашихъ выше моя сила, понеже

¹⁾ Далѣе все до конца писано другою рукою.

не свѣту себе богато во духовных дарех, дабых прочих премудрѣйших возмогах учителей влятися, грубу сый, и не философъ, и невѣжа, и дебело умен, не имѣяй слова диямантина отнюдъ, ниже ворнторнцы красно глаголанію, яко долженъ сый по все часы себе наказовати, сатос такovýchъ словом спасай, спасися самъ во сие лютое время: обаче цѣлую ти новое старане вашего боголюбия теплое о своем спасении и любовіею приемлю, и похваляю Господа Бога и о васъ и о нем, и радуюся духом, яко по духу и по вѣры братства вашего блочестія и молитвеникъ, жалую же зѣло и скорблю духом о такомъ растояннію, не могущу ми потребу вашу и богословесную исполнити, дабых нѣчто якоже осел Валаамъ проглаголалъ или на ползу вашу собѣ, дабыся Бог непрестанно величалъ и от грѣшныхъ устъ, идѣже благоволит пресвятое имя, тѣмже молю вы поискати силнѣйших на такой тязар изобрѣсти: албо судихъ собѣ вышей силы моея такое время, простите мя, блаженство ваше. Любы Божія да утвердятъ сердца ваша утвержатися въ вѣры православной. Емуже надѣющеса, стойте о Господѣ единомушно и едино . . . . . до конца житія.

Библиотека Оссолинскихъ, отдѣлъ рукописей, № 827, к. 183-184.

ССХV.

1621 года, 4 марта. Подтверждение Томою Замойскимъ устава Замостскаго братства. Тотъ же уставъ подтвердилъ и Янъ Замойскій въ 1655 г. 30 июня.

Jan na Zamosciu Zamoyski, hrabia na Tarnawie i Jarosławiu, podczaszy koronny, Kałuski, Rzeczycki et starosta.

Wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć będzie należało, teraznieyszym pisaniem moiem do wiadomosci podaę, iż proszony iestem od mieszczan moich Zamoyskich religiey graeckiey starszych bractwa cerkiewnego, abym onym prawne artykuły, porządek nabożenstwa y spolnego bractwa ich cerkiewnego w sobie zamykające, ręką świętey pamięci rodzica mego podpisane y pieczęcią iego stwierdzone potwierdził, ktorych opisanie w słowo, w słowo iest takowe: Thomasz na Zamosciu Zamoyski, wojewoda Kiiowski, Knyszynski, Goniadzki et starosta. Wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedziec należy, oznaymuiemy, iż były u mnie mieszczanie Zamoyscy religiey graeckiey, prosząc mnie z wielką z pilnością, abym im artykuły pewne około porządku nabożenstwa y spolnego bractwa kosciółowi ich barzo potrzebne potwierdził, ktore w słowo, w słowo takowe są.

Naprzod tedy zszedszy się na dzien naznaczony w dom cerkiewny w miłosci y utsciwosci, waząc ieden drugiego, mają się obesłac znakiem cerkiewnym co dwie niedzieli, albo y częścicy, iako potrzeba y czas ukażą.

Do ktorego bractwa wstępując pierwszy raz powinien każdy brat puł grosza dać do skrzynki braterskiej, a wstępnego groszy sześć.

A kto by chciał wstąpic do tego bractwa, lub szlachcic, lub mieszczanin, lub z pospolitego człowieka wszelkiego stanu, tak tuteczni, iako y postronni, ma dac groszy sześć.

A ktory by miał dalekie mieszkanie od tego bractwa, ten w rok powinien dawac po groszy dwunastu do skrzynki brackiej.

A bracia zpołecznie kazdego roku mają wybierac z posrodku siebie starszych bratow czterech, poruczając im wszystek rząd bractwa tego.

Skrynka bracka ma bydz w cerkwi, a klucz u brata starszego. *И такъ далье до 26 § включительно, какъ въ уставъ Львовскаго Ставропигіальнаго братства, см. Памятники, изданные временною Коммиссією, т. III. отд. 1, № 1, стр. 6—14; Monumenta Confraternitatis Stavropigianaе Leopoliensis, t. I, № 80; Временникъ Института Ставропигіальскаго съ мѣсяцесловомъ за 1869 г., стр. 114—120.*

A na każdy rok mają bydz szescioro liturgij. Naprzod za ich m. pana miasta tego, potym za bractwo wszystko, za żywych, iako y zmarłych, gdzie każdy według przemożenia swego ubogich iakmuzną upatrowac będzie. A ktoby chciał opuscic to bractwo, na tym ma bydz kłatwa od świętych oycow, wedle trzechsetnego osmnastego consilium Nicienskiego powszechnem pierszym uchwalona, a błogosłownstwo Boże y dar Ducha Świętego niechay będzie nad wszystkimi wierzącami, przykazania Jego y czyniącem dosc woli świętey Jego y błogosłownstwa oycow świętych y siedmi powszechnych synodow.

Ja tedy w zwysz pomienionym artykułom dobrze się przypatrzywszy, iz w niech nic inszego nie zamyka się, iedno to, co do dobrego y przystoynego porządku kosciola, naboženstwa ich należy, dla pomnożenia chwały Bożey, one we wszystkich ich punktach, condycjach potwierdzam, umacniam, y chce ie miec takowey mocy, iakoby ni przez kogo nie były naruszone. Roskazując y postanowiając, aby wszyscy tak graeckiego, iako y ruskiego narodu ludzie, pod iurisdictionią moją tu obecnie w zamosciu mieszkaiący, tym zwysz pomienionym artykułom podlegały y one cale we wszystkim zachowali. Czego dla lepszey pewnosci y wiary onę ręką własną podpisałem y pieczęc przycisnąć rosказаłem. Działo się w Zamosciu die 4 marca

ССХVI.

1627 года, 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ Виленскому—съ просьбою о присылкѣ ему на „трибунальскій часъ“ ученаго проповѣдника Теофила (Леоновича)? съ діакономъ.

Возлюбленные, а намъ велице ласкавыіе панове братія! Поволностъ нашу завше звyklю отдаемо пилне в ласку в. м., пре которой добраго здоровья и щасливаго повоженя от Господа Бога нашего мѣти вапей милости зычимо. Зычилисмо собѣ з давныхъ часовъ, абысмо наведили писаньемъ нашимъ в. м., але ижесмо до того прійти не могли, тераз будучему его милости пану чашникови Волянскому¹⁾ въ Вилне, розумѣмо, ижъ была розмова з в. м. стороны церкви Божее наше Любелское, которая потребуеть челоувѣка учонаго, годнаго мѣсца, для проповѣди слова Божого, а ижъ быт ко насъ потрудно, и не можемъ его мѣти иначе, толко з прозбами нашими до милостей вашихъ удатися просити, якожъ и усиловне просимо, жебысте в. м. з ласки своеи и з милости противко церкви Божое рачили позволить отца Теофила и з діакономъ ку оздобѣ церкви святое на тотъ часъ трибунальскій, на которомъ бываетъ розмаитыхъ людей зацныхъ пановъ шляхты, такъ тежъ и пановъ купцовъ на ярмаркахъ. Поневажъ и его милость панъ чашникъ Волянскій писанемъ своимъ до насъ з Вилна таковую раду намъ подал, абысмо милостей вашихъ, нашихъ ласкавыхъ пановъ и братій, просили о отца Теофила на таковойъ часъ, гдыжъ есмо писали и до ихъ милостей отцовъ священниковъ о томъ братіи в. м., просячи, абы з ласки свое(и) посполу з в. м. рачили позволить и пребыти отцу Теофилови до насъ, дастъ Богъ, на воскресеніе Христова. Дознавши мы в томъ милостивую ласку в. м., оного, ведле возможности наше, мѣсцемъ споку(й)нымъ и потребами вшелякими осмотрѣти по-

---

¹⁾ Несомнѣнно, извѣстный ревнитель православія Лаврентій Древинскій.

виннисмо, а милостям вашим отслужованемъ зостанемо готови, отдаючися, яко найпилней и повторе, в милостивую ласку в. м. наших ласковых панов и братій. З Люблина марта Ъі дня, року ҃ѣхкз. Вашим милостям всего добре зичливые и уставичные слуги братія еже о Христѣ церкви Любелскои, храма Преображенія Господня.

Титуль: Задне славным их милостем паном мещаном Виленскимъ, паномъ и брати еже о Христе, церкви храма Сошествія Св. Духа монастыра Виленскаго отдати належить.

Кієво-Печерская Лавра, отдѣлъ рукописей, дополнительный каталогъ, № 20, л. 88 об.

ССХVІІ.

1627 года, 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ инокамъ Виленскаго Святодуховскаго монастыря съ просьбою о томъ же, что выше.

Возлюбленным господином и отцом честным и благочестіем украшенным иноком монастыра Виленскаго церкви сошествія Св. Духа о Господѣ Спасе нашем радоватися.

От давних часовъ старане наше таковое, яко бысмо навелили писанем нашим велможность вашу, честь отцеве, не могучи до того прійти, пачеж житейска, а наша попеченія юж по плоти и отдаленіе края, иных же благодарим Бога нашего, яко случися быти его милости пану чашникови Волыскому в Вилне и з в. м. достатечне о потребах церкви Божее наше Любелское розмовляти, то ест стороны иноков и казнодѣи, якож тож то лѣт килка была розмова и прозба наша до его милости отца Іесифа Респора ми-

ССХVІІІ.

1628 года, 10 октября. Письмо Григорія Черника къ пану Порфирію съ пожертвованіемъ Люблинскому братству 100 золот. и подарками для братскаго монастыря и для отца Теофила съ братією, съ извѣщеніемъ о назначеніи діакона и священника и сообщеніемъ новости: что Смотрицкій подписалъ „ревокацію“ по принужденію.

Мне велце ласкавый пане Порфирый! здорова от Господа Бога на час долгій в. м. мѣти зычу.

Отсылаю до в. м. золотыхъ шестдесят и чотыри, а отдаемъ в. м. в Люблине золотыхъ трыдцят и шесть, то уся сто золотых. Прощу тамтую рековнищю, на сто золотыхъ от мене даную, написавши, иж тая сто золотыхъ брацтву есть отданая през того посланца. Пришли ми в. м. также и скрынку з справама. Дай в. м. тому посланцови моему Матфѣюви, войтови Нужелскому, подданому моему, жебы се до мене привезь. Ознаймую тежь в. м., иж есми посылал до его милости отца владыки, и был у мене, и гдымъ ему о всемъ росповидил, тогда того отцу дякону и отцу Мартирию не похвалил и на мисце ихъ иншихъ дати позволилъ, бо теперь таковыи канон на соборе поставили, же чернци юж без листу старшого нигде до манастыровъ приимены быти не мають под клятвою, що, дай Боже, абы се в ризу и в порядок добра обернути могло, що се было попсовало. Новин жадныхъ ни машь, а толи толко то, же отецъ Смотрицкій протестацію занес, же тую ревокацію с примушеня в Києви учинил. Посылаю отцу Теофилови и з братією фаску масла и пол копы сыра, а в. м. и с паномъ Ендреемъ фаску, поделитесе в. м. В дому, Богъ вѣсть, жемъ толко пулторы фаски засталъ масла, бо за тыми дождзами и коровы молока перестали давати, то есми такъ масла, яко и сыра купити в Соколи росказал, и вашимъ милостямъ отослати казал. Прощу приимѣти в. м. мало за много. А за тымъ повторяю мое приязни

ласце в. м. etc. З Нужея року ҃ѣхн, мѣсяца октебра 1 дня в. м. зычливый пр(иятель).

Прошу от мене отцу игумену, отцу Теофилию, службы мое в. м. залеци(ти), а тое писане мое дай в. м. ему прочитати, прошу, бом не мѣль часу до писаня. Григорій Черникъ.

Кієво-Печерская Лавра, отдѣль рукописей, дополнительный каталогъ, № 20, л. 100.

ССХІХ.

1629 года, 8 іюня. Письмо Кіевского митрополита Іова Борецкаго къ Теофилу Леоновичу, настоятелю Преображенскаго храма въ городѣ Люблинѣ, съ убѣжденіемъ не оставлять занимаемаго имъ мѣста, остерегаться бѣглыхъ монаховъ, въ монастырь ихъ не пускать, совѣтоваться во всемъ съ еп. Холмскимъ Паисіемъ, и съ извѣщеніемъ, что на соборѣ постановили совершать по пятницамъ молебное пѣніе Спасителю и Пресвятой Богородицѣ.

Іовъ Борецкій, милостию Божеею архиепископъ, митрополить Кіевскій, Галицкій—и всея Россіи.

Чесному в священноіноцехъ господину отцу Теофилу, настоятелю храма Преображенія Господня въ Люблине, ласки, покою и милосердія от Бога вседержителя повиншовавши etc.

Достал ми се до читаня лист чесности твоее, писаный до его милости господина отца Паисія Ишполитовича, епископа Холмьскаго, въ котором в змѣнце те, же с того мѣсца, на которомъ чесность ваша теперь наидуется, отменитесе волю маєте, що мы, духовне ро(з)судивши и побожне уваживши реч быти не положительную, узнаваем, иж благодатію Божією мѣсце тое с помешканя

твоего благодарно, и християне корестуют, для чего бы честность твоя, якъ matka дѣтя, и своего невчасу заживши, ихъ пѣствовати не хотѣли, вѣдаючи, иж кождый з насъ не собѣ живет, але челоувѣкови, а хтожъ челоувѣкови живеть, тот которіи за овечки Его, чесноу кровію откупленные, душу покладают, прето теды пастьерско приказую и отцевско совѣтую, абы честь твоя тую легкомыслност з сердца своего выкинувши, милому стадцю церкви тое святое ведле везваня своего спасеню их услуговалъ, а трости сокрушенное до остатку не догамовал, але хорое лечил, хромое объявовал, снисходячи недостатком, так в обычаяхъ, як и въ енѣших ихъ поступкахъ, лѣчачи то духовне ведлуг везваня твоего. Стороны тежъ тых чернѣцовъ, которые без листов благословенных и вѣдомости старших своих выходят, без боязни себе пасуще, ведлугъ Апостола их выстерегался, ани до монастыра не пріймовал, але маючи поблизу его милость, господина отца епископа своего, господина отца Паисия и з совѣтом его все чинил. За што благословенія Божего з нами чест твоя сподобитеся, чего чести вашей вѣрности пріяю.

З монастыра Михайловского церкви золотверхое въ Кіеве, мѣсяца юля ѱ дня ~~ѣ~~ року.

Богомолца ческости вашей Іовъ Борецкій, митрополить Кіевскій, рукою власною.

До тогож теж ознаймую чести ваше, иж уфалили на том зезди нашом архиепископи, епископи, архимандрити, игуменове, абы люд до Господа Бога и Пречистой Дѣвы Маріи въ каждую пятницю отправовали каноны правовѣрныє.

Кієво-Печерская Лавра, отдѣлъ рукописей, дополнительный каталогъ, № 20, л. 29.

ССХХ.

1632 года, 7 июля. Рѣшеніе суда по жалобѣ Люблинскаго братства на евреевъ, захватившихъ части братской церковной земли подъ свои надобности: оставить захваченную евреями землю во власти ихъ, съ условіемъ не захватывать болѣе, платить братству ежегодно по одному злотому, за нарушеніе условія взыскивать штрафъ въ 500 гривень.

Actum in castro Lublinensi feria sexta post festum Conversionis sancti Pauli Apostoli proxima Anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo tertio.

Oblata decreti inter ruthenos et iudaeos Lublinenses lati.

Ad officium actaque praesentia castrensia, capitanealia Lublinensia personaliter veniens infidelis Isaac, syndicus synagogae iudaeorum Lublinensium, vigore facultatis suae ad infrascripta a senioribus eorundem iudaeorum Lublinensium sibi concessae, suo ac praefatorum seniorum synagogae Lublinensis totiusque communitatis iudaeorum Lublinensium nomine obtulit et exhibuit officio praesenti processum seu decretum infrascriptum literis et correctionibus scatenens in causa et actione per seniores confraternitatis ecclesiae ruthenicae schismaticorum, ritus graeci, in subcastro Lublinensi, sub titulo Transfigurationis Christi Domini sitae, infidelibus iudaeis Lublinensibus in eodem processu de nomine et cognomine specificatis ratione fundi seu montis in subcastro Lublinensi existentis praefatae ecclesiae ruthenicae et domibus nonnullorum iudaeorum in processu nominatorum adiacentis ad eandem vero ecclesiam antiquitus spectantis per praedictos iudeos occasione contiguitatis cum eodem fundo seu monte ruthenorum habitae sibi appropriati instituta et intentata, per generosum Bartholomaeum a Kazanow Kazanowski, tribunum et vicecapitaneum Lublinensem, inter easdem partes mediantibus controversiis in processu eodem expressis prolatum, manu ejusdem tribuni et vicecapitanei Lublinensis

subscriptum et sigillo ipsius proprio communitum petens eundem processum sive decretum ad acta praesentia per modum oblaetae suscipi, cujus petitioni uti justae ac legitimae officium praesens annuens, praefatum processum seu decretum modo praemisso sibi exhibitum suscepit et in acta sua de verbo ad verbum inseri mandavit, cujus processus sive decreti series quae sequitur est talis.

W sprawie niżej opisaney między sławetnymi Janem Zacharkowiczem, Pawłem, Walerem, Alexandrem Stephanowiczem y Jerzem Serkiewiczem cerkwi ruskiej Przemienienia Panskiego na Podzamczu leżącej actorami starszemi z bractwá teiże cerkwi z iednei, a niewiernymi Heliaszem Gecem, krawcem, Manem Falkem, rybakiem, Paltilem Maierem Puldrem, Ickiem Geczem Raikowiczem, Maierem, introligatorem, żydami Lubelskimi pozwanemi z drugą stronę. Przed urzędem niniejszym grodzkim Lubelskim toczaczy sie w ktorei sprawie, gdy powód na pomienionich pozwanych, skarżył sie o to, isz oni, nie contentując sie tym, że chalupy swoje, w których mieszkają, na gruncie cerkiewnym, nie wiedziec iakiem prawem, postawili (o co z niemi zdrowe prawo zostawują) ieszcze tym większą tei cerkwi krzywdą co rok y codzien czyniąc, iako kreći i ney podrywszy sie, y co ras podrywając pod gore cerkiewną, placow sobie z teiże gory do cerkwi należący przyczynieli y na nich zatylki, nie mając do tego prawa żadnego, popudowali, z wielkiem uliżeniem prawa cerkiewnego y niemałą szkodą, czego dowodząc woznym y slachtą, obwiedli, a przy tym rydle u robotnikow zabrawszy do grodu oddali y prosieli, aby pomienieni pozwani z placu ich do cerkwie należącego własnego, te budynki poznosiwszy, za używanie przez tak dlugi czas tych gruntew nagrodzili. Na co pozwani powiedzieli, isz wprawdzie tego gruntu z gory cerkiewny w zatylkach troche sobie przyczynieli, ale nie tak wiele, iako powód mieni y gotowi są onym do cerkwi czyns z tego wedle slusznosci co rok dawac. Lecz powód mienił, że asz mało nie pod same domy pozwanych za oznaczeniem iego mości pana podstarosciego w roku tysiąc szescset szesnastym ciągnie sie, ktore znaki palami oznaczone były, dowodząc, isz iusz

przes lat kilkadziesiąt od tych żydów ta cerkiew takie krzywdy ponosi, czego probując listami krolow ich mosci protestacjami y obductiami. Urząd to tenże, widząc na ten czas takie postęпки prawne, dla pokoiu między niemi, wyszedszy, kazał pale zabic do skuteczniejszey rosprawy, którą żydzi swawolnie prętko potym wykopac kazali, z ktorych to palow ieszcze ieden iest przy murze domu cerkiewnego, w tyle domu pomienionego Maiera, introligatora, czego y swiadkami, a mianowicie sławetnym Woiciechem Iwowskim, niegdý woitem podzameckim Lubelskim, także ucciwym Danielem Kusnirzem, Janem Stolarzem, podzamczaninami, y Janem Cieslą, podzameckim, y innemi wiele pociwemi, wiary godnemi, ludzmi szedziwemi dowodzili; ktorzy to pokazowali, że od tamtego pala naroźnego, który sie wzwyż namienił, te znaki na ukos ciągnely sie, y to miesce ciż swiadkowie, gdzie pale powymowali, czego żydzi nie przyznawali, ale wyżej bydz, pale pod gorą mienili. Powod zas przy swiadkach swych przysięga tego potwierdzic, iako to cerkiewny własny grunt iest, ofiarował sie. A tak urząd grodzki Lubelski, stron obudwu in loco praefato differentiarum wysłuchawszy, onym sie dobrze przypatrzyszy, a to osobliwie uważywszy, isz lubo pomienieni pozwani przyznawaią, że na gruncie cerkiewnym zatylkow swych troche tylko postavili, a dalszego gruntu, który sobie powod za wyięciem palow zakopanych odięty bydz mieni, przyznawac nie chcą, powiadaiąc, że pale daley pod gorą byly, a tego tylko golemi słowy probuią, dla tegosz przychilaiąc sie do prawa w tey mierze pospolitego, nakazuie, aby ieden z starszych bractwa cerkiewnego samotrzec na duct ten, który pale pierwei przez żydy wyięte oznaczyli, przysięgł, którą to przysięge wykonac bedzie powinien w pierwszy y bliższy po święcie Naiswiętszey y Nierozdzielnei Troice poniedzialek, po ktorym wykonaniu ex nunc skuteczne tych zatylkow odięcie stae sie. Działo sie w Lublinie in praefato loco differentiarum, we wtorek przed świętem Wniebowstąpienia Panskiego naiblyższy roku Panskiego tysiąc szescset trzydziestego wtorego.

Na terminie tedy dzisiejszym przysięgi, gdy powód gotowym sie te przysięge odprawic ofiarował in loco differentiarum, w decrecie pierwszym wyrażoney, żydzi zas pozwani, nie życząc, aby powód tę przysięgę z niemi, zwłaszcza w sąsiedstwie mieszkając, in praesentia illo odprawować miał, tę sprawę y przysięgę z onei pochodząca na samegosz powodu y urzędową w tey mierze moderatią puscili, urząd tedy grodzki Lubelski, to iest urodzony iego mosc pan Bartosz Kazanowski, woiski y podstarosci Lubelski, za pozwoleniem stron obudwu na niżej opisane puncta, miarkując te prawne między stronami, w decrecie pierwszym wyrażonemi, zascia, nakazuie niniejszym decretem swym, aby iusz żydzi wiecznemi czasy te zatyłki trzymali y onych zażywali, ktore zatyłki nie większe bydz mają, iedno tylkie, iako iest zatyłek Pałyła żyda, wedle ktorego zatyłku inszych wszystkich żydow zatyłki zrównać sie mają, a starsi cerkiewni gorę sznurem odmierzyc na te zatyłki, żeby sie wszystkie z Pałyła żyda zatyłkami quadrowały, powinni, którą gore, na te zatyłki nadznaczone, żydzi swym kosztem wywozic y płot dobry y potężny pod gorą, aby sie nie sypało, postawic powinni będą; każdy za swym zatyłkiem, oproc iednego zatyłku Maiera, introligatora, ktorego zatyłek tylko po same drzwi murowanego domu cerkiewnego bydz ma, a z niego tenże żyd nic nie powinien bendzie dawac, poniewasz mu tesz nic nadto, co inszym puszczają gruntu, nie puscili, z ktorych to zatyłkow zawsze na każdy rok od daty decretu niniejszego powinni będą czynsz żydzi pozwani z potomkami swemi wiecznemi czasy na cerkiew do rąk starszych cerkiewnych terazniejszych y ktorzy po nich następowac będą za quitem ich ręcznem na każdy dzien y święto Przenaswietszey y Nierozdzielney Troice po zlotemu iednemu od każdego zatyłku istotnie oddac y zaplacic pod zakładem niżej mainowanym, a isz iest ieszcze ieden plac pusty żydowski, na którym sie żydzi budowac chcą, tedy y ob tego także po zlotemu ten żyd, ktory ten plac osiadzie, na cerkiew dawac ma wespól z inszemi. Lecz że sie gora czestokroc za woda, ze dżdzą pochodzącą, na każdy rok potrosze walic

zwykła, iesli by sie to kiedy stało, żeby sie ziemia z gory na żyda z pomienionych ktorego zatylek przez plot obaliła y podworze zasypała, dac powinien ten żyd, ktoremu sie to stanie, do starszych cerkiewnych znac, ktorzy przez omieszkania tę ziemię, przyłożywszy sie połowicą kosztu swego do żyda tego, ktoremu by ziemia zatylek zasypała, tę ziemię wywiesc mają, iednakże żydzi nie mają sie ważyć pod zakładem niżci mianowanym żadnego dolka by i najmniejszego w gorze kopac, żeby gora prędzei za tym do obalenia ku ich zatyłkom nie miała przyczyny. W tym też pomienieni starszy cerkiewni żydow bronie powinni, aby oni, za oddaniem czynsu pomienionego, spokojnie na tych zatyłkach siedzieli y od wszelkich podatkw koronnych także impetiey jurydycznej wszelakich osob, iezeli by sie na potym iaka pokazała, wolni zawsze za ich obroną, toties quoties opus fuerit, zostawali, iakosz sie w tey mierze benevole wszystko zyszczyć submittowali. Ale isz sie to iasnie pokazuje y pokazało, że na cerkiewnych gruntach niektorzy z pozwanych żydow zatyłki pobudowali, przez wiele lat ich zażywali, tedy ci żydzi, na ktorych sie to z slusnych dokumentow pokazac będzie ieszcze mogło, suffitientius, że te zatyłki od szesnastu lat, iako powod mieni, zabudowali y ich zażywali, z tegosz gruntu pensia y nagrodę wedle przyjacielskiego stron obudwu wynalasku, do rąk pomienionych cerkiewnych za quitem ich ręcznem oddac y istotnie za to tych zatyłkow używanie zaplacic mają. A iesli by sie przyiaciele stron obudwu nie zgodzili z sobą, tedy to znowu wracac sie ma do moderaciey urzędu grodzkiego Lubelskiego, to iest iego mości pana podstarosciego. A isz u Marka żyda iest troche dluszy zatylek nad inszych, pozwalają mu starsi cerkiewni dla lepszei na potym zgody, aby tak, iako teras ma zatylek, y napotym go trzymał za iednakowsz z drugimi pensią, to iednak warując, aby napotym nic więcey sobie zatyłku nie przyczyniał, tosz y o inszych żydach, co podle niego mieszkaią po dom Heliaszow, rozumiec się ma. Ktore wzwyż mianowane puncta czasy wiecznemi strony obiedwie ztrzymać sobie wzajemnie mają y powinni będa, pod winą pięciuset

grzywien nieodpustną. O którą wine przed urzędem grodzkim Lubelskim odpowiedac sobie powinni. Te tedy wszystkie puncta wzwyż mianowane przyieli przez decret pomieniony zawarte. Działo sie in loco praefato differentiarum na Podzamcu Lubelskim w poniedziałek po święcie Naiswiętszey y Nierozdzielney Troice naibliszy roku Panskiego tysiacnego szescsetnego trzydziestego wtorego. Bartholomaeus Kazanowski, tribunus et vicecapitaneus Lublinensis ¹⁾.

Виленскій Центральный архивъ древнихъ актовыхъ книгъ, кн. городскаго суда, № 62/20, за 1633 г.; л. 81—85.

ССХХІ.

1633 года, 12 марта. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права Люблинскаго братства на владѣніе угодьями и порядкомъ братства.

Конфирмація крунтовъ и порядковъ брацтву Любелскому отъ его к. м. служащая.

---

¹⁾ Въ 1609 г., 26 октября старшіе братчики Люблинскаго братства Левъ Панаевичъ и Алексѣй Ивашевичъ внесли протестацію въ Люблинскія городскія книги противъ шести евреевъ, копавшихъ братскую гору, не смотря на запрещеніе 1539 г.: „Dnia wczorayszego, niedzielnego poranu własnie w służbie Bożą, ku wzgardzie wiary chrzescianskiey, a szkodzie wielkiey czerkiewney, żydowie Lubelscy w liczbie ich szesc, począwszy od Zachariasza żyda, podle siebie mieszkaiący, asz do cerkwie, ktorych imiona y przewiska oni lepiej wiedzą, gorę cerkiewną ku szkodzie wielkiey cerkiewny kopali motykami y rydlami brali, wożąc bakami—y pod gorę cerkiewną budują sie nad zakazanie wielkie, co za razem tym to woznym Woyciechem Jaroszowskim obwiedli y oswiadczyli et in verificationem rydl im wzieli, kroy do urzędu grodzkiego oddali przy tym że woznym..

Виленскій Центральный архивъ древнихъ актовыхъ книгъ, кн. Relationum, № ²⁹/₂₀ за 1609 г., л. 163.

Року тисеча шестсот тридцат девятого, мѣсяца генвара девять-надцатого дня. На рокахъ судовыхъ, земьскихъ, Луцкихъ на завтрее по трех кроляхъ рымскихъ, святе, в року звышъ написанымъ припалыхъ и судовне отправовать зачатыхъ передъ нами Крештофомъ Шимковичомъ Шимирскимъ судею, а Анѣдремъ Ливевскимъ, подсудькомъ, урядниками судовыми, земьскими, Луцкими. Персоналитеръ станувъшы урожоный панъ Ерій Божкевичъ для вписаня до книгъ нинешнихъ земьскихъ, Луцкихъ именемъ брацтва Любелъского подавъ пер облятамъ привилей конфирмацыи его к. мл. с печатю меншее канцелярьи коронъное и с подписомъ руки е. к. милости пререченуому брацтву Любелскому на речъ въ томъ привилею конфирмацыи нижеи обсервованомъ, меновите выражонью даный и служачый, о чомъ ширеи самъ в себе тотъ привилей обмовляеть, которого передъ нами судомъ положивъшы, просилъ, абы принять и до книгъ уписанъ былъ. А так мы-суд, тот привилей тримуючи, передъ собою читати казалисмы и так все в себе писмом латинским писаный маеть: *Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gottorum, Vandalarumque haeredius rex, electus magnus dux Masoviae. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Quia nos commodo et utilitati ecclesiae ritus graeci S. Salvatoris Lublini existentis, consultum esse cupiens fraternitatem ritus graeci Lublinensem circa administrationem ejusdem ecclesiae conservandam esse duximus, uti quidem praesentibus litteris nostris, conservamus. Vigore cuius conservationis nostrae memorata fraternitas ecclesiam hanc pleno iure administrabit, et cum omnibus altinentibus et pertinentibus antiquibus eo spectantibus nominatim vero agro Jurkowsky dicto iure et titulo permutationis a serenissimo olim Sigismundo Primo, nec non divo parente nostro, confirmatae quaesito, prout in suis limitibus continetur, incipiendo nimirum a finibus agrorum ecclesiae s. Nicolai usque ad expulsorium pecorum civitatis Lublinensis nec non cum omnibus domibus in eiusdem ecclesiae S. Saluatoris*

fundo sitis ad viam publicam stratam sese extendendam tenebit et pacifice possidebit, promittimus pro nobis et serenissimis successoribus nostris, quod memorat fraternitatem ab administratione dictae ecclesiae non amovebimus, alterire cuiquam amovendi potestatem faciemus, quod et serenissimi successores nostri praestabunt. Ea tamen lege et conditione ut de idoneo ecclesiae ministro fraternitas provideat, qui curam spiritualium gerat, sacramenta administret et omnibus divinis officiis exprimata fundatione aut recepto more debitis perpetuo defungatur iuribus nostris regalibus, rei publicae et ecclesiae catholicae ibidem salus. In cuius rei fidem punctas manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Data Cracoviae in conventii felicissimae coronationis nostrae duodecima mensis martij, anno Domini MDCXXXIII, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Conservando fraternitatis ritus graeci Lublinensis circa ecclesiam Salvatoris Lublini. У того привилею конфирмацьи печат меншое канцелярьи коронное, а подпись руки его к. мл. теми слови: Vladislaus rex. Petrus Zeronsky. Который же то привилей конфирмацьи за подаемъ и прозбою вышъменованое особы, а за принятем нашимъ судомъ увес слово в слово до книгъ есть уписанъ.

Кіевскій Центральний Архивъ, кн. № 2834, актъ 486, л. обор. 1408—1409 обор.

CCXXII.

1636 года, 30 апрѣля. Письмо Грубешовскихъ чиновниковъ къ Холмскому епископу Меодію Терлецкому о сорваніи православными жителями печатей отъ запечатанныхъ церквей и о насильномъ вторженіи въ нихъ.

Perillustris ac reverendissime domine, domine, d(omine) colendis-sime!

Wzidu y oppressiey naszej od niezboznych schismaticow cieszymy się tym, że tych opłakanych czasow mamy pasterzow takowych, którzy nie tylko usilnym staraniem, ale tysz y krwi swiatobliwy rozlanem owieczek swych od wilkow drapieznych bronią, milosc zarliwą przeciwko pasterzowi naywyszemu y owczarni Christusowi oswiadczaią ci, y tak płaczemy z iedney strony nad niezbożną śmiałością, z drugi strony z radością winszujemy sobie y pasterzom naszym takowego szczęścia, gdysz ta offlictio est Dei manifesta dilectio, który z majestatu naywyszego bacząc, isz iad y poduszczenie szatanskie nie tylko... odleglych granicach, a le w sercu samym pobożnych catholicow y starodawnych unitow szerzy się, y w winnicy boyny chwast y korzywy tak zagesciały się, że az przeplec potrzeba, przez wielki y chaniebny uczynek chciał to wystawic swiatu wszystkiemu, isz szcepow, owoc dającym, nie da usechnąc, ale ie chce oczyscic. Mamy nadzieie, że w. m. m. p. mianowicie naszych unitow przewielebny pasterz y w winnicy Chrystusowi przedni operariey czułością y fatigą swą to sprawic raczysz, isz falce iusti iudicii za powodem w. m. m. pana omne noxium położone będzie, alerkidie swiątobliwe y pobożni unici cum triumpho maiori kwitnąć będą. Co się tycze urządu naszego nie chcemy w niwczym impie tuti favere y owszem zelozissime przy krzywdzie Boży, która nie tylko serca nasze, ale y niebiosa pomsty wołując, przebią zawsze się stale, podług moznosci naszej opponujemy y, pokąd nas stawac będzie, nie ustaniemy, asz sie zle y bezecznie zbędzie. Posiłamy protestacją au-

thenticzną o oddarcie pieczęci y gwałtownie wdarcie się brzydkich schismaticow do cerkwi Bogu poświęconych. Z których iaskinie lotrowskie bezecne prostactwo uczynic chciało, pozwysmy do tey protestathey przyieli, niech występni się karzą, my, łaski abysmy w czym nie szwankowali, żądamy, lecz to candor w. m. naszego pana sprawi, ktorzy candide y zuprzeymy mielosci serdecznie życzymy, aby w. m. m(iłos)c(iw)ego pana Pan Bog posielac y tak fortifirowac raczył (iakosz dosic fortissime adverzazom przekę— tym opanowac się raczysz), aby post terrorem ardentem amorem ku uniey s(więtey) y pasterzowi swemu przedsiwzieli y obaczeli się, a napotym aeviterne nie odmieniali się, co my y siebie samych swiatobliwym modlitwam w. m. m(iłos)c(iw)ego pana pilnie poruczamy. Datum w Hrubieszowie die 30 aprilis miesiąca kwitniącego, pod znakiem planety szczęśliwego, 1636 (roku).

W. m. m(iłos)c(iw)ego pana uniżony sługa

Albert Bryszonych, vicead-
vocat iutas Hrubiszovien.,
manu propria.

Thomasz Szanowski, nota-
rius civitatis Hrubiszovi-
ensis.

На оборотъ полумста, какъ складывался и посылался:

Per illustri ac reverdissimo Methodo Terlecki, ritus graeci, Chełmensi, Bełzensi episcopo, domino, d(omi)no et mecenati colendissimo, 30 aprilis, anno 1636, od Hrubieszowa oznajmiają, o oddarciu pieczęci moich od cerkwi.

Холмскій Братскій Музей. Секція А., vol. I, № VI.

ССХХІІІ.

1637 года 17 декабря. Протестація Холмскихъ униатовъ противъ православныхъ въ томъ, что они возстають противъ достоинства и власти Холмскаго епископа Мееодія Терлецкаго, клеветша и понося его, и что они люди беспокойные, склонные къ бунтамъ и конфедераціямъ, находятся въ сношеніяхъ съ Кіевскими и Волинскими православными, которые побуждаютъ ихъ къ этимъ ссорамъ, давая имъ на это матерьяльныя средства.

Actum Chełmense feria quinta post festum s. Luciae, virginis et martyris, proxima anno Domini 1637 praesentibus famatis Stanislao Skup, Hrehorio Martyskiewicz, nobile ac famato Joanne Gorski, scabinis iuratis Chelmensibus.

Do act y sądu terazniejszego woitowskiego Chełmskiego obliczenie przyszedszy sławetni mieszczani Chełmscy: Hrehory Martyskiewicz, lawnik Chełmski, Jan Kulżyk, Jan Polikarpowicz imieniem swym y wszystkich mieszczan Chełmskich, w uniei s(więtej) z kosciołem Rzymskim będący, załośliwie na przeciwko Kondratowi y Romanowi Zabierowiczom, Stephanowi Radczykowi, Pawłowi, Hrehoremu, Stefanowi, Heliaszowi Krupom y wszystkim schyzmatykom Chełmskim skarżyli sie o to, iż oni zarazeni będąc swiezo schizmą, ktori po te czasy, nie tylko w Chełmie miescie, ale y we wszystkiei ziemi Chełmskiey, słyhac nie było, ważyli sie wprzod targnąc na dostoiensstwo y przełożensstwo pasterza naszego i. m. oica episcopa terazniejszego Chełmskiego, rozne nań w protestaciach swych (a osobliwie w Luckiei) calumnie y contumelice kładąc. Potem z i. m. oicem episkopem temi potwarzami swemi postępками nic nie radząc, rzucili sie na protestantow roznyimi sposobami między inszemi uformowawszy sobie penne... figmenta przeciwko protestantow, a mianowicie, iakoby protestantes decreta z niemi iakies niegdy w Wilnie otrzymywac z sądow krola i. mosci zadwornych mieli y onych ad reponens swieżym mandatem krola i. m. założyli. W tym iż bez

żadnego praetextu y słusznosci z protestantami postępi, wyrażając raczej, że są ludźmi niespokoinemi, do buntów i confederacji sklonnemi, pobudkę mając, do tego składki schyzmatyków Kijowskich y Wołyńskich, pobratymow swoich, ktorzy ich na te kłotnie pobudzając, secinami złotych często obsyłać zwykli. Przeto, że szkodowac protestantes, przez to pilnując terminow zadwornych, gospodarstwa swego y rzemiesła z omieszkaniem muszą (iakoż iuż szkudnią przez takowe swe vexatia y włokity przynamniej na pięć set złotych), a zabiegając, aby te koszty y nakłady niewinne darmo nie poszły, y obicując sie o to protestantes cum huiusce modi turbatoribus prawie posbapic y szkod swych upomniec się, tę terazniejszą protestatią swą przeciwko wysz położonym schizmatykom y wszystkim adhaerentem ich solenniter zanoszą.

Ex protocollo actorum viceadvocacialium Chełmensem respons.
Gregorium Politowicz not. iurdis. Chelm.

Холмскій Братскій Музей. Секція А.. vol. I, № VIII.

CCXXIV.

1639 года. Инструкція православнымъ депутатомъ, отправляемымъ на сеймъ.

Puncta przeciwko unitom na seym roku 1639:

Ante omnia mają sie panowie posłowie solenniter skarżyć, upomnieć y do żadney ynszey rzeczy nie przystępować, aż by to, co exarbitowało, w ryze swoje wprawiano y do exequuty przywiedzone było, t. e. aby cerkwie brackie w uniey nie będące religiey greckiey tak w koronie, iako y księztwie Litewskim constytucią appro-

bowane byli według punktow electionis, y zaraz ex nunc ze wszystkimi aparatami osobliwie w Lubline, Krasnymstawie, Sokalu y Belzie y w inszych miastach, z ktorych skarzyc będą, przywroczone byli, iako ie gwałtownie oiciec władyka Chełmski teraz swiezo w tym roku poodbierał, y aby poenam większą y ostrzeyszą na takich wzruszających prawo y pokoy pospolity namowili, ponieważ przeciwko iasnemu prawu po przysiężonemu przez iego kr. m. y puncta na szczęśliwey electye przez krola iego mosci dyploma, przywilej, constitucią warowany, ważył sie władyka Chełmski upraszać, iako sam udaie przywileia iego kr. m. na odebranie cerkwi y ostawicznie ludzi ubogich infestue, cerkwi odebrawszy, popow więzi, mordue, dla cerkwi zamknionionych, popieczętowanych, ludzi—bez spowiedzi, sakramentow naswiętszych, dziatki bez krztu umierają, y w polach bez pogrzebu chowają, y aby commyssija zaczęta w coronnych miastach tak y w księztwie Litewskim ieszcze niepoczęta, aby do skutku przywiedziona była y constytucią, tak comisarze, iako y termin naznaczają, starac się mają. Manifestacye, ktore przeciwko punctom electionis w diplomie zanesione, aby annihilowane były, także przywileia i. kr. m. podpisane ich m. panowie pieczętarze, tak coronni, iako y w. x. Litewskiego zapieczętowane, y mandaty iniuratis religiey greckiey wydane byli. A yz reliquie święte, mianowicie drzewo Krzyza świętego, y czaszka z głowy Pantelemona świętego, także aparaty, krzyże, kielichi starożytne przy cerkwi katedralney Luckiej będą, co przez i. m. x. Bakowieckiego, władyką Włodzimirskiego, zabraney do tego czasu za listem osobliwym i. k. m. nie wroczone, serio prosic o wrocenie panowie posłowie mają tego wszystkiego.

Informatia od ich. mościow panow unitow: 1) Affectatia iego mosci pana Kisiela, aby cerkiew Lubelska ex nunc disunitom oddana była, *и такъ далье, см. Петръ Могила Голубева, т. II, №, 40.*

CCXXV.

1639—1642 годы. Выборы старшихъ братчиковъ Замостскаго братства и указаніе обязанностей ихъ и другихъ братчиковъ.

Roku Panskiego 1639 aprila albo kwitnia die 15.

W poniedziałek wielkanocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publiczney schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwi Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok s posrodku braciey: 1) pan Piotr Chylinski, 2) pan Jachim Suszkowicz, 3) pan Hrehory Oszekowicz, 4) pan Hrehory Pniowsky, 5) pan Marko Bobrikowicz przydany; za pisarza p. Mikołay Piotrowicz; do szpitala za gospodarzow: pan Hrehory Pli-sowsky, p. Semion Połupanowicz; za skarbowego y pałamarzow p. Andrzej Boykalowicz, krawiec, do skarbcu p. Simeon Podgurski, y p. Mikołay Mathiewicz do swic cerkiewnych y puszki. Za dziesiątni-ków nie było w tym roku nikogo, w małości ludzy. Ktorzy to pa-nowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegać rządu y po-rządku cerkwi Bożey, wszystką bracią rządzić młodszą, a młodszy we wszystkim starszym obranych braciey słuchac mają y powinni, niepo-słusznych karac według porządku, opisanego prawem, co się niech sta-nie na chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam wszystkim na zdrowie. Amen. W Zamosciu w domu zwyczaj-nem, cerkiewnym roku y dnia miesiąca, ut supra.

Elekcyia na ten rok—1640.

Roku Panskiego 1640, kwietnia dnia 6, w poniedziałek wiel-kanocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publiczney schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwi Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok wyżey

opisany s posrodku braciey wszystkiey szczęśliwie: 1) pan Jan Kratowicz, 2) pan Marko Janiesiewicz, 3) pan Hrehory Oszykowicz, 4) pan Hrehory Plisewsky; za pisarzow—pan Basily Rudodmiez y pan Mikołay Kurylik; do szpitala starszych: pan Jacko Woronowicz y pan Joachim Suszkowicz. Dziesiątnikow nie było na ten czas, w małości ludziey. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porządkow cerkwie Bożey, wszystką bracią rządzić młodszą, a młodszy we wszystkiem starszych obranych braciey słuchac mają y powinni, nieposłusznych zaś karac według porządku, opisanego prawem, co się nich stanie na chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam wszystkim na zdrowie. Amen. W Zamosciu w domu zwyczajnym, cerkiewnym roku dnia y miesiąca, ut supra.

Electia roku Panskiego 1641, kwietnia dnia 27 n.(s.)

W poniedziałek wielkonocny według zwyczaju y porządkow brackich przy publiczney schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwie Bożey w bractwie świętego Mikołaja na ten rok wyżey opisany s posrodku wszystkiey braciey szczęśliwie: 1) pan Jan Kratowicz, 2) pan Marko Janiesiewicz, 3) pan Piotr Helinsky, 4) pan Jan Wereszczaka; za pisarzow: pan Basili Rudodmiez y pan Mikołay Piotrowicz; za skarbowego: pan Stephan Pesikowicz; za palamarzow do swic y puszki cerkiewney obrani: pan Jan Philipiec, pan Andrzej Boy-Kotowicz; do szpitala starszych: pan Simon Połupanowicz y pan Jacko Kołszyk. Dla lepszego rządu dziesiątnikow postonawiamy: na Janowskim przedmiesciu p. Thomasz Wierzchowsky y pan Andrzej Hrasimowicz, w miescie: pan Jacko Przytułowicz, na Lwowskim—pan Michał Zerebkowicz. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porządkow cerkwie Bożey, wszystką bracią rządzić młodszą, a młodszy we wszystkiem starszych słuchac mają y powinni, nie posłusznych zaś karać według porządku, opisanego prawem, co sie niech stanie na chwałę P. Bogu y sw. Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam

wszystkim na zdrowie. Amen. W Zamosciu roku dnia miesiąca, ut supra.

Electia roku Panskiego 1642, marca dnia 13.

W poniedziałek wielkonocny według porządkow brackich y zwyczajiu przy publiczney schadzce obrani są bracia czterech starszemi do porządku y rządu cerkwie Bożey w bractwie świętego Mikołajia na ten rok wyżey opisany s posrodku wszystkiey braciey szczęśliwie: 1) pana Marka Janiesiewicza, 2) pana Piotra Chelinskiego, 3) pana Jachima Suszkewicza, 4) pana Jana Wereszczakę; za pisarzow: pana Bazilego Rudodmicza, za skarbowego: pana Sofroniego Pesikowicza, za pałamarzow: do swic y cerkiewney puszki obrani są: pana Andrzeia Boykotowicza, pana Hrehorego Kostewicza y do szpitala: starszych przeszłych, takrocznych potwierdzaią, to jest pana Symona Połupanowicza y Jacka Kołszyka. Dziesiątnikow żadnych dla małości ludzicy nie było, tylko iednego zostawili dziesiątnikiem w miescie—Hrehorego Jakowicza. Ktorzy to panowie bracia, obrani są starszemi, powinni przestrzegac rządu y porządkow cerkwi Bożą y wszystkiey bracią rządzić młodszą, a młodszy we wszystkim starszych słuchac maią y powinni, nieposłusznych zaś karac według porządku, opisanego prawem. Co się niech stanie na chwałę Panu Bogu y świętemu Mikołajowi, patronowi naszemu, a nam wszystkim na zdrowie, amen, ut supra, *и такъ далье съ томъ же духь.*

Холмскій Братскій Музей.

ССХХVI.

1640 года, 7 июня. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права школы (гимназiи), основанной Холмскимъ епископомъ, Меодiемъ Терлецкимъ, при Холмскомъ кафедральномъ соборѣ для обученiя греческому и латинскому языкамъ съ тѣмъ, чтобы воспитавшіеся въ означенномъ училищѣ распространяли ученiе римской церкви между проживающими вокругъ г. Холма православными.

Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Kiioviae, Volyniae, Podoliae, Podlachiae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, summae felicitatis loco id nos semper ducere cum indominis regimini nostro a supremo numine concreditus, eiusdem numinis gloria non tantum feliciter floret, sed maiora indies sumit incrementa. Hinc enim sit, ut a supremo regum rege quotidiana pene in nos remque publicam divinae providentiae cumulentur indicia, felicesque de hostibus nominis christiani cedant triumphiter. Cum vero e literaria iuventutis institutione (quae inter eximia rerum publicae decora et ornamenta non inmerito censeri potest) certissimo patriae et ecclesiae praeparentur subsidia, non postrema certe divinae propagandae gloriae fit, exinde accessio, dum rudis iuvenum indoles ad omnem virtutis et literaturae formatus culturam. Non possumus, quo circa non grato coeptare animo, piam et laudabilem venerabilis in Christo patris Methodij Terlecki, Chelmsensis et Belzenis ritus graeci episcopi intentionem, qui singulari religionis orthodoxae in vicinis schismatis promovendae zelo duitus, anno millesimo sexcentesimo trigesimo nono gymnasium ad iuventutem graecis et latinis literis imbuendam penes basilicam cathedralem sub titulo Augustissimae Nativitatis Virginis Mariae insignitam, Chelmae erexit et undavit, adjectis nonnullis ad mensam ipsius episcopalem perti-

mentibus praediis prout in authentice ipsiusmet episcopi erectione nobis exhibita latius continetur, quae dicti Chelmensis gymnasium erectio et sentatio(?) ut tandem..... (vir)titudine et stabilitate instanter est nobis adicto venerabili episcopo supplicatum praedictae nos uti iustae benignae annuentes praeinsertas erectionis dicti Chelmensis gymnasium literas (quas hic pro insertis et expressis haberi volumus) in omnibus eandem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout quidem (in quantum in re communi non repugnant) approbamus, ratificamus et confirmamus praesentibus literis nostris, decernentes easdem vim et robur verpetua et debitae firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varszaviae die VII mensis iunij, anno Domini MDCXL, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae octo anno. Vladislaus Rex.

Эта грамота написана на пергаментъ. Печать была приложена на шнуръ, теперь ея нѣтъ.

На оборотъ: przywiley na szkoły Chelmskiey dnia iuni 7, anno 1640.

Ex resonati oblatione nobilis Georgii Hostyłowski nomine perillustri et reverendi domini Jacobi Szusza, episcopi ritus graeci Chelmensis et Bełzensis, archimandritis Żydyczynensis, privilegium s. r. nostris introconst. ad acta castrensia, capitanealia Chelmensia feria quinta ante festum sancti Martin(i), Partificis et Confessoris, iuxta an(no) D(omini) 1685 suscepit et induit.

Холмскій Братскій Музей.

ССХХVII.

1641 года, 15 февраля. Запись Холмскихъ православныхъ гражданъ о присоединеніи ихъ къ униі и повиновеніи тамошнему епископу Меѳодію Терлецкому подѣ угрозою лишенія всего своего состоянія.

Мы ниже положеи mieszczanie iego kr. mosci chełmscy religiey greckiey po te czasy przez lat kilka w schizmie albo odszczepenstwie będący wszyscy jednostaynie z malażonkami y potomstwem naszym, tak w mieście samym, iako y poprzedmiesciach mieszkaiący, a mianowicie Kondrat y Roman Zabirowiczowie, Hrygory y Paweł Krupowie, Stefan Radczyk, Theodor Hrehorowicz, Wasiley Harasz-mik, Fedko Babicz, Wasko Skutka,¹⁾ Iwan Senczuk y wszyscy, ktorzy kolwiek by się przy Chełmie takowi pobratimowi nasi znalezi, ktorych imiona y przezwiska tu zawyrożone rozumiec się maią, stawamy y zeznawamy przed sądem y actami ninieyszemi mieyskiemi Chelmskiemi dobrowolnie, bez żadnego przymusu s tą declaratią y nieodmiennym zeznaniem naszym, iż za łaską Bożą, oswiecenіи będąc Duchem S., uznalichmy błąd nasz, w ktorым dotąd za zaslepieniem nieprzyiacela duszy przez oderwanie się od spolecznosci wiernych Bożych y od posłuszenstwa należytych pasterzow, iako błędnie owieczki zostawalichmy: a to iż przez ten czas zostawalismy przy schizmie, będąc do tego sdołni, za pobudką liberi exercitii religionis tak unitis, iako disunitis, pozwolonego od rzeczy pospolitey y iego kr. m., teraz chcący y usztuiąc zostawac w iednosci, a dawszy się winnemi za przeszłe odszczepenstwo nasze, na ten czas oswiadczamy się, że w Bodze przenaywielebnieyszemu iego m. oycu —Methodiuszu Terleckiemu, z łaski Bożej episkopowi Chełmskiemu y Bełzkiemu, panu y pasterzowi naszemu y iego następcom, w potomne czasy oddaiemy powinne y należyte, iako nay-

¹⁾ Въ подлинникѣ зачеркнутъ.

duięcey się w dioecesyey i. m., posłuszenstwo—duchowne poddanstwo. Także napotym, krom i. m. samego, abo successorow iego m. y krom tych pasterzow, ktorych nam i. m. do cerkwi naszych Chełmskich z ramienia y władze swoiey episkopskiey poda, żadnych inszych w domy nasze wprowadzac, ani na stronie szukac nie chcemy y nie będziemy. Czego ieżeli by nie dotrzymawszy, y do staro- niestatku y błędu który kolwiek z nas obywatelow Chelmskich wrucił by się do uporu y odszczepięstwa, tym samym każdy takowy za przeswiadczeniem przez ludzie wiary godnych y osiadłych y za słusznym (a nie podposobienstwem) dowodem podpadać ma sam w osobie swoiey sub poenam infaniam, a dobra iego wszystkie ruchome y leżące sub confiscationem, ktorych połowica fisco r. m. y delatorowi, połowica cerkwie cathedralney Chełmskiey należeć ma, pro forum dla większey wagi y zmocnienia tego postanowienia y submissiey naszej wieczystey sami sobie zwykłe nasze w urzędzie naszym miesckim chełmskim naznaczamy. Ktorem siebie y successory swoje dobrowolnie hac in parte poddaie wyrokiem zanitym, na pierwszym terminie, gdy który z nas przez sługę miesckiego ustnie, albo pisany m pozwem, dniem iednym przed sądem był by pozwanym; wszystkie insze incompententa actoris et actionis, y insze iakiekolwiek exceptię opusciwszy, zaraz ratione criminis obiecti innocentiae declerandae gratia na inquisitionią na przyszły zaraz drugi termin brac się ma. Tamże onę wywodzic powiniem, y co sie ex inquisitione pokaże ua tymże terminie prawnym, powtore uczynionym, iudicatum officii civilis Chełm. pati. A ieżeli by się która strona dekretem nie kontentowała, salua appellatione, ma isc post curiam r. m. inquisitionią samą, in oculo rotulo wziąwszy ab officio civilo Chełmensi. Na ostatek y to przydaiemy, ieslibysmy kogo z swoich postrzegli, że się w iedności s. chwieie, abo kędy indziey rady y sposobow zażywa, albo s. unią directe vel indirecte rozerwac chciał by, tego i. m. oycu episkopowi obwiescic y przeciw takowego sami, sub iisdem poenis, powstać y z posrodka siebie wyłączyć obiecuiemy. Przy tey ugodzie iego m. tez pozwał te cerkwi budowac

na tychże miejscach, które przez ogień są zniesione, y żeby swiecz-
czennicy w tych cerkwiach nabożeństwo odprawowali według zwy-
czaju dawnego. A nakoniec wszystkich processow, przed tą ugodą y
submitią mianych, odstępuje. A dla więksey wagi tę naszą obli-
gatią przez kilku sąsiad naszych, w teyże nieszczęsney disuney
będących, ymieniem wszystkich podpisaną, przez tych że actami
mieskimi grodzkimi Chełmskimi stwierdzamy wiecznie. Diało sie
w Chełmie dnia pietnastego febr(yarii), anno 1641. Kondrat Zabi-
rowi(cz). Roman Zabierowicz. Stephan Radczyk. Imieniem Pawła
Krupy, Hrehorego y Stepfana Branei, Theodora Babiecza, Maxima
Kowszenicza, Wasila Kopca, Iwana Bogusza, Hryca Iwaszkowicza,
Panasa Babicza, ktorzy pisac nie umieli, Grzegorz Politowicz, pi-
sarz przysięgły Chełmski, ręką własną. Васи́ли Герасимовичъ, Си-
меонъ и ма́тъка. Дми́три Рѣбуси́ньскій именовъ своим и Мико́лая
Кульжи́ка. Теодоръ Грегоровичъ. Z ramienia iego m. oycy episkopa
Chełmskiego, przy tey submitsey y podpisaniu rąk będąc, podpisa-
łem sie Jakob Szusza, zakonnik s. Bazilego, kaznodzieia przy cerkwie
Chełmskiey katedralney.

На оборотъ второго полулиста: Холмъяне вѣчне за ласкою
Божою послушенство отдали лѣта Божого рѣхма, мѣсяца феврала
ѣи, и еше: submitсыа chełmian, że przymuią unię s. y maią bydz
posłuszni biskupowi Chełmskiemu anno 1641, die 15 febr. № 19.

*Далье черезъ два акта это условіе записано въ вродскихъ
Холмскихъ книгахъ:* actum Chełm. feria sexta ante Dominicam In-
vocavit quadragesimalem proxima anno Domini millesimo saxcente-
simo quatragesimo primo. (Два экземпляра).

ССХХVІІІ.

1641 года, 21 апрѣля. Письмо Мееодія Терлецаго, епископа Холмскаго, къ Сокальскому священнику Василию Черникевичу, относительно принятія уѣи Сокальскими мѣщанами, снятія съ нихъ клятвы и допущенія ихъ къ вольностямъ свѣтскимъ и духовнымъ.

Methodius Tarlecki de Tarla, z łaski Bożey episkop Chełm(ski) y Bełz(ski) ze. Wielebnemu oycu Basilemu Czernikiewiczowi, presbyterowi naszemu, na ten czas w Sokalu będącemu, łaska y pokoj Chrystusa Pana....

Wiadomo czyniemy tym listem naszym wiel(możności) waszey y każdemu, komu by o tym wiedzieć należało, iż sławetni pp. mieszczanie sokalscy, częścią sami przez się, częścią przez posłance swę, mianowicie Mikołay Stefanowicz, Fedor Troianowicz, Fedor Szyszka, rayce starsze, Fedor Ryga, cechmistrz krawiecki, Andrzej Sliwka, Andrzej Złatochwest, y iak cechmistrzowie starzy kuszniercy: Femen Wołkowicz, Fedor Sakobucz, Iwan Kratewicz, Fedor Kurowski, Marko Rymarz, Iwan Michieiwicz, Mikołay Bokicowicz, Mikołay K...wicz, Matwiew Jarmolik y stryi iego Martin, pokornie supplicowali nam, abychmy ich, uwolniewszy od związku kłatwy, którąchmy na nich za odszczepienstwo włożyli byli y rozgrzeszywszy, przyieli do społeczności wiernych Bożych, iako błędnie y pokutuiące owieczki, obiecuią na potym wszelaką ku nam y następcom naszym wyrządzać, iako pasterzowi należytemu, czesc y posłuszenstwo, oraz y submissią taką czyniąć y actami radzieckimi Sokalskimi ad praesens robo-ruiać. Jezeli tedy submissie uczynią, iakową my sami dla nich concipowalichmy, którą wieb. w. posyłamy, tym samym daiemy w. w. moc y błogosławienstwo, abyscie tych tylko, ktorzy będą specifi-cowani w submissiey, władzą naszą od kłatwy rozgrzeszely y do wszelakich wolności duchownych y swieckich (opowiadaiąc to y magistratowi Sokalskiemu) przypuscili. Co koniecznie bez wszelakiey

odwłoki w. w. uczynić powinni będziecie. A dla większey wiary ręką własną do tego listu, podpisawszy, pieczęć naszą przycisnąc roskozalismy. Datum w Pokrowke die 21 aprilis, anno 1641. Methodius Terlecki de Terla, episkop Chełmski y Bełki, m. p.

На оборотъ полулиста: sublevacya asensuris mieszczan sokalskich od. i. m. x. Terleckiego, episcopa Chełmskiego, wydana, ieżeli submitovali, iako własnemu pasterzowi oddawac posłuszenstwo. Anno 1641, № 3.

Холмскій Братскій Музей. Секція А., vol. I.

CCXXIX.

1641 года, 9 июля. Взаимное согласие къ мирной и трудовой жизни между людьми сапожнаго мастерства, живущими въ г. Львовѣ, польской и русской національностей.

Laudum inter catholicos et ruthenos suores.—Famati Andreas Spiewak et Paulus Wiktorowicz cechmagistri surorum contubernium, nec non honesti Stepfanus Czyż, Ferens Meszyniak, Nicolaus Arrendarz, Stanislaus Fedaszowicz, magistri eiusdem contubernij, nationis Ruthenicae, seniores, suis aliorumque confratrum suorum eiusdem contubernij, ad latus suum personaliter adstantium nominibus laudum infrascriptum, seu compositionem inter se ob meliorem ordinem contubernij sui conservandum, ex consensu talis contubernij factam inscriptumque consentaneum redactam, et per certos domines comissarios e collegio nostro ad id deputatos visam, trutinatam, et in nonnullis punctis correctam, per nos autem publice lec-

tam et novissime melioratam produxerunt. Illamque in omnibus et singulis punctis approbantes, et ad observationem illius se successoresque suos post hac eodem artificio sutorio usuros, obliquantes ac inscribentes actis nostris inferi e per nos approbari expetierunt. Cuius quidem compositionis seu laudi contubernalis tenor est istius modi:

Tenor compositionis: conditie niżej opisane, na które tak polscy, jako y ruscy bracia rzemieśła szewskiego dobrowolnie, zgodnie pozwolili, y one strzymac sobie czasy wiecznemi z oboiey strony przyobiecali:

Pierwsza, aby dway cechmistrze ieden polski, a drugi ruski, także y stołowi bracia sześć, trzech polskich, a trzech ruskich byli.

Druga, skrzynka y puszka iedna cechowa ma bydz, do której kluczy dwa, ieden z polskiey, a drugi z greckiey religiey braciey, których z pośrodka siebie do trzymania takowych kluczy obierają, bydz mają.

Trzecia, przychody wszelkie do iedney puszki (która z skrzynką u cechmistrza starszego chowana bydz ma) chować y na potrzebe tak polskiey, iako y ruskiey braciey, iakakolwiek się poda, mają się obracać.

Czwarta, schadzka generalna we cztery niedziele dla odprawowania spraw cechowych y składania się groszów na świce ma bywać, do której wszyscy tak polski, iako y ruscy bracia pod winą cechową powinni chodzić.

Piąta, wydatki z tey skrzynki mają się obracać na potrzebę cechową y na świece kościelne, to iest ile na świece do kościoła polskiego bracia polscy wezmą, tylaż braci ruskiey dadzą.

Szosta, strony trwog y najazdów nieprzyjaciela koronnego tak się ma zachowywać: którzy pod iurisdictioną mieyską mieszkają, ci do miasta, a którzy pod Zamkiem, ci na Zamek dla obrony należec mają, ale gdy insze solennitates w miescie się odprawować będą, zarówno wszyscy do niech stawić się powinni zostają.

Siódma, względem wydawania listow od wyuczenia z cechu za uczniami tak polskimi, iako ruskimi, tedy pod iedną pieczęcią cechową z podpisami cechmistrzów tak polskiej, iako y greckiej religiey mają być wydawane.

Ośma, gospoda dla czeladzi polskiej y ruskiej w mieście iedna ma bydź, z między którey czeladzi ieden polski, a drugi ruski starszy brat obierany bydź ma. Także y stołowi bracia tym trybem połowica polskiej, a druga połowica ruskiej religiey bydź mają.—Która to czeladz ruska zarówno z polską pociągać y sprawować się powinna.—Co się zaś tycze nabożeństwa kościelnego, tedy każdy brat podług swego obrzędu: polscy do polskiego, a ruscy do cerkwie chodzić mają.—Jednak na wotiwy uroczyste, jako electionis officialium, civitates do Fary, a na obieranie cechmistrzów do świętego Krzyża wszyscy bracia greccy raz w rok na święty Maciej przychodzić mają.—Także na Załomszach quartalnych wszyscy bywać powinni będą.

Dziewiąta, wedle rejestru cechowego z braci ruskich pierwszych czterdziestu, którzy nie oddali wstępnego, powinni go oddać naydaley do wielkiej nocy z roku tysięcznym sześć setnym czterdziestym wtórym. A gdy wszyscy takowe wstępne oddadzą, dopiero do skrzynki cechowej klucze ieden z polskiego, drugi z ruskiego brata będą.

Dziesiąta, który by napotym nowy mistrz tak polskiej, iako y ruskiej religiey do cechu chciał wstępować, powinien będzie listy dowodne od urodzenia y wyuczenia pokazać, a potym wstępnego do skrynki cechowej sto złotych polskich dać. Synowie iednak mistrzowscy y którzy corki mistrzowskie poymować będą, wstępnego tylko po dwudziestu złotych dawać mają.

Na ostatek, bracia polscy dla lepszego się ziednoczenia pozwalają braci ruskiej, którzy zechcą, albo będą mogli, iadki w mieście kupować y zapisy na nie utrzymywać. Na co dla lepszej wiary y pewności tak my katholicy, iako y ruscy bracia spólnie podpisuiemy się y pieczęć cechową przykładamy y te wszystkie wzwyż opisane condycie otrzymać sobie wiecznie obliguiemy się.

Działo się we Lwowie, w céchu zupełnym, dnia dziewiątego lipca, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego pierwszego.-- Nos igitur consules praeinfertam compositionem inter sutores contubernales factam et expeditam, per eosdemque pro rato e grate susceptam actis nostris inseupermisimus. Et in quantum iuri publico civitatisque huius non repugnat, autoritate nostra approbavimus. Facultate nihilominus supra expressa puncta pro rerum temporumque exigentia meliorandi, corrigendi, mutandi, minuendi, addendi, nobis successoribusque nostris reservata et praecustodita. In cuius rei fidem sigillum officii nostri consularis etc. Actum ut supra.

*Львовскій Магістратскій архивъ, Acta Consularia, годъ 1641 г.
стр. 1772.*

ССХХХ

1641 года, 31 августа. Протестація Аванасія Пузины, Луцкаго епископа, и прихожанъ Сокальскихъ церквей противъ Мееодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, который запечаталъ въ городѣ Сокалѣ церкви: св. Николая, Пр. Богородицы и св. архангела Михаїла, вслѣдствіе чего болѣе чѣмъ въ продолженіи года не было богослуженія и совершенія церковныхъ требъ: крещенія, причащенія и погребенія. Церковныя облаченія и утварь расхищены, церковныя дома, угодья и гошпиталь упостожены, больные разогнаны, 60000 кирпича, приготовленнаго для постройки церкви, продано, колокольня ободрана, заборы и ограды снесены, церкви — Пр. Богородицы и св. арх. Михаїла упостожены.

Actum in castro Belzenzi feria quarta ante festum sancti Aegidii, pontificis, proxima annò Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo primo.

Do urzędu y xiąg grodzkich, staroscinych Bełzskich personalliter stanowszy wielebny ociec Jozef Kucowski, diakon cerkwie soborney katedralney Luckiey, założenia świętego Joanna Bogosłowa, imieniem wysoce w Panu Bogu wielebnego iego mości oycy Athanazego z Kozielska Puzyny, episkopa Luckiego y Ostrogskiego, y kapituły iego mości, y sławetnych panow mieszczan Sokalskich, parafianow cerkwy świętego Mikoły, świętey Przczystey y świętego archanioła Michała, w miescie Sokalu nigdy przed tym y teraz nie będących w uniey imieniem. Przeciwko wielebnemu w Panu Bogu iego mości xiądzu Methodioszowi Terleckiemu, władcy Chełmskiemu, y kapitule, także y pomocnikom iego, onemu imionami y nazwiskami samemu iego mości dobrze wiadomych y znaiomych, solenniter protestował sie o to, że iego mość xiądz władyka Chełmski z kapitułą swoią prawu pospolitemu y konstytuciam tak dawno, iako y teraz świeżo uchwalonym, sprzeciwiając sie y na zakład dziesięc tysięcy złotych w konstytucyey roku przeszłego tysiącnym szescsetnym czwartym założony, nie dbając w roku niedawno przeszłym tysiącnym szescsetnym trzydziestym dziewiętym miesiąca iulij pietnastego dnia przyechawszy do miasta Sokola z wielu czeladzi swoiey, imionami iego mości wiadomych, tam swieszczennikow pomienionych cerkwy, od przerzeczonego iego mości oycy władyki Luckiego podanych, z domow powypędzał y domy ich modo violento z niemałą szkodą ich poodbierał, a potem y same cerkwy Boże wyżeymianowane z aparatami w nich będącemi, ktore od wiekow dawnych za świętey pamięci krolow ich mościow y teraznieyszegoszczęśliwie nam panującego krola iego mości, pana naszego miłosciwego, tak przed od prawowaniem kommissyey w porządku sprawowania y administracyey ich mościow cycow episkopow nie unitow, iako y potem przez ich mościow panow commissarzow od iego krolewskiey mości y Rzeczy Pospolitey na oddawanie cerkwy wyprawionych są uznane, potwierdzone y przerzeczonemu iego mości oycu władcy Luckiemu podane w spokojnym zażywaniu ich, tak osoby duchowne, iako y świeckie, to iest parafianie byli y zostawały; przerze-

czony jego mość xiądz władyka Chełmski nie nie respectuiąc na puncta uspokojenia religiey greckiey na szczęśliwey jego kr. mości pana naszego miłosciwego clectiey postanowione, y ni pactis conventis swątożliwie od tegosz krola jego mości pana naszego miłosciwego poprzysiążone, iako też dyploma temuż narodowi Russkiemu, nie w uniey będącemu, na seymie szczęśliwey jego kr. mości koronaciey w roku tysięcznym szescsetnym trzydziestym trzecim dane, a konstytuciey roku tysięcznego szescsetnego trzydziestego piątego exegnowane, przez ich mościow panow commissarzow od jego kr. mości y Rzeczy Pospolitey do podania cerkwiey naznaczonych nie unitow oddane. Niscząc w tych cerkwiach chwałę Bożą, seym będąc w gospodzie, gwałtownym postancom swym, sobie swiadomym y znaiomym, one popięczętowac wskazał, ktore przez rok cały y więcey bez odprawowania chwały Bożey y naswiętszych sakramentow trzymał, a w tym czasie ludzie żyją bez odprawowania nabożentwa, umarli zaś bez odprawowania pogrzebow chrzescianskich nad ciałami ich, a dziatki też małe bez chrztu grzesc musieli, a po wysciu roku do tychże cerkwiey trzech wyżej mianowanych tenże jego mość xiądz Terlecki, władyka Chełmski, pana swego na imie oycy Bazilego w roku przeszłym tysięcznym szescsetnym czterdziestym, miesiąca augusta piątego dnia przysłał, ktory, do Sokala przyiechawszy, wszystkie te trzy cerkwie y do nich pola, grunta, zasiowki, zboża w ine sianożęci y insze ich pożytki y przynależnosci, ktorych przed tym osoby duchowne, Pann Bogu służący, w tych cerkwiach zawsze nabożentwo odprawuiąc, zażywali, ku szkodzie cerkwiey Bożych one gwałtownie na pożytek jego mosci xiędza władykic Chełmskiego prywatny zabrał y do tego czasu violenter trzyma, a na odprawowanie w nich chwały Bożey nie poiednokroc o to jego mosc xiądz Terlecki, żeby te cerkwie y cokolwiek przez jego mosci iest zabranego przywrucił, będąc od iegom osci oycy władykcy Luckiego upominany, przywrucic nie chce y nie przywrucił. A te zaś pop Bazili, tam mieszkaiąc, cęgły szescdziesiąt tysięcy, na murowanie cerkwiey świętego Mikoły przez ludzi pobożnych kupione, roznym

ludziom poprzedawał, dyłowanie y rysztowane wszystko, około murów cerkwie świętego. Mikoły będące, popalił, domy cerkiewne popustoszył, pola też cerkiewne, szpitalne y ogrady lentwoytowi y burmistrzom, którzy mu do tego gwałtownego odebrania cerkwy y pożytkow pomocnikami byli, do używania ich pozawodził. Puszkiercerkiewną y szpitalną poodbiawszy, pieniądze z nich pobrał y ubogich szpitalnych chorych y ułomnych z szpitalow powyganiał. A na większą wzgardę domow Bożych w skarbcu ałtarzowej zakrestiey tam, gdzie święte aparaty chowano, zboza nasypał y rzeczy swoje tam chował, miasto komory. Przez co iego mose xiądz Terlecki, władyka Chełmski, s pomocnikami swemi prawo pospolite znieważył y zakład wyżej rzeczony popadł y do szkod nie małych na trzydziesti tysięcy złotych protestujących przywiódł, o co tedy wszystko terazniejszy protestans imieniem iego mosci oycy władyki Luckiego y Ostrogskiego y powtore protestował sie, zostawiwszy, iednak, sobie y temusz iego mosci oycu episkopowi Luckiemu y Ostrogskiemu, byłab by tego potrzeba, wolne uczynienie niszey y mek. . . . terazniejszey protestaciey, którą verificuiąc zarazem u woznego generała woiewodztwa tuteyszego Bełzkiego opatrzneho Jaska z Spasowa stawał, który oczynienie, stojąc w moc prawdziwey relaciey swey, dla zapisania do xiąg niniejszych dobrowolnie zrnał, isz on w roku niniejszym, miesiąca decembra dnia onegdayszego, to iest w poniedziałek ten blisko przeszły, mając przy sobie szlachtę, ludzi dobrych, pana Jana Zablockiego a pana Andrzcicia Sosnowskiego był w miescie Sokalu, gdzie przed nim woznym mieszczane tameczni, parafianie wszyscy cerkwy tamecznych, to iest świętego Mikoły, świętey Przczystey y świętego Michała archianiola skarżyli sie y protestowali o to, isz i mianowane cerkwie przez cały rok y więcey zapiczętowane były y nabozenstwo w nich sie nie odprawo— wało, zaczym zmarli bez pogrzebow y zwyczajnego porządku cerkiewnego grzebieni, a dziatki zas bezo chrztu umierac musieli, a potym za przyslanem popa oycy Bazilego s tychże cerkwie y aparaty wszystkie zabrano y niewiedziec gdzie podziano, nisze pożytki y

należności, iako to: domy cerkiewne, gdzie przed tym swiszczennicy mieszkali, y szpitale, także pola, zasiewki, zboża roznego, ogrody y sienożęci, także cegły cerkiewney szeszdziesiąt tysięcy zabrano, y to wszystko na pożytek prywatny obrucono. Znowu tenże woźny zeznał, że on z tąsz szlachtą tamże w Sokalu chodził y widział koło cerkwie świętego Mikoły delowania y rysztowania zabrane, szpital spustoszony y ubogich szpitalnych za wypędzeniem ich w niem nie było y znowu dwie cerkwie świętey Przczystey y świętego Michała spustuszone, dzwonicę obdartą, parkany y płoty zniesione, y cmentarze ich poryte widział, w których y nabożenstwo od lat dwóch y daley nie odprawuie sie, co wszystko ci parafiane tych cerkwie opowiedzieli, bydz że li to stało y dziecie za gwałtownym odebraniem przez iego m. xiędza Terleckiego, władyki Chełmskiego, sposobem y czasu wyszey w protestaciey wyrożonych, co on woźny, iako widział y słyszał, o tem tę rellacją swoją prawdziwą zeznał, o co tedy protestans żądał, aby ta iego protestacia y woźnego relacja do xiąg niniejszych przyjęte y zapisane były, co otrzymał. Ex actis castrensibus, capitanealibus, Bełzensibus extractum.

На оборотъ: Ex parte episcopi Luceonensis ritus graeci protestatio contra illusterrimum dominum Methodium Terlecki, episcopum Chelmensensem, 1641 anno, ratione certarum praetensionum ad decanatum Socaliensem ante festum s. Aegidii. № 8. Fol. 3.

Холмскій Брагскій Музей, Секція А., Vol. I.

ССХХХІ.

1641 года. Клятво-исповѣдная грамота Арсенія Желиборскаго, нареченаго епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, данная Петру Мосилѣ, митрополиту Кіевскому и Галицкому.

Азь Арсеній, избранный и нареченный епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подолскаго, сію святую православную вѣру исповѣдавъ, клятвою общахся невредиму и непремѣнну во всемъ, даже до кончины живота моего, содержать, исповѣдати же и таяжде послушающихъ мя учити, юже здѣ нижеи писмены изображенну рукою моею подписахъ и печатію занечатлѣхъ; яже сице въ себѣ содержится:

Исповѣданіе православныя вѣры.

Вѣрую въ единого Бога, Отца Вседержителя, Творца небу и земли, видимымъ же всѣмъ и невидимымъ, и въ единого Господа Іисуса Христа, Сына Божія, единороднаго, отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкъ, Свѣтъ отъ Свѣта, Бога истинна, отъ Бога истинна рожденна, а не сотворенна, единосущна Отцу, Имъ же вся быша, насъ дѣля челоуѣкъ и нашего ради спасенія сошедшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ Духа Свята и Маріи Дѣвы, и вочелоуѣчшася, распята же за ны при Понтійстемъ Пилатѣ, и страдавшаго, и погребеннаго, и воскресшаго въ третій день по Писаніемъ, и возшедшаго на небеса, и сѣдящаго одесную Отца, и паки грядущаго со славою судити живымъ и мертвымъ, Егоже царствію нѣсть конца, и в Духа Святаго, Господа животворящаго, отъ Отца исходящаго, съ Отцемъ и съ Сыномъ сопокланяема и сославима, глаголавшаго пророки, въ едину святую, соборную и Апостолскую церковь, исповѣдую едино крещеніе въ оставленіе грѣховъ, чаю воскресенія мертвымъ и жизни будущаго вѣка, аминь.

Сіе святѣя, православныя вѣры исповѣданіе обѣщаюся предъ Богомъ и Святѣми избранными Его ангелы всецѣло, чисто, непорочно и непорушно, ничтоже отъемля, измѣняя или прилагая ему, даже до послѣдняго издыханія моего сохранить, усты же и сердцемъ право исповѣдати и пѣхъ такожде учити.

Тоежде исповѣданіе святѣя православныя вѣры свойственными словесы изясняя:

Вѣрую по разумѣнію и по поспиванію разума моего (въ) Святую Троицу Отца, и Сына, и Святаго Духа, единого быти Бога Вседержителя: и все въ Святой Троици Божество единосущное, еднотелное, сопродвѣчное и всемогущее, единыя волѣ, силы и величества, Творца всѣхъ тварій, отъ Него же вся, Имже вся и въ Немже вся, еже суть на небеси и на земли, видимая и невидимая, тѣлесная и духовная. Вѣрую же и исповѣдую едину куюждо въ Святѣй Троици вѣпостась или коеждо лице Отца, и Сына, и Святаго Духа, единого быти Бога, всецѣла и всесовершенна.

Вѣрую Самаго Сына Божія, Слово Божіе, предвѣчнѣ рожденное отъ Отца, быти единосущна, всемогуща и равна по всему Отцу въ Божествѣ, подъ лѣты же рожденна, дѣйствомъ Духа Святаго изъ Маріи Присно Дѣвы съ душею разумною, двѣ имуща рожденія, едино отъ Отца предвѣчное, другое отъ Матере подлѣтное. Бога истинна и челоуѣка истинна, свойственна въ обоимъ естествѣ и совершенна, неусыновенна, ниже привидѣніемъ суща: но истиннаго и единого Сына Божія во двою и отъ двою естеству: но въ единой вѣпостасіи, единствѣ безстрастна и безсмертна Божествомъ, но въ челоуѣчествѣ насъ дѣля, и ради спасенія нашего пострадавшего истиннымъ плоти страданіемъ, и погребеннаго и гретій день воскресшаго изъ мертвыхъ, истиннымъ тояжде плоти воскресеніемъ; въ четиридесятный же день по воскресеніи съ плотию, еюже воскресе, и душею возшедшаго на небеса и сѣдшаго одесную Отца, отнюдуже прійти имать судити живымъ и мертвымъ и воздати комуждо по дѣломъ его, или благая будутъ, или злая.

Вѣрую Духа Святаго, всецѣла и всесовершенна истиннаго быти Бога, отъ Отца единаго исходящаго, единоравнаго, едипосущнаго, всемогущаго и сопредвѣчнаго во всемъ. Отцу и Сыну.

Вѣрую сію Святую Троицу не три Боги, но единаго быти Бога всемогущаго, предвѣчнаго, невидимаго и непремѣннаго.

Вѣрую и исповѣдую Святую, Соборную и Апостолскую, Восточную церковь едину быти истинную, въ пейже едино дается истинное крещеніе и истинное всѣхъ оставленіе грѣховъ, и прочія шесть таинъ въ спасеніе вѣрнымъ истинно совершаемы и подаваемы бывають.

Отмѣтаю и проклинаю всякую ересь, встающую и возносящуюся противу сей единой Святѣй Восточнѣй, Каоолчестѣй, Апостолской церкви.

Вѣрую быти истинное воскресеніе тоеяжде плоти, юже нынѣ носимъ, и животъ быти вѣчный.

Вѣрую новаго и ветхаго завѣта, закона же Пророковъ' и Апостоловъ единаго Творца быти Бога и Господа всемогущаго.

Хочу же прочее, яже отъ Божественныхъ писаній разумѣю, люди, надъ нимиже поставленъ епископъ быти имамъ, словесы и дѣлы хранити и учити.

Правила, уставы и вся святыхъ вселецкихъ седми соборовъ и иныхъ помѣстныхъ, ихъ же Святая Соборная, Восточная содержать церковь, хочу и обѣщаюся хранити и иныхъ, да таяжде хранить, учити; а яже святые Отцы на тѣхъ отринуша и прокляша, отмѣтаю и проклинаю. Обѣщаюся же и хочу въ послушаніи твоего святительства, яко отца и пастыря моего, по правилному уставленію даже до кончины живота моего неотступно пребыти, хочу и обѣщаюся чистоту и трезвѣніе Божимъ послѣшествомъ хранити и тыхъжде слушающихъ мя учити, хочу и обѣщаюся всегда въ Божественныхъ вещахъ себе порабощати и отъ земныхъ упражненій и злыхъ прибытчествій отгрѣбати, елико ми человѣческая слабость возматити изволитъ. Хочу и обѣщаюся смиреніе и терпѣніе въ себѣ самомъ хранити и иныхъ тогожде подобныхъ учити.

Хошу и общаюся: нищимъ, страннымъ и всѣмъ недостаточествующимъ имени ради Господня быти благопріятель, благопривѣтливъ же и милосердъ.

Сіе все мною исповѣданное и обѣщанное послѣдующею сицевою клятвою утверждаю: Азъ Арсеній іеромонахъ, избранный и нареченный епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подолскаго, общую и свято кленуся предъ лицомъ всевидящаго Бога и всея церкви, яко вѣру правосланую, юже нынѣ здѣ исповѣдахъ, цѣлу и непорущу до кончины живота моего сохраню. И яко имже образомъ и нравомъ въ мимошедшихъ временехъ пребыхъ, сице и отъ сего часу во вся послѣдующая дни живота моего, даже до скончанія его, пребыти имамъ во всемъ вѣренъ и послушливъ Святой Соборной, Апостолской церкви по преданію Божественныхъ Апостолъ и святыхъ Отець и тебѣ господину, отцу, владыцѣ и пастыру моему, господину Петру, милостию Божіею архіепископу, митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи, святѣйшему патріарсѣ Константинопольскому послушну существу, и твоимъ воспріемникомъ, правилнѣ на престолъ святѣйшой митрополіи Кіевской, Галицкой и всея Россіи входящимъ и святѣйшому патріарсѣ Константинопольскому повинующимся и вѣру святаго восточнаго православія правосодержащимъ и, яко въ совѣтѣ, или соизволеніи, или дѣлѣ всякомъ, преосвященству твоему и по тебѣ твоимъ воспріемникомъ, на сопротивленіе умышляемомъ и творимомъ, или вредъ и тщету нѣкую твоему преосвященству, или онѣмъ папосящемъ пребывати и тому соизволяти не имамъ, пачеже, и елико ми мощно будетъ скоро, твоему преосвященству или воспріемникамъ твоимъ изявити и самъ сицевому совѣту и дѣлу вреду сопротивитися и заняти должень буду.

Совѣта всякаго въ церковныхъ исправленіяхъ, егоже ми преосвященство твое, или воспріемники преосвященства твоего вовѣрять будутъ, сами собою, или посланники своими, или епистолиею, ко церковному или онѣхъ вреду и тщетѣ никомуже явѣ сотворю или открюю.

Посланниковъ святѣйшаго патріархи Константинопольскаго, пастыра нашего и преосвященства твоего, ихъ же истинныхъ быти свѣмъ, въ пришествіи, пребываніи и отшествіи честно, устронно любити и въ нуждахъ сопособнымъ имъ быти имамъ.

Права чести, привилеія и повагу святыхъ восточныхъ церкви, святѣйшаго же вселенскаго Константинопольскаго патріархи и его воспріемниковъ, къ сему же и отъ нихъ уставленная во всей епископіи Львовской, Галицкой и Каменца Подольскаго ставропигія и брацтва и святѣйшаго такожде престола митрополіи Кіевской, Галицкой и всея Россіи и твоего преосвященства хранить, защищати, умножати же и разширяти тщатися буду. Правила Божественныхъ Апостолъ, Богоносныхъ отецъ и святыхъ восточныхъ церкви изреченія, расположенія же и заповѣданія всѣми силами сохранию и отъ иныхъ хранитися сотворю.

Еретиковъ всѣхъ древныхъ и новыхъ, такожде и отступниковъ отъ святыхъ восточныхъ церкви и отъ пастырей ея четырехъ святѣйшихъ патріарховъ, на Востоцѣ сущихъ, ко познанію истины навращати; ереси же, отступства и вся душегубная изобрѣтенія ихъ всѣми силами искореняти долженъ буду.

Званъ отъ преосвященства твоего къ собору, кромѣ всякого извѣту, прекословія же и отреченія на время и мѣсто уреченное доброхотнѣ прійти долженъ буду; развѣ, аще великая благословенная и правилная нужда возбранишь ми, и тогда писаніемъ и посланники моими сію возвѣщу преосвященству твоему и всему собору.

Въ церковь и чинъ ея ничтоже ново, аще и зѣло полезно возмнѣлобымися, привосити, такожде и отъ древныхъ обычаевъ, прежде небреженіемъ оставленное, что паки обновити и въ древнее употребленіе привести дерзнути никакоже имамъ, аще не прежде преосвященства твоего совѣтъ и благословеніе на сіе притяжу.

Въ епархіяхъ или діецезіяхъ чуждыхъ, развѣ моя единая, нисидиуже власть распросирати, ниже священниковъ, діаконовъ и всякихъ клириковъ рукополагати, ниже божественную литургію

священнодѣйствовати безъ благословенія и соизволенія твоего преосвященства дерзнути ямамъ, аще и велию быти пужду, сія сотворити возмнѣлъ бымъ.

Имѣнія же, наслѣдія и села вся церковныя, ко трапезѣ и воспитанію епископскому прислушающая, ниже туне кому дамъ, ниже кому продамъ, на цѣнѣ, ниже въ долзѣ изнурю, ниже инѣмъ коимъ образомъ, извѣтомъ же и обычаемъ отъ церкви отчужду: аще и соизволеніе клироса церкви моя на сіе имѣлъ бымъ, безъ совѣта и соизволенія твоего преосвященства, аще же и самовольнѣ и самодерзновеннѣ безъ преосвященства твоего совѣта и соизволенія нѣчто отъ воспомяненныхъ имѣній отчуждилъ бымъ, казни и запрещенію отъ твоего преосвященства и отъ всего церкви Російскія собора преданнымъ подлещи должепъ буду.

Тѣми жеде церковными имѣніи и всякими приходами употреблятися мѣряѣ и воздержателнѣ, со боязнію Божіею, яко предъ всевидящими очима Его ходя, ямамъ не ко сласти, суетѣ же и тщеславію нѣкоему міра сего, но точію ко благолѣпію и благочинію церковному, ко помощи сиротамъ, нищимъ и въ бѣдѣ сущимъ христіанскимъ, правовѣрнымъ людямъ.

Долженъ ко сему буду всяцѣмъ промышленіемъ, силами и разумомъ печатися и прилежати, училища назидати и въ ня свободныхъ ученій и учителей стяжати отъ имѣній церкви и трапезы моя, прислушающихъ воспитая ихъ, и потребная имъ дая, поелику мощно ми будетъ; на зданнымъ же сущимъ училищамъ помощникъ и заступникъ вседушно всѣми силами, елико мощно ми будетъ, обещаюся быти.

Прочее всякаго страннаго и церкви святой восточной несогласующаго и противящагося права, обычая, ученія и изобрѣтенія, такожде и отъ чловѣкъ иномудрствующихъ, и та изобрѣтающихъ не точію ко церковному исправленію, благочиненію же сожителству православныхъ воспріимати, соводити и присовокупляти никакоже ямамъ, но и ветоцнѣ таковыхъ всѣхъ, якоже самъ себѣгати (sic) и стерещися, сиче и прочіихъ, моему пастырству

подручныхъ и подлежащихъ, отъ всѣхъ тѣхъ и тѣмъ подобныхъ да удаляются, повелѣти, принудити же и творити долженъ буду по силѣ моей.

Такоже и тые пункта, особѣ мнѣ данные, рукою моею писанные и печатію притисненныя, примую и тою присягаю утверждаю.

Тако ми Богъ да поможетъ, вси святыи и сіе святое Божественное Евангеліе.

Арсеній Желиборскій, нареченный епископъ Лвовскій и Каменца Подолского, сею присягою ствержаю, такъ тежъ и пункта нижепомяненныя и на то рукою моею при печати епископской подписуюся.

мѣсто
епископской
печати.

---

*Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ
Дѣлъ. Польскія дѣла 1726 года, январь—декабрь, № 27.*

ССХХХІІ.

1644 года, 29 мая, 20 іюня. Прїѣздъ въ Москву изъ Львова дьякона Степана Борецкаго съ женою и съ шуриномъ для вѣчнаго въ Россіи пребыванія.

Государю, царю и великому князю Михаилу Ѳедоровичу всеа Русіи холопъ твой Васка Львовъ челомъ бьетъ: нынѣшняго, государь, 152-го году мая въ 29 день приѣхалъ в Путивль из Литовские земли изъ Львова дьяконъ, въ роспросе сказался Степанъ Степановъ сынъ Барецкой з женою да с шуриномъ—с Ывашкомъ Григорьевымъ; приѣхалъ де онъ на твое государево имя на вечное житье, а служилъ де онъ во Львовѣ в соборе въ церкви *Покрова Святый Богородицы* ¹⁾; а Андрей де Барецкой ему дьякону братъ двоюродной, а дядя де, государь, ево двоюродной Парейрей Барецкой въ Кіеве въ монастыре архистратига Михаила въ строителѣхъ, а вестей, государь, в роспросе никакихъ не сказалъ, и билъ челомъ тебѣ государю царю и великому князю Михаилу Ѳедоровичу всеа Русіи, чтобъ мнѣ холопу твоему ево дьякона отпустить ис Путивля къ тебѣ государю к Москвѣ. И я холопъ твой велелъ ему побыть в Путивлѣ до твоего государева указу и кормъ, государь, велелъ давать противъ такихъ же иныхъ дачъ и о томъ мнѣ холопу своему, какъ ты, государь, укажешъ.

Государю чтена. Послать государева грамота велѣтъ отпустить к Москве и кормъ и подводы дать, примѣрся к инымъ такимъ отпускамъ. Отъ царя и великого князя Михаила Ѳедоровича всеа Русіи в Путивль воеводе нашему князю Василью Петровичу Львову. В нынѣшнемъ во 152-м году іюня в 18 день писал еси к намъ с Путивльскимъ казакомъ с Петрушкою Афанасьевымъ, что мая

---

¹⁾ Нынѣ не существуетъ.

въ 29 день приѣхал в Путивль из Литовские земли из Львова дьякъ Стефанъ Степановъ сынъ Барецкой з женою да с шуриномъ— с Ывашкомъ Григорьевымъ; а ѣдет де он к намъ к Москве на наше государское имя на вѣчную службу, и билъ намъ челомъ, чтоб ево ис Путивля велѣть отпустить к намъ к Москве, и ты ему велѣлъ побыть в Путивле до нашего указа и кормъ ему велѣлъ давать противъ такихъ же дачъ. И какъ к тебѣ с(і)я наша грамота придетъ, и тыбъ того дьякона Стефана ис Путивля отпустилъ к намъ к Москве с тѣмъ же приставомъ вмѣсте, которой посланъ будетъ с архіепископомъ Макарьемъ, давъ ему в дорогу кормъ и подводы, примѣрся к инымъ к такимъ жъ отпускамъ, и велѣтъ приставу, приѣхавъ под Москву, с послѣднево стану обослатися в Посолской приказъ, а без обсылкибъ к Москве не ѣздилъ; а которого числа их отпустишь и сколько ему корму дашъ, и ты бь о томъ отписалъ к намъ к Москве в Посолской приказъ. Писанъ на Москвѣ лѣта 7152-го, июня въ 20 день. Послана с путивльцомъ—с Ываномъ Щекинымъ июня въ 23 день.

Государю, царю и великому князю Михаилу Федоровичю всеа Русіи холопъ твой Васка Львовъ челомъ бьетъ: нынѣшнего, государь, 152-го году июля въ 2 день прислана ко мнѣ, холопу твоему, твоя государева грамота ис Посолского приказу с путивльцомъ с Ываномъ Щекинымъ, а по твоей государеве грамоте велѣно мнѣ, холопу твоему, Литовские земли города Львова дьякона Степана Барецкого з женою и шуриномъ отпустить к тебѣ государю к Москве с темъ же приставомъ вмѣсте, которой посланъ будетъ со архіепископомъ Макарьемъ, давъ ему в дорогу кормъ и подводы, примерся к инымъ такимъ же отпускомъ и велеть приставу, приѣхавъ под Москву, с последнего стану обослатися в Посолской приказъ; а которого, государь, числа их отпущу и сколько ему корму дамъ, и мнѣ холопу твоему велено о томъ отписать к тебѣ, государю. И по твоей государеве, цареве и великого князя Михаила Федоровича всеа Русіи грамоте я холопъ твой дьякона Степана Барецкого з женою и шуриномъ отпустилъ ис Путивля к

тебѣ, государю, к Москвѣ и юля въ 3 день с темже архиепискупль-имъ приставомъ и кормъ, государь, в дорогу до Москвы на две недѣли и подводы ему далъ и приказалъ, государь, ему приставу, приѣхавъ под Москву, с последнего стану велѣлъ ѣхать к Москвѣ напередъ ево дьякона, отнису подать и про него сказать в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ дьякомъ: думному Григорью Львову да Степану Кудрявцову, а корму, государь, дано ему дьякону з женою и шуриномъ по два алтына на день и всего, государь, дано имъ корму в дорогу до Москвы на две недѣли дватцать восемь алтынъ.

Государю чтена. Поставить Тверского архиепископа на подводрѣ на время.

Писать о корму напримѣръ.

---

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Ма-
лороссійскія дѣла 1644 года, мая 29, № 2.*

ССХХХШ.

1646 года, 20 января. Позовъ къ суду Луцкаго епископа Аѳанасія Пузину, князя Святополка Четвѣртинскаго, подкоморія Луцкаго, Андрея Заборовскаго, войта Луцкаго, и Стефана Деревинскаго, которые, собравъ въ г. Сокалю и его окрестностяхъ православныхъ, напали съ оружіемъ въ рукахъ на церкви въ г. Сокалю и его окрестностяхъ, священниковъ побили и поранили, имущество церковное порасхищали, а надъ святостями церковными и тѣломъ умершаго священника надругались, и многія другія безчинства произвели.

Władysław Dominik, xiąże na Ostrogu y Zasląwiu, grabia na Tarnawie, wojewoda Sandomirski, starosta Lucki, wielebnemu w Bodze iego mosci oycu Athanazemu Puzynie, władcyce Luckiemu, także xiążęciu iego mości Hrehoremu Swiatopełkowi Czetwertynskiemu, podkomorzemu Luckiemu, Andrieiowi Zaborowskiemu, woytowi Luckiemu, y Stefanowi Derewinskiemu, iako principałom sprawy niżej mianowanej, Hrehoremu Jarmołowiczowi z osob ze wszystkich dobr, w miastach leżących, ruchomych, zwierzchnością iego krol. mości y moią staroscinską władzą roskazuiemy, abyscie przedemną, albo sądem moym grodzkim Łuckim, na rokach grodzkich, Łuckich dnia dwudziestego wtorego miesiąca februarya w roku terazniejszym 1646 przypadających y sądzonych, oblicznie y zawien stali na instancją y prawne popierane y instigatora y ich debatorow wielebnych oycow: Andrzeia Czernikiewicza, presbitera cerkwie katedralney s. Mikołaiia Sokalskiey, Jana Czernikiewicza, presbitera cerkwie świętego Michała, także w Sokalu będącey, Lazarza Kostewicza, presbitera Potorzyckiego, Stephana Kostewicza, presbitera Wojsławskiego, klerika Potorzyckiego, Lazarza Ubrinowskiego y Benedicta Kosowskiego, oycа Ignacego Łeskiego, powodow, którą referując się we wszystkim do protestacyey swoiey w actach grodzkich Bełzkich roku terazniejszego w. m. iako principałow uczynki niżej

wyrozonego i innych wielu, a mianowicie mieszczan Sokalskich, iako complices zanesionej y do actow grodzkich Łuckich per oblatam padaney cum assistentia starszych w. m. pozywają o to: iz wprzod w. m. pod protextem commissiey nie wezwawszy przyzwoitego y nieoczekiwaiący wielmożnego iego mości pana starosty Bełzskiego, uti brachium regalem atque patrona legis, sami sobie na fancy chłopstwa sokalskiego, z roznych stron zebraney chałustry odszczepencow, zezwoliwszy przy tym mieyscu świątobliwym, gdzie Naswiętsza Panna wielkie dobrodzieystwa utrapiającym ludziom pokazuie, prywata autoritate tenerario ausa sine fundata iuridictione nec expectata sine legitimo innotestentiae processu et progressu dnia niedawno przeszłego sobotnego trzynastego ianuary, anno praesentis, gdy te powodowe nasze czernią do służby Bożej odprawowania, solito more, w cerkwi murowaney założenia s. Mikołaiia, oddzwoniwszy, zeszedli się y wieczernią zaczęli tamże, na nich pobuntowane vi et violenter nastąpili, gdzie powodowie, widząc bunt, w cerkwi się zawarli, kączący nabożenstwo swoje, wielebność twoja, oycze Puzyna, y principalowie w. mości praenominate, popiwszy się, rozkazuiący y przywodzący z wielkim tumultem zażartych odszczepencow pianych, (bo tego dnia targowęgo chłopstwo zo wsią zebrane, piane, grube, pobuntowane, iako bestye), wierność wasza wołaliscie głośno: biycie, dobywajcie się do tych poganinow, ktorędy kto może, rzuciliscie sie na domy Boże, y za takową pohudką sama plebs odszczepenska na pożądanę occasio, zdawna oczekewaiącą, iedni okna powybiawszy, do cerkwi wdzierali się, drudzy drzewnem wielkim, rospusciwszy się wszystkimi siłami, drzwi wybili, inni do drzwi, drudzy obuchami, siekerami kłódki, zawiasy, skoble, orzęciądze odcinaliscie, gdzie drzwi w cerkwi s. Mikołaiia, katedralney mianowanej, wybiwszy, na presbyterow napadliscie, co powodowie, że iuż drzwi wybyli, wzięwszy, naprod się w ryzy obrawszy y sacrosancta eucharistiam s cymborium do drzwi, aby wstręt uczynili buntownikow, skoczyli y dla bezpieczeństwa (chcący zachować, aby sprofanowany nie był, iako przed tym byli uczynili, gdy cerkwie także

pozłupywali) one, s tumultem wpađszy, zaniszone y za śliepiem rzucili się na duchownych, tamże s puszko naswiętszy sakrament z rąk obuchem wytrąciliscie, nogami podeptali, ryzy podarliscie tegoż oycy Andrzeia Czernikiewicza, oycy Jana Czernikiewicza, oycy Łazarza Potorzeckiego, oycy Stephana Woysławskiego, klerika Potorzyckiego, ktore sie byli zamkneli w cerkwi, pobiliscie y poranili, na ziemi obalonych nogami y kolanami biliscie, pobitych w kącie iednym oblegli, aby nie szli bronic drugich cerkwi, w tey cerkwi obraz będący na scianie błogosłowiącego Jozafata poszarpaliscie, porombali y, nie wiedziec gdzie, wrzuciliscie, wołaiący: że to nie iest Jozafat, ale duszafat, co y niewiasty wołali z nasmiewiskiem. Ciało nieboszczyka oycy Bazilego Czernikiewicza, presbitera tamecznego, ktory przez ych zszedł s tego swiata, bonum ostawił, iako czułemu duchownemu, przed tym despecta rozne czynili y na zdrowie nastempowali, tamże w cerkwi na marach w trumnie leżące, a pogrzebu oczekiwaiące, wirzech trumny siekiramı porąbawszy, odbiwszy, urungali się y, nasmiewaiąc się z niego, tanquam detractores cadavere, za brode szarpaliscie, mowiący: prawda, żesz się w ręce nasze dostał. Ryży święte y manipulare, w ktorę iną kapłan obrany był, z niego zdarli, trumnę obitę płótnem czarnym obdarliscie, samego wyrzucic chcieliscie psąm na pożarcie, iakoż, iesli by go nie wzieli, to uczynic przefalali się. Ołtarz sprofanowaliscie, xięgi wszystkie pozabiraliscie. Antemisy albo portatele podrali, kielich y inne ornamenta cerkiewne pozabiraliscie, sukni na duchownych poprzebiiali, poszarpaliscie, mianowicie oycu Łazarzowi Ustrinowskiemu rasę falendyszewą y czapkę sobolową y pieniendzy złotych dziesienc wzieli, drugim czapki pozdzirali sobolową. Oycy Benedicta Kosowskiego obuchami zbili y nogami potłukli, ktory to opuchły mo... zawarszy, czeka smierci. Oycy Stephana Woysławskiego mordowaliscie, małzonkie, ktora z domu wypadła, rozumieiący, że iuż oycy Andrzeia, tey męża, zabito, pobili y po ziemi za włosy włoczyły, kolanami deptaliscie, ktora, iako y oycy Benedicta mianowanego, ministerialis regni na łożku widzieli leżących y pobitych, także oycy Jana syna,

pobili y pokrwawili, do domu, w ktorym duchowne przy cerkwi katedralney mieszkali, ydące drugie cerkwi odbierac, wpadszy, co natorzędziu było, porwali, to iest materac, koc, parę poduszek, szkatułkę, w ktorey było złotych cztyrnascie, siekier dwie, to zrobiwszy, drugie cerkwi, to iest Naswiętszey Panay y s. Mikołaiia, takim że gwałtem, drzwi powysiekawszy, pobrali y co tam za żarte y piiane odszczępenstwo dokazewało, każdy sie doruzumiec może, widząc gwałt y profanacyo: pirwsze oycu Ignacemu Lesckiemu, ktory deko porombaną nakrywac chciał ciało, w trumnie leżące, ręcę poranili y obuchami boki odbiliscie, taką violencyo zrobiwszy, wszystkie cerkwi w Sokalu, plusquam kozacką rosproscieraiąc swawolą, podedymowaliscie, iako o to pomienona protestatia w grodzie Betzskim recenter zaniesiona, a tu do urzędu grodzkiego, Luckiego per oblatam podana y woznych obdukacyach . . . . . opiewaiący, do ktorych, iako y do prawa pospolitego powodowie, in toto referuie sie w. m. do przysłuchania, wskazania y rosciągnięcia na osobach w. m. win prawnych, wzglendem takowego uczynku, wyżey mianowanego, przez w. m. popelniaiącego, zasłużanych y popadlych, na terminie oznaczonych zostawiwszy, iednak z osobna accią z mieszczany sokalskimi y z inszymi osobami w sądzie należącym pozywaią, na ktorym, iako zawity, abyscie w. m. staneli we wszystkim tym, iako szerzey czasu prawa od strony powodowey proponowano będzie sądownie, odpowiadaiąc, skutecznie się usprawiedliwili. Pisano w Lucku roku 1646, miesiąca ianuarua dwudziestego dnia.

Pozow grodzki, Lucki, pisarz grodzki Lucki.

Copia pozwu z ruskiego na polski polożona, którą probuie się, że protestantes kapłani sokalscy parochowie, będąc veri uniti, obstawali za honor biskupa Chełmskiego y uniey s. bronili, die 20 ianuarua, anno 1646. № 26. XIX.

ССХХІV.

1646 года, м. ноября и 1654 года, 14 июня. Пергаментная грамота Константинопольскаго патриарха Парөөнія, данная Александру Яковичу на постройку ставропигіального мужскаго монастыря въ мѣстечкѣ Мельцахъ во имя Рождества Пресвятыя Богородицы, съ объясненіемъ какимъ правомъ пользуется монастырь съ одной стороны, а съ другой—какъ дань своего подчиненія монастырь обязуется давать ежегодно три ока (9 фунтовъ) свѣчей и поминать имя потріарха три раза въ день. Братія монастыря должны жить киновіально,—каждый долженъ заботиться о другомъ, какъ о себѣ самомъ, все должно быть общее, никто ничего не долженъ обращать въ собственность, виновники наказываются неразрѣшнымъ вѣчнымъ проклятіемъ. Игуменъ долженъ избираться изъ среды братій на три года, если окажется угоднымъ братіямъ по управленію монастыремъ, то остается игуменомъ и на дальнѣйшее время. Никто изъ Кіевскихъ митрополитовъ не имѣетъ право вмѣшиваться въ дѣла монастыря, только экзархъ Константинопольскій. Если кого изъ братій нужно рукоположить въ іеродьяконы или іеромонахи, то для этого разрѣшается пригласить въ монастырь сосѣдняго архіерея, но при этомъ не должны его сажать на свящ. синтронъ. Мѣстный митрополитъ можетъ совершать богослуженіе въ монастырской церкви только съ разрѣшенія и согласія братій, онъ не имѣетъ права воспрещать кому нибудь изъ іеромонаховъ священнослуженіе, подвергать церковному суду, слѣдствію и проклятію, это право принадлежитъ ему—патріарху. Нарушитель этого права подвергается лишенію архіерейскаго сана. Споры и раздоры въ монастырѣ рѣшаетъ патріархъ, или его экзархъ. Всякій не повинующійся рѣшенію суда патріаршаго лишается свящ. сана, если же будетъ мірянинъ или монахъ, то подвергается проклятію.

† Παρθένιος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Τῷ κατὰ θεῖον σκοπὸν κινουμένῳ, καὶ ἀνανεοῦντι σεβάσιμῳ μοναστήριῳ καὶ ἱερά καταγώγιῳ ὁ μακαρισμὸς ἔπεται, καὶ τὸ μνημόσυνον διηνεκὲς καὶ ἀδιάλειπτον, πολλῶ μᾶλλον ἔσται τῷ συνιστάντι αὐτὰ γράμμασι πατριαρχικοῖς, καὶ τιθεμένῳ τῇ πατριαρχικῇ περιωπῇ καὶ μεγαλειότητι, καὶ ἐν τῇ δεφευδούσει καὶ ὑποταγῇ αὐτῆς ἀξιοῦντι, καὶ τὴν παν-

τελή αὐτονομίαν τε καὶ ἀδουλωσίαν αὐτοῖς διδόναι παρεχομένῳ, τὸ θεῖον πάντως κέρδος καὶ ἡ ψυχικὴ ὠφέλεια πολλαπλάσιος καὶ ἀείμνηστος. Τούτοις δὲ τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς καταγωγίσι τὸ ἀσφαλὲς ἀναγκαῖον ἐστί, τὸ, οὐ μόνον τοῖς ὕλικοις πράγμασι περιτειχίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς πατριαρχικοῖς ἐλευθεροτηρίοις βοηθεῖν τοῖς καλοῖς καὶ δικαίοις προνομίοις ἀδούλωτα διατηρεῖσθαι· τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον, ἅπας εὐαγῆς οἶκος καὶ σύστημα Θεοῦ σώζεται καὶ ἐν Χριστῷ διεξάγεται.

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ὁ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Κυέθου, τὴν ἐν τοῖς ὄριοις τῆς μικρᾶς Ῥωσίας, εὕρισκόμενος ἄρχων μπᾶν Ἀλεξανδρὸς Γιακοβίτζης, ὁ εἰς τὸ χωρίον, Μιλτζου, ἐν τῷ βοῖθον δαλικίῳ τῆς Βολίνιας, ἔρωτι θείῳ καὶ ζήλῳ τρωθεῖς, οἰκωθεν, ἐξ ὧν αὐτῷ ὁ πλουσιοπάροχος Θεὸς ἐδωρήσατο αὐτῷ ἀγαθῶν, βούλεται ἐγεῖραι σεβάσμιον μοναστήριον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ Γενεσίου τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Δεσποίνης Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἐκ βᾶθρων θεμελιῶσαι, καὶ κτίσαι, καὶ οἰκοδομησαι, καὶ καλλωπίσαι, καὶ εὐτρεπίσαι κατὰ τὸ ἐνόν, μεμνημένος τοῦ ῥήτου τοῦ ἱεροψάλτου προφήτου, καὶ βασιλέως Δαβίδ, τοῦ λέγοντος, τὸ, Κύριε ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου, καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου, καὶ κατατάξαι καὶ τιθέναι ὑπὸ τὸν ὑψηλότεον καὶ ἀγιώτατον τοῦτον οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν κεκτημένον τὰ προνόμια ταῦτα, ἡνίκα βασιλεῖα ἐπικοσμηθεῖς ταῖς συνοδικαῖς ψήφοις πρῶτος ἀνηγορεύθη, αἷς οἱ θεοὶ κατακολουθοῦντες νόμοι, καὶ τὰς ὑπὸ τοὺς ἐτέρους θρόνους γενομένας ἀμφισθητήσεις, ὑπὸ τὴν ἐκείνου προστατήτουσιν ἀναφέρεσθαι διάγνωσιν καὶ κρίσιν. Πάντων τῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπειῶν, μοναστηρίων τε καὶ ἐκκλησιῶν ἡ πρόνοια καὶ φροντίς, ἔτι δὲ κρίσις καὶ κατάκρισις καὶ ἀθώωσις τῷ οικείῳ πατριάρχῃ ἀνάκειται, τῷ δὲ Κωνσταντινουπόλεως προέδρῳ ἔξῃστι καὶ ἐν ταῖς τῶν ἄλλων θρόνων ἐνορίαις, ἐν οἷς (sic) οὐκ ἔστι προκαθιέρωσις ναῶν, σταυροπήγια διδόναι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις θρόνοις γενομένας ἀμφισθητήσεις ἐπιτηρεῖν καὶ διορθοῦσθαι καὶ πέρας ἐπιτιθέναι ταῖς κρίσεσιν, ὡσάυτως καὶ μετανοίας, καὶ ἐπιστροφῆς ἀμαρτημάτων, καὶ αἰρέσεως αὐτὸς μόνος καθίσταται διαιτητῆς τε καὶ γνώμων, καὶ σταυροπήγιον ὀνομάσαι δι' ἱεροῦ ἐντεῦθεν πεμπομένου Σταυροῦ, καὶ πηγνυμένου ἐν τοῖς θεμελίαις, ὡς ἔθισθαι τοῖς σταυροπηγίοις, καὶ ἀποκαταστήσαι αὐτὸ αὐτόνομον, καὶ αὐτοδέσποτον, καὶ πάντη ἐλεύθερον, καὶ ἀδούλωτον, ἐπὶ μνημοσύνῃ διηγέκετ' καὶ ἀδικλείπτω

οὐ μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν προγόνων, καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ καταγομένων, καὶ εἰς αἶνον καὶ δόξαν τοῦ παντοδυναμοῦ τῶν ὄλων Θεοῦ, καὶ ἐδεήθη καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος τυχεῖν ἀδείας διὰ τοῦδε τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ ἐμβεδράναις (sic) σιγγιλίου γράμματος. Ὅθεν ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν τοῦ εἰρημένου ἄρχοντος μπᾶν Ἀλεξάνδρου Γικκοβίτζη ἀποδεξαμένη, ἅτ' εὐλογον οὔσαν καὶ φίλην Θεοῦ, γράφει καὶ ἀποφαίνεται ἐν Πνεύματι ἀγίῳ, γνώμη κοινῇ συνοδικῇ τῶν παρευρεθέντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα, μετὰ τὸ κτισθῆναι σὺν Θεῷ τὸ σεβάσιμον αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Γενεσίου τῆς Παναγίας μου, καὶ ἐλθεῖν εἰς τάξιν μοναστηρίου, καὶ λαβεῖν πᾶσαν τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ καὶ τὸν στολισμόν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ μοναστήρια, καὶ πηγνύναι ὀπισθεν τῆς ἱεράς αὐτοῦ τραπέζης ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ θήματος τὸν τίμιον Σταυρόν διὰ τῶν συνήθων ἱερῶν εὐχῶν, καὶ γενέσθαι πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, εἴη ἀτοδέσποτον, αὐτόνομον, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστον παρὰ παντός προσώπου, μηδενὶ ὑποκείμενον, εἰμὴ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ ἀποστολικῇ καὶ ἀνατολικῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, παρέχον μόνον αὐτῇ ἐτησίως ὑποταγῆς χάριν κηρὸν ὀκάδας τρεῖς, μνημονευομένου ἐν αὐτῷ, ὡς ἔθος, τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωτῇ καὶ μεσημβρίᾳ καὶ τῶν μετέπειτα κατὰ καιροὺς πατριαρχῶν, καὶ τῶν πατέρων αὐτοῦ διαγόντων κοινοβιακῶς ἐπὶ πᾶσι, κλητοῖς τε καὶ ἀκλήτοις, [σ]κεπάσμασι δηλαδὴ καὶ ὑποδήμασι, βρώμασι τε καὶ πόμασι καὶ ἐνδύμασι καὶ λοιποῖς, καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ Θεὸν ἐχόντων, καὶ φροντιζόντων τοῦ ἐκάστου ἀδελφοῦ αὐτοῦ συμμονάζοντος, ὡς ἰδίου, καθὰ μία ψυχὴ ἐν πολλοῖς σώμασιν οἰκοῦσα, εἴ γε ὄφελος εὐρεῖν ἐν τοῖς κοινοβιακοῖς ἐθέλουσιν ἀσκήσεις, μηδενὸς ἐξ αὐτῶν τολμῶντος κετῆσθαι τι ἴδιον, καὶ ἰδιοποιήσασθαι πολὺ ἢ ὀλίγον, καὶ σφετερίσασθαι, ἐν θάρρει ἀλύτου καὶ αἰωνίου ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ἐκλέγοιτο παρὰ πάντων τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἡγουμενεύει ἐν διωρισμένῳ καιρῷ, ἦτοι τριετίαν, καὶ εἰ ἀρεστός αὐτοῖς φανείη, ἐπὶ συστάσει καὶ διαμονῇ τοῦ μοναστηρίου, καὶ τῶν μετέπειτα χρόνων εἴη ἐν αὐτῷ ἡγουμενεύων, παρ' οὐδενὸς ἐναντιούμενος τὸ σύνολον. Καὶ ὁ κατὰ καιροὺς ἀρχιερεὺς Κυζέδου, οὔτ' ὁ νῦν, οὔτ' ὁ μετέπειτα, καὶ ἕτερος τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων, ἢ καὶ τῶν ἀρχοντικῶν προσώπων, καὶ λοιπῶν

μη ἔχουσιν ἄδειαν ἢ ἐξουσίαν τινὰ καταπατεῖν τὸ ἡμέτερον αὐτὸ πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, ἢ ἐνοχλῆσαι καὶ ζητῆσαι λαβεῖν τι ἐξ αὐτοῦ, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἢ ἀργία αὐτοὺς καὶ ἀφορισμῶ καθυποβάλλειν, καὶ ἕτερον τι ἐνδείξασθαι τοῖς αὐτοῖς πατράσι βλάβην ἢ ζημίαν, καὶ διασεῖσαι αὐτοὺς καὶ τὸ πατριαρχικὸν σταυροπήγιον, ἐν θάρρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ παιδείας τῆς προσηκούσης, καὶ ἀφορισμοῦ φρικώδους τοῦ ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος. Καὶ ὅτε χρεῖα χειροτονίας, ὃν ἂν ἐθέλωσι, τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων προσκαλῶσιν εἰς τὸ ἐκτελεῖν αὐτήν, δίχα τῆς τοῦ ἱεροῦ, συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καὶ εἴ γε ὁ κατὰ τόπον μητροπολίτης βουλευθεῖη ποτὲ λειτουργῆσαι ἐν αὐτῷ τῷ πατριαρχικῷ σταυροπηγίῳ, μετὰ γνώμης καὶ θελήσεως τῶν αὐτοῦ πατέρων ποιῆσαι τὴν ἱεράν τελετήν, μηδ' ὄλως ἄδειαν κεκτημένος ἀργεῖν καὶ ἀφορίζειν αὐτοὺς, ἢ κρίνειν καὶ ἀνακρίνειν, καὶ ἐξετάζειν, ἐκτός τοῦ ἁγιωτάτου τούτου οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἐν θάρρει ἀργίας ἀσυγγνώστου τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν ὀφέ ποτε κινηθεῖη διαφορά τις μεταξὺ τῶν πατέρων αὐτοῦ, μηδεὶς ἄλλος τολμᾷ θεωρεῖν αὐτήν ἐκεῖσε κατὰ τόπον καὶ κρίνειν αὐτήν, ἀλλὰ πέμπεσθαι ἐν τῇ μεγίστῃ καὶ ἐξοχωτάτῃ ἐγκλίτῳ πασῶν τῶν ἄλλων, τοῦ ὑψηλοτάτου τούτου καὶ ἁγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, δι' ἀναφορᾶς τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ θεωρεῖσθαι κανονικῶς, μηδενὸς ἐναντιουμένου περὶ τούτου τὸ παράπαν. Παρέχομεν δὲ μόνον ἄδειαν, εἰ τύχοι κατὰ τόπον ἕξαρχος ἡμέτερος πατριαρχικὸς ἐντεῦθεν ἀποστελλόμενος, θεωρεῖν τὴν αὐτῶν κρίσιν τε καὶ διαφορὰν, καὶ ἀποκαθιστᾶν εἰς τὸν τοῦ δικαίου τόπον κατὰ τὴν τῶν ἱερῶν νόμων τε καὶ κανόνων διακέλευσιν. Ἐὰν δὲ τις παρὰ ταῦτα ἄλλως ποιήσῃ, καὶ καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐπειρεᾶξαι (sic) βουλευθεῖη τὸ σεβάσιμον αὐτὸ πατριαρχικὸν ἡμέτερον σταυροπήγιον, καὶ ζημίαν τινὰ προξενῆσαι, ἢ σκάνδαλον καὶ ταραχὴν, καὶ τοὺς πατέρας αὐτοῦ ταραξῆαι, καὶ τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ ποιῆσαι ἐν αὐτῷ, ἐπεριεδόμενος τῇ ὑψηλοφροσύνῃ καὶ ἐπάρσει αὐτοῦ, καὶ καταφρονῆσαι τῆς ἡμετέρας ταύτης πατριαρχικῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως, ὁ τοιοῦτος, ἀρχιερεὺς ὢν ἢ καὶ ἱερεὺς, ἀργὸς μενέτω, ὁ μὲν τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, ὁ δὲ τῆς ἱερωσύνης, ὡς ἄξιοι τελείας καθαιρέσεως, λαϊκὸς δὲ, ἀρχων ἢ ἀρχόμενος, ἢ καὶ μοναχὸς, ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τυμπανιαῖος, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ ἐχέτω καὶ τὰς

ἀράς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, καὶ τῶν λοιπῶν Συνόδων, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρός τῆς γέεννης. Οὕτως ἀπεφηνάμεθα. Εἰς διηνεκὴ δὲ τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἔνδειξιν πάντων ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος πατριαρχικόν, συνοδικόν σιγγιλιῶδες ἐμβεβράναις (sic) γράμμα, καὶ κατεστρώθη καὶ ἐν τῷ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἱερῷ κώδικι, καὶ ἐδόθη τῇ σεβασμίᾳ σταυροπηγιακῇ καὶ πατριαρχικῇ ἡμετέρα μονῇ τοῦ Γενεσίου τῆς ὑπεραγίας μου Θεοτόκου, καὶ δι' αὐτῆς τοῖς ὁσιωτάτοις αὐτῆς πατράσι, ἱερομονάχοις τε καὶ μοναχοῖς.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ α·Ϟ χϞ μϞ ς'Ϟ, μενὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος...

† Παρθένιος ἐλέϞ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ὁ Ἐφέσου Παῖσιος.

† Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος.

† Ὁ Κυζίκου Ἄνθιμος.

† Ὁ Χαλκηδόνας Παχώμιος.

† Ὁ Νικομηδείας Κύριλλος.

† Ὁ Ἀθηνῶν Δανιήλ.

† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Νεόφυτος.

† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.

† Ὁ Τραπεζοῦντος Λαυρέντιος.

† Ὁ Προύσσης Κλήμης.

† Ὁ Μιτυλήνης Παρθένιος.

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ.

† Ὁ Διδυμοτείχου Κλήμης.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρείας Ἄνθιμος.

Ἐν ἔτει ς·ρξδ', Χριστοῦ ,αχς, μηνὶ ἰουνίου ιδ'.

Roku 1646, miesiāca marca 22 die urodzony jego mośe pan Marcian Jełowickij oblicznie stawszy для записанiа do ksiąg per oblatam podał. Theodor Hrickiowicz Tomaszewskij. Alexander Bielecky, podstole koronne suscepit, sędzia grodzki Kremieniecky, m. p.

*Библиотека Киевскої Духовної Академії, отдѣл рукописей
Почаевскої Лаври, № 651.*

ССХХХУ.

1650 года, марта 1—22 и 6 мая. Дѣло о приѣздѣ въ Путивль изъ Галицкой Руси Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строителя Галактіона съ келаремъ Ананіемъ, старцемъ Маркомъ, дьякономъ Теофиломъ и монастырскимъ служкою Ильею для испрошенія у царя Алексѣя Михайловича милостыни и о высылкѣ оныхъ обратно за ненаступленіемъ еще къ тому срока.

Дѣло о возвращеніи обратно старца Марка въ Путивль, ограбленіе его крестьянами села Яцына, о невѣрномъ показаніи старцомъ Маркомъ на грабителей, объ утайкѣ пожертвованнаго Скитскому монастырю жалованья, о присылкѣ въ Москву старца Марка и отсылкѣ его въ Кіевскій Кирилловскій монастырь подъ строгій надзоръ и на травную пищу.

Государю царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи холопи твои Сенка Прозоровской, Минка Грязевъ челомъ бьютъ: нынешняго, государь, 158-го году генваря въ 12 день приѣхали въ Путивль изъ Литовские стороны старцы, в роспросе сказались—Литовские земли, Галицкаго уѣзду Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строитель черной попъ Галахтионъ, да келарь Ананія, да старецъ Марко, родомъ русской человекъ, бывалъ Рыленинъ сынъ боярской, а пострыженикъ Кіевского Печерскаго монастыря, да дьяконъ Теофилъ, да служба монастырской Ильѣико, а ѣдутъ-де они к Москвѣ с твоею государевою жаловалною грамотою бити челомъ тебѣ государю царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи о милостыни. И мы холопи твои той твоей-государевы жаловалныя грамоты досматривали, и та твоя государева жаловалная грамота дана въ Скитцкой монастырь игумену Дорсеѣю з братьею в прошломъ во 157-м году, а вѣлено по нѣи изъ того Скитскаго монастыря старцомъ приѣзжать къ Москвѣ для твоего государева жалованья милостыни в шестой годъ; а в прошломъ де, государь, во 157-м году в тотъ Скитцкой

монастырь твое государево жалованье книги даны двенадцать Ми-
ней месечныхъ да Уставъ большой, два Пролога, да книга Бѣрема
Сирина, да книга Іванна Лѣствешникъ, всего семнадцать книгъ; а
посланы тѣ книги с Москвы в тотъ Скитцкой монастырь с нимъ
Киевскимъ пострыженикомъ с Маркомъ. И мы холопи твои того
Скитцкого монастыря строителя и дьякона и служку и Киевского
пострыженика Марка велѣли ис Путивля выслать назадъ за ру-
бежь в Литовскую сторону, потому что они приѣхали бить челомъ
тебѣ государю о милостыне, не выждавъ урочныхъ лѣтъ; а твое
государево жалованье книги имѣ въ прошломъ во 157-мъ году даны.
И Киевской пострыженикъ старецъ Марко из Литовского города Ко-
потопа воротился назадъ, покиня Скитцкого монастыря строителя
и дьякона и служку, и приѣхалъ в Путивль генваряж въ 20 день;
а в роспросе, государь, намъ холопомъ твоимъ онъ сказалъ: во-
ротился—де онъ назадъ для того, чтобъ его пропустить одного к
Москве, и билъ челомъ тебѣ государю царю и великому князю
Алексѣю Михайловичю всеа Русіи, а намъ—холопомъ твоимъ в
сѣзжей избѣ подалъ челобитную онъ старецъ Марко за своею
рукою; а в челобитной, государь, ево написано: какъ-де онъ воро-
тился назадъ из Литовского города Копотопа и приѣхалъ в Пу-
тивльской уѣздъ в помѣстья Путивльцовъ Микиѳора Яцына з братьею
и с племянники в село Яцыно, и ис того де, государь, села Яцына
три человекъ воры доѣхали ево на дороге, на Путивльскомъ поле,
от города Путивля версты с три не доѣхавъ, разломали у него
сундукъ, а в сундуке взяли двенадцать книгъ Московской и Ли-
товской печати: две книги Беседы Апостолские, да книгу Библию
Острожские печати, да книгу Дѣяние Апостолские беседы толковые,
да книгу О Священстве, да книгу Душевной Вертоградъ, да книгу
Молитвеникъ повседневной, да книгу Грамотику двема языки—гре-
ческимъ и словенскимъ, да книгу Евангилею толковое, да книгу
Соборникъ, да книгу Лѣствешникъ, да книгу Житие преподобнаго
Сергия Радонежского чудотворца, да сосуды церковные серебря-
ные, патиръ да дискось, звезду да лжицу. А послалъ-де, государь,

тѣ серебряные сосуды с нимъ Маркомъ в прошломъ во 157 году съ Москвы твой государевъ страпчей с ключемъ Ѳедоръ Михайловичъ Ржищевъ во Аeonскую гору в Паптелѣймоновъ монастырь. Да у негожь-де, государь, взяли тѣ воры панагию, обложена серебромъ, позлочена, да денегъ ево дватцать рублевъ. И мы холопи твои товожь числа послали в Путивльской уѣздъ в помѣстья путивльцовъ Микиѳора Яцына в братьею и с племянники в село Яцыно путивльца сына боярского Михайла Чѣрпова да с нимъ стрелцовъ і велѣли мы холопи твои имъ тово села крестьянъ всѣхъ с нимъ старцомъ с Маркою ставить с очи на очи, и тѣхъ воровъ ему узнавать, которые ево грабили; и узнавъ, онъ старецъ, тѣхъ воровъ в селѣ Яцыне с приставы привели к намъ холопомъ твоимъ в Путивль в сѣвзжую избу с поличнымъ с кпигами, того села Яцына Микиѳоровыхъ крестьянъ Яцынажь трехъ человекъ: Івашка, насынка Лаврова, да Богдашка Максимова, да Петрушка Каныгина; а в роспросе они намъ холопомъ твоимъ сказали, подсмотрили-де они у него старца на саняхъ сундукъ, какъ онъ ѣхалъ селомъ Яцынымъ, и догнавъ-де ево на дороге, на Путивльскомъ поле, в урочище у Чюлковыхъ лозъ, тотъ сундукъ у него старца розломали, а взяли де они в том сундукѣ толко пять книгъ да лжицу серебряную, а иныхъ-де, государь, книгъ и сосудъ церковныхъ серебряныхъ и панагии и денегъ ево дватцати рублевъ не имали. И мы—холопи твои велѣли тѣхъ воровъ пытать накрепко; а у пытки велѣли быть Московскихъ стрелцовъ головѣ Ивану Сергеевскому. И стрелецкой голова Иванъ Сергеевской в сѣвзжей избѣ намъ холопомъ твоимъ сказаль, что с пытки де тѣ воры: Івашка Лавровъ, и Богдашка Максимовъ, и Петрушка Каныгинъ сказали тѣжь прежние свои рѣчи, что иныхъ де, государь, книгъ и сосудъ церковныхъ серебряныхъ и панагии и денегъ дватцати рублевъ у старца Марка они не имали, опрѣчь пяти книгъ Московские печати: Евангилье толковое, да Соборникъ, да кпигу Иванна Лествешникъ, да Житие преподобнаго Сергия Радонежского чудотворца, да пятую книгу Литовской печати Деянье Апостолские—беседы тол-

ковые, и из тѣхъ, государь, книгъ подписана книга Іванна Лествешникъ 157 году пожаловаль ты, государь царь и великій князь Алексѣи Михайловичъ всеа Русіи ту книгу в Скитцкой монастырь игумену Дороѣю з братьею; а Соборникъ, государь, в прежней своей сказке онъ старецъ утаилъ,—твое ль государево жалованье тотъ Соборникъ в Скитцкой монастырь посланъ с нимъ, или нѣтъ; а сказалъ онъ,—старецъ с первого своего приѣзду, что послано с нимъ твоего государа жалованья в Скитцкой монастырь толко семнатцать книгъ, а той книги Соборника не сказалъ; и то, государь, знатно, что в томъ Соборнике такая ж подпись была, что у кнiti Ивана Лествешникъ,—твое государево жалованье, и та, государь, подпись в Соборнике вся выдрана, а онъ старецъ намъ холонемъ твоимъ сказалъ, будто в той книгѣ у него драпыхъ листовъ нѣ было. А тѣ воры, у кого тѣ книги сысканы, с пытки сказали, что они ни у которой книги листовъ не выдировали для того. что они и грамоте не умѣютъ; а две, государь, книги: Евангиле толковое и Житие Сергия преподобнаго Радонежского чюдотворца не подписаны; а пятая, государь, книга Деянье Беседы Апостолские толковые Литовская Киевская печать басмяна золотомъ; да он же старецъ Марко после пытки тѣхъ воровъ намъ холонемъ твоимъ в сѣзжей избѣ сказалъ, что из тѣхъ де, государь, сво книгъ, которые написалъ онъ в челобитной своей, сыскалась у него книга Грамотика двема языки греческимъ и словенскимъ, а дву-де книгъ Беседъ Апостолскихъ, да третей Библии и Острожские печати у него нѣ было; а в челобитной де своей тѣ три книги онъ на тѣхъ воровъ приписалъ; толко-де, государь, не сыскалось ево трехъ книгъ, книга О Священстве, да книга Душевной Вертоградъ, да книга Молитвенникъ повсядневной, да сосудъ серебряныхъ, да панагии, да денегъ ево дватцати рублевъ. И мы холопи твои велѣли тѣхъ воровъ в томъ пытать в другии, и з другой с пытки они воры опроче пяти книгъ да лжицы серебряной ни в чемъ не винились. И после, государь, тѣхъ дву пытокъ старецъ Марко намъ холонемъ твоимъ сказалъ, что гра-

били де ево за рубежомъ в селѣ Литвиновичахъ литовские люди; а напередъ того онъ намъ холопомъ твоимъ того не сказывалъ и челобитья его нѣ бывало. И мы холопи твои Микиѳоровыхъ крестьянъ Яцпыа трехъ человекъ велѣли дать на поруку, а ему старцу Марке вѣлели побыть в Путивле до твоего государева указу, а пять книгъ, которые сысканы у воровъ, да лжицу послали мы холопи къ тебѣ государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи с прежнимъ кабацкимъ головою с Микитою Сахоровымъ, а отписку велѣли мы холопи твои ему подать и лжицу объявить в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ дьякамъ: думному Михаилу Волошенинову да Алмазу Иванову.

„Отписать в Путивль, будетъ тотъ старецъ Марко учнет бить челомъ государю, чтоб его отпустить к Москве, и его отпустить“.

От царя и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи в Путивль боярину і воеводамъ нашимъ: князю Семену Васильевичю Прозоровскому, да Ивану Ивановичю Чамоданову, да дьяку нашему Мине Грязеву. Писали есте к намъ, Литовские земли Галицкого уѣзду Скитцкого Воздвиженского монастыря о старце Марке, что его в Путивльскомъ уѣзде от города версты за три Микиѳоровы крестьяне Яцпыа ограбили, сундукъ взяли с книгами и с церковными сосуды; а что тѣ Микиѳоровы крестьяне в Путивле в роспросе и с пытокъ сказали, и то намъ вѣдомо. И какъ к вамъ сія наша грамота придетъ, а тотъ старецъ Марко учнетъ будетъ бить челомъ, чтоб его отпустить к намъ к Москве, і выб его ис Путивля к намъ отпустили, с приставомъ, а которого числа и с кѣмъ имянемъ и с Путивля его отпустите, і выб о томъ к нам отписали, а отписку велѣли отдать в Посолскомъ приказе діакомъ нашимъ: думному Михаилу Волошенинову, да Алмазу Иванову. Писанъ на Москвѣ лѣтъ 7158 марта въ 22 день. Послана с путивльцомъ с—Иваномъ Юденковымъ.

Государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи холопи твои, Сенка Прозоровской, Ивашка Чемодановъ, Минка Грязевъ челомъ быють, въ ныпешнемъ, государь, во 158-мъ году апреля въ 4 день прислана к намъ холопомъ твоимъ в Путивль твоя государева, царева і великого князи Алексѣя Михайловича всеа Русіи грамота ис Посолского приказу с путивльцомъ с-Иваномъ Юденковымъ, а в твоей государеве грамоте написано: будетъ учнетъ бить челомъ тебѣ государю Литовские земли Галицкого уѣзда Скицкого Воздвиженского монастыря старецъ Марка, чтоб ево отпустить к тебѣ государю к Москве, и намъ холопомъ твоимъ вѣлено его Марка ис Путивля к тебѣ государю отпустить с приставомъ, а которого, государь, числа ис кѣмъ имянемъ ис Путивля мы холопи твои его отпустимъ; и намъ холопомъ твоимъ вѣлено о томъ отписать к тебѣ государю в Посолской приказъ. И апреляжъ, государь, въ 21 день билъ челомъ тебѣ государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи, а намъ холопомъ твоимъ въ Путивле в сѣзжей избе старецъ Марка, что бывалъ Рыленинъ сынъ боярской, подалъ челобитную, а въ челобитной ево написано, чтоб ты, государь, пожаловалъ велѣлъ ево старца ис Путивля отпустить к себѣ государю к Москве. И по твоему государеву цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу мы холопи твои старца Марку ис Путивля к Москве отпустили апреля въ 23 день с приставомъ з Борисковцомъ с-Иваномъ Пестрымъ, а отписку, государь, велѣли ему Ивану подать и старца Марку объявить в Посолскомъ приказе твоимъ государевымъ діакомъ: думному Михаилу Волошенинову да Алмазу Иванову. Взять к отпуску. А греческимъ старцомъ, которые приезжали в прошлыхъ годѣхъ ко государю бити челомъ о милостине давано государева жалованья: 1-й статьѣ по таотѣ, а инымъ по дорохамъ, денегъ по 5 рублевъ, а инымъ по 4 рубли челоуѣку, 2-й статьѣ по сукну по доброму, да денегъ по 4 рубли челоуѣку, 3-й статьѣ денгами по 4, а инымъ по 3 рубли челоуѣку. Того старца Марка, велѣлъ ему дать в приказъ десять рублевъ.

Лѣта 7158-го іюля въ 19 день по государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу боярину князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Оedorовичю Нарбѣкову, да діакомъ: Ивану Патрекѣеву, да Ортемя Хватову велѣти дати государева жалованья Скитцкого Воздвиженского монастыря соборному старцу Марку в приказъ . . . рублевъ. За приписью дьяка Алмаза Ивапова.

Царю, государю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи бьетъ челомъ богомолецъ твой Киевской митрополиі Галицкого предѣлу общежителного монастыря, рекомого Скить, соборной старецъ Марко: пріѣхаль я богомолецъ твой к Москве мая в 6 день и с того, государь, мнѣ богомолцу твоему думной дьякъ Михайло Волошениновъ твоего жалованья корму не даетъ, а котор(ая,) государь, моя братья ис Киева-жъ Печерского монастыря соборные старцы пріѣзживали к Москве, и тѣмъ давано твоего государева жалованья по пяти и по четыре алтыны на день. Милосердый государь, царь и великіи князь Алексѣй Михайловичъ всеа Русіи! пожалуй меня, богомолца, своимъ царскимъ жалованьемъ—поденнымъ кормомъ, какъ тебѣ, государю, Богъ извѣстить. Царь, государь, смилуйся, пожалуй!

158-го іюля въ 3 день государь пожаловалъ велѣлъ ту его рухлядь, что сыскана, выдать і впередъ досталную сыскивать и его отпустить, и подводы, и кормъ ему дать.

Лѣта 7158-го іюля въ 6 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу боярину князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Оedorовичю Нарбѣкову, да діакомъ Ивану Патрекѣеву, да Ортемя Хватову велѣти дати государева жалованья Киевского Скитцкого монастыря соборному старцу Марку поденного корму іюля съ 6-го числа по десяти денегъ на день. За приписью дьяка Алмаза Иванова. Отдана старцу Марку.

Лѣта 7159 сентября въ 22 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу боярину
ч. I, т. 10.

князю Ивану Никитичю Хованскому, да думному дворянину Богдану Федоровичю Нарбѣкову, да дьякомъ: Ивану Патрекѣеву, да Артемью Хватову велѣть дать государева жалованья Скитцкого Воздвиженского монастыря старцу Марку подневного корму сентября съ 13-го числа на мѣсяць по десяти денегъ на день. Царю, государю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Русіи бьетъ челомъ богомолецъ твой государевъ Киевские области предѣловъ Галицкихъ общежителного пустынного Скицкого монастыря соборной старецъ Марка, твоего государева жалованья корму дано мнѣ, богомолцу твоему, августа по пятое число. Милосердый государь и великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Русіи! пожалуй меня, богомолца своего, своимъ царскимъ жалованьемъ кормомъ на дорогу, какъ тебѣ государю Богъ известить. Царь, государь. смилуйся, пожалуй! 158-го августа въ 7 день дат ему на кормъ въ дорогу на мѣсяць.

Въ Ямской приказъ сентября въ 22 день. Велѣти дати Скицкого Воздвиженского монастыря старцу Марку съ людьми, з двумя человекъ от Москвы до Путивля три подводы с телѣги и с проводники, да приставу его бобриковцу Троѣиму Борознину подводы по указу, а по прежней памяти подводъ имъ не давать.

За Алмазовою приписью.

Отъ царя і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи в Путивль боярину нашему і воеводамъ: князю Семену Васильевичю Прозоровскому, да Ивану Ивановичю Чемоданову, да дьяку нашему Ивану Зиновьеву. По нашему указу отпушонъ с Москвы в Киевъ Литовские стороны Скитцкого Воздвиженского монастыря старецъ Марко съ приставомъ з бобриковцомъ съ Троѣимомъ Борознинымъ. И какъ к вамъ ся наша грамота придетъ, а бобриковецъ Троѣимъ Борознинъ с тѣмъ старцомъ в Путивль приѣдутъ, і вы-б тому старцу Марку с людьми по подорожной давъ подводы, велѣли его отпустить за рубежъ и проводить его до Киева, дву человекъ козаковъ мутивльскихъ добрыхъ. А какъ тѣ люди два человекъ ис Киева в Путивль приѣдутъ, и вы-бъ, давъ имъ под-

водки и присава, отпустили к Москве, да о томъ к намъ отписали, а отписку велѣли отдать и имъ явитца в Посолскомъ приказѣ діакомъ нашимъ: думному Михайлу Волошенинову да Алмазу Иванову. Писанъ на Москве лѣта 7159-го сентября въ 24 день. Лѣта 7159 го мая въ 13 день по государеву, цареву і великаго князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю Львову, да діакомъ Давыду Дерябину, да Смирному Богданову, да Василью Михайлову. Указалъ государь, царь і великий князь Алексѣй Михайловичъ всеа Русіи послати с Москвы в Кириловъ монастырь подъ начало Киевского Печерского монастыря постриженника чернца Марка и быти ему в томъ монастырѣ под крѣпкимъ началомъ, пищу давати ему травную, а изъ монастыря никуда выпускать его не велѣлъ, и тотъ чернецъ Марко посланъ къ тебѣ боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю и къ діакомъ Посолского приказу с толмачемъ. И по государеву, цареву и великаго князя Алексѣя Михайловича всеа Русіи указу боярину и дворецкому князю Алексѣю Михайловичю Львову и діакомъ Давыду и Смирному и Василью учинити о томъ по государеву указу. За приписью діака Алмаза Иванова.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла, 1650 года, марта 1—22, № 11, и мая 6, № 6/2.

ССХХVI.

1653 года, 17 сентября. Пастырское посланіе Арсенія Желѣборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, ко всѣмъ православнымъ христіанамъ своей епархіи, чтобы они подѣ страхомъ клятвы свв. отецъ и учителей церкви и его — епископа неблагословеніемъ и отлученіемъ отъ церкви не поступали въ услуженіе къ евреямъ, не ѣли-бы и не покупали-бы у нихъ ни съѣстныхъ припасовъ, ни напитковъ; неповинующихъ-же его — епископа предписанію отлучаетъ отъ церкви и воспрещаетъ подѣ страхомъ отлученія отъ церкви какъ подчиненному ему духовенству имѣть общеніе съ ними и чинить имъ какія-либо требы, такъ и мірскимъ людямъ.

Арсеній Желѣборскій, милостію Божіею епископъ Львовскій, Галицкий и Каменецъ-Подольскаго.

Богомолцомъ нашимъ пречест(нымъ), честнымъ архимандритомъ, гуменомъ, іеромонахомъ, протопопомъ, прѣзвитеромъ и діаконномъ всего повѣту Львовскаго, епархіи нашей, православнымъ, весполъ з христіанскими вашими брацтвами и парохіанами, намъ в Духу Святомъ сынами послушными, при благословеніи нашомъ архіерейскомъ, здравія, покоя, спасенія и всѣхъ дочасныхъ и вѣчныхъ добръ упреиме желаячи: до вѣдомости доносимъ, ижъ мы на той санъ нашъ епископскій з благословенія Божскаго, з ласки его королевской милости и Речи-посполитой, щасливе поступивши за напереднѣшую и навыборнѣшую реч ку чти и умноженю хвалы Божей и вѣчной памяти почитали есмо в добромъ и пристойномъ порядку всѣ сравы церковныи, Богу приемныи, житію христіанскому, спасенію душевному и всякому благолѣпію потребныи, цале заховали, а ижъ и тое насъ не мнѣй обходило, маючи тую вѣдомостъ, же не меньшая часть христіанъ мужской и женской плоти на службахъ в домахъ невѣрныхъ, незбожныхъ и Богу мерзкихъ, вѣчной геенѣ осужденныхъ жидовъ, противко срогому заказанію святыхъ Апостолъ постановленю и правиломъ святыхъ богоносныхъ отецъ, такъже сено-

далным вселенским церковным канонем находились и яко бы юж домашними о них занежавши праве житія христіанского, а в блюзнѣрствѣ іудейскомъ противко Богу сами недбаючи снат о спасеніе и порядокъ церковный, уведенный безбожностью жидовскою, занурившись, зоставали. Прето мы з повинности и поваги уряду и власти нашей пастырской, зъ милости зас ку овечкамъ паствѣ нашей порученнымъ, от далшой тых же овечокъ нашихъ за-разы и погибели вѣчной забѣгаючи, зычачи, абы тая незбожность в нихъ жидовская не коренила и не ширилася, розказалисмо были унѣверсалъ нашъ о томъ выдати и публиковати, напоминаючи словомъ Божиимъ, также и нашимъ неблагословеніемъ, грозячи проклятствомъ вѣчнымъ и каранямъ святыхъ Апостолъ и богоносныхъ отецъ вселенскихъ, абыся отъ таковыхъ службъ жидовскихъ челяд христіанская народу нашего, в домахъ оныхъ невѣрныхъ не мешкаючи отдаляла и оныхъ всяко на вѣчные часы понехала, а ижъ за отмѣною часовъ и прешлыхъ небезпечность не моглисмо того замыслу нашего до исправленія выконаня skutечного привести, през що теж и они на таковое наказаніе, напоминаніе и заповѣдь нашу пастырскую не во всемъ вщунулися, але в тых же скварахъ и смѣтяхъ находующися и, якобы до блюватинъ своихъ повертаючи, отъ таковыхъ послугъ домашнихъ беззаконныхъ жидовъ в блудѣ нечистомъ живючи, до тыхъ часъ до покаянія не отвертають, навикаючи праве безбожности жидовской, с которыми бы, яко з христубийцами и хулящими Бога, жадной части и сполечности и найменшой посполитости ведлугъ богоносныхъ отецъ каноневъ (малъ бовѣмъ квасъ все смѣшеніе квасит) мѣти не потреба, послуги в домахъ ихъ проклятыхъ и чародѣйныхъ пощнаго и дневнаго времени пребываючи отправуютъ, покармовъ и напоевъ христіаномъ шкодливыхъ и заказанныхъ сполне з ними заживаютъ, в неволю ся и работу вѣчную тымъ по свѣту разсѣяннымъ тулачомъ подаютъ, а през то и животъ свой христіанский, а що большая вѣчное спасеніе тратять и, яко бы Бога не знаючи, одебелѣвый животъ; для тогожъ стосуючися до заказу св. Апостолъ и преданій св. богоносныхъ отецъ каноневъ церковныхъ, вселен-

скизъ, на тое абьсм: все выполняли постановленных, тут теж прихляючись до права посполитого, меновите до конституціи коронной, року 1791 ухваленной в титулѣ, жебы христіанинъ жидови не служилъ*), написано и до декретовъ антецесоровъ нашихъ епископовъ ферованых и през наяснѣшихъ святое памяти кролевъ Польскихъ стверженныхъ, а що болей есть и нас наяснѣйшій назвѣтяжонный король, панъ нашъ велце мизостивый, Янъ Казимиръ, щастливе намъ теперь пануючий, маючи в том от нѣкоторыхъ вѣдомость, же тые незбожные жидове вшелякое поживене, своею хитростью, лакомствомъ, задростию, ошуканемъ и оманенямъ, вѣрным христіаномъ праве отпявши, з гордости своею противко христіаном челяд христіанскую, яко неволниковъ, мужеского полу и женского на посмѣхъ и поругане імени христіанскому въ службу обридливую до себѣ затыгнули и затыгаютъ, в непристойнумъ Богу и людем мерским и не чистомъ пожитю оныхъ ховали, до запомпене Бога и спасенія душевного ихъ приводятъ; яко царь велий

---

*) Примѣчаніе I-е: Упоминаемая въ настоящей грамотѣ конституція о воспрепещеніи евреямъ держать у себя прислугу изъ христіанъ гласить слѣдующее: „A iż też w tym się silny nierząd dzieie, że w Koronie naszej niektorzy chrześcianie żydom służą, ustawiamy u roskazuiemy, żeby pod winą sta grzywien na żyda nie-smiał żyd chrześcianina utriusque sexus, za sługę sobie przyjmować: a chrześcianin aby też zaś żydowi nie służył pod więzieniem. A iżby się to działo we wszystkim, tak w naszych, iako też w duchownych, у pańskich mieściech, у miasteczkach: roskazuiemy, żeby tego starostowie у burmistrzowie mieysc оnych doyzrzeli, у statut ten exekwowali. A wszakże to rozumieć się ma о czeladzi domowey utriusque sexus, ktorąby sobie w domiech swych chować mieli. Sexus rozumiano bydź ma о furmaniech, wołowcach, ktorych w drogach на czas potrzebować у najmować muszą“. (Prawa, Konstytucye у Przywileie krolestwa Polskiego і Wielk. xięstwa Litewskiego... Warszawa, 1733. Т. II, стр. 690—691).

Примѣчаніе II-е: Вопросы о поступленіи православныхъ въ услуженіе къ евреямъ, а также о покупке у послѣднихъ мяса обсуждались на Киевскомъ соборѣ 1640 года и рѣшены были въ отрицательномъ смыслѣ. „12 dnia septembra“ (читаемъ въ брошюрѣ К. Саковича—Sobor Kiiowski schismaticki) „po obiedzie czytano kanony, aby żydom kucharki Ruskie nie służyły, у żeby mięsa Ruś у żydow nie kupowała, bo poskromiwszy у popługawiwszy chrześcianom przedaią“. (Русская Историческая Библиотека, т. IV, стр. 37).

и вождь славенъ народу и людей своих (которому, Боже, дай долгоденствующее на многія лѣта здравіе); з милости своей пастырской забѣгаючи тому усердно, абы болшь образа маестату Бозскому оттоля ся не дѣяла, абы въ таковыхъ службахъ христіане будучи в запомнене о Богу, творци своѣм, в Троици Святой едином, не приходили, душъ своих, що болшого быти не может, безъ набоженства, молитвъ, постовъ, свят пошановане, без сповѣди и насвятѣйшихъ Сакраментовъ не тратили, а згола без Бога правдивого не зоставали, з великои своеи милости, святобливости и побожности, дбаючи, яко панъ чулый о народѣ своем и помноженю кровства своего христіанского, а выбавляючи з тои незбожної глубины унуреных в той пропасти безбожного жидовства, унѣверсалы въ панствах своихъ выдати росказал, под винами тамже описанными, абы болше у проклятыхъ жидовъ жаден з христіанъ въ службѣ домовои не знайдовался, толко тойже унѣверсалъ в собѣ ширеи во Львовѣ дня ѿг мѣсяца іюля, року теперешнего 1848, под бытност его кор. милости, пана нашего милостивого, выданыи и оголошеный опѣваает. Хотячи и мы с повинности наше пастырское, почуваяучися в урядѣ нашом архиерейском, на що нас Богъ вседержитель поволал, о стадѣ овечок нашихъ словесныхъ, абы въ блуды и росхищеніе волков драпѣжныхъ не приходили, пред ся взяты наше ку доброму их животу до skutку привести, повагою нашею и властію пастырскою риказалисмо и риказуем, абы от поданя и публикованя по церквахъ зъ амбоны сего нашего унѣверсалу челяд христіанского народу нашего обои плоти—мужское и женское, старые и молодые не толко въ службу в тых невѣрныхъ проклятыхъ неприятелей Божихъ Троици Пренасвятѣйшей блюзверцовъ жидовъ, омраченныхъ недовѣрством, и ругателей імени христіанского так тут во Львовѣ, яко теж и по иныхъ мѣстахъ, мѣстечкахъ и селахъ во всеи диецезіи нашой и епархіи Львовской, Галицкой и Каменца-Подолского не знайдивали, и на тые службы жаднымъ и наименшимъ даткомъ не затыгали и зводитися не давали, леч и живность до покарму належачихъ вшелякихъ, то ест хлѣба, мяса, сыровъ

и иных речий, так теж трупков, до напоев служащих, яко то: молоко, медов, винъ, пиво, оцтов и иныхихъ, которым колвекъ именемъ названых, у тыхже христубийцов,—жидов брідких, геенъ (огнѣнои діаволу и ангелом его, идеже червь не умирает и огонь не угасает, проданых, куповати, брати од нихъ и з ними ясти, пити не важилися подь клятвою святых богоносных отецъ и учителей церковныхъ вселенских и нашем архиерейским неблагословеніем, отлучаем от церкви и сполечности зъ христіаны, поневажъ и от всякого чистѣйшими покармы и напоями христіаньскими брідятся, своимъ зас чародѣйным покармом и напоем лестячи людей христіанскихъ в обжорство, пьянство, блуд, нечистоту, прилюбодѣяніе, забойство, доброго имѣнія утрату, затвердѣлость сердца, разлучающе от любви Божей во отчаяніе спасенія, во пропасть грѣхов смертельных приводят, якож тому всему злomu забѣгаючи, иж если бы от сего часу, который з народу нашего той волѣ нашой и розказаню архиерейскому спротивился, и чинити вспротивно важился, теды такового и такихъ святыхъ богоносных отецъ, святыхъ Апостолъ и наше архиерейское неблагословеніе зараз вкладаем, и тых, которіе з ними преставали, от всякого порядку добродѣйства церковнаго и от всякого приобщенія вѣрныхъ Божіих, яко трутом заражонные члонки, отлучаем и отдаляем, приказуючи вам всѣм в посполитости священноеромонахом, протопом и презвитеромъ, абысте жаден з вас без всякого самомнѣнія и прекословія, такъ тепер, яко и на потомъ, помененным особамъ въ службѣ предреченои жидовскои найдуючимся и покармовъ албо напоевъ яких колвекъ до тыхъ же беззаконных жидовъ Гоморѣ и Содомѣ, нечистотою подобных, невѣрующих в слово предвѣчное Бога Саваоа, заживающим, а купуючим не важилися жадных порядковъ церковныхъ христіаньских отпраовати: до церкви не пускати, сповѣди не слухати и иныхъ сакраментов церковныхъ, аѣ теж насвятѣйшее Еухаристіи оным преступником дѣляти до того часу, ажъ поки в чувство и исправленіе не привернутся, а нам, епископови своему, не смирятся, и такихъ послуг безчинныхъ, заразливых покармовъ и

напоевъ жидовских не понехают, проклят бовѣм всякъ, иже не творит и не хранит наказанія, слухати святых і богоносных отецъ; вѣдаючи при том же, ежели бы который з вас, любь з іеремонахов, люб з презвитеров важился наименшою особѣ з помененыхъ, порядок яковый христіанський чинити, до набоженства церковного припускати, албо сакраменту адмѣнѣствовати и найсвятѣйшую Евхаристію давати, албо жебы з таковыми такъ духовные, яко и мирскіе люде народу нашего переставали, таковый каждый под неблагословеніе наше архиерейское подпадати повинен будет и канонного караня за наименшею вѣдомостю и інстанціею інстигатора суду нашего духовнаго и его делятора не уйдет, що повиннысте всѣ сполне з послушанія своего ку нам, пастыреви своему, выполняти, жичачи собѣ ласки Божей и нашего архиерейского благословенія, которого вам завше мѣти зичим. А для лѣпшей вѣры и певьности печат нашу епископскую при подписѣ руки наше властное притиснути розказалисмо.

Писан ве Львовѣ, при церквѣ нашої столечної святого великомученика Христова Георгія, дня їз, мѣсяца септевря, року 1653.

Copia litterarum Arseny Żeliborsky, episkop Ruth. Leopoli. anno 1653, die 17 septembris Leopoli.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 608.

ССХХVI.

1656 года, 20 апрѣля. Письмо гетмана Богдана Хмѣльницкаго къ царю Алексѣю Михайловичу о двухъ старцахъ Скитскаго монастыря: Григоріѣ и Иоаннѣ, ѣдущихъ въ Москву за милостыней, съ просьбою дать имъ милостыню. Докладъ и подача корму старцамъ по 8 денегъ въ день и по двѣ кружки меда и пива, а служкѣ ихъ по 4 деньги въ день и по 2 чарки меда и пива.

Божию милостию государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великиа и Малыя и Бѣлыя Росии самодержцу Московскому, Киевскому, Владимирскому, Новгородскому, царю Казаньскому, царю Астраханьскому, царю Сибирскому, государю Исковьскому и великому князю Литовскому, Смоленьскому, Тверскому, Волинскому, Подольскому, Югорскому, Пермьскому, Вязьскому, Болгарскому и иныхъ государю и великому князю Новгорода Низовские земли, Черниговскому, Рязанскому, Полоцкому, Ростовскому, Ярославскому, Белозерскому, Удорскому, Обдорскому, Каньдинскому, Витебьскому, Мстиславскому и всеа Сѣверныя страны повелителю и государю Иверские земли, Карталинскихъ и Грузинскихъ царей, и Кабардинские земли, Черькаскихъ и Горскихъ князей, и инымъ многимъ государствамъ и землямъ Восточнымъ и Западнымъ и Сѣвернымъ отчичу и дѣдичу, и наслѣднику, и государю, и обладателю, вашему царскому величеству.

Богданъ Хмелницкій гетманъ зо всѣмъ войскомъ вашего царского величества Запорожьскимъ до лица земли низко чоломъ биемъ.

Угледѣвши теперь часъ приспокойный, и проезж. . . дороги одвсюд волныи и безъпечныи, старцы общежителнаго монастыря православнаго Скитьскаго Воздвижения Чеснаго и Животворящаго Креста Господня едутъ з грамотою. . . мѣ, одѣ вашего царского величества здавна наданою, до тебе великаго государя, царя нашего и великаго князя Алексѣя Михайловича всеа Великиа и Малыя и

Бѣлыя Росіи самодержца и многихъ государствъ и земель Восточныхъ и Западныхъ и Сѣверныхъ отчича и дѣдича, и наслѣдника, и государя, и обладателя, твоего царского величества, по указу давному вашего царского величества по милостивую святую, которыхъ старцовъ Скитскихъ: Григорія и Іоана, мы, пріаміе и вѣрніе слуги вашего царского величества, любезнѣ пріяхомъ, воскорѣ со всякою честию до просвѣтлого вашего царского величества послати отпустихомъ, обмислившѣ проездъ безпечный, универсалъ нашъ для всякая чести и пошанованья дорозе старцомъ тѣмъ Скитскимъ далисмо, зако-торими старцами Скитскими и мы, упаяя до ногъ вашего царского величества, низко чоломъ биемъ и молимъ вашего царского величества, жебысь ваше царское величество тѣхъ старцовъ Скитскихъ оглядати пресвѣтлое лице вашего царского величества сподобилъ и неисчетную милостивую ласку од пресвѣтлой полати вашего царского вел. тѣмъ старцомъ Скитскимъ показать рачилъ. Паки молимъ, да подасть Богъ всемогущій в многие времена вашему царскому вел. на престолѣхъ ваш. царского вел. долголѣтне царствовати. Данъ з Чигрина дня 20 априля 1656. Вашего царского вел. пріаміе и вѣрніе слуги и подданные Богданъ Хмелницкій, гетманъ войска вашего царского величества Запорожского.

Выписать о корму. Написано в доклад: В нынешнем во 164-м году приѣхали ко государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу из-за Порогъ Скитского монастыря старцомъ Григоріе да Иван бити челомъ о милостине, а с ними служка. А почему им давати государева жалованья поденного корму и питья, і о томъ какъ государь укажетъ. А в прошлыхъ годѣх давано государева жалованья поденного корму і питья приѣзжимъ старцомъ, которые приѣзжаютъ ко государю к Москве бити челомъ о милостине старцомъ по 8 денегъ человѣку, да имъ же питья воды по 2 кружки меду, по 2 кружки пива; служкамъ по 4 деньги, питья по 4 чарки вина, по 2 кружки пива человѣку на день.

164-го июня въ 1 день государь пожаловалъ Скитского монастыря старцамъ, велѣлъ имъ своего государева жалованья по-денного корму давати по осми денегъ на день, да питья противъ прежнего по 2 кружки меду, по 2 кружки пива на день, слушке ихъ по 4 деньги на день, по 2 чарки вина, по 2 кружки пива на день *).

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Малороссійскія дѣла 1656 года, мѣсяцъ май, № 7.

---

*) Въ слѣдующемъ году, т. е. 1657 г., 9 марта, опять Богданъ Хмѣльницкій обратился съ челобитной къ царю Алексѣю Михайловичу, прося у него разрѣшенія для старца Креховскаго Пустынно-Преображенскаго монастыря, основаннаго схимникомъ Юилемъ около 1618 года, Василия съ братіею пріѣхать въ Москву для испрошенія милостыни и государевой грамоты на проѣздъ въ Москву во второй годъ за милостыней (Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Малороссійскія дѣла 1657 г., марта 9, № 5. Акты Ю. и З. Р., т. III, №№ 376 и 380. Львовскій Ставропигіальный Архивъ, № 671.

ССХХХVII.

1657 года, 1 августа. Приѣздъ въ Москву посланныхъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменецъ Подолскимъ епископомъ Арсеніемъ Желиборскимъ игумена соборной церкви Успенія Пр. Богородицы въ Галичѣ Иларіона и протопопа соборной церкви св. Георгия Михаила съ просьбой о милостынѣ на церкви разоренныя татарами.

Государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия і Малыя і Бѣлыя Росіи самодержцу холопи твои: Микитка Зузинъ, Микитка Наумовъ челомъ бьютъ; в нынѣшнемъ во 165-мъ году июля въ 18 день по твоему государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия і Малыя і Бѣлыя Русіи самодержца указу и по грамоте из Посолского приказу за приписью дьяка Еѣима Юрьева отпустили мы холопи твои из Путивля к тебѣ великому государю к Москве Львовского архиепископа Арсенія игумна Иларіона да протопопа Михаила да людей ихъ два человекъ, а в приставехъ с ними послали путивльца Романа Маклокова и подводы, і в дорогу до Москвы корму имъ дали; а что в дорогу до Москвы дапо корму, и тому мы холопи твои послали роспись с сею отпискою вмѣстѣ, а отписку и роспись велѣли подать и про нихъ игумна и протопопа объявить в Посолскомъ приказе дьякомъ: думному Алмазу Ивану да Еѣиму Юрьву.

Указадъ великий государь игумена і протопопа принять и дворъ дати и о корму выписать и на примѣръ выписать дорожной кормъ, что имъ дано в Путивле в дорогу до Москвы.

Роспись, что дано Львовскому игумену Иларіону да протопопу Михайлу в дорогу до Москвы корму на две недѣли маяя съ 18-го числа. Игумену Иларіону по осми денегъ на день, протопопу Михайлу по шести денегъ на день, людямъ ихъ двумъ человекомъ по три деньги на день человеку і всего рубль тринадцать алтынъ две денги. Діакъ Микита Наумовъ.

Написано в докладъ:

В нынешнемъ во 168-мъ году августа в 1 день приѣхали к великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу к Москве бити челомъ о милостине Лвовского архиепископа Арсения игуменъ Іларіонъ, да протопопъ Михайло, да людей ихъ два человекъ. А по Путивльской отписке боярина і воеводы Микиты Алексѣевича Зузина да дьяка Микиты Наумова дано имъ государева жалованья поденного корму от Путивля до Москвы на 2 педѣли: игумену по 8 денегъ, протопопу по 6 денегъ, служкамъ ихъ двумъ человекомъ по 3 деньги человеку на день. А на Москвѣ почему имъ давати государева жалованья поденного корму и питья, и о томъ какъ великкіи государь укажетъ. И выписано на примѣръ игумену: в прошломъ во 161-мъ году приезжали ко государю к Москве бити челомъ о милостине из Лиговские стороны Буйницкого монастыря игуменъ Θεодосей, да старей Лаврентей, да служекъ два человекъ, а государева жалованья давано имъ поденного корму и питья: игумену по 10 денегъ да питья изъ новыя чети по 2 кружки меду, по 2 кружки пива; старцу по 8 денегъ да питья по кружке меду, по 2 кружки пива; служкамъ по 4 денги да по 2 кружки пива человеку на день. Во 162-м году приезжалъ ко государю к Москве бити челомъ о милостине Киевские области Межигорского монастыря игуменъ Варнава, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ Мелентей, пономарь Тимоѣѣй, да игуменовъ племянникъ, да служка. А государева жалованья давано имъ поденного корму и питья: игумену по 2 алтына, по 2 деньги, да питья изъ новыя чети по 2 кружки меду, по 3 кружки пива; черному попу по 10 денегъ да питья по кружке меду, по 2 кружки пива; дьякону и пономарю и игуменскому племяннику по 8 денегъ, да питья по 2 кружки пива человеку на день; служке по 4 денги да по кружке пива на день. Протопопу выписано напримѣръ: в прошломъ во 162-м году приезжалъ ко государю к Москве бити челомъ о милостине ис Киева Терехтемировского монастыря с строителемъ старцомъ

Өеованомъ Конотопской протопопъ Дмитрей, а государева жалованья давано ему поденного корму по 10 денегъ да питья по 2 кружки меду, по 2 кружки пива на день. Велѣль имъ давать своего государева жалованья поденного корму и питья противъ Межигорского игумна, и попа, и служекъ. Августа въ 3 день в новую четъ. Пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовского игумена Илариона, да протопопа Михаила, да людей ихъ дву человекъ, велѣль имъ давати своего государева жалованья поденного питья августа съ 3-го числа до тѣхъ мѣствъ, пока мѣста они на Москвѣ побудуть: игумену по две кружки меду, по три кружки пива, протопопу по кружке меду, по две кружки пива, людемъ ихъ дву—человѣкомъ по кружке пива человекъ на день, питьѣ велѣтъ давать в готовыхъ судѣхъ. С оборотомъ. Того жъ дни в большой приходъ. Пожаловал великии государь, царь і великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовского игумена Илариона, да протопопа Михаила, да людей ихъ дву человекъ, велѣль имъ давати своего государева жалованья поденного корму августа съ 3-го числа пока мѣста они на Москвѣ побудуть: игумену по 2 алтына, по 2 денги, протопопу по 10 денегъ, людемъ ихъ 2 человекъ по 4 денги человекъ на день. С оборотомъ. За приписью дьяка Еѳима Юрѣва.

Царю, государю и великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу быють челомъ богомолцы твои города Лвова посланный от епископа Львовского Арсения Желиборского соборные церкви Успения Пречистые Богородицы игумень Иларионъ, крилоса Галицкого, да соборные церкви святого великомученика Георгия протопопъ Михайла. В прошлом, государь, во 165-м году прислал насъ богомолцовъ твоихъ епископъ Львовскіи побить челомъ тебе государю праведному о церковномъ строеніи и о милостице и о своей бѣдности, что твое царское богомолье церкви Божіи от нахождения татарского разорились, образы попорчены и переколоты и книги і одежды

архиерѣйскія и сосуды церковныя поиманы, а построить, государь, того церковного строения печимъ, взять негдѣ. Милосердїи государь, царь и великїи князь Алексѣй Михайловичь всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росїи самодержецъ, пожалуй насъ Богомолцовъ своихъ своимъ царскимъ жалованьемъ на милостину и на церковное строение, какъ тебе—милосердому государю Богъ известить. Царь, государь, смилуйся, пожалуй. Государь пожаловалъ, велѣлъ выписать.

И в Посолскомъ приказе выписано: В прошломъ во 165-мъ году в августѣ мѣсяцѣ приѣхали к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росїи самодержцу бити челомъ о милостине Лвовского архиепископа Арсенія игуменъ Иларионъ да протопопъ Михайло, а с ними людей ихъ 2. человекъ. А писал об них к великому государю Лвовской архиепископъ Арсеней, что послал онъ—архиепископъ к великому государю бити челомъ о милостине того игумена и протопопа і велѣлъ объявить, что были-де в Малой Росїи в Галиче церкви Успения Пречистые Богородицы да великомученика Георгия, а из начала-де тѣ церкви создание было предковъ благочестивыхъ великихъ государей царей і великихъ князей Росїискихъ, а ныне де тѣ церкви разорены и опустошены, а построить-де ему тѣхъ церквей нѣчимъ, і великїи—б государь пожаловалъ ево архиепископа своимъ государевымъ жалованьемъ милостиною и на церковное строенье, какъ ему-великому государю Богъ известить. А игуменъ Иларионъ и протопопъ Михайло бьютъ челомъ великому государю: в прошлом-де во 165-мъ году присланы они к великому государю бити челомъ о милостине и о церковномъ строенїи от Лвовского архиепископа Арсенія и что—б великїи государь пожаловал ихъ своимъ государскимъ жалованьемъ на милостину и на церковное строенье, какъ ему-великому государю Богъ известить. І выписано на примѣръ архиепископу: В прошломъ во 154-мъ году прислалъ к великому государю бити челомъ о милостине Киевской митрополитъ Петръ Могила Печер-

ского монастыря игумена Илинарха, а с нимъ слуг 8 человекъ. А государева жалованья дано ему—игуменцу 40 соболей въ 25 рублевъ, да в монастырь послано на милостину 50 рублевъ, служкамъ да по 4 рубли человекъ. Во 165-м году приезжалъ ко государю к Москве ис Киева Межигорского монастыря старецъ Иоакимъ Савеловъ, а государева жалованья послано с нимъ старцомъ в монастырь на милостину и на церковное строенье соболми на 100 рублевъ. Да греческихъ монастырей архиепископомъ давано государева жалованья на церковное и на монастырское строенье соболми по 50, и по 60, и по 70, и по 80, и по 100 рублевъ въ монастырь.

Игумену и протопопу выписано напримѣр: В прошломъ во 162-м году приѣзжалі ко государю к Москве бити челомъ о милостине Киевские области Межигорского монастыря игумень Варнава да Киевские ж области Конотопской протопопъ Дмитрей, а с ними служекъ ихъ 2 человекъ. И дано имъ государева жалованья на милостину: Игумену камка-адамашка, 40 соболей въ 25 рублевъ, денегъ 20 рублевъ, да в монастырь послано на милостину соболми на 30 рублевъ. Протопопу соболми на 20 рублевъ. Служкамъ по паре соболей, по 2 рубли пара, денегъ по 2 рубли человекъ. Во 165-м году приезжали ко государю к Москве бити челомъ о милостине Лвовского уѣзду Креховские пустыни строитель старецъ Васьянь, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ, да послушникъ старецъ Иванъ. А государева жалованья дано имъ на милостину: строителю камка—адамашка, 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ. Черному попу и дьякону по 40 куницъ меншия цѣны, денегъ по 6 рублевъ человекъ. Послушнику сукно доброе, денегъ 2 рубли, да тому—ж послушнику по ево челобитью дано к прежнему в прибавку 6 рублевъ. Да в монастырь ихъ дано на милостину и за святыню соболми на 50 рублевъ. А после того дано ему строителю на монастырское и на церковное строенье по подписной челобитной соболми ж на 150 рублевъ. Челобитная о томъ в Сибирскомъ приказе. А имъ государева жалованья за приѣзд

на милостину: игумну камка-адамашка смирная, 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ, протопопу 40 куницъ, денегъ десять рублевъ, слушкамъ 2-мъ человекомъ по паре соболей в палто (sic) рубли пара, да по сукну по доброму, да по 2 рубли денегъ, и отпустить с Москвы, и дать четыре подводы.

Лѣта 7166 го сентября въ 15 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу, да дьякомъ: Александру Дурову, да Томилу Истомину, пожаловалъ великии государь, царь і великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовскаго архиепископа Арсения игумена ево Илариона, да протопопа Михайла, да людей ихъ дву человекъ, велѣлъ имъ дати своего государева жалованья за приѣздъ ихъ на милостину: игумену пятнатцать рублевъ, протопопу десять рублевъ, служкамъ по два рубли человеку. И по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу и дьякомъ: Александру и Томилу учинити о томъ по государеву указу.

Лѣта 7166-го сентября въ 14 день по государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу боярину князю Алексѣю Никитичю Трубецкому, да дьякомъ: Григорью Протопопову да Федору Иванову. Пожаловалъ великии государь, царь и великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовскаго архиепископа Арсения, велѣлъ к нему послать своего государева жалованья з Галицкимъ игумномъ Илариономъ да с протопопомъ Михайломъ на церковное строение и на милостину два сорока соболей по сту рублевъ, а игумена Илариона пожаловалъ великии государь, велѣлъ ему дать своего государева жалованья за приѣздъ на милостину сорокъ соболей в дватцать рублевъ, служкамъ ево двумъ человекомъ по паре соболей по полу-

тора рубли пара челоуѣку. И по государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу боярину князю Алексѣю Никитичю Трубецкому и дьякомъ: Григорью и Ѳеодору учинити о томъ по государеву указу. Того ж числа въ Казенной приказѣ. Пожаловаль великии государь; царь і великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовского архиепископа Арсенія игумена ево Иларіона, да протопопа Михайла, да людей ихъ дву челоуѣкъ, велѣлъ имъ дати своего государева жалованья за приѣздъ ихъ на милостину: игумену камка—адамашка смирная, протопопу сорокъ куницъ, служкамъ по сукну по доброму челоуѣку. С оборотомъ. Лѣта 7166-го сентября въ 15 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу, да дьякомъ: Александру Дурову, да Томилу Истомину. Пожаловаль великии государь, царь і великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Львовского архиепископа Арсенія игумена ево Иларіона, да протопопа Михайла, да людей ихъ дву челоуѣкъ, велѣлъ имъ дати своего государева жалованья за приѣздъ ихъ на милостину: игумену пятнатцать рублевъ, протопопу десять рублевъ, слущкамъ по два рубли челоуѣку і для ихъ иноземчества дати мѣлками серебряными денгами; и по государеву, цареву і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу околничему Родиону Матвѣевичю Стрешневу и дьякомъ: Александру и Томилу учинити о томъ по государеву указу. Діакъ Еѡимъ Юрьевъ.

Лѣта 7166-го сентября въ 20 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу боярину Ивану Ондреевичю Милославскому да дьяку Павлу Симановскому указаль великии государь, царь и великии князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ отпустить с Москвы Львовского

архиепископа игумена его Илариона, да протопопа Михайла, да служекъ ихъ дву человекъ, а в приставех с ними послать Путивльские съѣзжие избы подьячего Ивана Назарьева, и от Москвы до Путивля, и до первого Черкасского города игумену и протопопу дати подводы по указу, а подьячему до Путивля; а игумень и протопопъ великому государю бьютъ челомъ о ш(ес)ти подводахъ. И по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца указу боярину Ивану Ондрѣвичю Милославскому и дьяку Павлу учинити о томъ по государеву указу. За приписью дьяка Еѳима Юрьева отдана Путивльскому подьячему Ивану Назарьеву. Въ Путивль: по нашему великого государя указу отпущены с Москвы Львовского архиепископа Арсения игумень Иларионъ, да протопопъ Михайло, да 2 человекъ служекъ, а в приставехъ с ними посланъ Путивльские съѣзжие избы подьячей Иванъ Назарьевъ. И какъ к вамъ ся наша грамота придетъ, а игумень, и протопопъ, и подьячей Иванъ в Путивль приѣдутъ, и вы, тому игумену, и протопопу, и служкамъ ихъ давъ пристава и подводы, ис Путивля отпустили в наши Черкасские города, на которые города они ѣхатъ похотятъ, без задержанья. Писанъ на Москвѣ лѣта 7166-го сентября въ 24 день. За приписью дьяка Еѳима Юрьева.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла 1657 года, августа 1, № 21.

ССХХІХ.

1659 года, 15 декабря. Письмо Діонисія Балабана, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно о. Зосимы Согникевича, котораго митрополитъ рекумендуетъ братству съ самой лучшей стороны, разрѣшаетъ ему служить и проповѣдывать и переговорить съ братствомъ относительно того, гдѣ онъ вмѣстѣ съ своимъ клиромъ будетъ хранить свое здоровье и выражаетъ желанье имѣть „мѣсце“ во Львовѣ.

Благочестивымъ и христілюбивымъ их мил(остямъ) паномъ всѣмъ купно братии крестоносныя церкви Успения Пресвятой Богородица Лвовьской намъ в Духу Святомъ возлюбленнымъ сыномъ архиерейское благословение.

Примуючи вѣдчане от мил(остей) ваших листовное здоровья моего навижене, а особливе печалованье о помножене хвалы Божой и науки побожной, абы пры церкви крестоноснаго брацтва м(илостей) в(ашихъ) квитнула; на прозбу м(илостей) в(аших) позволили есмо и благословили велебному в Богу отцу Зосими Согникевичу ресидовати божественъную целебровати литургию и казане проповидати в церкви брацкой Лвовьской, котораго. яко святобливого мужа, высокою наукою и працею около добра церковного в церкви Божой от часу немалого заслужоного, власною инъстанъциею пастырскою охотне мл. в. залецаемъ, обещаючи по онымъ, ижъ в кождомъ часи найдуючис в духовной своей межи милостями вашими фунъкци, годний в святобливости и законномъ статку освѣдчит з себе прикладъ, не чинячи тѣои надѣи мл. вашимъ и инътерцесьсии нашої. А же взглядомъ теперешнихъ небезпечныхъ часовъ потреба намъ вчасне упатровати, где бы, стерѣжи Боже навалности якои от неприятеля, мѣли есмо здорове наше уносити и хоронити з клиромъ и дворомъ нашимъ, в томъ устне томужъ отцу Зосими з мл. ваш. розмовити злецилисмо, жа-

даючи пастырско по мл. ваших, абысмо тамъ же в Лвови могли мѣти мѣсце. В чомъ на деклярацію прудкую очекиваемъ и повторнее наше мл. в. препосылаемъ благословение. В Хорохоринѣ дня ѣї декеврия, року 1711.

Ваших милостей нам в Духу Святомъ велце возлюбленных сыновъ всѣх благозычливый пастыр Діонисій Балабанъ, архиепископъ, митрополит Киевский, Галицкий и всея Россія, езарха святого орону Константинопольскаго, рукою власною.

Благочестивымъ и христоролюбивымъ их мл. паномъ купно всея братии крестonosного братства при церкви Успения Пресвятой Богородица в Лвовѣ намъ в Духу Святомъ возлюбленнымъ сыномъ да вручится.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 620.

ССХХХ.

1661 года. Уставъ Мостискаго братства, утвержденный Антоніемъ Виницкимъ, епископомъ Перемышльскимъ и Самборскимъ.

Предословіе ко всѣмъ благовѣрнымъ христіяномъ всякаго чина, возраста же, и всякаго сана и ктиторомъ св. великомуч(еника) Христова Георгия.

„Возлюбленные! возлюбимъ другъ друга, якоже Богъ насъ возлюби. И яко любы отъ Богъ есть и розумѣть Бога. А не любяй,

не позна Бога: яко Богъ любви есть“, то есть корень, и верхъ, и конецъ любовь. И ничтоже ей уподобится можетъ. И идеже аще любовь оставится, вкупѣ расторгнутся, а безъ нея убо ни едино дарованіе Божіе не состоится. Того ради и апостоль глаголетъ: „житіе ваше имуще добро во языцехъ, всѣхъ почитайте, братство возлюбите, Бога ся бойте“. Ико пише, „идеже бо рече васъ два, или трые будете собранны во имя Мое, ту есмь посредѣ ихъ“. И паки: „вселюся въ нихъ, и пожду, и буду имъ Богъ, и тые будутъ Мнѣ людіе. И буду имъ во Отца, и тые будутъ мнѣ во сыны и дщеря“, глаголетъ Господь вседержитель. Церковное же рече Апостоль братство сврѣчь именуется всѣхъ едностъ и любовь. „Вы есте церкви Бога жива“, яко выже описано. И паки глаголю: „поревнуимъ народомъ вѣровавшимъ, им же бѣ сердце и душа едина, и ни един же, что отимѣся, своего глаголеши быти, но вся мяху имъ обща. Благодат же баше велия на восѣхъ васъ. Смиреномудриемъ другъ друга честию болша творяща“. И имуща едину мысль, едино мудрствующе, и ничтоже ко иному противяся, но ко смиреннымъ сочетающесе, и с ними вкупѣ похваляющесе. Не имѣниемъ бо и крещеніемъ, точию христіанство наше совершается, но и братолюбиемъ. „Подадите“, та бо рече: „въ вѣрѣ вашей добродѣтел, въ добродѣтели же разумъ, въ разумѣ же воздержаніе, во воздержаніи же терпеніе, въ терпеніи же благочестіе, во благочестіи же братолюбие, во братолюбие же любовь нелицемѣрну. Сумъ во васъ сушимъ, и множащимся не празникъ, ниже безплодныхъ васъ сотворит въ Господа нашего Иисусъ Христа позваніе“, Ему же буди слава со Отцемъ и Святымъ Духомъ нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ. Аминь.

Листъ благословенный братству Мостискому, церкви Божой святого великомученика Христова Георгия, и всѣмъ православнымъ христіаномъ во градѣхъ или веси живущихъ: Благословеніемъ, Отца и совершеніемъ Сына, и дѣйствомъ Святаго Духа, мы, Антоній Вивницкій, милостію Божіею епископъ Премьскій и Самьборскій і проч. По дару Святого Духа, повеленіемъ Господа нашего

Исуса Христа и апостольскимъ преданиемъ, и святыхъ отецъ учениемъ, совѣтомъ же богодухновенныхъ писаний и пастырскимъ учениемъ, благословляемъ всѣхъ православныхъ христіанъ закона нашего греческаго братство церковное имѣти и всѣ обычаи сего богодухновеннаго и Богу угоднаго братства, в книзѣ сей написанныя, храните, юже азъ, Антоній Винницкій, епископъ Премыскій и Самъборскій, братству Мостискому, церкви св. великомуч. Христова Георгия, печатию моею назнаменовал и предах, и по печати все благоизволих во вѣчныя роды, вѣчно и неизблемо держати и творити благословляемъ. Братію же непокоряющихся истинѣ и соблазнѣ инѣмъ из себе дающимъ симъ листомъ нашимъ повелѣваемъ и благословляемъ намесникови, или священникови, еже бы братія моляху, предъ всѣми людьми в церкви от братства отлучити, яко преступника слюбу своего. „Обличиши“, бо рече, „обличеніе ближняго твоего, и не приимеши о томъ грѣха“. И паки „аще согрѣшитъ братъ твой предъ тобою, иди, обличи его между собою и тѣми единѣмъ. Аще тебе не послушаетъ и тѣхъ, повѣжь церкви, и аще и церковь преслушаетъ, будетъ яко язычникъ и мытар“. И еще „измѣте отъ себе злаго, и яко члонка гнила, отлучайтесь всякаго брата безчинна ходяща и не примѣшайтесь с нимъ, да посрамятся. Еда бо рече: отлучится горшее, тогда лучшему совокупится небо, любви ради заповѣдей Божиихъ“. А ктобы сему былъ противенъ и разорялъ братство церковное: аще епископъ, или попъ, или причетникъ церковный, или протопопъ, или кто отъ мирскихъ, на таковаго буди неблагословеніе нашего смиренія. А васъ братію еже о Христѣ со всѣми повинующейся истинѣ благословимъ, и васъ Богови братолюбия сохранитъ и умножитъ Господъ Богъ и Спасъ Исусъ Христосъ. А наше смиреніе пастырства на чадахъ и на дѣтѣхъ вашихъ, нынѣ, и присно, и во вѣки вѣкомъ. Аминь.

Упись до братства Мостискаго святаго великомученика Христова Георгия. Кто бы ся хотѣлъ уписати, ли мещанинъ, или шляхтичъ, или обций, или и женскаго полу.

Артикулъ ѿ.

Хто бы хотѣл уписатися до братства церковнаго, таковой первие, нѣжли ся упишет, маеть достатечне вѣдати о всѣхъ повинностяхъ, ниже описанныхъ, вѣдаючи, же имаючи истинѣ волю свою. Маеться уписати тымъ способомъ: пришедши до братства, просити маеть, абы был за брата уписанъ, слобуючи постановленю братства церковнаго досыт чинити.

Звычай в мѣстахъ: (в) Вилню и ве Лвовѣ: Тыми словы маеть предъ всею братією, любо пред старшими братіями въ церкви, положивши два палцѣ на Евангеліи, а въ нѣкоторыхъ же мѣстахъ в дому братском, ставши пред всею (братією), тые слова мовить, любо тежъ ему проводятъ.

Шлюбъ брата ново уписаннаго.

Я (имя рекъ) слобую и обещаюся Господу Богу моему, и Святой Пречистой Божой Матери, и всѣмъ Святымъ, и всей братіи церкви нашей, и святому великомученику Христову Георгию ижъ хочу быти вѣрнымъ и зычливымъ во всемъ церкви Божой и послушнымъ братіи нынѣ и завжды, ажъ и до смерти моеи, таемницъ братскихъ жадныхъ нѣкому не объявляти, в братствѣ мовленныхъ. А хто бы ся спротивлял братству, албо мовил що неслухного о братствѣ межи людми обцими, а меновите межи иновѣрными, такому не хочу терпѣти. Але ведлугъ моеи можности хочу ся ему противити. А если бым ся ему не моглъ спротивити и оборонити, теды, освѣдчивши, обещаюся тое братиямъ оповѣсти. Такъ ми Господи Боже дай!

Артикулъ ѿ(уписный) ¹⁾.

А по вымовленю тыхъ словъ маеть дати уписного до головной скрынки братской тое, що сам похочет, ведлегъ преможения и волѣ своеи. Такъ и воску маеть дати ведлегъ зычаю. Уписавши,

каждый з нас маеть того пилне перестерѣгати, абысмы слюбови своему досыт чинили. Абовѣмъ мовить божественное писмо: „яко лучши есть не обещати, нѣжели общавшися, не исполнити“ (Екклезиастъ глава ѳ). „Не даймож устѣй своихъ согрѣшити, и удержимъ языкъ отъ зла, да не глаголетъ лести“ (Псал. ѿг, 14.).

Артикуль г. (уписный вшепякого стану и шляхецкого)¹⁾.

Если бы тежъ хотѣлся хто уписати до братства церковного з их милостей велможныхъ пановъ и пановъ шляхтъ, которые не мешкаютъ вставичне в мѣстѣ, тые, яко схадски до братства прибывати и повинностямъ братскимъ досыт чинити не могучи, теды ведлугъ волѣ и ласки своеи албо однимъ разомъ на братство щонадати, албо тежъ прыслати мают. „Каждо бо“, яко Апостоль мовить: „якоже изволеніе имат во сердци своемъ, понеже всяко добродаяніе любить Богъ и суленъ есть всяку благодать изобилувати и седмъ кратъ седморицею воздати в сей вѣкъ и въ будущий“: царство небесное и неизглаголанное веселие святыхъ.

Артикуль д.

Сестры бра(т)ства церковного в братствѣ засѣдати не мают, также теж при справахъ головныхъ и малыхъ бивати не повинны, (кромѣ на погребу повинны быти). Але пришедши до братства (sic), а отдавши повинность свою, маеть отити. А может тежъ и прислати през кого повинность до братства.

Артикуль е.

Вси кунно братія мають того пилно перестерѣгати, абы братству и церкви зычливыи были и ведлегъ слюбу своего предчужимъ не совѣтовали и не творили ничтоже тайно, якоже бо соглядникъ назираетъ паденію. Ибо и инде речо: „инно ест, яко да не сверху, точию братолюбіе будеть, но усердно и ражеженно, и

¹⁾ Что въ скобкахъ, то въ подлинникѣ написано на поляхъ.

не токмо во милостини и во прочихъ всѣхъ добродѣтелей“. (Сирах. гл. ѱ и ѱі.).

Артикуль епископскій ѡ.

Того ради мы смиренный, по дару Святаго Духа, повеле-
ніемъ Господа нашего Исуса Христа, совѣтомъ богодухно-
венныхъ святыхъ писаній, пастырскимъ строениемъ повелѣваемъ
и благословляемъ ихъ на братѣцтво духовное, утверждающихъ
евангелски жити: по апостолскимъ и святыхъ отецъ правиломъ, и
тымъ листомъ во воспоминание придаемъ христіаномъ правосла-
внымъ, гражаномъ града Мостискъ во вѣчныя роды и повсюду
православнымъ церквамъ. Составляя любовь во вѣри по закону
Христовѣ церкви Восточныя и Апостолскому ученію и святыхъ
Отець преданію творити судъ истинен, и милостыню во потребу
братіямъ недостатечествующимъ, и ублажати благихъ и непокаря-
ющихся истиннѣ законнѣ обличити и казнити, непокаяннѣ же
прибывающихъ отъ церкви отлучати, якоже есть писанно в законѣ:
„обличиши обличеніемъ ближняго своего, и не приимеши о томъ
грѣха“. Самъ же Христосъ во Евангеліи рече:.. *И такъ далѣе по
артикуль ѳі выпускаемъ, такъ какъ они цѣлкомъ взяты изъ
Львовскаго устава: §§ 1—29, 31—34, 40—41, Памятники, т. III,
№ 1, стр. 4—21.*

Артикуль ѳ.

До братѣцтва пришедши порожныхъ словъ и непотребныхъ мовъ
нѣкоторыя чинити не маюгъ. Бо если бы якие sprawy братѣству по-
требны, около чого бы ся мѣли всѣ забавляти братія, теда старо-
стове рочныя маюгъ того доглядати, абы постановленя с порядковъ
братскихъ артикула читано было, а вкратце прочитавши, розвѣ-
тися маюгъ.

Артикуль ѳа.

Каждый братъ неделѣ первой и второй, албо и третьей, по
схадцѣ головной, идучи отъ утрнѣ или службѣ Божой, маеть до

братства зыйти и що колвекъ ведлегъ волѣ своеи до скрынки братской меншеи дати; а если бы в церкви не был и не пришѣлъ до братства, теды прислати маеть тое, що самъ схочет. А той датокъ на оправу церкви Божой и иных речий и на выжевеня священникови и дякови братскому, рок по року, в роды вѣчные быти мает за отправованя лѹтургий святыхъ, албо молебновъ Пресвятой Богородици, ибо рече апостоль: „не вѣстели, яко дѣлающе священнаи от свѣтилища ядят, и служащи олтареви со олтаремъ содѣлаются“, тако и Господь повелѣ. (1 Коринѣ., гл IX, 13).

Артикуль ѿк.

Священникови каждому, который буде при церкви мешкати, каждого року на празникъ и на всякия празники Господския старосты дорочные скарбу братского мают давати на молебен по грош. ѿ, а дяконови грош ѿ. Пишетъ бо: „такo всею силою сотворшаго тя и служителя его не остави, тыи бо бдять о душахъ вашихъ, яко слово воздати хотяще, да со радостию ся творят, а не въздыхающе“. (Сѹрахъ гл., 32; Евр., гл. XIII, 17).

Артикуль ѿг.

Если бы который братъ з волѣ Божией захорѣлъ, повинень ознаймити братству. Братия же, вѣдаючи о томъ, мають его навѣжати и призвати до него иереи. Яко пишетъ Апостоль святой: „болит-ли кто во васъ, да призоветъ попы церковныя, и да молитву сотворят над ним, помазавшаго елеем, во имя Господне, и молитва вѣры спасеть болящаго, и воздвигнет его Господь: аще и грѣхи будет сотворил, отпустятся ему“. А если бы ся брат преставил, яко то ся часто притрафляет, братия з братства, трунну купивши, поховати (мають). Тим Товия святой, мужъ благочестивъ, от Господа Бога милость получи. (Іаковъ, гл. V, 14—15).

Артикуль ѿд.

До лѣхтаря о трийцяти свѣчахъ з братства церковного мають быти даваны свѣчи, и чистити его мають старостове дороч-

ные каждого року в недѣлю средопосную великого поста. Мовит такъ Господь Богъ к Моисею: „да сотвориши свѣтилникъ от злата чиста, и вставиши свѣтила в него, и да свѣтятъ“.

Артикуль ѿс.

Мовеня на схадцкахъ братскихъ, якъ старшимъ, такъ и молодшимъ братии волно ест, и слухано быти маеть. Рече бо Златоустъ святой: «да не презираеть тѣхъ, иже полезная совѣтуют. Елицы бо аще и подручны сут, и худы, и не рассмотримъ, да на нашемъ станеть, но да примемъ полезная, яже и от другихъ речены сутъ. И тако от Бога мзду примемъ, и болшая славы насладимся“.

Артикуль ѿг.

Вси купно братія, яко едино тѣло сущи, мают того пилне доглядати, яко бы нѣ в чом шкода церкви и братству не была. Братское бо богатство наше естъ. Но Господь рече: «елика сотвористе единому сихъ братій Моихъ меншихъ, Мнѣ сотвористе. Того ради, братіе, даемъ взаемъ, от нихъ же, не уповаемъ взяти». Не точию братству, но и страннымъ, никогда же тя видящу. Господь же рече: «видяй ты в тайнѣ, воздасть тебѣ Господь явѣ». Братству даемъ ради множайшаго приспѣванія церкви Божия. Кто бо строитъ Богу земная, тому Господь Богъ строить жилище небесное, до которого насъ рачъ Христе доместити нынѣ, и завжды, и во вѣки вѣкомъ, аминь.

Пришедши теды предъ насъ мещане Мостисьские, ктиторове храма святого великаго мученика Христова Георгия, вказали намъ артикулы, списанные для порядку церковного, которые мы, зревѣдовавши, уважаемъ, же сутъ речи барзо добрыя и душе спасительныя, оныя подаемъ и утвержаемъ со похвалою. А мещанъ вышъ мененныхъ благословляемъ на сие дѣло благо и повелѣваемъ, смиреніе наше за ласкою и даровъ и владыго Духа Святаго, Который животъ всѣмъ даруетъ, презъ святыхъ Апостоловъ, учениковъ

Его, данную нам, и всѣмъ, иже вездѣ хотящимъ жити в союзѣ братства, по уставамъ святыхъ богоносныхъ отецъ, на святыхъ седми вселенскихъ соборахъ узаконенно; благочестия святого греческаго крѣпко держати и непоколѣбимо, сирѣчь вѣри святой каѳолической, от восходу плынучей. А держащияся ея вси спасеніе получают, а удаляющейся от нея вси погибнуть. Вѣрнымъ же Божиимъ людемъ выбраннымъ—братиямъ братства церковнаго церкви вышъ менованной наказуемъ, да во всемъ повинуются симъ артикуламъ и ведлугъ оныхъ строеніе имѣютъ в братствѣ, повинующеся другъ другу и честию повышающе. И тако живуще, многолѣтне поживутъ благомирно, здраво, во всемъ изобилующе, здѣ любящии благолѣпіе храма Божого. А во вѣчныхъ ликостояніяхъ ангельскихъ и водвореніе со святыми за молитвами преблагословенной Богородици присно Дѣвы Марии, и святого и всехвалнаго апостола и евангелисты дѣвственника, возлюбленнаго ученика Христова Иоанна Богослова, и святого велико-мученика Христова Георгия и всѣхъ святыхъ. Аминь.

---

*Библиотека Киевской Духовной Академіи, тетрадь о братствахъ,
лл. 14-25.*

ССХХХІ.

1661—1720 гг. Списокъ лицъ, вписавшихся въ Мостиское братство.

Реестръ братства Мостискаго при церкви святого велико-мученика Христова Георгія.

В року 1661 нижеи писанніе прияли братство: Василій Галѣбрь (преставис року Божія 1661, януарія дня 1)¹⁾, Григорій Колодѣй (преставис року 1662), Василій Поповичъ (преставис року 1663, мая дня 15); Ѳеодоръ Гилевичъ (преставис року 1664), Яценътый Ярошовичъ (преставис року 1665), Іоанъ Гасюкъ (преставис року 1666), Іоанъ Баранецкій, коваль, (усѣчен от татар року 1667), Ѳеодоръ Жиловичъ (преставис року 1668), Пантелемонъ Сѣдляр (преставис року 1669); Іоанъ, маляр, Щирецкій (преставис), Григорій Дриликъ (преставис року 1670), Ілия Дриликъ—Щирба (преставис року 1671), Ѳеодор Жакалович (преставис року 1672), Ѳеодор Колодѣйчик (преставис року 1673, марта дня 15); Миколай Бехъ, тесля, (преставис року 1674).

В року 1675 вступили въ братство: Ѳеодор Шумило (преставис 1676), Григорій Шумило (преставис).

В року 1677 вступили в братство: Андрей Комариця (преставис року 1678, февраля дня 15), Іоанъ Лазъковичъ (преставис року 1679), Андрей Жакаловичъ, кушнѣр, (преставис року 1680), Александер Трухановичъ (преставис року 1681, януарія дня 15); Ѳеодор Сранъко (преставис року 1682 от горѣвки).

В року 1683 вступили в братство парахиане церкви Руденскои: іереѣ Василий, прѣзвитер Руденскій, Кондратъ Кондрацкій, Миколай Шумовскій парахии Мостиской, Василий Бадовскій (преставис року 1684), Ілія Чухрай парохии Руденскои, Іоанъ Кадикъ (преставис року 1685), Огафія Букувна (преставис).

¹⁾ Заключенное въ скобки приписано позднѣйшею рукою.

Іоанъ Сидоровичъ, Іоанъ Островскій (преставися року ҃ѣ҃҃н октов-
рія), превелебный отецъ Іяковъ Височански, намѣстникъ Мостискій,
(преставися въ року ҃ѣ҃҃з, мѣсяца іюня дня 7); Василій Волошино-
вичъ.

(Въ) року ҃ѣ҃҃ѳ, мая 4 (вписались въ братство): Стефанъ Угно-
вскій (преставися року ҃ѣ҃҃҃г), Іоанъ Жуковичъ (преставися в року
҃ѣ҃҃҃, мѣсяца марта 14 (дня)), Михаилъ Жуковичъ (прес.), Михаилъ
Думанскій, Миколай Фурцовичъ (преставись).

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃ѳ, мая 1 (вписался въ братство): Стефанъ Ше-
шуляковичъ (преставися року ҃ѣ҃҃҃҃҃).

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃҃, априля 11 вписался въ братство Іоанъ Галѣрь.

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃҃҃ (вписались въ братство): Стефанъ Забудбогъ
(преставися року ҃ѣ҃҃҃҃), Андрей Сидорскій (престав.), Фтеодор Го-
реніца (прес.).

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃҃҃ (вписался въ братство) Іоанъ Жакаловичъ
(прес.).

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃҃҃ (вписался въ братство) Андрей Крукиниц-
кій (прес.).

(Въ) року ҃ѣ҃҃҃҃҃ (вписались въ братство): Катерина Сѣнякови-
чова (прес.), Анастасія Страшовска (прес.), Іоанъ Ласковичъ (прес.),
Даниилъ Галѣрь (прес.), Стефанъ Биновскій прес., *и такъ далѣе...*
до 1787 г.

Библиотека Кіевской Духовной Академіи, тетрадь о братствахъ
лл. 27—29.

ССХХІІ.

1663 года, 9 мая. Росписка Адама Желиборскаго, номината епископіи Львовской, въ полученіи въ займы у Львовскаго Ставропигіального братства 600 злотыхъ подъ залогъ церковныхъ и др. вещей.

Ja niżej podpisany daię ten script assecuratiey moiey ich mosciom panom Bractwa cerkwie Uspenija Пресвягия Богородици мѣсцкой Львовской, iżem na moie własną i pilną potrzebe zaciągnął dług na sie, pożyczanym sposobem, złotych polskich szescset we złocie, w którym długu dla pewnego oddania położyłem z apparatus cerkiewnych: felon złotogławowy, wzorysty; drugi felon axamitny wzorysty, czarny, ze złotym pasamanem; trzeci felon axamitny gładki, czarny, ze złotym pasamanem; czwarty felon axamitny gładki karmazynowy, wstępwią obramowany, do tego kielich srebrny, na aniołku wpuł złocisty; rynka srybrna, bez rękoiestki, nakrywka srebrna biała od kufla, fircichowana. Te tedy położone rzeczy u ich mm. panow Bractwa wyszmianowanego assekuruie się tym scriptem moim, da Bog, wykupić na przyszły iarmark Lwowskij w roku ninieyszym, niżej opisanym, co, ze ztrzymam y powinieniem tey assecuratiey dosyc uczynic, dla większey wiary, wagi y pewności ręką się moią podpisuię. Datum we Lwowie die 9 majj, anno 1663, według nowego kalendarza. Adam Żeliborsky, nominat episkopiey Lwowskiey. М. П.

Membrana z zastawem od Adama Żeliborskiego, nominata na episkopią Lwowską, na złotych 600, die 9 majj, anno 1663. Z. 600. № 17—mo.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 624.

ССХХХІІІ.

1663 года, 3 октября. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ Кіевскому воеводѣ Ивану Выговскому съ просьбою поддержать его въ дѣлахъ, касающихся православной церкви, и помочь ему возратить забранные у него при выкупѣ г. Львова подвѣщники и другое серебро.

Jasnie wielmożny mości panie woiewoda Kiiowski, nam wielce miłosciwy panie y dobrodzieiu!

Maiąc wiadomość postanowionych aktow tak ostatnich osług pijs manibus w Bogu zesłego s. pamięci i. m. oycy metropolity Kiiowskiego, synowską ku archipasterzowi powinnością exequi parentalialia, iako też do electey przyszłego na pozostałe archidioecesy solium następcy przygotowane anuntiare vota, a że y iego m. pan nominat episkopiey Lwowskiey, nasz wielce mość pan, wzajem y swego poświęcenia caelitus, przeznaczoną pastoralis officij przyiac adorem pospiesza; więc y nam ynaczyey nie zdało się, iedno antecessorow naszych podobnych okazyi nieopuszczaiących, exemplo expediowac de collegio nostro dwoch braci, aby przytomnemi tych uroczystosci będąc, iako condolentią ex decessu archipasterza, takowego imieniem naszym, tak y ku przyszłemu, ktorego providentia Boska ex liberis zupełnego zgromadzenia suffragijs pokaże electowi, chęci y powolności nasze wyswiadczyli; maiąc nadzieie, że y w. m., nasz wielce mość pan, autoritate sua tych solennisatyi znamenite suffragia praesens adornare zezwolisz, ktorego, iako zawsze Bractwa naszego osobliwe veneramur patrocinium, y teraz w desideriach naszych udaiey się, pokornie upraszaiąc, abyś w. m., n. m. pan; temu wszy(s)tkiemu, co od nas relatum będzie, pro integritate prawosławia y cerkwi naszej, w potomne czasy proficuum, protectią swoją favendo raczył patrocinar. Zleciliśmy y strony lichtarzow y innego sreberka, podczas expeditiey Pilawieckiey z cerkwi naszej przy okupie miasta zabranych, i. m. p. hetmana woysk i. kr. m.

Zaporoskich y iego mości oycy Chmielnickiego upraszać, aby sacra suppellex in pristinum cerkwi naszey ornamentum na chwałę Boską od pobożnych nadana fundatorow restituowana być mogła, a dopomoże w tym wielce poważna w. m. naszego wielce miłosciwego p. intercessia, o którą uniżoną powolnością naszą supplicuiemy y nasze usługi iako naypilniey miłosciwey łasce w. m. naszego wielce miłosciwego pana zalecamy. W. m. nam wielce miłosciwemu panu y dobrodzieiowi życzliwi przyiaciele y powolni słudzy Bratstwo cerkwie Przenaswiętszey Panny Lwowskie Ставропигіалъ.

Z Lwowa die 3 8—bris podług nowego (kalendarza), 1663 (roku).

Jasnie wielmożnemu nam wielce miłosciwemu panu y dobrodzieiowi iego mości panu Janowi na Lubomlu y Barze Wyhowskiemu, woiewodzie y generałowi ziem Kiiowskich Czyhyryńskiemu etc. staroscie oddać.

Львовскій Ставропигіалный архивъ, № 626.

CCXXXIV.

1663 года, 3 октября. Воззвание Львовскаго Ставропигіалнаго братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на погребеніе умершаго митрополита, къ избранію новаго митрополита и приглашеніе провозгласить чрезъ **ѧѳіос** номината Львовской епархіи епископомъ ея.

Jasnie w Bogu przewielebni, iasnie oswieчени, iasnie wielmożni, wielmożni, przewielebni, miłosciwi panowie, na pogrzeb zeszedłego y

na electią przyszłego archipasterza metropoliey Kiiowskiej prawo—
sławnego zgromadzeni, nam wielce miłosciwi panowie!

Żałosne treny w sercach naszych po zesciu z tego swiata
świętey pamięci iego mości oycza metropolity Kiiowskiego, archipa-
sterza naszego, zostaiąc codzienną, nam intonuią commemoratią, abysmy
iako za żywota w synowskiej przeciwko onemu nie ustawali powolności,
tak y defuncto ostatnią wyswiadczyć mogli usługę: pewną tedy mając
wiadomość o terminie tak exequiarum zeszęmu, iako też y electionis
przyszłego, da Bog, archipasterza auspicandarum solennitatum, lubo
wszy(s)tkim nam distantia loci obecną condolentią należyte pijs ma-
nibus zeszęgo archipasterza parentalia na mieyscu naznaczonym
dopomodz, exequi nie dopuszcza, iednak intentią iusta persolucendo,
życząc zmarłemu wiekuistego in terra viventium w nagrodę odważ-
nych dla całosci prawosławia naszego fatig requiem. Insequi terre-
num, z posrodku nas użyliśmy pp. braci, iako też y do praesento-
wania chięci naszych z należyty m posłuszenstwem przyszłemu, kogo
caelitus dekreta Domini przez zgodne votorum ww. m. naszych
wielce mościow pp. suffragia solium metropolitanskie, curam fidelium
cerkwi naszej Rossyiskiey gerendi, zasiesć y mieć pro legitimo ar-
chipastore z ordinansu Swego Boskiego praedestinatum ukaże, tam-
że y i. m. p. nominatowi episkopiey Lwowskiej, naszemu wielce
miłosciwemu panu, stolam niezmazanego characteru, władzy archie-
reyskiey swey dioeciesiey pasterską owczarni słodkiego iarzma Chri-
stusowego, za przywilegiem iego kr. m. p. miłosciwego, sacro przy-
mniącemu ordine investituram, przez tychże pp. braci naszych gra-
tulari cupimus, przy świętobliwey resonantiey pollicitum z nieba
dedicuiąc ђѣіоѣ. A ww. m. naszym miłosciwym panom, że gloriosa
copiosam za podięte prace suscepturi od P. Boga benedictionem,
znakomitych cerkwi Bożey actow odprawicie functią, coronide w po-
tomne czasy consecranda, pomyslonych pociech y wesołego pomnoże-
nia successow w długie lata apprecamur. Nie wątpiac, że też w. m.
mm. pp. ex suo insigni ku Bractwu naszemu, zelo cerkwi Bożey
uprzywileiowane, zachowuiąc instituta desiderijs nostris, ktore by

bracia nasi in concessu w. m. naszych mm. pp. wnosili swe benevolentię, contestari zechcecie, o co uniżenie upraszając, siebie samych z powolną usług naszych observantią w łaske w. m. mm. panom pilnie zalecamy. W. m. naszych mm. panow życzliwy y powolni studzy Bractwo cerkwie Wniebowzięcia Przenaswiętszey Panny Ставропигиуъ Lwowskie. Ze Lwowa die 3 8—bris, 1663 (roku).

Jasnie w Bogu przewielebnym, iasnie oswieconym, iasnie wielmożnym, przewielebnym, wielmożnym, miłosciwym panom, na pogrzeb zeszęłego y na electią przyszłego archipasterza metropoliey Kiiowskiej prawosławneho szczęśliwie zgromadzonego, nam wielce miłosciwym panom y dobrodzieiom oddać.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 627.

CCXXXV.

1664 года, 1 января. Пожертвованіе Львовскаго Ставропигиального братства Іерусалимскому патриарху книгами за недостаткомъ денегъ.

W zwykłym zgromadzeniu swoim pp. bracia, zgodnie per vota zgodziwszy sie, zezwolili pro eleemosyna do grobu Zbawiciela naszego świętey Jerozolimy błogosławionemu oycu patriarsze, in defectu pieniędzy gotowych, xiągami z drukarni cerkiewney brackiey assicorowac z każdego gatunku: z większych xiąg po dwudziestu, iako to: Triphologow, Ewangelij, Ochtaiow, Triody Cwitnych, Psaltry, Czasosłowow wielkich, każdej, ut dictum est, po dwudziestu; znowu

z mniejszych, iako to: Czasosłowow małych pięćdziesiąt, Azbuk sto, ktore to manusculum ofiarowane y obiecane aby doszło oycow przyszanych od błogosłowieonego patriarchi. Działo sie przy bytnosci pp. braci niżej podpisanych. Dnia pierwszego ianuarij, roku Pańskiego 1664. Day Boże szczęśliwie na nowy rok zaczynaiąc od świętey y pobożney s. Piaty ku chwale Bożey y złudowaniu brackiemu.

Я Василій Леоновичъ.	Василій Корендовичъ.	Michał Słozka.
Іоанъ Захарковичъ, ма- лѣйший старецъ, м. р.	Стефанъ Лаврѣшовичъ.	Στεφανος Νεστορωβοιζαι.
Piotr Affendik m. р.	Imieniem р. Stephana	Γεωργης Παπυρας.
	Zwirkowicza Bazili Ko- rendowicz podpisuie sie.	Ἰωανος Γεωργιος (?)
	Stephan Lawryszewicz	Ἄληξας Θανασας.
	Моłodij,	
	Νικολαι Μιχαλωιζη.	

Laudum Confraternitatis pro danda eleemosina Hierosolimam pp. ad sepulchrum Christi Domini in defectu paratae pecuniae libris varii generis in № 100 extradenda 1664 anno.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 628.

ССХХХVI.

1664 года, 27 марта. Письмо Афанасія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, администратора Кіевской митрополии, къ Львовскому Ставроигіальному братству, что онъ не могъ скоро пріѣхать въ г. Львовъ, такъ какъ, возвращаясь изъ Украины, онъ долженъ былъ посѣтить каедры въ Каменцѣ и Галичѣ и поклониться умершей матерп, но теперь надѣется пріѣхать въ цвѣтную субботу, т. е. 2 апрѣля, и проситъ братство встрѣтить его достойнымъ образомъ.

Athanaazy Żeliborski, z łaski Bożey episkop Lwowski, Halicki y Kamiensa Podolskiego, administrator metropoliey Kiiowskiej, Halickiey y wszy(s)tkiey Rusi.

Z woli y błogosławieństwa Bożego przyjąwszy urząd episkopski, na tym nam należało, abysmy quam occuratissime w porządek cerkiewny, zwaniu wielce pożyteczny, weyzzrzedli, powracając tedy z Ukrainy, że nam, nie z drogi zdało się uiscec niektorych miast odprawić, osobliwie w Kamiencu Podolskim y w Haliczu, potrzebną kathedr y owieczek naszych conspectią, zabawić sie przyszło, że tak prędką bytnością naszą w. mościow, nam w Duchu S. miłych synow, oglądać nie mogliśmy, gdy nas do tego y żal z odescia:z tego swiata, rodzicielki naszej tu powabiwszy occupavit, postanowiliśmy, iednak, y tym pisaniem upewniamy do kathedry naszej Łwowskiey favente Domino w sobote przyszlą kwietną szczęśliwego przyjazdu naszego investituram, na ktory czas y w. mościow, abyscie nam praesentią swoią tey dopomogli tam auspicatiew, wielce upraszamy. Dziękując w. mościow y za przysłanie przez pana Korędowicza manusculum, mile one acceptując, naszym zawdzięczać archiereyskim w. mościow wszystkim winni iestesmy błogosławieństwem, ktore y na ten czas przeposyłamy, życząc dobrego zdrowia y wszelakich od Pana Boga pociech, iako w. mościow cale uprzemy w Duchu S. pasterz Atha-

назы Желиборскы, епископ Лвовскы, Халицкы и Каміенца Подольскыго, администратор метрополіеи Кіевскы, Халицкы и вси(с)ткы Руси м. р.

Datum w Rudnikach, die 27 marcij v. s., 1664 anno.

Ich моściом паном Брацтву церквіе Внѣбовзїєца Прзенасвїєтшеи Панны Лвовскіему нам в Духу С. upzeymie miłym synom.

М. П.

Лвовскій Ставропигіальный архивъ, № 631.

ССХХХVII.

1666 года, 3 мая. Аѳанасій Желиборскій, епископъ Лвовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, подтверждаетъ всѣ права Лвовскаго Ставропигіальнаго братства.

Аѳанасій Желиборскій, милостію Божією епископъ Лвовскій, Галицкій и Каменца Подольскаго, администраторъ метрополіи Кіевской и Галицкое и всея Росіи.

Вѣдомо всѣмъ обще и каждому зособна тымъ писаніемъ нашимъ тєразъ и в потомные лѣта, на вѣчные часы, кому о томъ здарится вѣдати, чинимо, ижъ мы, яко благодатію всесилнаго Бога и Господа нашего Іисус Христа, пораднымъ, единомыслнымъ и згоднымъ голосомъ, такъ чину духовного, яко сана шляхецкаго и благочестивыхъ братіи братства крестоноснаго церкве славнаго Успе-

лугъ инъныхъ антецесоровъ нашихъ, епископовъ Лвовскихъ, Галицких и Каменца Подолского, и подлугъ писанія особливой асекураціи помененнаго святой памяти его милости отца Арсенія, епископа, брата нашего рожепаго, въ Луцку, якоже пред реклихмо, томужъ братцтву Лвовскому церкви Успенія Пресвятыя Богородицы данной, якобы зде от слова до слова вписаная была, асекуруемъ и обедуемъ спокойне вшелікіе права, привилея, наданя, артикулы и ексъземпта, от святѣйшихъ вселенскихъ патріярховъ Константинопольских на Ставропигію церкви Лвовской Успенія Пресвятыя Богородица и брацтву томужъ церкви, теразъ и напотомъ будущому, старожитне падаміе, синодами през благочестивыхъ Восточнои церкви митрополитовъ и епископовъ подписаніе, а от наяснѣйшихъ королевъ Полских стверженіе, тримати и во всѣхъ пунъктахъ и кляезурахъ, там описанныхъ, заховати и в нивчом през насъ и през никого не нарушити до скончанія житія нашего обедуючи; же и по насъ будучіе епископы Лвовскіе тоежъ все помененому брацтву церкви Успенія Пресвятой Богородицы Лвовскому цѣло благословенія рад от Христа Бога и многолѣтнаго нашої епископии житія сохраният и содеръжатъ. А для упевченя выжеи описаныхъ рукою власною при печати нашої подписуемъся. Писанъ во Лвовѣ, при церкви святого великомученика и побѣдоносца Исус Христова Георгія катедральной, дня третіго мѣсяца мая, лѣта Господня от воплощенія Исус Христова ҃ѣхъ. Аванасій Желиборскій, епископъ Лвовскій, Галицкій и Каменца Подолского, адмѣнстратор метрополии Кіевъской, Галицкой и всея Росіи, рукою власною.

М. II.

На оборотъ листа: № 24. Athanasij Żeliborsky, episkop Ruth. Leop. confirmatio privilegiorum Confraternitatis, anno 1666, die 3 maij Leopoli. Jego mości Athanazego Żeliborskiego, episkopa Lwowskiego, assecuratia bractwu cerkwie Lwowskiej 1666.

ССХХХVІІІ.

1666 года, 7 сентября. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно обращенія братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на сеймикъ въ Вишню, объ избраніи новаго епископа на Львовскую кафедру по смерти Аѳанасія Желиборскаго.

Antoni Winnicki, z Bożey łasky archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, administrator episkopiey Przemyskiej, prawosławnemu bractwu Lwowskiemu Boże y nasze błogosławienstwo!

Lubo na śmierć niebozczyka s. pamięci iego mości o. Athanazego Żeliborskiego, episkopa Lwowskiego, brata nieodżałowanego y cosлужителя naszego, z tego iednego szczegulnego respectu, że inszych za żalem non adventu, bo excellens scusibile, iako insze słatsze tłumi seu sibilia, tali same laedit seu sonum, wiele obulewam. A to że nam P. Naywyszszy, kiedy. . . . . мало, do tych y pilnych . . . . . odbiera, jednak iż sie tak onego dispositiey, który przez przeciwne (abyśmy podobno swemu nie przyznawali staraniu) całosc naszą operator szrodki, podobało, za oycowską podziękowawszy providentią, ten czas, który byśmy humano connaturali na lamenta o ocać mieli, ale i Hekubus fata non veniunt na należyty cerkwi Bożey wporuszeniu tak zwinnego oney siłami podpory obmyslenie, umyslilismy, iakoz è vesti probo res muram . . . . . ich mościom, pany bracią, na seymik Wiszenski teraz zpromadzonymi, o obronie osierociałey tey episkopiey y do tey że samey succedaney electiey listownie, quantum vicaria może litera, tractowalismy, obmysliwszy w episkopiey przez zlecenie należytego dozoru w. o. Josephu Komarzenskiemu do czasu electiey succedanei, abo do dalszej declaratiey naszej, ieżeli by faceret o. Joseph porządek. Jednak, że złączone siły agunt fortius wasz mościow, iako synom osierociałym tey episkopiey, incumbit, abyscie do ich mościow pp.

braciey na seymik terazniejszy (co o sine singulari rozumiem być jurisdentią zgromadzonych) gorącą wniosli instantią, a wczesnie, ni sie seymik skonczy, iako by tak rada, iako y pomocą tey episkopiey adesse raczyli, iako ci, na ktorych promociey cerkwi naszej całosć plurimum (ex parte constat Roberto) zależy, mając ych vocem activam et passivam. Co abyscie w. m. m. pp. za doysciem tego listu maturare raczyli, iako pastersko sollicituię, iak въ благоспопѣ-ство, archiereyskie przeposyłam błogosławienstwo. W. mosciaŋw m. pp. życzliwy w Duchu S. pasterz Antoni metropolit m. p. W Urozu 1666, 7—bris 7 die.

Prawosławnemu Lwowskiemu Bractwu pod tytułem Wniebo-
wzięcia Naswiętszey Panny Bogorodice, a naszym y s. patriarchy
Constantynopolskiego błogosławienstwem y protectią zostaiącemu
osobliwy nam w Duchu S. najmilszym synom.

Печать, кото-
рою запеча-
тано было
письмо.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 638.

ССХХХІХ.

1666 года. Универсалъ Антонія Винницкаго, митрополита Киевскаго и Галицкаго къ духовнымъ и свѣтскимъ людямъ Львовской епископіи относительно избранія кандидатовъ на эту епископію и представленія имъ королю одного изъ нихъ для утвержденія; если бы, однако, избраніе не состоялось, то просить Львовскую капитулу извѣстить его-митрополита какъ можно скорѣе чрезъ Сильвестра Ивановскаго, игумена Лисницкаго, чтобы онъ—митрополитъ могъ разослать новыя универсалы.

Antoni Winnicki, z Bożey łaski archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, administrator episkopiey Przemyskiey.

Przywielebney kapitule Lwowskiey y wszystkim duchownym y swieckim episkopiey tey prawosławney stanom, łaska y pokoy od Boga wszechmogącego, a nasze archiereyskie błogosławienstwo.

Tak cerkwi Bożey potrzebe, iako y mego urzędu obligatio, po mnie to wyciągają, aby całe o tey osierociałey episkopiey Lwowskiey miał staranie, poki Pan Naywyższy per libera w. mm. pp. suffragia nie obmysli iey pasterza. Zaczym lubo wszystkie dioeciesiey tey stany ad actum electionis universały memi obwiesciłem, iednak aby ten act iako nayprzystoyniey mógł sie odprawić z pochwałą Bożą y pożytkami cerkwi Jego świętey, osobliwie w. mm. panow upraszam, abyscie, invocato Divinae pietatis auxilio, zgodnie w miłości contradicie y respecty priwatne na stronę uchylwszy, jospolite cerkwi Bożey dobro ante omnia mając przed oczyma, takowych obierali candidatow, ktorych non caro et sanguis, ale Ducha S. ductus persuadować będzie, a obrawszy, mnie o nich per more et iure oznaymili, z ktorych by iednego iego krolewskiey mości prae-sentował. Jeżeli by zaś dla krotkoscі czasu debita praw iey nie mogła być frequentia, consullum mi sie być здаје, abyscie w. m. m. pp. spelnic o inszym wczesniejszym electiey terminie między sobą po-

stanowiwszy, mnie o nim przez w. o. Sylwestra Iwanowskiego, i humenta Lisnicksiego, znać dawali, żebym powtorne, iako nayprzędzey, mógł roskazać wydać universały. Za ty te negotium ecclesiae y w. m. wszystkich Panu Bogu poruczając y powtore przy osobliwych archiereyskich modłach Eo nomine pasterskie przesyłam błogostowienstwo. W. mosciow mm. pp. życzliwy pasterz, bogomodlca y sługa Antoni W(innicki), metropolita Kiiowski, e(piskopiey) P(rzemyskiej), S(amborskiej) a(dministrator), m. p. W Urożu 1666.

Przewielebney kapitule Lwowskiej y wszystkim prawosławnym duchownym y swieckim episkopiey Lwowskiej stanom, mnie w Duchu S. najmilszym synom, w pilne oddanie. Печать.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 639.

ССХІ.

1667 года, 5 апрѣля. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству о томъ, что какой-то Шумлянскій противъ всякаго права, „сфабриковавши“ себѣ избраніе, безъ представленія его-митрополита хлопочеть у короля о привилегіи на Львовскую епископію; но чтобы церковь въ будущемъ не потерпѣла, необходимо дѣйствовать, сговорившись, хотя благо церкви требуетъ, чтобы избраніе епископа было произведено свободно. Братство всегда было стражею правъ церкви, теперъ же преимущественно эта обязанность возлагается на него. Митрополитъ проситъ братство извѣщать его обо всемъ.

Antoni Winnicki, z Bożey łaski archiepiskop, metropolit Kiiowski, Halicki y wszystkich Rusi, Przemyskiej, Samborskiej, Lwow-

skiej, Kamienca Podolskiego y archimandryiey Uniowskiej administrator.

Prawosławnemu Bractwu Lwowskiemu łaska Boża obfita, pokoy y nasze zwykłe archiereyskie błogosławienstwo! Swięży u nas rumor spargi począł, iako by ktoś aspecifice p. Szumlanski clandestinam gdzieś contra ius et fas ufabrikowawszy sobie electionem, vigore oney bez moiey praesenty o przywilej u dworu stara sie. Wprawdzie non novi hominis qualitates, ale choc by quam optime qualificatum subiectum było, aby szkodliwej cerkwi Bożey na potomne czasy nie zostawić sequełe, serio principijs obstare, zda mi sie. Ja pro eius, quo fungor officij ratione, agere gotowem agenda, non privati studio commodi, bo electionis terminum złożyć gotowem z ich mościami pp. obywatelami y w. mościami m. pp., namowiwszy sie. Ale bono ecclesiae publico consulendo, aby episcopus seruat de iure utroque et antiqua consuetudine seruandis per libera fratrum suffragia (co u nas iedyne integritatis ecclesiasticae fundamentum) był obrany. A że też w. mość m. pp. vigiles zawsze na tym, iako praesidiarij Stauropigij privilegio custodes wstawali, przeto y teraz w tey mierze ecclesiasticam w. m. m. pp. committo integritatem et per amorem eius obligo, aby vice serio, co by ieno kolwiek prawom naszym praeiudicaret, zabiegali, y mnie o wszystkim znać dawali, y o tym też, ieżeli ten p. Szumlanski iaką kolwiek miał do w. m. relatią, y ieżeli choć dla wyrozumienia (ut passim w takowym procederze dziać sie zwykło) ad intentionem suam consilium żądał, otrzymał, oznaymić raczyli, nim mi, da Pan Bog, w dobrym zdrowiu zaraz po świętach obszerniejszą mieć conferentią, y powtore tedy o zyczliwą ze mną in rem ecclesiae żądaiąc w. m. correspondentią. Archiereyskie nasze przesyłamy błogosławienstwo w. m. m. pp. życzliwy pasterz bogomodlca Antoni W(innicki), met(ropolit) Kiiowski, e(piskop) P(rzemiski), L(wowski), a(rchimandrye) U(niowskiej) a(dministrator).

Prawosławnemu Bractwu Lwowskiemu pod tytułem Wniebowzięcia Naswiętszey Panny zostającemu, nam w Duchu S. najmilszym synom w pilne oddanie.

Печать, ко-
тороу запеч.
письмо.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 640.

ССХІІ.

1667 года, 10 августа. Письмо Львовскаго Ставропигіальнаго братства къ Антонію Винницкому, митрополиту Кіевскому, относительно избранія епископа Львовскаго.

Jasnie przewielebny mości oycze archiepiskopie, metropolito Kiiowski, nam wielce miłosciwy panie y w Duchu Świętym archipasterzu!

Wyświadczyć nas mogą iawne dowody, żeś my godność w(asz) m(ość) n(am) m(iłosciwego) pana w przełożenstwie cerkwie Bożej wysoce poważali y iako do naybliższego pasterza po zesciu s. pamięci iego mości oycza episkopa Lwowskiego, iako członki, w iedno złączając ciało, udawalimy się wczesnie, aby niewczesne naleganie iakie nie było z oprzykrzeniem, chcąc w tym uczynek y usługowanie wypełnić, zdrowey u w(asz) mość n(am) m(iłosciwego) pana zabiegaliśmy rady y pomocy, aby ta dioecesia długo w osieroceniu bez pasterza nie zostawała, ale z obranego, iako nayprzędzey, cieszyć się mogła candidata. Toc poczuwalimy się w tym, nie

chcąc przez s(z)pary na to patrzeć, co miało być ku pożytkowi y zbudowaniu przez zgodę y miłość, która iest pomnożeniem wszy(s)tkiego. Błagalismy y Pana Naywyzszego, iako y teraz w modłach naszych nie ustawamy, aby takowe przedsięwzięcie nasze, iako do nayszczęśliwszego skutku przyść mogło, y stąd żadnego, żeby się co przez nas przeciwnego dziać miało, nie mamy skrupuły, bo y na ten czas życzymy z wolney electey tey dioecesy mieć postanowionego episkopa. Znousilismy się w tym teraz wedle woli w. m. n. m. pana y z iego m. panem starostą Bracławskim, iako znamienitym cerkwie prawosławney synem. Toz iego m. n. m. pana zdanie, aby się zabezpieczyć mogło ku powstaniu tego, iesli się co naruszonego być zda, przez srodki zgodne do uspokojenia, y zyczylibysmy nie tak przez pisanie, iako raczey oczewiscie w. m. n. m. pana szerzey poufałe w tym mieć umowę, gdy by cdległość mieysca pozwolila, zabiegając y w potomne czasy całość praw y zwyczajow cerkwie naszej zachować. A przy tym powolne usługi nasze łasce w. m. n. m. pana y błogosłowniństwu archiereyskiemu pilnie zalecamy. Przew. wsz. naszego miłosciwego pana w Duchu S. archipasterza życzliwi y powolni sładzycy bractwo Staupigion cerkwie Wniebowzięcia Naswiętszey Panny Lwowskie. Data we Lwowie 10 augusta, 1667 (roku).

Jasnie przewielebnemu iego m. oycu Antoniemu Winnickiemu z łaski Bożey archiepiskopowi, metropolicie Kiiowskiemu, Halickiemu y Kamienca Podolskiego, Lwowskiej, Przemyskiej episkopiey y archimandriey Uniowskiej administratorowi, nam wielce miłosciwemu panu, w Duchu Świętym archipasterzowi.

На оборотъ полулиста: Copia listu do iego mości oycy metropolity Kiiowskiego od ich mm. pp. bracy Lwowskich.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 643.

CCXLII.

1667 года, 15 ноября. Судебное дѣло между наслѣдниками Михаила Слезки и Львовскимъ Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанія русскихъ и церковно-славянскихъ книгъ.

Actum Leopoli, feria quarta ante festum sanctae Helizabethae electae viduae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes personaliter famati Stephanus Lawryszewicz, Ioannes Laszkowski caeterique Confraternitatis Assumptionis in coelum Beatissimae Mariae Virginis ecclesiam ritus graeci, hic in civitate existentes, erectae seniores, cives Leopolienses, relationem famuli eiusdem officij de legitima famatorum Stephani Lawryszewicz alias Pawłowicz atque Nicolai Dymitrowicz, civium Leopoliensium, uti et tanquam famati olim Michaelis Slozka, typographi, civis Leopoliensis, successorum adcitatione fieri postulaverunt. Et in continenti coram eodem officio comparens personaliter providus Franciscus Wolski, famulus officij praesentis iuratae in vim suae verae ac fidelis ubivis facientis relationis palam et libere recognovit: quia ille ad instantiam supra fatorum praedictae Confraternitatis seniorum: famatum Nicolaum Dymitrowicz vocaliter ad officium praesens, legitime domi ipsius perventum citavit, famatum vero Stephanum Lawryszewicz alias Pawłowicz non pervenit, nihilominus eundem, de termino obdestinavit. Qua de re praesens ipsius relatio.

Post factam autem famuli suprascripti relationem, cum ijdem citati voce eiusdem famuli ad comparendum aclamarentur, comparuit famatus Dymitrowicz, atque famata Barbara Slozczanka, praedicti famati Stephani Lawryszewicz consors, in quorum praesentia actores per ministerialem regni generalem providum Jacobum Daszynski obtulerunt mandatum sacrae regiae maiestatis, ratione intro

contentorum, è minori regni cancellaria emanatum, manu sacrae regiae maiestatis subscriptum et sigillo regni communitum, sanum, saluum et illaesum, omnique suspicionis nota vacuum, praesens idem mandatum sacrae regiae maiestatis suscipi, legi et publicari. Cuius quidem s. r. maiestatis manu dati tenor et contextus verborum sequitur eius modi.

Tenor mandati sacrae regiae maiestatis: Ioannes—Cazimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviaequae, nec non Sueccorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Nobilibus et spectabilibus, proconsuli, consulibus, advocato et scabinis, totique Magistratui civitatis nostrae Leopoliensis, fideliter nobis dilectis, gratiam nostram regiam nobiles et spectabiles fideliter nobis dilecti. Expositum est nobis nomine et ex parte Confraternitatis ritus graeci Leopoliensis, ad ecclesiam Assumptionis Gloriosissimae in coelum Virginis Mariae fundatae, famatos Nicolaum Dymitrowicz et Stephanum Lawryszewicz, alias Pawłowicz, famati olim Michaelis Slozka, incolae Leopoliensis, generos et successores, eo audaciae et temeritatis progressos esse, quod cum ipsi, licet, se obligaverint et obstrinxerint, omnia dictae Confraternitatis iura, privilegia et articulos, uti confratres obstricare, in nulloque laedere ac vislære; horum nihilominus immemores facti, in contrarium eorumdem iurium et privilegii praetactae Confraternitati, a praedecessoribus nostris pro mandandis et imprimendis typo sclavonicis seu ruthe nicis libris concessorum, et a nobis benigne sub felici coronatione nostra confirmatorum, sub praetextu quorundam rescriptorum, ad male narrata e cancellaria nostra per dictum Slozka obtentorum, iam cum persona illius extinctorum, privato quodam motu suo, in praeiudicium ac damnum praetactae ecclesiae suaeque Confraternitatis, per adhibitas personas libros idioma sclavonico seu ruthe nico typis imprimere, illosque Leopoli et alijs in locis dividere et commodum ex inde proveniens, in usum suum privatum convertere, typographiam vero dictae Confraternitatis per id extricare audent.

et persumunt. Quia vero iuribus, privilegijs diplomatibusque cautum est, ne quispiam typographus in civitate nostra Leopoliensi libros practactos, idiomate sclavonico seu ruthenico, vel scripta aliqua, sub praetextu alicuius privilegij a nobis impetrati, in praeiudicium memoratae Confraternitatis, imprimere sibi licentiam usurpare et arrogare sub amissione a se impressorum librorum et alijs poenis edicendis praesumat, eoque considerato, quod praetacta Confraternitas, in defectu aliorum proventuum, ex impressione in officina typographiae suae talium librorum divenditioneque illorum personas spirituales, in praetacta ecclesia sacra peragentes, sustentet, et alijs necessitatibus ac ornamentis eiusdem ecclesiae suae ac xenodochij sui pauperum egestati provideat et procuret. Proinde nos, praecludendo viam temerario ausui dictorum Dymitrowicz et Pawłowicz, inter se affinium ipsorum et aliorum successorum praefati Sloska, indemnitatique, ne quidpiam in contrarium iurium ac immunitatibus dictae Confraternitatis et ecclesiae ipsius, lege publica suffultis agatur, ex plenitudine maiestatis nostrae praecavendo, patrocinandum esse duximus, prout patrocinamur: quatenus fidelitates vestrae, visis ac lectis hisce literis nostris, ad primam instantiam memoratae Confraternitatis, vel illius seniorum, serio iniungant et animadvertant, ne praedicti Nicolaus Dymitrowicz et Stephanus Lawryszewicz alias Pawłowicz alijque successores dicti Michaelis Sloska per se, seu quasvis alias personas a publicatione praesentes, citra moram et sine quovis strepitu iuris protelationibus et procrastinationibus praetactos libros ediomate sclavonico seu ruthenico suppressum typis mandare, seu amplius imprimere impressosque ducendere et distrahere Leopoli, et ubivis locorum audeant, nullo modo imprimant, nec ducendant, mandamus ac praecipimus: idque sub amissione et confiscatione eorundem librorum, per eosdem successores et dictum Sloska impressorum, et alijs poenis contra illos statuendis, prout et hos vigore praesentium, eam impressionem inhibebimus. Jura vero et privilegia dictae Confraternitatis sana, salva et illaesa habere et ab omnibus haberi et observari volentes decla-

ramus. Scius fidelitates vestrae pro debito officiorum suorum et gratia nostra regia non facturae. Datum Cracoviae, die tertia mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, regnorum nostrorum Poloniae decimo anno, Sueciae vigesimo anno. Ioannes-Casimirus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Stanislaus de Lipce Lipski, regens cancellariae regni.

Tandem actores post publicationem praeinserti sacrae maiestatis mandati petierunt, vigore contentorum eiusdem inhiberi citatis, quatenus libros idiomate sclavonico et ruthenico in officina sua typographica typis mandare et imprimere et impressos divendere non audeant, nec praesumant.

Porro citati dilationem super proloquutorem concedi sibi postulaverunt. Et officium praesens consulare Leopoliense susceptis cum ea, qua par est et decet reverentia mandati sacrae regiae maiestatis, literis, quoniam citati, uti iuris ignari super prolocutorem provocant et dilationem sibi ad assumendum eundem dari affectant, dilatio autem super proloquutorem est privilegiata et de iure concessibilis, proinde nihil derogando eidem sacrae regiae maiestatis mandato, expetitam super proloquutorum dilationem ad proximum citatis concessit decreti sui vigore. Et hic subinde actores contra citatas ratione damnorum et litis impensarum atque aliarum praetensionum protestati sunt.

Actum Leopoli sabbatio ipso die festi sanctae Helizabethae electae viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, adveniente termino praesenti statuendi per partem citatam successores, nimirum olim famati Michaelis Slozka, typographi, civis Leopoliensis, proloquutoris, haec eadem pars citata, statuto eodem proloquutore, famato Samuele Lezayski causarum civilium Leopoliens. ferendario iurato, ante omnia praemissa solenni contra partem actoream protestatione, ratione suarum praetensionum et iniuriarum, prout eandem protestationem, in scripto exhibituram se obtulit, verum eandem non produxit, quo nomine cancellaria de diligentia sua protestata est, suscepto cum ea, qua par est et decet

reverentia, praeinserto sacrae regiae maiestatis mandato intulit, ze inhibicya, o ktorą pars actorea prosi, nastąpic nie może: albowiem maią dawnieysze prawa, iako to serenissimi olim divae memoriae Vladislai Quarti et ad praesens feliciter nobis regnantis Ioannis Casimiri regum Poloniae, quae privilegia sacrae regiae maiestatis originalia et quidem primum de data Varsaviae die trigesima mensis decembris, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, alterum vero de data Cracoviae, in comitijs felicis coronationis sacrae regiae maiestatis, die vigesima mensis ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono reproduxit; quorum quidem privilegiorum tenor sequitur eius modi.

Tenor privilegij unius: Vladislaus Quartus.... *и такъ далье, см. стр. 178—180.*

Tenor privilegij alterius: Ioannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviaeque, nec non Sueccorum, Gottorum Vandolorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis, exhibitas nobis esse literas pargamenaes per serenissimum olim divae memoriae Vladislaum Quartum, fratrem nostrum desideratissimum, famato Michaeli Slozka, super officinam typographariam datas, sigillo regni maiori pensili communitas, quarum tenor sequitur talis: Vladislaus Quartus... *и такъ далье, см. стр. 178—180.* Supplicatumque nobis nomine eiusdem famati Slozka, quatenus literas praeinsertas approbare et confirmare dignaremur. Nos itaque supplicationi eius benigne annuentes, visis literis eisdem authenticis sanis, saluis et illaesis, omnique suspicionis nota carentibus, literas praeinsertas in omnibus punctis, clausulis, articulis, ligamentis approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, prout praesentibus approbamus et confirmamus, eundemque Slozka circa usum praefatae officinae typographariae conservamus, ad vitae ipsius tempora non obstantibus quibusvis Confraternitatibus et monopolijs. In quantum tamen iuris est, in quorum fidem praesentes

manus nostras subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs felicis coronationis nostrae, die vigesima mensis ianuarij, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae primo anno. Ioannes-Casimirus rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni.

Produxit quoque haec eadem pars actorea literas pargameneas protectionis et sencitoratus illustrissimorum loci ordinariorum Leopoliens. nimirum illustrissimi et reverendissimi olim Nicolai Krosnowski, atque Stanislai à Grochowiec Grochowski, quarum itidem series verborum sequitur estque eiusmodi.

Tenor literarum: Mikołaj Krosnowski, z Bożey łaski arcybiskup Lwowski, opat Czerwinski, wiadomo czyniemy, komu to wiedziec należy: iż mając zaleconego pana Michała Słozkę sposobnego y w nauce drukarskiej biegłego typographa, wiedząc dobrze, że się może zejsc na usługę kościoła Bożego y ozdobę miasta tego, oraz y potrzebę duchowienstwa y archidyecezyey wszy(s)tkiej Lwowskiej, onego pod protekcyą iurysdykcyey naszej wziąwszy, za typografa naszego przyielismy y przy druku starodawnym onego zostawili, dając mu własność zwyczajną, aby ni od kogo nie miał żadney prepedycyey y tylko do iurisdikcyey naszej (zachowując w cale dekret krola iego mości, iemu należący) należał. Na to mu dla lepszey pewności pisanie przy pieczęci z podpisem ręki naszej dalismy. Dan we Lwowie dnia czternastego miesiąca nowembra roku Pańskiego tysiąc szescset czterdziestego piątego. Mikołaj Krosnowski, arcybiskup Lwowski, locus sigilli pensilis.

Tenor literarum: Stanisław Grochowski z Grochowiec, arcybiskup Lwowski, opat Sieczehowski, wiadomo czynię, komu to wiedziec należy, wszem wobec y kazdemu z osobna. Iż upatrzywszy sposobność y biegłość w panu Michale Słozce nauki drukarskiej ku potrzebie kościoła Bożego, a ozdobie miasta tego y zachowaniu pism, potomności potrzebnych, onego pod protekcyą koscielną wziąwszy, za służbę rękodaynego przyjąłem y przy druku typografem pisac się moim pozwoliłem. Zaczym aby ni od kogo nie miał żadney

ССХLIII.

1668 года, 12 апрѣля. Письмо Львовскаго Ставропигіального братства къ старостѣ Брацлавскому Тетерѣ съ просьбою защитить его въ столь тяжелое время.

Wielmożny, m(i)łosciwy) p(anie), starosta Braclawski, nasz wielce m(i)łosciwy panie y bracie!

W iakich obrotach zostaiemy, opponuiąc sie, przy prawach et libertates cerkwi Bożey słuujących, constat w. m.m. panu, albowiem sam w. m. pan z początku praecavendae indemnitati solidam imponowales curam do uspokoienia wynikających paraxismow, ktore im daley, tym barzief w zawodach y w zawziętosci swoiey praecipitanter rozszyrzyli sie, co nova iura canonica, ac legem publicam, będąc wszystkie cardinalia opuszczone, nawet y samey consecratiey episcopalney praeliminarium statum z urąganiem y spodziwienie a postronnych narodow ludzi z...lantium, in religione orthodoxa, a barzief obywatelow naszych prowincjalnych. Więc iako każda rzecz nie na fundamencie operata, nie tylko iey datur causa, ale nec terminus, nec locus, tak sprawa wielebnego oycy Szumlanskiiego, per praecipitantiam postępkow iego, iako ab initio nulla była, tak tractu temporis convalescere nequidquam. My zas, in nexu solennitates praw naszych et libertates sponsae Christi obserwuiąc, w krazach takowych milczec niepodobna, ale ad sananda haec vulnera do w. m.m. pana y brata dirigiemy nasze postulata, prosząc uniżenie, aby autoritate w. m. m. pana inhibitoriae od dworu k. m. przeciwko wielebnemu oycu Szumlanskiemu wydane były, praecidendo cursum onego, attribuowania sobie urzędow iakich kolwiek y w iurysdictiey duchowney rozszyrzenia sie, poki i. k. m. p. n. m(i)łosciwy cale to negotium nie osądzi, y te sprawę y desideria nasze in sinum protectiey w. m. m. pana oddawszy, wyglądamy, wyglądamy predkity(sic)od w. m. m. pana zaszczytow declaratiey. ktore-

mu usługi nasze braterskie powolne nieodmienney łasce zaleciwszy, zostaiemy w. m. m. p. we wszem w Chrystusie zyczliwi bracia Bractwo Stawropigiey miasta Lwowa. W Lwowie die 12 aprilis, 1668 (anno).

Copia listu do i. m. p. Tetery.

Львовскій Ставропіальний архивъ, № 647.

CCXLIV.

1668 года, 12 апрѣля. Протестація Гедсона Струса, архидьякона Кіевскаго митрополита, противъ Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, который дважды мѣняль религію рукоположень во епископы простыми греческими монахами не въ обыкновенномъ мѣстѣ, а въ селѣ Высоцѣ, и который произвелъ надъ нимъ— архидьякономъ насиліе и оскорбленіе.

Actum in castro Leopoliensi feria quinta post Dominicam Conductus Paschae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Venerabilis Strus contra Szumlanski protestatur. Do urzędу i akt grodzkich, niniejszych, starościnych niszczycielskich Lwowskich oczywiście wielebny w Bogu ociec Gedeon Strus, zakonnik reguły sw. Bazylego, przyszedszy, jaśnie w Bogu przewielebного jego mości ojca Antoniego Winnickiego, archiepiscopa, metropolity Kiiowskiego, Halickiego i wszy(s)tkiej Rusi, episcopiej Lwowskiej i archimandriej Unicowskiej, vigore privilegii sacrae regiae maiestatis administratora, archidyakon, jako прѣтко z Boskiej opatrności z ciężkiego nieprzyjacielskiego, a pra-

wie tyrańskiego więzienia wyswobodzony został i do akt niniejszych w słabości zdrowia ob concussionem przyść mógł, uroczystą żalostną s krwawymi łzami przeciwko wielebnemu ojcu Jozefowi Szumlanskiemu tanquam facti infrascripti principalem et primarium authorem, także zakonnikowi Laurentemu i ihumenowi Zadorowskiemu i Pantaleonowi archidiakonowi, tudzież urodzonym i szlachečnym Alexandrowi i Konstantemu Szumlanskim, Stefanowi Wasilkowskiemu, Pawłowi Siemigiszowskiemu, Bazylemu Hołyńskiemu. Maxymowi Komarnickiemu, Georgiemu Askonanowskiemu, Garnyszowi Suchodolskiemu, Wojciechowi Gostwickiemu, tum famatow Georgium Dunowicz, praedicti principales, comprincipales et complices i ucziwym Mikołajowi Ordowskiemu, Ignacemu Czajkowskiemu Korotkiewicz, spiwaki et alios ad praesens de nominibus et cognominibus ignotos in postea in quovis termino specificandi quaerimonium et querelam in eum modum: Iż pomieniony protestans od jaśnie w Bogu przewielebnego jego mości ojca metropolity Kijowskiego w pewnych potrzebach do roznych namiesnikow dycecyzi Lwowskiej będąc wysłany, pace et securitate publica in discessu obezpieczony, nic przeciwnego na się spodziewając się, ani też najmniejszej wiadomosci o przereczonym ojcu Szumlanskim mając, który przed tem kilka niedziel do postronnego państwa Wołoskiego dla poswieszczenia, nie dufając swej zawziętości, postponował swoich prowincyalnych należących w Korozie pasterzow: archiepiskopow, metropolitow, episkopow, archimandritow i ihumenow ad extraneos episcopos, co iest canonibus synodalibus et lege publica cautum et veritum, iachał i tam, iako honoru łaknący człowiek, gdy od gradu praeceminencyey nec praecibus, nec praecio, nec vel saltem lusu aut errore fortunam dostąpić nie mógł, bo honor fugacem prosequit vivum, fugit sequacem. Naprzod od hospodara jego mości przewielebnego metropolity Wołoskiego zasiągał pomocy na konsekracją, jakoby inanem captando, bo go hospodar jego mość polityce dla praesentiey panskiej, przy ktorym być nie mógł konsekrowany, vacuum et inanem demisit, jako importunum zbył hospitem, dawszy mu konia, a jako one axioma jest: iż

i ab initio nullum est tractum temporis non convalescit, tak i pomieniony wielebny ociec Szymłanski na słabym i proznym imprese swoje zasadziwszy fundamencie vix non extremo anhelando spiritu, ledwo podobne ipsum non exhasando animum, aby ieno swoje adumbrował, jako tako imprese. Osadził się asystencyą czercnów greckich z Grecyei, dla pewnych excessow od świętego patryarchy Konstantynopolskiego wykłetych i, uchodząc exekutyey, zbiegtych, jako o tem listy hospodara jego mości Wołoskiego i przewielebnego oica metropolity eiusdem provinciae, testantibus zaciągnął ich, a tem prędzey mediantibus ich factionibus nie uważnym konsekuracye doskoczycz mógł krokiem, lecz frustratus spe tey konsekuracye -w prowincyey Wołoskiocy, obserwując iego tak privates niestateczność arrogancyą i wielce considerując, że non sine causa huc adventus iego, i dla czego w koronie Polskiej nie święcił się, bo przed tym w religyey greckiey w młodych leciech chował się i, przyszedszy ad aetatem naturiorem, żeby smiał poważniey eandem religionem observare et inviolabiliter conservare, per personaliter nexum matrimonii przyjął i obowiązał się ad ultima vitae suae tempora w niey perseverare et benedigne eam observare, a będąc elusus spe vana proposito, w prędkim po tem czasie chcąc uchwycić per pedem episkopią Lwowską, eandem znowu fidei romanam catholicam odstąpił, odświęcił, wzgardził, postposuit, contempsit, i tam iego suppositiā niestateczności słusznie wiedząc, tytułując go przegrzałem swieszczennikiem, et ratio, iż dla urzędu wiary kosciółu Rzymskiego katolickiego odstąpił i ex eo respectu ztamtąd wyjechał vacuus, wyjachawszy, obrał sobie we Zwańcu, w domu narożnym, residencyą i dwaniedzielną zabawiając się tęskliwą a niepotrzebną consistencią samą, ieno nadzieją ziazdu czercnów wykłetych prostych, (od których swiat potajemną i assekuracyą ręczny) gorzkość, tęskliwość sobie słodząc, i posępne podziwienia się ludzkiego od siebie roznyimi zabawami odbiiając i odpędzając, obłoki próżne swoje imprete skonczwał, a gdy pomienionemu oicu Szumłanskiemu nerwy dalszyi deerat residencyey, zasiąga sposobu suppedi-

tationis vectus, do namiestników uniwersały wydaie i rozsyła, zamakowawszy mu, za uniwersałami wydanymi obedientia i observantia, iteruie znowu listy w pońcoskach, quasi już consecratus, aby pomienionego Szumlanskiego i czeladi jego victualibus prowiantowali, inauguratią honoru i godności zaczyna ab oppressione et aggravatione duchownych, świeckich i zakonników. Tandem nie mogąc się tych czernców prostych, rękodajnych doczekać dwóch posłanców, gdy irritu conatu powrociło, sam confident iego ku nim wybrał się, tandem ledwie non invitos attraxit, czyli pollicitationibus zwabił, rozumiał by był kto, że za usilnym tego confidenta, albo raczey faktora, staraniem miał w katedrze Kamienieckiey pożądanej omni ex parte dostąpić consecracyey czyli execracyey, ale iako fallitus augurio spes, spes bona, saepe suo, tak też i on na umysłny zawiodł się impresie i contra iura canonica sine archiepiscopis, episcopis, archimandritis, ihumenis, provincialibus w Wysocce, we wsi, in privato et insolito loco od prostych czernców nie w katedrze, uti in sponsa et publico loco bierze consecracyą, iako boią, iako ci profugi simplices czerncy et excommunicati od świętego patryarchy Konstantynopolskiego mieli, ktorey to ceremoniey ledwie testes, a nie spectatores znajduią się, a lubo dobrze wiedział pomieniony ociec Szumlanski, że ta adumbrata albo raczey somniata ceremonia nie może od prostych, a nadto wykłetych prostych czernców, subsistere et convalescere, i z niey takową odniesie gratitudinis thesteram, iako Midas między złotych divitias przecie, iednak, żeby sawziętości i niestateczności swey conatus contrarios wykonał, odważył się zawziętą impreze leutinuare, a swoy wstřet i odjór iey dać i, po skonczeniu tey ceremoniey, w kilka dni stamtąd ku Lwowu tenże wielebny, ociec Szumlanski cum comprincipalibus et complicibus suis powraca i, zbliżając per tractum itineris ku Lwowu, i. m. Kołomyiey przyiachął. Tamże jako prędko per praefatos complices suos o pomienionym protestancie, wielebny ojcu archidyakonie, dowiedział się, zarazem kilkanascie osob do gospoda protestanta feria sexta post diem Cinerum proxime praeterita nasłał, roz-

kazawszy onego gwałtownie wziąć i do siebie przyprowadzić, który iussa mandati exequując, nie mając żadnego na osobę duchowną zakonną respektu, publicznie, iako złoczyńcę iakiego, przez rynek bez czapki za włosy targając, tłukąc pieściami, w kark biiąc, z wielką iego zelżywością i zniewagą kapłanską i zakonną, a przy tem z wielką różnego stanu ludzi na ten czas, iako na iaki dzień zgromadzonych, a przypatrujących się podziwieniem ze wszystkiego obnażonego, do gospody iego przyprowadzili i przed nim stawili, przed którym protestans pomieniony laesus stanąwszy, gdy na iego pytania rozne libere (jako się w niczem być winny nie znalazł) odpowiadał, albo raczej kiedy honor i powagę iego mości oica metropolity Kiiowskiego ze żywie traktował, wolnym głosem bezpiecznie niewinność swoją przed wszy(s)tkimi, tak duchownymi, iako i świeckimi ludzmi, na ten czas zgromadzonymi, oświadczając, gdy się protestował, zarazem do więzienia wzięty i w żelazny łańcuch okowany został i przez trzy dni, bo sam tam mieszkał, w izbie przykowany do stoła był. Rzeczy protestanta wszystkie, cokolwiek mógł na ten czas mieć przy sobie, pobrać rozkazał i roznym osobom porozdawał. Naprzod oicu Laurentemu, ihumenowi Zadorowskiemu, konia valoris dwiescie złotych polskich, kulbakę valoris złotych piętnaście, uzdeczkę valoris złotych dwa.—Jasmanickiemu, swemu confidentowi, kołdrę valoris dwanaście złotych polskich, płat tuzinkowy łokci pułtora, płótnem podszyty, valoris osm złotych, skórkę czerwoną safianową valoris złotych trzy, sakwy nowe valoris złotych cztery—te dostały się archidyakonowi iego. Nożyczki valoris złotych półtora, rękawice błękitne falendyszowe, sukienne, podszyte, sukna złotych trzy czarnego jedwabnego wereckiego łokci dwanaście, valoris złotych trzy, chustek dwie valoris złotych ieden i inne rzeczy pozabierane ztamtąd. Potem gdy już czale na episkopią Lwowską iachał, po wszystkie czasy drogi swej aż do samego Lwowa, w ścisłym i ciężkim bardzo więzieniu zostawał, naprzód we dnie na wozie skarbnym, wysoko łańcuchem przykowany, obraz w ręku Panny Najświętszej Boga rodzice przed sobą

trzymając, co było wszystkich ludzi w podziwieniu i w zgorzeniu tak dalece, że na niektórych miejscach z woza, nie mając się czego trzymać, spadać musiał, iakosz do Kryłosa iadąc, z samego brzegu zaraz z góry w rzekę, Bystrycę nazwaną, z woza spadł, gdzie wisiawszy za nogę pod wozem przez wszystkę rzekę w wodzie zamęczony był i aż na samym brzegu, z rzeki wyiachawszy, na poły umarłego, wodą zalanego, ledwoie się dotrzyźwieli, tarzając go po brzegu i tam i sam i naśmiewając się z niego. W nocy zaś na różnych miejscach pod wozem na zimnie, na drugich zaś w scisłych i smrodliwych miejscach, osobliwie w Sterusławicach, w chlewie między psami przez dni pięć, łańcuchem za szyję przykowany i w kaydany opasany, zostawał, i tak wszędzie po wszystkie czasy drogi swey aż do samego Lwowa w scisłym więzieniu detentus zimnem i głodem mrożono i trapieno go, że i ludziom nawiedzać i pokarmu żadnego podać nie pozwolono. To wszystko było z roznego stanu ludzi podziwieniem i pogorszeniem, i gdy by onego opatrzuość Boska stamtąd, iako z rąk iakich nieprzyjacielskich, nie eliberowała, pewnie by od tak ciężkiego więzienia, głodu, chłodu, smrodu i bicia codziennego umierać musiał. Przez co prawo pospolite, iuraque canonica et ecclesiastica ac securitatem publicam wyż rzeczony ociec Szumlanski cum comprincipalibus et complicibus suis zgwałcił i winy prawie na osobę swoję i comprincipales ac complices iego zaciagneli. O co pomieniony protestans coram actis praesentibus ratione praemissorum contra eos soleniter iterum atque iterum protestuie się i manifestuie się, ofiarując o to prawnie według należytości prawa in foro fori czynić. Salvam iednak tey protestacyey meliorationem nullionem pleno in robore sibi reservando et praecustiendo.

Львовскій Бернардинскій архиязь, кн. гродская, т. 420, стр. 568—573.

CCXLV.

1668 года, 23 июля. Письмо Киевскаго митрополита Антонія Винническаго къ Львовскому Ставропигіальному братству о слѣдующемъ: 1) твердо сохранять и отстаивать свои права, 2) о продажѣ ему вновь вышедшихъ Требниковъ, 3) о духовныхъ лицахъ, необходимыхъ братству, и 4) объ отъѣздѣ его—митрополита на сеймъ, гдѣ необходимо домогаться справедливости и сохраненія правъ церкви.

Moi wielce moście panowie y bracia! Persecutia, ktora nie tylko cerkiew Bożą, ale y synow iey prawowiernych uciąża, nie chciezcie ją w. mm. panowie moleste ferre, y dalszego zelum opuszczac, żeby sie już cale in subiectionem podać, ale upatrywać całosc praw swoich y solennitates onych conserwować, coby napotym było cum bono ecclesiae y z pochwałą w. mosciow w potomny wiek, boc nieprzyziaciel roznych sposobow szuka, condigna opera convellere, y swoiey zawziętosci dosyc uczynie, ale obowiazku w. (mos)ciow mm. panow iednostaynego y iednomyslneho nie zwycięzy y nic zwalozy, gdy w. m. mm. panowie hoc gremium przy statecznosci lockowaci, otrzymawszy przy tym od w. (mość)ciow mm. panow raz declaratią względem Trebnikow nowo z druku wydanych, już to trzeciego posła posyłam, ktory, rozumiem, że na ten czas od w. (mos)ciow mm. panow repulsy nie odniesie, ale za tym zaiazdem przywiezie to, iako sie słowo rzekło, a ia poczuwam się y zapłacie, y te łaskę zawdzięczyc; zakonnikow dla odprawowania chwały Bożey, jeżeli potrzeba, starac się będę o zgodnych y mieyscu tamtemu przychilnych, ieno o wyrazną declaracią proszę; na co sie tesz zanosi w tym zamieszaniu, raczcie mię w. m. mm. panowie uwiadomic, ia według trybunalskiego decretu wybieram się na seym, acz mam przestroge, że żadne solenitates nie poydą, ale nam potrzeba pulsare o sprawiedliwosc świętą y o conservatią praw, cerkwi Bożey służących, doszło mię tesz to wiedziec, że adversarius concitat, zapowiada,

iako by ci byli in alio registro w trybunale condemnowani, ktorzy są raz odemnie wypuszczeni, myli sie koždy na tym, co oznaymiwszy, błogosłowienstwo moie archiereyskie przeposyłam, zastając ww. mm. panom zyczliwy pasterz, brat y Bogomodlca Antoni W(innicki), mitropolita) Kiiowski, e(xarcha) K(onstantinopolski), archimandrita, m. p. W Urozu veteri stylo die 23 iulij, 1668 (anno).

Moim wielce miłosciwym panom y braci ich mościom panom Bractwu generalnemu Lwowskiemu przy cerkwi Stauropigialney Wniebowzięcia Naswiętszey Panny do oddania pilnego należy w Lwowie.

Львовскій Ставропигіальный архивъ. № 650.

CCXLVI.

1668 года, 10 сентября. Протестація Исаи Тернавскаго, игумена монастыря и церкви Преображенія Господня, и старшихъ братчиковъ Люблинскаго братства: Давида Константиновича и Василя Озарскаго противъ Николая-Андрея Фирдея, старосты Люблинскаго, и отцовъ Августиновъ, захватившихъ землю Левчиковскую, принадлежащую, по опредѣленію королевской коммисіи и утверженію короля Яна-Казимира, братской церкви Преображенія Господня, а также противъ евреевъ, незаконно захватившихъ братскія церковныя земли подъ свои постройки и не платящихъ опредѣленнаго судомъ ежегоднаго взноса.

Feria secunda post festum nativitatis Gloriosissimae Virginis Mariae proxima anno Domini 1668. Monasterii Lublinensis ritus

graeci protestatio. Do urzędu y akt niniejszych grodzkich, staroscinkich, Lubelskich personaliter stanąwszy wielebny w Bogu ociec Izaiasz Ternawski, zakonnik świętego Bazilego ritus graeci, ihumen monastyra cerkwie Lubelskiej Przemienienia Panskiego, swoim y wszy(s)tkiey braciey swey, także sławetnie urodzeni panowie: Dawid Konstantinowicz y Bazyli Ozarski, starsi z bractwa tegosz monastyra cerkwie Lubelskiej, swym y wszy(s)tkiego bractwa imieniem na przeciwko wielmożnemu i. m(os)c(i) panu Mikołaiowi-Andrzeiowi na Dombrowicy Firleiowi, staroscicowi Lubelskiemu, także wieleb- nemu w Panu Bogu i. m(oś)c(i) x(ię)dzu Woyciechowi-Miko- łaiowi Lasocie, przeorowi conventu zakonu świętego Augustyna y wszy(s)tkiey braci klasztoru Lubelskiego, swiadczyli y protestowali się w sposob takowy, yż ich m(oś)c wysz mianowane osoby, nie mając żadnego prawa ani praetextu do grontu y placu zeszłego niegdy Stanisława Łęczykowskiego, na Słomianym rynku będą- cego, między grontami y placami z iedney strony rowu, nazwa- nego Muchawca, od burku mieyskiego do grobli, do młyna ciągnącego się y leżącego, protestującym ab antiquo do cerkwie Bożey Lubelskiej Przemienienia Panskiego za prawami, przywile- giami y przez commissią anni millesimi sexcentesimi quingentesimi noni, miesiąca septembris dwudziestego wtorego dnia w Lublinie, w tymże monastyrze, iako y na pomienionym gruncie Łęczykow- skim protestantom takim sposobem podanego. A nadto yż protes- tantes moderni autentycznemi documentami pokazali, że grunt pusty, na Słomianym rynku leżący, nazwany Łęczykowski, do teyże cerkwi Lubelskiej należy, (ktorego na ten czas ich mość oycowie Augustiniani bezprawnie zażywaią) do teyże cerkwi Lubelskiej przysądzamy y do używania wiecznego oney oddawamy z tą de- claratią, że wolno będzie ich mościom oycom Augustinianom, ogrodnimy na ten czas posiane, iako proprii labor, zebrać, iednak napotym nie mają sobie żadnego ich mość oycowie Augustiniani prawa do używania przerzeczonego Łęczykowskiego grontu sobie przywłaszczac pod utraceniem wszelakich siwb ogrod-

nych y budynkow, iesli by na potym temere chcieli sobie usurpowac, iako o tym pomieniona commissia y wszy(s)tkie prawa, przywileie, dispositie cerkwie Bożey Lubelskiej ritus graeci Przemienienia Panskiego służące, te wszy(s)tkie wyżey mianowane prawa przez najiasniejszego Jana Kazimierza, krola iego mości, pana naszego miłosciwego, pod datą w Warszawie dnia XXXI miesiąca grudnia roku Panskiego MDCLVI, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XVIII, a oblata confirmathey iego krolewskiej mości z grodu Łuckiego anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo, miesiąca iulij iedynastego dnia świętobliwym przywileiem swoym confirmacyą aprobawać y stwierdzić raczył, iako te wszy(s)tkie wyżey specificowane documenta prawne latiori in se sonant. In convulsionem tedy mianowane osoby tych wszy(s)tkich wyżey specyfikowanych praw probationum decretu commissarskiego, iako y pomienioney confirmathey iego krolewskiej mości pana naszego miłosciwego, a ku wielkiej krzywdzie, szkodzie y ubliżeniu immunitatis ecclesiae Przemienienia Panskiego Lublinensis per vim odebrali, y z tego grontu y placu Łencykowskiego indebite protéstantow wycisnęli y niesłusznie appraehendowali, y do tych czas z tego grontu wszelakich używaią pożytkow. Przez ktory swoy takowy bezprawny postępek pokoy pospolity, cerkwiom, domom Bożym, obwarowany, zgwałcili, na prawa ich wyżey pomienione przez odjęcie pomienionego grontu y placu nastąpili. Przeciwno ktorym osobom o odjęcie tego grontu y placu, iako oraz o winy prawne, w prawie pospolitym opisane, y o szkody, na tysiąc złotych podięte, mianowani comparentes protestowali się. Także się tesz żalosnie skarżyli y protestowali o krzywdę tegoż miejsca świętego na przeciwko różnym osobom—żydom Lubelskim y inszym czasu prawa mandatami lubo pozwami wyrażonemi o wszy(s)tkie dobra, pola, gronty y placy, w tychże probacyach y dekretach opisane et specificie wyrażone, ab antiquo do cerkwie Bożey Lubelskiej należące, na ktorych grontach pobudowawszy się niesłusznie używaią, przez co, iawnie się sprzeciwiwszy pomienionym dekretom, probacyom y confirmathey iego krolewskiej mości żad-

nych czynszow z tych grontow do cerkwie Bożej przez te wszy(s)tkie lata nie dają y nie płacą. Także tesz y przez to do szkod nie małych toż bractwo Lubelskie duchowne y swieckie do tych czas przywodzą, indebite onych zażywaiąc. O wszytkie tedy te szkody y bezprawnie zabrania grontow y o insze różne ukrzywdzenia et praetensiones iterum atque iterum swiadczyli y protestowali sie, we wszy(s)tkim się z tą swoją teraznieyszą protestacją referuiąc do wyżey pomienionych y przerzeczonych praw, przywileiow, dekretow staroscinskih, commissarskich, iako y przywileia confirmationis iego krol. mości pana naszego miłosciwego tych wszy(s)tkich wyżey wyrażonych praw y to wszy(s)tko protestantes, iako się wyżey wyraziło, ofiarowali się in foro fori prawnie postąpić, salvam nihilominus ejusdem protestationis melioratione in quantum by tego potrzeba ukazywała zostawiwszy sobie.

---

*Виленскій Центральный Архивъ древнихъ актовыхъ книгъ,
кн. Люблинскаго городскаго суда за 1668 г., № 94/20, л. 1202—1204.*

ССХLVII.

1668 года, 3 декабря. Грамота Кіевскаго митрополита Іосифа Нелюбовича Тукальскаго къ Львовскому Ставропигіальному братству, въ которой митрополитъ признаетъ Іосифа Шумлянскаго законно поставленнымъ епископомъ Львовскимъ, правильно рукоположеннымъ истинными митрополитами греческими, и потому проситъ, чтобы все братство признавало Іосифа Шумлянскаго истиннымъ епископомъ и оказывало ему, какъ своему законному пастырю, честь, уваженіе и послушаніе.

Божією милостію православный архиепископъ, митрополита Кіевскій, Галицкій и всея Россіи, еѣрарха святого апостолскаго, Константинопольскаго ерону, епископъ Бѣлорусскій, архимандрита Лещинскій, смиренный Іосифъ Нелюбовичъ—Тукальскій.

Благочестивымъ и христоролюбивымъ их милостем, всему крестonosному при соборной Успенія Пресвятое Богородицы въ Богоспасаемом преславном градѣ Львовѣ обрѣтающомуся братству Ставропигіаном, в послушаніи святѣйшаго архиепископа Константинополя, Новаго Рима, и вселенскаго патріарха нашего под щасливым его кор. милости, пана нашего милостиваго, пребывающим панованіем, в Духу Святом возлюбленным сыном архиерейское мое благословеніе.

Вѣдомо то милостем вашим добре, жесте ся фалебным тым крестonosныя любве братерскія союзом споили для власныя подпоры и оздобы церкви Божои, а в долегливостях еѣ помочы, и для иныхъ христіанскихъ пополненія добродѣтелей, а перестороги православія шкодячыхъ оппрессіи и поволнѣйшаго любовного належатому пастыревѣ своему повиновенія и послушенства; леч мушу ся, взявши вѣдомост, тому не помалу дивити, же нѣкоторыя зъ межи милостій вашихъ не ведлугъ званія своего, нестатечне въ томъ братства союзѣ зостаючы, нѣякогос прелщенми нарицающогося столпомъ церковнымъ, а в самой вещи будучаго позибателемъ, на двоєдушіе уклонившися, на правдиваго и истотного пастыра, отца и

правителя своего, ясне в Богу привелебного его милости господина отца Іосифа Шумлянского, епископа, слушне и леитиме обраного, от его милости, милостиваго пана нашего милостиваго, утверженого, и от православных преосвященных греческих, правдивых метрополитовъ, на тот сан высочайшый архиерейскій и престолъ епископии Львовой чинно, правилно и совершенно возведеннаго и консекрваного, непотребне повстали, повонтпиваючы о нем правдивом быти архиерею, а нѣ якогос другого непослушного, неправильного, и жадное крѣпости не маючого, мнимого епископа за правдивого разумѣючы, на престолъ тотъ епископи Львовой сировадити стараются: чога доказать неподобная, кгдаж то не толко против слушности, але против самой волѣ Божкой и своего християнского сумнѣния ест, а такъ милостей ваших архипастьерско прошу, остерегаю, и езаршою моею владою заповѣдую, абысте всѣ злые и душепагубные опѣни отложивши и тых, которые на двоедушие и непотребные расколы, меновите пана Іоанна Мазаракаго, Георгия Папары и Болобана грека при моем метрополитанском упоминанію іменем Божиим упомнѣвши: жебы тое свое злое предсезятіе понехавши, всѣ купно любовне и единомушно по первому его милости отца Іосифа Шумлянского, правдивого, истотного и крѣпкого епископа Львовского и Каменца Подолского, за власного архиерея Божия, пастыра, отца и патрона своего, и не кого иншого незаконного и ложного, мѣли, достойную, ему, яко пастыревѣ, отцу и протекторовѣ своему, честь, пошанованье, послушенство и во всем повиновеніе и помоч, жадным на его милост прожным блясфемиям и неправедным хулам нанесенным бы намнѣй не вѣрачи, выража конечно: да за таковыми шкодливими причынами неблагословенія Божего святѣйшого архиепископа Константинопольскаго, вселенскаго патріарха, и моеи митрополитанской клятвы и анаемы вѣчныя убѣчы возможете. Писан в богоспасаемом градѣ Чигиринѣ декаврия ҃, року ҃ѣх҃жн.

Іосифъ Нелюбовичъ Тукалскій
архіепископ, метрополит.....

Мѣсто
печати.

До актъ и книгъ консисторскихъ, епископскихъ сей универсаль яснѣ превелебнаго его милости отца Иосифа Нелюбовича-Тукалскаго, милостию Божіею метрополита Кіевскаго, Галицкаго и всея Россіи, епископа Бѣлорускаго, архимандрита Лещинскаго, еѣарха святѣйшаго апостолскаго, Константинопольскаго ерону, за изволеніемъ и благословеніемъ ясно превелебнаго его милости отца Иосифа Шумлянскаго, епископа Лвовскаго, Галицкаго и Каменца Подольскаго, велебнаго отца Силвестра Вашкевича, ігумена обители св. Межибовскои, ест поданный, принятый и вписанный дня шестнадцатаго мѣсяца януарія, року 1830.

Лвовскій Ставропигіальный архивъ, № 651.

ССХLVIII.

1669 года, 26 апрѣля. Письмо Кіевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Лвовскому Ставропигіальному братству съ просьбою помочь ему въ Варшавѣ отстаивать права православной церкви, ссудить ему на дорогу въ Варшаву денегъ и прислать ему крестъ и два саккосы, которые онъ оставилъ у братства на храненіи послѣ хиротоніи Іереми Свистельницкаго.

Przewielebni, wielmożni, mnie wielce mości panowie bracia,
moi mości panowie u w Duchu Świętym naimilszi synowie!

Jeżeli ktorey wiosny, iako terazniejszy, binea Christi multos
potrzebuie operanos, do ktorey ia, według sił moich aplikując się,

y w te drogę Warszawską wybierając, do w. m. m. państwa, iako ad primae horae cooperarios, propagatores et defensores tey to winnice Chrystosowey recurro y pomocy żądam. Wielce upraszając, abyscie w. m. m. państwo tak de medio sui, mianowicie z stanu szlacheckiego, z documentami do defensiey praw cerkwie Bożey należącemi wyprawili, iako też y mnie na tę pracę przy terazniejszych moich niedostatkach sumptem suppeditowali. A że po consecratiey iego mości oycy episkopa zostawiłem tam in deposito u w. m. m. państwa krzyz, urzędowi memu służący, y dwa sakosy, upraszam, abyscie w. m. m. m. państwo przez iego m. pana Dziase to wydać raczyli, mianowicie o krzyz upraszam, który mi przy terazniejszych publicznych okazjach, iako muneris mei insigne, iest potrzebny. Pewny iestem, że to w. m. m. m. państwo wszystko dla samey wielkiej cerkwie Bożey potrzeby praestare y mnie w miłości swoiey chować raczycie, ktorey wszelką moją pasterską powolność pilnie zaleciwszy, zostawam zyczliwym w. m. m. m. panow bratem y służą Antoni Winnicki, metropolita Kiiowski, e(xarch) K(onstantinopolski), archimandryta, m. p.

Script za odebranie tych rzeczy osobliwy posyłam w. m. m. państwu. W Samborze, die 26 aprilis, 1669 (anno).

Przewielebnym, wielmożnym, mnie wielce miłosciwym panom braci, ich mm. pp., w bratstwie generalny(m) Łwowskim, Stauropi-gialnym przy cerkwie Wniebowzięcia Naswięszey Panny zostającym, oddać.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 652.

CCXLIX.

1669 года, 6 октября. Грамота ¹⁾ короля Михаила Корибуть-Вишневецкаго, данная Креховскому монастырю, основанному при содѣйствіи Станислава Жолкевскаго, гетмана и великаго канцлера короннаго, Іереміи — Михаила Корибуть-Вишневецкаго, воеводы Русскаго, Анны Могилянки, воеводицы Краковской, и Яна Собѣскаго, гетмана и маршалка великаго короннаго, на подтвержденіе: во 1-хъ, правъ монастыря, данныхъ ему Константинопольскимъ патріархомъ Кирилломъ; во 2-хъ, на подтвержденіе устава, даннаго монастырю его основателемъ игуменомъ Юлиемъ; въ 3-ихъ, на устраненіе Львовскихъ владыкъ отъ всякаго вмѣшательства въ монастырь, въ 4-хъ, на разрѣшеніе монастырю построить каменную церковь и всѣ строенія, въ 5-хъ, воспрещается владѣтелямъ Крехова дѣлать какія-либо непріятности монастырю и, въ 6-хъ, король беретъ монастырь подъ свое покровительство.

W imie Panskie amen. Na wieczną przytomney rze(c)zy pamiętke. Michał z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudckie, Kiiowskie, Wołynskie, Inflanskie, Podlaskie, Smolenskie, Siwierskie, Czerniechowskie. Oznamujemy tym przywileiem naszym wszem wobec y każdemu z osobna iakiego kolwiek stanu y conditiei ludziom teraznieyszego y napotym przyszłego wieku, komu o tym wiedziec będzie należało. Jako nie insze szczęśliwego panowania naszego poczytamy fulcza, tylko chwały Bożey pomnożenie; tak między inszemi koło dobra pospolitego y całosci tey oyczyzny zabiegami naszemi, tę naywiększą starania naszego bydz rozumiemy maxinę: pobożne swiętobliwych antecessorow naszych fundacie, nie tylko przy prawach y wolnos-

---

¹⁾ Грамота на пергаментѣ. По срединѣ ея заголовка польскій орелъ, поддерживаемый по бокамъ двумя львами, по сторонамъ и сверху орла цвѣточныя гирлянды. На грамотѣ, впереди заголовка, справа, нарисовано Преображеніе Господне, слѣва св. Николай съ соотвѣтствующими русскими надписями.

ciach ich integre et inviolabiliter zachować; ale też żeby wcale y nienaruszenie przy onych zachowani byli, powagą naszą krolewską zasczycać. Bo iezeli potoczne za dobrym sporządzeniem sprawy wszelakiey godne są conseruaty, daleko bardziey uczynki Bogu wszechmogącemu, ku wzmożeniu chwały Jego świętey podięte, swoje odnosić powinny twierdżę. Przeto uważaiąc zarliwey nabożnych zakonnikow świętego Bazilego Wielkiego monasteru Krechowskiego prawosławnego, posłuszenstwa patryarchy Konstantinopolskiego, przy cerkwi Dedicacionis Przemienienia Panskiego przy czułym około pomnożenia chwały Bożey pieczołowaniu żywot prowadzących zelum, stosuiąc się do pobożney świątobliwych antecessorow naszych tey świątnicy fundatiew, którą pobożnie zmarły wielmożny Stanisław Żolkiewski, hetman y kanclerz wielki koronny, starosta Jaworowski, na tym świętym założył mieyscu, niesmiertelney pamięci najmilszy rodzic nasz iasnie oswiecony Jeremi—Michał Korybuth na Wisniowcu y Lubniach xiążę Wisniowiecki, woiewoda ziem Ruskich, w swoiey protectiew chował. Wielmożna Anna Mohilanka, xieżna Mołdawska, margrabina, woiewodzina Krakowska, gruntami auxit; tudziesz wielmożny Jan z Sobieszyna Sobieski, hetman y marszałek wielki koronny patrocinator; także nayiasnieysi s. p. Władysław IV y Jan-Kazimierz, praedecessorowie nasi, wszy(s)tkie fundacie y wolnosci onym nadane potwierdzili y wyraźnym umocnili prawem, iako o tym autentyczne osobnie opiewaią przywileie.

Umyslilismy y my, nie uchybiając tego świątobliwych przodkow naszych toru, na przyczynną prosbę y recommendaitą pp. rad naszych y posłów ziemskich, także pokorną supplikę przez pobożnego Wasiana Szawczaka, tegoż monastera zakonnika, et actu praesbytera, imieniem pobożnego swego ihumena Joba (Umankiewicza) y wszy(s)tkiey braciey zakonney monastera Krechowskiego reguły świętego Bazilego Wielkiego, posłuszenstwa cerkwie Wschodniey prawosławnego patryarchy Konstantinopolskiego, na szczęśliwey koronaciey naszej wniesioną, ku pomnożeniu chwały Bożey y na wieczną pamiętkę łaskę naszą krolewską onym wyswiadczyć, y tez

wszy(s)tkie, tak osobliwie, iako y przez commissiã od nayiasniejszych antecessorow naszych, krolow Polskich, pozwolonã y danã, potwierdzić punkta w niey opisane. Naprzod poniewaź plerumque przełożeni inferiores uciskac zwykli, y tam, gdzie wiele rządcow, dobrego być nie może rządu, który iest unica do spokojnego życia regula: pierwsze prawo duchowne onym Stauropigium od naywielebniejszego oycy patryarchy Cyrilla Konstantinopolskiego synodaliter temu monasterowi Krechowskiemu y zakonnikom, w nim mieszkającym, nadane, ktore iest osobliwym spokojnego y bogomyslnego życia zakonnego zasczytem we wszy(s)tkich iego punktach, clausulach, ligamentach, artykułach y conditiach, iako nam originaliter, authentice produkowane y explanowane iest, powagã naszą krolewską in toto per omnia, ac minima ipsius parte ztwierdzamy y approbuiemy. Artykuły takżę y porządek tegoż monastera Krechowskiego, przez pobożnego Joela, pierwszego tegoż monastera fundatora y ihumena, w testamencie albo raczey w porządku monastyrskiego życia y zachowania się opisane, y od braciey iego zgodnie przyjęte, de actu w tymże monasterze roku Panskiego tysiąc szescseth trzydziestego osmego approbuiemy y, aby to wiecznie ni od kogo nienaruszono było, przykazuiemy. Do ktorey ordynathey tegoż ich fundatora namienionego pobożnego Joela za pozwolenyem wielebnych metropolitow Kijowskich prawosławnych, exarchow patryarchy Konstantinopolskiego, opisaney, iako y do prawa ich Stauropigion wzwyż namienionego patriarszego, stosując się, to im y temusz monasterowi cale y nieporuszenie, teraz y w potomne czasy waruiemy y umacniamy, aby w tym monasteru nigdy nie był żaden ambitiosus ihumenem, to iest starszym, przez iaki sobie otrzymany przywiley albo consensus, od kogokolwiek zaciągniony y podany, ale mają z posrodku siebie, z wolnych głosow swoich, kogo sobie sami upodobaia, każdego roku czyniąc sobie w swoim że pomienionym monasteru Krechowskim, a nie gdzie indziej, podczas zaczynającego się nowego lata electiã, iuxta instituta monastica et testamentum dicti Joelis starszego obierać; a iesli by kto takowy z iakich kolwiek osob prawo

lub przywilej albo consens na takowe yhumanstwo, albo starszenstwo iakie pokazał, tedy owszeki takowe iego prawo ma bydz cassowane y żadnego nie miec valoru, nullitati subiacere debere miec chcemy y declaruiemy, na wieczne czasy to waruiąc, aby im wolno takowego, kto by nad prawa ich iakowe sobie privilegia wyprawował, albo usurpował, w tymże monasteru swoim sądzic y karać według ich artykułów było; w czym ni od kogo żadney impetities miec nie powinni y owszem do sądu exarchi oycy ich patryarchy Konstantinopolskiego takowego występce, na prawa ich następującego, iesli by była iaka duchowna osoba, deferre, y większego na niego karania w tymże sądzie exarchy urgere pozwalamy, a temu żaden sprzeciwiac się nie ma y nie może podług ich opisanych monasterskich artykułów. *Także władyka Lwowski ktorykolwiek, terazniejszy y napotym będący, żadney władzy w tym monasteru Krechowskim usurpowac sobie y ich porządkow zwyz namienionych naruszać y w nie się wtrącać nie powinien według ich Stauropium prawa patryarszego, ani sprzętow y ornamentow ich cerkiewnych y monasterskich rewidować y onych iakimkolwiek sposobem na swą potrzebę y wygodę przywłaszczac, także y do wszelkich dobr monasterskich iako y rządu nie ma się interesować, ani też tam, w monasteru Krechowskim, per modum goscia długo residentią immorari, albo iakimkolwiek sposobem residować y żadney iurisdictioney duchowney tam sobie extendować nima*¹⁾. Maiąc wzgląd, iz skąd innad sustentatiew życia swego także y ozdob cerkiewnych nie mają, tylko z pracy swoiey y szczegulney eleemozyny de communi vivendo na swoy zysk prywatny nie obracaiąc. Ponieważ w swoim posrodku porządku mają okrysloną vitam monasticam, zostaiąc w opisanych swoich artykułach Stauropigion posłuszenstwa oycy swego patryarchy Konstantinopolskiego, iako eo nomine to prawo patriarsze praesentibus ztwardzilismy y ztwardzamy. A żebys my tym większą ieszcze monasterowi temu wyswiadczyli łaskawosc, stosuiąc się do protectey y

---

¹⁾ Подчеркнуто въ подлинникѣ.

clementij antecessorow naszych, onym wyswiadczonych, umyslilismy im pozwolić, iakosz y pozwalamy wolne wymurowanie przerzeczoney cerkwie ich monastyrskiej, iako y samego monastera, nie tylko dla samey ozdoby, ale dla bezpieczniejszego uchronienia, strzez Boże iakiego kolwiek niespodziewanego ogniowego przypadku, albo wtargnienia nieprzyziaciela, sprzętow y ozdoby cerkiewney, co by się w drewnianym budynku ochronić nie mogło, upatrując osobliwie, iż to miejsce święte dla ochrony ludzi podczas nieprzyziacelskich incursij być może zawsze potrzebne reclinatorium: do czego cooperabitur tych zakonnikow doswiadczona w dotrzymaniu, stateczności y wierności najiasniejszym antecessorom naszym y Rzeczy pospolitey perseverantia, którą sobie cale po nich obiecuiąc chętnie im z władzy naszej krolewskiej pozwalamy, (co sine omni renitentia wszelkich osob, a mianowicie dzierżawcow terazniejszych y napotym będących, od ktorých władzy y zwierchności ten monaster z iego okolicznosciami cale excipuiemy), kiedy kolwiek sobie upatrzą czas na to sposobny poǳug przemożenia y upodobania swego w tymże monasterze cerkiew takową y obronę koło monasteru z fundamentu wymurować. Waruiemy przy tym y to per expressum teraz y napotym upominając dzierżawcow pomienioney wsi Krechowa, y miec to po nich koniecznie chcemy, aby żadney nad prawa y commissią z pozwolenia antecessorow naszych względem ograniczenia monasteru y gruntow ich de data w monasteru tymże Krechowskim roku tysiąc szescseth szescdziesiąt odprawioną, y przez antecessorow naszych et lege publica constitutione regni stwierdzoną, nie wazyli się żadney pomionionym monastera Krechowskiego zakonnikom y w dobrach ich krzywdy czynić pod winami, w teyże commissiey y w prawie opisanemi. Ktorą my commissią y na ten czas in omnibus et singulis eius punctis, tanquam hic expressis, hisce praesentibus in aevum powagą naszą krolewską ztwierdzamy, y protectią naszą krolewską ten monaster ze wszy(s)tkiemi iego przynależytosciami, cerkwiemi y zakonnikami y ich prawami bierzemy. Obiecuiąc to sobie po nich, iż za nas także y antecessorow naszych maiestat Boski w modłach

swoich y ofiarach błagać nie przepomnią; co że im y successorowie nasi dotrzymaia, praesenti diplomate nostro przyrzekamy. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąc roskazalismy. Dan w Krakowie, na seymie generalnym szczęśliwey koronatiey naszej, dnia szostego miesiąca pazdziernika, roku Pańskiego MDCLXIX, panowania naszego Polskiego I roku.

Michał krol. Мѣсто
висящ.
печати. Hieronym Pinocci, iego kr.
mosci sekretarz, m. p.

Correxit Joannes Nowosielski, ...lius. Fundusz praw monastera Krechowskiego.

Такая-же совершенно грамота находится въ Ставропильномъ архивъ подъ № 655. Въ ней слово въ слово все то, что въ № 654, за исключеніемъ словъ напечатанныхъ нами курсивомъ, кромъ того въ № 655 другая подпись: Joannes Wolowski, Varm(ensis) et Culm(ensis) canonicus, secret(arius) regiae, m. p. Confirmatia fundszu y praw monastera Krechowskiego.

Львовскій Ставропильный архивъ, № 654.

CCL.

1669 года, 10 октября. Грамота Польскаго короля Михаила, которую король подтверждаетъ права русскихъ людей города Львова, данныя имъ Сигизмундомъ Августомъ въ 1572 г., 20 мая и подтвержденныя другими королями.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Kiioviae, Volhy-

niae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae, Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas nobis esse literas pargameneas, manu serenissimi Joannis Casimiri, praedecessoris nostri, subscriptas, sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, continentis in se approbationem privilegij civibus Leopoliensibus servientes, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes. Supplicatumque nobis, ut eas autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quarum quidem literarum de verbo ad verbum sequitur tenor estque talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Czerniechoviae; nec non Sueccorum, Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas esse nobis literas infrascriptas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, manu serenissimi olim Sygismundi Augusti, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo maioris cancellariae regni obsignatas. Supplicatumque est nobis, ut easdem autoritate nostra regia approbare et confirmare dignaremur, quarum de verbo ad verbum tenor est talis: In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam facta humana quantumcunque memorabilia facile intereunt, nisi literarum beneficio, quae res scitu necessarias aboleri non patiuntur, fuerint immortalitati consecrata. Proinde nos Sigismundus Augustus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, *и такъ далѣе.....*, см. № 87, стр. 42—48.

Nos itaque supplicationi eidem benigne annuentes praeinsertas literas in omnibus earundem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas esse duximus, uti quidem in quantum iuris est approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decernentes easdem debitae, et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuiusque rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, die XXIX mensis ianuarij, anno Domini MDCXLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Suecciae

primo anno, in conventu felicitis coronationis nostrae. Approbatio privilegij civibus Leopoliensibus. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni, m. p(ro)pr(ia). Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi benigne annuentes, praeinsertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum quidem et iuris est approbamus, confirmamus et ratificamus, hisce literis nostris, decernentes easdem vim et robur, perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni nostri communiri iussimus. Datum Cracoviae in comitijs regni generalibus felicitis coronationis nostrae die decima mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno. Michael rex. Hieronimus Pinocius, regiae maiestatis secretarius. Confirmatio approbationis civibus Leopoliensibus privilegiorum.

Мѣсто висящ. печати.

№ 20. Confirmatio Michaelis Koribut privilegij a Sigismundo Augusto ratione libertatum ruthenis Leopoliensibus collatarum. Cracoviae anno 1669, die 10 octobris.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 657.

Таже грамота подтверждена королями: Яномъ III (Собьскимъ) въ 1676 году, 28 февраля и Августомъ II въ 1697 году, 6 октября.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 677 и 728.

ССІ.

1669 года, 10 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегію, данную Львовскому Ставропигіальному братству прежними королями, на право имѣть типографію и печатать въ ней только русскія, необходимыя ему книги, какъ духовнаго, такъ свѣтскаго содержанія, непротивныя королевской власти и римской церкви.

Michał, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Kiioviae, Wołhyniae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas nobis esse literas pergameneas, manu serenissimi Joannis Casimiri, praedecessoris nostri, subscriptas, et sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota carentes, continentes in se confirmationem confirmationis super officinam typographicam ruthenicam Leopoliensem. Supplicatumque nobis per certos consiliarios nostros est, ut eadem auctoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignemur. Quarumquidem literarum de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis: Joannes Casimirus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae Czerniechoviaeque; nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumpue haereditarius rex. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Expositas nobis esse literas pergameneas, manu serenissimi divae memoriae Vladislavi IV, Poloniae et Sueciae regis, fratris nostri desideratissimi, subscriptas, et sigillo maioris cancellariae regni consignatas, sanas, saluas, omnique suspicionis nota carentes, continentes in se confirmationem super officinam typographicam ruthenicam Leopoliensem. Supplicatumque nobis, ut eadem auctoritate nostra regia approbare confirmareque dignemur. Quarum quidem literarum de verbo ad verbum tenor

sequitur talis: Vladislaus IV, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae.... *и такъ даме, см. № 80, стр. 182—183.*

Nos itaque inhaerendo privilegiis divae memoriae antecessorum nostrorum volentesque iura, immunitates et libertates, fidelibus subditis nostris ab antecessoribus nostris benigne concessas, salvas et illaesas conservari supra memoratam officinam typographicam ecclesiae praememoratae Fraternitatisque circa eam institutae servientem in exercenda opera sua, videlicet circa libertatem et facultatem excudendorum librorum et scriptorum ruthenicorum, tam profanorum, quam spiritualium ad divinaeque officia peragenda servientium conservamus et conservari volumus. Ita tamen ne quidquam in eadem officina imprimatur, quod sit contra dignitatem maiestatis nostrae regiae ecclesiaeque sanctae Romanae catholicae ipsique annexo, idque sub poenis arbitrio nostro irrogandis cum ea in super declaratione, ut non nisi sola ruthenica typis mandent, eoque interdicto nostro ne quisquam alius typographus in civitate nostra Leopoliensi libros vel scripta aliqua ruthenico idiomate imprimere, aut sub praetextu alicuius privilegii sui, impressionem librorum polonico vel latino idiomate a nobis impetrati, in praeiudicium eorundem sibi usurpare et arrogare praesumat, sub amissione eiusmodi librorum impressorum, cuius quidem poenae medietas fisco nostro, altera vero medietas parti laesae cedet. Quod ad omnium et singulorum Magistratum regni dominiorumque nostrorum specialiter autem Magistratus tam castrensis, quam civilis Leopoliensis deducentes mandamus, ut circa usum praefatae officinae facultatemque imprimendorum librorum et immunitates superius expressas, dictam ecclesiam ritus graeci Fraternitatemque ibidem institutam, tum et possessores eiusdem officinae conservent conservarique curent pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die vigesima mensis novembris, anno Domini MDCXXXIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae VII anno. Vladislaus rex. Andreas Buialski, secretarius sacrae regiae maiestatis. Nos itaque supplicationi eidem benigne

annuentes, praeinsertas literas in omnibus earundem punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas et confirmandas esse duximus. Uti quidem, in quantum iuris est, approbamus et confirmamus hisce literis nostris, decernentes easdem debitae et inviolabilis firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in conventu generali felicissimae coronationis nostrae, die VI mensis februarii, anno Domini MDCLIX, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae anno primo. Joannes Casimirus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio confirmationis privilegii Vladislai Quarti ruthenis Leopoliensibus. Remigianus de Piaseczno, regens cancellariae regni. Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi benigne annuentes, praeinsertas literas in earum punctis, omnibus clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum quidem, ut iuris est, approbamus, confirmamus et ratificamus hisce literis nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs regni generalibus felicis coronationis nostrae, die decima mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae primo anno.

Michael rex. Мѣсто вѣ-
сящей пе-
чати. Hieronimus Pinocius regiae maiestatis secretarius. Confirmatio confirmationis privilegii serenissimorum Joannis-Casimiri et Vladislai IV divae memoriae civibus Leopoliensibus. № 23. Confirmatio Michaelis Koributh privilegij a Vladislao 4-to inhibivitatis, ut nullus Leopoli ruthenice imprimat, sed sola Confraternitas Leopoliensis. Cracoviae anno 1669, die 10 octobris.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 656.

Таже грамота подтверждена королями: Яномъ III (Собьскимъ) въ 1676 году, 27 февраля и Августомъ II въ 1697 году, 6-го октября. Львовскій Ставропигіальный архивъ, №№: 726, 730 и 676.

ССЛУ.

1669 года, 10 октября. Грамота Польскаго короля Михаила, данная Львовскому Ставропигіальному братству, которою король подтверждаетъ всѣ права братства и разрѣшаетъ ему, по собственному желанію, избирать и принимать для церкви Успенія Пр. Богородицы монаховъ безъ всякаго посторонняго вліянія и назначенія.

Michael, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Vołhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaequae. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Exhibitas esse nobis literas, manu serenissimi divae memoriae Vladislai Quarti, praedecessoris nostri, subscriptas et sigillo pensili minoris cancellariae regni communitas, sanas, saluas et illaesas, omnique suspicionis nota, continentes in se approbationem privilegiorum Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis ritus graeci. Supplicatumque nobis, ut eadem autoritate nostra regia approbare, confirmare et ratificare dignemur. Quarumquidem literarum de verbo ad verbum sequitur estque talis tenor: Vladislaus Quartus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae Livoniaeque, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haerius rex, electus magnus dux Moschoviae etc. etc. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Quemadmodum in conventu regni generali felicis coronationis nostrae Cracoviae celebrato omnia in universum iura, privilegia, immunitates, libertates et praerogativas, tam spirituales, quam seculares, cuiuscunque status et conditionis hominum locorum, quorumcunque de sententia omnium ordinum regni approbaverimus, illas omnes in genere et singulas in specie iureiurando super id praestito, sancte et inviolabiliter servaturos promiserimus, cumque omnia pia instituta, maxime vero quae cultum Dei

Ter Optimi Maximi et honorem Deiparae Virginis praeseferant, pro pietatis nostrae studio ultro etiam promovere et augere cupiamus, facile nos intercessione certorum consiliariorum nostrorum apud nos nomine civium nostrorum Leopoliensis ruthenorum ecclesiae tituli Assumptionis in coelos Beatissimae Virginis Mariae, intra muros civitatis Leopoliensis consistentes, ex antecessoribus suis eiusdem ecclesiae fundatorum et provisorum facta adductos esse, ut inhaerendo privilegio olim Sigismundi Tertij, parentis nostri desideratissimi, de data Varsaviae, in conventionem regni generali, die quindecima mensis octobris, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo ipsis concessio, et per nos in conventu felicissimae coronationis nostrae Cracoviae approbato, inter alia omnia ibidem expressa et descripta, pro maiori gloriae Dei propagatione et ecclesiae illius ornamento iisdem provisoribus et Fraternitati ipsorum circa eiusdem Beatissimae Virginis ecclesiam religiosos ritus sui alias *czerncow*, prout illius melius et commodius placuerit, fundandi, iisdemque de necessaria sustentatione providendi et sine cuiusquam impedimento, difficultate et praesentatione munere suo provisorum fungendi et disponendi, prout ea omnia in suis privilegiis aliisque literis praefatae ecclesiae et Fraternitati servientes continentur et descripta sunt plenam facultatem concederemus, prout quidem iustae ipsorum petitioni annuentes concedimus et damus praesentibus literis nostris, iuraque illorum omnia approbamus, confirmamus et roboramus, illaque omnia debitum perpetuae firmitatis robur obtinere, atque ab omnibus et singulis hanc nostram concessionem teneri et observare debere volumus et serio mandamus. Juribus nostris regalibus Republicae et ecclesiae catholicae salvis manemus. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri mandavimus. Datum Leopoli die X mensis octobris, anno Domini MDCXXXIV, regnorum nostrorum Poloniae II, Sueciae vero III anno. Vladislaus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Confirmatio privilegii Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae Leopoliensis. Nos itaque Michael rex, praedictae supplicationi benigne annuentes, praein-

sertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbandas, confirmandas et ratificandas esse duximus, quemadmodum ut iuris est, autoritate nostra regia approbamus, confirmamus literis nostris, decernentes easdem vim et robur perpetuae et inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae, in comitijs regni generalibus, die X mensis octobris, anno Domini MDCLXIX, regni nostri Poloniae I anno.

Michael rex.

Hieronimus Pinoccius, regiae

M. II.

maiestatis secretarius, m.

p(ropr)ia.

Approbatio confirmationis privilegij Confraternitatis Beatissimae Virginis Mariae civibus Leopoliensis ritus graeci, № 22.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 658.

Таже грамота подтверждена королемъ Яномъ III (Собськимъ) въ 1676 году, 10 февраля. Львовскій Ставропигіальний архивъ № 675.

ССЛШ.

1669 года, 25 ноября. Дарственная запись Павла Тетеры-Моржковского, старосты Брацлавскаго и Нѣжинскаго, данная Львовскому Ставропигіальному братству на мощи св. Меркурія.

Na część y chwałę Boga wszechmogącego, na pamiątkę niniejszym y potomnym wiekom. Ja Paweł Tetera-Morzkowski, Bracławski, Nizynski etc. starosta, wiadamo czynię każdemu. Ponieważ

rzecz trudna dissimulare id, co obscurari nequit. Iż przed tym sły-
szałem, a teraz dobrze wiedząc o świątobliwych porządkach praw-
sławnego y przezacnego Bractwa generalnego cerkwie Lwowskiej,
dedicationis Przenaswiętszey y Przczystey Panny Wniebowzięcia
Matki Bożey, za błogosłowniństwem ss. oycow wselenskich patriar-
chów, thronu Apostolskiego, Konstantinopolskiego założonego, y pri-
vilegij ac diplomatibus od nayiasniejszych królów, ich mm. panów
miłosciwych, Polskich stwierdzonego, nie chcąc y tego taić, za nayo-
sobliwsze salutis animae poczytaiąc auspiciū, iż in Album tegoż
świętobliwego bractwa iestem z miłosci eiusdem Confraternii ich
mm. panów collegów relatus et inscriptus. Przeto in monumentum
zawdzięczenia z propensiey braterskiey et ex voto religionis y własn-
ności moiey do teyże cerkwie Zasnienia y Wniebowzięcia Przenay-
swiętszey Panny Lwowskiego Bractwa przez grzeszne moie ręce
Os sanctum, seu Reliquias, świętego Merkuria, męczenika onego,
ktory vitam athei Juliani sacrilegam, iako poswiadcza s. Amphilochius
y inni czasow świętego Wielkiego Bazilego, za przesładowstwo
wiernych owieczek Chrystusowych, iussu Maria caelorum augustis-
simaē imperatricis zwyciężył, ofiarowałem, dałem y darował ku
ozdobie przerzeczoney cerkwie y pomnożeniu chwały Boskiey, chcąc
y observando, aby takowe Reliquie święte świętego męczenika Chry-
stusowego za odpuszczenie grzechów moich nigdy, nigdzie przezemnie,
ni przez kogo innego, zadnym sposobem od tey cerkwie przerzecz-
onego Bractwa Lwowskiego odbierane, oddalane y umniejszane w
naymnieyszą odrobinę nie były, ale iż custodit Dominus Ossa sanc-
torum, aby cale y nieporuszenie bez wszelkiego uszczerbku w świą-
tobliwey obserwantiey y reverentiey ne conterantur przy teyże świąt-
nicy cerkwie pomienionej brackiey tanquam in tabernaculo Dei
ustawicznie przebywały y zostawały na wieczne czasy, obliguię pod
strasznym y sprawiedliwym sądem Boskim. Na co ręką moją własną
podpisuię się y pieczęć przykładam. Działo się we Lwowie dnia
dwudziestego piątego novembra podług starego kalendarza na dzien
y święto tegoż świętego męczenika y świętey Katharzyny, męcze-

niczki Chrystusowej, roku Pańskiego tysiąc szescsetnego szescdziesiątego dziewiątego.

Paweł Tetera Morzkowski, Brasławski, М. П.

Nizynski starosta, m. p.

Donatio reliquij ss. świętego Merkuria.

Львовскій Ставропiиальный архивъ, № 659 въ двухъ одинаковыхъ экземплярахъ.

ССЛИV.

1669 года, 27 ноября. Протестація поляковъ города Львова противъ русскихъ людей, живущихъ тамъ, чтобы они не смѣли покупать домовъ на другихъ улицахъ, кромѣ Русской.—

Actum Leopoli feria quarta ante festum sancti Andreae apostoli proxima, anno Domini 1669. Protestatur f(amatus) regens Communitatis.

Ad officium actaque praesentia consularia, Leopoliensia veniens personaliter famatus Joannes Pannach, chirurgus, regens Quadraginta Virorum civitatis Leopoliensis, pro anno praesenti electus, in assistentia nonnullorum ex Communitate civium soleniter in contra omnes eos cives, qui bona sua stantia, videlicet lapideas domos in civitate hac consistentes, personis nationis Ruthenicae vendiderunt, tum et de nullitate inscriptionem venditionis, earundem domorum lapidearum protestatus est, offerendo se cum iisdem ratione praemissorum omnium iure acturum. Quam quidem suam protestationem suprafatus

famatus regens obtulit se in scripto parato exhibiturum et exhibuit in tenore verborum sequenti.

Tenor protestationis: Anno D(omi)ni millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, die secunda decembris. Honoratus Johannes Pannach, regens civitatis, nec non famati Alexander Głuszynski, Andreas Dobrzyc, Joannes Gwozdziejewicz, Joannes Hołorowicz, Sebastianus Cichonowicz, Joannes Pokarski, Mathias Kideyszczyk, Quadraginta Viri suis et totius Communitatis Leopoliensis nominibus agentes, solemniter et gravi cum querela in et contra nationem Ruthenicam, Leopoli intra moenia civitatis degentem, inhaerendo anterioribus quibusvis, et coram quovis iudicio et officio, tam per antecessores regentes, quam dominos oeconomos, et instigatores civitatis eiusdem, ratione infrascriptorum factis protestationibus, illasque per hanc, hanc vero per illas ratificando questi et protestati sunt in eo. Wiedząc protestantes, że salus cuiuslibet civitatis in legibus constituta est, quarum natura recti praeceptis est, pravi vero depulsio, dla czego vim illarum quisque semper in viridi habere debet observantia, alboviem iako corpus anima carens cadit, tak civitas nullis administrata legibus evertitur. Zabiegając takowey ruinie, dobrze przeyrzawszy się, iakową vim patiuntur a natione Ruthenica civitatis leges, privilegia, rescripta, et iudicata principum contemptuose conculcantur, et convelluntur, quae sacrosancte coli debent, widząc znaczną szkodę y ruinę miastu następującą, kiedy sat legibus, privilegijs, iudicatis, mając natio Ruthenica circumscripta limites, aby się iedną ulicą contentowała, a daley extra limites nie wykraczała, y nie rosproscierała się, smieli i ważyli się y ieszcze ulterius conantur in levipendium et contemptum legum earundem, praeiudicium et damnum maximum civitatis, kamienice w rynku, y po inszych ulicach skupować, różnymi sposobami, przeciwko prawom ineundo contractus tacitos et ad recognoscendas inscriptiones modos adinveniando nabywać, między katholikami w rynku y po ulicach się rozposcierać, szynki y inne obeyscia, contra mentem decretorum sacrae regiae maiestatis rozpoczynać, onych zażywać, sobie wielkie ztąd

pożytki, miastu zaś znaczną zgubę przywodzić, co že *circumscriptum est legibus, et decretis sacrae regiae maiestatis onym prohibitum*, dla tego *dcimus regens cum Communitate, obuiando eiusmodi malo ne in peius excrescat, saluandoque ratione convulsionis iurium, et contraventionem decreti, cui de iure competierit poenas vindicandas, hoc loci tuendo autoritatem privilegiorum, et integritatem decretorum, praecavendoque indemnitati civitatis omnes modo superscripto quocunque tempero factas protestationes et manifestationes reassumunt, et iterum atque iterum, tam contra eandem nationem Ruthenicam temere se legibus et decretis sacrae regiae maiestatis apponentem, atque tantopere exorbitantem, quam et contra hos cives, qui lapideas suas contra iura civitatis eidem nationi alienarunt, contractus tacitos inierunt, inscriptiones recognoverunt, ut et de nullitate eiusmodi emptionum et venditionum, nec non recognitarum inscriptionum, atque initorum, vel ineundorum contractuum manifestantur, et protestantur, że takowe kamienice w rynku y po ulicach pokupowane, y iakimkolwiek sposobem nabyte, od nich suo tempore recuperare et redimere (nullo habito respectu meliorationum, siquidem qui in alieno solo aedificat, aut meliorat, solo cedit, et ad poenas ratione transgressionis ac contemptus legum, atque contraventionis decreti, damnorum causatorum et proventuum iniuste perceptorum refusionem et restitutionem facere et vindicare zecheą, seque protestantes cum instigatore contra eosdem cives iura civitatis convellentes et lapideas modo superscripto alienantes iure mediante acturos offerunt. Hac sua protestatione cum manifestatione ad praemissa mediante. Salua eiusdem additione, correctione, immutatione et in toto reseruatū manente. Saluisque saluando.*

Actum Leopoli feria secunda post festum sancti Andreae apostoli proxima, anno D(omini) 1669. F(amatus) regens Communitatis. F(amati) Halarowicz et Kisielnicki.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparens personaliter famatus Joannes Pannach, regens Communitatis Leopoliensis, in assistentia honorati Samuelis Lezayski, instigatoris civitatis huius publici, obtenta relatione, famuli officij praesentis iurati, de legitima famati Jacubi Halarowicz, aurificis, citatione, famati vero Cipriani Kisielnicki, phrigionis, civium Leopoliensium, ob destinatione, eosdem ad personaliter comparendum acclamari postulabant. Cum vero ijdem citati voce suprafati officij praesentis famuli ad comparendum acclamarentur. Comparuit famatus Jacobus Halarowicz, famatus vero Kisielnicki non comparuit. Suprafatus famatus regens Communitatis, in assistentia ut supra instigatoris civitatis publici superius specificati, facta contra non praesentem famatum Ciprianum Kisielnicki de prima diligentia protestatione, contra comparentem famatum Halarowicz in vim propositionis produxit protestationem inscripto parato conceptam, ratione introcontentorum factam. Cuius quidem protestationis seu propositionis tenor sequitur eiusmodi. Tenor propositionis: Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, die secunda decembris, honoratus Joannes Pannach, regens civitatis, nec non famati Alexander Głuszynskiy, *и такъ да-тье може самое слово въ слово, что выте* „tenor protestationis“.....

Citatus vero famatus Halarowicz contra propositionem famati regentis tali uti praemissum est modo insinuatam, directe respondendo intulit, ie takową kamionicę, Dobieszowska nazwaną, panu Cyprianowi przedał, ale przez to nie nie zgrzeszył przeciwko prawom miasta tego, gdyż przed tym tak wiele inszych panow mieszczan poprzedawali swoię kamienicę roznym z naciey Ruskiey personom, a za to Communitas ich nie turbowała, ani takowych kamienic przedawać zabraniała, przetoż ieżeli wolno było innym przedawać kamienice, wolno y iemu było przedać, petens, se liberum ab actione praesenti pronuntiari.

Officium vero praesens superferenda ea in causa cum famato Halarowicz sententia, ad praximum deliberandum esse duxit, prout et deliberavit, interim vero quatenus famatus regens Communitatis,

legitime famatum Ciprianum Kisielnicki adcitare procuret, mandavit decreti sui vigore.

Львовскій Маиустратскій архивъ, acta Consularia, т. 70, стр. 1063—1066, 1070—1073.

CCLV.

1670 года, 20 января. Король Михаилъ подтверждаетъ два документа Люблинскаго братства: 1) Владислава IV о сохраненіи Люблинскаго братства и 2, Яна-Казимира объ отнятіи, согласно Гадяцкимъ условіямъ, королевскими комиссарами, въ присутствіи уполномоченнаго отъ Кіевскаго митрополита Діонисія Балабана архимандрита Чигиринскаго Саввы Попеля у увіатовъ Люблинской церкви Преображенія Господня со всѣми принадлежащими къ ней землями и угодьями и передачѣ православнымъ.

Actum in castro Lublinensi feria secunda pridie festi sanctae Agnethis, virginis et martyris, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo. Confirmationis privilegiorum ritus graeci oblata.

Ad officia et acta praesentia, castrensia, capitanealia, Lublinsia personaliter veniens famatus David Constantinovicz, civis subcastrensis Lublinensis, obtulit et ad acticandum officio eidem porrexit confirmationem iurium super fundum, Jurkowski dictum, ad ecclesiam Lublinensem ritus graeci spectantem, tum et actus commissionis infrascriptae per sacram regiam maiestatem dominum nostrum clementissimum benigniter datam et collatam in practicandam, quam confirmationem petiit ab officio praesenti in acta officii ejusdem ingrossari, ad cujus affectationem officium praesens castren. capit.

Lublin. confirmationem eandem manu ejusdem sacrae regiae maiestatis subscriptam, et sigillo appenso minoris . . . cancellariae regni communitam suscepit, actisque officii sui inscribere mandavit, cuius tenor est eiusmodi: Michał, z Bożej łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Kiiowskie, Wołyńskie, Inflandzkie, Smolenskie, Siewierskie y Czerniechowskie. Oznaymujemy tym listem-przywileiem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, iż pokładane są przed nami dwa listy: ieden papierowy, ręką najasnieyszego Władysława Czwartego podpisany y pieczęcią mnieyszą koronną ztwierdzony, zachowanie bractwa religiey graeckiey w Lublinie przy administratyej koscioła S. Salvatora w sobie maiący; drugi list pergaminowy z podpisem ręki najasnieyszego antecessora naszego Jana Kazimierza y pieczęcią wielką koronną zawieszistą zmocniony, potwierdzenie commissiey oddania cerkwi Lubelskiey Świętego Spasa disunitom w sobie zawierający, obadwa listy całe, nienaruszone y żadnemu podeirzaniu niepodległe; supplikowano nam oraz, abysmy te obadwa listy powagą naszą krolewską ztwierdzic y zmocnic raczyli. Ktorych listow, a mianowicie pierwszego papyrowego tenor taki iest stylem łacinskim pisany: Vladislau IV, Dei gratia rex Poloniae... *и такъ даме ... см. № CCXI, стр. 543—545.*

Drugiego listu pergaminowego od słowa do słowa takowy iest text: Jan-Kazimierz, z Bożej łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflantskie, Wołyńskie, Kiiowskie, Smolenskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Oznaymujemy ninieyszym listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedziec należy. Pokładany był przed nami list urodzonych commissarzow naszych, niżej imionami y przezwiskami wyrażonych, na oddanie cerkwie Lubelskiey S. Spasa alias Przemienienia Panskiego, od nas ex mente constitutionis sejmu 1659 zesłanych, na ten czas wielebnemu niegdy oycu Dionizemu Bałabanowi, metropolicie Kiiowskiemu, y zakonnikom iego służący, którym cisz commissarze pomienioną cerkiew Lu-

belską ze wszy(s)tkimi do niey należącymi gruntami y własnościami wielebnemu oycu Bałabanowi y zakonnikom iego przysądziłi y w rzetelną possessią podali. Oraz doniesiona nam iest imieniem zakonników teyże cerkwi prosba, ażebyśmy ten list commissarski powagą naszą krolewską potwierdzili y umocnili. Ktorego listu y actu commissarskiego słowo w słowo tak się w sobie ma: Działo się w Lublinie, w manasterze przy cerkwi starożytney religiey greckiey S. Spasa alias Przemienienia Panskiego, dnia dwudziestego miesiąca augusta, roku Panskiego tysiąc szescseth piendziesiątego dziewiątego, przy bytnosci wielmożnych, urodzonych: Stefana Leduchowskiego, podkomorzego Krzemienieckiego, Krzysztopha Kordysa, podczaszego Bracławskiego, Mikołaja Głogowskiego, czesnika Nowogrodzkiego, Stefana Iwanickiego, miecznika Czerniechowskiego, Jana z Niehrybki Nechrebeckiego, woyskiego Zytomirskiego, Stanisława Kozminskiego, miecznika y pisarza grodzkiego, Jana Bychowskiego, regenta, Jana Maszkowskiego, burgrabiego zamku urzedników grodzkich Lubelskich, commissarzow od i. k. mosci y Rzeczy pospolitey do oddania przerzeczoney cerkwi Lubelskiey y dobr leżących y ruchomych, do niey należących, naznaczonych, także przy bytnosci wielebnych ich mosciow: i. mci oycy Sawy Popiela, Thomasza Czehryńskiego, Jozefa z Brusilowa Kissiela, Jana Wacowskiego, diakona, zakonników w uniey nie będących, także wielebnych ich mosciow: Jeremiasza Smotryckiego, Waleryana Puczynskiego, zakonników w uniey będących, y na ten czas przerzeczony manaster Lubelski dzierżących, y przy bytnosci urodzonych ich mosciow p.p. Pawła Hulewicza, podczaszego Wołyńskiego, Alexandra Zubokrzyckiego, żołnierza i. k. mosci, pod chorągwią iasnie wielmożnego i. mosci hetmana wielkiego koronnego służącego, Jana Zachorowskiego. . . . ¹⁾ Lachowicza. . . . ¹⁾ Lackowskiego—Nizowskiego, Andrzeia Rohozy, regenta kancellariey trybunalskiey Wołyńskiej, Piotra-Pawła Kołakowskiego, Piotra Sobola, Jana Ostrowskiego, Andrzeia Haderskiego y ucciwego Szczę-

¹⁾ Въ подлинникъ тоже пропуски.

snego Dzieszka, woznego generała. Przed nami wyżey mianowanemi commissarzami stanąwszy oczywiście wielebny iego mośc ociec Popiel, Thomasz Czechrynski imieniem iasnie wielebnego iego mości oycy Dionizego Balabana, archiepiscopa y metropolity Kiiowskiego, Hallickiego y wszytkiey Rusi, iako plenipotent, pokazał od i. k. mci pana naszego miłosciwego commissią z kancelaryey wielkicy koronney z podpisem ręki własney i. k. mości, pana naszego miłosciwego, nam szczęśliwie panyjącego, na odebranie cerkwie Lubelskicy y dobr do niey należących wydaną, która tak się w sobie ma: Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmuckie, Inflantskie, Smolenskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Urodzonym Stefanowi Leduchowskiemu, podkomorzemu Krzemienieckiemu, Krzysztofowi Kordyszowi, podczaszemu Braclawskiemu, Mikołajowi Głogowskiemu, czesnikowi Nowogrodzkiemu, Stefanowi Iwanickiemu, miecznikowi Czerniechowskiemu, Janowi z Niehrybki Nechrebeckiemu, woyskiemu Zytomirskiemu, podstarosciemu, pisarzowi y regentowi grodzkim, Lubelskim, wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Urodzeni wiernie nam mili. Nie puszczając w odwłokę tego, cokolwiek należy do zatrzymania y ugruntowania postanowionego z woyskiem Zaporozskim uspokojenia, a przychylając się do commissiy Hadziackicy, zgodnym wszy(s)tkich stanow Rzeczy pospolitey applauzem y zezwołaniem aprobowaney, w ktorey nie mnieysza iest conditia, aby cerkwie y dobra starodawney religiey greckicy iakimkolwiek praetextem alienowane per specialem commissionem w pułroczu oddane były duchownym teyże religiey, na instantią urodzonych posłów od tegosz woiska naszego, imieniem iego do nas uczynioną, nie czekając czasu zamierzonego, tę condityą w pobliszych panstwach do affektu powagą naszą krolewską przywiesć umyslilimy, y poniewasz nam to constat, iż cerkiew tytułu Świętego Spasa alias Przemienienia Panskiego, na przedmieysciu miasta naszego Lublina stojąca, zdawna należała duchowienstwu namienioney religiey, zlecamy to tym listem z wyrazney woli naszej wiernosciom waszym

y po nich mieć chcemy, abyscie, za powzięciem onego, obwiesciwszy possessores modernos teyże cerkwie, naidaley za tydzien, non obstante unius absentia, na grunt iey zesзли, y tam cerkiew pomienioną, iako y grunty do niey przynależące, ze wszy(s)tkimi przynależnościami in realem possessionem przewielebnemu w Panu Bogu oycu Dionizemu Bałabanowi, metropolicie Kiiowskiemu, lub iego plenipotentowi, nie oglądaiąc się na żadne terazniejszych possessorow defensy y impugnatie, urzędownie oddali y reintradukowali, inaczey wiernosci wasze nie uczynicie z powinności, niniejszym listem albo commissią naszą na wiernosc waszę włożony, y stosuiący się do approbowaney lege publica na przeszłym seynie commissiey Hadziackiey. Na co dla lepszey wiary ręką się własną podpisawszy pieczęć koronną przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie dnia V miesiąca lipca, roku Panskiego MDCLIX, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XI. Jan-Kazimierz krol. Locus sigilli. Jan-Ignacy Rakowski, podkomorzy Chełmski. Produkował przy tym relatią grodzką, Lubelską autentyczną, położoną innotestentii, która się w sobie tak ma: Actum in castro Lublinensi feria tertia post festum Assumptionis in coelum Gloriosissimae Virginis Mariae proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. Ad officium actaque praesentia, castrensia, capitanealia, Lublinensia personaliter veniens ministerialis generalis regni providus Felix Dziezek officio praesenti bene notus, in vim suae fidelis relationis publice recognovit se innotescencias tenoris sequentis. Stefan Leduchowski, podkomorzy Krzemieniecki, Krzysztof Kordysz, podkomorzy Braclawski, Mikołay Głogowski, czesnik Nowogrodzki, Stefan Iwanicki, miecznik Czerniechowski, Jan z Niehrybki Nechrebecki, woiski Zytomirski, commissarze od iego kr. mci do podania cerkwi Lubelskiey naznaczeni. Wielebnym Jakubowi Suszy, episkopowi Chełmskiemu, Eremiaszowi Smotrickiemu, Walerianowi Paczynskiemu, Adrianowi y innym in universum wszy(s)tkim zakonnikom y possessorom terazniejszym, w uniey będącym, także wielebnym zakonnikom y sławetnym Bractwu Lubelskiemu, w uniey nie będącym ludziom cerkwi Lubelskiey, wia-

domo czyniemy, isz za wyrazną wolą i. k. mosci idąc y paktom Ha-
dziackim, constitutią seymu przeszłego utwierdzonym, dosyć czyniąc
dla odebrania z possessiey wielebn. wiern. ww. cerkwi Lubelskiey S.
Spasa alias Przemienienia Panskiego, a do oddania religiey graec-
kiey ludziom, w uniey nie będącym, dzien dwudziesty wtory miesi-
aca augusta naznaczamy. Przeto abyscie wielebnosci wasze na termin
mianowany przed nami commissarzami stanęli, zdaniu y rozsądkowi
naszemu w oddaniu mianowanej cerkwi Lubelskiey ludziom, w uniey
nie będącym, przypatrzyli się y przysłuchali. Dan w Lublinie, w re-
sidentiach naszych, dnia 11 augusta, roku 1659. Stefan Lieduchowski,
podkomorzy Krzemieniecki. Krzysztof Kordys, podczaszy Braclawski.
Mikołai Głogowski, czesnik Nowogrodzki, dworzanin i. k. mci. Ste-
fan Iwanicki, miecznik Czerniechowski. Copiam sigillatam hic Lu-
blini ad ecclesiam ritus graeci, in subcastro Lublinensi iacentem, ve-
nerabili Smotrycki in manus tradens. . . . . die hodierna in actu
contenta posuisse et reliquisse, de quo praesens ministerialis relatio.
Ex actis castrenibus, capitanealibus, Lublinen. Correxist Maszkowski.
Locus sigilli. Wywiwszy tedy przereczony iego mosc ociec Popiel
imieniem iasnie wielebnego iego mosci oycy metropolity Kiiowskiego
sposobem wyżey opisanym z kancellariey i. k. mci na oddanie cer-
kwi Lubelskiey y dobr, do niey należących, commissią y termin wy-
niesienia innotescentij commissarskiey dostatecznie stronie pozwanej
ich mm. oycem unitom doniozszy, prosił y domawiał się, aby juris-
dictia commissarska ufundowana y obwołana była. My tedy commis-
sarze, przychylając się do commissiey i. kr. mości, przez którą funk-
tia commissarska na nas jest włożona, y prawa pospolitego, także
affectatiey strony powodowey, jurisdictionią naszą commissarską, w
przerzeczonym manasterze przy cerkwi S. Spasa Lubelskiey będą-
cym, ufundowalismy, y przereczonemu woznemu generałowi naszemu
sądowemu, ucciwemu Felicianowi Dziezkowi, bezpieczenstwo osobom,
na sądy nasze commissarskie przychodzącym y odchodzącym, podług
prawa pospolitego obwarowawszy, obwołać y publikować rozkaza-
lismy, iakoż przereczony wozny, dosyć czyniąc powinności swojej,

fundowaną jurisdycją commissarską y bezpieczeństwo wszelakie podług prawa pospolitego, tak na cmentarzu, iako y na ulicy przy wielu zgromadzonych ludzi obwołał y publikował. O czym relacją oczywistym swoim zeznaniem przed sądem naszym commissarskim utwierdził. A po ufundowaniu y obwołaniu sposobem wyżej opisanym z jurisdyciey naszej commissarskiey strona powodowa, pokazawszy dawne przywileia ab anno millesimo quingentesimo nonagesimo quarto starożytney religiey graeckiey ludziom, pod posłuszeństwem oycy s. patryarchy Konstantynopolitanskiego będącym, na przerzeczonę cerkiew Lubelską od najasniejszych s. p. krolow Polskich: Zygmunta III, Władysława Czwartego w roku 1630 na szczęśliwey coronatiey nadane y na grunty y dobra do teyże cerkwie należące confirmowane y approbowane, prosiła y domawiała się, aby tak według commissiey i. k. m(ós)ci, iako y podług constituciey, na blisko przeszłym seymie uchwaloney, cerkiew Lubelska, przez wielebnych ich mm. oycow unitow wzięta, z dobrami wszelakimi leżącymi y ruchomymi y aparatami cerkiewnymi cale y zupełnie powodowey stronie oddana była. Pozwana zaś strona ich mość oycowie unicy prosili dilatiey do zniesienia się z i. m(ós)ci oycem Suszą, episkopem swoim Chełmskim, alegując, że dla nierychłego położenia innotestency iego mość xiądz episkop Chełmski, pasterz ich mościow oycow unitow, o żadney commissiey y terminie nie wie. A z tym też praw, przywileiow y obron żadnych w niewiadomosci pasterza swego zażywać y produkować nie mogą, a nadto y kluczow nie mając od cerkwie, oney oddawać y odmykać bez consensu pasterza swego nie powinni. My tedy commissarze stron obudwu iego mości oycy Dionizego Bałabana, archiepiscopa y metropolity Kiiowskiego, powodowey strony przez wielebneho iego mości oycy Sawę Popiela, (i)humena Czehrynskigo, a pozwaney strony przez wielebnych oycow Eremiasza Smotrynskigo, Waleryana Paczynskiego imieniem przewielebneho iego m(ós)ci oycy Suszy, episcopa Chełmskiego, oczywiscie stawaiących dowodow, obron zażywaiących, dostatecznie wysłuchawszy y one dobrze uważywszy, z pewnych uwag sąd nasz

poruszających tę sprawę, ze wszystkim dostatecznym skutkiem do tygodnia ni w czym oboiey stronie prawom, przywileiom y obronom prawnym nie ubliżając, z tą iednak declaracją, aby ich m(oś)c oycowie unici ze wszystkimi prawami y obronami na termin naznaczony stawili się y klucze do cerkwie należące przed sąd nasz commissarski praesentowali, odłożyliśmy y woznemu act nasz commissarski w teyże zupełney mocy y bezpieczenstwie odwołać rozkazaliśmy, iakoż przerwczony wozny sądowy odwołał, o czym y relacją swoją przed sądem naszym zeznał. Na terminie tedy dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca augusta z dilathey ich mosciow pp. unitow przed sąd nasz commissarski pozwoloney przypadającym, strony obiedwie: powodowa iego mosc oyciec metropolita Kiiowski przez przerwczonego iego mosci oycia Popiela, a iego mosc ociec Susza, episkop Chełmski, przez ich mosciow oycow Smotryckiego y Paczynskiego, zakonnikow w uniey będących, oczywiscie stanowili się. Powodowa strona aby przerwczona cerkiew Lubelska ze wszystkimi dobrami leżącymi y ruchomymi, z aparatami, do niey należącymi, według dawnych praw y disposithey, także według constituthey, na blisko przeszłym seymie uchwaloney, y według commisshey i. k. m(oś)ci wydaney, oddana y przywrocona była, prosili y domawiali się. A przerwczona pozwana strona, wielebni ich mosc oycowie unici, wymawiali się, iż iego mosc ociec Susza, episkop Chełmski, pasterz ich mosciow, żadney wiadomosci y declarathey o puszczeniu cerkwie, ani też kluczow do odemknienia iey nie przysłał. A zatym przerwczeni oycowie zakonnicy, w uniey będący, przez wyrazney woli pasterza swego puscic y odemknąć cerkwie Lubelskiej nie mogą. My tedy commissarze, obudwu stron controwershey wysłuchawszy y one dobrze uważwszy, aczkolwiek y prawo pospolite y wyrazna wola i. k. m(oś)ci nakazuie, abysmy przerwczoną cerkiew Lubelską bez wszelaki zwłoki, od przerwczonych ich mosciow oycow unitow odebrawszy, w istotne y spokoine dzierżenie przerwczonemu iego mosci oycu Bałabanowi, mitropolicie Kiiowskiemu, albo plenipotentowi iego mosci, oddali, iednak, isz nie tylko o przywrocenie cerkwie, ale tesz

y gruntow, do teyże cerkwie zdawna należących, tudziesz y rzeczy, w teyże cerkwi pobrane, powodowa strona pozyskować chce; dla tego z przerzeczonych przyczyn sprawę terazniejszą do blisko przyszłego piątku ze wszystkimi praetensiami strony obiedwie odkładamy y rok stronie oboiey zawity zachowuiemy, y wszeiakię bezpieczeństwo według prawa pospolitego waruiemy. A potym przerzeczonymi wolnymi naszymi sądowymi... teyże mocy y zupełney władzy dalszą continuatią actu naszego commissarskiego odwołać rozkazalismy, iakoż przerzeczony wozny, dosyc czyniąc powinności swoiey, iurisdictionią naszą commissarską do tygodnia odwołał, o czym relatią swoią przed sądem naszym zeznał. Dnia tedy piątego miesiąca septembra, z limitatiew sądow naszych commissarzow przypadaiącego, strony obiedwie: y powodowa, y pozwana strona, przez wyżey mianowanych plenipotentow swoich oczywiscie stanąwszy, szerokich dowodow y odwodow między sobą zażywali, ktorych controwersiey, do sądu naszego commissarskiego wniesionych, my commissarze, dostatecznie wysłuchawszy y one dobrze uważywszy, naprzod pozwany stronie postępować, a w postępowaniu odpowiadać, a w odpowiadaniu skutecznie odpowiadać nakazalismy. A w skutecznym odpowiadaniu, ponieważ przerzeczeni wielebnich m(o)sc oycow unieć żadney fundatiew, przywileiow, dispositiew do przerzeczoney cerkwie Lubelskiej y na terazniejszym terminie nie produkują, a tylko gołymi słowami bronią się y allegują, że ta cerkiew Przemienienia Panskiego onym należy, a przywileie u iego mosci oycy Suszy, episcopa Chełmskiego, zatrzymane bydz mienią. Przetosz takowe, ich iako słowne allegatie na stronę odrzuciwszy, przychylaiąc się do wyraźney woli Rzeczy pospolitey y publiczney przez wszy(s)tkie stany uchwały, tudziesz wyraźney i. k. m(o)sci commissiey terazniejszey intymowaney, przerzeczoną S. Spasa cerkiew Lubelską wielebnemu w Bogu oycu Sawie Popielowi, ihumenowi Czechrynskiemu, ktoremu na odebranie tey cerkwie od iasnie przewielebnego iego m(o)sci oycy Bałabana, metropoliti Kiiowskiego, iest dana plenipotencia, ze wszystkimi dobrami, gruntami, budynkami, do tey cerkwie antiquitus na-

leżącymi, oddaemy y, aby strona pozwana in instanti tę cerkiew odemkneła, nakazaliśmy. A isz strona pozwana, przerzeczeni wielebni ich mość oycowie zakonnicy, w uniey będący, woley iego krol. m(oś)ci y Rzeczy pospolitey y decretowi naszemu commissarskiemu nie sprzeciwiać się, klucze od cerkwie, pod nogi maiestatu i. k. m(oś)ci poddając, nam commissarzom praesentowali, przetosz my commissarze przerzeczonemu iego mosci p. Maszkowskiemu, burgrabiemu y vicesgerentowi zamku Lubelskiego, klucze oddawszy, zleciliśmy, aby przerzecona cerkiew przez rozsądek nasz commissarski iasnie wielebnemu iego m(oś)ci oycu metropolicie Kiiowskiemu przysądzoną y do possessiey podaną otworzył. Za którym otworzeniem cerkwie, gdyśmy przyszli, żadnych apparatusow ani ochędostwa cerkiewnego, ktorego się wielebny iego mosc ociec Popiel, plenipotent iasnie wielebnego iego m(oś)ci oycy metropolity Kiiowskiego, według produkowanego rejestru upominał, nie zastaliśmy y nie znaleźli, ktore apparatusy y ochędostwa cerkiewne wielebni ich mosc oycowie unicy przez naiazy nieprzyrziacielskie zniesione y cerkiew przerzezoną Lubelską pospolitym . . . knieniem Panskim z apparatusow y ochędostwa cerkiewnego ogołocona bydz twierdzili, dla tegosz temu przerzeczonemu i. m(oś)ci p. burgrabiemu zamku Lubelskiego zleciliśmy dalszą rewizją, cokolwiek by się znajdowało w cerkwi rzeczy, do ochędostwa albo do potrzebny cerkiewney należących, rewidował y zписаł. A isz przy odemknieniu cerkwie wielebni ich mosc oycowie unicy prosili nas y żądali, abysmy obraz świętego Jozafata z cerkwie Lubelskiej onym wziąć, iako ich własny, pozwolili; tedy my commissarze, przychylając się do słuszney affectathey, obraz s. Juzufata bez wszelakiey przeszkody z przerzeczoney cerkwie Lubelskiej wielebnym ich m(oś)cioim oycom, w unioy nie będącym, oddany, wolno y bez przeszkody wszelakiey wziąć, pozwoliliśmy, iakosz przerzeczeni wielebni ich m(oś)c oycowie unicy mianowany obraz s. Jozafata z mianowanej cerkwie Lubelskiej spokoinie wzięli. y według woli swoiey disponowali. A isz oddania dobr leżących, to iest gruntow cerkiewnych, na ktorych budynki rożnych conditii ludzi

popbudowane są, przerzeczona powodowa strona domawiała się y według commissiey i. k. m(ó)sci przywileiow y disposyciey produkowanych upominała, tedy my commissarze, będąc functiã trybunalską obowiązanymi y uważając, isz okoliczność gruntow cerkiewnych siã czasu dla obiazdu y rozsãdzenia własnoci gruntow cerkiewnych, między gruntami mieyskimi y koscioła s. Mikołaiã przyległymi, wziãc musi, dla tegosz dalszã continuatiã commissiey naszey y oddania gruntu y dobr, przerzeczoney cerkwi należacych, w zupełney mocy y bezpieczenstwie, według prawa pospolitego obwarowanym, do dnia dwudziestego wtorego miesiãca septembra temusz przerzeczonemu woznemu odwołać rozkazalismy, iakosz przerzeczony wozny, dosyć czyniãc powinności swoiey, sądy nasze commissarskie do dnia naznaczonego odwołał, o czym y relatiã przed sądem naszym zeznał. Dnia tedy dwudziestego wtorego miesiãca septembra z limitatiey sądow naszych, na przeszłym terminie naznaczoney, przypadaiãcego, strona przerzeczona powodowa, stanowszy oczywiscie, produkowawszy do gruntow y dobr przerzeczoney cerkwi Lubelskiey należãce przywileie y dispositiã, prosiła y umawiała się, aby podług prawa pospolitego y dowodow iawnych dobra leżãce y grunty należãce do przerzeczoney cerkwi Lubelskiey z dawnych czasow w rzetelne y istotne dzierżenie. . . . . My tedy commissarze, continuiãc funktiã naszã commissarską y chcãc oddãc grunty, do cerkwi przerzeczoney Lubelskiey należãce, ziechalismy na gorę, Czwartkowã nazwanã, ktora się poczyna od Murku drogi pospolitey Lubelskiey, od miedze gruntu z dołu od burku... ¹⁾ Kucharza, a ku gorze idãc o miedzã murowaney kamienice p. Piotra Gaknowicza, mieszczanina Lubelskiego, puszcziãc grunt y gorã Czwartkowã cerkiewnã S. Spasa, w gurę idãc, po lewey ręce, a grunt mieyski po prawey ręce, na tey tedy gorze Czwartkowej cerkiewney, a na miedzy mieyskiey y cerkiewney iurisdictionã naszã commissarską przez

---

¹⁾ Въ подлинникѣ пропускъ.

przerzeczonego woznego Dziezka sądowego naszego obwoławszy y stron należących, którzy by kolwiek do tych gruntow praetendowali miec iakie prawo, przywołać rozkazalismy. A isz na tym miejscu fundowanej jurisdictioney żadney contradictiey nie było, tedy tąż miedzą idąc mieyską y cerkiewną ku chałupkom, ktore na gruncie cerkiewnym są pobudowane, a przy tych chałupkach y domach stanąwszy oczywiscie uczciwy Grygiel, pisarz iego m(o)sci x(ię)dzia Walentego Turobolskiego, kustosa Chełmskiego, kanonika Krasnostawskiego, praebendarza s. Mikołaiia, koscioła Lubelskiego. na teyże gurze Czwartkowej zmurowanego, imieniem tegosz i. m(o)sci xiędza Turobolskiego odzywał się y przypowiadał, że te chałupki nie do cerkwie, ale do koscioła przerzeczonego s. Mikołaiia y do possessiey iego m(o)sci x(ię)dzia Turobolskiego należą, ale żadnego prawa, iako na ten grunt, na którym chałupki y domki są pobudowane, nie pokazywał, ani possessiey prawney dowodził. A oycowie, w uniey nie będący, prawa wyrazne na grunty cerkiewne y role Jurkowskie y gurę mieyską y cerkiewną, idąc ku sadkowi, puszczaiąc grunt mieyski po prawey, a cerkiewny po lewey ręce, u ktorego sadku przerzeczeni oycowie S. Spasa nie unicy opowiadali się, isz ten sadek y pole cerkiewne i. m(o)sc x(ię)dz Turobolski do gruntu s. Mikołaiia y possessiey swoiey gwałtownie zabrał. . . . . od sadku iuż żadney różnice nie było, ale oycowie S. Spasa y wiele ludzi starych affirmowali, iż tą miedzą od sadku. . . . . granice Rudnickich pol wdłusz w pokoju cerkiew Lubelska zażywała y na ten czas zażywa, y w tey dalszey długości gruntu Jurkowskiego żadney przeszkody nie mają. A od sadku przerzeczonego obrocilismy się w lewą rękę poprzek gruntu, po za okopy starożytne cerkiewnie, przyszlismy asz do wygonu mieyskiego, a za tym wygonem ku miastu idąc, granicą starożytną cerkiewną, puszczaiąc grunt do świętego Mikołaiia po prawey ręce, a grunt cerkiewny po lewey ręce, przyszlismy ku samym murom do s. Mikołaiia, gdzie oycowie S. Spasa wielebni iego m(o)sc ociec Sawa Popiel, ihumen Czechrynski, ktory tę commissią zaczął, a teraz chory będąc, przez wieleb-

nego oycy Jozefa Kisiela prosequował y prosequie, opowiedziawszy, isz ten grunt pusty, po lewey ręce idąc ku miastu y młynowi żydowskiemu, na którym przed tym domki cerkiewne były pobudowane, a przez zawieruchy popalone, że to iest własny grunt cerkiewny, a przez possessorow terazniejszych gwałtownie osiągniony, a od tego gruntu pustego tymże wygonem mieyskim nayprosciey szlismy z gory ku borkowey y drodze wielkiej mieyskiej przeciwko młynowi żydowskiemu, puszczaiąc grunt s. Mikołaiia po prawey, a do cerkwie pomienioney Lubelskiej S. Spasa religiey graeckiey po lewey ręce asz do samey cerkwie murowaney, a na tym mieyscu przerzeczeni oycowie cerkwie S. Spasa Lubelskiej pokazali nam prawem wyraznym, isz ta wszystka okolicznosc, sposoben wyżey opisanym wywieudziona, do cerkwie przerzeczoney Świętego Spasa Lubelskiej należy, ktorey okolicznosci gruntow cerkiewnych pokazanych przerzeczeni oycowie S. Spasa cerkwi Lubelskiej opowiadali, isz iako na gurze Czwartkowey, tak y pod gurą, od mieyskiego burku począwszy, od wygonu wyżey mianowanego mieyskiego asz do przeważu ku gorze Czwartkowey zdołu, od burku także mieyskiego, ku gorze idącego, gdzie iest ufundowana jurisdicia obiazdow gruntow cerkiewnych, domki y mieszkania na własnym gruncie cerkiewnym są pobudowane, z ktorych chałupek mieszkania tak chrzescianie, iako y żydzi przed tym czynsz do cerkwie przerzeczoney S. Spasa Lubelskiej zawsze oddawali, a teraz za zamieszanem y przeszkodą od przerzeczonych wielebnych ich mosciow oycow unitow oddawać nie chcą. My tedy commissarze, przypatrzywszy sie przywileiom od najasnieszych krolow: Zygmunta y Władysława Czwartego, szczęśliwie nam panowawszych, przerzeczoney cerkwi S. Spasa Lubelskiej od dawnych czasow nadanych, y wielu dispositiom na grunty cerkiewne służącym, nie mniej ductowi, według dispositiey listowney pokazanemu, dostatecznie przypatrzywszy się, poniewasz grunt cerkiewny: rola Jurkowska, gora Czwartkowa zdawnych czasow do przerzeczoney cerkwie Lubelskiej, a termino agro począwszy, od szpitala murowanego cerkiewnego obrociwszy się ku Słomianemu rynku podle

drogi wielkiej y burku wielkiego, prosto ku miedzy y domku Kucharzowey idzie, a po miedzy podla domu p. Piotra Galnowicza, iako naiprosciey, ku granicy gruntow Rudnickich idąc, grunt mieyski po prawey, a grunt cerkiewny po lewey puszczaiąc, a od granice Rudnickiey poprzeg roli Jurkowskiej cerkiewney do miedzy gruntow koscielnych s. Mikołaiia przyszedszy, y ku Lublinowi obruciwszy się, iako naiprosciey, miedzą koscielną y cerkiewną ku wygonowi mieyskiemu idąc, po prawey ręce grunt koscielny, a po lewey ręce grunt puszczaiąc tymże wygonem mieyskim, iako naiprosciey, ku drodze wielkiej z miasta Łublina ku Dysowi idącey y do burku wielkiego mieyskiego przeciwko młynowi żydowskiemu przyszedszy, obruciwszy się podle burku ku cerkwi przez fortkę przy bramie żydowskiej niedawnych czasow do muru cerkiewnego przymurowanych podle tego burku mieyskiego, iako naiprosciey, asz do węgła szpitalnego cerkiewnego, z kąd się dukt zaczął, wszy(s)tkę tę okolicznosc pokazaną y obiechaną y w tey cyrcumferenty gruntow cerkiewnych sposobem wyżey pokazany, iako grunt własny istotny cerkiewny, tak y budynki, chałupki y mieszkania chrzescianskie y żydowskie, na gurze Czwartkowej y pod górą Czwartkową budowane y posadzone, do przerzeczoney cerkwie Lubelskiej S. Spasa alias Przemienienia Panskiego wiecznymi czasy przysądzamy y do istotnego y rzetelnego dzierzenia y używania przerzeczonemu iasnie wielebnemu iego mosci oycu Dionizemu Bałabanowi, archiepiskopowi y metropolicie Kiiowskiemu, y mianowanemu iego m(o)sci oycu Sawie Popielowi, ihumenowi Czechrynskiemu, y zakonnikom od przerzeczonego iasnie wielebnego oycy metropolity Kiiowskiego, do teyże cerkwi y manasteru Lubelskiego ordynowanym y postanowionym, w uniey nie będącym, y bractwu Lubelskiemu oddaiemy. A nadto, isz tenże iego mosc ociec metropolita Kiiowski przez przerzeczonego wielebnego iego mosci oycy Popiela, ihumena Czechrynskiego, autentycznymi dokumentami pokazal, że grunt pusty, na Słomianym rynku leżący, nazwany Lenczyckowski, do teyże cerkwie Lubelskiej należy, (ktorego na ten czas oycowie Augustiani bezprawnie zażywaią)

do teyże cerkwi Lubelskiej przysądzamy y do używania wiecznego oney oddawamy z tą declaracją, że wolno będzie ich mosciom oycom Augustianom ogrodziny, na ten czas posianę, iako proprij laboris, zebrać, iednak na potym nie mają sobie żadnego oycowie Augustianie prawa y używania do przerzeczonego Lenczynskiego gruntu sobie przywłaszczając pod utraceniem wszelkich siewow ogrodnych y budynkow, ieżeli by napotym temere chcieli sobie usurpować. A na koniec isz tenże iasnie wielebny iego mosc ociec metropolit Kiiowski przez przerzeczonego wielebnego oycy Popiela, plenipotenta swego, osobnemi dokumentami y dispositiami prawnymi pokazał słusznie gruntu Zacharkowskiego, przeciwko cerkwi za drogą leżącego, którego antiquitus swieszczennik tey cerkwi zażywał, a na ten czas bez wszelkiej przeszkody także cerkiew Lubelska zażywa, tedy y ten grunt, na ten czas spustoszały, nazwany Zacharkowski, z sklepem po pogorzelsku pozostałym, do teyże cerkwi Lubelskiej wiecznymi czasy oddaemy y do istotney possessiey przyłączamy, y aby się żaden sposobem wyżej opisanym expediowanego actu commissarskiego w najmnieyszey rzeczy nie ważył się wrzruszać y przeszkadzać pod winami, na gwałtowniki y pokoiu pospolitego opisanemi, waruiemy y declaruiemy, iakosz y tę declaracją naszą commissarską przerzeczonemu woznemu generałowi Dziezkowi sądowemu obwołać y publikować rozkazalismy, iakosz przerzeczony wozny, dosyć czyniąc powinności swoiey, obwołał y publikował. O czym relacją swoię zeznał. Tak tedy za roskazaniem i. k. m(oś)ci pana naszego miłosciwego y pozwoleniem Rzeczy pospolitey przerzeczoną commissią skonczywszy dla lepszey pewności przy pieczęciach przycisnionych rekami się naszymi podpisuiemy. Działo się w Lublinie, w manasterze przy cerkwi S. Spasa alas Przemienienia Panskiego roku Panskiego tyśiąc szescseth piendziesiątego dziewiątego, miesiąca septembra dwadziestego wtorego dnia. Loci sigillorum. Krzysztof Kordosz, podczaszy woiewodztwa Braclawskiego. Stefan Jwanicki, miecznik woiewodztwa Czerniechowskiego, commissarz i. k. m(oś)ci. Mikołai z Głogowa Głogowski, czesnik Nowogrodzki, commissarz i. k. m(oś)ci.

Jan z Nehrebki Nechrebecki, woyski Zytomirski, commissarz i. k. m(oś)ci. My tedy Jan Kazimierz, do prozby imieniem wielebnego oycy metropolity Kiiowskiego teraznieyszego y zakonnikow iego łaskawie sie skłoniwszy, oraz do constitutiei seymu tysiąc szescset dwudziestego dziewiętego roku, iako zgodna, stanow Rzeczy pospolitey uchwałą postanowionej, inserowanej urodzonych commissarzew naszych, act y list commissarski we wszy(s)tkich iego punktach, clausulach y paragrafach powagą naszą krolewską umacniamy y ztwierdzamy podług onego y przez teraznieyszą confirmatią naszą wielebnego oycy metropolity Kiiowskiego y zakonnikow iego, w uniej niebędących, przy skutecznej y wolnej possessiei mianowanej cerwi Lubelskiej gruntow y własności iey wcale zachowuiemy y po naiaśnieyszych następcach naszych tosz zachowanie obiecuiemy, chcąc mieć ten akt commissarski inserowanej mocy stałej y nienaruszonej. A dla większej pewności tesz commissią y confirmatią naszą na przyszłym seymie constitutią utwierdzic na potomne czasy obiecuiemy. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie dnia XXXI miesiąca grudnia, roku Panskiego MDCLXVI, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego XVIII. Jan Kazimierz krol. Locus sigilli pensilis majoris cancellariae regni. Christophorus—Michael Rupniewski, tribunus palatinatus Cracowiensis, capitaneus Lelowiensis. My tedy Michał krol, do przerzeczoney pokornej suppliki łaskawie skłoniwszy się wzwyż inserowane obudwa listy, tak zachowanie bractwu religiei graeckiej przy administratiei y possessiei dobr cerkwi S. Salwatora w Lublinie, iako y commissarski akt oddanej cerkwi Lubelskiej S. Spasa disunitom we wszytkich punktach, clausulech, ligamentach powagą naszą krolewską utwierdzic y zmocnić umyslilismy, iakosz utwierdzamy y zmocniamy tym przywileiem naszym, chcąc aby te obudwa listy, ile prawow nie chce, moc stałą y nienaruszoną zawsze miały, na co dla większej wagi to potwierdzenie nasze reką naszą krolewską podpisawszy, pieczęcią koronną zawiesistą stwierdzic kazalismy. Dan w Krakowie dnia III mie-

siąca grudnia, roku Panskiego MDCLXIX, panowania krolestwa naszego Polskiego pierwszego roku. Michał krol. Hieronim Pinoccius, iego k. m(oś)ci sekretarz.

---

*Виленскій Центральный Архивъ древнихъ актовыхъ книгъ,
кн. Люблинскаго городскаго суда № 26/20, стр. 1—9.*

CCLVI.

1671 года, съ 20 января по 1 мая. Приѣздъ въ Москву за милостынею Скитскаго пустыннаго монастыря старцевъ Мардарія, Ананія и Анеиногена съ просительными письмами: Черниговскаго архіепископа Лазаря Барановича и игумена Дорооея съ братіей Скитской обители и съ просьбою отдать деньги за взятую у монастыря соль—3000 бочекъ.

Государю царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу холопи твои Гришка Козловской с товарищи челомъ быють. В нынешнемъ, государь, во 179-году фѣвраля въ 23 день приѣхали въ Киевъ ис Полши Галицкаго повѣту Киевской митрополиі Скицкаго пустыннаго монастыря храма Воздвиженія Чеснаго и Животворящаго Креста старцы Мардаріи, Ананія, Анеиногенъ да служка одинъ человекъ и били челомъ тебѣ великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великая и Малая и Бѣлыя Росіи самодержцу они—старцы, а намъ халопемъ твоимъ в Киеве в приказной избѣ в славномъ челобитѣе сказали: в прошломъ-де во 157-мъ году дана твоя великаго государя жалованная грамота того ж Скицкаго монастыря бывшему игумену Дорооею з братьею, а велено-де ис

того монастыря приѣзжать къ тебѣ великому государю к Москве для милостины тремъ старцамъ да служке въ шестой годъ и давать имъ по подводе человѣку и приставовъ до Москвы; и онѣ-де игумень к тебѣ великому государю к Москве для милостины ис Скицкого монастыря братіи не посылавалъ со 169-го году, и чтоб намъ холопомъ твоимъ противъ той твоей великого государя жалованной грамоты их старцевъ да служку к тебѣ великому государю к Москве для милостины ис Киева отпустить и дать им подводы и пристава до Москвы. И мы—холопи твои, досмотря той твоей великого государя жалованной грамоты, противъ твоего великого государя указу Киевское митрополиі пустынного Скицкого монастыря старцовъ Мардарія, Ананія, Аноиногена да служку Мишку ис Киева к тебѣ великому государю к Москве отпустили, а до Москвы, государь, послали мы халопи твои с ними старцы сотника Московскихъ стрелцовъ Гаврилова приказу Подымова Петра Колягина, а велѣли ему сотнику, не доѣзжая Москвы, остановить ихъ на подхожемъ стану в селѣ, в Семеновскомъ, и ѣхать к Москве и отписку подать в Посолскомъ приказе боярину Аѳонасью Лаврентьевичю Ардину-Нащокину, да думнымъ дьякомъ: Гирасиму Доктурову да Лукьяну Голосову, да дьяку Еѳиму Юрьеву, а что, государь, в распросе они старцы намъ халопемъ твоимъ сказали, тѣ их распросныя рѣчи къ тебѣ великому государю послали мы халопи твои под сею отпискою. 179-го марта въ—день в Монастырскій приказъ: В нынешнемъ во 179-м году, марта въ 28 день приѣхали к Москве ис Киева Киевской митрополиі Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцы Мардарій, Ананія, Аноиногенъ да служка ихъ, и великіи государь (полное) (sic) указалъ тѣхъ старцовъ поставить на монастырскомъ подворье, гдѣ пригожъ. 179-го марта въ 28 день по указу великого государя думной дворянинъ Артемонъ Сергѣевичъ Матвѣевъ приказалъ Скицкого монастыря старцамъ давать великого государя жалованья поденного корму и питья: Мардарию по 10 денегъ, Ананию і Аноиногену по 8, служке по 4 денегъ человѣку на день; имъ же питья: Мардарию по 2 кружки меду, по

2 кружки пива, Ананию і Анеиногену по кружке меду, по 2 кружки пива человѣку на день; служкѣ по 2 кружки пива на день, имъ же по 2 воза дровъ на недѣлю; да на приѣзде дать великого государя жалованья: Мардарію 40 куніць, денегъ 7 рублевъ, 2-мъ человѣкомъ старцомъ же денегъ по 10 рублевъ, служке сукно доброе, денегъ 2 рубли, да на милостыню въ монастырь послать соболей на 30 рублевъ.

179 марта въ 29 день в Посолскомъ приказе Галицкогo повѣту, Киевской митрополиі Скитцкогo пустынного монастыря храма Воздвижения Честнаго и Животворящаго Креста старцы:—Мардарій, Ананія, Анеиногенъ в распросе сказали: в прошломъ во 157-м году дана великаго государя жалованная грамота того жъ Скицкогo монастыря бывшему игумену Дороеѣю з братьею, а велено ис того монастыря приезжать к великому государю к Москвѣ для милостыни тремъ старцомъ да служке в шестой годъ и давать имъ по подводе человѣку и приставовъ до Москвы, і онъ игумень к великому государю к Москвѣ для милостыни из Скицкогo монастыря братіи не посылывалъ со 169-го году, и в нынешнемъ во 179-мъ году, генваря въ 20 день того Скицкогo монастыря нынешней игумень, именемъ Дороеѣй же, з братьею к великому государю о милостыне писали, а с тѣмъ своимъ листомъ послали ис того монастыря для милостыни их старцевъ: Мардарія, Ананию і Анеиногена да с ними служку Мишку, і великого государя жалованная грамота у нихъ есть. А как де они в Киевъ приѣхали, і околничей, і воеводы князь Григорей Афанасьевичъ Козловской с товарищи дали имъ к великому государю отписку; а будучи-де они в Скицкомъ монастырѣ, из турецкіе стороны никакихъ вѣдомостей не слыхали, а в Полше де все тихо; а гетманъ корунной Янъ Сабеской с войски стоитъ во Льове, а сколько с нимъ войска, и куда ему походъ будетъ, и гдѣ нынѣ королевское величество Польской, того они не вѣдаютъ, и про зборъ турецкихъ войскъ и про татаръ нигдѣ ничево не слыхали, а ѣдучи Україною, слышали они, что гетманъ Петръ Дорошенко живетъ в Чигирине, да с ними же-де к великому государю писалъ из Новаго-

родка Сѣверскаго архіепископъ Лазарь Барановичъ листъ, і тѣ листы ныне у нихъ старцовъ; да у нихъ же де Скицкаго монастыря архимандрита Дороеѣя з братьею есть проѣзжей листъ, і ныны де они бьютъ челомъ великому государю, чтобъ великій государь пожаловалъ велѣлъ у нихъ архіепископа Лазаря Барановича и ігумена Дороеѣя з братьею листы ихъ принять, и по своей великого государя пожалованной грамоте о милостине в Скицкой монастырь свой великого государя милостивою указъ учинить, а покамѣста они с Москвы отпущены будутъ, і великій государь пожаловалъ бы ихъ велѣлъ давать своего великаго государя жалованья на пропитаніе, какъ ему великому государю Богъ известить.

Списокъ с листа, каковъ писалъ к великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу Лазарь Барановичъ, архіепископъ Черниговскій, Новгородскій і всего сѣвера Скитскаго монастыря с старцы с Мардаріимъ (sic), с Анеиногеномъ, с Ананіямъ (sic) в нынешнемъ во 179-м году, марта въ 29 день.

Божию милостию великому государю, царю і великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великая и Малыя і Бѣлыя Росіи самодержцу и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчичю, и дѣдичю, и наслѣднику, и государю, и обладателю, вашему царскому пресвѣтлому величеству азъ Лазарь Барановичъ, смиренный архіепископъ Черниговскій, Новгородскій і всего сѣвера, до лица земного челобитье сотворь, при благословеніи превысочайшаго Архiereя и архiereйское с молитвами препосылаю багословеніе. Из общежителнаго Скитскаго монастыря идутъ к вашему царскому пресвѣтлому величеству старцы: иеромонахъ Мардарій, икономъ, старецъ, монахъ Ананія и монахъ Анеиногепъ, имущи вашего царскаго пресвѣтлаго величества грамоту, в ней же по великой своей милости велѣлъ есмь имъ в шестый годъ приѣзжать в пресловущій царствующій великій градъ Москву по святую милостыню для умножения хвалы Господней в той ихъ святой обители; и они по сему вашего царскаго

пресвѣтлого величества повелѣнію уже то дважды бывши на Москвѣ вашихъ великого государя, вашего царского пресвѣтлого величества, пресвѣтлыхъ очей не видѣли и, ничтоже снискавше, з тцетою і велиею печалиею в монастырь свой возвращались; пыне убо в третие, Все-могущаго в Троицѣ Святѣй единаго Бога на помощь пріимше, а жалованной той вашего царского пресвѣтлаго величества грамотѣ аки иногда і исаилтяне столбу облачному послѣдствующе, путь-шествуютъ к вашему царскому величеству, обещанное хотяще одержати милостину. За ними же и азъ, вашего царского пресвѣтлаго величества богомолецъ, худое мое до лица земнаго с смиреннымъ молениемъ вношу челобитье. Изволь по неизглаголанной милости твоей, ею жъ вся подсолнечная исполнена есть, и онымъ вашего царского пресвѣтлаго величества богомолцомъ монастыря общежителного Скитскаго старцемъ святую милостину воздати, рассмотривше, яко толикія труды, толикую тцету и нужду на сиче, далекомъ путешествованіи к вашему царскому пресвѣтлому величеству правящи; подняли; егда превеликую свою изволить ваше царское пресвѣтлое величесто показати Скитскому монастырю милость, непрестанные тамо о мирѣ, здравіи, долгоденственномъ і вѣчномъ небесномъ вашего царского пресвѣтлаго величества царствованіи молбы пред престоломъ Господа Вышняго приносими будутъ; крестъ же Христовъ всечестный, его же всемирнаго Воздвижения тамо храмъ обрѣтается, яко иногда Костантину царю, сиче и вашему царскому пресвѣтлому величеству, православному единому монарсѣ, на всѣхъ гонящихъ правосланую христіанскую вѣру противниковъ и враговъ побѣду и одолѣние подать; чесого и азъ усердно от Всемиловитаваго Спаса вашему царскому пресвѣтлому величеству желаючи, вторицею мое архиерейское вашему царскому пресвѣтлому величеству с молитвами и с услугами препосылаю благословение. Писанъ в монастыри Всемиловитаваго Спаса Новгородка Сѣверского, мѣсяца марта въ 7 день, лѣта от создания мира 7179-го. А внизу подписано: Вашего пресвѣтлого царского величества, благодѣтеля моего многомилостиваго, всѣхъ благъ временныхъ і вѣчныхъ желатель, всегдашній

богомалець и низайшій слуга Лазарь Барановичъ, смиренный архиепископъ Черниговскій, Новгородскій и прочихъ, рукою власною.

Списокъ с листа, каковъ к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу пісалъ Скитскіе обители игумень Дороеей з братьею в нынешнемъ во 179-мъ году марта въ 29 день:

Божиею милостию великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу, и иныхъ многихъ государствъ и земель восточныхъ и западных и сѣверныхъ отчичю, и дѣдичю, и наслѣднику, і государю, і обладателю. Вашему царскому пресвѣтлому величеству, государю і благодѣтелю нашему великомилостивому, азъ недостойный богомалець иеромонахъ Дороеей, игумень Скитскій, со всею, еже о Христе, братією при всегдашнихъ недостойныхъ молитвахъ низайшимъ до лица земли поклонениемъ смиренно челомъ быю. Якожъ пресвѣтлѣйшее между светилами небесными солнце всещедрыя луча своя по всей поднебесной разсыпаетъ и всю вселенную просвѣщаетъ, сиде ваше царское величество другое на земли солнце, по писанному, престоль его, яко солнце предо мною, неизглаголанымъ образомъ едва не весь миръ лучами благодѣянія своего удовлетваешъ і милостинею своею просвѣщаешъ, щедролюбивую добродѣтель вашего царского пресвѣтлого величества возвеличиваетъ востокъ, восхваляетъ полудне, возвѣщаетъ полунощъ, прославляетъ и западъ, и мы недостойніи богомолцы обители святыхъ общежителныхъ Скитскихъ, всемирного Воздвижения Честного и Животворящего Креста Господня, яже в Малой Росіи, в митрополиі Киевской, в предѣлахъ богоспасаемаго славнаго града Галича, в пустыни Богомъ насаждена есть, хвалитися не престаемъ; тѣмъ ж неизреченнымъ милосердиемъ и превеликимъ благодѣяниемъ вашего царского пресвѣтлого величества, от его жъ всещедрыя десницы и грамоту убогой обители нашей в прошедшихъ лѣтахъ получихомъ, с нею жъ ныне чрезъ посланную братію нашу при низайшемъ до лица земли челобитье, употребляюще словесъ апостолскихъ, приступаемъ

со дерзновениемъ к престолю благодати вашего царского пресвѣтлого величества, яко да приѣмемъ милость і благодать обрящемъ в благовременную намъ помощь, дабы обитель наша убогая отверстою на подаianie вашего царского пресвѣтлого величества десницею, из нея жъ всяческая исполняются благодати, помоществованна сущи, могла к славѣ долговременной і вѣчной вашего царского пресвѣтлого величества в чину своемъ не до конца оскудно пребывати, молиствующе непрестанно Цяря небесного за мирное, благовременное, крѣпкое и непоколебимое, всѣмъ же врагомъ страшное, вашего царского пресвѣтлого величества, едино на всей вселеннѣй православное царство, при семъ же смиренномъ челобитѣе нашемъ о призрѣннї милостивымъ окомъ на жалованную грамоту и на скудость нашу, дерзаемъ еще слезно челомъ бити до ногъ вашего царского пресвѣтлого величества и о томъ, яко в лѣтахъ мимошедшихъ, в граде Бересте Литовскомъ, взято у насъ торгомъ до казны вашего царского пресвѣтлого величества 3000 бочекъ соли монастырской, обещавші заплатити, и рукописание на сие намъ давши, за что и доселѣ платы намъ не дапо; а ту соль обитель наша убогая на долгъ взяла бѣ, и за то ныне при великой скудости, в великомъ озлобленїи отдавшихъ намъ на долгъ, і в великой бедѣ, в скорби же, тузѣ и кручинѣ послѣдней огорченна, до зѣла сѣтуеть и болѣзнуеть, не имѣя отнюдь ни на кождо надежды к помощи своей, токмо на отеческое милосердіе православнаго, премилостиваго монархи, вашего царского пресвѣтлого величества, къ его жъ ногамъ с сидевымъ челобитѣемъ нашимъ слезнымъ припадающе, молимъ во обители нашей Воздвиженской Воздвишгаго на крестѣ благословлящї всецѣдрые свои руцѣ Цяря царствующихъ и Господа господствующихъ, венчающаго милостию і щедротами, въ Его жъ деснице долготы лѣтъ, в шуицѣ же богатство и слава, да обѣма сїце щедрыми простертыми на подаianie своимъ руками благословитъ обоихъ супруговъ благословенныхъ, православно и благочестно царствующихъ, сїце самого ваше царское пресвѣтлое величество своего Божия чловѣка, Алексѣя Ми-

хаиловича, втораго царя Костантина, якожь і пресвѣтлую ново Богомъ данную царицу и великую княгиню Наталию Кириловну, вторую царицу, возлюбившую воздвиженны Крестъ святыі, Елену, і обоихъ пресвѣтлыхъ царевичевъ и великихъ князей: Θεодора Алексѣевича и Іоанна Алексѣевича, и обоякихъ пресвѣтлыхъ царевенъ, сестръ же, и дочерей вашего царского пресвѣтлого величества, и подасть вамъ в наслѣдіе царственного рода и еще обоякого полу пресвѣтлая чада, сыны же і дщери, сицеваго воздаянія от простершаго на честномъ крестѣ руцѣ Царя Христа вашему царскому пресвѣтлому величеству желающе, стократнымъ до лица земли поклонениемъ челобитнымъ, нашимъ плачевномъ, и со всегдашними нашими недостойными молитвами превеликой милости вашего царского пресвѣтлого величества, государя и благодѣтели нашего великомилостиваго, всецѣло и всемирно себе со всею, еже о Христе, братіею вручаемъ. Во святой общежителной обители Скитской всемирнаго воздвижения Честнаго и Животворящаго Креста Господня, в лѣто от создания мира 7179-го, от Рожства Христова 1671-го генваря 20 дня. Вашего царского пресвѣтлого величества, государя и благодѣтеля нашего великомилостиваго, долговременныхъ и вѣчныхъ благъ, присные рачители, молитвенницы, раби низайшіе и подножия иеромонахъ Дороеей, игумень Скитский, со всею о Христе братіею обще.

Написано в доклад: В нынешнемъ во 179-м году марта въ 28 день к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу писали ис Киева околничей и воеводы: князь Григорей Афонасьевичъ Козловской с товарищи, с сотникомъ Московскихъ стрелцовъ, с Петромъ Колягинымъ: в нынешнемъ де во 179-м году, фѣвраля въ 23 день, приѣхали в Киевъ ис Полши Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного монастыря храма Воздвижения Честнаго и Животворящаго Креста старцы: Мардаріи, Ананія, Анеиногенъ да служба одинъ человекъ, і били челомъ великому государю, а имъ-околничему и воеводамъ в Киеве, в приказной избѣ, в словесномъ

челобитые сказали: в прошломъ-де во 157-м году дана великого государя жалованная грамота того жъ Скицкого монастыря бывшему игумену Дороею з братьею, а велено ис того монастыря приезжать к великому государю к Москве для милостыни тремъ старцамъ да слушке в шестой годъ, і давать имъ по подводе челоуѣку и приставовъ до Москвы. І онъ игумень к великому государю к Москве для милостыни изъ Скицкого монастыря братіи не посылаваль со 169-го году, і чтобъ имъ околничему і воевода противъ той великого государя жалованной грамоты ихъ старцовъ да служку к великому государю к Москве для милостыни ис Клева отпустить, і они-де околничей і воеводы, досмотря той великого государя жалованной грамоты противъ указа великого государя, ихъ старцовъ и слушку ис Клева к великому государю к Москве отпустили, а до Москвы послали с ними-старцы сотника Московскихъ стрелцовъ Гаврилова приказу Подымова Петра Калягина и с ними-старцы к великому государю, царю и великому князю Алексѣю Михайловичю всеа Великия і Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу, о милостыни в Скицкой монастырь писали с челобитьемъ: Лазарь Барановичъ, архиепископъ Черниговской и Новгородской і всего сѣвера, и Скицкого монастыря игумень Дороей з братьею. А что имъ дать великого государя жалованья на приѣзде и послать на милостыню в монастырь і корму и питья на Москвѣ имъ почему давать, о томъ великий государь какъ укажетъ.

И выписано напимѣрь: В прошломъ во 161-м году приезжали к великому государю бити челомъ о милостине из Литвы Буйницкого монастыря старецъ да 2 челоуѣка служекъ, а великого государя жалованья давано имъ поденного корму и питья: игумену по 10 денегъ да питья по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; старцу Лаврентию по 8 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; слушкамъ 2-м челоуѣкомъ по 4 денги да по 2 крушки пива на день челоуѣку, да по 2 воза дровъ на недѣлю; а на приѣзде дано имъ великого государя жалованья: игумену 40 соболей въ 20 рублевъ, денегъ 15 рублевъ; старцу таета, денегъ 5 рублевъ; слушкамъ по

сукну доброму, денегъ по 20 рубли человѣку. Да в монастырь на милостыню дано 40 соболей въ 70 рублевъ.

Во 162-м году приезжали к великому государю бити челомъ о милостине ис Киева Успения Пречистые Богородицы Терехтемировского монастыря: строитель старецъ Феоанъ, а с нимъ келарь, да черной попъ, да старецъ, да слушка. А великого государя жалованья давано имъ поденного корму и питья: строителю по 10 денегъ да по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; келарю и черному попу и старцу по 8 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; слушке по 4 денги да по 2 крушки пива на день, да по возу дровъ на недѣлю. А на приѣзде дано имъ великого государя жалованья на милостыню: строителю 40 купиць, денегъ 10 рублевъ; черному попу 40-ж купиць, денегъ 7 рублевъ; келарю и старцу по 10 рублевъ; слушке сукно доброе, денегъ 2 рубли, да в монастырь дано на милостыню соболей на 30 рублевъ.

Во 162-м ж году приезжали к великому государю бити челом о милостине ж Киевские области Межигорского монастыря игумень Варнава, а с нимъ черной попъ, да дьяконъ, да пономарь, да игуменской племянникъ, да слушка. А великого государя жалованья давано корму и питья: игумену по 2 алтына, по 2 денги, да питья по 2 крушки меду, по 3 крушки пива; черному попу по 10 денегъ да по крушке меду, по 2 крушки пива; дьякону, да пономарю, да игуменскому племяннику по 8 денегъ, да по 2 крушки пива человѣку на день. Слушке по 4 денги, да по крушке пива человѣку на день, да по 2 воза дровъ на недѣлю. А на приѣзде дано имъ великого государя жалованья: игумену камка—дамашка, 40 соболей въ 25 рублевъ, денегъ 20 рублевъ; черному попу 40 купиць, денегъ 7 рублевъ; дьякону 10 рублевъ, пономарю 7 рублевъ, племяннику игуменскому таета добрая, денегъ 5 рублевъ; слушке сукно доброе, 2 рубли, да в монастырь дано на милостыню соболями на 30 рублевъ.

Во 176-м году приезжали к великому государю бити челом о милостине ж Кутейнскаго монастыря из Литвы: келарь старецъ

Ермола, казначѣй Василей, дьяконы Еуѳимъ да Мануйло, а с ними служекъ 2 человекѣ да 2 лошади. А великого государя жалованья давано имъ поденного корму и питья на Москвѣ: келарю по 10 денегъ, да по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; казначѣю да 2-м человекомъ дьякономъ по 8 денегъ, по крушке меду, по 2 крушки пива человекѣку. Слушкамъ 2-м человекомъ по 4 деньги, по 2 крушки пива человекѣку на день, да по возу дровъ на недѣлю. А на милостиню и на отпуске дано имъ великого государя жалованья 20 рублей.

179-го марта въ 30 день великій государь, царь и великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ слушавъ Пашиныхъ роспросныхъ речей, указалъ в Смоленскъ послать свою великого государя грамоту о томъ, что ему Паше в Московское государство ѣхать не для чего и из Смоленска ѣхалъ бы онъ назадъ, откуда онъ пріѣхалъ, и велѣтъ его отпустить и до рубежа послать проводить, кого пригожъучинить по сему государеву указу и записать в книгу.

179-го апрѣля въ 3 день в приказъ Болшого приходу: Пожаловалъ великій государь царь и великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ Мардарія, Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣлъ имъ дать своего великого государя жалованья поденного корму с пріѣзду ихъ, марта съ 28-го числа, на недѣлю: Мардарию по десяти денегъ, Ананию да Анеиногену по осми денегъ, служке по четыре денги человекѣку на день, да имъ же дать на недѣлю-ж два воза дровъ. С оборотомъ. Тогожъ числа в новую четъ: Пожаловалъ великій государь, царь и великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардарія, Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣлъ имъ дать своего великого государя жалованья питья с пріѣзду ихъ марта съ 28-го

числа на недѣлю: Мардарію по две кружки меду, по две кружки пива, Ананию да Анѳиногену по кружке меду, по две кружки пива, служке по две кружки пива челоуѣку на день. С оборотомъ. За приписью дьяка Якова Поздышева памяти отданы старцомъ тогож числа. Апрѣля въ 3 день в приказъ Болшого приходу: Пожаловалъ великій государь, царь і великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардарія, Ананию, Анѳиногена да служку Мишку, велѣлъ имъ дать своего великого государя жалованья на приѣзде: Мардарію семь рублевъ, Ананию да Анѳиногену по десяти рублевъ челоуѣку, служке два рубли. Присланы они к Москве бити челомъ великому государю в Скицкой монастырь о милостыни.

Тогожъ числа в Казенной приказъ: Пожаловалъ великій государь, царь і великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Галицкого повѣту Киевской митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старца Мардарія да служку Мишку, велѣлъ имъ дать своего великого государя жалованья на приѣзде: старцу сорокъ куницъ, служке сукно доброе; присланы они к Москве бити челомъ великому государю в Скицкой монастырь о милостыни. С оборотомъ. В Сибирской приказъ апрѣля в 5 день.

Указалъ великій государь, царь і великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ послать своего великого государя жалованья Галицкого повѣту Киевской митрополіи в Скицкой пустынной Воздвиженской монастырь ко игумену Дороеѣю з братьею тогож монастыря с старцами: с Мардаріемъ, с Ананиемъ, с Анѳиногеномъ да с служкою Мишкою на милостыню соболей на тритцать рублевъ. С оборотомъ. За приписью дьяка Якова Поздышева взяли памяти старцы сами.

Лѣта 7179-го апрѣля въ 4 день по государеву, цареву и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣ-

ляя Росіи самодержца указу думному дворянину Артемону Сергѣевичу Матвѣеву да діакомъ: Григорью Богданову да Якову Поздышеву. В нынешнемъ во 179-м году апрѣля въ 4 день в Казенной приказъ к казначѣю к Оеанасью Самойловичю Нарбѣкову да к діакомъ: к Ондрѣю Галкину да к Ѳедору Максиму. В памяти за твоею Яковлевою приписью написано: великіи государь, царь и великій князь Алексѣи Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ пожаловалъ Галицкого повѣту Киевской митрополиі Скитцкого пустынного Воздвиженского монастыря старца Мардарія да слушку Мишку, велѣлъ имъ дать своего великого государя жалованья на приѣзде: старцу сорокъ куницъ, слушке сукно доброе, и великого государя в казнѣ в казенномъ приказе куницъ нѣтъ. Діакъ Андрѣй Галкинъ. 179-го апрѣля въ 4 день великіи государь пожаловалъ, велѣлъ имъ дать куницы из Новгородцкого приказа. Апрѣля въ 5 день память о куницахъ в Новгородцкой приказъ послана за приписью дьяка Якова Поздышева, велено дать старцу Мардарію на приѣзде сорокъ куницъ меншия цены. Взялъ память старецъ самъ.

В Сибирской приказъ 179-го апрѣля въ 13 день. В нынешнемъ во 179-м году послана ис Посолского приказа в Сибирской приказъ память, что указалъ великіи государь дать своево великого государя жалованья Галицкого повѣту в Скитцкой Воздвиженской монастырь на милостыню соболями на тритцать рублевъ из Сибирского приказа, и то число соболей того монастыря старцомъ дано ис Посолского приказа и из Сибирского приказа по памяти соболей Скитцкого монастыря старцомъ не давать и память прислать в Посолской приказъ. С оборотомъ.

Того-ж числа въ Ямской приказъ. Указалъ великій государь, царь и великій князь Алексѣи Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ отпустить въ Полшу Киевские митрополиі Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардарія, Анавию, Анеиногена да служку Мишку, а от Москвы до Путивля и до Черкасскихъ городовъ дать имъ шесть.

подводъ с телѣги и с проводники. С оборотомъ. Божиею милостию великого государя, царя и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца, і многих государствъ і земель восточныхъ і западныхъ и сѣверныхъ отчича, і дѣдича, и наслѣдника, і государя, и обладателя, его царского величества указу от царствующаго града Москвы по городомъ: до Калуги, і до Болхова, и до Карачева, и до Сѣвска воеводамъ і всякимъ приказнымъ людямъ. Отпущены с Москвы в Полшу Галицкого повѣту Киевские митрополіи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцы: Мардарій, Анания, Анениногенъ да слушка одинъ челоувѣкъ, а с ними посланъ в приставехъ до Сѣвска сѣвской стрелець Кирюшка Тимоѣевъ. И какъ они в которой городъ приѣдутъ, і воеводамъ, і всякимъ приказнымъ людямъ велѣти ихъ пропускать вездѣ безо всякого задержанья и зацѣпки и подводы давати имъ по подорожнымъ. А какъ они приѣдутъ в Сѣвскъ і воеводе Ивану Ивановичю Вендеревскому велѣти ихъ старцовъ и слушку отпустить из Сѣвска на Малоросійские города, на которые мѣста они похотять, і подводы имъ дать по подорожной, и в приставехъ послать с ними, кого и до которого мѣста пригоже. А какъ они приѣдутъ царского величества в Малоросійские города, и его царского величества гетману Демьяну Игнатовичю, і полковникомъ, і сотникомъ, и всякимъ урядникомъ, кому гдѣ вѣдати належитъ, велѣти ихъ старцовъ и слушку пропускати потому ж вездѣ без задержанья, а сеѣ проѣзжую велѣти у нихъ взять в сѣвскую избу в послѣднемъ Малоросійскомъ городе. К сей проѣзжей великого государя царя и великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия і Малыя і Бѣлыя Росіи самодержца печать приложена. Лѣта 7179-го мая въ—(sic) день.

Доклад. В нынешнемъ во 179-м году указаль великіи государь, царь і великіи князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя і Бѣлыя Росіи самодержецъ послать своево великого государя жалованья на милостыню ис Полши Галицкого повѣту в Скитцкой в Воздвиженской монастырь с старцы, с Мардариемъ а

братъею, соболями на 30 рублевъ. И память о томъ в Сибирской приказъ ис Посолского приказу послана, і в Сибирскомъ приказе соболей не дають. И 179-го апрѣля въ 12 день по приказу думного дворянина Артемона Сергѣевича Матвѣева и по сей помѣте дано великого государя жалованья в Скитцкой монастырь на милостыню: двѣ пары соболей по пяти рублевъ пара. Двѣ парѣ по пяти рублевъ еромонах Мардарий Скитцкого монастыря взял и руку потписалъ.

В остатке осталось 15 паръ і в томъ числѣ 2 по 5 рублевъ, 3 по 3 рубли, 10 по 2 рубли; всего на 39 рублевъ. Отдать тѣ остальные соболі в Малороссийской приказъ на раздачу приѣзжимъ гетманскимъ присланнымъ с роспискою подьячему Тимоѣю Ондрееву.

В приказъ Малыя Росіи на Черкаские расходы двурублевыхъ паръ на дватцать рублевъ соболей да три пары по три рубли пара подьячей Тимашка Андрѣевъ принялъ и росписался августа въ 8 день. А в Посолскомъ приказе от Крымского отпуску прошлого 178-го году в остатке соболей от 60 рублевого сорока 3 пары, цена 9 рублевъ. Да нынешняго 179-го году от Крымского ж отпуску 10 паръ, цена 20 руб. Да посланники Василей Елчинъ с товарищи надали остаточных соболей, что у нихъ осталось за раздачею 2 пары по 10 рублевъ пара, да 4 пары 100 рублевого сорока. Всего 19 паръ, цена всѣм 69 рублевъ, и ис тѣх соболей Скицкого монастыря старцомъ на милостино соболями на 30 рублевъ послать-ли, а достальные в Сибирской лі приказъ отослать, или держать для иныхъ расходовъ в Посолскомъ приказе? о томъ великій государь что укажетъ. Дать ис тѣх остаточных соболей противъ государева указу с роспискою.

Государю Артемону Сергѣевичю бьют челом убогие старцы, богомолцы великого государя и твои, Скицкого монастыря старецъ Мардарей з братъею: приволокълись мы к Москвѣ бити челомъ великому государю о милостине, і великого государя жалованье милостина въ наш монастырь дана. Умилостивися, государь, Артемонъ Сергѣевичъ, пожалуй насъ, богомолцовъ своихъ, учини, го-

сударь, вѣстимо в наш монастырь, чтобъ было нашему игумену вѣстно і з братьею, что дано великого государя милостины і о соли отвѣтъ, чтобъ намъ было с чемъ въ монастырь появиться. Государь, Артемонъ Сергѣевичъ, смилуйся!

Великого государя царя і великого князя Алексѣя Михайловича всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца, и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчича, и дѣдича, и наслѣдника, и государя, і обладателя, его царского величества жалованья послано на милостыню Киевские митрополи в Скицкой пустынной монастырь храма Воздвижения Честнаго и Животворящаго Креста ко игумену Дороею з братьею тогожъ монастыря с старцами: с Мардариемъ да с Ананиемъ і с Анеиногенемъ да с слушкою Мишкою, которые приѣзжали о милостине бити челомъ по его великого государя жалованной грамоте, какова дана в тотъ Скицкой монастырь въ прошлом во 157-м году: четыре пары соболей, ценою на тритцать рублевъ, лѣта 7179-го мая въ 1 день; да им старцамъ и слушке дано великого государя жалованья: Мардарию сорокъ кунецъ, денегъ семь рублевъ, Ананию да Анеиногену денегъ по десяти рублевъ человѣку, слушке сукно доброе, денегъ два рубли, да сверхъ того давано им великого государя жалованье на Москвѣ і в дорогу поденного корму и питья. Писано в государственномъ Посолскомъ приказе лѣта 7179-го мая в 1 день. Написано на полулистѣ, и по приказу думного дворянина Артемона Сергѣевича Матвѣева дано таково писмо Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцомъ того жъ числа: 179-го апрѣля въ 19 день. Пожаловал великій государь царь і великій князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ Киевской митрополи Скицкого пустынного Воздвиженского монастыря старцовъ: Мардария, Ананию, Анеиногена да служку Мишку, велѣл дать своего великого государя жалованья в дорогу на кормъ апрѣля съ 4-го числа: на две недѣли: Мардарию по десяти денегъ, Ананию да Анеиногену по осми денегъ, служке по четыре денги человѣку на день.

С оборотомъ. Тогож числа в новую четъ. Велено дать им же старцом и служке питья в дорогу апрѣля съ 4-то числа на две недѣли: Мардарию по две кружки меду, по две кружки пива, Аналию да Авениногену по кружке меду, по две кружки пива, служке по две кружки пива челоуѣку на день. С оборотомъ.

---

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ.
Польскія дѣла 1671 года, январь—декабрь, № 2.*

ССLVII.

1671 года, 30 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегіи русскаго духовенства, дарованныя ему его предшественниками, въ староставахъ: Перемышльскомъ, Мостицкомъ, Медицкомъ, и нѣкоторыхъ селахъ, а именно: въ Рудникахъ, Ятвягахъ, Корницѣ, Острожицѣ, Мистицѣ, Любинѣ, Бортатынѣ, Ляшкахъ, Артамовской Волѣ, Соколѣ, Саршѣ, Матновской Волѣ, Матновѣ, Чернявѣ, Годынѣ, Радунцахъ, Голынчѣ и Старжавѣ.

Michał, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Inflancki, Podolski, Podlaski, Siewerski i Czernichowski. Oznajmujemy niniejszym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż za wniesieniem prozby imieniem pobożnych ritus graeci popow w starostwie naszym Przemyckim, Mościskim, Medyckim i innych wioskach, ktore tu są położone, iako to: w Rudnikach, Jatwiegach, Koronicy, Ostrożycy, Mistycy, Lubeni, Bortatynie, Laszkach, Artamowszkicy Woli, Sokol, Sarszy, Woli Matnow-

skiey, Matnowie, Czerniawie, Hodynie, Radynicach, Hołynczu, Starzawie, cerkwie i popowstwa za przywilejami od najiasniejszych antecessorow naszych i z potomkami swemi męzkiey płci trzymających, w używaniu ich będących, umyśliliśmy ich niniejszym listem naszym zachować i zostawić, i one powagą naszą krolewską stwierdzić i umocnić, iako i stwierdzamy, i umocniamy, i zachowuiemy niniejszym listem naszym, tak abyscie popi przy swoich cerkwiach i popowstwach wyżey mianowanych zostawali i one ze wszystkimi należytościami i przyległosciami, polami, rolami, ogrodami, sadami, sadzawkami, łazami, obszarami, pastwiskami, sianozęciami, skopszczyznami, z wolnem lasow na domową potrzebę i budynek kaźdey wsi wyżey mianowaney spuszczeniem i rąbaniem, z wolnem piwa robieniem, gorzalki paleniem na domową potrzebę, z wolnem także osadzeniem na gruntach swoich komornikow, chałupnikow i zagrodnikow i innemi wolnosciami onym przywileiem od najiasniejszych antecessorow naszych nadawanemi bez dawania wszelkich dziesięczyn, tak bydłecych, iako też y owczych, wieprzowych, pszczelnych i innych ciężarow, angary mieć, trzymać i zażywać, żeby i kaźde z nich suo pro interesu trzymać i zażywać będzie aż do ostatniego kresu życia swojego, uwalniając ich przy tem ze wszelakich poborow, podatkow, podymnego, powozow, zakosow, raźnow, grabienia, wożenia, czynszow, danin, stacyi łanowych żłnierskich, exakcyj, noclegow, popasow, przypisow pobocznych, chlebow i wkładek wszelakich i innych iakimkolwiek sposobem nazwanych i uchwalenych podatkow, także i od męcznego koscioła katolickiego i parochian ich, iako i chałupnikow i zagrodnikow na gruntach własnych popowskich, także od noszenia ich listow, a naybardziej od żydow i wszelkich danin, iako to: gromadzkich i innych usług i podatkow, iako i samych popow, tak ich komornikow, samej ich poddając duchowney zwierchności, pod ktoremi zostaią, sprawować się im też powinni, do inney żadney iurisdykcyi nie należąc. Obiecuiemy to po nas i najiasniejszych successorach naszych, iż przerzeczonych popow od tych iuż mianowanych wolności nie oddalimy, ani komu

mocy oddalenia nie damy, ale ich wcale przy prawie tem dożywotnem zachowamy, co i najsnieysi successorowie uczynią. Na co dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy się, pieczęć koronną przycisnąć roskazalismy. Datum we Lwowie dnia XXX miesiąca octobra, roku Pańskiego MDCLXXI, panowania naszego roku IV(?). Michał krol. Stephanus Hankiewicz, r(egiae) m(aiestatis) secret(arius).

На другой стр. полулиста: Originale huius privilegii reperitur in manibus reverendi Joannis Wysoczawski, in Sokała parochi.

Находится во Львовъ, между актами император. корол. прокурор. сокровищъ.

CCLVIII.

1673 года, 2 декабря. Приѣздъ въ Москву игумена Иоанно-Богословскаго монастыря Іосифа Творинскаго съ двумя мѣщанами: Иваномъ Городецкимъ и Николаемъ Шурцурою за милостынею на постройку церкви св. Николая.

Царю, государю и великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу бьетъ челомъ богомолецъ твой Львовскаго Богословскаго монастыря ¹⁾ игумень

---

¹⁾ Монастырь этотъ построенъ Симеономъ Содомою въ 1640 г. Въ 1648 г. монастырь и церковь были разрушены, а игумень его Варлаамъ Поршаницкій убитъ. Въ этомъ же 1648 году Арсеній Желиборскій, епископъ Львовскій, утвердилъ уставъ братства, образованшагося при церкви. Въ 1649 г. игумень Паисій построилъ церковь и монастырь, которые епископъ Арсеній благословилъ, вписавшись въ братство. Въ 1679 братство церковь деревянную разрушило и построило

Иосиѣ со Львовскими мещаны: с Ывашкою Городецкимъ да съ Миколайкомъ Пурпурою. Приволоклись мы со Львова къ тебѣ великому государю к Москвѣ бити челомъ тебѣ великому государю о милостынѣ на церковное строеніе. Милосердый государь, царь і великіи князь Алексѣй Михайловичъ всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ, пожалуй насъ іноземъцовъ своимъ великого государя жалованьемъ на церковное строеніе, какъ тебѣ великому государю об насъ Богъ известить, и вели государь насъ с Москвы в свою землю отпустить и по своему-великого государя указу дать намъ подводы. Царь, государь, смилуйся!

182-го декабря въ 2 день по указу великого государя велѣтъ имъ подводы и прожатыхъ дать противъ прежнихъ такихъ отпусковъ; а буде прежь сего на церковныя строенья давано, и о томъ выписать. І в Посолскомъ приказѣ выписано: В нынешнемъ во 182-мъ году приѣхалъ к великому государю Львовского Ивановского монастыря игумень Иосиѣ Творинскій, а с нимъ два чело-вѣка мещанъ бити челомъ ему—великому государю на строение церкви Николая чудотворца, что на Львовскомъ рубежѣ.

А какъ онъ игумень приѣхалъ к Москве, и ему дано великого государя жалованья на приѣзде 40 кунницъ, денегъ 7 руб. І великому государю царю і великому князю Алексію Михайловичю всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу Львовского Ивановского монастыря игумень Иосиѣ и Львовские мещаня бьютъ челомъ, чтобъ великіи государь пожаловалъ ихъ своимъ великого государя жалованьемъ на церковное строение, какъ ему великому государю Богъ известить.

Отписать в Посолской приказъ великого государя жалованья на церковное строение или на милостиню архимандритомъ и или игуменомъ, которые приѣзжаютъ бити челомъ из Черкасскихъ городовъ и из-за Литовского рубежа, по чему давано. В прошломъ во

каменную. Монастырь былъ уничтоженъ въ 1802 г., а церковь продана въ 1809 г. жидамъ. (Шематизмъ за 1867 г.)

178-мъ году генваря въ 4 день по челобитью Батуринаго Николскаго Крупицкаго монастыря игумена Исакия послано в тотъ монастырь на церковное строение денегъ пятьдесятъ рублей. А по справке с приказомъ Малые Росіи великаго государя жалованья на церковное строение Николскаго Крупицкаго монастыря игумну Исакию дано денегъ 50 рублей.

*Московскій Главный Архивъ Министерства Иностраннаго
Дѣлъ. Польскія дѣла 1679 г., октября 15, № 9.*

ССLIX.

1674 года, 10 мая Письмо Юсифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, къ Львовскому Староприсіальному братству о назначеніи двухъ депутатовъ въ консисторію для слушанія дѣлъ.

Mnie wielce mości panowie bracia y we Chrystusie najmils synowie!

Jakom dnia wczorayszego przez wielebnego oycy namiesnika mego i. m. pana Korendowicza, starszego въ соузѣ крестonosномъ brata w(asz) mosciow mm. panow, obdestinował, iz i. m. p. Kiryaki Papara w sądach moich konsistorskich chce z iey moscią panią teszczą swoją y i. m. panem Hryhorym Rusanowiczem agere dei periurio, obzywaiąc się z pewnemi documentis w dowodzie słusznym, w sprawie swoiey, agitującey sie przed nami, tak ad gremium w. mosciow. mm. panow, z moim obezwawszy sie wprzod dobrym

u w. mosciom mm. panom affektem, z tym recurro pismem, ex quo iura nadane od ss. oycow patryarchow w. mosciow mm. panow sic sonant, aby e medio sui dwoch do sądu episkopskiego, inquantum zdarzy sie z trzecim miec komu w konsistorzu episkopskim sprawie, deputować w. mosc mm. panowie raczyli, ni w czym tedy nie chcąc derogare prawu temu, prosze na przyszły poniedziałek (poniewaz iuż pozew iest stronie wydany) do sądu mego o ich mosciow panow deputatow y braciey, przestrzegaiąc prawa swego y moiey w. mosciow mm. panow obdestinaciey. Powolne przy tym usługi moie braterskiey w. mosciow mm. panow z archiereyskim błogosłowniństwem zalecam łasce y oraz z nan sie w. mosciow moich miłosywyh panow y braciey zyczliwym nazawsze pasterzem y bogomodlcy Joseph Szumlanski, episkop Lwowski, H(alicki) y K(amienna) P(odolskiego). W Lwowskiey s. Jerzego katedrze die 10 mai veteris nostri styli, 1674 (anno).

На другомъ полулистѣ: Mnie wielce mosciom ppanom y braciey, ich mosciom ppanom braciey w соузѣ крестоноспомъ Stauropigiey patryarszey Lwowskiey cerkwie Uspenija Б(огорода)ци, in genere wszystkim zostaiącym, a mmosciom ppanom y prawosławnym synom do oddania pilnego w kole ich mosciow.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 667.

CCLX.

1675 года, 10 марта. Письмо короля Яна Третьяго къ Юсифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменца-Подольскаго, о назначении его администраторомъ Киевской митрополи.

Jan Trzeci, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mozowiecki, Zmudzki, Inflantski, Kiiowski, Wołhynski, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewerski y Czerniechowski.

Wielebnemu w Bogu oycu Jozephowi Szumlanskiemu, episkopowi ritus graeci Lwowskiemu, Halickiemu y Kamienieckiemu, wierne nam miłemu łaskę naszą krolewską. Wielebny w Bogu wiernie nam miły! Wszedszy w państwo nasze Ukrainne, y one z woli Bożey maiori ex parte pod rząd nasz krolewski y protekcją odebrawszy, y onych z niewoli poganskiej oswobodziwszy, zastawamy w tych kraiach clerum bez pasterza, iako by tesz łodz iaką pływającą po burzliwym morzu y wodzie bez zeglarza, który serrio decrepitus, et a longe distans, poruczoney sobie od P. Boga y antecessorow naszych trzody regere nie może, a tym czasem wielkie między duchowienstwem dzieią się inconveniente y exorbitantie, czego że nam, iako supremo directori et iutori tych tu krajow, należy, zwłaszcza, ut crimina et scelera non maneant impunita, y cerkwie Boże aby nie zostawały absque pastoris cura. Przejrzawszy się w wiern. waszey świętobliwosci y pobożności doświadczoną, do tego mając zyczliwosc wier. waszey przeciwko nam y Rzeczypospolitey y tu w tych kraiach przy boku naszym zostającemu, umysłiliśmy wiernosci waszey administracją metropoliey Kiiowskiej, póki się iey iurisdictionis extendit, zlecic, iakosz praesenti declaratione zlecamy, y cale clerum iudicandi, constituendi, mutandi, puniendi, in administrationem dajemy, cum absoluta et plenaria potestate, iakiey przewielebni metropolitowie Kiiowscy zażywali et exercebant, takiey y wiern. wasza zażywać będziesz, usque ad fata moderni inhabilis obsenium, y inszego iuxta privilegia et libertates tych tu krajow nie nastąpi electia, a potym od nas oney candidato

et electo collatia vigore iuris patronatus nostri regii. Co aby wszy(s)tkiego duchowienstwa y obywatelow wszelkietey stanow ry-cerskiego, kozackiego y pospolitego wiadomosci doszło, literas no-stras innotescentiales z cancellariey naszey tobie, wielebnemu w Bogu oycu Szumlanskiemu, episkopowi wyżey napisanemu Lwow-skiemu, administratorowi iusz prawdziwemu metropoliey Kiiowskiej wydac roskozalismy. Na co dla tym więkzszey wagi, własną podpi-sawszy się ręką, ten list nasz pieczęcią krolewską stwierdzié roska-zalismy. Dan w Braclawiu nad Bohem dnia dziesiątego miesiąca marca, roku Panskiego tysiácnego szescsetnego siedmdziesiątego piątego.

Jan krol.

M. II. Franciszek Galecki m. p.

Copia listu wieszczege od krola iego mosci na administratią metropoliey Kiiowskiej wielebnemu oycu Jozephowi Szumlanskiemu, episkopowi Lwowskiemu, z Braclawia dnia X miesiąca marca 1675 przysłanego.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 670.

CCLXI.

1675 года, 12 марта. Рескриптъ короля Яна Третьяго, данный Львов-скому Ставропигіальному братству, въ силу которого братство должно отдать свой домъ подъ жилище Юсифу Шумлянскому, епископу Львов-скому, котораго король желаетъ имѣть при своей персонѣ во время пре-быванія во Львовѣ.

Jan Trzeci, z Bożey łaski obrony krol Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Zmudzki, Inflantski, Smolenski y Czerniechowski. Urodzo-nym, szlachetnym, sławetnym, mężnym y starszym Bractwu Stauro-pigianom, cerkwie Lwowskiej, pod tytułem Naswiętszey Panny, wier-

nie nam miłym łaskę naszą krolewską. Urodzeni, szlachetni, sławetni, mężni, wiernie nam mili! Zasłużył y znalazł w oczach naszych respekt y łaskę za wysokie w tey Rzeczy pospolitey nam y niaśnieyszym antecessorom naszym wyswiadczone merita wielebny w Chrystusie Joseph Szumlanski, episkop ritus graeci Lwowski, Hallicki y Kamieniecki, administrator metropoliey Kiiowskiey, ktore y teraz nam że y Rzeczy pospolitey z uszczerbkiem zdrowia y substantiey swoiey wyswiadcza, abysmy mu we wszystkich iego prozbach łaską naszą pomocni byli, a że od ww. pasterzem y episkopem będąc prawdziwym w tym ponosi krzywdę, gdy tey kamienicy do zawiadowania y mieszkania, którą przed tym antecessorowie iego zawiadowali y w oney mieszkali, puscic wzbraniacie się. Ządamy y miec chcemy po ww., abyscie władzy onego nic nie umnieyszaiąc te kamienice iemu do zawiadowania oddali, ktory, gdy we Lwowie mieszkać będziemy, praesens, bliski boku naszego bydz musi. Nie uczynicie inaczey ww. dla łaski naszej. Na co dla tym więksey wagi, własną podpisawszy się ręką, pieczęć krolewską naszą przycisnąc roskozalismy. Dan w Braclawiu dnia 12 miesiaca marca, MDCLXXV (roku).

Jan krol.

M. II.

Franciszek Gałeczki.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 671.

CCLXII.

1675 года, 28 мая. Письмо короля Яна Третьяго къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно передачи Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, облачений, оставшихся послѣ смерти митрополита Кіевскаго Иосифа Нелюбовича -- Тукальскаго у братчика Михайла Слезки.

Jan III, z Bożey łaski krol Polski, ... urodzonym, szlachetnym, sławentnym Bractwu graeco-ruskiemu Stauropigion

Lwowskiemu wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Urodzeni, szlachetni, sławetni, wiernie nam mili! Conferowaliśmy wielebnemu w Chrystusie Jozephowi Szumlanskiemu, episkopowi Lwowskiemu, metropolii Kiiowską, iako agitantom in fluccibus marinis, sine directione salubri navem in administrationem y totum ovile wszystkiey Rusi, iako tesz y rząd duchowny, tak w koronie Polskiej, iako y w x. Lieth. cale in eique dispositionem communicavimus. Zaczym, iako onemu, de officio incumbit, nie tylko dirigere tą pomienioną owczarnią, ale tesz y, co do oney należy, wszelkie apparatus disponere. Że tedy wielebny Jozeph Tokalski, metropolita Kiiowski, będąc tu quondam w Lwowie, złożył reposit swoy pewny u zmarłego Sloski in congregatione z wier. ww. zostającego, którego hucusque nie odbierał, concernit teraz wielebnego Jozepha Szumlanskiego, episkopa Lwowskiego, iako administratora, aby o tym wiedział y cale disponował, przeto żądamy po wiern. w., abyscie de officio Bractwa waszego inquisitioni uczynieli y, od successorow pomienionego Sloski odebrawszy, podług osobliwego rejestru tych rzeczy scomputowania visią uczynieli, y to wszy(s)tko in realem temusz wielebnemu Szumlanskiemu, iako legitimo administratori, dispositionem oddali, inaczey nie czyniąc dla łaski naszej z powinności congregathey swojej. Dan w Jaworowie dnia XXVIII miesiąca maja, roku Panskiego MDCLXXV.

Jan krol.

M. II. Adam Sarnowski, LL. kon. i. k.
m. sekretarz.

List do bractwa Lwowskiego na oddanie aparatu po wielebnym Tokalskim.

Львовскій Ставропигиальный архивъ № 672.

ССЛXIII.

1676 года, 18 октября. Письмо Иосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, къ Львовскому Ставроупіальному братству относительно наложеннаго ареста на вдову покойнаго Іоанна Коровайчика, бывшаго намѣстника Каменецъ-Подольскаго.

Иосифъ Шумлянскій, милостію Божіею православыи епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца-Подолскаго.

Вамъ благороднымъ и крестоноснымъ паномъ, п. братіамъ и патрономъ монастыра преподобнаго отца нашего Онофрія, при благословеніи нашемъ архиерейскомъ, до вѣдомости доносимъ, ижъ в певныхъ и значныхъ церквахъ Божиихъ Каменцкихъ шкодахъ и утратахъ не поеднокротъ отъ людей певныхъ и вѣры годныхъ повзявши вѣдомость, же честный отецъ Іоанъ Коровайчикъ, наместникъ нашъ Каменца Подолскаго, былъ завше до того поводомъ и вшелякихъ вынайдоваль способовъ, яко преложоному снадно тѣ ему служило, бо му не могль жаденъ зъ духовныхъ, анѣ зъ мещанъ сперечети, понеже соглашался ест со сопротивниками Креста Господня, гвалтовне отбираль всякие, яко аппараменты церковныя, сребра, легацие и щоколвекъ хотѣль, того доказаль и на свой приватный пожитокъ оборочаль, торговаль, продаваль, дароваль и с собою завезаль, а ижъ мя многія заходили жалобы и всадно от тамтечныхъ мещанъ и нарохианъ Каменецкихъ, теразъ самъ Богъ подалъ той способъ, ижъ позосталаа жона по небожчику отцу Коровайчику, наместнику нашемъ Каменецкомъ, при достаткахъ от мужа позосталыхъ снадно во своя возвращается, способовъ размаитыхъ и обороны вынайдуочи, до монастыра преподобнаго отца Онофрія ктиторства и опеки ваше вѣхала, на которой повторныи арештъ за вѣдомостію честнаго отца Іоасафа тогожъ монастыря казалеи положить, не для жадной моеи привати и зыску, толко о слушныя претенсія церкви Божіе и мѣ належачихъ провентахъ, о которыхъ през килка лѣтъ мѣючи урядъ наместника, от насъ себѣ

злецовный, нам досыт не учинилъ, чому если бы мѣла опротивна быти и с того мѣста зехати, не учинивши досыт нам, теда въ том правне схочем з вами, яко ктиторами мѣста того святого, и опоменнымъ игуменом поступити, доходячи всѣхъ шкод так церкви Божиихъ, яко и ваших. Писанъ в катедрѣ Львовской октоврия дня оспнадцетого, ҃ѡѡѡ року.

Иосифъ епископъ власною рукою. М. П.

Litterae Jos(ephi) Szumlansky, ep(iscopi) r(utheni) L(eopoliensis),
pro arestanda uxore protopresbiteri in monasterio s. Onofrij. Anno
1676, die 18 octobry Leopole.

Львовскій Ставропигіальный архивъ, № 683.

CCLXIV.

1676 года, 8 декабря. Декларация короля Яна III о замѣнѣ правъ и привилегій, выданныхъ Львовскому Ставропигіальному братству. другими и о подлинной на нихъ своей подписи.

Jan Trzeci, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiążę Lithewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołhynski, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smolenski, Siewerski y Czerniechowski. Wszem wobec y koźdemu z osobna teraz y na zawsze wiadomo czyniemy tym pisaniem naszym. Producowane nam były prawa y przywileia Bractwa religiey graeckiey Lwowskiego cerkwie Wniebowzięcia Naswiętszey Panny od świętey pamięci najasnieyszych antecessorow naszych, krolow Polskich, temuż pobożnemu religiey graeckiey Bractwu y mieszczanom narodu Ruskiego Lwowskim nadanych. Więc iz wątpliwość podpisu naszego przez iedne osobę na confirmacjach tychże praw y przywileiow podczas szczęśliwey coronaciey naszej w Krakowie otrzymanych zdała się być y była. Co uważywszy, aby napotym iacturam et damnum tych praw y przywi-

Ieiow swoich z iakieykolwiek occasiey y zar(z)utow nie odnosili, nullaque suspicio względem podpisu naszego in posterum oriatur, nakazalismy one do cancellariey naszej wniesć y oddać, a insze na to mieysce confirmacie praw ich y przywileiow ręką naszą własną podpisałismy y z pieczęcią koronną utwierdzone wydać onym pozwolilismy. Jakoz na ich pokorne supplikę declaruiemy, iz takowe confirmacie w mocy swoiey mają zostawać, przy ktorzych prawach y przywileiach toz Bractwo iako tez y mieszczan Lwowskich narodu Ruskiego y circa ius patronatus cerkwie wyż mianowaney y drugiey monastera świętego Onophrego, na przedmiesciu miasta Lwowa Krakowskim fundowanego, temuż Bractwu w protectiey naszej krolewskiej) będącemu, zdawna ab antecessoribus nostris benigne collatum serviens y przez nas confirmatum we wszy(s)tkich clausulach, punctach y articułach tychże praw y przywileiow, iako w sobie opiewaią, cale y nienaruszenie wiecznemi czasy bez wszelk(i)ey przeszkody osob wszelkich, tak duchownych, iako y swieckich, cuiuscunque status et conditionis powagą naszą zachowuiemy. One perpetuo ac inviolabili robore znacniamy, ani żadney władzy nikomu naruszać one y owszem usum onych miec pozwalamy, a to sub poenis contra convulsures rescriptorum nostrorum sancitis. Co dla lepszey wiary ręką własną podpisuiemy y pieczęcią naszą obwarować pozwolilismy. Dan w Żółkwi dnia VIII miesiāca grudnia, roku Pańskiego MDCLXXVI. Panowania naszego roku trzeciego.

Jan krol (m. p.).

X. Adam Sarnowsky, i. k. mosci sekretarius, m. p(ro)p(ri)a.
M. II.

Declaratia prawdziwego podpisu. Declaratia ie(go) kr. mosci na przywileie brackie znowu od ie(go) kr. mosci podpisane. Deklaracya krola Jana o prawdziwym podpisie swoim na prawach y przywileiach Bractwu Staupigianskiemu służyących. № 6-to.

CCLXV.

1677 года, 11 юлія. Декретъ Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, относительно сохраненія Львовскаго Онофріевскаго братства при его правахъ наравнѣ съ другими Львовскими братствами.

Актъ судовъ нашихъ епископскихъ Львовскихъ мѣсяца юлія дня первонадцят, руку тысяча ше(ст)сот семдесятъ семага.

Інстигаторъ духовный, станувши пред судомъ пинѣшнимъ нашимъ Львовскимъ, епископскимъ, ускаржался напроотивко брацтва монастыру святаго Онофрія Львовскаго, которое, назвавшися брацтвомъ, жаднаго послушенства пастирови своему, анѣ посполу з ишими брадтви ровніи повинности брацкии отдають и отдавати не хотять, а любо трикrotnимъ позвомамъ запозваное било пред судъ нашъ епископскій, на жадепъ позовъ не ставають, але и овшем, жеби тимъ барзѣй непослушенство свое показали, анѣ презъ себе сами, анѣ презъ пленѣпотента своего отзываются, о що инстигаторъ, у суду нашего ставаючи, ускаржался и о пени просиль, а при скарзѣ инстигатора духовнаго стануло брацтво святаго Николая, такъже ускаржаючися, же отступивши парохіи и брацтва святаго Николая, звлаща з цѣхи шевской, предмѣщане и парохіице, належитіи до святаго Николая церкви, привнесли до брацтва святаго Онофрія и, церковь власную опустивши, чипять собѣ и домомъ своимъ у монастыру святаго Онофрія порядки; о що ся ускарживши, просили о пени на них уперед, а потомъ о декрет, при суждаючи оних з домами ихъ до святаго Николая и о фундушѣ. аби при церкви святаго Миколая зоставали подлугъ права шевскаго, яко зостають при костелѣ святаго Креста за фундушомъ его милости ксендза арцибѣскупна Львовскаго цѣха шевская, по пропозициеи сторона уступила з инстигаторомъ, а по уступаню инстигатора и брацтва святаго Николая, правило брацтво святаго Онофрія за систенциею пановъ зъ брацтва Успени Пресвятой Богородици церкви Львовской, просячи о затриманяся до суду; на що

судъ позволилъ, станули теди панове брацтво: меновите панъ Семионъ Лавришевичъ зъ паномъ Якубомъ Лавришевичомъ, такъ же панъ Миколай ¹⁾, а при нихъ все брацтво святого Онофрія монастиру Лвовскаго, и в той способъ па скаргу инстигатора духовнаго отповѣдало: Ясне превелебный мосце отче епископе Лвовский, ми брацтво церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской Ставропѣгионъ ставаемо ту имеемъ своимъ и именемъ брацтва нашего, под послушаніемъ нашимъ знайдуючагося при монастиру святого Онофрія нашимъ, за которыхъ отповѣдаемо напередъ, же то брацтво не есть подъ инымъ правомъ, але тилко под нашимъ, и не естъ брацтвомъ, але свѣцезожигатelmi нашими, для чого, яко справоватися они сами, такъ отповѣдати у суду вашию пастирской милости, безъ нас не повинши, и любо били запозваніи албо и теперь суть, бо права иншого на брацтво не мають, але нашимъ защищаються правомъ; старшихъ презентовати такъже заровно зъ брацтвами иными не могутъ, бо ми сами имъ старшихъ надаемо и за нихъ отповѣдати готовисмо; а що стороны пановъ брацтва святого Николая претенсии, о тим ми не знасмо, ежели который належитъ до брацтва, о них, и порядки ежели имъ чинятъ законники монастиру святого Онофрія нашего, и вѣдати о тим не хочемо; на що стороны уступили. Суд теди нашъ епископский, Лвовский, по преслуханю контроверсии сторонъ, таковой ферусть декретъ.

Декретъ: Поневажъ брацтво святого Онофрія подшивається под право и фундушъ церкви Успенія Пресвятой Богородици Лвовской и, тим правомъ боронячися, до жадних не хочеть заровно з иными брацтвами передмѣскими Лвовскими облѣговатися повинностей и старшихъ своихъ намъ епископови не презентуютъ нѣгди. прето тое брацтво, названное Онофрія святого, зъ реесгру инихъ брацत्वъ вимазуемо и от повинностей ихъ вшелякихъ брацкихъ увольняемо, въ процесиие опимъ мѣсца межи брацтвами давати и про рогативи жадной чинити имъ, яко брацтву, нѣкому не позволяемо:

¹⁾ Прѣбѣлъ въ подлинникѣ.

але же суть под правомъ церкви Успенія Пресвятой Богородици Львовской брацтва, яко занесли тож панове брацтво Львовское церкви Успенія Пресвятой Богородици, же суть свѣщевожегателѣ, теде болше онимъ въ церквѣ святого Онофрія не позволяемо, тилко урядъ свѣщевожегателевъ даемо. порядки засъ вшелякіе духовніе домоу онихъ, такъ дорочьніи, яко припадковіи и партикулярніе аби законникъ чинити зъ монастыру святого Онофрія не важилъся жадепъ подъ неблагословеніемъ и виною клятви, але до тихъ порядковъ належити маеъ духовный святого Николая; що ся засъ тичетъ скарги брацтва святого Николая стороны шевцовъ, тимъ наказуемо брацтвомъ о фундушѣ у насъ—епископа старатися, прикладомъ фундушю костелови святого Креста служачого. По ферованномъ декретѣ внесло инстанцію панове брацтво церкви Успенія Пресвятой Богородици Львовской, просячи, аби декретъ той бувъ задержаний и до ексекуціеи не приходилъ, принамятъ до продукціеи правъ, служачихъ монастыру святого Онофрія.

Декретъ: судъ нашъ епископский, респектуючи на прозбу пановъ брацтва Львовскаго, той декретъ такъ постановляетъ: поневажъ забираються панове брацтво церкви Львовской Успенія Пресвятой Богородици на продукцію правъ, служачихъ брацтву святого Онофрія, позволяетъ судъ и декрету того ексековати не будетъ тоею кондицію, аби то брацтво святого Онофрія до вшелякихъ повинностей и послушенства заровно зъ ишними брацтвами передмѣсцкими Львовскими тимъ часомъ належало, и старшихъ своихъ надалѣй пришлои среди намъ епископови презенътовало, порядки, еднакъ, въ церквѣ святого Николая домоу своимъ, а негде индеи, такъ дорочьніи, яко и партикулярне, аби отправовали, наказуемо. А то все подъ ексекуціею декрету того и винами клятви тимъ декретомъ мѣти хочемо.

Іосифъ, епископъ Львовскій, М. П. Виписъ съ книгъ епископскихъ
власною рукою. Львовскихъ

Dekret episkopski z bractwem cerkwie s. Onofrego, ktorých za interpositiã bractwa mieyskiego conserwuię przy innych bractwach, die 11 iulij, 1677 (anno).

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 642.

CCLXVI.

1677 года, 20 августа. Король Янъ III подтверждаетъ грамоту королей: Владислава IV отъ 12 октября 1634 года, Яна-Казимира отъ 16 января 1649 года и Михаила отъ 26 октября 1671 года, данную Львовскому Богоявленскому братству на содержаніе школы, госпиталя и достойныхъ и способныхъ священниковъ при церкви; но такъ какъ госпиталь не чѣмъ содержать, то король Михаилъ разрѣшаетъ курить водку, а король Янъ построить пивоваренный заводъ и въ немъ варить пиво.

Jan III, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski y Czerniehowski. Oznaymujemy tym listem naszym wszem wobec y koźdemu z osobna, komu to wiedziec należy, iż pokładany nam był list pergaminowy, rękã najyasnieyszego Michała, antecessora naszego, podpisany y pieczęciã cancellarij mnieyszey koron. zapieczęutowany, cały zupełny, żadney niemaiący wątpliwosci, zawieraiący w sobie conseruatiã bractwa ritus graeci przy cerkwi, Bohoiawlenia nazwaney, we Lwowie, na przedmieściu Halickim, y przy administratiew dobr taraze należących. I supplikowano nam imieniem tegosz bractwa, abysmy ich przy tym prawie powagã naszą krolewską cale y nienaruszenie zachowali y zatrzymali, ktorego listu text od słowa do słowa tak się w sobie ma: Michał, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smolenski, Siewer(ski) y Czerniehowski. Oznaymu-

iemy tym listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy. Iż my, przychylając się do przywileju najiasniejszego Władysława IV, którym bractwo ritus graeci przy administratye cerkwie pod tytułem Epiphaniarum Domini, alias Bohoiawlenia nazwaney, we Lwowie, na przedmieysciu Halickim staiącey, zachował, de data we Lwowie dnia XII miesiąca octobra, roku Pańskiego MDCXXXIV y do przywileju najiasniejszego Jana Kazimierza, którym toż zachowanie albo conseruatją de data w Warszawie dnia XVI miesiąca ianuarii, roku Pańskiego MDCXLX potwierdził y approbował, umyslilimy toż bractwo przy wzwyż pomienioney administratye zachowac y conserwować, iakosz zachowujemy y conserwujemy tym listem naszym, mocą ktorego zachowania albo conseruatye pomienione bractwo, tez cerkiew, karbonę albo skarb, szkołę y szpital, przy cerkwi będący, zupełnym prawem administrowac będzie ze wszystkimi przyległosciami y przynależytosciami, tamże zdawna należącymi, zwłaszcza domami, ogrodami, na tym że cerkwie, Bohoiawlenie nazwaney, gruncie stojącymi przy drodze publiczney bitey, rozciągającymi się według rozmaitych zapisów przed aktami mieyskiemi, ze wszy(s)tkim prawem, używaniem, pożytkami, dochodami, czynszami, do tey że cerkwie y szpitala z prawa y zwyczaiu należącemi, trzymac y spokojnie dzierzec będzie czasy wiecznemi. Obiecujemy tesz za nas y najiasniejszych następcow naszych, iż przerzeczonego bractwa od administratye pomienioney cerkwie nie oddalęmy y nikomu inszemu do oddalenia władze nie damy, ale toż bractwo przy administratyi czasy wiecznemi zachowamy y najiasniejsi następcy nasi zachowają. Takim iednak prawem y conditią, aby godnych y sposobnych swieszczennikow przy tey cerkwie bractwo chowało y opatrowało, ktorzy by około rzeczy duchownych pilne staranie mieli, sakramenta administrowali y wszystkie powinności około służby Bożey według dawney fundatye, albo dawno zawziętego zwyczaiu czasy wiecznemi odprawowali. Prawa iednak nasze krolewskie Rzeczy pospolitey wcale zachowując. A że nam przełożono imieniem tegosz bractwa, że bardzo szczupły prowent do szpi-

tala mając, ubogich wyżywić nie mogą. Supplikowano nam, abysmy na gruntach pomienioney cerkwie na pożywienie ubogich szpitalnych wolne palenie gorzałki pozwolili, iakosz miłosierdziem wzruszeni, niniejszym listem naszym pozwalamy czasy wiecznemi. Nakazując, aby zwysz opisane zachowanie, iako y teraznieysze pozwolenie moc y wagę powinney y nienaruszoney trwałości zawsze miało. Na co dla lepszey wiary y pewnosci rękąsmy się naszą podpisali y pieczęć koronną przycisnąc roskazalismy. Dan we Lwowie dnia XXVI miesiąca octobra, roku Panskiego MDCLXXI, panowania zas naszego II-go roku. Michał krol. Mieysce pieczęci. X. Stanisław Buzynski g. w. kan. regent cancellar. koronney. My tedy Jan krol, do przerzeczoney suppliki, iako do słusznie wniesioney, łatwo się skłoniwszy, zwysz inserowany list zmocnie, ztwierdzic y approbowac umyslilismy, iakosz, in quantum iuris est et usus eorum habet, zmacniamy, ztwierdzamy y approbuujemy terazniejszym listem naszym. A nadto wyrozumiawszy z suppliki pomienionego bractwa y będąc commiseratione ducti, szpitala na pomienionym gruncie będącego, który sufficientiam victus miec nie mogąc, z szcęgulney łaski naszej krolewskiey pozwalamy onym na tymże gruncie swoim, na którym kolwiek mieyscu sposobnym, browar zbudować y w nim na sustentament tych że ubogich piwo robić y na wszelki tegoz szpitala pożytek bez wszelkiey przeszkody obracać. Prawa nasze krolewskie Rzeczy pospoiltey y kościoła katolickiego wcalosci zachowując. Na co dla lepszey wiary y pewnosci ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąc roskazalismy. Dan w Gdansku, dnia XX miesiąca augusta, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego VI-go roku. Jan krol.

Мѣсто
печати.

Confirmatia conseruatiey bractwa
ritus graeci przy cerkwi, Bohoiaw-
lenia nazwauey, we Lwowie, na

przedmieysciu Halickim y przy administratuey dobr tam że należących. Maciej Ładowski, iego kr. m. secretarz, m. p.

Przywilej Jana krola, ktorym roboratur przywilej Michała

krola y browar na palenie wodki na gruncie cerkiewnym na wyżywienie ubogich y piwo warzyć.

Львовскій Ставропільський архивъ, № 686, а грамота короля Михаила находится тамъ же, подъ № 666.

CCLXVII.

1678 года, 30 іюня. Листъ короля Яна III, которымъ по смерти Бѣлорускаго епископа Василевича передаются Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, въ администрацію именныхъ Кіево-Печерскаго монастыря въ вел. княж. Литовскомъ: Дятловичи, Лулинецъ, Цорковъ, Печерске, Борсуки и Тарасовичи съ монастыремъ Дятловицкимъ на то время, пока Кіевъ будетъ находиться во владѣніи Москвы.

Jan Trzeci, z Bożej łaski krol Polski... Oznamujemy tym listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedziec należy, łaski y munificentey naszej krolewskiej osobliwie godnego bacząc wielebnego w Bogu Josepha Szumlanskiego, episcopa Lwowskiego, stateczną wiarą y ochotą nam y Rzeczy pospolitey zasłużonego, snadnie meritis onego concessimus, abysmy dobra do archimandriey y monasteru Pieczarskiego Kiiowskiego należące, a na ten czas legitimum administratorem ob insessionem Kiiowa od Moskwy y po smierci wielebn. Wasilewicza, episcopa Białoruskiego, nie mające, to jest Dzieciełowicze, Lulence, Corkow, Peczerske, Borsuki y Tarasowice, w w. x. Litewskim leżące, w administracją jego oddali y conferowali; iakoż pro iure patronatus nostro regio takowymże prawem, iakosmy dobra Grodek y Obarow, w woiewodztwie Wołyńskim bendące, do tegoz monasteru Pieczarskiego Kiiowskiego należące, w administracją dali y conferowali, daiemy y conferuiemy ninieyszym listem przywileiem naszym. Za którym pamienione dobra

manastera Pieczarskiego z manasterem Dzieciolowskim ze wszystkimi folwarkami, rolami, polami, łąkami, lasami, baszami, stawami, jeziorami y innymi prowentami, do tychże dobr należącemi, z poddanemi y onych powinnościami, daniami pomieniony wielebny w Bogu episcop Lwowski trzymac y administrowac bendzie dotąd, poki Kiiow, miasto nasze, ad obsequium nostrum et Rei publicae przywrócone nie bendzie, co y do wiadomości wszystkich, osobliwie duchownych cerkwie wschodney także zakonników pomienionego manasteru Pieczarskiego także Dzieciolowskiego y poddanych dobr, niżej opisanych, przywodząc mieć chcemy, aby wielebnego w Bogu episcopa Lwow. za administratora swego przyieli y znali, onemu posłuszeństwo y powinności oddawali dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć w Z. ...im przycisnąc roskazaliśmy. Dan we Lwowie dnia XXX miesiąca czerwca, roku Pań(skiego) MDCLXXVIII, panow(ania) naszego V-go.

Jan krol.

M. II.

Administracja dobr Pieczarskich,
Kiiowskich, w w. x. Lit. wieleb.
w Bogu Szumlanskiemu, episkopowi Lwowskiemu.

На втором полумистъ: Administracya i. m. k. Szumlanskiemu archimandryi Pieczarskiej cum bonis Dzieciolowicze, Luliniec, Corokow, Pieczarszko, Barsuki, Taraszowice z monasterem Dzieciolowickim a(m)no 1678, die 30 iunij.

Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при св. Синодѣ, по описанію № 927.

CCCLXVIII.

1679 года, 27 января. Король Янъ III подтверждаетъ привилегію, данную Іосифу Шумлянскому, еп. Львовскому. Галицкому и Каменецъ-Подольскому, въ 1678 году на Варшавскомъ сеймѣ на имѣнія Гродекъ. Обаровъ и Курозвоны съ монастыремъ Гойскимъ за разныя услуги, оказанныя имъ Рѣчи посполитой, а теперь на Гродненскомъ сеймѣ, по совѣту сената, настоящею деклараціею утверждаетъ Шумлянскаго въ администраціи помянутыми имѣніями до тѣхъ поръ, пока Кіевъ будетъ подъ властію Москвы.

Jan Trzeci, z Bożey łaski krol Polski, etc. etc. Oznajmujemy ninieyszym listem naszym wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedziec należy, iż iakosmy na przyszłym seymie Warszawskim dobra monasteru Kiiowskiego Pieczarskiego, Grodek y Obarow nazwane, ze wszystkie ni in genere et specie przynależytosciami y z nich pochodzącemi pożytkami, w wojewodztwie Wołyńskim leżące, w administracją y dozor, także y drugie dobra Kurozwoony z manastyrem Hoyskim y iego rżądem specjalnym przywileiem naszym ¹⁾ wielebnemu Josephowi Szumlanskiemu, episcopowi Lwowskiemu, w roznych okazjach nam y Rzeczy pospolitey dobrze zasłużonemu, oddali y conferowali, tak y teraznieyszą declaratią naszą ex senatus consilio na seymie teraznieyszym, w Grodnie odprawuiącym sie, tegosz wieleb. Szumlanskiiego przy administraciey dobr wyżey mianowanych: Grodka y Obarowa dotąd zachowuiemy, poki Kiiow, miasto nasze, ad corpus Reipublicae nie powruci się, tak tedy pomieniony dobra wiel. episc. w swoiey mając administraciey y tak według oryginalnego przywileiu, iako y teraznieyszey declaraciey naszej seymowey wszelkie sobie z tych dobr pożytki ma przywłaszczać. Granic, zdawna do tych dobr należących, bronie y onych nikomu nie ustempo-

¹⁾ Даннымъ королемъ Яномъ III въ 1677 г., 28 декабря въ г. Данцигѣ.

wac, poddanych krzywdzić nie dopuszczac, w sądach wszelkich, osobliwie w trybunałach koronnych, onych że bronic, exekuciey nie dozwalać nikomu ma y powinien będzie. Jeżeli by zaś ktokolwiek z iakiemi prawami abo praetensiami....pomionego manasteru Pieczarskiego, tedy nie na tych dobrach administraciey wiel. Szumlanskiego będących, (ktore wolne od wszelakich ....hity czyniemy) ale na in-szych ma dochodzić, forum zas o sprawienie tych dobr, jeżeli by tego potrzeba było, nie inszego, tylko przed sądami naszymi Asses-sorskiemi naznaczamy y declaruiemy, co do wiadomosci wszystkich, komu należy, donioszy, mieć chcemy, aby wiel. Szumlanskiego za realnego administratora pomienionych dobr y monasteru Hoyskiego, jako od nas legitime naznaczonego y teraznieyszą deklaratią appro-bowanego, miano y znano y żadney mu w tey praepediciey nie czy-niono pod winami, na sprzeciwiającym się przywileiom naszym opisanemi. Na co dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronno przycisnąć roskazalismy. Dan w Grodnie na seymie dnia 27 ianuary miesiąca, roku MDCLXXIX, panowania naszego V.

Jan krol.

Мѣсто
печатя.

Declaracia administraciey dobr
Grodka wieleb. Szumlanskiemu.
Xiądz Sarnowsky Adam.....

На второмъ полулистѣ: Administracya archimandryi Pieczar-skiej cum bonis Grodek, Obarow, Kurozwoony y z manasterem Hoyskim i. m. x. Josephowi Szumlanskiemu a(nn)o 1679, die 27 ianuary.

Изъ архива западно-русскихъ униатскихъ митрополитовъ при св. Синодѣ, по описанію № 939.

ССLXIX.

1679 года, 15 октября. Письмо короля Яна Третьяго къ Иннокентію Гизелю, архимандриту Кіево-Печерской Лавры, относительно съѣзда православныхъ и униатовъ для единенія вѣры въ г. Люблинъ въ 1680 году 24 января.

Янъ Третій, Божию милостию король Полской і великий князь Литовской, Руской, Пруской, Мазовецкой, Жмодцкой, Инелянской, Киевской, Волынской, Подолской, Подляжской, Смоленской, Сѣверской и Черниговской. Богобоящийся, вѣрный и намъ любезный! Согласуясь с конституцыею Варшавскою, 1677-го году написанною, и желая крѣпко всякую разность между униаты и неунияты, такъ между властями, яко и между мирскими людьми, которая чинитца между ими, усмирить, постановили есмы приятному разговору и съѣзду быти в Люблине, году, аже Богъ дастъ, будущего 1680-го, генваря въ 24 день. И для того, что на томъ съѣзде и розговоре должно есть розговаривать о томъ, чтобъ было полезно древнему желанію і между помянутою вѣрою успокоение учинить, и чтобъ и с того розговору примножение церкви святой могло учинитися, желаемъ вѣрности твоей, дабы еси к тому Богу угодному, отчинѣ и церкви святой полезному дѣлу приѣхалъ, и для пользы вѣры святой, и славы Божией, и общаго добра, и совокупления розговоровъ, приѣхати не омешкалъ и совершенно в томъ дѣле пособие подалъ. Учинишь то вѣрность твоя для службы Божией и для милости нашей, о которой вѣрности твоей вѣдомо учинивъ, добраго от Господа Бога желаемъ здравия. Писанъ из Жолкви октября 15-го дня, лѣта 1679-го, государствованія нашего 6-го году. Янъ король.

Богобоящемуся Инокентію Гизелю, архимандриту Печерскому, Киевскому, вѣрно намъ любезному.

Московскій Главный Архивъ Министрства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла 1679 г., октября 15, № 9.

СССХХ.

1679 года, 30 ноября. Письмо Иннокентія Гизеля, архимандрита Киево-Печерской Лавры къ царю Θεодору Алексѣвичу съ просьбою защитить православныхъ предъ Польскимъ королемъ, который разослалъ универсалы, чтобы православные и униаты съѣхались въ г. Люблинъ и тамъ съ поляками и униатами соединеніе учинили.

Божиею милостию великого государя царя и великого князя Θεодора Алексѣвича всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержца и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчича, и дѣдича, и наслѣдника, и государя, и обладателя, вашего царского пресвѣтлаго величества, нашего же милостивого и благодѣтельного отца, смиренный богомолецъ Киево-Печерского монастыря архимандритъ Инокентіи Гизель со всею о Христѣ братіею, вашему пресвѣтлому царскому величеству, нашему премилостивому государю, низжайшее воздаю поклонение.

Имуще толика знаменія вашего пресвѣтлаго царского величества велия любви ко святой обители здѣшней Киево-Печерской Пресвятыя Владычицы нашея Богородицы и Приснодѣвы Маріи и преподобныхъ отецъ нашихъ Антонія и Θεодосія и прочихъ преподобныхъ Печерскихъ и ко мнѣ худому рабу и богомолцу вашего пресвѣтлого царского величества, премилостиваго государя нашего, государскія милости и щедротъ, какъ ваше пресвѣтлое царское величество милостивымъ своимъ государскимъ словомъ меня, богомолца своего, посетити и позволилъ и в церкви Божіи, сущиіи во обители нашей, о присланіи милостивого своего жалованья: вина церковного и ладону по зимнему нынешнему пути благонадежныхъ насъ сотворилъ; еще же по изрядной своей государской милости и щедротамъ мое смирение, всегдашняго богомолца своего, милостивымъ своимъ жалованьемъ, сие есть сорочкомъ соболей во сто в пятьдесятъ рублей, ваше пресвѣтлое цар-

ское величество прислати изволилъ еси чрезъ подъячюго Киевские приказные избы Тимоѣя Суслова. И азъ присный богомолецъ нашего царского пресвѣтлаго величества со всею моею о Христѣ братиею всѣхъ тѣхъ благодѣяніи зѣло благодарень суще, вашему пресвѣтлому царскому величеству до лица земнаго челомъ бью и Вседержавного Царя царствующихъ и Господа господствующихъ на всякъ день, на всяко время соборне и келейне усердно милости долженъ есмь и молю, дабы Господь Богъ вашему пресвѣтлому царскому величеству, Своему вѣрному дѣлателью и изрядному правовѣрия и благочестія поборнику, на отческомъ и праведномъ престоле православныя Россійскія монархіи во здравіи добромъ и благополучномъ долгоденствіи мирно и безмятежно пожити подалъ, и во всякомъ благоустроеніи управленну и утверженну державу Богомъ повѣренныхъ ти государствъ имѣти сподобилъ, врагомъ же всѣмъ, наипаче злочестивымъ бусурманомъ, навѣтующимъ на христіанскія роды, вашего пресвѣтлого царского величества скиптромъ владомья, дабы ваше царское пресвѣтлое величество, православнаго государя нашего, страшна и всегда одолѣвающа сотворилъ, покаряюще тѣхъ под ноги вашего пресвѣтлаго царского величества, яко неправедно встающихъ. Но пресвѣтлыхъ же вашего царского величества над враги видимыми и невидимыми побѣдахъ, дабы с Собою, Царемъ мира, сцарствованія на небеси всякихъ благъ Податель вашего царского пресвѣтлаго величества участникомъ сотворилъ, — усердно желаю. При семъ же смиренно вашего пресвѣтлого царского величества молю, дабы ваше царское пресвѣтлое величество, благочестивый государь нашъ, и впрод-будущее время обитель святую чудотворную Киево-Печерскую и пастъ, в ней живущихъ богомолцовъ своихъ, по премногой своей любви, еже к Богу и Богородице, въ милостивомъ своемъ государскомъ призрѣніи имѣти изволилъ, такожде и о утверженіи упадающаго святаго православія царское свое сотворилъ попеченіе; понеже оно велие поносить в государстве короля Полскаго гоненіе, которые послалъ недавно уневерсалы свои ко всѣмъ станомъ рускимъ православ-

нымъ, в государстве его живущимъ, дабы подлинно в Люблинъ для нѣкакова розговору с униятами ѣхали, и тамъ с ними и с латинскимъ костеломъ соединение сотворили; нехотящихъ же того послушати, отимати маестности церковные обѣщаетъ и многа зла претити; такова уневерсалу списокъ по полски и по руски для вѣдома к вашему царскому пресвѣтлому величеству посылаю. И при томъ себе государскои милости нашего царского пресвѣтлаго величества с молитвами моими и низайшими службами вручаю. Писанъ во святой великой чудотворной Лавре Киево-Печерской, лѣта от воплощения Бога Слова 1679-го, мѣсяца ноябри 30-го дня. Вашего пресвѣтлаго царского величества, нашего премилостивого благодѣтеля, всегдашнии богомолецъ и низайшии рабъ Инокентіи Гизель, архимандритъ Печерскіи.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностраннаѣхъ Дѣлъ. Малороссійскія дѣла 1679 г., ноябри 30, № 31.

ССLXXI.

1680 года, 30 ноябри. Рескриптъ короля Яна III-го къ Львовскому Магистрату относительно платы и найма у Львовскаго Ставропигіальнаго братства Савичовою своего бывшаго дома.

Jan Trzeci, z Bożey łaski krol Polski,... Slachetnym, sławetnym burmistrzowi, woytowi, raycom, ławnikom y całemu Magistratowi miasta naszego Lwowa, wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Slachetny y sławetni wiernie nam mili! Dalismy wprawdzie sławetney Justinie Sawiczowney Hrehorowiczowoy, mieszcze Lwow-

skiey, rescript nasz do wier(nosciey) waszych, przyznaiąc iey to według słusznosci, że ona naibliszsza bydz ma y iest do naymu kamięnicy Hrehorowiczowskiey Bractwa religiey graeckiey Lwow-skiey, cerkwie Niebowzięcia Nayswieższej Panny, przez dekret sądow naszych Assessorski w possessyią temuż Bractwu przyznano y przypuszczono. Kiedy nas iednak tosz Bractwo przez pokorną swoię informuie supplikę, że przerzeczona Sawiczowna, iuz alias przed tym teżs kamięnicę podobnym naymem trzymaiąc, w należyтым temuż Bractwu płaceniu czynszow nie czyniła satisfactiey, czego się y teraz obawiaią: tedy declaruiemy ninieyszym listem naszym, że ieże-liby tasz sławetna Sawiczowa, albo w racie ktorey dosyc uczynic nie miała, albo tesz nie sama na się teżs naimowac kamięnicę, tedy uczyniony z nią przez pomięniene Bractwo kontrakt ma ipso facto nullitati subiacere y onę z tych dobr in instante negowac pozwalamy, ktory to naiem pomięniene Bractwo non inviti, ale benevole, iako legitimi possessores; z tąsz Sawiczową pisac maią. Uczynicie to wier. wasza dla łaski naszej y urzędu swego powinności. Dan w Żołkwi die XXX miesiāca novembris, roku Panskiego MDCLXXX, panowania naszego VII roku.

Jan krol.

Мѣсто ма-
лой печати.

Xiądz Adam Sarnowski PP. m. pria

Do Magistratu Lwowskiego.

На оборотѣ втораго полулиста: Rescriptum s. r. maiestatis ex parte Confraternitatis ritus graeci. In officio consulari Leopoliē. feria secunda post festum s. Andreae apostoli proxima (anno) 1680.

Львовскій Ставропильный архивъ, № 704. Процессъ братства съ Савичовою находится тамъ же подъ №№: 688, 692, 695, 696, 697, 701, 693 и 703, 699, 705, 708, 709, 710 — 712.

ССLXXII.

1681 года, 27 марта. Письмо Иосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменца-Подольскаго, и Иннокевтія Винницкаго, епископа Перемышльскаго, Саноцкаго и Самборскаго, къ патріарху Московскому Іоакиму о томъ, что они съ своими епархіями и монастыри: Уневскій, Овруцкій и Мелецкій слушаютъ и повинуются гласу его патріарха, признаютъ исхождение Св. Духа отъ Отца и Сына, или приняли унію, и просятъ, чтобы Московскій патріархъ чрезъ нарочитаго посла ходатайствовать предъ Польскимъ королемъ, чтобы имъ были подтверждены всѣ ихъ права и привилегіи.

Святѣйшій и благословеннѣйшій во Христѣ отче, господине, господине милостивѣйшій! Мало, но полезно объявленія моего учинилось замедленіе, дабы святыни вашей апостольскіе ноги причисленныхъ поступающихъ властей и въ митрахъ обрѣтающихся возмоглъ есть (яко обѣщался есмь) тысящныя поклоны воздати, сей святѣйшій и православнаго круга и града правитель Львовскій и Премышльскій, двѣ великія епархіи, вмѣстѣ съ своими пастырами и съ двѣмя, Уневскимъ и Овруцкимъ, и съ третьимъ Мелецкимъ (хотя не присутствующимъ, но чрезъ епистолю католицкую, ко мнѣ писанную, яко настоящею) архимандритами, монастырями и мірскими безчисленнымъ числомъ гласъ святыни вашей слышать и ему повинуются, съ тѣмъ католицкимъ исповѣданіемъ приступаютъ и познаютъ начальство святыни вашей и происхожденія Животворящаго отъ Отца и Сына Параклита священо святое усты и сердцемъ исповѣдуютъ ученіе, къ тому всему по Бозѣ первый и начальнѣйшій возбудитель объявился быти его королевское величество, государь мой милостивѣйшій, которой яко къ благополучію желательнѣйшему, сей Рѣчи посполитой съ небесъ данъ есть, такъ къ ключу той же Рѣчи посполитой постановленъ межъ иненъ многими, и подлинно, и совершенно безмѣрными радѣтельницами русскаго народа о привращеніи (такъ владѣюще Богу) разсуждая, промысляя и учи-

нилъ исповѣданіе священо святаго соборнаго Флоренскаго собора, которое восточные совершенно учинили въ прибытіи яснѣйшаго и честнѣйшаго господина епископа Кіевскаго и яснѣйшихъ и превосходительнѣйшихъ Краковскаго, Кіевскаго и Русскаго воеводъ, его королевскаго величества и Рѣчи посполитой честнѣйшихъ комисаровъ и правителей, и то объявили есмы и подписми рукъ нашихъ подтвердили есмы, только належить, дабы святыня ваша исповѣдующихъ посланниковъ къ прощеніямъ приклонилъ и у королевскаго величества, посредствующу нарочитому нунцыушу о дѣлахъ нашей церкви, по приказу святыни вашей апостольской, правами и вольностями намъ исходатайствованы были вольности на вѣчныя времена, а нынѣ съ великимъ благоговѣніемъ цѣлую ноги святыни вашей, которой высочайшаго, я же въ мірѣ есть, желаемъ блаженства. Въ Варшавѣ въ 27 день марта 1681 г.

Святыни вашей, господина, господина нашего милостивѣйшаго, низжайшіе и благоговѣйнѣйшіе власти и твари: Іосифъ Шумлябскій, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменецкій, блюститель маетностей митрополіи Кіевской, вѣры греческой уніатской.

Иннокентій Винницкій, епископъ Премышльскій, Саноцкій, Самборскій, вѣры греческой уніатъ.

Архивъ Министерства Юстиціи. Дѣла Малороссійскаго приказа, № 59, л. 50—51.

ССLXXIII.

1684 года, 28 іюля. Привилегія Іосифа Шумлянскаго, єпископа Львовскаго, Галицкаго и Каменца Подольскаго, данная Львовскому Ставропигіальному братству на избраніе себѣ изъ какого угодно монастыря священниковъ и дьяконовъ для обояхъ церквей: Успенія Пр. Богородицы и св. Онофрія, но съ тѣмъ, чтобы избранные братствомъ были представляемы ему — єпископу и имъ благословляемы.

Іосифъ Шумленскій, благодатією Божією єпископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольскаго, метрополіеи Кіевской администраторъ, архимандрита Печерскій.

Всѣмъ обще и каждому зособна, наипаче же преподобнымъ, пречестнымъ, честнымъ, благоговѣйнымъ архѣмандритомъ, протоігуменомъ, игуменомъ, ихъ намѣстникомъ, еромонахомъ, еродьякономъ в діцезіяхъ и епархіяхъ нашихъ, обители Скитской, Креховской и иныхъ монастырахъ, и в метрополіеи Кіевской обитающимъ, въ послушаніи нашемъ застающимъ, о Христѣ Господѣ нашемъ братьямъ мѣръ, любовь отъ великаго Бога и Спаса нашего и нашего смиренія, архѣереиское благословеніе пренославши, извѣстно писаніемъ нашимъ теразъ и на потомъ чынимо. Иже з початку, яко насъ Господь Богъ изволеніемъ стану духовнаго и свѣцкаго благочестивыхъ християнъ, брацтвъ церковныхъ, згодне на сей чинъ и степенъ архіерескій в службу церкви Его святой Духомъ Святымъ избралъ и постановилъ, в которомъ и, на сіе время застающій, ничтоже намъ достойнѣйшаго и душевному спасенію полезнѣйшаго бити могло и не может, в чомъ по вся дни живота нашего ревнуемъ и ревновати масмъ, яко жевимо о благостояніи и благолѣпіи Божественныхъ церквей пастви нашей промъ сляли, и о правильномъ еи порядку, подлугъ святыхъ богопоснихъ отецъ ученія, стараня чулоє имѣли, посѣщающе теди обители святіє монастыровъ, з власти нашей архіереискои и усердіи

пастырського постановилисмо, аби зъ монастировъ, которіи колъвскъ обители, жаденъ зъ еремонаховъ, еродіаконовъ и иноковъ брати, идеже въ ризу иноческую облеченъ и пребыти обѣща, до инаго монастира, или яковаго града и мѣстца, нужди яковои колъвекъ безъ повеленія старшаго своего игумена не переходилъ. Лечь сіе повеленіе и законное установленіе тимъ нинѣшнимъ писаніемъ нашимъ навсегда декляруемо и обьясняемъ. Если-би благородное и хрістолюбівое брацтво, Ставропігіане церкви Львовської Успенія Пресвятія Владичици нашої Б(огороди)ци Приснодѣвы Маріи, въ Духу Святомъ восточной церкви православніе синове, до котораго монастира в дієцезіяхъ нашихъ любъ инѣныхъ удалися зъ прозбою, желающе от старѣшихъ и от всѣхъ братія монастира котораго колъвекъ о котораго священноинока albo еродіакона в службу и священнодѣвствіе до помененои церкви своей брацкои Львовської Успенія Пресвятія Дѣви Маріи и до другои церкви преподобнаго отца Онуфрія монастира Львовського, в завѣдованю тогожъ брацтва застаючихъ, прето такимъ священноинокомъ, единому и двоимъ и боліе, яко и еродіакономъ, игумень или игуменове и всякая старшина з братією своею возѣбраняти на таковую благоизѣбранную службу церковъную священнодѣвствія не мають, лечь безъ всякаго стязанія и овѣшемъ любовне и добротне позволити повинни, яко и ми позволяемъ которіхъ колъвекъ священноиноковъ, albo дияконовъ помененое брацтво зъ монастировъ изберуть и упросять, зъ монастира изшедше своего, аби при тоиже церкви Львовської Успенія Пресвятія Дѣви Маріи, albo и другои церкви святого Опофрія въ службѣ духовной и священнодѣвствіи до воли и уподобаня помененаго брацтва честно и пристойне заставали и заставалъ и жаднаго в томъ не обавлялься спротивленія, вини и осужденія от насъ епископа, але благословеніе архіереіское, яко на дѣло церкви святои приѣмное и благоугодное, в томъ кождому даемо и на всегда при томъ повеленіи и благословеніи нашомъ брацтво помененое и ихъ права и привѣлея цѣло и скутечно заховуемъ, ижъ завѣше, иле онимъ

каторіхъкожъвекъ, з которого монастира священноиноковъ угодбають собѣ до церковъ своихъ предъреченънихъ, на службу духовную зъ повеленія игуменовъ примовати волно имъ будетъ и есть безъ всякой нашон заповѣди и прекословія и инънихъ особъ прешъкоди, тимъ писанемъ нашимъ утверждаемъ не поколѣбимо, що для большаго увѣренія сіе писаніе рукою нашею при печати подьписуемъ во Львовѣ, при церкве катедральной святого великому ченника и побѣдоносца Христова Георгѣя, мѣсяца юля дня ѿн, лѣта Господня 1684 четвертаго. Іосифъ Шумлянскій, епископъ Львовскій, administrator metropoliji Kiiowskij, архимадрита Печарскій, salua iednak praesentatione et mea pastorali benedictione post electionem od ww. braciej przerzeczonych cerkwiej koźdego zakonnika tak kapłana, iako y dyakona y koźdego czasu, рукою власною епископъ.

Печать
епископская.

На оборотъ второго полулиста: Privilegium Josephi Szumlanski, episcopi Leopoliensis, archiepisc. metropoliae administratoris super assumendis presbyteris religiosis et diaconis ad obeunda munia ecclesiastica, quos et ex quocunque monasterio valuerint solua approbatione ejus Confraternitati Stauropigianae. Datum originale a(nn)o 1684. Assekuratia i. m. oycza episkopa Szumlanskiego na wybiranie gdzie chce duchowny(ch), tego praesentatia do niego. Sub litt. K. A(nn)o 1684, die 28 iulij Leopoli.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 713.

CCLXXIV.

1684 года, 7 сентября. Рескриптъ ¹⁾ короля Яна Третьяго властямъ города Львова, чтобы онѣ не принуждали Львовское братство даромъ звонить по смерти и при погребеніи кого-либо изъ нихъ и ихъ женъ, а когда братство хотѣло жаловаться, то Магистратъ запретилъ ему это дѣлать и двухъ изъ братчиковъ строго судилъ.

Jan Trzeci, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Inflantski, Kiiowski, Wołhynski, Podolski, Podlaski, Siewerski, Smolenski, Czerniechowski.

Szlachetnym: burmistrzowi, raycom, woytowi, całemu miastu naszego Lwowa Magistratowi, wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Szlachetnie wiernie nam mili! Doniesiono nam wiedziec imieniem Bractwa religiey graeckiey Lwowskiego cerkwie Wniebowzięcia Przenajświętszey Panny Mariey duchownego y szlacheckiego stanu, iako y mieyskiey condiciey ludzi, w porządku tegoż Bractwa, vigore privilegiorum dla pomnożenia chwały Bozkiey y cerkwie pomienionej ozdoby zostaiących, pokornie supplikuiąc. Iz wier(ność) wasza praetextu iako by regminis urzędu swego radzieckiego dla siebie y małżonek swoich privato motivo, do czego nie należą, stanowią zwyczaj, iakoby wim legis, temuż Bractwu in praeeiudicium imponendo, gdy ktoremu è collegio Magistratus wier(ność) w(a)sz(a) consulari y małżance iego fatis cedere contigerit, vita functis na zwonicy cerkwie pomienionej brackiey z iakiegokolwiek y najmniejszego oznaymienia bez wszelkiego od krewnych vel amicorum zmarłego za pracę ukontentowania pierwszy raz y w dzien pogrzebu drugi raz dzwoniło, a żeby tym pressius, takowego dzwonienia usiłowanie exequatur, tedy wier(ność) w(а)sz(a), przez instygatora mieyskiego

---

¹⁾ Подобный рескриптъ находимъ и подъ № 674, только нѣсколько въ измѣненномъ видѣ и безъ даты.

do sądu swego radzieckiego è gremio tegoż Bractwa dwóch mieszczan zapozwawszy, scisle onych processowali; nie tylko nie pozwalając iem dilacicy conferendi y colloquendi w sprawie takowey z Bractwem swoim, lecz y insze obron iurium et exceptionum beneficia amputando, respondere przed sobą nakazali, nie uważając, iż z przymusu takowe dzwonięcie bydz nie powinno, dekretem obciążliwym nakryli, strogo przegrzając winami siedzeniem wieży, aby nihil mercedis accipientes takowego dzwonięcia przestrzegali, a iż wier(ność) w(a)sz(a), będąc actoratu swego iudices indebitae ac incompetentes, niendeżyłym dzwonięcia sobie przywłaszczającego przymuszeniem w sprawę duchowną cerkiewną tanquam in alienam messem, nie mając nad tym ullam superioritatem, interessowali się y przez niedopuszczenie do sądów naszych apellacicy, aggrawując stronę, wiele sobie pozwolili, zaprawde nagany y osobliwey animadwersoy (sic) rzecz godna. Przeto z władzy naszej zupełney non obstante practo wier. waszey decreto, ale pro nullo, iako prawu y słusznosci contrarium declarując, serio roskazujemy, aby wier(ność) w(asza) tak sami, iako potym y succedanei wiernością waszą post obitum ktoregokolwiek kolegi swego y małżanki iego takowego dzwonięcia przymusem y dekretem żadnym od przerzeczonego Bractwa pomienioney cerkwie nie wymagali, y mieszczan religiey graeckiey, w tym Bractwie będących, ullo modo invites do tego dzwonięcia nie necessitowali, zachowując zgodę y miłość zobopolną inter concivium nationes miasta Lwowa, osobliwie iż takowe dzwonięcie z prozby y nagrody bywac zwykło, a nie z iakowego przymusu, przy którym to reskrypcie naszym, iż wier(ność) wasza pomienioney cerkwie Bractwo, stosując się do wyraźney woli naszej, cale zachowają, nie wątpiemy, iako y my powagą y protekcją naszą krolewską zachowujemy. Czyniąc to wie(rność) wasza dla łaski naszej z powinności urzędu swego pod winami contra convulsos rescriptow naszych uchwalonemi. Dan w obozie pod Zwancem dnia VII septembris, roku tysiąc szescset osmdziesiąt czwartego, panowania naszego XI. Joannes rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Stanislaw Szczuka, regni cancellarii koren. (secretarius), m. p.
Mandat ...Bractwem ruskim Lwowskim do Magistratu Lwow-
skiego.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 714.

CCLXXV.

1689 года, 23 мая. Письмо Василя Руссиновича къ Николаю Крассов-
скому, старшему братчику Львовского Ставропигіального братства, съ
просьбою особенно позаботиться о русской братской школѣ, въ которой
при немъ не было никакого порядка.

W Padwiey die 23 mai, a(nn)o 1689.

Mosci panie Krassowski, a mnie wielce moscie panie y do-
brodzieju!

Zdrowia dobrego y fortun wszelakich z należytey przyiazni
moiey w. m. p. uprzejmie życze, nie powtarzam obszernie opisanych
dzil krajów tutecznych y obyczajów, rozumiem bowiem, że y w. m. p.
tamtodziej, com szyroce, yle czas mógł pozwolić, opisał, teraz
tylko upraszam w. m. p., abyś raczył omnis boni onus orthodoxi
promotorem być, osobliwie szkoły Ruskey przy cerkwi naszej, dla
Boga porządku tam nie było za mnie, domnieć, to prawde mówiąć,
mało należy, a toli respectem należytey bratow zyczliwości suppli-
kuie w tym. Pisałem ratione siebie do i. m. dob(rodzieja) rodzica
y teraz do i. m. d(obrodzi)ki pisze, nie wiem bowiem, ieżeli listu
mego gdzie za rodzicem nie posłano, ieżeli go w domu nie masz,
a toli upraszam rodzicielki, aby się z w. m. p. w tey mierze zniosła,

w czym y ia prosze uniżenie, chcieyże szczyrze dopomoć, boć, Bog moy widzi, y czasu nie mam do obszyrnego tych rzeczy pisania, a zwłaszcza w myslach rozerwanym będąc, pieniądze się kurczą, nie wiem, iak mi unidą, co będzie czynic rodzicowi, audeo być w tey mierze molestym, a tu wiesz w. m. p. iakie kraie, zwłaszcza na cudzoziemca za najmnieyszą rzecz płacić trzeba, dissimulando nie każdą rzecz opisać mogie, zgoła w wielkich skrupułach y niesmiałościach wychowany audacter, postępować nie mogie. Zalecam się tedy łasce panskiey w. m. p., ktorego jestem m. w. m. pana zyczliwym.... sługa Basili Russinowicz m. p.

J. m. p. małżące w. m. p., a moiey wielce m. p., nisko kłaniam y wszy(s)tkim innym w. m. p. domowym.

На оборотъ листика: Jego mosci panu Mikołaiowi Krassowskiemu, memu wielce miłosciwemu panu, należy we Lwowie.

Львовскій Ставропигиальный архивъ, № 715.

CCLXXVI.

1689 года. іюля 20. Приѣздъ въ Москву архидьякона Пареенія съ грамотами Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Іосифа Шумлянскаго къ царямъ: Іоанну и Петру Алексѣевичамъ, царевнѣ Софіи и кн. Василию Васильевичу Голицыну, съ просьбою о милостынѣ для Львовской каедры и о заступничествѣ предъ Польскимъ королемъ Яномъ III за православныхъ, преслѣдуемыхъ навами въ Львовской, Перемышльской и Луцкой епархіяхъ. Въ концѣ помѣщена информация того-же архидьякона Пареенія, въ которой повторяется все изложенное въ грамотахъ Шумлянскаго и прибавлена жалоба на Гедеона Четвертинскаго, митрополита Кіевскаго, и готовность Шумлянскаго служить Московскому правительству.

Божією милостию пресвѣтлѣйшіе, державнѣйшіе и великіе государіи, царіе и великіе князи Іоанне Алексѣевичу, Петре Але-

ксѣвичу, и великая государыне царевно и великая княжно, купно скипетродержавная, Софіе Алексѣевно, всея Великіа и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержци и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ, и сѣверныхъ отчичи, и дѣдичи, и наслѣдници, и государи, и обладателіе. Панове, панове милостивые и благодѣтелие наши христіанстіи. Кгды за ласкою Найвысшаго, Бога въ Троици Святѣй единаго, от давныхъ вѣковъ пожаданной святой вѣчной згоды между такъ великими панствы Россійскими, вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ величествъ, и великихъ государей восточныхъ, пановъ нашихъ милостивыхъ, и великими панствы великого государя нашего, пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго его милости короля Полскаго, нам теперь щасливе пануючого, пана моего милостивого: соединеніе сердець такъ великихъ зъ обохъ сторонъ монарховъ, союза силъ и воинства противко такъ великого непріателя Креста святого за дній нашихъ дочекалисмо: не тылько мы тут въ панствахъ его королевской милости пана нашего милостивого позосталые епископы: я Львовскій, другій Луцкій, третій Перемысльскій, маестату Бога Найвышшаго при безкровныхъ офѣрахъ и всегдашнихъ молитвахъ за сіе благодареніе отдавати не уставаемъ, но и все христіанство единѣми усты и единѣмъ сердцемъ безпрестанне хвзлять Его Бозскую славу, абы сію згodu благостию Духа Святого навѣки между вашими пресвѣтлѣйшими величествы восточными и благочестивыми царями и нашимъ пресвѣтлѣйшимъ королемъ, его милостию, утвердити, поблагословити и на того бѣсурмана, супостата Креста святого и всея вѣры святой христіанской, силы зобополне укрѣпити, узброити и посиляти благоволилъ, такъ абы южь того непріателя незличоніе силы и предъ тымъ непобориміе воинства на главу силою истиннаго Бога нашего христіанскаго, щасливостию зобополною вашихъ пресвѣтлѣйшихъ царскихъ величествъ и пресвѣтлѣйшаго его короля милости, пана моего милостивого, могли быти стертіе, жебысмо коли колвекъ тутъ, въ тыхъ нашихъ оплаканныхъ и чрезъ того непріателя зъ фундаменъту праве зруйнованыхъ и зънищонныхъ краяхъ, статечного дочекали покою. А по-

неваж въ пактах тоей щасливой згоды между вашими пресвѣтлѣйшими царскими величествами и пресвѣтлѣйшим королем, его милостію, паномъ моим милостивым, есть и то въ девятомъ пунктѣ, ажебы вѣра наша православно-греко-россійская и особы духовніи туюж визнаваючи, въ тых тутъ наших краях ненарушне при давных правахъ и волностях своихъ и напотомъ zostавали: зачимъ тое речю самую грунтовный абы свой взяло скутокъ, смиренъно я долища земли упадаю своимъ и сослужителей моих, епископов Луцкого и Перемысльского православныхъ, именем маестатови ваших царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, покорне упрашаючи, якобыте приказати рачили ваши царскіе пресвѣтлѣйшіе величества, свою занести причину до маестату его королевской милости, пана нашего милостивого, и цѣлои Рѣчи посполитой нашей, жебы духовенство наше греко-россійское от такихъ тяжаровъ и утѣмѣженя, въ яковыхъ до тыхъ часъ zostает, чрезъ конституцію пришлого, дасть Богъ, сейму нашего полского могло быти уволено; за що маестать Бога наивышшаго ти всѣ убогиіи духовніи купно зъ нами епископами уставичне за щастливое и долголѣтнее вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ пановане благи винни будут. Яко зась моя найбарзѣй катедра епископская Львовская храму святого великомученика Христова Георгія есть не толко здавна убогая и жадного подданного не мѣючая, але теж и през тогож неприателя Креста св. значне зруинованая (не вспоминаючи иишихъ двохъ катедръ Галицкой и Каменецкой отъ кильку сот лѣтъ през князей и пановъ Россійскихъ ласкаве и щодробливе зофундованыхъ, которіе суть теперъ една зъ фундаменту праве Галицкая выверненая, а другая Каменецкая въ рукахъ бѣсурманскихъ zostаючая и оскверненъна). Сими ясне вельможніе ихъ милости панове послове прешліе великіе вашихъ пресвѣтлѣйшихъ царскихъ величествъ и его милость панъ резидентъ Прокопій Возничій, столникъ, будучіе недавно предъ тымъ въ мѣстѣ Львовѣ, тому ся присмотрили; прето и за тою зъ убожалюю моею катедрою Львовскою и другими абы барзѣй не упадали для убозства своего, смиренно

маестатови вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ пановъ и благодѣтелей моихъ чрезъ сію грамоту мою и архидіакона моего, умыслѣне высланого, чоломъ до лица земли бю, жебруючи въ томъ милосердіа и пожаловани панского вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ пановъ и благодѣтелей моихъ милостивыхъ, яко всегдашний вашихъ пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ маестатовъ, царскихъ величествъ, пановъ моихъ милостивыхъ и благодѣтелей, щоденный и уставичный богомольца Іосифъ Шумлянскій, епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца Подольскаго православіа св. греческаго, власною рукою. В катедрѣ Лвовской св. великомученика Христова Георгія мѣсяца мая дня ѣд, року Божія 4110.

Божією милостію пресвѣтлѣйшая и державнѣйшая великая государине, царевно, Софіе Алексѣевно, Московская и всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи великая княжно, пани, пани наша милостивая и благодѣтелько христіанская. Не тьлько мы въ тыхъ тутъ чрезъ непріателя Креста святого зъруинованыхъ краяхъ зостаючіе убогіе православные епископы, але и все праве христіанство зъ того ся от вѣковъ пожаданого покою и згоды между вашими царскими пресвѣтлѣйшими и державнѣйшими величествы и пресвѣтлѣйшимъ и державнѣйшимъ величествомъ его королевскою милостію, паномъ моимъ милостивымъ, и цѣлою Речю посполитою нашою полскою, щасливе зъ ласки найвышшаго Бога, особливымъ самои вашои пресвѣтлѣйшой государиньскои царской особы поводомъ пактами постановленънои увеселяет, образъ изъ зъедноченя силъ и войскъ вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ зъ польскими войсками противко бѣсурманьскихъ силъ барзо ся утѣшаетъ, который покой и згода святая за панованя вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ и пресвѣтлѣйшаго короля его милости, пана моего милостивого, жебы долголѣтне трвати, а потомъ навѣки въ зобонолной милости квитнути могла, я зъ другими сослужителями моими, епископами двомя православными Луцкимъ и Перемысльскимъ, тутейшихъ краевъ, и зуполнымъ клиромъ

дієцезій нашихъ маестать Божій и за ненарушеное здравіе вашихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ благати непрестанне винни зостаемо; до чого абы духовенство дієцезій нашихъ православныхъ, тутъ въ панѣствахъ его королевской милости, пана нашего милостивого, перебуваючее, чрезъ тогожъ непригеля цѣлого христіанства зъ церквами святыми зруинованое и зубожалое, способнѣйшое знайдоватися могло, своимъ и тыхъ же сослужителей моихъ, епископовъ православныхъ, и цѣлого клиру церкви святой Восточной именовъ, яко найпокорнѣй, вашимъ царскимъ пресвѣтлѣйшимъ величествамъ, православнымъ царемъ и княземъ, суппликую; яко бисте пресвѣтлѣйшею царскою своею повагою, милосердія ради къ ничетнымъ духовнымъ православнымъ, поважную занести роскарати причину рачили, абы тое наше духовенство чрезъ приплыи, дасть Богъ, сеймъ нашъ Полскій отъ жаровъ пановъ свѣихъ державныхъ, которые тутъ тяжко поносятъ, могло быти уволенное. А гды той же неприатель Креста святого такъ давно край Россіи нашей воюеть и церковь мою катедральную Львовскую храму святого великомученика и побѣдоносца Христова Георгія зо всеи оздоби и аппаратовъ обнажилъ, а Галицкой катедре церковь святую мурованную, храму Успенія Пресв. Богородици, мало не зъ фундаменту зруиноваль; третью тежъ мою епископскую церковь катедральную Каменѣца-Подольскаго на бѣсурманскій мечеть обернулъ. Пре то и въ томъ прошу зъ найнижшимъ до лица земли поклономъ милосердія вашего царского и государинского пресвѣтлѣйшаго величества, абысь щодробливою панскою своею ласкою тые катедры мои епископскіе, южъ упадаючіе, при которыхъ ся еще остатокъ православія святого держить, подвигнути и пожаловати рачила. О що всепокорне вашему царскому и государиньскому пресвѣтлѣйшому величеству, панеи и благодѣтельци моеи, чоломъ бю, яко всегдашній вашаго пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго царскаго величествія и маестату, панеи моеи милостивой и благодѣтелки, щоденный и уставичный богомолца Іосифъ Шумлянскій, епископъ

туцію пришлого, дасть Богъ, сейму нашего полского, и показатися рачили ихъ царскіе пресвѣтлѣйшіе величества милостивыми зъубо-жалымъ презъ непріателя Креста святого зъруинованымъ катедромъ моимъ епископскимъ-Лвовской и Галицкой, отъ кильку сотъ лѣтъ чрезъ православныхъ пановъ и князей Россійскихъ зафундованымъ, которые жадныхъ приходовъ и подданныхъ не мають. Притомъ и вашей княжой милости, моего милостивого пана и благодѣтеля, покорне упрашаю, абьсь и самъ зъ особы своей тым же катедромъ моимъ, особливе Лвовской, щодробливість свою панскую показати рачиль. За що въ каждоденныхъ молитвахъ при безкровпой офѣрѣ съ всѣмъ духовенствомъ моимъ, оразъ и за долготнее вашей княжой милости, моего милосцѣвого пана и благодѣтеля, здравіе и въ впелякихъ чинахъ, найпаче же на теперешной войнѣ противко непріателя Креста святого благополучный поспѣхъ, Господа Бога благати виненъ завше буду, встаючи*) вапей ясне освѣценои княжеской милости пана моего и добродѣя жичливымъ слугою и завше богомолцею Іосифъ Шумлянскій, епископъ Лвовскій, Галицкий и Каменца-Подолскаго православия святого греческого, власною рукою.

В катедрѣ Лвовской святого великомученика Христова Георгія, мѣсяца мая дня ѿд, року Божия 1811.

Къ грамотамъ въ концѣ приложена: Информация отъ его милости отца епископа православнаго, моего велце милостиваго пастыря и благодѣтеля:

ѿ. Его милость отецъ епископъ, пастыр муй, до ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ величествъ, яко до православныхъ царей христіанскихъ и великихъ князей Россійскихъ, панства своего велце милостиваго, зъ смиреннымъ своимъ поклоненіемъ, покорніе свои суплики презъ мене, послапника своего, присилаеть, и

---

*) Всѣ три грамоты писаны очень четко, при чемъ на каждомъ словѣ, ва исключеніемъ подписи епископа и др., поставлены ударенія.

обязуется уставичнымъ богомольцею отъ ихъ царского пресвѣтлѣйшаго величества zostавати, яко и устне самъ, въ чемъ хочетъ ихъ царскому величеству служити. его милости пану Прокоцію Богдановичу Вожиѣчиному, резидентови ихъ царского пресвѣтлаго величества, въ Полци будущому, конфероваль и сказоваль о всемъ.

Ѣ. Святѣйшому патриарсѣ Іоакиму Московскому и всея Россіи сыновное свое поклоненіе отдаеть, а же давнѣй з тим ся не отзиваль, гдѣж не мѣль жаднаго извѣщенія такъ отъ святѣйшаго патриархи Константинопольскаго, яко и отъ святѣйшаго патриархи Московскаго, же Киевской митрополѣи престоль и Малои Россіи епископи православнии маюгъ zostавати в послушаніи святѣйшаго патриархи Московскаго и всея Россіи, мнѣ же вѣдомост мѣючи, же и Малая Россіи порученна ест паствѣ святѣйшому патриарсѣ Московскому, приноситъ презъ мене, посланника своего, самъ яко старши епископъ со иними двома епископи православними Луцѣкимъ и Черемискимъ, первіе преосвѣтлѣйшимъ и державнѣйшимъ ихъ царскимъ величествомъ православнимъ царемъ христіанским и великимъ Россійскимъ княземъ, по сихъ святѣйшому и блаженнѣйшому киръ Іоакиму, патриарсѣ Московскому и всея Россіи, пастереви нашему величайшому, смиренное свое поклоненіе, и о ласку отцевскую, милост архипастирскую покорне просить.

Ѥ. Проситъ покорне его милость отецъ епископъ отъ царского пресвѣтлѣйшаго и державнѣйшаго величества, жеби поважною своею инстанциею до его королевской милости и цѣлои Рѣчи посполитой, аби духовнии священници благочестивии въ панствѣ его королевской милости въ епархии пастира моего и другихъ епископовъ православнихъ въ православии святомъ безъ жаднаго преслѣдованя и незноснихъ тяжаровъ, которые теразъ поносятъ отъ пановъ своихъ, волними били, и подлугъ пакѣтувъ и згоди святой при своихъ старожитнихъ правахъ могѣли zostавати, цо все въ конституцію на сеймѣ, дастъ Богъ, пришлимъ аби тии всѣ пункта впи-

сание били, отъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ его милость отецъ епископъ смиренно и покорне просить.

д. На преосвященнаго отца Гедсона, князи Четвертынского, метрополиту Киевского, велце ся желуетъ, а надто о безчестие свое и въ паствѣ своей рожного стану духовного и свѣцкога людей, которые звикли приходити на поклоненіе преподобнымъ отцемъ Печерскимъ и инимъ мѣсцомъ святымъ, не кажетъ о нихъ до церкви святой приимовати, и до порядкувъ христіанскихъ припушати, еретиками з яковимис западными такъ люди приходячих, яко и самого отца епископа называет и описует, о которой жалости его милость панъ Прокопій Богдановичъ, резидентъ ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, въ Полци будучий, барзо добре вѣдает.

е. Его милость отецъ епископъ просит покорне пресвѣтлѣйшихъ и державнѣйшихъ ихъ царскихъ величествъ о жаловане на зубожалие церкви катедралние Львовскую и Галицкую, (не споминаючи третой въ Каменцу-Подолскомъ, въ пащецѣ бѣсурмацкой застаючої) отъ неприятеля Креста святого звоєванныхъ, и од всѣхъ оздобъ, церквѣ святой належачихъ, знищеніе, а найпаче Галицкая мало не з грунту зруинованная, которые то церкви святой памяти великихъ князей Россійскихъ накладомъ били фудованіе, отъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, съ усерднымъ смиреніемъ отецъ епископъ молячи милости отъ пресвѣтлаго ерону, всегдашнимъ богомолцею себе вѣручаетъ.

з. А ежели би отъ пресвѣтлѣйшихъ царскихъ величествъ яковой уразъ албо подеяздреніе мѣло быти на отца епископа, теди я устне, если бы того била потреба, одповѣмъ, и его милость панъ Прокопій Богдановичъ, резидентъ ихъ царскихъ пресвѣтлѣйшихъ величествъ, о всемъ обширне одповѣсть.

Дальше на др. поумистъ написано: 1793 г. августа 14, присланной архидіаконъ Пароеней епископа Львовского Іосифа Шумлянскаго подалъ таковы статью*).

*) Такъ какъ въ этой и въ другихъ связкахъ нѣтъ никакого отвѣта изъ Цосольскаго приказа на вышепредставленныя грамоты посланца еп. Шумлянскаго,

(Московский Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Реестръ дѣлъ Польскихъ 1689 г., іюля 20, № 8).

ССЛХХVII.

1690 года, 16 февраля. Пріѣздъ Кіевскаго рейтара Алексѣя Гомзакова съ грамотами отъ Кіевскаго митрополита Гедсона: 1) къ царямъ Іоанну Алексѣевичу и Петру Алексѣевичу о требованіи съ Полской стороны для посвященія въ Корсунь священника Антонія Иванковскаго; 2) къ патриарху Іоакиму съ пространною жалобою, какъ на Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, безсовѣстно на него митрополита клеветующаго въ нанесеніи якобы ему обиды и порицанія, такъ и на брата его Кирилла, епископа Луцкаго, а своего преемника, причиняющаго церкви святой великія ругательства.

Божию милостию пресветлѣйшимъ і державнѣйшимъ великимъ государемъ царемъ и великимъ княземъ Іоанну Алексѣевичу, Петру Алексѣевичу всеа Великія і Малыя Росіи самодержцемъ і многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчичемъ, і дѣдичемъ, і наслѣдникомъ, і государемъ, і обладателемъ, іхъ царскому пресвѣтлому величеству. Якоже единою по

то можно думать, что епископъ за совершаемыя имъ дѣла въ митрополіи, и ченно: отнятіе угодій Кіевъ-Печерской Лавры и гоненіе, воздвигнутое имъ на представителей митрополичей власти, тайное гоненіе православныхъ и представителей православія въ лицѣ Львовскаго Ставропигіального братства и тайное принятіе имъ уни еще въ 1677 году, что безъизвѣстно, въобщно, было Москвѣ. мало поводъ Посольскому приказу оставить просьбу Шумлянскаго безъ всякихъ послѣдствій. Быть можетъ Москва, зная интимныя отношенія Шумлянскаго къ королю, и заподозрила его въ интригѣ: чтобы вышательствомъ Москвы въ чисто внутренняя Польскія дѣла вызвать недоразумѣнія, послѣдствій которыхъ Москва страшилась, имѣя у себя дома много дѣла.

Бозе моемъ и Пречистой Его Матери всего себя вручилъ смь в содержавной монаршеской вашего царского пресвѣтлого величества десницы в сохранение, тако до кончины жития моего вѣрнымъ подданскимъ всегдашнимъ недостойнымъ богомолцею і низжайшимъ рабомъ вашего царского пресвѣтлого величества хочу пребывати, благонадеженъ будучи, яко всекрѣпкая вашего царского пресвѣтлого величества десница не предасть мене врагомъ, стужающимъ мнѣ прежде горко православия ради святаго; а ныне уже и под областью вашего царского пресветлѣйшаго величества пребывающему; соплетаютъ мнѣ сѣть, хотяще мя уловити, і пребогатую ко мнѣ недостойному рабу своему милость вашего царского пресвѣтлого величества в немилость предварити сицевымъ образомъ, якоже подлинная грамота, ко мнѣ писанная, свидѣтельствуеѣт, которую по совѣту со княземъ, бояриномъ і воеводою вашего царского пресвѣтлѣйшаго величества отчипы Киева, Михайломъ Григорьевичемъ Ромодановскимъ с товарищи посылаю немедленно для ізвещения вашему царскому пресветлѣйшему величеству; при семъ смиреннымъ ізвещеніи всемилостивому вашему царскому пресветлѣйшему величества призрѣнію навсегда вручаюсь; от престола святой Соѳіи митрополитанского Киевского. 1690-го году ѳевраля 8-го дня. Смиранный Гедеонъ, митрополитъ Киевскій.

В листу ис Полии к митрополиту написано: Ясне в Бозе преосвященныи отче, митрополитѣ ^ѣКиевскіи, мнѣ в Душѣ Святомъ отче, настырю і благодѣтелю, імѣя то в повелѣнніи от его королевского величества ясне велможного господина гетмана, чтоб я с людьми своими пошелъ на житие в Корсунъ и я, чиня доволство воли и повелѣнію монарховъ нашихъ, ныне подлинно збираюсь со всѣм і отца Антонія Іванковского с собою емлю, за которымъ покорственное прошение мое к пречестности вашей, благодѣтелю моему, приношу. Изволь пречестность ваша, яко отецъ і настырь православной вѣры нашей греческой, его благословити, и чтоб по вашему святому благословенію і мѣсто отецъ Антоніи в Корсуне для церкви Божіи возмогъ посвятити, а я о томъ буду радѣти и

ім'ю падежду, что церковь Корсунская при помощи Божіі і благословеніємъ, когда будетъ построена, пречестности вашей, моему благодѣтелю, належати будетъ митрополюі Киевской пречестности вашей, но не ко отцу Шумлянскому, а я, какъ християнинъ православный, и готовъ всегда во всякихъ дѣлахъ недостойными службами моими всегда отслуживати, а ныне молитвамъ святымъ пречестности вашей, благодѣтеля моего, вручивъ, предаюсь пречестности вашей, отца, і пастыря, і благодѣтеля моего нижайшимъ слугою. Данило Федоровичъ, ротмистръ его королевского величества. Из Ываповска еевраля въ 2 день 1690-го году.

А в другом полскомъ листу к тому-ж митрополиту Киевскому тож слово в слово написано от того-ж ротмистра:

Божіею милостию всесвятѣйшему і всеблаженѣйшему превеликому господину киръ Іоакиму, Московскому, всеа Росіі і всѣх сѣверныхъ странъ патриарху, премилостивому господину, своему отцу архипастырю и благодѣтелю Киевскіі і Галицкіі і Малыя Росіі смиренный митрополитъ Гедеонъ, о Святомъ Дусе сынъ і нижайшиі раб, архипастырского просит благословения. Въ грамоте всесвятѣйшенства вашего, ко мнѣ писанной чрезъ іеромонаха Іродіона Жураковского 1689-го году, декабря въ 12 день, прочел есмь, что на меня бьютъ челомъ всесвятѣйшенству вашему Іосипъ Шумлянскій, унять с римскимъ костеломъ, съ епископы своими Луцкимъ і Перемышскимъ, бутто я ево слугъ приѣзжающихъ в Києве велѣл имать і заключению предавать, і что он Осипъ Шумлянскій с своими епископы содержитъ православную каѳолическую вѣру, в благочестіі твердо и непоколебимо доселе стоитъ, не будичи никогда во отступленіі от православной каѳолической вѣры, і с римскимъ костеломъ никогда не сочетовался, и бутто я его імѣл обогливати і брата его Луцкого і Перемышского, прося на меня суда Божія, что я по ненависти его оболгал ко всесвятѣйшенству вашему. А какъ я не точию ево слугъ, в Києве будучихъ, не велѣл имать і в заключение предавать, но і не видал ихъ чрезъ тѣ четыре года в Києве, толко слышу от людей, что его прика-

щики по деревнямъ свято-соѣйскимъ ѣздятъ, от крестьянъ емлютъ рубли, дань медовую і пашенную и іные поборы на него емлютъ, кото; не бы мнѣ должны належати; также и старосты поповские с моихъ же священниковъ за три или за четыре мили отъ Кіева рубли емлютъ, антимиры і миро святое тѣмъ же священникомъ велѣлъ раздавати, а предо мною будучихъ митрополитовъ велить с престоловъ імати і к себѣ отвозити; я і о томъ умолчалъ есмь, не хотя моимъ челобитьемъ всесвятѣйшенству вашему стужати, дабы тѣжъ расколники не сказали на меня, что я между пресветлѣйшими государи цари и его королевскимъ величествомъ постановленной миръ вѣчной нарушаю. Они жъ расколники, увидѣвъ мое чрезъ четыре года терпѣние, что я челобитной не подношу на нихъ къ ихъ царскому пресвѣтлому величеству и вашему всесвятѣйшенству, по наущению ксензовъ тамошнихъ і по указу его королевского величества на меня послали на Москву челобитье чрезъ архидьякона своего да ігумена Креховскаго, хотя меня, какъ тамъ в Полской землѣ, с престола моего Луцкаго, при которомъ жилъ есмь неподвижно ни отъ кого чрезъ дватцать пять лѣтъ, испровергли безвинно безо всякаго суда, побралъ моихъ животовъ на сто тысячъ полскихъ в пашняхъ молоченыхъ і немолоченыхъ, в стадахъ, в скотинахъ, пасекахъ, в медахъ готовыхъ, в олове і в меди и в ыныхъ вещахъ домовыхъ, в книгахъ самыхъ богословскихъ на дватцать тысячъ, не могучи с собою ничего вывести, кромѣ трехъ книжець, і здѣ еще усилятся, чтобъ меня, похуливъ своими клеветами у ихъ царского пресвѣтлого величества і у вашего всесвятѣйшенства, і с святого престола свято-соѣйскаго митрополитанскаго безвинно изгнать. А что онъ Шумлянскій написался быти православнымъ и благочестивымъ, воистину яко Ария сотворилъ то, которыхъ імя за пазухою у себя своя вѣры проклятой ісповѣданіе написанное, когда ему святыя отцы предъ всѣмъ соборомъ велѣли ісповѣданіе учинити, какъ онъ, вѣровалъ, онъ читая ісповѣданія православныя вѣры, бился в перси свои, глаголя: такъ вѣрую и ісповѣдаю, святыя отцы, сирѣчь, какъ у меня в пазухе

на писмѣ стоитъ; і такъ обманулъ святыхъ отцевъ, однакожъ Богъ ему не потерпѣлъ і одержалъ свое возмездіе, также і Шумлянскій творить, присягу учинилъ на унѣю с Перемышскимъ еще на сейме Городенскомъ предъ легатомъ папнымъ і, затвердивъ руками своими, писмо отдали ему в руки; а онъ папѣю своему в Римъ отослалъ, къ чему я Бога, свидѣтели моего, призываю на душу мою, что то не от ненависти, какъ они говорятъ, но поистинне пишу, понеже и самъ я в ту пору на сейме в Гродне былъ, и меня к тому ж принуждали і покойного Тризну старшого Виленского, но насъ Господь Богъ отъ того сохранилъ. И по той присяги его королевское величество велѣлъ ему Шумлянскому тотчасъ из Гродна ѣхать, чтобъ послы Московскіе о томъ не провѣдали; а потомъ в другой год он же Шумлянскою чрезъ ксензовъ і уніатовъ к тому возбудилъ королевское величество, чтобъ велѣлъ насъ всѣхъ духовныхъ и мирскихъ с короны из Литвы и из Бѣлой Руси собрать в Люблинъ и тамъ предъ комисарами королевскими с уніятами стязаться о вѣре православной, и в ту пору всѣхъ духовныхъ Коронныхъ и Литовскихъ привелъ к тому своими прелестями, что принуждены подписаться на отрицанія святѣйшаго патриарха Цареградскаго, а поддався папѣ Римскому, кромѣ одной толко епархіи моею, понеже я самъ то крѣпко оборонялъ и не могъ есмь к подпису принужденъ быти, и не могучи я совѣсти ради такова ево прогнѣства, дабы души христіянскіе православно - католическія чрезъ его прелесть не погибали, принужденъ есмь его обличити; а онъ за то будучи на меня гнѣвенъ, что не всѣхъ прелестилъ православныхъ, и то стезаніе с ксензами уніятами чрезъ меня недостойного розорвано, воздвиглъ на меня крость королевского величества и всѣхъ ксензовъ и уніатовъ, и такъ чрезъ нѣсколко лѣтъ всегда былъ есмь в гонѣніи, покамѣстъ могъ терпѣлъ, понеже всегда по своимъ судилищамъ меня волочили, хотя меня или уморити, или с престола изгнати, какъ и учинил по своему Шумлянскою, согнавъ меня с престола и брата своего родного тамъ посадилъ, и одного времени, какъ я ѣздилъ в Люблинъ для дѣлъ

церковныхъ, и онъ провѣдалъ, о мнѣ учинилъ вѣдомо королевскому величеству, и такъ король его ко мнѣ присылалъ глаголя: или-де лучше тебѣ, что тобою, будто жидовиномъ, всякъ гнушаетца, или лучше быти уніятомъ, и будешь имѣти милость у королевского величества и честь, какъ ксензды и уніаты; а толко дву вещей от тебя требуемъ, чтоб еси патриарха Цареградцкого отрелся, а папе Римскому послушание учинилъ; такожде о происхожденіи Духа Пресвятаго чтоб еси такъ вѣрил, какъ костель Римскіи, а уснами в церкви исповѣдал по древнему для соблазны для народа; и я его и за то обличил, глаголя ему: сам ты прелстился и меня из ума выводилъ, и я на то обое не соизволяю; и такъ онъ и в то время оболгалъ меня предъ королевскимъ величествомъ, что я погордилъ совѣтомъ королевскимъ и его обличилъ; он же Шумлянскіи, когда еще в войску служил, никогда у нашихъ священниковъ не исповѣдался, толко у ксѣндзовъ, хотя тол было много монастырскихъ и мирскихъ церквей нашихъ православныхъ. А каково его избрание было на епископію Львовскую изъ мирского человѣка, не хощу болши всесвятѣйшеству вашему стужати, точию сие пишу, что много кровопролитія чинилося; егоже самого zelo было Винницкіи порубилъ і пострелялъ, что едва вылечался. І каковы у нихъ были расколы на сейме і на трибунале и на сеймикахъ чрезъ долгое время с великою соблазнью православныхъ людей, не мошно і написати, и онъ еще в то время тайно не присягалъ на унѣю, чтоб могль осѣсти престолъ Львовскіи, для чего королевское величество велѣлъ ему святитися у меня и у Іосіа Тукалскаго, епископа Белорускаго. И я его не святилъ, понеже уже в то время Іосиць Тукалскіи і гонения ради православия святаго избежал с престола своего, і сюда приѣхалъ, і на Украине жилъ, і умре; а онъ—Шумлянскои, не вѣдома откуда, двоихъ странныхъ архиереевъ, которые в то время в Польшу ѣздили для милостыни, призвалъ і велѣлъ себя посвятити въ епископы і помощію королевского величества впроважен на престолъ Львовскіи, і в ту пору с Винницкимъ великие наѣзды на себя чинили, людей много пропало і на

смерть, а иных порубили; и что тотже Шумлянскі писалъ на меня, будто православные люди іс Полши нѣкоего ради страха от меня не приходятъ в Киевъ на поклонение мѣсту святому, і в томъ мнѣ обиду чинить; имѣю я достовѣрныхъ свидѣтелей і при прошлыхъ воеводахъ Киевскихъ і нынешняго с товарищи, полковники і всѣми ратными людьми ихъ царского пресвѣтлого величества, такожь на всю Украйну шлюся, что таково дѣло никогда на меня не объявится, і самымъ уніятю я не возбранялъ к себѣ приѣздити, какъ для согласія о православной вѣре, и о том я от нихъ никакова писма не имѣл доселе, і они расколники не для каковаго о вѣре, токмо дабы меня в подозрѣние ихъ царскому пресветлѣйшему величеству і всесвятѣйшенству вашему подали, что я с ними уніятами нѣкие согласія чиню. Я по повелѣнію всесвятѣйшенства вашего, аще сѣмо очи придуть, отнюд не буду возбраняти такъ к себѣ приходу, какъ и інымъ монастырямъ прочилъ есмь, і то в грамоте всесвятѣйшенства вашего, что мнѣ послушнику своему повелеваетъ ізвестити, аще Інокентей Монастырской, бывшей игуменъ Кириловскі, приносил книжицу ко мнѣ і собору моему і, будучи на Москвѣ с велможнымъ Иваномъ Степановичемъ, гетманомъ обихъ сторонъ Днепра войскъ ихъ царского пресветлѣйшаго величества Запорожскихъ, имѣлъ вверхъ подавати ту или іную істинно, всесвятѣйшенству вашему ісповѣдаю, что не вѣдаю, какову книжицу вверхъ подавал і предо мною і соборомъ моимъ никакой книжицы не предлагалъ, понеже тотже Манастырской без благословения моего на Москву ѣздил, і чрезъ долгое время при господине гетмане медлил, и в постъ перед Рожествомъ Христовымъ приѣхалъ в манастирь Кириловскі. А я провѣдал, что он прегорчилъ всесвятѣйшенству вашему, будучи на Москвѣ, тотчасъ его отставил есмь от игуменства, и послал в манастирь общежителный Живоначальный Троицы Густинскі, гдѣ он, пребывая, нынешняго времени зело болень обретаецца, какъ братія того манастиря, будучи у меня в нуждахъ своихъ, ізвестили мнѣ, і о томъ всесвятѣйшенство ваше пишеть, что нѣцыи помыслиша престолу митрополитанскому в Га-

лично бытъ, воля в том всесвятѣйшества вашего, велиш мнѣ все-
святѣйшество ваше какову особу немедленно послать, дабы Анто-
ния Левенца сыскать в Киевъ і для розыску промеж тѣмъ Леван-
цомъ и братіею монастыря Межигорского, и я тако повелѣнное
вашего всесвятѣйшества сотворилъ; но тамъ уже Антонія Левенца
не сыскали. Θεодосіі Углицкіи, архимандритъ Черниговскіи, сослалъ
его в Глухов, говоря, что мы-де уже управу на него учинимъ; а
ныне онъ там немощенъ в Глухове; есть-ли хочеть его митропо-
литу имать, нуждею его да емлетъ, что я премудрому разсужденію
вашему всесвятѣйшеству вручаю, какъ мнѣ с чюжей епархіи нуж-
дею кого имать. Вся сия по поведенію вашего всесвятѣйшества,
яко низжайшій раб, изобразивъ, точию припадаю к стопамъ всесвя-
тѣйшества вашего, ниско челом буючи і прощениа прося, аще в
чемъ оскорбихъ всесвятѣйшество ваше симъ писаніемъ от гру-
бости моеи и под благословенные архипастырскіе рудѣ всесвятѣй-
шества вашего главу мою приклоняю; от престола святой Соѣѣи
митрополитанского Киевского 1690-го ѳевраля въ 7 день.

Смирный Геденъ, митрополит Киевскіи.

*Да в том же листу положены два листа, а в них напи-
сано, въ 1-мъ: Всесвятѣйшій і всеблаженнѣйшій господице, отче,
архипастырь, благодѣтелю мой!*

Вручив себе единожды, по Бозе моему и Пречистой Его Ма-
тери, вседержавной ихъ царского пресвѣтлого величества десницы
в сохранение и вашего всесвятѣйшества ^и архипастырскому благо-
словенію і отеческой милости до кончины живота моего, в сице-
вомъ званіи желаю вѣрно пребывати, чему завидя врази мои, день
и ночь мыслящи ми злая, хотѣли меня вѣрного ихъ царского пре-
свѣтлого величества подданного, недостойного богомолца, при ста-
рости и немоци моеи, вашего ж всесвятѣйшества в Дусе Святомъ
смирного сына уловити, какъ списокъ з грамоты; которой до-
святѣйшества вашего посылаю, свидѣтельствуеть, а самую подлин-
ную къ ихъ царскому пресвѣтлому величеству посылаю; разсуди,

всесвятѣйшество ваше, всемудрымъ от Бога себѣ дарованнымъ разсуждениемъ сѣти ловащихъ: можетъ-ли иная сплетенѣйшая быти; они бо всегда сипцевая плетуть на содержащихъ истинно православіе святое. Богъ мене хранилъ, с ними еще живуще, от ихъ іновѣрія, чесо ради вся оставих, да вѣру соблюду; ныне уже і под владѣніемъ ихъ царского пресвѣтлого величества и под вашимъ всесвятѣйшества архипастырскимъ благословениемъ сущему не престають стужати ми; молю смиренно всесвятѣйшество ваше, не предавай мене немощного враждующимъ на мя, да не до конца погибну; всегда стужаюсь от ихъ злохитреныхъ умышленіи, архипастырскимъ своимъ совѣтомъ у ихъ царского пресвѣтлого величества блюди мене всегда, да безмолвное и тихое совершу житіе, от ихъ навѣтовъ вражіихъ, под всекрѣпкою ихъ царского пресвѣтлого величества православныхъ монарховъ областію и вашего всесвятѣйшества отеческимъ благословениемъ и всегдашнимъ всемилостивымъ прирѣниемъ, которому смирено себе вручаю.

Смирный Гедѣонъ, митрополитъ Кіевскій.

Во 2-мъ: Всесвятѣйшіи архипастыро мой!

Да будетъ в великомъ разсужденіи, в милости отеческой вашего всесвятителства то, какъ я не имѣю скорбѣти и на Луцкого брата родного того жъ Львовского Шумлянскаго, что он ко мнѣ чрез два года никого не присылалъ і самъ не приѣзжалъ прощениа просити о томъ, что онъ не по правиламъ, но разбойнически взошелъ на мой престолъ, и яко Арсакиі на Іоанна святаго, хотя я себя не приверстывая к святому Іоанну; второе, что от ярости зѣлной ко мнѣ, а я ево і в лице не знаю, такъ мстилсѣ, что всѣ антимицы мои новыє і миро святое вездѣ велѣлъ имати і, хуля, плевалъ на антимицы мои і миро; а потомъ с нуждою великою свои антимицы і миро і нехотящимъ прихожинамъ давалъ і по нѣсколку червонныхъ золотыхъ ималъ за антимицы и миро, о чемъ шляхта в Луцку на сеймикѣ не токмо православныє, но і поляки, разъяривсѣ за то на него, естлиб не ушолъ іс костела, подлинноб его

убили, маетности всѣ, которые я прямыми денгами своими за сто тысячъ купилъ і рubeжи с великимъ издивениемъ учинилъ, храмы божественные, дворы, дворцы построилъ, людей поселилъ і обогатилъ, пруды здѣлалъ, мельницы построилъ, что есть вѣдомо тамошней шляхте і духовнымъ, сколь много я денегъ платилъ, азъ трудился, а онъ в труды мои впелъ і всѣ церкви божественныя потерялъ, что по немъ другому епископу не на чемъ будетъ жити, онъ по моему изгванію всѣ тѣ деревни і городки отдалъ людямъ, иные заложилъ, а иные разорилъ, что принуждены крестьяня всѣ разбредтися, в церкви святой Іоанна Богослова при мнѣ всякого дня три божественныя святыя литоргіи бывають, а ныне слышу от тѣхъ, которые на поклонение сюды приходять, і единой литоргіи пѣтъ, понеже пусть престолъ стоитъ, духовных не держитъ, разве попы мирскіе по нужде с великимъ проклятиемъ принуждены очереди пѣтъ своими пѣвчими; токмо в болшіе празники с своими просвирами, виномъ, ладономъ и свечами. Богъ разсудитъ і Досеѣя, Волоского митрополита, что онъ, не имѣя от святѣйшаго патриарха Цареградцкаго на то дѣло непреподанно никакова благословенія, но на его королевскаго величества положилъ вину, что его королевское величество к тому его возбудилъ, что не было в самомъ дѣле, і мнѣб не было такова убытка в маетностяхъ моихъ, і онъ бы принужденъ былъ сюды ко мнѣ приѣхати і смиритися.

Смирный Геденъ, митрополитъ Киевскій.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Малороссійскія дѣла 1690 года, февраля 16, № 9.

ССLXXVIII.

1691 года, 28 марта. Жалоба Московскимъ царямъ Іоанну и Петру Алексѣевичамъ Кіевскаго митрополита Варлаама Ясинскаго на Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, что онъ „дерзаетъ нарицатися блюстителемъ митрополіи Кіевской и архимандритомъ Печерскимъ“, имѣніями, принадлежащими митрополіи, владѣть, священническіе приходы, принадлежащіе къ Кіевской митрополіи, отнимаетъ, игуменовъ, повинующихся митрополиту, тюрьмами, грабежами, клятвами наказываетъ, запрещаетъ по церквамъ и монастырямъ произносить „имя митрополитанское“, хвастается, что онъ будетъ другимъ, Галицкимъ митрополитомъ, а такого раздвоенія не должно быть. Просить митрополитъ со всемъ своимъ соборомъ, чтобы цари въ силу заключенныхъ условій обратились къ королю съ представленіемъ, чтобы „епископства, монастыри и братства“, находящіяся въ Польшѣ, повиновались Кіевскимъ митрополитамъ, и чтобы никто, кромѣ Кіевскаго митрополита не смѣлъ именоваться Галицкимъ и чтобы Шумлянскій не владѣлъ приходами Кіевской митрополіи, простирающимися до рѣки Случи.

Всемогій царь царствующихъ и Господь господствующихъ всегда напастованнымъ помогающій, воюющей церкви Своей промыслилъ мѣсто Себѣ на земли предстателей и заступниковъ видимыхъ, пресветлѣйшихъ монарховъ крѣпкого и преславного царства Московскаго. По сему промыслу Божию благочестивые и пресвѣтлыя царства Московскаго самодержцы, не токмо внутрь государствования своего расширяють славу Божию и благолѣпіе церквей святыхъ, но и внѣ межъ царства своего людей благочестія восточнаго, под царскіи свой покровъ прибѣгающихъ, от насилия отступническаго заступати обыкли; такъ же бѣ блаженный памяти великій государь царь и великій князь Алексѣй Михайловичъ, ревнующій по благочестіи божественномъ поборникъ; такъ же бѣ блаженный памяти великій государь царь и великій князь Феодоръ Алексѣевичъ, ибо по его блаженный памяти царскаго величества государ-

скому указу в приговорѣ временного перемирья с королевствомъ Полскимъ чрез князя Михайла Черторыйского, воеводу Волинскаго, и его товарищевъ, пословъ королевскаго величества, уставлено и в четвертой статьѣ написано: дабы людие благочестия восточнаго, в королѣвствѣ Полскомъ пребывающіе, никаковымъ насиліемъ принуждены бывали ко отступническому от благочестивыя вѣры церкви восточнаго соединению.

По сей статьѣ блаженныя памяти великии государь царь и великии князь Феодоръ Алексѣевичъ доблественно поборался с королевскимъ величествомъ на сеймѣ Гроденскомъ чрезъ полномочныхъ пословъ своихъ, боярина своего Ивана Васильевича Бутурлина и его товарищевъ, о соблюденіи благочестия неврежденнаго, въ королѣвствѣ Полскомъ будущаго. И нынѣшніе счастливо намъ царствующіе великии государи цари и великии князи: Иоаннъ Алексѣевичъ, Петръ Алексѣевичъ, помняще себѣ быти от промысла Божественнаго православно воюющія церкви предстательми и заступниками, в приговорѣ перемирья вѣчнаго с послами королевскаго величества: с Христоомъ Гримултовскимъ, воеводою Познанскимъ, да с Мартианомъ Огнискимъ, канцлѣромъ Литовскимъ, с товарищи постановили с обоихъ сторонъ и крестнымъ целованиемъ утвердили епискупства благочестивые, в державе королевскаго величества пребывающіе, имянно: Луцкой, Львовской, Премысльской, Бѣлоруской повиноватися весма митрополитомъ Киевскимъ, колма паче монастыри и братства Подгорскіи, Волинскіи, Подолскіи и княжства Литовскаго, прежде сего будучи под властію митрополитовъ Киевскихъ, да по прежнему повинуются митрополитомъ Киевскимъ. Но Шумлянскіи оба, Луцкіе и Львовскіе властителие, духовный миръ вѣчныи, между пресвѣтлѣйшими государи нашими, их царскимъ пресвѣтлымъ величествомъ и его королевскимъ величествомъ, поставленный и крестнымъ целованиемъ утвержденный, отчасти разоряеть. Ибо по установленномъ перемириі вѣчномъ четыре уже годы преидоша, а в сихъ мимошедшихъ четырехъ годахъ не точию коимъ либо знаменіемъ повиновеніе свое показуютъ, но

паче митрополитовъ Киевскихъ, яко преставльшагося блаженныя памяти митрополита Киевскаго князя Гедеона Святополка Четвертенскаго, тако і нынешняго многими пакостмі уничижаютъ і огорчеваютъ.

Ибо Шумлянскіи Лвовскіи не удовлетвѣетца симъ, яко, живу сядящу на престоле митрополиі Киевскоіи митрополиту, дерзаетъ нарицатися блюстителемъ митрополиі Киевскоіи (якоже и архимандритомъ Печерскимъ), не удовлетвѣетца і симъ, яко маестностями митрополиі Киевскоіи, под самымъ Киевомъ будучими, владѣетъ і священническіе приходы отъ священниковъ, до епархіи митрополиі Киевскоіи належачихъ, лихоимателнѣ емлетъ. Не удовлетвѣетца ибѣ Шумлянскіи симъ, яко монастырей прежде сего митрополитомъ Киевскимъ повинующихся ігуменовъ тюрьмами, граблениемъ, клятвами и прочими тяжбами озлобляетъ, паче же, да не имя митрополитанское по церквахъ или монастыряхъ воспоминаемо бываетъ, запрещаютъ. Но и ныне еще вновь Шумлянскіи Лвовскіи тщится, да будетъ онъ другіи митрополитъ Галицкіи, а таковаго раздвоения митрополиі Киевскоіи и Галицкоіи не бѣ доселѣ отъ начала просвѣщения Російскаго рода, но присно единъ і тойже сядящій на престоле митрополиі Киевскоіи именовася митрополитъ Киевскіи и Галицкіи.

Бьетъ челомъ убо ихъ царскаго пресвѣтлаго величества богомолець нынѣшніи митрополитъ Киевскіи Варлаамъ со всѣмъ своимъ освященнымъ соборомъ, да пожалуютъ великіе государи милостивымъ своимъ призрѣниемъ и пошлютъ своихъ пословъ до королевскаго величества. Да по вѣчномъ перемирьѣ поставленномъ предреченные епископства, въ державѣ королевскаго величества будучіе, повинуются митрополитомъ Киевскимъ. А монастыри и братства, прежде бывшіе подъ властію митрополита Киевскаго, невозбранно повинуются митрополитомъ Киевскимъ и нынѣ. Да инъ кто развѣ сядящаго на престоле митрополиі Киевскоіи не именуется Галицкимъ митрополитомъ. Да священниками приходскихъ церквей митрополиі Киевскоіи епархіи, досязающей до Случи реки, не вла-

дѣтъ Шумлянскіи, но наче да по прежнему повинуются митрополитомъ Киевскимъ, от митрополитовъ Киевских, и рукополагающеся, и миро святое, и антимиры приемлюще.

---

*Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ.
Малороссійскія дѣла 1691 года, марта 28, № 11.*

CCLXXIX.

1691 года, январь-юнь. Судебное дѣло между Альбертомъ Мильческимъ и Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанья русско-славянскихъ книгъ.

Actum Leopoli, feria quarta ipso die festi sancti Antonij Patavini, confessoris, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo.

Coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes personaliter nobilis Georgius Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regens et instigator terrae Leopoliensis, atque famatus Cyprianus Kisielnicki et Stephanus Laskowski, cives Leopolienses, uti et tanquam Confraternitatis ritus graeci ad ecclesiam sub titulo Assumptionis in coelum Beatissimae Virginis Mariae hic intra moenia civitatis istius sitae fundatae, seniores nomine totius supraallegatae Confraternitatis suae agentes ex remissa a nobili et spectabili officio proconsulari, ad nobile et spectabile officium praesens consulari Leopoliense, cum parato termino facta, praemissa solenni contra citatum famatum Albertum Milczewski, introligatorem, civem Leopoliensem, protestatione, ratione per eundem privilegijs et decretis sacrae regiae maiestatis, eidem suae Confraternitati super officinam typographicam servientibus, contraventionis, terminum praesentem in proximum distulerunt.

Actum Leopoli, sabbatho intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nonage-

imo primo. In termino hodierno conservato supranominati praerecensitae Confraternitatis ritus graeci seniores, coram officio praesenti consulari Leopoliensi comparentes, in praesentiae praefati citati Alberti Milczewski inhaerendo anteriori suae protestationi coram actis nobilis officij praesentis in anteriori termino contra eundem citatum factae, urserunt paenas super citato eodem, rationae per eundem, nullo iure, imo contra iura, decreta privilegiaque sacrae regiae maiestatis, itaque constitutiones regni impressionis typo librorum idiomate slavonico et ruthenico, cum summo damno eiusdem Confraternitatis ac per id contraventionis per eundem citatum iisdem iuribus, privilegij et potissimum decreto sacrae regiae maiestatis inter seniores praedictae Confraternitatis suae, actores et successores famati olim Michaelis Sloska, typographi, civis Leopoliensis, Cracoviae, in comitijs regni generalibus felicis coronationis serenissimolim divae memoriae Michaelis regni Poloniae, feria quarta in crastino festi sanctae Hedwigis Electae Viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, (prout hoc idem decretum sacrae regiae maiestatis pro informatione ad legendum ex serijs partium controversijs prolatum produxerunt), petentes eundem pro contraventione iisdem iuribus, privilegij et decretis sacrae regiae maiestatis poenis condignis, nimirum sequestratione typographiae in praedictum suae Confraternitatis erectae, nec non in damnis et litis expensis condemnari, neve ab hinc typo libros stylo seu idiomate graeco-ruthenico et slavonico imprimere audeat, eidem inhiberi; in verificatonem autem assertorum suorum praesentaverunt exemplaria aliquot stylo graeco per eundem citatum typo impressa.

Porro citatus famatus Milczewski dilationem super patronum concedi sibi postulavit.

Impugnantibus vero supranominatis praedictae Confraternitatis senioribus eiusmodi dilationem ex quo causa ad privilegia et decreta sacrae regiae maiestatis citato dirigitur.

Officium autem praesens consulare Leopoliense ne citatus indefensus maneat, dilationem eidem super patronum, una tamen cum

responsione, uti in exequutione rei indicatae ad proximum concessit.

Actum Leopoli, feria secunda intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. Adveniente termino praesenti statuendi per partem iure conventam proloquutoris producendaeque responsionis, haec eadem pars iure convento statuto proloquutore facta solenni reprobatione de nullitate protestationis per partem actoream contra se factae, imo protestando contra eandem partem actoream, iż ex occasione et ad instantiam illius zakazano czeladzi onego robic około druku styli seu idiomatis slavonici, seu ruthenici, z kąd wielką szkodę ponosić musi, saluandoque contra eandem partem actoream, ratione praemissorum actionem, satisfaciendo dilationi concessae, respondendo infert, iż nie mogą actores ullam exequutionem et consequenter poenas vigore decreti sacrae regiae maiestatis per se ad actu praesentia producti urgere, albowiem eiusmodi decretum sacrae regiae maiestatis, non inter citatum modernum, verum successores olim famati Michaelis Sloska stetit, citatus vero, mając po sobie privilegium serenissimi regis ad praesens nobis feliciter regnantis, według onego sprawuie się, zaczym że ad praesens nulliter ab actoribus impetitur uprasza se liberum ab incompetenti actoratu et actione pronuntiari, salvis saluandis.

Replicando pars actorea intulit, iż nuda assertione adlaborat iure conventus, a choć by też quidquam in defensam sui produkował, subsistere nie mogło by, ponieważ contra mentem sacrae regiae maiestatis decreti, ex personali comparitione et serijs controversijs ex actoratu eiusdem Confraternitatis, cum successoribus olim famati Michaelis Sloska prolati, postąpił sobie y postępuje citatus, sola temeritate utendo, y lubo się zaszczyca quodam privilegio sacrae regiae maiestatis, cui innixus zaczął tę robotę, nie tak należało postąpić sobie eidem, ale ordinate, albowiem non constat nobili et spectabili Magistratui de hoc privilegio, a do tego privilegium, ut petitum datum, ktore nie może suffere legem, albo raczey iudicatum serenissimae maiestatis, ut praemissum, ex his itaque rationi-

bus petit pars actorea, adhaerendo contentis allegati sacrae regiae maiestatis decreti, ubi expresse continetur parti, et alijs quibusvis personis ne typographiam, seu verius officinam illius, in quovis loco, tam extra, quam intra moenia civitatis et alijs quibusvis locis, penitus exercere audeant, petens pars actorea addirecte respondendum citatum stringi. Jam vero duplicando citatus reassumpsit terminum responsionis suae et perstat circa privilegium sibi a sacra regia maiestate datum, według ktorego sprawił się, zaczym że incompetentes actores czynią, petijt se circa contenta privilegij sacrae regiae maiestatis conservari.

Officium autem praesens consulare Leopoliense suspensa cognitione competentiae actoratus et actionis citato directe respondere mandavit. A quo decreto citatus ad iudicia sacrae regiae maiestatis appellavit, petens suae appellationi deferri. Officium autem praesens ipsius appellationi non detulit. Protestante vero eodem citato de gravamine et prosequenda sua appellatione. Officium cum parte actorea sibi adhaerentae de forma iuris solita reprotestatum est.

Tandem citatus supranominatus, stando sub tuitione appellationis suae post curiam sacrae regiae maiestatis prosequendae, petijt dilationem super directe respondendum concedi. Quam annuente officio praesenti, uti privilegiatam et de iure concessibilem ad proximum obtinuit. Et incontinenti actores contra citatum de damnis et litis expensis ex protelatione (sic) per citatum causae promanan. protestati sunt. De cuius protestationis nullitate citatus est reprotestatus.

Actum Leopoli, feria quarta intra Octavas festi Sacratissimi Corporis Christi Domini, anno eiusdem millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. Citatus supraspecificatus, stando, ut supra, sub tuitione appellationis per se ad iudicia sacrae regiae maiestatis a decreto officij praesentis interpositae et non admissae, ad actis decreto officij praesentis produxit directam responsionem in tenore verborum tali, qui sequitur.

Tenor directae responsionis: iure conventus modernus, ut pote famatus Albertus Mielczewski, typographus, civis Leopoliensis, ad actus decreto nobilis officij praesentis, stando sub iuitione appellationis suae eiusdemque, si et inquantum opus fuerit, prosecutionem saluando directe respondendo taliter infert. Allegar pars actorea iakies dawne iura suae Confraternitati iakoby należące, a one non producit, tylko solum decretum sacrae regiae maiestatis, ktore ieszcze in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, feria quarta in crastino festi sanctae Hedugis Electae Viduae, inter seniores Confraternitatis ritus graeci, atque successores famati olim Michaelis Sloska, non vero assertum citatum stetit, y tegosz pozwanego importune ad executionem eiusdem decreti sacrae regiae maiestatis, ktore non super ipso, verum alijs, ut praemisum est, successoribus Sloska otrzymany iest, pociąga y poenas vigore eiusdem decreti sacrae regiae maiestatis urget, tudziesz wielką przeszkodą iest, kiedy mu czeladzi ritus graeci in officina typographica robić zakazała, y onemu modum vivendi przeszkodziła, przez co wielce na substantiey swoiey szwankowoc musi, a w większa y na słowie, ponieważ go udano w wielebney kapitule, że iakoby litery ritus graeci miał Confraternitati praealegatae wykrasć, o co seorsivam saluat sibi actionem, ad praesens vero stosując się do przywileiu i. kr. mości, pana miłosciwego, de data Złoczoviae, die decima tertia mensis augusti, anno Domini millesimo sexcentesimo octagesimo quarto, ktorym liberum exercitium librorum, tam latinorum, quam ruthenorum veteris, sive novae editionis permissum, idque absque omni quorumvis status, conditionis et praeeminentiae hominum praepeditione, tylko dopiero elementarz, sam sobię kazawszy litery ruskie zrobić y do tego czaladz eiusdem ritus graeci sobie przysposobiwszy, ktora ad instantiam dictae partis actoreae alienować się musiała, y iego mość xiądz episkop onym u tegoz pozwanego robić zakazał, y lubo aliquotves iure conventus, chciał eo in negotio i. m. xiędzu episkopowi kłaniać się, y takowe privilegium sacrae regiae maiestatis, ktorym ad praesens broni się, prezentować, onego do i. m. xiędza

episkopa nie przypuscili, circa quod quidem privilegium sibi a sacra regia maiestate benigniter collatum; citatus praeallegatus perstando, petit se iuxta obloquentiam eiusdem conservari, nimirum ut libere hanc artem typographicam in hac civitate Leopoliensi exerceat, libros tam latinos, quam ruthenos typis excudat, recudat imprimatque, ac in usum hominum tam in eadem civitate praesenti, quam in alijs regni et magni ducatus Lithuaniae civitatibus alijsque locis, non obstantibus quibusvis privilegijs, distrahat et divendat, per sententiam nobilis et spectabilis officij praesentis sententiari, atque actores in damnis et litis expensis condemnari, quinimo ratione contraventionis privilegio praeallegato sacrae regiae maiestatis (quod circa terminum praesentem pro documento producit) poenas super ijsdem actoribus decerni et, ut eidem iure convento in praeallegata arte typographica praepedimento non sint, sententiari, saluis saluandis, protestando de damnis et litis expensis. Documenti autem tenor infra videatur.

Porro actores replicae terminum prout et citatus duplicae ad cancellariam exhibitur se submiserunt et dederunt in tenore serieque verborum sequenti.

Tenor replicae: Confraternitas ritus graeci, ad basilicam intra moenia civitatis huius existens, per nobilem Georgium Korendowicz, et famatum Ciprianum Kisielnicki, atque Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, e gremio sui ad negotium praesens deputatos, inhaerendo antecedentibus suis protestationibus, in et contra iure conventum factis ijsdemque iterum atque iterum renovatis, sollemnissime et ad praesens ratione omnium damnorum et litis et sensarum per eundem citatum causat, protestando replicandoque infert. Jako rationes inutiles citati tak defensae onego, ktore in privilegio eidem, a serenissima maiestate collato, wspieraią się, suffragari dicto convento non possunt, ktory, in ordinate postąpiwszy sobie, modo illicito, non producto eodem, ut moris ad acta competentia privilegio, wazył się sine consensu eiusdem sacrae regiae maiestatis domini clementissimi seu eius, cui de iure competit, approbatione, (quod ex-

presse in producto cautum privilegio) typographiam ritus graeci cum summo damno et praeiudicio partis actoreae excudere, excussaque exemplaria satis erroneè, multos in se continentes defectus et contra fidem errores, divendere. Pro quo illius iniquo ac illicito ausu, że tegosz pozwanego supradicta Confraternitas ad exequutionem decreti, per suos deputatos ad hocce negotium reproducti, adcitavit, recte et quidem legitime factum, non enim obest, że zadaie pozwany, isz iakoby non cum citato prolatum, ale że etiam alijs quibusvis personis expresse dicto sacrae regiae maiestatis decreto inhibitum, quatenus ab exercenda ista officina typografica styli slavonici seu ruthenici, tam intra, quam extra civitatem ac in alijs quibusvis locis penitus abstineant, nec quidquam typis mandare ab hinc et in futurum praesumant sub poena confiscationis librorum unienique per hocce idem sacrae regiae maiestatis decretum ex serijs controversijs iniunctum, ut hoc loci eadem allegati decreti expressa reassumitur mens, iakosz tedy ma citatus inaczey interpretari to, co cautum Confraternitati expresse, do ktorego to nic nie należy, y owszem, że tak infraudem et ad male narrata, impetrato contra iura et privilegia Confraternitatis eodem in decreto allegata suo privilegio ausus est attentare, iure merito promeruit poenas affectationi partis octoreae appositas, to iest quatenus citatus pro eiusmodi inique et contra iura ac privilegia priora attentatis, carceres ut praemissum seratos iubeat, mulctam nobili officio reponat, damna litisque expensas refundat et ab eiusmodi typografia slavonico seu ruthenico stylo excudenda in perpetuum abstineat, petentes id cum confiscatione tam exemplarium, quam librorum eiusmodi idiomate et stylo excussorum et totius officinae illius sequestrationem iniungi, decerni ac sententiari, salius et praecustoditis omnibus iuris beneficijs et praesentatione privilegiorum suorum ad deliberationem, si et in quantum opus fuerit, poniewaz revisio illorum non competit citato.

Tenor duplicae: famatus Albertus Milczewski, typographus, civis Leopoliensis, citatus modernus, inhaerendo suae reprotestationi tum et ad praesens iterum, atque iterum de nullitate protestationis

in termino replicae insinuatae reprotestando, taliter duplicat, że eiusmodi citatus takowego privilegium sacrae regiae maiestatis ad acta non produxit antea, to in libero arbitrio onego było, gdyż go nikt in simili materia nie turbował, iako ad praesens Confraternitas ritus graeci dictum citatum turbaie, przeto tesz teraz in defensam sui on pro documento ad acta praesentia podał y. na nim słusznie zasadza się, gdyż liberum exercitium librorum tam latinorum, quam ruthenorum veteris sive novae editionis onemu permisum est absque praepeditione quorumvis hominum, ut in se praeinsertum sacrae regiae maiestatis privilegium atque terminus directae responsionis fusius enarrant et obloquuntur. A że iakoby apertus citatus, sine consensu sacrae regiae maiestatis, iakoby contra mentem allegati privilegij sacrae regiae maiestatis, exemplaria eronee excudere, eamque ac si divendere, na to żadnego consensu nie potrzeba było, gdyż to dopiero elementarz ritus graeci, a nie iaką poważną xięge wydrukował, z którym do iego mosci xiędza episkopa chodził o correcte, tylko go nieprzypuszczono y ieszcze z tych elementarzow żadnego nie sprzedał, iakoz y to w podziwieniu ma, zkąd y iakim sposobem pars actorea iednego ekemplarza dostała, nie może tedy dicta Confraternitas poenas ullas na pozwanym urgere, według decretu iego krolewskiey mości, o którym pozwany nie wiedział, ani mu też o nim wiedziec należało, gdyż non inter citatum, verum successores Sloska prolatum est. Citatus zaś inhaerendo privilegio sacrae regiae maiestatis według onegoż chciał się sprawić, iakoż circa illud petit, se conservari liberum exercitium artis typographicae, tam librorum latinorum, quam ruthenorum, sine quamvis praepeditione sibi permitti, non obstantibus quibusvis partis actoreae allegationibus, saluis saluandis, protestando iterum atque iterum de damnis et litis expensis, tum de nullitate praecustoditionis.

Tenor documenti citati circa directam responsionem producti: Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Massoviae, Samogitae, Kiioviae, Wołhyniae, Podoliae,

Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaequae. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Quo magis praecipuam famati Alberti Milczewski, civis Leopoliensis, in arte typografica experientiam sedulam et laudabilem in illa diligentiam propensissimum in super de nobis deque universis per eandem bene merendi studium commendatum habemus, eo institiori ex motivo regis nostri typographi titulum dandum et conferendum esse duximus, prout damus et conferimus actualemque et realem regium typographum nostrum nominamus, ducimus et declaramus praesentibus literis nostris. Dantes et concedentes eidem plenam et omnimodam potestatem libere hanc artem typographicam in civitate nostra Leopoliensis exercendi, libros tam latinos, quam ruthenos veteris, seu novae editionis (praevio tamen consensu nostro, seu eius cui de iure competit approbatione) typis excudendi, recudendi imprimendique et iuris publici faciendi, ac eosdem in usum hominum tam in eadem civitate nostra Leopoliensi, quam in alijs regni et magni ducatus Lithuaniae civitatibus, alijsque locis non obstantibus quorumvis privilegijis distrahendi et dividendi, nec non alijs libertatibus, immunitatibus et prorogativis, caeteros typographos regni nostri et magni ducatus Lithuaniae, aliarumque provinciarum praesertim vero Cracovien., Gedanen. et Vilnen. concernen, gaudendi et utifruendi, abque omni quorumvis status, conditionis praeeminentae hominum praepeditione. Liberum insuper, immunemque eundem famatum Albertum Milczewski, typographum nostrum, a soluendis quibusvis, si et in quantum modo aliquo et praetextu super eius typographiam aliquando imponerentur, contributionibus dictae civitatis nostrae Leopoliensis et collectis facimus ac declaramus. Domum praeterea ipsius seu partem se concernentem, ab excipiendis quibusvis hospitibus ex officio, praesertim a praesidiarijs mibitebus nostris, tam in praesentia, quam absentia nostra, excipimus et liberamus. Quod ad notitiam omnium, quorum interest, praesertim vero dignitariorum, officialium, iudiciorumque terrestrium, castrensiurn, nec non Magistratum civilium regni et magni duca-

tus Lithuanie deducentes mandamus, ut praefatum Albertum Milczewski pro vero et legitimo typographo nostro habeant et agnoscant, eique suprascriptis, libertatibus et alijs typographis nostris servien., quas hic pro expressis habere volumus, libere et licite gaudere et infrui permittant, permittique ab omnibus current, pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas, sigillo regli communiri iussimus. Datum Złoczoviae die dicima tertia mensis augusti, anno Domini MDCLXXXIV, regni vero nostri undecimo anno. Joannes rex. Locus sigilli regni. Stanislaus Szczuka, regens regni concellariae, m. p.

Officium autem praesens consulare Leopoliense super ferenda ea in causa sententia ad proximum deliberavit.

Actum Leopoli, feria quarta anti festum sanctorum Petri et Pauli apostolorum proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. In causa et acione inter Confraternitatem ritus graeci, ad basilicam Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae intra moenia civitatis huius existentem, per nobilem Georgium Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regentem et instigatorem terrae Leopoliensis, et famatos Ciprianum Kisielnicki, atque Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, nomine totius Confraternitatis agentes actores ab una et famatum Albertum Milczewski, typographum, civem Leopoliensem, citatum parte ab altera, ratione per citatum librorum stylo graeco et slavonico typis impressionis, exindeque decreto sacrae regiae maiestatis de actu Cracoviae in comitijs felicit coronationis serenissimi Michaelis regis, feria quarta in crastino festi sanctae Hedugis Electae Viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono, prolatae contraventionis, mota et vertente officium praesens consulare Leopoliense, partium suprascriptorum controversijs, allegationibus et defensis, visis, lectis, diligenterque perpensis, sus, ensam ratione cognitionis competentis nec ne? actoratus et actionis resoluendo deliberationempue in principali negotio expediendo, competenti actoratu et actione adinventis, taliter in principali negotio sententiandum esse duxit. Quoniam in causa

praesenti decreta sacrae regiae maiestatis, tum et privilegia ab utrinque intercedunt, cuius vero est condere, eius est et interpretari, proinde causam gano uti in concurrentia rescriptorum sacrae regiae maiestatis ad iudicia sacrae regiae maiestatis pro cognitione remisit. Ne vero idem citatus pendente hac causa indecisa post curiam sacrae regiae maiestatis libros stylo slavonico, quam etiam graeco idiomate exprimere, eosque dividere audeat, serio eidem sub poenis inhibuit ac interdixit decreti sui vigore.

Quod quidem decretum officij praesentis actores pro iure susceperunt, petentes, aby interea sequestratio była librorum, aut ob sigillatio.

Officium vero praesens standum esse decreto suo censuit. Protestati sunt suprafati seniores Confraternitatis ritus graeci atque manifestati, iż inquantum by się pokazała contraventio decreti per citatum, iż z nim o to ad poenas czynić będą, saluando sibi easdem poenas super citato vindicando.

Citatus autem diltionem super recolligendum de suscipiendo decreto praesenti dari sibi petijt, condempque ad proximum obtinuit.

Actum Leopoli, sabbatho post festum sanctorum Petri et Pauli apostolorum, proximo anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo primo. In termino hodierno actores supranominati praerecensitae Confraternitatis ritus graeci seniores affectaverunt, quatenus idem citatus famatus Milczewski, vigore obtentae dilationis recollectionem de suscipiendo nec ne? officij praesentis decreto expediat. Expediendo itaque citatus recollectionem suam facta reprobatione de nullitate protestationis in anteriori termino per actores contra se factae, appellavit post curiam sacrae regiae maiestatis a puncto denegati liberi exercitij exprimendorum stylo ruthenico librorum, petens appellationi suae deferri et officium praesens consulare Leopoliense. Quoniam post remissam causae ad iudicia sacrae regiae maiestatis desijt esse index, ideo standum esse eidem remissae censuit.

Protestante eodem citato de gravamine et prosequenda.

Officium cum parte sibi abhaerente de forma iuris solita re-
protestatum est.

Protestata est Confraternitas contra citatum ratione damnorum
et litis expensarum subsequutarum et subsequendarum.

Reprotestatus est citatus de nullitate eiusdem protestationis,
quinimo protestatus de damnis, quae patitur ac in posterum pa-
tietur idque ex denegato libero exercitio exprimendorum librorum
stylo ruthenico, tum de damnis et litis expensis offerendo se ean-
dem protestationem fusius in copijs daturum.

Reprotestata est Confraternitas ritus graeci de nullitate pro-
testationis, offerendo similiter reprotestationem suam fusius in copijs
datur.

Verum quoniam utraeque partes easdem, tam protestationem,
quam reprotestationem non dederunt, ideo hoc loci non sunt incertae.

Quo nomine cancellaria de diligentia sua protestata est. In
cuius rei fidem sigillum officij consularis Leopoliensis praesentibus
est impresum.

Nicolaus-Ludovicus Abrek, ci-   Ex actis officij consularis Leo-
vitatis Leopoliensis notarius, М. П.   liensis extraditum.

m. p(ropr)ia.

Львовскій Ставропільський архивъ, № 718.

CCLXXX.

1692 года, 14 июня. Декретъ короля Яна Третьяго, данный Львовскому Ставропигіальному братству, въ силу котораго возникшій процессъ между братствомъ и Альбертомъ Мильчевскимъ прекращается въ пользу братства, такъ какъ привелегія Мильчевскаго на печатанье русскихъ книгъ получена имъ изъ королевской канцеляріи посредствомъ „злой информации“ и, какъ таковая, уничтожается, а за братствомъ Ставропигіальнымъ оставляется исключительное право печатанья греко-русскихъ книгъ.

Joannes Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitae, Kiioviae, Vołhynae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czerniechoviaeque. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Remissam fuisse ad nos et iudicium nostrum ab officio consulari Leopoliensi causam et actionem inter nobiles et honoratos Georgium Korendowicz, actorum Camenecensium in Podolia regentem et terrae Leopoliensis instigatorem, Cyprianum Kisielnicki et Stephanum Laskowski, cives Leopolienses, uti et tanquam modernos Confraternitatis Stauropigiandae ritus graeci ecclesiae Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis, in civitate Leopoliensi sitae, seniores actores ab una, et famatum Albertum Milczewski, typographum, civem Leopoliensem, citatum parte ab altera. Idque ratione per eundem nullo iure, imo contra iura privilegia et decreta regia, atque constitutiones regni, librorum idioma slavonico et ruthenico, cum summo damno et praeiudicio dictae Confraternitatis typo impressionis, ac per id rebus indicatis regiis, prioribusque actoreae partis iuribus ac privilegiis contraventionis, ad idem officium civile Leopoliense originaliter intentatam ibidemque agitatam. In qua causa cum pars actorea contenta propositionis suae decerni affectando, privilegium citati inferius de data specificatum, nullo iure imo contra iura, decreta, privilegia, Fraternitati suae ab antecessoribus nostris antiquitus servientia, imo contra constitutiones regni per eundem citatum obtentum esse deduceret, quo nomine

decretum serenissimi olim divae memoriae antecessoris nostri Michaelis regis inter antecedaneos suos praedictae Confraternitatis seniores et successores famati olim Michaelis Sloska, typographi, civis Leopoliensis, Cracoviae in comitiis regni generalibus felicis coronationis feria quarta in crastino festi canctae Hedwigis Electae Viduae, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono ex controversiis partium prolatum iudicialiter exhiberet: pars vero citata reproducto privilegio suo (de quo res) eodem se tutaret, tum in competentiam actoratus et actionis objiceret: demum partes utraeque per replicas, duplicas, triplicas caeterasque controversias inter se mutuo et abinucem disceptarent officium consulare Leopoliense post seorsivas suas procedendi, respondendi et directe respondendi sententias cognitionem competentiae? Vel non? Actoratus et actionis suspenderat. Post modum exceptis earundem partium controversiis, allegationibus et defensis, iisdemque visis lectis et diligenter perpensis, suspensam ratione competentis? nec ne? Actoratus et actionis resoluendo deliberationemque suam praehabitam expediendo, competenti actoratu et actione adinventis taliter in principali negotio sententiaverat. Quoniam in causa praesenti decreta regia, tum et privilegia ab utrinque intercedebant, cuius vero condere eius est interpretari: proinde causam hanc, uti in concurrentia rescriptorum regionum ad iudicia nostra pro cognitione remiserat. Ne vero dictus citatus pendente hac lite libros stylo slavonico, quam etiam graeco idiomate imprimere, eosque divendere audeat, serio eidem sub paenis inhibuerat et interdixerat. Qua stante taliter ad iudicium nostrum facta remissa, memorata pars actorea una cum generoso instigatore regni citatum praefatum famatum Albertum Milczewski ad paratum causae huius terminum ex eiusmodi remissione per officium consulare Leopoliense ad iudicium nostrum sine praefitione termini facta citatione seorsiva partem adcitarunt, ad reponendum et restituendum idem privilegium citati de data illius Złoczewiae die decima tertia mensis augusti anno Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo quarto super liberam impressionem librorum et

graeco-ruthenicorum veteris seu novae editionis contra iura, privilegia et decreta per serenissimos antecessores nostros ex partium controversiis prolata, nulliter et illegitime exportatum. Nimirum ad videndum et audiendum eiusmodi privilegium (cuius exequutionem suspenderamus, et ne stante lite praesenti libros graeco-ruthenos imprimere audeat sub poena centum hungaricalium casu contraventionis extendenda eidem citato interdixeramus) reponibile esse adinveniri. Actores circa decreta serenissimorum nostrorum antecessorum conservari, citatum poenam contraventionis iisdem valla tam succubuisse adinveniri, eandemque super ipso extendi, libros per eundem in idiomate graeco-rutheno impressos confiscari, causam praesentem tam ex hacce citatione nostra, quam remissione per officium consulare Leopoliense facta decidi et determinari, citatum in damnis litisque expensis condemnari. Caeteraque quae iuris et aequitatis ratio suaserit dici statui et sententiari. Alias quemadmodum ipse causae huius processus et adcitatio nostra praeinserta superscripta omnia luculentius in se enarrant ac edisserunt. In termino itaque hodierno ex eadem remissa prout supra facta, tum et adcitatione legitime ad praesens proveniente et hucusque continuato. Partibus supranominatis actorea videlicet generoso instigatore regni, eiusque delatoribus nobili Georgio Korendowicz, actorum Camenensium Podolia regente et terrae Leopoliensis instigatore; tum honorato Stephano Laskowski, cive Leopoliense, uti et tanquam praefatae Confraternitatis ritus graeci ecclesiae Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis Leopoliensis senioribus suis et totius dictae Confraternitatis nominibus personaliter una cum nobilibus Joanne Satkowski et Francisko Włoszkewicz: citata quoque nempe famato Alberto Milczewski, intreligatore, typographo et cive Leopoliensi, itidem personaliter cum nobilibus Laurentio Ploszkewicz et Sebastiano Rybczynski, defensoribus suis, coram nobis et iudicio nostro comparantibus, eundem terminum attentantibus. Et quidem actorea parte privilegium de anno millesimo quingentesimo nonagesimo secundo serenissimi Sigismundi Tertij; deinde aliud de anno millesimo sex-

entesimo trigesimo nono Vladislai Quarti, post confirmationes serenissimorum antecessorum nostrorum Joannis Casimiri et Michaelis regum ac nostrum; item decretum regium inter antedecaneos suos praetactae Confraternitatis seniores, totamque Confraternitatem et famatum Andream Skolski, civem Leopoliensem, de actu Varsaviae sabbatho post festum Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis anno millesimo sexcentesimo quadragesimo; item aliud decretum inter eandem Confraternitatem actores et generosum Stanislaum Studzinski, donatarium regium, vexilliferum Gostinensem, Varsaviae feria quarta in crastino festi sancti Josephi confessoris de anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo; tum decretum aliud serenissimi Michaelis regis inter eandem Confraternitatem et famatos Nicolaum Dymitrowicz ac Stephanum Lawryszowicz, famati olim Michaelis Sloska, typographi Leopoliensis successores, Cracoviae feria quarta in crastino festi sanctae Heduis Electae Viduae promulgatum iudicialiter producente, atque circa eiusmodi recensita iura, privilegia et decreta sibi actoribus, seu potius universae praedictae Confraternitati servientia conservari, privilegium praetensum citati reponibile esse adinveniri, illudque totaliter cassari, matrices et libros per ipsum impressos confiscari, neve in futurum tam idem citatus, quam quispiam alius libros rutheno-graecos sclavonicos et pure graecos imprimere audeat, sub poenis confiscationis, carceris et aliis pecuniariis inhiberi; citatumque praedictum in damnis litisque expensis condemnari supplicante: ex adverso citata parte privilegium suum sub data *Złoczoviae* die decima tertia mensis augusti, anno millesimo sexcentesimo octuagesimo quarto per se eo nomine impetratum exhibente: parte autem actorea eiusmodi privilegium itati indebite et ad erroneam informationem obtentum nihil in praeiudicium priorum iurium, decretorum, privilegiorum suorum de iure operari posse allegante, illudque annullari iterato petente, atque sic partibus ambabus diversimode inter se controvertentibus:

nos cum consiliariis et iurisperitis ¹⁾ nostris; exceptis partium controversiis, allegationibus et defensis; tum quoque supra recensitis utriusque partis privilegiis, nec non iuribus et decretis actorum visis, lectis et accurate examinatis, remissam per officium consulare Leopoliense necessariae factam resolvendo, partem actoream nempe Confraternitatem praememoratam ritus graeci ad ecclesiam Assumptionis Beatissimae Mariae Virginis Leopoliensis existentem, circa praerecensita privilegia, iura et decreta eidem antiquitus servientia prout supra in suis originalibus exhibita totaliter conseruandum esse duximus, prout conservamus ac manutinemus. Privilegium autem supra de data specificatum per citatam partem indebite et ad sinistram cancellariae regni informationem in praeiudicium ac laesionem priorum iurium actoreae partis impetratum, quoad solam typographiam graeco-ruthenicam, (respectu cuius lis praesens mota). Reponibile esse statuimus illudque revocamus et annullamus: atque citato praenominato Alberto Milczewski, ne ulterius libros slavonicos et graeco-ruthenicos imprimere praesumat, nec audeat sub confiscatione eorundem librorum idiomatis slavonici ac graeco-russici, et sub aliis poenis iuxta resonantiam praelibatorum iurium ac *decretorum regionum interdicens* ¹⁾ inhibemusque. Porro a poenis ob praemissa attentata promeritis, tum et a refusione expensarum parti actoreae temere causatarum, eundem citatum ex clementia iudicij nostri, pro nunc absolvimus et eliberamus. Decreto nostro praesenti ad praemissa mediante. Pro cuius publicatione et exequutione memoratas partes ad illud idem officium consulare Leopoliense in termino dum pars partem ad id legitime adcitaverit peremptorio remittimus. In cuius rei fidem praesentibus sigillum regni est appressum. Actum Javoroviae in Russia sabbatho in crastino festi sancti Antonij de Padwa, confessoris, die videlicet decima quarta

---

¹⁾ Подчеркнуто въ подлинникѣ.

mensis iunij, anno Domini millesimo sexcentesimo nouagesimo secundo, regni nostri decimo octavo anno.

Georgius-Albractus Denhoff,
episcopus Praemislensis, supr.
regni cancellarius.

Мѣсто
большой
печати

Relatio illustrissimi et reuerendissimi in Christo patris domini Georgij-Albrechti Denhoff Dei et Apostolicae sedis gratia episcopi Praemislensis, abbatae Witowiae perpetui administratoris supr. regni cancellarij.

Stephanus Hankiewic(z) decretum curiae regni notarius, m(anu) p(ropri)a.

Decretum s. r. maiestatis inter Confraternitatem graecam actores et famatum Mielczewski.

In officio consulari Leopoliensi feria quarta in crastino festi natiuitatis s. Joannis Baptistae, a(nn)o D(omini) 1692.

A(nn)o D(omini) 1737, die iunii 23 mensis 7-bris ad acta notariata apostolici porrecta suscepta et ingrossata, in quodam J.(?) Bernatowicz public. s. charthe apostolica et notarius manu propria.

Decretum s. r. maiestatis inter Confraternitatem graecam actores et f. Milczewski, 14-to iunij 1692-do.

Inter Albertum Milczewski, typographum et seniores ritus graeci ecclesiae B(eatissimae) M(ariae) Virginis Leopoliensis. Lectum.

Львовскій Ставропигіальний архивъ, № 719.

С LXXXI.

1693 года, 29 ноября. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, къ Московскому патріарху Адріану съ привѣтствіемъ о вступленіи на патріаршій престолъ и съ просьбою о благословеніи и милости себѣ

Божією милостію святѣйшему и всеблаженнѣйшему киръ Андріану, Московскому, и всея Россіи, и всѣхъ сѣверныхъ странъ патріарсѣ, господину, отцу, пастиру и благодѣтелю моему.

Азъ смиренній епископъ Львовскій, Галицкій и Каменца-Подолскаго Іосифъ Шумлянскій со всякимъ моимъ сыновскимъ повиновеніемъ до лица земли метанье творю.

Егда всемогущая и вседародательная десница Вышняго по мнозей милости своей, дѣйствомъ Всесвятаго и Животворящаго Духа, изволеніемъ же пресвѣтлѣйшихъ, самодержавнѣйшихъ Боговѣнчаныхъ благочестивѣйшихъ царей и великихъ князей Россійскихъ Іоанна Алексѣевича и Петра Алексѣевича, нынѣ благополучно царствующихъ, ваше святителство на преизящномъ и преименитомъ патріаршескомъ посади престолѣ и нетокмо преименитаго царствующаго града Москви, но и всея Россіи и всѣхъ сѣверныхъ странъ отцемъ отца и пастиремъ пастира постави, достойно бѣ и мнѣ смиренну епископу, аще и далече сущу разстояніемъ мѣста въ цанствахъ наияснѣйшаго короля его милости Полскаго, пана моего милостиваго, застаючому, приблизитися сыновски ко твоему отеческому благоутробію, святѣйшій и всеблаженнѣйшій отче, патріархо, пастиру и благодѣтелю мой. Якоже и приближаюся симъ моимъ худимъ начертаніемъ, въ немъ же во первыхъ богодарованнаго вашей святыни патріаршескаго сану и достоинства усердно привѣтствую и въ долготу дней мирно, здраво благополучно и богоугодно церковь Христову строити, словесныхъ овецъ Христовыхъ, честною Его кровію отъ вѣчнаго смерти искупленныхъ, на пажитехъ духовныхъ добрѣ пасти, пресвѣтлѣйшихъ

самодержавнѣйшихъ царей и великихъ князей Російскихъ и все православное сословіе своимъ богоугоднымъ житіемъ и ученіемъ утѣшати и увеселяти сыновско усердствую. А по долгомъ богоугодномъ прежитіи семъ временномъ вѣчнаго во горнемъ Іерусалимѣ царствія доступити и въ лику святыхъ патріарховъ причтенну быти вашей святини желаю. При семъ смиренно молю вашу патріаршескую милость: да не причтенно будетъ замедленіе сего начертанія моего моему нѣкоему нерадѣнію, но всегдашнимъ, паче же реку, щоденнимъ нашимъ мятежамъ. Въ насъ бо поистинѣ, святѣйшій отче, апостольская исполняются словеса вѣбуду брани, внутрзуду страхи, въ насъ бѣди отвсюду, бѣди отъ разбойникъ, сирѣчь отъ безбожныхъ агарянъ, бѣди и отъ сродникъ, бѣди и отъ лжебратій, отъ нихъ же много бы мнѣ удобно глаголати и писати вашей патріаршеской милости, но не у время, едино токмо о себѣ реку слово, аще же и похваляюся, не буду безъ ума, истину бо реку, яко единъ азъ остахъ со братомъ моимъ Аѳанасіемъ Шумлянскимъ, православнымъ епископомъ Луцкимъ, держа кормило святія Восточныя православныя церкви, и нѣсть помогающаго намъ, развѣ Бога помощника нашего, Нанже уповаемъ, яко и до конца не оставитъ насъ, смиренно молю и вашей святини патріаршескаго въ помощь себѣ благословенія и молитвъ святыхъ. Аще же и явися вашей святини нѣкое мое поползновеніе, молю, святѣйшій отче патріархо, и сіе добрѣ разсмотрѣти и незлобѣ моею нѣкоею, но паче неудобству моему сіе причетши, мене смиреннаго до лица землѣ припадающа и святыхъ ногъ вашей святини касающася, прощенія сподобѣте, отчески и пастирски благословѣте. Сего бо ради наипаче къ вашему святѣйшему и всеблаженнѣйшему патріаршему ерону и прибѣгаю, да благословитъ мя, святѣйшій отче, десница твоя, и да знаетъ мя отецъ, и азъ знаю отца. Азъ же, ублагословенъ сій вашимъ отческимъ благословеніемъ, обѣщаю, такъ за пресвѣтлѣйшихъ, благочестивѣйшихъ и самодержавнѣйшихъ царей и великихъ Російскихъ князей Іоанна Алексѣевича и Петра Алексѣевича, днесъ щасливе царствующихъ, со всею ихъ царского пре-

свѣтлого величества палатою, яко и за вашего святительства о здравіи, мирѣ, долгоденствіи и душевномъ спасеніи Бога и Спаса нашего Иисус Христа и Пречистую Матерь Его на всяко время и на всякій часъ, наипаче же при безкровной жертвѣ благи, еже и нынѣ Богу свидѣтельствующе, такъ пресвѣтлѣйшихъ и благочестивѣйшихъ церей и великихъ князей Россійскихъ имена, яко и ваша святыни патріаршее имя, посредѣ соборныя церкви, въ моей епархіи моими недостойными и причту моего духовного усти провозвѣщается и славится. Достойно же ми есть зде воспомянуги и блаженія памяти отца архипастира и благодѣтеля моего, не Господи царствующаго града Москви и всея Россіи патріарху, нынѣ же небеснаго гражданина, господина киръ Іоакима, продка ваша патріаршескія милости, свѣтлѣетъ бо явѣ во церкви моей соборной благодать и милость того святого отца, и азъ недостойній святимъ его благословіемъ живу и до нынѣ и веселуно духомъ; пребываетъ же и память его святая въ насъ и будетъ пребывати въ вѣчныя роди. Воспомяну же сего блаженнаго и святого отца имя, да и у ваша святини, отца, архипастыря и благодѣтеля моего обрящу подобную отческую благодать и милость и пастирское получу благословіе.

Вашей архипастирской и отческой патріаршеской милости временныхъ и вѣчныхъ благъ приснорачителный сынъ и богомолца вышъ менованій Іосифъ, епископъ Лвовскій.

Въ Богоспасаемомъ градѣ Лвовѣ при церкви святого вед(ико)-муч(енника) Христова Георгія катедральной. Мѣсяца ноемврія дня 29, року Божія 1693-го.

Изъ Московскоя Синодальной библиотекы. Грамота въ каталогъ не внесена.

CCLXXXII.

1696 года, 6 декабря. Рескриптъ короля Яна Третьяго, данный Иосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому, администратору митрополіи Сучавской и епископіи Луцкой, относительно созыванія съѣздовъ или соборовъ, касающихся предложенія къ единенію церквей православной съ римской, не въ братской, городской церкви, а въ кафедральной, епископской, св. Георгія, при этомъ король гарантируетъ всякую безопасность, какъ относительно самаго Шумлянскаго, такъ и всѣхъ съѣзжающихся на этотъ съѣздъ и во время его засѣданій.

Jan Trzeci, z Bożej łaski krol Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołhynski, Podolski, Inflantski, Smolenski, Siewierski y Czerniechowski. Wielebnemu Jozefowi Szumlanskiemu, Lwowskiemu y Halickiemu, ritus graeci, episkopowi, metropoliey Szoczawskiej y episkopiey Łuckiey administratorowi, wiernie nam miłemu łaskę naszą krolewską. Wielebny, wiernie nam miły! Po wydanych uniwersałach naszych względem proponowania społeczności z kosciółem Rzymским, gdysmy doskonałą wzięli informatią, że w cerkwi mieyskiey Lwowskiey, żadne publiczne congregacie, ani tesz duchowne obrady bywac nie zwykły, ale tylko w samey kathedrze s. Jerzego, iako na mieyscu Lwowskiey episkopiey naypierwszym, y gdzie się elekcie, sobory biskupie i inne wszystkie solennitates około dobrego rządu duchowienstwa ritus graeci odprawuią; tedy większą wygodę przyszley congregacie Ruskiey przy samey kathedrze upatrując, a żeby się tym łacniey y spokojniey to zbawienne dzieło tamże zacząc y odprawic mogło, chętniesmy się na naznaczenie tegosz mieysca skłonili, y ztąd wiernosci waszey zlecic umyslilismy, iakosz ninieyszym zlecamy listem, ażebyś pomienione zgromadzenie w katedralney cerkwi swoiey w naznaczonym czasie zagaic, y przez zobopolne rozmowy chwalebny ten akt do nierozdzielney społeczności starał się przyprowadzic. Waruiemy przy tym wszelkie bespieczenstwo, tak osobie samego wier. waszey, iako tesz y wszystkim na tenże akt przyiez-

działającym, ażeby poki się ta congregatia nie skonczy, sub eadem securitate, iako Trybunał koronny, zostawali. Na co się dla lepszej wiary, własną podpisawszy ręką, pieczęć koronną przycisnąnc rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia VI miesiąca grudnia, roku Pańskiego) MDCXCIV, panowania naszego XXI-o.

Jan krol.

Woyciech-Stanisław Chroscinski,
M. П. iego kr. mosci sekretarz.

Do wielebnego Szumlanskiego.

На оборотъ полулиста: Rescript krola iego mosci do i. m. episkopa Lwowskiego przeniesienia colloquij do kathedry Lwowskiej, episkopskiej, z Warszawy die 14 decembris, 1696 anno. Sub litt. O.

Львовскій Ставропийальный архивъ. № 724.

ССЛXXXIII.

1700 года, 31 января. Приѣздъ въ Москву Креховскаго пустыннаго Преображенскаго монастыря намѣстника Іосифа для испрошенія милости.

Великому государю царю і великому князю Петру Алексѣвичю всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу холопи твои Петрушка Салтыковъ с товарищи челомъ бьютъ; в нынешнем, государь, 1700-м году генваря въ 22-м числѣ приѣхалъ к Смоленску из-за Литовскаго рубѣжа Лвовскаго уѣзду Креховские пустыни наместникъ Іосиѣъ и объявилъ онъ-намѣстникъ у себя намъ холопомъ твоимъ твою великого государя жалованную грамоту прошлаго 198-го году октября 15-го числа. А в той твоей великого государя жалованной грамоте написано: пожаловалъ ты великии, государь, Креховские пустыни Преображенскаго монастыря игумена Деонисия да келаря, старца, Терентея з братиею и кто

по нихъ впрѣд в том монастырѣ иные игумены, и келари, и братия будутъ, повелѣлъ приѣзжати имъ игумену з братиею к Москвѣ в пятой годъ трем или четьремъ старцамъ да служкѣ для милостини; и какъ они-игумень з братиею ис того монастыря с тою твоею великого государя грамотою к Москве поедутъ, и того Преображенскаго монастыря игумена и братию к Москвѣ велено пропускать бѣзо всякого задержанія с приданіемъ пристава и подводы и кормъ давать имъ, чемъ мочно пропитатца, и с рухледью было на чемъ бѣз нужды поднятца. І по той твоей великого государя жалованной грамоте Креховские пустыни намѣстника Іосифа, да при немъ дву человекъ старцовъ: Исакия да Арсенія, да монастырскаго служку, давъ имъ ямские подводы да корму тритцать три алтына, двѣ денги, і придавъ от Смоленска до Москвы в провожаемых Смоленские приказные палаты пристава—Лукашку Кровцова, із Смоленска к Москве отпустили мы-холопи твои с сею отпискою генваря въ 23 день, а отписку велѣли подать і про того намесника и про старцовъ объявить в государственномъ Посолскомъ приказе думному дьяку Емельяну Игнатъевичю Украинцову с товарыщи.

Взять в столпъ і выписать.

1700-го генвари въ 31 день во дворець. Указалъ великій государь (полное—sic) приѣзжему ис Полши к Москве Креховской пустыни Преображенскаго м. намѣстнику Іосіеу с причетники отвестъ на монастырскомъ подворье в Китае или в Бѣломъ Городе кѣлью, поставитъ ему на томъ подворье, покамѣст на Москвѣ побудет. С оборотомъ.

Доклад: В нынешнемъ 1700-мъ году генваря въ 31 день явились в государственномъ Посолскомъ приказе по Смоленской отписке приѣзжей ис Полши ис подо Лвова Креховскаго пустынного Преображенскаго монастыря намѣстникъ Іосифъ да два человекъ старцовъ: Исакиі, да Арсеніі, да слушка; а в допросе намѣстникъ и старцы сказали, что приѣхали они к Москве бити челомъ великому государю о милостинѣ по жалованнымъ грамотамъ прошлыхъ

165-го да 198-го годовъ, въ указной в пятой годъ. А в жалованных грамотах, каковы в тот монастырь даны, написано, велено ис того монастыря приѣзжать к Москвѣ для челобитья о милостине тремъ или четыремъ человѣкам старцом да слушке в пятой годъ. А что тому намѣстнику, і старцом, і челяднику дать великого государя жалованья на приѣзде, такъже по чему поденного корму і питья давать, о томъ великіи государь что укажетъ.

А в прошлом во 165-м году приѣзжал блаженные памяти к великому государю царю і великому князю Алексѣю Михайловичу всеа Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержцу бити челом о милостинѣ ис тогож Креховскаго монастыря строитель Васьянъ, да черной попъ Паисіи, да дьяконъ, да слушка. А великого государя жалованья поденнаго корму і питья с приѣзду имъ давано: строителю по 2 алтына, по 2 крушки меду, по 3 крушки пива. Попу и дьякону по 8 денегъ, по крушке меду, по 2 крушки пива; слушке по 4 денги, по крушке пива. И имже дана на приѣзде і на милостиню: строителю денегъ 15 рублевъ да соболми на 20 руб. да камка. Попу и дьякону по 40 куницъ меншия цѣны да денегъ по 6 рублевъ человѣку, слушке 2 рубли да сукно. Имъ же давано по 2 воза дровъ на недѣлю. А какъ они были у великого государя на дворѣ на приѣзде, і в тот день данъ имъ поденной кормъ и пигье вдвое. Да из дворца калачъ смесной в пол 2 лопатки, крушка меду вишневого, крушка меду малинового, четверть ведра меду дыженого, ведро пива добраго. Рыбы: щуку колотка, лещъ, стерляд, блюдо рыбы в уху, да блюдо икры черной. Да с ними ж послано великого государя жалованья за поднось святыни і на строение монастырское и братья на милостиню соболми на 50 рублевъ. Да по подписной челобитной прибавлено имъ же на милостиню на 10 рублевъ соболми.

Во 197-м году приѣзжал к Москве бити челомъ великому государю о милостине ис того-ж Креховскаго монастыря игуменъ Дионисіи, а с нимъ поповъ і дьяконовъ и старцевъ 4 человѣка, да служекъ 4 человѣка. А великого государя жалованья дано имъ

с приѣзду их к Москве поденного корму и питья на 6 недѣль указною стятъею противъ прежнихъ ис того ж монастыря приѣздовъ. Д(а) в монастырѣ на милостыню и на церковное строение послано с нимн соболми на 100 рублей. Да в дорогу дано корму на 2 недѣли по тому-ж, по чему давано на Москвѣ, да 5 подводъ ямскихъ.

Въ 202-м году августа въ 5 день приѣзжалъ к великому государю к Москве бить челомъ о милостине ис того ж Креховского монастыря игумень Полихроній, а с нимъ 2 человекъ священниковъ, да племянникъ игуменской, да служекъ 2 человекъ. А великого государя жалованья дано имъ с приѣзду к Москве поденного корму и питья на 3 недѣли по тому-ж, по чему давано во 165-м году тогожъ Креховскаго монастыря строителю с причетники: игумену по 2 алтына, священником по 8 денегъ, челядником по 4 деньги. Питья: игумену по 2 крушки меду, по 2 крушки пива; попомъ по крушке меду, по 2 крушки пива; слускамъ по крушке пива на день, да по возу дровъ на недѣлю; да имъ же дано на приѣзде: игумену денегъ 13 рублей, соболей на 20 рублей, камки адамашки 10 аршинъ; попомъ денегъ по 6 рублей да соболми по 17 рублей; слускамъ по 2 рубли да по сукну амбурскому, да с нимъ же игуменомъ послано въ монастырь братья на милостыню и на церковное строение соболми на 50 рублей. Да ему-ж игумену с причетники от Москвы до Смоленска и до Литовского рубежа дано ямскихъ 5 подводъ. Да в дорогу поденнаго корму и питья на 2 недѣли по тому-ж, по чему имъ давано на Москвѣ.

1700-го оевраля въ 19 день великий государь царь и великий князь Петръ Алексѣевичъ Великия и Малыя и Бѣлыя Росіи самодержецъ пожаловалъ приѣзжихъ к Москве Креховского пустынного Преображенского монастыря намѣстника Юсѣа з братъею и с слущки, велѣл им дать своего великого государя жалованья: поденного корму и питья с приѣзду их генваря с тридесять первого числа на три недѣли противъ прошлого 202-м году, ихъ же при-

ѣзду, намѣстнику по два алтына, питья по две крушки меду, по три крушки пива, дву человекамъ старцамъ по осми денегъ, питья по крушке меду, по две крушки пива человеку на день, слушке по четыре денги, по крушке пива на день, да по возу дровъ на недѣлю; да ему ж намѣстнику дать на приѣзде денгами тринадцать рублевъ, соболей на дватцать рублевъ, камки адамашки десять аршинъ, дву человекамъ старцамъ денегъ по шести рублевъ, да соболями по семнатцати рублевъ; слушке два рубли, сукно амбурское; да с нимъ же намѣстникомъ послать въ тое Креховскую пустыню на милостыню и на церковное строение соболями на пятьдесятъ рублевъ. Да ему ж намѣстнику с причетники от Москвы і до Литовскаго рубежа дать ямскихъ пять подводъ, да в дорогу поденного корму на двѣ недѣли по тому ж, по чему давано на Москвѣ, і о томъ іс Посолскаго приказу в тѣ приказы о денгахъ, і о питьѣ в ратушу, о камке и о сукне в Казенной, о соболяхъ в Сибирской, о подводахъ въ Ямской приказу послать памяти, и сей свой великаго государя указъ в Посолскомъ приказе записать в книгу.

Московскій Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Польскія дѣла, 1700 года, 31 января, № 11.

ССLXXXIV.

1700 года, 9 июня. Августъ Второй, король Польскій, подтверждаетъ права и привилегіи, данныя Львовскому братству при церкви св. Николая княземъ Галицкимъ Львомъ отъ 8 октября 1292 г. и Польскими королями: Казиміромъ IV отъ 6 марта 1448 г., Стефаномъ Баторіемъ отъ 14 июня 1578 года, Сигизмундомъ III отъ 10 октября 1611 года, Михаиломъ отъ 1 марта 1672 года и Яномъ III отъ 24 февраля 1677 года, и Львовскими старостами: Станиславомъ Мнишкомъ отъ 12-го января 1637 года и Яномъ Мнишкомъ отъ 12 и 28 января 1672 года, и декретъ Львовскаго магистрата отъ 15 апрѣля 1676 года, заключенный между помянутымъ братствомъ и цехомъ сапожнаго мастерства.

Actum in castro Leopoliensi, feria secunda in crastino festi sanctorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini 1732. Privilegii confirmationis ecclesiae sancti Nicolai in suburbio Cracoviensi Leopoli sitae ritus graeci uniti oblata.

August Wtóry, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflancki, Wołyński, Podolski, Podlaski, Siewierski, Smolenski, Czarniechowski, dziedziczny książę Saski i elector etc. etc. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy: iż produkowany nam był list najjaśniejszego Jana Trzeciego, antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią koronną stwierdzony, zamykający w sobie potwierdzenie prawa i przywilejów bractwu cerkwie świętego Mikołaja, na przedmieściu Lwowskim leżącej, jako też i dekretu magistratu Lwowskiego, między tymże bractwem i cechą szewską Lwowską ferowanego; i suplikowano nam, abyśmy ten list potwierdzenia praw powagą nasza królewską stwierdzili, który to list słowo w słowo jest takowy: Jan Trzeci, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmucki, Inflancki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Smolenski, Siewierski i Cernichowski. Oznajmujemy tym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy. Iż produkowane nam były listy dwa: jeden najjaśniejszego Michała,

antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią koronną obwarowany, zamykający w sobie potwierdzenia praw i przywilejów bractwu cerkwi świętego Mikołaja, na przedmieściu Lwowskim leżącej, drugi dekretu magistratu Lwowskiego między tymże bractwem i cechą szewską Lwowską autentyczny, i suplikowano nam, abyśmy obadwa pomienione listy powagą naszą królewską stwierdzili, z których pierwszy jest słowo w słowo takowy: Michał, z Bożej łaski król Polski, wielki książę Litowski etc... Oznajmujemy terażniejszym listem naszym wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tém teraz i w potomne wieki wiedzieć będzie należało. Pokładane nam były listy cztery: jeden najjaśniejszego świętej pamięci Zygmunta Trzeciego, króla Polskiego, antecessora naszego, ręką podpisany i pieczęcią przypieczętowany koronną, zamykający w sobie pewne grunta do cerkwi świętego Mikołaja Lwowskiej, przedmiejskiej i wolnych onych bractwu téjże cerkwi ku wszelkiej potrzebie cerkiewnej i szpitalnej używanie. Drugi list urodzonego godnej pamięci Stanisława Mniszka, starosty Lwowskiego, ręką podpisany i pieczęcią zapieczętowany, zawierający w sobie wolne cerkwi Mikulińskiej Lwowskiej domurowanie chałupek, na gruntach téjże cerkwi przerzeczonej stojących i będących, od wszelkich podatków i exakcyi, jakie się także nazwać mogą, uwolnienie i od jurysdykcyi zamkowej tychże chałupek odłączenie, tudzież i od innych punktów do porządku brackiego należące opisanie ¹⁾. Czwarty tegoż urodzonego Jana Mniszka, starosty naszego Lwowskiego, list papierowy, ręką swą podpisany i pieczęcią zapieczętowany, zamykający w sobie gruntu legowanego do téjże cerkwi przerzeczonej wolne używanie. Wszystkie te listy cztery, tak pargaminowy, jako i papierowe zdrowe, całe i w niczém nienaruszone; i suplikowano nam imieniem wszystkiego bractwa cerkwie pomienionej święto—Mikolińskiej Lwowskiej, abyśmy te wszystkie listy powagą naszą królewską stwierdzili, z których to pierwszy słowo w słowo jest takowy:

---

¹⁾ Третья грамота въ подлинникѣ пропущена.

Sigismundus Tertius, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Kijoviae, Wołyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest, universis et singulis. Oblatas nobis esse per certos consiliarios nostros litteras pergamineas infrascriptas libertatum ac immonitatum ecclesiae sancti Nicolai ritus graeci in suburbio Leopoliensi sub castro superiori penes montem Budelnica sitae concessarum, confirmationem in se continentem, manu serenissimi olim Stephani regis, antecessoris nostri, subscriptas et sigillo regni minori munitas, sanas, salvas, intergras et omni suspicionem carentes, supplicatumque nobis esse, ut eas autoritate nostra regia confirmare et approbare dignemur. Earum vero tenor eiusmodi est: Stephanus, Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Wołyniae, Kijoviae, Podlachiae Livoniaeque etc. princeps Transylvaniae. Significamus praesentibus literis nostris, quorum interest, universis et singulis. Reproductas esse nobis per certos consiliarios nostros nomine honorabilis Stephani Michuliński, poponis praefatae ecclesiae divini Nicolai ritus graeci seu ruthenici, subditi nostri, litteras pargameneas cum titulo et sigillo serenissimi olim Casimiri, regis Poloniae, praedecessoris nostri, sanas, salvas et integras, omnique prorsus suspicionis nota carentes, continentem in se certas quasdam libertates et statuta, quae ad ipsam ecclesiam divi Nicolai in suburbio Leopoliensi sub castro superiori penes montem, vulgo nuncupatum Budelnicza consistentem, apud plateam vel apud vulgarem et communem viam, quae tendit Leopolim ex regione Vołyhynensi ex antiquo spectantem et pertinentem, petiis seque a nobis per eosdem consiliarios nostros, quatenus eas ipsas litteras seu privilegium in omnibus eius punctis, clausulis, articulis et conditionibus approbaremus et confirmaremus. Cuius quidem privilegii tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis:

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne error neglectarum rerum interdum. . . *и такъ далѣе. См. Критико-*

историческая повесть временных летъ Червоной или Галицкой Руси Зубрицкого, приложение, стр. 10—15, съ 1292 и 1448 и.

Nos itaque Stephanus rex praenominatus et si circa solennem coronationem nostram regiam iuramento omnia privilegia, iura et libertates subditorum nostrorum Cracoviae confirmaverimus et approbaverimus, tamen cum idem subditus noster honorabilis Stephanus Mikuliński, praefectus ecclesiae divi Nicolai ritus graeci seu ruthenici, in suburbio Leopoliensi, sub castro superiori penes montem vulgo nuncupatum Budelnicza consistentis, a nobis humillime petierit, speciali confirmatione sibi a maiestate nostra regia provideri. Petitionique ac supplicationi ipsius uti iustae benigne annuentes hoc ipsum privilegium seu libertates superius descriptas in omnibus, punctis, clausulis, articulis, conditionibus, tam in parte, quam in toto approbandas, ratificandas, innovandas et confirmandas esse duximus (si et in quantum legibus et constitutionibus regni nostri non deragent, earumque usus iuste ac legitime haberi debet) esse duximus decernentes easdem, ac omnia in eis contenta robor debita ac legitimae firmitatis obtinere debere harum, quas manu nostra subscripsimus et sigillum nostrum appendi iussimus, testimonio literarum. Datum Leopoli die decima quarta mensis iunii, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, regni vero nostri anno tertio. Stephanus rex. Nos itaque supplicationi praedictae benigne annuentes, literas omniaque earum contenta approbandas et confirmandas esse duximus approbamusque et confirmamus per praesentes decernentes eas, quatenus in usu sunt et iuri communi non repugnant, vim et robor perpetuae firmitatis obtinere debere, in cuius rei fidem et testimonium literas praeinsertas omnique earum contenta manu nostra propria subscripsimus, sigillumque regni nostri eisdem affigi mandavimus. Datum Varsaviae die decima mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo undecimo, regnorum nostrorum Polonici vigesimo quarto, Suetici decima octavo. Sigismundus rex. Locus sigilli. Joannes—Octavianus Waclawowicz, secretarius.

Secundarum vero literarum tenor sequitur eiusmodi: Iż bractwo świętego Mikołaja religiej greckiej, na przedmieściu Krakowskiem będące, pokazało przywilej, gdzie ich wolnymi czynią od wszelakich podatków, poborów, czynszów i innych różnych powinności, do czego się i ja też przychyłając, daję im te pisanie moje, czyniąc ich także wolnymi i ten grunt ich cerkiewny, jako od wszelakich podatków, tak i powinności odprawowania, co do wiadomości urzędu mego grodzkiego Lwowskiego i burgrabskiego przywodzę i po nich mieć chcę, aby wedle pisania mego wcale we wszystkim byli rachowani. Datum we Lwowie die duodecima ianuarii, anno millesimo sexcentesimo trigesimo septimo. Stanisław Mniszek, starosta Lwowski. Locus sigilli.

Trzeciego listu tenor sequitur estque talis: Jan z Wielkich Kunczyc Mniszek, generalny Lwowski, Gliniański etc. starosta. Wszem w obec i każdemu z osobna, komu by o tem wiedzieć teraz i w potomne czasy należało, osobliwie urzędowi memu grodzkiemu Lwowskiemu, jako też i miejskiemu do wiadomości podaję. Supplikowało do mnie bractwo religiej Ruskiej, abym onym na pewne punkta respectem prędszego erigowania cerkwie świętj, jako téz i lepszego w kongregacyi ich porządku dał konsens moj, tedy stosując się do supliki onych, ile w samj słuszności, skłaniając się téz osobliwe i ad pia opera, w czym bym onym w zaczęty i pobożnym dziele do wolnego i snadniejszego (przy niezdążeniu ich) tejże świątyni Bożej, którą murować zaczęli na dawnym miejscu, wystawienia i dokończenia mógł opitulari et auxiliatricem podać manum, a ponieważ czem inném nie mogąc, umyśliłem, ex pio voto meo, te chałupki, które należą do cerkwi świętego Mikołaja, i z nich jakowąkolwiek podporę w potrzebach tak cerkiew i szpital mieć może, wolnymi od wszelakich składek, daczek, podymia i różnych exakcyi uczynić, jakoż niniejszym listem moim uwalniam, do których i urząd mój zamkowy według praw ich nadanych nic mieć nie ma tak dalece, że we wszelakich sprawach i pretensjach swoich, nie gdzie indziej, tylko przed bractwem téjże cerkwie i księgami ich ciż czynszownicy pra-

wować się powinni będą, jako z gruntów cerkiewnych, szpitalnych szewcy religiej Ruskiej wszyscy nemine excepto, tak będący, jako i nie będący w bractwie powinni przykładni być co rok do czterech służb Bożych, które się odprawować mają pewnych czasów: dwie za zmarłych, a dwie za zdrowych, także i ich czeladz Ruska cztery służeb Bożych czasu postanowionego obserwować mają, przy których to służbach Bożych, jako i innych, palić powinni też czeladz swiec dwie przed obrazami namiestnymi, i w tem także pilnego starania przykładać mają też czeladz szewska Ruska, aby do służenia przy służbach Bożych i innych solennizujących się nabożeństwach świecić świec po cztery jarzących zawsze pod winą cechową. Co wszystko aby w swojej powadze i skutku zostawało, dla lepszój i gruntownej wiary przy podpisie ręki méj pieczęcią stwierdzić rozkazałem. Dan w Zamku Niskim Lwowskim, dnia dwunastego mensis ianuarii, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt drugiego. Jan Mniszhek z Wielkich Kunczyc. Locus sigilli.

Czwartego listu text jest takowy: Jan z Wielkich Kunczyc Mniszhek, generalny Lwowski, Gliniański starosta. Oznajmuję terazniejszym listem moim wszem w obec i każdemu z osobna, a osobliwie urzędowi memu grodzkiemu Lwowskiemu: Iż jako wszelkie grunta do cerkwie świętego Mikołaja przy prawach nadanych i wolnościach zachowuję, tak i grunt nieboszczyka Mikołaja Złotnika i Maryny, małżonków, między Saykiem piekarzem z jednéj strony, a Demkiem krawcem z drugiey strony leżący, według legacyi przerzeczonych małżonków cerkwi świętego Mikołaja za dusze ich konferowane i legowane, jako testament opiewa, przy téjże legacyi zachowuję bractwo święto-Mikolińskie i nikomu oddać i niedopuszcząć usurpować sobie temuż to bractwu deklaruje, na co się ręką moją podpisuję. Dan we Lwowie, w Zamku Niskim Lwowskim, dnia dwudziestego ósmego ianuarii, roku Panskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt drugiego. Jan Mniszhek. Locus sigilli.

My tedy Michał, król, łaskawie skłoniwszy się do supliki imieniem pomienionego bractwa święto-Mikolińskiego Lwowskiego, listy

wyż opisane, prawa ich i wolności we wszystkich punktach, klauzulach, artykułach aprobować i konfirmować umyśliśmy, jakoż niniejszym listem naszym, in quantum iuris sunt, aprobujemy i konfirmujemy, chcąc to całe mieć po wszystkich, aby pomienione bractwo przy tychże prawach i wolnościach nienaruszenie wiecznymi czasy zostawali, pod winami contra convulsos legum opisanemi, na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskaliśmy. Dan w Warszawie miesiąca marca dnia pierwszego, roku Pańskiego MDCLXXII, panowania naszego III roku. Michael rex. Locus sigilli pensilis regni.

Dekretu zaś wzwyż pomienionego text słowo w słowo jest takowy: Actum Leopoli feria quarta post Dominicam Conductus Pasche proxima anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto. Coram officio praesenti consulari comparentes honesti Joannes Horodecki, Theodorus Hrehorowicz, sutores contubernales, cives Leopolienses, suis et aliorum dicti contubernii confratrum nominibus agentes, in praesentia eiusdem contubernii, tam romani, quam graeci ritus confratrum, ad citatis ad idem officium honestis Bartholomeo Gąszokowicz et Joanne Pańnikiewicz, cechmagistris eiusdem contubernii, pro anno praesenti electis proposuerunt contra eosdem, że pozwani, za swęgo urzędu wzięwszy nie mało summy od braci tych, którzy posługi kościelnej i cerkiewnej także i z młodzieństwa, albo raczej z młodzieży posługi wykupują się, sami między sobą, nie wiedzieć gdzie, obracają, do skrzynki według dawnych praw nie wnoszą, ale na swój pożytek obracają, aby tedy ztąd, i kościół świętego Krzyża, i cerkiew świętego Mikołaja partycypowała, i na konsolacją braci złęgo prowentu mogło co się udzielić, decerni per officium praesens postulaverunt. Officium autem praesens consulare Leopoliense inhaerendo anterioribus suis ordinationibus, per hanc minime, derogando ad illationem et querelam confratrum contubernii suprascripti sutorum contra cechmagistros anni praesentis factos decrevit et in posterum constituit, aby z obwencyi tych, które cechmistrze od braci cechowych z młodzieństwa i kościelnej także cer-

kiewnej posługi wykupujących się biorą, na trzy części w cechu się dzielili takim sposobem: jedną część na kościół świętego Krzyża, drugą część na cerkiew świętego Mikołaja oddawali, a trzecią część pro consolatione wszystkiej braci obracali, hac declaratione ad praemissa mediante. In cuius rei fide sigillum officii consularis Leopoliensis et subimpressum. Nicolaus Ludovicus Abrek, civitatis Leopoliensis notarius. Locus sigilli eiusdem civitatis Leopoliensis.

My tedy Jan Trzeci, król, łaskawie skłoniwszy się do supliki, imieniem pomienionego bractwa wniesionój, listy obadwa swyż opisane tak najjaśniejszego Michała, antecessora naszego, przywilej, jako i dekret zwyż położony, jako całe, autentycznie i żadnemu nie podlegając podejrzeniu we wszystkich ich punktach, klauzulach, artykułach i kondycjach aprobować i konfirmować umyśliliśmy, jakoż niniejszym listem naszym (in quantum iuri communi non repugnant) aprobowujemy i stwierdzamy, chcąc mieć, aby pomienione bractwo przy tychże prawach i wolnościach nienaruszenie wiecznymi czasy zostawali, pod winami contra convulsos legum opysanymi, na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskazaliśmy. Datum Grodnae dnia XXIV miesiąca lutego, roku Pańskiego MDCLXXVII, panowania naszego V roku. Joannes rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni.

My tedy August Wtóry, król, łaskawie skłoniwszy się do supliki, imieniem pomienionego bractwa wniesionój, listy obadwa zwyż opisane, tak najjaśniejszych antecessorów naszych przywilej, jako i dekret zwyż położony, tudzież i dekret wielebnego Józefa Szumlańskiego, episkopa Lwowskiego, między bractwem téjże cerkwi świętego Mikołaja Lwowskiej, a cechmistrzem i rzemieślnikami cechy szewskiej de actu w katedrze episkopskiej Lwowskiej na sądach duchownych konsystorskich dnia szóstego według starego kalendarza miesiąca marca, roku tysiąc cześćset dziewięćdziesiątego siódmego ferowany, przed nami z podpisem ręki i pod pieczęcią produkowany, jako całe, autentyczne i żadnemu nie podlegające podejrzeniu, we wszystkich punktach, klauzulach, artykułach i kondycjach aprobo-

wać i konfirmować umyśliliśmy, jakoż niniejszym listem naszym (in quantum iuri communi non repugnant) approbujemy i stwierdzamy, chcąc mieć, aby pomienione bractwo przy tychże prawach i wolnościach nienaruszenie wiecznymi czasy zostawali pod winami contra convulsos legum opisanymi. Na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przysisnąć rozkazaliśmy. Datum Varsaviae die IX miesiąca czerwca, roku Pańskiego MDCC. Panowania naszego III roku. Augustus rex. Locus sigilli pensilis maioris cancellariae regni. Confirmatio privilegiorum Confraternitatis ecclesiae ritus graeci divi Nicolai Leopoliensis. Venceslaus-Franciscus Trzcziński, pincerna Ravensis, sacrae maiestatis regiae secretarius, m. p.

Львовскій Бернардинскій архивъ, кн. гр. Львовская, т. 351, стр. 429—437 и т. 528, стр. 1455—1476.

CCCLXXXV.

1707 г. Благословенная и подтвердительная грамота Иосифа Левицкаго, епископа Холмскаго и Белзскаго, данная мѣщанамъ г. Равы для образованія братства при церкви св. великомученика Георгія и введенія во храмъ Пр. Богородицы *), съ указаніемъ правилъ для сихъ братствъ.

Иосифъ Левицкій, милостію Божією и святой столицы Апостолской епископъ Холмскій и Белзскій, архимандрита Жидичинскій и проч., администраторъ Луцкой и Острожской епископіе.

Прихилияючись до усиленной и побожной прозбы славетныхъ пп. мѣщанъ Равскихъ, которіе для спасенія своего братство собѣ учинити замислили и нѣкоторые пункта и обвязки постановити, и нас,

---

*) Братство при церкви введенія во храмъ Пр Богородицы приняло названіе Младенческаго, какъ это видно изъ этой-же рукописи. л. 12 и 14, слѣдовательно братство при церкви св. Георгія было старшее, а—при церкви введенія младшее.

выш реченного епископа, о благословеніе и потверженіе оных пунктовъ просили. Зачим мы, епископъ, прозбу их миле, яко слушную, принявъши, напервѣй от самого Господа Бога нашего Исус Христа благостию нам данною постановляемъ, абы славетніе пп. мѣщане Равскіе, застаючи при церквѣ святой под титулом св. великомученика Георгія, а другая церковь Въведеніе въ церковь Пресвятыя Богородица, братство свое мѣлы и исповѣдь святую отправовали перед належитим духовным, от нас епископа поданым, и пренайсвятѣйшіе Тѣла и крове Христовои ведлугъ старожитного православнаго церкви восточной обрядку пріймовалы, и ведлугъ можности и въ иншіе посты, яко то: въ пост свв. апостоль Петра и Пѣвла, въ пост пред Успеніем Пресвѣтой Дѣви Маріи и въ пост пред рождествомъ Господа нашего Исус Христа, а если би можно было, теди на свято дорочное—св. великомученика Христова Георгія, так теж и на воведеніе Пресвѣтой Дѣви Маріи. Гдиж то ест наибольшая Богу прислуга.

Порядки зас въ помененном братствѣ маюти быти такovie:

ѧ. Брата собѣ старшого згодными голосамы обрати маюти такового, которій би своею побожностью другим братіямъ был прикладом и до ряженя способним, которому въшелякіе послушенства и ушанованя маюти чинити, а напотомъ старшому брату двох братій придати, которій би зъ старшимъ братомъ въшелякого порядку церковного и братского перестерѣгали и братією добре и пристойне рядили.

Ѣ. Схазку братскую каждаго мѣсяца въ першую недѣлю повинни будут мѣти, албо теж и рихлѣй, гди того буде треба, на которыхъ схадзках о розмноженю хвали Божой набоженства святого, о церковных потребах и о хендожствѣ и о пристойности обичаевъ братія будутъ радити.

Ѥ. Реестръ братскій повинны будутъ мѣти, въ которій маютия вписовати, а до того братства без жадного примушеня вступовати маюти для спасенія своего и разширеня хвали Божой.

д. При вступованю до братства от впису каждїй повинен будет дати грошей ѿ. Подчасъ сказки кождїй братъ повинен дати грошь ѿ.

е. Мають тежъ мѣти въ братствѣ своемъ поменникъ, в которомъ братїй умершихъ вписовати маот, абися казало, же не тилько за живота братїя между собою любовь мѣли, але и по смерти.

ѣ. Служитель зас тое церкви, любо іерей, любо хто инїй мает имена усобшыхъ братїй при службѣ Божой прочитати, а в недѣлю при св. литургїи живыхъ братїй споминаты.

ѝ. Службы Божїе въ каждїй рокъ три быти маот за усобшыхъ, а двѣ за здоровыхъ и отпушенїе грѣховъ братїй живыхъ, при которыхъ службахъ Божїихъ и обѣди маот быти для священниковъ и убогихъ ведлугъ преможеня.

ї. Стараня о священнику своемъ братство мѣти мает, без которого ради не маот нѣчого чинити и шановати его, яко пастиря, повинни, ко тому отъ поменника повинни дати грошей ѣ каждого року.

ѡ. Свѣчу за братскїи грошь маот справити, которая уставичне горѣти мает при набоженствѣ. Если би хто постороннїй хотѣлъ до братства вписатися, волно будет. От впису также по ѿ грошей дадут, а гди бы неможная на постановленныхъ схадзкахъ бывати, теда раз в рокъ зыйшовшися повинны дати по грош. ѡі.

ї. Гди бы кто зъ братїй захоровалъ, братство повинно помощю быти, а зъвлаща убогому, жебы всѣ сакраменты святїе, то ест исповѣдъ святую, причастїе св., елеомъ помазанїе принялъ, ведлугъ обычаю христіанского. Потимъ зъ волѣ Божой, гды бы с тимъ свѣтомъ пожегнался, братїя повинни оногo погребсти по христіанску, а которїй би братъ на погрѣбѣ пойти не хотѣлъ, теда фунтъ воску заплатити неотступно.

їі. Братїя которїе будутъ обранїи на помочъ старшому брату, если бы ся зъ нихъ которїй не слушне вимовлялъ, теда фунтъ кадила повиненъ заплатити, окромъ того, гди би былъ неспособнїй.

їі. На схадзку брат старшій обеслати повинен, до котораго ся маюць всѣ сходити и о потребахъ церковныхъ радити, а кто бы не пришелъ, безмѣн воску повиненъ заплатити.

їіі. На схадзкахъ не маюць быти зъ бронеми, але спокойно справоватися, а кто бы словомъ, албо рукою на брата порвался, воску фунтъ заплатит.

їііі. Въ правѣ якогъ гди би не могъ братъ которій для убовства ставати, братія оному повинны порадою и помочу быти.

їіііі. Гди би межи собою братія якую затыжку мѣлы, не повинни до права свѣцкаго удаватися, ажъ первѣй въ братства разсудили бы ся, подъ виною въ церковь воску камень.†

їііііі. Кто бы о братіи, такъ старшихъ, яко и молодшихъ, зле мовилъ, таковыи фунтъ кадила заплатит. Повинны тежъ братія единого другаго до братства доносити, гди би ся кто непристойно справовалъ, котораго братство ведлугъ разсудку слушнаго повинны карати.

їіііііі. Кто бы засъ хотѣлъ не слушне зъ братства выступити, то каменемъ воску маюць карати и до церкви не припуцати, ажъ бы упокорился и наверхъ.

їііііііі. Лѣнливыхъ до церкви и до братства не ходячихъ братіи, любъ ихъ женъ, дѣтей и слугъ, зважа въ недѣлю и свята Господскіе, братія повинны будутъ фунтомъ воску карати. Священникови за недбалство грошей 3 повинны дати.

їіііііііі. Скринка братская має быти у старшаго брата, а ключъ у молодшаго.

ї. Рахунокъ приходовъ и расходовъ предъ священникомъ и братією каждого року повинны чинити. Которіе артикула властію нашею пастырскою благословляемъ и непорушно постановляемъ во хвалу Бога во Троици Св. и Препоблагословенной Дѣви Маріи, честнаго и славнаго Ея введенія и св. великомученика Христова Георгія.

Мѣсто Іосифъ Левѣцкій, епископъ Холмскій и Белзскій, тое печати. святое дѣло братства зтвержаеть року 1717.

Schadzek brackich w roku powinno być cztery: pierwsza trzeciego dnia wielkonocnego, druga zielonych świąt trzeciego dnia, trzecia świąt Bożego narodzenia, czwarta w dzień offiarowania Najsświętszey Panny. Przy których schadzkach mają starsi bracia czynić kalkulacyją przy kapłanie roschodow y przychodow swych y one registrem pisać.

Wpisując się do bractwa ma każdy z nich spowiedz s. odprawić y przysiędz na te formę: Ja N. przysięgam Panu Bogu w Troycy S. iedynemu, iż cokolwek iest postanowionego w artykułach bractwa ku tsci y chwałę offiarowania Najswiętszey Panny y ku ozdobie cerkwi s. wiernie mam to do kressu życia mego dotrzymać nieodmiennie, w czym mi Panie Boże dopomóż y Matko Najswiętsza.

Dzien s. offiarowania Najswiętszey Panny ku tsci Jey iesli nie wszy(s)tkie bractwo może się spowiadać, to przynajmniej zkilku ich, aby byli nabożnemi.

Od sądu bractwa nie mają czynić żadnei apellacyi do dworu ale iesli by widział iakową sentencyją na siebie przycienszką od bractwa, wolna apellacja do sądu duchownego, to iest dziekana, officiała albo samego i. w. pasterza swego, a który by udał się do dworu, powinien będzie takowy dać do bractwa wosku funtow 4 y do karbony zł. ieden.

Przy schadzkach czterech powinny być artykuły wszystkie na przeczytanie przez xiędza parocha.

Felician Wołodkowicz, biskup Chełmsky y Bełzsky.

---

*Библиотека Киевской Духовной Академіи, отдѣлъ рукописей,
братскіе уставы, лл. 8—14.*

УКАЗАТЕЛЬ

личныхъ и географическихъ именъ, встрѣчающихся въ настоящемъ т. X-мъ части I-ой Архива Юго-Западной Россіи.

І. УКАЗАТЕЛЬ ЛИЧНЫХЪ ИМЕНЪ.*)

А.

Абрень Николай-Людвигъ, секр. г. Львова, 786, 809.

Августъ II, король Польскій, 315, 382—386, 387—392, 392—399,
399—403, 404, 407—408, 519, 673, 676, 802—810.

Аврамовичъ Антонъ, бр. ц. св. Николая, 64.

Адріанъ, іерм. Люблинскаго м., 689.

— патр. Московскій, 793—795.

Алвѣзій Михаилъ (Aluisy), бр. Ставроп. бр., 152, 166, 453, 454,
455, 457, 459; его жена, 174.

Александръ, воев. Молдавскій, 146.

— король Польскій, 3—6, 8—12, 214, 290.

Александровичова Павлова, мѣщ. Львовская, 178.

---

*) При составленіи указателя приняты слѣдующія сокращенія: бояр. — бояринъ, бр.—братчикъ и братство, воев.—воевода, дв.—дворянинъ, деп.—депутатъ, еп.—епископъ, архіеп.—архіепископъ, митр.—митрополитъ, архим.—архимандритъ, иг.—игуменъ, іерм.—іеромонахъ, кн.—князь, каш.—каштелянь, кр.—крестьянинъ, мѣщ.—мѣщанинъ, кор.—королевскій, м.—монастырь, нам.—намѣстникъ, оф.—оффицеръ, патр.—патріахъ, свящ.—священникъ, св.—святой, секр.—секретарь, Ставроп.—Ставропигіальный, ст.—староста, уч.—учитель, у.—ученикъ, х.—хорунжій, ц.—церковь, чес.—чесникъ.

Алексій, свящ. Замостской бр. ц., 503.

— Михайловичъ, царь Московскій, 366, 587—595, 602—604, 605—612, 701, 704, 706—709, 711—714, 716, 719, 720, 772, 799.

Альбертъ, свящ. и благочинный Хелминскій, 6.

Ананій, келарь Скитскаго м., 587—595, 701, 702, 703, 704, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 717.

Андреевъ Тимошей, подьячій, 715.

Андрей (comes in Thapczyn), каш. и ст. Белзскій, 47.

— свящ. Львовской Вознесенской ц., 58, 208.

— протопопъ Жидачевскій, 305.

— свящ. Ставроп. бр., 441—442.

— свящ. Тарнавскій, 212.

Анджеіовскіе: Иванъ и Федоръ, дв., 5.

Анна, мѣщ. Львовская, 171, 173.

Антоній, еп. Перемышльскій, администр. Львовской епископін, 33.

Анеимъ, еп. Кизикскій, 586.

— еп. Самосскій и Икарійскій, 586.

Анеиногенъ, старецъ Скитскаго м., 701, 702, 703, 704, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 717.

Аполлонія, жена свящ. Замостской бр. ц., 503.

Арія, еретикъ, 765.

Аррндарь Николай, мѣщ. Львовскій, 560—563.

Арсаній, царедворецъ Византійскій, 770.

Арсеній, см. Балабанъ.

— см. Желиборскій.

— старецъ Креховскаго м., 798.

Асконановскій Георгій, дв., 652.

Асманицкій Георгій, гайдукъ, 227.

— Иванъ, подвостод. Львовскій, 344.

Аванасій, нам. митрополичій, 99.

Аванасій, см. Желиборскій.

Аванасьевъ Петръ, казакъ, 575.

Афендинъ Петръ, бр. Ставроп. бр., 631.

Афендинъ Янъ, бр. Ставроп. бр., 177, 411, 458.

Б.

Бабичанъ Андрей, бр. Самборскаго бр., 375.

Бабичи: Матеей и Оома., бр. Ставроп. бр., 42, 91.

— Аванасій и Θεодоръ, Холмскіе мѣщ., 556, 558.

Бадецкій Станиславъ, дв., 324.

Бадовскій Василій, бр. Мостискаго бр., 623.

Базилевичъ Герасимъ, свящ. ц. св. Параскевы, 246—247, 254.

— Павель, свящ. ц. Воздвиженія Чест. Креста, 254.

— Эразмъ, свящ. ц. св. Параскевы, 254.

Бакаевичъ Васплій, дв., 247.

Баковецкій, сп. Владимірскій, 550.

Балабанъ (Болобанъ) Адамъ, дв., 69, 70, 225, 516, 518, 519.

— Василій, дв., 66, 492, 493, 494, 516, 517, 519.

— Григорій, въ монашествѣ Гедeonъ, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 7—8, 37, 38, 39, 40, 52, 53, 54, 55—57, 62, 65—68, 69—70, 77—79, 83—85, 87, 89, 92—96, 96—101, 101—105, 105—106, 107—109, 109—112, 115, 120—121, 121—125, 127, 433, 434, 439, 440—441, 446, 491, 492, 511—512, 520.

— см. **Діонисій**, митр. Кіевскій и Галицкій.

— Исаія, архим. Уневскаго м., 66, 69, 127, 129, 516, 517, 518, 519, 521.

Балабанъ Маркъ, въ монашествѣ Арсеній, еп. Львовскій, 29—30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 52, 98, 102, 108, 427—428, 483, 484—485, 486—487, 489—490.

— Максимиліанъ, мѣщ., 216—219, 663.

Балабаны: Григорій, Иванъ и Іосифъ, дв., 66, 69, 413.

Балинскій Иванъ, нам. Стрыйскій, 374.

Балицкій Михаилъ, протопопъ Трѣмбовльскій, 285, 305, 307.

Балицкій-Луцкій Константинъ, дв., 208.

Бандровскій Димитрій, дв., 374.

Баранецкій Виталій, иг. Лавровскаго м., 374.

— Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.

— Теодоръ, дв., 376.

Барановичъ Лазарь, архіеп. Черниговскій, 701, 704, 706, 709.

Батеръ Альбрехтъ, оф., 232.

Баржъ Андрей, кор. секр. и ст. Львовскій, 38.

— Петръ, каш. Перемышльскій, 37.

Бартниковичъ (Бортниковичъ) Лука, бр. Ставроп. бр., 91, 506, 508—510.

Бацневичъ Василій, деп. ц. св. Параскевы, 307.

Бачинскіе: Андрей, Григорій, Иванъ и Павелъ, дв., 375, 376.

Бачинскій Веніаминъ, духовникъ Уповскій, 521.

Безноско Василій, бр. Галицкій, 268.

Березовицкій Григорій, бр. ц. Воскресенія Хр., 247, 254.

Березовскіе: Александръ, Иванъ, Павелъ и Теодоръ, дв., 207, 208, 209—225, 246, 268, 270, 271, 281, 376.

Березовскія: Екатерина и Софія, дв., 220, 221, 222, 224.

Береновицкій Григорій, мѣщ., 232.

Бержецкій, слуга кн. Кобыута Вишневецкаго, 139.

Бержницкій Александръ, дв., 375.

Бернавскій Миронъ, господарь Волошскій, 145, 149, 150, 151, 154, 157, 158, 166, 169, 176.

- Бернатовичъ** Иванъ, секр. апостольскій, 792.
Бернаховичъ Василій, бр. Галицкій, 268.
Бертентъ-Струтинскіе: Александръ, Григорій и Самуилъ, дв., 208.
Берча Григорій, деп. Тарнопольскій, 307.
Берчинскій Янъ, дв., 205.
Берчовскіе, дв., 205.
Бехвичъ.... 374.
Бехи: Николай и Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
Билдага, см. **Бѣлдага**.
Билевичъ Оодоръ, дв., 324.
Билинскій Яковъ, дв., 375.
Биновскій Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.
Блажовскіе: Георгій, Константинъ, Петръ, Прокопъ, Стефанъ и Ярошъ,
 дв., 370, 374, 375.
Блехаровичъ Григорій, бр. Богоявленскаго бр., 142.
Бобриковичъ Маркъ, бр. Замостскаго бр., 551.
Богатырецъ Иванъ, бр. Ставроп. бр., 57.
 — Михаилъ, у. Львовской школы, 57.
Богачикъ Стефанъ, бр. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
Богдановы: Григорій и Смирный, дьяки, 595, 713.
Богушъ Иосафатъ, иг. мон. св. Иоанна, 306.
 — Иванъ, мѣщ. Холмскій, 558.
Божкевичъ Георгій, дв., 544.
Бойнало Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58.
Бойнало Павелъ, у. Львовской школы, 58.
Бойналовичъ Андрей, бр. Замостскаго бр., 551.
Бой-Котовичъ Андрей, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
Бокицовичъ Николай, мѣщ. Сокальскій, 559.
Болеховскій Григорій, свящ., 205.
Болобаны: см. **Балабаны**, дв., 413, 517.
Бонеръ Иоаннъ, ст. Львовскій, 14.

- Бонковскій** (Ваковски) Іоаннъ-Игнатій, подкоморій Кульмскій, 463.
- Борецціе:** Андрей и Василій, свящ., 575, 374.
- Іовъ, митр. Кіевскій и Галицкій, 536, 537.
- Порфирій, строитель Кіево-Михайловскаго м., 575.
- Стефанъ, дьяконъ, 575—577.
- Бориславскіе:** Григорій и Николай, дв., 375, 376.
- Боришевицкій** Николай, дв., 421.
- Борознинъ** Трофимъ, приставъ, 594.
- Боруковскій** Іоаннъ, кор. секр., 430.
- Боршовскій** Симеонъ, иг. Уневскаго м., 98, 111, 492—494.
- Борута** Л., дв., 430.
- Боско** Павель, мѣщ., 231, 254.
- Бочковскій** Андрей, дв., 267, 276.
- Боярская** Анна, жена свящ. Ставроп. бр., 154, 155, 158, 176.
- Боярскій** Василій, свящ. Ставроп. бр., 138, 150, 154, 155, 158, 160, 165, 166, 565, 566.
- Бранеи:** Григорій и Стефанъ, мѣщ. Холмскіе, 558.
- Бранскій** Визгердъ, дв., 516.
- Братковскій** Янъ, дв., 205, 306, 375.
- Брзозковскій** Андрей, дв., 253.
- Брзосніовскіе:** Андрей, Иванъ, Мартинъ, Самуилъ и Теодоръ, дв, 207.
- Брзосніовскій-Келюбай** Андрей, дв., 207.
- Брзосніовскій-Нукличъ** Иванъ, дв., 207.
- Бригієрь** Григорій, стар. бр. Самборскої Пятницкої ц., 375.
- Брилинскіе:** Иванъ и Стефанъ, дв., 73, 376.
- Брилинскій** Арсеній, сп. Перемишльскій, 443.
- Бришоновхъ** Альбертъ, вице-адвокатъ Грубешовскій, 547.
- Бродзяковскій** Теодоръ, бр. Галицкій, 268.
- Брольницкій** Гедсонъ, архим. Лавришовскій, 97.
- Бросніовская** Софія, дв., 207.
- Брошніовскіе:** Василій и Самуилъ, дв., 375.

- Бруцнескіе:** Иванъ и Теодоръ, дв., 246.
Будзинскій, дв., 375.
Бужинскій Станиславъ, ксондзь, регентъ кор. канцеляріи, 324, 735.
Бузскій Яковъ, деп. Злочевскій, 307.
Буноемскій Иванъ, дв., 501.
Букувна Агафія, сестра Мостискаго бр., 623.
Буневскій Василій, дв., 152, 174.
Бурзинскій Григорій, дв., 225, 226.
Бусневичъ Павелъ, деп. ц. св. Николая, 307.
Бутурлинъ Иванъ Васильевичъ, посоль Московскій, 773.
Буценъ Прокопъ, дв., 211.
Бучневичъ Стефанъ, бр. ц. Воздвиженія Ч. Креста, 254.
Буяльскій Андрей, кор. секр., 181, 182, 184, 675.
Буяновскій Теодоръ, деп. Рогатинскій, 307.
Бценичъ-Струтинскій Петръ, дв., 208.
Былиса-Жураковскій Теодоръ, дв., 247.
Быржковскій Стефанъ, дв., 501.
Быховскій Иванъ, регентъ Люблинскій, 687.
Бѣлдага (Билдеха) Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58, 63.
Бѣлдаговичъ Андрей, бр. Ставроп. бр., 91.
Бѣлецкій Александръ, судья Кременецкій, 586.
 — Ома-Петръ, кор. секр., 143, 180, 454, 455.
Бѣликъ Яцентій, бр. Мостискаго бр., 624.
Бѣхуновскій Андрей, дв., 239, 241.
Бялогловскій Теодоръ, кр., 331.
Бялогорскій Семень, бр. ц. Благовѣщенія, 307.
Бялостоцкій Теодоръ, инстингаторъ капитульній, 325.

В.

- Валицкій** Андрей, деп. Жидачевскій, 307.
Vanko de Vasilow, каш. Холмскій, 5.

Варлаамъ, иг. Креховскаго м., 366.

— см. **Ясинскій**, митрополитъ Кіевскій и Галицкій.

Варнава, иг. Межигорскаго м., 606, 609, 710.

Вареоломей, викарій «reguli s. Basili», 295.

— иг. Добромильскаго м., 374.

Васіанъ, іерод. Уневскаго м., 521.

— келарь и старецъ Креховскаго м., 366, 609, 799.

Василевичъ Феодосій, еп. Бѣлорусскій, 473, 736.

— Герасимъ, деп. Каменецкій, 307.

— Іеремія, деп. Жолтанецкій, 307.

— Павелъ, бр. Крестовоздвиженскій, 212. 247, 307.

— Лука, бр. Ставроп. бр. 97.

Василевичи: Алексѣй и Татьяна, (супруги), предмѣщ. Люблинскіе, 523.

Василѣвичъ Герасимъ, свящ. ц. св. Пятницы, 325.

Василевскій Иванъ, см. Vanko de Vasilow.

Василій, свящ. Ставроп. бр., см. **Боярскій**, 138, 565.

— см. **Острожскій** князь, 439.

— иг. Дубенскаго м., 117.

— иг. м. св. Онуфрія во Львовѣ, 65—68 93, 97, 98.

— казначей Кутинскаго м., 711.

— писарь Острожскій, 431.

— (Евреянинъ), свящ. Гологорскій, 99.

— свящ. ц. св. Параскевы, 254.

— св. Поздзячскій, 36.

— свящ. Руденской ц., бр. Мостискаго бр., 623.

— старецъ Креховскаго м., 604.

Васильковичъ Петръ, бр. Мостискаго бр., 624.

Васильковскіе: Прокошій и Стефанъ, дв., 246—249, 298, 652.

Вацлавовичъ Іоаннъ-Октавіанъ, кор. секр., 805.

Вацовскій Иванъ, дьяконъ Люблинской ц., 687.

Вашкевичъ Сильвестръ, иг. Межибожскаго м., 664.

- Веворчинскій** Николай, дв., бурграбья, 6.
- Вевскій** Александръ, дв., 501.
- Вегжинъ** Павелъ, мѣщ., 506.
- Вендеровскій** Иванъ Ивановичъ, воев. Сѣвскій, 714.
- Вересцинскій** Максимъ, подсудокъ Холмскій, 5.
- Верещакъ** Иванъ, бр. Замостскаго бр., 552 553.
- Верзхоскій** Иванъ, дв., коморникъ и ст. Космецкій, 174.
- Викторовичъ** Павелъ., цехмистръ Львовскій, 560—563.
- Вильчекъ** Бернардъ, архіеп. Львовскій, 1, 423.
- Иванъ, Львовскій магистратскій слуга, 88.
- Винниціе:** Іоакимъ, Константинъ, Матѳей, Петръ и Стофанъ, дв., 225, 246, 374, 375, 376.
- Винницій** Антоній, еп. Перемышльскій и Самборскій, 614—622, а потомъ митр. Кіевскій и Галицкій, 206, 214, 216—219, 220, 228—246, 250—253, 254, 255, 256, 257, 268, 291, 305, 321—323, 352, 353, 403, 467—468, 636—637, 638—639, 639—641, 641—642, 651, 657—658, 664—665, 767.
- Иннокентій, еп. Перемышльскій и Самборскій, 368, 371, 376—377, 474—476, 745—756.
- Винскій** Александръ, дв., 502.
- Витвицкіе:** Андрей, Иванъ, Николай, Яковъ, Петръ и Рафаиль, дв., 205, 211, 267,
- Витвицкій** Михаилъ, свящ., 205.
- Витвицкіе-Бычковы:** Иванъ, Петръ и Рафаиль, 206.
- Витвицкій-Горбякъ** Иванъ, дв., 205.
- Витвицкій-Гринишинъ** Василій, дв., 205.
- Витвицкій-Кошнякъ** Андрей, дв., 205.
- Витвицкій-Крывалка** Прокопъ, дв., 206.
- Витвицкій-Свѣдзиводиць** Николай, дв., 205.
- Витвицкіе-Томашевичи:** Станиславъ и Теодоръ, дв., 205.

Витковскій, дв., 277.

Витольдъ (Витовтъ), вел. кн. Литовскій, 214, 290.

Вишневецкій Адамъ, кн., 115, 139, 514, 515.

— Андрей, кн., каш. и ст. Волинскій, 47.

— Іеремія-Михайль, кн., воев. Русскій, 666, 667.

Владиславъ Локтикъ, король Польскій, 408.

— III, король Польскій, 1—6, 419—421.

— IV, король Польскій, 139—144, 178—180, 181—184, 189, 191, 313, 315—318, 340, 382, 383, 385, 386, 515, 543—545, 554—555, 647, 674—678, 685, 686, 691, 697, 733, 734, 790.

Владыка Семень, 232.

Владычки: Ілія и Семень, бр. ц. Прображенія, 247, 254, 307.

Влодекъ (Vlodde) Матѳей, ст. Каменецкій, 37, 39.

Влохъ Іванъ, мѣщ., 69.

Влошкевичъ Францишекъ, дв., 789.

Возничій Прокопій Богдановичъ, Московскій резидентъ, 755, 760, 761.

Война Григорій, каш. Брестскій, 499.

— Семень каш. Мстиславскій, 499.

Войславскій Стефанъ, свящ. Сокальскій ц., 580.

Войтечекъ Яковъ, бурмистръ Львовскій, 505.

Волковицкій Григорій, дв., 208.

Волковичъ Семень, мѣщ. Холмскій, 559.

Воловичъ Евстафій, каш. Троцкій, 47.

Воловскій Іоаннь, Варменскій и Кульмискій каноникъ, 671.

Володкевичъ Фелиціанъ, еп. Холмскій и Белзскій, 814.

Волосецкій Гервасій, іером., намѣст. м. Чернилявскаго, 374.

Волошенинъ (Волошениновъ) Михайль, дьякъ, 591—594.

Волошиновичи: Василій и Теодоръ, бр. Мостискаго бр., 624, 625.

Волошиновскіе: Александръ и Лука, дв., 225, 376.

Волчанскій Стефанъ, нам. Жуколинскій, 375.

Волчекъ Александръ, протопопъ Барскій, 305.

Волынецъ-Чернчицкій Иванъ, дв., 501.

Вольскій Иванъ, солдатъ, 232.

— Сигизмундъ изъ Подгаецъ, каш. и ст. Чернецкій и Варшавскій, 47.

— Францъ, возный, 643.

Волянскій, вахмпстръ, 232.

Вонсикъ Янъ, дв., 134.

Вонсовичъ Иванъ, солдатъ, 232.

Воробецъ Николай, бр. Мостискаго бр., 624.

Вороничъ-Воротинскій Александръ, дв., 501.

Вороновичъ Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552.

Воскресницкій Иванъ, свящ., 212, 231.

Вояковскій Станиславъ-Игнатій, кор. секр., 215.

Вравичъ Теодоръ, проконсулъ и бр. Галицкій, 268.

Выговскій, кеіондзъ опать, 372.

— Иванъ, воев. Кіевскій, 627—628.

Вырозубъ Иванъ, деп. Жолкевскій, 307.

Высаржанскій-Лапушанскій Семенъ, дв., 230.

Высоцкій Тимошей, мечникъ Волинскій, 131—134.

— Иоакимъ, кор. секр., 131, 132.

Высоцянскій Семенъ, дв.(?), 234.

Высочавскій Иоаннъ, свящ. Сокальскій, 519.

Высочанскій Игнатій, дв., 376.

— Яковъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Вышотравка Александръ, дв., 376.

Вържицкій Викторъ, еп. Луцкій, 47.

Вържбовскій, дв., 454, 455.

Вържховскій Тома, бр. Замостскаго бр., 552.

Върницкій Александръ, бр. Ставроп. бр., 405.

Г.

Гавендовскій, дв. (?), 242.

Гавендоничъ Яковъ, бр. Ставроп. бр., 382.

Гавріиль, еп. Филиппопольскій, 586.

Гавриловъ, сотникъ стрѣлецкій, 702.

Гадарскій Андрей, дв. (?) 687.

Гаецкій Оома, дв., 304, 330.

Ганновичъ Петръ, мѣщ. Люблинскій, 695, 698.

Галактіонъ, іером. Скитскаго м., 587—695.

Галецкій Францишекъ, кор. секр., 472, 724, 725.

Галкинъ Андрей, дьякъ, 713.

Гальри: Василій, Даніиль, Иванъ и Матѳей, бр. Мостискаго бр., 623,
624, 625.

Галяровичъ, бр. Ставроп. бр., 683, 684.

Галонгъ Малконе (Halong Malkone), воев. Далматинскій, 421.

Гаманавскій Илія, доп. Глинянскій, 307.

Ганевичъ Теоодоръ, мѣщ., 167.

Ганкевичъ Стефанъ, кор. секр., 201, 215, 315, 318, 719, 792.

Гановскій Иванъ, дв., 376.

Гарабурда Лука, дв., 499.

Гарагучъ Андрей (Гродецкій), бр. ц. св. Теоодора, 247.

Гарайнъ Иванъ, дв., 501.

Гарашмикъ Василій, мѣщ. Холмскій, 556.

Гаркачъ см. Кравецъ Андрей, 232.

Гарныши: Михаилъ и Станиславъ, дв., 220, 227, 265, 268, 271,
276, 281.

Гасюкъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.

Гафтари: Стефанъ и Василій, предмѣщ., 227, 231.

Гачкевичъ Андрей, свящ. ц. св. Николая, 246, 253.

Гвоздѣвичъ Иванъ, мѣщ. Львовскій, 682.

- Гдашицкій Іоакимъ, архим. Рускихъ земель, 16, 17.
- Гедеонъ, см. Балабанъ, еп. Львовскій.
- Гелинскій Петръ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Гембиціе: Иванъ и Петръ, дв., 144, 318, 489.
- Гембицкій Матѳей, войтъ Жидачевскій, 27, 28.
- Генрихъ (Валуа), король Польскій, потомъ Французскій, 48—50, 54, 189, 428.
- Герасимъ, свящ. ц. св. Пятницы, 212, 231.
- Герасимовичъ Василій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Гербаръ Семенъ, бр. ц. св. Θεодора, 63.
- Гербурты (изъ Фульштина), дв., Валентинъ, еп. Перемышльскій, 47.
Іоаннъ, ст. Саноцкій и Перемышльскій, 48. Николай, ст. Львовскій, 45. Станиславъ, каш. Львовскій, ст. Дрогобыцкій и Самборскій, 47.
- Герка (Гирка) Стефанъ, иг. м: Петрча, 55—57.
- Георгіевичъ Еммануэль, 462.
- Георгіосъ Иванъ, бр. Ставроп. бр., 631.
- Гижкевичъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Гизель Иннокентій, архим. Кіево-Печерской Лавры, 740, 741—743.
- Гилевичъ Θεодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Глоговскій Николай, чаш. Новогрудскій, 687, 688, 689 690, 699.
- Глопецкій Петръ, дв., 376.
- Глушинскій Александръ, мѣщ. Львовскій, 682, 684.
- Голганская Анна, дв., 152, 153.
- Голицынъ Василій Васильевичъ, кн., 753, 758.
- Головецкій Стефанъ, свящ. изъ Турки, 307.
- Головскій Иванъ, свящ. Головецкій, 212.
- Гологовскій Гавріилъ, свящ., 307.
- Голоровичъ Иванъ, мѣщ. Львовскій, 682.
- Голосовъ Лукіанъ, дьякъ, 702.
- Голубовичъ Самуилъ, писарь грод. Жидачевскій, 341.

- Голынскіе:** Василій, Григорій, Константинъ, Лука, Павелъ, Прокопій и Тимоѳей, дв., 208, 247, 258, 262, 652.
- Голынскій-Бакаевичъ** Василій, дв., 227.
- Голынскій-Бараевичъ** Василій, дв., 306.
- Голынскій-Балнеевичъ** Василій, дв., 231.
- Голынскій-Дорошевичъ** Василій, дв., 306.
- Голынскій-Дорошенко** Василій, дв., 231.
- Голынь-Нозолянскій** Григорій, дв., 207.
- Гомзановъ** Алексѣй, рейтаръ Кіевскій, 762.
- Гоншовичъ** (Gąnsz kowicz) Варѳоломей, бр. ц. св. Николая п цех-мистръ, 808.
- Гордоступовичъ** Ѳеодоръ, бр. ц. Благовѣщенія, 63.
- Горениця** Ѳеодоръ, бр. Мостискаго бр., 625.
- Горжева** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 232.
- Горка** Андрей, каш. Познанскій, 425.
— Лука, ст. Познанскій и Бужскій, 47.
- Горкоперець** Гавріилъ, бр. Галицкій, 268.
- Городецкій** Андрей, бр. ц. св. Ѳеодора, 212.
— Василій, бр. ц. Воскресенія, 254.
— Иванъ, бр. ц. св. Николая, 307, 719—721, 808.
- Городинская** Анатолія, монахиня Смольницкаго м., 230, 233.
- Городискій** Иванъ, дв., 268.
- Горскій** Янъ, возный, 68, 548.
- Гоствицкій** Войцѣхъ, дв., 652.
- Гостомскій** Анзельмъ, ст. Плоцкій, 47.
- Гостиловскій** Георгій, дв., 555.
- Гостыминскій**, см. **Романкевичъ**, 231.
- Готинскій** Климентій, архим. Городенскій, 97.
- Гошаровскій** Даміанъ, дв., 268.
- Гошовскіе:** Александръ, Иванъ, Николай и Ѳеодоръ, дв., 205, 207, 220, 231, 253, 267, 306, 307.

- Гошовскій (Гушовскій)** Георгій, еп. Черемышльскій, 253—257, 296, 305.
- Гошовскій** Георгій, намѣстникъ Долинскій, 307.
— Иннокентій, пр. Топольницкій, 374.
- Гошовскій-Берклець** Теодоръ, дв., 205.
- Гошовскій-Голдышевичъ** Иванъ, дв., 206
- Гошовскій-Гулятутынець** Иванъ, дв., 206.
- Гошовскій-Кубанецъ** Теодоръ, дв., 205.
- Гошовскій-Мисевичъ** Павелъ, дв., 206.
- Гошовскій-Морозъ** Иванъ, дв., 205.
- Гошовскій-Романкевичъ** Григорій, дв., 205.
- Гошовскій-Sekawiał** Николай, дв., 205.
- Гошовскій-Стасевичъ** Прокопъ, дв., 205.
- Гошовскій-Тлуканецъ** Василій, дв., 205.
- Гошовскій-Шавковичъ** Стефанъ, дв., 205.
- Грабовецкіе:** Валтасаръ, Иванъ и Теодоръ, дв., 220, 227, 231, 247, 262.
- Грабовскіе:** Андрей и Самуилъ, дв., 375.
- Грасимовичъ** Андрей, бр. Замостекаго бр., 552.
- Гребенникъ** Теодоръ, мѣщ., 227, 231.
- Грегориъ**, протопопъ Кривооскій, 305.
- Грегориъ-Берега**, протопопъ Тарнопольскій, 305.
- Грегоровичъ** Теодоръ, бр. ц. св. Николая, 808.
— Теодоръ, мѣщ. Холмскій, 556, 558.
- Грегоровичи:** Василій и Иванъ, бр. Ставроп. бр., 458.
- Грегоровый** Янъ, 152.
- Грехъ** Антопъ, бр. ц. Богоявленія, 63.
— Теодоръ, мѣщ. Львовскій, 176.
— Теодоръ, мѣщ. Рогатинскій, 67, 440.
- Грельскій** Станиславъ, дв., 378.
- Гречинъ** Марко, мѣщ. Львовскій, 58.
— — Янъ, см. **Константиновичъ**, 503.
- Гржебенникъ** Теодоръ, присяжный юридик. замковой Львов., 344. 2

- Гржебично**, иг. Креховскаго м., 231.
- Гржибовскій** Павелъ, возный, 324.
- Гривскій** Иванъ, дв., 364.
- Григель**, писарь кустона Холмскаго, 696.
- Григоріевичъ** Василій, бр. Ставроп. бр., 149, 169, 176.
- Григорій** см. **Балабанъ**.
- еп. Холмскій, 4, 5.
- іером., экклезіархъ Уневскаго м., 521.
- свящ. Болеховскій, 205.
- (**Гринь**) Ивановичъ, секретарь митрополичій, 73, 79, 86, 96, 101, 105.
- старецъ Скитскаго м., 602—604.
- Григорьевъ** Иванъ, 575, 576.
- Гримултовскій** Христофоръ, воев. Познанскій, 773.
- Гринишинъ-Витвицкій** Василій, дв., 205.
- Гринь (Chren)** Ивановичъ, маляръ, 430—431, 433.
- Грислякъ**, дьяконъ Тысячицкій, 260.
- Грицко (Hriczco)** визитаторъ православныхъ церквей въ Галицкой Руси, 12, 13,
- Гробовецкій** Никита, кор. секр., 90.
- Гродецкій** Іоакимъ, бр. ц. св. Параскевы, 307.
- Громевичъ** Павелъ, бр. Ставроп. бр., 458.
- Гроховскій** Станиславъ, архіеп. Львовскій, 179, 648—649.
- Грушецкій** Станиславъ, подеудокъ Подольскій, 304.
- Грязевъ** Минка, дьякъ, 587, 591, 592.
- Губа** Лука, бр. Ставроп. бр., 87, 88, 90 97.
- Гулевичъ** Павелъ, подчан. Волянскій, 687.
- Гуляницкій** Григорій, дв., опекунъ Уневскаго м., 108.
- Иванъ, иг. Уневскаго м., 108, 110, 111.
- Гуно**, хорунжій, 232.
- Гуровскіе (Вровскіе)**: Андрей и Мальхеръ, дв., 5, 6, 342.
- Гурдзѣй** Дмитрій, мѣщ. (?), 151.

Д.

- Давіа** Іоаннъ-Антоній, нунцій Римскій, 393.
Давидъ (Давидко), бр. Ставроп. бр., 34, 35.
Даніиль, еп. Аонскій, 586.
     — король Галицкій, 133, 408.
     — монахъ Львовскаго Опуфрїевскаго м., 67.
Данило, бр. ц. Богоявленія, 59, 63.
Дашинскій Яковъ, возный, 245, 324, 643.
Дашкевичъ Іеремія, бр. Самборскій (?), 375.
     — Михайлъ, мѣщ. Львовскій, 430.
Дашковичъ-Струтинскій Семенъ, дв., 208.
Дембинскій Валентинъ, кор. секр., 48.
Денгоффъ Георгій-Альбрехтъ, еп. Перемышльскій, 792.
Деревинскій Стефанъ, дв., 578—581.
Дерябинъ Давидъ, дякъ, 595.
Держекъ Феліксъ, возный, 689, 690, 696.
Держковскій, дв., 227.
Дзечекъ Янъ, дв., 501.
Дзешекъ Щенсный, возный, 688, 699.
Дзюшанка Аеанасія, дв., тетка митрополита Антонія Винницкаго, 230.
Дзялынскій Ивагъ, ст. Кульмскій, 47.
Дзясь, повѣр. митрополита, 665.
Дикій Іона, монахъ Уневскаго м., 107.
Димитрій, протопопъ Конотопскій, 607, 609.
     — свящ. ц. Воскресенія Хр. въ Галичѣ, 295.
Димитровичъ Николай, бр. Ставроп. бр., 643—649, 790.
     — Ома, мѣщ. Львовскій, 506.
Діонисій, иг. Креховскаго м., 366, 797, 799.
     — (**Балабанъ**), митрополитъ Кіевскій, 613—614, 685—689,
         691, 692, 693, 698.
     — см. **Збируйскій**, еп. Холмскій и Белзскій, 77.

Добранський (Добренський) Николай, бр. Ставроп. бр., 113, 133, 145,
166, 508—510.

— Семенъ, мѣщ. Львовскій, 153.

Добржанскіе: Александръ, Павелъ и Феодоръ, дв., 245, 376.

Добранжскій Григорій, свящ., 205.

Добржинскій Матоей, дв., 306.

Добржиць Андрей, мѣщ. Львовскій, 682.

Доброгость изъ Остророга, каш. Каменецкій, 421.

Доброславовичъ - Тустановскій Александръ, памѣст. кафедральный
Львовскій, 230, 234.

Доктуровъ Герасимъ, дякъ, 702.

Долмать Константинъ, дв., 363.

Доманскій Григорій, бр. Мостискаго бр., 624.

Дорошенко Петръ, гетманъ, 703.

Дорошенко-Голынскій Александръ, дв., 220.

Доровей, иг. Скитскаго м., 701, 703, 704, 706, 708, 709, 712,
716.

— митр. Сочавскій (Волоскій), 378, 771.

Драгновичъ Георгій, бр. Ставроп. бр., 405.

Древинскій Лаврентій, каш. Вольнскій. бр. Ставроп. бр., 125, 522—
523, 532.

Дрилки: Григорій и Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.

Дриликовичъ Василій, бр. Мостискаго бр., 624.

Дрогомірецькіе: Василій и Стефанъ, дв., 207, 268.

Дрогомірецькій Лука, свящ., 207.

Дубовичъ Петръ, мѣщ. Львовскій, 60.

Дубровскій Иванъ, дв., 225.

Дуда Григорій, мѣщ., 147.

Дудка Миско, кр., 331.

Думанскій Михаилъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Дуновичъ Георгій, мѣщ., 652.

Дуровъ Александръ, дякъ, 610, 611.

Дяки: Антонъ и Павелъ, мѣщ., 227, 231, 232.

Дякъ Данилъ, бр. Галицкій, 268.

Дяковскій Самуилъ, дв., 341.

Дяконскій Самуилъ, дв., 304.

Е.

Евгеній, папа Римскій, 420.

Евоимъ, дьяконъ Кутенскаго м., 711.

Елена, царица Византійская, 708.

Елисей, протопруменъ Добромильскаго м., 374.

Еловицкій Захарій, писарь королев., 501.

— Мартинъ, дв., 586.

Еловичъ-Букоемскій Николай, дв., 501.

Елчинъ Василій, дв., 715.

Ермола, келарь Кутенскаго м., 711.

Ж.

Жабокрицкій, писарь Луцкій земскій, 381.

— Димитрій, подчашій Вилькомирскій, 364.

Жакаловичи: Иванъ, Андрей и Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 623, 625.

Желиборскіе: Василій, Константинъ и Иванъ, дв., 270, 271, 281, 374.

Желиборскій Адамъ, въ монашествѣ Лоанасій, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 199—201, 204, 206, 209, 210, 213, 221, 259, 263, 626, 632—633, 634—635, 636.

— Андрей, въ монашествѣ Арсеній, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 183—185, 197—199, 200, 568—574, 596—601, 605—612, 634, 635, 719.

- Желиборскій** Стефанъ, отецъ Арсенія и Аѳанасія, епх. Львовскихъ, 185.
- Жила** Григорій, мѣщ., 227, 231.
- Жилинскій** Стефанъ, дв., 208
- Жиловичъ** Теодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
- Жолкевскій** Станиславъ, гетманъ и канцлеръ, 666, 667.
- Жоравницкій** Оома, дв., 501.
- Жукевичъ** Гавріилъ, деп. Бобрецкій, 307.
- Жуковичи:** Иванъ и Михаилъ, бр. Мостискаго бр., 624, 625.
- Журавскій** Самуилъ, дв., 203.
- Жураковскіе:** Андрей, Иванъ, Михаилъ, Семень и Теодоръ, дв., 207, 208, 220, 227, 231, 261, 262, 267, 277, 281, 306, 324, 341, 469—472.
- Жураковскій** Радіонъ, іером., 764.
- Журжанскій** Николай, дв., 375.
- Журинскій** Дмитрій, бр. Мостискаго бр., 724.
- Журовскій** Станиславъ. кор. секр., 305.

3.

- Забировичи:** Кондрать и Романъ, мѣщ. Холмскіе, 548, 556, 558.
- Заблоцкій** Яць, дв., 566.
- Вацлавъ, солдатъ, 232.
- Заборовскій** Андрей, войтъ Луцкій, 578—581.
- Забудбогъ** Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.
- Загвойскій** Василій, дв., 304.
- Загоровскій** Андрей, подсудокъ Луцкій, 131.
- дв., 477, 478.
- Загуржинскій** Василій, *generosus*, 268.
- Закревскій** Стефанъ, предмѣщ. Львовскій, 313.
- Залевскій** Стефанъ, дв., 267, 278.
- Zalewski** Левъ, митр. уніатскій, 394.
- Залескіе:** Вавржинецъ и Ремигій, дв., 452, 510.

Залескій Даніиль, бургграфій Львовскій, 345.

Замойскіе: Іоаннъ, архіеп. Львовскій, 130.

— Казиміръ, комендантъ Львовскій, 225—226, 227—229, 229—249.

— Мартинъ, подскарб. вел. коронный, 524.

— Николай, препозитъ Тарновскій и капоникъ Краковскій, 14.

— Янъ, коронный канц., 494—496, 502—504, 524, 529—531.

— Оома, графъ Тарновскій и Ярославскій, 524—526, 529—531.

Заневичъ Андрей, мѣщ. Львовскій, 148.

Заплатинскій Гедсонъ, іером. Уневскаго м., 521.

Заремковичъ Михаиль, бр. Замостскаго бр., 552.

Зарудный Іона, монахъ Креховскаго м., 306—307.

Заруцкій Александръ-Тимоѳей, мѣщ. Львовскій, 505.

Заславскій, кн., воевода Кіевскій, 166.

Захарій, свящ. ц. св. Теодора, 481, 482.

Захарковичъ Іванъ, бр. Люблинскаго бр., 539.

— Іоаннъ, бр. Ставроп. бр., 631.

Захоровскіе: Николай и Янъ, дв., 304, 687.

Збаранчикъ Войцѣхъ, присяжный юрискон. замковой Львов., 344.

Збараская Марія, книгня, 507.

Збараскій Войцѣхъ, предаѣщ. Львовскій, 313.

Збируйскій Діонней, еп. Холмскій и Волзекій, 77.

Збожний, ст. Жидачевскій, 27.

Зборовскій Александръ, дв., 315—318.

— Петръ, каш. Сендомирскій, Стобницкій и Каменецкій, 47.

Звѣрковичъ Стефанъ, бр. Ставроп. бр., 631.

Земридовскій Каспаръ, каш. Калишскій, 47.

Зезульскій Яковъ, дв., 293.

Зеклерскіе: Василій и Константина, дв. (?), 268.

Зелинскій Христофоръ, возный, 224, 281, 289, 293, 327.

- Зелитычъ-Струтинскій** Яковъ, дв., 208.
Зенковичъ Иванъ, бр. Ставроп. бр., 90—91.
Зеронскій Петръ, дв., 545.
Зизаній Стефанъ, уч. Львовской школы, 57, 116.
Зиморовичъ Варооломей, секр. г. Львова, 324, 460.
Зиновьевъ Иванъ, дьякъ, 594.
Златохвость Андрей, мѣщ. Сокальскій, 559.
Злотники: Николай и Марина, мѣщ. Львовскіе, 807.
Злотникъ Петръ, мѣщ. Галицкій, 268.
Зубрицкій Андрей, свящ. Ч. и Ж. Креста, 325, и Благовѣщ., 307.
 — Діонисій, ученый Галицкой Руси, 478, 805.
Зузинъ Ницита, воев. Путивльскій, 605, 606.
Зучкевичъ Николай, свящ. ц. св. Георгія, 254.
Зучникъ Григорій, свящ. ц. св. Георгія, 254.
Зыхинъ Николай, протопопъ ц. св. Георгія, 256.

И.

- Иванъ** пизъ **Андреева**, дв., 5.
 — протопопъ Крылоской ц., 7.
 — старецъ Креховскаго м., 609.
 — см. **Федоровичъ** (Федоровъ), первопечатникъ, 430—433.
Иваницкій Стефанъ, мечникъ Черниговскій, 687, 688, 689, 690, 699.
Иванковскій Антоній, свящ. Корсунскій, 762, 763.
Ивановъ Алмазь, дьякъ, 591, 592; 593, 595, 605.
 — Феодоръ, дьякъ, 610, 611.
Ивановичъ, см. **Григорій** (**Гринь**), секретарь митрополичій, 73 79,
 86, 96, 101, 105.
 — Яковъ, бр. ц. Богоявленія, 142, 505.
 — Михаилъ, свящ. ц. Преображ. Господня, 247, 254.
 — Хрень, маляръ, мѣщ. Львовскій, 430—433.
Ивановскій Сильвестръ, иг. Лисеницкій, 638, 639.

- Ивановскій** Терентій, протопопъ, 431.
- Ивашкевичъ** Алексѣй, бр. Люблинскаго бр., 543.
— Григорій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Ивовскій** Войцѣхъ, войтъ Люблинскій, 540.
- Игнатій**, архим. Уневскаго м., 22.
— свящ. Ставроп. бр., 78, 79, 80, 81, 82.
- Игнатовичъ** Демьянъ, см. **Многогрѣшный**, гетманъ казацкій, 714.
— Евстафій, мѣщ. Львовскій, 63.
- Ижъ** Ирій, бр. Мостяскаго бр., 624.
- Издебницкій** Валентинъ, возный, 302.
- Иларіонъ**, иг. ц. Пр. Богородицы въ Галичѣ, 605—622.
- Илиархъ**, иг. Печерскаго м., 609.
- Илія**, свящ. ц. Вознесенія Господня, 307.
— свящ. Солонецкій, 50, 51.
- Ильковскій** Яковъ, писарь Замостскаго бр., 531.
- Ильницкій** Феодоръ, дв., 230, 234, 376.
- Ипполитовичъ** Палсій, еп. Холмскій и Белзскій, 536, 537.
- Исаакъ**, сындикъ Люблинскій, 538.
- Исакій**, иг. Крупицкаго м., 721.
— старецъ Креховскаго м., 798.
- Исаровичъ** Зота, бр. Ставроп. бр., 405.
- Истоминъ** Томиль, дьякъ, 610, 611.

I.

- Іеремія**, патріархъ Константинопольскій, 63, 65, 68, 77, 78, 83—85,
93, 94, 95, 97, 98, 100, 102, 112, 194, 336,
389, 438, 439—440, 440—444.
— свящ. ц. св. Михаила въ Галичѣ, 295.
- Іоакимъ**, патріархъ Аятіохійскій, 433—435, 436.
— патріархъ Московскій, 745—746, 760, 762, 764, 795.
- Іоаннь** Алексѣевичъ, царевичъ и царь Московскій, 366—367, 708,
753, 762, 772, 773, 793, 794.

Іоаннъ, архієп. Львовскій, 1, 2.

— (Ivasko), владыка Холмскій, 3.

— comes in Thapczyn, кашт. и ст. Винницкій и Люблинскій, 47.

— comes Гарновскій и кашт. Краковскій, 29.

— протополь Кіевскій, 97.

— сваяц. Богоявленской ц., 60.

— сваяц. ц. св. Николая, 295.

— старецъ Скитскаго м., 602—604.

Іоанникій, еп. Ераклійскій, 586.

Іоасафъ, іером. м. св. Онуфрія, 727.

Іовъ, см. **Борецкій**, 536—537.

Іоиль, схимникъ, основатель Креховскаго м., 604, 666, 668.

— иг. Сваричевскаго м., 205.

Іона, еп. (?) Львовскій, 50, 52.

— іером., 168, 171.

— митр. Кіевскій и Галицкій, 40, 491—492.

Іосифъ, дьяконъ епископскій, 295.

— иг. м. св. Іоанна Богослова, 212.

— иг. Щеплоцкаго м., 374.

— нам. Креховскаго м., 797, 798, 800.

— сваяц. ц. св. Теодора, 450—452.

К.

Кабылецкій Петръ, дв., 268.

Кавецкій Павелъ, дв., 246.

— Христофоръ, судья, 304.

Кадзидловскій Альбинъ, кор. секр., 461.

Кадикъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.

Казановскій Варооломей, трибунъ и вице-староста Люблинскій, 538, 541, 543.

Казиміръ Великій (III), король Польскій, 408, 409, 412, 414, 416.

- Казиміръ IV**, король Польскій, 5, 36, 214, 290, 802, 804.
- Калиновскій** Валентинъ, чеш. Галицкій, 304.
- Каменецькій** Викторъ, архим. Деражнцкій, 229, 234, 239.
— Константи́нъ, дв., 240.
- **Камоцкій** Франчипекъ, кор. секр., 345.
- Кандыба** Прокопъ-Станиславъ, дв., писарь грод. Владимірскій, 134.
- Караманъ** Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.
— Николай, бр. Жолкевскаго бр., 308.
- Карачонъ** Станиславъ, подстолий Мстиславскій, 499.
- Карбовскій** Александръ, дв., 205.
- Карнковскій** Станиславъ, еп. Владиславскій и Померанскій, 47.
- Карновскій** Мартинъ, дв., 423.
- Каронскій** Иванъ (**Karąnski**), дв., 241.
- Каспровичъ** Матѳей, возный, 333.
- Качоровскій** Иванъ, дв. 293.
- Квятковскій** Вацлавъ, дв., 68.
- Кероновичъ** Иванъ, свящ., 250.
- Керыловскій** Стефанъ, 230.
- Кидейщикъ** Матѳей, мѣщ. Львовскій, 682.
- Кирдіевичъ** Яковъ, дв. 246.
- Кирилль**, см. **Транквиліонъ**, уч. Львовской школы, 79, 82.
— иг. Любартовскаго м., 527—528.
— еп. Никомедійскій, 586.
— патріархъ Константинопольскій, 666, 668.
- Кисельницкій** Кипріанъ, бр. Ставроп. бр., 405, 683, 684, 685, 775, 780, 784, 787.
- Киссель** Адамъ, воевода Брацлавскій, ст. Богуславскій и Носовскій, 191—192, 550.
— Иванъ, гайдукъ, 220, 227, 265, 267, 277.
— Іосифъ, дв., 687, 697.
- Китовичъ** Василій, бр. ц. св. Николая, 307.
- Кицинскій** М. В., кор. секр., 399.

- Кишка Николай** изъ Цѣхановичъ, воев. и ст. Подляскій, 47.
 — **Петръ**, бр. Галицкій, 268.
Клемесь, еп. Дидимотихскій, 586.
 — еп. Прусскій, 586.
Клещовская Александра, дв., 246.
Клюсовскій Войцѣхъ, дв., 501.
Кмита Петръ, дв., 36.
Коаричевскій-Була Андрей, дв., 207.
Коблянскій Станиславъ, дв., 376.
Кобылецкіе: Александръ и Иванъ, дв., 326, 331, 375.
Ковали: Григорій, Иванъ и Θεодоръ, мѣщ. Львовскіе, 59, 505.
Ковецкій Павелъ, 225, 226, 239.
Ковшеничъ Максимъ, мѣщ. Холмскій, 558.
Когуты: Иванъ и Василій, мѣщ. Львовскіе, 59.
Козаховскій Иванъ, дв., 245.
Козачекъ Василій, бр. ц. Благовѣщенія, 227, 231, 247.
Козень Павелъ, предмѣщ., 227.
Козинскій Александръ, дв., 364.
Козловскій Григорій Аѳанасьевичъ, князь и воевода, 701, 703, 708.
 — **Стефанъ**, свящ., 225, 226, 230.
Козминичъ Несторъ, протопопъ Подляскій, 97.
Козминскій Станиславъ, мечникъ и писаръ гор. Люблина, 687.
Колаковскій Петръ-Павелъ, дв., 687.
Колодѣй Григорій, бр. Мостискаго бр., 623.
Колодѣйчикъ Θεодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
Колшыкъ Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
Кольчицкій (Нульчицкій), дв., 377.
Колягинъ Гавріиль, стрѣлецъ, 702, 708, 709.
 — **Петръ**, 702.
Комарженскій Іосифъ, нам. кафедральный Львовскій, 212, 247, 253,
 306, 636.
Комарица Андрей, бр. Мостискаго бр., 623.

- Комарниціє:** Константинъ и Максимъ, дв., 464—465, 652.
- Конаржевскій** Иосифъ, свящ., 231.
- Конарскій** Адамъ изъ Кобылина, еп. Познанскій, 47.
— Павель, дв., 376.
- Кондратовичъ** Иванъ, деп. ц. Воскресенія Хр., 307.
— Семень, дв., 502.
- Кондрацкій** Кондрать, бр. Мостискаго бр., 623.
- Концепольскій** Иоаннь, секр. кор., 421.
- Кононъ**, крилошанинъ митр. Галицкой, 52.
- Константинъ**, см. **Острожскій**, кн., 193, 335, 389.
— **Великій**, Византійскій императоръ, 84, 705, 708.
- Константиновичъ** Давидъ, бр. Люблинскаго бр., 658, 659, 685—701.
— Иванъ, бр. Замостскаго бр., 502—504.
- Контраковичъ** Михаилъ, бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 247.
- Кондратовичъ** Иванъ, бр. ц. Воскр. Христова, 307.
— Петръ, бр. ц. св. Иоанна Богослова, 254.
- Копецъ** Василій, мѣщ. Холмскій, 558.
- Копинскій**, дв., 239.
- Копыстенскіє:** Александръ, Петръ и Яковъ, дв., 225, 230, 239, 241, 242, 246, 370.
- Копыстенскій** Захарія, архим. Кієво-Печерской лавры, 160.
- Копыстинскій** Михаилъ, номинатъ епископ. Перемышльской, 73—74.
- Кордысъ** Криштофъ, подчашій Брацлавскій, 687, 688, 689, 690, 699.
- Корендовичъ** Александръ, мѣщ. Львовскій, 380.
— Василій, бр. Ставроп. бр., 227, 631.
— Георгій, бр. Ставроп. бр., регентъ Каменецкаго суда, 632, 721, 775, 780, 784, 787, 780.
- Корецкіє**, князья, 242, 514, 515.
- Корнелій**, протопопъ Каменецъ-Подольскій, 305.
- Корибуть** **Вишневецкій**, см. **Вишневецкій**.
- Корнякъ** Константинъ, бр. Ставроп. бр., 174.
- Коровайчикъ** Иоаннь, нам. епископскій, 727—724.

- Коростенскій** Семѣнъ, нам. Добромыльскій, 375.
Короткевичъ, дв., 220, 227, 243, 265.
Короткевичъ-Чайковскій Игнатій, дв.(?), 652.
Корунка (Коронка) Іоаннъ, бр. Ставроп. бр., 458.
 — Семенъ, предмѣщ. Львовскій, 63, 505.
Корчинскій Иванъ, дв., 262.
Корчовскіе: Андрей, Михайлъ и Маркъ, учен. Львовской школы, 59.
Корытецкій Ѳеодоръ, дв., 501.
Косинвичъ Константинъ, предмѣщ. Львовскій, 63—64.
Косовскій Венедиктъ, 578, 580.
Коссовъ, см. **Сильвестръ**, митр. Кіевскій и Галицкій, 195—196.
Костевичъ Андрей, бр. Мостискаго бр., 624.
Костевичъ Григорій, бр. Замостскаго бр., 553.
 — Лазарь, свящ. Поторжинскій, 578.
 — Стефанъ, свящ. Войславскій, 578.
Костна Иванъ изъ Штемберга, кашт. и ст. Gadanensis, 47.
Котовичъ, еп. Смоленскій, 363.
Котовскій Іоаннъ, бурграбъ Галицкій, 280.
Кохановскій Петръ, х. Холмскій, 203.
Коцинень Стефанъ, писарь епископскій, 125.
Коця Константинъ, бр. Ставроп. бр., 405.
Кочановскій Альбертъ, дв., 304.
Кошкевичъ Вавржинець, кор. секр., 285.
Кошки-Жаровиціе: Янушъ и Матѣей, дв., 501.
Кощакъ Ференць, 231.
Кравецъ Матѣей, старш. бр.(?), 375.
 — Стецко, мѣщ. Львовскій, 507.
Кравци: Андрей, Іоаннъ, Константинъ, Николай, Павелъ, Стефанъ,
 Ѳеодеръ и Ѳома, предмѣщ. Львовскіе, 60, 63, 64, 66, 506.
Краевскій Станиславъ, архидьяк. Гнезненскій, 350, 351.
Крамаръ Лука, предмѣщ. Львовскій, 63.
Красинскій Францишекъ, вице-канцлеръ, 35, 36, 39, 48.

- Красовскіе:** Андрей и Романъ, мѣщ. Львовскіе, 58.
- Красовскій** Димитрій, бр. Ставроп. бр., 87, 88, 113, 114, 115, 116, 118, 506, 507.
- Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58, 77, 90, 439, 444—446.
- Николай, бр. Ставроп. бр., 731, 752—753.
- Семенъ, бр. Никольскаго бр., 133, 504.
- Красускій** Самуиль, иг. Задоровскаго м., 267, 307.
- Кратевичъ** Иванъ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Кратовичъ** Янъ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Крашовскій** Иванъ, свящ., 241.
- Креговецкій** Феодоръ, дв., 207.
- Креговецкіе-Букачицы:** Григорій, Иванъ, Стефанъ и Феодоръ, дв., 208.
- Креговицкій-Доровичъ** Станиславъ, дв., 208.
- Креговичи:** Иванъ и Лука, дв., 208.
- Креславъ**, еп. Владиславскій и кор. секр., 11.
- Креховецкій-Тедечковичъ** Иванъ, дв., 208.
- Кречковскіе:** Захарій и Стефанъ, дв., 234, 376.
- Криковичъ** Семенъ, намѣст. Межибожскій, 208.
- Криницій** Стефанъ, дв., 364.
- Кровницкій** Вонифатій, иг. Онуфріевскаго м., 343, 387.
- Кровцовъ** Лука, приказ. приставъ, 798.
- Кроликовичъ** Василій, возный, 459.
- Кропивницкая** Екатерина, дв., 220, 221, 224.
- Кропивницкіе:** Прокопъ и Самуиль, дв., 212, 254, 256, 268, 269, 270, 271, 273, 278, 279, 281, 374, 376.
- Кросновскій** Николай, архіеп. Львовскій, 648.
- Кротовскій** Іоаннъ изъ Барчина, воев. и ст. Junivladislaviensis, 47.
- Крукиницкіе:** Андрей и Феодоръ, бр. Мостискаго бр., 624, 625.
- Крупецкій** Александръ, дв., 129.
- Крупы:** Григорій, Ілія, Павелъ и Стефанъ, мѣщ. Холмскіе, 548, 556, 558.
- Крчеивевскій** Петръ, секр. кор., 408.

- Ксероновичъ** Иванъ, дв.(?), 229.
- Кудрявцевъ** Степанъ, дякъ, 577.
- Кузмичъ** Иванъ, бр. каедр. Перемышльскои ц., 375.
- Куликовскій** Лактеонъ, иг., 306.
- Кульжикъ** Янъ, мѣщ. Холмскій, 548, 558.
- Кульчицкій**, дв., 516, 517.
- Кульчицкій-Вольшко** Янъ, дв., 375.
- Кумеранъ**, попъ двоженецъ, 259.
- Кунцевичъ** Евстафій, деп. Бережанскій, 307.
- Курдвановскій** Александръ, подстолий, 304, 331.
- Иванъ, вице-староста Галицкій, 304.
- Курдей** Васплій, дв., 499.
- Куриликъ** Николай, бр. Замостскаго бр., 552.
- Куриловичъ** Григорій, бр. ц. Богоявленія, 307.
- Даниль, бр. Замостскаго бр., 531.
- Куровскій** Феодоръ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Куропатва** Иоаннъ изъ Ланцухова, подкоморій Люблинскій и генерал.
ст., 5.
- Петръ, дв., 304.
- Куцовскій** Иосифъ, дяконъ Луцкой ц., 564.
- Кучанковичъ** Матѳей, город. секр., 649.
- Кушнеръ** Даниль, мѣщ. Люблинскій, 540.
- Кушнери:** Андрей, Иосифъ, Тимоѳей, Юрко и Тома, мѣщ. Львовскіе,
60, 63, 232.
- Кушакъ** Феодоръ, мѣщ., 227, 254.
- Кушаковичъ** Стефанъ, бр. ц. Благовѣщенія, 211, 247, 254.

Л.

- Лавниковичъ** Василій, бр. Мостискаго бр., 624.
- Лаврентій**, сп. Перемышльскій, 422.
- иг. Задоровскаго м., 220, 231, 652, 655.

- Лаврентій.** старець Буйницького м., 606, 709.
- Лавриковичъ** Влахъ, мѣщ. Галицкій, 126.
- Лавришевичъ (Лавришовичъ)** Павелъ, бр. Ставроп. бр., 149, 185, 458.
- Стефанъ Младшій, бр. Ставроп. бр., 631.
- Стефанъ Старый, бр. Ставроп. бр., 631, 643—649, 731.
- Яковъ, бр. Ставроп. бр., 405, 731.
- Лагодовскій** Александръ-Ванько, ошекунь Уневскаго м., 484—485, 519.
- Ладовскій** Матѳей, кор. секр., 396, 735.
- Лазарь,** см. **Барановичъ,** архіеп. Черниговскій, 701, 704, 706, 709.
- Лазковичъ** Іоаннь, бр. Мостискаго бр., 623.
- Лаирскій** Станиславъ. ст. Мазовецкій, 47.
- Лангишъ (Ланкгишъ)** Гавріилъ, бр. Ставроп. бр., 145, 149, 150, 156, 157, 166, 167, 173, 174, 176, 453, 457, 458, 459.
- Лангишъ** Маркіанъ, мѣщ. Львовскій, 174.
- Лангишъ** Варвара, дочь бр. Гавріида, 153, 154, 157, 167, 173.
- Лапушанскій,** см. **Высаржанскій,** Семенъ, дв., 230.
- Ласковичъ** Іоаннь, бр. Мостискаго бр., 625.
- Левъ (Даниловичъ).** кн. Галицкій. 133, 408, 802—810.
- Левенець** Антоній, монахъ, 769.
- Левицкій** Іоаннь, бр. Мостискаго бр., 624.
- Іосифъ, еп. Холмскій и Белзскій, 810—814.
- Юма, бр. Замостскаго бр., 531.
- Ледуховскій** Стефанъ, подкоморій Кременецкій, 687, 688, 689, 690.
- Лежайскій** Самуилъ. возный, 646, 684.
- Ленгиновскій** Станиславъ, мѣщ. Люблинскій, 659.
- Леоновичъ** Василій. бр. Ставроп. бр., 155, 176, 458, 459, 631.
- Николай, мѣщ. Львовскій, 152, 174.
- Феодилъ, свящ. Виленскаго бр., 532—534, 535, 536—537.
- Леонтій,** свящ. ц. Богоявленія, 295.
- Лепакъ** Илія, бр. ц. Преображенія Господня, 254.

- Лескій** Іоаннъ. дв., 501.
Лесцій Ігнатій. свящ. Сокальскій. 578, 581.
Лешаковскій Флавіанъ. дв., 501.
Лешекъ Черный, князь Польскій, 409.
Лешковскій (Маляръ) Павелъ. мѣщ. Львовскій. 343—345.
Лещинскій Іосифъ. иг. Гоговскаго м., 205, 231.
 — Теодоръ, свящ. Вельзіозерскій, 205.
Лигенза (Ligazo) Сигизмундъ изъ Бобуха. ст. Львовскій, 488.
Линевскій Андрей, подсудокъ Луцкій. 544.
 — Михайль, дв., 134.
Липницкій Іоаннъ. дв., 267.
Липскій Станиславъ. регентъ канц. короннов. 209, 264, 284, 646.
Лисковацкій Ягъ. дв., 376.
Лиссаковскій Яковъ. дв., 501.
Литвинекъ, сторожь Оцуфриевскаго м., 69—70.
Ловецкій Михайль. оффиціальъ и визитаторъ Львовской епархіи. 295, 302, 305.
 — Теодоръ, нам. Подгаецкій. 305.
Лопатинскій Григорій. дв., 324.
Лопатка (Лопата)-Осталовскій Иванъ. номинать Львовской епископіи, 38—39, 41—42, 53, 491.
Лопушанскій Василій. дв.(?), 234, 375.
Лубицкій Григорій. возный. 245.
Луцкевичъ Николаи. бр. ц. св. Параскевы. 227, 231, 235, 247.
Луцкіе: Григорій и Михайль, дв., 205, 375.
Луцкій Семеновъ. бр. Ставроп. бр., 63.
Лучкевичъ Станиславъ. деп. Жолкевскаго бр., 308.
Лышкевичъ Софроній, деп. Романовскаго м., 307.
Львовъ Алексій Михайловичъ, князь, 595.
 — Василій Петровичъ, воев. Путивльскій. 575, 576.
 — Григорій, дякъ. 577.
Любановская, дв. (?), 171.

- Любачовскій** Іоаннъ, мѣщ., Львовскій, 149.
- Любенскій** Матвѣй, дв., 131.
- Люксы**, вахмистръ Польскаго войска, 232.
- Люторовъ** Тимошея и его мать **Мисковая**, 59.
- Лямбуцкій** Стефанъ, бр. ц. Преображенія, 231, 247.
- Лянгишъ**, см. **Лангишъ**.
- Лянцокоронскій** Геронимъ, подкоморій Подольскій и ст. Сокальскій, 304—304.
- Лясковскій** Андрей, дв., 267.
- Іоаннъ, бр. Ставроп. бр., 643—649.
- Стефанъ, бр. Ставроп. бр., 151, 175, 405, 414, 417, 775, 780, 784, 787, 789.
- Лясота** Воицѣхъ-Николай, настоятель августиніанъ Люблинскихъ, 659.
- Ляховичъ**, дв., 687.
- Ляхода-Діущанъ** Іоанасіа, дв., 234.
- Ляцковскій-Низовскій**, дв., 687.
- Ляшковскій** Филиппъ, мѣщ., Львовскій, 174.
- Ляшновскій** Матвѣй, дв., 6.

М.

- Мазаракій** Іванъ, бр. Ставроп. бр., 174, 177, 216—219, 225, 252, 268, 333, 663.
- Мазепа** Іванъ Степановичъ, гетманъ Запорожскій, 768.
- Майеръ**, еврей, 539, 540, 541.
- Макарій**, архіеи., не вѣр.-ли это Антиохійскій(?), 576.
- митр. Кіевскій и Галицкій, 20, 34, 35.
- см. **Тучапскій**, см. Львовскій и Галицкій.
- Маклоковъ** Романъ, приставъ Путивльскій, 605.
- Маковскій** Даміанъ, дв., 375.
- Максимовъ** Теодоръ, дякъ, 713.
- Малаховскій**, ксєвдъ, 371, 377.

Малинскій Николай, дв., 501.

Малышевскій Павелъ, дв., 376.

Малюшицкій Иванъ, бурграбій Луцкій, 516.

Маляръ. см. **Лешковскій**, 343.

— Гринь, см. **Ивановичъ**. 430—433.

— Лаврентій, мѣщ. Львовскій, 58, 430, 506.

— Теодоръ, бр. Ставроп. бр., 173, 458.

Мамоничъ Козьма, бурмистръ Виленскій, 431.

— Лука, скарбный Виленскій, 499.

Манастырскіе: Александръ и Стефанъ, дв., 375.

Мануиль, дяконъ Кутенскаго м., 711.

Мардарій. старецъ Скитекаго м., 701—704, 708, 711—717.

Маріевичъ Стефанъ, бр. Перемышльскоя ц., 375.

Маркъ. см. **Балабанъ**.

— старецъ Скитекаго м., 587—595.

Маркевичъ Григорій, мѣщ. Львовскій, 344.

Мартирій, іеромон. Люблинскаго м., 535.

Мартысевичъ Теодоръ, бр. ц. св. Теодора, 247.

Мартыскевичъ Григорій, лавникъ Холмскій, 548.

Масальскій Георгій, дв., 499.

Маскевичъ Михаилъ, регентъ канцеляріи Каменецков, 304.

— Яковъ, деч. бр. Рогатинскаго. 307.

Masco de Verescino, подсудокъ, 6.

Матвѣевъ Артамонъ Сергѣевичъ, дякъ, 702, 713, 715, 716.

Матковскіе: Григорій, Янъ и Теодоръ, дв.(?). 230, 234, 376.

Матыневичъ Теодоръ, мѣщ., 231.

Матышевичъ Теодоръ, бр. ц. св. Теодора, 212, 254.

Матвей. войтъ Нужельскій, 535.

Маеевичъ Николай, бр. Замостекаго бр., 551.

Мацеіовскій Самуэль, ен. Плоцкій и вице-канцлеръ, потомъ ен. Краковскій и канцлеръ, 23, 31, 33, 482.

Машковскій Янъ, бурграбій Люблинскій, 687, 690, 694.

- Медзапета** Константинъ, бр. Ставроп. бр., 145, 151, 157, 168, 453—461.
- Мелечъ** Севастьянъ, кашт. Краковскій и Брестскій, 47.
- Мелешко** Авраамъ, дв., 499.
- Мемновичъ** Павелъ, свящ. Струтинскій, 208.
- Мечники:** Александръ и Илія, бр. Галицкіе, 268.
— Василій, Іосифъ и Феодоръ, мѣщ. Львовскіе. 505.
- Мешинякъ** Ференсъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.
- Миклашъ** Тимошеѣ, слуга епископскій, 66.
- Миколаевичъ** Иванъ, бр. Ставроп. бр., 405.
- Микуличъ** Феодоръ, бр. Галицкій, 268.
- Милославскій** Иванъ Андреевичъ, бояр., 612.
- Мильчевскій** Альбертъ, Львовскій переплетчикъ и типографъ. 775, 776, 779, 781, 783, 784, 785, 787, 788, 789, 792.
- Мина.** монахъ, типографъ Львовскаго братства, 93.
- Минцевичъ** Иванъ, мѣщ. Львовскій, 63.
- Миронъ.** см. **Бернавскій.**
- Мисіо** Тимошеѣ, мѣщ. Львовскій, 232.
- Мисоловичъ** Маркъ, мѣщ. Львовскій, бр. ц. св. Феодора, 63.
- Михаиль,** см. **Копыстенскій.**
- Михаиль.** король Польскій, 282—285—288, 288—290, 290—293, 293—295, 305. 312—315, 315—318, 319—321, 321—323, 323—325, 326—328, 328—330, 332—333, 339, 383, 385, 387, 390, 391, 467—468, 666—671, 672—673, 674—676, 677—679, 685—701, 717—719, 733, 735, 736, 776, 784, 788, 790, 802, 803, 807, 809.
— свящ. Ставроп. бр., 78, 93, 94, 95, 97, 445.
— (**Рогоза**), мѣтр. Кіевскій и Галицкій, 62, 63—65, 66, 67, 70—73, 74, 75—76, 77—79, 83—89, 92—96, 96—101, 101—105, 105—106, 106—107, 107—109, 109—112.

Михаиль, протопопъ церкви св. Георгія во Львовѣ, 605. 606. 607.
608, 610, 611, 612.

— **Теодоровичъ**, царь Московскій, 575, 576.

Михайловъ Василій. дьякъ, 595.

Михайловичъ Иванъ, бр. ц. св. Николая. 133.

Михалевичъ Пванъ, бр. Ставроп. бр., 405.

— Николаій, бр. Ставроп. бр., 405. 631.

Михеіовичъ Иванъ, мѣщ. Сокальскій. 559.

Михулинскій (Микулинскій) Стефанъ, свящ. ц. св. Николая. 804. 805.

Мишка. служба Скитскаго м., 702. 703. 711. 712, 713. 716.

Млечко Юлій. дв., 501.

Млынскій Станиславъ. дв., 446.

Мнишекъ Георгій. воев. Сандомирскій, 128, 447.

— Станиславъ-Бонифатій, ст. Львовскій. 138, 143—144. 184.
313, 450—452. 802, 806.

— Янъ. ст. Львовскій, 256, 312—315, 343—345. 802.
803, 806. 807.

Многогрѣшный Демьянъ Игнатъевичъ. гетманъ козацкій. 714.

Могила Петръ. митрополитъ Кіевскій и Галицкій. 161. 340. 514—
515, 550. 568—574. 608.

Могилянка Анна, воеводина Краковская. 666. 667.

Моисей, свящ. Луцкои Михаиловскоі ц. 501.

Мокрацкій Григорій, свящ. ц. св. Николая, 212.

Мокржицкій Іоаннъ, дв., 349, 352.

Монастырскій Иннокентій. иг. Кирилловскій. 768.

Мороховскій Иванъ, мѣщ. Львовскій, 63. 64.

Морачовскій Янъ Яцковичъ, мѣщ. Львовскій. 430.

Моржковскій. см. **Тетера**, 679—681.

Морозовичъ Григорій. мѣщ. Львовскій, 149.

Мочаржъ Павелъ. дьячекъ, 231.

Мрзовицкій Георгій. секр. зем. Галицкій, 304.

— Георгій. вице-староста Львовскій. 454. 455.

- Мрочковскій** Викентій, дв.. 510.
Мужиловскій Пантелімонъ, архидьяконъ. 267. 281.
Мыслишевскій Іоаннъ-Михаилъ. х. Черниговскій, 304.
Мышка Авраамъ. ст. Овруцкій, 501.
 -- Михайлъ. кашт. Волинскій, 501.
Мышковскій Петръ, вице-канцлеръ. еп. Плоцкій, 47, 52.
Мѣшковскій Яковъ. бургомистръ Львовскій. 88, 444.

Н.

- Надершпанъ** Лаврентій изъ Гедравары. дв. Венгерскій, 420, 421.
Назарьевъ Іванъ, подьячій. 612.
Нановскій Стефанъ, дв.. 376.
Нарбековъ Аонасій Самойловичъ. бояр.. 713.
 -- Богданъ Феодоровичъ. бояр., 593, 594.
Нароновичъ Іоаннъ, монахъ. 225.
Наталія Кирилловна. царица Московская, 708.
Натынчакъ Гавріилъ, бр. Рогатинскаго бр.. 307.
Наумовъ Никита, бояр.. 605, 606.
Невагловскій Андрей, свящ. 225, 226, 230.
Недорижчикъ Стефанъ, бр. Галицкій, 268.
Некрасевичъ Георгій, деп. ц. Воскресенія Христова, 307.
Нелюбовичъ-Тукальскій Іосифъ, сначала еп. Вѣлорусскій, потомъ митр. Кіевскій в Галицкій, 662---664, 725—726, 767.
Неофитъ, св. Адрианоольскій, 586.
Несторовичъ Стефанъ, бр. Ставроп. бр.. 413, 631.
 -- Феодоръ, бр. ц. Богоявленія. 307.
Несторовичи: Кузьма и Марина, предмѣщ. Люблинскіе, 552.
Нехребецкій Явъ, войтъ Житомирскій, 687, 688, 689, 700.
Нечвѣдзянскій Василій, нам. Дрогобыцкій, 374.
Низанковскій Севастьянъ. дьяконь Уневскаго м., 225, 229, 234, 239, 240.

- Низовскій.** см. **Ляцковскій.** дв., 687.
Никифоръ. протосиноклъ Константинопольскій, 114, 116.
Никодимъ. схимонахъ Улевскаго м., 521.
Николай. графъ, кашт. Холмскій, 28.
 — изъ Веворчина, бургграфъ, 6.
 — изъ Домбровицы, дв., 47.
Никорычиная. гетманша Волоская, 157.
Новоличевны Гаврилъ, бр. Галицкій, 268.
Новоселецкій Василій, дв., 268.
Новосельскіе: Іоаннъ и Осодоръ, дв., 375, 671.
Новошицкій Самуилъ, дв., 375.
Нороцицкій Павелъ, дв., 375.

О.

- Одинецъ** Василій, дв., 501.
Одновскій Николай изъ Фульштына, сначала кашт. Перемышльскій и ст. Львовскій, а потомъ воев. Краковскій, 424, 488.
Одржечовскій Павелъ, дв., 376.
Огинскій Мартинъ, канцлеръ Литовскій, 773.
Озарскій Василій, бр. Люблинскаго бр., 658, 659.
Озингало-Высочанскій Янъ, дв., 376.
Олехничъ-Струтинскій Осодоръ, дв., 208.
Оловскій Осодосій, монахъ Улевскаго м., 98, 107—109, 110, 111.
Ольбрихтъ. дв., 501.
Ольнедеіовичъ (Олельковичъ?) Осодоръ, кн., 490.
Олькуцкій Станиславъ, регентъ Галицкій, 328, 330.
Ольшевскій Андрей, св. Хелминскій и Померанскій, 285, 304, 305.
 Карлъ, дв., 224.
Онискевичъ Осодоръ, бр. Галицкій, 268.
Онисковичъ Ференцъ, бр. Ставроп. бр., 151.
Оныщакъ Яковъ, мѣщ., 227, 231.

- Опалинскій** Андрей, кашт. и ст. Сремскій, 48.
- Ординъ-Нащокинъ** Аѳанасій Лаврентьевичъ, дьякъ, 702.
- Ордовскій** Николой, мѣщ., 465, 652.
- (**Татаровскій** и **Турскій**), гайдукъ, 227, 231, 265, 266, 277.
- Орлынскій** Василій, дв., 375.
- Оссолинскій** Геронимъ, кашт. и ст. Сендомирскій, 47.
- Максимиліанъ изъ Тенчина, х. Дрогичинскій, кор. секр., 386, 391.
- Осталовскій**, см. **Лопатка**.
- Островскій**, бр. Мостискаго бр., 625.
- Янъ, дв., 687.
- Острожскій** Константинъ (Василій), князь, воев. Кіевскій, 47, 91, 99, 112—113, 114, 120, 193, 335, 389, 431, 439, 514, 515.
- и **Заславскій** Владиславъ-Доминикъ, кн., воев. Сендомирскій, ст. Луцкій, 578—581.
- Ошейковичъ** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551, 552.

П.

- Павель de Szekoczyn**, вице-канцлеръ Польскій, 3, 5.
- **de Volia**, вице-канцлеръ, 424.
- Павловичъ** Павелъ, свящ. ц. св. Николая, 212, 325.
- Павловичъ**, см. **Лавришевичъ Стефанъ**.
- Павловичи-Струтинскіе**: Яковъ, Григорій и Янъ, дв., 208.
- Павловскій** Петръ, дв., 268.
- Падневскій** Филиппъ, еп. Краковскій, 46.
- Паисій**, еп. Ефесскій, 586.
- см. **Ипполитовичъ**, еп. Холмскій и Белзскій, 536, 537.
- пр. Виленскій, 97.
- пр. Іоанно-Богословскаго м. въ г. Львовѣ, 719.
- свящ. Креховскій, 799.

- Пакашевскій** Лука, врачъ, 245.
- Панасевичъ** Левъ, бр. Люблинскаго бр., 543.
- Панахъ** Іоаннъ, регентъ 40 мужей, 681, 682, 684.
- Пантелеймонъ**, архидьяконъ Львовскій, 652.
- Папара** Георгій, бр. Ставроп. бр., 216—219, 225, 252, 268, 333, 413, 631, 663.
- Киріакъ, мѣщ. Львовскій, 721.
- Папроцкій** Іоаннъ, возный, 245.
- Пароловичъ** Илія, свящ. ц. Вознесенія, 325.
- Парукъ** Василій, мѣщ., 231.
- Пароеній**, архидьяконъ Львовскій, 753, 761.
- еп. Митиленскій, 586.
- патр. Константинопольскій, 582—586.
- Паславскій** Даниилъ, дв., 376.
- Пасниковичъ** Іоаннъ, бр. ц. св. Николая и цехмистеръ, 808.
- Патрѣвъ** Иванъ, дьякъ, 593, 594.
- Пахомій**, еп. Халкедонскій, 586.
- Пачановскій** Флоріанъ, подстолий Краковскій, 421.
- Пачинскій** Валеріанъ, іеромон., 689, 691, 692.
- Пашинскій** Войцѣхъ, секр. кор, 381.
- Пекалицкій** Семенъ, дв., 324.
- Пекари:** Иванъ, Лука, Павелъ и Семенъ, мѣщ., 231, 232.
- Пелчицкій** Леонтій, еп. Туровскій и Пинскій, 77.
- Пенаіовскій** Павелъ, мѣщ., 232.
- Пенковскій** Феодоръ, деп. Добрянскаго м., 307.
- Пенсикъ** Янъ, ст. волости Вѣлосороцкой, 364, 365.
- Перлацкій** Василій, дв., 376.
- Песиковичъ** Стефанъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
- Пестрый** Иванъ, приставъ, 592.
- Петръ**, см. **Могила**, митр. Кіевскій и Галицкій.
- Петръ I Алексѣевичъ**, царь Московскій, 366—367, 753, 754, 762, 772, 773, 793, 794, 797, 800.

- Петръ**, еп. Черемышльскій и Познанскій, 12, 13, 14, 20.
 — изъ Щекоцина, вице-канцлеръ, 421.
- Петрановскій** Семенъ, дв., 205, 306.
- Петровичъ** Оома, свещ. ц. св. Теодора, 246, 253.
- Петроній** іером. Уневскаго м., 521.
- Пивко** Іоаннъ, мѣщ. Люблинскій, 523.
- Пивничная** Анна, мѣщ. Львовская, 168.
- Пиво**, полковникъ Польскаго войска, 362.
- Пигулка** Яковъ, мѣщ., 88.
- Пинночи** Іеронимъ, кор. секр., 285, 287, 321, 323, 337, 338, 385, 468, 671, 673, 676, 679, 701.
- Пинскій** Тимошей, бр. Ставроп. бр., 458.
- Піотровичъ** Николай, бр. Замостскаго бр., 551, 552.
- Піотровскій** Іоаннъ, дв., 268.
- Піясковскій** Александръ изъ Слипча, х. Холмскій, 6.
- Плешовскій** Альбертъ, возный, 354.
- Плисовскій** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551, 552.
- Плотняржъ** Петръ, бр. ц. св. Іоанна, 247.
- Плошкевичъ** Лаврентій, дв., 789.
- Пніовскій** Григорій, бр. Замостскаго бр., 551.
- Повальчицкій** Николай, дв., 224.
- Повченкора(?)** Власій, дв., 501.
- Подгорецкіе:** Георгій, Константинъ и Яковъ, дв., 375, 376.
- Подгорскій** Исидоръ, бр. Черемышльскій, 375.
- Подгурскій** Семенъ, бр. Замостскаго бр., 551.
 — Теодоръ, свещ. Гошовскій, 205.
- Подсендковскій** Андрей, дв., 68.
- Подымовъ**, 702, 709.
- Пожарскій** Даніилъ, дв., 330—331.
- Поздышевъ** Яковъ, дьяк., 712, 713.
- Покарскій** Іоаннъ, мѣщ. Львовскій, 682.
- Покулицкій** Семенъ, дв., 306.

- Поликарповичъ** Янъ, мѣщ. Холмскій, 548.
- Политовичъ** Григорій, секр. Холмскаго суда, 549, 558.
- Полихроній**, иг. Креховскаго м., 800.
- Половновичъ** Данилъ, іером., 516—522.
- Полонецкій** Стефанъ, бр. ц. св. Θεодора, 307.
- Полупановичъ** Семенъ, бр. Замостскаго бр., 551, 552, 553.
- Полюжинскій** Іоаннъ, дв., 267.
- Полюскій** Данилъ, мѣщ., 152.
- Полюховичъ** Стефанъ, дв., 306.
- Помаржанскій** Григорій, воев. Подольскій, 421.
- Помирскій** Михаилъ, дв., 230.
- Попели:** Данилъ и Павелъ, дв., 207, 375.
- Попель** Савва, архим. Чигиринскій, 685, 687, 688, 690, 691, 692, 692, 693, 694, 696, 698, 699.
- Поповичъ** Иванъ, бр. ц. св. Николая, 64.
— Прокопъ, бр. Ставроп. бр., 90.
- Поповичи:** Василій и Григорій, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Порадовскій** Сигизмундъ, помощникъ ст. Львовскаго (суррогатъ), 128, 510.
- Порембскій** Николай, дв., 324.
- Поровичъ** Александръ, мѣщ. Подгаецкій, 231.
- Порфирій**, бр. Люблинскаго бр., 534, 535.
- Поршаницкій** Варлаамъ, иг. Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719.
- Поскробекъ**, мѣщ., 227, 232, 235, 254.
- Поторжицкій** Лазарь, свящ. Сокальскій, 580.
- Потоцкій** Андрей, воев. Кіевскій, ст. Галицкій, Коломыйскій и др., 219, 264, 303.
— Іоаннъ, воев. Брацлавскій, 303.
— Николай, генералъ Подолн, ст. Каменецкій и Брацлавскій, 184, 304.
— Павелъ, palatinus Брацлавскій, 304.
- Потынскій** Павелъ, дв., 375.

- Потѣй** Пнатін (въ міръ Адамъ). еп. Владимірскій и Брестскій, 79.
97, 105.
- Пражмовскій** Николай, кор. секр., 199, 463.
- Пржездзѣцкій** Касперъ, бурмистръ Львовскій, 508—510.
- Пржеписной** Оеодоръ, мѣщ., 231.
- Пржерембскіе:** Викентій и Іоаннъ, вице-канцеры, 11, 36, 489.
- Пржитуловичъ** Яковъ, бр. Замостскаго бр., 552.
- Прозоровскій** Семень, князь, 587, 591, 592, 593.
- Прозыковичъ** Іоаннъ, деп. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
- Прокоповичъ** Александръ, бр. Ставроп. бр., 145, 453, 455, 457,
458, 459, 461.
- Прокшиць**, см. **Кандыба**.
- Пронакъ** Петръ, мѣщ., 231.
- Протопоповъ** Григорій, дякъ, 610, 611.
- Прутковскій** Іоаннъ, секр. коненсторскій, 247.
- Прушикъ** Александръ, бр. Дрогобыцкой церкви, 375.
- Прушковскій** Іоаннъ, свящ. ц. Рожд. Пр. Богородицы, 254.
- Петроконскій** Рогатіанъ, регентъ больш. канц., подкоморій Брестскій,
391.
- Пугачъ** Димитрій, стар. бр. Низанковскій, 375.
- Пузина** Аѳанасій, еп. Луцкій и Острожекій, 563—567, 578—581.
- Пурпура** Николай, мѣщ. Львовскій, 227, 231, 719—721.
- Пустановскій** Янъ, дв., 375.
- Пучинскій** Валеріанъ, свящ. Люблинскои ц., уніатъ, 687.
- Пушкарь** Данилъ, мѣщ., 177.
- Пыларовскій** Лука, дв., 376.
- Пыстынскій**, дв., 374.
- Пясецкій** Францишекъ, 331.
- Пятницкій** Герасимъ, свящ. ц. св. Пятницы, 231.

Р.

- Раблевичъ** Михаилъ, бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 307.
- Радзивиль** Николай, кн., воев. Виленскій и канц. в. к. Литовскаго, 47.
— Николай-Христофоръ, кн., воев. Олыкекскій и Неввижскій и
маршалокъ в. к. Литовскаго, 48.
- Радзівовскій**, архіеп. Гнезненскій, 393.
- Радивиль** Станиславъ, дв., 501.
- Радивиловскій** Дмитрій, дв., 225, 230, 242, 374.
- Радиловскій** Анастасій, архим. Уневскаго м., 108, 111, 483, 484,
486—487, 489—490.
— Антоній, еп. Перемышльскій, 33.
- Радиловскій** Дунинъ, дв., 230.
- Радошинскій** Георгій, судья Ковенскій, 499.
- Радуминскій** Митрофанъ, иг. Лилянскаго м., 374.
- Радчикъ** Стефанъ, мѣщ. Холмскій, 548, 556, 558.
- Раковскій** Янъ-Игнатій, подкоморій Хелминскій, 689.
- Ранковскій** Феодосій, свещ., 282.
- Рапковичъ** Михаилъ, свещ. ц. Ч. и Ж. Креста, 253—254.
- Ратальскій** Павелъ, секретарь Латичовскій, 304.
- Ревакъ** Василій, бр. ц. св. Іоанна, 254.
- Ревали** Василій, деп. бр. ц. св. Іоанна, 212.
- Ревковичъ** Іоаннъ, писарь митрополитчій, 241, 268.
- Ревковичъ-Юнгеръ** Янъ, 230.
- Редна-Голынскій** Александръ, бр. Галлицкій, 268.
- Рексоровичъ** Маркъ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Ремигій** de Piaseczno, регентъ корон. канц., 195, 337, 390,
673, 676.
- Респоръ** Іосифъ, іером. Виленскаго бр., 533.
- Ржечицкій**, подкоморій Люблинскій, 505.
- Ржешовскіе:** Андрей и Станиславъ, дв.(?), 17.

- Ржиговскій** Альбрехтъ, капраль войска Польскаго, 232.
- Ржищевъ** Феодоръ Михайловичъ, стряпчій Московскій, 589.
- Рига** Феодоръ, Холмскій цехмистеръ портняжи. ремесла, 559.
- Риковскій** Михаилъ, нам. Мокржскій, 375.
- Римаржъ** Маркъ, мѣщ. Холмскій, 559.
- Рогатинець** Иванъ, бр. Ставроп. бр., 58, 67.
- Прокопъ, уч. Львовской школы, 58.
- Юрко, бр. Ставроп. бр., 67, 77, 87, 97, 113, 114—
118, 439.
- Рогоза**, см. **Михаиль**, митр. Кіевскій и Галицкій.
- Андрей, регентъ канц. Волынской, 687.
- Рогуличъ** Андрей, 50, 51.
- Родовскій**, 220.
- Рожанскій** Зосима, протодьяконъ, 265, 266, 268, 295.
- Рожинскій**, князь, 115.
- Розанкевичъ** Григорій, 465.
- Розлуцкіе:** Андрей, Стефанъ и Яковъ, дв., 376.
- Романкевичъ** Іоаннъ, свящ. Ростоминскій, 220, 227, 231, 265,
267, 465.
- Романковичъ** Петръ, бр. Мостискаго бр., 624.
- Романовичъ** Василъ, экономя митрополічій, 225, 226, 229, 240.
- Григорій, бр. Ставроп. бр., 145, 169, 457, 458: его
жена, 152, 168, 171.
- Ромодановскій** Михаилъ Григорьевичъ, бояринъ и воевода, 763.
- Руденскій** Иванъ, мѣщ., 330, 331.
- Рудко:** Дмитрій и Яковъ, бр. Галицкіе, 268.
- Рудодмичъ** Василій, бр. Замостскаго бр., 552, 553.
- Ружкевичъ** Феодоръ, уч. Львовской шк., 437.
- Рупневскій** Христофоръ-Михаиль, трибунъ воевод. Краковскаго, ст.
Лелевскій, 700.
- Русиновичъ** Василій, деп. Берестинцкій и Луцкій, 501.
- Русиновичи:** Василій и Григорій, бр. Ставроп. бр., 405, 752—753, 721.

- Руфинъ С.**, мѣщ., 507.
Рыбіанъ Григорій, мѣщ., 232.
Рыбчинскій Севастіанъ, дв., 789.
Рыленинъ, бояр., 587, 592.
Робусинскій Дмитрій, мѣщ. Холмскій, 558.
Рѣдковскій Григорій, бр. Мостискаго бр., 624.

С.

- Савеловъ** Іоакимъ, старецъ Межпгорскаго м., 609.
Савицкій Гаврило, протопопъ Дидицкій, 501.
Савичовна-Грегоровичова Юстинія, мѣщ. Львовская, 743—744.
Савушко Василій, бр., 375.
Савчакъ Васіанъ, іеромон., 667,
Сайко, пекаръ, мѣщ., 807.
Сакевичъ Гавріилъ, бр. Замостскаго бр., 531.
Сакобучъ Теодоръ, мѣщ., 559.
Саковичъ Касьянъ, 598.
Салтыковъ Петръ, бояр., 797.
Салѣга Богданъ, воев. Мнѣскій, 74—75, 81—83, 499.
 — Павель, воев. Кіевскій, 47.
Сарницкій Даніилъ, писаръ коненсторскій, 230, 268.
Сарновскій Адамъ, каноникъ Варшавскій и Ловицкій, кор. секр., 385,
 391, 726, 729, 739, 744.
Сатновскій Іоаннъ, дв., 789.
Сахаровъ Никита, кабацкій голова, 591.
Сахновичъ Касьянъ, бр. Ставроп. бр., 58.
Сахновичи: Андрей и Теодоръ, у. Львовскои школы, 58.
Сваричевскіе: Александръ, Андрей, Прокопъ и Самуилъ, дв., 253,
 211, 207.
Сваричевскіе-Толстовичи: Андрей и Григорій, дв., 207.
Сваришовскій, дв., 174.

Сварчовскій Ілля, дв., 376.

Свистельницькій Евстафій, въ монашествѣ Іеремія, сп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій, 212—215, 219—225, 227—229, 246—249, 253—257, 257—261, 263—264, 265—266, 267—282, 282—285, 288—290, 290—293, 295, 296—305, 306, 318, 319—321, 323, 326—328, 330—331, 332—333, 334, 465—467, 469, 470, 664—665.

Свѣрскій Михаилъ, дв., 225, 226.

Святополки-Четвертинскіе, см. **Четвертинскіе**, князья.

Селецкіе: Андрей, Данилъ и Иванъ, дв., 265, 268, 376.

Селецкій Петръ, бр. Мостискаго бр., 624.

Семанчукъ Дмитрій, бр. Галицкій, 268.

Семаши: Данилъ, Иванъ, Лука и Стефанъ, дв., 376.

Семень, протопопъ Межибожскій, 305.

Семеновичъ Василій, слуга Ходкевича, 126.

Семигановскіе: Василій и Павелъ, дв., 207, 211.

Семигановскій-Волчекъ Янъ, дв., 205.

Семшъ Игнатій, дв., 375.

Семяновичъ Петръ, бр. Ставроп. бр., 405.

Сенковичъ Григорій, бр. Ставроп. бр., 458.

Сенковскій А., дв., 195, 337, 390.

Сенчукъ Иванъ, мѣщ. Холмскій, 556.

Сергіевскій Иванъ, стрѣлецкій голова, 589.

Середницкій Иванъ, дв., 376.

Серневичъ Георгій, бр. Люблинскаго бр., 539.

Серницкій Василій, свящ., 212.

Сигизмундъ I, король Польскій и в. к. Литовскій, 1—3, 8—12, 13—16, 17—20, 21—28, 30, 199, 214, 290, 409, 410, 412, 414, 422—429, 481—482, 486, 489, 544.

Сигизмундъ II Августъ, король Польскій и в. к. Литовскій, 29—30, 30—33, 35—48, 52, 54, 189, 427—428, 483, 484—485, 486—487, 488, 491—492, 671, 672, 673. 7

Сигизмундъ III, король Польскій и в. к. Литовскій, 73—74, 105—106, 119—120, 127—131, 137, 192, 193, 195, 334—338, 374, 394, 446—449, 450—452, 513—514, 678, 691, 697, 787, 802, 804, 805.

Сидоровичъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Сидорскій Андрей, бр. Мостискаго бр., 625.

— Михаилъ, свящ. Перемышльскоѣ ц. Благовѣщенія, 476.

Сиенскій (а Sienna) Иоаннъ, дв., 48.

Сильвестръ (Коссовъ), митр. Кіевскій и Галицкій, 195—196.

Сильницкій Гавріилъ, кашт. Черниговскій, 303.

Симановскій Павелъ, дьякъ, 611, 612.

Симеонъ de Rezon, еп. Агригенскій, 421.

— пр. Пересопницкаго м., 117.

— свящ. Галицкой ц., 97.

— мѣщ. Замостекій и мѣщ. Львовскій, 506.

Сирановскій Иоаннъ, ст. Ланцуцкій, 47.

Ситаръ Гавріилъ, мѣщ., 232.

Сиховскій Иоаннъ, свящ., сынъ его Лазарь, у. Львовскоѣ шк., 60.

Скалка М., мѣщ., 410, 411.

Сначкевичъ Ж., мѣщ., 157.

Скольскій Андрей, типографъ Львовскій, 790.

— Исакій, схимникъ Уневскаго м., 521.

Скорута Васько изъ Млодачичъ, стольникъ Холмскій, 5.

Скоцинскій Николай, нам. Любачевскій, 375.

Скрашовскій, дв., 242.

Скуминъ-Тишкевичъ Теодоръ, воев. Новоградскій, ст. Гродненскій и Оликскій, 61, 75—76, 79—81, 193, 240, 335, 389, 499.

Скупъ Станиславъ, мѣщ., 548.

Снутка Василій, мѣщ. Холмскій, 556.

Славновская Марина, жена Закревскаго предмѣщ., 313.

Слезка Михайль, бр. Ставроп. бр. и типографъ, 177, 178—180, 458, 631, 643—649, 725—726, 776, 777, 779, 782, 788, 790, дочь его Барвара—**Слещанка** за Лавришевичемъ С., 643.

Сливка Андрей, мѣщ. Сокальскій, 559.

Сломовскій (Schlomowski) Станиславъ, архісп. Львовскій, 39, 53.

Служевскій Иванъ (Ioannes de Służewo), кашт. Брестскій, Каминскій и Медзиржецкій, 47.

Слупецкій Станиславъ, кашт. и ст. Люблинскій, 47.

Слюсари: Иванъ, Касіанъ и Николай, мѣщ., 505.

Смагуновичъ, см. **Бржосніовскій**, 207.

Смііотанка (Szmijothanka) Петръ, мѣчникъ Холмскій, 5, 6.

Смольницкій Θεодоръ, 230, 234.

Смотрицкій Іеремія, іеромон. Люблинскаго м., уніать, 687, 689, 690, 691, 692.

— Мелетіі, еп. Полоцкій, 535.

Сносовскій, писарь Львовскій, 505.

Собанскій Станиславъ, дв., 70.

Соболь Петръ, 687.

Собѣскій Янъ, гетманъ коронный, вполѣдствіи король Польскій **Янъ III**, 666, 667, 673, 703.

Содома Симеонъ, основатель Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719.

Согникевичъ Зосима, свящ., проповѣдникъ, 613—614.

Созанскіе: Василій, Георгій, Мартинъ, Матей, Самуиль, Семень и Θεодоръ, дв., 375.

Созанскій-Вовна Иванъ, дв., 375.

Соколинскій Михайль пзъ Друцка, маршалокъ, 499.

Сокольскій Константинъ, бр. Мостискаго бр., 624.

Сопокоть Адамъ, дв., 501.

Сосновскій Андрей, дв., 566.

— Θεодосіі, архим. Уневскаго м., 197, 198, 516—522.

Софія Алексѣвна, Московская царевна, 753, 754, 756, 758.

Софроній, иг. Рудницкаго м., 212.

- Сохобецъ** Иванъ, предмѣщ. Львовскій, 63.
Спасовскій Яковъ, возный, 566.
Сплавскій Матѳей, генераль гр. Львовскій, 344.
СПѢВАКЪ Андрей, цехмистръ Львовскій, 560—563.
 — Иванъ, мѣщ., 68.
Сранко Теодоръ, бр. Мостискаго бр., 623.
Ставинскій, х., 232.
Ставницкій Семенъ, типографъ Львовскаго бр., 227.
Ставскій Миско, дв., 5.
Стамировскій Иосифъ, ловчій Саноцкій, 330.
Станиславъ изъ Старженница, воев., 6.
Станишевскій Войтѣхъ, дв., 501.
Старовскій Василій, солдатъ, 232.
Старозгржебскій Альбертъ, еп. Холмскій, 47.
Сташковскій Антоній, уч. Львовской школы, 59.
Стефанъ, свящ. ц. св. Николая, 131, 132, 481.
 — свящ. Князюлицкій, 205.
 — **Баторій**, король Польскій, 7—8, 35—37, 52—54, 54—55, 55—57, 89, 132, 133, 189, 410, 412, 428—430, 447, 492—494, 519, 802, 804, 805.
Стефановичъ Николай, мѣщ. Сокальскій, 559.
Стефановичи: Александръ, Валерій и Павелъ, бр. Люблинскаго бр., 539.
Стецковая Марушка, мѣщ. Львовская, 58.
Стогневъ Николай, коронный обозный, 184.
Столяри: Игнатій, бр. ц. св. Николая, 231, 247, 254; Матѳей, бр. ц. Благовѣщенія, 307, 330; Стефанц, мѣщ., 231.
Стралиніушъ Андрей, возный, 510.
Стратинъ Андрей, возный, 445, 446.
Страшовская Анастасія, сестра Мостискаго бр., 625.
Стрешневъ Радіонъ Матвѣевичъ, окольничій, 610, 611.
Стржалковскіе: Андрей и Яковъ, дв., 446, 70.

Струсь Гedeонъ, архиѣяконъ митрополичій, 219—223, 225, 260, 651—656.

Струтинскіе: Василій, Димитрій, Георгій и Лука, дв., 207, 208.

Струтинскій-Мосюкъ Василій, дв., 205.

Стрѣлецкіе: Петръ и Яцко, мѣщ., 230, 232, 234.

Стрѣлецкій Андрей, бр. Ставроп. бр., 149, 167, 170, 173, 453—458.

Стрѣлецкій Иванъ, отецъ и сынъ, мѣщ. Львовскіе, 60.

— Романъ, бр. Ставроп. бр., 148, 173, 455—460, 506.

Стрѣлецкія: Анна и Евсевія, мѣщ., 167, 173, 175.

Стрѣльбицкіе: Иванъ и Яковъ, дв.(?), 376.

Стрѣльбицкій Иванъ, мѣщ., бр. ц. Воздвиженія Ч. и Ж. Креста, 247, 307.

Студзинскій Станиславъ, х. Гостинскій, 790.

Ступницкій Александръ, дв., 258, 375.

Сузанскій, дв., 242.

Сулиновскій Іоаннъ, архіец. Львовекій, 87, 89.

Сулятыцкіе: Георгій и Петръ, дв., 207.

Сусловъ Тимоѡей, подъячій, 742.

Суходольскій Николай, воинъ 6, гайдукъ 227.

— Гарнишъ, дв.(?), 652.

Суша Яковъ, еп. Холмскій и Белзскій, 689, 691, 692, 693.

Сушковичъ Іоакимъ, бр. Замостекаго бр., 551, 552, 553.

Сѣдлярі: Пантелеймонъ и Петръ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.

Сѣмашковичъ Антонъ, мѣщ. Острожскій, 431.

Сѣмигишовскій Павелъ, дв., 652.

Сѣнинскій Іоаннъ изъ Гологоръ, кашт. и ст. Галицкій, 48.

Сѣнявковичъ Екатерина, сестра Мостискаго бр., 625.

Сѣнявскій Адамъ, воев. Белзскій, ст. Львовскій и Рогатинскій, 407—408, 478—480.

— Геронимъ, кашт. Каменецкій и Галицкій, ст. Коломейскій, 39.

— Николай, воев. Русскій, 37.

Т.

- Тарановскій** Криштофъ, кор. секр., Варшавскій каноникъ, 354.
- Тарло** Іоаннъ, кашт. п ст. Радомскій, 47.
- Тарнавскій** Михаиль, бр. Мостискаго бр., 624.
- Тарновскій** Іоаннъ, графъ, кашт. Краковскій, 29—30.
- Іоаннъ, архіеп. Львовскій, 251, 256.
- Тарнопонецъ** Григорій, слуга епископскій, 66.
- Татаровскій**, см. **Ордовскій**, 227.
- Татомиръ (Татумиръ)** Василій п Григорій, дв., 262, 268, 331.
- Татьяна**, попадья ц. св. Пятницы, 312.
- Творинскій** Іосифъ, иг. Іоанно-Богословскаго м. во Львовѣ, 719—721.
- Тенчинскій** Іоаннъ, кашт. п ст. Войницкій п Люблинскій, 47.
- Терентій**, келарь Креховскаго м., 366, 797.
- Терлецкіе:** Георгій п Михаиль, дв., 225, 246, 376.
- Терлецкій** Кпримль, еп. Луцкій п Острожскій, 77, 89, 105.
- Меоодій, еп. Холмскій п Белзскій, 546—547, 548—549, 554—555, 556—558, 559—560, 563—567.
- Семень, мѣщ., 63.
- Теоодосій, іеромон. Уневскаго м., 521.
- Тернавскій** Ісаія, иг. Люблинскаго Преображенскаго м., 658—660.
- Тетера** Мелехій, иг. Петрицкаго м., 268.
- Павелъ, ст. Брацлавскій п Нѣжинскій, бр. Ставроп. бр., 650—651, 679—681.
- Тецковичъ** Иванъ, мѣщ., 64.
- Тимовичъ** Григорій, мѣщ. Львовскій, 505.
- Тимоѣевъ** Кпрюшка, стрѣлецъ, 714.
- Тиравскій**, ксендзъ, іезуитъ, 362.
- Тисаровскій** Евстафій, въ монашествѣ Іеремія, еп. Львовскій п Галицкій, 128, 129, 136, 183, 452.
- Тишкевичъ** Криштофъ, дв., 501.

- Тозинцынъ** Прокофій, должно чит. **Возницынъ**, дякъ, 367.
- Томашевскій** Теодоръ Гр., дв., 586.
- Транквиліонъ** Кириллъ, уч. Львовской школы, 79, 82.
- Тржцинскій** Венцеславъ-Францишекъ, чаш. Равскій, кор. секр., 396, 403, 810.
- Тризна** Янъ, дв., бр. Виленскаго бр., 499, 766.
- Трипольскій** Максимъ, дв., 501.
- Трояновичъ** Теодоръ, мѣщ. Сокальскій, 559.
- Трубецкой** Алексѣй Никитичъ, князь, 610, 611.
- Трухановичи:** Александръ, Андрей и Григорій, бр. Мостискаго бр., 623, 624.
- Трушь** Текля, мѣщ., 59.
- Тукальскій**, см. **Нелюбовичъ**, 662—664.
- Туржанскіе:** Иванъ, Стефанъ и Яковъ, дв., 376.
- Туробольскій** Валентинъ, кустонъ Холмскій, каноникъ Красноставскій, 696.
- Туровицкій** Григорій, дв., 501.
- Турскій**, дв.(?), 220, 227, 231.
- Турчины:** Стефанъ и Янъ, мѣщ., 231, 232.
- Тустановскіе:** Адамъ и Прокопій, дв., 239, 242, 376.
- Тустановскій** Александръ, благочинный Львовской Юрьевской каѳедр. ц., 260.
- Тучапскій** Макарій, еп. Львовскій и Галицкій, 21, 22, 23, 25, 26, 27—28, 30, 31, 33, 427—428, 486.
- Тушинскій** Павелъ, дв., 246.
- Тыновичъ** Василій, бр. Ставроп. бр., 42.
- Тышкевичъ**, см. **Скуминъ**.

У.

- Уберницкій** Янъ, ловчій Черниговскій, 211, 306.
- Убриновскій** Лазарь, мѣщ.(?), 578.

- Углицкій Θεодосій, архим. Черниговскій, 769.
 Угновскій Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.
 Украинцовъ Емилъянъ Игнатьевичъ, думный дьякъ, 798.
 Уляницкій Іеремія, дв., 268.
 Уманкевичъ Іовъ, иг. Креховскаго м., 667.
 Унгеръ Іоаннъ, strenuus, 225, 226.
 Унятыцкій Станиславъ, дв., 375.
 Урбанъ VIII, папа Римскій, 374.
 Уроскій, 239.
 Устриновскій Лазарь, свещ., 580.
 Устрицкій Василій, дв., 375.
 Ухановскій Яковъ, архіеп. Гнезненскій, 46.
 Ухарскій Павелъ, ст. Дрогобыцкій, 239—240.

Ф.

- Федашовичъ Станиславъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.
 Федоровичъ (Феодоровъ) Иванъ, первопечатникъ, 430—433, 442.
 — Иванъ, мѣщ. Львовскій, 506.
 — Матѳей, бр. Ставроп. бр., 146, 151, 185, 458—459.
 Феодоръ, дьяконъ бр. церкви, 116, 117.
 Феодоровичъ Георгій, бр. Ставроп. бр., 151.
 Феодосовичъ Георгій, бр. Ставроп. бр.(?), 152, 170.
 Феофанъ, старецъ Терехтемировскаго м., 710.
 Филипецъ Иванъ, бр. Замостскаго бр., 552.
 Филиповичъ Игнатій, старш. бр. Старосольскоѣ ц., 375.
 Филоновъ Яковъ, свещ. Ростоккоѣ ц., 205.
 Фирлеи: Іоаннъ и Николай, послѣд. ст. Люблинскій, 47, 658—660.
 Фирлизовскій Феодоръ, деп. бр. Благовѣщенскаго, 212.
 Флоріанъ изъ Пачанова, подстолий Краковскій, 421.
 Фригіо Василій, деп. бр. св. Параскевы, 247.
 Фронцовичъ Іоаннъ, предмѣщ. Люблинскій, 523.

- Фульштынъ** Николай-Гербартъ, ст. Львовскій, 45, 47.
 — Валентинъ-Гербартъ, ст. Перемышльскій, 47.
 — Станиславъ, жупникъ русскій, 47.
Фурцовичъ Николай, бр. Мостискаго бр., 625.

X.

- Хвалечировъ** Лука, солдатъ, 232.
Хватовъ Артеміи, дякъ, 593, 594.
Хилинскій Петръ, бр. Замостскаго бр., 551, 553.
Хлистъ Николай, деп. ц. Рождества Пр. Богородицы, 307.
Хмельницкій Богданъ, гетманъ Запорожскій, 602—604, 628.
Хованецъ Павелъ, мѣщ., 227, 231.
Хованскій Иванъ Никитичъ, князь, 593, 594.
Ходечъ Оттонъ, воев. Русскій, ст. Галицкій и Коломыйскій, 14, 17.
 — Станиславъ, воев. Русскій и Подольскій, ст. Галицкій и Трём-
 бовльскій, потомъ Львовскій, 7—8, 14, 17, 423.
Ходневичъ Александръ, воев. Троцкій, 126.
 — Иоаннъ, ст. Самогитскій и маршалокъ Лптовскій, 47.
Ходынецъ-Струтинскій Янъ, дв., 208.
Хомичъ Андрей. бр. ц. Богоявленія, 142.
 — Стефанъ, бр. Ставроп. бр., 513.
Хоцинскіе: Иванъ и Михайлъ, дв., 208.
Хребтовичъ Мелетій, еп. Владимірскаго и Брестскія, 77.
Хржановскій Станиславъ, солдатъ, 232.
Хринь (Хринко), см. Ивановичъ, 431.
Хринницкій Иванъ, судья Луцкій, 131.
Хросцинскіе: Альбертъ и Войцѣхъ, кор. секр., 378, 379, 797.
Худенскій, дв.(?), 331.

Ц.

- Цвикъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 624.
 Цибульскій, дв., 519.
 Цихоновичъ Себастьянъ, мѣщ. Львовскій, 682.
 Цѣсля Иванъ, мѣщ. Люблинскій, 540.
 Цѣхановичъ, см. Kiszka, 47.

Ч.

- Чайковскіе: Альбертъ, Игнатій и Павелъ, гайдуки(?), 220, 227, 231,
 265, 267, 276—277, 281, 324.
 — Гіацинтъ и Ілія, дв., 306, 375.
 Чайковскій-Бериндовичъ Андрей, свящ. ц. Преображенія Хр., 307.
 Чарторыйскіе (Черторыйскіе), князья, 514—515;—Михаилъ, воев.
 Волинскій, 773;—Юрій, 501.
 Чегринскій Оома, дв., 687, 688.
 Чема Ахаія, воев. Померанскій, 47.
 Чемодановъ Иванъ Ивановичъ, бояр., 591, 592, 594.
 Череповъ Михаилъ, бояр., 589.
 Чернецкій, дв., 246.
 Черникъ Григорій, дв., 535—536.
 Черниневичи: Андрей, Василій и Иванъ, свящ. цц. Сокальскихъ, 559—
 560, 578, 580—581.
 Черный (Поскробекъ) Василій, мѣщ., 232.
 Чеснохрескій Михаилъ, крылош. Луцкій, 502.
 Четвертинскіе, князья, 514, 515.
 Четвертинскій Гедеонъ, митр. Кіевскій и Галицкій, 753, 761, 762,
 763, 764, 769, 770, 771, 774.
 — Григорій, подкоморій Луцкій, 578—581.

Чижъ Стефанъ, мѣщ. Львовскій, 560—563.

Чолганскій, дв., 205.

Чосновскій Михаилъ, дв., 24.

Чуловскій Иванъ, свящ. ц. Пр. Богородицы(?), 247, 254.

Чуприкъ Павелъ, грод. судья, 6.

Чухрый Илья, бр. Мостискаго бр., 623.

Ш.

Шагайскій Иоаннъ, возный, 351.

Шановскій Тома, секр. Грубешовскій, 547.

Шарлейскій Николай изъ Олиборца, ст.(?) Владиславекій, 481, 424.

Шелесты: Сильвестръ и Теодоръ, мѣщ.(?) изъ Солонки, 59.

Шептицкіе: Александръ и Теодоръ, дв., 246, 254, 256, 338, 374

Шептицкій Варлаамъ, архимандр. Уневскаго м., 321—323, 338—341, 354—357.

— Евстафій, подстол. Черниговскій, 370, 374.

Шешуляновичъ Стефанъ, бр. Мостискаго бр., 625.

Шидловскій Христофоръ (Christ phor de Szydłowiec), воев. и ст. Краковскій, 14, 423.

Шилійщикъ-Снатній Василій, бр. Галицкій, 268.

Шимановскій Матѳей, дв., 245.

Шимковичъ Криштофъ, судья Шмиргскій, 544.

Шишка Александръ, дв., 501.

— Теодоръ, мѣщ. Сокальскій, 559.

Шмоковскіе: Михаилъ, Павелъ и Янушъ, дв., 5, 6.

Шодловскій Иванъ, дв., 306.

Шульць Николай, дв., 305.

Шумилы: Александръ, Григорій, Иванъ, Лука, Павелъ, Семень, Тимошей и Теодоръ, бр. Мостискаго бр., 623—624.

Шуминскій Яковъ, свящ. ц. Пр. Богородицы, 247.

Шумлянскіе, дв., 265—266.

Шумлянскій Александръ, чс. Подольскій, 227, 231, 234, 246,
265, 267, 306, 341, 652.

— Аонасій, еп. Луцкій и Острожскій, 380, 381, 794.

— Евстафій, 267, 275.

— Иосифъ, еп. Львовскій, Галицкій и Каменецъ-Подольскій,
въ мѣрѣ Иванъ, 201—203, 203—206, 208—209, 210—
212, 213, 216—219, 219—225, 227—229, 229—246,
246—249, 250—253, 255, 256, 257—261, 263—264,
267—282, 282—285, 286, 288, 289, 291, 292, 293,
295, 296—305, 306—311, 318, 319, 321, 323—325,
326—328, 328—330, 330—331, 364—365, 332—333,
338—341, 341—342, 345—346, 347—349, 349—351,
352—354, 357—358, 359—363, 378—379, 380—382,
392—396, 396—397, 398—399, 399—403, 404—407,
407—408, 416, 465—467, 469—470, 470—472, 472—
474, 477—478, 639, 640, 650, 651—656, 662—664,
721—722, 723—724, 724—725, 726, 727—728, 730—
733, 736—737, 738—739, 745—746, 747—749, 753—
762, 764, 765, 766, 767—768, 770, 772—775, 793—
797, 809.

— Кирилль, еп. Луцкій и Острожскій, 762, 773.

— Константинъ, 265, 652.

— Михаиль, 227, 231, 246, 247, 306.

— Самуиль, чс. Подольскій, 246, 265, 267—282, 341,
364—365.

Шумовскій Николай, бр. Мостискаго бр., 623.

Шуша Яковъ, еп. Холмскій и Белзскій, 555, 558.

Щ.

Щеглевичъ Пётръ, 50, 51.

Щекинъ Иванъ, дв., 576.

Щенный Ярошъ, мѣщ., 66.

Щербичный П., 449.

Щигельскій Стефанъ, дв., 267.

Щирба, см. Дриликъ Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623.

Щирецкіе: Василій и Иванъ, бр. Мостискаго бр., 623, 624.

Щука Станиславъ, кор. секр., 349, 357, 752, 784.

Щуцкіе: Григорій и Павелъ, мѣщ. Львовскіе, 59.

Ю.

Юденковъ Иванъ, путивлецъ, 591, 592.

Юліанъ, Византійскій импер., 680.

Юнгерь, см. Ревковичъ Янъ, дв., 230.

Юсковичъ Теодоръ, мѣщ. Львовскій, 63.

Юрій, еп. Холмскій, 3.

Юрьевъ Евѣимъ, дьякъ, 605, 607, 611, 612, 702.

Юстинскій Иванъ, свящ. ц. Богоявленія, 246.

Юшчикъ, бр. Галицкій, 268.

Я.

Яблоновскій Мартинъ, солдатъ, 232.

— кашт. Краковскій, 416.

Явловскій, офицеръ Польскій, 232.

Яворскіе: Айдрей, Григорій и Петръ, дв., 267, 278, 281, 376.

Ягайло, в. к. Литовскій и король Польскій, 1.

Яковъ, намѣст. Львовскій, 50, 51.

Яковичъ Александръ, дв., 582—586.

— Григорій, бр. Замостскаго бр., 553.

Якубовскій С., мѣщ., 465.

Ямужельскій Самуилъ, бр. Замостскаго бр., 531.

Янь-Альбрехтъ, король Польскій, 8—12.

Янь-Назимірь, король Польскій, 141, 192—195, 197—199, 199—201, 201—203, 208—209, 212—215, 258, 263—264, 282—285, 290—293, 300, 308, 310, 334—338, 339, 388, 390, 453—461, 461—464, 598, 634, 644—646, 647, 647—648, 658, 660, 667, 672, 674, 676, 686, 689, 700, 733, 734, 790.

Янь Третій, король Польскій, 334—338, 341—342, 343—345, 345—346, 347—349, 349—351, 352—354, 357—358, 376—377, 378—379, 380—382, 383, 385, 387, 391, 394, 410, 411, 412, 469—470, 470—472, 472—474, 477—478, 673, 676, 679, 723—724, 725—726, 728—729, 735, 736—737, 738—739, 740, 743—744, 750—753, 782, 784, 787—792, 796—797, 802, 809.

Янь изъ Лешна, графъ, найвыш. канцлеръ, генер. Велькопольскій, 215.
— ст. Липекій, Сондейскій и Чехановскій, 362.

Янесевиць Маркъ, бр. Замостскаго бр., 552, 553.

Яницкій Криштофъ, дв., 341.

Янковскій Христофоръ, дв., 267.

Яновичи: Романъ и Феодоръ, бр. Ставроп. бр., 177, 405.

Яновскій Феодоръ, свящ., намѣст., 375.

Янчинскіе: Прокопъ и Самуиль, дв., 211.

Яремковичъ Петръ, мѣщ., 50, 51.

Ярмолики: Мартинъ и Матѳей, мѣщ. Сокальскіе, 559.

Ярмоловичъ Григорій, дв., 578.

Ярошевиць Василій, младш. бр. Перемышльскій, 375.

— Гавріиль, бр. Ставроп. бр., 444—446.

Ярошевскій Войцехъ, возный, 543.

Ярошовичъ Яценгій, бр. Мостискаго бр., 623.

Ясинскій Варлаамъ, митроп. Кіевскій и Галицкій 772—775.

— Иванъ, свящ. Богоявленской ц., 212, 253, 307, 325.

- Яскржевичъ** Павелъ, войтъ Подградцкій, 344.
Ясманицкій Георгій, 220, 263, 465, 655.
Ясневичъ Теодоръ, мѣщ., 170.
Ястржембскій Иванъ-Станиславъ, tribunus Галицкій, 304.
Ястржемскіе: Григорій и Станиславъ, дв., 208, 330.
Ясько изъ Спасова, возный, 566,
Яхновичъ Павелъ, старш. бр. Самборскій, 375.
Яцынь Никифоръ, дв., 588, 589, 591.

Ѳ.

- Ѳаназасъ** Алексѣй, бр. Ставроп. бр., 631.
Ѳедоровичъ Даніилъ, ротмистръ, 764.
Ѳеодоръ Алексѣевичъ, царь Московскій, 708, 741—743, 772, 773.
Ѳеодоръ изъ Андреева, дв., 5,
 — изъ Устья, возный, 258.
 — свящ. Николаевской ц., 60, 231.
 — свящ. ц. Петра и Павла, 295.
Ѳеодоровъ (Fedorowicz) Иванъ, первопечатникъ, 430—433, 442.
Ѳеодосій, иг. Буйницкаго м., 606.
 — см. **Оловскій**, 98, 107—111.
Ѳеофанъ, еп. Старопатраскій, 586.
 — намѣстн. Львовскій, 465.
 — старецъ Терехтемировскаго м., 607.
Ѳеофиль, дьяконъ, 587—595.

II. УКАЗАТЕЛЬ ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ ИМЕНЪ.*)

А.

Агревичи, с. Радомысльскаго у., 360.

Адріанополь, г. на Балканскомъ полуостровѣ, въ Румелии, 586.

Анатолія, провинція въ Малой Азіи, 433.

Антіохія, гл. г. Сиріи и патріархатъ, 336, 433, 434, 435.

Арламовская Воля, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.

Аѳины, столичный г. Греціи, 586.

Аѳонъ, гора въ Румелии, 586,—Пантелеймоновъ м., 589.

Б.

Баръ, заштатный г. Могилевскаго у. Подольской губ., 628,—протопошь 305.

Барахты, с. Васильковскаго у., 362.

Барщовъ (Барщинъ), м. Чортковскаго у., въ Галиціи, 47.

Батуринъ, м. Конотопскаго у., Батуринскій Никольскій м., 721.

Безрадичи, с. Кіевскаго у., 362.

*) При составленіи указателя приняты слѣдующія сокращенія: вл.—владыка и владыцтво, г.—городъ, губ.—губернія, д.—деревня, з.—земля, кан.—капоникъ, меч.—мечникъ, м.—мѣстечко, об.—область, п.—повѣтъ, ос.—островъ, с.—село, р.—рѣка, стр.—страна, у.—уѣздъ и уѣздный, епар.—епархія, еп.—епископія.

Белзь, г. Жолковского у., въ Галиціи,—акты 563, 564, 567, 578, 581,—воев. 407, 479, 566,—еп. 77, 547, 554, 555, 556, 560, 810, 813, 814,—з. 424,—ст. 47, 494, 502, 524, 579.

Берестечко, м. Дубенскаго у.,—деп. 501.

Берложица, урочище, принадлежащее Сваричевскому м., 489, 490.

Бирковецъ (Берковецъ), с. Кіевского у., 361.

Бобрка, г. Бережанскаго у., въ Галиціи, 260, 307.

Богдановна, с. Кіевского у., 361.

Богуславль, м. Каневского у.,—ст. 191.

Болховъ, у. г. Орловской г., 714.

Борисовъ, у. г. Минской г.,—ст. 47.

Борсуки, с. въ Вѣлорусіи, 736, 737.

Борашовскій ключъ въ Овручскомъ у., 362.

Боришевище (?), 421.

Бортатинъ, с. въ Галиціи, 717.

Боршовъ, с. Бережанскаго у., въ Галиціи, 519.

Братіанъ, хуторъ въ Любавскомъ у., 47.

Брацлавъ, у. г. Подольской г.,—воев. 187, 191, 283, 303, 304, 514, 515;—п. и з. 283;—подчашій 687, 688, 690, 699;—подкоморій 689;—ст. 642, 650, 679.

Брестъ Литовскій (Берестье, Великое Берестье), у. г. Гродненской г.,—воев. 115;—еп. 77, 97, 105, 498;—кант. 47, 79, 499;—подкомор. 391;—соборъ 63, 65, 77—79, 85, 92, 93, 96—105, 112, 114, 116, 194, 336, 389, 497, 499, 707.

Бржежаны (Бережаны), у. г. въ Галиціи, 307.

Брошнівъ, с. Калужскаго у., въ Галиціи, 207.

Брусиловъ, м. Радомысльскаго у., 687.

Бугъ (Западный), р. 470, 472, 724.

Будельнича, гора подъ г. Львовомъ, 804, 805.

Буженинъ, с. Чегиринскаго у., 391.

Буйничи, м. Могилевскаго у.,—Буйницкій м. 606, 709.

- Бускъ (Бужскъ)**, г. Золочеваго у., въ Галиціи, 424—426,—ст. 425—вице-ст. 425—судья 47.
- Бучачъ**, г. Станиславовскаго у., въ Галиціи,—нам. 305.
- Быстрица**, р., притокъ Днѣстра, 656.
- Бытень**, м. Слонимскаго у. Гродненской г.,—иг. 97.
- Быховъ**, м. Могилевской губ., 47.
- Бѣлки**, с. Радомысльскаго у., 357, 358.
- Бѣлоруссія**, такъ назыв. юго-восточ. часть в. к. Литовскаго, еп. 473, 662, 664, 736, 767, 773;—ключъ 360.
- Бѣлый городъ**, одна изъ частей нынѣшней Москвы, 798.
- Бѣлогорще**, болото, принадлежащее м. св. Онуфрія, 194, 390.
- Бѣлая Криница**, с. Радомысльскаго у.(?), 360.
- Бѣлосороки**, д. Рѣчицкаго у. Минской г., 360, 365.
- Бѣрже**, м. Поневѣжскаго у. Ковенской губ., 47.

В.

- Валахія**, стр., 221, 269, 412, 653;—гетмановая 157;—господарь 150, 154, 166, 169, 477, 652, 653;—духовенство 379,—митр. 652, 771;—обыватели 378, 379;—предѣлы 269.
- Вармія**, часть Пруссіи,—кан. 671.
- Варшава**, губ. г., 370, 393, 404, 664, 665;—архидьяконъ 37,—генераль 215,—кан. 354, 385, 391;—конституція 740,—сеймъ 87, 103, 286, 339, 738;—ст. 47.
- Васильновъ**, у. г. Кіевской губ., 362.
- Вепри**, д. Мозырскаго у. Минской губ., 360.
- Вильномиръ**, у. г. Ковенской губ.,—подчашій 364.
- Вильно**, губ. г., 78, 431, 497, 532, 533, 617;—братство 74—76, 78—83, 97, 103, 336, 497, 532, 533, 548—549, 617, 766;—бурмистръ 431;—воев. 47, 240;—иноки 533, 534;—митр. 33, 41, 145;—типографія 78, 158, 161, 240, 497, 783;—шк. 77, 78;—уч. 77.
- Вислица**, посадъ Пинчовскаго у. Радомской губ.,—ст. 48.

- Витлинь**, с. въ Перемышльскои епископи, 474—476.
- Вишневь**, д. Луцкаго у., 275.
- Вишневецъ**, м. Кременецкаго у., 139, 667.
- Вишня** (Sadowa Wisznia), м. Мостискаго у., въ Галици, —сеймики 115, 322, 368, 636.
- Виолиемъ**, г. въ Палестинѣ, 158.
- Владимиръ**, у. г. Волынской губ., —вл. и еп. 77, 97, 105, 550; —воев. 335, 389; —ст. 113; —маршалокъ 47, 193; —писарь 134, —сеймикъ 322.
- Влоцлавскъ** (Vladislavia), г. въ Брестъ-Кюувскомъ воеводствѣ при р. Вислѣ, —архіеп. 46, —ст. 421.
- Войница**, с. Дубенскаго у., —судья 47.
- Волосскій**, см. **Валахія**.
- Волынь** занимала нынѣш. Волынскую губ. и смежную часть восточной Галици, —з. 44, 133, 359, 362, 516, 804; —воев. 473, 507, 514, 515, 583, 736, 738, 773; —маршалокъ 47, 89, 91, 113, 193, 389, 335, 431; —меч., 131, 132; —кашт. 501; —чес. 125, 522, 532—533; —обыватели 548, 500—502; —м. и бр. 773, —подчаш. 687, —регентъ 687.
- Воянова**, с. Брестскаго у., 215.
- Высока** (**Высочна**), с. Подольскаго у.(?), 298, 651, 654.
- Вышевичи**, с. Радомысльскаго у., 360.

Г.

- Гавриловна**, с. Кіевскаго у., 361.
- Гадячь**, у. г. Полтавской губ., —комиссія 685, 688—690.
- Галицкая Русь**, стр., 587, 805.
- Галичь**, г. Станиславскаго у., въ Галици, 109, 110, 115, 268, 269, 270, 280, 281, 295, 318, 443, 466, 467, 605, 608, 706, 769; —администраторъ 230, —архіеп. 78, —бр. 263, 268, 269, 288, 295, 305; —бургграфъ 280, —вл. и еп. —21, 22,

24, 25, 26, 27, 31, 32, 50, 56, 57, 77, 83, 84, 122, 136, 185, 197, 200, 201, 203, 206, 210, 215, 216, 221, 227, 247, 255, 256, 258, 263, 265, 267, 268, 283, 284, 285, 286, 287, 292, 293, 294, 296, 297, 299, 301—304, 309, 311, 319, 324, 325, 326, 328, 329, 330, 333, 338, 339, 341, 347, 350, 353, 355, 357, 359, 364, 381, 391, 393, 398, 404, 427, 452, 465, 466, 469, 472, 483, 484, 486, 491, 511, 571, 596, 605, 621, 627, 632, 634, 635, 651, 664, 736, 746, 753, 756, 759, 772, 793, 796;—
 владыцтво и епископство 128, 200, 202, 204, 207, 212, 214, 220, 221, 223, 247, 250, 254, 258, 259, 261, 262, 283, 284, 288, 290, 291, 294, 297, 298, 300, 301, 305, 308, 309, 319, 320, 332, 333, 489, 491, 511, 572, 721, 722, 725, 737, 745;—воев. 7, 37, 303;—епар. 24, 38, 40, 308, 320, 324, 332, 599;—митрополия 52, 100, 102, 107, 109, 353, 571, 572, 632, 633, 635, 774;—митр. 34, 35, 63—68, 70, 73, 77, 79, 85, 92, 96, 97, 101, 104, 107, 109, 191, 259, 445, 515, 538, 568, 571, 613, 614, 632, 636, 639, 642, 651, 662, 664, 688, 771, 774;—
 иг. 605, 610;—капитула 328, 332;—кашт. 48,—каеэдра 295, 309, 371, 505, 632, 755, 757, 759;—князь 419, 802;—мѣщ. и обыватели 126, 213, 262, 268, 269, 327, 328;—нам. 52,—официаль 305,—п. и ц. 587, 591, 592, 703, 708, 711, 714;—регентъ 330,—свещ. 97,—секретарь 86, 304;—ст. 17, 39, 40, 48, 53, 219, 264, 328;—
 съвѣдъ 466,—трибунъ 302,—чеш. 304,—х. 219,—ц. ц. 27, 28, 40, 87, 295, 307, 466, 608, 757.

Гдынь, с. Радомысльскаго у., 361.

Геранлея, г. въ Виѣнни, въ Малой Азии, 586.

Глиняны, г. Золочевскаго у.,—ст. 312, 806, 807;—мѣщ. 520,—
 деп. 307.

Глоговъ, с. Радомской губ., 699.

- Глуховъ, у. г. Черниговской губ., 769.
- Гнѣздо, г. въ Познанн, — архидьяконъ 350, 351; — архіен. 46, 393.
- Година, с. Мостискаго у. (?), въ Галиціи, 717, 718.
- Гойскъ, с. у. Рыпинскаго Волинской губ., — Гойскій м. 738, 739.
- Голгова, гора въ Палестинѣ, 158.
- Головечно, с. Старомѣтскаго у. въ Галиціи, — свящ. 212.
- Гологоры, м. Золочевскаго у., въ Галиціи, 48, — свящ. 99, — мѣщ. 520.
- Голоско, с. Львовскаго у., въ Галиціи, 505.
- Голосѣвъ дворъ Кіевскаго у., 362.
- Голынча, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.
- Голяки, с. Сквирскаго у., 361.
- Гомора, г. въ Палестинѣ, 600.
- Гонязь (Goniądz), г. Гродненской г., — ст. 524, 529.
- Городенна, г. Коломыйскаго у., въ Галиціи, 260; — ст. 61, — архп-мадр. 97.
- Городокъ, г. Львовскаго у., въ Галиціи, 59, — ст. 76, 91, 494, 502, 524.
- Городокъ (Grodok), с. Ровенскаго у., 357, 358, 359, 472—474, 736, 738, 739.
- Гостининъ, г. Варшавской губ., — ст. 14, 424; — х. 790.
- Гошовъ, с. Стрійскаго у., въ Галиціи, — м. 203—236, 201; — пг. 205, — свящ. 205.
- Гоща, м. Острожскаго у., 5, 6.
- Грановъ, м. Гайсинскаго у., 479.
- Греція, стр., 653, — митр. 259.
- Гродно, губ. г., — сеймъ 738, 766, 773; — воев. 193, 335.
- Гроховець, д. (?) Самборскаго у., въ Галиціи, 648.
- Грубешовъ, у. г. Люблинской губ., — мѣщ. 546—547; — вице-адвокатъ 547, — секр. 547.
- Густынъ или Густыня, слободка въ Прилуцкомъ у., — Луцкинскій м., 768.

Д.

- Далктей, см. **Дятловичи**, с. Пинскаго у., 364.
- Дальматія**, провинція въ Австрійской имперіи, 421.
- Дамбяны(?)**, 48.
- Дамеръ *)**, с. Радомысльскаго у., 361.
- Деражица**, с. Самборскаго у., въ Галиціи,—м. 229, 239, 240, 250, 291.
- Дермань**, с. Дубенскаго у.,—м. 516, 517, 518, 521.
- Дерптъ**, г. Лифляндской губ., нынѣшній Юрьевъ,—ст. 494, 502, 524.
- Днѣпръ**, р., 201, 202, 360, 363, 768.
- Днѣстръ**, р., 272, 295, 318.
- Добржаны**, с. Стрыйскаго у., — деп. 307.
- Добромилъ**, г. Саноцкаго у., въ Галиціи,—м. 374,—нам. 375.
- Довгляди**, д. Рѣчицкаго у., Минской губ., 360.
- Долина**, г. Стрыйскаго у. въ Галиціи,—нам. 205,—деп. 307.
- Доровна**, р. въ Васильковскомъ у., 362.
- Драчинець**, с. у. Вашковецкаго въ Буковинѣ, 478.
- Дрогичинъ**, зашт. г. Вѣльскаго у. Гродненской губ.,—жупарій 47,—х., 386, 391.
- Дрогобичъ**, г. Самборскаго у., въ Галиціи,—ст. 47, 240;—нам. 374,—бр. 375.
- Дронки (Друнки)**, д. Мозырскаго у. Минской губ. 364.
- Друцькъ**, м. Могилевскаго у., 499.
- Дубинки** или **Дубники**, м. Виленскаго у.,—князь 47.
- Дубно**, у. г. Волянской губ.,—м. 117.
- Дубровица (Dabrowa)**, с. Люблинскаго у., 47, 659.
- Дысовъ**, с. Конскаго у. Люблинской губ., 698.
- Дѣдовщина**, г. Сквирскаго у. при р. Ирпенѣ, 361.
- Дятловичи**, с. Пинскаго у., 363, 736;—м. 736, 737.

*) Въроятнѣе м. **Дымеръ** Кіевскаго у.

Е.

Ефесь, г. въ Малой Азіи, 586.

Ж.

Жабокрики, с. Дубенскаго у., 364.

Жарь, с. Кіевскаго у., 361.

Жарновъ, м. Радомскои губ.,—кант. и ст. 48.

Жванецъ, м. Каменецкаго у. при впаданіи Жванчика въ Днѣстръ, 653.

Жидачевъ, м. Стрыйскаго у., въ Галиціи,—архим. 16,—воев. 203,—
войтъ 27,—деп. 307,—з. 16, 206, 283, 342;—обыватели
213,—округъ 203;—п. 203, 204, 283, 342;—писарь 341,—
протопопъ 305,—ст. 27, 328;—трибунъ 27.

Жидичинъ, с. Луцкаго у.,—архим. 555, 810.

Житомиръ, губ. г. Волинскои губ.,—трибунъ = войтъ, 687, 688,
689, 700.

Жолква (Жолкевъ), у. г. въ Галиціи, 350, 371;—нам. епископскій
212,—бр. 307, 308.

Жолтанцы, с. Жолкевскаго у.,—нам. еп. 212;—деп. 307.

Жоровъ, р. въ Рѣчицкомъ у. Минскои губ., 360.

Жуколинъ, с. Ланцуцкаго у., въ Галиціи,—нам. 375.

Журжевицы, с. Овручскаго у., 360, 362.

З.

Заболочи, с. Радомысльскаго у., 360.

Задаровъ, с. Станиславовскаго у., въ Галиціи,—м. и иг. 231, 307,
652, 655.

Закаменное, с. Золочевскаго у., 519.

Залукевъ, предместье Галича, въ Галиціи, 295.

Замостье, у. г. Люблинской губ., 494—496, 502—504, 524—526, 529;—бр. 494—496, 524—526, 529—531, 551—553;—жители 494—496, 529, 530;—предмѣстье 503, 552; ц. св. Николая 496, 531, 551, 552, 553, 719.

Заславъ, у. г. Волынской губ., князь 578.

Зимовище, с. Радомысльскаго у., 357, 358, 361.

Золочевъ (Złoczow), у. г. въ Галиціи,—деп. 307.

Зораны, с. Радомысльскаго (?) у., 361.

Зубровичи (Жубровичи), с. Овручскаго у., 361.

И.

Икарейя, ос. на Эгейскомъ морѣ, 586.

І.

Іерусалимъ, г. въ Палестинѣ, 630—631, 794.

Іорданъ, р. въ Палестинѣ, 158.

К.

Казановъ, м. Радомской губ., 538.

Калишь, губ. г.,—каш. 47.

Калуга, губ. г., 714.

Калушъ (Калужъ), м. Стрыйскаго у., въ Галиціи, 490—духовенство 342,—ст. 529.

Каменьць-Подольскій, губ. г. 115,—администр. 230, 640;—архим. 16,—бр. 263, 288;—воев. 306,—вл. и еп. 23, 25, 26, 27, 31, 32, 34, 50, 56, 57, 77, 84, 89, 92, 97, 100, 102, 104, 122, 136, 185, 197, 200, 201, 202, 203, 206, 210, 215, 216, 221, 227, 258, 263, 265, 267, 268, 274, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 292—294, 296, 297, 299,

301, 302, 303, 308, 311, 319, 324, 325, 328, 329, 330, 332, 333, 339, 346, 347, 350, 353, 355, 357, 359, 368, 378, 380, 393, 396, 398, 404, 452, 465, 466, 467, 472, 483, 484, 486, 489, 491, 511, 568, 571, 574, 596, 605, 632, 633, 635, 651, 663, 664, 724, 725, 727, 736, 738, 745, 747, 753, 756, 758, 759, 772, 793, 796;—владыцтво и епископія 24, 38, 40, 128, 202, 204, 207, 212, 214, 220, 247, 248, 250, 254, 258, 259, 261, 262, 263, 283, 284, 288, 290, 291, 292, 294, 297, 298, 300, 301, 305, 308, 309, 332, 333, 491, 572;—епар. 24, 38, 40, 308, 326, 599;—з. 12, 16, 204, 206, 208, 209;—діоцезія 324, 332;—декретъ 110;—капитула 248, 332, 328;—кан. 47, 421;—каедрa 632, 654, 755;—митрополія 107, —митр. 642;—оффіціалъ 305, —попъ 331, —протопопъ 305, —нам. 427, —регентъ канцеляріи 304, —регентъ суда 775, 784, 787, 789;—сеймикъ 115, —деп. 307, —ст. 37, 39, 40, 53;—вице ст. 40, —церкви 40, 301, 307, 727, 757, 761.

Карачевъ, у. г. Орловской губ., 714.

Кесы, с. у. Шавельскаго, 499.

Кіевъ, губ. г., 99, 107, 358, 361, 473, 535, 575, 593, 594, 606, 609, 701, 702, 703, 708, 710, 736, 737, 738, 763, 764, 768, 769, 774;—администраторъ 478, 632, 633, 635, 515, 740;—архидьяконъ 220, 223, 225, 260, 651;—архимандрія 355, 364, 471, 737, 739;—архим. 77, 160, 340, 380, 404, 471, 478, 515, 740, 741, 743, 747, 749, 772, 774;—воев. 47, 89, 91, 99, 113, 166, 193, 303, 335, 389, 431, 514, 529, 627, 628, 746, 768;—воеводство 357, 358, 364, 365, 514, 515, —духовенство 371, —приказная изба 742, —имѣнія 357—365, 393, 394, 736—738, 762; капитула 296, —Лавра 741, —Печерскій м. 342, 358, 363, 473, 533, 587, 588, 593, 595, 609, 736—742;—Кирилловскій м. 587, 595, 768;—Михайловскій м. 537, 575, —монахи 737, 761;—

митрополия 101, 105, 233, 260, 296, 305, 352, 353, 357, 359, 371, 372, 378, 380, 404, 470, 472, 571, 572, 593, 630, 632, 633, 701, 702, 703, 706, 708, 711, 712, 713, 714, 716, 723, 724, 725, 726, 746, 747, 749, 760, 764, 772, 774;—жаршалохъ 47,—область 594, 606, 609, 710;—престолю 763, 769;—протонотарій 101, 105;—протопопъ 97, 99;—секрестарь, 86, 96;—соборъ, 598,—типографія 158, 160, 164, 220;—Софійская ц. 97;—свящ. 99,—экзархъ 77.

Кизикъ, г. въ Малой Азии, въ Мизии, 586.

Китайгородъ, часть теперешней Москвы, 798.

Кнышинъ, заштат. г. Бѣлостоцкаго у., Гродненской губ., 494, 502, 524, 529.

Кобринъ, у. г. Гродненской губ.,—кашт. 47.

Кобыль, м. Калишской губ., 46.

Ковно, у. г. Волынской губ.,—судья 499.

Кодакъ дворъ(?) 362.

Козелскъ, с. Млавскаго у., 564.

Козина вилла, с. Станиславовскаго у., въ Галиціи, 279.

Коломыя, у. г. въ Галиціи, 223, 654,—воев. 37, 283,—з. 16,—ст. 17, 303,—х. 219.

Конецполе, м. Петраковской губ., 421.

Конотопъ, у. г. Черниговской губ.,—протопопъ 607, 609.

Константинополь, также Константинъ-градъ, столица Греческой, потомъ Турецкой имперіи, 65, 84, 439, 440, 441, 443, 582, 586, 662,—патр. 65, 83, 84, 113, 184, 188, 194, 252, 291, 297, 299, 300, 311, 335, 389, 403, 432, 439, 440, 443, 571, 572, 582, 583, 586, 634, 635, 637, 653, 654, 662, 663, 666, 667, 668, 669, 691, 760;—экзархъ 230, 245, 291, 296, 452, 511, 515, 582, 658, 662, 664, 665, 667,—еронъ 614, 680,—церкви 113, 116.

Корники (Журники), с. Яворскаго у., въ Галиціи, 331.

Корничи, с. Самборскаго у., въ Галиціи, 717.

- Норсунь**, м. Каневского у., 762, 763,—ц. 764.
- Норчинь**, новый городъ надъ рр. Нидюю и Вислою, въ Стопницкомъ у.,—
ст. 14.
- Краковъ**, г. въ запад. Галиціи, 187,—архіеп. 46,—еп. 30, 31,
33;—воев. 14, 488, 746;—воеводина 666, 667;—жупарій
14,—замокъ 464,—кан. 285,—кашт. 29, 47, 403, 416,
423;—подстолий 421,—соймъ 187,—ст. 424,—трибунъ 700.
- Красноборкъ**, с. Радомысльскаго у., 360.
- Красноставъ**, у. г. Люблинской губ., 17—20, 439—441;—церкви
19, 550;—граждане 17—19,—кан. 696.
- Кременецъ**, у. г. Волынской губ.,—подкоморій 687, 688, 689,
690;—судья 586.
- Креговичъ**, с.(?), 208.
- Креховъ**, с. Жолковского у., въ Галиціи, 666, 670;—м. 258, 366—
367, 604, 609, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 747;—
иг. 231, 307, 765;—нам. 797, 798, 799, 800, 801.
- Крилосъ**, с. Станиславовскаго у., въ Галиціи, 7, 214, 219, 220,
221, 223, 224, 265, 267—285, 305, 331, 656;—владѣнія
7—8, 31, 221, 223, 224, 295, 301;—Евангеліе 159,—
каедрa 270, 309;—нам. 52, 424;—протопопъ 305,—ц. 7,
109, 301.
- Крупницій монастырь** въ 20 верстахъ отъ мѣстечка Батурина Коно-
топскаго у., 721.
- Крымъ**, м. Радомысльскаго у., 360.
- Крымская Рудня**, д. Радомысльскаго у., 357, 358.
- Кужаловка**, с. Кіевского (?) у., 361.
- Кульмъ (Холмно)**, г. въ Пруссіи,—еп. 304,—подкоморій 463,—
воев. и ст. 47,—кан. 671.
- Куниснова вилла** въ Тернопольскомъ у., въ Галиціи, 259.
- Кунчицы Великіе**, с. Фриштацкаго у., 138, 144, 256, 312, 313,
314, 343, 453, 806, 807.
- Курозвоны**, д. Острожскаго у., 738, 739.

- Куропатники, с. Березанскаго у., въ Галиціи, 27.
 Кутейнскій м. близъ г. Орши, Могилевской губ., 710.
 Кувявы, обл. въ прежней Польшѣ, теперь въ Пруссіи,—воев. 115,
 335,—подкоморій 391.

Л.

- Лавришевъ, с. Новогрудскаго у., Минской губ.,—архим. 97.
 Лавровъ, с. Самборскаго у., въ Галиціи,—иг. 374.
 Ланцуховъ, с. Холмскаго у. Люблинской губ., 5.
 Латычевъ, у. г. Подольской губ.,—з. 283,—п. 283,—ст. 304,—
 нотаріусъ 304.
 Лежайскъ (Лежанскъ), г. Ряшевскаго у., въ Галиціи,—ст. 303,—
 х. 219.
 Лелевъ, м. Колоецкой губ.,—ст. 700.
 Ленчиковская з., принадлежащая Люблинскому бр., въ окрестн. г. Люб-
 лина, 658, 659, 660, 698, 699.
 Летня, с. Самборскаго у., въ Галиціи,—м. 240.
 Лехія = Польша, стр., 433.
 Лещинскій м. подъ Минскомъ,—архим. 77, 662, 664.
 Липа, рѣка, притокъ Днѣстра, въ Галиціи, 517, 519.
 — с. Дубенскаго у., 209, 646.
 Литва, Литовское в. кн., нынѣш. сѣверо-запад. губ., 363, 392—
 395, 709, 710, 766, 773;—г. 588, 707;—дигнитарій 43,—
 канцлеръ 47, 773;—вице-канцл. 47,—з. 575, 576, 587, 591,
 592;—книги 588, 589, 590;—люди 766, —маршалокъ 47,
 48;—рубежь 720, 797, 800, 801;—сеймикъ 498,—скарбы
 499,—стр. 587; 588, 594, 606.
 Литвиновичи, с. Бобруйскаго у., 591.
 Лишня, с. Дрогобыцкаго у., въ Галиціи,—м. 374.
 Ловичъ, г. Варшавской губ., кан. 385, 391.
 Лубенька, с. Кіевскаго у., 361.

Лубны, у. г. Полтавской губ., 667.

Луковъ, у. г. Съдлецкой губ., 5, 6.

— р., Станиславовскаго у., въ Галиціи, 272.

Лукобды, с. Рѣчицкаго у., Минской губ., 361.

Лулинецъ, с. Пинскаго у., 363, 736, 737.

Лутовна, р. Радомысльскаго у., 359.

Луцькъ, у. г. Волинской губ., 517, 634, 635;—вл. и еп. 47, 77, 89, 105, 380, 381, 463, 469, 471, 563—567, 578, 754—756, 760, 762, 764, 770, 794, 796;—бургграфій 516,—войтъ 578,—снар. и еп. 380, 381, 753, 773, 796, 810;—замокъ 516,—капитула 504,—крылошане 501, 502,—писарь 581,—п. 131,—подкоморій 578,—сеймикъ 322, 770;—ст. 578,—судь грод. 578, 581;—ц. 501, 550, 564. 634, 771.

Лвовъ (Лвовъ, Илвовъ), гл. г. Галицкой Руси, 14, 15, 42, 43, 44, 48, 54, 55, 74, 75, 76, 78, 79, 81, 84, 85, 86, 89, 90, 91, 103, 110, 113, 114, 115, 117, 125, 131, 133, 179, 181, 183, 187, 197, 211, 214, 234, 310, 313, 316, 335, 336, 348, 351, 387, 399, 401, 402, 403, 407, 408, 409, 413, 423, 424, 426, 428—430, 433, 434, 437, 439, 440, 446, 447, 454, 455, 462, 479, 504, 505, 506, 511, 560—563, 575, 576, 599, 607, 613, 614, 617, 627, 632, 634, 643, 651, 654, 655, 656, 671—673, 678, 681, 702, 720, 724, 725, 726, 729, 733, 734, 753, 755, 780, 783, 787, 798, 804, 809;—администраторъ 640,—архіеп. 1, 2, 33, 39, 40, 53, 87, 89, 130, 179, 251, 288, 332, 423, 446, 507, 648, 649, 730;—благочинный 260,—братства 202, 209—212, 256, 263, 288, 291, 307, 308, 319, 324, 325, 328, 332, 380, 394, 469;—бр. Ставропигіальное (Staur-pigion) 63, 64, 65, 68, 70, 71, 74—83, 86—94, 96—107, 113—114, 118, 125, 126, 135, 136, 138, 139, 145, 182, 184, 185—199, 192—194, 196, 214, 256, 283, 328, 332, 334—338, 345—348, 352, 382—391, 396—402, 404—

407, 414, 417, 439—440, 442—446, 452—456, 458—463, 469, 471, 478—480, 497, 530, 613—614, 619, 626—651, 657—658, 662—665, 674—681, 721—722, 724—732, 743—744, 747—750, 752, 762, 775—792, 807, 810;—братчики 254, 456;—бургграфій 345,—в.л. и еи. 7, 21—27, 30—32, 34—35, 37, 39—41, 44, 50, 52—54, 56—57, 62, 65, 68, 77, 78, 83, 84, 87, 89, 92, 96, 97, 102—105, 108—111, 114, 115, 120—122, 125, 127, 130, 136, 183—185, 197, 198—201, 203, 206, 208—210, 215—219, 221, 227, 228, 248, 250, 255, 256, 258, 261—264, 266—268, 272, 274, 275, 282—286, 288, 292—297, 299, 301—303, 305—306, 309, 311. 318—319, 324, 326—333, 338, 339, 341, 342, 346, 347, 350, 353, 355, 357, 359, 364, 365, 378—381, 392—393, 396, 399, 403—407, 427, 439—443, 446, 452, 465—466, 469, 470, 472—484, 486, 489, 491, 497, 511, 520—521, 564, 571, 574, 596, 601, 605—608, 610—612, 632—633, 635, 636, 640, 641, 651, 662, 664, 666, 669, 719, 721, 723, 726, 730—732, 736—738, 746—747, 749, 753—754, 756—759, 761—762, 770, 772, 774, 793, 795—797, 809;—епархія 24, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 52—54, 84, 253, 255, 295, 308, 323, 359, 433, 599, 753;—епископія, епископство, владыцтво 30, 37, 52, 84, 85, 128, 130, 183, 200, 202, 204, 206, 207, 209, 211—215, 220, 221, 230, 233, 246—248, 253—259, 261—263, 283—285, 288, 290—294, 296, 298, 299, 301, 308, 309, 319—320, 324—325, 328—329, 332, 350, 489, 491—492, 572, 638—639, 642, 651, 655, 663, 767, 773, 796;—дієцезія 323, 324, 332, 648, 652;—еврен 596—601;—з. 16, 204, 206, 208, 209, 283, 322, 327, 341, 636, 775, 784, 789;—граждане, мѣщ. 7—8, 13, 14, 34, 35, 42—46, 61—63, 65, 67, 74, 77, 79, 86-

87, 89, 90—93, 95—96, 98, 100—103, 105, 106, 109, 111, 120, 127, 136, 137, 149, 180, 181, 185, 191, 193, 213, 214, 253, 256, 335, 338, 384, 385, 408—418, 426—430, 439, 440, 452, 453—455, 461, 462, 506, 508, 513, 520, 644, 646, 672, 675, 676, 678, 679, 684, 720, 728, 729, 775, 776, 779, 780, 781, 783, 784, 787, 789; 790, 808;—предмѣщ. 42, 44, 63, 70, 72, 133, 137, 506, 508;—иг. 605, 607;—капитула 211, 286, 288, 328, 332, 638, 639;—каеэдра 206, 210, 218, 228, 232, 244, 247, 291, 306, 309, 323, 324, 349, 406, 632, 636, 728, 753, 755, 756, 759, 809;—кашт. 37, комендантъ *225, 227, 229, 479; костель св. Анны, 69, 506;—крилошаё 50, 127, 136, 511;—магистратъ 48, 86—88, 89—92, 137, 180, 181, 186, 401, 402, 444, 446—449, 461—464, 478, 479, 513—514, 644, 743, 744, 750, 752, 802, 803;—Армянскій монастырь, 193, 388;—армян. нація 415, армян. свящ 426, 427, —армян. улица 178, —армян. права 189;—Иоанно-Богословскій м. 719—721, бр. 212, 254, 481;—иг. 212, 306;—Онуфріевскій м. 34, 35, 65, 73, 78, 92, 94, 97, 98, 100, 102, 103, 110, 116, 117, 144, 187, 193, 194, 195, 343, 345, 348, 387—389, 400, 407, 439, 486, 487, 727, 728—732, 748;—Онуфр. бр. 193, 388, 390, 730—733;—Онуфр. ц. 343, 344, 348, 387, 397, 407, 482, 732, 733, 747, 748;—намѣтникъ 50, 211, 234, 424;—номинатъ 626, 628, 629;—оффиціаль 305. 787, 788, 791, 792;—предмѣстье 254, 261. 348, 388, 430, 486, —Галицкое предм. 59, 63, 70, 72, 122, 142, 226, 504, 733, 734, 735;—Краковское предм. 59, 60, 63—64, 67, 69, 70—73, 121, 122, 131, 132, 133, 144, 245, 312, 315, 316, 324, 343, 344, 387, 388, 450, 481, 482, 488, 504, 505, 729, 802, 806;—Вознесенія 58, —Замокъ Высокій 65, 110, 225, 310, 312, 231, 316, 481, 507, 561;—престоль 767, —протопопъ 127, —ратушь 510, —

радцы 87, 89, 120, 444;—регентъ 684;—ремесельники 513;—
 рубежь 720,—русская нація 408—418, 508—510, 682, 751—
 свящ. 84, 95, 97, 109, 231, 325, 426, 427, 481, 607—секр.
 86, 460, 786, 809;—ст. 14, 17, 38, 40, 44, 45, 53, 65,
 120, 128, 138, 143, 144, 233, 256, 312, 322, 343, 344,
 402, 407, 423, 424, 447, 450, 451, 455, 478, 479, 488, 505,
 802, 806, 807;—вице-ст. 40, 454, 455;—судъ 459, 460,
 484, 730, 731, 775, 776, 778, 784—787, 806;—типогра-
 фля 78, 159, 160, 161, 162, 497, кн. 240, 644, 645, 674,
 675, 676, 732, 810;—шк. 57, 67, 78, 435—437, 437—
 438, 444;—ученики 59, 60, 121, 122;—типографъ 790;—
 улица Долгая 59, 67;—Галицкая Брама 63, 70, 72;—Краковская
 Брама 67, 70—73, 144, 481, 482;—у. и п. 197, 283, 366,
 367, 609, 797;—церкви 131, 307, 335, 384: 1) ц. Бого-
 явленія и при ней братство 63, 69—73, 74, 121—125, 142—
 143, 212, 246, 253, 254, 307, 733—736; 2) ц. Благовѣ-
 щенія и при ней бр. 63, 212, 307, 375; 3) у. Вознесенія и
 и при ней бр. 307, 4) ц. Воскресенія Хр. и при ней бр. 212,
 307, 482; 5) ц. св. Георгія 21, 52, 67, 69, 125, 210, 211,
 214, 218, 225, 226—229, 233, 234, 245, 246, 247, 257,
 259, 261, 291, 301, 324, 330, 331, 348—351, 357, 406,
 424, 478, 511, 527, 601, 605, 607, 608, 634, 749, 755—
 759, 761, 795, 796, 797; 6) ц. Ч. и Ж. Креста и бр. 212,
 307; 7) ц. св. Николая и бр. 64, 131—134, 148, 212, 247,
 253, 254, 295, 307, 325, 344, 481, 482, 719—720, 730—
 732, 802—810; 8) ц. свв. Петра и Павла 295; 9) ц. Преобра-
 женія и бр. 254, 307; 10) ц. св. Пятницы и бр. 246, 247,
 254, 307—315, 325, 452; 11) ц. Рождества Пр. Богородицы
 307, 315—318, 482, 488; 12) ц. Успенія Пр. Богородицы и
 бр. 110, 114, 118, 125, 132, 135, 138, 145, 182, 184,
 185, 193, 291, 334, 335, 337, 338, 345, 348, 383, 384—
 388, 397—399, 403, 405, 407, 453, 454, 458—459,

- 479, 497, 505, 613, 614, 626, 628, 630, 633—635, 644, 649, 658, 662, 677, 722, 724, 730—732, 744, 748, 775, 784, 787—790, 792; 13) ц. св. Феодора и бр. 63—64, 212, 246, 247, 253, 254, 295, 307, 450, 451, 481—482; —цехъ 802, 803;—юрисдикція замковая 344,—ярмаркъ 626;
- Лѣсники**, с. Бережанскаго у., въ Галиціи,—Лѣсницкій м. 638, 639.
- Любартовъ**, г. Люблинской губ., Любартовскій м., 527—528.
- Любачевъ**, г. Жолковскаго у., въ Галиціи,—нам. 375,—ст. 29.
- Любинь**, с. Львовскаго(?) у., 717.
- Люблинъ**, губ. г.,—бр. 514—515, 522—523, 532—536, 538—545, 658—660, 685—701;—войтъ 540,—евреи 539, 543, 660;—замокъ 694,—иг. 659,—костель 695—698;—монастырь 658, 687, 690, 698;—предмѣстье 522, 523, 538, 635, 688, 690;—Подзамче 539—540,—подкоморій 5, 505;—сеймъ 43, 416;—Сломяны рынокъ 659, 697, 698;—ст. 47, 658, 659;—вице-ст. 538, 541, 543;—судъ 540—543;—сѣвъдъ 740—741, 743, 766;—трибуналь 230, 234, 244;—ц. 523, 532—534, 544, 545, 550, 658—660, 685—700, 705;—Чвартковая гора 695—698,—Юрковскія поля 544, 585, 696—698.
- Любомль**, м. Владимірскаго у., 628.
- Ляновцы**, с. Золочевскаго у., въ Галиціи, 519.
- Ляховъ**, с. Львовскаго(?) у., въ Галиціи, 230.
- Ляшки**, с. Ярославскаго у., въ Галиціи, 717.

III.

- Малновъ**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.
- Малновская Воля**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.
- Марстыновъ**, с. близъ Львова, 505.
- Меделевка**, с. Радомысльскаго у., 360.
- Медика**, с. Перемышльскаго у., въ Галиціи, 377;—ст. 264, 717.
- Мединичи**, с. Дрогобычскаго у., въ Галиціи,—м. 240.

- Межибожскій** мон., Летичевского у., 664,—протопопъ 305,—нам. 208.
- Межигорскій** мон., Кіевского у., 606, 607, 609, 710, 769.
- Межирѣчки**, с. Радомысльскаго у., 360.
- Межирѣчье**, м. Сѣдлецкой губ.,—ст. 47, 494, 502, 524.
- Мелецкій** мон. Ковельскаго у., 97, 582—586, 745.
- Минскъ** губ. г.,—бр. 527—528;—воев. 75, 83,—ц. Петра и Павла 527.
- Мистица**, с. Козельскаго у., въ Галиціи, 717.
- Митилены**, г. на островѣ того же имени, на Эгейскомъ морѣ, 586.
- Михайловка**, с. Кіевского у., 361.
- Млиновцы**, с. Перемышльскаго у., принадлеж. Уневскому м., 198, 489, 490, 517, 519.
- Могилевъ**, губ. г., 363.
- Молдавія**, стр., 219, 251—252,—воев. 146, 149, 150;—з. 217,—княжна 667.
- Молочки**, с. Рѣчицкаго у. Минской губ., 364.
- Москва**, столич. городъ, 366—367, 575, 576, 577, 587, 588, 591, 592, 593, 594, 595, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 609, 610, 611, 612, 701, 702, 703, 704, 705, 709, 711, 712, 713, 714, 715, 719, 720, 736, 738, 753, 762, 765, 768, 793, 795, 797, 798, 799, 800, 801;—войска 197,—стрѣльцы 589, 702, 708;—царь 140, 142, 316, 383, 602, 677, 758, 772;—царство 259, 298, 300, 417, 772;—патріархъ 745, 760, 764, 793;—типографія 159, 161;—ямской приказъ 594, 713, 801;—каз. приказъ 611, 712, 713, 801;—сибир. приказъ 609, 712, 713, 715, 801;—приказъ больш. прихода 711, 712;—новгород. приказъ 713,—малорос. прик. 715.
- Мостиска**, у. г. Галицкой Руси, 376, 619,—бр. 614—625,—ц. и бр. св. Георгія, 614—622, 623,—ст. 717,—х. 219,—нам. 240.
- Мрозовичи**, с. Самборскаго у., въ Галиціи, 454, 455.
- Мстиславль**, у. г. Могилевской губ.,—сп. 469, 471;—кашт. 499,—подстолий 499.

Мышы, м. Новогрудскаго у. Минской губ., 479.

Н.

Негрибки(?), 687, 688, 689, *700.

Несвижъ, заштат. г. Слуцкаго у. Минской губ., кн. 48.

Низанновице, м. Перемышльскаго у., въ Галиціи,—369,—бр. 375,—
мѣщ. 369.

Никея, г. въ Малой Азіи, въ Виѳиніи, 72, 530, 586.

Никомедія, г. въ Малой Азіи, столица Виѳиніи, 586.

Новгородъ, губ. г.,—архіеп. 704, 706, 709,—нам. 758.

Новгородокъ (Новогрудокъ), у. г. Минской губ., 34, 35, 62, 104,
105, 406, 107, 109, 112;—воев. 61, 76, 193, 335, 363,
389, 199;—подчашій 375,—чеш. 687, 688, 689, 690, 699.

Новгородокъсѣверскъ, у. г. Черниговской губ., 704—705.

Новоселочки, с. Кіевского у., 361.

Носовна, м. Нѣжинскаго у.,—ст. 191.

Нѣжинъ, у. г. Черниговской губ.,—ст. 679, 681.

О.

Обаровъ (Обара), с. Ровенскаго у., 342, 359, 472—474, 736,
738, 739.

Овручъ, у. г. Волынской губ., 362, 364;—мон. 745,—ст. 501,—
у. 362.

Ойцець (Ойцовъ), с. и замокъ надъ рѣкою Прондникъ, у. Олькус-
скаго,—ст. 14.

Олевскъ, м. Овруцкаго у., 360, 362.

Олита, м. Трокскаго у. Виленской губ., 76;—воев. 193, 335,
389;—ст. 61, 76, 81.

Олыка, м. Дубенскаго у.,—князь 48.

Ораное, с. Радомысльскаго у., при р. Тетеревѣ, 357, 358, 361.

Островъ, с. Перемышльскаго у., въ Галиціи, 369.

Острогъ, у. г. Волынской губ., 114, 115, 118, 193, 335, 389;—
библія 159, 161, 588, 590;—вл. и еп. 77, 89, 97, 105,
564, 566;—администр. еп. 380, 810;—князь 47, 89, 91,
99;—замокъ 431.

Острожица (Острожець), с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.

Остророгъ, м. въ Познанскомъ у., въ Пруссіи, 428, 578.

п.

Падуа, г. въ Италіи, 752, 791.

Пачановъ (Пацановъ), м. Келецкой губ., 421.

Перегинско, с. Долинскаго у., въ Галиціи, 27, 28, 489—490;—м.
27, 28.

Перемышль, у. г. въ Галиціи, 8, 9, 11, 141, 369;—администра-
торъ 636, 638, 639, 642, 747;—бр. 375, 467;—вл. и еп.
12—13, 33, 47, 73, 114, 115, 253, 254, 256, 291, 296,
298, 305, 368, 376, 377, 422, 443, 469, 481, 497,
614—616, 640, 745, 746, 754, 755, 792;—епископія, епи-
скопство 73, 74, 768, 773;—епархія 248, 368, 370, 467—
468, 753;—горожане 8—12, 139—141, 369, 464—465,
467—468;—з. 322, 368, 371;—капитула 296, 372, 373;—
капит. 37, 424;—каедрa 10, 476;—свящ. 36, 476;—ст. 35—
36, 48, 422, 717;—щ. 10, 375;—ц. Іоанна Кр. 476.

Перемышляны, у. г. въ Галиціи, 517, 519.

Пересопница, д. Ровенскаго у.,—м. 117.

Петроковъ, губ. г.,—сеймъ 19.

Петричь (Петрчь), монастырь недалеко отъ г. Галича въ Галицкой
Руси, 55, 56, 57;—иг. 268.

Печерске (Печерское), с. подъ Могилевымъ губ., принадлежав. Кіево-
Печерскому м., 363, 736, 737.

Пилява (Пилявцы), м. Литинскаго у.,—сраженіе, экспедиція, 269, 627.

Пинскъ, у. г. Минской губ., 363;—еп. 77.

- Пирожовъ**, с. Радомысльскаго у., 362.
- Плоцкъ**, губ. г.,—ст. 47;—еп. 23, 47, 482;—препозитъ 36.
- Погонное**, д. Рѣчицкаго у. Мѣнскои губ., 364.
- Подвысокое**, м. Бережанскаго у., въ Галиціи, 330, 331.
- Подгайцы**, у. г. въ Галиціи, 47,—нам. 305,—мѣщ. 231.
- Подгородье (Podgrodzie)**, часть Крылоса, въ у. Станиславовскомъ, въ Галиціи, 280.
- Подляхія**, занимав. запад. ч. нынѣш. Гродненской губ., Сувальскую и часть Ломжинской,—воев. и ст. 47,—протопопъ 97,—з. 45.
- Подолія** занимала сѣверо-запад. ч. нынѣш. Подольской губ. и юго-восточ. часть Галиціи, 775, 784, 787, 789;—з. 23, 25, 32, 283, 421;—воев. 7, 210, 213, 214, 246, 263, 283, 469;—чес. 227, 231, 234, 236, 291, 306, 341, 364, 365;—жители, обыватели 213, 253, 254;—мѣщ. 773;—подсудокъ 304.
- Поздяче**, с. Перемышльскаго у., въ Галиціи, 36.
- Познань**, столич. г. воеводства,—воев. 773,—архіеп. 46,—еп. 14, 20;—кашт. 425.
- Полка**, с. Кіевскаго у., 361.
- Полонка**, с. Луцкаго у., 381.
- Польша**, также **Корона**, 4, 248, 256, 371, 392, 393, 425, 471, 549, 561, 598, 652, 653, 701, 703, 708, 713, 714, 760, 761, 763, 765, 766, 768, 772, 773, 798, 802, 803;—гетманъ 425, 667;—дигнитарій 43,—канцлеръ 30, 31, 33, 421, 423, 524;—вице-канц. 3, 11, 12, 13, 20, 23, 28, 30, 31, 36, 37, 52, 421, 424;—ловчій 477,—подчаш. 529,—конституція 598,—сеймъ 755, 757, 759;—трибуналь 739.
- Польсье**, стр. въ бассейнѣ р. Припети, 393.
- Померанія**, часть нынѣш. Пруссіи,—воев. 47;—архіеп. 46;—еп. 285, 304.
- Понебыль**, с. Ровенскаго у., 359.
- Порта Оттаманская**, см. Турція, 217, 252.
- Потокъ**, м. Станиславовскаго у., въ Галиціи, 219.

Празмовъ, с. Граецкаго у., 463.

Припеть, рѣка, 363.

Прусса, скорѣе **Брусса**, г. въ Малой Азии, 586.

Пруссія, страна,—воев. 47.

Путивль, у. г. Курской губ., 575, 576, 587, 588, 588, 589, 591, 592, 594, 605, 606, 612, 713;—казакъ 575, 594;—у. 588, 589, 591;—поле 588, 589.

Р.

Рава (Польская), у. г. Петриковской губ.,—ст. 47,—чес. 47, 396, 403, 810.

Рава (Русская), у. г. въ Галиціи, на р. Ратѣ, 810;—мѣщ. и бр. 810—814;—ц. св. Георгія 810—814;—ц. введенія Пр. Богородицы, 810, 811.

Радиницы, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.

Радомысль, у. г. Кіевской губ., 357, 358, 359.

Рача Великая, д. Радомысльскаго у., 360.

Рача Малая, д. Радомысльскаго у., 360.

Римъ, столица Италіи, 377, 392, 766;—пала 89, 766, 767;—костель 119, 244, 392, 377, 393, 394, 395, 397, 398, 404, 509, 548, 653, 767;—капитула 497.

Рогатинъ, у. г. надъ рѣкою Гнилою Липою, въ Галиціи, 99, 103, 440—441;—бр. 96—101, 101—105, 440—441;—мѣщ. 67, 100, 520;—деп. 307;—ст. 407, 478, 479.

Романовъ, с. Кіевскаго(?) у., 361.

Росохи, с. Овручкаго у., при рѣкѣ Жеравѣ, 362.

Россія, государство, 409, 433, 575, 576, 587, 588, 590—595, 665;—в. князей 755, 759, 760, 761, 794, 795;—митр. 63, 70, 77, 84, 92, 96, 101, 106, 107, 109, 195, 515, 536, 571, 614, 633, 635, 662, 664;—монархія 742;—пановъ 755, 758, 759;—панство 754;—патріархъ 760, 764, 793, 795;—

религія 806, 807;—царь 575, 576, 587, 588, 590—595, 605, 608;—ц. 475, 573, 629.

Рпень (Ирпень), р., правый притокъ Днѣпра, 361.

Рубежовка, с. Кіевскаго у., 361.

Руда, с. Мостискаго(?) у., въ Галиціи,—ц. и бр. 623;—свящ. 623.

Рудна, с. Рѣчицкаго у. Минской губ., 364.

Рудники, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.

— с. Стрыйскаго у., въ Галиціи 633;—мон. 212.

Русь (Россія), въ значеніи—Русскія земли, входившія въ составъ Польскаго государ.; 23, 25, 32, 37, 41, 133, 138, 313, 343, 393, 408, 409, 421, 427, 791;—администр. 353, 632, 633;—бр. 382, 383, 385, 428, 429, 430, 728, 752;—воев. 7, 14, 17, 197, 200, 202, 203, 204, 206, 210, 213, 246, 263, 264, 283, 291, 306, 322, 341, 351, 403, 413, 469, 490, 666, 667, 746;—вл. и еп. 394, 489;—епархія 393;—еп. 601, 635, 758;—духовен. 394, 717—718;—конгрегація 796,—митр. 34, 35, 66, 67, 85, 91, 214, 259, 291, 353, 633, 636, 638, 639, 651;—митрополія 178, 353, 401, 413, 491, 571, 572, 688, 726;—кушцы 429, —народъ, граждане, жители, обыватели 86—90, 91, 120, 137, 188, 191, 213, 214, 253, 254, 316, 324, 326, 328, 384, 385, 388, 391, 408—418, 444, 500, 504—508, 510, 513, 530, 560, 565, 587, 671, 673, 678, 681, 687—689, 728, 729, 745;—край 757,—обряды 324, 481, 482;—провинція 392,—ремесельники 447—449, 504—510;—свящ. 408, 410, 426, 427, 503;—ст. 138,—школа бр. 752,—ц. 4, 5, 6, 16, 182, 185, 462, 482, 538, 539, 804, 805;—цехмистръ 189, 561—563;—экзархъ 291, 296, 511;—типографія 674, 675, 776, 777.

Русь Бѣлая, такъ назыв. юго-восточ. ч. вел. кн. Литовскаго, 363, 766.

Русь Малая, 583.

Русь Червоная, нынѣшняя Галицкая Русь, 419, 805.

Рытвяны, с. Сендомирскаго у., 316, 317.

Рѣчь-Посполитая = **Польша**, 61, 115, 116, 201, 232, 233, 246, 283, 319, 359, 378, 393, 399, 418, 470, 471, 472, 473, 556, 564, 596, 670, 678, 687, 688, 693, 694, 699, 700, 724, 734, 735, 736, 737, 738, 745, 746, 755, 756, 760.

С.

Самборъ, у. г. въ Галиціи, на р. Днѣстрѣ, 368, 374, 665;—оп. 73, 74, 368, 474, 614—616, 639, 640, 745, 746;—мѣщ. 368, 369;—ст. 47, 128;—ц. 375.

Самось, ос. въ Эгейскомъ морѣ; 586.

Сандомиръ, у. г. Радомской губ., на рѣкѣ Вислѣ,—воев. 128, 447, 505, 578;—князь 419;—кашт. 47, 48;—ст. 29, 47.

Санокъ, у. г. въ Галиціи, на рѣкѣ Санѣ,—оп. 368, 474, 745, 746;—з. 322, 368, 371;—кашт. и ст. 48,—ловчій 330.

Саржа (Sarsza), с. Мостискаго(?) у., въ Галиціи, 717.

Сарники, с. Рогатинскаго у., въ Галиціи, 331.

Сваричевъ, с. Долинскаго у., въ Галиціи, 207;—м. Рождества Пр. Богородицы 205, 206—208, 489, 490.

Свистелники, с. Рогатинскаго у., въ Галиціи, 331.

Селець (Sielec), с. Городенскаго у., въ Галиціи, 260.

Семеновское, с. подъ Москвою, 702.

Скитъ, недалеко отъ с. Маняны Богородчанскаго у., въ Галиціи,—Воздвиженскій м. 254, 339, 587—595, 602—604, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 708, 709, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 747.

Скрутынь Верхній, с. въ восточной(?) Галиціи.

Слободна, с. Радомысльскаго у., 360.

Слуцкъ, г. Минской губ., 157, 176.

Случь, р., правый притокъ Горыни, 772, 774.

Смоленскъ, губ. г., 711, 797, 798, 800.

- Смольница**, с. Старомѣстскаго у., въ Галиціи,—м. 230.
- Снятинъ**, у. г. въ Галиціи, на р. Прутѣ,—архимандр. 16;—з. 16.
- Собѣшинъ**, с. Гарволинскаго у., въ Галиціи, 667.
- Совки**, с. Кіевскаго у., 362.
- Сокаль**, у. г. въ Галиціи надъ р. Запад. Бугомъ, 550, 559, 563—567, 578—581, 719;—еп. 567,—мѣщ. 559—560, 563—567, 579, 581;—магистратъ 559;—свящ. 559, 578;—ст. 304;—ц.ц. 563—567, 581.
- Соколе**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.
- Солонка**, с. Львовскаго у., въ Галиціи, 50, 59.
- Сочава**, г. въ Молдавіи,—митрополія 378—379, 477, 778, 796;—митр. 378, 379, 380.
- Станиславовъ**, у. г. въ Галиціи, 219.
- Старжава**, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.
- Старосоль**, м. Старомѣстскаго у., въ Галиціи,—ц. 375.
- Стеруславицы**, с. Станиславовскаго(?) у., въ Галиціи, 656.
- Струтинъ**, с. Золочевскаго у., въ Галиціи, 208.
- Стрый**, у. г. въ Галиціи,—нам. 374.
- Стрятинъ (Срятинъ)**, м. Рогатинскаго у., въ Галиціи,—99, 121;—типографія 159, 160, 161.
- Ступниці**, с. Стрыйскаго у., въ Галиціи, 375.
- Супрасльскій** м. въ Бѣлостоцкомъ у. Гродненской губ., 96, 97.
- Сѣвскъ**, у. г. Орловской губ., 714.

Т.

- Таль**, р. въ Радомысльскомъ у., притокъ Тетерева, 361.
- Тамаша**, с. Кіевскаго(?) у., 361.
- Тарасовичи**, с. въ Бѣлорусіи подъ Могилевымъ, 363, 736, 737.
- Тарнавка**, давнее названіе нынѣш. части Жолкевскаго предмѣстья въ г. Львовѣ, 316.
- Тарновъ**, у. г. въ Галиціи, 29;—кан. 14;—свящ. 212.

- Тарнополь**, у. г. въ Галиціи, 93, 441;—протопопъ 305;—деп. 307.
- Тверь**, губ. г.,—архіеп. 577.
- Тенчинъ**, развалины замка въ у. Хржановскомъ, 47, 386, 391.
- Тетеревъ**, р., правый притокъ Днѣпра, 359.
- Тирада**, см. **Днѣстръ**, 318.
- Тисменица**, у. г. въ Галиціи, 260.
- Топольница**, с. Старомѣстскаго у., въ Галиціи,—м. Свято-Троицкій 374.
- Топольско**, с. Калушскаго у., въ Галиціи, 489, 490.
- Трактомировъ (Терехтемировъ)**, с. Каневскаго у.—м. Успенскій, 606, 710.
- Трапезундъ**, г. въ Малой Азіи, 586.
- Трембовля (Теребовля)**, у. г. въ Галиціи,—викарій 285;—воев. 7,—деп. 307,—з. и п. 283,—протопопъ 305,—обыватели 213.
- Троки**, у. г. Виленской губ.,—воев. 126,—кашт. 47,—ц. 499.
- Турна**, у. г., а с. Коломейскаго у., въ Галиціи,—деп. 307.
- Туровъ**, м. Мозырскаго у. Минской губ.,—еп. 77.
- Турція**, государство, 298, 300, 703;—войско 703,—митр. 257,—издѣлія 172, 174, 176, 239, 240, 241, 272, 273, 274, 275, 276.

У.

- Угли (Углы)**, д. Рѣчицкаго у. Минской губ., 360.
- Украина**, собст. Кіевское и Брацлавское воев., 202, 471, 632, 703, 723, 767, 768.
- Уневъ**, с. Перемышлянскаго у., въ Галиціи,—м. 22—23, 29—30, 98, 107, 127, 198, 199, 311, 321, 322, 340, 355, 356, 483, 484, 486, 492, 493, 516, 517, 518, 519, 520, 521;—иг. 22, 110, 111, 127, 129, 483, 493;—архим. 22, 108, 198, 200, 202, 210, 255, 321, 322, 338, 339, 340, 341, 354, 355, 484, 486, 489, 516, 517, 518, 521, 634, 640, 642, 651; архимандрія 197, 198, 257, 296, 321, 338,

339, 340, 355;—монахи, чернцы 22, 107, 108, 109, 110, 111, 199, 322, 339, 517, 518, 520, 521.

Унятычи, с. Дрогобыцкаго у., въ Галиціи,—м. св. Онуфрія, 240.

Урозъ, с. Дрогобыцкаго у., въ Галиціи, 637, 639, 658.

Ф.

Фельштынъ (Фульштынъ), м. Старомѣстскаго у., въ Галиціи, 45, 47, 48, 424.

Филиппополь, г. на Балканскомъ полуостровѣ, на р. Марицѣ, 586.

Флоренція, г. въ Италіи,—Флорентійскій соборъ и соглашеніе объ уніи 1437 года, 746.

Х.

Халепле, не Халепье-ли? с. Кіевскаго у., 361.

Халкидонъ, г. въ Вѣннѣ, 586.

Хелмно, г., по-нѣмецки **Кульмъ**, въ западной Пруссіи, на правомъ берегу Вислы,—подкоморій 689.

Холмъ, у. г. Люблинской губ., 6, 554, 556, 558;—вл. и еп. 3, 4; 5, 47, 77, 285, 536, 546—548, 550, 554—556, 558, 559, 563—565, 567, 689, 691, 692, 693, 810, 813, 814;—гимназія-(школа) 554—555;—з. 4, 548;—меч. 5,—мѣщ. 548—549, 556—557;—кашт. 5, 28;—проповѣд. 558,—судьи 548, 557;—х. 6,—ц. 4, 5, 6, 554, 557.

Хотовъ, с. Кіевскаго у., 362.

Хусово, с. Луцкаго(?) у., 125.

Ц

Царьградъ = Константинополь,—патр. 766, 767, 771.

Цвирново, с. въ Оршанскомъ повѣтѣ «подъ Могилевымъ», 363.

Цорковъ, с. въ Бѣлоруссіи, 736, 737.

Ч.

- Чеповичи**, с. Радомысльскаго и Пинскаго(?) у., 357, 358, 360.
- Чернаскіе города**, Малороссійскіе г., 612, 713, 715, 720.
- Черниговъ**, губ. г.,—архіеп. 701, 704, 706, 709;—еп. 469, 471;—
архимандр. 769;—кашт. 303;—ловчій 211, 306;—меч. 687,
688, 689, 690, 699;—подстолій 370;—х. 304.
- Чернилява**, с. Яворовскаго у., въ Галиціи,—м. Свято-Троицкій, 374.
- Черный Лѣсъ**, пуца въ Калушскомъ у., въ Галиціи, принадлежав. къ
Сваричевскому м., 489—490.
- Чернява**, ё. Мостискаго у., въ Галиціи, 717, 718.
- Четвертня**, с. Луцкаго у.,—м. 516.
- Чигановъ**, сѣнокосъ принадлеж. Крилоскому монастырю, 7, въ Стани-
славовскомъ у.
- Чигиринъ (Чегринъ)**, у. г. Кіевской губ., 603, 663, 703;—м. и иг.
691, 693, 696, 698;—архимандр. 685,—ст. 628.
- Чудинъ**, с. Радомысльскаго у., 360.
- Чудновъ**, м. Житомирскаго у., 201, 202.
- Чюлковыя лозы**, урочище въ Путивльскомъ у., 589.

Ш.

- Швеція**, стр.,—90, 479.
- Шибенное**, с. Кіевскаго у., 361.
- Шкловъ**, м. Могилевской губ., 47, 479.
- Шпикилосы**, с. Владиміро-Вольнскаго у., 125.
- Шпилеи**, с. Радомысльскаго у., 361.
- Шумляны**, с. Подгасцкаго у., въ Галиціи, 247, 364.

Щ.

- Щекотинъ**, м. Келецкой губ., 421.
- Щеплоты**, с. Яворовскаго у., въ Галиціи,—Успенскій м., 374.

Я.

Яворовъ, у. г. въ Галиціи,—бр. 375;—ст. 494, 502, 524, 667;—
судъ ассесорскій 355;—учен. Львов. школы 58.

Язловець, м. Бучацкаго у., въ Галиціи,—нам. 305.

Якторовъ, с. Перемышлянскаго у., въ Галиціи, принадлеж. къ Унев-
скому м. 198, 489, 490, 519.

Ярославъ (Ярославль), у. г. въ Галиціи 529;—сп. 474.

Ятвяги, с. Мостискаго у., въ Галиціи, 717.

Яцыно, с. Путивльскаго у. Курской губ., 587, 588, 589, 591.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

СТР.

I. 1423 г. 6 октября. Грамота Польскаго короля Ягайла о вручені власти Львовскому католическому епископу называть еретиковъ (православныхъ), умаляющихъ славу католической религіи, и съ воспрещеніемъ католикамъ крестить дѣтей въ „схизматическую секту“; эта грамота подтверждена королями: въ 1442 г. 30 сентября Владиславомъ III, а въ 1509 году 14 апрѣля Сигизмундомъ I-ымъ . . . . . 1—3

II. 1444 г. 23 августа. Привилегія короля Владислава Варнскаго, данная Холмскому епископу Юрію объ освобожденіи его отъ подсудности свѣтскимъ судамъ и рѣшеніе суда о платежѣ ему медовой дани въ 1456 году 2 февраля; объ грамоты подтверждены королемъ Александромъ въ 1505 г. 22 мая . . . . . 3—6

III. 1472 г. Грамота Львовскаго старосты Станислава Ходча, предоставляющая права Крилосской церкви на владѣніе лугами и нивами и подтвержденная королемъ Стефаномъ Баторіемъ въ 1581 г. 31 января . . . . . 7—8

IV. 1497 г. 13 мая. Грамота короля Яна Альберта относительно рѣшенія споровъ между католиками (членами магистрата) и православными (гражданами г. Перемышля), подтвержденная королями: Александромъ въ 1502 г. 20 февраля и Сигизмундомъ I въ 1519 г. 16 апрѣля. . . . . 8—12

V. 1516 г. 2 декабря. Грамота короля Сигизмунда I-го объ утверженіи дьяка (оффіціала) Грицка визитаторомъ православныхъ церквей и ихъ священниковъ . . . . . 12—13

VI. 1521 г. 28 іюня. Привилегія короля Сигизмунда I-го, данная православнымъ жителямъ г. Львова по спору ихъ съ католиками относительно условій принесенія присяги, свидѣтельства на судѣ, хожденія со Св. Дарами, похоронъ, избранія и назначенія священниковъ . . . . . 13—61

VII. 1522 г. 19 ноября. Универсалъ короля Сигизмунда I-го къ властямъ и гражданамъ земель: Львовской, Галицкой, Коломыйской, Каменецкой, Снятинской и Жидачевской объ утверженіи имъ Іоакима Гдашицкаго архимандритомъ помянутыхъ земель, съ повелѣніемъ воздавать ему должное уваженіе 16

VIII. 1522 г. 19 ноября. Предписаніе короля Сигизмунда I-го дворянамъ Ходчамъ поддерживать архимандрита Іоакима Гдашицкаго 17

IX. 1523 г. 5 декабря. Рѣшеніе спора королемъ Сигизмундомъ I-мъ между католиками и православными въ городѣ Красноставѣ . . . . . 17—20

X. 1538 г. 23 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го, въ которой онъ, по просьбѣ Макарія, митрополита Кіевскаго, предписываетъ властямъ не препятствовать православному духовенству въ отправленіи своихъ обязанностей . . . . . 20—21

XI. 1540 г. 31 марта. Грамота кор. Сигизмунда I, которою король утверждаетъ дв. Макарія Тучапскаго въ санѣ владыки Львовскаго 21

XII. 1542 г. 30 іюля. Универсалъ короля Сигизмунда I-го, рѣшающій споръ между Макаріемъ, владыкою Львовскимъ, и монастыремъ Уневскимъ относительно избранія архимандрита и права пользованія монастырскимъ имуществомъ . . . . . 22—23

XIII. 1544 г. 11 октября. Универсалъ короля Сигизмунда I-го съ приказаніемъ жителямъ земель Русской и

Подольской не защищать тѣхъ священниковъ, которые не повинуются Макарію, владыкѣ Львовскому. . . . . 23—24

XIV. 1546 г. 22 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го, которою онъ приказываетъ старостамъ и шляхтѣ Русской и Подольской земель, явиться къ комиссарамъ, назначеннымъ для разслѣдованія, кто тѣ мѣряне паны, которые пренятствуютъ владыкѣ проявлять свою власть надъ непочтительными и упрямыми священниками. 25

XV. 1546 г. 24 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го, которою онъ приказываетъ духовенству явиться къ комиссарамъ по поводу дѣла между имъ и Макаріемъ, владыкою Львовскимъ 26

XVI. 1548 г. 20 февраля. Грамота короля Сигизмунда I го, которою онъ разрѣшаетъ Макарію, владыкѣ Львовскому, выкупить у наслѣдниковъ Матѳея Гембицкаго Перегинскій монастырь съ селомъ, заложенные ему старостою Жидачевскимъ Збожнымъ . . . . . 27—28

XVII. 1548 г. 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ утверждаетъ передачу графомъ Іоанномъ Тарновскимъ ктитарскихъ правъ надъ Уневскимъ монастыремъ Марку Балабану . . . . . 29—30

XVIII. 1548 г. 13 декабря. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ подтверждаетъ согласіе короля Сигизмунда

Перемышльскаго, временнымъ администраторомъ Львовской епархіи, по случаю встрѣтившихся препятствій для утвержденія епископомъ Марка Балабана 33

XXI. 1551 г. 20 сентября. Грамота Кіевскаго митрополита Макарія Львовскому епископу Арсенію Балабану о томъ, чтобы онъ не вмѣшивался во внутреннія дѣла Львовскаго братства . . . . . 34—35

XXII. 1553 г. 15 апрѣля. Грамота короля Сигизмунда-Августа о воспрещеніи старостамъ присвоивать себѣ наслѣдство послѣ священниковъ, подтвержденная тѣмъ же королемъ въ 1569 году 18 іюля, а кор. Стефаномъ Баторіемъ въ 1578 г. 24 мая . . . . . 35—37

XXIII. 1566 г. 27 января. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ приказываетъ властямъ передать о. Григорію Балабану всѣ монастыри Львовской епископін, уступленной ему отцомъ его . . . . . 37—38

XXIV. 1569 г. 16 іюня Грамота короля Сигизмунда-Августа о передачѣ Львовскаго епископства п. Ивану Лопатѣ-Осталовскому . . . . . 38—39

XXV. 1569 г. 6 августа. Грамота короля Сигизмунда-Августа, въ которой онъ приказываетъ старостамъ Львовскому, Галицкому и Каменецкому ввести во владѣніе епископскими имѣніями о. Григорія Балабана, владыку Львовскаго. 40

XXVI. 1570 г. 15 августа. Универсалъ короля Сигизмунда-Августа о признаніи владыкою Львовскимъ Лопатку-Осталовскаго . . . . . 41—42

XXVII. 1572 г. 20 мая. Привилегія, данная кор. Сигизмундомъ-Августомъ русскимъ города Львова, по ходатайству братства, объ уравненіи русскихъ въ правахъ и вольностяхъ съ римско-католиками, съ запрещеніемъ этимъ послѣднимъ преслѣдовать русскихъ подъ опасеніемъ взысканія 20000 венгерскихъ злотыхъ . . . . . 42—48

- XXVШ. 1574 г. 15 апрѣля. Генрихъ Валуа, король Польскій, приказываетъ Львовскому магистрату подъ страхомъ взысканія 20000 венгерскихъ злотыхъ обращаться съ русскими православными согласно съ привилегіею, данною имъ королемъ Сигизмундомъ-Августомъ . . . . . 48—50
- XXIX. 1575 г. 1 февраля. Іона, епископъ Галицкій, Львовскій и Каменецъ-Подольскій, расторгаетъ незаконные браки, допущенные намѣстникомъ и крилошанами Львовскими . . . . . 50—52
- XXX. 1576 г. 20 ноября. Грамота кор. Стефана Баторія, которою онъ подтверждаетъ двѣ грамоты Сигизмунда-Августа: одну объ уступкѣ Маркомъ Балабаномъ Львовской епископіи своему сыну Григорію, другую о пользованіи и владѣніи Григоріемъ упомянутой епископіей . . . . . 52—54
- XXXI. 1577 г. 30 марта. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ привилегіи, дарованныя русскимъ жителямъ города Львова королями: Сигизмундомъ-Августомъ и Генрихомъ Валуа . . . . . 54—55
- XXXII. 1582 г. 16 ноября. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ передачу монастыря Петрча игуменомъ Стефаномъ Геркою подъ защиту и попеченіе Гедеона Балабана. 55—57
- XXXШ. 1586—1590 г.г. Запись вновь поступающихъ учениковъ въ Львовскую братскую школу съ обозначеніемъ обязательствъ родителей относительно платы за нихъ . . . . . 57—60
- XXXIV. 1589 г. 14 апрѣля. Письмо Федора Скумина къ Львовскому братству о томъ, что по причинѣ затруднительныхъ обстоятельствъ Рѣчи-Посполитой дѣлъ братства невозможно было уладить 61
- XXXV. 1590 г. 29 декабря. Письмо митрополита Кіевскаго Михаила Рогозы Гедеоу Балабану, епископу Львовскому, о воспрещеніи учить закону Божию непривычнымъ дидаскаламъ, не состоящимъ въ братствѣ 62

XXXVI. 1590 г. 22 июня. Грамота митрополита Михаила Рогозы объ отлученіи отъ церкви нѣкоторыхъ Львовскихъ мѣщанъ за противодѣйствія Ставропигіальному братству . . . . . 63—65.

XXXVII. 1590 г. Протестація Львовскаго братства и игумена монастыря св. Онуфрія, Василия, противъ Гедеопа Балабана, епископа Львовскаго, учинившаго нападеніе на помянутый монастырь . . . . . 65—68

XXXVIII. 1590 г. Заявленіе сторожа Литвинка о причиненіи ему, безъ всякой съ его стороны вины, побоевъ слугами епископа Гедеопа Балабана . . . . . 69—70

XXXIX. 1591 г. 26 января. Влагословенная грамота митрополита Михаила Рогозы, данная предмѣщанамъ Львовской Галицкой Браны, съ дозволеніемъ имъ устроить братство при церкви Богоявленія по чину Ставропигіальнаго братства и въ связи съ нимъ . . . . . 70—73

XL. 1591 г. 13 марта. Грамота кор. Сигизмунда III-го, данная Михаилу Копыстенскому на Перемышльское и Самборское епископство . . . . . 73—74

XLI. 1591 г. 11 октября. Письмо Богдана Сапѣги къ Львовскому братству съ просьбою прислать Виленскому братству учителя грамматики и языковъ . . . . . 74—75

XLII. 1591 г. 22 октября. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому братству съ извѣщеніемъ, что въ Виленское братство вписались митрополитъ Михаилъ Рогоза и не мало пановъ, и съ просьбою прислать Виленскому братству искуснаго учителя . . . . . 75—76.

XLIII. 1591 г. 27 октября. Приговоръ Брестскаго собора на Гедеопа Балабана за беззаконныя его дѣянія противъ Львовскаго братства и утвержденіе этого послѣдняго во всѣхъ его прежнихъ правахъ и привилегіяхъ, съ постановленіемъ имѣть типографію и школу греческаго и славянскаго языковъ.

Львовскому и Виленскому братствамъ, другихъ же школъ не имѣтъ . . . . . 77—79

XLIV. 1592 г. 8 января. Письмо Феодора Скумина къ Львовскому братству съ просьбой позволить остаться о. Игнатію въ Виленской братской школѣ преподавателемъ Св. Писанія и прислать п. Кирилла, учителя греческаго и славянскаго языковъ . . . . . 79—81

XLV. 1592 г. 18 января. Письме Богдана Сапѣги къ Львовскому братству съ просьбою о томъ же, какъ и въ предъидущемъ . . . . . 81—83

XLVI. 1592 г. 4 декабря. Грамота Константинопольскаго патріарха Іереміи въ пользу Гедеона Балабана и противъ митрополита Кіевскаго Михаила Рогозы. . . . . 83—85

XLVII. 1592—1593 г. Универсалъ митрополита Михаила Рогозы съ приглашеніемъ жертвовать въ пользу Львовскаго братства на возводимыя имъ постройки. . . . . 85—86

XLVIII. Около 1594 г. Жалоба Львовскаго братства отъ имени всего русскаго православнаго народа на Львовскій польскій магистратъ о притѣсненіяхъ и насиліяхъ, дѣлаемыхъ имъ православною церквю . . . . . 86—89

XLIX. 1593 г. 13 марта. Циркуляръ Львовскаго братства о притѣсненіяхъ, дѣлаемыхъ католиками православнымъ въ городѣ Львовѣ . . . . . 89—92

L. 1593 г. 7 іюня. Грамота митрополита Михаила Рогозы, которою онъ вызываетъ Гедеона Балабана на судъ Брестскаго собора по дѣлу между имъ и Львовскимъ братствомъ . . . . . 92—96

LI. 1594 г. 1 іюля. Приговоръ (декретъ 1-ый) Брестскаго собора по дѣлу между Гедеономъ Балабаномъ и братствами: Львовскимъ, Рогатинскимъ и др. . . . . 96—101

LII. 1594 г. 28 сентября. Приговоръ (декретъ 2-ый) Брестскаго собора по дѣлу между епископомъ Львовскимъ Гедеономъ Балабаномъ и братствами Львовскимъ, Рогатинскимъ и др. 101—105

- ЛШ. 1595 г. 23 февраля. Письмо митрополита Михаила Рогозы къ королю Сигизмунду Ш съ просьбою не отмѣнять его постановленія по тяжбѣ между Гедеономъ Балабаномъ и Львовскимъ братствомъ . . . . . 105—106
- ЛIV. 1595 г. 25 февраля. Письмо митрополита Михаила Рогозы къ Львовскому братству. . . . . 106—107
- LV. 1595 г. 25 февраля. Листъ митрополита Михаила Рогозы противъ монаха Уневскаго монастыря Феодосія, взявшаго въ сообществѣ съ другими монахами документы помянутаго монастыря и передавшаго епископу Гедеону Балабану . . . . . 107—109
- LVI. 1595 г. 25 февраля. Универсалъ митрополита Михаила Рогозы по дѣлу епископа Гедеона Балабана . . . 109—112
- LVII. 1596 г. 26 сентября. Посланіе Львовскаго братства чинамъ Брестскаго собора . . . . . 112—114
- LVIII. 1596 г. 9 декабря. Письмо Юрія Рогатинца изъ Острога въ г. Львовъ къ братству съ изложеніемъ совѣтовъ кн. Острожскаго, какъ дѣйствовать на сеймикахъ, не раздражать владыкъ Львовскаго и Перемышльскаго, напечатать поскорѣе дѣянія Брестскаго собора съ рассказомъ о дѣйствіяхъ протосинкела Никифора. Самъ Рогатинецъ совѣтуетъ братству предоставить дѣло епископамъ . . . . . 114—118
- LIX. 1598 г. 13 апрѣля. Универсалъ короля Сигизмунда Ш о сохраненіи мира между уніатами и православными и такого-же положенія, какое было, до слѣдующаго сейма . . . . . 119—120
- LX. 1598 г. 20 декабря. Письмо Гедеона Балабана къ кн. Константину Острожскому, въ которомъ Гедеонъ жалуется на притѣсненія поляковъ и проситъ у князя совѣта и защиты . . . . . 120—121
- LXI. 1602 г. 26 апрѣля. Благословенная грамота Гедеона Балабана, данная мѣщанамъ Краковскаго предмѣстья во Львовѣ при церкви Богоявленія на учрежденіе при ней

- братства. Эта грамота подтверждена Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ, въ 1691 году 16 мая . . . 121—125
- LXII. 1603 г. 10 октября. Лавренцій Древинскій, чашникъ Волынскій, вписывается въ Львовское братство съ обѣщаніемъ носить его тяготы и посылать изъ своихъ имѣній на его нужды 14 колодь ржи 125
- LXIII. 1605 г. 1 мая. Письмо Александра Ходкевича, воеводы Троцкого, къ Львовскому братству съ просьбою заступиться на судѣ предъ Львовскимъ владыкою за его слугу Василя Семеновича, у котораго Влахъ Лавриковичъ отнял жену и движимое имущество . . . . . 126—127
- LXIV. 1607 г. 13 августа. Предписаніе короля Сигизмунда Ш Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, не притѣснять Львовскихъ клирошанъ и возвратить имъ забранныя изъ церквей вещи. . . . . 127—128
- LXV. 1607 г. 18 октября. Король Сигизмундъ Ш извѣщаетъ Львовскія власти объ отдачѣ Львовскаго епископства Евстафію Тисаровскому, съ приказаніемъ оказывать ему помощь и послушаніе . . . . . 128—129
- LXVI. 1607 г. 20 октября. Король Сигизмундъ Ш приказываетъ Исаи Балабану, игумену Уневскаго монастыря, возвратить забранныя имъ церковныя вещи Евстафію Тисаровскому и оказывать ему, какъ своему пастырю, послушаніе. 129
- LXVII. 1608 г. 12 іюля. Король Сигизмундъ Ш подтверждаетъ право назначенія Львовскихъ православныхъ епископовъ за архіепископами Львовскими латинскаго вѣроисповѣданія . . . . . 130—131
- LXVIII. 1608 г. 18 сентября. Дарственная запись Тимоея Высоккаго на угоды, данныя имъ Львовскому Никольскому братству . . . . . 131—134
- LXIX. 1609, 1635 и 1640—1644(?) г.г. Присяга при вступленіи въ Львовское Ставропигиальное братство и обряды при вскрытіи и закрытіи братскаго сундука . . . . 135—136

- LXX. 1614 г. 14 ноября. Мандатъ короля Сигизмунда Ш магистрату г. Львова объ оставленіи мѣщанъ и предмѣщанъ русскихъ при данныхъ имъ привилегіяхъ 137
- LXXI. 1616 г. 1 января. Листъ Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, объ освобожденіи братскаго дома отъ всякихъ повинностей 138
- LXXII. 1620 г. 26 января. Письмо кн. Адама Корибута-Вишневецкаго къ Львовскому братству 139
- LXXIII. 1633 г. 23 марта. Грамота короля Владислава IV объ уравненіи во всѣхъ правахъ и вольностяхъ православныхъ Черемышльскихъ мѣщанъ и предмѣщанъ съ римско-католиками . . . . . 139—141
- LXXIV. 1634 г. 12 октября. Грамота короля Владислава IV, данная братству церкви Богоявленія . . . . . 142—143
- LXXV. 1637 г. 11 марта. Подтверженіе королемъ Владиславомъ IV грамоты Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данной имъ Львовскому братству въ 1636 г. 8 октября на освобожденіе братскаго госпиталя отъ всѣхъ налоговъ и повинностей . . . . . 143—144
- LXXVI. 1637 г. 12 марта. Инвентарь вещей Львовской братской церкви Успенія Пр. Богородицы, составленный братскимъ писаремъ Константиномъ Медзапетою . . . . . 145—178
- LXXVII. 1638 г. 30 декабря. Грамота короля Владислава IV о разрѣшеніи Михаилу Слѣзкѣ открыть типографію во Львовѣ . . . . . ; 178—179.
- LXXVIII. 1639 г. 30 апрѣля. Универсалъ Владислава IV о принятіи имъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство . . . . . 180—181
- LXXIX. 1639 г. 30 апрѣля. Грамота Владислава IV съ извѣщеніемъ Львовскаго магистрата о взятіи королемъ православныхъ Львовскихъ гражданъ подъ свое покровительство, съ приказаніемъ предоставить русскимъ жить безопасно и спокойно . . . . . , 181—182

LXXX. 1639 г. 20 ноября. Универсалъ короля Владислава IV объ утвержденіи всѣхъ правъ, дарованныхъ Львовскому братству Сигизмундомъ III въ 1592 г., преимущественно правъ на типографію . . . . . , ... 182—183

LXXXI. 1641 г. 4 іюня. Универсалъ короля Владислава IV объ утвержденіи Львовскимъ епископомъ Андрея Желиборскаго . . . . . , ... 183—184

LXXXII. 1641 г. 16 ноября. Письменное обязательство Арсенія Желиборскаго, епископа Львовскаго, объ оставленіи Львовскаго братства при всѣхъ правахъ, пожалованныхъ ему патриархами и королями . . . . . 184—185

LXXXIII. 1647 г. 6 іюля. Разрѣшеніе Львовскаго магистрата на постройку воротъ при братской церкви Успенія Пресвятыя Богородицы . . . . . , 185—187

LXXXIV. 1649 г. 10 января. Инструкція Львовскаго братства, данная посламъ, отправляющимся на сеймъ въ Краковъ . . . . . 187—190

LXXXV. 1649 г. 10 января. Письмо братства къ Адаму Киселю, воеводѣ Брацлавскому, старостѣ Богуславскому, Носовскому и проч., съ просьбою объ уничтоженіи королевемъ противныхъ православію грамотъ . . . . . 191—192

LXXXVI. 1649 г. 29 января. Универсалъ короля Яна-Казимира объ утвержденіи привилегіи, данной монастырю св. Онуфрія Сигизмундомъ III въ 1592 году 15 октября . 192—195

LXXXVII. 1649 г. 31 декабря. Письмо Львовскаго братства къ Кіевскому митрополиту Сильвестру Коссову, съ просьбою похлопотать объ оставленіи королевемъ братства при всѣхъ его привилегіяхъ и правахъ, данныхъ ему сеймовыми конституціями . . . . . 195—196

LXXXVIII. 1656 г. 7 марта. Универсалъ короля Яна-Казимира объ отдачѣ архимандріи Уневской Арсенію Желиборскому, владыкѣ Львовскому, за оказанныя имъ услуги

Коронѣ, съ подтвержденіемъ всѣхъ данныхъ правъ помяну-
тому монастырю . . . . . 197—199

LXXXIX. 1663 г. 20 мая. Грамота короля Яна-Казими-
ра объ утверженіи Львовскимъ епископомъ Адама Жели-
борскаго за услуги, оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой по дѣ-
ламъ Запорожскимъ . . . . . 199—201

XC. 1667 г. 27 февраля. Король Янъ-Казиміръ, под-
тверждаетъ избраніе Яна Шумлянскаго владыкою Львовскимъ,
Галицкимъ и Каменець-Подольскимъ, за оказанныя имъ услуги
Коронѣ подѣ Чудновымъ и за Днѣпромъ . . . . . 201—203

XCI. 1667 г. 12 апрѣля. Избраніе мірянами и духо-
венствомъ округа Жидачевскаго, въ монастырѣ Гушовскомъ,
Іосифа Шумлянскаго, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и
Каменець-Подольскимъ, съ заявленіемъ, что его избранію пре-
пятствуетъ митрополитъ Кіевскій, и что Шумлянскій истинный
сынъ православной церкви и будетъ защищать православіе. 203—206

XCII. 1667 г. 15 мая. Избраніе шляхтою земель Львов-
ской, Жидачевской, Галицкой и Каменець-Подольской въ
монастырѣ Шваричевскомъ Ивана Шумлянскаго, номината
епископіи Львовской, епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и
Каменець-Подольскимъ . . . . . 206—208

XCIII. 1667 г. 20 іюля. Грамота короля Яна-Казимира,
которою онъ извѣщаетъ духовенство и мірянъ земель Львов-
ской, Галицкой и Каменець-Подольской, что именуетъ вла-
дыкою Львовскимъ Іосифа Шумлянскаго, которому и прика-
зываетъ повиноваться и уважать . . . . . 208—209

XCIV. 1667 г. 20 іюля. Избраніе Іосифа Шумлянскаго
епископомъ Львовскимъ, Галицкимъ и Каменець-Подольскимъ,
въ кафедральномъ соборѣ св. Георгія нѣкоторыми братствами
и нѣкоторыми изъ духовенства . . . . . 210—212

XCv. 1668 г. 5 марта. Привилегія короля Яна-Казими-
ра, данная Евстафію Свистельницкому на епископство
Львовское . . . . . 212—215

ХСVI. 1668 г. 15 марта. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ Ивана Мазараки, Григорія Папары и Максимилиана Балабана, взводящихъ разныя клеветы на протестующаго, и противъ Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, заѣхавшаго въ чужую епископію, распоряжающагося въ ней и вооружающаго мѣщанъ противъ Шумлянскаго . 216—219

ХСVII. 1668 г. 26 марта. Протестація Θεодора Березовскаго и Гедеона Струса противъ Іосифа Шумлянскаго, который, напавши на приверженцевъ Свистельницкаго въ Крилосѣ, избилъ и морилъ ихъ три дня голодомъ, разграбивъ все ихъ имущество, Струса же заковаль въ цѣпи и держаль голоднаго . . . . . 219—225

ХСVIII. 1668 г. 20 апрѣля. Заявленіе священниковъ и другихъ лицъ въ судѣ о полученныхъ ими ранахъ во время нападенія Казимира Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, съ драгунами на церковь св. Георгія . . . . . 225—226

ХСIX. 1668 г. 26 апрѣля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ и Львовскаго коменданта, Казимира Замойскаго, которые, напавъ на церковь св. Георгія, ограбили ее и всѣхъ находившихся тамъ въ это время . . . . . 227—229

С. 1668 г. 26 апрѣля. Протестація митрополита Кіевскаго Антонія Винницкаго и другихъ, бывшихъ съ нимъ, противъ Іосифа Шумлянскаго, его приверженцевъ, Казимира Замойскаго, коменданта Львовскаго замка, и др., напавшихъ на митрополита и церковь св. Георгія, ограбившихъ ее, его и всѣхъ находящихся тогда тамъ духовныхъ и свѣтскихъ людей, изъ которыхъ многихъ убили, другихъ, пораивъ, держали въ заперти . . . . . 229—246

СI. 1668 г. 4 мая. Протестація шляхты, духовенства и мірянъ, представителей Львовскихъ братствъ противъ Іереміи Свистельницкаго, который незаконно получилъ изъ канцеляріи королевской привилегію на Львовское епископство . . 246—249

СII. 1668 г. 16 мая. Протестація Іосифа Шумлянскаго противъ митрополита Антонія Винницкаго . . . . . 250—253

СIII. 1668 г. 16 мая. Протестація шляхты, духовенства и братствъ противъ Іереміи Свистельницкаго, Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, Георгія Гушовскаго, епископа Черемышльскаго, и другихъ, вмѣшивающихся въ дѣла Львовской епархіи, съ упоминаніемъ, что Свистельницкій не можетъ имѣть никакого права на Львовское епископство, какъ выбранный только пятью лицами и то родственниками Винницкаго; клиръ же и братства въ избраніи не участвовали, раньше избрали Шумлянскаго . . . . . 253—257

СIV. 1668 г. 18 мая. Реляція вознаго о врученіи Іосифу Шумлянскому королевскаго приказа явиться въ королевскій судъ въ продолженіи четырехъ недѣль, по обвиненію въ симоніи, въ незаконномъ избраніи, полученіи привилегіи на Львовское епископство, посвященіи изгнанными изъ Турціи митрополитами, рукоположеніи во священники двоеженцевъ за плату, въ нападеніи на церковь св. Георгія и проч. 257—261

CV. 1668 г. 25 іюня. Протестація Іоанна Грабовецкаго, Жураковскихъ и другихъ противъ фиктивнаго избранія Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ 262

CVI. 1668 г. 12 іюля. Универсалъ короля Яна-Казимира, о признаніи Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ, объ уничтоженіи грамоты, данной на то-же епископство Іереміи Свистельницкому . . . . . 263—264

CVII. 1669 г. 14 іюля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Шумлянскихъ по поводу ихъ нападенія на него въ Крилосѣ, заключенія его и протодіакона Зосимы въ тюрьму . . . . . 265—266

CVIII. 1668 г. 21 іюля. Протестація Іосифа и Самуила Шумлянскихъ и ихъ приверженцевъ по поводу нападенія на нихъ въ Крилосѣ Іереміи Свистельницкаго и его приверженцевъ, нанесенія имъ ранъ и разграбленія ихъ имущества . . . 267—282

СІХ. 1669 г. 3 октября. Грамота короля Михаила, подтверждающая грамоту, выданную королемъ Яномъ-Казиміромъ Іосифу Шумлянскому на епископство Львовское, съ уничтоженіемъ грамоты данной кор. Яномъ-Казиміромъ Евстафію Свистельницкому на ту-же епископію . . . . . 282—285

СХ. 1670 г. 26 апрѣля. Грамота короля Михаила о воспрещеніи, по просьбѣ Іосифа Шумлянскаго, старостамъ и помѣщикамъ требовать отъ православнаго духовенства барщины и объ уравненіи его съ духовенствомъ римско-католическимъ и платою епископу кучичнаго шесть золотыхъ . . . . . 285—288

СХІ. 1670 г. 20 сентября. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ. 288—290

СХІІ. 1671 г. 6 апрѣля. Грамота короля Михаила о подтвержденіи привилегіи, данной королемъ Яномъ-Казиміромъ Іереміи Свистельницкому на епископство Львовское, и объ уничтоженіи привилегіи Іосифа Шумлянскаго на ту-же епископію . . . . . 290—293

СХІІІ. 1671 г. 15 іюня. Вызовъ къ королевскому суду Іосифа Шумлянскаго по жалобѣ Іереміи Свистельницкаго о неисполненіи условія между ними относительно уступки первымъ Львовскаго епископства этому послѣднему . . . . . 293—295

СХІV. 1671 г. 1 августа. Королевскій приговоръ по дѣлу между епископами Львовскими: Іереміемъ Свистельницкимъ и Іосифомъ Шумлянскимъ: послѣдній, какъ незаконно избранный, лишается Львовскаго епископства, съ уплатою Свистельницкому 150000 золотыхъ за пользованіе епархіальными имѣніями и доходами и 60000 золотыхъ судебныхъ издержекъ . . . . . 296—306

СХV. 1671 г. 30 сентября. Протестація духовенства и мірянъ противъ Іереміи Свистельницкаго, который незаконно присвоилъ себѣ титулъ Львовскаго епископа; тайно вынесши изъ королевской канцеляріи привилегіи на помянутое епи-

скопство, съ признаніемъ законнымъ епископомъ Іосифа Шумлянскаго . . . . . 306—311

СХVI. 1671 г. 14 октября. Утвержденіе королемъ Михаиломъ грамоты Яна Мнишка, старосты Львовскаго, данной имъ въ пользу братства свв. Пятницъ въ 1670 г. 9 октября. 312—315

СХVII. 1671 г. 26 октября. Подтвержденіе королемъ Михаиломъ грамоты Владислава IV, которою этотъ послѣдній въ 1634 году 30 сентября подтверждаетъ грамоту Александра Зборовскаго, данную имъ въ 1630 г. 1 октября братству церкви Рождества Пр. Богородицы на мѣсто, на которомъ построена помянутая церковь, съ условіемъ, что братство будетъ представлять Зборовскому избранныхъ имъ духовныхъ лицъ для утвержденія и назначенія и что онъ будетъ защищать церковь . . . . . 315—318

СХVIII. 1672 г. 20 января. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ, о непризнаніи таковымъ Іосифа Шумлянскаго и объ уничтоженіи всѣхъ распорядженій послѣдняго . . . . . 219—221

СХIX. 1672 г. 20 февраля. Грамота короля Михаила объ утвержденіи Варлаама Шептицкаго архимандритомъ Уневскаго монастыря и объ уничтоженіи грамоты, данной Антоцію Винницкому, митрополиту Кіевскому, на ту-же архимандрію . . . . . 321—323

СХХ. 1672 г. 30 октября. Универсалъ короля Михаила о признаніи Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ по просьбѣ духовенства и мірянъ . . . . . 323—325

СХХI. 1673 г. 17 марта. Грамота короля Михаила о признаніи Іереміи Свистельницкаго епископомъ Львовскимъ съ запрещеніемъ давать Шумлянскому ежегодную плату, которую обязанъ былъ удѣлять ему Свистельницкій. . . 326—328

СХХII. 1673 г. 7 апрѣля. Универсалъ короля Михаила объ утвержденіи Іосифа Шумлянскаго епископомъ Львовскимъ и объ уничтоженіи привилегіи на такову Свистельницкому,

съ приглашеніемъ духовенства и мірянъ повиноваться Шумлянскому и воздавать ему должное почтеніе . . . . . 328—330

СХХІІІ. 1673 г. 24 апрѣля. Протестація Іосифа Шумскаго противъ Іереміи Свистельницкаго, который уговорилъ крестьянъ напасть на Шумлянскаго, выгнать его; если же будетъ защищаться, то убить . . . . . 330—331

СХХІV. 1673 г. 19 мая. Универсалъ короля Михаила, которымъ утверждается епископомъ Львовскимъ Іеремія Свистельницкій, а Іосифъ Шумлянскій, какъ рукополагающій двоюродныхъ, вдовоженцевъ, преступниковъ лишается привилегіи на это епископство . . . . . 332—334

СХХV. 1676 г. 5 марта. Грамота короля Яна ІІІ-го, подтверждающая права Львовскаго братства, дарованная ему кор. Сигизмундомъ ІІІ-имъ . . . . . 334—338

СХХVІ. 1677 г. 18 января. Договоръ заключенный между Іосифомъ Шумлянскимъ и Варлаамомъ Шентицкимъ, архимандритомъ Уневскимъ, о невмѣшательствѣ Шумлянскаго въ дѣла Уневской архимандри . . . . . 338—341

СХХVІІ. 1677 г. 12 марта. Грамота короля Яна ІІІ-го объ освобожденіи въ его имѣніяхъ русскаго духовенства, находящагося подъ властію Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, отъ всевозможнаго рода повинностей, платежей и податей . . . . . 341—342

СХХVІІІ. 1677 г. 20 апрѣля. Король Янъ ІІІ подтверждаетъ грамоту Яна Мнишка, старосты Львовскаго, выданную 9 октября 1670 года, о передачѣ въ чиншевое владѣніе братству имущества Павла Лешковскаго—маляра . . . . . 343—345

СХХІХ. 1677 г. 30 декабря. Грамота короля Яна ІІІ, данная Львовскому братству, которою король, подъ страхомъ взысканія 1000 червоныхъ, предписываетъ братству не печатать книгъ безъ разрѣшенія и цензуры Іосифа Шумлянскаго, предписываетъ въ братской Успенской церкви поставить епи-

скопскую каеэдру и представлять Шумлянскому отчетъ о всѣхъ братскихъ доходахъ . . . . . 345—346

СХХХ. 1678 г. 14 октября. Грамота короля Яна Ш обь отмѣнѣ предьидушаго распоряженія, даннаго имъ относительно правъ братства и зависимости его отъ епископа. 347—349

СХХХІ. 1679 г. 26 января. Универсалъ короля Яна Ш-го обь утвержденіи ярмарки при церкви св. Юра въ продолженіи двухъ недѣль: одной—до храмоваго праздника, другой—послѣ него, съ освобожденіемъ отъ всякихъ повинностей . . . . . 349—351

СХХХІІ. 1679 г. 14 декабря. Универсалъ короля Яна Ш-го о назначеніи Іосифа Шумлянскаго администраторомъ Кіевской митрополіи . . . . . 352—354

СХХХІІІ. 1682 г. 27 января. Вызовъ къ королевскому еуду Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, по жалобѣ Варлаама Шептицкаго, архимандрита Уневскаго . . . . 354—357

СХХХІV. 1682 г. 10 мая. Привилегія короля Яна Ш-го, данная Іосифу Шумлянскому на имѣнія Кіево-Печерскаго монастыря: Радомысль, Городокъ, Крымская Рудня, Бѣлки, Оранная, Чеповичи, Зимовище и др. . . . . 357—358

СХХХV. 1682 г. м. іюля. Списокъ имѣній Кіево-Печерскаго монастыря, захваченныхъ Іосифомъ Шумлянскимъ, епископомъ Львовскимъ . . . . . 359—363

СХХХVІ. 1688 г. 28 августа. Жалоба епископа Львовскаго и Каменецъ-Подольскаго Іосифа Шумлянскаго и брата его, чесника Подольскаго, Самуила Шумлянскаго, на дв. Стефана Криницкаго, Александра Козинскаго, Ивана Гривскаго и др. лицъ о томъ, что они незаконнымъ образомъ завладѣли имѣніями Кіево-Печерской архимандріи сс. Молочками, Погоннымъ, Рудкой и Дронками, находящимися въ Кіевскомъ воеводствѣ, разоряютъ ихъ, грабятъ и разгоняютъ крестьянъ . . . . . 364—365

СХХХVII. 1690 г. 15 октября. Жалованная грамота царей Иоанна и Петра Алексѣевичей Креховскому монастырю на право приѣзда въ Москву за милостынею . . . . . 366—367

СХХХVIII. 1691 г. 3 апрѣля. Условія соединенія съ католической церковію, составленныя на съѣздѣ православныхъ обывателей земель Перемышльской, Саноцкой и экономіи Самборской, для представленія королю . . . . . 368—376

СХХХIX. 1691 г. 13 июня. Письмо Иннокентія Винницкаго, епископа Перемышльскаго, къ королю Яну III относительно отношеній къ нему католическаго духовенства послѣ принятія имъ уніи . . . . . 376—377

СXL. 1694 г. 12 февраля. Привилегія, данная королемъ Яномъ III Іосифу Шумлянскому на Сучавскую митрополию. 378—379

СXLI. 1694 г. 21 іюля. Привилегія короля Яна III Іосифу Шумлянскому на администрацію Луцкой епархіи. 380—382

СXLII. 1697 г. 17 сентября. Король Августъ II-ой подтверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству при церкви Успенія Пр. Богородицы . 382—386

СXLIII. 1697 г. 6 октября. Король Августъ II подтверждаетъ грамоты, данныя прежними королями Львовскому братству на монастырь и церковь св. Онуфрія . . . . . 387—392

СXLIV. 1700 г. 15 июня. Дипломъ короля Августа II-го Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, данный ему по поводу окончательнаго и открытаго присоединенія его къ уніи, и заключающій въ себѣ изложеніе правъ и преимуществъ какъ самаго Шумлянскаго, такъ и духовенства и мірянъ-уніатовъ. . . . . 392—396

СXLV. 1700 г. 18 июня. Листъ короля Августа II объ утвержденіи привилегій Львовскаго Ставропигіальнаго братства и непринужденіи его Іосифомъ Шумлянскимъ къ уніи . 396—397

СXLVI. 1700 г. 21 июня. Рескриптъ короля Августа II-го Іосифу Шумлянскому, о воспрещеніи ему насиліемъ принуждать Львовское Ставропигіальное братство къ уніи, съ

повелѣніемъ сохранятьъ его при всѣхъ его правахъ въ силу
обязательствъ, данныхъ ему Шумлянскимъ, съ принятіемъ
братства подъ свое особое покровительство . . . . . 398—399

CXLVII. 1700 г. 26 іюня. Грамота короля Августа II-го,
данная Львовскому братству, съ подтвержденіемъ его правъ
по отношенію къ мѣстному епископу и свѣтскимъ властямъ. 399—403

CXLVIII. 1700 г. 30 іюня. Реляція объ отнятіи брат-
ской церкви во Львовѣ у православныхъ и отдачѣ уніатамъ. 403—404

CXLIX. 1701 г. 8 февраля. Объявленіе Іосифа Шум-
лянского о присоединеніи будто-бы къ уніи Львовскаго Став-
ропигіального братства . . . . . 404—407

CL. 1701 г. 14 февраля. Грамота короля Августа II-го
Адаму Сенявскому, воеводѣ Белзскому, старостѣ Львовскому
и Рогатинскому, о назначеніи его первымъ комиссаромъ по
дѣлу о притѣсненіяхъ братства со стороны Шумлянского и
о насильственномъ присоединеніи его къ уніи. . . . . 407—408

CLI. 1714 г. Изложеніе основаній, почему русская на-
ція въ г. Львовѣ и послѣ принятія уніи не можетъ пользо-
ваться одинаковыми правами съ польскою, составленное для
представленія въ королевскій судъ . . . . . 404—418

CLII. 1443 г. 22 марта. Грамота короля Владислава
Варнскаго греко-русскому духовенству о сравненіи его въ
свободѣ вѣры и правахъ съ духовенствомъ римско-католиче-
скимъ, и о предоставленіи ему духовныхъ судовъ и преж-
нихъ церковныхъ отчинъ . . . . . 419—521

CLIII. 1532 г. 26 января. Грамота короля Сигизмунда
I-го, предписывающая старостамъ описывать оставшееся дви-
жимое имущество по смерти Перемышльскихъ епископовъ въ
присутствіи двухъ чиновниковъ и двухъ лицъ православ-
ныхъ. . . . . 422—423

CLIV. 1537 г. 8 октября. Грамота короля Сигизмунда
I-го, данная Львовскому старостѣ, которою король воспре-
щаетъ старостамъ Львовскимъ вмѣшиваться въ назначеніе

православныхъ намѣстниковъ и предоставляетъ это право католическимъ Львовскимъ архіепископамъ. . . . . 423—424

CLV. 1541 г. 31 августа. Грамота короля Сигизмунда I-го о недопущеніи православныхъ гражданъ г. Бужска къ городскому управленію . . . . . 424—426

CLVI. 1542 г. 12 октября. Универсалъ короля Сигизмунда I-го объ оставленіи армянскихъ и русскихъ священниковъ города Львова при ихъ прежнихъ правахъ . . . 426—427

CLVII. 1548 г. 8 июня. Предписаніе короля Сигизмунда-Августа Марку Балабану не вмѣшиваться въ управленіе монастырями и духовными лицами, подчиненными вѣдѣнію Макарія, владыки Львовскаго . . . . . 427—428

CLVIII. 1578 г. 21 июня. Грамота короля Стефана Баторія, данная русскимъ жителямъ города Львова, которою имъ разрѣшается продавать свои товары во Львовѣ только во время ярмарокъ и торговъ . . . . . 428—430

CLIX. 1583 г. 26 февраля. Иванъ Ѳедоровъ, первый русскій книго-печатникъ, заключаетъ условіе съ Хренемъ Ивановичемъ маляромъ и рѣзчикомъ буквъ. . . . . 430—433

CLX. 1586 г. 16 января. Патріархъ Іоакимъ, побывавъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Львовской епархіи и замѣтивъ тамъ случаи второй женитьбы священниковъ и поставленія епископами во священники и дьяконы лицъ, жившихъ прежде съ женами безъ вѣнчанія, порицаетъ такія нарушенія церковнаго благочинія и побуждаетъ епископа Гедеона къ уничтоженію ихъ . . . . . 433—435

CLXI. 1586 г. Инструкція, данная учителю Львовской школы . . . . . 435—437

CLXII. 1586 г. Какой то грекъ, желающій получить мѣсто учителя во Львовской школѣ, представляетъ братству планъ своего обученія . . . . . 437—438

CLXIII. 1589 г. 27 августа. Грамота патріарха Іереміи въ силу которой Иванъ Красовскій, Георгій и Иванъ Рога-

тинцы освобождаются отъ запрещеннаго имъ входа въ церковь, предлагается имъ жить въ мирѣ съ владыкою Гедеономъ до его патріаршаго пріѣзда во Львовъ, съ повелѣніемъ оставить монастырь св. Онуфрія подъ управленіемъ братства. 439—440

CLXIV. 1589 г. 27 августа. Грамота патріарха Іереміи мѣщанамъ г. Рогатина относительно разрѣшенія споровъ, возникшихъ между Рогатинскимъ братствомъ и владыкою Львовскимъ Гедеономъ. . . . . 440—441

CLXV. 1589 г. м. октября. Грамота патріарха Іереміи, которою онъ требуетъ, подъ угрозою отлученія отъ церкви, явиться священнику Андрею въ Тарнополь 30 или 31 октября и дать объясненіе въ неисполненіи имъ приказаній патріарха, касающихся Ставропигіального братста . . . . . 441—442

CLXVI. 1589 г. 6 ноября. Посланіе патріарха Іереміи къ епископамъ, шляхтѣ, чиновникамъ, духовенству и ко всему народу восточной церкви, о вспомоствованіи Львовскому братству деньгами, которыми оно могло бы выкупить заложенную у нѣкоего еврея типографію—Ивана Ѳедорова и обновить свою старую, угрожающую паденіемъ церковь . 442—443

CLXVII. 1591 г. м. мая. Грамота патріарха Іереміи Кіевскому митрополиту, содержащая предписаніе ему не рукополагать въ Перемышльскіе епископы племянника умершаго епископа (Арсенія Брылинскаго), а также указаніе, кого именно слѣдуетъ рукополагать въ епископы. . . 443—444

CLXVIII. 1595 г. 20 марта. Жалоба Львовскаго братства на Львовскій магистратъ, который воспрещаетъ братству, подъ страхомъ взысканія 30 гривенъ, во время служенія въ костелѣ доминикановъ звонить на братской колокольнѣ и совершать процессіи. . . . . 444—446

CLXIX. 1600 г. 12 января. Предписаніе короля Сигизмунда III-го Львовскому магистрату явиться въ королевскій судъ по жалобѣ русскихъ ремесленниковъ на притѣсненія, дѣлае-

- мыя имъ поляками, и принужденія принять римско-католическую вѣру . . . . . 446—446
- CLXX. 1621 г. 30 января. Король Сигизмундъ III подтверждаетъ грамоту Станислава Мнишка, старосты Львовскаго, данную послѣднимъ въ 1617 г. 20 февраля братству при церкви св. Θεодора на право управленія имуществомъ помянутой церкви сообразно съ завѣщаніемъ священника Іосифа . 450—452
- CLXXI. 1637 г. 2 мая. Письмо Іереміи Тисаровскаго, епископа Львовскаго, къ Ставропигіальному братству относительно готовности остальныхъ братствъ дѣйствовать за одно съ Ставропигіальнымъ 452
- CLXXII. 1649 г. 31 декабря. Король Янъ-Казиміръ подтверждаетъ квитанцію, выданную въ городскомъ судѣ братствомъ Львовскимъ тремъ старшимъ братчикамъ: Александру Прокоповичу, Михаилу Алуизию и Константину Медзапетѣ . . . . . 453—461
- CLXXIII. 1659 г. 17 іюля. Утвержденіе королемъ Яномъ-Казиміромъ приговора Львовскаго магистрата, по которому Ставропигіальное братство освобождено отъ опекунскихъ обязанностей въ отношеніи къ частнымъ лицамъ . . . . . 461—464
- CLXXIV. 1660 г. 13 іюля. Письмо Константина Комарницкаго къ жителямъ города Перемышля о томъ, что онъ общаетъ прибыть въ г. Перемышль для общаго обсужденія мѣръ противъ притѣсненій со стороны епископа и для охраненія православной вѣры . . . . . 464—465
- CLXXV. 1668 г. 31 іюля. Протестація Іереміи Свистельницкаго противъ Іосифа Шумлянскаго, ворвавшася въ церковь Рождества, гдѣ предъ началомъ богослуженія, во время молитвы, Шумлянскій ругалъ Свистельницкаго, выбросилъ его изъ церкви, которую запечаталъ и наложилъ запрещеніе. . . . . 465—467
- CLXXVI. 1672 г. 30 марта. Грамота короля Михаила жителямъ Перемышльскаго епархіи о воздаваніи чести и по-

слушанія Антоію Винницкому, митрополиту Кіевскому, и
объ уплатѣ ему доходовъ по Перемышльскои епархіи . 467—468

CLXXXVІІ. 1675 г. 5 марта. Грамота короля Яна Ш на
утвержденіе Іосифа Шумлянскаго въ санѣ епископа Львов-
скаго . . . . . 469—470

CLXXXVІІІ. 1675 г. 10 марта. Грамота короля Яна Ш,
данная Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, на адми-
нистрацію Кіевскои митрополіею . . . . . 470—472

CLXXXІХ. 1677 г. 12 марта. Привилегія (въ русскомъ
переводѣ) короля Яна Ш, данная Іосифу Шумлянскому,
епископу Львовскому, на имѣнія Городокъ и Обаровъ за ока-
занныя услуги Рѣчи-Посполитой . . . . . 472—474

CLXXXХ. 1693 г. 1 мая. Грамота Іннокентія Винниц-
каго, епископа Перемышльскаго, на основаніе братства въ с.
Витлинь . . . . . 474—476

CLXXXХІ. 1694 г. 11 мая. Письмо Іосифа Шумлянскаго,
епископа Львовскаго, къ королю Яну Ш, объ отказѣ отъ пре-
доставленныхъ ему во владѣніе имѣній Сучавскои митро-
поліи . . . . . 477—478

CLXXXХІІ. 1701 г. Предписаніе Адама Сѣнявскаго, ста-
росты Львовскаго и Рогатинскаго, магистрату г. Львова не
притѣснять Львовскаго братства . . . . . 478—479

CLXXXХІІІ. 1707 г. мѣсяца мая. Освобожденіе Адамомъ
Сѣнявскимъ, старостою Львовскимъ, братскаго дома отъ вся-
кихъ городскихъ повинностей . . . . . 479—480

CLXXXХІV. 1544 г. 16 марта. Король Сигизмундъ І-й
подтверждаетъ сдѣланное владыками Львовскимъ и Пере-
мышльскимъ раздѣленіе приходоу Львовскихъ церквей св. Фе-
одора и св. Николая . . . . . 481—482

CLXXXХV. 1594 г. 18 апрѣля. Король Сигизмундъ-Ав-
густъ напоминаетъ Марку Балабану, владыкѣ Львовскому,
Галицкому и Каменецъ-Подольскому, чтобы онъ не вмѣши-

вался въ управленіе имѣніями Уневскаго монастыря, который беретъ подъ свое покровительство 483

CLXXXVI. 1549 г. 20 ноября. Король Сигизмундъ-Августъ приказываетъ владыкѣ Львовскому, Галицкому и Каменецъ-Подольскому Марку Балабану, пополнить двумястами золотыхъ ущербъ, нанесенный имъ Уневскому монастырю присвоеніемъ его угодій, проживательствомъ въ монастырѣ въ продолженіи всей зимы съ женою, дѣтьми, родственниками и скотомъ, и пользованіемъ его добромъ, освобождаетъ владыку отъ опеки надъ помянутымъ монастыремъ и поручаетъ его въ опеку Александру-Ванкѣ Лагодовскому : . . . . . 484—485

CLXXXVII. 1552 г. 9 сентября. Король Сигизмундъ-Августъ налагаетъ 1000 гривенъ взысканія на Арсенія Балабана, владыку Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, если оный будетъ продолжать притѣснять и наносить вредъ Уневскому монастырю и его братіи . . . . . 486—487

CLXXXVIII. 1556 г. 10 іюля. Король Сигизмундъ-Августъ приказываетъ Сигизмунду Лигензѣ, старостѣ Львовскому, ввести братство Пр. Богородицы на Краковскомъ предмѣстьѣ во владѣніе дома, изъ котораго оно незаконно было выселено 488

CLXXXIX. 1563—1564 г. Запись Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Арсенія Балабана на владѣніе с. Перегинско. Запись Анастасія Радивиловскаго, архимандрита Уневскаго монастыря, на владѣніе сс. Якторомъ и Млиновцами, и запись архимандрита Сваричевскаго монастыря на владѣнія с. Топольско, Чернымъ Лѣсомъ и Берложищами . . . . . 489—491

CXC. 1569 г. 6 августа. Грамота короля Сигизмунда-Августа Кіевскому митрополиту Іонѣ о томъ, чтобы оный никого другого не посвящалъ на Галицкую, Львовскую и Каменецъ-Подольскую епископію кромѣ Григорія Балабана, получившаго отъ короля привилегію на это епископство . 491—492

СХСІ. 1581 г. 28 февраля. Король Стефанъ Баторій подтверждаетъ избраніе Уневскимъ монастыремъ опекуна въ лицѣ Василя Балабана . . . . . 492—494

СХСП. 1589 г. 10 января. Привилегія Яна Замойскаго, данная грекамъ г. Замостья, на уравненіе во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить перковь, содержать при ней священника и свободно совершать церковно-богослужебныя требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ повинностей . . . . . 494—496

СХСШ. 1594 г. Инструкція посламъ, отправляющимся на Брестскій духовный соборъ, имѣющей быть 24-го іюня 1594 года . . . . . 497—499

СХСІV. 1598 г. Заявленіе нѣкоторыхъ представителей власти и обывателей Волынскаго воеводства о согласіи принять унію и новый календарь, съ выраженіемъ благодарности главнымъ дѣятелямъ уніи . . . . . 500—502

СХСV. 1601 г. 28 мая. Грамота Яна Замойскаго, канцлера и великаго короннаго гетмана, которою онъ подтверждаетъ запись жителя г. Замостья нѣкаго грека Яна Константиновича на мѣсто, огородъ и домъ подъ богодѣльню для бѣдныхъ вѣры „греческой и русской“, съ разрѣшеніемъ собирать по городамъ и селамъ пожертвованія на помянутый госпиталь . . . . . 502—504

СХСVІ. XVI—XVII-столѣтія. Списокъ русскихъ ремесленниковъ, которыхъ поляки не хотѣли принимать въ цехи, принуждая ихъ ходить въ костель . . . . . 504—508

СХСVІI. 1601 г. 9 ноября. Судебный протестъ Львовскихъ русскихъ православныхъ мастеровъ портняжнаго ремесла на польскихъ городскихъ старшинъ, которые принуждаютъ православныхъ посѣщать костелы и исполнять римскіе церковные обряды. . . . . 508—510

СХСVІІІ. 1604 г. 25 мая. Гедеонъ Балабанъ, епископъ Львовскій, Галицкій и Камеонецъ-Подольскій, приглашаетъ

православныхъ своей епархіи явиться на соборъ въ братскую церковь Успенія Пр. Богородицы для разсужденія о положеніи православной церкви въ виду безпорядковъ, произведенныхъ во Львовѣ уніатскимъ митрополитомъ въ отсутствіи его— еп. Гедеона. . . . . 511—512

СХСІХ. 1604 г. 19 декабря. Предписаніе короля Сигизмунда Ш польскимъ властямъ г. Львова не преслѣдовать и не возбранять русскимъ людямъ заниматься тѣми дѣлами, ремеслами и торговлею, которыми они до сихъ поръ занимались, впредь до рѣшенія королемъ спора между русскими и поляками . . . . . 513—514

СС. 1607—1633 гг. Постройка Люблинскими братствами: младшимъ и старшимъ церкви Преображенія Господня при участіи князей: Острожскихъ, Вишневецкихъ, Корецкихъ, Чарторыйскихъ и Четвертинскихъ и многихъ другихъ православныхъ людей изъ воеводствъ: Кіевскаго, Волынскаго и Брацлавскаго и освященіе его Кіевскимъ митрополитомъ Петромъ Могилою . . . . . 514—515

ССІ. 1610—1611 гг. Запись отца Давіила Цоловковича отъ имени Θεодосія Сосновскаго, архимандрита Уневскаго и Четвертинскаго: во 1-выхъ, что дворянинъ Василій Болобанъ принялъ на себя попечителя Уневскаго монастыря и освидѣтельствовавъ совмѣстно съ монахами принадлежація монастырю земли и угодія; во 2-хъ, запись монастырскихъ имѣній, данныхъ въ пользованіе Адаму Болобану его братомъ Исаіемъ, архимандритомъ Уневскимъ и Дерманскимъ, и въ 3-хъ, опись документовъ, свящ. облаченій, сосудовъ и книгъ, принадлежащихъ Уневскому монастырю . . . . . 516—522

ССІІ. 1617 г. 23 апрѣля. Дарственная запись Лаврентія Древинскаго, чашника Волынскаго, Люблинской церкви Преображенія Господня и ея братству на два дома со всѣми постройками и садомъ. . . . . 522—523

ССІІІ. 1618 г. 20 января. Грамота Ѳомы Замойскаго, который подтверждаетъ привилегію Яна Замойскаго, данную православнымъ жителямъ города Замостья въ 1589 г. 10 января на уравненіе православныхъ во всѣхъ правахъ съ остальными жителями города, съ разрѣшеніемъ построить церковь, содержать при ней одного или болѣе священниковъ и свободно совершать церковно-богослужебныя требы, съ освобожденіемъ домовъ православныхъ отъ разныхъ городскихъ повинностей . . . . . 524—526

ССІV. 1618 г. Письмо игумена Любартовскаго монастыря Кирилла къ Минскому братству: что онъ не можетъ удовлетворить его просьбы въ томъ, чтобы послать ему искуснаго проповѣдника и убѣждаетъ его единодушно отстаивать православную вѣру . . . . . 527—528

ССV. 1621 г. 4 марта. Подтвержденіе Ѳомою Замойскимъ устава Замостскаго братства. Тотъ же уставъ подтвердилъ и Янъ Замойскій въ 1655 г. 30 іюня. . . . . 529—531

ССVІ. 1627 г. 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ Виленскому—съ просьбою о присылкѣ ему на „трибунальскій часъ“ ученаго проповѣдника Ѳеофила (Леоновича)? съ дьякономъ . . . . . 532—533

ССVІІ. 1627 г. 12 марта. Письмо Люблинскаго братства къ инокамъ Виленскаго Святодуховскаго монастыря съ просьбою о томъ же, что выше. . . . . 533—534

ССVІІІ. 1628 г. 10 октября. Письмо Григорія Черника къ пану Порфирію съ пожертвованіемъ Люблинскому братству 100 злотыхъ, и подарками для братскаго монастыря и для отца Ѳеофила съ братіею, съ извѣщеніемъ о назначеніи дьякона и священника и сообщеніемъ новости: что Смотрицкій подписалъ „ревокацію“ по принужденію . . . . . 535—536

ССІХ. 1629 г. 8 іюня. Письмо Кіевскаго митрополита Іова Борецкаго къ Ѳеофилу Леоновичу, настоятелю Преображенскаго храма въ городѣ Люблинѣ, съ убѣжденіемъ не

оставлять занимаемаго имъ мѣста, остерегаться бѣглыхъ монаховъ, въ монастырь ихъ не пускать, совѣтоваться во всемъ съ еп. Холмскимъ Паисіемъ, и съ извѣщеніемъ, что на соборѣ постановили совершать по пятницамъ молебное пѣніе Спасителю и Пресвятой Богородицѣ . . . . . 536—537

ССХ. 1632 г. 7 іюля. Рѣшеніе суда по жалобѣ Люблинскаго братства на евреевъ, захватившихъ части братской церковной земли подъ свои надобности: оставить захваченную евреями землю во власти ихъ, съ условіемъ не захватывать болѣе, платить братству ежегодно по одному золотому, за нарушение условія взыскивать штрафъ въ 500 гривенъ . 538—543

ССХІ. 1633 г. 12 марта. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права Люблинскаго братства на владѣніе угодьями и порядокъ братства . . . . . 543—545

ССХІІ. 1636 г. 30 апрѣля. Письмо грубешовскихъ чиновниковъ къ Холмскому епископу Меѳодію Терлецкому о сорваніи православными жителями печатей отъ запечатанныхъ церквей и о насильномъ вторженіи въ нихъ . . . . . 546—547

ССХІІІ. 1637 г. 17 декабря. Протестація Холмскихъ униатовъ противъ православныхъ въ томъ, что они возстаютъ противъ достоинства и власти Холмскаго епископа Меѳодія Терлецкаго, клеветца и понося его, и что они люди неспокойные, склонные къ бунтамъ и конфедераціямъ, находятся въ сношеніяхъ съ Кіевскими и Волынскими православными, которые побуждаютъ ихъ къ этимъ ссорамъ, давая имъ на это матерьяльныя средства . . . . . 548—549

ССХІV. 1639 г. Инструкція православнымъ депутатамъ, отправляемымъ на сеймъ . . . . . 549—550

ССХV. 1639—1642 г. Выборы старшихъ братчиковъ Замостскаго братства и указаніе обязанностей ихъ и другихъ братчиковъ . . . . . 551—553

ССХVІ. 1640 г. 7 іюня. Король Владиславъ IV подтверждаетъ права школы (гимназіи), основанной Холмскимъ

епископомъ, Меѳодіемъ Терлецкимъ, при Холмскомъ кафедральномъ соборѣ для обученія греческому и латинскому языкамъ съ тѣмъ, чтобы воспитавшіеся въ означенномъ училищѣ распространяли ученіе римской церкви между проживающими вокругъ г. Холма православными . . . . . 554—555

ССХVII. 1641 г. 15 февраля. Запись Холмскихъ православныхъ гражданъ о присоединеніи ихъ къ уніи и повинненіи тамошнему епископу Меѳодію Терлецкому подъ угрозою лишенія всего своего состоянія . . . . . 556—558

ССХVIII. 1641 г. 21 апрѣля. Письмо Меѳодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, къ Сокальскому священнику Василю Черныкевичу, относительно принятія уніи Сокальскими мѣщанами, снятія съ нихъ клятвы и допущенія ихъ къ вольностямъ свѣтскимъ и духовнымъ . . . . . 559—560

ССХIX. 1641 г. 9 іюля. Взаимное согласіе къ мирной и трудовой жизни между людьми сапожнаго мастерства, живущими въ г. Львовѣ польской и русской національностей. 560—563

ССХХ. 1641 г. 31 августа. Протестація Аѳанасія Пузыны, Луцкаго епископа, и прихожанъ Сокальскихъ церквей противъ Меѳодія Терлецкаго, епископа Холмскаго, который запечаталъ въ городѣ Сокалѣ церкви: св. Николая, Пр. Богородицы и св. архангела Михаила, вслѣдствіе чего болѣе чѣмъ въ продолженіи года не было богослуженія и совершенія церковныхъ требъ: крещенія, причащенія и погребенія. Церковныя облаченія и утварь расхищены, церковныя дома, уголья и госпиталь опустошены, больные разогнаны, 60000 кирпича, приготовленнаго для постройки церкви, продано, колокольня ободрана, заборы и ограды снесены, церкви Пр. Богородицы и св. архангела Михаила опустошены . . . 563—567

ССХХI. 1641 г. Клятво-исповѣдная грамота Арсенія Желиборскаго, нареченнаго епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменець-Подольскаго, данная Петру Могилѣ, митрополиту Кіевскому и Галицкому . . . . . 568—574

ССХХІІ. 1644 г. 29 мая, 20 іюня. Прїѣздъ въ Москву изъ Львова дьякона Степана Борецкаго съ женою и съ шуриномъ для вѣчнаго въ Россіи пребыванія . . . . . 575—577

ССХХІІІ. 1646 г. 20 января. Позовъ къ суду Луцкаго епископа Аѳанасія Пузину, князя Святополкъ-Четвертинскаго, подкоморія Луцкаго, Андрея Заборовскаго, войта Луцкаго, и Стефана Деревинскаго, которые, собравъ въ г. Сокалю и его окрестностяхъ православныхъ, напали съ оружіемъ въ рукахъ на церкви въ г. Сокалю и его окрестностяхъ, священниковъ побили и поранили, имущество церковное порасхищали, а надъ святостями церковными и тѣломъ умершаго священника надругались, и многія другія безчинства произвели . . . 578—581

ССХХІV. 1646 г. м. ноября, и 1654 г. 14 іюня. Пергаментная грамота Константинопольскаго патріарха Парѳенія, данная Александру Яковичу на постройку Ставропигіального мужскаго монастыря въ мѣстечкѣ Мельцахъ во имя Рождества Пр. Богородицы, съ объясненіемъ какимъ правомъ пользуется монастырь съ одной стороны, а съ другой—какъ дань своего подчиненія монастырь обязуется давать ежегодно три ока (9 фунтовъ) свѣчей и поминать имя патріарха три раза въ день. Братія монастыря должны жить киновіально,—каждый долженъ заботиться о другомъ, какъ о себѣ самомъ, все должно быть общее, никто ничего не долженъ обращать въ собственность, виновники наказываются неразрѣшимымъ вѣчнымъ проклятіемъ. Игуменъ долженъ избираться изъ среды братій на три года, если окажется угоднымъ братіямъ по управленію монастыремъ, то остается игуменомъ и на дальнѣйшее время. Никто изъ Кіевскихъ митрополитовъ не имѣетъ права вмѣшиваться въ дѣла монастыря, только экзархъ Константинопольскій. Если кого изъ братій нужно рукоположить въ іеродьяконы или іеромонахи, то для этого разрѣшается пригласить въ монастырь сосѣдняго архіерея, но при этомъ не должны его сажать на священ. синтронъ. Мѣстный митропо-

лѣть можетъ совершать богослуженіе въ монастырской церкви только съ разрѣшенія и согласія братій, онъ не имѣетъ права воспрещать кому-нибудь изъ іеромонаховъ священнослуженіе, подвергать церковному суду, слѣдствію и проклятію, это право принадлежитъ ему—патріарху. Нарушитель этого права подвергается лишенію архіерейскаго сана. Споры и раздоры въ монастырѣ рѣшаетъ патріархъ, или его экзархъ. Всякій не повинующійся рѣшенію суда патріаршаго лишается священ. сана, если же будетъ мірянинъ или монахъ, то подвергается проклятію . . . . . 582—586

ССХХV. 1650 г. марта 1—22 и 6 мая. Дѣло о прїѣздѣ въ Путивль изъ Галицкой Руси Скитскаго Воздвиженскаго монастыря строителя Галактіона съ келаремъ Ананіемъ, старцемъ Маркомъ, дьякономъ Теофиломъ и монастырскимъ служкою Ильею для испрошенія у царя Алексѣя Михайловича милостыни и о высылкѣ оныхъ обратно за ненаступленіемъ еще къ тому срока. . . . . 587—596

ССХХVI. 1653 г. 17 сентября. Пастырское посланіе Арсенія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, ко всѣмъ православнымъ христіанамъ своей епархіи, чтобы они подѣ страхомъ клятвы свв. отецъ и учителей церкви и его—епископа неблагословеніемъ и отлученіемъ отъ церкви не поступали въ услуженіе къ евреямъ, не ѣли-бы и не покупали-бы у нихъ ни съѣстныхъ припасовъ, ни напитковъ; неповинующихся же его—епископа предписанію отлучаетъ отъ церкви и воспрещаетъ подѣ страхомъ отлученія отъ церкви какъ подчиненному ему духовенству имѣть общеніе съ ними и чинить имъ какія-либо требы, такъ и мірскимъ людямъ . . . . . 596—601

ССХХVII. 1656 г. 20 апрѣля. Письмо гетмана Богдана Хмельницкаго къ царю Алексѣю Михайловичу о двухъ старцахъ Скитскаго монастыря: Григоріѣ и Іоаннѣ, ѣдущихъ въ Москву за милостыней, съ просьбою дать имъ милостыню.

Докладъ и подача корму старцамъ по 8 денегъ въ день и по двѣ кружки меду и пива, а служкѣ ихъ по 4 деньги въ день и по 2 чарки меду и пива . . . . . 602—604

ССХХVШ. 1657 г. 1 августа. Приѣздъ въ Москву посланныхъ Львовскимъ епископомъ Арсеніемъ Желиборскимъ игумена соборной церкви Успенія Пр. Богородицы въ Галичѣ Иларіона и протопопа соборной церкви св. Георгія Михаила съ просьбой о милостынѣ на церкви, разоренныя татарами . . . . . 605—612

ССХХІХ. 1659 г. 15 декабря. Письмо Діонисія Балабана, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно о. Зосимы Согникевича, котораго митрополитъ рекомендуетъ братству съ самой лучшей стороны, разрѣшаетъ ему служить и проповѣдовать и переговорить съ братствомъ относительно того, гдѣ онъ вмѣстѣ съ своимъ клиромъ будетъ хранить свое здоровье и выражаетъ желанье имѣть „мѣсце“ во Львовѣ . . . 613—614

ССХХХ. 1661 г. Уставъ Мостискаго братства, утвержденный Антоніемъ Винницкимъ, епископомъ Перемышльскимъ и Самборскимъ . . . . . 614—622

ССХХХІ. 1661—1720 гг. Списокъ лицъ, вписавшихся въ Мостиское братство . . . . . 623—625

ССХХХІІ. 1663 г. 9 мая. Росписка Адама Желиборскаго, номината епископіи Львовской, въ полученіи въ займы у Львовскаго Ставропигіальнаго братства 600 золотыхъ подъ залогъ церковныхъ и др. вещей. 626

ССХХХІІІ. 1663 г. 3 октября. Письмо Львовскаго Ставропигіальнаго братства къ Кіевскому воеводѣ Ивану Выговскому съ просьбою поддержать его въ дѣлахъ, касающихся православной церкви, и помочь ему возвратить забранные у него при выкупѣ г. Львова подсвѣчники и др. серебро . 627—628

ССХХХІV. 1663 г. 3 октября. Возваніе Львовскаго Ставропигіальнаго братства къ православнымъ людямъ, съѣхав-

шимся на погребеніе умершаго митрополита, къ избранію новаго митрополита и приглашеніе провозгласить чрезъ „ἄριστος“ номината Львовской епархіи епископомъ ея . . . . . 928—630

ССХХХV. 1664 г. 1 января. Пожертвованіе Львовскаго Ставропигіального братства Іерусалимскому патріарху книгами за недостаткомъ денегъ . . . . . 630—631

ССХХХVI. 1664 г. 27 марта. Письмо Аѳанасія Желиборскаго, епископа Львовскаго, Гелицкаго и Каменецъ-Подольскаго, администратора Кіевской митрополи, къ Львовскому Ставропигіальному братству, что онъ не могъ скоро пріѣхать въ г. Львовъ, такъ какъ, возвращаясь изъ Украины, онъ долженъ былъ посѣтить каедры въ Каменцѣ и Галичѣ и поклониться умершей матери, но теперь надѣется пріѣхать въ цвѣтную субботу, т. е. 2 апрѣля, и просить братство встрѣтить его достойнымъ образомъ . . . . . 632—633

ССХХХVII. 1666 г. 3 мая. Аѳанасій Желиборскій, епископъ Львовскій, подтверждаетъ всѣ права Львовскаго Ставропигіального братства . . . . . 633—635

ССХХХVIII. 1666 г. 7 сентября. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно обращенія братства къ православнымъ людямъ, съѣхавшимся на сеймикъ въ Вишню, объ избраніи новаго епископа на Львовскую каедру по смерти Аѳанасія Желиборскаго . . . . . 636—637

ССХХХIX. 1666 г. Универсалъ Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго и Галицкаго, къ духовнымъ и свѣтскимъ людямъ Львовской епископіи относительно избранія кандидатовъ на эту епископію и представленія имъ королю одного изъ нихъ для утвержденія; если бы, однако, избраніе не состоялось, то просить Львовскую капитулу извѣстить его митрополита какъ можно скорѣе чрезъ Сильвестра Ивановскаго, игумена Лисницкаго, чтобы онъ—митрополитъ могъ разослать новые универсалы . . . . . 538—539

ССХL. 1667 г. 5 апрѣля. Письмо Антонія Винницкаго, митрополита Кіевскаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству о томѣ, что какой-то Шумлянскій противъ всякаго права, „сфабриковавши“ себѣ избрачіе, безъ представленія его—митрополита хлопочеть у короля о привилегіи на Львовскую епископію; но чтобы церковь въ будущемъ не потерпѣла, необходимо дѣйствовать, сговѣрившись, хотя благо церкви требуетъ, чтобы избраніе епископа было произведено свободно. Братство всегда было стражею правъ церкви, теперь же преимущественно эта обязанность возлагается на него. Митрополитъ проситъ братство извѣщать его обо всемъ. 639—641

ССХLl. 1667 г. 10 августа. Письмо Львовскаго Ставропигіальнаго братства къ Антонію Винницкому, митрополиту Кіевскому, относительно избранія епископа Львовскаго. 641—642

ССХLll. 1667 г. 15 ноября. Судебное дѣло между наслѣдниками Михаила Слезки и Львовскимъ Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанія русскихъ и церковно-славянскихъ книгъ. . . . . 643—649

ССХLlll. 1668 г. 12 апрѣля. Письмо Львовскаго Ставропигіальнаго братства къ старостѣ Брацлавскому Тетерѣ съ просьбою защитить его въ столь тяжелое время. . . . . 650—651

ССХLlV. 1668 г. 12 апрѣля. Протестація Гедеона Струса, архидьякона Кіевскаго митрополита, противъ Юсіфа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго, который дважды мѣнялъ религію, рукоположенъ во епископы простыми греческими монахами не въ обыкновенномъ мѣстѣ, а въ селѣ Высоцѣ, и который произвелъ надъ нимъ—архидьякономъ насиліе и оскорбленіе. . . . . 651—656

ССХLlV. 1668 г. 23 іюля. Письмо Кіевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Львовскому Ставропигіальному братству о слѣдующемъ: 1) твердо сохранять и отстаивать свои права, 2) о продажѣ ему вновь вышедшихъ Третьяковъ, 3) о духовныхъ лицахъ, необходимыхъ братству, и 4) объ

отъѣздѣ его—митрополита на сеймъ, гдѣ необходимо домогаться справедливости и сохраненія правъ церкви . . . 657—658

ССХLVI. 1668 г. 10 сентября. Протестація Исаи Тернавскаго, игумена монастыря и церкви Преображенія Господня, и старшихъ братчиковъ Люблинскаго братства: Давида Константиновича и Василя Озарскаго противъ Николая-Андрея Фирлея, старосты Люблинскаго, и отцевъ Августиновъ, захватившихъ землю Ленчиковскую, принадлежащую, по опредѣленію королевской комиссіи и утвержденію короля Яна-Казимира, братской церкви Преображенія Господня, а также противъ евреевъ, незаконно захватившихъ братскія церковныя земли подъ свои постройки и не платящихъ опредѣленнаго судомъ ежегоднаго взноса . . . . . 658—661

ССХLVII. 1668 г. 3 декабря. Грамота Кіевскаго митрополита Іосифа Нелюбовича-Тукальскаго къ Львовскому Ставропигіальному братству, въ которой митрополитъ признаетъ Іосифа Шумлянскаго законно поставленнымъ епископомъ Львовскимъ, правильно рукоположеннымъ истинными митрополитами греческими, и потому проситъ, чтобы все братство признавало Іосифа Шумлянскаго истиннымъ епископомъ и оказывало ему, какъ своему законному пастырю, честь, уваженіе и послушаніе . . . . . 662—664

ССХLVIII. 1669 г. 26 апрѣля. Письмо Кіевскаго митрополита Антонія Винницкаго къ Львовскому Ставропигіальному братству съ просьбою помочь ему въ Варшавѣ отстаивать права православной церкви, ссудить ему на дорогу въ Варшаву денегъ и прислать ему крестъ и два саккоса, которые онъ оставилъ у братства на храненіи послѣ хиротоніи Іереміи Свистельницкаго . . . . . 664—665

ССХLIX. 1669 г. 6 октября. Грамота короля Михаила Корибутъ-Вишневецкаго, данная Креховскому монастырю, основанному при содѣйствіи Станислава Жолькевскаго, гетмана и великаго канцлера короннаго, Іереміи—Михаила Корибутъ-

Вишневецкаго, воеводы Русскаго, Анны Могилянки, воеводины Краковской, и Яна Собѣскаго, гетмана и маршалка великаго короннаго, на подтвержденіе: во 1-хъ, правъ монастыря, данныхъ ему Константинопольскимъ патріархомъ Кирилломъ; во 2-хъ, на подтвержденіе устава, даннаго монастырю его основателемъ игуменомъ Іоилемъ; въ 3-хъ, на устраненіе Львовскихъ владыкъ отъ всякаго вмѣшательства въ монастырь, въ 4-хъ, на разрѣшеніе монастырю построить каменную церковь и всѣ строенія, въ 5-хъ, воспрещается владѣтелямъ Крехова дѣлать какія-либо непріятности монастырю и, въ 6-хъ, король беретъ монастырь подъ свое покровительство . . . . . 666—671

ССL. 1669 г. 10 октября. Грамота Польскаго короля Михаила, которою король подтверждаетъ права русскихъ людей города Львова, данныя имъ Сигизмундомъ-Августомъ въ 1572 г., 20 мая, и подтвержденныя другими королями. 671—673

ССLl. 1669 г. 10 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегію, данную Львовскому Ставропигіальному братству прежними королями, на право имѣть типографію и печатать въ ней только русскія, необходимыя ему книги, какъ духовнаго, такъ и свѣтскаго содержанія, не противныя королевской власти и римской церкви . . . . . 674—676

ССLll. 1669 г. 10 октября. Грамота Польскаго короля Михаила, данная Львовскому Ставропигіальному братству, которою король подтверждаетъ всѣ права братства и разрѣшаетъ ему, по собственному желанію, избирать и принимать для церкви Успенія Пр. Богородицы монаховъ безъ всякаго посторонняго вліянія и назначенія. . . . . 677—679

ССLlll. 1669 г. 25 ноября. Дарственная запись Павла Тетеры-Моржковскаго, старосты Брадславскаго и Нѣжинскаго, данная Львовскому Ставропигіальному братству на мощи св. Меркурія . . . . . 679—681

ССLIV. 1669 г. 27 ноября. Протестація поляковъ города Львова противъ русскихъ людей, которые покупають дома на другихъ улицахъ, кромѣ Русской . . . . . 681—685

ССLV. 1670 г. 20 января. Король Михаилъ подтверждаетъ два документа Люблинскаго братства: 1) Владислава IV о сохраненіи Люблинскаго братства и 2) Яна-Казимира объ отнятіи, согласно Гадяцкимъ условіямъ, королевскими комиссарами, въ присутствіи уполномоченнаго отъ Кіевского митрополита Діонисія Балабана архимандрита Чигиринскаго Саввы Попеля у униатовъ Люблинской церкви Преображенія Господня со всѣми принадлежащими къ ней землями и угодьями и передачѣ православнымъ . . . . . 685—701

ССLVI. 1671 г. съ 20 января по 1 мая. Пріѣздъ въ Москву за милостынею Скитскаго пустыннаго монастыря старцевъ Мардарія, Ананія и Анеиногена съ просительными письмами: Черниговскаго архіепископа Лазаря Барановича и игумена Дороея съ братіей Скитской обители и съ просьбою отдать деньги за взятую Московскимъ правительствомъ у монастыря соль—3000 бочекъ . . . . . 701—716

ССLVII. 1671 г. 30 октября. Король Михаилъ подтверждаетъ привилегіи русскаго духовенства, дарованныя ему его предшественниками, въ староствахъ: Перемышльскомъ, Мостицкомъ, Медицкомъ и нѣкоторыхъ селахъ, а именно: въ Рудникахъ, Ятвягахъ, Корницѣ, Острожицѣ, Мистицѣ, Любицѣ, Боратинѣ, Ляшкахъ, Артамовской Волѣ, Соколѣ, Саршѣ, Матновской Волѣ, Матновѣ, Чернявѣ, Родынѣ, Радуницахъ, Голынчѣ и Старжавѣ . . . . . 717—719

ССLVIII. 1673 г. 2 декабря. Пріѣздъ въ Москву игумена Іоанно-Богословскаго монастыря Іосифа Творинскаго съ двумя мѣщанами: Иваномъ Городецкимъ и Николаемъ Пурпурою за милостынею на постройку церкви св. Николая 719—721

ССLIX. 1674 г. 10 мая. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, къ Львовскому Ставропигіальному брат-

- ству о назначеніи двухъ депутатовъ въ консисторію для слушанія дѣлъ. . . . . 721—722
- CCLX. 1675 г. 10 марта. Письмо короля Яна III къ Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, о назначеніи его администраторомъ Кіевской митрополіи . . . . . 723—724
- CCLXI. 1675 г. 12 марта. Рескриптъ короля Яна III-го, данный Львовскому Ставропигіальному братству, въ силу котораго братство должно отдать свой домъ подъ жилище Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, котораго король желаетъ имѣть при своей персонѣ во время пребыванія во Львовѣ. . . . . 724—725
- CCLXII. 1675 г. 28 мая. Письмо короля Яна III-го, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно передачи Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, облаченій, оставшихся послѣ смерти митрополита Кіевскаго Іосифа Нелюбовича-Тукальскаго у братчика Михаила Слезки . . . 725—726
- CCLXIII. 1676 г. 18 октября. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, къ Львовскому Ставропигіальному братству относительно наложеннаго ареста на вдову покойнаго Іонна Коровайчика, бывшаго намѣстника Каменецъ-Подольскаго. . . . . 727—728
- CCLXIV. 1676 г. 8 декабря. Декларация короля Яна III-го о замѣнѣ правъ и привилегій, выданныхъ Львовскому Ставропигіальному братству, другими и о подлинной на нихъ своей подписи . . . . . 728—729
- CCLXV. 1677 г. 11 іюля. Декретъ Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, относительно сохраненія Львовскаго Онуфріевскаго братства при его правахъ наравнѣ съ другими Львовскими братствами . . . . . 730—733
- CCLXVI. 1677 г. 20 августа. Король Янъ III подтверждаетъ грамоту королей Владислава IV-го отъ 12 октября 1634 г., Яна-Казимира отъ 16 января 1649 г., и Михаила отъ 26 октября 1671 г., данную Львовскому Богоявленскому

братству на содержаніе школы, госпиталя и достойныхъ и способныхъ священниковъ при церкви; но такъ какъ госпиталь не чѣмъ содержать, то король Михайль разрѣшаетъ курить водку, а король Янъ построить пивоваренный заводъ и въ немъ варить пиво . . . . . 733—736

ССLXVII. 1678 г. 30 іюня. Листъ короля Яна Ш, которымъ по смерти Бѣлорусскаго епископа Василевича передаются Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, въ администрацію имѣнія Кіево-Печерскаго монастыря въ великомъ княжествѣ Литовскомъ: Дятловичи, Лулинецъ, Цорковъ, Печерске, Борсуки и Тарасовичи съ монастыремъ Дятловицкимъ на то время, пока Кіевъ будетъ находиться во владѣніи Москвы . . . . . 736—737

ССLXVIII. 1679 г. 27 января. Король Янъ Ш подтверждаетъ привилегію, данную Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, въ 1678 году на Варшавскомъ сеймѣ на имѣнія Гродокъ, Обаровъ и Курозвоны съ монастыремъ Гойскимъ за разныя услуги, оказанныя имъ Рѣчи-Посполитой, а теперъ на Гродненскомъ сеймѣ, по совѣту сената настоящею декларациею утверждаетъ Шумлянскаго въ администраціи помянутыми имѣніями до тѣхъ поръ, пока Кіевъ будетъ подъ властію Москвы . . . . . 738—739

ССLXIX. 1679 г. 15 октября. Письмо короля Яна Ш-го къ Иннокентію Гизелю, архимандриту Кіево-Печерской Лавры, относительно съѣзда православныхъ и уніатовъ для единенія вѣры въ г. Люблинѣ въ 1680 году 24 января 740

ССLXX. 1679 г. 30 ноября. Письмо Иннокентія Гизеля, архимандрита Кіево-Печерской Лавры, къ царю Θεодору Алексѣевичу съ просьбою защитить православныхъ предъ Польскимъ королемъ, который разослалъ универсалы, чтобы православные и уніаты съѣхались въ г. Люблинъ и тамъ съ поляками и уніатами соединеніе учинили . . . . . 741—743

ССLXXI. 1680 г. 30 ноября. Рескриптъ короля Яна Ш-го къ Львовскому магистрату относительно платы и найма у Львовскаго Ставропигіального братства Савичовою своего бывшаго дома . . . . . 743—744

ССLXXII. 1681 г. 27 марта. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, и Іннокентія Винницкаго, епископа Перемышльскаго, Саноцкаго и Самборскаго, къ патріарху Московскому Іоакиму о томъ, что они съ своими епархіями и монастыри: Уневскій, Овруцкій и Мелецкій слушаютъ и повинуются гласу его патріарха, признаютъ исхождение Св. Духа отъ Отца и Сына, или приняли унію, и просятъ, чтобы Московскій патріархъ чрезъ нарочитаго посла ходатайствовалъ предъ Польскимъ королемъ, чтобы имъ были подтверждены всѣ ихъ права и привилегіи . . . . . 745—746

ССLXXIII. 1684 г. 28 іюля. Привилегія Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, данная Львовскому Ставропигіальному братству на избраніе себѣ изъ какого угодно монастыря священниковъ и дьяконовъ для обоихъ церквей: Успенія Пр. Богородицы и св. Онуфрія, но съ тѣмъ, чтобы избранные братствомъ были представляемы ему—епископу и имъ благословляемы . . . . . 747—749

ССLXXIV. 1684 г. 7 сентября. Рескриптъ короля Яна Ш-го властямъ города Львова, чтобы онѣ не принуждали Львовское братство даромъ звонить по смерти и при погребеніи кого-либо изъ нихъ и ихъ женъ, а когда братство хотѣло жаловаться, то магистратъ запретилъ ему это дѣлать и двухъ изъ братчиковъ строго судилъ . . . . . 750—752

ССLXXV. 1689 г. 23 мая. Письмо Василія Руссиновича къ Николаю Красовскому, старшему братчику Львовскаго Ставропигіального братства, съ просьбою особенно позаботиться о русской братской школѣ, въ которой при немъ не было никакого порядка. . . . . 752—753

ССLXXVI. 1689 г. іюля 20. Приѣздъ въ Москву архидьякона Парееія съ грамотами Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго къ царямъ: Іоанну и Петру Алексѣевичамъ, царевнѣ Софіи и кн. Василію Васильевичу Голицыну, съ просьбою о милостынѣ для Львовской каѳедры и о заступничествѣ предъ Польскимъ королемъ Яномъ III-мъ за православныхъ, преслѣдуемыхъ панами въ Львовской, Перемышльской и Луцкой епархіяхъ. Въ концѣ помѣщена информация того-же архидьякона Парееія, въ которой повторяется все изложенное въ грамотахъ Шумлянскаго и прибавлена жалоба на Гедеона Четвертинскаго, митрополита Кіевскаго, и готовность Шумлянскаго служить Московскому правительству. 753—762

ССLXXVII. 1690 г. 16 февраля. Приѣздъ Кіевскаго рейтара Алексѣя Гомзакова съ грамотами отъ Кіевскаго митрополита Гедеона: 1) къ царямъ Іоанну Алексѣевичу и Петру Алексѣевичу о требованіи съ Польской стороны для посвященія въ Корсунь священника Антонія Иванковскаго; 2) къ патриарху Іоакиму съ пространною жалобою, какъ на Львовскаго епископа Іосифа Шумлянскаго, безсовѣстно на него митрополита клеветующаго въ нанесеніи якобы ему обиды и порицанія, такъ и на брата его Кирилла, епископа Луцкаго, и своего преемника, причиняющаго церкви святой великія ругательства . . . . . 762—771

ССLXXVIII. 1691 г. 28 марта. Жалоба Московскимъ царямъ Іоанну и Петру Алексѣевичамъ Кіевскаго митрополита Варлаама Ясинскаго на Львовскаго, Галицкаго и Каменецъ-Подольскаго епископа Шумлянскаго, что онъ „держаетъ нарицатися блюстителемъ митрополіи Кіевской и архимандритомъ Печерскимъ“ имѣніями, принадлежащими митрополіи, владѣеть, священническіе приходы, принадлежащіе къ Кіевской митрополіи, отнимаетъ, игуменовъ, повинующихся митрополиту, тюрьмами, грабежами, клятвами наказываетъ, запрещаетъ по церквамъ и монастырямъ произносить „имя

митрополитанское“, хвастается, что онъ будетъ другимъ Галицкимъ митрополитомъ, а такого раздвоенія не должно быть. Просить митрополитъ со всѣмъ своимъ соборомъ, чтобы цари въ силу заключенныхъ условій обратились къ королю съ представленіемъ, чтобы „епископства, монастыри и братства“, находящіяся въ Польшѣ, повиновались Киевскимъ митрополитамъ, и чтобы никто, кромѣ Киевскаго митрополита, не смѣлъ именоваться Галицкимъ и чтобы Шумлянскій не владѣлъ приходами Киевской митрополіи, простирающимися до рѣки Случи . . . . . 772—774

ССLXXIX. 1691 г. январь, июнь. Судебное дѣло между Альбертомъ Мильчевскимъ и Ставропигіальнымъ братствомъ относительно права печатанья русско-славянскихъ книгъ. 775—786

ССLXXX. 1692 г. 14 июня. Декретъ короля Яна III-го, данный Львовскому Ставропигіальному братству, въ силу котораго возникшій процессъ между братствомъ и Альбертомъ Мильчевскимъ прекращается въ пользу братства, такъ какъ привилегія Мильчевскаго на печатанье русскихъ книгъ получена имъ изъ королевской канцеляріи посредствомъ „злой имформаци“ и, какъ таковая, уничтожается, а за братствомъ Ставропигіальнымъ оставляется исключительное право печатанья греко-русскихъ книгъ . . . . . 787—792

ССLXXXI. 1693 г. 29 ноября. Письмо Іосифа Шумлянскаго, епископа Львовскаго, къ Московскому патріарху Адріану съ привѣтствіемъ о вступленіи на патріаршій престолъ и съ просьбою о благословеніи и милости себѣ . 793—795

ССLXXXII. 1696 г. 6 декабря. Рескриптъ короля Яна III-го, данный Іосифу Шумлянскому, епископу Львовскому, администратору митрополіи Сучавской и епископіи Луцкой, относительно созыванія съѣздовъ или соборовъ, касающихся предложенія къ единенію церквей православной съ римской, не въ братской, городской церкви, а въ кафедральной, епископской, св. Георгія, при этомъ король гарантируетъ всякую

безопасность, какъ относительно самого Шумлянскаго, такъ и всѣхъ сѣвжающихся на этотъ сѣздъ и во время его засѣданій . . . . . 796—797

ССLXXXIII. 1700 г. 31 января. Приѣздъ въ Москву Креховскаго пустыннаго Преображенскаго монастыря намѣстника Іосифа для испрошенія милостыни . . . . . 797—801

ССLXXXIV. 1700 г. 9 іюня. Августъ Второй, король Польскій, подтверждаетъ права и привилегіи, данныя Львовскому братству при церкви св. Николая княземъ Галицкимъ Львомъ отъ 8 октября 1292 г. и Польскими королями: Казиміромъ IV отъ 6 марта 1448 г., Стефаномъ Баторіемъ отъ 14 іюня 1578 года, Сигизмундомъ III отъ 10 октября 1611 г., Михаиломъ отъ 1 марта 1672 года и Яномъ III отъ 24 февраля 1677 г. и Львовскими старостами: Станиславомъ Мнишкомъ отъ 12 января 1637 года и Яномъ Мнишкомъ отъ 12 и 28 января 1672 года, и декретъ Львовскаго магистрата отъ 15 апрѣля 1676 года, заключенный между помянутымъ братствомъ и цехомъ сапожнаго мастерства . . . . . 802—810

ССLXXXV. 1707 г. Благословенная и подтвердительная грамота Іосифа Левицкаго, епископа Холмскаго и Белзскаго, данная мѣщанамъ г. Равы для образованія братства при церкви св. великомученика Георгія и введенія во храмъ Пр. Богородицы съ указаніемъ правилъ для сихъ братствъ . 810—814

Указатель личныхъ именъ . . . . . 817—877

Указатель географическихъ именъ . . . . . 879—908

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ И НЕОБХОДИМЫЯ ПОПРАВКИ:

СТР.	СТРОКА:	НАПЕЧАТАНО:	ДОЛЖНО БЫТЬ:
5	33	Eatenus	Ea tenus
6	6	Productos	productas
10	22	nesnon	nec non
10	27	domini	Domini
10	32	preafati	praefati
22	18	monasteris	monasterio
22	23	voleat	valeat
23	33	diocesibus	diocesisibus
24	13	diocesum	diocesium
31	68	Piotcoviae	Piotrcoviae
33	4	Анатолія	Антонія
60	26	ъ	и возъ дровъ
64	5	никто	ниязко
64	10	менъ справомъ	мнѣй справамъ
64	12	придете	приидете
64	13	пакъ-ли	такъ-ли
64	14—15	неблагословенными	неблагословенными и ³ отлученными
64	18	невиннымъ	невинный
64	20	статечнѣ	статечнѣй
64	20	набожности	побожности
64	21	проводте	провадте
64	23	насъ борзе...	наиборзей се зде едѣте
64	26	святая	божественная
64	29	честне	чуйне
64	31	тысяча	тисеча
65	1	противномъ	противниковъ

65	1	Лвовске	Лвовскому
65	15	powego	Nowego
65	20	ludi	ludzi
66	16	prziaciolmi	przyiacolmi
68	30	архиъ	архивъ
76	24	Вильни	в Олите
76	26	зычит	зычливый
76	27	Илноатский	и Олитский
80	6	инсая	писая
81	6	потешать	потешаль
81	7	поучать	поучаль
81	22	ласковое	ласковон
84	15	władnym	w żadnym
85	16	милости паномъ	милости княжатомъ,
85	22	Понеже, иже имъ	понеже Божиимъ
86	1—2	христіанское	Христово
86	20	доброю милостынею	щдрою милостынею своею
86	—	XLVIII	необх. поставить послѣ LII
87	3	pauch	na uch
87	18	weży	wieży
88	13	niesmiałtego	nie miał tego
93	19	. . . . ныхъ	церковныхъ
93	21	совалую(?)	зовомую
93	21	. . . .	Матфеевъ столпъ
93	22	речи	речий
93	22	завсудне	безсудне
94	6	ся	вся
94	7	награбилъ	пограбилъ
94	7	ти	
94	10	. . . .	пакъ
94	15	и тамъ	их тамъ
94	21	то бы	тобе
94	23	учиненны	учиненный
94	23—24	розказанемъ нашемъ	розказане наше
94	24	неделны послалъ слуги	неделный послалъ слугъ
94	27	докончно	докончнон
94	28	всѣхъ	всѣ
94	29	духовеномъ	духовномъ
94	29	к	ні
94	33	стяжавши тое	истязавши твою милость
97	4—5	Готинискій	Готкинскій

97	6	Бистенскій	Бытенскій
98	19	sie	sic
100	16—17	зовитый	завитый
102	27	священникомъ и	священникомъ их
103	32	томъ	чомъ
104	1	в сее	всее
104	17	братъства	братъство
104	22	вѣчны	вѣчными
105	33	пред	през
106	14	день рок	дня року
106	15	королевской милости пана моего слуга	милости, моего милостивого пана, зычливый пастыр
106	3 снизу	винни	винъ
106	2 снизу	же	ниже
106	1 снизу	якол	яко
109	13 снизу	конечномъ	конечному
109	12 снизу	ласк	ласки
109	11 снизу	жадал	жадати
110	2 сверху	плетенями на вѣре шко- доваль	клятвами на вѣрѣ шкалеваль
110	4	на ми...	на имя
110	12	пустили мы	пустилимы
110	13	разосланных	розосланныхъ
110	14	Подолскохо	Подолского
110	16	справи спод	прави с под
110	18	тоже справе епископу тож	тойже справе епископской
110	19	поздраны	поздраный
110	22	на року зовитим	на рок зовитый
110	27	така	тая
110	28	каждому и належачее	каждому волное и належачее
110	29, 32	мембрани	мемрами
110	30	абыс мы ся такъ лепѣ спра- вели	абысмыс такъ лепѣй справе пригледѣвши
110	31	справедливости	справедливость
111	4	латве	латвѣй
111	4	приточити	приточит
111	5	кожди	кождый
111	6	подлегати(?)	подлягати
111	17	местом кождему	, мѣстам, людем
111	21	про....	против того
111	22	енод	с под

111	23	при...	привилейми
111	25	зда...	здавна
111	29	вradу	вряду
111	29	. . . .	пишемъ,
112	1	урадовых	урядовых
112	2	до прав	до права
112	7	становит	становити
112	9	вradу	вряду
112	12	завше...	всегда до Господа
112	16	Вашей милостей	Вашихъ милостей
112	16	поволни	поволный
112	17	Михаилъ	Михайло
115	1	въ тен часъ	в тоиже час
115	6	не менший	не малый
115	11	хотя ся у васъ	хотя ся вам
115	22	вписани	вписати
115	23	владыки, въ которой	владыков, въ котором
116	1	дать	дати
116	1—2	патріархи	патріархом
116	9	належаия Семени?	на першие сеймики.
116	11	имѣль, жадаючи	имѣль жадати
116	13	Берестского	Берестийского
116	16	поволный	подводный
116	18	есмы	есте
116	24	патріархи	патріарха
116	26—27	протосипкель	протосингель
116	31	инше	иншии
116	32	инше	иные
117	1—2	што в....	што всѣ чернцъ
117	7	монастыра	монастырца
117	13	волнымъ листомъ своимъ	волный лист свой
117	16	абысмо калѣки	абысмо тые калѣки
117	21	с повинности	с повинности нашее
117	26	чомъ	чимъ
117	29	речамъ	речей
117	31	Мусимо тымъ от ума	Мусимо тыми очима
117	32	хотя	хотай
118	1	протосипкель	протосингель
118	4	запросто....	за прости Богъ
118	6	ли	але

118	9—10	.... свѣдомъ, естлибы годити на томъ сеймѣ	добре свѣдомъ, если ся го- дит нам на той сеймик
118	10	а вѣнъ(?)	а всѣ
118	12	не приель(?) тѣломъ	неприятелем
118	16	крестиянъ	християнъ
118	20	моемъ	моеи
120	9	авелможное	а велможное
120	10 снизу	.... и	на роцех
120	11 снизу	со	зо
120	6 снизу	якие	якись
120	4 снизу	. . . .	на роцех
121	5	способити, до того	способити до того,
121	8	милости мое(?)	молитвы мое
121	9	вошее вичные	вставичные
121	10	Писаль во	Писанъ в
121	4 снизу	христо именитымъ	христоименитымъ
124	22	Ктомуужьсь	Ктому тыжь
126	13 снизу	предсевзятый	предсевзятый злый
126	12 снизу	разсудком	розсудком.
133	16	цыншами	чиншами
139	9, 12—13	мембран	мембран
139	13 сверху	вернѣнъ был	вернѣте в(аша) м(илость)
139	15	трудности	трудности
139	22	Успения	Успения Пр. Богородици пра- вославия греческаго прия- телем и братии моей ла- скаво належити.
139	5 снизу	ларта	марта
141	1 сверху	chycerskiego	zycerskiego
141	20	Poskiego	Polskiego
142	13 снизу	sinpulis	singulis
144	12 сверху	Lwowskiego należących.	Co do wiadomosci urzędu mego grodzkiego Lwowskiego
145	12	Протоновича	Прокоповича
148	10 снизу	з внутр	звнутр
149	5—6	у верху и у долу	уверху и удолу
152	12	Альвзый	Альвзый
153	29	токииже	такий-же
155	7	яку	якъ
156	13	зъ верху	зъверху
162	3	quarto	quarto

167	примѣч. 1	скобкакъ	скобкахъ
170	11—12	Яцкавои	Яцковои
172	2 снизу	покладасться	покладается
179	3—4	peritiae fidem et singularem industriae commendationem, faciendum esse peritiam fidem et singularem industriam commendatam, faciendum nobis esse	erectam aut erigendam erectae aut erigendae
174	17	erectam aut erigendam	erectae aut erigendae
182	5	Poloriae	Poloniae
182	5—6	succiae	Sueciae
182	10	30	20
182	1 снизу	omnium.	nostrorum
183	2	privilegio divinae	privilegiis divinae
183	3	introduceta	introducetae
184	4	est	esse
183	6	venumque	verumque
184	6 снизу	przezsie	przez sie
187	23 снизу	bracijej	bracijey
187	21 снизу	bracią na koronacyę	bracią zgodnie na koronacią
187	20 снизу	maja zgodnie	maią sobie zgodnie
187	18 снизу	coronatinonis	coronationis
187	13 снизу	naznaczona	naznaczone
187	11 снизу	na pokorze	na pokoiu
187	11 снизу	się	sie
187	9—10 снизу	przywilej w	przywilejow
187	8 снизу	i	u
187	5—6 снизу	konstytucye	konstytucyą
187	3 снизу	prawam	prawom
188	5	żeby się	y żeby sie
188	13	in rem	in vi
188	24	tego spiewaniem	tego z spiewaniem
189	19	propinate	propinare
189	26	wszystko, co cerkwi	wszystko cerkwi
189	27	wedle	wedlug
189	28	szlachtę	szlachte
189	29	inszej	insze
189	31	konstytucye	konstytucyą
189	32	approbacyi	approbatiey
190	1	tę approbacyę	te approbacye
190	18	się	sie
190	19	się	sie
190	20	zdrowie się	zdrowiu

191	6	Gnośnie	Gnoinie
191	11	Bożeiej	Bożey
191	16	uczenstikami	uczestnikami
191	21	i	u
191	5 снизу	sinaxim duchownem	synaxim duchownemu
191	3 снизу	i	in
193	1 сверху	illesas	illaesas
193	10	caela	coelos
193	12	et	
193	20	facta	factae
194	6	exercendi, instituendi	exercenda, instituenda
194	6—9	fundatus	fundatum
194	9—10	patronatum	patronatus
194	16	ac si haec omnia	ac si hic omnia et singula
164	26	portis	hortis
194	32	eiusdum	eiusdem
195	7	supplicatione	supplicationi
195	8	annuendo	annuentes
195	11—12	debite et inviolabiliter	debitae et inviolabilis
195	17	Remigiamus	Remigianus
196	11	хочемъ	хочемо
196	1 снизу	стр. 35—37	стр. 26
207	24 сверху	Brzoniowski	Brzozniowski
210	19 снизу	niezostawalo	nie zostawalo
217	19 сверху	...	anuissem
220	19	Hołynski	Hołynski
226	14	Kowacki	Kowecki
226	5 снизу	Haftasz	Haftarz
230	26 сверху	Lapuzanskiego	Łopuszanskiego
231	18	kapelanowi	kapelanowi
231	17	Żudarowskiemu	Zadarowskiemu
231	24	Zambuskiemu	Lambuckiemu
235	24	najścín	najściu
239	16—17	franc-skich	francuskich
240	32	swiązane	związane
244	31	indicio	iudicio
260	8—9	elecmosynas	elemosynas
262	18 снизу	Żyrakowscy	Żurakowscy
265	2 сверху	1168	1668
281	12 сверху	Murytowski	Muzyłowski
282	6	t. 171	t. 165

292	17—18	condictione	conditione
294	22	respuisti	requisisti
295	7 снизу	Жалукевъ	Залукевъ
304	1 сверху	Scalensem	Socalensem
304	25—26	in toto et et omnibus	in toto et omnibus
305	27	Греговича	Грегоровича
307	4	Buiaianowski	Buianowski
313	21	z kaḏby opotrzenie	zkaḏby opatrzenie
314	21	papugaceas	papugaeas
323	7 снизу	Urodzoni	Urodzeni
325	17 сверху	logitimum	legitimum
328	10	т. 175	т. 173
330	12	Олькускаго	Олькунскаго
334	8	CXXX	CXXV
335	2	tolis	talis
335	23	praestituto	praestito
335	25	Dei ter opt: max:	Dei Ter Opt: Max
335	26	dei parae virginis	Dei Parae Virginis
335	26—27	ultroneo	ultro
335	27	in tercessione	intercessione
335-336	33—1	consistentes	consistentis
336	1—2	providorum	provisorum
336	17	observatas nominatim	observatas. Nominatim
336	18	excudentibus libris institu- tionem	excudentis libris institutionum
337	21	tum	vi
337	27	Approbationis	Approbatio
337	31—32	conditionibus. legamentibus	conditionibus et legamentis
338	1	tum et robur	vi et robur
338	6	Confirmatis	Confirmatio
338	7	graeci	graeci Leopold.
338	14	CXXXI	CXXVI
341	10	CXXXII	CXXVII
343	1	CXXXIII	CXXVIII
343	7 снизу	na potem	napotem
343	4 снизу	sto	sta
343	3 снизу	membranie	membrane
343	1 снизу	budynku	budynkow
344	14 сверху	gruntu czynsz	gruntu kaḏdego roku czynsz
344	17	wazniejszy	warowniejszy
344	24	Almanicki	Asmanicki

344	25	Zbaranczyc	Zbaranczyk
345	3	dziedzicznie ex	dziedzicow. Ex
345	6	praesentes	praecinsortas
345	20	CXXXIV	CXXIX
347	1	CXXXV	CXXX
347	18	co	w
347	19	contradictij	contrarij
347	21	correctu	correcta
347	27	celebranti	celebrandi
347	28	....	w
348	4	....	nostrae cale
348	8	meritas	meritos
348	11	constitudinibus	constitutionibus
348	15	iure ipso	iure ipsorum
348	17	antiquitatis	antiquitatibus
348	24—25	žadne... odnie czyniec się	ratione praemissorum nie czy- nił y nie zadawał
348	31	....	illorum
349	14	CXXXVI	CXXXI
352	1	CXXXVII	CXXXII
354	11	CXXXVIII	CXXXIII
357	15	CXXXIX	CXXXIV
359	17	CXL	CXXXV
361	15	Зурбовичи	Зубровичи
364	1	CXLI	CXXXVI
366	1	CXLII	CXXXVII
366	2	13 октября	15 октября
366	7	вся	всей
366	21	Касяна	Васьяна
366	26	напу	иншу
366	3	снизу жалованной	жалованной
374	19	сверху Wituli	Witali
374	24	Сропинnicki	Кропиwnicki
376	17	CXLIX	CXXXIX
378	1	CL	CXL
380	1	CLI	CXLI
382	4	CLII	CXLII
385	28	MDCLXXIII	MDCLXXVI
387	1	CLIII	CXLIII
392	5	CLVI	CXLIV
392	14	снизу y teraz	y na teraz

393	4 снизу	per sancto	per sanctos
393	3	manu teneatur	manuteneatur
396	17	CLV	CXLV
397	3 сверху	provissoratu	provissoriatu
397	18	wykonaney	wykonaney
397	20	orientalis	orientalis
397	21	porządkach	
348	1	CLVI	CXLVI
398	6	особенное	особенное
399	0	nie chcemy	nie chcemy.
399	11	CLVII	CXLVII
390	18	necnon	nec non
399	22	dextra	dextera
399	23	collati	collocati
399	1 снизу	Assumptionis	Assumptionis
400	9 сверху	prae se ferunt	praeseferunt
400	12	quicquam	quisquam
400	20	intutata	, instituta
400	23	stauropigianaē	stauropigion
400	28	inseis	insertis
400	33	at	atque
401	1	protectione nostra regia su- pra fatam	protectioni nostrae regiae su- prafatam
401	10	violabiliter	inviolabiliter
401	11	volumsque, etiam	volumus etiam
401	15	opponentis	opponentem
401	16	usfructu	usu, fructu
401	18	cuiscumque	cuiscumque
401	30	conservari	conservati
401	32	permittimus	permitteremus
402	12	derogataque	derogatumque
402	29	hungaricalium	hungaricarium
402	31	fuerit	fuerint
403	8	CLVIII	CXLVIII
404	9	CLIX	CXLIX
404	15	in	w
404	16	posteri toti	posteritati
404	19	u	w
404	21	aggrancie	aggravacie
404	22	sapire	sopire
404	23	rebus	status

404	25	lepіe ię	lepіey
404	26	publicznie	publiczna
404	28	aut...	authenticum
404	1 снизу	iuny	iunij
407	1 сверху	Glorias	Gloriosissimae
407	2	expleva	expleta
407	5	CLX.	CL
407	22	увпровадилъ	впровадилъ
408	4	вѣрне твоя(милость)	вѣрность твоя
408	6	виленія	владенія
408	8	Кіевскъ	Крчевевскъ
408	10	CLXI	CLI
408	6 снизу	tradidere	tradere
413	1 сверху	possunt	possunt
416	20	solebant	solebant
419	2	CLXII	CLII
420	11	quarti	Quarti
422	1	CLXIII	CLIII
423	9	CLXIV	CLIV
424	6 снизу	CLXV	CLV
426	15	CLXVI	CLVI
427	17	CLXVII	CLVII
428	5 сверху	CLXVIII	CLVIII
428	3 снизу	потвердили	подтвердили
430	9 сверху	CLXIX	CLIX
433	6	CLXX	CLX
435	7 снизу	CLXXI	CLXI
436	7 сверху	prze	przez
436	7	contradiciey	contradictiey
434	11	...	mieysce utracił
436	13—14	a on... onymi też onym	a on tyż onym powinien
436	21	szkołę	szkołę
436	22	tylko	telko
446	1 снизу	ktory..	ktory z barwo
437	4 сверху	umykali	narzykali
437	8	koniecznie	semicznie
437	13	Zimie zasie	Ziemi za się maia
437	17	Rurkiewicz	Ruzkiewicz
437	21	CLXXII	CLXII
439	1 сверху	CLXXIII	CLXIII
440	14	CLXXIV	CLXIV

441	12	CLXXV	CLXV	
442	9	CLXXVI	CLXVI	
443	16	CLXXVII	CLXVII	
444	15	CLXXVIII	CLXVIII	
446	22	CLXXIX	CLXIX	
450	1	CLXXX	CLXX	
452	8	CLXXXI	CLXXI	
452	19	.....	адъ дельбаранту	
452	23	и слова	и Слову	
453	1	CLXXXII	CLXXII	
453	2	13	31	
455	22	... tilam	praestitam	
455	22—23	satisfactione	satisfactionem	
455	31	supra dictae	supratactae	
456	32	któreу	wtoreу	
457	2	Madzapeta	Medzapeta	
457	25—26	perceptarum	perceptorum	
457	27	podpisalishmy się	podpisalichmy sie	
458	15	нужно вставить послѣ Andrzej Strzelecki ręką własną: Ja Basili Leonowicz ręką własną. Pawel Lawryszewicz ręką własną, и въ 17 стр. послѣ Michal Sloska ręką własną: Timofey Pinski, Fedor Malarz, Jan Afendik ręką własną, Basili Hrehorowicz ręką własną.		
459	7—8	solenmiter	solenniter	
459	14	positarum	positorum	
459	16	sua...	suo authentico	
460	2	okazowano	ukazowano	
460	13	occiwe	ucciwe	
461	16	CLXXXIII	CLXXIII	
462	21	des... atos	destinatos	
462	31	deputari	deputari, assignari	
463	32	iuly	iulij	
463-464	1	abbarum	abbatae	
464	5	CLXXXIV	CLXXIV	
465	13	CLXXXV	CLXXV	
467	12	CLXXXVI	CLXXVI	
468	13—14	calcularione	calclatione	
469	1	CLXXXVII	CLXXVII	
470	25	CLXXXVIII	CLXXVIII	
474	14	CXC	CLXXX	
477	1	CXCI	CLXXXI	

478	12	CXCII	CLXXXII
479	2	...	im
479	7	opponere	apponere
479	14	CXCIII	CLXXXIII
479	6 снизу	po wolności	powolności
480	1 сверху	iego	swietego
480	5	stanowniczem	stanownicze
481	2	CXCIV	CLXXXIV
483	1	CXCV	CLXXXV
484	1	CXCVI	CLXXXVI
487	1	CXCVII	CLXXXVII
488	1	CXCVIII	CLXXXVIII
489	1	CXCIX	CLXXXIX
491	1	CC	CXC
492	5	CCI	CXCI
293	18	веемъ	всемъ
494	8	CCII	CXCII
497	1	CCIII	CXCIII
500	1	CCIV	CXCIV
502	7	CCV	CXCV
502	1 снизу	тамже	тамъ же
504	6 сверху	CCVI	CXCVI
508	6	CCVII	CXCVII
511	1	CCVIII	CXCVIII
513	1	CCIX	CXCIX
514	7	CCX	CC
514	12	его	ея
516	1	CCXI	CCI
522	5	CCXII	CCII
524	1	CCXIII	CCIII
527	1	CCXIV	CCIV
529	1	CCXV	CCV
530	4 снизу	zamosciu	Zamosciu
531	16 сверху	Lucus	Locus
532	1	CCXVI	CCVI
533	11	CCXVII	CCVII
533	4 снизу	Волыескому	Волынскому
535	1	CCXVIII	CCVIII
536	8	CCXIX	CCIX
538	1	CCXX	CCX
541	31	ob	od

541	33	woda	woda
544	27	altinentibus	attinentibus
546	1	CCXXII	CCXII
548	1	CCXXIII	CCXIII
549	9 снизу	CCXXIV	CCXIV
549	8	депутатомъ	депутатамъ
549	1 сверху	koronie	Koronie
551	1	CCXXV	CCXV
554	1	CCXXVI	CCXVI
556	1	CCXXVII	CCXVII
559	1	CCXXVIII	CCXVIII
559	16 снизу	Femen	Semen
560	10 сверху	CCXXIX	CCXIX
561	2	sinqulis	singulis
563	3	praeinfertam	praeinsertam
563	12	CCXXX	CCXX
565	30	iegom osci	iego mości
568	1	CCXXXI	CCXXI
575	1	CCXXXII	CCXXII
578	1	CCXXXIII	CCXXIII
581	8	Leskiemu	Leskiemu
582	1	CCXXXIV	CCXXIV
587	1	CCXXXV	CCXXV
594	32	мутивльскихъ	Путивльскихъ
602	1	CCXXXVI	CCXXVI
605	1	CCXXXVII	CCXXVII
605	10 снизу	Ивану	Иванову
655	12 сверху	ze żywie	zeźywie
664	7 снизу	саккосы	саккоса
682	2	rozpscierać	rozproscierać
698	2	Galnowicza	Gaknowicza
701	14	за вятую у монастыря	за вятую Московскимъ правительствомъ у монастыря
717	11	Матновъ	Малновъ
717	10—11	Матновской Волгъ	Малновской Волгъ
717-718	1 снизу	Woli Matnowskiey	Woli Małnowskiey
718	1 сверху	Matnowie	Małnowie
721	8	1679	1679
724	9 снизу	которою	котораго
727	11 сверху	Каменцких	Каменецких
727	27	повторныхъ	повторныхъ

757	5	непріагеля	непріателя
759	12	милищѣвого	милощѣвого
766	15	короны	Короны
783	30	mibitebus	
790	30	itati	
791	29	Padwa	Padua
801	2	деногъ	денегъ
807	15	ysiac	tysiac
881	3	г. Станиславовскаго у.	у. г.
885	12	г. Саноцкаго у.	у. г.
885	20	г. Самборскаго у.	у. г.
886	4 снизу	Станиславовскаго	Бучацкаго
891	24	Самборскаго	Старомѣстскаго
886	8 сверху	Жолкѣвскаго	Цѣшановскаго